



33

هوالمعین

ترجمه صاحب پندالشیخ فریدالدین محمد بن

ابراهیم العطار قدس سره بقلم اسعد الفقیر

اول تعطیر ساز کام انقان و انوار انداز بزم عرفان حضرت تلمیذ جوهر
وجودی اعمال نیشا بوردن کرد کن نام کندده بشیوز اون اوج سنه
هجریه سی شعبانده زیور صد فچه عالم شهود اولمشر و علی قول
همداندر * فاتحه حالده پدرینک روشی اوزره عطار و خواجه
بازار یسار ایکن توفیق باری یاری اولوب ناکاه صورتده دیوانه
بلکه طریق تجر دده فرزانه بر مردا کاه پیشگاه دکانه کلوب
اشک ریزان و تلهف کان صغیه صغیه نظر و آه جانکاه ایله ذات
عطاری دیده تصرفه مظهر ایدر حضرت عمار اول دیوانه
هشیار کردارک حالنی کورد کده ای درویش بو نظر تحسیرک سببی ندر
صاوش کیت و بزی کار و کسمزه ترک آیت دید کده اول آگاه
ارشاد پناه ای خواجه بن انجق مالک یک خرقة و بازار بر مرد
سبکبارم شمدی بو بازاردن کیدرم لکن سن بو قدر احوال و اقبال
و مال و ملال ایله هنگام ارتحالده نه کونه تدبیر ایدر سک دوشک طاشک
همان قالدرمیه باقی دوشکده کی طاشک دید کده حضرت شیخ اول
مجنوب آلهیک بو سخن جانکازندن پردرد و متأثر و التهاب عشق
و سوز تور دلده پیدا و ظاهر اوله رق اشوق قصه پر حصه بادی
کسب عرفانی و بوی فنا رسیده دماغ جانی اولد کده * بوی ازهار
فنا قیلدی دماغ یغما * کندی سرمایه عطار امان نواسون بو *
دیرک رأس المال دکانی بر باد داده یغما و ترک کار و کسب ماسوی
ایدوب اول عصرده محقق عارفان و منور چشم روشندان اولان
رکن الدین اکاف حضرت تلمیذ صومعه ارشاد لینه رومال و دست
کرامت پیوستلرندن اخذ امانتله صافی البال اولوب چند سال دردانه
وجودین تسلیم سحبه ابرار درویشان پیر و فانوس دل خلوص
مأنوسلرین اشغال فقیه توجهله تویر ایدوب بعده زیارت بیت
الله الحرامه شد رحال و سفر و حضرده خیلی کلین صحبتله
اکتساب کمال ایتد کد نصکره یکریمی طقوز سنه نیشا بوردده
وسکسان

وسکسان نش ییل شهر شاد باخده در کاه ارای جمیع خاطر عاطر
و موقد شمع عرفان لمع نوادر و آخر عمر نده صدر عزله نیشته
و در صحبتی روی غیردن بسته اولوب هزاران نکار اسرار نجله کاه
حافظه سنده خلوت ساز و شبستان عرفانده عروسان حقابق
و دقایق محرم راز اولد یقی حالده تألیف و عبادته مشغول و نفحات
قدسیه ایله مشمول ایکن آخر فتنه جنکیزیه ظهوری خلاص طوطی
روح مبارکی قفس تنده ملول و شکرستان وصال آرزوسی بال صفا
اشمالنه لذت بخش حلول اولوب دست غدر مغول ایله التیوز اون
طقوز و یاکرمی بدی یا خود اوتوز ایکی و علی قول یکریمی طقوز جمادی
الآخره سنک اوننده شوکیفته شهید یعنی حضرت شیخ بر تاتار
غداره اسیر و رقبه رضاسی بند زنجیر قضای رب قدیر اولمغله هر چند
اول بدر فلک ولایتی هاله قید اسردن بیک التون ایله تخلیصه مشتری
بولمش ایسه ده بن بوندن زیاده بها دکر بر پیر معتبرم صاقل صاعقه
دیوب اول خالده بر شخص آخر بو پیری بر طوبره صمانه بکاستار مبدل
دیو خریدار اولد کده اشته بهایم بولد م همان ال صات دیچک اول
مغول غضبناک و فی الحال شمشیر جور سمیر یله خون ناحق اغشته خالک
و بعض مجبانی بد یله نعلش رحمت نقشی خارج شهر شاد باخده
بازار کان نام محله واقع مرقدانوار مرصده رسید اولمشر * بعد زمان
صدر شعر اوعرفا و وزیر حسین بقرار میرعلیشیر نوایی تربه حضرت
شیخی تعمیر و مجددا عمارت احیاسیله فقراسنی دلسیرانیدیکی بعض
توار یخده مسدوددر * مترجم مشارالیه صبت سجال التقدیسات علیه
مجر زخار شریعت و عمان پیکران طریقت مرتبه عرفانی والا و منهل
العذب مشربی صفا آرا نطق و گفتاری و اردات غیبی اوله رق
تازیانه اهل سلوک و تجرید و مؤلفات عالی طبقاتی نماینده ره توحید در
مثنویات شریفه سندن بشقه قرق بیک بینی مشتمل دیوان شعری
اولوب از انجمله اون ایکی بیک رباعی سوبلش و کتب طریقتدن
تذکره اولیا تألیف اولمشر اخوان الصفا و غیر یلری کی بعض
رسائل قلم تصنیف لینه منسوب و مثنویاتندن * اسرار نامه *
الهی نامه * مصیبت نامه * جواهر نامه * و صبت نامه * مختار نامه

منطق الطیر * بلبل نامه * کل و هرمز * شتر نامه * واشبو بند
منظومه لری مشهور ما آخذ اهل قلوبدر * نظما قرق عدد کتاب
کشیده کلک مستطابری اولش ایسه ده ذکر اولن انلردن
ماعداسی ضیا عکرده دست روزگار اولدیغی منقولدر
* خاتمه حالنده ترك اشعار واشبو ایکی رباعی ایله طی طومار
کفتار ایتشد ر * رباعی * هر چیز که آن برای ما خواهد بود *
ان چیز همه بلای ما خواهد بود * چون تفرقه در بقای ما خواهد
بود * جمعیت ما فتنای ما خواهد بود * دیگر * مرغی
بودم پریده از عالم راز * تابو که برم زشبب صیدی
بفران * چون هیچ کسی نیافتم محرم راز *
زان در که در امدم برون
رقم باز

ترجمه شیخ اسمعیل حق قدس سره

نیر بکک شکسته زبان اسعد الفقیر

اول ذوالجناحین علوم ظاهره و باطنه و مجمع النهرین معارف بارزه
و کمانه حضرت تکرینک پدر خیر مظهر لری استانبولده کائن اقسرای
مجلسی سکانتدن مصطفی نام بر مرد صلاح ارتسام اولوب حریق
کبیر وقوعندن ناشی اثابله خانه سی سوزان و کاخ انتظامی اساسندن
ویران اولغله فیض حق طلب و جست و جوی قسمت رب داعیه سیله
متوجه جهت هجرت واجله رجال جلونیه دن آت بازاری دینمکله
معروف السید الشیخ فضلی الهی عثمان افندی قدس سره
حضرت تکرینک اول هنکامده جای ارشاد لری اولان روم ایلی
قصبانتدن ایدوسده منزل ارای اقامت اولمشیدی * حضرت حقینک
وجود بدری الشهودی سنین هجریه علی صاحبها افضل الصلاة
والتحیه دن بیسک الشمس اوج سنه سی ذی القعدة سی اوائلنده
برروز فیروز یکشنبیه قصبه مر قومه ده طالع و پرتو مهدی ایله
افق میلادی انوار لامع اولوب کودک سه ساله ایکن با دلالت پدر
اول شمس سماء عرفانک نظر اکسیر اثر لینه مظهر واقبتاس نور
توجه لریله

توجه لریله قرص مه استعدادی ضیا کسثر و سنلری رسیده
اس عشرات و عشرایات حسنات اولدقده مرشد مشار الیهک
اقدام خلغا و اکرم اقرباسندن عبدالباقی افندیسک محبته ادرنه ده
کائن زاویه تربیه لرنده ارسال محاسنه قدر تعلیم قرآن کریم و کتابت
و بعضی مقدمات علوم عربیه یی قرائت ایتد کدنصکره اول عصرده
مدینه قلبه دن استانبوله هجرت و آت بازاری سمته ده واقع جامع
تدریس و مشیختلریله همرنک جنت ایدن مرشد مشار الیه حضرت تکرینک
درگاه ارشاد پناه لریله مالیده روی استرشاد و اخذ انابته داخل
سلسله مریدان پاک نهاد اولوب درس و دورینه حاضر و اکذساب
مقامات و نوادر ایدرک چوق یکمدن * یکرمی یاشندن تجاوز ایکن
استعداد خدا داد ایله مأذون بالارشاد و امر شیخ ایله محروسته
بروسه ده سجاده نشین نشر طریقت و علوم شتاده تألیفات رایقه
و تصنیفات فائده یه بالفیض الالهی وضع قلم کایت ایدوب بعده
اون سنه قدر مدینه ماسکوبده تربیه قلوب و پیر شیخ اکبر نظیرینی
منقاسی اولان ماغوسه ده زیارت و اخذ انواع فیوضات و برکتدنصکره
ینه محروسته مزبوره یه عودتله افاده معنویه و لفظیه یه مداومت
بعده ایکی دفعه اجرای فریضه غزا و ایکی کره زیارت بیت خدا
ایتد کدنصکره با اشارت معنویه بیکبوز اوتوز سنه سی اهل و
اولادیه دمشق الشامی عزیمت و اوج سنه قدر مکث و اقامت ایدوب
بعد ذامدینه اسکداره کلوب براز مدت کوشه نشین ازوا و خلوت
اولدقندنصکره باسوق معنوی ینه محروسته بروسه جانبینه سائق
مطیبه نقل و حرکت و دایره قید لرنده مرکز نشین ارشاد و عبادت
اولوب بیکبوز اوتوز بنده باتنییه معنوی خیر الوری جامع
محمدی ایله مسمی و حالا مطاف قدسیان و جای اجابت
دعای زائران و مسافران اولان معبد لطیف و خانقاه منیری بنا
و درون نور نموننده خاک اکسیر ساینه جبهه سا اولان مرده دلانی
همت مرشدانه لریله احیا ایدوب تألیف البف و تصنیف لطیفله
کذارنده ایام ایکن بیسک یوز اوتوزیدی سالی عزم عالم وصال
ایدوب جامع مذکورک محرابی طرفنده واقع خطیره سننده دفین

خاله پاك تربت اولمشر در * موالی دور به دن برو سه لی هادی
مرحومك ارتحال لرینه باز دقلری * حق حق دیوب عزم ایلدی
حق افندی جنته * تاریخ متبني سنك مزار باهر الانوارینه نقش
اولمشر عزیز سالف التحریر علی روحه تقدیسات الملك القدیر
کلام صفتنه مظهر وحق بوکیم نظما وثرأ تحریراتی همزك در
جامی روم وجامع ششات علومدر سلسله جلوتیه سنده رشته بند
تحریر اولدقلری اوزره یوزدن متجاوز مؤلفاته موفق وکتابه دخی
نیچد نسخ وجامع تحریریه مظهر لطف حق اولوب (از جمله اوج
مجلد کبر) روح البیان نام تفسیر (و بیضاویتك جزء بناء تفسیرینه
حاشیه سی) (وشرح حدیث اربعین) (و اصول حدیثیدن نخبه الفکر
(و کتاب الخطاب) (و کتاب النجاة) (و کتاب کبر) (و نقد الحال) (و کتاب
الحق الصریح و الکشف الصحیح) (و کتاب التبیحه) (و شرح المحمدیه
(و شرح المنوی) (و واردات کبری) (و شرح الکبائر) (و پند عطار اوزره
اشبوش شرح لطیف) (و تحفه خاصکيه) (و تحفه رجید) (و تحفه خلیلیه
و تحفه اسمعیلیه) (و شرح تفسیر الفاتحه) (و تمام الفیض) (و کتاب الذکر
والشرف) (و وسیله المرام) (و طاشکبری زاده مرحومك فن آداب
منظره دن رساله سی اوزره شرح) و سائر لزی کی که معلوم انام
اولدیغی اوزره کیمنی لسان عربی ایله تحریر و کیمنی زبان ترکی ایله
تحریر و در مشر در معانی دقیقه اهل حال و رموزات رقیقه ارباب
بالی حاوی نعوت و الهیات و سائر اشعار تجلیات آیاتی اون بیکدن
ازید اولدیغی مشهور و مشهور و جامعاً تحریر بیورمش اولدقلری
مکتوبات عربیه و ترکیه سی حقا که استادانه اولدیغی مسلم جمهوردر
کشدندن صکره نجل نجلاری شیخ بهاء الدین افندی بالاستحقاق
جانشین ارشاد لری اولوب لکن جوق یکمه دن وفات یعنی بیکوز
اوتوز سکر سندسی عزم جنات عالیات ایدوب والد خالده الحامد لری
جنبه دفن اولمشر انلردخی نسبت و فیوضات استیاس
سخن ساز و سخن شناس ایدی قدس الله تعالی

سرهم و افاض

علینا برهم

* فهرست بند *

۱۰۳	بیان جد و ثناء حق سبحانه	۳۲۲	صفت مدبری
	و تعالی	۲۲۸	بیان صفت دانش
۵۰	نعت سید المرسلین صلی الله علیه وسلم	۲۴۰	بیان صفت ناجنس
	مدح اصحاب کزین رضوان	۳۴۶	بیان صفت شکر
۵۶	الله علیهم اجمعین	۳۶۱	صفت خاموشی و سخاوت
	منافق ائمه دین رحیم	۳۶۸	اخلاق چندی که جتد
۶۷	الله تعالی		ازان حاصل و ظا هر
	مناجات قاضی الحاجات	۳۷۰	دشمن داشتن و وام
۷۹	نکوهش نفس اماره		کردن
۱۰۴	بیان عمل خالص	۳۸۱	بیان حق والدین و فرض
	بیان انکه پادشاهان را زیان		آوردن
۱۲۶	دارد	۳۸۴	بیان تراید عمر
	بیان اخلاق حمیده	۳۸۷	بیان نقصان عمر
۱۴۴	بیان چار چیز که در خطر	۴۱۶	بیان تنبیهاات اخرى
۱۵۲	است	۴۲۱	بیان احترام از
	بیان اسباب عافیت		دشمنان
۱۶۹	صفت درویشی و حب	۴۳۹	بیان صفت خواری
۱۹۴	درویشان	۴۴۶	صفت یار موافق
	صفت بد بختی	۴۵۷	بیان اهل سعادت
۲۰۵	صفت ریاضت	۴۶۰	بیان رستکاری
۲۱۲	بیان مجاهده نفس	۴۶۴	صفت صدق و امانت
۲۲۱	بیان ترک زینت		و سخا
۲۶۰	بیان نشان ابلهان	۴۶۹	صفت ترک خشم و قهر
۲۶۹	بیان عاقبت	۴۷۳	بیان بی وفای جهان
۲۷۵	علامت عقل و دانش	۴۷۸	صفت معرفت حق
۲۸۴	بیان دستکاری	۴۹۴	صفت ورع
۲۹۱	صفت ذکر الله تعالی عزوجل	۵۰۱	صفت شرف خدمت

ترسانه حکیم پلانیسی السید موسی



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* جذبی حد آن خدای پاک را * بی لفظی ادات نفیدر که جامده داخل اولور بی هنر کی تنکم نالفظی مشتقه داخل اولور ناینا کی که کور میچی یعنی اعماد (و بی حد محذوف اولان که رابطه سیله حده صفتدر حد که بی حد است دیمکدر لسان عربده آندن الحمد الغیر المتناهی ایله تعبیر اولور یو خسه حدک اضافت بیانیه سی دکلدر که آندن لسان مذکور ده الحمد الذی هو غیر متناه ایله تعبیر اولور تنکم اصطلاح فرسدن بی خبر اولور و هم ایدر لر (زیرا بولسانده مرد جو مرد دیرلر مرد که جو مرد ست دیمکدر و لکن رابطه اولان که لفظی تخفیف حذف اولور) تنکم زید قائم اصلنده زید هو قائم ایدی که هونست حکیمیه تک رابطه سیدر صکره لفظدن حذف اولور قائم تحتند مستر قلندی و که رابطه سنک حذفی فار سیده بسیار در (حتی کاب بوستان اولنده) بنام خداوند جان آفرین (نظمند جان آفرین دخی خداونده وجه مذکور اوزده صفتدر یو خسه اضافت بیانیه دکلدر) (ان او دیمکدر که هو کی ضمیر غائب مفرد در آنان جمع اولوب آنلر دیمک اولدیغی کی) (و این اسم اشارتدر که بو شود دیمکدر اینان جمعدر که بونلر و شونلر معناستدر

ولکن

نظیف اندیک وقفید رسوه کله

وای

ولکن لغات فرسده مسامحه ایدوب آن اول معناستدر اسم اشارتدر دید کوری وجه دکلدرز برا لغت عربده هو ایله ذانک فرق اولدیغی کی فارسیده دخی آن ایله این میانشده فرق ظاهر در (خدای یا الله و یاسر های و هما و امثالی کی واجب الوجودک علم خاصی در اصلی خود آینه در وجودی کندی ذاتندن معناستدر که غیر بدن مستفاد دکلدر) (وجود ممکن کی زیر وجود ممکن مرجعی وجود واجبدر انکی چون ممکنه هالک و باطل و حقه سی و باقی دلمدی) پس حقدن غیر به خدا نلر مکر که معنای لغوی سی جهتیله اولاکه کندی کلیمی دیمکدر و لکن مرجو حدر زیر اعتبار عرفه در ولی به بی اطلاق ایتک کی که حقدن خبر و بر بی معناستدر (فاما عرفده بی وساطت ملک ایله صاحب الوحیه دیرلر ولی ده ایسه بو معنی مفقود در) (و ترک تکرید و کنه عرب الله و اهل فرس خدا و روم انبیا و ارمی اصفا و افرنج کر بطور و حبش وانی دیر که بوالفاظ مختلفه ده مقصود معنای واحد در غیب و انکور و اوزم کی) (چونکه خدا علم خاصدر یو جهتدر آن لفظنک مرجع و مشار الیهی متعین اولور هو الله ده) (هو کی و ما بعدنده اولان اوصاف دخی بی کل تعبیر ایله تمیز ایلر) (از جمله پاک لفظیدر که عرب آندن ظاهر و ترک آری و مصطلح ایله تعبیر ایدر) (و حقیق طهر ارقی عیب و نقص آندن مبرا و وهم و خیال و عقله کنجایسندن معرا اولدیغیدر تنکم سبوح و قدوس لفظلری مذکور ده دالدر و لکن حق تعالی بی اوصاف امکانیه دن تبرئه ایتک و هم خلقدن ناشیدر و الاحق تعالی قدس ذاتی ایله مقدسدر تنکم کلمه نو حیدده اولان نفی و اثبات دخی بویله در و الا فی نفس الامر شریک حق مختعدر) (پس نفی و اثبات اعتباری در که متوهمک توهمنه داتدر) (و خدای لفظی پاکه مضاف دکلدر بلکه بودخی ماقبلی کیدر) (یعنی پاک خدایه که رابطه سیله صفتدر و آخرنده اولان را ادات تخصیص در تنکیم دیرلر این شعر فلان راست یعنی بو شعر فلان کسبه مخصوصدر و کاهیجه ادات مفعول دخی اولور و فاکن مارا کی (معنای مصرع) دیمک اولور که بی حد و غایه حد و ثنا و عیب و آفت و نقصان و وهم و خیال و عقل انساندن بری اولان خدایه مخصوصدر یعنی محمود انجیق اودر و غیر یسی بالکلیه حامددر تنکم قرأنده کلور) (و ان من شی الا یسبح

هذا (دمید فعل ماضی در که دمیدن او فور مکدر عرب اندن نفخه تعبیر
ایدر تنگم قرأند کلور) و نفخت فیه من روحی) و نفخ حق تمثیل طریقه در
مقصود ماهیته وجودك مقارنتی و نفس معنوی روحانیك موجوده
اثریتك ظهور یدر که قدرتك مقدوره تعالی ایلده در اگر چه که کیفیت
تعلق هیچ بر فرد بل محسوس و بونفخ بالذات در و مریمه رضی الله عنها نفخ
وساطت جبریل ایلده و بطن امده اولان جنبه نفخ غیری ملک و ساطتیه در
که جمله سندن مقصود صورته اولان روحی اظهار در یو خسه
خارجدن القاء روح دکلدر (و بوراسی غوامض او در دندر که بطریق
الکشف آسان یلنور) او اصلنده اوی در که ضمیر غائب منفصل در عریبه
هو کی خدای دن و امثالدن بیه حذف اولندیغی اوی دن و نظائرندن
دخی تخفیفاً حذف اولمقی قاعده فرسدر (بوراده اودمیدك تحتند
مستتر اولان فاعلی تأکید ایچونددر که فاعلی خدادر (و روح راده
اولان را علامت مفعولدر زیر روح دمیدك مفعولدر (پس بوندن اخذ
اولندی که نافع الله تعالی و منفوخ روح و منفوخ فیه آدمدر و بوراده روحدن
مراد روح انسانی در که محل تعینی دماغ در اگر چه فی الحقیقه تخیر دکلدر
بلکه بدنه تدبیر و تصرف طریقه تعالی ایچسدر انکچون وصفند لا
داخل و لا خارج دیر و بور روح منفوخك بر اثری وارد که کار روح حیوانی
دیر که مبدأ حس و حرکتدر و انك مقرو محل تعینی قلب و کبدر یعنی یورک
و جکر در (زیر ادم در که عروق و ساطتیه جیع اجزاء بدنه ساریدر اگر
بودمک بخاری اولسه بدنده اثر حیات ظاهر اولماز دی و مفلوج اولنلر
بو بخارک انقطاعیه مفلوج اولورلر و سست قالورلر انکچون بور روح
اولکی روحه جسد اراستنده واسطه در نظیری غضروف دیدکلدر
که بعض عظام اوزرنده لیم لایم کی نسنه در و افاقده و سائط حق دخی
بویله در انبیا و اولیا کی اشته روح حیوانی روح انسانی به تابعدرو بویا کیدن
ماعد نفس ناطقه جزئیته دخی وارد که نفس کلدن مستفاد در که
علم و عقل و ادراک بونده در و بونکله ارواح انسانییه اوچ اولور
(معنای مصراع) بودر که حددن افزون جد و ثنا اول خدایه
ولسوتکه ابوالبشر آمده و اولاد آمده الی قیام الساعة نفخ روح الهی ایدرب
انکله زنده و متحرک قیلدی و بومعنای شریف مقابله سنده جد کثیره

سزاوار اولدی زیرا سر خلافت بور و حك افاضه سنه منوط و ظهور
حقائقی اسما بونفس نفیسه مر بوط در تنگم تنکیر روح عظم شاننه دلالت
ایدر اگر چه فی الحقیقه مراد روح معهود در که روح بانی در یعنی من روحی
کله سنده ذات الهیه به مضاف اولان روح در و کار و حك بدك
انکله حیاته نسبتله در و لاحق تعالی ده روح اولماز (پس بونك مالی
حیات حق اولور * داد از طوفان نجات اونو ح را * اوکله سی کالاول
فاعل فعلی تأکید در (از من جاره معناسنه در متعانی نجاتدر زیر تقدیر
کلام داد نوح را نجات از طوفان دیمکدر که نوح مفعول اول و نجات
مفعول ثانی در و ثانی بی اول اوزرنه تقدیم ضرورت وزن ایچونددر و بردخی
طوفاندن نجات بولمقی کلامده عمده کی اولمغله بانی مسارعتنه دائر در
و بوندن معلوم اولدی که داد لسان عریبه اعطا کله سی کبدر که ایکی
مفعوله تعدیه ایدر (طوفان اصلنده طوفنددر که بر نسنه نك چوره سنده
دور ایچکر طواف کعبه کی و طائف دیدکاری شهر که مکه مکرمه نك
ماوراستنده اوچ مرحله موضعه وضع اولمشدر اصلنده قرای شامدن
ایدی صکره دعاء ابرهیم ایلده علیه السلام اور دان ارض حجازه نقل
اولند قدیمه مکبیه مروینده کعبه بی طواف ایچکله طائف دندلی (و مطر
غالبه طوفان دیرلر زیر اکثرته متاهی اولمغله محیط جیع اشیا اولور
و قوم نوحه واقع اولان حادثه ماء اولمغله آنده متعارف اولدی (و طوفان
نوح هبوط آدمدن ایکی بیک ایکی یوز سنه دن زیاده مر ورنده واقع
اولسدر (و نوح آدم ثانی و نجاتی امر عظیم اولمغله افراد بالذکر ایدوب
آدمه مقارن اوصافده ادخال ایلدی (نجات خلاص معناسنه در
(نوح اسم العجمیدر که انصرافی خفتندن او توریدر و (نوحك
اصلنده اسمی عبدالغفار در که کثرت نوح یعنی رفع صوتله زیاده بکاسندن
نوح دندلی (و نوحك ولادت هبوط آدمدن بیک التیوز قرق ایکی
سنه سنده در و عمری بیک سنه دن زیاده در طقوز یوزاللی سنه دیدکاری
نبوتی اعتباریه در تنگم قرأند کلور (فلبث فیه الف سنه الاخسین
طاما) یعنی بعد النبوه قومی اراستنده بوقدر مکث ایدوب بعده طوفان
واقع اولدی و نبوتی قرق سالدن صکره اولوب بعد الطوفان دخی
نجه مدت حیاته اولدی (معنای مصراع) بودر که اول خدای



حضرت شارح ابراهیم
اسمن رسم عثمانی اوزره رادن
صکره النفس یازمقی ملتزمیدر که
خط دستیه اولان سائرانازنده
دخی کو رلشدر تبرکاً رسمه
تغیر اولمندی
لاطایع الفقیر
اسعد

قادر که نوح پیغمبره علیه السلام اوج اولادیه و سائر مؤمن اولاد قومیه
 که سکسان نفره انجیق بالغ اولورل حادثه طوفانندن نجات ویردی
 و سفینه سوار اولغله تخلص ایلدی و کنعان اوغلی و سائر بی حساب
 وجه ارضده اولان کفره بی اغراق ایلدی زیرا طوفان باران جبال
 شاهقه نك قرق ذراع فوقه چشمش ایدی بوسیدن هیچ بر فرد وسیله
 خلاص اولاجق بر نسنه بولدیله و اوغلی کنعان زجاجدن بر ظرف
 ایچنه کیروب آخر کنندی بولنه غرق اولدی دیمشله (و کنعان مذکور
 نوحک صلی اوغلی اولدیغنه ابن کثیرک) (ونادی نوح اینته) قرآنی دلالت
 ایدوب یعنی اینته بی هانک قبیله قرأت انجشدر ~~که~~ اصلنده
 اینهادر که ضمیر تأیید نوحک خاتونه راجعدر صکره اکتفاء بالفقه
 الف حذف اولمشدر * آن که فرمان کرد قهرش بادرا * تاسزایی
 داد قوم عاد را * فرمان امر و بویرق معناسنه فرمودندن اخذ
 اولمشدر که یور مقدر فرموده خدا فرائض اعماله دیرلر که آتی حق
 بیورمش و امر ایلشدر (کرد کاف عربینک قبیله فعل ماضیدر کردندن
 کردن ایلک و اشلکدر حق تعالی به کاف عربینک کسره سیله کرد کار
 دید کلری فعال معناسنه در) قهرش ده اولان ضمیر متصل که شین در
 خدایه راجعدر قهر غلبه و تذلیلدر انکیچون مقابله اطفاده مستعملدر
 زیر الطغده اعزاز واردر (بوراده قهر کردک فاعلیدر و فرمان ایلین
 فی الحقیقه خدای قاهر در و لکن قهر سبب فرمان اولغله قهر امر ایتکی اکا
 نسبت قبلدی) و باد را فرمان کردک مفعولیدر زیر فرمان کردک مجموعی
 ماضی اولان امر معناسنه در که لسان عربیده اندن امر قهره الرج دیمکله
 تعبیر اولنور (پس بادر یحدر یعنی اصلنده مطلقا یلدر بوراده مراد ریح
 عظیم دید کلریدر که عاد قومی اوزرنه یدی کیچه و سکن کون اسوب انلری
 اهلاک ایلشدر تا بوراده ادا ت تعلیل در لام جاره معناسنه آمدن تا تر اینهم سنی
 کور مکدن و توری کلد م دیمکدر سزایبق و جزا معناسنه و آخرنده یاه
 اولی اصل کلمنددر که سزای در خدای و همای کبی و یاه تأیید تنکیر
 افاده ایدر تنوین کبی قوم رجاله مخصوص اسمدر زیرا (الرجال قوامون
 علی النساء) موجبجه امور نسائله قائمدر در وقوم عاد وقوم فرعون
 و امثالنده ذکور و انثه شعولی ائانک انده دخولی طریقیسه دکلدر

بلکه



در بیان اینست که
 نوح علیه السلام
 در کعبه ایستاده
 و فرمود که ای
 فرزندان من
 این کعبه را
 در کعبه ایستاده
 و فرمود که ای
 فرزندان من
 این کعبه را

بلکه رجاله تابع اولدقلری جهتیله در احکام البیهده تابع اولدقلری
 کبی (عاد هود علیه السلام قومی در که عاد بن عوص بن ارم
 بن سام بن نوح علیه السلام اولادیدر که بابالینک اسمیه تسمیه
 اولمشلردر) (نتکم بنو هاشمه هاشم و بنو تمیم تمیم دیدیلر) پس
 عاد شول قبیله نك اسمیدر که عاده منسوبه اوله و انلرک اوائلنه
 عاد الاولی و اواخر نه عاد اخیره دیرلر و قومنک منازلی احقاق
 دید کلری یرده ایدی که بمن سمنددر و انلر عظم جنه اوزرنه مخلوق
 اولوب قائملری التشر و بوزر ذراع کلوردی و هر برینک باشلری برقه
 کبی ایدی که کوزارنده و بورنلرینک دلکارنده سباع حیوانات یوا
 یایوب یاور یلردی حضرت هودی تکذیب اوزرنه مصر اولدقلرنده
 حق تعالی ریح صرصر ارسال ایدوب انلری اهلاک ایلدی (و هبوط
 آمدن اوج بیک فرق سنه دن صکره عاد اولی طوفان ریحله احقافده
 هلاک اولدیله و حضرت هود انلرک اسلیصالندن صکره یمش سنه دن
 زیاده دخی معمر اولوب سال عمری دور تیوز التمش درت سنه یه بلوغده
 دار دنیادن دار اخرته انتقال و ارتحال ایلدی (معنای بیت) بودر که
 اول خدای قهار که قهری باده امر ایتدی عاد قومنک لایق و عملار نه
 موافق اولان جزالری و یرمک ایچون یعنی باد دخی مأمور اولدیغی
 اوزره حددن زیاده و جهله برهفته قدر هوب ایدوب زیر زمینده تسر
 ایدنلری بله زور ایله اخراج و هوا یه صاوردی و جهله سی قهار ذی الجلالک
 ید قهر و قدر تنده مقهور و مدمر اولدیله و عظم جنه وقوت
 بدینه لری مفید اولدی و بوندن ریحک فی نفس الامر نه مرتبه ده شدید
 اولدیغی فهم اولندی و حدیثه کلور که (نصرت بالصبا و اهلاکت
 عاد بالدبور) صبا مشرقدن و دبور انک مقابلندن اسن یله دیرلر که
 مغرب طرفندن وزان اولان باددر و حدیث مذکور دن فهم اولندی که
 غزوه احزابده کفار قریش و غیر یلر اوزرنه هوب ایدن ریح صبا
 ایدی نتکم قرآنده کلور (فارسلنا علیهم ریحاً) * آن که لطف
 خویش را اظهار کرد * یا خلیلش نادرا کلزار کرد * لطف تحفه
 و هدیه در که انکله موده توصل اولنور و شول نفی ایصال ایتکه
 دیرلر که انده دقت واردر انکیچون حق تعالی به لطف دندلی زیرا



دقائق اموری پیلور وحاسه ایله ادراک اولمماز و عبادی هدایتده
رفقه معامله ایدر (خویش خا معجه نك كسری و واور سمبله كندی
مناسنه خود کبی) و اظهار اخفانك مقابلیدر یعنی بصر و بصیرته
بارز اولان نسنه ظاهر واتی ابراز اظهار دیدلر اصلنده ظهور
طهر ارضده اولوب خنی اولمقدر تکیم بطون بطن ارضده اولوب
بارز اولمان نسنه نك حالیدر (بالف ایله بوراده ب معناسنه بلا الف که
بجود تعلق ایچوندی یعنی خلیلی کرد فعلنه متعلق قلیق ایچوندی (کر
رسد دستم بوصلت) کلامنده وصل ایلر سد کبی و کاباء تعسیده دخی
دیرل فعلی معمولنه ایصال معناسنه بوخسه فعل لازمی متعدی قلیق
معناسنه دکل الحاصل کرد ماغیدر که فعل معناسنه در فعل ایسه
بالله تعسیده ایدر فعل به کذا کبی (خلیلدن مراد حضرت ابرهیمدر
علیه السلام زیرا خلقت ضمه انك وصفیدر که محبتك جیع اجزاء
وجوده سر بایندر زلیخا و یوسف و مجنون و لیلی حاللری کبی انکچون
زلیخا و مجنون اقتصاد ابتدکارنده دملرندن وجه ارضده یوسف و لیلی
منقش اولدی (آخرنده ش ضمیر متصل غایبدر که خدایه راجعه در
و بوشین اسمده مضاف الیه معناسنه اولور و فعلده وادوات آخرنده
مفعولیت افاده ایدر و شین مذکورک ماقبلنی بعضیلر قتحله و بعضیلر
کسرله تلفظ ایدرلر و کاه اولور که ضرورت وزن ایچون اسکان دخی
اولنور (نار اتشدر که عناصر اربعه نك بر یسیدر کرک محسوس و کرک
غیر محسوس اولسون اگر چه محسوس جزئی و غیر محسوس کلیدر
آخرنده را علامت مفعولدر (کلزار کل نك در بنفشه زار بنفشه نك
دیمک اولدیغی کبی زیرا زار اسم جامد اولیحق نك معناسن افاده ایدر
و وضع ترکیبی دن صکره کل لکه علم خاص اولمغله کل زاره متصل
بازملق قاعده املادر و بعض مواضعده که زار مشتق اولور مرغ
زار کبی که زار بلیق ایدیچی قوش معناسنه در بوراده زار مرغ صفتدر که
وضع ترکیبی سی اوزر نه قلمش و علم خاص اولماشدر بو جهندن بری
رندن منفصل یازیلور (وکل معروف قرمزی چیچکدر و هر چیچکه دخی
اطلاق اولنور و لکن اضافتله متعین اولور مثلا زنبق و بادام و شفتالو
چیچکدره کل زنبق وکل بادام وکل شفتالو دیرلر تکیم لسان عربی ده

ورد لفظی فتحله هر چیچکه اطلاق اولنور و لکن غلبه استعما لله
حوجم یعنی قزل کلمه شایعدر و تخصیص مراد اولسه ورد ایض
وورد اصغر وورد فلان دیرلر (وکار ارافظندن مفهومدر که کل دیدکلری
چیچک قبل النبوه دخی بو عالمده وار ایدی اگر چه ایله معراجده
جناب نبوت صلی الله علیه وسلم تجلی الهیدن عرفریز اولدقد
در لردن دخی کل بتدیکی معروفدر وکل حقنده وارد اولان حدیثه
موضوعدر دیدکلری لفظی حسیله در والا کلمات نبویه اندن اوفردر
(معنای بیت) بودر که اول خدای لطیفه حد بسیار اولسونکه
کندی لفظی اظهار ایلوب ابرهیم خلیله علیه السلام نار غمردی
کلزار ایلدی و آتش سوزانی برد و سلام ایدوب برنه کل بنوردی
و بلبل دخی اول حالده ابرهیم موافقت ایتمکله بیک بر اسمله داستان
سراق احسان اولنوب خلیلک سائر انبیادن نمیزی کبی بلبل دخی
ممتاز اولدی زیرا ابرهیمک جناب مصطفادن ماعداسی اوزر نه
مفضل اولدیغی متفق علیه در و مذهب سنی بودر که آتش بالذات
محرق دکلدر حکیم زعم ایتدیکی کبی (پس نار قدرت الهیه ایله برودت
و حرارتدن هر برنه قابلدی یعنی جره ایله قائم اولان نارک نارینی زائل
اولیحق برد اولوب و شب اسراده جناب رسالتک کره هوا و کره
اثر دن مروری دخی و جه مذکور اوزر نه دو اگر چه جسم نبوی ده
منافی آخر عارض اولق دخی مختلدر فاما ابرهیم محتمل دکلدر
نتکیم (یا نار کونی بردا و سلاما علی ابرهیم) خطابتدن مفهومدر که
منافی احتراق طرف ناردی در طرف ابرهیمه دکل (و دیمشدر در که
مبوط آدمدن اوچ بیک اوچیز یکر می سنه دن زیاده مرورایتد که
حضرت ابرهیم شهر بابلده دنیا به قدوم ایدوب اوچ بیک اوچیز
الشمس اوچ سنه سنده قرای بابلدن کوئی دیدکلری قریه ده که طوبی
وزنی اوزر نه در قصه نار واقع اولدی پس عرفه که عرفه و زنده در
نار غمرد اوراده واقع اولدی و حالا آثار منجینق باقی در دیدکلری
قول جمهوره مخالفدر و بو وقعه دن صکره حضرت ابرهیم ارض
عراقده اوتوز سنه دن زیاده مکث ایدوب بعده قدس شریف طرفنده
ارض فلسطینه هجرت ایدوب خلیله ل الرحمن نام موضع که الی الان

شارح حضرت ناری ابرهیم
اشمنی رسم عثمانی اوزر رادن
صکره ابرهیم صورتده یازدیق
ملتر می اولدیغی خط دستیه
کور دیکند سائر اارنده دخی
مقبدر
للاطایع

آنکه مسویدر و آسوده اولدقاری قبه دخی اوراده در که بای
 مطبقی او اوب بالادن قنادیل ایقاد و آویخته و لنور * آن خداوندی
 که هنگام سحر * کرد قوم لوط را زیر و زبر * خداوندی ده یاه
 وحدت ایچوندر خداوند مالک و بزرگوار در اصلی خود آینده در
 خدای کبی واریادن بدادر (پس اصلی ایکی کلمه در که بعض
 حروفی حذف اولوب کلمه مفیده حکمنده فلهدی و بحسب
 التركيب معناسی کندی کلیمدر که واجب الوجود در تشکم
 خداده می و رایتدی و ملو که خداوند اطلاق اولندیغی معنای
 وضعی حسبیه در که مالک و بزرگوار در و بردخی واجب الوجود کبی
 وحدت وجودی و ار در اگر چه بحسب الاصل ممکندر و وحدتی
 شولقد در که منازعه مملکت ایدن نصله مقولدر (هنگام وقت معین
 و محدود در وقت هار و امثالی کبی انکچون وقت معین ده اولان جمعیه
 هنگامه دیر که آخرنده هاء اختصاص افاده ایدر (سحر فتنین
 ایله سدس آخردر یعنی فجر صادق و فجر کاذب میبانشده اولان و قدر
 سحر کسرله اندن مأخوذ در زیرا ما بین الفجرین ظلمت لیل و نور نهار
 مختلط اولدیغی کبی مسحور اولان کسیه دخی برنسنه نك وجود و عدمی
 مخیل و مشبه در بوراده سحر در مراد وقت صبا حدر زیرا سحر ك
 صبا حه اتصالی و ار در و قرأند کلو ر (ان موعدهم الصبح) وینه
 کلو ر (فاخذتهم الصبحه مشرقین) یعنی ابتداء حلول غدا ب وقت
 صبا حده و تمامی وقت اشراقده اولدی (لوط حضرت ابرهیمك
 برادر زاده سیدر که هاران اوغلیدر و ابرهیم سکسان یاشنده ایکن
 لوط الی اوچنده ایدی و واقعه غمرو د دن صکره ابرهیم ارض عراقده
 فلسطینه نزول و هجرت ابتدایی و قنده لوط دخی شام ناحیه لرندن اردن
 دیدکری طرفه نازل اولوب الله تعالی اتی اهل سدومه ارسال ابتدی
 ذال معجزه ایله و آنلر خباثت اهل ایدی رسالت لوطی قبول ایتوب مصر
 اولیحق هبوط آدم دن اوچ یک در بیوزیکری ایکی تاریخنده جبرئیل
 علیه السلام انلرک شهر لینی ارض لرله بله قلع یدوب سمبایه رفع
 و بعده سر نکون قیلوب صبحه عظیمه ایله صبحه ابتدی و اوزر لنه طاش
 باغوب برلندن قاره صولجقدی که الی الان آثار باقیه سی و ار در (زیروز بر

✽

مردوم دال ایله لغت ایسه ده
 صوابی ذال ایله در
 لفظ ابع

زیر کسرله آتدر تحت کبی آشفه دود آغهاب زیرین دیرلر آغزك آلتنده
 اولدیغندن او توری زیر فتنه اوستدر کوجلو کشتی به زبردست دیرلر ایللردن
 الی اوستون اولدیغندن او توری یوقار و دود آغهاب آغزك اوستنده اولدیغیچون
 لب زیرین دیدیلر ایکسنده بله یعنی زیرین و زیرین ده اولان یالار نسبت و نونلر
 تا کیدایچوندر (و لغت قره حصاری ده کلو ر که ز بر اصلنده ز بر دیمه نی زای
 مکسوره در ز بر ا حرف جر در ز بر اوزرندن دیمکدر بعد التركيب علم اولمغله
 حرکتی تغییر اولندی تشکم لغت فارسیه ده نظائری چوقدر (معنای بیت)
 بودر که اول خداوند یعنی الله عندهم و متعالی که سحر و صباح و قشند نوم
 لوطی آت * اوست یعنی باشی اشاعه ایلدی و اهلاک قیلدی * یوفعل
 کر چه جبرئیلک مباشرتیه در لکن فرمان حق اولمغله حقه نسبت اولندی
 و قرأند نظائری چوقدر (الله يتوفى الانفس) (قل يتوفاكم ملك الموت)
 و امثالی کبی * سوی او خصمی که تیراند آخته * پشه کارش کفایت
 ساخته * سوی یاله و یاسر جهت معناسنه در که زك آندن یکا یله تعبیر ایدر
 پس این سوی یکا و آن سوا و یکا و سوی او انك جانبیه دیمکدر (که ضمیر
 منفصل خداونده راجعدر و جازدر که سوی او و کسوی دایر و امثالشانده
 یال اضافت ایچون اوله زیر ا یوم قوله مده لرده کلمه مابعدنه ایصال
 و اضافت متعذرا و لمغله یاله توسل ایدر زیرا حرف علتدر که کاه حذف
 و کاه اثباتله تصرف اولنور (خصمی ده اولان یاه وحدت و یا تشکیک
 ایچوندر که تحقیره محمولدر) خصم فتنه مخاصم معناسنه در و خصوصیت
 منازعه دیمکدر خصم اصلنده ضمه در که جانب معناسنه در ایکی خصم
 و منازع بری برینک خصم و جانبیه تعلق ایدوب دست و کر بیان اولمغله
 احدهما آخری جذب اتمکله حاللر نه مخاصمه دیدیلر (تیرا و قدرندن اولور سه
 کرک قامشدن و کرک اغا جدن انداخته ماضی دن قسمدر که آتمش دیمکدر و اکا
 ماضی مقید بر قرر یعنی بله مقیدر که ماضی بی حاله تقریب ایچون آخری
 مفتوح اولوب فتنه بی بیان ایچون هاء رسمی الحاق اولنور الحاصل انداخته
 اصلنده انداخت در که تاء ساکنه ایله ماضیدر و مصدری انداختن در که
 اخرندن نون حذف اولمغله ماضی اولمشدر صکره قرب مذکور اشارت
 ایچون تامفتوح اولوب حرکتی بیان و خفط ایچون هاء الحاق اولندی زیرا
 هانک وجود یله تاساکن اولمق متعذر در و الا هالفوا و لور و یوم قوله ماضی نك

✽

حتى الى السماء التي فيها الله) و امثالی کبی و لکن جمله سی مؤاخر و بردخی
فوقیتدن جهت لازم کلز (وهو الفاهر فوق عباده) کبی فافهم جدا
(و بو مقامده دخی تفصیل عریض وارد و لکن اطباب و تطویلدن
حذر ترك اولندی و بیت مذکورک تقدیری بودر که (خصمی که انداخته
تیر بسوی او ساخته پشه کفایت کارش یعنی خصمی مبتدا و تیر انداخته نك
مفعول صریحی و بسوی او غیر صریحی اولوب بعد الجملة مبتدایه
صفتدر که لفظی بین الموصوف والصفة رابطه در و پشه ساخته نك
مفعول اولی و کفایت کار مفعول ثانی سی اولوب بعد الجملة خبر مبتدا
اولور و جمله اولاده فاعل انداخته ضمیر خصم و جمله ثانیه ده فاعل
ساخته خداوند در (و کارش ده اولان ضمیر متصل جمله بین میانی
رابط در فاعرف * آن که اعداد ایدر یاد رکشید * اعدا عدونك
جمعدر دشمن معنایه عدو واصلنده تجاوز و منافات التیام دیمکدر که
بو معنی اگر قلبه اولور سه عداوت و معادات و اگر مشبهه اولور سه
(عد و صحو و زنی اوزرنه و اگر بفسیر علم اخلال عدالت ایله اولور سه
عدوان دیرلر وعد و مقام جمعه دخی مستعملدر نیکم رجل عدو و قوم
عد و دیرلر و جمعی اعداء کلدی کبی عدی دخی کلور الی و زنی اوزره
و قامو سه عدی اسم جمعدر دیمکدر بورا ده اعدادن مراد فرعون
وانك قومی اولان قبطدر نیکم مابعدی قرینه در و آلر حضرت
موسی ی علیه السلام و معجزاتی تکذیب ابتلایه مصره اوج مرحله
اولان قلزم در یاسنده غریقی اولمشلدر (پس در یالله مراد بحر قلزمدر
بو خسه نهر نیل دکلدر زیرانهر نیل نهر جنددر و قلزم و سائر بحار
(واذا البحار سجرت) و فقیجه آب صورتنده آتشدر بو جهندن اعدایه
مناسب اولان آتش غضبدر بو خسه آب رحمت دکلدر و قرآنده
(النار یعرضون علیها غدوا و عشیا) آبی دخی ا کاد آلددر (بدریاده
اولان بالی معنایه ر که اعدادر که کشیدك مفعول صریحی و بدر
یا غیر صریحی در که ایکسی دخی ضرورت نظم ایچون عامل اوزرنه
تقدیم اولمشلدر اگرچه ظروف حدیث بحر دندر که آله و انله ملحق
اوللرده توسع وارد و در یاقاره مقابلدر که عرب بحر و بر و ترك د کز
وقاره و عجم دریا و خشك و خاک دیر و در یادی در که بحر روم و بحر

صفالیه و بحر جرجان و بحر قلزم و بحر فارس و بحر صین و بحر هند و رو بو
مجموعك ماده سی بحر محیط دید کلدی در که بتون ارضی احاطه ایلمشدر و لسانی
یونانی ده انك اسمی اوقیانوسدر فتحله (در کشیددر لفظی مصادر و افعال
اوزرنه داخل تحسین و مفاجاه و ظرفیت و ایچر و معنالن افاده ایدر بورا ده
معنای اخیر مراد در نیکم هدایایه در آمد دیرلر ایچر و کلدی معنایه و در آوردن
دیرلر ایچر و کتور مك ادخال معنایه و در رسدن ایچر و کیر مك دخول معنایه
و کشید فعل ماضی در کشیدن دن که چک مك معنایه در آب کش صو چک کبی
و بار کش یولک چک کبی در (معنای مصرع) بودر که اول خداوند که اعداسی
اولان فرعون و جنودنی قلزم در یابی ایچر و سته چک دی و اغراق بلدی یعنی
حضرت موسی علیه السلام انلری مدت طویله توحید و تصدیقه دعوت
ایدوب قبول ایتمکدر نده موسی دخی اذن حقله انلرك اللرنده ایکوز سنه دن
زیاده اسیر اولان بنی اسرائیلی بر کیمجه مصر دن چقارب بحر قلزم طرفنه
متوجه اولیچق فرعون بو معنادن ا کاه اولوب جنود کثیره ایله روبراه
ساحل قلزمه ایدر کده موسی ضرب عصایله قلزمی شق ایدوب بنی اسرائیل
ایله مرور ایتمش بو ایچق انلردخی من الاول الی الاخر داخل در با اولدقده
(فغشهم من الیم ماغشهم) موج پنجه موج هائل سردن آشوب بالکایه
غریقی اولدیلر و بو واقعه هبوط آدمدن اوج بیک سکز یوز یکر می
سکز تار یخنده واقع اولدی * ناقه را از سنك خار ابر کشید * ناقه
عربیدر که دیشی دو در مقصود نمود قومته مبعوث اولان حضرت صالحك
علیه السلام معجزه سی اولان ناقه الله در که زیاده تشریفدن جلالیه
مضاف اولمشدر بیت الله و امثالی کبی (ازمن جاره معنایه در که ابتدای
غایت ایچون و غیر معانی ایچون دخی کلور بورا ده ابتداء غایت مراد در کاه
اولور که همزه سن حذف ایدوب زایی کسرله تحریک ایدرلر و کاه اولور که
مجموعی محذوف اولور نیکم دست بدست دیرلر از دست بدست معنایه که
الذن الله دیمکدر (سنك طاش و خارا قتی طاشدر پس تجرید طریقه
سنکه صفت اولور که سنك سخت دیمکدر (و بوندن معلوم اولور که
طاشك طبعنده تفاوت وارد (بو جهندن غایتده برك اولان طاشه خارا
و خاره دیرلر و انکله وصف اولور و بونده ناقه بر کشیدك مفعول صریحی
و جار و مجرور غیر صریحدر که برای قافیه عامل اوزرنه تقدیم

اولمشر در (بر براق معنای کلور بوراده استعلا ایچوندر عربیده علی
کبی که یوقار یلق معنای افاده ایدر (معنای مصراع) بودر که قوم
فرعون صونک ایچورسنه چه کدی کبی قوم صالح که نمود دیرل
مطلو بلری اولان ناقه بی قاتی طاش ایچندن یوقاری وطشره چکدی
وخلق ایدوب اورادن چقاردی واطهار قدرت ایلدی تا که صالحه معجزه
وقومنه وسیله ایمان اوله و تفاسیرده کلور که قوم نمود که عاد اولادندن
برقیله در بحره کسرله ساکن اولورل دی که حجازله شام اراستنده محل
معروفدر که حجاج شام ذهابا وایابا اورایه مریور ایدرلر برکون عبدلنده
مجمع اولمشر کن حضرت صالح یونلری ایمانه دعوت ایدیچک صالحدن
صدقه معجزه طلب ایدیلر صالح دخی نه مقوله آیت استر سکر دید که
سیدلری اولان جندع بن عمرو اوراده بر صخره منفردیه که گایه دیرلری
اشارت ایلوب شوطاشدن بزه بر واسعه الجوف کثیر الوبر اون آیلدی
یوکلور دوه چقار دیوچک حضرت صالح دخی نماز و دعادن صکره
اول طاش یوکلور خاتون کبی اکیوب و منشق اولوب اورادن مطلو بلری
اولان ناقه وصف مذکور اوزره بیرون اولدی و بو آیت هائله بی
مشاهده ایند که جندع مزبور قومندن براق نفر کسه ایله کر بند ایمان
اولوب باقیلر امتاع ایدیلر و براق زماندن صکره بزم حیواناتمز یوناقه دن
متضرر دردیوقدار نامه برکسه برکون اول ناقه بی عفر واهلاک ایلدی و آخر
جمله سنک صورتلری متغیر اولدندن صکره صیحه جبریل ایله استیصال
اولندیلر تنکم قرآنده و تفاسیرده مشروحدر و بو واقعه هبوط آدمندن
اوچ بیک یوزیکرمی دن زیاده سنه مرورنده واقع اولدی (پس یونلرک
هلاک لری قوم عاد دن صکره در که هر بری قدرت قاهره الهیه په دلالت
ایدر و لکن ناظم قدس سر مطلقا انا قدرت و حکمتی پیمان و نتائج
غضب و رحمتی عیان صد دنده اولمعله بعض مواضعده مرعات
ترتیب ایتدی * چون عنایت قادر و قیوم کرد * در کف داود آهن موم
کرد * (چون بلا اشباع الواو حرف تعلیلدر چونکه معنای و شرط
ایچون دخی کلور چون نمی دانی مکو کبی یعنی اگر بلز سک سوبله
بوراده مراد اولکیدر) عنایت قصددر و حق تعالی دن ارادت
مخصوصه در که عبدی مطلوی اولان نسنه ک اسبابنه توفیق اتمکدر

انکچون اهل عنایت قلبلدر زیر هر کس هر یوزدن موفق دکلدر
بلکه توفیق کلباتی خواصده و جزئیاتی عوامده در و عنایت کردک
مفعولیدر چون قادر و قیوم کرد عنایت تقدیرنده در (و قدرت صفت
الهییه در صکه عجزک مقابیلدر) قیوم قائمک مباحه سیدر قیام
کبی تشدیدله هر سنه اوزرنه قائم و قوامی انکله اولان نسنه بی معطی
معنای سنه بواپسه صفت الهیه در زیر هر شیشه اولار و ح ویرهش
و ثابا اسباب بقا سنه موفق قلمدر و جهتدن دیرلر که هر شی حقله
قائمدر و انک نوری هر سنه ده دائمدر که انک سبیله فنا بولماز و بولسه
دخی وجوددن طور آخره انتقال ایدر فافهم (کف عربیدر اصلنده
تشدیدله در بوراده ضرورت وزن ایچون تخفیف اولمشر قاموسده
دایله تفسیر اولمشر قامام شهور اولان ال آیه سیدر) داود بن ایشی انبیاء
بنی اسرائیل دندر که قاتل جالوت در هبوط آدمندن درت بیک اوچیز
اوتوز سنه دن زیاده مرورنده کده تشریف عرصه وجود ایتمشر عمرلری
یتیم سنه در و کتاب زبور که حکیم و مواعظی مشتملدر داوده منزلدر
و انک صوت حزینی مشهور و احوال عجیبه سی معروفدر (آهن دموردر
واهنگر دمور جیدر و آهنکار دمور الوب صناندر) و موم ضمه عربیدر
شمع معنای کاف القاموس (و شمعه ملایمت اولمغه بوراده موم ملایم
معنای اخذ اولندی و یا خود بطریق التشیبه در واهن کردک مفعول
اولی و موم نایسی و ظرف دخی اکاشعلق در (معنای یت) بودر که
چونکه قادر و قیوم اولان خداوند بزرگ عنایت ایلدی و ارادت
خاصه سی ایله صنع عجیبی کوسترمک مراد ایدی (حضرت داود علیه
السلام النسنه وایه سنه دموری موم قلدی و یا خود شمع کبی نرم قلدی
تا که داود اندن زره دید کلری درعی عمل ایلدی و آتشده دموزی
تلبین اتمدن طریق قدرتدن آتی حلقه خلقه ایلدی تا که مؤمنراول
قیص آهنین ایله جنسک و خریده آفتدن توفی و تحصن ایده لر
و انک خصوص اوزرنه تلبس اندوکی درع (جناب رسالت
صلی الله علیه و سلم) انتقال ایتیم ایدی صکره ناید اولدی
* باسلمیان دادمک و سروری شد مطیع خاتمش دیووری *
بوراده دخی (بایوقروده باخلیش ده اولان با کبی تعلق و تعذیه ایچوندر

ابن سلی بن در که مفرد در واکن سلاست وزن ایچون اشباع اولندی
وانک منعلق داد کلمه سیدر عرییده اعطی سلیمان دیمک کیدر
اگرچه اعطی بلا حرف دخی تعدیه ایدر (سلیمان حضرت داودک
او غلبدر که اون اوچ باشنده سر بر ملکه جلوس ایتشدر
ولادی هبوط آدمین دیرت یسک او چوز طقس اندن صکره در
والد ماجدی داود کی علیهم السلام ملک و نبوتی جمع ایتشدر (ملک
ضمحه سلطنت یعنی پادشاهلقدیر که بر نسنه تحت بدو تصرفنده اولقدیر
کرت استیلا و تسلط ایله و کرت غیری وجهله بومقوله ملکک
صاحبنه مالک و ملک و ملک دیرل (ملک ایسه کسرله بویله دکلدر
بلکه اخضر در که شری و یاهیه و یارث طریقله تحت ایله و التصرف
اولقدیر استیلا و غلبه ایله دکل وانک صاحبنه مالک دیرل فقط (ملک
دادک مفعول صریحی در (سروری بامصدریه در سرور مرکبدر
سر ایله وردن که سر اصلنده باشد و لکن بویله بر زده غلبه استعمالله
ریاست و متبوعیت معناسنه در (و رلسان عرییده ذو کی صاحب
معناسنه در پس سرور صاحب ریاست معناسنه اولور (شدماضی در
اولدی معناسنه مصدری شدن کلور مضمونی انتقاله داردر عرییده
صار کی (مطیع اطاعتنددر که امر و فرمان اوزرنه مرتب اولان
انقیاددر عبادتده ایسه بومعنی معتبر دکلدر و لکن عبادت حقندن
غیریه جائز اولماز اطاعت ایسه اعمدر یعنی مخلوقه اطاعت اولور
نکتم قرآنده کلور (لا تعبدوا الا اياه) وینه کلور (اطیعوا الله و اطیعوا
الرسول و اولی الامر منکم) مطیع شدک مفعولی و اشغه ده دیو و پری
فاعله سیدر تقدیری شد دیو و پری مطیع خاتمش دیمکدر (مطیع مفعولنه
مضافدر (شین ضمیری سلیمان راجعدر و اطاعت کرچه فی نفس
الامر سلیماندر و لکن تسخیر سبب خانم اولغله سینه اسناد اولندی
(خانم تانک قیچ و کسر یله پرمغه طاق دقلری زیتندر که انکله نسنه
مهر لنور خانم تنبیین انبیاء انک مجیبی ایله ختم و تنجیم اولندی معناسنه در
(کشف الاسرارده کلور که ملک سلیمان خاتمشده ایدی یعنی اکا
منوط ایدی وانک نکینی یعنی قاشی کبریت احمر ایدی که نایاب
نسنه در انک سطر اولی (بسم الرحمن الرحیم) و سطر ثانیسی (لا اله الا الله)

وسطر ثالثی (محمد رسول الله) ایدی و اول خانم آدم علیه السلام
جنشده ایکن اصبعنده ایدی صکره زله واقع اولدقده ارکان
عرشدن برکننده وضع اولنوب زمان سلیمان اولدقده (جبریل
علیه السلام فرمان الهی ایله اورادن اتی آکوب سلیمان کتوردی
و پرمغه کچوردی وانک نورانیت و هیبتندن سلیمان اعین ناسدن
غائب اولدی اوراده یازی الله مطالعه جمالکله مشرف اولیق استرز
دید کلرنده سلیمان علیه السلام پیوردی که (اذ کرو الله) یعنی
الله تعالی بی ذکر ایدیکوز انلردخی ذکر ایدیک سلیمانی مشاهده
ایتدیلر (دیو شیطان علیه ماستحق) پری جنی و بو عطفندن دیو و پری
بری برلنه مغایر اولیق فهم اولنور نتمک محبوبی پری به تشبیه ایدرل
زیرا پری نک ملک کی حسن رائتی و جمال فائقی واردر انکچون چشم
آدمی به ظاهر اولمز زیر مشاهده سنه تحمل اولماز دیو ایسه غایت زشت
هیکل و قبیح صورتندر یعنی شیطان آدمه سجده ایله مأمور اولمزدن
مقدم تعظیما سنه عزایل دیرل ایدی و حسن تعبدنه بناء زیاده صورت
حسنه ایدی کی ملائکه دن متمیز اولمزدی صکره ابا و استکبار اتمکله
اسم و جسمی تغیر و مسح اولندی حتی جا حظ دید کلری متکلم
اولقدیر قبیح المنظر ایدی که اگر شیطان بر کره دخی مسح اولسه
جا حظ قدر اوله مردی دیو لطیفه ایدرلردی (اشته بورادن فهم اولندیکه
پری دخی کرچه اصلنده جان قومندندر و لکن انلرک متمرزله
شیاطین دیرل که شکل اصلیلری اوزرنه قبیح قالمشدر و انلرک مؤمنلرله
جنی اطلاق اولنور که ایمانلری سببیلله نورانیت صوریه دخی
بولمشدر و بونلرله ازدواج قابل اولغله بلفیس سلیمانک والده سی
انسیه و پیری جنی ایدی دیمشدر در نکتم محبتده میندر (معنای
بیت) بودر که خداوند قادر و قیوم حضرت سلیمان بن داوده علیهما
السلام سلطنت و ریاست عامه و یردی شویله که یدنده اولان خانم
رحمانی سببیلله انسان و شیاطین و جنیان اکا مطیع اولدی و اکا نطق
الطبری تعلیم ایلدی و ربی و سایر مخلوقات اکا مسخر قیلدی و من
المشرق الی المغرب حکم ایدی و تسخیر مذکور سببیلله قدسده مسجد
اقصا بی طرز بدیع اوزره بنا ایدی که هجرتدن یسک سکن یوز سنه

مقدم ایدی و آخر عمری الی ابکی ساله بلوغده و داع عالم فانی
 قیلوب باد رفع اندیکی سریری بر باد اولدی * از تن صابر بکر مان
 قوت داد * تن کوده در باش وال اباقی انک مسماسندن خار جدر
 عربی ده کی بدن کبی زیر بدن من المنکب الی الالبه در بوسه بیدن
 (امام ابو حنیفه رحمه الله) قالوم تجیک بابدانک (قراءت ایلدی
 و کشاف صیغه جری تو جیه ایدوب پیدنک کله واقیا باجزائه
 دیدی تا که اطراف دخی بدنده داخل اوله و برنسته تمام طونلق
 اولسه تنه والایم تنه دیرلر که بیه دك اوله آخرنده کی هااختصاص
 ایچوندلر (صبربانک سکونیه نفسی کراحت اندوکی نسته اوزرنه
 حبس ایتمک دیرلر که جزعک نقیضی در انکچون صبر دیدیلر کسر
 پائله شول آجی اغاجک عصاره سته که عطارلر صتارلر (صابردن مراد
 ایوب پیغمبر در علیه السلام که نسبی حضرت اسحاقه علیه السلام
 منتهی اولور صبری بودر که قوردر بدتی اکل ایدوب همان لسان
 وقلبی قالمش ایکن جزع ایتمدی انکچون حق تعالی انی مدح ایلوب (نعم
 العبد) بیوردی ولسانی محفوظ اولدیغی بودر که لسان مصدر ذکر و مورد
 توحید در وقلبی مصون اولدیغی بودر که موضع معرفت و معدن نبوت
 وولایت در وانک (ربانی مسنی الضر) دیدوکی حقه شکایت طریقه در
 خلسه دکل بوايه عند العارفین ممد و حدر واکر بومعنی حضرت
 ابرهیم علیه السلام (حسبی من سؤالی علمه بحالی) مقاله سیله مقابله
 اولنورسه (جواب بودر که دعاء ایوب علیه السلام انتهاه بلاد
 داعیه قویه ایله در که اذن الهی در بناء علی هذا بومقام کلام مقامیدر
 سکوت وقتی دکل (بکرمان کرمک جعیدر کاف عربی نک کسر یله
 قورد معناسنه دوده کبی آخرنده الف ونون ادات جعیدر که انسانده
 و حیوانده و نباتده استعمال اولنور مردمان و کاوان و درختان درلر
 زبردخت کسلرذن اول جسم نامی اولقده انسان و حیوانله مشترکدر
 کسلد کدن صکره درختها دیرلر زیرا الف ایله ها دخی ادات جعیدر
 و انسانک فاشلر نه ابروان دیرلر زیرا نامی اولدیغدن ماعدا ذی روحک
 اجزاسندندر و کرماتک سر جعیتی بودر که حضرت ایوبک بدننه
 مسلط اولان اون ابکی ییک قورد ایدی که عدد تام در و بودر ایله

اشهر روایات اوزره اون سکز سنه مبتلی اولدی صکره دود
 بدندن تناسل ایلیوب صحبت بدن ایوب سببیه (الله تعالی اول
 ذلیلی عزیز ایدوب اندن شجره صعود ایدن دود القز یعنی ایپک
 قوردی و صویه دوشن سولک دید کلری اولدی که خلق بونلرله
 انتفاع ایدرلر (و بعضیلر بال آروسی دخی بونلردندر دیمشالر) اشد
 اکامل ناسه مضاف اولان نسته لرده بویه خاصه ل واردر زیر
 برکت روح مطهر بدنه و برکت بدن نظیف دخی لباسه و سائر
 مضافاته ساریدر زیر حکم جوار واردر (قوت عربیدر مایقوم به
 بدن الانسان معناسنه یعنی انسانک بدنی انکله قوام بولا جق قدر
 غذا انکچون مشهوردر که قوت لایموت دیرلر بوراده مطلق غذا
 معناسنه در و بومصرعک تقدیری داد قوت از تن صابر بکرمان
 دیمکدر که دادک فاعلی خداوند تعالی در وقوت مفعول صریحی و مابعدی
 غیر صریحی در (واز ابتدای غایت (و ب تعلق و تعدیه ایچون اولغله
 ایکسنک بر فعله تعلق صحیح اولدی (معنای مصرع) بودر که خداوند
 تعالی ایوبک بدندن قوردره غذا و نفقه ویردی یعنی لسانندن ویرمدی
 زیر لسان سردندر و سر تنده داخل دکلدر شکم مرور ایدی و قلبندن
 دخی ویرمدی زیر قلب مورد لسان در که لسان انک ترجانیدر پس فرع
 محفوظ اولیحق اصل بطریق الاولی مصون اولور * هم زیونس
 لقمه باحوت دادا * هم داد لقمه زیونس باحوت تقدیرنده در که لقمه
 دادک مفعول صریحی و مابعدی غیر صریحی در (و زازدن مخفف اولوب
 انک و بانک فعله تعلق مصراع اولده اولنر کیدر و لکن بوردانه زمن
 تجرید به معناسنه اولور کو بالقمه اولان یونسک کندی دکلدر بلکه اندن
 تجرید اولنمش بر نسته در که ینه یونسدر که لقمه واحده کیدر (هم
 موافقت ایچون کلور بیه معناسنه شکم هم آه دیرلر بولده مشترک اولانه که
 اخرله کندی اراسنده طریقه جهت اتحاد واردر و بر معنایه دخی
 کلور که ترکیده اندن ده ایله تعبیر اولنور مثلا عجم اوهم نیامد دیر ترک
 اوده کلدی دیرتکم این کالک دفاثقنده مسطوردر و لکن بوقیره ظاهر
 اولان بودر که ده لفظی دخی دن مرخدر (پس هم دخی معناسنه
 مجولدر کلام ناظمده ده هم بومعنایه در (یونس بن منی فتح میم

و تشدید تائله که یونسک بعض روایاتده والدہ سی اسمبدر بوصورتده
عہسی علیہ السلام کہی والدہ سنہ اضافتہ مشہوردر و یونس عجمہ
و تہر یفندن اوتوری غیر متصرف در (و یونس علیہ السلام اولاد
ہرون دندر کہ موصلدہ ینوی دیدکاری قریہ اہلنہ مبعوث ایدی کہ ہبوط
آدمدن درت بیک بشبوز طقساندن زیادہ سال مرور یافتندی قومی اتی
تکذیبہ مصر او ایحق نزول عذابہ تخویف ایلدی (فاما انزل امارات عذاب
حسن ایتد کہ توبہ تضرع و نیاز ایدیچک اوززلندن عذاب منکشف
اولوب یونس بو حال مشاہدہ ایتد کہ سوزمدہ یلان چقدہ ظنیلہ اندفاع
عذابدن غضب ایدوب اذن الہی اولمدن بحر زو مہ طوغری چقوب
کتدی و اورادہ بر سفینہ بہ سوار اولوب وسط دریاہ ایریچک سفینہ
حرکتدن قالدی اورادہ ملاحر بوندہ برعاصی و یارب عبد آبق واردر دیو
عادتلری اوزرہ اوچ قرعہ ایلدیلر اوچندہ دخی حضرت یونس اوزرنہ
کلیمک یونس دخی کتندی دریاہ طرح ایتدی و اورادہ بر عظیم بالی کلوب
یونسی ابتلاع ایدوب قعر دریاہ طالدی (و یونس انک بطشندہ تسبیح
ایدوب (لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین) دیردی کہ بعض
احادیثدہ بودعانتک اسم اعظمی اولسی مرویدر و درت ساعت و یا اوج
کون و یابدی کون و یا فرق کون بحر قاصیہ بی دور و منتهای ارض سابقہ بہ
وصولدن صکرہ اذن حق اولوب یونسی ساحلہ قذق ایتدی و یونسک
وفاتی ہبوط آدمدن درت بیک التیوز سکسان اوجدہ در (لقمہ ہمزہ کہ
عین بترہ شکلندہ یازیلور سابقہ مذکور اولدیغی اوزرہ یاہ ملفوظہ
یلدیر کہ فی الحقیقہ ہاء مر سومدن صکرہ یاہ مفردہ یازلیق قاعدہ
فرس اولماغلہ یاہ حذف اولوب ہمزہ ابتقا اولندی کہ ہمزہ یاہ توسل
ایچوندرو بورادہ یاہ وحدت ایچوندرو ہمزہ بہرخی بدلیت و علامتیچون
ہمزہ وحدت دینلور و الا وحدت ایچون اولان یادہ ہمزہ دکل (لقمہ
ضمملہ ابتلاع مہیا اولان نستہ در یعنی بریودم صویہ جرعہ دیدکاری کہی
برچنیم طعامہ دخی لقمہ دیرلر و لقمہ بلاد و مدہ معروفدر کو یاہر بری
بریودم اولیق ملا حظہ سبلہ وضع اولمشدر (حوت بالقدر تون کہی
ولکن محل تعریفضدہ حوت ایلہ تعبیر اولندی شکم قرآنہ کلور (ولانکن
کصاحب الحوت) و موضع تشریفدہ تون دلدی شکم تزلزلہ کلور

(و ذالنون اذ ذهب مغاضبا) (معنای مصرع بود کہ دخی یونس
پیغمبرک علیہ السلام جسدندن بحر و مدہ بر سبک عظیمہ بر لقمہ
و بردی یعنی لقمہ کہی اغرنہ اتدی و سبک دخی اتی بوندی (پس سبکک
ابتلاع ایتدو کی جسد یونس در کہ بر لقمہ مثالدر و لکن بطریق المبالغہ
یونسدن بر لقمہ و بردی دیو تجرید اعتبار ایلدی و جائز در کہ حرف
جرتبیین جنس ایچون اولوب یونس لقمہ بیان اولہ (فاجتہوا لر جس
من الاوثان) نظمندہ اولان رجسی پسان اولدیغی کہی * بندہ را رہ
بر سر می نہد * (بونک تقدیری) می نہد خداوند تعالی ارہ بر سر بندہ
رادر کہ (ارہ می نہدک مفعول صریحی و بر سر غیر صریحیدر) بندہ
قولدر مرد وزن و کودک و خانہ زاد (اولانہ یعنی مولاسنک اوندہ طوغش
اولانہ شاملدر آخرندہ ہمزہ یاددن بدل وحدت ایچوندر شکم مرور ایتدی (ارہ
ہمزہ نک فتنی و رانک تشدیدلہ و تخفیفیلہ لغتدر یحیی معناسنہ کہ عرب
منشار و ترک دسترہ دیر کہ اصلندہ دست ارہ درال یحقیقی معناسنہ بر حرف قدر
علی معناسنہ یعنی استعلاء ایچوندر کہ مثلاً بر کاغد نوشتیم دیمک کاغد اوزرنہ
یازدم دیمکدر (سر باش در سار کلد اولدیغی کہی یعنی سار سردن بعضدر می
نہد معلوم اولہ کہ مضارع فارسی مضارع عربی کہی بین الحال والاستقبال
مشترکدر بو جہتدن اولنہ باء موحدہ داخل اولسہ و می داخل اولسہ
حالہ و یا تقریب حالہ تخصیص ایدر بورادندر کہ دیمشدر اگر بر شاہد
(کواہی میدہم دیرسہ شہادتی مقبولہ در زیر حال حاضر دہ بالفعل شہادت
ایتمش اولور و اگر کواہی دہم دیرسد مقبول اولماز زیر شہادت ایتمکہ
وعد در بورادہ می نہد مضارع حالی دکلدر بلکہ تقریبی در (نہادن
قو مقدر وضع معناسنہ مضارعندہ الف حذف اولوب نہد و نہندہ دیرلر
قور و قویچی معناسنہ کہ اسم فاعلدر بعد بورادہ بندہ دن مراد حضرت
زکریادر علیہ السلام کہ پیغمبر عالیشان و مہتر اخبار بیت المقدس و صاحب
قربان ایدی کہ روایت امام فخر الدین رازی اوزرہ اولاد ہر و دندر کہ
لاوی بن یعقوب بن اسحاقہ منتهی اولور و کاشفی روایتی اوزرہ حضرت
(سلیمان اوغلی رحیم اولادندر کہ سبط یہود بن یعقوبدن در و اندن بندہ
ایلہ تعبیر قرآنہ موافقت ایچون شکم کلور) کہ بعض ذکر رجہ ربک عبدہ
ذکریا (و خواص ناسک عبودیتی ماسوی اللہ دن حر و آزاد اولیق

معناست در که حق تعالی به اجلا لا تعبد ایدر لر یو خسه غرض ایچون دکل
و حضرت زکریا و علی حضرت یحیی علیهما السلام از میل نام بر فاحشه ناک
نحر یکی ایله والی قدس اولان هر دوس نام یهودی انده اسمشهاد
اولدقدن صکره حضرت زکریا دخی فرار ایدوب بر اغاجه نخسن
ایند کده طائفه یهود واقف اولوب کلوب اتی اغاج ایچنده اغاج ایله یله
یچدیله (و یو واقعه هائله هبوط آدمدن بش بیک بشبوز سکس اسندن
زیاده سال مرور ایتد کده واقع اولدی که اول وقتده زکریا ناک عمر لر
یوز ساله قریب ایدی (معنای مصراع) بودر که خداوند تعالی حکمتیله
بر بنده سنک باشی اوزره یحیی قور وانی ایکی یچر و لکن بوندن دوست
ذلیل و دشمن عزیز اولق لازم کلز بلکه خواص ناسه واقع اولان ابتلار
رفع درجات ایچوندن شکم حضرت یحیادن اصلا کاه و هم کاه صادر
و واقع اولما مشیکن الله تعالی اکا زیاده محبتندن شهادت نصیب ایلدی
و پدری زکریا ناک دو نیم اولسی دخی بو باینددر (وزکریا ناک شجره
نحسینی حضرت لوطک) (او آوی الی رکن شدید) دیمینی کبیر که اسباب
ظاهره به استاد در اذن آلهی و مظاهره ظاهری مشاهده دن ناشی
اولیحق مفیددر * وان دکر تاج در سمری نهد * و او عاطفه در (آن دکر را
یرنه بعضی نسخه ده دیگری راد و شمشدر که آخرنده باوحدت ایچوندن
و دیگری یا ایله و دکر یاسز بردخی دیمکدر که اصلده بر دیمک ترکیبندن
خارجدر فاما مقامدن تراش اولنور تکرار اولان نسته ناک ایکنی سندن
دیگر ایله تعبیر ایدر لر مثلاً کندی نماز نه نماز دیگر دیر لر بردخی نماز معناست
زیرا معراجدن نزولدن صکره ابتدا جاعتله حرم کعبه ده صلاة ظهر
یعنی اوبله نمازی قلوبا کندی اکا بردخی یعنی انک غیری نماز اولدی که
ایکنی نماز در یوم احد و یوم اثین کبی (آن دکر را اول بر غیرینک
دیمکدر که حضرت یوسف و سلیمان علیهما السلام و سائر تاجدار
اولنور شملدر و یو مصراعک) تقدیری (و می نهد تاج در سران
دکر را دیمکدر که تاج نهدک مفعول صریحی و مابعدی غیر صریحی در
(تاج عربیدر اکلیل دیمکدری نسته در که جواهرله تزین ایدوب
پادشاهلر باشلر کیر لر) و تاج فلک آفتابدر که فلکک باشنده تاج کبیر
و تشبیه ادهده تاج پوش و سلطان و بیک بورکی دیدکری چیچکه

تاج خروس دیر لر و حد یشده کاور که (العمائم تبجان العرب) یعنی عربک
دستاری عجمک تاجی یرنه در و صدرا سلامده قلنسوه کیر لر دی صکره
مهجور اولدی بعد زمان علماء عرب حالارومده ملبوس اولان کبی قاوق
تلبس ایتدیله والی الا آن مستعمل اولوب قالدی (در ظرفیت افاده ایدر
عربی ده فی کبی) و نهادن کده وضع معناست در وضع فی ایله استعمال
اولندیغی کبی نهادن دخی بویله در یعنی موضوع فیه کوره و الاموضوعه
بلا حرف تعبدیه ایدر شکم دیر لر وضعه فی محله تاجک دخی محلی سرا و ملغله
تاج در سریدی و بونکله قافیه ده تکرار لازم کلز (معنای مصراع)
بودر که و اول بر غیرنک باشنده تاج قور هر کیم اولورسه یعنی کیمک باشی
اوزنه ازه قویوب قهرله معامله ایتدوکی کبی کیمک دخی باشنده تاج شاهی
قویوب لطفله معافله ایدر که هر برنده حکمت بد یعه سی وارد و اهل
ایمان اراستنده یو مقوله معامله لده تفاوت اولدیغی کبی سائر لر ارازنده
دخی وارد در ملوک کافره و رعیت فاجر کبی و لکن ناظمک روی کلامی
اهل ایمانه در خواص ناس ذکر ی قرینه سیله فاعلم ذلك * اوست
سلطان هر چه خواهد آن کند * اوست ایکی کله در تقدیری اوست
در که ابو ضمیر منفصلدر عربی ده هو کبی مرجعی خداونددر است
ادبیت خبردر که اکا از اظه دخی دیر لر قاعده سنی بودر که ماقبلنده اولان
کله ناک آخری ساکن ایسه استک الفی لفظا و کاتبه وجوبا حذف اولنور
(بو مقامده اولدیغی کبی و لکن مده اولیمان بر زده متصل یا زیاور
من استک نه منست کبی و اگر ماقبلنده اولان کله ناک آخرنده هاء رسمی
وارد یسته الفند وجوبا اثبات اولنور آمده است کبی زیرا هاء دالک
فقیه سنی محافظه ایچوندن که حذف ممکن دکلدر (پس فاصله وار یکن
استی ماقبلنده ابضال ایتمک قابل اولدیغی نندن الف ثابت اولور
و بو مقوله ناک غیریده یعنی هاء اصلیه اولدیغی کله ده هاء حذف
اولنوب استک الفی یایه قلب اولنور چیست نیست کبی که اصلاری چه است
نه است در فاحفظ (سلطان غلبه و استیلا معناست در یو معنی پادشاهلرده
غالب اولغله بطریق المبالغه مصدر له تعبیر اولندی (خلیفه ایله
سلطانک فرقی بودر که خلیفه اولدر که انک طریقت و حکومتی
طریقت و حکومت نبویه اوزنه اوله که آنده اصلا شایسته ظلم بوقدر

نمائی حشر کی سبطان ایسه اعمد و سلاطین خلافت قریب
و لیسراقل فیلدر ملوک شامیه دن نورالدین الشہید زنگی و ملک صالح
کی کہ بولر زمانلرنده اولیادن عد او انورل دی بوراده سلطان
مطلقه محمودر زیرا مراد الله تعالی در کہ سلطان السلاطین در
واوست مقدم خبر و سلطان مؤخر مبتدادر کہ سلطان مطلق
اودر دیکر و ما بعدی انی یاندر نکم قرآنده کلور (له ملک السموات
والارض یخلاق ما یشاء لمن یشاء انما) الی آخر الآیه (هر چه
هر نعمیم ایچوندر کہ کل افرادی معناسنه در هر بار هر کره و هر چند
هر نه مقدر اولور سه و هر کز زمانلردن هیچ بر زمانده و هر کس
هر بر فرد و امثالی کی (وجه جیم بحینک کسر بله نه معناسنه در نه دیه بم
دیه جک یرده عجم چه کویم در و هر چه مبتدادر کہ ما بعدنده خواهد کہ
رابطه سیله اکامفتر خبری آن کند جله سیدر (خواهد فعل
مضارع در خراستن دن دیکل معناسنه ارادت کی مضارعنده سین
هایه قلب اولوب خواهد و خواهد دیلور و اورسمی و الف ثابت ایل
و واولک اصلی بودر کہ خاستن بلا و اوایاغ اوزرنه طور مق معناسنه در
پس خواستن و اوله رسم اولدیغی معنای ارادته تخصیص ایچوندر
و بعضیلر خواهدی خواهیدنن اخذ ایدر ل ظاهر قلب اعتبار یله
ولکن قاعده فرسه مخالفدر (و خواستن لغت قره حصار یرده و خواهیدن
نفت نمه الله ده ضنده یازلشدر و بوندن فهم او انور کہ مضارعده
دخی خاک حرکتی ضمیمه اماله ایدر ل (آن کند آن بالاده ذکر
اولندی ما بعدنده فعله مفعول اولور کند کاف عربی نک ضمیمه
مضارعدر کردند کہ اشلک و ایلک معناسنه مضارعنده راپرنه
نون کتوب کند و کند دیرل (معنای مصراع) بودر کہ سلطان
مطلق اول خداونددر انکچون هر نه در سه آنی اشلر و مرادی ارادتندن
تخلاف ایتمز و الا یجز لازم کلور تعالی الله عن ذلك و بوندن ملکند
شریکی اولمغه رمز وارد رزیرا بفرض شریکی اولسه (و اعلا بعضهم
علی بعض) و فقیحه غالب اولانک مرادی حاصل اولوب مغلوب عاجز
اولق لازم کلور پس صانع عالم فرد واحددر کہ کسه نک اکا ملکند
مزاجه سی یوقدر کہ (فعال لما یرید) اودر انکچون عالم نظام واحد

اوزرنه در و بر منزعک نزاعیه تغیر و اختلال قبول اتمامشدر و منازعه
ایدنلر بالاخره مقهور اولسلر شداد و غرود و فرعون و سائر طغاة جبار
کی * عالمی را دردی ویران کند * عامی ده اولان باتکیر و یا وحدت
ایچوندر و لکن سوق کلامه مناسب اولان اولکیدر کہ مراد فی الحقیقه
بو عالمدر کہ عالم کون و فساد در وانک اول سماء سابعه نک مقعری
و آخری ترادر (و عالم ما بعلم به الصانع معناسنه در اصلنده علم در کہ
ما وضع لشی بعینه در جبع اشیا دخی حق تعالی نک اسم علمدر کہ
اسم مسمایه دلالت ایتدو کی کی مصنوعات دخی صانع دالدر انکچون
عند العارفین اسماء لفظیه اسماء مجازیه و اشیا موجوده اسماء
حقیقه در و یومصر اعک تقدیری (کند عالمی را ویران دردی) در کہ
عالم کسندک مفعول اولی و ویران مفعول ثانسی و ظرف اکا متعلق در
(ذمی ده اولان یاه وحدت ایچوندر دم فتنه نفس معناسنه در فتح فائله
و دمور جبارک آتش ایضا دایتد کلری کور کہ دم دید کلری نفسندن
یعنی آندن خارج اولان یادن او تو ایدر ویران خرابدر (معنای
مصراع) بودر کہ عالمی بر نفسنده ویران و خراب ایدر زیرا انک
امری لکی در کہ لمحۃ البصر ده وجود بولور مقصود بودر کہ کر چه
بو عالمی طریق ثانی و تدریجی تعلیم و نیجه حقائقه رمز ایچون آنی
کونده خلق ایتشدر (فاما مراد اینسه بر آنده ایجاد و بر نفسده اعدام
ایدر نیکم نفخه اولاه جبع اشیا صورت اصلیه سندن چقوب هلاک
ولسلر کر کدر * هست سلطانی مسلم مرورا * هست واریست یوق
و هستی و اراق و نیستی یوقلق در کہ یاری مصدریه در و هستک اصلی
هاست در کہ هانک و استک الفتری حذف اولمشدر و دیمشدر کہ
هانک اصلی دخی هاء در وار معناسنه کہ است ادات خبردر کہ در
دیمکدر بوصورنده محذوف اوچ اولور (بوراده هست است مقامنده
مستعملدر تقدیر کلام سلطانی مسلم است مرورا دیمکدر کہ سلطانی
مبتداء مسلم است خبر و مرورا سملک مفعولیدر (سلطانی ده اولانی یاه
مصدریه در کہ سلطانیلق دیمکدر یعنی صاحب الملك و السلطنه
اولق (مسلم تسلیمین اسم مفعولدر تسلیم بوراده تقویض معناسنه در
سلام و یرمک و سالم قلق معنانه دخی کلور معافی و مسلم کی تسلیم



کبی که سلامتند در معافی عافیتدن اولدیغی کبی اگر چه عوام یاسنی
طبی ایدوب معاف و مسلح دیرل فاحفظ فانه غلط فیه بعض المشاهیر
(مرورا ميمك وواوك فتحه لریله اصلنده مرورادر که مر علامت
مفعول اولان رای تا کید ایچوندر یعنی را که فعلی مفعوله ایصال ایچوندر
مردخی بویله در ورا تخصیص ایچون اولدیغی کبی مردخی لام جاره
معناسنه کلور که مرفلان ديمك فلاله وفلانك ديمكدر (واو اصلنده
اوی در که ضمیر غائب منفصلدر عرییده هو کی کاه اولور که الف حذف
ایدوب واو اوزرنه ضمه ثقیل اولغله فتحه حرکت و یروب وی دیرل
و کاه اولور که اویک اولندن الفی و آخرندن یایی حذف ایدوب واو
ساکن قالوب ساکنله ابتدا متعذر اولغله حذف حرکاتدن اولان
فتحه یی و یروب ورا دیرل مکر که ماقبلنده کلمه آخری اوله بوصورته
سکونله استعمال اولنور کو کی که اصلنده که اودرها و الف حذف
و کافی واوه ایصالله کو دینلور (معنای مصراع) بودر که سلطانلق
و پادشاهلق اول خداونده مسلم و مقوضدر و هر کس انك سلطنتنه
مطيع و منفاد اولمشدر در كرك شاه و كرك كدا تكم قرائنده کلور
(ان كل من في السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا) زیرا خواص
بشر اولان انبیا و اولیا و خواص ملائکه اولان ملائکه دار بعه و سائر
ملائکه عبید اولدقلری صورته فیریلر بطریق الاولی در كرك
جت و كرك ماعداسی * نیست کس رازهره چون و چرا * نیست
اصلنده نی است در که کسرله نفی و سلب ایچوندر که معنایی یوقدر
واست اذات خبردر الف حذف اولنوب متصل قلمشدر و نی ده نون
مکسور اولدیغی صورته یا لله یازیلور و اگر مفتوح اولور سه هاله
یازیلور که نه دینلور و اگر نون مذکوره کلمه آخری به متصل اولسه
یا وهادن هیچ بر بسی یازلمز نیاموخت کبی زیرا نیاموخته اولان
یااموختك همزه سندن منقلبدر پوخته نی ده اولان یادکلدر (کس
کشی و کسه دیمکدر کسان اذعیاندر آخرنده را لام جاره معناسنه در
(زهره فتحه اولدیغی کبری نسنه در که زیاده اجیدر انسانده و حیوانده
اولور دوه قوشندن و دوه دن ماعدای عرب اندن مراره ایله تعیز ایدر
چکر متصل رنسنه در زهره که آغودید کلرنده اعلام غالبه دن اولمشدر

اوده زهره دید کلری اکانسته در (آخرنده ها تخصیص ایچوندر
یعنی مخصوص اوزرنه اود مراد اولدیغنه علامندر زهره سی چاك
اولدی دیرل منشق اولدی دیمکدر که انك انشقاقی یعنی چاندلوبوب
اوزله سی سبب هلا کدر پس قوت انسان زهره سنده اولغله زهره نفی
ایمك قوت و قدرتی نفی در (زهره اخرنده اولان همزه و سیله اضافت
ایچوندر نغمه زید و زخه طنبور کبی) چون بوراده جیم عجمینك ضمی
وواوك اشباعیله در که لسان فارسیده استفسار ایچون در لسان عربی ده
کیف کبی ترك نیمه سن و عجم چونی و عرب کیف حالک دیر کنهسنه
اطلاع اولوب حقیقتندن استفسار جاز اولدیغندن اوتوری (حق تعالی
حضرتی بیچون ایله توصیف ایدوب ایزد بیچون دیرل) چرا جیم
عجمینك فتح و کسر یله لکن کسره افصحدر زیرا اصلنده مر کبدر که
بر جزئی چه در نه معناسنه و بر جزئی را در که ترکیده ایچون معناسن
افاده ایدر (مثلا الله ایچون دیه جك یرده خدارا دیرل) پس چرا
نه ایچون ديمك اولور عرییده ام کبی لامك کسری و ميمك فتحیله که حرف
استفهام در لم ذهب نه ایچون کنتك سبب وعلنی ندر دیمکدر (بعدذا
بومصراعك لسان عربی اوزره ترجمه سی لبس لاحد قدرة السؤال عن
کنهه تعالی و لا الاعتراض له فی افعاله دیمکدر پس زهره بحسب المعنی
نفیک فاعلی و کس را مفعولی اولور و چون مضاف الیه و چرا انك
اوزرنه معطوفدر و مصراع اولك مضمونه مناسب اولان چرای تقدیم
ایدی ولکن وزن ایچون تأخیر اولندی فافهم (معنای مصراع) بودر که
کسه ایچون خداوند متعال حقنده چون و چرا قدرتی یوقدر یعنی
نه انك کنهندن سؤال ایده بلور (زیرا کنهنه اطلاع محالدر انکچون
اعرف الخلق دن (ما عرفناك حق معرفتك) صادر اولمشدر و نه خود
نیچون دیو اعتراض ایمك ممکندر (زیرا) بیوزر که لایسأل عما یفعل
حتی بغداد ده تاتار اسدیلا سنده درت بشیو ز قدر اولیا استشهاد
اولندقلرنده بقیة السیف اولنلردن بری مناجاتنده یارب بونی نیچون
بویله ایندك دید کده خطاب غیبی وارد اولوب سکوت ایله والالسانکی
قطع ایدرم دیو عتاب اولندی * آن یکی را کج و نعمت می دهد * يك بر
ویکی بری دیمکدر (یعنی يك مبدأ عدد اولان واحد که بر در) یکی

سول معدود در که معنای يك ايله موصوفدر آریکی رامیدهدك
مفعول اولی و کج و نعمت تائیدی در (کج کاف عجمینک قهبله کتر
و خزینة کجینه کبی) یعنی اموال نفیسه که مجموع و محرز و مدفون اوله
بوراده مراد مال کثیر در مطلقا (نعمت طبعه) لایم اولان امور
لذیذ در تنعم نعموت ولین ايله موصوف اولان مأ کولات و ملبوساتی
استعمالدر و نازله تعبش در (می دهد مضارع حالی در زیراب
مضارع اولسنه داخل اولوب استقباله تخصیص ایدوکی
کبی می داخل اولدوقده حاله تخصیص ایدر دهد مضارعدر
دادن دن که ویرمک معناسنه در اعطا کبی مضارعنده الف هایه
قلب اولنوب دهد و دهنده دیرل (معنای مصراع) بودر که خداوند
غنی اول برینه هر کیم اولور سه خزینة و نعمت لذیذ و حالت طیبه
و بروب ماندار و متسع ایلر تنکم حضرت یوسف و داود و سلیمان
و امثالهم علیهم السلام انعام ابتدی و غرود و شداد و فرعون و قارون
و نذائنه دخی بطریق الاستدراج نلر و یردی و امت و رعیت اولنلری
دخی تفاوت اوزره قیلوب بیجه لرن ابناء جنسندن سرافراز و نعم الهیه ايله
منازایلندی (پس بومعنی فاعل مختارک کاریدر که حکمتنه دایر و سلطان
اعظمک حکمی در که قدرته ناظر در * دیگرری رانج و محنت می دهد *
دیگری راده یا وحدت ایچوندر و را ادات مفعولدر بر غیریه دیمکدر که
مصراع اولنده اولانک غیریه و مقابلدر تقدیری میدهد دیگری رانج
و محنت دیمکدر که دیگری فعلک مفعول اولی و رنج و محنت تائیدی
(در رنج امک و زحمتدر که کدیمین و عرق جبین ايله تحصیل مالدر
بونکله ایسه خزینة اله کیرمن بلکه قوت لایموت و فی الجملة مال حاصل
اولور) محنت امتحاندر اسمدر که امتحان و محن اختیار و تجربیه در
و محنت انسان اوزرنه شاق اولان امور در که (الله تعالی انکله عبادی
مبتلی قیلور تا که بری برلرنه حقیقت حال ظاهر اوله) (پس محنت امور
شاقه در که انسان انکله متألم و متغص اولور یو خسه منلذ و متعم
اولانر پس بومعنی ايله مصراع اوله مقابله درست اولور (معنای مصراع
بودر که خداوند حکیم بر غیریه دخی کج مقابله سنده رنج و نعمت
مقابله سنده محنت و بروب قهر ايله مبتلی ایلر اولکی فی لطفه منعم علیه

قلدیکی کبی (پس بویکی نک حاللری بری برینه مغایر اولور و غالب
و مغلوب و خاد م و مخدوم سری بومقوله معاصله ايله ظهور بو اور
تنکم بی اسمرا ايله تنیه ده ایکن عالم قدرندن من و سلوی نزول ایدردی
صکره عالم حکمتک اسبابیله مبتلی اولوب اول حال الی الان اکثر ناسه
میراث کبی قالدی * آن یکی بر تخت باصد عز و ناز * تخت خا بیجه ايله
غلبه استعمالله سریر سلطانه اعلام غالبه دن اولمشدر شویله که
اطلاق اوزرنه ذکر اولسنه مراد سریر مذکور در اصلده مطلق
سریر در حتی تعریب ایدوب سریر میده یعنی تشیره تخت دیمکدر در
تنکم فصل جنازده * محکدر عز و ناز یو نلش افاجه تخت دید کلری
افاجدن دوزیلان تخت انتسابی اعتباریله در که آخرنده هانسیب ایچوندر
(با بوراده معیت و صاحب ایچوندر) صد یوزدر مائه معناسنه اصلده
صادسین در و سنبله دخی استعمال اولنور بوراده صد کتریدن کلیه در
تنکم قرق ایاق دید کلرینه صدیا و برنوع کدکل صدبرک دیرل که صد ايله
تعبیر اولندیکی کترنه دایر در (عز عز بریدر که ذلک مقابلدر یعنی عزت غالب
و قاهر اولمق و ذلت مغلوب و مقهور اولمق در که خوار اولمق مستلزمدر
(ناز معروفدر که نیازک مقابلدر نازیدن نالمنقدر) بومصراعده آن یکی
مبتدا و برنخت خیریدر تقدیری برنخت است دیمکدر) ولکن مقامدن معلوم
اولمق حذف اولمشدر لسان فارسیده نظاری جوقدر و باصد عز و ناز
مبتدا دن حالدر (معنای مصراع) بودر که اول بری تخت اوزرنده در نیجه
عزت و ناز و فخره صاحب اولدیگی حالدن ملوک حالی کبی بوراده تخت
اوزرنده اولمق جالسک اهل عز و ناز اولدیگی مستلزمدر ولکن واقعی بیان
ایچون تدریج ابتدی تنکم بالاده خصوص اوزرنه سلطنت سلیمانی
و عموم اوزرنه تاجدار اولنلری بیاندن صکره اوراده تاجی ذکر ایدوکی
کبی بوراده دخی تختی ذکر ایدوب اهل تاج و تخت اولنلرک عزت و نازنه
اشارت ایلندی (پس اوصافده تغایر اولیحق کلامده تکرار لازم کلر
* دیگری کرده دهان از فاقه باز * دیگری بیانی مر و ابتدی) کرده
ماضیندن برنوعدر که اکاماضی مقید بالقری دیرلر که نظیری یوقاروده
شرح اولندی کرده ایلش دیمکدر (دهان آغزدر الفی حذف ایدوب
دهن دخی دیرلر دهن بند عورتلر یا شمنه دیرلر که انکله اغزلرن بغلرل



دهانه اغزلق دیدکلیدر که جاهلار اصطلاحندند احرند عادهانی اول
معنایی انحصار ایچوندر (از فاقه بوراده از من اجلیه معناسنه در که
تعلیل ایچوندر فاقه عریبدر فقر و احتیاج معناسنه تنکم فقر و فاقه دیرلر
مشهور در (باز آچق دیمکدر کشاده کبی بونده دیگر کی مبتداء و دهان
فعلک مفعول اولی و باز ثانیه سی و از فاقه فعلی تعلیلدر و فعل بعد الجملة
مبتدایه خبر در (معنای مصراع) بودر که بر غیریسی آغزنی آچق
ایلمش فقر و فاقه اوچندن یعنی آچقندن آغزنی آچش قانشدر
(پس بومقوله نعمتدن دور و عزت و ازدن مهجور اولان کسه سر بر
سلطنتده اونور رب اهل ذوق و صفای اولانرا یله نیجه برابر اولور هیاهات
(و بو معنی حکمت الهیه به و تصرف سلطان ازله داردر که اندن
سوال اولمز * آن یکی پوشیده سنجاب و سمور * آن یکی مبتدأ
و مابعدی خبر در زیرا پوشیده ماضیدن قسمدر که تختده فاعل ضمیری
مبتدایه راجه در سنجاب پوشیده ک مفعولیدر و بعد الجملة خبر در
(پوشیده اورتمش و کیمش دیمکدر مصدری پوشیدن در که اورتمک
و ایچکدر (سنجاب فغان و زننده و سمور تشدیدله تنور و زننده که بوراده
ضرورت یچون تخفیف اولمشدر ارض ظلماتده ایکی نوع حیواندر که
پوستلرندن کورک انخاز اولنور سمور سنجابدن قیلولور و بوندن فهم
اولنور که کلام ناظمده سنجاب و سمور یا کلی جزء اوزرنه اطلاق
طریقله در و یا حذف مضافله در که تقدیری پست سنجاب و سمور در
(معنای مصراع) بودر که اول بری آغزنی سنجاب و سمور کورکنی
کیمش و تلبس ایچکدر که انلر ملوک و سائر اغنیادری یعنی لباسلرک ادنی
و اوسطی دکل بلکه کمال اقتدارلرندن اعلی مرتبه سبله ترین و بین الناس
زیاده غبطه اولن ان نسبه ایلله تجمل ایچکدر * دیگر کی خفته برهنه
در تنور * خفته پوشیده کبی ماضی مقیددر که شرحی بالاده کذا ایچکدر
معنای باتمش و او یومش در که مصدری خفتن در باتمش و او یومش
معناسنه (برهنه باموحده ک کسر یله عریاندر که ترک اکا چلاق
و یا النجق دیر) تنور بودخی سمور کبی اصلنده مشدددر که ورنیچون
تخفیف اولمشدر و امام قرطبی دیمکدر که تنور اسم اعجمی در صکره
تعریب زیرا اصل بنامی تنور کلام عربده ایسه رادن اول نون اولور



مطالعه

کله یوقدر تنور حطب قلت اوزرنه اولان دیارده بر ایچنده ایتدکلی
اوچاقدر که انده نان پشوردرلر بوجهندندر که تنوره یل ایده جک یلپیزه به
تنور تاب دیرلر و انش قارشدر دقلری کوسکی به تنور آشوب دیرلر زیرا
تنور معهود بوایکسینه دخی محتاجدر و بعض اهل تفسیر (وفارالتنور)
آینده دیمکدر که بوراده تنور دن مراد طاشدن منقور شول اوچاقدر که
حضرت حواری رضی الله عنهما انده نان پشوردی صکره توارث ایلله
حضرت نوح علیه السلامه انتقال ایلدی که اول طاشک ایچندن
فوران آب علامت طوفان اولمغله سفینه سوار اولدیلر (و تنوره که
آخرنده هاء رسمی وارد در سترپوش در عریانلر و در ویشلر یلارنه
طوتلر ظاهر بودر که تنور خدمته مباشر اولنلریلارنه پیشمال کبی
نسبه قوشانق حسبیلله آخرنه هاء اختصاص کنورب تنوره دیدیلر
صکره تشبیها در ویشلر و عریانلر کید کلری معهود نسبه به دخی
اطلاق اولندی اول تستر ایچون کیرلردی صکره تجمل طریقله تلبس
ایتدیلر بالهنک و امثالی کبی والله الحفیظ الحسب در (بعدذا دیگر کی
مبتدأ و خفته جمله سی خبر و برهنه خفته تختده اولان فاعلندن حال
و در تنور فعلک ظرفیدر (معنای مصراع) بودر که بر غیریسی دخی
عریان اولدی یعنی حالده تنور ایچنده باتمش و او یومش و تنورله تستر
ایچکدر که فقر و وضعفا حالیدر زیرا کیمک و اورتمک نسبه بولمقارندن
تنوره دخول ایدرلر و بقدر الامکان انکله دفع ضرورت ایلرلر تنکم
فقراء مهاجرین دن رضی الله عنهم بعضیلری ردل یعنی قوی آشوب
بلند کله انکله تستر ایدرلر دی و او یومش القرنی نک رحمه الله ازارنی
همشیره سی غسل ایتدوکی و قنده کندی تستر ایچون برصندوقه ایچنده
کیرردی زیرا دیگر اباسی بوغیدی و بوتقیردن مفهوم اولدی که
تنور کلخانک غیر یدر زیرا کلخان حام اودنی یاندی یعنی بر در * آن یکی
بر پستری کتخا و نخ * پستری بامعینک کسر یله دوشک در آخرنده یا
وحدت و یا نوعیت ایچوندر (کتخا رابطه تقدیر یله اکا صفتدر تقدیری
آن یکی خفته و نشسته است بر پستری که کتخا است دیمکدر و بونده
برلفظی استعلا ایچوندر متعلق معلوم اولدی و بعض نسجه یا یوقدر
بلنکه پستری کتخا به اضافله در واکا اضافه العمام الی الخ ص درلر



بلد بغداد کی زیرا بلدك بغداده و غیره معمولی کی پسترك دخی بکشدن
و نهندن و غیریدن عمومی وارد در (کخا که سرله معروف باشد که غلیظ
اولور سائر فاشلردن سندسندن استبرق کی در ترکیده کافک فتحه سیله
استعمال اولور کافی نعمه الله (نخ فتحه قالیچه که ایکی بوزلواوله زیلوئی
رومی دخی دیرل و حریر و اینجه ابرشیم معناله ده کلور بوراده کخا
و نهندن مراد عموم اوزرنه قیتلو دوشکلر و بساطلردر (معنای مصراع)
بودر که اول بری دخی کخا و نخ اوزرنه یا تمش و قیتلو بساطلر اوزرنه
اوتورمشدر که اکابر ناسدر زیرا دوشک یا لکز ترك دلیده معهود اولان
نسبه دکلدر بلکه اوتوراجق بساطه دخی شاملدر که مبسوط
و مفروشدر پس عمومه محمول اولوق اولادر * دیگر بری برخاك خواری
بسته یخ * خواری خامقوح و واورسمی و الف نابتدز دار و جار
وزنیده (و یا مصدریه در خوار ذیلدر که عزیزك ضدیدر (خواری
ذلتدر که ضد عزتدرو خاك خواری خاك مذات یدککری کیدرمقابل
سر بر عزتدر (پس خاك خواری ده اضافت تحقیر و سر بر عزتدر
تشریف ایچوندر زیرا خاك اوزره اولوق نشان ذلت و سر بر اوزره اولوق
علامت عزتدر پس بواسطه حقیقه محمولدر تا که ماقبلنه موافق اوله
فاهیم (بسته به عربی ك فتحیه ماضی مقیددر بغلش معناسنه مصدری
بستن در که بغلقدر مضارعنده سین نونه قلب اولانوب بندد و بندنده
دیرل (یخ یا مثانه تحتانیه ك فتحیه له و خاء معجه ایله بوزدر که عرب
جدد دیر تنکیم یخجه طلوددر که عرب برد دیر فتحین ایله پس یخجه آخرنده
اولان هاء رسمی اختصاص ایچوندر که طواو بوزك برنوعیدر زیرا
سمادن قوت زمهریرله منجمد نزول ایدر بوزایسه زمینده اولور
و طواونك بروفته اختصاصی بوقدر بلکه ایام صیفده دخی اولور (یخ
بسته ك مفعولیدر و بسته مجموعی یادیکریدن حالدر که تقدیری خفته
و نشسته است برخاك خواری در حالی که بسته یخ (و بومعنا ك مصراع
اوله مناسبت نامه سی وارد در ولکن بحسب الحقیقه انصب اولان
بسته یخ که رابطء سی تقدیریه خاك صفت اولمقدر (اولکی به کوره
معنی دیمك اولور که بری دخی یا تمش و او یومش در حقارنه دلالت ایدن
طیراق اوزرنده بوز با غلش اولدیغی حالده یعنی دوشنه خکی او لما غله

قورو طیراق اوزرنده قانوب برودت هودن بوز با غلش و طوکشدن
(ایکچی به کوره دیمك اولور که بر غیری دخی بوز طوتمش خاك
بارداوزرنده قالمش و بی بساط و فراش حالی خراب اولمش در (پس
بوندن عدم بساطه و فقدان فراشه دلالت اولدیغندن ماعدا ابلغیته
دخی اشارت وارد در زیرا یا لکز خاك اوزره اولمقدن بوز با غلش
خاك اوزرنده اولوق ابلغدر و علی کل تقدیر مقصود کخا و ابرشیم
قالیچه دکل بلکه ادنی مرتبه برکهنه کلیم و یا بر پوست پاره بولدیغن
افاده در * آن یکی را زرد و صد همیان دهد * تقدیری دهد خداوند
تعالی آن یکی را دو صد همیان زردیمکدر که معناده زره یا نك مضاف
الیهی در بلد بغداد اضافتی کی تنکیم مرور ایلدی بوضوئیده دهدك
مفعول ثانسی دوصد اولور و یا خود آن یکی دهدك مفعول اولی وزر
مفعول ثانسی اولوب دوصد همیان زردن حال اولور (زر اتوندر که
رانك تشدید و تخفیف جائزدر یا لذز التوشه زر طلا دیرل زر سیمه
شاملدر دین خطا ایتدی (دو ایکدر اثین کی اصح بودر که واو تلفظ
اولیمه کاء اولور که ضرورت وزن ایچون تلفظ اولور اما آخرنه یا
مصدری لاحق اولسه دویی کی که اثینیت معناسنه واو البته سلب
وتلین اولور دوصد ایکوز دیمکدر فاما استعمال عجم اوزرنه کثرتدن
عبارتدر عرب سبعه واربعمین و سبعین ایله کثرت مراد ایتدی کی (همیان
هانك فتحیه طغرجق معناسنه بوراده زر قیرینه سیله کبسه مراد اولور
زیرا الحقه و اتونی طغرجقه قومزل بلکه انك ایچون مهیا و مخصوص
اولان کبسه یه وضع ایدرل شوقدر واردر که مال کثیر طغرجق اسلوبنده
سختیان و مبشین کبسه ره قونیلور (معنای مصراع) بودر که اول
برنه دخی ایکوز کبسه و طغرجق اتون و برر و یا خود اتون و برر
ایکوز همیان اولدیغی حالده یعنی اسم غنی ایله تجلی و معامله ایلوب
مال کثیر احسان ایدر که انکله مرادی اوزره هر بوزدن تنم
ایدر تنکیم اغنیاده مشاهده اولور اگرچه ناظم کی عاشق و مجذوب حق
اولان کسه مان و منالنی بغا ایتدر و عیش و عشرتی آخرته آلیقور
* دیگر بری در حسرت نان جان دهد * حسرت عریبدر که حسر
اصلنده کشف معناسنه در یوم قیامته یوم الحسره دندلی زیرا دنیا ده



غافل اولان کسه اوراده نولایدی حقیقه الامر بکا دنیاده منکشف
اولمش اولایدی دیومنی اینسه کرکدر و یاخود ایتدوکنه زادم اولوب
غم و غصه به دوش سه کرکدر زرا دنیاده جاهل اولدیفی محسّر
و منکشف اولورالحاصل حسرت اودر که قلب انسان غم و هم و حزنده
نهایت به بالغ اولد (بومقامده حسرت ایله مراد آرزو و درنتکم نعمة الله حسرتی
آرزو و فرقت ایله تفسیر ایتشد زرا آرزو اهلی حسرتدن خالی دکلدرد
(نان اتمکدر که عرب خبر دیر) نان چین تنور ایچنده اتمک چقاراجق
آتددر که عرب اکا ملفظ دیر) نان خورش و اورسمیله اتمک قاتغه دیرل
نان خداه و ناخداه اتمکجی باشد اصل خدای ناندنر نایده ناندن نون تائی
حذف اولمشدر (جان بوراده روح روان معنایه در زرا موت روح
روانک بدندن مفارقتیله حاصل اولور که روح حیوانی اکا تابعدر) دهد
تقدیری دیگرده دهد جان در حسرت نان دیمکدر که دهدک فاعلی تحشده
اولان ضمیردر که مبتدا اولان دیگری به راجعدر جان دهدک مفعولیدر
و فعل بعد الجملة خبر مبتدادر (معنای مصراع) بودر که بر غیر یسی دخی
نان حسرت و آرزوسنده جان و رب هلاک اولور یعنی ایکوز کبسه
التونه مالک اولوق دکل بلکه نان پاره به محتاج اولور و آخر جوع مفرطدن
فتا بولور تنکم مرویدر که مکة مکرمه ده بین الصفا و المروه اوچونز قدر
انبیا علیهم السلام آچلقدن هلاک اولدیلر * طرفه العینی جهان
برهم زند * کس نمی یارد که انجیادم زند * بعض نسخده طرفه العین
ان جهان دوشمشدر طرفه العینی نسخده سند کوره یاه وحدت
ایچون اولوب طرفه نک تاسنی تا کیده محمول اولور زرا طرفه ده
تا مره ایچوندر (طرف ضرب بایندندر) طرفه العین بر کره کوز قیاغن
آچوب قیا قدر که آتی در یعنی آن غیر منقسمده اولور براسنه نک زیاده
سرعتدن طرفه العین و لمح البصر له تعبیر ایدرلر و ترک دخی کوز آچوب
بومنجه کلدی کجی دیر عمر و دولت و امشالی کبی الحاصل طرفه بر کره
کوز قیاغن نحر یکدر ایکی دکل (وعین جارحه در یعنی کوز دیدکلری
عضودر وضو کوزنه دخی تشبیه عین دیرلر زرا هیئتده وسیلان آیده
کوزه بکرر و جاسوسه عین دیرلر زرا تجسس عینله اولور تنکم مرکوبه
ظاهر دیرلر فحله زرا مقصود اولان ارقه سیدر و التونه عین دیدکلری

بطریق التشبیه در زرا عین افضل الجوارح اولدیفی کبی التونه دخی
افضل الجواهر در و بورانددر که افضل قوه اعیان دیرلر (این قریب
ایچون اولان اسم اشارتدر عربی ده هذا کبی کاه اولور که آخرنه تصغیر
ایچون کاف عربی کتوب اینک دیرلر بونجفره معنایه) جهان دنیادر که
ابتداء حدی سماء سابعه نک مقعندن تحت الترایه دکدر که بوجه سی
عالم کون و فساددندر فاما عرف ناسده دنیا مشرق و مغرب اراسیدر
ایچون پادشاهلره جهاندار دیرلر جهانی ضبط و حفظ اید بی معنایه زرا
ملوک الحق زمینه مالک اولورلر سمایه مداخله ایده مرلر (برهم براسنه) هم
شرکت و معیت و جمع معنای افاده ایدرلر ایچون ولداده همراه معنایه
ایچوندر و قو کشی به هم سایه دیرلر نظاری اسیاردر (زند مضارعدر اورر
بضرب کبی مصدری زدن در اورمق معنایه ضرب کبی مستقبل تنده
نون زیاده ایدوب زند و زندند دیرلر زرا قواعد فرسده کلور که مصدر
دالی نک مافیلی حرف صحیح متحرک اولوق درت کلمه ده کلیدر انجق که
انلرک مضارعدر سماعی در آمدن آید و زدن زند و تمزدن تمزدن و شدن
شود کبی (نمی یارد فعل مضارع متنی در زرا نون نافیه وی لفظی
مستقبل حابه تقریب ایچون در نمی یارد قادر اولماز دیمکدر مصدری
یاریدن در یله مشه تحتایه یاردم ایتک معنایه و لکن معاونت قدرت
نوازمندن اولمغاله اگر کندی و اگر فعلی توسعا مطلق قدرنده دخی
استعمال اولندی) که بوراده کلامت مابعدنی ماقبلنه ربط ایچوندر
(آنجا آن اساء فارسیده اسم اشارتدر بعد ایچون عریده ذلک کبی
کافی الدقائق) جاصلنده جای در خدای همای کیسلرده یا حذف
اولندیغی کبی اندن دخی حذف اولمشدر جای پردر مکان معنایه
جایگاه او توراجق پردر آنجا اصلده مکان حقیقی حسی ده مستعملدر
عریده حیث و ثمه کبی فتح تاء مثله ایله و لکن بوراده مجازا مکان
اعتباری ده استعمال اولمشدر در بعض مواضعده حیث و ثمه استعمال
اولندیغی کبی پس آنجا مصراع اولک مضمونه اشارتدر تنکم تصور
معناده کلور (دم نفسدر) معنای بیت) بودر که خداوند تعالی کوز آچوب
بومنجه اولان زمان قلیل و سر یعهده جهانی بری برینه اورر یعنی دنیای
شیشه کبی منکسر و پریشان و برباد ایلر بویله ایتدیکی برده کسه

قادر اولماز که دم اوزه و نیچون بونی بویله ایدرسن دیمکه اقتدار بوله
زیرا فعال لما یریددر و فعلی قدرت ذاتیه سنه مستنددر پس بویله قاهر
وقادره معارضه اولماز و بویته اعراب جهتندن تقدیری برهم زند
جهانرا در طرفه العین و هیچ کس نمی یارد که دم زند انجا دیمکدر که
جهانرا زندک مفعولی و طرف دخی اکا متعلقدر انجا ایکنی زند
متعلق اولد یغی کی زیر اودخی در انجا تقدیرنده در (و کس
مبتدا و مابعدی بعد الجملة خبردر زند که رابطه سببیه نمی یارده
مفعولدر و کس بوراده نکرده عامه در ثمره خیر من جراده صکی
بوسیدن ابتدائیه صالح اولمشدر انکیچون هیچ کس ایله تقدیر و تصویر
اولندی فاعلم ذلك * آنکه بامرغ هواء ماهی دهد * بند کاژادولت
شاهی دهد * آن که آن خدا که تقدیرنده در که خداوند ماقبلنه کوره
مشار الیه و مابعدنه نسبتله موصوفدر زیر مابعدی که رابطه سببیه
اکا صغیردر تقدیر کلام آن خداوندی که دهد ماهی بامرغ هوا در
وماهی دهدک مفعول صریحی و بامرغ غیر صریح اولوب بعد الجملة
خداونده صفت و آن خداونده مبتدا اولوب خبری مصراع ثانی جمله سی
اولور (بامرغده اولان اصلنده ب اولوب تعلق مجرد ایچوندی که اکا
حرف تعدیه دخی دیرل مرغ قوشدر مطلقا) هواء مدله جسم لطیف
سبالدر که جهات سنه سریع الحركه در هواء معنای خلوه دلالت ایتمکله
ما بین السماء و الارضه هواء دیدیلر تنگم قرآنده کلور (واقفدتهم هواء)
یعنی کافرلک قلبلری کمال حیرت و دهشتدن عقل و فهمدن خالی در
وهوی قصرله نفسک شرعا مذموم اولان سنه طرفنه میل و انحرافنه
دیرل بوراده مراد اولکبدر که محدود در (ماهی بالقدر مطلقا ماهی
خور بالقلیل قوشیدر) بند کان بنده نک جمعیدر قول معانسنه مطلقا
بوراده حر الاصله دخی شاملدر زیر عید حقدر آخرنده اولان کان ده
ایکی اعتبار وارددر اولکبسی بودر که کان کاف فارسی ایله ادات جمعدر
بوصورنده بنده وکننده وخواجه و فرشته و امثالی جمع قانقدده آخرنده
اولان یاز ثابت اولوب بنده کان وکننده کان وخواجه کان دینلور
ایکنی اعتبار بودر که کان ده ادات جمع الف و توند انحق که آن در
وکاف مجسی مثلا بنده آخرندن هاء غیر ملغوظه حذف اولنوب اکا

بدل و منع بولمشدر بوصورنده حال جمعه هاء رسمی طی اولنوب
بند کان دینلور زیر بدل و تبدل منه مجتمع اولماز و بواعتبار اولکبدن
اقوادر زیر کرچه ادات جمع مرکبدر فاما ادات اولد یغی جهتندن
حرف مفرد حکمنده در هاء رسمیدن صکره ایسه حرف مفرد و انک
حکمنده سنه یازلق قاعده فرسه مخالف و فی نفس الامر دخی قیجدر
و قرآنده اکا نظیر وارددر (واذا کالوهم اووز نوهم) کی زیر اکر
هم ضمیری مفعولیت ایله منتصب اولورسه و او جمعیدن صکره الف
یازلمز نصر و کده اولد یغی کی زیر ضمیر مفعول ماقبلندن جزء کبدر
اجزاء کله اراسنه ایسه اجنبی حرف دخول ایتمز و اکر ضمیر منفصل
فذلك تحتنده اولان فاعلی تأکید مجمول اولورسه بوصورنده مؤکد ما
قیلندن جزء کی اولمغله و او جمعیدن صکره الف یازیلور بوخود
معلومدر که ادات جمع کله یه متصل در بوصورنده کانک مجموعی ادات
جمع اولد یغی تقدیری اوزره دخی هاء رسمی فاصل یازلمق لازم کلور
مع هذا یازدیلر فاعرف (دولت برالدن براله انتقال و بر قومدن بر قومه
نحول ایلین ملک و مالدرز پرا تداول مناویه ایله بری برندن اخذ ایتمکدر
و ملک و مال دنیانک بریرنده قراری اولما یوب الدن اله دور ایتمکله
بو مقوله سنه یه دولت دیدیلر) شاهی ده اولان یا مصدریه در و یا
وحدت و یاتکبر ایچوندی (هرنسنه نک اریسنه والوسنه شاه دیرل
مثلا اولو بوله شاهراه و ایری دانه به شاه دانه دیرل اما بحسب العرف
اطلاق اوزرنه استعمال اولنسه شاهدن مراد سلطان اولور (بعدذا
مصراع ثانی نک تقدیری ده بد کاژا دولت شاهی دیمکدر که
بند کاژا دهدک مفعول اولی و دولت مفعول ثانیه در و فعل بعد الجملة
مصراع اولده مبتدایه خبردر (معنای بیت) بودر که اول خداوند تعالی که
هواده اوچان قوشه بالقلیل و مار دین و غراب و امثالی کی بطریق
الرزق دریاده بالق و بریر بنده لرنه شاهلق و یا برشاه و یا شاه دولتن
احسان ایدر یعنی بر عید مملوکک الن آلوب سریر سلطنته اجلاس ایدر
چرا کسه مصر و امثالی کی و یا بر حر الاصل قولنی بنده وار ایکن
شاه ایلر اصحمة نجاشی کی و یا خود ملک و دولت و غناده پادشاه کی
ایلر بعض اعیان کی پس بومعنی انک قدرت تامه و مزید فضل و کریمه

دلالت ایدر (ومصراع اول ايله ثاني بي جـ ده مناسب بودر که صورت
ظاهر ده ایکبسی دخی مستبعد در زیر ماهی ايله مرغک مناسبی
اولدیغی کبی شاه ايله کداندک دخی مناسبی بودر * بی پدر فرزند پیدا
اوکند * بومصراعک تقدیری اوکند فرزند پیدا بی پدر دیمکدر که
(او مبتدادر بوراده خبری اولان فعل اوزرنه تقدیمی قصراچوندر
هو بفعل کبی فرزند کندک مفعول اولی و پیدا ثانسی و بی پدر فرزنددن
حالدر و جائزدر کبی فرزند بی پدر تقدیرنده اولوب فرزند صفت اوله
زیرا اگرچه صورتده صفت موصوف اوزرنه تقدم ایتمز ولکن معنی
جسبيله تقدم ایدر که تأخری تقدیرله ظاهر اولور و تکیم تصور اولندی
(بی ادات سلیدر که جامده داخل اولور مثلاً بی وفادیر و فاسز و وفاسی
یوق معناسنه (پدر باء عجميله انا معناسنه که عجم بابا دخی دیر تکیم
ترکیده دخی مشهوردر (فرزند اصلنده اوغله و قره شاملدر عرییده
ولد کبی (و حلیمی ده کلور که اکثر بودر که اوغل مراد اوله انتهى اوغل
معناسنه مخصوص اولان بودر باء عجمبنک ضمیمه (پیدا لغتدره آشکاره
معناسنه در که ظاهردر ولکن ابن کمال دیمشدر که پیدا غیرک فعليله
اولان ظهوردر یعنی اظهاريله اولان ظهوردر پیدا مظهر دیمک
اولور مکرم و زنی اوزرنه ظاهر دیمک اولماز که بواندن اعددر ولکن
بعض مواضعده آشکاره ظاهر معناسنه استعمال اولنور که مقابلی
نهان و خفی در بوراده پیدا اظهار معناسنه در (معنای مصراع) بودر که
باباسز اوغلی انجیق خداوند تعالی پیدا ایلر یعنی خلق ایدوب وجوده
و ظهوره کتورر غیر بیسی بومعنايه قادر دکلدر بواندن مراد حضرت
عسی علیه السلام که جبریلک نفخيله حاصل اولمشدر و اول نفخه ما
متوهم دیرلر که مریمک رضی الله عنهما ماء محقی ايله مجتمع اولوب رحیده
عسی متکون اولدی زیرا نفخ بولندجه جان بولماز نطفه مراد اولدجه
یا لکرمی زندن ولد اولدیغی کبی تکیم عالم حکمتک حکمی بودر
* طفل را درمهد کویا اوکند * بونک تقدیری اوکند طفل را کویا
درمهد دیمکدر که طفل کندک مفعول اولی و کویا ثانسی (و درمهد
انک نظر فیدر و یا خود طفله صفتدر که بومعنی اظهاردر بصورتده
درمهد کویا دن مقد مدر (طفل کسرله عرییدر که بطن مادر دن

سقوط وقتندن بلوغ زمانته دک صبی به اطلاق اولنور و دیمشدر در که
حد طفل ابتدای ولادتدن الی سنه انقضاسنه دکدر اصلی طفل دندر
حرکت ايله طفل صباح وقتنده و اخشامده سمان نزول ایدن ضعیف
قطره لر در که رش و وبل دید کلرندن اضعفدر پس ضعف بنیه
و بشریتدن اوتوری صبی ناعمه طفل دیدیلر (مهد دخی فخله عرییدر
اوشاقلر ایچون تمهید و تهیه اولسان بشک دید کلری نسنه در که عجم
کهواره دیر (کویا صفت مشبهه در سوبلکن معناسنه اصلی کوی در که
بونک دخی اصلی کوینده در ترخیم اولنوب کوی قالمشدر صکره آخرنه
مبالغه انصاف ایچون الف ساکنه زیاده قنوب کویا دندلی رخشان
و کریان و امثالنده معنای مذکور ایچون الف و نون زیاده قلند یغی کبی که
معنای یلدر اغن و اغلاغن دیمکدر که بود دخی صفت مشبهه دک بر نو عیدر
او ضمیر منفصلدر هو کبی (معنای مصراع) بودر که انجیق خداوند تعالی
طفلی سوبلکن ایلر بشکده و یا بشکده اولان طفلی زیاده سوبلدر
غیر بونک حدی دکلددر که بوانطاقه قادر اوله تکیم قرآنده کلور (انطقا لله
الذی انطق کل شیء) بعد ذامصراع اولدن مراد حضرت عسی اولغه
مخصوصدر زیرا کرچه آدم علیه السلام دخی بی پدر در ولکن کسه نک
فرزند دکلدر عسی ایسه مریمک فرزنددر تکیم عسی بن مریم
دینلور ولکن مصراع ثانی ده اولان طفلیک عسی به اختصاصی بودر
بلکه اندن اعددر زیرا حد طفلینده کویا اولنور برقاج واردر رسول الله
صلی الله علیه وسلم و نوح و ابرهیم و موسی و عسی و یحیی و شاهد یوسف
و طفل ذی الاخدود و مبارک الجامه حج و داعده نبوت مصدغایه شهادت
ایدن طفلدر و صاحب جریح الراهب و امثال کبی تکیم تفسیر مزر و ح
ایبانده مفصلدر و مهد دیدوکی مهد سزا معناسنه در پس بالفعل
مهدده اولمق لازم کلز تکیم وصف عسی ده کلور (کیف نکلم من کان
فی المهد صبیا) یعنی عسی علیه السلام تکلم ایتدوکی وقتنده والده سی
مریمک حضانه سنده ایدی یوخسه بشکده دکل ایدی * مرده صد
ساله راحی میکند * مرده ضمیمه میندر که مردن اولمکدر آخرنده همزه
باء محذوفه دن بدل اولوب یا وحدته و یا تنکیره محمولدر تقدیر مصراع
میکند مرده را که صد ساله است حی دیمکدر که مرده میکندک مفعول

اولی و حی مفعول ثانیه و را علامت مفعول (و صد ساله محذوف اولان
که رابطه سببه مرده به صفت در صد ساله تکثیره محمول در) و ساله
آخر نه اولان هاء رسمی مقدار زمانی همچون در که ترکیده آندن لوق
ولک ایله تعبیر اول نور مثلا یک ساله بر یلاق و یک روزه بر کونلک در
و شاهی اغتذیه کداده ساله اول رفته دیدوی بوفقیرون یلاق یعنی
اون یا شده اولدیفی وقتیده دیمکدر (پس صد ساله یوز یلاق دیمک
اولور) سی عریدر که مینک ضدیدر انسانک حیاتی نفخ روح اثریدر
نتکم روح حیوانی دخی ذکر اولانان روح منفوخ الهی نک اثریدر (میکند
فعل مضارع در که اوئنده اولان می ادات حال و یا مستقبل حاله تقریب
ایچوندر بویله یرلده استمرار ایچون اولوق اولادر عربی ده مضارع کبی
یعنی بو حاله وجیع احوالده علی الاستمرار ایلمکه قادر در معناسنه
(معنای مصراع) بودر که خداوند قادر یوز یلاق اولی بی زنده ایلز
یعنی مدت طویله دن بری هلاک اولان ذی روحه افاضه حیات ایتمکه
کالاول زنده قلمغه قادر در نتکم نیجه لنی واسطه یوزندن احیا ایلدی
مثلا حضرت عیسی علیه السلام باذن الله تعالی نفخ نفس ایتمکه
درت بیک سنه دن زیاده دن وفات ایدن سام بن نوحی احیا ایلدی
و نیجه لنی دخی بلا واسطه احیا ایلدی حضرت عزیر علیه السلام
کبی که حق تعالی ائی امانه ایدوب یوز سنه دن صکره احیا قیلدی نتکم
قرآنده مصر حدر وجهه ذی روحی دخی نفخه ثانیه ده احیا ایتمسه
کر کدر پس صد ساله عمومده عزیر و اءالی داخل اولدی * این یجز حق
دیگری کی میکند * تقدیری این را که میکند دیگری یجز حق دیمکدر
(دیگری فعلک فاعلی و این را مفعول مقدمی و یا خودی میکند این را
دیمک اولور که مفعول فاعل اوزرنه تقدیم اولور شاننه اعتقادن اوتوری
(و یجز حق دیگریدن حال اولور استنادن بوضوح تده کی ده نفی تقدیر
اولور (من الذی یشفع عنده الا باذنه) آبتنده اولدیفی کبی و یا خود
حال اولور اول دیگر حق تعالی بی محاوز اولدیفی حالده دیمکدر قرآنده
(و یعبدون من دون الله) کیدر که تقدیری و یعبدون الاله حال کونهم
محاوز بن الله ای عباد الله دیمکدر (این مصراع اولک مضمونه
اشارتدر و ماقبلنده اولان افعال الهیه نک مجموعنه اشارت اولوق دخی

صاحبدر بومذکور اولان افعال معناسنه یجز ده بازیده در تحسین
ایچون (جز غیر معناسنه در قواعد فرسده جز کله سنی حروف استنادن
عد ایتمشدر در مثلا مردمان آمدند جز زید دیمک عربیده جاء القوم
الازید کیدر و گاه اولور که مستثنی منه دن متأخر اولور اگر چه صورتا
متقد مدر (حق اسماء ذاتیه الهیه در ثابت و قائم معناسنه) کی زمان
سنوالدن فحن ونه وقت معناسنه بوراده استفهام انکاریدر ای لایفعله
فی وقت من الاوقات (معنای مصراع) بودر که صد ساله مرده بی
حقدن غیر یسی فحن احیا ایلر یعنی احیا ایلز الا و احیا ایلر فقط و یا خود
اول دیگر حق تعالی بی محاوز اولدیفی حالده فحن ونه وقتده احیا
ایده بیلور یعنی ابدی احیا ایده میوب عاجز قالور الحاصل احیاسی
واقع دکل و منکر در * صانع کز طین سلاطین میکند * صانع
صنعدندر اجاده الفعل دیمکدر یعنی برایشی جودت صفتی اوزرنه اشلمک
و کاینبغی اکا صورت و یرمکدر انکچون هر فعل صنع اولماز زرا بلکه
انده قصور اوله فاما هر صنع فعل اولور پس فعل اعمدر و قرآنده کلور
(صنع الله الذی اتقن کل شیء) یعنی الله تعالی کندی فعلندن صنعله تعبیر
یلدی زیر اتقان و احکام اوزرنه در که صفت کالدر پس صانعی ده یا
وحدت ایچون و صانع حق تعالی در که عالمی وصف کال ایله ایجاد
ایلمشدر نتکم بیوزر (ماتری فی خلق الرحمن من تفاوت) کز فتمله اصلنده
که اوزر همزه نک حرکتی کافه نقل اولوب هاء رسمی و همزه نک مجموعی
لغظا و کتابة تخفیف ایچون حذف اولوب کز دنلمشدر نظیری کت در که
اصلنده که ات در بومصراعک تقدیری خداوند تعالی صانعست که
میکند سلاطین از طین دیمکدر که صانعی ادات خبر تقدیر یله مبتداء
محذوفه خبر در و سلاطین میکندک مفعول صریحی و از طین غیر صریحی
و بعد الجمله که رابطه سببه صانع صفتدر (طین آله مختلط اولان
ترایدر که ترکیده بالحق دینلور (سلاطین سلطانت جعیدر که پادشاه
دیمکدر نتکم مرورایتدی (میکند بوراده ایجاد و خلق ایلر دیمکدر که
فعل مقیددر (معنای مصراع) بودر که خداوند تعالی بر صانع اکبر
وعظیم وقایدر در که بالحقدن پادشاهلر خلق ایلر زرا ابوالبشر اولان
آدم علیه السلام طیندن تصویر اولند یغی وقتیده انبیا و مرسلین

وملوك وسلاطين وسائر اغنيا و مساكين انك ضمنتهم ایدی پس فی الحقیقه
اعلی و ادنی طیندن مخلوق اولمش اولدیلتکم کلور (خلقکم من طین)
اگرچه صورتا توالد و تناسل ازدواج طریقله نطفه دن حاصل اولدی
نتکم کلور (الم یکن نطفه من منی یعنی) الحاصل ناظم دیمک استرکه
سلاطین که جواهرله مرصع تاجلر و لباسلر کیوب کندیلرینک و لباسلرینک
بر وجهله طینله مناسبلری ظاهر دکل ایکن حق تعالی دمدن مسک
خلق ایدوب مسکی دم اوزرنه ترجیح ایتدوکی کبی طینه دخی بو صورت
بدیعہ بی ویردی (فتبارک الله احسن الخالقین) بونلر خود سلاطین
صوریه در پس ملوک معنویه اولان انبیاء و اولیائک شانلری دخی عالیدر
زیرا صورتده احسن تقویم اوزرنه اولدقلرندن ماعدا معناده دخی
صفات کمالیه ایله هیئت الهیه اوزرنه کلمشدر نتکم حدیثده کلور
(ان الله خلق آدم علی صورته) ای علی صورة الحقیقه اذلیس الله تعالی
صورة و هیئت فاعلم ذلک و اسلک خیر المسالک * نجم را رجم شیطاین
میکنند * نجم میکنند مفعول اولی و رجم ثانسی در (نجم کوکب
طالعدر یعنی طلوع ایدن یلدز در زیر انجمده ظهور معناسی واردر
نتکم یردن اوت چقوب ظاهر اولسه نجم النبات دیرلر (رجم طاشلقدر
زیرا رجام طاشدر پس طاش ایله اورمغه رجم دیرلر نتکم زناسی ثابت
اولوب متأهل اوللری رجم ایدرلر و حدیثده کلور (لا ترجوا قبری)
قبرم اوزرنه رجام و طاش وضع ایتکوز تا که نصاریه تشبه لازم کلیه
(ولکن سووه بالارض) ولکن حالا قبر شریف نبوی صلی الله علیه
وعلی روضته و سلم تسلما کثیرا مستدر زیرا ملوک مصریه دن اشرف
قائمیای زماننده حریق واقع اولدوده حرم نبوی عمارتنه موکل اولان
کسه حنفی المذهب اولمغله حصباء مغسول و مطهر ایله تسنیم ایتلشدر
تا که متعین و تمیز اوله (ورجم طرد معناسنه ده کلور نتکیم ابلبسه شیطان
رجیم دینلدی زیرا خیر ایدن و منازل ملائکه دن مطر و ددر و کلام
ناظمده رجم مایرجم به ای مایریم به معناسنه در کرکسه طاشله اولسون
(شیطاین شیطانک جمیدر که جان قومک مقررله شیطاین و مؤمنلرله
جن اطلاق اولنور اگرچه ملائکه یه و شیاطینه دخی اعین ناسدن مستر
اولدقلر یچون جن دینلور شیطان الله تعالی نک رجندن بعید دیمکدر

ولکن

ولکن رجعت امیدنده اولدیغندن رجعت اسمک الفنی سرقه ایدوب
کندی اسمنه ضم ایتلشدر کما وقع فی بعض الاحادیث (معنای مصراع)
یودر که اول صانع اکبر یلدزی رجم شیطاین ایلر یعنی یلدزدن و کره
ایردن حاصل اولان شعله ناری رمی ایدوب انلری سموانه عروج
واستراق سمع ایتکدن طرد و منع ایدر شویله که اول آتش پاره ایله کیمی
مخترق و کیمک اعضاسی فاسد و مختل و مشوش اولوب وجه ارضه
ساقط اولورلر و قرأ نده کلور (وجعلناها رجوما للشیاطین) بعدذا
مصراعین ده تقریب و تبعید مناسبی اولمغله سلاطین و شیطاین بیت
واحدده جمع ایلدی مع هذا سلاطین و شیطاین میاننده التزام مالایلزم
صنعتی دخی واردر نتکم علم بیانده مبین در * از زمین خشک رویاند کیه *
زمین بر در ارض معناسنه مقابل آسماندر کولک معناسنه که عرب سماء دیر
بر و کولک دیمک برده عجم زمین و آسمان دیر (زم صوقلغه دیرلر طیراغه
طبعی باردا اولدیغندن اوتوری زمین دیمشدر زمی زمه منسوبدر که
یانسبت ونون تا کید نسبت ایچوندر زیرا نسبتی تا کید مراد ایتسلر
حرف یان صکره بنون زیاده ایدرلر مشکین و غنبرین و امشالی کبی
(خشک قوری در مقابلی تر در که یاشدر خشک زمینک صفتی و از زمین
رویاندک عفعول غیر صریحی و کیه مفعول صریحی در وز مینی خشک ایله
وصف ایتدیکی اختر ایچون دکلدر بلکه واقعی بیان و ایضاح ایچوندر
اگرچه زمین بعض عوارض ایله تراولور و لکن صفت ذاتییه سی بیوستدر
(رویاندک فعل متعدی در بتور معناسنه روید بتدیمکدر که لازمدر قاعده
فرس اوزره اصل مصدری رستن در ضمه بتک لک معناسنه مضارعنده
سین و او قلوب اولنوب و بریادخی زیاده قلوب روید و روینده دیرلر
بترو بتیجی معناسنه و بو مقوله دن امر اخذ اولمق لازم کسه روی دینلور
وقاعده تعدیه بودر که امرک آخره الف و نید لغظی ضم اولنوب ماضی ده
رویاند دینلور بتوردی و مضارعنده رویاند دینلور بتورر معناسنه
الحاصل رست ضمه بتدی و روید بتورر و یاند بتورر دیمک اولور و تعدیه
دخی یا مطلق مفعوله و یا مفعول ثانی به تعدیه در مثلاً زاد طوغدی و بزیانید
طوغدی و طوغدی دیمکدر (کیاه کاف عجمینک کسر یله اوتدر که
برده بترو و کاه اولور که زخیم اولنوب آخردن ها حذف اولنور و کیادینلور

مظله

مظله

پادشاه ده پادشادینلدوکی کبی بورادندر که اوتی چوق اولان بره کبارا دیرار
بعدذا بومصرع ماقبلی وما بعدی که صنع الهی بی بیان طریقه
استینافدر (معنای مصرع) بودر که صانع حکیم وقادر حکمت وقدرتیه
قوری یردن تازہ اوت بتورر یعنی طبع ارضله طبع نباتک مناسبتی یوغیکن که
بری پیوست وبری رطوبتله متصفدر ینہ نباتی ارضدن اخراج ایلریرا
ارضده قوت منبتہ ایداع ایلشددر که ادنی رطوبتله نباتہ حامل قیلور تنکم
قرآنده مواضع متعدده ده مذکوردر وخارج اولان نباتک نفی حیوانہ
وثمراتک فائدہ سی انسانہ در تنکم قرآنده کلور (کلوا وارعوا انعامکم)
* آسمانہار اہم اوداردنکاه * آسمانہادہ اولان ہادادات جعدر کہ جادہ
داخل اولور آسمانہا زمینہا کوکلر ویرلر دیمکدر آسمان مرکبدر آس ایلہ
ماندن مان اسم فاعلدر مانستن دن بکزیجی معناسنہ آس دکر مندر
صود کر منہ آسیاب دیر لاصلی آس آب در دفع ثقلت نیچون ہمزہ یابہ
قلب اولمشدر آسمانک معنای ترکیبی سی دکر منہ بکزر در یعنی حرکت
ودورده دکر من کبیدر (ہم بالادہ مرور ابتدی) اوصانہ راجعدر ہمو
دخی باز بلور حذف الف وایصاللہ بومصرعک تقدیری ہم اودارد
آسمانہار انکاه دیمکدر ہم اومبتدا وآسمانہا داردک مفعول اولی ونکاه
ثانیسی وبعد الجملہ خبردر دارد مضارعدر داشتن طو تمق معناسنہ
زیرا قاعدہ لی اوزرنہ مضارعندہ شین معجزہ رابہ قلب اولنوب دارد
ودارندہ دینلور وداشتن صقلیق وحفظ ایلک معناسنہ ده کلور حاطردہ
محفوظ) اولان نسنہ ییاد داشت دیرلر (نکاه کسرلہ وکاف عجزیہ بافق
وحفظ معارنہ کلور بورادہ دارد قرینہ سبلہ محفوظ دیمک اولور تنکم
قرآنده کلور (وحفظ ناہا من کل شیطان رجیم) وینہ کلور (وجعلنا السماء
سقا محفوظا) (معنای مصرع) بودر کہ ہم اول صانع اکبر کوکلری
محفوظ طوتر یعنی تغیر ونبدالدن وسائر آفاتدن انکیچون مرور دہور لہ
کھندلک کلز وارضده اولنلر اندن امن اوزرہ ساکن اولوب بی پروا تبش
ایدرلر زرا فی الحقیقہ انشفاق واختلال واقع اولایدی تحتشدہ اولنلر
بمحضور اولور لردی کھنہ خانہ لردہ بمحضور اولدقلری کبی ولکن
قیامتہ دک محفوظ طوتر تا کہ خلقک بناسبلہ خالقک بناسی متمیز اولوب
اہل بصیرت اولنلر ورحہ نظر واستدلال اولہ وھرکس سلامت بولہ

فاما اہل اعتبار قلیل اولمغلہ قراندہ تو بیخات کثیرہ وارد اولمشدر
* هیچ کس در ملک اوانبازی * هیچ نسنہ د کل معناسنہ تنکم نعمۃ اللہ دہ
مصرحدر ولکن ہرگز عموم زمان ایچون کلدیکی کبی هیچ کس دخی
بویلہ مواضعده عموم افراد معناسنہ اولمق کو ستر کس کشی وکسہ
دیمکدر ملک ضملہ سلطنتدر کہ ذوی العقولده وغیریدہ تصر فدر
انباز فتحلہ وآخرنہ زاء ہوز ایلہ اورتاق معناسنہ در عربیدہ شریک کبی
نی کسرلہ یوق معناسنہ در کہ عربیدہ لا کبی حرف نفیدر مثلاً بر نسنہ دن
واری دیوسؤال اولنسنہ عجم نی دیر عرب لایرونی اصلندہ نادر کہ
دکل معناسین افادہ ایدر انی حذف ایدوب یرینہ ہاء غیر ملفوظہ
کتورب نہ دخی دیرلر وھادن بدل یا کتورب نی دخی دیرلر کسرلہ
زیرا یاماقبلک کسرن اقتضا ایدر وھم کسرہ دہ دفع التباس وارد
الحاصل نہ وناونی وبی باہ موحدہ ایلہ جملہ سی ادوات سلب وحروف
نفیدر (معنای مصرع) بودر کہ افراد دن هیچ بر فرد آنک ملک
وسلطنتندہ اورتاق دیمکدر والوہیت ور بویتندہ شریک ونظیری
یوقدر والا ارض وسما واوستندہ وایچندہ اولنلرہ اختلال وفساد
عارض اولور دی تنکم کلور (لہ ملک السموات والارض) وینہ کلور
(لوکان فیہما آلہة الا اللہ لفسدتا) پس ملکنندہ شریکی اولایچق
عبادی اوخلق ایتد وکی کبی افعالی دخی اوخلق ایدر والا خلق
ایتمکدہ خلق خالقہ شریک اولمق لازم کلور تعالی اللہ عن ذلک قال
تعالی (انن یخلق کن لا یخلق) وبوندہ دعوی ربو بیت وملك ادعا
ایدنلری فرعون وغرود وادعائی کبی رد وابطال وارد وریا وسعہ دن
تحدیری دخی مشتملدر فافہم * قول اورا لحن نی وسازی * قول
اصلندہ نطقدن بارز اولان حروف مرکبدر حق تعالی نک قولی کلام
دیدکلریدر کہ عالم غیبیدن بر نسنہ بی شہادہ ابرازدر کہ کن کلمہ سی
اعتباریلہ اول نسنہ یہ کلمہ واول تجلی غیبی یہ کلام دیرلر قول وکلام
اعمدر نطق انسانہ مخصوصدر انکیچون قال اللہ وکلم اللہ دینلور
نطق اللہ دینلر زرا نطق معاجلہ لسانلہ اولور کہ اللہ تعالی اندن مزہدر
بورادہ قول مبتدادر کہ اوراہ مضافدر (را ادات تخصیصدر انک
قولی دیمکدر مابعدی لحن نیست تقدیرندہ در کہ مبتدایہ خبردر (لحن

☀

☀

☀

مطل

مطل

عرب در سوزی سر بسته سو بلك و كلامی عوب صوابدن اماله ايلك
 رحط ايلك معالنه كلور بوراده مراد معنای اخير در مخطی اولان
 كسيه لاحق دبرل (ونی دن صكره اولان واو مضوم او قنور زيرا
 معطوف عليه آخری حركته محفل دكلدر باوسر وآينده ورونده كبی
 زيرا واو اصلده معطوف عليه آخرنده اولان ضمه به دلالت ایچو ندر
 بناء على هذا حرف متحرك اولان یرده مر سوم اولور و لكن تلفظ
 اولماز جاب ودل كبی ولا ضمه ايله تلفظ اولنور زيرا ضمه به نشاند
 اول نل تركیده واودن ضمه و يادن كسر ايله اکتفايدردی تكلم محمدیه
 كتابنده نظری چوقدر غلط ايتك كر كدر صكره كلنلر واو وياه املا
 ايلدي لر خطا و ايهامدن مصون اولق ایچون مثلاً ملك و مال دیرلر
 واوله تا كه مالك معطوف اولديغی اظهار اوله و كلدی و كندی دیرلر
 بائله واعتبار متقدمین اوزرنه در كه بروسه ده آسوده اولان شیخ افتاده
 قدس سره تر به سنده (كوجده افتاده بروسه نك قطبی) دیو تاریخ
 بازلسدر یعنی كوجده لفظی بلا یادر (بعض نسخده لحنی آوازنی واقع
 اولمشدر كه تعداد صورتنده كلسدر پس واو تكلفنه حاجت قالمز) آواز
 اون درت صوت معاشنه ساز دوزن در كار ساز و نغمه ساز ایش و نغمه
 دوزنی در و غیری معالنه دخی كلور (معنای مصراع) بودر كه
 حق تعالى نك كلامك خداسی بوقدر زيرا خطا ونسیان بشرده
 و مخلوقده اولور پس هر نه پیوردی ایسه حقدرد و صوابدر و انك قول
 و كلامك صوبتی و نلام مخلوق كبی تركیب و تألیف و دوزنی بوقدر
 بلکه كلامی آتی در كه صوت و لفظدن بری و ترتیب حروف و كلمات ايله
 و لمقدن عربدر اگر چه لسان عربی مرتبه سنده نزولده كسوه عربیه ايله
 مكنتی اولمشدر فاما بو كسوه بحسب الموطن در یوخسه كلام نفسی
 اولديغی جهندن بحسب الخفیه دكلدر انكچون قرآنه مخلوقدر دین
 كافر اولور زيرا ذات واجب و قدیمه مضاف اولان صفت ممكن
 و حادث اولماز و بوندن تكثیر قدام لازم كلز تكلم مخلنده میندر و ناظم
 قدس سره نعت باری بی كلامه ختم ابتدا و كنده اصابت ایلدی زيرا
 كلام صفات كلیه نك آخریدر كه ایجاد عوالم اكما منوطدر فاعلم ذلك
 * * در نعت سید المرسلین صلی الله تعالی علیه وسلم * *



* سید الكونین ختم المرسلین * آخر آمد بود فخر الاولین * سید
 سیادتندر كه مهتر یعنی اولورق دیمكدر واو اولقی ايله غیره غالب اولمقدرد
 انكچون حدیثده كلور (انا سید الناس يوم القيمة) زیرا مقصود جمله نك
 انك شفاعتنه احتیاجن بیاندرد تا كه غیری بابه كتموب طوغری اورا یه كلهلر
 سید اصلنده سواده یعنی جماعت كثیره به منولی وضابط اولانه دیرلر
 و سید القوم دیرلر سید الثوب دیرلر چونكه منولی جماعت اوله نك
 شمر طندندر كه مهذب النفس اوله لاجرم فی نفس فاضل اولانه سید
 دیدیلر والا وصف مجرد اولوب جباهه اسد و حبشی به كافور دیمك
 اولور و بین الخلق سید مطلق رسول الله در صلی الله علیه وسلم و لكن
 رؤساء قبائل انت سیدنا و مولانا دیو خطاب ایتدكلردن حدیثده كلدیكه
 (السید هو الله) یعنی سیادت مطلقه به سزا وار اولان الله تعالی در كه
 خالق العیبد و منصرف الامور در انكچون جناب نبوت كندی سیادتله
 و صفدن صكره (ولا فخر) پیوردی تا كه وصف مذکور تعریف مقام
 قیلندن او اوب بطریق الافتخار اولدیغی معلوم اوله و بو اخباردن
 نمی لازم كلز بناء على هذا تصلییه ده اللهم صل على سیدنا محمد دیمك
 اولادر و مولانا لفظی دخی بویله در زيرا عظم شانی مشعر در و بونده
 سید الكونین مبتدا و مصراع ثانی مضمونی خبردر و لكن كونین معرف
 باللام اولیحق قاعده عربیه اوزرنه مرفوع و الامكسور او قنور جان بدر
 و شاه جهان كبی (كونین كونك تشیه سی در كون اخر وجودی در كه
 باطلك خلافتدر زيرا باطل مطلق عدم اصلبسی اوزرنه فلاندر بوراده
 كون مكون معاشنه در اسم مفعول صیغه سی اوزره پس كونین دنیا
 و آخرتدر كه ایكسی دخی حالا موجود لر در او بونده حذف مضاف
 واردر كه سید اهل كونین دیمكدر و بو اضافتدن انس و جن و ملك
 اوزرنه فضل و ربح فی لازم كلور و نسخده لره كونین اولنده حرف
 تعریف بوقدر و لكن اولدیغی اولادر زيرا محمد عربی نك و صفیدر
 و كثرت حروفده دخی مزید ثواب واردر سلام علیكم السلام علیكم كبی
 ختم المرسلین بوراده واو عاطفه تقدیر اوتور و اعرابی ماقبلی كبی اولور
 ختم آخر دیمكدر خانه كبی زیرا برسته بی ختم ایتك آخرنه وصولدر
 ختم قرآن كبی و بوراده تقدیر ختم الانبیاء و المرسلین در زيرا ختم رسل

احصدر انکچون قرآنده اعمه اضافت اولنوب وخاتم النبیین دندلی
 بالله خاتم الانبیاء والمرسلین اولدیغی ظاهر اوله الحاصل نبوت ولایتدن
 ورسالت دخی نبوتدن خصوص مرتبه درو مشهوردر که سلب اخصدن
 سلب اعم لازم کلز انسان و حیوان کی پس بوندن فهم اولندیکه جناب
 نبوتدن صکره نه نبی متابع ونه رسول مشرع یوقدر و بعض اولیانک
 نبوتی ادعا ایتخ خرق اجاع قیلندندر زیر لغته موافق ایسه ده
 عرفه مخ الغدر و رسول تبلیغ احکام ایچون مبعوث اولان بشردر
 و ملکه دخی مستعملدر ننگم قرآنده کلور (الله یصطفی من الملائکه
 رسلا ومن الناس) و کتب الهیه یوزدرت و عدد رسل اوچوز اون
 اوچدر پس رسل صاحب الکتاب اولاندر دین زولده تکرره ذاهب
 اولمش اولور آخر اولک مقابلیدر (آمد ماضیدر کادی معناسنه
 مصدري آمدندر که کلاک دیمکدر) بود وجود معناسنه اسم مصدر
 و بودن لفظندن صیغه ماضیه در که حکایت حال ماضی به محمولدر
 و اکثر بودر که ایدی معناسنه رابطه اولور آینده بود کی و بود نابود
 اولدی اولدی ایدی و دکل ایدی معنانه در بوراده ظاهر اولان بود
 ماضیدر اگر چه ایدی معناسن ویرلر زیر ایدی معناسنه رابطه
 اولسه قاعده فرسه مخالف کلور شول جهتدیکه رابطه فعل ضمیر
 بارزدن مجرد اولدیغی یرده اولور مثال مذکور کی بوراده ایسه فعل
 مجرد یوقدر بلکه کان معناسنه بود واردر فافهم فخر بعض خصائل
 و فضائل ایله تمدح ایتکدر (اولین اولک جمیدر که آخرک مقابلیدر
 (معنای بیت) بودر که اهل دنیا و آخرتک اولوسی و جمیع انبیا و مرسلینک
 ختمی صلی الله علیه وسلم حضرتلریکه کر چه جله انبیادن صکره
 و آخر زمانده کادی و لکن اول کلنلرک مابه الافتخاری ایدی زیر
 اول ما خلق الله روحی موجبه ابوالارواح ایدی (و کنت نبیا و آدم
 بین الماء و لطين) خواسی اوزره عالم ارواحده بالفعل نبی اولوب جله
 ارواح انبیایه مبعوث ایدی و عامه انبیا انک وجودی و ختمی ایله
 مبشرلردی و عهد الهی شول وجهله مأخوذ ایدیکه بالفرض قنخی
 نبینک وقتنده کلورسه اول نبی اکا اتباعله ماسور ایدی حتی حدیثده
 کلور که (لو کان اخي موسى حيا لما وسعه الا اتباعي) پس انک آخرتی

افضلیتنی منافی اولدی و جمیع اولین و آخرین انکله فخر ایلدی و لکن
 ناظم قدس سره ضرورت ایچون اولین اوزنه اقتصار ایلدی و بردخی
 فخر الاخرین اولدیغی ظاهر در زیر آخر یندن مراد بوامت
 مرحومه در و اثره کلور که (آدم ومن دونه تحت لوائی یوم القیمه)
 مقصود اولین و آخرینک تحت اللواده اولدیغن یاندر و بومقامک
 تفاسیلی چوقدر و لکن بوشرحک اکا تحمیلی یوقدر * آن که آمد
 نه فلک معراج او * آن سید الکونین که دیمکدر مقصود وصف آخره
 انتقالدر نه فلک آمدک فاعلی و معراج او مفعولیدر (نه نوک ضمی و هاء
 ملفوظه ایله طغوزدر) فلک فتنین ایله اصلنده هر مستدر اولان
 نسنه در فلکه لغزل اندن مأخوذدر که آخر شق دید کلریدر بوراده
 فلک مجری الکوا کیدر یعنی یلدرلر انک اوزرنده جریان و دوران
 ایلدیکی جسم کری در که فلک ضمله یعنی سفینه یه تشبیها فلک دیمشدر
 و فلک سمواتک غیریدر زیر سموات یرنده ثابتدر فلک ایسه قار دکدر
 بلکه دائم حرکنده در نه فلکدن مراد سبع طباق و کرسی و عرشدر
 زیر لسان شرعده عرشه سما دیمزلر بلکه عرش و فلک اطلس دیرلر
 پس سموات یدی طبقه در که مجموعی عالم کون و فسادندر عرش
 و کرسی ایسه عالم ارواحده ملحقدر انکچون فوق العرش عالم ارواحدر
 یوخسه حکما دید کلری کی لاخلا و لاملاء عالم دکدر (معراج کسرله
 آلت عروج و ارتقادر که زردبان و انک امثالی مصاعددر بوراده نه فلکی
 زردبان تشبیه واردر و جائزدر که معراج عروج یعنی محل عروج معناسنه
 ننگم تصور بر معناده کلور بوراده ناظم قدس سره اول امردن معراج
 و صفته انتقال ایلدی زیر بدایع اوصافندر ننگم قرآنده و تفاسیرده
 خصوصاً تفسیر مزروح الیانده مفصل و مشروحدر (معنای مصراع)
 بودر که اول سید الکونین که نه فلک اکا زردبان کی یعنی طغوز پایداو
 آلت کی کادیکه اورادن علی اعلا یه حرکت ایتدی اگر چه جناب
 حق تعالی تحیر و جهنده اولمقدن مزهدر و لکن مخلوق ایچون تعین
 اولمقدن اکا تعین لازم کلز ننگم فلان اغاج النسنده آبی کرردم دیرلر
 مع هذا آی اوراده دکدر بلکه کورن اوراده در و باخود معنی بودر که
 وجه ارضدن نه فلکه عروج ایلدی ناکه حقیق آیات کبرانی مشاعده

ایله و بلکه جهانی سیرایده زیرا مستوای عرشه دك جسمه عروج
ایدوب اورادن سیر بسط ایله عالم غیبه سیر و سفر ایلدی یعنی سرله
حرکت قیلدی زیرا جان و جسد مخلوق اولغله انکله خالق و وصول
منسر اولماز و بو مقامك اسراری حد دن بیرون و درون اهل دله
مخزوند * انبیا و اولیا محتاج او * انبیا نبیک جمیدر حقیدن خبر
و یریحی معناسنه (بوراده انبیا مبتدا و محتاج خبریدر) اولیا ولی نك
جمیدر نبی و زنی اوزرنه اصلی ولی در و اوک و لامك سکونیه که قرب
دیمکدر ولی عرفی ایسه خرق بجایله مشاهده حقه قریبدر زیرا ذات
و صفات و افعال سالکه حجابدر چونکه بو اوچ نیندن فنا بوله
عریوزدن باب حق مفتوح اولور تنک اهلند معلومدر) احتیاج نیازمند
یعنی فقیر و ضرورتلو اولق (معنای مصراع) بودر که انبیا و اولیا
اگر روحانیده و اگر جسمانیده و اگر کالانده سید الکونینه محتاجلردر
زیرا (انا من الله و المؤمنون من فیض نوری) موجبه ارواح انبیا
و اولیا روح نبوی به تابع و انك اوزرنه متفرعدر بو جهتدن اولاد
وجودده وجود والده محتاج اولدیغی کبی ارواح دخی روح نبوی به
محتاج اولدی و جسمانیتلرنده احتیاج بودر که جناب نبوت علت غایبه
عالمدر پس علمده متقدم و وجودده متأخر در و متأخرک وجودی
متقدمك وجودنه موقوفدر بناء علی هذا متأخردن اوتوری متقدمك
وجودی لازم کلدی فافهم جدا و کالانده احتیاج بودر که جناب
رسالت صلی الله علیه و سلم مظهر اسم رحمن در بو سیددن تقدیر
رحمت الهیه و اریسه انواع اوزرنه عوالمه اول رحمت مطلقه دن
بخش اولمشدر کرك کتب سماویه و کرك بلا واسطه اولان فیوض
رحانیه و معنویه یعنی کرك ملک و ساطیه و کرك اولسون زیراجله سی
باب رحمتدن صله و شفاعت نبویه ایله همه در پس جناب نبوت مقدم
الکل در مطلقا * شد وجودش رحمة للعالمین * ماقبلنی بیاندر
وجودشك فاعلی و رحمة للعالمین مفعولیدر که نظم قرآن اوزرنه وارد
اولمشدر پس اسان عربی ایله تقدیری کان وجوده رحمة للعالمین دیمک
اولور (شد فعل ماضیدر شدن اولق معناسنه اصلنده صبر و رت
و انتقام ایچوندن کان فقیر اصرارغیا کبی بوراده کان مقامده مستعملدر که

تحقق وجود افاده ایدر) وجود برنسنه نك ذاتنده و عیننده ظهوریدر
یعنی ذات اطلاق ظاهر و درن قطع نظر و وجود اطلاق ظهور
عبساریله در (ش ضمیر غائب متصلدر مثلاً رویش دیدم انك یوزنی
کوردیم دیمکدر) رحمت غضبک ضدیدر یعنی ایصال خیر و دفع شری
اراده در بو صورتده صفت ذاتیه در و یا خود خیری ایصال و شری
دفعدر بو صورتده صفت فعلیه اولور (عالمین عالمك جمیدر مایه علم به
الصانع معناسنه یعنی انکله صانعك وجودنه و وحدتنه و کالانته
استدلال و انتقال اولنور اشیانك جمله سنه عالم دیرلر که عوالم بهضبار
قولی اوزره اون سکر بیگدر که بودنیا انك یریدر اصلنده علمر مارضع
اشی بعینه معناسنه صکره الف اشباعله عالم دندلی زیرا جمع اشیا
حقك علمی واکا دالدر واکا اسماء حقیقه دیرلر ملنوظ اولنره اسماء
لغظیه دیدکلری کبی (معنای مصراع) بودر که سید الکونینك وجودی
اگر روحا و اگر جسمه عالمه رحمت اولدی زیرا الله تعالی انك سبیلله
عالمه رحمت ایدوب خلعت وجود الباس ایلدی و ضائق عدمدن
نحرء شهوده اخراج قیلدی انکچون حدیث قدسیده کلور (لولاك
لما خلقت الافلاك) یعنی یا محمد اگر سنك وجودك علت غایه اولیایدی
افلاکی یعنی معنیم اجرام اولان سمواتی و سائر انلره مضاف و غیر مضاف
اولنلری خلق ایتزدیم بو جهتدن سنی اسم رحانه مظهر قبلدم دیمک
اولور و بوندن انبیا و اولیا نك شائنی تحقیر لازم کلز زیرا خواص
اولدقلری جهتدن لولاك خطابك اشارتنده داخللردر فافهم جدا
سؤال اولنور سه که شیطان و سائر اسم مضل تحتنده داخل اولنره
رحمت مذکوره دن نصیب وارمیدر جواب بودر که وجود خارجی
جهتدن وارد سائر سعادات یوزندن یوقدر زیرا رحمتی قبول ایتنسنه
رحمت اولماز پس هر کاله قابلیت لازمدر نظر ایله که صفراوی المزاج
اولان کسه عسلی قبول ایتز بو سیددن سوز عسلده دکل بلکه انك
مزاجنده در و بوامتک متمرذلری عذاب استیصالدن مصون اولدقلری
رحمت نبویه دندر یعنی بالفعل وجودلری بوامت ایچنده اولدیغندندر
تشکم قرآنده (وما کان الله ليعذبهم و انت فیهم) اتم سالغده اولان
مسخ و استیصال ایسه وجود روحانی ایله وجود جسمانی بی فرقی

ایچوندر * مسجد اوشد همه روی زمین * مسجد اوشدك مفعولی
 و همه روی زمین فاعلیدر (مسجد سجده ایده جك و نماز قلاجق بر در
) همه دوکلی معناسنه جله بی و بر دی دیجك برده عجم همه راداد بر
 هر نه اولور سه بلنه همه دان دیرل آخرنده ها معنای عامدن معنای
 خاص عملی به نقل علامتیدر (روی یوزدر که قفا وارقه مقابلیدر کاه
 اولور که یاسن حذف ایدوب رو و دیرل رو باز و دید کلری یوننددر که
 یوز یوز دیمکدر چهره خصوص اوزر نه بکزد در جانب ظاهر ده
 بحارا روی دیرل مثلا ارضك سطح ظاهر نه عجم روی زمین و عرب
 وجه ارض و ترك بر یوزی دیر زمین بالاده شرح اولمشدر
 (معنای مصرع) بودر که جله بر یوزی سید الکونینه (و جعلت
 لی الارض مسجدا و مطهورا) موجب مسجد سجده کاه قلندریکه امت اجابت
 هر نه پاك موضعه نماز قلندر قبوله قرین اولور یوخسه امم سالقه کبی
 قبولی معبد مخصوصه مخصوص اولماز زیرا انده خرج وارد در
 خرج ایسه بواامدن مرفوعدر یونده استغراق مشاهده به ترغیب
 وارد در زیر صلوة مناجات و مشاهده ایچوندر و اهل مسجد جلوس
 حقدر پس هر موضعه بو حضوره ایرمک کر کدر قال الله تعالی (فایما
 تولوا فتمه وجه الله * آن رسول حق که خیر الناس بود * عم پاکش جزه
 و عباس بود * رسول مرسل معناسنه در که مبالغه افاده ایدر زیرا فاعول
 مفعولک مبالغه سیدر آن رسول مبتدا و خیر الناس که رابطه سیله کا صفات
 و عم پاکش مبتداء ثانی و جزه و عباس خبردر (حق اسم ذاتدر ثابت
 وقائم معناسنه) خیر مرغوب فیه اولان نسنه در که شرک ضدیدر (ناس
 انسانک اسم جمعیدر که خلاف جن در یا ظهورنه و یا انسنه و یا نسیاننه
 بنا تسمیه اولمشدر قاموسده الناس یکون من الانس و من الجن
 دیدوکی مشهوره مخالفدر بوزاده ناسله مراد فضلاء ناسدر که انلرده
 معنای انسانیت بالفعل موجوددر و الا من لاخیر فیه مقوله سنه اضافنده
 فائده ندر بلکه تحقیر لازم کلور (عم بابا قرنداشیدر کثیر اولوق
 ملاحظه سیله عم دندلی زیرا عموم شمول دیمکدر شکم عامه ناس دیرل
 زیرا شهرده کثرتلری و عموملری وارد و شمول اعتباریله دستاره عامه
 دیدیلر و حدیثده کلور (عم الرجل صنوایه) کو باجد برکوک اغاج

کییدر که ایکی شاخی وارد در بری پدر و بری دخی انک برادریدر
 بو معنادن عم دید کلری پدر برینه در عمه بابا همشیره سی انایوینه اولدیغی
 کبی و خاله انا همشیره سی دخی بویله در ولکن خالی یعنی دایسی پدر
 برینه وضع اولنماشدر بلکه انک پایه سی عم دن ادنادر (جزه و عباس
 عبد المطلب اوغلاریدر و اعمام بی اون ایکیدر که بری صغرنده وفات
 ایش و زمان بعثته ایریشلردن جزه و عباسدن ماعداسی جاهلیت
 اوزر نه کنمشدر انکچون تخصیص بالذکر اولندی و عماتی التیدر که
 صغیه که ام الزبیردر اسلامی متفق علیه و عاتکه نک مختلف فیه در
 ماعداسی جاهلیت اوزر نه کذرایتسدر در جزه احد غزاسنده شهید
 اولوب یتیم تکبیرله نمازی قلنددر قبرلری دامن جبلده در که زیارتگاه
 عالیدر و مقبره بقعه قبه عباس دخی مشهور در که امام حسن دخی
 تحت القبه در و اصح روایات اوزر نه حمیرت فاطمه زهرا انک دخی
 قبرلری اول قبه نک جدارنه متصلدر رضی الله تعالی عنها و عنهم جزه
 و عباس عربی اسملردر که ایکیسی دخی اسد دیمکدر زیرا اسده شدت
 و عبوس صفتلری وارد در و جزه نک اسد الله اولدیغی حدیثده
 مصر حددر (معنای بیت) بودر که اول رسول حق که انبیا و اولیا و سائر
 افاضل ناسک خیرلوسی و افضل ایلی انک عم پاکش جزه و عباس ایلی
 یعنی بوایکسی خصوص اوزر نه عمی ایدیکه جاهلیتدن پاك اولد کلری کبی
 عرضه شین و یرن نسنه لردن دخی طاهر ایدیلر انکچون آل رسول
 و اهل بیت رسولدن معدود اولدیلر و قدر و شرفده درجه علیا بولدیلر
 قال الله تعالی (لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا)
 * آن که شد یارش ابو بکر و عمر * آن رسول حق که تقدیرنده در که
 موصوف محذوفدر ابو بکر و عمر شدك فاعلی و یارش مفعولیدر و عکس
 دخی جائزدر (یاردوست و مصاحب انکچون اصحاب صفایه یاران دیرل یارک
 معین معناسنه کلدیکی مجازدر زیرا دوستلغه و صحبت اعانت لازمدر ابو بکرک
 اسمی عبدالله در ابو بکرله تکیه اولندیغی عادت عرب اوزر نه تفوّل
 طریقله و الا بکرله مسمی وادی بو قدر بعضیلر دیمکدر در که ابو بکرله
 مکئی اولدیغی خصال حبیله به ابتکار و مسار عشدن او توری در
 انکچون ایلردن ابتدا کر بند اسلام اولان ابو بکر در عمر قرقی در

عمره نسیمه دخی بطریق التفعول در که طول عمر و بقا مراد در حاصلی
عمر عمار تند در که بدت حیات له معمور او لا سیدر و عربك حجر و جندل
و صخر و جبل و امثالی اسماء وضع ایند کلمی دخی ثبات و منانت
ملاحظه سیدر (معنای مصراع) بود که اول رسول حق که ابو بکر
و عمر انك یار و مصاحبی ایدی زیرا وجه ارضه ایکی وزیر ایدی
وزیردن ایسه صاحب ایله تعبیر او انور تنکم میکایل و جبرائیل کو کده
ایکی وزیر ایدی که ابو بکر میکایل و عمر جبرائیل مقابله نندند شول
معنادن که میکایل امین رزق اولدیغی کی ابو بکر دخی مالی رسول حق
صرف ایدی و جبریل سیفله نزول ایلدی کی کبی حضرت عمرده
صاحب السیف ایدی انک چون فاروق دینلدی که حق و باطل میاتی
فصل و فرق ایدی بعده بوراده ناظم قدس سره حزه و عباسی تقدیمه
اصابت ایلدی اگرچه بعضی نسخده انك ذکر لری تأخیر اولمشدر
ولکن مرجوح در زیرا حزه و عباس نسب جهندن اقرب و سن بوژندن
دخی اکبر در تنکم ابو بکر و عمر مقدم خلغادر و لسان نبوی ده اکثر یا
ذکر اولنان دخی بوا یکی در طاعرفه * از سر انکشت او شق شد قر *

عمر لفظی مناسبه له برای قافیه بطریق التزام مالا یلزم قره انتقال
ایلدی که انشقاق قر اشهر معجز اتند در که نقل مستفیض ایله منقولدر
حتی (اقتربت الساعة و انشق القمر) آینده مفسرین انشقاق فردن مراد
بطریق المعجزه اولاندر یو خسه قرب قیامتده (اذا السماء انشقت) افاده
ایتدیکی انشقاق دکلدر دیو ذاهب اولمشدر (سرباش در بوراده اوج
مراد در طرف معناسنه انکشت فتح همزه و ضم کاف عجمله پارمق در
سر انکشت پارمق اوجیدر بونک تقدیری شد قر شق از سر انکشت
او دیمکدر که قر شدك فاعلی و شق مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر
مقصود سر انکشت ایله اشارتدر که مراد شهادت پارمق اوجیدر
(شق فتحله عریدر منشق معناسنه که برنسته یار یلوب ایکی حصه
اولمقد در زیرا بعضی مواضعده مصدر مفعول معناسنه اولور ضرب
و مضروب و حل و محل کی (قر ماهدر که فلك اولك نیری در معلوم
اولا که نرا صخر شمسدن اون ایکی درجه مفارقت ایتد کده هلال
واوچنی کیجه قر و عند الامتلاء در دیرلر قر دندر ضله که کسور تله

مختلط اولان لونه دیرلر (معنای مصراع) بود که اول رسول حق
پرمق اوجنک اشارتله آی یار یلوب ایکی نصف اولدی معلوم اولاکه
نبوتک طقوزنجی سنه سی اولدقدده اهل مکة متمررداری رسول الله دن
صلی الله علیه وسلم انشقاق قر آیتن طلب ایتد کلرنده اولدخی لیلله
بدرده جبل ای قیسه چقوب اصبع شهادت ایله قره اشارت اید. یجک
قر باذن الله تعالی ایکی پاره اولدی تنکم تفصیلی تفاسیرده در (و بو حال
هائلی مشاهده دن صکره ایماندن امتناع ایدوب واقع اولان معجزه بی
سحره نسبت ایتدیار و بوندن بعضی مواضعده شهادت پرمق رفع ایتک
جائز و بلکه مشروع اولدیغی فهم اولندی (تنکم اصحابدن بری ایکی
پرمق رفع ایدوب شهادت کتور ردی جناب نبوت آنی اول هیئتده
کورد کده احدی بوردیلر وحد معناسنه یعنی اشارت توحید ایتد کده
انجق سیاه بی رفع ایله که اکا حال شهادت پرمق دیرلر و عرب مسجده دیر
زیرا بو پرمق سائر پرمقردن اعتدالده زیاده در انک ایچون تلفین ایمانده
توخیده اشارتله انی تخصیص ایتمشدر و اعتدال مزید حیاتی مشعر در
پس شهادت پرمق مظهر صفت حیات اولمش اولدی کافر ایسه میت
و مؤمن ایسه حی در بو معنادن اوتوری حیات معنویه اشارتله مناسب
اولان صفت حیات مظهر اولان اصبعدر و عند الشانعی صلوته
اشهد ان لا اله الا الله دیدو کی و قتده دخی رفع ابهام ایدرار یعنی نقیده
لا اله رفع و اثباتده الا الله وضع ایدرار تا که نفی و اثبات کی اوله * آن یکی اورا
رفیق غار بود * را بوراده تخصیص ایچوندر انک معناسنه رفیق بولداش
دیمکدر زیر ارافق یعنی همراه اولنلری برلرنه رفیق و زمله معامله ایدرار
وایشی سهولتله طوثرلر (غار طلاغده مغاره دید کاریدر که طاش ایچنده
منقور اولمش کوچرک موضعدر اگر بیت کی واسع اولورسه اکا کف
دیرلر غور چقور یردر بوراده غاردن مراد مکة مکرمه قریبده جبل ثور
مشمعل اولدیغی مغاره در که رسول الله صلی الله علیه وسلم هجرتده
ابو بکر صدیقله رضی الله عنه اوج کیجه اوراده پنهان اولمشدر تنکم
قرآنده و تفاسیرده مسطور و مشر و حدر و اکا جبل ثور دید کلری
یا کندی و یا خود ذروه سننده اولان مغاره مذ کوره ثور هیئتده
اولمغله در و اول مغاره نک پرمق برابر پرمقذ صغیری وار در ایتدا اورادن

دحون ایدوب وقت حرو جده جبرائیل علیه السلام اونه طرفنی ضرب
 جناحه قیو آچلوب چقمش لر در حالا اثر جناح باقیدر که بوفقیه ابکی کره
 ربارتی مبرر اولمندر والحمد لله تعالی (معنای مصراع) بودر که
 اول بری یعنی ابو بکر حضرت تری انک یعنی رسول حقک (اذهانی الغار)
 وجنبه مغاره جبل ثورده بولدانی ایدی که او چنچیلری الله تعالی
 یدی شکم (لانحرزن ان الله معنا) ومغاره مذکورده ده رفیق نبوی اولمق
 ابو بکرک خاصه فضه نلندن اولمغله تخصیص بالذکر ایلدی زیر اهر کس
 اویله حرکت ماله ده انسانه یار اولماز و اویله محل ضیقده یاننده بله بولماز
 بلکه اکل یار وفادار کر کدر که اول زهری نوش ایلله شکم ابو بکر
 اوراده زهر مارله مبتلی اولمش ایکن ینه حلاوت محبت دماغندن کتمیوب
 بزم الفتقه تفرقه ویرمیدی و بوم مصراعک تقدیری آن یکی بود اورا رفیق
 غار دیمکدر که آن یکی مبتدا و اورا بود مفعول قدر لام تخصیص معناسنه
 و رفیق بودک مفعولیدر که بعد الجملة خبر اولور و بوم مصراعک عربی ایلله
 ترجمه سی الواحد منهما کان له رفیق الغار دیمکدر یعنی رفیق غار اولمق
 ابو بکره مخصوص ایدی که فضیلت عظمادر * و آن دکر لشکر کش
 ابرار بود * بونک تقدیری و آن دکر لشکر کش ابرار در که و او عاطفه و آن
 دکر مبتدا در و لکن و او آنه وزن ایچون وصل اولنوب همزه مقصور اولور
 دکر و بالله دیمکدر دخی و آرق معناسنه بار دکر بردخی و دکر کون بردور لو
 دخی دیمکدر و آن دکر له اشارت حضرت عمره در زرا ابو بکرک غیر بدر
 و لشکر کش بودک مفعولی اولوب بود بعد الجملة خبر اولور لشکر عسکر
 معناسنه در که ترک چری در (لشکر کش وصف ترکیبی در که اصلنده
 کشنده لشکر در لشکر چکچی و سر عسکر معناسنه شکم آب کش
 و بار کش دیرل کاف عربی ایلله صو چکچی و بونک چکچی معناسنه زیرا
 کشیدن چکمکدر و وصف ترکیبی ده قاعده بودر که ابکی جزءک بری
 مشتق اولور کشنده کی که اسم فاعلدر صکره نده لفظی حذف اولنوب
 اسم جامد مثلاً بوراده لشکر مشتق اوزرنه تقدیم اولنوب لشکر کش
 دینلور جمع نظاری بواسطوب اوزرنه در (ابرار بونک جمعیدر فتحله رب
 و ارباب کی و یابارک جمعیدر شاهد و اشهاد کی بزخالقه مطبع و خیر
 واحسانده توسع اوزرنه اولان کسه در و توسع او در که انواع بونک

✽

مظل

جمله سنی وجوده کتوره پس خصوص اوزرنه آبا و امهات و اولاده ایلوک
 ایتک دخی بونده داخل او لور بوراده ابراردن مراد صحابه کزین در
 رضی الله عنهم زیرا انلر عموم اوزرنه ابراردن اگرچه ارالنده خصوص
 اوزرنه مقربین دخی و اردر پس برکسرله مرتبه جامعه در صلاح کی فافهم
 معنای مصراع بودر که (و اول بری دخی یعنی حضرت عمر رضی الله عنه
 ابرار و اصحابک سر عسکری ایدی که غزالده انلر مقدم اولور و چکر
 کونورردی خصوصاً که ایام خلافتنده و اوقات استقلالنده زیرا
 صاحب السیف و زیاده جسور ایدی شویله که شیطین الانس و الجن
 آندن خوف و فرار ایدر لردی و انک اسلحه دین قوت بولدی و اهل
 ایمان شراعدادن سالم اولدی * صاحبش بودند عثمان و علی * بهر آن
 کشند در عالم ولی * صاحبش بودندک مفعولی و عثمان و علی فاعلیدر که
 ادات جمله فاعل مظهرک اجتماعی استعمال عجمه کوره ضرر ویرمز
 و یا خود عثمان و علی مبتدا اولوب بودند ضمیری انلر راجع اولور زیرا
 لغت فارسیده صیغه تنبیه و جمع بر در شکم کشند دیرل ایلر معناسنه
 ایکی اولسون اوج اولسون بهر آن کشندی تعلیلدر کشندک فاعلی
 عثمان و علی مفعولی ولی در و در عالم انک ظر فیدر (صاحب مصاحب
 دیمکدر اصلنده کثرت ملازمتی اولانه اطلاق اولنور و لکن شرف صحبت
 نبویه دن اوتوری جمله صحابه اطلاق اولندی کرک ملازمتی چوق
 اولسون و کرک از اولسون بودند بودک تنبیه سی و جمعیدر ایدیلر معناسنه
 و علامت تنبیه و جمع ند لفظی در که ابکی دخی سا کندر انکچون
 نونک ماقبلنی مفتوح قبلور ل تا که اوج ساکن مجمع اولیه عثمان عثم دندر که
 برعظم یعنی استخوان مکسور اولوب صکره منجبر اولدوده استواء
 اوزرنه اولما یوب اوراده فی الجملة ارتفاع قائمه دیرل و عثمان اندن
 مشتق در دیو امام بیهقی از اهر نام کابده تصریح ایتشدر و امام
 مضرزی دیمشدر که عثمانیه دیدکاری مسائل جد امیر المؤمنین حضرت
 عثمانه رضی الله عنه منسوبدر و عثمان ولد الحیه در که حضرت عمر
 کوفیه تولیه ایندی کی عثمان بن حنیف آنکله مسند انتهی بالمعنی و لکن
 حضرت عثمانک تسمیه سنه مناسب اولان وجه او در زیر عادت عربدر که
 ادنی مناسبله تسمیه ایدرل اسماء انا ندن خدیجه کی بوراده عثمانک نونی

✽

مضمون او فتور ما بعدند اولان و او اول ضمه نك علامتيدر نك نظيري
 مرور ايندي علي علو و ارتقا عندن حين و لادند پدری ابو طالب حاضر
 اولد يغندن والده سی فاطمه اسديه انك نامنی اسد وضع ايتشیدی صکره
 پدری کلد کده علی به تبديل ايلدی و بو نظمی سو يلدی سمیه علی
 کی بدوم له (عز العلوم و خير العزادومه) بهر تعليل ايجوندر
 برای کبی اندن او توری و انك ايجون ديه چك یرده بهر آن و برای آن دیرلر
 اولنه از زیاده قیلوب از بهر آن دخی دیرلر عرب لاجل ذلک و من اجل
 ذلک دبديکی کبی بهره بوندن مأخوذدر که کسه ايجون قونیلان پای در
 آخرنده کی ها اختصاص ايجوندر بهر ان صاحب اولد قلز ايجون دیمکدر
 آن صاحبش بودندک مضمونی اولان صحبه اشارتدر (کشیند کاف
 عجمینک فحیه له کشت لفظنک ثنیه سی و جعیدر کشتن اولمقدر که
 صبرورت معناسن افاده ایدر ولی بوراده ولایت عرفیه مراد در نك
 مرور ايندي و بوندن اخذ اولندی که ختم الانبیادن صکره نبوت بوق
 بلکه ولایت وارد ریس ولی به نبی دیمک خرق اجساع قبیلندندر
 معنای بیت) بودر که عثمان و علی رضی الله عنهما اول رسولک
 صاحببری و مجلسنه ملازمبری ایدیلر بوسیدن عالمده ولی و بلکه یرنه
 خلیفه اولدیلر زرا خلافت مطلق ولایتدن اخصددر یعنی بوراده
 خلافت ظاهر و باطنه شاملدر که خلفاء اربعه هم قطب ظاهر و هم
 قطب باطن اولشلردر هر ولی و قطب باطن ایسه قطب ظاهر اولماز
 لحاصل خواصله صحبتک نتیجه حیده سی وارد هر نه یوزدن اولورسه
 وقتی کلد کده اثری ظهور ایدر و بونده ولی لفظنک علی به مزید تعلق
 وارد زرا ولایتله مشتهر اولان اودر * آن یکی کان حیا و حلم بود *
 آن یکی عثمانه اشارتدر و مبتدادر خبری بود جمله سیدر کان بود
 مفعولدر تقدیری آن یکی بود کان حیا و حلم دیمکدر (کان کاف عربیله
 معدن و منبت الجواهر در یعنی لعل و یاقوت و امثالی فیتلو نسنه لرحاصل
 اولدینگی به عجم کان و عرب معدن بر کسر دال ايله (حیا مدله نفسک
 بر نسنه بی اشلکدن منقبض اولما سیدر عار و یا عفا بندن حذر ايجون
 و کرمانی ده کلور که حیاتک اشیقتافی حیاتندر زرا احیا اهلنک حیاتی
 خوف مذمت سبیلله نقصان اوزرنه در و بوقفیر لائح اولان بودر که حیا

مقصودا

مقصودا و ممدودا مطردر که آنکله ارض حیات بولور حیا انسانی
 دخی بویله در که آنکله نیجه امور دنیویه و اخرویه حیات بولور زرا
 اهل حیا فاعل معروف و تارک منکر اوله کیشدر انکچون حق تعالی
 حیا نکه موصوف اولدی زرا اهل دعای صفر الیدرد ایتمز و حق اولان
 نسنه بی اشلر که بر مانع اتی منع ایلز (حلم خلقند کوره شدت و غضب
 و غلیان وقتنده سکون و طماننت اوزرنه اولمقدر اگر چه انتقامه
 قادر در بو صورتده حلم کیفیت نفسانیه اولور و حق تعالی به کوره عیدی
 جریمه ايله مؤاخذه ایتوب بر زمان حالی اوزرنه ترک ایتکدر که مأثبه
 عفو غالبدر صبر ایسه بویله دکلدر یعنی صبرده مؤاخذه غالبدر
 بعد ذل بونده حیا و حلمی قیمت و اعتبارده جواهره تشبیه وارددر که
 حیاتک محلی عین و حلمک قلبدر و بو مقوله صفات الهیه به جواهر
 معنویه دیرلر که عبد کامل انلرک کانی و مظهر یدر (معنای مصراع)
 بودر که اول بری یعنی حضرت عثمان رضی الله عنه جواهر نفسیه کبی
 اولان حیا و حلم صفتلرینک کانی و محلی ایدی حتی برکون جناب نبوت
 صلی الله علیه و سلم حضرت ابو بکر و عمر رضی الله عنهما یانلرنده قدم
 مبارک لرندن بطریق الانبساط مد ایتشار ایدی ناگاه حضرت عثمان
 او محله کلیمک حضرت رسالت قدملرن چکدیلر سری سؤال اولندقد
 ملائکه استعجاب ایتدیکی کسه دن نیجه حیا ایتیمه بن دیو یوردیلر و حیاسی
 غالب اولان غالباً حلیم اولور زرا کمال حیاسندن مجرمی حالی اوزرنه
 ترک ایدر و بلکه عفو ایلر و بلکه مسی اولانه محسن اولور نك عادات
 حسنه انبیا و اولیادندر * و آن ذکر باب مدینه علم بود * بونک دخی
 اعرابی اولکی کیدر (باب مدخل الشی معناسنه در صکره آنکله مقصوده
 توصل اولنو نسنه معناسنه اطلاق اولندیکه باب معنویدر (مدینه
 شهردر که انده اقامت اولنور یعنی مدن بالمسکان اقام معناسنه اولمغله
 مدینه اندن اخذ اولنمدر بو معنایه بم اصلیه اولور (علم جهلک
 مقابلدر که اعلاسی علم اکهیدر یعنی ذات و صفات و افعال حقه متعلق
 اولان علمدر که خوص ناسک معظم علوی بودر بوراده مدینه علمه
 مضافدر همزه توسل ايله و لکن سلاست و زینچون کسره سی اختلاس
 اولنور و بونده حضرت علی بی بانه و جناب نبوتی مدینه تشبیه وارددر



نتکم حدیثه کلور (انا مدینه العلم وعلی بابها) و مدینه نك علمه اضافتی
تخصیص ایچوندر (معنای مصراع) بودر که واول بری دخی یعنی
حضرت علی کرم الله وجهه شهر علمک قیوسی ایدیکه شهر علمه
دخوله انکله توسل اولنور و باب ییتدن و مدینه دن معدود اولدیغی کی
اولدخی مدینه علمدن عد اولندی نتکم تکبیر افتتاح صلوتدن قلندی
معلوم اوله که جناب نبوتک صلی الله علیه وسلم وجود شریفی جیع
اوصافی حاوی و جله کالاتی محتوی ایدی بوجهندن اول آفتاب
کالک صدقی پرتوی حضرت صدیقه و عدلی پرتوی حضرت فاروقه
و حبیبی پرتوی حضرت ذی النورینه و علی پرتوی حضرت مرتضویه
رضی الله عنهم عکس ایدوب هر بری صفت غالبه ايله ظهور ایلدیله
بومعنادندر که امام علی شرایع و حقایق تبیین و حتی علم کیمیا و جفری
تعیین ایلدوب علوم غریبه دن اشارت ایتدک نسنه قومادی انکچون
جیع نوادر اکا مضافدر اگر چه جله خلفاء اکمل الاکملین و اعرف
العارفین در فاعلم ذلك جدا * هر دم از ماصد در و دوصد سلام *
بر رسول و آل و اصحابش تمام * بویتنک تقدیری صددر و دوصد سلام
هر دم از ما بر رسول الخ دیمکدر که صددر و مبتدا و صد سلام انک
اوزرنه معطوفدر هر دم مبتدایک ظرفی و از ما مبتدایک حالدر بر رسول
و آل و اصحاب خبردر تمام رسول و آل و اصحابی تا کید در عرییده
اجمین کی (هر دم عموم زمان افاده ایدر که هر برنفسده دیمکدر) ما
بز دیمکدر که ضمیر منکلم مع الفیردر نحن کی من بن دیمکدر ضمیر منکلم
و حده در انا کی پس نحن انا لفظنک جمعی اولدیغی کی ما دخی من
کله سنک جمیدر مارا بزه دیمکدر بوراده ما عرییده نون نعبد کیدر که
عامه مؤمنین صلوة و سلامده تشریکدر تا که قبوله بهانه اوله عبادتده
تشریک واقع اولدیغی کی و جائزدر که لسان و جناتک مجموعنه مصروف
اوله عبادت لطیفه انسانیه نك جله اجزاسنه شامل اولدیغی کی فافهم
(صد بویله مواضعده تکبیره محمولدر نتکم مرور ایتدی (درود ضمله
اسنک سلام معناسنه دیوتفسیر اولمشدر بوراده ظاهر اولان صلوة
معناسنه محمول اولمقدر تا که تکرار لازم کلیه زیرا سلام تحیتدر و تحیت
تصلیه به دخی شاملدر تصلیه حق تعالی دن رحمت مخصوصه طلب

ایتمکدر که شان حبیبه صلی الله علیه وسلم لایق او (سلام تسلیمدر که له
مؤمنلر دن اکا راجعدر الحاصل صلوة و سلام دیمک الصلوة و السلام
علیک یا رسول الله دیمکدر یعنی سکا صلوة ایلسون و بز دخی سکا سلام
ایدز پس بوسلام کر چه تحیت معناسنه محمولدر فاما فی الحقیقه جناب
نبوتی تکذیبدن سالم قلغه دائر (بر رسول باد بر رسول دیمکدر که حرف
استعلا نك متعلق بادر که اولسون معناسنه د عادر (رسول مرسل
معناسنه اولدیغی کذرایتدی (آل رسول اللهک دین و ملت اوزرنه
اولانه دیرلر کرک نسبت اولسون هاشمی کی و کرک اولسون غیر یلر کی
زیرا حدیثده کلور که (آل کل تی) یعنی هر منق اولانک بکا اختصاصی
وارد هر کسک اهلنک کندنه اختصاصی اولدیغی کی نتکم آل ده اولان
اضافت تخصیصیه نك مؤداسی بودر پس ابوالهب و ابوجهل کیلر
انک آل و اهلندن دکلر در الحاصل آل اولدندر فتحله رجوع معناسنه
و آل الرجل رجلك خاصه سیدر که انک امری اول رجله آئل و راجع
اوله یاقربت و یاصحبت و یادیئده موافقتدن اونوری و عرف تحقیقه
آل اودر که میراث علوم و مقام حال اکا انتقال ایلبه که فی الحقیقه
قریب بودر کرکسه هاشمی اولسون پس نقدر اولیا واریسه انلر
اقارب رسول و آل رسولدر (اصحاب صاحبک جمیدر صحب کی نتکم
قاموسده مصر حدر صحبتیه ملازمت کثیره لازم اولدیغی کی بالاده
ذکر اولندی و تقریر سابقدن مفهوم اولدیکه اصحاب آله داخلدر
ولکن برآی تعظیم خاص عام اوزرنه معطوف اوله کلشدر (تنزل الملائکة
والروح) کی زیر برنسنه خاصه زائده ایله جنسندن خارج کی اولور
دم و مسک کی صحبت رسولده اولان فضیلت غنی ایسه ظاهر در
زیرا عالم حسده واقع اولدی انبیایه ایسه عالم مثالده در مکر که ادریس
و عیسی و خضر اوله علیهم السلام فافهم جدار اصحابش ده اولان شین
ضمیر متصل غائبدر که رسوله راجعدر (تمام نقصانک ضدیدر یعنی
برنسنه بر حده منتهی اولمقدر که بردخی شی آخره محتاج اولیه نتکم
عشره به عدد تمام دیرلر زیرا عشره اولمقدر غیرک انضمامنه محتاج
دکلدر و تمام که برنسنه تام اولمقدر تام معناسنده کلور بوراده اجمین
معناسنه در تا که صلوة و سلام جله افراد شامل اوله و تعیم صلوة

وسلام كرك انبياء وكرك آل رسوله حديثه معلوم اولشدر تكلم دبرل
 اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل محمد وسلم وعلى جميع الانبياء
 والمرسلين وجهي بودر كه انبياءك عليهم السلام جله سى مبعوث
 اولمقدمه مشترك اولمقله اصالة تصليه مستحق اولور اولبادخى بالتعبه
 ذكر اولنور زيرا ورثة انبياء فاعرفه (معناى بيت) بودر كه هر دمده
 وهر نفسده چوق صلوة وچوق سلام اولسون رسول الله صلى الله عليه
 وسلم وانك آل واصحابي اوزر ينسه جميعا سؤال اولنور سه كه هر نفسده
 لاينقطع صلوة وسلام متعذر در پس نوجهله تعميم ازمان صحيح اولور
 جواب بر قاج وجهله در اولكسى استحقاقه دائر در يعنى هر زمانده
 على الاستمرار صلوة وسلامه مستحق لر در ديمكدر كه بوا عتراف دخی
 بالفعل صلوة وسلامدن معدود در ايكنجسى بودر كه زبان قال ساكت
 اولسه ينه زبان حان ناطق در مؤمن بطريق الاعتقاد دانا مصليدر
 تكلم جتده خلودى اعتقاد نه راجع در او چنجسى بودر كه اهل
 ايمان دن هر نفسده صلوة متواصل در زيرا مشارق ومقارب ارض
 هر دمده مصلیدن خالى كدر وجهله اهل ايمان نفس واحده حكمنده
 اولحق جله سندن استمرار همان برندن استمرار كيدر تكلم ازما
 ديونعميندن مفهوم در دى بودر كه مؤمن بنفسه تصليه دن عاجز
 اولمقله حق توكل ايتشدر حق ايسه على الدوام حبيبى اوزرنه تصليه
 ايدر بشي بودر كه انسان نسخة عالمدر وخصوص اوزرنه ملائكة
 وخواص كائنات اندن جز در اجراء عالمك ايسه جناب نبوة اتصاف
 وتوجهي دائمر فاعلم ذلك واحد الله تعالى وتحرير بمقامه بالغ
 اولد قده بوجه دخی لاأخ اولديكه مقصود بالذات اولان انسان
 كامل صلوة وسلاميدر زيرا خليفة الله در انسان كامل ايسه خوابده
 اولسه دخی بقطعة دائمه اوزرنه در انكچون مدت معلومه دك جهات
 سنى حفظ ايجون تعيين اولمشدر بناء على هذا امر صلوة مستمر در
 وناظم قدس سره دخی اكامل ناسنددر حتى امثل المؤلفين وافضل
 المصنفين سيد شريف جرجاني رحمه الله تعالى ديمشدر كه لاشيخ علاء
 الدين عطار ملاقى اولمديجى حتى اكلامدم فاعتبر من ذلك وبوندن
 فهم اولديكه ناظم قدس سره شروط نظايره وباطنه سيله اهل

سندندر

ناظم پند شيخ فريد الدين محمد
 بن ابراهيم عطار همداني
 اولوب اسنيلای چنگيزده
 دست جور مقل اوله نيسابورده
 التيز اون طقوز وعلى رواية
 دخی صكره جه لرى شهيد
 اولديغى وسيد شريفك
 ملاقاتيله تشرف ايتديكى
 خواجه محمد علاء الدين
 عطار بخارى ايسه شاه
 نقشند حضرت تيريك دامادى
 ومستخلى اولوب انته الى
 سكر يوز ايكيده وقوع
 بولديغى ككتب توارىخ
 ونفحات ورشحات وسائر
 طبقات مصرح ايكن
 بمقامده تترك دست بشارتله
 قلم ناسخندن ظاهر اولان
 سكتنه نك اول الناس اول
 الناسى معذره سنج عظمى
 مؤلفيندن ظهورى بهيد
 اولديغى محمد به صاحبي كى
 ذات عالي كعبك حسين رضى
 الله تعالى عنها افتد بيزك
 مرتبه سى بختنده بويه بر
 سهو نى شارح حضرت تيريك
 تيجوچ ايلد كزندن مستباند
 للطابع افقيرا سعاد

سندندر زيرا جميع خلفا وجله آل واصحابي مدح وثنا وصلوة وسلامده
 درج ايلدى وفرق ضاله كنى بعضينك ذكرنى طي ايتدى وسيد
 مذكور انك نظمندن مستفيد وجلال الدين مولانا قدس سره الاعلى
 انك اسرار نامه سندن مستفيض اولوب شريعت وطريقته عدم
 قصورى متين وبلكه درت مرتبه كالى متعين اولدى زيرا ارباب
 ارادت آراسنده انحراف والحاد اعلى بسيار ومدعى واهل شطح
 بشماردر حفظنا الله واياكم من كل ذلك واسلكنا واياكم خير المسالك
 * * * مناقب ائمة دين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين * * *
 معلوم اوله كه ناظمك قدس سره كمال معرفتى وتمام انصافى اولديغى دخی
 ائمة دينك جله سنى سلك بيان وثنايه نظمندن ظاهر اولور زيرامذاهب
 اربعة اهللك اكثري برى برينه تعصب اوزرنه اولوب حتى نيمه لر
 صاحب المذهب لر ينك مدعى حقنده احاديث وضع ايتشدر و آخر اوزرنه
 ترجيح وتفضيلده طريق افراطه كمشدر والعياذ بالله تعالى حتى
 بومعنايه بغداد ده دخی وشافعى ميسانده محاربه دخی واقع اولوب
 محاصمى لرى شهر رمضان مصادفه ايتكده حربه تقوى ايجون افطار
 ابدوب نهار رمضانك حرمتى موجب شرعى بوغيكن هتك ايتشدر
 * * * آن امامانى كه كردند اجتهاد * * * رحمت حق بر روان جله باد * * * بونك
 تقديرى آن امامانى كه كردند اجتهاد رحمت حق باد بر روان جله
 ديمكدر كه آن امامان مبتدا وكردند اجتهاد بعد الجملة كه رابطه سيله
 اكافقتدر ورحمت حق مبتداء ثانى وباد جله سى خبرتاقى واولدر وجهله
 لفظى خبر جله سندن مبتداء اوله عائد ضمير برينه در عريده رحمة الله
 عليهم ديمكدر (آن امامان بعدنه اشارتدر امامان قاعده فرس اوزره
 امامك جعيدر بوخسه قاعده عرب اوزره امامك تشيه سى دكلدر امام
 مقتدا ديمكدر انسان اولسون كتاب اولسون ولكن انسانك قول وفعله
 وكتابك مضمونى اولان احكامه اقتدا اولنور نمازده قرأه اقتدا ايتك كى
 وامام محق ومبطله شاملدر كه تعيينى مقامدن مستفاد در مثلا (يوم
 ندعوا كل اناس بامامهم) نظمنده امام محق ومبطله عام در (انى جاعلك
 للناس اماما) نظمنده امام محق در (فقاتلوا ائمة الكفر) مراد امام
 مبطلدر واصحاب مذاهبه امام ديمك اجتهاد ايتد كلى مسائل شرعا

مولانا حضرت تيرى حضرت
 فريد الدين عطار قدس
 سرهما نيسابورده صحبنه
 ايرشد كلى وشيخ اسرار
 نامه سن اكلا وبرد كلى
 وحضرت مولانا ك ارتحال
 هجرتك التيز تيش ايكننده
 وقوع بولديغى
 مسطور در
 للطابع

✽

معمول به اولمغله در و بومغوله امام ظاهر دیرل که سلطان و امام
محراب دخی بونده داخلدر زیر اظاهر دینه خدمت ایدرل که احکامدر
وامام باطن قطب وانک تحت اللواسنده اولان ارباب ارشاددر که
باطن دینه خدمت ایدرل حکم و حقائقدر بوراده امامانی ده اولان یا
تکبر ایچوندر که تعظیه محمولدر (کردند ایلدیلر دیمکدر که نختنده اولان
ضمیر جمیع امامانه راجعدر صدری کردندر اجتهاد مفعولیدر) اجتهاد
جهنددر فتحله و شمله طفت و مشقت معنسانه لغتده بر امرده بذل
مقدور ایتکدر و اصطلاحده فقیه استغراغ طاقت ایلوب ادله
شرعیه دن استخراج احکام ایتکدر یعنی هر مسئله ده حکم معین
وارد که حکم الهیدر و اکن تصریح بولمده بختدن قبل الاجتهاد معلوم
دکدر پس فقیه اولان چالشور که اول حکمه اصابت ایده یعنی ظن
تحصیل ایلده زیرا حقیقتی الله تعالی به معلومدر انکچون اجتهادی
انکارله کفر لازم کلز زیرا کفر قطعیاتی انکارله اولور (رحمت حق مرور
ایتدی) روان روح انسانیدر جان روح حیوانی اولدیغی کی الحاصل
روح حیوانی هر ذی روحده اوور فاما روان که نفس ناطقه دیکدر بدر
انسانه مخصوصدر که مستحق رحمت اولان بودر زیرا هیاکل طبعیه به
محاورتله آلیش قبول ایدوب مستحق غضب اولور بوجهندن رحمتله
دعا و انور (باد معلوم اوله که امر غائب برقاج صورتده کلور فاما دعاده
قبل الدال الف زیاده ایدرل یعنی مضارعی الفله تکسیر اولوب مثلا
کننده ککاد دیرل ایلسون معنسانه رحمت ککاد کبی اما باد اصلنده
بوددر که واولقه قلب اولوب بوسیددن دخی ضمه فقهه به مدد
اولوب باد دینلور اولسون معنسانه و بعض مواضعده تفخیم ایچون
آخرنه الف اطلاق کتوروب باند دیرل فاحفظه (معنای یدت)
بودر که اول معظم و محترم اماملر که دینده اجتهاد ایلدیلر و علت
منجده ایلده فرعی اصله قیاس ایتدیلر و مشکلات انامی منحل قلدیلر
چسله سنک روح روانلر نه حق تعالی نک رحمتی اولسون یعنی دعا
ایدرل که الله تعالی انلره اجتهاد و استنباطلری مقابله سنده خیرله
محازات ایلده و درجا نرفع ایده زیرا اجتهادلری یوزندن ممنولری
یوزکه تشکرا اوزریمزه دعاء امور واجبه دندر انکچون جناب



نبویه نصیبه اولنور زیر واسطه حقدر * بوحنیفه بود امام باصفا *
آن سراج امتان مصطفی * بو بودن مخفدر که عجم اکا ترخیم دیرلر
قاعده فرس اوزره ترخیم اول کلهده و و مسطده و آخرنده اولور لسان
عربی ده کی کبی آخره مخصوص اولماز حنی افتاده فناد و از من ده زمن
وامثالی ترخیم بایندندر و ابوحنیفه نعمان بن ثابت الکوفی نک کینه سیدر
زیرا اب و یام ایلده مصدر اولانه کینه دیرل مدح و ذمه متعلق اولانه لقب
دیدکدری کبی و کینه ده اصل اولان اول اولادنه اضافتدر شکم رسول الله
صلی الله علیه و سلم ابو القاسم دینلدی و امامک دخی ایتدا حنیفه نام
قزی اولمغله اکا اضافت اولندی و حنیف جمیع ادیان دن دین اسلامه
مائیل دیمکدر که صفت حضرت ابرهیدر علیه السلام و ناطمک قدس
سره ابوحنیفه ایلده ایتدیکی دلالت ایدر که حنیف المذهبدر شکم
شافعی المذهب او المشرافی ایلده ایتدا ایدرلر انکچون احیاء العلوم
و تهذیب نووی و امثالنده شافعی تقدیم اولمشدر ابوحنیفه مبتدا بود
بعد الجملة خبر در آن سراج با آن که تقدیری ایلده ابوحنیفه ده صفتدر
و یا خود بلا تقدیر آندن بدلدرد بود ایدی معنسانه فعل ماضیدر و بعض
نسخهده بدو و شمشدر بانک ضمیمه بلا و او بودخی بود معنسانه در زیر
اصلی بوددر که و او ترخیم اولوب بدفانشدر امام کسرله باصفانک
موصوفیدر تقدیری امام که مقارن و مصاحب است باصفا دیمکدر
و بامعیت ایچوندر و صفاعش و کدورتدن خالی و آری دیمکدر که بوراده
قلبك صفتیدر کویا امامک ارباب حقا تقدن اولدیغنه رمز در زیر
حقانقه نصفیه قلب اهلی نائل اولور و اتفاق عرفانک اوزره در که ائمه
اربعه خلفاء اربعه کیدر که هر انب اربعه ده یعنی شریعت و طریقت
و معرفت و حقیقتده کامللردر و بعض مغلوبلرک انلری جرح ایتدکدری
ظاهر حاله بناء در زیر اجتهاده اشتغالله عشقندن بحث ایتامشدر
و حقا تقدن دم اوورمشلردر مکر که قلت اوزره اوله و امام ابوحنیفه نک
فارسی الاصل اولدیغی کالنی منافق دکدر زیرا رجال اللهک نیجه لری
محموس و نیجه لری نصاری و بلکه نیجه انبیاء عبیده اصنام صلیبندن
کلدو کی معلوم علما و علمایندر (سراج عربیدر چراغ معنسانه که فیتل
ودهن ایلده شعله دار اولان نسته در مصباح کبی دهن حیواناتدر و سمن

حبوا نابتدن اولان ياغدر و عجم مطلق ياغه ندن اولورسه روغن دير
 فاحفظنه (امتان امتك جمعيدر امت شول جماعتدر كه انلره رسول
 ارسال اولنه ام فتح و تسديدله قصد معناسنه در صكره جماعته امت
 ديديلر زيرا متفرق اولنلر جماعتي قصد وانلره اقتدا ايدلرل نكتم عليكم
 بالسواد الاعظم كاد الدر پس امت مقصود معناسنه اولور و ياخود
 رسول و دين و طريقت مأموم و مقصود در بصورتده قصد ايدن
 جماعتدر و امتني جمع ايراد ايلديكي اصناف اعتباريله در كه عرب و عجم
 و هند و روم و اشالي كبي و ياخود هر فردی كماله جماعت مقامنه قائم
 اولغنه در نكتم قرأند ككور (ان ابراهيم كان امة) اي قائما مقام جماعته
 في عبادة الله تعالى و حديثه ككور (يخسر زيد بن عمرو بن نفيل امة
 وحده) اي يقوم مقام الجماعة بوراده امتدن مراد امت اجابتدر زيرا
 امت اجابت حى و بصيردر و سراج له منتفع اولق حيات و بصره
 موقوفدر امت دعوت ايسه بويله دكلدر انكچون قرأند (و ذكر
 فان الذ كرى تنفع المؤمنين) بوراده سراج كسر له امتانه و امتان دخی
 كسر له مصطفىه مضافدر مصطفى اصلنده رسول اللهم صلى الله
 عليه وسلم او صاف شريفه سندندر كه الله تعالى انى بنى هاشمدن و بنى
 هاشمى دخی قريشدن و قريشى دخی كانه دن و كانه بنى ولد اسمعيلدن
 عليه السلام اصطفوا ايتشدر يعنى صفوت وزيده سنى اخذ ايتشدر
 و كذلك ناسدن رسلى و رسلدن دخی مختار و مصطفىاسى اودر صكره اجد
 و محمد كبي علم مجراسته اجرا و انوب جناب مصطفى جناب اجد و محمد ديمك
 كبي اولدى (معناى بيت) بودر كه ائمة مجتهدين دن از جمله امام ابو حنيفه
 اول سراج امتان مصطفى امام باصفائيدى و ياخود اويله ابو حنيفه كه
 مصطفى امتك سراجى و چراغى ايدى كه امت مرحومه انك علم
 و اجتهادى نورندن مستضى اولديلر شوييله كه آفاقد شمس و هاج
 اولديغى كبي اولدى وجه ارصنده سراج الامه اولدى و سراجك فتيل
 دهندن استمداد ايتدكجه ضياى منقطع اولديغى كبي انك دخی فيضى
 منقطع اوليوب الى قيام الساعة اثرى باقى قاندى حتى امام شافعى
 يوردى كه الناس عيال ابى حنيفة في الفقه يعنى ناس ابو حنيفه نك فقهد
 عيالى كبي در كه انك عييله منتفع اولورلر (بعد ذا بو تقرر دن مفهوم

اولدى كه

اولدى كه ابو حنيفه به سراج ديمك علمى حسبيله در زيرا هدايتده علم
 نور كيددر بو جهتدندر كه سراج الدين ديو نسمبه ايدرلر و روضه
 الاخبارده ككور كه قال ابن عباس رضى الله عنه يكون بعد النبي صلى الله
 عليه وسلم نور يكتي بابى حنيفة انتهى يعنى جناب نبوتدن صكره بر نور
 ككور كه انك كنيه سى ابو حنيفه در و بو معنى امور مستقبله دن اخبار
 متعلق اولغنه و مقوله مواضعده كلام صحابى حديث مرفوع حكمنده
 اولوب اجتهاده بحال اولديغى اصول حديثده مصر حدر و بعض
 رواياتده نور يكتي بابى حنيفة ديد كدن صكره هو سراج هذا الامه لفظى
 واقع اولشدر و بورادن اخذ اولنوب عين العلم نام كايده و رد ابو حنيفة
 سراج امتى يعنى حديثده ابو وجهله وارد اولدى ديمكدر نكتم اصناف
 امتدن مأخوذدر و لكن بعض اهل حديث انى موضوعاتده درج ايتشدر
 فاما بزم مبلغ علمز بودر كه نظمى جهتدن صحى بو غيبه دخی معناسى
 جهتدن صحى اولغنه نكتم كلام ابن عباس انى تأيد ايدر صورت حديثده
 افراغ اولندي هدايه دال اولان كلامى ايسه اطلاقدن منع اولنديغى
 امام راغبك كتاب الدر يعه سنده مسطوردر مع هذا شيخ الشافعى و كيع
 بن الجراح ديمشدر كه احاديث شريفة خلقك ضبط و حفظ ايتديكي
 مرتبه دن اكثر در انكچون ظاهر شرعى مصادقه ايتين حديثه
 بو موضوعدر و يا باطلدر ديمك كر كدر * بافضل حق قرين جان او *
 شاذ باد ارواح شاگردان او * باديت سابقده شرح اولندى فضل حق
 بادك فاعلى و قرين جان او مفعول ايدر ايتكجى بادك فاعلى ارواح و مفعولى
 شاذدر و بو مقوله لك جله سى دعائيه اولور عريده غفر الله له و رجه الله
 و اشالي كبي فضلى زياده در بويله يرده سائرلر اوزر نه زائد اولان لطف
 و عطادر الحاصل زياده عطاء الهى ديمك اولور قرين مقارن معناسنه در
 جلس و مجالس و امثالى كبي (جان بوراده روح انسانى در يو خسه مطلق
 جان حيوانى دكلدر نكتم بالاده ضرور ايتدى (شاذ فرخناك و شن در كه
 اصلى شاذان در كه صفت مشبهه نك بر نو عيدر قاعده فرس بودر كه
 ماقبلى حرف صحيح ساكن اولان دال مهمله والا يعنى اكر واى حرفلرندن
 برى اولورسه ذالدر بو جهتدن شاذى معجده درج ايتشدر و شواكه
 شاذر وان ديرلر بو شاذعريدركه خلاف قياس اوزر نه اولانه ديرلر صوده



ایسه قیاس اسفله جریاندر پس اعلایه روان اولدیغی خلاف وضع
اوزرنه در (ارواح روحك جمعیدر که بونده دخی روح انسانی مراد در
اگرچه حیوانی و انسانی اوزرنه اطلاق اولنور و تخصیص مراد اولسه
روح انسان و روح روان دیرل جان ایسه انجق روح حیوانی به اطلاق
اولنور غیر به اطلاق مجازدر زیراروح انسانی روح حیوانی بی مستلزمدر
شول معنادن که هیکل ایله روح انسانی میانشده واسطه در (شاگردان
کاف بحمیله شاگردك جمعیدر که استاذدن ایش اوکر نیچی در بوراده
صناعت علیه ده شاگرد معنایست در (معنای بیت) بودر که فضل حق
ومزید لطف الهی اول امام ابوحنیفه نك روح روانه قرین اوله یعنی
اجتهادی مقابله شده اجورزایده و ترقیات عالیله بوله وانك شاگردلر نيك
ارواحی دخی شاذ اوله زیرا انلردخی استاذ لری کی نیجه مسائل فرعیله
استنباط ایلمشرواوقاتی علوم نافعیله صرف قلملردر اگر بومقوله
اجتهاد کلی اولسه ایدی عبادات و معاملاتده اهل ایمانك حالی مضطرب
اولوردی و بعضی علمایمشرردر که فی الجملة اجتهاد باقیدرو لکن مسائل
مجهوله ده (فاستلوا اهل الذکر ان کتم لا تعلمون) موجبه بملک
اسلامیه ده اهل ذکر و قرآنه سوال ایدوب جواب بولمندیغی صورتده
اجتهاد کرکدر یو خسه هر مفتی اجتهاد و قیاس ایله عمل ایده من صاحبش
بو یوسف قاضی شده * شاگردلری اطلاق اوزرنه ذکر و دعادن صکره
مشهور اولنلری بیانه شر و عذر (صاحبش ده شین متصل ضمیر در که
ابوحنیفه ره راجعدر بو یوسف ابو یوسفدن تخفیف و ترخیم اولمشدر
ابو یوسف ابوحنیفه کی کنیه در اسمی یعقوب ابن ابرهیم بن حنیب
الامام الکوفی در و یوسفك سینی تثلیث اولنور دیو قاموسده مصر حددر
اسفدن اخذ اولمشدر که اشد حزن معنایستدر واسیف عبددر و لطائف
اتفاقیه دندر که ایکسی دخی حضرت یوسف علیه السلامده مجتمع اولمشدر
(قاضی قضا دندر حکم و فصل الامر معنایستدر واکا الزام الامر علی الغیر
لازم کلور که اندن اول لازم دکل ایدی انکیچون ایکی خصم قاضی
حضورندن رضائله چقرلر زیر احکم برینك علیه نه در (معلوم اوله که
امام ابو یوسف بغدادده ساکن اولوردی خلفاء عباسیه دن موسی الهادی
اکا قضا بغدادی تقلید ایدوب بعده هارون الرشید خلافتده دخی

مقرر فلندی و اسلامده ابتدا قاضی القضاة اکا اطلاق ایشلردر و ابتدا
لباس علمایی تغییر ایدن و مذهب ابی حنیفه اوزرنه اصول فقه وضع ایدن
ابو یوسف در و دیمشدر در که اگر ابو یوسف اولمایدی ابوحنیفه یاد
اولمزدی زیرا هر کسك صورتی آینه دن مظاهر اولور انکیچون صورت
و معنی سلسله به محتاجدر (شده ماضیدن بر قسمدر که اکا ماضی مقید
دیرل نیکم مرور ایتدی شدن اولمقدر انتقال و صیرورت معنایستدر نیکم
بودن کینونت معنایستدر اولور و کاه اولور که بری برینك مقامنه قائم اولورل
شده اولمش دیمکدر بوراده شده نك فاعلی ابو یوسف و مفعولی
صاحبش در وقاضی ابو یوسفه صفتدر و جا زردر که صاحبش مبتدا
اولوب جمله اکا خبر اوله (معنای مصرع) بودر که انك یعنی ابوحنیفه نك
صاحبی و مجلسنك ملازمی قاضی بغداد اولان ابو یوسف اولمش یعنی
ابو یوسف انك صاحبی و تحصیل فقه ایچون دائره سنك مترددی ایدی
تا که کثرت ملازمتله علم امامی نقد ایلدی و اولدخی مستقل مجتهد اولدی
و امام کندی قضا قبول ایتیب انك اوزرنه محبوس ایدادن انتقال ایلدی
ولکن قضا بالحق افضل اعمالدن اولوب خصومات ناسی فصل ایدر
بر فقیهه احتیاج ضروری اولمغله اصلاح ناس ملاحظه سیله ابو یوسف
قبول ایلدی و قضا و فتوی و امثال خلع الهیه مقوله سندندر که تدبیر
ایتمیک اهل ظاهره تقلدی لا بأس در لان اهل الباطن لا یقبلون ماهو
من قبیل المناصب فافهم جدا * وز محمد ذوالمنن راضی شده * و زلفظی
وازدن ترخیم اولمشدر که و او عاطفه و ازمن جاره معنایستدر که راضی به
متعلقدر راضی دخی شده نك مفعولی و ذوالمنن فاعلیدر که بولسانده
فاعلاک فعل اوزرنه تقدیمی عریسده کی کی ممنوع دکلدر و یا خود تقدیر
و ذوالمنن شده راضی از محمد دیمك اوله بو صورتده ذوالمنن مبتدا و ما بعدی
خبر اولوب محذور قالماز (محمد دن مراد امام محمد بن الحسن الشیبانی در که
واسطه نام شهرده ولادت ایدوب کوفه ده نشو و نما بولمغله امام ابوحنیفه به
شاگرد اولدی و قرآنی برهفته ده حفظ ایدوب صحبت امامه لیاقت بولدی
و تحصیل کالات ایدوب آخر اولدخی رتبه اجتهاده ایددی وانك فضائل
جهسی واردر که تحریرله تمام اولماز و رشحات نام کابده کلور که امام
ابوحنیفه ایله امام محمدك قرابت قریبه سی واردر که ایکسی دخی ملک

بغداد اولان هر مزين نام پادشاهه منتهی اولورلر که امير المؤمنين حضرت عمر رضی الله عنه ایام خلافتنده ایدی که عرک دأره اطاعتنه داخل اولمشیدی وملا جامی نک نسبی دخی امام محمده بالقدر محمدک معناسی اقوال وافعالده مرة بعد اخری محمود دیمکدر ذوالمنن ده ذو صاحب معناسنه در اهل فرس آندن ور اغطی ایله تعبیر ایدرلر سرورده کی کبی سر صاحبی یعنی متبوع دیمکدر منن کسر مبله منتک جهمیدر منت اصلده شول نعمت ثقیله یه دیرلر که معطی اولان کسه معطی له دن اجر وعوض طلب ایتمه نتکم او صاف الهیه ده منان کلدیکی الله تعالی من غیر طلب العوض ابتداء معطی در صکره امتان یعنی عر نعمت معناسنه استعمال اولندی وبوندن فهم اولندی که فعل ایله اولان منت مستحسن در نتکم وصف الهی ده کلور (لقد من الله علی المؤمنین) وینه کلور (بل الله یمن علیکم ان هداکم للایمان) زیرا بعث رسول وهدايت ایمان منت فعلیه دروا کر قول ایله اولورسه فیما بین الناس مستقیمدر آنکچون وارد اولدی که المنه تهدم الصنیعة مکر که کفران نعمته مستحسن اوله نتکم دیمشدر که اذا کثرت النعمة حسنت المنه پس جاهل اولانه علی وجه التعليم تقریر نعمت ایتمه منت تنبیهیه دیرلر که مذموم دکدر سائر من واذا دن حذر کر کدر که اکا منت تو بخیه دیرلر منت تنبیهیه نک مثالی بودر که برکسه آخره جبع مؤناته کفایت ایده جک قدر مال و پر مش ایکن بروقتده اول آخری مثلاً ثوبه محتاج کورسه برسنه محتاج اولدیغکر نسیملرک جمله سنه وفا ایده جک مال اعطا ایتمش ایدک دیوتقریر نعمت ایلک جائزدر ولسان عامده شایعدر که سکا منتم وارد دیرلر معناسی بودر که سندن مطلوبم وارد اگر حصوله کتوررسک اولقدر احسان وانعام ایتمش اولورسونکه مقابله سنده بکا امتان ایتسک وجهی وارد دیمکدر بوراده ذوالمنن دن مراد الله تعالی در که عبادہ نعم ظاهره و باطنه احسان ایتمشدر نتکم (انعمت علیهم) تفسیر نده مشر و حذر (راضی رضانددر که غضبک ضدیدر یعنی حقک عیددن رضاسی اودر که طاعتنی قبول ایلله واکا انعام واحسان ایدوب هیچ بروجمله معامله غضب ایتمه نتکم عبدک حقدن رضاسی بودر که وردیکی نعم دینیه

ودنیویه یه حسن تلقی ایده وشکر ایلله وجریان ایدن قضاده قلبیه کراحت کلبه (معنای مصراع) بودر که وانواع منن ونعم صاحبی اولان الله تعالی امام ابوحنیفه شاگردی اولان امام محمد بن خشنود اوله و هیچ بروجمله غضب یوزنی کوستریه که انک اهل جنت و قربت اولسی نشا نیدر زیا رضا نهاییه الصفا ندر که اهل جنت جبع نعمدن صکره انکله مبشر اولسه لکر کدر ولکن مقرینه اولان رضا ابراره اولان رضاتک فوقنده اولغله لاجرم درجانه دخی تفاوت واقع اولدی فافهم جدا و جنت محل رضا اولغله خزنة جنتک کیرنه رضوان دندلی و بودقسانده ذوالمنن وصفنی ایراده وجه رضایه اشارت وارد پرس دیمک اولور که ای واهب العطا یا چونکه امام محمدی دنیاده کنندی صفت جلیله ک اولان علمه موصوف و بین الناس اجتهاده معروف قبلدک لاجرم بوخاصه زائده سببیه اندن راضی اول ودرجات عالییه واصل قبل نا که دنیاده درجات معنویه نک ذروه سنده اولدیغی کبی آخرتده دخی درجات حسیه و معنویه نک اعلاسنده اولاکه رضاء مطلق علامتیدر * شافعی ادریس ومالك بازفر * شافعی دن مراد محمد بن ادریس الشافعی الامام در که نسبی جد نبوی اولان عبدالمطلب بن هاشمک عمی اولان مطلب بن عبد منافه منتهی در آنکچون اکا امام مطلبی دیرلر (وشافع امام مذکورک اجدادندن برینک اسمیدر که اکا نسبت اولمشدر کندنه شافعی دندوکی کبی مذهبی اوزرنه اولانه دخی شافعی دیرلر تخفیف ایچون فافهم بوراده شافعی محمد یرنه وضع اولمشدر تقدیری شافعی ابن ادریس ویا محمد بن ادریس دیمکدر که استعمال عجم اوزرنه ابن کلهسی حذف اولمشدر ابرهیم آزر و ابرهیم ادهم و ابوعلی سبنا وحسین یقرا وسیف ذی یزن وامشالی کبی زیرا بونلرک تقدیرلری ابرهیم بن آزر و ابرهیم بن ادهم و ابوعلی بن سبنا وحسین بن یقرا وسیف بن ذی یزن دیمکدر شافع شفعدندر که کندنن اعلی اولان کسه بی حصول مرادی ایچون رجاده جفت قلمقدر که اکاشفاعت دیرلر (ادریس غیر منصرفدر عجمه وعلینندن اونوری پس ادریسدن مشتق اولیق ممنوعدر شوقدر واردر که لغت سر یانیه ده معنای ادریس معنای درسه قریب ایدسه ادریسه علیه السلام کثرت دراستندن

اوتوری ادریس دندلی دیمک جائز اولور زیرا حضرت ادریس
 اوتوز صحیفه تنزیل اولندیغی تفاسیرده مصر حدر و بونک نظیری
 ابرهیم در که لسان سریانیده معنای ابرحیم دیمکدر سریانی ایلله عربی
 اراسنده ایسه اتفاق و یا فتلده تقارب واقع اولقی کثیردر (مالک امام
 دارالهجرة اولان مالک بن انس در که فضائلی حصردن خار حدر
 اصحابدن اولان انس بن مالک ایلله قرابتلی یوقدر اگر چه بهضیلر
 توهم ایتدیلمالک شری و یا هبه و یا ارثله برنسنه به متصرف اولانه
 دیرلر بوصورنده ملکدن اولور که سرله و مالک قوی و شدید معناسنه دخی
 کلور بوصورنده ملکدن اولور قبح میم و سکون لامله که قوت و شدت
 دیمکدر آنکچون خازن ناره مالک دندلی زیرا برالیه نیجه بیک کافری
 دفعة ناره طرح ایدر و امام مالک ده دخی اواقدر شدت دین و ارایدیکه
 ضابط مدینه نک هواسنه موافق فتوی ویرمد کیچون مضروب اولدی
 و صبر ایلوب کندیجه عزتی زیاده اولدی و حدیثده کتاب موطنی
 امام مالک تألیف ایشلردر که حدیثده ابتدا تألیف بودر (باز فر با
 مصاحبت ایچوندن (زفر صرد وزنی اوزرنه اسد و شجاع و بحر معنارنه
 کلور مقصود زفر بن هذیل الکوفی الامام در که پدری هذیل والی
 بصره ایدی و کندی دخی قاضی بصره اولدی اصحاب ابی حنیفه نک
 ایشلردن ایدی بودخی امام ابو یوسف و محمد کی فقهده فائق اولوب
 آخر درجه اجتهاده ایردی تنکم مذهب امام اعظم اوزرنه اقوالیه
 فتوی ویرلر و بوراده شافعی مبتدا و ادریس محذوف اولان اینک
 مضاف الیهی و ابن شافعی به صفتدر و مالک شافعی اوزرنه معطوف
 و زفر ماقبلندن خالد و بومصر اعک معناسی مابعدنه مرهوندن زیرا
 خبر مصر اع ثابتده در تنکم کلور * یافت زیشان دین احمد زب و فر *
 یافت بولدی دیمکدر که ماضیدر مصدری یافتن در که بولقددر
 مضارعنده فاباء موحدهیه قلب اولوب باید و یابنده دینلور زیشان
 از ایشاندن مخفقدر ایشان ضمیر منفصل اولان اونک جمیدر شان ایسه
 متصل اولان شینک جمیدر که کله آخرنه لاحق اولور جانش کی (دین
 کسرله وضع الهیدر که جمیع متعبدیه اولنلرک اسمیدر اطاعت اولندیغی
 جهندن دین و کتابت اولندیغی جهندن ملت دیرلر و بوم قیامتده

بوم دین دیرلر بوراده دین جزا معناسنه در خیرا و شررا مجازات ایسه
 بوم قیامتده اولور قال الله تعالی (مالک یوم الدین) احمد رسول الله
 صلی الله علیه وسلم اسم روحانیسیدر که بمعنی الفاعل اونقی ارجمدر
 و بومعنادندر که کثرت حدنه بناء بدنه لواء الحمد ویرلدی تنکم محمد اسم
 جسمانیلریدر که مبالغه ایلله محمود عالمیان و بمدوح اهل ملک و ملکوندن
 (زبب کسرله فارسیدر بک وزینت معناسنه زیبا زینتلور ویراشقلور
 دیمکدر) فر تشدیدله بودخی فارسیدر بوراده تخفیف اولندیغی
 وزن ایچوندن معناسی قوت و رونق و طراوت و فروغ دیمکدر (معنای یت
 بودر که امام شافعی و امام مالک و امام زفر بونلرله بله اولدیغی حالده
 بو اماملردن دین احمد و ملت محمد و شرع مصطفی علیه الصلوة
 والسلام زینت و جمال و قوت و رونق و ضیا بولدی زیر اسمانک زینتی
 کواکب ایلله اولدیغی کی ارضک دخی زینتی علمائله در و خلق نیجومله
 مطلقا مهندی اولدیغی قرآنده منصوب و صدر که کلور (و بالتجیم هم بهندون
 و حدیثده کلور) (اصحابی کالنجوم بابهم اقتدیتم اهتدیتم) یعنی نجوم حسیه
 ایلله مقصوده و نجوم معنویه ایلله مقصوده و حصول حاصل اولور و هر زمانک
 رکن قویسی علمادر خصوصاً اهل اجتهاد اقوی الارکاندر
 و حق تعالی نک هر رأس مائه ده تجدید دین ایتدیکی حدیثده و افعدر
 و بوتقریردن فهم اولندیکه دین احمد یافتک فاعلی و زبب و فر مفعولی
 و جمله سی مبتدایه خبردر و جمله ده ضمیر ایشاندر و بونک لسان عربی ایلله
 تقدیری الامام الشافعی و الامام مالک و الامام زفر و جد الدین الاحدی
 منهم و من اجتهادهم زینته و قوه دیمکدر و دخی حقیقی وجد الدین
 الاحدی من الائمة الثلاثة زینته و قوه دیمکدر بعدذا بوراده ائمة اربعة دن
 اوچنی ذکر ایتدی که ابو حنیفه و شافعی و مالکدر امام احمدی ذکر
 ایتدی کویا احمد ذکر یله بطریق الرمزا کتفا ایلدی و شافعی ایلله
 احمدک مینانده فرق انجق اوچ درت مسئله اولغله ایکبسن برعد
 ایلدی ولکن اولی اولان ذکر ایدی زیرا امام احمد بن محمد بن حنبل
 فقه و حدیثده امام اولوب اجتهاد رتبه سنه و اصل ایدی و انک زهد
 و تقوی و ورعی شویله ایدیکه موتی کونی نیجه بیک نصاری و یهود
 و مجوس ایمانه کلدیلر و امام احمد خضر علیه السلام شهادتیه

صدیق گردن و حضرت عمر رضی الله عنه مشرب اوزرنه کان اقطابدن
ایسی امام شافعی اوتاد ار بعدن اولدیغی کبی و حنبلی دید کلمی
جدنه نسبتله در تنکم حسین بن المنصور الخلاج پدری اسمبله مشهور
اولمش در بعد ذلک اکثری معاصر لر در وجهه نک مقصدی
ابوحنیفه در که هجر نک سکسانده دنیایه کلوب یوز الیبه انتقال
ایلمش در که قبری بغدادده زیارتگاه در و امام شافعی ابوحنیفه نک
ارتحال سنده غره ده طوغوب ایکبوز تاریخنده مصرده مدفون
اولمش در قبری مزدحم الزوادر و امام مالک خلفاء نبی امیه دن سلیمان
بن عبدالملک خلافتده رحم مادرده اوچ سنه قراردن صکره وجوده
کلوب یوز یتیم طغوز تاریخنده خلافت رشیده و داع عالم فانی
ایدوب مدینه منوره به بقعه آسوده در و امام احمد بغدادده قدوم
دنیا ایدوب یتیم ایکی یاشنده ایکن ایکبوز قرق برتاریخنده عزم عالم بقا
ایدوب یتیم بغدادده متواری خاک اولدی و امام ابو یوسف یوز اون
اوچ تاریخنده تشریف عالم وجود ایدوب یوز سکسان ایکیده
بغدادده دفین خاک اولمش در و امام محمد الی سکزیاشنده ایکن
یوز سکسان طغوز تاریخنده هرون رشیدایله خراسان طرفته چقمش
ایدی ری دید کلمی شهره وصولده شراب موت نوش ایدوب اورده
مقبور اولدی و امام زفر یوز اون تاریخنده جلوه کر ساحه ظهور اولوب
قرق سکزیاشنده ایکن یوز الی سکزی تاریخنده مصرده جرعه نوش
اجل اولوب ترابه دوشمش در سقی الله تراهم و اعطی فی مقام الغدیه
قراهم * روحشان در صدر جنت شاذ باد * بالاده ذکر اولمش دیکه
شان ضمیر متصل اولان شبنک جعبه مثلاً روحش انک روحی و روحشان
انلک روحی دیمکدر زبراجعه اضافله مفرد عام اولور بوجه شدن
رسمی متصل کر کدر روح و شاذ باد شرح اولمش در (صدر هر نسنه نک
مقد منک اعلا سیدر) جنت شول بستانه دیرلر که انده اشجار مثمره اوله
دار الثوابه جنت دید کلمی اشجار له اجتنان و استسارندن اونور یدر
و ماده جیم ونون قنخی کلمده بولور سه ستر معناسنی متضمن اولور
جنین و مخنون و جن و جنه کبی بعد ذلک بومصر اعک تقدیری باد روحشان
شاذ در صدر جنت دیمکدر که روحشان بادک فاعلی و شاذ مغولی

و در صدر کا ظرف در (معنای مصراع) دیمک اولور که ائمه مذکوره نک
روحاری شاذ و خندان اولسون جنتک اعلی طبقه سنده که جنت عدن
و فردوس در و بوطبقه دنیا وکل اولیا ساکن اولورلر که انلر مقر بیندر
مکر که بعض ابرار بطریق الحاق مناسبت قرابت ایله انلر منضم
اولال * قصردین از علمشان آباد باد * بونک تقدیری قصردین آباد باد
از علمشان دیمکدر که قصردین بادک فاعلی آباد مفعولیدر و قصردین
مبتدا اولوب فعل بعد الجملة خبر اولوق دخی و جهدر (قصردین مدینه
العلم کبی مشبه بهک مشبهه اضافتی قیلمشدر لجن الماء کبی قصر بناء
عایددر که لسان فارسیده کوشک دیرلر قصر برنسنه نک بعضنی بعضنه
ضم ایتمک دیرلر قصر معهود دخی بونددر دیو امام راغبک مفرد اتنده
مصر حدر زبراسرای عالینک بعض اجزاسی بعضنه ضم و رفع
اولمش در که سائر بناله قیاس اولمز و یا خود قصر مقصور و محصن
بردر که سائر بقاعدن افراز اولمش و اصحابی ایچون تخصیص قلمشدر
جوامعه ملوک ایچون ایتد کلمی مقصوره لر کبی (آباد و آبادان مدله
و ذال معجه ایله معمور و روشن بردر) (معنای مصراع) بودر که سرای عالی
و قصر منیف کبی اولان دین رفیع القدر و شرع علی الشان اول ائمه نک
علمدن معمور و آبادان اولسون یعنی قیامتده مکمل به اولوب معمور
بنار کبی خراب اولسون قالسون و اصول و فروع استعمال اولوب
کهنه لیسون و دائم تر و تازه اولسون و خانه سی شلکله طولسون پس
بوندن مفهوم اولدیکه دین بر بقاء عالم کیدر که انک عمارتی علم ایله در
نتکم واعظله ناصح دیدیلر زرا خلقت دینده منخرق اولان برلر نصح
یعنی دیکوب ملتئم قبولور و علمی ایله اول برلار برلری یمار و اصلاح ایدر
* * در مناجات قاضی الحاجات * *



* پادشاه اجرم مارا در گذار * ما کنه کاریم و تو آمرز کار * معلوم
اوله که نانظم قدس سره مقصوده شروعدن مقدم ترتیه رعایت ایلوب
اولانعت باری ایله بدی ایلدی و بعده اوصاف نبویه و فضائل آل و اصحاب
سویلدی و دعاء ائمه دین ایله تثلیث قلوب ائین مناجاته شروع ابتد تا که
مقصوده آغاز ایلک آسان اوله و قلم طریق تحریرده حسن و سمیت اصابت
توفیق بولاله والله المستعان و علیها التکلیل پادشاهها آخرنده الف نداء ایچوندر

ای پادشاه دیمکدر مراد حق تعالی در مابعدی قرینه سببه و اکاپادشاه دیمک
بحسب المعروف را عرفده سلطان معناسنه در حق تعالی ایسه سلطان
السلطین در یعنی غالب و قاهر مطلقدر و پادبایه عجمیه ابن کمال تحریر
ایتدیک اوزره دفع ضرر و اصلاح فسادیدن نسنه به دیرل بورادندر که
زهرک مضرتن دفع ایدن طاشه پاد زهر دیرل و شاه اولودر که سلطان
مراد در وزراء مدبر و مشیر و مصلح سلطان اولغله فصحاء فرس انشالنده
وزرایه پادشاه اطلاق ایدر زدی صکره سلطان معناسنه عرف اولدی
و شاه اولو معناسنه کلدیکی کی ویل و نفرین معناسنه دخی کلور و یل
یعنی حلول شر و هلاک و نفرین یعنی ایلنج و پیرازی و بکر نمک اثار
ظلمدن اولغله رافع ظلم و مصلح فساد عالم معناسنه بحسب ترکیب سلطانه
دخی پادشاه دیمک وجهدر (جرم ضمه ذنب معناسنه در جریمه کی یعنی
شول کسب مکروهدر که کاسبک حق تعالی دن قطعه سنه دلالت ایدر
زیرا جرم فتحله اصلنده قطع و کسب معناسنه در (مارا مامن لفظنک
جمیدر که من انا و مانحن یعنی بن و بز دیمکدر) و راتخصیص ایچوندر
مارا بزم دیمکدر (در کذار در بوراده تحسین لفظ ایچوندر) کذار کاف
عجمینک ضمی و ذال مجیه ایله امر در کذاشتن دن و از کلک و بریدن بریره
کچمک معناسنه بوراده مراد اولکیدر مضار عنده شین رایه قلب اولوب
(کذار و کذارنده دیرل و بوم مراعت تقدیری پادشاه در کذار
جرم مارا دیمکدر که اگر کذاره معنای عفو و تضمین اولنور سه جرم مفعول
صریحی و اگر تجاوز معناسنه اخذ اولنور سه غیر صریح اولور زیرا
حرف جر مخدوف اولوب تقدیری از جرم مارا دیمک اولور (ما کنهکاریم
ما سبق ایتدی) کنه کاهدن تخفیف اولمشدر زیرا قاعده فرس اوزره
وسط کلمه واقع اولان الف حذف اولنور شاه و شه و ماه و مه و کیه و کیه
و امثالی کی (کنه معروفر که تعریب ایدوب جناح دیرل اتم معناسنه) عجم
کاه دیدیکی کی بزه دخی دیرل بایه موحدنک فتحله بزه کار کنهکار در
کار کاف عربیه ایش معناسنه کار فرما ایش بیورچی در پس کنهکار
دیمک ایشی کاه دیمک اولور و بومقوله به صفت مشبهه دیرل لسان
فرسده صفت مشبهده ایکی جزه ک ایکیسی به جامد اولور کان ابرو
کی که جزه ثانی جزه اولک فاعلیدر عربیده حسن الوجه کی که

اصلی حسن وجهه تنکیر له پس عربیده جناح فعله و قوس حاجیه
نیجه ایسه فارسیری دخی او یله در تنکم معنارندن واضحدر (و کار کاف
فارسی ایله برادندر که معنای مبالغه افاده ایدر مثلاً ماضی آخرنه لاحق
اولوب پروردگار دیرل رب معناسنه و آفریده کار دیرل خلاق معناسنه
و امر آخرنه کلور آمرز کار کی غفور و غفار معناسنه و آموز کار کی
کثیر العلم و التعلیم معناسنه و بعضی اسما آخرنه کلور یاد کار کی آکدر یچی
معناسنه و خداوند کار کی صاحب و مالک اولقده مبالغه معناسنه پس
بواسلوب اوزرینه کنهکار کاهجی و ایشی دائم کاه معناسنه اولور
و کاهتکار لفظنی تصحیده نیجه لخطا ایدوب کنهکار اولمشدر در حق
و صواب بودر که ذکر اولندی و کنهکاریم آخرنده اولان ایم کسرله ضمیر
فاعل متصلدر که نفس متکلم مع الغیر ایچوندر النی لفظاً و کاتبه تخفیف
ایچون مخدوفدر مفردی ام لفظیدر که نفس متکلم وحده ایچون وضع
اولمشدر (توضیح تالله سن دیمکدر انت معناسنه فصیح بودر که ضرورت
قویه اولدنیقه و اولتلفظ اولنماز بوراده خطاب الله تعالی به در زیرا
الله تعالی نک وحدتنه اعتقادی تصحیح ایچون افراد له خطاب اولوب
سن دیلور سزدنلر و لکن الله تعالی کندی نفسندن افراد و جمع
هر بریله اخبار ایدر جمعت و جعلنا و امثالی کی ایکسنگ دخی مآلی بردر
زیرا نون جمع سنن کبر یا اوزرینه جریان ایچوندر و جاژدر که افراد مجرد
ذات و جمع ذات و صفاتک مجموعی اعتباریله اوله (آمرز کار غفور معناسنه
اولدنی کذار ایتدی زیرا آمرزیدن یار لغتی و آمرز کار یار لغی در
ولکن یار لغتی کناهدن کچمک معناسنه اولور سه تنکم ماقلی قرینه در
عفو و مغفرتک هر برینه احتمالی اولور زیرا عفو عن اصل ذنبی محودر
مغفرت ایسه ستردر و ستر سببانی حسنه به تبدیل ایله اولور پس هر عفو
مغفرت اولماز و بلکه میانلرنده ماینت اولور بعد ذابو مصراعده مامبتدا
و کنهکاریم خیردر که جمله سی تعلیلیه در و توایله آمرز کار دخی بویه در
و بعد الجملة ماقبلنه معطوف اولور (معنای بیت) دیمک اولور که
ای سلطان عظیم و مولای کریم بزم جرم و کاهمزی عفوایله و یا اندن
وانک مواخذه سندن کچ زیرا بزم ایشمزدائم کنه و سن یار لغی سن
تنکم قرآنده کلور (ان الله لا یغفر ان یشرک به و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء)

واعتراف ذنب ایتک رجوع و نداشتند پس بی توبه اولان کرچه
تحت مشبته در ولکن تائبه موعود در (ان الله لا یخلف المیعاد) قال
شریح القاضی (یارب لبس فی صحیفی شرک) وقد وعدت ان تغفر
مادونه (وکنانه ذنب وجود دخی داخل در واک دخی ذنب
شریعت کی حالته مناسب اولان مغفرت وارد نتکم اهله معلوم در
* تونکوکاری و مابد کرده ایم * جرم بی اندازه بی حد کرده ایم * نکو
نونک کسر به اصلند نیکوی در ضرورت حالته یار حذف اولنوب
نیکو و نکو در بر اضافت حالته یاه ثانیه اظهار اولنوب روی نیکویش
دینلور موی هند ویش کی نیکو کونکدر مقابلی زشتی که چرکندر
ونیکوی ده و او و یا نسبت لازمی افاده ایچوندر که خلقی در مثلاً برکسه
هندی الاصل اولسه اکاهند و در بر کونک لکده کسی اولسه اکا نیکو
در بر کذا فی دقائق ابن الکمال و بعضی نیکویش و هند ویشده اولان
یاری ابروی توده و امثالند اولان یار کی یاه توسل اعتبار ایدوب
زائد عدایرلر یعنی بر اسمک آخری حرف مددن الف و یا و اولسه
حال اضافتده آخرنه یاه مکسوره کتوررلر پروای او ابروی تو کی
مفتوح الاخر اولدینی محله همزه کتور د کلری کی پروانه شمع
کی اگرچه بوهمزه دخی یادن قصر اولمشدر که اصلی پروانه ی
شمعدن ولکن بو مقوله مواضعده یاه مفرده یا زلق قاعده لنه مخالف
اولمشله عین بتزایی اکا بدل وضع ایشلدر نتکم بالاده مرور ایتدی
وظاهر اولان بودر که توجیه مذکور این کالک توجیهندن اصویدر
یعنی معنای نسبتی افاده ایدن یا لکز و او در که آخر که به لاحق اولمشدر
ترکیبده لی و او در بر عزت و مرو و لو کی (نکوکاری آخرنده اولان یا
خطاب ایچوندر که توبی تا کسد ایدر نیکوکار ایکی کاف عربیله ابو
ایشلواطف اسی معناسنه پس نکوکار دخی کنه کار کی صفت مشبهه در
بد نیک مقابلیدر که بر امر دیمکدر نیک ابودیمک اولدینی کی بوراده
نیکو مقابلیدر (کرده ماضیدن قسم اولدینی بالاده مذکور در کرده
ونکوکار دلالت ایدر که کنه کارده اولان کار کاف عربیله در فا حفظه
(بی اندازه بعضی نسخده جرم بی پایان و بی حد دوشمشدر مال بر در
اندازه بر مشهور اغا جدر که در زیلر و بازر کانر قاشی انکله او چلرلر

پس بی اندازه دیمک اولچی سز و قیاس سز دیمکدر تعریب ایدوب
هند از دیرلر کسرله و مهندس دخی بوندندر که زای سپنه مقلوبدر
(پایان آخر وحد و سینوردر که ایکی نسبه اراسنده عاجزدر که انتها
معناسن مستلزمدر بو پینده توبیتدا ونکوکار خبر و ما دخی مبتدا
و بد کرده ایم ده بد کرده ایم مفعولی اولوب بعد الجملة خبر و عطف الاسمیة
علی الاسمیة اولور جرم بی اندازه ایکنجی کرده ایم مفعولی در بی حد
بی اندازه دن بدلدر (معنای بیت) بودر که ابو و کونک ایشلواطف
اسی پادشاهسن و بزید کار یعنی بر امر ایشلویوز که دائم بر امر ایش
طوتیز جرمز دخی بری بکزر دکل بلکه بی قیاس و بی حد اشلوس ایز
بوندن مراد مبالغه در زرا بحر مک جرم نه نهایت وارد ولکن
حق تعالی نک دریای عفو و غفرانه غایت بو قدر و دوام اوزنه
مر تکب اولوق طاعتنده اولان تقصیر کوره در والا اوقات معصیت
اولدینی کی اوقات طاعت دخی وارد و معنای لفظدن و مقامندن
مفهومدر فافهم و ما بعد نده اولان ایات دخی قرینه در * سالها
در فسق و عصیان کشته ایم * آخر از کرده پشیمان کشته ایم * سال ییل
سنه معناسنه آخرنده ها ادا جعفر الف و نوله جمع اولسه بر یا
زیاده سبيله سالیان دیرلر سالان دیمزلر سالیانه دید کلری اندن
ماخوذ در که آخرنده هاء غیر ملفوظه اختصاص ایچوندر (فسق
طاعتدن خروجدر فسقیه دید کلری بوندندر که خلاف عادت خروجی
وارد و فاره به فویسقه دیرلر زرا دلو کندن خروج ایدوب افساددن
خالی اولماز (عصیان خلاف طاعتدر که امره مخالفندر) کشته کاف
عجمیله کشتن دن ماضی مقید در اولش و اولوق معناسنه شده و شدن کی
(آخر اولک مقابلیدر که بوراده آخر کار دیمکدر) کرده کاف عربیله
اسم مفعولدر ایشلش معناسنه اسم مفعولک معنای ماضی یه ده دلانده
ماضی به مناسبتی اولمغله ماضیدن مشتق اولمشدر یعنی کرد که ماضیدر
ایلدی معناسنه آخری مفتوح اولوب فتحه به علامت ایچون آخرنه هاء
غیر ملفوظه الحاق اولمشدر بسته کی که بغلش دیمکدر (پشیمان نادم
معناسنه (معنای بیت) بودر که چوق ییلر و نیجه سنلر نتکم کثرت
مقامندن ماخوذ در فسق و عصیان ایچنده اولسوز و فسق و عصیان

بزم هر جا نبزی احاطه ایش و بزنده مستقر اولمشوز ظرف مظهر و
 احاطه ایدرب مظهر و افاده قرار ایدیکی کبی آخر کار ایش سلبد بکنز
 ایشلردن پشیمان و نادم اولمشوز ناظم قدس سره بونده کشندی جوانلخی
 زماننده اولان حالندن حکایت ایلرز برا مشهور و ادبی اوزده عطار
 دکاتنده اوتورب چوق ماله و نیجه بندله مالک ایدی آخر درویش
 اسلوبنده رجال الله دن برکسته نک ارشاد و اشارتله قلبه و جد
 وجده واقع اولوب قوللرن آزاد و مان بغما اید روب طریق تجریده
 سالک اولدی و بالکن معاصیدن توبه دکل بلکه جیع ماسوايه تعلقندن
 منقطع اولوب نه دولت بوندیسه اندن صکره بولدی * روز و شب
 اندر معاصی بوده ایم * غافل از یوخذ نواصی بوده ایم * روز کوندز که
 شمسک طلوعندن و شب کیمه در که انک غروبندن حاصل اولور
 و مجموعی بکرمی درت ساعتدر که شمس و قمر خلقندن اول اکا یوم
 دیرلدی صکره شمس و قمر مخلوق اولوب بکرمی درت ساعتی تقسیم
 ایدیکرک روز و شب دندیکه عرب ایل و نهاردیر (اندر ظرفیت ایچوندر
 آخرنه و اونسبت و نون تا کید کتوروب اندرون دیرلر سلطانک ایچ
 اغازنه اندرون اغاری دیدکاری کبی وگاه اولور که اولندن الف و نونی
 حذف ایدوب درون دیرلر و و و نونی دخی حذف ایدوب در دیرلر
 و بوجه ده ظرفیت معناسی ملخ و طدر (معاصی معصبتک جمع بدر که
 خلاف طاعتدر عصیان کبی) بوده ایم بودندن مشتقد اولوق معناسنه
 پس اصلی بود و مضارعی بود در فتح و اوله ماضیدن قسم اولوق اوزره
 دال ساکنه به فتح و پریلوب و فتحیه علامت اولوق اوزره آخرنه
 همارسمی وضع اوتوب بوده دندلی اولمش معناسنه شده کبی و جازدر که
 بوراده بود سود و زنی اوزره وجود و بوده موجود معناسنه اسم مفعول
 اولوب تقریر محمول اوله بعض مواضعده کان کله سی کبی شکم تصویر
 معناسنه کلور بوراده روز و شب بوده نک ظرف زمان حقیقیسی
 و اندر معاصی ظرف مکان بحساز بیدر و ابکی جار معین مختلفین فعل
 واحده تعلق ایشک لا باسدر (غافل غفلتنددر که مهم اولان نسته نک
 خاطر دن غائب اولسی و حقیقه الامری عدم تذکر در و بومعنی غیره
 شغلک اثر بیدر یعنی مطلوبه شغل ایشک بقظه و غیره شغل ایشک

مطلوبدن

مطلوبدن غفلتدر زیرا ابکی شغل بریده اولماز (یوخذ نواصی) یعرف
 المجرمون بسمیاهم فیوخذ بالنواصی والاقدام) آیندن اقتباس اولمشدر
 ولکن ضرورت وزن ایچون یوخذ اولندن فا و بالنواصیدن با والف
 و نون محذوفدر (نواصی ناصیه نک جمعیدر که مقدم ال اسدر بوراده
 مراد اول محذوف نابت اولان ساچدر شعر کبی بوراده جار و مجرور یعنی
 بالنواصی یوخذ فعلنک قائم مقام فاعلیدر و یوخذ بالنواصی جمله سنک
 مضمونی مراد اولفله اوزرنه از لفظی ادخال اولمشدر و بونک تقدیری
 بوده ایم غافل از مضمون فیوخذ بالنواصی دیمکدر که غافل بوده نک
 مفعولی و ایم فاعلی و جار و مجرور غافله متعلقدر (معنای بیت) دیمکدر که
 کوندز و کیمه یعنی جیع اوقانده دورلو معصبتلر ایچنده اولمشوز شکم
 صیغه جمعدن مستفاددر و یا خود معاصی ایچنده یوز شویله که اهل
 معصیت اولدیغرن متقرر و متحققدر زیرا (فیوخذ بالنواصی والاقدام)
 مضمونندن غافل و غائب و نا آگاه ایز اگر غافل اولمش و حضور داتمه
 بولمشق یوم معصبتلردن امتناع ایدر و طریق طاعتنه کیدر دک پس
 مصراع ثانی جمله تعلیل اولور و معنای آیت کریمه بودر که
 روز قیامتده مجرملر سیمالیه بلنورل یعنی سواد و جوه و آثار حزن
 و زرق عیونله سوء حاللری معلوم اولور و صالحلر بونلرک خلافت
 کوزل سیمالیه معلوم اولدقلری کبی زیرا (کل انا بترشح عما فیه) موجبجه
 هر کسک حال باطنی ظاهره عکس ایدوب صفت غالبه سیله تمثل ایدر
 پس ملائکه عذاب انلرک آنلری ساچلردن و ایاقلردن طوتوب جهنمه
 قذف ایدرلر و یا خود بر که ساچلردن طوتوب یوزری اوزرنه
 و بردفمه دخی ایاقلردن اخذ ایدوب سوررل اعاذنا الله وایاکم * دائما
 در بند عصیان بوده ایم * هم قرین نفس و شیطان بوده ایم * دائم
 دوامنددر که بر نسته نک اوزرنه عمد اولقددر انکچون دمشلردر که دوام
 اصلده سکون معناسنه در زیر سکون ذاتی و باقی و حرکت عارض
 و زائلدر شکم دمشلردر غایه کل متحرک سکون و نهایت کل متکون
 ان لایکون (بند باء عربیله باغ و بوقنو و دوکم و قید معناسنه) هم
 اصلنده موافقت معناسن افاده ایدر شکم یا لاده ذکر اولندی بویله
 یرلده دخی معناسنه اخذ اولنور و او عاطفه کبی شکم معنادن ظاهر در



(نفس مراد نفس اماره در که مایه وی الشرور ومنع الاخلاق الذمیه در که طبیعت بدنیست به میل ایلر و لذات و شهوات حسیه ایلر و قلبی جهت سفلیه به چکر و بونفس فی الحقیقه نفس حیوانیه دیدگر یدر که بر یوزی طبیعت و بر یوزی دخی روح الهی به در زیر روح الهیک اثر یدر انکیچون فنا بولماز و انک تنفسی سببیه اولمه نفس دندلی سائر نفوس حیوانات ایسه عناصر دردن اولمه فنا بواور و بومقامک تفاسیل بدیهه سی و اورد که بوراسی موضعی دکلدر (شیطان ابلیس در علیه مایه تحقیق و هر کسک قرینی اولان و سواسه دخی شاملدر که بوقرین انک اعوانند در ابلیس دائم انسانه مقارن دکلدر قرین لیس مقارند بوسبیدن اعوذ بالله من الشیطان الرجیم ده شیطان جنس اولوب جمله سندن حقه استعاده اولنور بلکه انک متمر در ی دخی داخلدر تنکم قرآنده کلور (شیاطین الانس و الجن) و شیطان شطوندن مأخوذ در که بعد معناسنه در و بویتده دائما فی کل زمان معناسنه و مابعدی بوده به ظرفدر قرین ایکنی بوده به مفعولدر (معنای بیت) بودر که بزجیع زمانه عصیان بندنده و قیدنده اولمشوز که اول قیددن خلاص اولدیغمز یوقدر و دخی نفس اماره و شیطان رجیمه قرین یعنی مقارن اولمشوز و یاخود بویله اولدیغمز متقرر و متحقق شددر کویا استعصار عمل ابتدیکندن طاعتی حسابیه قومابوب جیع اوقاتی معاصی به صرف ایتش کی قبلدی و بومعنای تحقیق ایلدی و بوراده کند فی نفس و شیطان قرین قبلدی مع هذا قرین اولان انلدر زیر انسان انلره موافقت ایتمکجه انلر انساندن دور کییدر کر کسه قرین اولسون و نفس اضلال و ازلالده اصلدر زیر شیطان دخی نفسیه اویماعله ملعون و مطرود اولدی و نفس و شیطان شهوت بطن و شهوت فرج کییدر که ایکسی دخی اصعب امور دندر و شهوت بطن شیطان و شهوت فرج نفس مقابله سنده در یعنی صعوبت یوزندن فاعرف * بی کنه نکذشته بر ما ساعنی * با حضور دل نکرده طاعتی * نکذشته فعل ماضی منقذ در اصلی نه کذشته در که نون مفتوحه نفی ایچوندن فی ونا و بی کی آخرنده هاء رسمی قحعه بی بیان ایچوندراشته متفصل اولدیغنی زمان رسمی بودر اگر کله اخرایه متصل اولورسه بومخلده اولدیغنی کی

هـاء رسمی حذف و نون مفرده فعله وصل اولنور و کذشته ماضیدن قسمدر که مصدری کذشتن در یکمک معناسنه مرور کی و بوراده نکذشته سلامت و زنجیون کاف عجبیکمک ضمه سی اختلاسه اوقنور (ساعنی ده یا وحدت ساعتدن مراد ساعت نجومیه و غیره ساعت عرفیه دکلدر یوم جعه ده ساعت اولی و ساعت ثانیه کی بلکه اقصیر و قندر زیر قلت مدنده مثل اولمشدر و بلکه بطریق المبالغه ساعت آینه غیر منقسمه مراد در تنکم مقام اعتراف و اعتذار انی مستلزمدر ساعنی نکذشته نک فاعلی و بر ما مفعول غیره سربجی و بی کنه ساعتدن حالدر (حضور غیبتک ضد یدر که حقدن غایب اولماقی و حقله حاضر اولمقددر) دل یورک و کوکل ایلر تفسیر اولمشدر یورک دیدیکی مضغه صنوبریه و کوکل اول مضغه نک یعنی لم پاره نک حاوی اولدیغنی قوتدر که روح الهی النده در نفس قالب النده اولدیغنی کی انکیچون روحک مرآئی و محل کالاتی در که قطب باطندر زیر اعلی و اسفله تصرفی جاریدر و انسان اهل دل اولدیغنه کامل اولماز (نکرده نکذشته کی در نفیده و فعلیت مخصوصه ده تقدیری نکرده ایم در و لکن ضرورت و زنجیون ضمیر جمع متصل حذف اولمشدر (طاعت امره مقارن اولان انقیاددر تنکم مرور ابتدی و بونک دخی آخرنده اولان یا وحدت ایچوندن و لیکن بحسب المقام عموم مستفاددر هیچ بر طاعت و هیچ بر ساعت دیمکدر طاعتی نکرده نک مفعولی و با حضور دل دخی اکا متعلقدر (معنای بیت) بودر که بزم اوزدیمزه هیچ بر ساعت مرور ایتما مشدر که اول ساعت کاهدن خالی اولدیغنی حازه یعنی هر آنده کاهدن خالی دکلوزنه طریقه اولورسه زیر کاهک مواردی چوقدر و حضور دل ایلر هیچ بر طاعت اشلماش ایزدر بلکه جمله طاعا نماز غفلت و حجابیه مقارند و حضور دلدن مراد وقت ذکر و عبادت و طاعتده حقله و مشاهده و مراقبه سبیل اولمقددر که سبب قبول و باعث اجر جز بیلدر و صیغه جمده اشارت واردر که لطیفه انسانیه نک هر بر جز شدن بر عبادت مخصوصه مقصود در انکیچون نون جمله ایاک نعبد و نون دندلی اگر چه غیره تشریک دخی و جهددر تنکم قرآنده کلور (کلاما بقض ما امره) یعنی جنس انسان مأمور اولدیغنی

خدا متک کما یبغی عهده سندن کلدی مکر که انبیا وکل اولیا اوله زبرا
 یونلر مستشار در تنکم اهله معلومدر * بدر آمد بنده بکر یخته *
 آب روی خود بعضیان ریخته * برزاید در که نحسین لفظ ونا کید
 ایچون کلشدر در دوا و فرا کبی (در آمد قیویه کلدی دیمکدر بدر آمد
 کبیدر بیه موحده ایله (بکر یخته ب مفرده مصادر اولنه داخل اولان
 با کبیدر که کا بیه فصاحت دخی دیرلر و بوبا مکسورد مکر که ماضینک
 اولی مضموم ویا بیا ویا میم اوله بوضویرلرده ضمه به وحرف شفوی به
 تبعیت ایله مضموم اولور بخورد و پیرورد و بمکید کی بوراده بامکسورد
 زبرا کر یختن کاف عجبینک کسریله قاجقدر فرار کبی و کر یخته ماضی
 مقید دینکلر بدر بوراده بنده همزه وحدت ایله آمدک فاعلی و بکر یخته
 محذوف اولان که رابطه سیله بنده به صفتدر تقدیری بنده که بکر یخته
 است دیمکدر (آب روی یوز صوبی که حرمتدن کایه در زبرا محترم اولان
 آدم یوزی صولی ورتنازه ورتقلو اولور بی حرمت اولان شخصک
 یوزی قور یوب قالوب بی نور وفر اولدیغی کبی (خود کندی دیمکدر که
 واورسم اولنور ولکن تلفظ اولماز جنک کونلرنده کید کلری دمرتبه
 معناسنه اولدیغی پرلرده ضمه اشباع ووا و تلفظ اولنور (بعصیانده اولان
 با سبیه در عصیان هر ورایتدی (ریخته دخی ماضیدن قسمدر دوکش
 معناسنه صب کبی مصدری ریختن در که دوکدر مستقبلنده خابی زایه
 قلب ایدوب ریزد ور یزنده دیرلر کر یختن ده کر یزد و کر یزنده دید کلری
 کبی زبرا مصدر تائی ده تانک ماقبلی حروف اربعه نک بری اولسه
 خ ش ف کبی اول تا داله قلب اولنوب ماقبلی دخی زایه تبدیل اولنور
 آموختن کییکه مضارعنده آموزد دیرلر فاحفظه (بعدها روی ریخته نک
 مفعول صریحی و بعضیان غیر صریحیدر (معنای یت) بودر که
 حق تعالی نک عفو و مغفرت و عطاسی قیوسنه کلدی بر عبد ابق یعنی
 نفس و شیطانه او یوب افندیسی خدمتدن فرار ایدن قول که کندی
 آب روی عصیان و مخالفتی سببیه دوکش وسوء حالندن کنسده
 حرمت قومامش در زبرا اباق ایدن بنده هر تقدیر رجوع ایدوب معفو
 اولسه دخی فصاحت و نجالتدن خالی اولماز تنکم شیخ شبلی قدس سره
 عرفاندن هودتده واسواتاه وان عفوت دیوب کر یان اولدی * مغفرت

دارد امید از اطف تو * زانکه خود فرموده لاتقنطوا * یونک تقدیری
 دارد امید مغفرت از اطف تو دیمکدر که دارک فاعلی ذکر اولان
 بنده و مفعولی امید و مغفرت و جار و مجر و را کا متعلق در (مغفرت
 ستر ذنوبدر زبرا غفر ستر معناسنه در و با آلاده مذکور در که مغفرت
 مقام تبدیلدندر که عفو دن اعلا در انکچون قرآنده (واعف عنا
 و اغفر لنا) دیو مغفرتی تأخیر ایلدی زبرا عفو عام و مغفرت خاص در
 (دارد مضارعدر داشتن دنکه طوتمق معناسنه در مضارعنده شین
 رایه قلب او انوب دارد و دارنده دینلور زبرا لغتده داریدن یوقدر
 بلکه بواعبار بعد القلب اولان حاله نظر ایله در (امید رجا) اطف
 رفقه معامله و هدیه و انعام (توسن دیمکدر انت معناسنه ولکن
 با آلاده مرور ایتدیکه و او بلا ضروره تلفظ اولماز بوراده قافیه
 ضرور نیچون ضمه اشباع اولنوب و او اوقنور (زانکه اصلنده زانک
 کسریله زانکه در ولکن همزه مفتوحه به وصل حبسیله مفتوح قلنددر
 و بویله دیمک دخی اولور که اصلنده از انکه در همزه ایله صکره همزه
 حذف اولنوب زای ساکنه به فتحه و یریلوب وصل اولندی از انکه زان
 سبب که دیمکدر که ماقبلنه تعلیلدر (خود مرور ایتدی خود میندا
 و فرموده جمله سی خبر و لاتقنطوا فرموده نک مفعولیدر زبرا تقدیر انت
 قلت هذا اللفظ دیمکدر (فرموده ده همزه خطاب ایچوندر که یادن
 بدلددر فرموده ماضیدن قسمدر مصدری فرمودندر بیور مق معناسنه
 فرمان بیورق فرمان ده بیور یچی فرمان بردار بیورق طو نیچی یعنی مطیع
 مضارعنده و او یرینه الف و یا خود یا کلوب فرماید و فرماینده دیرلر
 (لاتقنطوا قنوطدن نهیدر که قنوط خبر دن مایوس اولقدر قرآندن
 اقتباسدر که کلور (لاتقنطوا من رحمة الله) معنای یت) بودر که اول
 بنده بکر یخته سنک لطف و احسانکدن رجاء مغفرت طو تراول سبب دنکه
 قرآنده (لاتقنطوا من رحمة الله) بیورمش سن اول دخی لطف و احسان
 و وعد که اعتماد ایدوب معاصیدن تائب و مستغفر اولدیغی حبسیله
 مغفرت امیدنده در زبرا قنوط و رجندن نا امید اولقی اکبر کارنددر که
 کفر در امن کبی یعنی الله تعالی نک غضبندن امن اوزره اولقی حتی
 عجزه نسبت ایتکدر که حاشا او بکا برنسنه ایتکه قادر دکلدر دیمک

اولور قنوط دخی لثیم اولوریدن اولور یعنی برکسه لثیم اولوسه لثومی
جهتیه انک خیرندن ناامید اولورل حق تعالی ایسه کریمدر لثیم دکلدر
پس بواعقاده اولوق کفردر * بحر الطاف توبی پایان بود * ناامید
از رحمت شیطان بود * بویتهک تقدیری بود بحر الطاف توبی پایان
بود ناامید از رحمت شیطان دیمکدر که بحر کسرله بودک فاعلیدر زیر
استعمال فرسده مضافک آخری مکسور اولور بی پایان مفعولیدر
ناامید ایکنجی بودک فاعلی و جار و مجرور امیده متعلق و شیطان مفعولدر
(بحر در یادری یعنی شول مکان واسعه در که ماه کشیری جمع ایشدر وسعتنه
بناء عمده توسعی اولنله متبحر فی العلم دیرل و بحر اصلنده عذاب ایدی
صکره عفونت هوایی دفع ایچون ملح اولوب بدی قسمه تقسیم اولندیکه
هفت در یادیرل شکم شرح اولندی (الطاف اطفاک جمعیدر بحره
توسع اولوق حسبیه جمعه اضافتی مناسب دوشمشدر پس بونده الطافی
بحره تشبیه وارد که مشبه بهک مشبهه اضافتی دیرل ذهب الاصل کی
(ناحرف نفیدر که اسم داخل اولور مشتق اولسون وغیری اولسون
نادان کی که بلجی دکل جاهل معناسنه و نامرد کی که کشی و آدم دکل
معناسنه) ناامید دیمک امید سز معناسنه در که اصلنده محروف نفیدن
اولان بی معناسیدر و نا کلمه سنک الی حذف اولنسه آخرنه هاء غیر ملفوظه
کتوروب نه دیرل یوق معناسنه و کاه اولور که هارینه یا کتورب
کسر نوله فی دیرل و یا خود بعد حذف الالف نون مفرده قالیجی کسره
ویروب اندن یا تولد ایدر (رحمتده ایکنجی تا خطاب ایچوندر اصلی
ات در که بوراده الی اتصال ایچون حذف اولنشددر مفردات باقیه
محلنده مشروحه در (معنای یت) دیمکدر که یارب سنک در یا کی اولان
اطفلک بی پایان اولور یعنی انک آخری بوقدر بلکه دریائله تمثیل ایتک
فی الجملة تفهیم ایچوندر والا در یا کثرت الطاف یاننده برقطره کیدر
و ممکناندن اولوق حسبیه منتهدر الطاف ایسه غیر منتهدر زیر
واجب الوجوده مضافدر و یارب سنک رحمتکدن ناامید و مأیوس
اولان شیطان صفتده اولور زیر شیطان مقطوع الکفر و مذموم
العاقبه اولوق سببیه ظاهرده ناامید در اگر چه بحسب الزعم رحمت
واسعه نظر ایدوب بندخی رحمتده داخل دیمشدر و رحمت امیدله اسم

رحمانک

رحمانک الغنی شیطان سرقه ایشدر دیو بعض آثارده وارد اولمشدر
فاما الف مبدأ اوله دلالت ایدر و مبدأ اوله اتصالدن رحمت مطلقه
لازم کلور کلام ایسه رحمت مقیده در فافهم جدا * نفس و شیطان
زد کریم راه من * رحمت باشد شفاعت خواه من * بویتهک تقدیری
کریمازد نفس و شیطان راه من باشد رحمت شفاعت خواه من دیمکدر که
نفس و شیطان زیک فاعلی و راه من مفعولیدر شکم رحمت باشدک فاعلی
و شفاعت خواه مفعولیدر (زد ماضیدر اور دی معنا سنه مصدری
زدن در که اور مقدر ضرب کی مستقبلانده نون زیاده ایدوب زند
وزنده دیرل بوراده زد مفرد ایراد اولنسدیغی ضرورتله در والا زند
کر کدر و جائزدر که نفس و شیطانک هر بری اعتبار یله اوله راهزن
عربک قاطع الطريق دید و کیدر زیر اطر یقین هرور ایدنلرک کندیلرن
ضرب و ماللرن نهب و غصب ایتک ناسک اورادن انقطاعنه باعثدر
(کریم الف ندا ایچوندر استعمال عجم اوزرنه کریم لثیمک ضدیدر و کرم
بعسد السؤال اولان عطا در که انده عوض و نفع ملاحظه سی اولیه
و محلتنه دفع اولنه مثلا قاطع الطريقه سیف و یرمک کرم باندن دکلدر
(راه بول راهر و بولجی راهبر مرشد همراه بولداشدر) من انا معناسنه در
جعی نادر نحن کی (باشد مضارعدر مصدری یاشیدندر باء عربیه
اولوق معناسنه) شفاعت خواه وصف ترکیبدر شفاعت دلجی معناسنه
اصلی خواهنده شفاعتدر صکره تحفیفنا اسم فاعلک نده سی حذف
و مفعول تقدیم و ترکیب اولنشددر شفاعت کندندن اعلا بی حصول
مقصودی ایچون کندنه شفع و ضم ایتکدر (معنای یت) بودر که ای
کریم الله نفس و شیطاندن هر بری بنم بولمی اوردی و طریق آخرنده
متاع خیر اعمالی یغما و افساد ایلدی و بی مفلس قیلدی الحاصل
بو بولده انک سببیه بویله ضال و بد حال اولدم سنک رحمت واسعهک
بنم شفاعت خواه و معذرت جویم اوله کو یا ناظم قدس سره حصول
مرادی ایچون اسم رحمانه النجا ایلدیکه انک مظهر تاجی رسول الله در
صلی الله علیه وسلم و مرویدر که جمیع شفاعدن صکره اسم رحمن دخی
خصوص اوزرنه شفاعت ایتسه کر کدر که بوشفاعت صفتدن ذاته در
بو خسه مخلوقدن خالقده دکلدر * چشم دارم کز کشته پاکم کنی * پیش

✽

✽

ازان که اندر جهان خاکم کنی * چشم اصلنده کوز در عین معناسنه
 بوراده امید معناسنه مستعملدر ز پراکسه دن امبدی اولان کوشه
 چشمه انک طرفه التفات ایدر (دارم مضارع متکلمدر داشتن دن که
 طومقددر اصلی دارام در که ام فتح همزه ایله متکلم وحده ضمیریدر
 اتصاله تخفیفاً همزه حذف اولمشدر) کز فتحله اصلنده که ازدر
 کسراه و همزه ایله صکره هاء رسمی و همزه حذف اولوب کافک
 کسره سی فتحیه تبدیل قلمشدر پاکم بونک دخی اصلی پاکم در که بوراده
 اسم متصل اولافله مضاف الیه دوشمشدر پاکم کنی کلاه سنه مفعول
 مقدمدر تقدیری دارم چشم که کنی پاکم از کلاه دیمکدر که چشم دارمک
 مفعولی و مابعدی بعد الجملة که رابطه سببه مستدر از کلاه پاکم لفظنه
 متعلقدر ز پراک طاهر معناسنه در (کنی امر حاضر در مصدری کردندر
 مضارعنده را یرینه نون کتوب کند وکننده دیرل یا لکز کن لفظی ایله
 سن وکنی ایلسن دیمک اولور که امر آخرنه حرف خطاب لاحق اولسه
 معنای مذکوری افاده ایلر (پیش باء عجمیله اوکدر مقابلی پس در که
 آرددر پس ایکسی دخی جهات ست دندر آخرنه هاء اختصاص کتوب
 صنعت پیشه دیرل ز پرا صنعتی اولان کسه ایشی اوکنه الوب ایشلر
 پیشه در و پیشه کر استاذ و ماهر اولان صنعت اهلی پیش ازان اندن
 اولک واول دیمکدر (که اندر اصلنده اندر فتح همزه ایله در که ظرفیت
 افاده ایدر بورده وزن ایچون همزه درج وکاف رابطه مفتوح قلمشدر
 وکافک فتحه همزه نک درجی تلفظه کوره در پس رسم ها و همزه
 یاقیدر (جهان خاکم مرور ایتدی و خاکم متصل اولان میم متکلم
 پاکم میم کیدر و بونک تقدیری کنی پاکم از کلاه پیش ازانکه کنی خاکم
 اندر جهان دیمکدر که پیش ازان اولکی کنی به ظرفدر عرییده قبل کی
 و خاکم ایکنجی کنی به مفعول و بعد الجملة ما قبلنه صفت اولور
 (معنای یت) دیمکدر که امید طوتم یعنی امید ورجاء و تقم وارد در که
 بنی کا معدن پاک و طاهر ایله سن و وجود می آب مغفرته یویه سن اندن
 مقدم که بنی جهانه و قبرده خاک ایلسن یعنی موتدن و بودم کلزدن
 مقدم حال می تدارک ایله والا اگر بوجهاندن آرایش معاصی ایله کیدرسم
 حال موده و برزخده و بعثده و حشرده کارم مشکل اولور سوال

اولورسد که مغفرت بوم قیامتله مقیددر شکم قرآنده کلور (والدی
 اطمع ان یغفرلی خطیبتی بوم الدین) وینه کلور (ربنا اغفرلی ووالدی
 و المؤمنین بوم یقوم الحساب) پس دنیاده نوجهله مغفرت طلب اولور
 جواب ایکی وجهله در او ایکسی بودر که مغفرت دنیاده مطلوبیدر
 تا که بوم دین ده آثار معاصی ظهور ایتیه پس بوم دینله قیید اولندیغی
 جزاء اعماله کوره در یعنی دنیاده مغفور ایله و آخرنده آثار اعمال سینه پی
 کوسرته دیمکدر ایکنجی بودر که حقیقته خلاص اولوق آخر الایام
 اولان قیامتده در ز پرا دنیاده اولدیفه اعمال بد مقابله سنده تکفیر ایچون
 بعض مجازات واقع اولور حتی ایاغی سورچک و دکن باتمق و امثالی
 مکافات قیلندندر که انکله تخفیف بار حاصل اولور طاعفه * اندر آن
 دم کز بدن جانم بری * از جهان بانور ایمانم بری * بونک تقدیری
 اندران دم که بری جانم از بدن بانور ایمان از جهان دیمکدر که اندران
 فی الحقیقه ایکنجی بری نک ظرفیدر جانم اولکی بری نک مفعول
 صریحی و از بدن غیر صریحی در (با حرف مصاحبندر که بری به
 متعلقدر) از جهسان دخی یویله در (دم نفسدر بوراده مراد آخر
 نفسدر که) انما العبرة بالخواتیم موجب اعتبار اکادر (بدن با لاده
 ذ کز اولندیغی اوزره منکبدن الیه به دکدر که اطراف یعنی ال وایاق
 و باش و بیون آنده داخل دکلدر جانم بوراده نفس ناطقه در که حال موده
 بدندن مفارقت ایدر جانم فتح نوله در که اصلنده جانم در همزه نک فتحیه
 صکره اتصاله ساقط اولوب جان میمه مضاف اولمشدر جان من معناسنه
 شکم نانم نان من دیمکدر (بری امر حاضر در ایلدرسن معناسنه مصدری
 بردن در ضم بالله که ایلمکدر مضارعنده بانک ضمه سی فتحیه تبدیل
 اولوب برد و برنده دیرل و بری ده اولان پاکم کنی ده اولان کی خطاب
 ایچوندر اصلی بر در ایلست معناسنه طریق اشتقاق اوزره مضارعنک دالی
 حذف و ماقبلی اسکان اولور مکر که آخرنه بالاحق اوله بوصورنده
 مکسور اولور بومقلمده اولدیغی کی و امرک اولنه تا کید طلب ایچون
 بام موحد مکسوره کنورمک دخی قاعده در مثلاً بیدرلر و لکن بانک
 مابعدی حرف شغوی اولیحق مضموم اوفنور مابعدی مضموم اولدیغی
 کی ایمان بکن کی (بانور ایمان بام صاحب ایچوندر ایمان مرور ایتدی



ایمانه نور اصناف ایلدی زیرا کفر و معاصی نک ظلمتی اولدیغی کی ایمان و طاعتک دخی توری اولور شکم قرآنده کلور (نور هم یسعی بین ایدیم و بایمانهم) حتی دیمشردر که مؤمن مطیعک دفتر عملی بله آقی و نور ایدر غیرینک سیاه و ظلماتی اولدیغی کی نور ظلمتک مقابلدر نور شمس و نور برق و نور قمر و نور سراج و امثالی کی که بونلره انوار حسیه دیرلر و نور ایمان و نور ایقان و نور احسان و نور اعمال که بومقوله لره انوار معنویه دیرلر و لکن روز قیامتده آثار حسیه سی ظاهر اولسه کر کدر و نور فی الحقیقه مایدرک به ولایدرک دیمکدر (معنای یت) بودر که اول نفس اخیرده که جائمی بدندان ایلدرسن یعنی اخذ ایدرسن و علاقه سنی قطع ایلرسن جهاندن بی نور ایمانله کوجور و شیطان شرنیدن که فتنه الحیادر محفوظ ایله بوراده دنیادن نقلی حقه نسبت ایلدی مع هذا ملک الموت قبضه ایلور زیرا فرمان و تأثیر حقکدر شویله که اگر تأثیر الهی اولسد جان بدنن هیچ روجهله مفارقت اغزدی آنکچون قرآنده کلور (پیده ملکوت کل شیء) یعنی هر نسنه نک روحی حق تعالی الله در که فی الحقیقه قابض الارواح و متوفی النفوس اودر شکم قرآنده کلور (الله یتوفی الانفس پس بومعنی (قل یتوفاکم ملک الموت) مضمونه مخالف اولماز زیرا ملک الموت مظهر قدرتدر و معالجه قبضی دخی اذن حقه در فاعلم ذلك ناظم قدس سره بومقامده حسن اختتام ایله ختم ایلدی زیرانعت باری دن بومحله کلجه کشیده سطور اولان معانی مقصده شروعک مقدمه سی ایدی پس باموحدده ایله بده ایلدی که باموحدده در و آخر حروف اولان باموحدده ختم ایلوب صورتی محافظه قیلدیغی کی معنی طرفنی دخی مراعات ایلدی که حسن خاتمه ایله درگاه و آلائی کبریایه دعا و نیاز در بعده پند و نصیحه آغاز ایلدی زیرا بومحله دلک اولان کلام بروادی دن و شمدن صکره ترتیب اولنه جق وادی آخر دندر که مفهوملمری بری برینه مغایر اولغله کویا ایکی کتاب حکمنده اولدی که هر بری برکونه خاتمه سزا اولدی والله الاول والاخر و منه العون فی الباطن والظاهر

*** در نکوهش نفس اماره می گوید ***

عاقل آن باشد که او شا کر بود (عقل لغتده حبس در شول قوت روحانیده که انسان آنکله کسب علوم ایلرا کاعقل دید کلری انسانی قیاسندن حبس

و منع ابتدائی ایچوندروانک مغری دماغدر روحک محل تعینی قلب اولدیغی کی ناظم قدس سره عقل ایلله بده ابتدیکنده اصابت ایلدی زیرا اول مخلوق عقلدر که اکا قلم و روح محمدی دخی دیرلر و ابوالبشر آدم علیه السلام عقل و ایمان و حیا مینشده مخیر اولیجق آدم دخی بالهام الله تعالی عقلی قبول ایدوب ایمان و حیا اکا تابع اولدیلمر مقصود اولان عقل قدسیدر که اکا عقل معاد دیرلر و بوعقلله درجات عالیه حاصل اولور بوحسسه عقل معاشله دکل و حدیثده کلور که اکثر اهل الجنة البله والعلاء فی علین) و بومقامک تفاسیلی مالانهایه در که قید و ضبطدن خارجدر شکر قلب ایلله نعمتی تصور ولسانله منعمه ثنا و جوار حله مکافاتدر مقابلی کفراندر که نسیان نعمتدر ناظم قدس سره شکرله بده ایتدوکننده دخی اصابت ایلدی زیرا ابتدای موجود که عقلدر مقابله سنده شکر لازمدر آنکچون مقام روحانیده جناب نبوته صلی الله علیه وسلم اجدتسمیه اولنوب نک کثرت حمدندن لواء الحمد خلق اولندی پس فیض وجود و سائر نعم تابعیه شکر ایتک واجبدر تا که حق منعیمی مراعات حاصل اوله بوراده تقدیر عاقل آن باشد که او بود شا کر دیمکدر که عاقل مبتدا و آن باشد آنست دیمکدر که خبردر و او مبتدا و بود شا کر بعد الجماله ماقبلنه صفت اولور (معنای مصراع) بودر که عاقل اول اولور یعنی اولدر که او وجود و علم و سائر نعم الهیهیه شکر ایدیی اولور والا اکا عاقل دیمزلر بلکه احق دیرلر و حضرت عیسی علیه السلام پیور مشدر که هر دور لومر ضمه معالجه ایتدم فاما احق بی بی تاب ایلدی پس علم اولدیغی برده باری عقل کرکدر و عقلک مادونی شهوت و جقدر که برایشه پرامن بومعنادندر علما و عقلا الله مشاوره ایدرلر ارباب شهوت و هوی و حق و سفاقت ایلله کل * و آنکهی بر نفس خود قادر بود آنکهی و آنکاهی و آنکاه و آنکه کاف بحجمله اصلنده اول وقت دیمکدر که آنکهی و آنکاهی نک یاری زانده در اندن صکره معناسنده دخی استعمال اولندی پس بعده معناسنه بود فعلنه ظرف اولور قادر بودک مفعولی و بر نفس خود قادره متعلقدر و آنکهی و او عاطفه بی و صله در قدرت عجزک ضدیدر یعنی برصفتدر که حی اولان آنک سببیه بر نسنه نک فعل و ترکنه ممکن اولور پس قدرت حیات صفتنی مستلزمدر یعنی میت

قدرتله متصف د کلدرد و قدرت اراده تابعدر یعنی اول حیات صکره
 ارادت صکره قدر تدر (معنای مصراع) بودر که واندن صکره یعنی
 عاقل شاگرد اولد قدردن صکره کنیدی نفس اماره سی اوزرنه دخی قادر اولد
 یعنی هواسنه غالب اوله و انک الله عاجز اولوب قائمه زیر نفس خائنه
 وجود ده زن کییدر پس مرد اولان عاقل زنه زبون اولماز وهوی
 و شهوت یولان قویوب هدی و عفت جا بنده میل ایدر ز بر افلاح ترکیه
 نفسه در * هر که خشم خود فرو خورد ای جوان * باشد او از رستکاران
 جهان * هر تعیم ایچوندر کل افرادی معناسنه هر که هر کسی که
 تقدیرنده در و که رابطه سیله مابعدی کسی به صفتیدر خشم فتحه
 اصحدر اگر چه کسرله مشهوردر قافیمق معناسنه اسم مصدر در (خشم
 آلود غضبه قارشمش و پراولش معناسنه) (فرو آشفه) (خورد ماضیدر
 اکل ابتدی معناسنه) (فرو خورد بود قدندی فرو برد یودی دیمکدر فرو
 رفت باندی معناسنه اولدیغی کی) (ای کسرله حرف ندادر عرییده فتحه
 اولدیغی کی) (جوان یکت که مقابلی پیر در قوجه معناسنه) (رستکاران
 رستکارک جمعیدر قورتلش خلاص اولش معناسنه آخرنده الف و نون
 ادات جمعدر اصلی رستن در قورتلش معناسنه مضارعنده سین هابه قلب
 اولوب رهد ورهنده دیرل خلاص اولور و خلاص اولیجی معناسنه
 (رسته ماضیدن قسمدر آخرنه افاده مبالغه ایچون کار لفظی الحاق
 اولمشدر کاف عجمیله تنکم نظیری مرورایتدی) (بعد ذا بیتک تقدیری
 ای جوان هر کسی که فرو خورد خشم خود باشد او دیمکدر که هر کسی
 مبتدا و خشم خود فرو خوردك مفعولی و بعد الجملة کسی به صفتدر
 او باشدك فاعلی و یا خود تحنده اولان ضمیر فاعلی تأکید و بعد الجملة
 خبر مبتدا اولور (معنای بیت) دیمکدر که ای جوان هر کسه که کنیدی
 غضبی بود قدندی و اظهار ابتدی اول کسه جهالك اهل نجاتدن اولور
 و ایکی عالمک بلا و عذابدن قورتلور و حدیثده کلور که کشتی کیری یعنی
 کور شجی اود کلدرد که آخری پره اوره بلکه پهلوان اودر که غضب حالنده
 نفسنه مالک اوله و غضبک حکمنی و یرمه والا ارسلان اولسه دخی
 دلکوفدر حالی یوقدر و بونده جوانی ندا و خطابه تخصیص ابتدی زیرا
 صفات ذمیه ده جوانک حالی پیردن اشددر آنکچون حق تعالی عند



الملئکه جوان هغیف ایله مباحات ایلر و بردخی انسان پیر اولسه ده
 بنه تعلم مرتبه سنده جوان کی اولیق کر کدر (تنکم مشهوردر که سو یلنور
 تعلم یافنی فالجهل عار * آن بود ایله ترین مردمان * کز بی نفس وهوی
 باشد دوان * آن مبتدا و محذوف کسه اشارتدر که مصراع ثانی مضمونی
 اتی تبیین ایدر بعض نسخه ده هست آن ایله ترین دوشمشدر هستک
 معنایی وارددر بوراده است کی در ایله ترین مردمان بودك مفعولیدر که
 بعد الجملة خبردر از بی دوانه متعلق و دوان باشدك مفعولی و بعد الجملة
 مصراع اوله مبتدایه صفتدر تقدیری آن کس بود ایله ترین مردمان که
 دوان باشد از بی نفس وهوی دیمکدر ایله بی تمیز اولان احقده شایه در
 اگر چه او غوز معناسنده مستعملدر (تنکم حدیثده کلور اکثر اهل الجنة
 ایله یعنی اکثر اهل جنت او غوز و سلیم الصدر و شر و شور دن غافل
 اولنلدر) (تنکم تاج المصادره کلور ایله الذی غلب علیه سلامة الصدر
 بوراده مراد معنای اولدر و ایله بین البلاهه دیمکدر که هم یابندن نفتر
 ترین ترادات تفضیلدر که مدخولنک مدلولنده مزیت و ترقی افاده ایدر
 یا نسبت و نون تأکید نسبت ایچوندر بهترین و امثالی کی مردمان مردمک
 جمعیدر ممک فتحی و دالک ضمیله آدم او غلاتی و کوز بیکی (تنکم انسان
 لفظی لسان عربده یو ایکی معناده مستعملدر) (کر اصلنده که از در کسره
 و قطعله تنکم مرورایتدی) (بی باء مجمینک فتحه سیله ایز معناسنه که عرب
 اثردر) (نفس نفس اماره در هوی قصرله انک صفتیدر قال الله تعالی) (اتباع
 هواه یعنی میل نفس اوزرنه مبنی اولان مرادنه اتباع ابتدی که اوراده برهان
 سماوی و دلیل عقلی یوقدر پس شرعا مذموم اولان نسنه به میل اتمک
 هوادر دوان فتحه صفت مشبهه در یله کن معناسه مصدری دویدن در که
 یلکدر مضارعی دود و اسم فاعلی دونده کلور (معنای بیت) بودر که
 اول کسه اولور آدم او غلاتنک زیاده ایله و احقی که نفس وهوی
 آردندن و ایزندن یله کن اوله یعنی نفسک مرادنه تابع اوله و تحصیلنه سعی
 ایله شول برکشی کی که آخرک ایزنه دوشوب آردنجه کیدر واکا ابریشم
 دیو یلر و بومقوله بی ایله تر عدا ایسه یکشک وجهی بودر که نفس
 اعدی الاعداد و هواسنی وجود بولدنجه اولدخی قوت بولور و انسان که
 کنیدی دشمنک بسطیه و مرادنجه اوله اندن اجحق اولماز زیرا کنیدی

فائده سلاحه امداد ایش کی او اور * وانکھی بنداردان تار یک رای *
 خواهد امر زیدنش آخر خدای * وانکھی بیت اولده شرح اولمشدر
 بندارد بام عجمینک کسر یله مضار عدد صانور معناسنه ظن ایلر کی
 مصدری بنداشتن در که صانمقدر مستقیمنده شین رایه قلب اولنوب
 بندارد و بندارنده دیر آن تار یک بندارد فاعلیدر تار یک رای صفت
 مشبهه در وصف ترکیبی دکل (تکم قاعده سی بالاده شرح اولندی
 تار قارمیش معناسنه تار یک قره کور شب تار یک قره کو کیمجه در اصلی تارد
 آخرنده یاوکافی معنای تاره برنوع اندسابی اولدیغندن اوتوریدر رای
 عربیدر که اصلنده همزه ایله در بوراده قافیه ایچون الفه قلب اولمشدر
 رأی لغتده اعتقاد در صکره نظر واجتهاد دن مکنسب اولان اعتقادده
 استعمال اولندی کرک متفق علیه و کرک مختلف فیه اولسون اشته رأی
 فکرک مؤداسیدر دید کلری بودر بویه برلده مطلق اعتقاد و فکر
 معناسنه اطلاق اولنور خواهد هرور ابتدی آمر زیدن مصدر در
 یار لغتی واسرکک معناسنه شین متصلدر ضمیر غایبدر که تار یک رایه
 و یانابع نفس و هوایه و یا ابلهه که مال بردر آخر اگر آخر کار دیمک
 اولور سه اولک ضدی اولور و نعمة الله دیمشدر که آخر فارسی صحیح در که
 تعریض مقامنده مستعملدر (تکم شیخ سعدی بیورر عشق بازی
 نه من آخر بیجهان آوردم) یعنی عشق بازی جهان به بن کتور مدم بونی
 دخی بیلور سن شو بویه دیر (بومصراعک) تقدیری خواهد آمر زیدن
 خدایش آخر دیمکدر که آمر زیدن خواهدک مفعولی آمر زیدن دخی
 فاعلنده مضاف و شین مفعولیدر ضرب زید عمر اکی و خواهد جمله سی
 بندارد جمله سندن بدلدر (معنای بیت) بودر که و بوندن صکره اول
 ظلمانی اعتقادی و فکری ظن ایلر یعنی قوری صانویه دوشمشدر که آخر
 حق انی مغفرت ایلیه یعنی مغفور اولدیغن استرمع هذا احلاق ذمیه
 اهلی و نفس و هوای اسیری وگاه اوزرنه مصر و ترکیه طرفندن
 معر صدر پس کرچه حق تعالی شرکدن ماعداسن یارلغار فاما بومقوله
 امنیه مجرده به دوشندنه دیملودر و بونده اعتقادی ظلمانه وصف ابتدکی
 ذکر و لئان امنیه مجرده دن اوتوریدر پس اگر ایمان و عمل صالح بایندن
 دخول ایش اولایدی خانه قلبی منور اولوردی و ظلمتدن قور تلور دی

* کرچه درویشی بود سخت ای پسر * هم زدر ویشی نباشد خوبتر *
 کرکان عجمینک فحیه حرف شرطدر اصلی اگر در چه اصلنده
 حرف استفهامدر بوراده حرف شرطه انضمامه معناسندن منسلدر
 کرچه مال اعتبار یله رائج استفهام وارددر (درویشی مبتدا سخت بودک
 مفعولی و ضمیر مستتر فاعلیدر و بعد الجملة فعل شرطدر جزاء شرط
 مصراع ثانیدر درویشی ده اولان یا مصدریه در درویش فقیردر که
 ترک بوخسول دیر درویشی فقیر لقدر (سخت قانی پسر بام عجمینک
 کسر یله اوغلان ابن معناسنه صقلو اولسون امرد اولسون ولکن
 شعر امرد معناسنه استعمال ایدرر (هم وافت ایچوندر که بونکله بام
 دیمکدر (خو بیزده ترادات تفصیلدر که خوبک دیمکدر خوب کوزلدر
 حسن معناسنه خوبتر نباشدک مفعولی زدر ویشی خوبتره متعلقدر
 معنای بیت) بودر که ای اوغل اگرچه در ویشلک و یخسوللق قانی
 و محتلو نسنه اولور یعنی اندن شد تلو نسنه وارمیدر بوقدر ولکن
 بویه ایکن بنه اهل آخرت یاننده فقیر لقدر زیاده سوکلو و کوزل نسنه
 بوقدر زیر فقیرک حسابی بسیر و غنی تک حسابی عسیردر و بردخی فقر
 اگرچه دنیاده خوار و مؤخردر ولکن آخرتده معزز و مقدم در که
 اغنیادن بشیوز سنه مقدم دق باب جنت ایدرر و دنیاده دخی حاللری
 هر یوزدن خفت اوزرنه اولوب کید اعداء و مکر حساددن امن اوزره
 اولورل و مصراع ثانی ده در ویش حقیقی به دخی رمز وارددر که مفقور
 الی الله معناسنه در که کندی وجودندن فنا بولمش و نقد تعلقاتی یغما
 ایتدروب حقیقت اوزرنه مفلس اولمشدر * هر که اورانفس شومش رام شد
 از خردمند ان نیکو نام شد * هر که هر کسی که تقدیرنده در که موصوف
 محذوفدر (ترادات مفعولدر تقدیری هر کسی که شد اورانفس شومش رام
 دیمکدر که هر کسی مبتدا نفس شوم شدک فاعلی اورا مفعول اول و رام
 ثانیدر و بعد الجملة کسی به صفتدر و مصراع ثانی خبر در تقدیری شداز
 خردمندان نیکو نام در شوم نفسک صفتدر اصلی شوم در همزه ایله
 ولکن ماقبلی مضموم اولمغه تخفیفه و اوه قلب اولنور موضده کی شوم
 یمینک ضدیدر که نامبارک و بی میمنت دیمکدر (رام دیطیع معناسنه
 خردمندان خردمندک جمعیدر خرد کسرله خاله عقلدر (مند ادات

نسبتند که لی معناسن افاده ایدر خرد مند عقلی در (نیکو نام نیکو
کوچک در تنگ مرور ابتدای نام آدر نامه هاء اختصاصه مکتوب در
ایچنده نام یازلد غیچون نامه دید یلر نیکو نام صفت مشبه در وصف
ترکیبی دکل نیکو نام خرد مند انک صفتیدر (معنای بیت) بودر که
هر کسه که اکا نفس شکوی مطیع اولدی اول کسه کوچک ادلو اولان
عاقلاردن اولدی یعنی دنیا و آخرتده ایلو کله نامی یاد اولدی زیرا ترکیبه
نفس ایدن کسه نك خلق عالم شرنیدن امن اوزره اولوب خیرله یاد ایدرلر
وروز قیامتده دخی خیرله اکلور و عقلا دن اولمغه درجات عالیله بولور
و هر کچک که نفسی سرکش اولوب مشوم قالدی انک حالی بونک خلافتنه
اولدی که دنیا و آخرتده احقاردن و بدنام لردن اولدی پس هر نه مدحت
و مذمت کلور سه انسانه نفسندن کلور و نفس اکا مطیع اولمق ترکیبه
حسیله در زیرار عونت نفس زائل اولدقده نفس قلبه و قلب روحه
و روح سره تابع اولوب یکجهت اولور و اوراده خلاف و نزاع قالماز
و بعضی نسخده نفس توسن دوشمشدر نالک ضعی و سبک فحیه سرکش
و کوره معناسنه که حرون دخی دیرلر و لسان عامه ده توسن دید کلمی اندن
غلطدر * در ریاضت نفس بدرا کوش مال * نایند از در اندر و بال *

ریاضت صعب الا تقیاد اولان نسبه بی تذلیل ایتمکه دیرلر ریاضت نفس
اودر که انی امور شرعیله استعمال ایده و مجاهدات شاقه ایلله اخلاقی
تهذیب ایلله (تکم الله تعالی نفسی ابتدا خلق ایتد کده ربو بیت حقه
اعتراف ایتیمیک انی درت بیک ییل جوعله مبتلی ایلدی تا که انت ربی
دیو اقراره کلدی بورا دندر که مجاهد فی سبیل الله اولنلر تقلیل غذا
و تحملاری قدر صوم وصال ایدرلر (بدیرامزددر مقابلی نیک در که ابودر
(کوش قولاق مال امر در مالیدن دن که اصلنده او مقدر که عرب دلت
و فرک دیر کوش مال تأدییه قولاق بور مقدر بوراده کوش مال وصف ترکیبی
قیلندن دکلر زیرا وصف ترکیبی اسم فاعل ایلله اولور امرله اولماز
(پس کوش مفعول مقدم اولور مال لفظنه انکچون منفصل یازیلور
بونک تقدیری بمال کوش نفس بدرا در ریاضت دیمکدر که کوش نفسه
مضافدر و بونده نفسک ریاضتی مؤدبلرک تأدینه نشیبه وارد رتا بوراده
تعلیل ایچوندر لام جاره معناسنه (مثلا آمدم تا زاینم دیرلر کلم سنی

کو مکیچون

کورمک ایچون معناسنه یعنی غایت غرض سنی کور مکدر (نبتندازد
اصلنده نه اندازد که تخفیف ایچون همزه یایه قلب اولنوب نون نافیه
منصل قلمشدر اندازد مضارعدر مصدری انداختن در اتمق معناسنه
عرییده طرح ورمی کبی مستقبلنده خابی زایه قلب ایدوب اندازد و اندازنده
دیرلر (ترا اادات مفعولدر اصلی تورادر که توسن دیمکدر انت معناسنه
و اورسمی ایلله صکره حذف و ایصال اولندی (وبال شدت و ثقلت
معناسنه در و مراعات ثقل ایچون ضرر نندن خوف اولنور نسبه و بال
دینلدی قال الله تعالی (فذاقوا وبال امرهم) (معنای بیت) بودر که
ریاضت ایچنده پرامز نفسک قولاغنی بور وانی تأدیب ایلله تا که سنی و باله
آتمیه و دوشور میه یعنی اگر نفسی کندی حالنه قومابوب هواسنی قع
و سرکشکنی مجاهدات و معاملات صعبه ایلله دفع ایدر سک ضرر روزیان
و عذابدن نجات بولور سن و الا بالآخره شدت و ثقلنی چکر سن و ناره داخل
اولور سن و اسب سرکش و حرون را کینی دوشورب هلاک صور یسنه
سبب اولدیغی کبی نفس بد دخی صاحبی حد شرعدن اخراج ایدوب
هلاک معنو یسنه باعث اولور بعضی نسخده اندر ضلال دوشمشدر که
اهتد انک ضدیدر * هر که خواهد تا سلامت ماند او * از جمیع خلق
روگردانداو * بونک تقدیری هر کسی که (خواهد تاماندا و سلامت
گرداند او و از جمیع خلق دیمکدر که هر کسی مبتدا و مابعدی صفت
و مصراع ثانی جمله سی خبردر و او ماندک فاعلی و سلامت مفعولیدر
و ایکنجی (او گردانداک فاعلی و و مفعولیدر تا بوراده حتی معناسنه در
سلامت مصدر یعنی الفاعل در که سالم دیمکدر که آفتدن معافات
بولمشدر معناسنه مقابلی مبتلادر (ماند مضارعدر مصدری ماندندر
فالمق معناسنه مضارعنده نونه فتحه حرکت و یریلوب ماند و ماننده دیرلر
جمیع جمله دیمکدر که مجموع معناسنه در مقابلی متفرقدر (خلق مصدر
یعنی المفعول یعنی مخلوق معناسنه در که انس و جن و سائر شاملدر
(روی یوز در که قفا مقابلیدر آخرندن یا ضرور و تخذف اولمشدر
(گرداند کاف عجمینک فحیه مضارعدر مصدری گردانیدندر بر حالدن
بر حاله دوندرمک صیوررت معناسنه لازمی گردیدن در دوندک معناسنه
جمع ماصدق لرنده استعمال اولنور مثلاً بر یانندن بر یاننه دوندک و بر حالدن



بر حاله دونمك ويولده كيدر كن دونمك عودت معناسنه و كردان دونكن
ديمكدر كه فلك كردان ديرل دوند كيچون و بومعنادن او توري فلكه
وقكلې عربيه سنه كردون ديرل فلكه (معناي بيت) بودر كه هر كسه كه
دليه تا كه جمله آفاندن سالم قاله و بر بلائله مبتلي اوليه اول كسه جيع
خلقدن يوزني دوندر و چويرر يعني اكر جمله دن اعراض ايدر سه
دارينده آفاندن سلامت بولور والا چوق دور لو بلائله مبتلي او اور
ناظمك قدس سره مرادي كرجه السلامة في الوحده ناسدن عزله
ترغيبدر كه ناسله اختلاطده آفات كثيره واردر بوضورته خلق انسانه
تخصيص اولنور و عموم دخی في الجملة اولور و لكن كندی سالك اولديغي
جهندن جيع مخلوقان دن قطع علاقه به بحر يرض ايلرز يرا علاقه ماسوي
كر ك انسان و كرك غيري باعث آفندر كه حقدن بعد و قطيعتدر بناء
علي هذا غافله كر كدر كه مطلقا علاقه فاندن منقطع اوله تا كه ظاهر او باطنا
سلامت بوله * مردمازاسر بسردر خواب دان * كشت بيدار انكه او
رفت از جهان * بونك تقديري (دان مردمازاسر بسردر خواب ديمكدر
كه مردماز او انك مفعولي و سر بسر مردمانی تا كيدر انكه كشتك فاعلي
و بيدار مفعولي) و اورفت از جهان بعد الجملة موصوف محذوفه صفتدر
تقديري آن کسی كه ديمكدر نكتم نفاذی مروايتدی سر بسراز سر
تابسر ديمكدر كه سراوچدر طرف معناسنه تا انتهای غایت ايچوندر
براوچدن براوجه ديرل مقصود احاطه در بوجهتدن سر بسر مردمانك
جمعيتي و شمولي تا كيد ايدر تا كه بعض افرادك عدم دخولي وهم اوليميه
خواب و اورسمي ايله او يخنو نوم معناسنه و واقعه يعني دوش زيرا واقعه
منامده كون نمكله واقعه دن دخی خوابله تعبير اولندي (دان امردر كه
مستقبلدن ما خوددر مصدری دانستن در بلك معناسنه مضارعنده
سين حذف او انوب داند و داننده ديرل و امرده قاعده بودر كه اولنه
تا كيد طلب ايچون باكتورر ل مثلاً دان ده بدان ديرل و لكن ضرورت
وز نيچون ناظم قدس سره اكثر مواقعه ترك و طي ايدر كشت كاف
بجمينك فلكه ماضيدر اولدي معناسنه شد كې (بيدار بانك كسريله
او يانق) رفت ماضيدر مصدری رفتن دز يوريمك و كيمك معناسنه
مضارعنده فاني واوه و تابی داله قلب ايدوب رود و رونده ديرل بوراده

جهانندن كيمك موتدن كياه در (معناي بيت) بودر كه آدم اوغلا نك
جمله سني خوابده ميل او يانق اول كسه اولدي كه بوجهانندن كيتدی يعني
موت طبيعى ايله ارتحال ايلدي الحاصل اولد كجه او يانمدي نكتم اثرده كلور
الناس نيام فاذا ماتوا انتبهوا و تيقظوا يعني خلق خواب غفلتده در و انترك
او يانمسي مونه موقوفدر زيراموت هر پرده يي كشف ايدر نكتم كلور فكشفنا
هنك غطائك فبصر لك اليوم حديد) بوندن مقصود انسانك غفلتي خواب
حائنه تشبيه در كه خوابده اولان كسه بيدار اولد فجه امور حسيه به مطلع
اولمديغي كې غفلتده اولان كسه دخی بوعالمدن انتقال ايند كجه حقيقت
حاله واقف اولماز مكر كه موتوا قبل ان تموتوا و ففجه موت اضطراري ايله
موتدن مقدم موت اختياري ارادي ايله مرده اوله پس بوضورته اطلاع
نامه موت طبيعى لازم كلز و فرآنده كلور (ومن آياته مناكم بالليل والنهار)
و بوندن بطريق الاشارة مراد بودر كه سز كوندز بيدار اولسكوزده كجه
خوابده اولديغكر كې ينه غفلتده سكوز الحاصل كجه كوز و كوندز يكوز
غفلتده كچر مكر كه بصيرتكر آچله بوضورته خوابده اولسكوز دخی ييه
بيدار سكر * انكه رنجاند ترا عذرش پذير * نايابي مغفرت بروي مكبر (بعض
نسخهده و انكه رنجاند ترا عذرش نايابي مغفرت مكبر بروي دوشمشدر
بونك تقديري آنکس كه رنجاند ترا عذرش نايابي مغفرت مكبر بروي
ديمكدر كه) انكس مبتدا و ترار رنجانده مفعول و بعد الجملة مبتدايه صفتدر
وعذر پذيرك مفعولي اولوب بعد الجملة مبتدايه خبر در مغفرت يياني نك
مفعولي اولوب بعد الجملة خبر جمله سنه تعليلر و يا خود مابعدنه تعليل
اولوب مكبر بروي جمله سي پذير عذرش دن بدل و يا خود جمله استينافيه
او اور رنجاند مضارعدر مصدری رنجانيدن در انجتمك معناسنه لازمي
رنجيدن در كه انجتمك ديمكدر ايكي نوله و متعدي نك قاعده مي بودر كه
امر ك آخر نه الف و بعده ماضى سنده نيد لفظي الحاق اولنور
و مضارعنده يا حذف اولنور رنج و رنجانيد و رنجانيد كې ترا مرور ابتداي
عذر عرييدر انسان ابتدايكي كاهي خوابده جك نسنه تحري اينكه
عذر ديرل كه اوج وجهله در بري ايشلدم ديوانكار در و بري ايشلدم اما
فلان معنادن او توري ايشلدم ديوندي ذنب اولمقدن اخراج ايدر نسنه
ذكر اينكدر و بري ايشلدم اما بردخی ايشليمين ديمكدر و بواو چني به

توبه دیرل پس هر توبه عذر اولور فاما هر عذر توبه اولماز پذیر باه عجمی
ایله و ذال مجله ایله امر حاضر در قبول ایله معناسنه مصدری پذیرفتن در که
قبول ایتمکدر مضارعنده پذیرد و پذیرنده دیرل که فاداله قلب اولور
تا تعلیل ایچوندر بیایی اولنده بآه مکسوره و آخرنده بآه خطاب ایله
ناسن بولاسن یعنی بولمقدن اوتوری دیمکدر مصدری یافتن در بولمق
معناسنه مضارعنده فاباه موحدیه قلب اولنوب یابد و یابنده دیرل زبرا
بائله فانک ایکسی دخی حرف شغوی اولمغله ارارنده مبادله واقع اولور
زبان وزفان کی و مضارع اولنه استقباله تخصیص ایچون باداخل اولور
حاله تخصیص ایچون می داخل اولدینی کی مغفرت تحت قدرتنده اولان
کسه دن صادر اولان قبیحی ستر ایتمکدر پس قول افندیستک
عقابندن خوفا عیبی ستر ایلمه اکا مغفرت دیمزل بروی بر استعلا
ایچوندر علی معناسنه (وی اصلنده اویدر ضمیر غائب منفصلدر
عربیده هو کی کاه اولور که الف حذف ایدوب واو اوزنه ضمه ثقیل
اولمغله فتحه حرکت و یروب وی دیرل و کاه اولور که اولندن النی و آخرندن
یایی حذف ایدوب بالکزه و اوقالیمق ساکنله ابتدا متعذر اولمغین اخف
حرکات اولان فتحه ایله ورا دیرل اکا معناسنه مکر که اولنده کلمه آخری
اوله بوصورنده تحریر که حاجت قالیوب سکونله استعمال اولور مثلاً
کودیرل که اصلی که اودر کذا فی دقایق ابن الکمال (مکیر میم نافیه و کیر
کاف عجمی ایله امر در طوت معناسنه مصدری گرفتن در طومق
معناسنه فصیح بودر که مضارعنده یا زیاده ایدوب کیرد و کیرنده دیرل
بروی مکیرانک اوزنه صوچ طومعه و مؤاخذه قلمه دیمکدر (معنای یت)
بودر که اول کسه که سنی انجیدر و سکا اذیت ایدوب الم و بررسن انک
عذرنی قبول ایله اگر اعتذار ایدرسه تا که سن انی عفو ایتمکله سندخی
حقندن مغفرت بولاسن زبرا قرأنده کلور (الانجیون ان یغفر الله لکم)
و یا خود مغفرت بولمق ایچون انی مؤاخذه ایتمه زبرا سن غیرک جرمن عفو
ایدیمک حق تعالی دخی سکا سنک غیره ایندکک معامله کی معامله ایدر
واکر استقصای حق ایدرسک اکا کوره حق دخی سندن حقنی استقصا
ایلر و تشدید اوزره اولان دخی اکا کوره بولور و مد یوننه مهلت
و یرمک و یا حقنک بر مقدارنی و یا کلنی هبه دخی بویله در * حق ندارد



دوست خلق آزار را * نیست این خصلت یکی دیندار را * تقدیری
ندارد حق خلق آزار را دوست این خصلت نیست یکی دیندار را
دیمکدر که حق مبتدا و خلق آزارنداریک مفعول اولی و دوست مفعول
ثانیسی و بعد الجملة خبر مبتدا در این خصلت مبتدا و نیست خبری
و یکی دیندار نیستک بحسب المعنی مفعولیدر زبرا لسان عربی ایله تقدیری
لاتناسب احد من اهل الدین ولا یصح له دیمکدر و جائزدر که نهی غائب
معناسنه اوله که اولسون دیمکدر (حق اسم ذاتر ثابت و قائم معناسنه
(ندارد اصلنده نه دارددر که نه نفی ایچوندر فعله و صلاله هاء غیر ملوظه
ساقط اولمشدر) دوست دشمن مقابلیدر (خلق آزار وصف ترکیبیدر
اصلنده آزارنده خلق در که) آزارنده اسم فاعل و خلق انک مفعولیدر
صکره نده حذف و مفعول تقدیم اولنوب خلق آزار اولدی خلقی انجیدی
معناسنه مصدری آزر دن و آزار دندر انجیمک معناسنه مستقبلاتنده
زائله را اراسنده بر الف زیاده ایدوب آزارد و آزارنده دیرل (نیست
اصلنده نه است در که نون مکسور اولیمق یا تولد ایدوب ها و همزه نک
حذفندن صکره ماقبلی مابعدنه وصل اولندی معناسنه یوقدر دیمکدر
(این اسم اشارتدر هذا کی مابعدنه اشارتدر) خصلت عربیده در که
فضیلتده و زذیلنده مستعملدر اگر چه فضیلتده غالبدر بوراده مراد
رذیلندر یعنی صفت قبیحه در که خلق آزار اولمقدر (یکی آخرنده یا
زائده در زیر یک بر در یکی بری در بوراده ایسه مناسب اولان اولکیدر
و مقامندن عموم مستفاد اولمغله هیچ یک دین داریمک اولور دیندار
وصف ترکیبیدر که اصلی دارنده دیندر تنکم نظاری مرور ایتدی
مصدری داشتن در که طومق و صغلق و مراعات ایتمکدر مضارعنده
شین رایه قلب اولنوب درد و دارنده دیرل یا دشا هله اهل جهانی
حایت و رعایت ایتد کلر ایچون جهاندار دیرل دینی محافظه ایدوب
متدین اولان کسه به دخی دیندار دیرل (معنای یت) بودر که حق تعالی
خلق آزار یعنی خلقی رفیعده قلیبی کسه بی دوست طومنز بلکه بوصفنده
اولان آدم حقه دشمنی و مبغوض و مغضوبیدر زبرا خلقی انجیمک
خاطر یقینه در کوکل ایسه کعبه دن اشرفدر زبرا بناء حقددر کعبه ایسه
بناء خلقدر که بناء حضرت ابرهیدر علیه السلام بو خصلت هیچ

بریندازه بوقدر یعنی دل آزارلق مؤمن متدین اولانه مناسب ولایق
بلکه بروجله صحیح دکلدر زیر صفت ذمیه نك اقبی در و با خود
بوخصلت ذمیه هیچ بر مؤمن متدین ایچون اولسون یعنی حق تعالی
مؤمن متدینی بوقوله بد صفتدن صقلسون والامتدین اولماز زیر
دینك كالی فضائل ایله در یوخسه رذائل ایله دکل بلکه رذائل سبب
نقصان دیندر و دینك شرعی بالاده در * ازستم هر کودلی راریش کرد
* آن جراحت بوجود خویش کرد * تقدیری هر که او کردلی راریش
ازستم کردان جراحت بوجود خویش دیمکدر که (هر که مبتدا و او
مبتداه ثانی دلی را کردك مفعولی وریش ثانیسی و بعد الجملة خبر اودر
اودخی ماقبلنه صفتدر آن جراحت ایکنجی کردك مفعولیدر و بعد
الجملة هر که به خبردر) ستم کوچ جور معناسنه ستمکار نظام یعنی کوچ
ایدیجی (هر که اصلنده هر کسی که اودر هاء غیر ملفوظه والفاء حذف
وکافک کسره سی ضمه به تبدیل وواوه وصل اولنوب کو دندلی تنکم
بالاده شرح اولمشدر) دل ده یا وحدت ایچوندر دل کو کلدن تنکم
مرور ابتدی (ریش رانك کسره سنی فتحه جانبیه اماله ایله که اکا
کسره مجهوله دیرلر یعنی کسره به بکرز ولکن کسره دکلدر جراحت
معناسنه و اماله سز یعنی کسره صریحه ایله صقلدر لویه کی تنکم شیر که
قلب ریش در کسره مجهوله ایله اسد و صریحه ایله لنین در) جراحت
کسره جیه باره در قرح کی (وجود ذات انساندر ظهور اعتباریه
(خویش خاء مجهله نك کسری وواور سیمیه وکذلک خویشن کندی
دیمکدر) معنای بیت) بودر که هر اول کسه که ستم وجوری اوچندن
برکوکلی مجروح ایلدی اول جراحتی کندی وجودی اوزنه ایلدی
زیرا بنی آدم بری برینك اعضاسی کییدر و جمیع نفوس نفس واحده
حکمنده در وکذلک اول ستمک و بالی کندی نفسی اوزنه در تنکم
فرآنده کلور (ومن اساء فعلیها) پس اول قباحتك بالاخره ثقلنی کندی
چیکجک فی الحقیقه کندی کندنه ایتش اولور تنکم مشهوردر که دیرلر
(هر چه کند بخود کند) * انکه در بند دل آزاری بود * در عقوبت
کار آزاری بود * بعضی نسخده هر که دوشمشدر ایکنجسند دخی
موصوف محذوفدر انکسی که و هر کسی که دیمکدر تنکم امثالی مرور

ابتدی و بوندن معلوم اولدیکه انکسی مبتدا) و که لفظی صفت
و موصوف میابنده رابطه در که مابعدی بعد الجملة اکا صفت و مصراع
ثانی جمله سی خبردر (و تقدیر کلام دیمکدر که انکسی که بود در بند دل
آزاری بود کار آزاری در عقوبت بند قید دیمکدر) (دل آزار وصف
ترکیدر که مرور ابتدی آخرنده یا مصدریه در) عقوبت عمل قبحك
جزا و عذابیدر که عذاب عملك عقینده و آخرنده اولغله عقوبت
و عقاب دندلی زیر عقب کتف وزنی اوزره مؤخر الرجل در که
ترکیده اکا اولجه دیرلر وحدیثه کاور (ویل للاعقاب من النار) کار
کاف عربیه ایش معناسنه (زاریده یا مصدریه در زارایکجه لایان
معناسنه زاری ایکلدی ناله معناسنه زاریدن ایکنک نالیدن معناسنه
(معنای بیت) بودر که اول کسه که دل آزارلق و خاطر انجمنك و کوکل
یقین قیدنده اوله و قول و فعلی ایله کندیجی اکا بغلیوب ایش ایدینه
انك کاری عقوبت و عذاب ایچنده زار یلق اولور یعنی عاقبت جزاسنی
بولوب نالان و کریان اولور و ایتدیجی یانسه قالماز تنکم دیرلر (عمل بد
کشی نك فقادریدر و بونده اشارت واردر که دل آزارانك عقوبتی
سائر معاصی نك عقوبتشدن بتردر * ای پسر قصد دل آزاری مکن
* از خدای خویش بیراری مکن * تقدیری مکن ای پسر قصد دل
آزاری مکن بیراری از خدای خویش دیمکدر که) قصد مکن لفظنك
مفعولی بیراری ایکنجی به مفعول اولدیجی کی (ای نعمه الله ده فتحه ده
وکسره ده باز لمشددر که حرف ندادر ولکن قواعد فرسه مناسب اولان
کسره ایله اولقددر عربیده فتحه ایله کی وزنی اوزره نداء قریب ایچون
اولدیجی قاموسده مصر حدر پس عربیده کسره ایله اوللق مجوز دکلدر
(پسر بلاء عجمینك کسریله اوغلان یعنی ابن معناسنه اولدیجی مرور
ابتدی کرک ملتی و کرک امر داوله ایکنجسند ده شاملدر اهل هوی تخصیص
ایدوب صبیح الوجه و یالک یوزلوده استعمال ایدرلر) قصد معروفدر که
فارسیده آهنگ کردن ایله تفسیر اولنور (مکن نهی حاضر در زیر امیم
نافیه در مصدری کردن درایشلك و ایلک معناسنه مضارعنده کند
دینلور رایی نونه قبله و امر مضارعدن مشتق در دالنی حذف ایله تنکم
مرور ابتدی (بیراری بری اوللق و قور تلق معناسنه) (معنای بیت)

بود که ای اوغل دل آزارلق قصد فی ایله واکا آهنگ ایتمه کندی
 خدا کدن بیر اراق ایله یعنی اگر دل آزارلق قصدن ایدرسک سن
 حقندن وحق سندن بری اولوب بردخی آراده ارتباط قالمز نیکم قرآنده
 کلور (براهه من الله ورسوله) مقصود انقطاع عصمت وعدم بقاء
 علاقه در (براهت و بیراری اصلنده مجاورتی مکروه اولان نسنه دن
 خلاص اولغدر مثلاً دیرلر که برص زحمتندن بره حاصل اولدی وفلان
 کسه دن بری اولدم یعنی اول کسه واکا صحبتي مبغوضی اولغله براهت
 کوستردی وخلقندن بری اولق حقه انصالدن نیکم کلور (قل الله
 ثم ذرهم) فاما حقندن براهت کفردن وحقنک عیددن براهتی دخی عبدک
 کفر و امثالی معاصیدن عدم امتناعنک نشاندیر پس بونده رمنز
 واردر که دل آزارلق صفتی شرکه برابردر که سبب براهت حقدر و العیاذ
 بالله تعالی من ذلک * خاطر کس را مرئحان ای پسر * ورنه خوردی
 زخم بر جان ای پسر * بونده مصراع اولک تقدیری مرئحان ای پسر
 خاطر کس را دیمکدر که خاطر کس مرئحانک مفعولیدر زخم خوردینک
 مفعولی اولدیغی کی بر جان زخمه متعلقدر (خاطر عریبدر که خطور دندر
 کوکله فکر و اندیشه کلک وقلیده برنسنه حرکت ایتک معناسنه پس
 خاطر قلبه وارد اولیجی وقلیده تحریک ایدیجی نسنه معناسنه در کر ربانی
 وکرک غیری ولکن اگر قلیده اقامت ایتوب تیر کلوب پکرسه خاطر
 وهاجس اگر اقامت ایدرسه حدیث نفس دیرلر وگاه اولور که ذکر حال
 و اراده محل طریقه نفیس قلب مراد اولور بومقامده کی کی (مرئحان
 نهی حاضر در که متعدیدر انجته معناسنه تفصیلی بالاده در (ورنه
 یوخسه معناسنده مستعملدر اصلی واکرنه در که و او عاطفه واکر
 حرف شرطدر تخفیف اولتوب وراقلاشدن آخرنده نه لفظی نفی ایچوندن
 یوق معناسنه و بونفی فی الحقیقه میم نافیه به راجعدر نفی نفی ایسنه
 اثباتدر پس مالی واکر رنجانیدی دیمکدر (خوردی ماضی مخاطبدر
 زیرا یا خطاب ضمیر بیدر کنی ده کی) خوردن یمکدر اکل کی بوراده مجازدر
 (زخم خا معجزه ایله یاره ویرتیق ویره معناسنه (معنای بیت) بودر که
 ای پسر هیچ برکسه نک خاطر نفی وقلبتی انجته و بی حضور اولاجق
 وضع ایتمه واکر انجتمامک ایتوب بلکه انجیدرسک کندی جانک اوزرنه

زخم برسن یعنی والا کندی قلبکی و جانکی زحمتک ایتش اولور سن
 نیکم سری مرور ایتدی ناظم قدس سره جانی خاطر برینه قودی زیرا
 روحک محل تعینی قلبدر پس اذیتدن جان و کوکل انجنور و متکدر
 و بی حضور اولور و بوندن فهم اولور که جان کر چه عالم لطافتندن
 اولغله کدورات خارجیه دن اکا برنسنه مس ایتیه ولکن جسمه مجاورتله
 مس ایدر و مشهوردر که عالم جسمانیده عذاب جسمانی و عالم روحانیده
 عذاب روحانی دیرلر که عذاب حسرت و ندامت دید کلر بیدر پس
 جان متأذی اولق جائز اولیجی بعض روائح کر یه دن ملائکه دخی
 متأذی اولق جائزدر نیکم صوغان و صرمساق رایحه سندن ملائکه
 متأذی اولور دیو حدیثده وارد اولمشیدر یعنی بر مصلی ثوم و بصل
 اکل ایدوب مسجدده داخل اولسه اوراده مجتمع اولان ملائکه به و بی
 آدمه اذیت ایتش اولور پس اذیت ملائکه بی تأویله حاجت قالمز
 نیکم بعضیلر تکلف ایتش لدر زرا جاده دن خروجدر * کره می خواهی
 که کردی معتبر * نام مردم جز بنیکویی مبر * بوییت نصیحت آمیزده
 معتبر کردینک مفعولی اولوب بعد الجملة که رابطه سبله خواهی به
 مفعول اولور و مصراع ثانینک تقدیری مبر نام مردم جز بنیکویی دیمکدر
 که نام مبرک مفعولی و جز بنیکویی استثنا وجهه سی شرطک جزاسی
 اولور که کره می خواهیدر (کر حرف شرطدر که اگر لفظندن مخففدر
 (همی خواهی بونده خواهی مضارع مخاطبدر می مضارعی حاله
 تخصیص ایچون وهاء مفتوحه معنای حالی تا کید ایچوندر همی
 خواهد او طلب ایدوب طورر و همی خواهی سن استیوب طورر سن
 دیمکدر و همی تقریر ایچون کلور بویله می معناسنه یعنی مقرر میدر
 دیه جک برده همی دیرلر ولکن عرب بعض کلماتک اولی ایله اکتفا
 ابتدایی کی بودخی اوقیلدندر مثلاً همی بود بویله می ایدی دیمکدر
 یعنی بویله اولدیغی مقرر میدر صکره فعل حذف اولتوب بحسب
 المقام مراد معلوم اولغله همی دندلی (کردی کاف عجمیله فعل
 مخاطبدر کر دیدن صیورت معناسنه در که بر حالدن بر حاله تحویلدر
 کشتن کی مضارعنده شین رایه قلب اولتوب کردی دینلور و یا خود
 کردندن تخفیف اولور (معتبر اسم مفعولدر اعتباردن که اصلنده برامره

نظر در تا که انک جنسندن شیء آخر معلوم اوله صکره بومقوله مواضعه
 نظر والتفاتده استعمال اولندی پس معتبر نظر قبول وتحسین ابله
 منظور و ملتفت دیمکدر (جز حرف استثناء در غیر و مکر و لکن کی
 و بواسطه مفرغ دیر که علی حسب العامل معر بدر زیر غیر موجب
 و مستثنی منه محذوف در تقدیری نام مردم مبرمجیری ارجیزها الا بنیکوی
 (بنیکوی ده اولان ب معیت و مقارنت ایچوندر که اکا با مصاحبت
 دیرل بنیکوی کویکدر ایکنجی یا مصدریه در کویککلک دیمکدر) مبرمی
 حاضر در زیر امیم نافیه در اصلی بردن در بانک ضمیمه ایلنک معناسنه
 مضارعنده ضمه فتحه به ابدال اولنوب برد و برنده دیرل ایلدر ایلدیچی
 معناسنه تا که قطع معناسنه کلن بریدنک مضارعی برده التباس لازم
 کلیه زیر بو برد بانک ضمیمه در (معنای بیت) بودر که اگر در سک که
 عند الله وعند الناس معتبر و نظر قبوله منظور والتفات تحسینله
 ملتفت اولاسن آدم اوغلاننک نامنی بریدن بریره ایلکدن خیری وجهله
 ایلتمه یعنی لسانه کتورمه الا ایلکله کتور کلکله دکل زیرا ایلی ایلکله
 یاد ایده فی ایلکله و کلکله یاد ایده فی دخی کلکله یاد ایدر که عملنه کوره
 جزاء و فاقدر مع هذا (اتم شهداء الله فی الارض) موجبجه آخر شهادت
 شر تأثیر ایدوب عند الله اهل شر اولق لازم کلور بورادندر که میت
 اوزرنه حاضر اولان جماعته حسن شهادت ایدرلر تا که شهادتتری
 شفاعت اوله پس خلقک عینی ستر ایتلور در فکیف که عیب اولیان
 نسنه بی عیب صورتنه قویوب افترا ایده کی وزر عظیم اهلی اولمش
 اولور تنکم اهالی زمان مبتلادر خصوصاً که ارباب انکار دن اهل
 غلو اولنر اولیایی بله بیوجه علنا سب و شتم ایدرلر * قوت نیکی نداری
 بد مکن * بروجود خود ستم بی حد مکن * تقدیری نداری قوت نیکی
 مکن بد مکن ستم بی حد بروجود خود دیمکدر قوت نداری به مفعولدر
 بد اولکی مکن و ستم ایکنجینک مفعولی اولدیغی کی (قوت ضعفک
 مقابلدر) نیک ایدر آخرنده یا مصدریه در نیکی ایلکدر نیک مقابلی
 بدر که برامز در بودخی یا مصدریه ابله بدی کرک ایدی تا که مقابله
 نام اوله فاما ضرورت وزن ایچون ترک ایدی مع هذا یاسزدخی معناسی
 درستدر (نداری فعل مضارع مخاطب منفیدر مصدری داشتن در

طوتمق دیمکدر مضارعنده شین رایه قلب اولنور تنکم مرور ایدی
 باقی مفردات دخی بالاده شرح اولنمکدر (معنای بیت) چونکه ایلک
 قوتن طوتمق سن یعنی کسه به ایلک ایتکه طاقنک یوقدر باری بدایش
 اشله و بدلک ایتکه تا که (بضر و لا ینفع) قبیلندن اولمیه سن و کسندی
 نفسک اوزرنه بی حد ستم و جور و ظلم ایله یعنی اگر بدلک طرفنده
 اولور سک کندی وجود که ظلم بدر سن زیر آتدیغک اوق بنه سکا دوز
 پس ینفع و لا یضر کرو هندن اوله کور تا که حسن جزائله مجازات
 اولنه سن و بونده ستمی بی حد اولمغله وصف ایلدیکی بدلک خوی
 طبیعی اولمغه ناظر در یعنی برکسه نک خوبی علی الاستمرار بدلک اولسه
 جزاسی دخی اکا کوره بی حد و لا ینقطع اولور زیر هر بر بدلک ایچون
 بر جزاء مخصوص ترتیب اولنور * روز بان از غیبت مردم بیند * تانبینی
 دست و پای خود به بند * بونک تقدیری رو بیند زبان از غیبت مردمدر
 مصراع ثانی حالی اوزرنه در (رو بیند ابکی جمله در که ثانی اولی پیاندر
 مه مصراع ثانی مضمونی ماقبلنه تعلیلدر دست نبینی به مفعول و به بند
 اکا ظرفدر رو امر حاضر در مصدری رفتن در بوریمک و کیتک معناسنه
 مضارعنده فانی واوه قلب ایدوب و تابی دال قیلوب رود و رونده دیرل
 مصدری رو بیند در دیمک اصلدن عدول و قواعد فرسه مخالفدر
 (زبان زانک فتحه و ضمه سیله لساندر) غیبت کسرله غایبی بر وجهله
 ذکر ایتکدر که اگر مسموعی اولسه محزون اولور پس اگر ذکر ایتدیکی
 نسنه اول کسه ده و ارایسه اکا غیبت والا بهتان دیرل و غیبت فصله
 حرامدر و دیملدر که غیبت کسرله اغتیبادن اسمدر و فتح غین غلطدر
 زیر افتحله غیبوبت معناسنه مصدردر (بیند بند امر حاضر در بغله
 معناسنه مصدری بنزیدن در که بغلقدر اولنده باء مضمومه معنای
 طلبی تا کید ایچوندر که طلب استقبال اوزرنه مینیدر زیر امر استقبال
 ایچوندر انکچون با تا کید مذکور ایچوندر بوخسه حال ایچون دکل
 و سبب ضمه بنده اولان بانک شفوی اولدیغیدر زیر قاعده فرس
 اوزره بانک مدخولی حرف شفوی و یا مضموم اولسه اتباع ایدرلر (تا
 بوراده تعلیل ایچوندر لام جازه معناسنه) نبینی فعل مضارع مخاطب
 منفیدر غایبی بیند و اسمی بینده کلور و بورادندر که خود بین دیرل



کندی کوریچی موجب بنفسه معناسنه و بونلرک مصدری خلاف قیاس
اوزره دیدندر که کورمکدر (دست و پای ال و یا قدر و او عاطفه ضم
تاک نشاندن زرا بولسانده ضم و او عاطفه برینه در انکچون بویله
مواضده کلام قدماده و او بوقدر صکره متأخرین رسم ابتدایر و اصابت
ایلدیلر زرا و اوک رسمنده بعض مواقع کوره التباسی رفع وارد
(به بند بوراده با ظرفیت ایچوندر بند اسمدر قید معناسنه انکچون
اولنده بامضموم اولماز و مطوع یازیلور زرا ضمه و اتصالی افعاله کوره در
(معنای بیت) بودر که بوری وار دایکی بنی آدم غیبت و مساویسندن
بند ایله و اول مقوله کلماته آغز اچه تا که کندی الکی و یا غیبتی بند و قید
ایچنده کورمیه سن یعنی اگر سن اول صدوده اولور سنک عاقبت
کندیکی بویله قید ده کورر سن زرا جزاء عملک در شول جهتدیکه
اغزکی مهر ملک و سکوتله مقید قلیق ال و یا غیبت اطلاقنه و عکس
ایتمک قیدنه باعثدر الحاصل اطلاق کلی حق تعالی نکدر که نه در سه
سویله و ایشلر عبد ایسه شرعله مقید در که حدنی تجاوز ایتمک
حرامدر و بوراده لسانک تجاوزی کلام حرامه رخصت و اطلاقدر
و بومعنادندر که دنیاده حقن خائف اوللره عقابه لایخافوا دیرلر
والا خوفه دوشمکدن خوف وارد پس بوراده بی قید اولانه دخی
قید وارد و قید الله و یا قیده و پیونده معروفدر و مهر اغزده در قال
الله تعالی (اليوم نختم علی افواههم) اشته بومعنی مراد قید حسی اولدیغی
صورته در و جائزدر که قید دست و یا مطلق قیددن عبارت اوله یعنی
بوراده اسنانی اطلاق اوزره اولان کشی آخر بر قیده دوشر هرنه اولور سه
* هر که از غیبت زبانش بسته نیست * آنچنان کس از عقوبت رسته
نیست * تقدیری هر کسی که زبانش بسته نیست از غیبت آنچنان کس
رسته نیست از عقوبت دیمکدر که هر کسی مبتدا و انک خبری مصراع
ثانی جمله سیدر وزبانش مبتدا و بسته نیست خبر اولوب جمله سی
هر کسی به صفت اولور آنچنان کس مبتدا و رسته نیست خبریدر (بسته
اسم مفعولدر بغلتمش معناسنه ماضیدن مشتقدر که بست در طریق
بودر که ماضینک آخری مفتوح و آخرنه بیان فتحه ایچون هاز یاده قلنور
واسم مفعول قر بله مقید اولان ماضی ایله لفظده مشترکدر و لکن قرائن

حالیه و یا مقالیه معناده فرق اولنورلر و ماضی مقید که ماضیدن قسم
دیدکدریدر بالاده امثله کثیره سی مرور ایتمشدر و بوراده رسته دخی اول
قیلدندر که قورنلش دیمکدر رستن فتحله خلاص و نجات بولمدر
مضارعنده سین هایه قلب اولنوب رهدورهنده دیرلر (آنچنان انجلین
و شریله دیمکدر که آن بعیده اشارندر عربیده ذلک کی و چنان ادات
تشبیهدر که اصلی چون آن در زرا چون تشبیه ایچون و تعلیل ایچون
کاور و چون آن دن بعد التركیب و او حذف اولنوب اسم اشارت
معناسندن منسلخ اولوب مجرد تشبیه محمول اولمغله اولنه اسم اشارت
ادخال ابتدایر آنچنین دخی بویله در یعنی تشبیه ایچوندر که بونجلین
دیمکدر اصلی چون این در بوراده ادات تشبیه تحقیرده مبالغه ایچوندر
بوخسه حقیقه تشبیه ایچون دکلدر و تحقیر اسم اشارندن مأخوذدر
و آنچلاین کس دیمک اول خوارکشی که صفت مذ کوره ایله متصفدر
دیمکدر و جائزدر که تشبیهدن مراد بطریق الکنایه کندی اوله
(معنای بیت) بودر که هر کسه که انک دلی غیبت و مساویدن بغلود کلدر
او مقوله کسه حقت عقوبتندن قورنلش دکلدر زرا ارتکاب منهی
ایتمکله غضب الهی به مستحق اولور اثر غضب ایسه عقوبت و عذابدر
انکچون دیدیلر که رضای حق اودر که حق بنده سن امر ابتدایکی برده کوره
و غضب اودر که نهی ابتدایکی محمله کوره الحاصل برکسه بومقوله ذبی
ارتکاب ایدوب قبل التوبه وفات ایسه استحقاقی جهتیه بحسب الغالب
معذب و معاقب اولور نکم و عید قرآنی اکادالدر اگر چه ایمانی جهتیه
مشیت الهیه ده زرا الله تعالی اوزر نه برنسنه واجب دکلدر و وعیدده
خلف ایتمک کرمدندر نکم بعض اکابر علما ذاهب اولشاردر مکر که حق
عبد اوله غیبت و امثالی کی بومصورته هم استغفار و هم استحلال
لازمدر و برکسه ابن عباسی رضی الله عنهما غیبت ایدوب صکره کلوب
استحلال ابتدکده ابن عباس دخی بن حقت حرام ابتدایکی نسنه بی
حلال ایده هم و لکن سنک ایچون استغفار ایده یم دیدی فافهم جدا

در خواست خاموشی میگوید *

* ای برادر کز نوهستی حق طلب * جز بفرمان خدا مکشای لب *

✽

بوت تقدیری ای برادر اگر میطلبی نوهستی حق مکشای لب جز بفرمان

خدا در که هستی حق میطلبی نك مفعولی و بعد الجملة فعل شرط و لب
 مكشاك مفعولی و بعد الجملة جزاء شرط در جز بفرمان خدا استثنادر
 نكتم نظیری مرور ایتدی (برادر کسر بالله ارقرنداش در) هستی ده
 یا مصدریه در که هست وارهستی وارقدر آخرنده همزه اضافت توسل
 ایچوندر که اصلی یادر و کسره می اختلاس اولنور یعنی سلاست وزن
 ایچون بعض حرکت ایله اکتفا اولنور و هستی وارقدر غیر معناله
 دخی کلور وجه وذات کی نكتم حلیمی ده مصدر حدر بوراده مراد بودر که
 رضا معنانه محمدر وارقدر دکلدر نكتم قرأنده کلور (الابتغاء وجه
 ربه الاعلی) ای الاطلب رضا ربه الاعلی وینه کلور (وینی وجه ربهك)
 ای ذاته المقدسه ووجهك رضا معنانه کلدیکی بودر که اثر رضایورده
 ظاهر اولور وذات دخی من حیث می مطلوب اولماز بلکه بروصف
 اعتبار یله مطلوب اولور اشرف صفات ایسه رضادر (طلب عریبدر
 استمك معنانه مصدرنده طلبیدن و مضارعنده میطلبید و امرنده بطلب
 ونهینده مطلب و مخاطبنده میطلبی دیرلر که بوراده مراد بودر و لکن
 ضرورت وزنیچون آخرندن یاه خطاب واولندن می حذف اولمش
 ویدان عوض توکله سبيله اکتفا قلمشدر و جازدر که هستی ده همزه
 اضافت اولیوب حق طلب وصف ترکیبی اوله طلبنده حق معنانه
 (جز غیر معنانه حرف استثنا) فرمان بیورق (مکشای نهی حاضر در
 آنچه دیمکدر مصدری کشادن در که آچقدر مضارعنده یاز یاده
 ایدوب کشاید و کشاینده دیرلر ونهی حاضر اودر که امر حاضر اوزرنه
 میم مفتوحه زیاده قنور و امر حاضر دخی مستقبلدن اخذ اولنور
 آخرندن دالی حذفه مثلاً کشایدك دالی حذف اولیجق کشای قالوب
 امر اولور و اوزرنه میم نافیله ایله مکشای اولور (لب طودا قدر و طرف
 معنانه لب جوی کی کار جوی دیمکدر و بردنم اتمکه لی دیرلر ظاهر
 بودر که بتون اتمك اولیوب بر طرفی اولق حسمبيله در) معنای بیت
 بودر که اگر برادر اگر حقك رضا سن طلب ایلسك و یا خود طالب
 حق اولد کسه فرمان خردادن غیر وجهله دودق دیرتمه و اغر آنچه
 یعنی اغرنکی آنچه الاحقك اذن و بر دیکی و شرعك رخصت کوستردیکی
 وجهله کشاده قیل یوخسه نهی ایتدیکی و بیور مدیغی نسنه بی اسانه

مطل

کتورمه زیرا سن عبد ضعیف وحق مولای قوی در چون سسندن
 نامشروع سوز ایشیده مؤاخذه دن خوف ایله و غضبی اوزر بکه حواله
 بیل بعدذا ناظم قدس سره بو پنده ابتدا اغزی اغز آفتندن آچدی
 زیرا روز قیاستده اولان عقوباتك اکثری حصاد السنه در بوجهتدن
 صدر اولده بعض خلفاء تحت اللسان برجر پاره قورلر و ضرورت
 قویه اولدجه سوز سو یلزلردی پس آفت لسان آفت عظیمه در
 کر خبر داری زحی لایموت * بردهان خود بنه مهر سکوت * بونك
 تقدیری اگر داری خبر ازحی لایموت بنه مهر سکوت بردهان خود
 دیمکدر که خبر داری نك مفعولی و جار و مجرور خبره متعلقدر و لایموت
 حقه صفتدر و جمله سی فعل شرطدر و مهر سکوت بنه مفعولی و بردهان
 مهره متعلقدر خبر و قوف و علم که بطریق الاخبار حاصل اوله (داری
 فعل مضارع مخاطبدر مصدری داشتدن در مضارعنده شنی رایه
 و تابی داله قلب ایدوب دارد و دارنده دیرلر (حی ذواخیاندر حقك حیاتی
 ذاتی در یوخسه امر عارض ایله دکلدر آدمك حیاتی تفخله اولدیغی کی
 پس حیات روحله اولغله ذاتندن اولماك فرقی وار در و حیات ذاتیه سی
 اولانه موت یوقدر زیرا موت روحك بدندن مفارقتی در پس لایموت
 حیک صفت کاشفه سی اولور (دهان و دهن اغزدر) بنه بانك کسره سبيله
 امر حاضر در اولنده بامعنای طلبی تا کید ایچوندر مصدری نهادن در
 قومق معنانه وضع کی مضارعنده الف حذف اولنوب نهد ونهنده
 دیرلر و امر بالاده ذکر اولندیغی اوزره مستقبلدن مشتقدر که آخر
 مستقبلدن دال حذف و ماقبلی اسکان اولنور و مستقبله باومی داخل
 اولدیغی کی امره دخی داخل اولور (مهر ضم میله مشهور در سکوت
 کلامه قدرتی وار ایکن ترك ایتمکدر (معنای بیت) بودر که
 اگر حی لایموت یعنی حی و باقی اولان الله تعالی دن و امرندن خبرك
 وار ایسه و یا خود فی نفس الامر ذات و صفات و افعالی فی الجملة
 بلدك ایسه کندی اغرنك اوزرنه مهر سکوت اور و سویله زیرا حقندن
 آگاه اولنلر (من عرف الله کل لسانه) موجنبه سو یلزلر خصوصاً که
 سو یلدیکی اسرار اوله و بونده دهانی مهر اتمکه صالح نسنه به و سکوتی
 مهره و خاتمه تشبیه واردر کویا مهرلتن نسنه اچلمدیغی کی اغز دخی

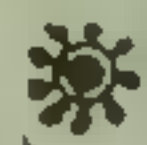
*

اچله مکرز کرو تسبیحه و یا ضرورت قویه و فتنه آچه و شولکه
(من عرف الله طال لسانه) دلمشدر مأمور اولنره کوره در که انلرحقله
تکلم ایدر لر زیر معرفت تا اغراض فاسده ایله کلامه مانعدر
* ای پسر پند و نصیحت کوش کن * کرجائی بایدت خاموش کن *
بونک تقدیری بودر که ای پسر کن پند و نصیحت کوش کر بایدت
نجائی کن خاموش (پس پند و نصیحت کن کله سنه مفعول اول و کوش
ثانی و بایدت ده تا مفعول و نجائی فاعل و بعد الجمله فعل شرط و خاموش
مفعول کن اولوب بعد الجمله جزاء شرط اولور و مجموع شرط و جزا
پند و نصیحتی بیاندرا ای پسر مرور ابتدی ندانوع کلام اولغله تقدیم
ابتدی و پسرله تعبیر ابتدیی شفت و مرحمت طریقه در تکلم بعض
مواضعه برادرله تعبیری توقیردن خالی دکلدر که سبب تنفیذ نصیحتدر
(پند یا عجمینک قبحیه ترک اوکوت و عرب نصیحت دیر) نصیحت اسمدر
نصیحتن ضمه نصح صلاحی متضمن اولان قول و فعلی تحریدر و نصح
فعله جامه دکلدر که ناصح خیاط در و بونده ناصحک فعلی خیاطک
عمله تشبیه واردر یعنی خیاط نیجه خلل ثوبی سد ایدر سه ناصح دخی
منصوح له اولان کسه نک دین و دنیاده خیر و فن دیگر و بعضیله
دیدیلر که نصح عملی شمعدرن تصفیه در پس بونده کلامک غل و غشیدن
تخلیصنی عملی خلطدن تخلیصه تشبیه واردر بوصورته نصحک تقبضی
غش اولور) کوش کاف عجمینک ضمه قولاق معناسنه و لکن کوش کن
استماع ایله دیکلدر که استماع قولاغک لوازمنددر) کن امردر مصدری
کردندر اشلک و ایشک معناسنه مضارعنده را برینه نون کتورب کند
و کنده دیرلر ایکنجی کن اول معناسنه امردر زیر برنسنه بی اشلکه
و ایشکه اولوق لازم کله تکم عریبه مطاوعت ایچون بابارده اعتبار
اولنور ایله معناسنه اولان کله بی اول معناسنه استعمال ایتدیلر مع هذا
بری لازم و بری متعددر (نجائی ده یا تکیر ایچوندر نجات خلاصدر که
هلاکک مقابلدر) بایدت ده تا خطاب ایچوندر که تقدیری بایدت ترا
دیکلدر باید یا عریبه مضارعدر مصدری بایستن در کزک اولوق
معناسنه مضارعنده سین حذف اولنوب باید دیرلر عجم کرک دیه جک
پرده باید و کرک دیه جک محله نباید دیر (خاموش ایشم دیکلدر وافی

حذف ایدوب خامش دخی دیرلر (معنای بیت) بودر که ای اوغل
اوکوت دکلر سکا نصیحتم اولدر که اگر سکا دوچههار آفاتندن خلاص
کر کسه ایشم اول و بلا ضروره سکوت اختیار ایله مکر که کلامه
ضرورت اوله بوصورته مواقع سکوتدن مستثنادر و خاموش اولوق
زیاده مهماتدن و کلام بلا ضروره آفاتدن اولغله ارشاده تلطف
و امحاض نصیحه مبالغه طریقه مخاطبه پسر اطلاق ایلدی تکم مقام
مناسجه ده سین بنم اوغلم کی بلکه دخی ایلر سین دیرلر و بونده صحبت
ناسدن تحذیر و عزله ترغیب واردر زیرا صحبتده خاموشلق اولماز
پس سد ذرائع ایشک کرکد رز را خیره مؤدی اولان خیر و شره منجر
اولان شر در فاعل بذلک * هر کرا گفتار بیارش بود * دل درون
سینه بیارش بود * بونک تقدیری هر کرا که بود گفتار بیارش بود
دل درون سینه بیارش دیکلدر هر کرا مبتدا و گفتار بونک مفعولی و بعد
الجمله محذوف اولان که رابطه سیله مبتدایه صفتدر و دل ایکنجی
بونک فاعلی و درون ظرفی و بیار مفعولیدر و بعد الجمله خبر مبتدادر
(هر کرا هر کیمک دیکلدر که را تعلیل ایچوندر و که اسمدر) گفتار
کاف عجمینک ضمه هنوز ده کلم سوزدر سخن ایدر گفتار اصلنده
آرنده گفت در که وصف ترکیبدر این کال دیمشدر که گفتار سوز
دیزمکدر انجو دیزر کی عرب اکا نظم کلام دیر نظم کلام سوزی کتورمکه
باعث اولدیفغندن اوتوری گفتار دیدیلر باعث فعله فاعلک اسمی
اطلاق ایشک هر دله شایعدر (بیارش ده شین ضمیری که به راجعدر
بسیار گفتاره صفتدر بسیار چوق دیکلدر ظاهر اولان بودر که اصلی
آرنده بسی در که وصف ترکیبدر چوق سوز کتور یچی و دیز یچی معناسنه
(بود مضارعدر مصدری بودندر اولوق معناسنه مضارعنده و او
مفتوح قلنوب بود دینلور امر غایبه باد دیرلر که اصلی بواد در که کثرت
استعماله و او حذف اولمشدر فا حظه (درون اصلنده در در که
ظرفیت ایچوندر و اونسبت و نون تأکید نسبت ایچوندر درون سینه نک
معناسی سینه ایچرو سنده دیکلدر) (سینه کس و کس در صدر
معناسنه دل که کوکلدر سینه ایچرو سنده در که سینه ایشک ظرفی
و ظاهر بدر تکم قرآنده کلور (ولکن نعمی القلوب التي في الصدور)

(بیمار خسته در که ترك صبر و دیر اصلی آرنده بیم در که وصف ترکیب در
 قور فوکتور یجیدر زیرا بیم قور خودر انسانک مرضی موت قور خوش
 کتور دیکتی ایچون مر یضه بیمار دیدیلر و بعضیلر دیمشدر در که بی
 حرف نفی و مار یلاندر حبه کبی و یلان پیک سینه و دخی زیاده صحت
 و حیاته اولور پس بیمار دیمک بی صحت دیمک اولور بیمار آخرنده اولان
 ضمیر غائب اولانکی کبیدر و اولانکی ضمیر معناده بوده متصلدر که هر کرا
 بودش گفتار بسیار دیمکدر و ایکنجی سینه به متصلدر که دل درون
 سینه اش بیمار بود دیمکدر و دله متصل اولوق دخی و جهدر دلش کبی
 (معنای یت) بودر که هر کیمک که کلام کثیری اوله یعنی چوق سوبله
 انک سینه سی ایچنیده اولان کوکلی خسته اولور یعنی چوق سوبله
 کوکله مضردر که حقله حضورنه مانعدر مکر که کلامی ذکر و تلاوت
 قرآن و امثال اوله و بردخی چوق سوبله معصبتدر و معصبتدن
 کوکل قرار و فطرت اصلیه سندن انحراف بولور مر یضک طبعی
 منحرف اولدیغی کبی پس بونده دلك اصل خلقسندن انحرافده حالی
 مزاجک اعتدالدن انحرافنه تشبیه وارد و بونده اشارت وارد که
 قلبک بیمار اولدیغی جمیع اجزاء بدنه مضردر زیرا قلب مدار وجوددر
 تنکیم جدید شده کلور (ان فی الجسد لمضغه اذا صلیحت صلیح الجسد کله
 و اذا فسدت فسدت الجسد کله) الحاصل ظاهرک خیر و شرله باطنه
 و باطنک دخی ظاهره تأثیری وارد و باطنک خیری حسن اعتقاد
 و نیت و شری خلافتدر * عاقلانرا پیشه خاموشی بود * پیشه جاهل
 فراموشی بود * بونک تقدیری بود خاموشی عاقلانرا پیشه بود پیشه
 جاهل فراموشی دیمکدر که خاموشی بودک فاعلی و پیشه مفعول اولی
 و عاقلانرا ثانسی در پیشه جاهل فاعل و فعل و فراموشی مفعولدر
 (عاقلان عاقلک جمیعدر آخرنده را علامت مفعولدر) پیشه صنعتدر
 تنکیم تفصیلی مرور ابتدی (خاموشی ده اولان یا مصدریه در) پیشه
 جاهله همزه اضافه توسل ایچوندر زیرا آخرنده اولان هاء غیر
 ملفوظه اتصاله مانعدر (جاهل عالمک ضدیدر احق عاقلک مقابلی
 اولدیغی کبی و جهل ایکی نوعدر بری جهل بسیطدر که انک صاحبی
 قابل عملدر و بری دخی جهل مرکبدر که صاحبی قابل علم دکلدر زیرا

جهل مرکب اولدر که صاحبی بلدیکن یلز و بلکه یلک ادعا ایلر تنکیم
 جهل بسیطک صاحبی بلدیکن یلور و بلکه سعی ایلر بلدیکن یلین
 ایسه تعلم صددنده اولماز بوراده ناظم قدس سره پیشه احق دپسه
 مقابله درست اولوردی و لکن احقه جهل لازم کلکله لازم ایله مقابله
 ایلدی زیرا جهلده تشنیع زیاده در (فراموشی ده اولان یا دخی
 مصدریه در فراموش اوتتمق فراموشی اوتتمق قدر و حلیمیده مصرحدر که
 فراموش اوتتمق معناسنه اسم مصدردر فراموشی اوتتمق قدر مصدریت
 اسم اعتباریه حاصلده همان اسم مصدر قیلنددر (معنای یت)
 بودر که عاقلانرا پیشه خاموشلق اولور یعنی عقل کامل اهلی اولان
 ایسم اولور و چوق سوبله زیرا مقتضای حکمت سکوندر تنکیم لغمان
 حکمیدن واقع اولمشدر فاما پیشه جاهل و نادان و بی شعور بوپند
 و نصیحتی اونیدوب اکثر کلام ایلک لکدر پس انک که بو او کوت
 قولانغه کیرمش و بصیرتله حسنی کور مشدر خلافتنه قولاق ملونوب
 اغرن اچاز و یا خود پیشه جاهل خاموشلغی اوتتمق اولور زیرا اگر
 حضوری دائم اولایدی خاموشلغی اوزرنه مستمر اولوردی و لکن
 غافلک حالی نولاچقدر بللوردر * خامشی از کذب و غیبت واجبست
 * ابلهست آن کو بکفتن را غیبتست * خامشی مبتدا و جار و مجرور
 اکامتعقدرا بلهست مقدم خبر آن که مؤخر مبتدا و او مبتدا و را غیبتست
 خبری و جار و مجرور را غیبه متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه یعنی آن که به
 صفتدر زیرا اصلنده آن کسی که او دیمکدر پس فی الحقیقه مبتدا
 اولان آن کسی در (و که بین الموصوف والصفة رابطه در) کذب
 صدقک مقابله یعنی خلاف واقع اوزرنه اخباردر (غیبت کسرله
 شرح اولاندی) واجب وجوبدندر که لزوم وثبوتدر بوراده مراد
 واجب شرعیدر که تارکی ذم و عقابه مستحق اولور (ایله بالاده شرح
 اولندیغی اوزره اوغوزدید کلریدر که سلیم الصدردر بوراده مراد
 احق در که حق صفت مذمومه در) بکفتن ده بام مفتوحه بام تعدیه
 دیدکلریدر که مجرد تعلق ایچوندر یعنی یو بافعلی معموله ایصال ایچوندر
 یو خسه بااصله دیدکلری دکلدر که زانده در و کتی بالله ده کی کبی (کفتن
 سوبله کدر) راغب رغبندندر که برسنه بی ارادت و اوزرنه حریم



اولی (معنای بیت) بود که کذب و غیبت و امثالی منکرات قولیه دن
 سکوت و برهیر ایتک شرعا واجب در شویله که تاریکی ذم و عقابه مستحق
 اولور زیرا بر نسنه نك که حقنده و عید قرآن اوله فعلنك قبیحی
 و نتیجه سی ظاهر در ابله و احق در اول کسه که سو یلمکه حر یصدر
 زیرا سو یلدیکی حرام ایسه حال بلاور در و حرام اولیوب شهوت
 کلامدن ناشی ایسه صورتده حسن و معناده قبیح اولمش اولور
 الله تعالی ایسه انسانك باطننه و غرض صحیحنه نظر ایدر صورتنه
 و عملنه باقر زیرا صورت قشر و معنی لب در و بی لب اولان نسنه نك
 خالی جوز و بادام پوسیده و امثالی کی یا قذف و یا آتشده احراق اولنور
 بعدذا ناظم قدس سره عموم اوزرنه سکونه ترغیبدن صکره خصوص
 اوزرنه کذب و غیبتدن سکونه دخی تحریرض ایلدی زیرا کذب و غیبت
 افش منکرات قولیه دندر * ای برادر جز ثنای حق مگو * قول حق را
 از برای حق مگو * بونك تقدیری ای برادر مگو جز ثنای حق مگو
 قول حق را از برای حق دینکدر که جز ثنای اولکی مگو نك مفعولیدر
 استثناء مفرغ طریقیله که علی حسب العوامل معربدر ای لا تقلب
 ثناء من الاثنینة الا ثناء الحق پس مستثنی منه حذف اولنوب جز لفظنك
 مدخولی عامله کوره اعراب اولندی و قول حق ایکنجینك مفعولیدر
 و از برای حق اتی تعلیلدر (ثناء تعظیمی مشعر اولان قول و فعلدر حالا
 بعد حال اعاده اولنقله ثناء دندلی زیرا ثنی بر نسنه بی ایکی قات ایتکه
 و مکرر قلمغه دیرل (ثنای حق آخرنده اولان باهمزه دن بدلدی زیرا ثنا
 ناقصدر مهموز دکل ولکن بومقوله ناقص لممدود و مقصور اولی
 جائز عطا و غطا و رداء و امثالی کی و ثنای ده یایه بدل همزه رسم و تلفظ
 اولنق و جهدر ولکن قواعد فرسه مناسب اولان یادری زیرا آخری
 الف و واو اولان کلمه ره اضافت حالده یای توسل کنوردرل (مگو نهی
 حاضر در کاف عجمیله مصدری گفتن در سو یلمك معنانه مضارعنده
 فای اوه قلب و مابعدنده بر باز یاده ایدوب گوید و گوینده دیرل پس
 مگو نك اصلی مگوی در که مضارعك دالنی حذف ایله امر و میم مفتوحه
 ادخالی ایله نهی اولور (از برای و بهر وزیرا حروف تعلیلدر اصلنده
 برای در اولنه تا کیند تعلیل ایچون از لفظی ادخال اولنوب از برای



مطلوبه

واژه‌ها دیرل زیرا از دخی من جاره معنانه تعلیل ایچون کلور نیکم
 از آنکه دیرل از ان سبب و علت که معنانه (دق عریبدر بر نسنه بی
 دوکک و کسر ایتک در که فارسیده کوفتن ایله تعبیر اولنور و بوندندر طحینه
 یعنی مطحون و مدقوق دانه به دقیق و بایعنه دفاق دیرل یعنی دقله
 اون اولان نسنه بی صایحی معنانه که اوائلده دق ایدن بیع ایدردی
 بواعصارده ده خاص اولنورده عریبده و رومده جاریدر و دق دیمکه
 سبب آت ایله اولدیغنه بناء در و اول آتده که مدق کسرله و مدق دیرل
 ضمتین ایله بواعصارده صو و باد و آت دکر منار یله دق اولنور و بوراده
 دقله مراد طعن و تشنیعدر (معنای بیت) بود که ای برادر حقك
 مدح و ثنا و ذکر و تسبیحندن غیری سو یلمه (زیرالسان گذار گاه قرآن
 و و امثالیه ورد ثناء رخانددر یو خسه آت کذب و غیبت و مساوی دیکدر
 و سن قول حقنی خلقه طعن و تشنیعندن اوتوری سو یلمه باطل سو یلمیوب
 حق سو یلدیکك صورتده غرض نفسانی ایله سو یلمه والا بود دخی باطل
 اولور زیرا دق و طعن خرامدر پس حرامی متضمن اولان دخی حرامدر
 نیکم بر خاریجی ناحیه مسجد نبوی ده لاحکم الا الله دیو امام علی به
 کرم الله وجهه طعن و تعریض ایتد کده امام علی دخی بوسوزی کوش
 ایدیکك جوابنده کلمه حق ارید به باطل دیدی اشته بو بر اصل
 صحیحدر که فروع کثیره بی مشتملدر یعنی تقدیر صورت حقده ریا و جمع
 و اغراض نفسانیه بی متضمن امور و ازیسه آنده داخلدر زیرا صورت
 معنانه داردر چونکه ندادن عاری اوله بی فائده در * هر که در بند عبارت
 میشود * هر چه دارد جله غارت میشود * بونك تقدیری هر کسی که
 میشود در بند عبارت میشود هر چه دارد جله غارت دیمکدر که هر کسی
 مبتداء مابعدنده جله اکا صفتدر هر چه ایکنجی میشود فاعلی
 و غارت مفعولی و دارد جله سی محذوف که رابطه سببه هر چه به
 صفت و جله لفظی هر چه بی تأکیدر و میشود بعد الجمله مبتدایه خبردر
 (عبارت معانی اوزرنه دلالت ایدن الفاطدر زیرا اورادن معنای
 مقصوده عبور و تجاوز واقع اولور نیکم موعظه به غیرت دیدیلر زیرا
 آنکه جهلندن علمه عبور اولنور و بردخی تفسیر رؤ یایه تعبیر دیدکلری
 کی الفاظه دخی عبارت دیدیلر زیرا صغیرده مستور اولان معنایی



تفسیر ایدر کذا قبل فاما ظاهر اولان بود که تعبیر رؤیاده دخی معنای عبور واردر زیر عالم مثاله تمثیل ایدن خیالک بو عالمده حقیقتی واردر مثلا کنندنی سود ایچر کورسه علمه دلالت ایدر (پس معبر بو مقوله معنایه واقف اولیحق خیالدن حقیقته عبور ایدوب اول وجهله تفسیر ایدر) هرچه بوراده چه چیز معناسنه در که نسنه در (دارد داشتن دن اولدیغی کذر ایتدی که طوتمی معناسنه در بوراده مالک اولقد در مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد ودارنده دیرل (غارت اغارتدن اسمدر طاقت اطاقندن وطاعت اطاعتدن اسم اولدیغی کبی زیرا افعالی اغار وطاق واطاع اولق مصادر مذکوره به دلالت ایدر غارت و اغارت مشبده یعنی یوریمکده بحمله و سرعت ایتمکدر ونهب ویغما ایچون عسکر وخیل برقوم اوزرنه سرعته هجوم ایتک (معنای بیت) بودر که هرکسه که عبارات والفاظ قیدنده اولارب اظهار فصاحت ایچون لیلرن بو کوب سویلیه و آوردن طوادوره کلام ایلیه اولکسه هرینه مالک ایسه عمل و طاعتدن جمله سی غارت ویغما اولور (یعنی نفس وشیطان انک اعمالنی افساد وابطاله سبب اولور زیرا (وما اتامن المنکلفین) موجنبه دینده تکلف اولماز انکچون دعاده سمجعدن نهی اولمشدر (پس الفاضلی دوزب آنده تکلف ایتک آرایش طاهر و شعرایه تشبهدر قرآن ایسه شعر دکلدن بو جهندن اهل قرآن دخی شعر کبی مخیل نسنه دن حذر ایتلودر * دل زپر گفتن بمر در بدن * کر چه گفتارش بوددر عدن * بونک تقدیری بمر در بدن زپر گفتن اگر چه بود گفتارش در عدن دیمکدر که دل بمر دک فاعلی و ظرف و جار و مجرور اکامه لقدر و کر چه اگر چه حرف شرطدر ولکن بوراده عربی ده ان وصلیه کییدر که تقدیری اگر چه بود گفتارش در عدن و اگر چه نبود دیمکدر که ایکی صورتک میاننی نسویه در (پس جزایه حاجت قالماز گفتار بودک فاعلی و در عدن مفعولیدر (پر بلاء عجمینک ضمیمه طولو معناسنه در پر گفتن طولو سویلمکدر که اکثر کلامدن عبارتدر بمر در مضارعدر مصدری مرنددر که اولمکدر مضارعنده فصیح بودر که میمی مکسور ایدوب مایعنده بریا زیاده سسیله میرد و میزند دیرل (وگاه اولور که

ضرورت وزن ایچون یاسزدخی استعمال ایدرلر و میرد اولنده بامضارعی استقباله تخصیص ایچوندر و مضموم او قندیغی میم حرف شفوی اولغله تناسب ایچوندر زیر ضمه شفویه در و سائر حروف شفویه دخی میم کییدر و مضارعک اولی مضموم اولدیغی محله دخی کسره دن ضمه به خروج لازم کلسون ایچون مضموم او قنور (کر چه مرور ایتدی (دل و کفن و گفتار و بدن و بوکی (در ضمله و رانک تشبیدی ایله عرییدر انجو معناسنه (عدن فتمین ایله یمنده بر شهردر عدن ایله تسمیه به وجه بودر که تبع دیدکاری پادشاه اهل جرائمی اوراده حبس ایدردی عدن ایسه اصلنده اقامت معناسنه در انکچون جنات عدن جنات اقامتله تفسیر ایدرلر و معدن دخی کسر دالله بوندندر که منبت جواهردر و دری عینه اضافت قیلدی زیر ابوسی یمنه مضاف اولان در یادن چیقر هر مز انجوسی دیدکاری کبی هر مز دخی بر شهردر و دیمشدر که بحر هند و بحر یمن اهل توحیدک سفینه ایله اوزرلنده حلتی قبول ایتد کلد ایچون حق تعالی تشریفا انجوبی انلره تخصیص ایتدی شویله که اعتبار انلردن اخراج اولسان انجویه در و انجو خلق آدمدن مقدمدر اگر چه حوائک کوزی یاشندن دخی انجو حاصل اولدی لیلله معراجده عرق نبویدن کل حاصل اولدیغی کبی اگر چه اندن مقدم عالمده کل موجود ایدی (معنای بیت) بودر که بدن ایچنده سینه مشتمل اولدیغی دل چوق سویلمکدن مرده اولور و قوتی کیدر و نوری سوینور اگر چه نذم ایتدیکی کلام عنده شهر عدنه مضاف اولان در یادن چقان انجوبکی معتبر و لطیف اولور سه ده پس بونده فصاحت و بلاغتی مشتمل اولان کلامی لطافت و اعتبارده انجویه تشبیه واردر و تشبیهدن غرض ترغیبدر و بوندن ناظمک قدس سره مقصودی اکثر کلامدن تنفیردر یو خسه محله کوره سویلنن کلام مرغوبی قدح دکلدن زیر سامعه فائده زائده می واردر کلام حسان و سبحان و امثال کبی فافهم * ای که سعی اندر فصاحت میکنی * چهره درلر جراحات میکنی * بعضی نسجده انکه سعی اندر فصاحت میکند دوشمشدر ولکن خطاب مایعنده مناسبدر بونک تقدیری دیمکدر که ای کسی که میکنی سعی اندر فصاحت میکنی چهره درلر جراحات

پس سعی میکنی به مفعول و اندر ا ظرف اولوب بعد الجملة
کسی به صفت اولور و چهره ایکنجی میکنی به مفعول اول و جراحت
ثانی اولوب مصراع اولدن مأخوذ اولان شرط محذوفه جواب
و جزا اولور تقدیری اگر تو میکنی سعی اندر فصاحت میکنی
چهره دل را جراحت دیمکدر (سعی مثنی سریده دیرار که بملک
دیدکاری مرتبه دن آشفه در صکره مجازا برآمده جد ایچون دخی
استعمال اولندی کرک خیر و کرشر و لکن افعال محموده ده اکثر در
(فصاحت لغتده بیان در و روشن زبان اولمقدر که سوزنده لکنت
و قاریشق دل اولیه اصطلاحده مفردده و ا کلامده و متکلمده
اولور که علم بیانده مبین در (چهره فتحله و کسرله بکزد در باقی مفردات
مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودر که ای کسی که کلامنده فصاحت
و مزین عبارتده سعی ایدرسن وجد ایلرسک که ارایشلی الفاظله
خلقه صنعت ستارسن اگر سن بویه ایدرسک کوکل یوزنی یاره
و مجروح ایلرسن زیراسن خارجده تصنع ایندیکه کویا چهره دلی
خراشیده قیلورسن زیراسوز تراش ایدوب سوبلک معصبت اولمعله
اثری کوکل چهره سنده ظاهر اولور که هر عملک کندنه مناسب اثری
وارددر پس کلامده تکلف ایتمک مجروح اولیحق اثری دخی جراحت
اولور و خلقک یوزنه سوبلک بملک سوزک اثری کوکل یوزنه
عکس ایدر * روزبازا در دهان محبوس دار * از خلایق خویش را
مأیوس دار * بونک تقدیری رودار باز محبوس در دهان
دار خویش را مأیوس از خلایق دیمکدر که زبان دارک مفعول اولی
و محبوس ثانسی و در دهان محبوسه ظرفدر و بعد الجملة و وجهه سنی
بیان اولور و کذلک خویش دار ثانینک مفعول اولی و مأیوس ثانسی
و بعد الجملة استیافیه اولور که فی الجملة ماقبلنی تعلیلدن خالی اولماز
زیرا خلقدن مأیوس اولمق حبس اسان ایتمکه سبیدر و شولکه طبع
و خلقدن جلب اوزرنه در سوبلکدن لایدد (رورائک فتحله
امر حاضر در مصدری رفتن در فتحله یوریمک و کتمک معناستنه
مضارعنده فای واوه و تابی داله قلب ایدوب رود و رنده دیرار (زبان
فتحله و ضمه دلدیر زبان یند دل باغی و دل بغلی در (دهان آغزدر

محبوس اسم مفعولدر مصدری حبسد که حر کتدن منعدر اینکچون
علی التاید ناس اوزرنه موقوف اولان نسنه به حبس فی سبیل الله
دیرار زیر موقوف اولان نسنه شرط واقف اوزرنه و قوف ایدر
و تصرفدن منع اولنور (خلایق خلقه نك جمعدر ناس معناستنه
خلق کبی و بهائمه و سائر مخلوقات دخی اطلاق اولنور (مأیوس
اسم مفعولدر ایاس دن ناصدا و لمق و قطع امل ایتمک معناستنه یا س کبی
ولکن اولکی سمع و ایکنجی منع بایندندر دار بالاده ذکر اولندیغی
اوزره داشتن دن مأخوذ امر در یعنی داشتن که طوتمقدر مضارعنده
شین رایه قلب اولوب دارد و دارنده دیرار دارد که مضارعدر دالی
حذف اولیحق دار قالور که امر در (معنای بیت) بودر که یوری
آغزکده دل کی محبوس طوت و سوبله و کندیکی خلقدن ناامیدطوت
وانلرک جانندن طبعه دوشوب آغزک آچه زیرا طبع بلاسیدر که
آغزیک ایچدر و مشهوردر که سوبلر دل بر در ایکی قولق بر سوبله
ایکی دکله سئوال اولنور سه که دل آغزده اولور پس دهانی ذکر ایتمکه
حاجت ندر جواب بودر که دهانی ذکر ایتمک تقییم ایچوندر (بقولون
بافواههم) کبی فم و لسانله اولور کن فم تصریح اولندی کویا دیمکدر که
دهان لسانی حبس ایچوندر زندان خلق اولنمشدر پس آئی اوردن
اطلاق ایله و آغز قلبده اولیان نسنه بی سوبلک ایچون دکدر
بلکه صدق ایچوندر پس اومقوله نسنه بی لسانه کتورمک قیبحدر که
دهان و سانی ماخلق لملک غیریده استعمال ایتمکدر * هر که او بر عیب خود
یناشود * روح او را قوتی پیدا شود * بونک تقدیری هر کسی که
اوشود ینا بر عیب خود شود قوتی روح او را پیدا دیمکدر که هر کسی
مبتدا و او مبتداء ثانی و شودک فاعلی تحتدده اولان ضمیر او و مفعولی
ینا و بر عیب ینایه متعلقدر اطلاع معناستنی تضمین ایله زیرا ینا
یا بنفسه و یا بائله تعدیه ایدر بر ایله دکل و در نسخه سنه کوره در
زایده اولور سه و شود و بعد الجملة مبتداء ثانی به خبر اولوب جمله سی مبتداء
اوله صفت اولور قوتی ایکنجی شودک فاعلی و پیدا مفعولی و روح او را
قوته متعلقدر زیرا را تخصیص ایچوندر که لام جاره معناستنه در
و فعل مذکور بعد الجملة مبتداء اولک خبری در (عیب هر بیدر که

شول امر در برنسنه آنکه نقصانه مقر اولور زیر عیب فتحله ظرف
مقوله سیدر (بناصفت مشبهه نك بر نوعیدر که آخر کلمه دن بدل
الغله اولور معناسی کور کن در و بوباک مصدری دیدند
علی غیر القیاس پس ماضیسی دید و مضارعی بیند و اسم فاعلی
بینده در خود بین کنندنی کوریجی در و بینده بین مضارعده اولان
بین در که مضارعك آخر حرفه بدل الف کتور مشلدر کویده
کویا دیدکلی کی امر اولان بین دخی مضارعك دالنی حذفله در
(روح نفس ناطقه در که هر کس اندن انا ایله تعبیر ایتدیکی ذاتدر
(قوتی ده یا نوعیت فاعله ایدر قوت ضمعنك مقابلیدر یعنی بنیه نك شدت
و صلابتیدر که حیوان افعال شاقه به آنکه ممکن اولور (معنای بیت)
بودر که هر اول کس که کندی عینی کور کن و انك اوزرنه مطلع
و غیرك عینی سو یلکدن فارغ و کندی نفسنه مشغول اوله انك روح
و نفس ناطقه سی ایچون باشقه بر قوت ظاهر اولور که اول قوت سببیه
اهل ملکوتله مکالمه به قدرت بولور و هر کسده باطن اولان هنزه اطلاع ایله
کالی صورته کاور تنکم عیسی روح الله علیه السلام حوارین ایله
کید رکن بر خیزره راست کلوب حواریون آنی تعبیح ایتدکده
حضرت عیسی دخی ما احسن بیاض اسنانه دیو اول خیزرک دند انلرینک
بیاضلغدن نجب صورتی کوسز دی و اشارت ایلدی که هر نسنه نك
عیبندن انماض عین ایدوب محاسنی طرفنه نظر ایتک لازمدر

*** در عمل خالص مکوید ***

هر که باشد اهل ایمان ای عزیز * پاک دارد چارچیز از چارچیز * بونک
تقدیری ای عزیز هر کسی که باشد اهل ایمان دارد چارچیز پاک از چارچیز
دیمکدر که هر کسی مبتدا و اهل ایمان باشدك مفعولی و بعد الجمله مبتدایه
صفت اولور و چار چیز داردك مفعول اولی و پاک ثانیه و چار و مجرور
پاکه متعلقدر زیر پاک عربیده ظاهر دیمکدر و لغت عربیده تاویل ایله
بعض جوامده چار تعلق ایتدیکی کی اسد علی کی شجاع علی
دیمکدر فارسیده دخی جاریدر و دارد بعد الجمله مبتدایه خبر اولور
(باشد بآء عربیه مصدری باشدن کاور اولق معناسنه (اهل برنسنه نك
خاصه سیدر که اکانسبت اولور اهل الله کی که خواص حقدر

واهل البلد و اهل الدار و اهل القبيله و اهل الحی دیرل اول بلده به
و امثالنه منسوبلدر و اهل الرجل دخی بویه در که ازواج و اولاد
و اقارب و اصحاب و عیید و امایه شاملدر زیر جمله سی زجمله مضافدر
واهل قرآن و اهل حدیث و اهل ایمان علی قرآن و علم حدیث و تصدیق
و اقرار انلری جمع ایلین جاعلدر که قرآن و حدیث و ایمانه
منسوبلدر (عزیز عزتدندر که ذلک مقابلیدر و عزیز نادر بولسان
نسنه در کونش کی و اهل کماله عزیز دیکلری دخی موقر و نادر
بولند یغندندر (چار درتدر چهار لفظندن مخففدر که چهار جیم
عجمیتك فتحله در چهار یاردیرل خلفاء اربعه به و چار پا دیرل
درد آفاق اوزرنه یورین حیوانانه (چیز جیم عجمیه نسنه معناسنه
نسنه سی یوق دیه جك برده عجم بی چیزست دیر و نسنه دکل
دیه جك برده ناچیز دیر (معنای بیت) بودر که ای عزیز الو جود
و محترم بهود هر کسه که اهل ایمان کامل اولا که قلبنده تصدیق
و اساننده اقرار و ارکاننده اعمال صالحه بولنه درت نسنه بی درت
نسنه دن پاک و طاهر طویر و نجاست حسبه دن پر هیز ایتدیکی کی
قدر معنوی دن دخی حذر ایدوب تکمیل طهارت ایدر و بوطهارتی
باشنده عزیز ایله خطاب ایتدی زیر عزت نفس و شرف انسان
پاک دامن اولغله در مطلقا و علوت ذلیلدر که اکا حرمت بوقدر
* از حسد اول تودلرا پاک دار * خویشتن را بعد از ان مؤمن شمار *
بونک تقدیری دار تو اول دلرا پاک از حسد شمار خویشتن را
مؤمن بعد از ان دیمکدر که تودار تحتد اولان ضمیر خطابنی تا کیددر
اول داره ظرفدر زیر اولا و قبل الكل دیمکدر دل مفعول اول
و پاک ثانی و از حسد پاک متعلقدر خویشتن شمارك مفعول اولی
و مؤمن ثانیه و بعد کلمه سی ظرفدر و مصراع اول جمله سی ماقبلنی
بیان اولور اگر ماقبلی دخی بونچالین امر اولایدی اندن بدل اولوردی
و مصراع ثانی اوله معناده تعلیلدر (حسد کشی عدوسنك نعمته باقوب
عبط واضطرابه دوشمکدر و بوغیظ و اعنطراب نعمتك محود دن
زئیل و حاسده انتقائك تمنی سنه سبب اولغله حسد و معناده یعنی
تمنی مذکورده استعمال اولندی و حد شده (لا حسد الا فی اثین)

وارد اولدیغی غبطه نك حسد مؤدی و سبب اولدیغیچوندر پس
حدیثه حسد دن مراد غبطه در یعنی ایکی نسنه یه غبطه ایدیکوز
بری تصدق مال و بری تعلیم علمدر که بونلر افاضل اعمالدن اولغله
مغبوط فیه اولغله سزادر و به ضیاع حقیقت حسد حل ایتدیلر
زیرا قدر مال و حرمت علمی بیلنلر مال و علمی قدر و حرمت بیلنلر
انتقال ایتک مناسب و تمنا در (اول قبل مناسنه در و زنی افعلدن در
نتکیم مؤتی اولی کلدیکی ا کا دالدر و یا فوعلدن در نتکیم ایتسه اولاده
انصرافی آتی مؤیددر) خویشتن کندی دیمکدر خویش کی واولری
رسمیدر تلفظ اولمز استخوان و خوان و امثالنده کی کی (بعد
صکره در که قبل مقابلیدر بعد از انندن صکره دیمکدر) مؤمن کافرك
مقابلیدر کویا تکذیبیدن امن اوزرنه قلیبی دیمکدر و حقل مؤمن
اولدیغی مؤمن خائنی عذابدن امن اوزره قلدیغیدر و دیمکدر در که
مؤمن اهل اعتقاد و شهادت و عملدر و کافر مطلقا ایمانی اولمایدن
اگر اظهار ایمان ایدرسه منافقدر و اگر بعد ایمان کافر اولورسه
مرتددر و اگر ایکی الهه قائل اولورسه مشرکدر و اگر بریدی ایله ندین
ایدرسه کابی در و اگر قدم دهره ذاهب اولوب حوادثی دهره اشناند
ایدرسه دهری در و اگر دهری اولدیغی اعتراف نبوت و اظهار شرعه
مقارنتله ايسه زندیقدر (شمار شین میجه نك ضمیمه بوراوه امر در
و عدد معناسنه دخی کلور یوم حسابه روز شمار دیدکری کی شمردن
و شماریدن صایمقدور و حلیمی ده کلور که شمار شمردن لفظندن صیغه
امر در مضارعنده الف زیاده ایدوب شمار و شمارنده دیرلر و جاؤدر که
الف ستر شمرد و شمرنده دیه ل اگر دیرسکه شمار و شمارنده شماریدن
لفظندن مشتقدر جواب بودر که شماریدن لفظ معبر اوزرنه بنا اولتان
مصدر قبیلندنر انتهی و به ضمیمه دیدیلر که شمرد ماضیدر امری
شمر کلور میك ضمیمه نتکیم شمارید دخی ماضیدر امری شمار کلور
و مضارعنده شمرد و شمارد دیرلر (معنای یت) بودر که اولاسن حسد
دیدکری صفت مذمومه دن قلبی و نفسکی پاك و طاهر طوت و انك
الایشی ایله ملوث ایله اندن صکره کندیغی مؤمن کامل عد ایله
یعنی صفت مذکوره نجسه دن نفسکی ترکیه و تطهیر ایتدیکه سکا

مؤمن کامل دیمزلر بلکه عند الحقیقه مطلق مؤمن بله دیمزلر شول
جهتد نکه قسمت حقه قائل اولدک و کندیکی حقه شریک قیلوب
بحسب العقل بشقه تصرف کوسزدک و العباد بالله تعالی و ناظم قدس
سره چار چیزده حسدون بده ایدوب اتی اول قیلدیغی زیاده قیمنه
دلالت ایدر زیرا صفت شیطانیه در که نفس انسانیه یه اول لعیندن
میراندر * پاك دار از کذب و از غیبت زبان * تا که ایمانت نیفتد در
زبان * بونک تقدیری دار زبان پاك از کذب و از غیبت نیفتد ایمانت
در زبان دیمکدر که زبان دارک مفعول اولی و پاك ثانسی و جار و مجرور
پاکه متعلقدر نتکیم نظیری مرور ابتد و جمله سی استینافیه در و ایمانت
نیفتدک فاعلی و در ا کا ظرف و جمله سی تعلیلیه در بویتنک اکثر
مفرداتنک شرحی کذر ابتد (تا تعلیل ایچوندر ایمانت ده اولان تاه
خطاب مضاف الیه در جانت ده کی کی سنک ایمانک و سنک جانک
معناسنه زیرا مضاف اسمدر اگر فعل آخرنه کلسه مفعول اولور
مثلا دیدت و دیدمت و بیندت کوردی سنی و کوردم سنی و کورر سنی
معنارنه و اوزرنه الف و نون زیاده قلنسه جمع اولور مثلا رویشان
دیدم سز لک یوزن کوردم دیمکدر) نیفتد اصلنده نه افتددر که نون
مفتوحه تافیه در (واقف فعل مضارعدر مصدری افتادن و افتیدندر
دوشمک معناسنه مضارعنده الف و یا ساقط اولوب افتد و افتنده
دیرلر و کاه اولور که تخفیف و ضروره فتد دخی دیرلر نتکیم دفع ثقلت
ایچون نه افتدک همزه سی بایه قلب اولوب نونی و صلا نیفتد دلمشدر
بواسانده نظاری چوقدر یا دخی بو بایدندر (زبان زای عریتنک
کسریله سودک مقابلیدر نتکیم اصی و زبان دیرلر معروفدر) (معنای یت)
بودر که دلکی کذب و غیبتدن پاك و طاهر طوت تا که ایمانک زبان
و خسارنه دوشیمه یعنی انسانک ایمانی رأس مال کییدر و کذب و غیبت
انک آفاتندنر پس هر قنده که بوسوء معامله اوله لاجرم صاحبی زبان
چکر و خایب و خاسر اولور و اثرده کلور که ایمان و کذب بریده مجتمع
اولماز و کذب ناره و صدق جتنه جر ایدر و کف لسان شه ایماندندر
* پاك اگر داری عمل را از ریاء * شمع ایمان ترا باشد ضیاء * بونک تقدیری
اگر داری عمل را پاك از ریاء باشد ضیاء شمع ایمان ترا دیمکدر که (اگر



حرف شرط و داری مضارع مخاطب و عمل مفعول اول و پاك ثانی
و جار و مجرور پاك که متعلق و بعد الجملة فعل شرط و ضیا باشد
فاعلیدر محصل الضیا معنایه و شمع مفعولی و بعد الجملة جزاء شرط
اولور (عمل فعلدر که قصده مقارن اوله پس مطلق فعلدن اخصدر
زیرا فعل بغير قصد حیوانانندن دخی صادر اولور و جاداته دخی نسبت
اول نور عمل ایسه نسبت اول نماز و صنع عملدن اخصدر زیرا اجاده
الفعل معنایه در هر عملده ایسه جودت صفتی اولماز (ریا مفاعله
باینک مصدر ثانسی در مرآت معنایه که برکاری ایل کورمک ایچون
اشکدر که باطننده اولان حالک خلا فیدر شرعده ریا و در که اظهار
عبادت ایلله خلق اتی کورب واکامدح و ثنا ایدوب حسن اعتقاد
ایتمکدن او توری حاصلی ماسوی ملاحظه سیله عبادتده اخلاصی
ترك و عبادت و اعمال خیر یوزندن قلوب ناسده مرتبه طلب ایتمکدر
پس عبادات و اعمال دیندن اولیان افعالله قلوب ناسده منزلت دلسه
ریا اولماز کثرت مال و غلمان و حسن ثیاب و حفظ اشعار و علم طب
و حساب و نجوم و نحو و فقه و بونلرک غیری اعمال و احوال کبی (شمع
میک سکونیه و حرکتی ایلله بال مومنده شایع لفظ مولددر و سائر
مولده دخی اطلاق اول نور سراج بشقه در که حیو بدن استخراج
اولنان دهندن فتیل ایلله ابقاد اولنان چراغدر (ضیاء و ضوئه اجسام
نیرمندن منتشر اولان اجزاء نوریه در انکچون لغتده ضیا و نور بر در
و بعضی ساریدید بلر که ضیا بحکم الوضع والاستعمال نور دن اقوادر
انکچون ضیا شمس و نور قره نسبت اول نور و عند الحکما ضیا بالذات
اولانه دیرلر شمسده کی کبی نور بالعرض اولانه دیرلر قرده کی کبی انکچون
دیرلر نور القمر مستفاد من الشمس و سعد الدین حاشیه کشافده
دیمشیدر که بوفرق لغتده یوقدر بلکه نور الشمس و نور القمر دیمک
شایعدر (معنای بیت) بودر که اگر علیکی ریادن پاك طوترسك سنك
شمع ایمانکه نور و ضیا اولور یعنی شمع کبی اولان ایمانك نور اولور
و خلوصك سببیه روشنائی بولور والا قرارب قالور زیرا ایمانه نور
وفر و برن اعمالدر چونکه اعمال صالحه و خالصه اولیه لاجرم ضرر
ریا اتی سوینددر و یا خود ضعفنه سبب اولور حتی بعض اعمال بله

بری برنه قوت و بر و برشمع که دامنه ابرسه برینه بری دخی نصب
اولنوب خانه وجود بی نور قالماز فاما ایمانك انطفا و زوالی کفره مؤدی
اولور * چون شکم را پاك داری از حرام * مرد ایمان دار باشی والسلام *
بونك تقدیری چون داری شکم را پاك از حرام باشی مرد ایمان داور
والسلام دیمکدر که (چون حرف شرطدر اگر معنایه و شکم
داری به مفعول اول و پاك مفعول ثانی و جار و مجرور پاك که متعلق
اولوب فعل بعد الجملة فعل شرط اولور (و باشی مضارع مخاطبدر
داری کبی مرد انك مفعولیدر و بعد الجملة جزاء شرط اولور (و ایمان
دار مرده صفتدر) والسلام آخر کلامده استعمال اولنان تحیتدر که
ختمه نشاندن تقدیری والسلام علیک در که جمله مستأنفه در (شکم
شین معیه نك کسر یله قارندر بطن معنایه قارن اغریسنه شکم درد
دیرلر) حرام و محرم لغتده ممنوع و معجور معنایه در و شرعده حرمتی
دلیل قطعی ایلله ثابت اولان نسنه در که انکاری و یا استحلالی و یا حلی
تمنی ایتمک کفردر اگر جمیع ادیانده حرام ایسه قتل نفس و زنی و لواط
و امشالی کبی خبر بویه دکلدر یعنی کرچه حرمتی منصوص و متفق
علیه در فاما جمیع ادیانده حرام دکلدر و بومقوله نك مباحثی کبی علم
کلامده و کیمی فقهده در و مسجد حرام کعبدر و جمله حرمت دخی
اطلاق اول نور زیرا محترمدر (مرد ار آدمدر مقابلی زندر ولیکن حکمده
زن دخی داخلدر زیرا احکامده زن مرده تابعدر) ایمان دارد دیندار کبی
وصف ترکیبدر اصلنده دارنده دین و ایماندر دین و ایمان طوبیجی
و حفظ ایدوب حقوق مراعات ایدیجی پس بوترکیب کمال دین و کمال
ایمانی اولان اوزرنه اطلاق اول نور مطلقا دکل (معنای بیت)
بودر که اگر قارنکی حرام اولان ما کولات و مشروباندن پاك و طاهر
طوترسك ایمانی قوی ار اولور سن کرکسه عورت اول زیرا غداء
حلالدن ایمانه قوت و حرامدن ضعف کلور حاصلی حرامدن عفت
و برهیز و بطنی اندن کف ایتمک شعب ایمانك اقواسندن اولغله
بومعنی حاصل اولان ایمانه ایمان دیمک سزادر که دالو و بد اقلو
میوه داراچ کبی اولور * هر که دارد این صفت باشد شریف *
ورندارد ایمان ضعیف * بونده هر که هر کسی دیمکدر که مبتدادر

این صفت دارد که مفعول ایدر که بعد الجمله مبتدایه صفت در باشد که
 فاعلی تحتیده مبتدایه راجع و شریف مفعول و بعد الجمله خبر اولور
 (وروا کر دیمکدر که حرف شرطدر) ندارد فعل شرط و ایمان دارد که
 مفعولی اولوب بعد الجمله جزاء شرط اولور صفت موصوفه قائم
 معنادر که محمود و مذمومه شاملدر بوراده این صفت بیت سابقه بطنی
 حرامدن پاک طومغه اشارتدر (شریف صفت مشبهه در شرفدنکه
 علو معناسنه در واکر آباء واجداد له اوله و یا حسب و متکرم ایله
 اولور سه مجد نیک اولور (ضعیف قویک ضدیدر که بدنده و حالده
 اولور (معنای بیت) بودر که هرکسه که بوصفتی طوته وائده بولنه
 یعنی بطنی حرامدن حفظ ایده دینده و یا اهل دین اراسنده شریف
 و عالی اولور و بحسب شریفله مجد و سنا بولور واکر بوصفتی
 طومغه سه یعنی ذاتنده بوصفته دکل ایسه بلکه حرام خور ایسه
 اول کسه ایمان ضعیف طور قوی دکل ایمان ضعیف ایسه زائل
 و نوری بالکلیه منطقی اولق احتمالی غالبدر و بونده و سائر مواضعده
 هرکسی ده مرد وزن داخلدر و مرد تخصیص اولان محله دخی بویه در
 تنکم بالاده اشارت اولندی وزن که اهل هنر و کمال اوله حکما اول
 زن مرددر * هر که باطن از حرامش پاک نیست * روح او را ره سوی
 افلاک نیست * بونک تقدیری هرکسی که باطنش پاک نیست از حرام
 راه نیست روح او را سوی افلاک دیمکدر که هرکسی مبتدا و باطنش
 مبتداء ثانی و پاک نیست خبر ثانی و بعد الجمله مبتداء اوله صفتدر و راه
 نیست معنای نفیده اولمغه روح و سویک هربری اکا متعلق اولوب
 جمله سی مبتداء اوله خبر اولور و اسان عریله دیمک اولور که (کل من
 باطنه لبس بطاهر عن الحرام لبس لروح طریقی الی جانب الافلاک
 و بوندن فهم اولنور که راه نیست تک فاعلی و اوراده را لام جاریه
 معناسنه در که تخصیص افاده ایدر (و سوی ده حرف جر محذوفدر که
 بسوی دیمکدر و متعلق راه در زیر متعلق مشتقه مولد در مع هذا
 بواعتبار عرییده در فارسیده تأویل لازم کلدیکی معلوم دکلدر بلکه
 جامده دخی تعلق محذوفدر زیر مقصود اولان جانب معنایی مراعاتدر
 (باطن ظاهره مقابلیدر یعنی ظاهر او در که حاسه ایله ادراک اولنه

و باطن او در که حاسه دن خفی اوله بوراده باطندن مراد بطندر که
 خلاف ظاهر در زیر باطن بطنی مشتملدر پس باطن بطندن اعمدر
 (حرامش حرام شرح اولمشدر شین ضمیری معناده باطنه متصلدر که
 باطنش دیمکدر زیر انظم فارسیده شین زیه اولور سه متصل اولور
 کر که حرفه اولسون مثلاً اگرش دیرلر ولیکن معناده مناسب اولان
 محله متصلدر اگر ت دخی بویه در تاه خطابه زیر حرفه ضمیر متصل
 اولماز (ره راهدن مخففدر بول معناسنه و بورادندر که بوله و امثالنه
 کوندرب استخدام ابتدکاری بنده به رهی دیرلر (سوی ضم سبب یانه
 و یاسر سو طرف وجهت معناسنه که ترک یکا ایله تعبیر ایدر بوراده
 وزن ایچون و او قصر اولنور و سویک افلاک اضافتی بیه توسل ایله
 دکلدر زیر بوراده یا اصلیه در همزه توسل کبی دکلدر جانانه ما کبی
 (افلاک جمع فلکدر که مجری الکوا کبدر تنکم بالاده شرح اولندی
 (معنای بیت) بودر که هرکسه که انک باطنی و قارنی حرامدن اولان
 مأ کول و مشروب دن پاک و طاهر دکلدر انک روحی ایچون افلاک جانبنه
 یعنی عالم علوی به یول یو قدر زیر روحک عالم بالایه عروجی کمال
 لطافت و مزید خفته در و حرام اولان مأ کول و مشروب بدنی تکثیف
 و تشقیل ایدر کثیف و ثقیل بدنه تعلق ایدن روح دخی انک کبی اولوب
 حرکتدن قالور حتی حلال و مباحی اکثر ایدن به مناجاتدن قالور
 الحاصل حرامک قلیل و کثیری مضر در حلال و مباح الاصلک ایسه
 کثیری مضر در و مباح الاصل اولدینی مشوش اولان دخی حرامه
 ملحقدر و خواص ناس عنده مشبهه نسبه یو قدر بلکه هر ماده نک
 حقیقتی شرعیه و نور کشفه فرق ایدرل و خبیث و طیبی بری برندن
 تمیز ایدرلر و غورنه ایدرلر * چون نباشد پاک اعمال از ربا * هست
 بی حاصل چون نقش بویا * بونک تقدیری چون نباشد اعمال پاک از ربا
 بی حاصل هست چون نقش بویا دیمکدر که چون حرف شرط و اعمال
 نباشد فاعلی و پاک مفعولی و بعد الجمله فعل شرط اولور بی حاصل
 هست اینها بی حاصلست تقدیرنده مبتدا و خبر و بعد الجمله جزاء
 شرطدر پس بوراده هست است معناسنه رابطه در که معناده حاصله
 متصلدر حاصل محصول معناسنه بی حاصل بی فائده در بی لب قشیر

و بی دانه صمان و امثالی کی (چو واور سمبله چوندن تخفیف اولمشدر که
ادات تشبیه در) نقش اصلنده مصدر در برنسنه بی ایکی و یا زیاده
لونه تلویح ایتمکدر بوراده منقوش معناسنه در (بور یا مدله هر پیدر
کا فی القاموس وائمه لغتدن اصمعی دیمشدر که بور یا فارسیدر عربی سی
بور پیدر و اغات معتبره دن مفهوم اولان بودر که بور یا فشدن ملوقنان
و حصیر سازدن اولاندر حتی برکسه بور یا اوزرنه جلوس ایتمه دیو
قسم ایسه و بور یا اوزرنه حصیر قویوب انک اوزرنه جلوس ایتمه
حالت اولماز (معنای بیت) بودر که اگر عمللر یادن پاک یعنی خلوصه
مقارن اولمازسه او عمللر نقش بور یا کی بی حاصلدر بونده ریائله اولان
عملک صورت حسنه سی حصیر بی قیمتک نقشه تشبیه وار در که
برنسنه نك ماده سی قاش و یا ساز اولدقدن صکره انک نقشه اعتبار
اولمادیغی کی ریائی مشتمل و غرض و سمعه به مبنی اولان عمل دخی بویله در
ومن الله الحفظ بور اندر که الله تعالی صورته و اعمال ظاهره به نظر ایلمز
بلکه قلوبه و نیات صادق به نظر ایدرس اگر خلوص واریسه قبوله
قرین اولور والا رد اولور و بومقوله عمل شول خانه به بکزر که پرده
دری زربغت و ایچروده بساطی حصیر اوله * هر که را اندر عمل
اخلاص نیست * در جهان از بندگان خاص نیست * بونک تقدیری
هر کسی را که اخلاص نیست اندر عمل نیست از بندگان خاص
در جهان دیمکدر که هر کسی مبتدا و را لام جاره معناسنه در و اخلاص
نیست مبتدا و خبر اولوب بعد الجمله هر کسی به صفت او اور اندر عمل
اخلاصه ظرفدر نیست او نیست تقدیرنده در که مبتدا و خبر اولوب
بعد الجمله هر کسی به خبر در و جار و مجرور و ظرف نفیه متعلقدر
خاص بندگانه صفتدر اخلاص برنسنه بی شوبدن خالص قلمدر
تصفیه کی که صافی قلمدر و کاه اولور که اصلندن شوبی اولمائه دخی
خالص دیرلر بوضوئنده خالص قلمسه حاجت قلمز بوراده مراد عملی
شوب ریای سمعه و اغراض نفسانیه دن خالص قلمدر اولندن آخرته دک
و اگر نمازه خالصا لله تعالی افتتاح ایدوب صکره قلبه ریادخول ایتمه
افتتاح ایندیکی اوزره در که ریائی اصل صلوته مضرد کلدن وریا
اودر که ناسیدن خالی اولسه قلبه و ناسله اولسه قلبه و اگر ناسله اولدقدن

ایو قیلوب بالکر فالدقدن او مرتبده کورل قلمزسه اصل صلوتک ثوابه
نائل اولور انجیق ابولکنه دکل و دیمشدر در که صومده ریای اولماز
(بندگان بنده نك جمعیدر قول معناسنه مطلقا مذکر اولسون مؤنث
اولسون و سبی اولمش اولسون و خانه زاد یعنی مولاسی اوندن طوغش
اولسون) کاندن کاف عجمی بنده آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه دن
بدل (والف و نون ادات جمعدر و بعضیلر کاندن مجموعی ادات جمعدر
دیدیلر تنکم بالاده شرحی کدر ایندی (خاص عامک خلافیدر یعنی
بعض الشیء جمله اندن مشارک اولمیان نسنه ایله تفرددن بوراده بندگان
خاصدن مراد کالات انسانیه ایله عوام ناسدن ممتاز اولان خواصدر
و بومقوله لره بنده دیمک ماسوی الله دن حر و حقه عبید محض
اولدقلمچوندن که عبادتی اجلالا لله و مراعاة الحقوق الیویه اشلرل
یوخسه کندی جانبازنه عائد اولور ملا حفظه ایله دکل حتی اخلاصی
شوقدر در که اخلاصی بله رؤیتدن خالصدر (معنای بیت) بودر که
هر کیمک که عملنده اخلاص یوقدر الله تعالی نك خاص و مقرب بنده لرندن
دکادر بلکه عام و بعد قوللرندن در زیر اخلاصی اولمادیغی صورته
عبادتی مردود و کندی رضادن ساقطدر قال الله تعالی (فن کان
یرجولقاء ربه فلیعمل عملا صالحا ولا یشرک بعبادة ربه احدا) و جناب
رسالت صلی الله علیه وسلم پیورمشلدر که (اگر قرآنده بوآیتدن غیری
اولسه بوآیت کفایت ایدردی الحاصل ریای اهل باب حقندن خارجدر
و خلوص اهل کرچه داخلدر فاما خلوصک مرآتیی وارددر که اهل
خلوصک درجهده تفاوتی اکا کوره در و کانی کندی نفسندن بالکلیه
منسایخ اولمغسله در که بومقوله نك عملی اکسیر اعظم طرح اولمش ماده
کییدر تنکم بعض آثار مرده تفصیل اولمشدر * هر که کارش از برای
حق بود * کار او پیوسته بارونق بود * بونک تقدیری هر کسی که بود
کارش از برای حق بود کار او پیوسته بارونق دیمکدر که هر کسی مبتدا
و کارش بودک فاعلی و جار و مجرور اکا متعلقدر که بعد الجمله مبتدایه
صفت اولور و اینکی بودک فاعلی و پیوسته اکا ظرفدر دائما معناسنه
و بارونق اکا متعلقدر که مع معناسنه در برای تعلیل ایچوندن که
از گاه صبله مرکیدر (از برای از بهر دیرلر تنکم مرور ایندی (پیوسته

اولاشمش واولاشق دیمکدر که اسم مفعولدر موصول کی پیوستن
اولاشیق واولاشدر مق مضارعنده سین حذف اولنوب یریشه نون
ودال کنوردر ل پیوند و پیونده دیرلر رونق براشق واطسافت
(معنای بیت) بودر که هرکسه که انک کاری حقندن اوتوری اوله یعنی
اشلدیکی ایشده غرضی حق ورضاء مولی اوله انک کاری دائمی ومنتصل
رونق ایله اولور یعنی هر نه ایش طورسه اعطافندن خالی اولماز یراباطنی
صافدر وشول عمل که غرض حق ایچون اولمیه بی نور وفرقالور زیر (کل
اناء یتزخ بمافیه) موجبجه متکدر نسنه نك اثری دخی اکاکوره اولور
فافهم جدا * * در بیان آنکه پادشاهانرا زیان دارد * *
* چار خصلت ای برادر در جهان * پادشاهانرا همی دارد زیان *
بونک تقدیری ای برادر چار خصلت در جهان همی دارد پادشاهانرا
زیان دیمکدر ندایی تقدیم اینسه اولی اولوردی ز براهم وزنه خلل کلز
وهم نوع کلام یرن بولوردی چار خصلت میندا ودر جهان اکا
نظر فدر پادشاهان داردك مفعول اولی وزیان ثانسی وبعده الجمله
خبر اولور خصلت بالاده ذکر اولندیغی اوزره فضیلتده ورضیلتده
مستعملدر بوراده مراد ثابندر (پادشاهان پادشاهک جمعیدر تفسیری
کدر ایتشددر) همی معلوم اولاکه (می لفظی ماضی و مضارع و امر
داخل اولور ولکن ماضیده بعده وهاء مفتوحه تأکید معنای بعده محمول
اولور و مضارعده حاله دلالت ایدوبها معنای حالی تأکید محمول
اولور و امرده می معنای طلبی تأکید محمولدر پس بوراده هابه حاجت
قالز باقی مفردات بالاده تحریر اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر
درت خصلت دنیاده پادشاهانرا البت زیان و خسارت طوزر واول
خصلتلك فائده سن کورمنلر پس اول خصالدن حسدر لازمدر که
آنلره مضردر اگر چه عامه ناسه ضرر ویرمز وشانندن تنزیل ایتمز
* پادشاه چون درملا خندان بود * بی کانددر هییش نقصان بود *
بونک تقدیری چون بود پادشاه درملا خندان بود نقصان بی کاندر
هییش دیمکدر که چون حرف شرطدر پادشاه بودك فاعلی در و خندان
مفعولی ودرملا نظر فدر ولکن ظرفده توسع اولمغه مفعول صریح اوزرنه
تقدیم اولنور نقصان ایکنجی بودك فاعلدر بحصل النقصان معنای

بی کسان بلاشک معنایسته فعله متعلقدر در هییش نقصانه ظرفدر
پادشاه پادشاهدن محضدر مه ماهدن وسپه سپاهدن وکبه کباهدن
تخفیف اولندیغی کی ملا اصلنده ملا در جبل وزنی اوزرنه که مهموز
اللامدر بوراده وزن ایچون همزه الفه قلب اولمشدر ملا شول
جاءعندر که بررأی اوزرنه مجتمع اولوب عیون ونفوسی حسن و بها
وجلالت ایله پرایدرلر لاخللا ولاملا عندالحکما فوق العرش در که
اوراسی نه خلل ایله ونه برخللوق ایله پر اولمغه موصوف دنگدر وعند
الصوفیه عالم ملادر که ارواحله طولودر بوراده درملا ناس ارا سنده
وخلق ایچنده دیمک نتم شو ایشی علی ملا الناس اشدی دیرار که
خلقک کوزنه قرشو دیمکدر (خندان صفت مشبهه در کولکن
معنایسته مصدری خندیدندر که کلمکدر ضحک کی و بر سبیل
استعاره انساندن غیریده دخی استعمال اولنور مثلا کل خندان
دیرلر آچلمش کلمه وانار چاتلامش اولسه خندان ایله وصف
ایدلر وخنده اسم مصدر در که کلمدنک اسمیدر (قبله غمله او پمک
اسمی اولندیغی کی) کان کاف عجمینک ضمیمه ظن که ترکیده
صانو و سرنمک دیرلر (هیت اصلنده محافظدر که قورقق در
بوراده مشاهده جلاندن قلبده حاصل اولان اتردر پس هیت حالت
قلب اولمغه نعت کونی در که تعظیم ایدن کسه نك حالده راجعدر
عظمت ایسه نعت الهیدر زیر مقتضای حیاددر که حق تعالی انکله
منعوتدر و بوندن هیت وعظمت ارا سنده فرق ظاهر اولدی (نقصان
کالك ضدیدر که نصیده خسراندر که فارسیده اندن کم شدن ایله
تعبیر ایدلر برنسنه آخره کوره ازواکسک اولمق معنایسته (معنای بیت
بودر که اگر پادشاه خلق ارا سنده وتاسک یوزنه وکوزنه قرشو کولکن
اولورسه شبهه سز انک هیسته نقصان عارض وحاصل اولور یعنی
خلق انک جلاندن قلبلرنده اثر بو اوب تعظیم ایدلر کن ضحکی سبیل
قلبلرندن ساقط اولوب عامی کی مبتذل اولور پس کال هیت خنده
ایتمیوب لب بسته اولمقدرو بومعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم ذاتی
وخلق ایدی انکچون اکثر حالده تبسم ایدلردی وضحکاری قلت
اوزرنه واقع اولوب قهقهه ایسه اصلا صادر اولماش ایدی وهیت

کامله از بچون انلره ملوکدن زیاده تعظیم ایدر اردی تنکم وصفلرنده
کلور کان فحما مخما یعنی کندی ذاتلرنده عظیم و صدور ناسده دخی
مفعل ایدی * باز صحبت داشتن با هر فقیر * پادشاهانرا همی دارد حقیر *
بعض نسخنده پادشه را عیب باشد گوش گیر و بعضنده همی دارد برینه
همی سازد دوشمشدر باز کرو معناسنده در و بردخی دیمک اولور عرییده
و ایضا دیرل ظاهر اولان باز اسم اولمقدر زیر کرو دن غیری دخی
معانیسی وارد در (صحبت داشتن مبتدا در یعنی داشتن مبتدا و صحبت الیک
مفعولیدر) بامع معناسنده صحبه متعلقدر پادشاهانرا همی دارد مک مفعول
اول و حقیر ثانسی و بعد الجملة خبر اولور (صحبت معاشرندر که ملازمته
حاصل اولور صاحب ملازمدر تفصیلی بالاده در هر کل افرادی
معناسنده در) فقیر صبغه مبالغه در نصیر کی معنای معناسنده که ذوالاحتیاج
الکثیر دیمکدر اثیم کی که کثیر الایم دیمکدر فقر غنائک مقابلیدر که
احتیاجدر حقیر عظیمک مقابلیدر صغیر کیرک مقابلی اولدیغی کی
حقارت دیندر حقیر استخفافدر که ذلتدن ناشیدر (معنای بیت) بودر که
کرو یعنی اول درت خصلتدن بری دخی بودر که هر فقیر و ادنی الیه صحبت
طوتمق پادشاهلری خوار و حقیر طور یعنی سر بر عرندن دوشورر
و ذلیل ایدر زیر هر کسک مقداری رتبه سی قریندن بللور چونکه قرینی
ادنی اوله کندی دخی ادنی اولور که ادنایه مقارنت ایتمک دنات طبع
و شغولت هتنددر و مثلددر که دیرل اوزم اوزمه کوره قرارر چونکه
سلطان جاهله غیر بدن اعلی اوله کرکدر که مصاحبی و اخلاقی و هر حال
دخی اکا کوره اوله تا که علو صورت علو معنایه عنوان و علو همت
شرف طبعه نشان اوله مکر که صحبت ایتدیکی فقراء باب الله دن
اولا که اومقوله عباد صالحین الیه صحبت عین عرندر بعد ذالسخنه ثانیه ده
واقع اولان سازد و عیب و سائر مفردات بالاده شرح اولمشدر فلانعبده
* باز نان بسیار اگر خلوت کند * خویشن را شاه بی حرمت کند * بعض
نسخنده شاه بی قیمت دوشمشدر بونک تقدیری اگر خلوت بسیار کند
باز نان کند خویشن را شاه بی حرمت دیمکدر که اگر حرف شرط
و خلوت کند مک مفعول مقدمی و بسیار خلوتک صفتی و باز نان خلوت
متعلقدر و قبل بعد الجملة فعل شرط اولور و خویشن ایکنجی کندک

مفعول اولی و شاه بی حرمت ثانسی و بعد الجملة جزاء شرط اولور
زنان رتک جمیدر که سر دمقابلیدر (بسیار جوق معناسنده در ظاهر اولان
بودر که اصلنده آورده بسی در جوق کتور بی معناسنده صکره وصف
ترکیبی فلتمشدر تنکم نظاری مرور ایتدی بانک حرکتی تغییر اولدیغی
بعد ترکیب در تنکم عرییده تغییر نسب دیرل خلوت جلوتک مقابلیدر
یعنی تنها و خالی اولمقدر که یاننده کسه اولیه حرمت مهابتدر که
فی القاموس و احکامدر سنن و فرائض و امثالی کی که هتکی حلال دکلدر
یعنی پرده سن بر تمق و عرضنی بوزمق روا اولماز و نسخه اخرایه کوره قیمت
بر نسنه نک مقداره موافق و معادل اولانه دیرل پس بی قیمت بمقدار
وی وزندر (معنای بیت) بودر که شاه اگر زنان و نسوان الیه جوق
خلوت ایلنه و انلره ملعبه و اجراء شهوت ایچون جوق کره تنها قاله
کندیغی شاه بی مهابت و بی عرض ایلرو می مقدار ایلر زیر ایلرک یاننده
وقعی قالمدیغندن غیری اشدنلردخی حالی تقبیح ابدوب بوزه کلچک
صورتی قالماز پس سلطان عالی هر کس الیه علونه کوره معامله ایلایوب
حرمت مقامی محافظه ایتمک کرکدر و خلوتی کثرت الیه تقیددن فهم
اولور که خلوت قلیله مضبر و عرضنی محمل دکلدر زیر ان لنفسک علیک
تحقاولر و جک علیک حقا موجبیه حق شرعی رعایت ایتمش اولور
و بردخی بودر که ازدواج شرعی باعث تناسل و سبب ظهور ذریتدر که
تاکروا تکثروا موجبیه سواد اهل دینی تکثیر و اهل ذکر و توحیدی
توفیر ایتمش اولور و سلسله سندن الی یوم القیام دعا جیلری قالدور و موتله
علی منقطع اولماز تنکم بعض احادیثده وارد اولمشدر * هر کرا فر
جهانداری بود * میل اوسوی کم آزاری بود * بونک تقدیری هر کسی که
اورا بودر جهانداری بود میل اوسوی کم آزاری دیمکدر که هر کسی مبتدا
و اورا بودک مفعول اولی و فرقانسی و بعد الجملة مبتدایه صفت اولور
میل او ایکنجی بودک فاعلی و سوی مفعولی و بعد الجملة خبر مبتدا در
(فر کشیدیدله قوت و رونق و دولت و سیاست) بجهانداری ده
یا مصدریه در جهنان دار و صفت ترکیبی در جهنان صفتیجی و اهل
جهانی حمایت و رعایت ایدیجی معناسنده اصلی دائرده جهانددر
مصدری داشتن در که طوتمق و صقلق در میل لسان فرسده جسدیدن

ایله تعبیر اولنان معنادر چیمک فتحیه تنکم اوقدر جسدان دکل دیرل
 یعنی ملایم و خاطر میل ایده جک مرتبه دکل معنایه (کم آزاری ده
 بامصدریه در صکم آزار بولسانده صفت مشبهه در که آزار کم
 لغظنک فی الحقیقه فاعلیدر (کم کاف عربی نك فتحیه ایله اکسک که
 ابتدادن اکسک خلق اولنه اگر اکسک ایله ناقص او اورسد اکا کاست
 دیرل و کم عزیز معنایه ده کلور که از بوانور دیمکدر بوراده قلت معنای
 انسیدر و قلت دخی عدمدن کایه در (آزردن رنجیده ایمکدر آزاردن کبی
 مستقبلا تنده زائله را اراسنده بر الف زیادیه ایدوب آزارد و آزارنده
 دیرل آزاردن اشتقاقه کوره زیادیه حاجت فالماز (معنای بیت) بودر که
 هر کیم که سلطنت فوقی اوله و یا خود هر کیمه که رونق و سلطنت
 مطلوب اوله انک میلی کم آزارلق جانبیه اولور یعنی رعیتی از رنجیده ایدر
 یعنی هیچ رنجیده اینمز زیر سلطنته قوت بونکله حاصل اولور و الاضعف
 قبول ایدوب اسامندن منهدم اولور تنکم نیجه لرندن منقولدر و بو
 اعصارده اولنلزدن دخی نه عبرتله مشاهده اولندی پس جور و ظلم
 باعث هلاک و علت بلاء و سبب عبرت عالمدر و بعض سلاطین دن
 منقولدر که دیمشدر لاسلطان الابرجال ولارجال انذبال ولامان الا
 بعمارة ولا عارة الابعدل وحسن سياسة فافهم جدا * عدل باید پادشاهها
 تراوداد * تازعدلش عالمی کردند شاذ * بونک تقدیری باید پادشاهها ترا
 عدل و داد تا کردند عالمی زعدلش شاذ دیمکدر که عدل بایدک فاعلی
 و پادشاهان مفعولیدر عالمی کردندک مفعول اولی و شاذ ثانیه سی وجهه سی
 تعلیلیه در عدل میل معنایه در که حقه اولور و عدل و باطله اولور سه
 جور دیرل و تعدیل و تقویم عالم حقه میل و افراط و تفریط میاننده توسع
 و اقتصادله اولغله عدل دینلدی و کاه اولور که عدل فضل مقابله منده
 دخی اطلاق اولنور تنکم حدیثده کلور انظالم عدل الله فی ارضه ینتقم به
 ثم ینتقم منه یعنی ظالمک جلقله معامله سی قهر معامله سیدر که بومعنی
 کزده نسبتله ظلم و مقهور اولنوره کوره جزاء عملدر که عدل الهی به
 دأردر باید بایه عربیه مضارعدر کرک اولور معنایه مصدری بایستن در
 کرک اولق معنایه مضارعنده سینی حذف ایدوب باید دیرل (وداد)
 عدل اوزرنه معطوفدر و لکن واو مضموم اوقنور یاوسر کبی زیر

اگرچه معطوف علیه آخرتک حرکتیه تحمیلی ولر در جان و دل کبی
 و لکن آراده فصل واقع اولغله واو وزن ایچون تلفظ اولنور و مضموم
 قننور زیر اصلنده معطوف علیه آخرنده اولان ضمه نك صور تیدر
 (داد) و شاذ ذال مجیه ایله در زیر مددهن صکره کلمشدر اگرچه عامه
 لسانده مهمله ایله شایعدر داد عدل در پس عدل اوزرنه عطفی عطف
 تفسیری قییلنددر تا بوراده تعلیل ایچوندر عدلش اصلی عدل اش در
 اتصال ایچون همزه حذف اولمشدر (کفتش و امثال کبی و بوشینه
 ضمیر غائب مفرد دیرل که جمعی شان کلور بوراده عدلسان کرک ایدی
 زیرا جمعه راجعدر که پادشاهان در و لکن وزن ایچون و یا هربری
 اعتبار ایله افراد ایلدی و بومقوله اعتبار عرییده دخی جاریدر عالمی ده
 یازانده در کردند عالم را دیمکدر کردند فعل ماضی جمعدر ایلدیلر
 معنایه اصلی کرده اندر که اندادات جمعدر همزه سی حذف و بری
 برینه وصل اولمشدر بوراده مانعی صیغه سی بطریق التثؤل در کویا
 عدل ایلدیلر و اتان اخبار ایدر رجه الله کبی (معنای بیت) بودر که
 پادشاهلر عدل و داد و انصاف کر کردند تا که عدل لرندن اهل عالمی
 شاد و خندان ایلدیلر پس اهلی طی ابتدییکی مبالغه طریقیله در و اهل
 عالمده مورچه لره و انجمنه داخلدر زیر داد کرلرک یعنی عاد للکرک
 عدلندن انلردخی متوقع و ظلمندن متضرر اولور زیر عدل باعث خصص
 رخادر که عالم نباتک بله یوزی اندن کلر و شن و شاذ اولور فکیف ذی
 روح ایمدی خلق عالمی شاد و خندان ایتمدن اونوری عدل و داد لازمدر
 دیو توصیه ایلر و بونده مصالح ناسده سعیک فحشیلتی اولدینغه ر مز
 واردر زیر کندی نفسی اوزرنه ساری جمیع ایتیکده نفسندن خلاص
 واردر و حضرتک علیه السلام آب حیانه وصولی عسکر اسکندره
 صوطلبیچون اولدی فاعلم ذلک * کر کند آهنگ ظلمی پادشاه
 سودنکندر مر و را خیل و سپاه * بعض نمونده کر کند آهنگ ظلم آن
 پادشاه سودکی دارد یا و خیل و سپاه دوشمشدر تقدیر بیت بودر که کر کند
 پادشاه آهنگ ظلمی نکندر خیل و سپاه مر و را سود (کر کر معنایه خرف
 شرط) پادشاه کندک فاعلی و آهنگ مفعولی و بعد الجملة فعل شرطدر
 خیل و سپاه نکندک فاعلی مر و را مفعول اولی و سود ثانیه سی و بعد الجملة

جزاء بشرطدر آهنگ مدله قصد وعزم ايلك معنائه اسم مصدر در
 وخير آهنگ وشر آهنگ ديرل صفت مشبهه در آهنگيدن مصدر در
 قصد ايلك معنائه وگاه اولور كه آهنگ حله معنائه ده كلور زيرا
 حله عزمك لازميدر ظلمی ده يارائه ويا تغليل ايجو ندر ظلم برنسنه بي
 موضعك عبريه وضع ايمكيدر پس حقدن يا طله تعدي ايلك ظلمدر كه
 غير ايمكيدر تصريف وحدي ايجو ر ايلك دخی انده داخلدر الحاصل
 حقدن عدول ايلك كندى نفسه وياغير ظلمدر سود فائده كه زيانك
 مقابليدر ترك اصي دير سود مند اصلودر (نكند كاف عريته ضايله
 فعل مضارع منفى در بوراده سلاست وزن ايجو ضم اخلاص اولور
 يعنى بعضى حر كته اوقنور مرورا اصلنده مرورا در كه مر تحسين
 لفظ ايجو ندر مرترا كى ولام حله معنائه دخی كلور او ضمير منفصلدر
 عريته هو كى اصلى اوى در الفى حذف اولوب فتح واوله وى دخی
 ديرل ويا كز واوى دخی استعمال يدوب ورا ديرل كبر اادات مفعولدر
 بو مقامده اولديغى كى و همزه سنى حذف ايدوب ضم را وسكون واوله
 مروراد دخی ديرل هيولى رزنى اوزرنه (خيل عربيدر كه افراسدر و فرسانه
 يعنى راك و نلره دخی اطلاق اولور تكلم حديثه كلور يا خيل الله را كى
 بورانه اركو ايديدى خيلى جاعته تاويل حسيله در و خيل خيلاندن
 اخذ اولور اركو كبر معنائه زيرا هر راك فرس اولان كسه نقشنده
 بر نخوت و كبر اولور سپاه لشكر در كه عرب عسكر و ترك چرى دير
 (سپاهى لشكر منسوب يعنى پادشاه عسكرين معبود و زيرا عسكر
 سلطان اصنافى وارد در كه معلومدر (معنای بيت) بودر كه اكر پادشاه
 قصد ظلم ايله يارادنى مرتبه ده جوهره عن ايتسه فكيفه كه كيرا كا
 عسكر و سپاهى فائده ايلز زيرا امر سلطنت ظلم اوزرنه مبنى اولو ايجو
 بپناه كركه آن و كركه چوق اوله چه سود كه اساسى خراب اولان اركان
 بوينا كيدر و ظلم ظلمدر عسكر اعدا كى پس ظلمات ظلمه مندفع اولان
 بلكه نورله زائل اولور چونكه نور ايمان و تقوى و عدل بويجه وجود
 عسكر عدم و كركه قلمت برنسنه اولور و چونكه نور مذكوپرتواند از
 اوله (كم من فية قذيله غلبت فية كسرة يان الله) مو جيميد و قليبيل
 اذاعدا و كيرا اذاعدا و متضاد استخه دنى بهمانله دخی ايش بتر و امداد

روحانى و سماوى ايله انجام كار نظر ونصرت اولور اشته بيت مذكورك
 مضمونندن آگاه اولان پادشاه اكا كوره عئل ايدر و سبر خلفاء راشدين
 اوزرنه كيدر فاعلم ذلك * چونكه عادل باشد و فرخ لقا * باشد اندر
 مملكت شه را بقا * بعضى نسخنده شه جو عادل باشد و ميمون لقا باشد
 اندر مملكت اورا بقاد و شمشدر بونك تقدبرى چونكه باشد عادل و فرخ
 لقا ديمكدر كه باشدك فاعلى نموده ضمير در كه شاهه راجعدر عادل
 مفعوليدر و جمله سى حرف شرط و فعل شرطدر شه ايكنجى باشدك
 مفعول اولى و بقا تانيسى و بعد الجملة جزاء شرط اولور پس (چون
 بوراده شرط ايجو ندر) و كه لفظى حرف شرط و فعل شرطى برى برينه
 و ببط ايجو نكلشدر (فرخ فاء مفتوحه وراء مضمومه مك تشديدى
 و خاء معجيه ايله قوتلو و بختلو و مبارك معنائه ميمون كى ذرا يمت و بركت
 و سعادتدر و اصحاب عين كه اصحاب سعادتدر بمنشدر (لقا فار شفق
 و كور مكددر بوراده فرخ لقا حسن المنظر ديد كلر بدر كه ايكسى دخی
 صفت مشبهه در) مملكت سلطانك تملك ايتديكى بقعدلدر كرك
 كندى فتح ايلسون و كرك آباء واجدادندن بطريق الارث انتقال
 ايلسون پس سلطانك بوقفندن و آخره تملك ايتديكى برلردن ماعدا
 اراضى كندى ملكيدر (بقا استقرار الوجود در يعنى برنسنه حالت
 اولاسى اوزرنه ثابت وقائم اولمقددر (معنای بيت) بودر كه اكر سلطان
 عادل و حسن اللقا و نورانى الوجه اوله كه اكا ملاقى اولان كسه
 لقا سندن نساط و انبساط بوله مملكتده اكا دوام و بقا وثبات اولور
 يعنى هيچ كسه انك ملكنى بدندن تغلب ايدوب ايلان بلكه حسن حال
 و جالى سبيله سرير دولت و سلطنتده استقرار بولور و بعند ثمرت
 دخی خيره ياد اولوب عمر ثاقى ايله معمر اولور يونده حسن اقاى دخی
 درج ايتدى زيرا حديثه كلكشدر كه (خواجگيرى حسن الوجه
 اولور دن طلب ايديكوز يعنى حسن الوجه اولو آفتدن سلامت
 ايله در كه اعتدال مزاجه تابعدر پس صاحبندن بحسب الظاهر خير
 مأمولدر و جناب نبوى صلى الله عليه وسلم رور مشر در كه بكا پرايش
 ايجو ن آذم كوندرد كده حسن الوجه و حسن الاسم اولانى بعث
 ايديكوز يعنى نو و صفرك ار فائده يمن و بركت اولو ملاحظه سنده



تقولدر صدق الرسول الجلیل * چون کند سلطان کرم بالشکری *
 بهر او بازند صد جان و سری * چون حرف شرطدر سلطان کندک
 فاعلی و کرم مفعولی و بالشکری کرمه متعلقدر وجهه سی فعل شرطدر
 بهر بازندی تعلیلدر که معلول اوزرنه تقدیمی ضرورت وزن ایچوندر
 بازند فعل مضارع جمعدر او ینارلر دیمکدر مصدری بازیدندر که
 او ینامقدر فاعلی لشکر ضمیر بدر صد جان مفعول و بعد الجملة جزاء
 شرطدر (سلطان اصلنده تسلط واستیلا معنایسته مصدردر صکره
 اسم قلندی (کرم بعد السؤال اولان عطا در بوزاده مطلق احسان
 مراددر) بالشکریده یا زانده در سریده کبی (بهرادات تعلیلدر) صد جان
 و سر کزیدن کلمه در (معنای یت) دیمکدر که اگر سلطان لشکر
 و جری به کرم و اطف و احسان ایله لشکر دخی سلطانندن اوتوری
 و انک یولنه چوق جان و باش او ینارلر واکا فدا ایدرلر و اعداسنه
 زبون و مغلوب اولغه قومزلر زرا دیمشدر که الانسان عبید
 الاحسان بونده سلطاننک کندی ذاتنده عدائی پساندن صکره
 اوصافندن خصوص اوزرنه کرم و احسانه انتقال ایلدی زیرا که چه
 ایکسی دخی یننه و بین الناس معامله در و نکن عدلده سیاست دخی
 داخلدر که عدل لطف محض دکلدر صکره ایسه خلاصدر
 * * در بیان اخلاق حیده کویده * *

* چارچیر آمد بزرگی را دلیل * هر که اودارد یود مرد اصل * چارچیر
 مبتدا دلیل آمدک مفعولی و بزرگی را دلیل متعلقدر و بعد الجملة خبر
 مبتدا در را ادات مفعول و لام جاره معنایسته تعلیل اولغه قابلدر هر که
 هر کسی که تقدیرنده مبتدا در اومبتدا ثانی و دارک تختنده اولان
 فاعلی او و مفعولی محذوفدر که هر کسی که اودارد آن چارچیر دیمکدر
 و بعد الجملة هر کسی به صفت او اور مرد بودک مفعولی اولوب بعد
 الجملة مبتدای اوله خبر اولور (بزرگی ده یا مصدر به در) بزرگ بانک و زانک
 ضمه سیله و رانک سکونیه اولور دیمکدر عظیم معنایسته مقابلی کوچکدر
 کیچی معنایسته بزرگ منش متکبردر بزرگ چهر بزرگ مهوردن معربدر
 (دلیل مرشد و مایه الاوشاد در مصدری دلالتدر که یول کوستر مکدر
 الحاصل برتنه نک معرفته وصوله وسیله اولانه دلیل دیرلر الفاظک

معنایه دلالتی و رموز و اشارات و عقود و امثالی کبی (اصل حسب
 و فضیلت و شرف صاحبی انکچون کشتی زاده لره اصل واصلدن
 خطا کلمز دیرلر ز برامکارم اخلاقی میراث کبی اولمشدر و مختار صحاحده
 کلوز که فلان لاصل له و لافصل الاصل الحسب و الفصل اللسان
 انتهی یعنی فلان کسه نک اصل و فصلی بوقدر دیمک حسب و لسانی
 بوقدر معنایسته در زیر فصل و فرق غالباً لسانله او اور و حسب مفاخر
 آباء و ماثر اجداد در که انک سبیلله اولاد دخی عامه ناس ارا سنده
 اهل مناقب و فضائلدن محسوبدر و یا خود حسب کند ینک و آباء
 واجد ادنک افعال حسنه سید رزرا دیمشدر که من فاته حسب
 نفسه لم ینفع حسب ایه و یننه دیمشدر که و ما ینفع الاصل من هاشم
 اذا کانت النفس من باهله (معنای یت) بودر که درت نسنه اولولغه
 و عظم قدره دلیل و نشان کلدی هر کیم اول درت نسنه بی طو توب
 و آنده بولنور سه حسب و شرف و قدر صاحبی ار او اور و فضائل اهلی
 رجال میانشده کرچک ار دیمکه لیاقت و استحقاق بولور بورادندر که
 نیچه زنلر کالله مرد و نیچه مردلر نقصانله زن اولدیلر * علم را اعزاز
 کردن بی حساب * خلق را دادن جواب با صواب * بونک تقدیری
 کردن علم را اعزاز بی حساب دادن خلق را جواب با صواب
 دیمکدر که کردن چار چیزدن بدادر ما بعدنده اولان اوچ خصلتک
 انضمامی اعتباریه (زیرا یک چیز چار چیزدن بدل اولماز و مبتداء
 محذوفه خبر اولمق دخی جائزدر نخستین او کردن تقدیریه شکم عرب
 الاول کذا دیر کردنک مفعول اولی علم و اعزاز ثانسی بی حساب
 اعزازه متعلقدر که مقصود اعزازده مبانغه در خلق دادنک مفعول
 اولی و جواب ثانسی و با صواب جوابک صفتید رزرا با مع معاسنه در که
 صوابه مقارن اولان جواب دیمکدر زیرا هر جواب صوابه مقارن اولماز
 پس صفت تخصیص ایچون اولور (علم نظر عقلی و یا کشف الهیدن
 حاصل اولان ادراک جازمدر) کر شبهه بولنسه اکا علم بمنزل بوراده
 علمدن مراد علم نافعدر یعنی علم قران و حدیثدر که احکامه و حکمه
 متعلقدر که اولکی سنه عالم اولانه عالم با حکام الله و ایکچی سنه واقف
 اولانه عالم بالله دیرلر و بویکی علمدن ماعداسنه و سائل دیرلر و شول

علم که وسیله معرفت اولیه مردود و محقر در (اعزاز اذلالک
مقابلیدر یعنی عزیز ایلک ذلیل و خوار طوتما مقدر بوراده ایلک
معناسی کردندن مستفاددر پس اعزاز تجریده محمول اولور حساب
عد ایلکدر (و یوم قیامت روز حساب دندلی زیرا اول کونده
اعمال عباد عد اولنور تا که خیرا و شررا بحجازات واقع اوله (خلق
مخلوق معناسنددر که مقام قرینه سیله انسان مراد اولور (جواب
جوبدندر که قطع معناسنددر زیرا جوابله کلام خصم منقطع اولور
صواب خطا تک ضدیدر یعنی حقه اصابتدر (معنای یت) بودر که علم
نافعی که قرآن وحدیثدن مستنبطدر بی حساب یعنی زیاده سیله و مبالغه
ایله حسابدن خارج اعزاز ایلکدر یعنی علم شریفه تعظیم ایدوبانی
عزیز طوتمق اولواغه نشاندر زیرا علم صفت الهیه درو صفت الهیه به
تعظیم ذاته تعظیم در و مقتضای تعظیم موجب عمل و اهل علمی
دخی اعزاز و دخی خلقک جوابه محتاج اولنورنه طوغری جواب
ویرمکدر و خطا و یککش سویلما مکدر والا جناب نبوته عرض اولنوب
خطا سیله مفتضح اولور اشته بودردک اوجندن نیچهل قضا و فتوای
ترک ایتیدیلر و نیچهلر دخی عن اصل قبول ایتیدیلر امام اعظم کبی
رحمه الله (و هرندن که انسانه سؤل ایدرلر علمی مرتبه سی راست
سویلمکدر والا آفات لسانله مبتلی اولمش اولور (مثلا یولدن سؤل
ایدن اعمی و بصیره یولی طوغری سویلیه وضائ اولانی ارشاد ایلله
والا صفت شیطانیله ایلله متصف اولمش اولور که اضلالدر
* هر که دارد دانش و عقل و تمیز * اهل علم و عقل را دارد عزیز *
اولکی مصرعک اعرابی معلومدر که نیچهلر نظائری شرح اولندی
اهل علم ایکنجی داردک مفعول اولی و عزیز ثانسی در و بویینک مضمونی
چارچیرک اوچنجی سیدر و بیت آتی مضمونی دردیجی سیدر و سائر ابیات
تئاتنددر شکم اهل تأمله طاهر در دانش اسم مصدر در بلو معناسند
دانش کر و دانشمند و دانشور بلولی دیمکدر زیرا بوشین علامت اسم
صدر در که امر مجرد آخرنه لاحق اولور مثلا دانش و بینش و روش
و رنجش و امثالی کبی و بوشینک ماقبلی مکسور اوقنور (تمیز اصلنده
تمیزدر ایکی بالله تخفیفای بری حذف اولمشدر تمیز عریدر که عجم

آندن هوش و ترک اولک ایله تعبیر ایدر اوکی کتش و مغشی و مغبی علیه
اولمش یعنی بایلمش کسیه به هوش دیرلر که هوشک مقابلی اغمار پس هوش
عقل اوزرنه متفرع بر حالتدر نفس عقل دکادر انکچون عقل
اوزرنه عطف ایتدی عطف العام علی الخاص زیرا بویله برلره
تمیز مطلقا ایدر کدر که انسان خیر و شری آنکله فرق ایدر عقل
ایله تعقل ایتدیکی کبی و تمیز حیوانده دخی بولنور که حل و مر و ضار
و نافع آنکله ادراک ایدر اص او کدن غیر بدر زیرا اص عقلدر که
مقابلی جنوندر اصلونک مقابلی دلو در هوشیارک مقابلی مستدر
الحاصل ناظم قدس سره بوراده دانش یعنی علم و عقل و تمیزی جمع
ایلدی زیرا بری برلندن فرقلری وارد در علم معلوماته و عقل معقولانه
تعلق ایدر و معقولات عقل اولدن آشفا سیدر معلومات اسم و صفاته
دخی اطلاق اولنور پس علم عقلدن ایدر و تمیز دخی عقلدن ایدر
زیرا کاه اولور که تمیزی عقل معناسند دخی استعمال ایدرلر (عزیز
ذلیل مقابلیدر که بالاده اشارت اولندی (معنای یت) بودر که
هر کچک که علم و عقل و تمیزی اوله اهل علم و عقلی عزیز طور خوار
و ذلیل طوتمز زیرا علم و عقل و تمیزک شرفی نه ایدوکن یلور واکا کوره
اربابینک قدردن فهم ایدوب (ازلوا الناس منازاهم) و لایعرف
ذا الفضل الاذووه) مقتضاسی اوزرنه رعایت و عزت قبلور و دیمشدر که
علمائله مشاوره ایله والا عقلایه مراجعت قبل و عقلدن آشغسی
سهودر که انک اهلنه اعتبار یوقدر * ای برادر کر خردداری تمام *
* نرم و شیرین کوی بامردم کلام * بونک تقدیری ای برادر کرداری
خرد تمام کوی کلام بامردم نرم و شیرین دیمکدر که خردداری نک
منعولی و تمام تام معناسند خردک صفتدر و بعد الجملة فعل شرطدر
کوی امر حاضر در کلام مفعول اولی نرم و شیرین ثانسی بامردم کوی
متعلقدر که بایه با تعلق ایدر (خرد خاء معجه نک کسریله جمیع لغاتده
عقل ایله تفسیر اولمشدر و ابن کمال دیمشدر که خرد عربیده کی کبی
بصیرت معناسنددر و اول وصفله موصوف اولانه خرد میند دیرلر
و شول حالت که عارضی اوله آنده ادات توصیف میند در سیله چشم
بصیرت آچلمق وارد اول اعتبار ایله خردک ادات تو صیفی مند

اولمدر وینه بر محله دیمشدر که عقل خلقی در وهوش او کدر که
کسبله متزاید اولور وینه دیمشدر که خردک مقابلی بی خرد در که
ترکیده ابله دید کاریدر انتهی و بونده نظر و ارد زرا عقل خلقی
اولمحق بصیرت معناسنه خرد دخی خلقی اولور زرا بصیرت قلبک
فوت مدر که سیدر که عقلدر یوخسه بشقه نسنه دکادر و بصیرته
چشم اضافتی بصیرت مقابلی اولمق اعتبار یله در که چشم بصیر چشم
حسن و چشم بصیرت چشم عقلدر که بری حسابی و بری عقلیاتی
ادراک ایدر و خردک مقابلی بی خرد در که احقه در ابله دکادر زرا
ابله اوغوزدر که سلیم الصدر در و ابله ترکی دکادر بلکه عریذ تمام
مصدر در خردک صفتیدر مبالغه طریقیله واصلی خرد تام در بر نسنه
بر حده منتهی اولمقدر که شیء خارجه محتاج اولیه عدد تام و عدد
ناقص دیرل و معدود دن غیریده دخی جاریدر مساحت کبی (نرم)
یومشقدر که مقابلی درشت در که قانیدر نرم کوش قولاغک یومشق
برینه دیرل اصلنده اضافتله در (شیرین طاتلو لذیذ معناسنه عجم آجی
وطاتلو دیه جک برده تلخ و شیرین دیر شیر سودر یا نسبت و نون
تأکید نسبت ایچوندر طاتلو لوده انسانک اول طندیغی لذیذ نسنه
سود اولدیغندن اوتوری طاتلوی اکا نسبت ایشلدر و شیرین
خسروک زوجه سیدر که عشقباز لقلرندن خسرو و شیرین دیو
شهرت بولمدر مجنون و لیلی و وامق و عذرا و امشالی کبی (کوی کاف
عجیله امر حاضر در مصدری گفتن در سويلك معناسنه مضارعنده
فاواوه قلب و ما به سنده بر یاز یاده ایدوب کوید و کوینده دیرل گفتکو
سوز ساودر (کلام مفید اولان سوز دیرل تکلم او مقوله سوزی
سویلمکدر (معنای بیت) بودر که ای برادر اگر عقل تام طوتوسک
یعنی عقلک کامل ایسه مردمه یعنی آدم اوغلانته کلامی نرم و شیرین
سویله یعنی کلامکی رفقه ابله و سوزکی طاتلو قیلوب یاغله بال قارشدر
تا که خلقه تأثیر ایلله و حسن استماعله استماع ایدر زرا ملایم سوزی
هرکس قبول ایدر و طاتلو کلامه قولاق طوتر نتکم لقمان حکیم اوغلنه
وصیت ایدوب آجی اوله سنی آغزدن آتارل و یک طاتلو دخی اوله که
سنی بودرل دیمشدر پس اگر کلام و اگر غیری اعتدال و توسط اوزرنه

کرکدر که اکا استقامت اعتدالیه دیرل کامل ناسه مبسر در غیره
دکل * هر که باشد ترش روی و تلخ کوی * دوستان ازوی بکر دانند
روی * تقدیری هر کسی که باشد ترش روی و تلخ کوی بکر دانند
دوستان ازوی روی دیمکدر که هر کسی مبتدا و ترش روی باشدک
مفعولی و بعد الجمله مبتدایه صفت اولور دوستان بکر دانندک فاعلی
و روی مفعولی و بعد الجمله خبر مبتدا اولور (ترش اکشی اصلی ضمتین ابله
استعمالدرگاه اولور که تخفیف را پی ساکن او قورل ترشیدن اکشیچک
بوراده را طول کلمه دن اوتوری وجوباً ساکندر (ترش روی صفت
مشبهه در اکشی یوزلو معناسنه وصف ترکیبی دکل (تلخ کوی دخی
یوبله در که آجی سوزلو دیمکدر بوراده کوی کویدندن مأخوذ اسمدر
یعنی سويلك و ایتمه نك اسمیدر (دوستان دوستک جمعیدر که مقابلی
دشمندر (ازوی اصلنده از اویدر که ضمیر غائب منفصلدر صکره همزه
حذف اولنوب واوه اخف حرکات اولان فتحه و برلمشدر (بکر دانند
کاف بحمله فعل مضارع غائبک جمعیدر که اولنده باء مکسوره
استقباله تخصیص ایچوندر و تأکید و فصاحت ایچون دخی داخل
اولور آخرنده ندادات جمعدر که اصلی اندر کر دانیدن متعدیدر
دوندرمک معناسنه کریدن لازمدر که دوندک دیمکدر (معنای بیت)
بودر که هرکسه که اکشی یوزلو و آجی سوزلو اوله دوستلر اندن یوز
دوندرلر یعنی اعراض ایدرل و یوزنه بغیرلر و سوزن دکلرلر زرا اقبال
و التفات و استماع قلبک قبولنه منوطدر او مقوله و صفله موصوف
اولان آدمی ایسه کسه سومز و قلبی قبول ایتمز حسن معامله
خارجیه ایسه داخل و باطنده اولان حسن قبولک ثمره سیدر مکر که
حسن معامله سی ضروری اوله که اکا مدارا دیرل نتکم دیمشدر که
کسه مدیکک الی اوپ پس سوء اخلاق سببیه دوستلر و اشنار
آدمدن فرار ایدیچک اجانب و اعدا اولنره سوز قالمدی و قرآنده کلور
(ولو کنت فتدا غلیظ القلب لانفضوا من حولک) چونکه حق تعالی
اکابرله یعنی اکابر یوزندن اصاغری تأدیب ایلدی پس عاقله عبرت
المق لازم کلدی * هر که از دشمن نباشد بر حذر * عاقبت بیند از ورنج
و ضرر * بونک تقدیری هر کسی که نباشد از دشمن بر حذر بیند

از وعاقبت رنج و ضرر دیمکدر که اعرابی ظاهر و نظائری ماضیه در
(حذر احتراز در یعنی اخافه ایدیمی نسنه دن پر هیز در دیمش - لردر که
مخدور امنك و محظور مباحك ضدیدر پس الضرورات تبیح المحظورات
ظاء معجمه ایله در زیر اباحتیه مقارندر ذال معجمه ایله اغلاط عامه دندر
(عاقبت آخر معناسنه زیر عقب مؤخر الرجل یعنی آتی او یکم سیدر
فلا نك عقبیده دیرل اردنجه معناسنه عقب دید کلمی یا ناله بطریق
الاشباع در والا اصلده یا یوقدر و عرییده اشباع طریقه مسلوكه در
دوانق ده دوانیق و مخاد مده مخادیم وجوالقده جوالیق و امشالی کی
(رنج زحمت معناسنه اسمدر مصدری رنجیدن کاور که انجتمکدر
منعیدسی رنجانیدندر) ضرر نفعك مقابلیدر که عجم اندن کزنه ایله
نعبیر ایدر که ضرر و زیان و رنج دیمکدر (معنای بیت) بودر که
هر کسه که دشمندن احتراز اوزرنه اولیه و مکر و کیدنی دفعله مقید
اولیوب اندن بی پروا و بلکه خصمی استحقار اوزرنه اوله عاقبت اندن
رنج و ضرر و زیان و زحمت کورر و آخر انك دامنه طوتلوب خالك مذلتیه
یوز اورر و دیمش لردر که دشمن انسانك قفاسنده در فرصت کوزدب
کلور پس غافل اولماق کر کدر و دفعنه بر چاره بولمورد و دشمن سکا
ظفر بولمزدن اول سن اكا غالب اولمورد زیرا صوك پشیمانلق قائده
ویرمز دیرل مشهوردر * در میان دوستان مسرور باش * کر خرد
داری زدشمن دور باش * بونك تقدیری باش مسرور در میان دوستان
اگر خرد داری باش دور زدشمن دیمکدر که باش امر حاضر در مسرور
انك مفعولیدر و جمله سی مستأنفدر (اگر حرف شرطدر خرد دارینك
مفعول مقدمی و جمله سی فعل شرطدر دور ایکنجی باشك مفعولی
و جمله سی جزاء شرطدر) میان بیل واورنه وسط معناسنه فتح سبیل
و اراق بوراده مراد بودر (مسرور اسم مفعولدر سروردن صدرده منکتم
و مستبطن اولان لذت و انشراحدر خارجده و ظاهر بشره ده اثری
محسوس دکلدر اصلی سردر زیرا لذت مستبطنه قلبده سردر باش امردر
مصدری باشیدنرا و لقی معناسنه دور اراق بعید معناسنه (معنای بیت)
بودر که دوستلار اسنده مسرور اولوب اوتور زیرا دوستلره قریب اولقی
وارانده بولنقی باعث انس و حضور و سرور در و اگر عقل تامل

واریسه و ادراك کامل طورسك دشمندن و دانه سندن و صحبتندن دور
و بعد اول زیر انلردن دور اولقی سبب راحت دل و نزدیک اولقی موجب
کدر متصل در الحاصل دوستان دانه سنده بولنقی باغ و بوستان ایچنده
اولقی کبیدر که آدمك دماغی پر بوی انس و قلبی داخل بزم عالم قدس
اولور دشمنان میاننده اولقی ایسه خار زار ایچنده قالمق کبیدر که
دامن دل و حاشیه جامه خاطر دریده اولمقدن خالی اولماز و چشم جان
روی الم کور مکدن چاره بولماز و دیمش لردر که دشمنلره زندگانی اتمك
خطا و افساد عمر و اسراف سرمایه وجود در فاعلم ذلک * ای پسر
تدبیر راهی توشه کن * پس حدیث این و آن يك گوشه کن * بونك
تقدیری ای پسر کن توشه تدبیر راهی پس کن يك گوشه حدیث این
و آن دیمکدر که توشه کن کله سنك مفعولی و تدبیر راهی تعلیلدر و يك
گوشه ایکنجی کن کله سنك ظرفیدر و حدیث این و آن مفعولدر و پس
باء عجمی ایله عرییده فاه جزایه معناسنه در تقدیری فاذا تداركت الزاد
فاجعل حدیث فلان و فلان فی طرف و امض حبث اردت من طریق
الاخرة تدبیر بر نسنه نك آخر و عاقبتیه نظر ایتمکدر راهی ده یا زانده
و یا تعظیم ایچوندر تدبیر راهی تعلیلی متضمندر برای تدبیر و تدارك
راهی دیمکدر توشه آرق وزاد معناسنه حدیث لغنده جدید و عرف
عامه ده کلام و عرف محدثین ده خبر رسولدر و کلامك قلیل و کثیرنه
شاملدر زیرا شیء افشیا حادث اولور پس حدیث قدیم مقابله سنده اولور
بوراندنر که خبر رسوله حدیث دیدیلر زیرا قرآن مقابله سنده در
قرآن ایسه قدیمدر زیرا غیر مخلوقدر این و آن فلان و فلانه یعنی زید
و عمروه اشارتدر گوشه بوجقدر يك گوشه بر طرف دیمکدر گوشه ایکی
جزء دن مرکبدر بری گوش کاف عجمیه که قولقدرو بری دخی هاء
تخصیصدر که گوشه قولاغنه تشبیهدر و بونده مشابیهت جهتندن اولان
مناسبتی اظهار واردر نتمک بدوع آبه عین دیدیلر زیرا هیئنده و سیلانده
کوزه بکرر (معنای بیت) بودر که ای پسر بول ایچون و یا خود راه
عظیم اولان راه آخرت تدبیری و تدارکی ایچون توشه ایله یعنی زاد و آرق
نهیئه و تحصیل ایله پس بونك و انك یعنی زید و عمروك سوزنی بر گوشه به قو
و بر طرف ایله و ایل سوزنی دكله و ایشو که مشغول اولوب یولکه

طوغری کت زیرا مضل و مفسد حقوق و شایطین الانس و الجن حددن
آرتوقدر که رهز نلک ایدر لر و ملامت سمتنه کیدر لر و سکا لازم اولان
لائمک اومنه و غافلک غفلتته مقید اولوب تدارکده و سلوک طریق حقده
اولاسن والا نادم اولورسن معلوم اولاکه سالکله لازم اولان ابتدا
تعین مطلب و ثابته اسباب معینه به تثبیت و ثابته بالفعول حرکت
وسلو کدر و بومقامده مطلب متعین اولمغله ناظم قدس سره اولان
تدارک زادله توصیه ایدوب بعده استصحاب زادله سلوک طریقده
ترغیب ایلدی فاما زاهدک مطلبی درجات جنت و زادی اعمال صالحه
و عاشقک مطلبی قربات حضرت و زادی فنا فی الله در که
هربری بشقه تدارک ایله یوللرینه ککبذر لر فاعلم ذلك

*** در بیان چار چیز که در خطرست میگوید ***

چار چیزست ای برادر باخطر * توانی باش ازینهار حذر * بونک
تقدیری ای برادر چار چیز باخطرست دیمکدر که ادات خیر خطر
متصلدر زیر چار چیز مبتدا و باخطر خبردر تا مادام معناسنه در که
استمرار مراد اولور توانی فعل مضارع مخاطر جملله سی تأویل
مصدرده اولوب باش کله سند ظر قدر باش امر حاضر در و مابعدی
اکا متعلقدر و بعد الجملة مستأففه در خطر فحتمین ایله هلاک اوزرنه
اشرافدر توانی نک مصدری توانستن و توانیدن در که کوچ یتکدر
توان کوچدر قدرت معناسنه توانا کوچلودر که صفت مشبهه در شکیب
صبر و شکیب صبر لو اولدیغی کبی اما توان شول کوچدر که خلق اوله
کسبله یعنی اد مانله حاصل اولان کوجه زور دیر لر قضا توان وصف
ترکیدر که اصلی تواننده قضا در قضا و امضایه قادر اولیجی معناسنه
قدر توان دخی بویه در ازینهار اصلنده ازین درها ادات جمعدر
اینهار چار چیزه اشارتدر (معنای بیت) بودر که ای برادر درت نسنه
خطره مقارندر که هر کجده اول درت نسنه بولور سه یا ظاهرا و یا باطنا
هلا که مشرف اولور مادامکه قادر اولاسن یعنی علی الاستمرار بولردن
احتراز اوزرنه اول والا هلاک اولورسن زیرا قول ناصح ایله عمل ایتمین
آخر نادم اولور و بر معنایی بلن ایله یلین برابر کلدن و تجربه ایدن ایله
ایتمین مساوی اولماز پس عاقل اولان بویه پندی قیمتدار کوشوار کبی

قولاغنده



قولاغنده طومنی کر کدر * رغبت دنیا و صحبت بازانان * قربت سلطان
والفت بایدان * رغبت کسر تائله و مابعدنده اولان معطوفات تائله ایله
چار چیزدن بدلدن قربت اولنده و او ضرورت وزن ایچون حذف
اولمغدر رغبت برسنه فی حرسله ارادتدر دنیا عقی مقابله سنده در که
دنوو قری اولدیغیچون دنیا دندلدی و آخرنه بوم آخر دندلدی دنیا
طغوز بیک ییل مؤخر خلق اولمغله در و دنیا به رغبتدن منع متاعندن
واکا تعلقدن منعدر و دنیا نلک حدی بالاده ذکر اولدیغی اوزره سماء
سابعه نلک معمرندن ثرایه د کدر که عالم کون و فساد در قربت قرب
معناسنه در که بعدک ضعیفدر و قرب و بعد اعتباری در که انلر ایچون
حد محدود یوقدر (الفت التیامله اولان اجتماعدر اجراء محیطکری
برینه اتصالی کبی و تاج المصادره کلور که الالفة دوستی گرفتن یعنی
دوستلق طومغله الفت دیر لر دوستلق ایسه اجتماع والتیامی مسترمدن
(بدان بدک جمعدر بدیرامز در مقابل نیک در که ابودر) معنای بیت
بودر که اول درت نسنه که امور مهملکه دندر اولان دنیا به رغبت و انک
متاعنه حریص اولمغدر حب دنیا ایسه جمیع خطایانک رأسیدر و دنیا
ملعونده در مکر که ذکر و توحید و سائر امور که حق تعالی شرعه انلری
استثنا ایلشدر بونلر محبوبدر الحاصل علاقه دنیا انسانک قلبی مرده
و نفسنی زنده قبلور مکر که سلیمان عم اولان که ظاهری دنیا و باطنی شهود
مولاده اوله زیرا دریا اولان متغیر اولماز و ثابته زتلرله صحبتدر زیرا زنک
دنیا به تعلق مرددن زیاده در پس صحبت زن انسانی آرایش دنیا به
جذب ایله اهلاک ایلر و ثابته قربت سلطانه در زیرا ملوکک و فاسی
یوقدر و ادنی بهائیه آدمه قیام لر پس سلامت انلردن کلرده اولمغدر
و رابعاً بدل ویرامز لر ایله الفت و احتلاط ایتمکدر که اوصاف ردیه نلک
سرباشنه سیددر زیرا حکم جوار اشتراکدر * قرب سلطان آتش
سوزان بود * بونک تقدیری بود قرب سلطان آتش سوزان دیمکدر که
قرب سلطان بودک فاعلی و آتش سوزان مفعولیدر سوزان صفت
مشبهه در یناغنی و یفاغنی معناسنه بوراده آتشه صفت اولمغله معنای
متعدی مراددر که یاقیجی در مصدری سوزیدن و سوختن در که بانمی
و یاندر می معالنه کلور که کونیمک و کویندیمک ایله دخی تعمیر اولور



(معنای مصراع) بود که قرب سلطان یا فوجی آتش اولور یعنی آتش
 نیجه احراق ایدرسه اولدخی احراق ایدرسه اولور سوله او انورسه که آتش
 اصلندن محرقدر پس نوجه سوزانله وصف اولنور جواب بودر که
 مبالغه به محمولدر که زیاده محرق آتشدر دیمکدر و بومقوله آتسه قریب
 اولمق اتلاف نفس واهلاک وجود در بوراده ناظم قدس سره لف
 ونشر مرتب طریقه سالک اولدی بلکه اعظم اسباب هلاک اولان
 قرب سلطانی تقدیم ایلدی حتی دیمشدر که برکسه طالب علم ایکن
 تقوی اوزرنه اولسه الله تعالی اتی بالاخره اوج نسنه نک بریله مبتلی ایدر
 یا عمرنه طویموب جوان ایکن دنیادن کیدر و یا اهل قری صحبیه
 معذب ایلر و یا خود صحبت سلطانله مبتلی ایدر که بواو برلندن اشددر
 بایدان الفت هلاک جان بود * بونک تقدیری بود الفت بایدان هلاک
 جان دیمکدر که الفت بودک فاعلی بایدان الفت متعلقدر هلاک فاعلک
 مفعولیدر هلاک موندک وجود اوزرنه فنا وعدم طاری اولمقدرد
 و یا خود برنسنه استحال و فساد قبول ایتکدر بوراده مضاف محذوفدر
 تقدیری سبب هلاک جان دیمکدر (معنای مصراع) بودر که برامزله
 الفت واختلاط ایتک جانک سبب هلاکی اولور زیرا فساد لری ساری
 اولوب مرده حکمنده اولور پس قلبک حیاتی صلاحله وایلیک ایله در
 و مماتی فسادله و کمالک ایله در و انسان جار سوء صحبیه فی نفس الامر
 برامز اولسه دخی بحکم الصحبه برامزه نازل اولان بلا نازل اولور تنکم
 قرأند کلور (واتقوا فتنة لا تصین الذین ظلموا منکم خاصة * زهر دارد
 دزدرون دنیا چومار * کرچه بینی ظاهرش نقش ونگار * بونک تقدیری
 دارد دنیادر درون زهر چومار دیمکدر که دنیاداردک فاعلی ودر درون
 ظرق و زهر مفعولیدر کرچه شرطیدر عرییده ان وصلیه کییدر که جزادن
 مستغنیدر ظاهرش بینی نک مفعول اولی و نقش ونگار ثانیسی در بینی فعل
 مضارع مخاطبدر کورر سن دیمکدر مصدری علی غیر القیاس دیدن در
 مضارع یند واسم فاعلی یننه کلور نگارونک کسری وکاف مجسمله
 نقش معنای اسم مصدر در نگاریدن ونگاشتن نقش ایتک و صورت
 یازمق تنکم نگار خانه چین دیرل مشهور در و محبوبله نگار دیدگری
 حسن نقشندن او توریدر مضارعنده واسم فاعلنده نگارد و نگارنده

دیرل بوراده نقش منقش معنایه در زیر نقش اصلنده الوائله تلویح در
 بوراده ایسه معنای مصدری مناسب دکلدر مفردات باقیه بالاده
 یازمشدر (معنای بیت) بودر که دنیادر و ننده یلان کبی زهر و آغوشو
 اگر چه ظاهر فی منقش و نگاریده کورر سن یعنی ظاهرده اولان نقشنه
 الدائمه زیر باطنی ظاهری کبی دکلدر بلکه باطنده مهلاک نسنه طور که
 زهر در و یلانک آغزندن درون ایله تعبیر ایلدی زیرا باطن فی فی الجملة
 دروندن در یعنی یلانک زهری اغزنده دیشارنده در که اصرد قدده اثری
 ظهور ایدر یوخسه قارنسنده دکلدر که فی طریقه کلور و یلانک
 زهرندن غیری بعضی اجزاء و نباتات دخی زهر نا کدر الماس کبی که
 برقیضاتی آدمی اهلاک ایلر و سم هلاهل کبی که اول بر او ندر که سند
 اقلیمده هلاهل شهرنده بترتبه ایکن برلر ضرر ویرمز اما غیری اقلیمده
 اولدر در نقل اولوب صائیلان ایتک کوکیدر * می نماید خوب وز زیادر نظر
 لیکن از رهش بود جازا خطر * نماید فاعلی دنیا مفعولی خوب در
 خطر بودک فاعلی و جان مفعولی و از رهش خطر متعلقدر می نماید
 فعل مضارع غائبدر که اولنه می ارادت حال و یا مستقبل حاله تقریب
 ایچون داخل اولور نمایدک مصدری نمود ندر کو ستر مک و کورنک
 معنایه مضارعنده و او برینه الف و یا کتوب نماید و نماید دیرل
 کوستر و کوستری و کوریتور و کوریتجی معنایه و بعضی لغاتده نمودن
 و نمایند دخی دیمشدر و لیکن ظاهر اولان بودر که مصدر ثانی نماید
 نمودندن اخذ اولند قدن صکره اعتبار اولمشدر اگر مصدر اصلی اولسه
 مضارعنده الف و یا کتور مک حاجت قالماز (زیبا صفت مشبهه در که
 زیب بزکدر زینت معنایه زیبا زکلور و یا اشتعلودر مصدری زبیدن
 کلور بر اشتق معنایه نظر بر نسنه بی ادراک ایچون تقلب بصر
 و بصیرت ایدوب اتی کور مکدر بوراده رؤیت بصر مراد در
 لکن لامک کسریله و یا ثله حرف استعرا کدر اصلی لکن در که
 عرییدر و لکن استعمال عجم اوزرنه یا اد خالی اولتیجی لام مکسور
 قلندی ترخیم ایدوب لیک دخی دیرل و لکن لفظ سندن ولی دخی
 دیرل استدراک لغتده سامعک تدارکنی طلبدر و اصطلاحده کلام
 سابقدن تولد ایدن توهمی دفعدر خطر مرود ایتیدی که هلاک

مشرق اولمقدر (معنای یت) بود که اول مارکی اولان دنیا انسانک
نظر نده محبوب ویرا شغلو کور بنور و لکن انک زهر ندن جان
خطر و هلاک وارد پس آرایشنه باقیوب زهر ندن حذر کر کرد
و قرآنده کلور (انا جعلنا ما علی الارض زینة لهما لنبلوهم ايهما احسن
عملا) یعنی زینت دنیا انسانی امتحان ایچوندر وزینت اولدیغی هر کسک
امیه سنه کوره چشمه مستحسن کورند کیدر وزهر اولدیغی اکا تعلق
وانک یوزندن یا صوره و یا معنی هلاکدر تنکم دنیا به حریص اولنلرک
نتیجه لری ظاهر در کرک ملوکدن و کرک رعیتدن * زهر این مار منقش
قاتلست * باشد ازوی دور هر کو عاقلست * زهر کسر را الله مبتدا
و مابعد نه مضافر منقش مارک صفتیدر قاتلست خبردر اصلی قاتل
است در که است در معناسنه در همزه سی حذف اولنوب قاتله متصل
قلمشدر زیر قاتل آخرنده وصله مانع یوقدر هاء رسمی و اشالی کبی
دور مفعولیدر فاعلی مابعدنده اولان کسی در زیر هر کو کاف عربیله
اصلنده هر کسی که اودر تنکم مرور ابتدی او مبتدا عاقلست خبر
و جله سی فاعله صفتدر (منقش اسم مفعولدر تنقش دن که برنسنده بی
الوان مختلفه ایله تلویین ورنکامیر ایتمکدر) قاتل قتلنددر که جسددن
روحی ازاله در موت کبی و لکن مباشرک فعلی اعتبار یله قتل و فوت
حیات اعتبار یله موت دیرلر (عاقل عقلمنددر که وسیله علم اولان قوت
مدر که در وانک محل تعینی دماغدر بوراده مراد کال عقلمدر که عقل
قدسی و عقل معاددر و عقل اوج قسم اوزرنه در بری عقل اولدر که
عقل کلدر و بری عقل اوسطدر که عقول افلاکدر و بری عقل
آخردر که عقول جزئییه در و عقل ایله روحک فرقی بودر که کرچه
ایکسی دخی جسمدن جزء دکلدر و لکن روحک جسمه تدبیر و تصرف ایله
تعلق وارد عقلمده بومعنی یوقدر بلکه نفسی قبائحدن عقل وقیده
واسطه در (معنای یت) بودر که بومنقش بلانک زهری آدمی قاتلدر
هر اول کسه که کال عقل ایله موصوفدر اول مار منقشدن دور و بعید
اولور تا که اکا قریب اولمغه زهر لنوب هلاک اولیه الحاصل انسان
مارک زهر ندن هلاک اولدیغی کبی دنیا نك متاعنه تعلق و آرایشنه
فریفته اولمقدن دخی هلاک اولور که اولکی به هلاک صوری و ایکنجی به

هلاک معنوی دیرلر و قالبک موتندن قلبک موتی اشد در زیر موت
قلبدن کفر لازم کلور که مقتضای خلود فی الناردر موت قالب ایسه
یویله دکلدر بلکه مؤمن کاله تخفهدر و نتیجه سی درجات فر باتدر
* همچو طفلان منکر اندر سرخ وزرد * چون زنان مغرور رنگ
و یومکرد * بونک تقدیری منکر اندر سرخ وزرد همچو طفلان مکدر
مغرور رنگ و بو چون زنان دیمکدر که اعرابی ظاهر در (همچو جو
ادات تشبیهدر که چوندن تخفیف اولمشدر هم لفظی ادخالده فائده
بودر که هم لفظی موافقت ایچون موضوعدر مثلاً هم جنک دیرلر
چنکه برابر معناسنه بونده دخی طفل اولمغه و اکا تشبیهدر برابرک
دیمک اولور تنکم افواه ناسده دخی بومقوله جاریدر مثلاً یا اوشاق
اولمش یا اولمش دیرلر ایکسیده برابر معناسنه (طفلان طفلاک جمعدر
مولوده الی ویدی یا شنه دك طفل دیرلر و بعضیلر دیمشدر در که
بلوغه دك اطلاق اولنور تنکم مفصلا مرور ابتدی (منکر نهی حاضر در
اصلنده نکردن نونک کسری و کاف عجمینک فتحیله و لکن بوراده
سلاست وزن ایچون نونک کسره سی اختلاس اولنور یعنی بعض
حرکت ایله اوقنور تنکم نظائری مرور ابتدی اولنده میم مفتوحه نهی
ایچوندر یعنی امر طلب فعل ایچون و میله ترک طلب فعل ایچوندر
مصدری نکر سبن در باقی و نظر و التفات معناسنه مضارعنده سین
حذف اولنوب نکرد و نکرند دینلور (سرخ قزل عارضه و معروضه
اطلاق اولنور مثلاً رنگ سرخ و سرخ رنگ دیرلر مرد جو مرد کبی
موصوف و صفت و ایکنجی صفت مشبهدر (زرد صارو در بودخی
عارض و معروضه اطلاق اولنور معروف آشه زرده دید کلری
صارو لغندن اوتوریدر آخرنده ها تخضیص افاده ایدر (مغرور
غرور دندر که الدائم دیمکدر) رنگ بویا بوی بآه عربینک ضمیمه
قوی رایحه معناسنه (مکدر نهی حاضر در کردندن ایلک و ایشلک
معناسنه مستقبلا تنده را یرینه نون کتوزب کند و کتنده دیرلر بوراده
ناظم قدس سره مکدری مکن یرینه وضع ابتدی زیر مصدر دن امر
اخذ اولنماز بلکه مستقبلات اخذ اولنور پس مکدر خلاف قیاس
اوزرنه مسامحتانددر تنکم بومنظومه ده بغض تسخیر بر محله دخی

کلور کرد) کبر و عجب و رسوایی مکرد قدر خود بشناس و خود را بی
مکرد زیرا اولی مکرد کاف عجمیه اصلی اوزرنه در که مصدری
کر دیدند در دوتک معناسنه و مضارعی کردد کلور و دال ثانیه نک
حذفیله امر اولور ایکنجی مکرد ایسه اصلدن خارجدر زیر کاف
عریسه در که مصدری کرد ندر فاعلم ذلك (معنای یت) بودر که
اوشاقتی کبی قرز و صارویه یعنی الوانیه مطلقا فقدر والتفات ایله
وزنر کبی رنگ و بویه مغرور اوله و یا خود غرور ایله که معقول یعنی
المصدر اولور بایکم المفتون و امثالی کبی الحاصل کنیدیکی اطفال
و نسایه تشبیه ایله و انلر کبی الوان و الچه و بویا و بویه باقیه والا
الدانور و رنگنورسن زیرا هر نسبه اصلده لوندن خالیسدر و لون اکا
امور عارضه سببیه حاصل اولمشدر بو سبیدن عارف اصلنه نظر
ایدوب الدائم ورنیکی خیال ییلور جاهلی اولان ایسه فرعه بقوب
خیالی حقیقت قیاس ایدر والدانوب قانور و آخر پشیمان اولور اول
عارض اولان رنگ معروضنده باقی فالماز بلکه صولار وقتا یولور پس
عاقل اولان عاقبت اندیش کر کدر فافهم * زال دنیا چون عروس
آرا سنست * هر دوروزی شوی دیگر خواستست * زال دنیا مبتدا
و آرا سنست خبریدر و چون عروس آراسته قیددر و شوی دیگر مبتدا
و خواستست خبری و هر دوروزی خواسته ظرفدر (زال پیر فرتوت
یعنی بونامش و کچمش قوجه ار اولسون زن اولسون بوراده مراد
زند زیرا دنیا عجزه تشبیه اولمشدر پس بوراده زالك دنلیه اضافتی
لجین الماء کیدر که مشبه بهک مشبهه اضافتی قیلند ندر و دنیا بی
پیرلک ایله وصف ایلدی زیرا ابتدا حدوثی الله تعالی دن غیر هیچ کسه
بلر و ابو البشر آدم علیه السلام خلق اولند قدده دنیا اکا خطاب ایدوب
یا آدم بک قوجه لغ زمانده کلدک دیمشدر آدمدن برو خود بو قدر بیک
سنه دخی مرور ایشدر که دور سنبله تمام اولمغه اقل قلیل قالمشدر
(عروس صحاحده لغت مشترکه در یعنی اسان عربده و عجمده مستعمل
کلن و کویکو اوزرنه اطلاق اولنور کله در رجل عروس و اراة عروس
دیرل و لکن مؤنثک جمعی عرائس و مذکرک عرس کلور ضمین ایله
و عروس دوکون حالنده دینلور (دخوله ذک صکره مجاز اطلاق اولنور

بلوغدن صکره یتیم دندلیکی کبی (آرا سنست اصلنده آراسته است
در که است ادات خبردر همزه سی و ماقبلنده اولان هاء غیر ملفوظه
حذف اولتوب بری برینه وصل اولمشدر و لغتده کلور که استک ماقبلنه
بر کله لاحق اولسه النی لفظا و کتابه ساقط اولور سنست و اوست کبی
مکر که متصل اولان کله نک آخرنده هاء علامت اوله اول وقتده
افصح اولان النی ثابت اولمقدرشویه است کرده است کبی فاما ظاهر اولان
بودر که ثبوت و تلفظنی ضرورت وزن ایچون در پس اگر ضرورت
سقوط و عدم تلفظنی اقتضا ایدر سه بو مقامده اولدیغی کبی لفظا
و کتابه طی اولنور آراسته فعل ماضیدن قیددر بزه مش و زنتلمش معناسنه
مصدری آراستن و آرستن در بزه مک و زنتلمک معناسنه مستقبلا تنده
سین یایه قلب اولتوب آراید و آرا بنده دیرل (هر دوروزی هر ایکی
کونده دیمکدر که یازایده در سوی و سوهر ضمه عورت اری و جامه
شوی ار جامه سیدر عامه غلط ایدوب چاشمیدر (دیگر بردخی
دیمکدر تکرار اولان نسنه نک ایکنجی سندن دیگر له تعیر ایدرل مثلا
ایکندی نماز نه نماز دیگر دیرلر بردخی نماز معناسنه شکم تفصیلی
مرور ایتدی خواستست دخی اصلنده خواسته است در که خواسته
و اور سیمیه دلش یعنی طلب ایلمش معناسنه مصدری خواستن در که
طلب و ارادیدر مضارعنده سین هایه قلب اولتوب خواهد و خواهند
دیرل و اور سیمی و الف ثانیه ایله بو مصدری که دیمک معناسنه در خاء
مضمومده یازرل و خاستن که بلا و او اوری طور مق معناسنه در قیام
کبی خاء مفتوحده یازرل (معنای یت) بودر که دنیا بر قوجه قاری کبی
ایکن کنیدی کلن کبی زنتلمش و دوزوب قوشمشدر تا که اهل دنیا
و ارباب شهوتی افساد ایلیه و بلا نکاح تعلق ایله و فعل فاجش ایله
مبتلی ایده هر ایکی کونده غیر ار طلب ایلمش و اویناش ایدمشدر
یعنی عجز دنیا کر چه بر حیل ایله سکا بو کون کلن اولوب سکا یار
اولق صورتن کوستر فاما ایکنجی کون سنی ترک ایلبوب غیر و آشنا
پیدا ایدوب اکایار اولور پس انک مطرب و چنکی یه بکرز که هر کون
برخانه ده چالوب چاغروب اوینار و برخانه ده قرار ایتز چونکه یوفادر
سندخی انک یوزنه باقیه وصیت و صدا سنه قولا قوتوب اول جانبیه

آقه واریسته فریفته اوله و سرد اولغه سعی ایله نیکم زینب شاعره
 دیمکدر (زینب قومبیلی زینت دنیایه زن کی مردانه وارساده دل اول
 ترك زیورایت * مقبل آن مردی که شد زین جغت طاق * پشت بروی
 کرد و دادش سه طلاق * مقبل مبتدا آن مردی خبر و طاق شدك
 مفعول صریحی و زین غیر صریحی و بعد الجمله خبره صفت اولور
 و کردك فحشه باعل ضمیری مقبله راجعه در پشت مفعول و بعد الجمله
 ماقبلنی پس اندر دادش جمله سی دخی انك تمة سبدر مقبل مدبرك
 مقابله در حقه اقبال ایدیچی واکا بوز طویچی و سعادت اهلیدر
 مریدیه یازانده و یا وحدت ایچوندر ادات خبر مخذوفدر که مرد یست
 دیمکدر (زین اصلنده زاین در که این اسم اشارتدر بوزاده همزه سی
 ضرورت وزن ایچون تله ظا و کتابة سافط اولمشدر) جغت جیم
 عربینك ضمی و کسر یله زن و مرد یعنی زوج و زوجه و آتش یعنی مقارن و
 حلیمی ده کلور که جغت شول عدددر که کسر سرتنه صیغه قبول ایلیه عربچه
 زوج دیرل فرد مقابله در و نعمة الله ده کلور که جغت ایکی نسبه دیرل که
 بریده بلیجه اوله مثلا ار عورتك و عورت ارک جغتیدر و ایکی اوکوز که
 پیوندزده اوله جغت دیرلر اول اجلدندر که فلان جغت سورر دیرلر
 (و طاق و جغت دیرلر که طاق ت در فرد معنایسته پس جغتك مقابلی
 اولور) و مفتاح اللغة ده کلور که طاق مصدره در اما صحاح فرسده
 اسطوانه و قات معالنه يك طاق دیه جغت برده بر قات دیرلر انتهی
 بوراده مرد و جغت و طاق و طلاق ذکر ایتدیکی مناسباتی جمع
 قبیلندندر (پشت باء عجمینك ضمیمه ارقه در ظهر معنایسته بورادندر که
 مأیون اوغلانیه پشت دیرلر پشت دوتا ایکی قات اولمش ارقه در پشت
 بست ارقه حالنك ارقه سنه بسته قیلدیچی یعنی بغلیدیچی پالاندر
 (سه اوچدر ثلثه معنایسته آخرنده کی ها فتحه بی بیان ایچون علامت
 اولافله تلفظ اولماز و لکن سینك فتحه سی کسره جانبته اماله ایله تلفظ
 اولمق کرکدر و اکثر یا اشباع اولنوب یا الله تلفظ اولنور) سه پای
 و سه پایه ساج ایاقدردر و مسجدلرده ایقاد قنابل ایچون اتخاذا ایتدکری
 معهود اغاچه دخی سه یا دیرلر (طلاق عمریدر تطایق معنایسته که
 تقییدك مقابله در یعنی بر نسته نك قیلدی ازاله ایدوب و تاقیدن تخیله

ایتمکدر بعیرك عقالنی اطلاق و حل کی صکره شرعه خانونی حباله
 نکاحدن تخلیه معنایسته استعمال اولندی زیرا نکاح قید کی بر نسته در که
 حل و اطلاق زوجنه مفوضدر که الفاظ معلومه ایله حاصل و نصابی
 اوچ عدددر که اندن صکره حله سزر جغت حرامدر (معنای بیت)
 بودر که مقبل و اهل قبول و سعادت اول مرد و یا اول بر مرد در که
 بو جفتدن یعنی زن دیسادن طاق و یکا اولدی واکا اش اولمشدن
 مفارقت قیلدی و ارقه سنی انك اوزنه ایلدی یعنی بر نسته یه یان
 و یروب و ارقه سن دوندرن کی اعراض ایلدی و یوز و یروب اقبال
 ایتدی واکا اوچ طلاق و یروب بالکلیه سرر شتدی قطع ایتدی
 و بوندن فهم ارلندی که دنیایه مدبر اولانه حقه مقبل و مقبل اولانه
 مدبر دندلی و بودخی اخذ اولسندی شهوت طبیعی و هوای نفس
 و ماسویه میل قلب منقطع اولدجقه طلاق ثلثه حکمنده اولان مفارقت
 حاصل اولماز * لب به پیش شوی خندان میکند * پس هلاک از زخم
 دندان میکند * بونك تقدیری میکند لب به پیش شوی خندان پس
 میکند هلاک از زخم دندان دیمکدر که لب میکند مفعول اولی و خندان
 ثانیه در و بعد الجمله ما بعد یله زن دنیانك حالنی بیان اولور و هلاک ایکنچی
 میکندك مفعولیدر و جار و مجروردخی اکا متعلقدر به پیش اولکی میکندك
 ظرفی اولدیچی کی (به پیش ب مفرده بوراده ظرفیت ایچوندر نیکم پیش
 پس مقابلی اولمق اکا دالدر زیرا ایکیسی دخی ظروف مکانیه دندر
 امام و خلف کی باء مذکورك آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه سه
 آخرنده اولان ها کییدر که فتحه بی بیان ایچون علامتدر فاحفظه
 (پیش باء عجمی ایله بوراده صکره معنایسته بعیده کی (زخم یاره در
 عرب جراحت دیر) دندان دیش در که اوتوز ایکی در که یکرمی سگری
 حروف عربیه و دردی حروف عجمیه مقابله سنده در (معنای بیت)
 بودر که زن دنیا اری اوکنده دوداغنی خندان ایدر یعنی اکا تعلق
 و محبت ایدن کسه نك ابتداده یوزنه کولر و انبساط و بشاشت کوستر
 صکره اصروب دیشی زخندن اهلاک ایلر پس انك خنده سنه مغرور
 اولاجق دکلدرن زرا لطفی اردنججه قهر اولمق دکلر بلکه زهر
 و شکری ممتزجدر نیکم کفره و بحر حیات دنیاده معذبدر وادکن

*

مطالعه

مغلوب بشیریت اولد قلرندن احساس عذاب ایتزل
 * * در بیان چار چیز که علامت نیک بختی است میگوید * *
 * شد دلیل نیک بختی چار چیز * هر که این چارش بود باشد عزیز *
 بونک تقدیری دیمکدر که شد چار چیز دلیل نیک بختی هر کسی که
 بود ش این چار باشد عزیز یعنی چار چیز شدك فاعلی و مابعدی
 مفعولیدر و هر کسی مبتدا این چار بودك فاعلی و شین مفعولی و بعد
 الجملة مبتدایه صفتدر باشدك فاعله فاعل ضمیری کسه راجعدر
 و عزیز مفعولیدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر (نیک بختی ده یا مصدریه در
 نیک بخت صفت مشبیه در ایو بختلومعنا سینه بختیار و بختاور کی
 بخت دولت و طالع معنا سینه و قاموسده کلور که البخت الجدمعرب
 انتهی یعنی بخت اصلنده فارسیدر صکره عربی قلوب جد فاعله
 یعنی حفظ و نصیب معنا سینه استعمال اولندی (چارش ضمیری اصلنده
 بوده منصلدر که وز نیچون محلتك غیریه وضع اولمشدر یعنی ش که
 اصلنده اش در ضمیر مفعول متصدد و بورا ده مضاف الیه واقع
 اولدیغی ضرورتله در زیر اضافه صلاحتی یوقدر جانشده کی کبی که
 انک جانی دیمکدر بوايسه صحیحدر (معنای بیت) بودر که درت نسنه
 ایو بختلولاك دليلی و دولت و سعادت و طالع نشانی اولدی هر کیمکه
 اکا بودرت نسنه حاصل اوله خلق اراسنده عزیز و محترم اولور زیرا
 هر کسک ذات و عزتی کوکبه راجعدر * اصل پاک آمد دلیل نیکبخت
 * نیست بی اصلی سزای تاج و تخت * بونک تقدیری آمد اصل پاک
 دلیل نیک بختدر که اصل پاک آمدك فاعلی و دلیل مفعولیدر و جازدر که
 اصل پاک مبتدا و آمد جمله سی خبر اوله نیست لبس معنا سینه اولمغله
 بی اصل فاعلی و سزا مفعولیدر (اصل بورا ده متفرع علیه معنا سینه در که
 آبا و اجداد مراد در زیر این اب اوزرنه متفرعدر اغصان بدن شجره
 اوزرنه متفرع اولدیغی کبی (پاک طاهر دیمکدر بورا ده اصل پاک زنا
 و عیبو بدن طاهر حسبو نسب دیمکدر) بی اصلی ده یا زائده در بقیه
 مفردات شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که شرما و عقلاعیو بدن
 پاک و سالم اولان اصل ایو بخت نشانی کلادی یعنی برکسه نك اصلی
 پاک اولمق دلیل سعادتدر اگر باشدده دولتی اولسه اصل پاکدن کلزدی

پس بومقوله کسه هر مرتبه لایقدر سلطنته وارنجه زیرا (ان الاصل
 لا یخطی) موجبجه اصلدن خطا کلز و هر کاری بحسب الغالب
 صواب اوزرنه اولور آنکچون بی اصل تاج شاهی به و سریر سلطنته
 جلوسه یعنی اهل جاه اولمغه سزا دکلدر زیرا اصلنده بی بختدر و بی
 بختدن غالباً اثر سعادت ظاهر اولماز و بو معنادندر که خضره ده بی
 نکاحدن نهی اولمشدر یعنی دمنه که بعرا بلدر انک اوزرنده بنن یشل
 اونه اعتبار اولمدیغی کبی که ظاهرده حسن و باطنده قبحدر کذلک
 منبت سوده یعنی بدبرده حاصل اولان زن دخی بویله در که اندن خبر
 کلز پس انک حسن و جمالنه رغبت ایتماک کر کدر زیرا بی اصلدر
 * نیک بختان را بود رأی صواب * انکه بدر ایست باشد در عذاب *
 نیک بختان بودك مفعول اولی و رای ثانسی و صواب صفتیدر انکسی که
 مبتدا و بدر ایست صفت و باشد جمله سی خبردر (رأی فکر و مادی
 الیه الشکر و نظر و اسند لالدن مکاسب اولان اعتقاددر) بدرایی ده
 اولان یاء ثانیه زائده و یانسیب ایچوندر (بدرایی صفت مشبیه در که
 برامز فکرلو و اعتقادلو دیمکدر) عذاب تعذیبدن مشتقدر که ازاله
 العذب در زیر مزید فیه اشهر و اظهر اولسه ثلاثی اندن مشتق اولور
 وجه مواجهه دن اخذ اولدیغی کبی و یا خود ایجماع شدیده عذاب
 دندلیکی بودر که مؤمن اولان کسه اعداء الله الیه قائم اولان آلام
 و شدادی استعذاب ایدر یعنی اکا عذب و طالتو کلور پس عذب
 اولدیغی مؤمنه و عذاب ازاله کافره نظرله اولور (معنای بیت)
 بودر که نیک بخت ایچون رأی صواب اولور یعنی هر کیمکه نیک بخت
 و اصیل و نسب اوله انک رأی و فکری بحسب الغالب صواب اولور
 خطا اولماز زیرا ملهم من عند الله در اول کسه که بد اصل اولمق حسبیه
 به فکر اولور و راه صوابدن چقوب خطا ایتسیله عذابده اولور یعنی
 مبتلای عذاب اولوب جهنمده قالور زیرا بدلتکک جزاسی بدلتک
 و ایواکک جزاسی ایواکدر آنکچون مجازات عمله مکافات دیدیلر
 زیرا خیرا و شرما عملک کفوی و برابریدر * هر که ایمن از عذاب حق بود
 * نیست مؤمن کافر مطلق بود * بونک تقدیری هر کسی که بود ایمن
 از عذاب حق نیست مؤمن بود کافر مطلق دیمکدر که هر کسی مبتدا

و مابعدنده اولان جمله سائر نظائری که صفت نیست مؤمن خبر در
 زیرا لبس مؤمن تقدیرنده در و مابعدنده اولان جمله بطریق التزام
 مفهوم اولان معنایی تصریح و کفر له تسجیل ایچوندر که انده زیاده
 تقبیح وارد در (ایمن همزه نك کسر یله قیغوسنر و غصه سنر دیمکدر
 (کافر اغنده سنر ایدیمکدر کیجه ظلمتیه اشیا بی واکنجی برده تخمی ستر
 ابتدا یکچون کافر دندلی و کفران نعمت اولان دخی اداء شکری ترکله
 ستر نعمت ایتدی و کفران نعمت اولق انکار نعمتی مستلزم اولمغه و حدانیت
 و نبوت و شریعتی انکار ایده نه شرعا کافر و ایمانسنر دندلی پس کافر
 مطلقا ایمانی اولمیا نه دیرلر که تحتند اصناف مختلفه سی واردنر تنکیم با آلا ده
 تفصیل اولندی و بویله برلرده کافر مطلق تاویل کوثرمن کافر دیمکدر که
 من کل الوجوه کافر در مثلا بعض کافر وارد که کفری اضطراب ایدر
 و قلبنده اعتقادی درست ایکن ناچار صمنه سجده و یا انی تقبیل و باشد زنا ر
 ایدر و بومقوله به نصله کافر مطلق دیمرلر زیرا کفری اختیاری دکل بلکه
 اگر اهله در و یا خود کمال خوف اوزرنه مبنی در پس اکا کفر مقید دیرلر
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که حق تعالی نك عذابندن قیغوسنر
 و بی قید اوله اول کسه مؤمن دکل بلکه کافر مطلق در زیر عذاب
 حقندن امن اوزرنه اولق حق تعالی حقنده عجز اعتقاد ایتکدر که
 او بکا عذاب ایتکه قادر دکلدر دیمکدر بو اعتقاد و بونسبت ایسه
 کفر در بلکه حق تعالی قادر مطلقدر بعد ذانظم قدس سره بیت
 سابقده سبب عذاب اولان فکرید و کار ناصوابی بیاندن صکره عذاب
 حقنده سوء اعتقاد و انی انکاردن تحذیر ایلدی تا که رطالم و مرتکب
 ایتدو کم یا نه قالور دیمه و عذاب آخرته عذاب دنیا لکه استدلال ایده
 فاعرفه * عمر دنیا پنج روزی بیش نیست * غافلست انکس که پیش
 اندیش نیست * عمر دنیا مبتدا و پنج روزی خبر و بیش نیست فاعلی
 وجهله سی معنای قصر افاده ایدر غافلست مقدم خبر و مابعدی مؤخر
 مبتدادر و بیش اندیش نیست فاعلی وجهله سی آن کسه صفتدر تنکیم
 نظائری مرور ایتدی (عمر دنیا مدت بقادر که دنیا اول بقائه معمور
 اولور حیاته بدن عمارت بولدیغی کی انکچون مدت عمارته عمر دیرلر
 و عمر مدت حیاته قلیل و کثیر نه شاملدر انکچون عمری آز و عمری چوق

دیرلر (پنج روزی ده یازانده در اصلی پنج روزست در که بش کوندر که
 مراد تقبیل مدندر تنکیم کاستانده دخی کلور) مکر این پنج روز دریابی
 و ترک دخی بورادن اخذ ایدوب بش اون کونلاک عمر دیر و دنیا نك عمری
 بش کون دکل بلکه بر ساعتدر تنکیم دیمشدر که (الدنیاساعه فاجعلها
 طاعة) و بونده دور افلاکک سر عتبه اشارت واردر کویا شمس کبد
 سمانن نقطه اخیره بر ساعتده دور ایدر و بلکه بر لحه ایچنده یازقبش
 و دنیا آخرت اولور (بیش باء عربینك کسر یله آرتوق دیمکدر زیاده کی
 بیش و کم دیرلر زیاده و نقصان معناسنه پیش اندیش وصف ترکیبی رد
 اولک فکرایدی معناسنه زیرا پیش باء عجمی ایلر اوکدر و اندیشه فکر در
 اندیشیدن فکرایتمکدر پس پیش اندیشك تقدیری اندیشنده پیش در
 و پیش اندیش معناده عاقبت اندیش کی در زیر انسانك مستقبلی اوکی
 و عاقبتی در تنکیم قرآنده کلور (یعلم ما بین ایدیهم و ما خلفهم) یعنی امور
 مستقبله و ماضی بی بلور اگر چه عکس دخی ایتشدر در فاما اوضح اولان
 معنا اولدر (معنای بیت) بودر که مدت دنیا و عمر انسان بش کوندر
 زیاده دکلدر یعنی شی قلیلدر که بش کون فی الحال کلوب کچدیکی کی اول
 دخی سر بع الانقضادر پس غافل و بارده در اول کسه که عاقبت اندیش
 و اوکی فکرایدی دکلدر یعنی او کدن صوکنی صایمز و عاقبتی نه اولاجتی
 فکر ایلر زیرا فکر عاقبت امور مهمه دندر و مهمی ترک ایدوب غیری
 مشغول و اندن محجوب اولمغه غفلت دیرلر فافهم * ترک لذات جهان
 باید گرفت * دامن صاحب دلان باید گرفت * گرفت بایدک فاعلی
 و ترک گرفتک مفعولدر دامن دخی ایکنجی گرفتک مفعولدر (معلوم اوله که
 ماضی اوانه می توان لغظی ضم اولنسه اول ماضی مصدر معناسنه اولور
 می توان دانست و می توان آورد کی می توان دانستن و می توان آوردن
 دیمک اولور که معنای بلك اولور و کنورمک اولور دیمکدر و كذلك
 اولنه باید و بیاید و می باید و خواست و خواهد ضم اولنسه بوضوئلرده
 دخی ماضی مصدر معناسنه اولور باید دانست کی که بلك کرک دیمکدر
 شمدیکی حالده و یا کلچک زمانده و بیاید دانست کی که بلك کرک کلچک
 زمانده دیمکدر و می باید دانست کی که بلك کرک شمدیکی حالده دیمکدر
 و خواست دانست کی که بلك دادی و خواهد دانست کی که بلسه کرک

*

مطل

*

دیمکدر پس بوندن فهم اولندیکه بوکماندن ایکی فعل مجتمع اولسه
ثانی مصدر معناسنه اولور و بومقامده باید گرفت دخی بویه در باید
گرفتن دیمکدر طوتمق کرک معناسنه ننکم حلیمی ده کلور که گرفت
صیغه ماضیدر و مصدر معناسنه دخی استعمال اولور گرفتار طوتمق قدر
گرفتن طوتمق قدر فصیح بودر که مضارعنده یاز یاده ایدوب کیردو کیرنده
دیرل لذات لذاتک جمعیدر که نقیض الم در و قرآنده کلور لذة للشار بین
ای لذیذة الحاصل لذت ادراک ملایم در حاسه ذوقه کوره طعم حلاوت
و بصره کوره نور وقوت و همیه به کوره مرجو ک حصولی وقوت
حافظه به کوره امور ماضیه نک حضور و تذکری کبی و بعضی اشیاء واردر که
من وجه ملایم و من وجه منافر در دواء مر کبی که نافع اولدیغی جهتدن
ملایم و لذت و مر اولدیغی جهتدن منافر و الم در باید کرک معناسنه و نباید
کرکز دیمکدر مصدری بایستن در کرک اولمق معناسنه مضارعنده سین
حذف ایدوب باید دیرل (دامن داماندن تخفیف اولمشدر انک معناسنه که
عرب ذیل دیر) دلان دلک جمعیدر صاحب دل اهل دل دید کلریدر که
دل بوراده لحم صنوبری دید کلری دکلدر بلکه انک مشتمل اولدیغی
قوت لطیفه در و صاحب دل اودر که احدیت جمیع اسما اولان اسم
اعظمه عارف اوله که اول اسم الله در پس اصلا عارف بالله اولمیانک
و یا بعضی اسمایه عارف اولانک قلبه قلب دیمزل مکرکه مجازا دیه لر
اشته اهل دل اولوب حقندن اکاه اولمق بو وجهله اولور که اکا حقیقه
اهل دل دیرل و الادعوائله و یا بعضی اسماء جزیه بلکه کشی عارف بالله
اولماز (معنای بیت) بودر که لذات جهانک و امور شهویه نک ترکیبی
طوتمق کرک طریقی ندر دیر سک اهل دل اولنلرک دامانی اخذایمک
لازمدر که انلر تسلیک ایله بطریق التدریج مشتهیات طبع و هوای
نفسانیدن خلاصک چاره سن ییلورل و باذن الله تعالی تزکیه به باعث
اولورل ننکم قرآنده کلور (بتلو علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب
والحکمة) یعنی بوآیتده و غیریده تزکیه جناب رسالته صلی الله
علیه و سلم نسبت اولنمشدر بناء علی هذا اهل دل اولنلر دخی
بطریق الارث اول معنادن حصه مند اولمشلر در و لذات جهان
معظم حجاب و اول البساب اولغله ناظم قدس سره آنی تصریح ایندی



ولذات ایچنده سائر تعلقه صالح اولنلری دخی درج ایلدی پس مقصود
ماسوادن اعراض و حقه اقبالدر قال الله تعالی (وتبذل الیه تبذیلا
ای انقطع الیه انقطاعا کلیالپس فوقه انقطاع فاعلم بذلك * در پی لذات
نفسانی مباش * دوستدار عالم فانی مباش * دره باشک ظرفیدر دوستدار
ایکنجی مباشک مفعولیدر فانی عالمک صفتی و عالم دخی دوستدارک
مضاف الیهی در پی باء عجمه بنک فتحیه ایز معناسنه در که عرب اثر دیر
مباش نهی حاضر در مصدری باشیدن در باء عربیه اولمق معناسنه
حاضر باش حاضر و مهیا اول دیمکدر لذات نفسانی لذات روحانیدن
احترازدر پس بوراده نفسله مراد نفس حیوانیه در نفس ناطقه دکل
آخرنده یا نسبت و الف و نون زیاده در وحدانی و صنعتانی و حلوانی
و امثالنده اولدیغی کبی دوستدار وصف ترکیبی در اصلنده دارنده
دوستدر مصدری داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده شین رایه
قلب اولنوب دارد و دارنده دینلور پس دوستدار دوست طوتمقی
دیمکدر فانی باقی مقابلیدر مراد عالم آخرتدر که باقی و قائمدر
(معنای بیت) بودر که لذات نفسانیه ایزنده وانک اردنجه واکا
طالب اوله بلکه لذات روحانیه طلبکاری اول زیر انسان حقیقی نک
غداسی بودر لذات نفسانیه ایسه انسان حیوانی نک غداسیدر
و روح پرور ایله تن پرورک فرقی بین السماء و الارض در که بری سفلی
و بری علوی در و عالم فانی نک دوستداری اوله یعنی آنی کندیکه
دوست و محبوب طوتمه زیرا بقایم بوقدر بلکه دارین قیدندن
خلاص اولوب یارباقی اولان حتی کور ولذات فانیه بی علوم و فیوض
باقیه به تبدیل ایله تا که هر موطنده همشینک اولسون * نیست
حاصل رنج دنیا بردنت * عاقبت چون می بیاید مردنت * رنج دنیا
بردنت کلاه سنک مفعولی و تاء خطاب فاعلیدر که اکا مضافدر
و بردنت دخی نیستک فاعلی و حاعمل مفعولیدر زیرا بوراده نی لبس
معناسنه در عاقبت بیایدک ظرفیدر مردنت بیایدک فاعلیدر بردن
مصدر در ایلمتک معناسنه مضارعنده بانک ضمه سی فتحیه ابدال
اولنوب برد و پرند دیرل چون بوراده حرف تعلیلدر می بیاید ده
بامضوءمدر زیرا حرف شفوی به ملاقیدر و مضارع اولنده باعلامت



استقبال و می ادات حالد و حال و استقبال اجتماعی ممکن اولما مغله
می لفظی تحسین لفظ ایچون اولور زیرا بوراده مضمون فعل استقبال
اقتضای ایدر ارادت با ترجیح اولور (مردنت سنک موتک دیمکدر که
مردن نایه مضافدر و لکن بردنت اضافتی کی فاعلنه دکلدرد زیرا
جامددر (معنای بیت) بودر ~~سکه~~ سنک دنیا زحمتی ایلدوب
چکدیکوکلک حاصلی یوقدر یعنی دنیا ایچون امک وزحمت چکمک
بی حاصلدر شول معنادن اوتوری که آخر اولمک کرکدر یعنی اولسر
وفنا بولسر سن پس فانیده فانی ایچون نه چالشور و وجود که زحمت
و یرسن بلکه (الدنیامزرعة الاخره) وفقیجه دنیاده آخرتک ایچون
سعی ایله که امکک ضایع اولسون و آخرتده پر حاصل اوله سن
* ازنت جان چون برون خواهد شدن * خاک اندر استخوان
خواهد شدن * بونک تقدیری چون خواهد شدن جان برون ازنت
چون خواهد شدن خاک اندر استخوانت دیمکدر که شدن بوراده
رفتن معناسنه در خواهد شدن کیمک دلر یعنی کیدیسر دیمکدر
بوصورتده جان خواهدک فاعلی و شدن مفعولیدر و مفعولی تقدیم
ایتمک خواهد شدن ایله بله مستعمل اولدیغنددر و برون شدنک
مفعولیدر و جار و مجرور اکامتعلقدر و خاک ایکنجی خواهدک فاعلیدر
و خاک متصل اولان ضمیر خطاب معناده استخوانه قیددر تنتده اولان
ضمیری ایسه جانه قیدایتمک حاجت یوقدر زیرا جانت ازتن و جان
ازنت دیمه نک میانده معناده فرق یوقدر چون بوراده تعلیل اولی
تا کیددر زیرامال بردر (برون ضم باثله طشره دیمکدر برون آمدن
طشره جفمق و برون رفتن طشره کیمک و برون آوردن طشره
چقرمقدر) اندر ظرفیت ایچوندر اصلی اندرون در که ایچر و در و او
ونون حذف اولوب اندر قالمشدر (استخوان ضمله و واور سمبله مکدر در
عظم کی کرچه کنکراش و زنی اوزره در فاما بوراده لاجل القافیه
خانک فتحه سی ضمه جانبیه اماله اولور (معنای بیت) بودر که چونکه
جان تن جسمکدن طشره کیدیسر و دنیا سکا قالمشدر در بوسیدن رنج دنیا
چکمک بی حاصلدر چونکه قبرده عظمکه طبراق کیدیسر و طولسر در
بومعنادن اوتوری سندخی کار دنیا بی قوا حاصل موت وفنا

و خاکله یکسان اولمق و استخوانه و کوزه طبراق طولمق مقرر اولمق کفره
و جفره کی (یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیاه و هم عن الاخره هم غافلون)
وفقیجه بناء قصور و حفر آبار و اجراء انهار و غرس اشجار و امثالی امور
فانیه به اشتغال و اضاعت عمر ایتمک کرکدر و الا عاقبتی خسارت و ندامتدر
* * در بیان اسباب عافیت گوید * *

* عافیت را کر بجوی ای عزیز * می توانی یافتن در چار چیز *
عافیت بجوی و یافتن می توانی نک مفعول لریدر عافیت بلا و آفتدن
سلامتدر نتکم د عاده کلور (استلک العفو و العافیه) ای ترک
العقوبة و السلامة (بجویی فعل مضارع مخاطبدر مصدری جستن
و جوییدن در طلب ایتمک معناسنه بجویی ده با جیمک ضمه سنه
اتباعا مضمومدر بجویی کی آخرتده یاه ثابیه خطاب ایچوندر (می توان
دخی فعل مضارع مخاطبدر مصدری توانستن و توانیدن در
کوج یتکم معناسنه توان کوجدر قدرت کی توانا کوجلودر (یافتن
بولمقدر مضارعنده فایه قلب اولوب باید و یا بنده دیرلر و بعض
لغاتده یابیدن دخی یازیلور و لکن استعمال قدیم اولکیدر (معنای
بیت) بودر که ای عزیز و محترم کشی اگر عافیت و سلامتی طلب
ایدر سک درت نسنه ده بولمغه قادر اوورسن یعنی اگر درت نسنه
بوانورسه سلامت دخی بولنور فاعلم * ایمنی و نعمت اندر خانه دان *
* تندرستی و فراغت بعد از آن * بوییت چار چیزی مشتملدر که
بری ایمنی و بری نعمت و بری تندرستی و بری فراغتدر و اندر
قرینه در که بوراده دان دانستن دن امر در یتکم معناسنه مضارعی
داند و داننده کلور وصفیت مشبهده دانادیرلر بلکن معناسنه یوخسه
اسم جامد ~~دک~~ در ظرف مکان معناسنه جامد دانده و امثالنده
اولدیغی کی پس ایمنی اکامفعول اولور (ایمنی ده یا مصدریه در ایمن
کسر همزه ایله قیغوسر و غصه سزدر) نعمت انکله تنعم و تعیش اولوب
طبعه ملایم اولان امور لذیذده در (خانه اصلنده خانددر که مطلقا منزلدر
انسانک اولسون سائر حیواناتک اولسون یولجیلر قوندقلری بره خان
دید کلری کندیلر نه و حیوانلر نه منزل اولمغله در (خانه خصوص
اوزر نه آدم ساکن اولدیغی منزلدر که ترکیبده اکا او دیورلر آخرتده

ها اختصاص ایچوندی یعنی معنای عامدن معنای خاصه نقلک علامتیدر
و بوراده خانه دان دن منفصل یازیلور فاما خاندان که حرمدن
کتابه دروانک امثالی هانک حذفله متصل رسم اولمق دخی نظراننده
قاعده تخفیفه مناسبدر زیر بوراده دان ظرف مکاندر که اسم جامددر
(تندرستی اصلنده درستی تن در اضافتله دولت خانه کبی اصلنده خانه
دولتدر تخفیفاهمزه حذف و مضاف الیه تقدیم اوانوب ترکیب قلمشدر
و بوزکیب وصف ترکیبی نک وصف مشبهه نک غیری ترکیب در غفلت
اولمیه (درستی ده یا مصدیره در دست بتون در که شکسته نک
مقابلدر تنک بتونلکی صحتله و آفتدن سلامتله در زیر مرض و آفت
بدنی شکسته کبی قیلور انکیچون مزاجم ناخوش و شکسته لکم وارد در
دیرلر پس تندرستی صحت بدن و صاعلق دیدکلر بدر (فراغت شغلک
ضدیددر که بین الناس اکا ایشسزلک دیرلر برکار و عملده بولمیه سن
و خلقه قارشیمبوب آسوده خاطر اوله سن (بعد ازان یعنی عافیت
مذکوره بی مصراع اولده ذکر اولسان ایکی نسنه دن صکره که بری
ایمنی و بری نعمت در بوایکیده ییل که بری تندرستی و بری فراغدر
(معنای بیت) بودر که عافیت و سلامتی قیغومنزاقده ییل زیر
مغوم و مغوم اولان غائله دن خلاص اولماز و دخی نعمت خانه ده
ییل یعنی اگر منزلتکره نعمتک و تعیش ایده جک نسنه واریسه
بلای فقر دن قورتلدک و اجلق برز خندن نجات بولدک زیر فقر
غالب دن الله تعالی به استعاده اولمشدر و دخی عافیتی تندرسلکده یعنی
صحت بدن و صاعلقده ییل زیر مرض انسانی حقندن عانقدرد و صاحبی
بی حضور و متکدردر انکیچون خواص بشر طالب موت اولدیلر فاما
مرضی است یلر زیر موت نحمه مؤمندر که سبب لقاء الهی در مرض ایسه
یوبله دکلدر و دخی عافیتی فراخده ییل یعنی ظاهر حالده بر نسنه به
شغلک و انکله تقیدک اولیه که اول ایش سنی بی تاب و پرتعب ایلیسه
و مقصود اولان کاردن قاله سن تنکم حدیثده کلور که (شغلکدن اول
فراغی غنیمت ییل) یعنی فارغ و آزاد ایکن کار حق و شغل آخرت طوط
والا برکون بر مغلطه و مشغله و قیوده دوشرسن که بدخی اول قیوددن
خلاص اولمغه مجال بولرسن پس فراغله مراد فراغ دل دکلدر زیر

بومعنی ایمنی لفظندن مفهومدر بلکه شغل دنیادر که انده بلانه ایدیکی
معلومدر مکرر که فراغت غم معاشدن فراغ دل و ایمنی مطلق
قیغومنزاقده محمول اوله تنکم آشفه ده بادل فارغ دیدیکی بیتندن
مستفاددر و جائزدر فراغ دل ایله مراد فراغ ظاهرک مستلزم اولدیغی
فراغ دل اوله پس فراغ دل لازم ایله ملزومدن تعبیر اولمش اولور که
بومعنی بزم ذاهب اولدیغمز معنای سابقدر * چونکه بانعمت امانی
باشدت * عافیت را زان نشانی باشدت * بونک تقدیری چونکه
باشدت بانعمت باشدت زان عافیت را نشانی دیمکدر که چون حرف
شرط بانعمت ده یا مصداحیت ایچون و تاء خطاب باشدک مفعول
صریحی و نعمت مفعول غیر صریحی و امانی فاعلیدر و بعد الجملة فعل
شرطدر عافیت ایکنجی باشدک مفعول ثانسی و ضمیر متصل منصوب
مفعول اولی و نشانی فاعلی و بعد الجملة جزاء شرطدر (امانی ده
اولان یا زانده در امان و امن خوفک ضدیددر بوراده امان دن مراد
ایمنی در زیر قیغومنز اولان کسه ده خوف اولماز پس بونک اصلده
تقدیری چونکه باشدت ایمنی و نعمت دیمکدر که چار چیزک ایکیسیدر
تنکم بیت آیدن روشندر (و باشدتک تقدیری باشد ترا در لسان عربله
دیمک اولور که اذا حصل لك الامان مع النعمه ای مع حصول النعمه
ایضا واجتمعا) نشانی ده یا زانده در نشان علامتدر نشانه کبی و اکثر
بودر که نشانه اوق نشاننده مستعملدر تنکم هاء اختصاص اتی
اقتضاید (معنای بیت) بودر که چونکه سکا نعمت ایله به امان و ایمنی
حاصل اوله یعنی بوایکسنی سنده موجود و یا بانفعل حصوله کله سکا
انک یعنی اول ایکی نسنه نک حصولندن عافیتدن نشان و سلامتکه
علامت اولور تنکم تقریری مرورایتدی * بادل فارغ چوباشی تندرست
* دیگر از دنیا نباید هیچ جست * بونک تقدیری چوباشی تندرست
بادل فارغ دیگر هیچ نباید جست از دنیا دیمکدر که تندرست باشی نک
مفعول صریحی و بادل فارغ غیر صریحیدر و بعد الجملة فعل
شرطدر زیر اچو لفظی چوندن مخفف حرف شرطدر و مصراع ثانی
جمله سی جزاء شرطدر جست نبایدک فاعلیدر زیر نباید دن صکره
کل فعل ماضی مصدر معنایه اولدیغی بالاده بلندی پس بوراده



جست جستن دیمکدر که طلب ایتمکدر جویدن کی و از دنیا جسته
متعلقدر واک تقدیری هیچ نباید جستن چیزی را از دنیا دیمکدر که
چیزی مفعول و از دنیا انی بیان اولور و دنیادن مراد متاع دنیادر (باشی
فعل مضارع مخاطبدر) دیگر بردخی در تنگم تفصیلی مرورایتدی
(نیا بد فعل مضارع منفیدر کرکز معناسنه) هیچ جیم عجمیله اصلا
معناسنه در هیچ نکفت اصلا نسنه سو یلیدی دیمکدر (معنای بیت)
بودر که چونکه دل فارغ ایله تندرست اوله سن یعنی نشان عافیتدن
بو ایکی نسنه دخی سنده بوانه بردخی دنیادن اصلا بر نسنه استمک
کرکز را عقلی اولان کسه به بونلر کافی و حالته و افیدر الحاصل بی غم
اولمق و خانه ده نعمت اولوب نامرده محتاج اولماق و صحت بدن و شغل
دنیادن فراغ نشان سلامتدر و گاه اولور که نعمت و فراغ و جوانی مفسده به
سبب اولور تنگ شاعر دیمشدر (ان الشباب و الفراغ و الجدة) مفسده المرء
ای مفسده * بر میاور تا توانی کام نفس * تانیفتی ای پسر در دام نفس *
اولکی تاما دام معناسنه میاوره ظردن و کام میاورک مفعولیدر ایکی تاغرض
و تعلیل ایچوندر در دام نیفتی به ظرفدر بر اصلنده استعمال ایچوندر علی
کی و افعال و مصادر اوائلنده تحسین لفظ ایچون زائد کلور و لکن
بوراده علو معناسنه رمزدن خالی دکلدر زیر میاور نهی حاضر در که
اصل مه آوردن تخفیفاً همزه یایه قلب وها رسمتی حذف ویم وصل
اولمشدر مصدری آوردنر و اوک فتحه سبله کتور مک معناسنه
و بر آوردن یعنی بر کله سنک انضمامیله یوقار و کتور مک یعنی قالدر مقدر
قالدر مق ایسه اعلادر و مستقبلنده رایه حرکت و یروب آورد و آورنده
دیرل کثرت استعمالنه بناء تخفیفاً وای حذف ایدوب آرد و آورنده دیرل
و مصدرنده آوردن دخی مستعملدر کام کاف عربیله مرار معناسنه و شول
کام که کاف عجمیله در آدم معناسنه در خطوه کی و لکن طباق معناسنه
اولان کامده اختلاف ایدوب بعض اهل لغت کاف عجمیده درج
ایتدیلر و بعضیلر کاف عربیله اولمغه ذاهب اولدیلر تنگم مولانا
جامینک بوییتی اولکیه داندنر (بجمر عشق تو شستم ز کام دست امید
چر کام سعی بکام نهنگ می اید) و بوییتی دخی ایکنجی به نشاندنر
(کسی که کام برین بجرمی نهنگی کام) بکام میرسد آخر ولی بکام

نهنگ (ظاهر بودر که ایکنسنگ دخی جواز نه اشارتدر پس طماق
معناسنه اولان کاف عجمیله دکلدر دیو دخل ایدن جهلندن دخل
ایتدی) نیفتی مضارع مخاطب منی در دوشمیه سن معناسنه بونلر دخی
اصلی رن افتی در که تخفیفاً همزه یایه قلب اولمشدر مصدری افتادن
و افتدن و افیتدن و افتن کلور دوشمک معناسنه سقوط کی مستقبلنده
الف و یا دوشوب افتد و افتنده دنیلور و گاه اولور فتد دخی دیرل (دام
طوزاق و آغ اسم جنسدر بوراده مراد مکر و حبله نفسدر استعاره
طریقیه) (معنای بیت) بودر که ای پسر مادامکه قادر سن نفسی
یوقار و کتورمه و قالدر و تحسین ایدوب شهوتنک حصولیله انی
بر مراد ایتمه تا که نک طوزاغنه و آغنه دوشمیه سن زیر اسن انی بسلیوب
مراد پنجه اولدبقه قوت بواور و آخر حبله ایله سنی صید ایدوب زار
وز بون قبلور پس اول سنی قتل ایتمزدن اول سن انی مجاهده و ریاضتله
قتل ایده کور تا که شرنیدن خلاص اوله سن * زیر پای آور هوای
نفس را * کم بدوده بهره های نفس را * هوای نفس آورک مفعولی
وز زیر پای ظرفیدر کم ده کله سنک مفعول اولی بهر تانیستی بد و غیر صریحی
زیر آلت در تحت کی مقابلی زیر در اوست معناسنه یای یا الله و یا بسز
آیا قدر (آور فتح و اوله امر حاضر در کتور معناسنه تفصیلی بیت
سابقده در هوای ده اولان یا اضافت ایچندر پروای و امنالی کی هوای
قصرله نفسک میل و اشتها و استلذاذ ایلدیکی نسنه در که انده برهان
سماوی یعنی داعیه شرع و دلیل عقلی اولمیه انکیچون بر کسه بی ذم
ایتسدر هواسنه تابعدر دیرل و فلان کسه اهل احوادندر یعنی متعمدا
سستدن زایغ و مخرفدر دیمکدر (کم کاف عربیله فتحیله ؟ کسک
ناقص معناسنه مقابلی پیش در باء عربیله کسریله که ارتوقدر زائد کی
تنگم بالاده دخی کذر ایتدی) (بدو اصلنده باودرا کا غناسنه بدان کی که
اصلنده بان در ایکنسند دخی همزه تخفیفاً داله ابدال اولمشدر) (بد
دالک کسری وها ساکنه ایله امر حاضر در ویر معناسنه مصدری
دادندر) (که ویرمک در اعطا معناسنه مضارع عتده الف هایه قلب
اولنوب دهد و دهنده دیرل بعد ذابعضیلر که امر حاضر مصدر دن
مشتغدر دادن لفظندن امرده کلک سماعی و شاذ در زیر مصدرنده

دهیدن دخی لغت اولی قول ضعیف و به ضیاع که امر مضارع
ما خورد در دیدار انزه کوره دهدن ده اولی قیاسیدر شوقدر واردر که
امرد ده دالک کسره سی سماعیدر زیر قیاس فحدر (بهره های ده اولان
یادخی یاء اصنافدر بهره ها بهره نک جمیدر که ترکیده پای دیرل آخرنده
ها اختصاص ایچوندر فلان ایچون فوندی دیه جک برده بحجم بهره فلان
نهاده دیر بهره معنای مذکور ده بوندن مأخوذ در کافی الدقائق
(معنای بیت) بودر که هوای نفسی آیفک الله کتور بوخسه الله
اوزنه یوقارو قاندرمه یعنی نفسی هوای خصوصنده زیون و مغلوب
ایله یوخسه مساعده ایچم پس برنسنه بی ایاق الله الحق عدم اعتباردن
و خوار و مقهور ایتمکدن کایه در و تفکک نصیبی نفسه اکسک ویر
مقصود قلت اوزنه ویر دیمکد رزیرا ناقص اولان سنه زانده کوزه
قلبی مستزمدر ولکن بوراده قلت عدمدن عبارت دکلدرنتمکم (نفسک
مطینک) و دخی (ان انفسک علیک حقاً) کاد الدرس دیمک اولور که
نفسی تقلیل غذائله ضعیف قبل یوخسه اچلقدن بالکلیه اولدرمه
زیرا زاه حقه سنک مطیه کدر وی جو وی علف مطیه یول یور یوز
بلکه هلاک اولور اشته نفسی اولدرمک دیدکاری قع هوای ایچون
بعض اسبابه مباشرتدر بالکلیه بدنی افساد دکلدرنتمکم قرآنده کلور
(لا تفلوا فی دینکم) یعنی دین ده غلو انواع اوزنه در که از جمله افراط
ریاضنده رهبان و امثالنه تشبهدر فاعلم ذلك * نفس و شیطان می
برند از ره ترا * تا بند دارند چه ترا * نفس و شیطان مبتدا ترا
برندک مفعولی و بعد الجملة خبردر ایکنجی ترابند اذ ذلک مفعولی
و جمله سی تعلیلیه در برند فعل مضارع و تون علامت جمع
ضابدر مصدری برندنر جمله که ایتمکدر مضارع عتده صمده
فحده به ابدال اولنوب برد و برند و برنده دیرل (ترا اصلنده تورا در
بلا اشباع الواو انت معناسنه در واو ادات مفعول اولان رایه اتصاله
تخفیفاً حذف اولمشدر) بند ازند اصلنده باندازنددر تخفیفاً همزه
بایه ابدال اولمشدر اندازنده تون ثانیه علامت جمعدر مصدری
انداختن در مستقبلنده خای رایه قلب ایدوب انداز و اندازنده دیرل
و تون فعلنده علامت جمعدر (چه جیم بحجمینک قبی و آخرنده هانک

سکونله مطلقاً قیودر چاهدن تخفیف اولمشدر (ره راهدن شه شاهدن
وتیه تیهاهدن اولدیغی کبی (معنای بیت) بودر که نفس و شیطان
سنی بولدن یعنی طریق مستقیمدن که طریق حقندن ایلتنور یعنی حقیرل
و چاده دن منحرف قبولرل تا که سنی جهنم حقورنه اتار و سنجیده
براغدرل زیر نفس اماره طاغیه در که طریق حقندن عادله در زیر
مقتضای هوی و شهوات ولداندر جهنم ایسه شهواته محفوفه در
و شیطان مضل استنده در که دائماً کاری رهنمکدر و هدادن ضلاله
تحویلدر چرنکه بوعلندن اوتوری سکا مسلط اولورل پس سن دخی
تقوی و طاعت قوتیه له تسلطلرن دفع ایدوب یولکه طوغری کیت
و مفسد و مضله اویمه فاعلم * نفس را سرکوب دائم خواردار * تا توانی
دورس از مر داردار * سر نفس را کوب دیمکدر که سرکوبک مفعولدر
و دائماً طرف و خوار مفعولدر دورس ده شین که ضمیر غائبدر داره
قیددر تقدیری دارش دور از مر داردار دیمکدر که شین دارک مفعول اولی
و دور ثانیه در تا توانی با لاده ذکر اولدیغی اوزنه مادام معناسنه
استمرار افاده ایدر و توانی تاویل مصدرده اولوب لغت عربیه ایله
تقدیری خذها فاجعلها بعیده عن جیفه الدنیا مادمت تقدرا علی
الدوام و فی کل وقت من الاوقات اوفی کل حال من الاحوال پس داره
ظرف اولور (کوب کاف عربیه امر در مصدری کوفتن در دکن
معناسنه ضرب کبی مضارعنده قایه قلب اولنوب کوبد و کوبنده
دیرل (خوار و اورسمیله ذلیلدر لغاتده خاء مضومده یازمشدر مع هذا
یار و خار قافیه سنده در دیمشدر در (دار امر در مصدری داشتن در
طوئق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارند دیرل
(مردار جیفه مردار خور چبلاق در که دولکنج دخی دیرل (معنای بیت)
بودر که نفسک باشی دوك و ضرب و تأدیب ایله زیر احرورندر و دائماً آتی
خوار و ذایل طوت زیرا دنی الاصلدر که خای در وی اصلدن خطا
چوق واقع اولور بو مقوله ایسه عزته یرامز و قادر اولدیقه اتی مردار
داردن دور طوت یعنی جیفه دنیادن و حرام و خبیث اولان نسنه لره
میل ایتدکده تقریب ایتمه زیرا جمیع اعضا و قوایه ضرری ساری اولور
و حدیثده کلور که (اعدی عدوک نفسک الی بین جنبک) یعنی اشارت

ایله که نفسک صفات ذمیه سنک اکثریا آری ایکی پهلو اراستندن
 ظاهر اولور اکل و شرب و شهوت فرج و غیره کی * نفس بدراهر که
 سیرش میکنده * درکنه کردن دلیرش میکنده * بونک تقدیری
 هر کسی که میکندهش نفس بدرا سیر میکندهش درکنه کردن دلیر
 دیمکر که هر کسی مبتدا میکندهش ده شین مفعول اول و اضمار قبل
 الذکر طریقیه نفس بدرا جعفر نفس بد شین بدلدن سیر مفعول
 ثانیدر و بعد الجمله مبتدایه صفتدر دلیر ایکنجی میکندهش مفعول ثانیه
 و بعد الجمله خبر مبتدا در (سیر اماله ایله طوق معناسنه شیمان کی
 مقصود قححه جانینه اماله در تا که عمر مصداق معناسنه اولان سیردن متمیز
 اوله زیبا بوسیر سنیک کسره سیه در) کنه کاف عجمینک ضمیمه کاهدن
 مخففدر عربی جناحدر (دلیر کسردال ایله بهادر در ظاهر بودر که
 اصلنده دلاور در تصرفات عجمیه واییه مقلوب ولام مکسور
 اولندر گویا وکوی کی دلیر و دلاوردن مراد قوت قلبدر که آورنده
 دلدر دل کتور مکدن مراد قوت دلک اثارن اظهار در که بهادر اقی
 دیدکلر بدر شکم نظیری گفتار در که مرور ایتدی (معنای بیت) بودر که
 هر کی که نفس بدی طوق ایله و آج طومر کاه ایله کنده انی بهادر
 و توانا ایله زیرا الله تعالی نفسی اصلنده درت بیک ییل جوعله مبتلی
 ایدوب تربیه قلمش و اعترافد بوییت ایتدر مشدر پس هر نه زمان شهواتی
 یوزندن طرفی اولسه و همواسنه مساعدده بولسه معصیت دکل بلکه
 کفر بلکه ادعاه ربو یته داعی اولور شکم نیجه لرنه واقع اولدی چشید
 و غرود و فرعون و غالی کی بوسیدندر که قرآنده کلور (ولو بسط الله
 الرزق لعباده لبغوا فی الارض) و دیمشدر که شهوت بطنه مساعدده
 بولند بجه شهوت فرج صبیذ اولماز و یوایکی قوتی تضعیف ایچونددر که
 بو قدر ریاضت شافه چکرلر * خلق خود را دور دار از هر مزه *
 تائیفی در بلا و در بزه * خلق دارک مفعول اول و دور ثانیه در خلق
 حله مهمله ایله بوغازدر که عرب حلقوم دخی دیر (خود و اور سیمله کنده
 دیمکر (مزه میمک قحی و زاء عربی ایله لذات و داد چاشنی معناسنه
 بی مزه داد سزدر مزیدن طامق معناسنه مزه دن تصرف اولمشدر
 بلا سبب الم اولان نسته در امراض و امثالی کی بنودندر که امتحاندر

زیرا

زیرا انسان انکله امتحان اولور و یابلی دندر کسرله که لباس اسکیمک
 و چوریمکدر غم و غصه و امثالی ایسه انسانی کهنه ایدر وفاتی قبلور
 (بزه بیه عمرینک قحیه کناه (معنای بیت) بودر که کنده بوغاز کی
 هر لذتدن دور طوب یعنی هر مشتهای طبعک اولان نسته بی حلقومکه
 قومه تا که بلا و کاهه دوشیمه سن زیرا اکل ایندییکک نسته اگر
 حلال ایسه استیفاء لذات ایندییکک ایچون مشغول اولور سن و افراط
 ایدر سن امراضله مبتلی اولور سن و نیجه لرنه دن هلاک اولمش لر در
 و اگر حرام ایسه عاصی و عذابه گرفتار اولور سن چونکه بر هر حال
 لذاته تهالکده غائله واردر اگر دارینده باشم و بدغم اسن اولسون
 دیر ایسک تناول مطعومات و مشرب و باتده اعتدال اوزرنه اول و هر باید
 ارزوی نفسه مساعدده اتمه زیرا قرآنده کلور (اذهیم طیباتکم فی حیاتکم
 الدنیا) و حدیثده کلور که برکسه بر مشتهایی نفسندن منع ایتسه
 قدرتی وار ایکن بله انک ایچون یوز حسنه یاز یله فافهم و اعمل بذلك
 * زآب و نان تالب شکم را پر مساز * همچو حیوان بهر خود آخور مساز *
 شکم معناده مسازک مفعول اولی و پر ثانیه در جار و مجرور اکا
 متعلقدر و آخور ایکنجی مسازک مفعولی و بهر تعلیل و همچو تشبیهدر
 تا بوراده انتهاء غایت ایچونددر (پرضم بیه فارسیه طولو مملو معناسنه
 (مساز نهی حاضر در مصدری ساختن در دوزمک معناسنه مضارعنده
 خا زایه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرلر) همچو ادات تشبیهدر
 مثل معناسنه و لکن هم لفظی موافقه دلالت ایتمکله تشبیهدر برابرک
 افاده ایدر که اکا تشابه دیرلر زیرا ایکی طرفدن دخی اعتبار اولور شکم
 کلام عربده کلور (رق الزجاج ورق الخمر) فتشابهاتشاکل الامر
 یعنی انسان حیوانی حیوانه تشبیه اولور کن حیوان دخی او مقوله
 انسانه تشبیه اولور شکم دیرلر که اگر حیوان کورمک استرسک فلان
 آدمه نظر ایله زیرا اکل و شرب و خوابده همان حیواندر حیوان حس
 و ادراکی اولانه دیرلر و فرقی ایدوب دیمشدر که هر حیوان اولان حی
 اولور قاعا هر حیوان اولان حیوان اولماز ملک کی که اکا حی دیرلر حیوان دیمزلر
 زیرا حیوانات حیوانیه دم ایله اولور که مقتضای طبیعت کشفه در
 ملکده ایسه نوردن مظبوط اولغله طبیعت کشفه اولماز و حق تعالی

*

نور الانوار اولمغله حی دندلی زیر حیاتی ذاتیه در خارجدن روحه
و یادم ایله دکلدر انسانده و غیریده اولدیغی کبی حیوان حرکتله در
یعنی بامفتوحه در که حیوانک معناسنده اولان حرکتله دلالت ایچون
حرکت ویرلشدیر کلام ناظمده قدس سره سکونی لاجل الضروره
واسان عامه ده اغلاطدندر (بهرادات تعلیلدر) خود بعضی نسخده
دالله در که کندی معناسنده در و بعضی نسخده رائله دوشمشدر
بیچک معناسنده در ایکبسی دخی موجه و او ایکبسی اوجهدر (خورمدله
و و او ملغوظه ایله حیوان یا توب طور اچق بر که عرب اصطبل دواب
دیر موقف دواب معناسنده که لغت شامیه در بوراده بر لفظی ایله
قافیه اولمق ایچون و او تلفظ اولمز (معنای بیت) بودر که طودا غکه
کلنجیه قارنکی آب وناندن پردوزمه و طولدرمه مقصود بوغاز که
کلنجیه دیمکدر ولکن بطریق المبالغه لیه دک دیدی و حیوان کبی
کندک ایچون و یا بیچک ایچون یعنی بیکدن اوتوری آخوردوزمه
الحاصل چوق بیدیک صورتده بطنکی حیوان آخوری کبی قلمش
اولورسن بو صورتده سندخی حیوان اولورسن پس بوتشبیده اکول
اولنلرک حالی تقیح وارد و اعتدال اودر که بطنی اوج حصه ایدوب
بر حصه سن طعام و بر حصه سن شراب و بر حصه سن نفس المق
ایچون تهیته ایده ایشته عامه ایچوندر والا خواص ناس قلات اکلدن
ضامر البطن اولور فاعل بذلک * روز کم خور کرچه صائم نیستی *
* پر نخور آخر بهائم نیستی * بونک تقدیری کم خور روز کرچه صائم
نیستی نخور پر آخر بهائم نیستی دیمکدر که کم لفظی خورک مفعول
مقدمی و روز ظرفی و صائم نیستی نک مفعولدر کرچه بوراده ان وصلیه
کیدر که جزادن مستغنی در پر نخورک مفعولدر بهائم نیستی مفعولی
اولدیغی کبی روز کوندردر که شب مقابلهدر (کم کاف عریضه فحقیه
ناقص معناسنده در) خور امر حاضر در خوردن دن یک دیمکدر اکل
کبی لغت حلبی ده و اور سمیه دیمشدر (کرچه اگر چه دیمکدر که
اصلده حرف شرطدر و چه نسبه دیمکدر چیز کبی ونه دیمکدر که
ذوی العقولک غیریدن سئوالدر که لفظی ایله ذوی العقولدن
سئوال اولدیغی کبی بوراده الله اعلم رابطه برنه استعمال اولنشدیر که

کبی صائم صومندر صوم اصلنده مطلقا فاعلدن امسا کدر که مطعم و کلام
ومشیه شاملدر صکره شرعه مکلفک طلوع بخردن غروب شمسه دک
نینه اطیبینی یعنی اکل و نکاحی تناول واستمناء واستفادن امسا کنده
استعمال اولندی (نیستی ده تا خطاب ایچوندر کرچه صائم نیستی نک
لسان عربیه تقدیری وان لم تکن صائما دیمکدر) نخور نهی حاضر در
زیر انون حرف نفیدر که کله لرنک اوللرنه داخل اولوب ننی حکم قصد
اوانورولکن افعال و مصادر و اسماء فواعل و مفاعیلده متصل یازیلور
(ندانست و نداند و ندانستن و نداننده و ندانسته کبی و اسماء جوامد ده
و اسماء زمان و مکان و نعوت و مبالغه ده و امثالده هاء علا متله منفصل
یازیلور) آخر مکر معناسنده تعریض مقامند استعمال اولنور نتکم
تفصیلی حرورایتدی (بهائم بهیمه ک جعیدر بهیمه تمیز و نطقی اولمیان
حیواناتدر که صورتلرنده ابهام و اشکال اولوب مفهوم اولمغله بهیمه
دندلی و قاموسده کلور که بهیمه حیوانات برو بخردن چارپا اولنلره
شاملدر و مفرداتده کلور که صکره تعارفده سباعدن ماعداسنه اسم
اولدی بهائمک جمعیتی افراد خورنده اعتبار یله در فاعرف (معنای
بیت) بودر که صائم دکل ایسکده کوند ز آراکل ایله یعنی صائم دکل
د یو کثرت اکلدن حذرایله و چوق یه مطلقا کیجه ده و کوندزده
آخر سن حیوان دکلسن یعنی چوق یک حیوان صغیدر پس سن
مکر حیوان سنکه چوق برسن بومعنی تعجب اولنه جق معنا در
دیمکدر * ای که در خوابی همه شب تا روز * بهر کور خود چراغی
بر فروز * ای کسی که تقدیرنده در که مبتدا و مابعدی صفتدر چراغی
بر فروزک مفعولی بهرانی تعلیل و بعد الجملة خبر و مبتدا و خبرای کله سنک
منادی سیدر خوابی ده یا خطاب ایچوندر خواب و اور سمیه منامدر
و منامده اولان واقعه معناسنده دخی اطلاق اولنور (همه جمله دو کلی
معناسنده در هر نه اولورسه بلنه همدان دیرلر اصلنده هم در که موافقت
ایچوندر آخرنده ها اختصاصده دالد که معنای عامدن معنای خاص
علی به نقل علامتیدر تا انتهاء غایت ایچوندر کور کاف عجمینک ضمیه
قبردر ترک سنله دیر (چراغ کسر جیم عجمیه فیلده بنان اودک اسمیدر
آلت مخصوصه به چراغ دیدکلی مجازدر بر فروزده بر تحسین لفظ

ایچون زاید در (فروز فاك ضمیمه اصلنده افروز در که امر در مصدری
افروختن در یاق و باقی معناسنه لازم و متعددی کلور مستقبلنده
خا زابه قلب اولنوب افروزد و افروزنده دیرل (معنای بیت) بودر که
ای کسه که بتون کیجه صباحه دك او یقوده سن کنندی قبرك ایچون
بر چراغ و موم افروخته قبل یعنی باقی و بالکل در تا که ظلمت قبردن
خلاص اولاسن الحاصل کوندزه دك او یویوب ظلمات خوابده قاله
بلکه کیجه نك بر مقدارنی طاعتله احیایله تا که طاعتك نوری قبرك
سكا چراغ کبی اوله واکرین طاعتی کوند زاید رم دیرسك کونك
نوافلندن کیجه نك فضائلی چوقدر زیر نه سجد مرغوب فیه در و
عاشقلا ایل ده مناجات و معراج ایده کلمشدر پس عبادنی کوندزه قصر
ایتمك دخی بر غفلتدر زیر متابعت نبویه دن و سیرت حسنه صلحادن
خروجدر * خواب و خور جز پیشه انعام نیست * خفتکا زابه
زین انعام نیست * تقدیری خواب و خور نیست جز پیشه انعام
بهره زین انعام خفتکا زادیمکدر خواب و خور مبتدا و نیست خبر
و جز استثناء در و جائزدر که خواب و خور نیستک فاعلی اوله زیرا
عریده لبس معناسنه در یعنی لبس المنام والا کل الافعل الانعام
بهره ایله بوا یکنجی نیست دخی بوا یکی اعتبار اوزرنه در خفتکا ن
ایکنجینك مفعولیدر که را تعلیل و تخصیص ایچوند (خور بیچکدر
نتکم لغت قره حصاری ده مصر حدر) (جز حرف استثناء در) (پیشه
صنعت و کاردر تفصیلی مرور ایشدر) (انعام قحله نعمك جمیدر
حرکت ایله انعام انواع اربعه در که ابل و بقروضان و معزدر ذکر
و اتی اعتبار ایله ازواج ثمانیه دینلور وجه نسیمیه بودر که ابل عند العرب
وسائر لری عند غیرهم اعظم نعمتدر) (خفتکان خفته نك جمیدر الف
و نون ادات جمع و كاف فارسی خفته آخرنده اولان هاء غیر ملفوظه دن
بدلدر و بعضی ایدیدلر که کات مجموعی ادات جمیدر بوصورنده خفته
منفصل و صورت اولی ده متصل یا زیلور نتکم بالاده بلندی (بهره
مرور ابتدی) (زین اصلنده زاین در همزه سی تخفیف و کتابة حذف
اولمشدر) (انعام کسره ایهضال الاحسان الی غیر معناسنه در و لکن
موصول الیه ناطق اولق شرطدر پس فلان کسه فرسی اوزرنه انعام

ابتدی دینلر بلکه زید و عمروه انعام ابتدی دینلور (معنای بیت)
بودر که خواب و خور یعنی منام واکل دکلدر الاحیوانك کاری در زیر
حیوان اندن غیری سن بلز خفته اولانلره یعنی او بویانلره بوانعام
واحساندن بهره و نصیب یوقدر یعنی کیجه عبادتندن و نعم آخرندن
و بلکه حنذ دینادن بله حصه لری یوقدر زیر چوق او یومق
و خصوصاً عند الصباح خوابده بولمق نقصان رزقه سیدر و طاعت
نقصان اوزرنه اولدجه نصیب آخرت دخی اکسلور و لکن نقصان
وقلندن عدم ایله تعبیر ابتدکی بطریق المبالغه در و جائزدر که
این انعام خصوص انعام اشارت اولا که عند اهل الخصوص انعام
معهود در که ینهم و بین الله حالت طیبه در * ای پسر بسیار
خواهی خفت خیر * کر خبرداری ز خود بی گفت خیر * بعض
نسخده کر خبرداری ز روز ستخیز دوشمشدر بسیار خفته قید در
خیر جله مستأ نفعه در مصراع ثانی جله شرطیه در بی گفت
خیر ثانی به قید در خواهی خفت خواهی خفتن تقدیرنده در که
خواهی و اورسمیه مضارع مخاطبدر و خفتن کامفعولدر زیر بالاده
گذر ایلدی که خواهی ایله و بعض کلمات معروفه ایله ترکیب اولسان
فعل مصدریاً و یلنده در زیر ایکی فعلك فعلیت اوزرنه اجتماعی صحیح
دکلدر) (خفتن یاق و او یومقدر خواهی خفت بسیار چوق او یومق
در سن او یویسر سن دیمکدر) (خیر امر حاضر در مصدری خیریدن در
سور ینوب ایمکلمك و قالقمق معناسنه مضارعی خیر دو اسم فاعلی خیرنده
کلور) (بی گفت سو یلندن و دیمدن دیمکدر بی حرف نفیدر که جوامده
داخل اولور (معنای بیت) بودر که ای اوغل چوق او یومق و آخرنده
راخته اولق در سن و یا خود چوق او یویسر سن یعنی قبره کیرد کده
اوراده چوق یا تورسن و قیامتیه دك باشك قالد رمز سك ابدی خیر
یعنی اولدی یاد ایدوب شمدی کیجه ایچنده فراشندن قالد و سرك
بصدقندن قالد و بر مقدار حقه عبودیتده اول اگر کندکدن و یا خود
روز رستخیز یعنی قیامت کونندن خبرك و ارایسه و میت دکل ایسك
تغیر صورله قبرکدن قالد دیمدن و اسرافیلک خطابی کوشکه ایرمدن
سن اختیارکله شمدی یرندن قالد تا که قبرندن قیامتک آسان اوله

زیرا هر عملك جزاء مناسبی وارد و نوم اخ الموت در و انسان فراشنده
 قبرده میت کبی در پس قبردن قیامی نائمك فراشندن قیامی کبی در
 فافهم جدا * دل درین دنیای دون بستن خطاست * دامن ازوی
 کرتودر چینی رواست * تقدیری بستن دل درین دنیای دون
 خطاست که در چینی دامن ازوی رواست دیمکدر که بستن دل مبتدا
 و درین ظرف و خطاست خبرد ر کر حرف شرط و تودر چینی نك
 فاعلی و دامن مفعولی و بعد الجملة فعل شرط و رواست جزاء شرطدر
 (در ظرفیت ایچوندر و لکن بستن که بغلمقدر بآله تعدیه ایدر پس
 بوراده درین برینه بدین كرك ایدی و لکن دل بسته دنیا اولمق اکا دخول
 و توغلی مستلزم اولمغله فی معناسنه اولان درایله استعمال اولندی
 دنیای دونده اولان یا آخرنده حرف مد اولان کلماته متصل اولان
 یاد ر که حرف توسل دیرلر اضافنده و صفتده کلور پر وای او و ابروی
 مشکین کبی بوراده موصوف ایله صفت میانشده کلمشدر زیر دون
 دنیانك صفتیدر دون ادنی دیمکدر اعلی نك مقابلیدر زیر دنیانك حالی
 درجه آخرتدن آشغدر که دنیا فانی و آخرت باقیدر (بستن بغلمقدر
 مضارعنده سین نونه قلب اولنوب بندد و بندنده دیرلر) در چینی ده در
 تحسین لفظ ایچون زایددر بر چینی واقع اولان نسخده دخی بر در کبی در
 (چینی فعل مضارع مخاطبدر که یا خطاب ایچوندر مصدری چیدن در
 دیوشرمك معناسنه مضارعنده نون زیاده ایدوب چیند و چیننده دیرلر
 (روالایق و درست و جائز عجم جائز کورر مپسن دیه جك یرده واداری
 دیر زیر جوازده معنای مرور وارد ر روانك معناسی ایسه مرور
 ایدیچی در (روا اصلنده رفتن دن مشتقدر کافی الدقائق) (معنای بیت)
 بودر که بودنیای دنی به کوکل بغلمق خطادر زیر اعلوهیتی اولان کسه
 ادنآله علاقه و اشنایی ایتمز بوجهتدن سن اکراندن دامن دیوشروب
 ال سلکرسك شان عالی که لایق و مناسبدر و الادینا و آخرتده دنی
 اولورسن زیرا دنلشدر که علو الهمة من الایمان یعنی علو همت ایمانك
 شعب عالیبه سندندر و حدیثده کلور که (ان الله يحب معالی الامور
 ویبغض سفاسفها) و دنیا به تعلق ایمانك انك حیاتی سومك و زخارفه
 میل و تحسیننده تکلفدر و حدیثده کلور (حب الدنيا رأس كل خطیئة)

زیرا دنیا معظم ایچوندر که کثیفدر و حجاب مانع مشاهده در * ازچه بندی
 دن بدنیای دنی * چون نه جاویدست دروی بودنی * دل بندینك
 مفعولدر بدنیاده با تعدیه ایچوندر که اهل فرس اصطلاحنده اکا
 تعلق مجرد ایچون اولان بادیرلر یوخسه تعدیه اصطلاحیه دکلدر
 نه جاویدست مقدم خبر بودنی مؤخر مبتدا در دروی بودنی به
 متعلقدر (ازچه مقام تعلیلده استعمال اولنورندن دیمکدر) (بندی
 فعل مضارع مخاطبدر مصدری بستن دریت سابقده شرح
 اولمشدر بعض لغاتده بندیدن دخی بغلق معناسنه مصدردر
 بوصورتده بندد و بندیده اولان نون اصلی اولور یوخسه سین دن
 مقلوب اولماز فاما اصطلاح عجمه کوره ظاهر بودر که بندیدن مصدر
 فرعیدر اصلی دکل (دنی مدغدر که اصلی دنی فعیل وزنی اوزرنه
 صکره ادغام اولنوب دنی دنلشدر خسبس و حقیر معناسنه بوراده
 تخفیف و ضرورت اخدی البائین حذف اولمشدر) (چون تعلیل ایچوندر
 (جاوید ذال معجه ایله در اید معناسنه زیر ماده دن صکره کلمشدر شکم
 قاعده سی مرور ایدی) (بودنی ده یا زائده در بودن مصدردر اولمق
 معناسنه مضارعنده و او مفتوح قلنوب بود دیرلر) (معنای بیت)
 بودر که دنیای دنی و حقیر و بی قیمته نه سبیدن کوکل بغلدك چونکه
 انده اولمق و قرار ایتك اید دکلدر یعنی سنك ایچون دنیا ده بقا
 اولد یغیچون كرك ایدیکه اکا دل بسته اولیه سن فاما کمال غرور
 و غفلتدن (بحسب ان ماله اخلاصه) موجبجه کندیکی اوراده باقی
 قیاس ایتك و کوکل و یروب عمارتده مشغول اولدك مع هذا کوپری
 اوزرنده سن که محل بنا دکلدر انکچون دنلشدر که (الدنيا قنطرة
 فاعبروها ولا تعبروها * ظاهر خود را مبارای فقیر * تا چوبدیری
 باطنت کردد منیر * ظاهر خود مبارانك مفعول مقیدی در باطنت
 کردك مفعول اولی و منیر ثانسی وجهه سی تعلیلیه در زیر تا بوراده
 غرض و تعلیل ایچوندر تشبیه که چوبدیر یدر منیره قیددر (مبارا نهی
 حاضردر که میم مفتوحه نافیه و یا همزه دن بدلدر اصلی آرادر
 مصدری آرستن و آرستن کلور بزه مك وزینت ایمك معناسنه
 مستقبلانده سین یایه قلب اولنوب آراید و آراینده دیرلر و بعض لغاتده

آراییدن دخی مصادریه درج اولمشدر بوصورته قلبه حاجت قالماز
ولکن ظاهر اولان بودر که بیت سابعده مرور ایدن بندیدن کی
آراییدن دخی مصدر فرعیدر (فقیر کثیر الاحتیاج دیمکدر که مرور
ابتدی) (حوادث تشبیهدر که چون دن مخفقدر) (بدری ده یا زانده در
ویاتیکبر ایچوندر که تعظیمه محمولدر) (بدر نورله مبتلی یعنی طولاش قر
معناسنه که آیک اون دردنی واون بشنی کیجه سنده اولور ماه چهارده
اون درت کیجه لك آی دیمکدر ونورله طولادینی انعکاس طریقله در
بوخسه سریانه دکل اگر چه رای نک کوزنه لذاته نور کورینور
و بدرده طلوع وامتلا دن هربری معتبردر زیر قرق طلوعی شمسدن
مقدمدر که طلوعله اتی مبادرت و مسارعت ایدر و امتلاسی اعتباریه
بدره بی یعنی طولوکسه بی اکا تشبیه ایدر و جائزدر که عکس اوزره
اولوب امتلا سندن اوتوری قریبدره به تشبیه اولنه) (کرد کاف عجمیه
فعل مضارعدر مصدری کردیدن کلور صبرورت و تحول معناسنه
(منیر انارتنددر متعدی و لازم استعمال اولور روشن قلمق و روشن اولق
معنارنه بوراده ایکسی دخی موجهدر) (معنای بیت) بودر که ای فقیر
کنیدی ظاهری آراسته و مزین قلمه تا که باطنک بدرکی روشن اوله
ویا بدر آفاقه روشنالق و یردیکی کی باطنک دخی انفسده بو حال
اوزرنه اوله قال الله تعالی (واشرق الارض بنور ربها) یعنی نور
شمسله وجه آفاق منور اولدینی کی نور الهی ایله دخی وجه انفس
منور اولور الحاصل کشتی ظاهری تزیین ایتک اتی تنویر ایتک کبیر
خصوصا که تلبس ابتدکی قشاش قسمندن اوله فاما ظاهری تزیین
وتنویردن باطنه خسوف واقع اولور کل ایمدی زن کی ظاهری آراسته
قلمقدن فارغ اول تا که بوفراغ و ترکک اثری باطنکده ظهور ایدوب
ظاهرک برینه باطنک منور اولسون زیراهر عملک جزاء موافقی وارد
وایکی مرتبه ده عریانلق یعنی هم ظاهره و هم باطنه بریده مجتمع اولماز
وقتی طرف ملبس اولور سه طرف آخر مجرد اولور و فقیر تغییرنده
نکته بودر که ظاهری ملبس اولق فی الحقیقه غنایی مستلزم اولماز
بلکه باطنی لباس معرفتدن و نور طاعتدن مجرد اولدیه بینه اکا فقیر
دینلور نتکم عکسند غنی دینلور فافهم جدا * طالب هر صورت



زیبا مباح * در هوای اطلس و دیبا مباح * طالب آخرتک کسریله
مباشک مفعولی و ما بعد نه مضاعفدر زیبا صورتک صفتیدر در هوای
ایکنجی مباحه ظر فدر آخرنده یا اضافت و توسل ایچوندر (طلب
برسنه نک وجودندن تفحص و تفتیش ایتکدر کرک اول سنسده عین
اولسون و کرک معنی اولسون (هرکل افراد معناسنه در) (صورت اعیان
موجودات بری برندن انکله تمیز اولدینی معنادر پس اگر صورت
شکل ایسه عامه و خاصه اتی ادراک ایدر صور محسوسه کی والا
خاصه ایدر فقط صور معقوله و معنویه کی که بونلره صور حقیقه
دیرلر بوراده صورته مراد صورت حسیه در) (زیبا زکلو و یراشقلودر
اصلی زیب دلا زینت و بزرگ معناسنه صکره مبالغه ایچون آخرنه الف
کتور دیرلر کویا و پویا و بینا و جویا و امثالنده اولدینی کی کافی
الدقایق پس زیبا صیفه مبالغه اولدی که صفت مشبهه نک
بر نو عیدر ایکنجی نوعی نوله اولاندر خسدان و کریان و حیران
وامثال کی و بوفقره لایح اولان بودر که بوالفه الف نسبت دیمک
دخی صمیمدر نتکم ترکی ایله تغییرندن ظاهر در یعنی زکلو و یراشقلوده
لورلی اذات نسبتدر عزتلور و عزتلی مروتلی کی و نسبتدن دخی
فی الجماله مبالغه مفهومدر) (مشکین و غمکین و امثال کی) (مباح نهی
حاضر در مصدری باشیدن در اولق معناسنه) (اطلس معروف قاشدر
خاسنر اولغله اطلس دیرلر نتکم عرشه فلك اطلس دیرلر زرا کوکبدن
عاری در و درت کسیه سادات طلس دبیلر زرا یوزارنده شعر یعنی
فیل و عقل یوغیدی و انلر عبدالله بن الزبیر و قیس بن سعید بن عباده
واخلف بن قیس وقاضی شریحدر) (دیبا معرفه قیمتلو قاشدر
(معنای بیت) بودر که هر زینتلو صورته طالب و راغب اولمه مثلاً
اطلس و دیبا و امثالی صور حسنه به یا قوب عاشق و مائل اوله ورنکنه
قاله زیر اصلنده بی رنگدر ورنک امر عارضله حاصل اولمشدر مثلاً
خرده بین اولان انک اصلانه نظرایدوب لون عارض و زینت ظاهره سنه
الدغمز الحاصل ذاتندن خبردار اولان صفات حسنه باقاز بلکه حسن
صفاته بقر زرا مقصود مطالعه اسما و صفات واندن ذاته انتقالدر
بوخسه مجرد سیر آثار دکل اکثر با ناسک نظری امور حسیه ده

وخصوصا امور حسبہ تک مزین و منقش اولانده در زیر حسله الفتاری
 غالبدر اگر معنی جانبیه التفاتاری اولایدی دینا تک کوزلی انلره زشت
 کور بنور دی * از هوی بگذر خدا را بنده باش * زنده کی می بایدت
 در رتبه باش * بونک تقدیری بگذر از هوی باش خدا را بنده می بایدت
 زندگی باش در رتبه دیمکدر که خدا را باشک مفعول اولی بنده ثانیه در
 می بایدت ده تا ضمیر منصوب متصل زندگی فاعلدر و بونکلام شرطی
 متضمندر که اگر می بایدت زندگی دیمکدر پس باش در رتبه جزاء
 شرط اولور (بگذر ده با کافک صمه سنه اتباعا مضمومدر زیرا کاف
 اصلنده مضمومدر بوراده وزن ایچون اسکان اولمشدر) بگذر امر
 حاضر در مصدری گذاشتن و گذاشتن در صالیویرمک و یکمک معنای
 یعنی و از کلمک و پر بردن بر بره یکمک مضارعنده شین رایه قلب
 اولتوب گذارد و گذارنده دیرل زنده کی ده یا مصدر به و کاف زنده اخرنده
 هاء غیر ملفوظه دن بدلدرد (زنده زای عربی تک کسریله مرده مقابلدر
 حی و میت دیمکدر) رتبه زای عجمینک قصبه کهنه و پلاس و پاره پاره
 اولش قفتان و مرقع (معنای پیت) بودر که هوای نفسدن کج و حقه
 قول اول زیرا هوادن میخوشن سنه بوقدر شول جهندن که هوا
 پرهان سماوی و دلیل عقلی اوزرنه مینی دکلدر بلکه شهوت مجرده دادر
 شرع مطهر ایسه هوا و شهوتی رفع ایچون موضوع و امور
 جاهلیه بی هدم ایچون منصوبدر و بونددر که قرانده کلور (افرایت من
 انخذ الکه هوا) و بومعنی ایچون ناظم قدس سره خدا ایله هوایی
 مقابله ایتدی زیرا هوا اکثر ناسک معبودیدر و سکا زنده لک یعنی حیات
 حقیقه باقیه طیبه کر کسه زینت دنیایی ترک ابدوب پلاس ایچنده
 اول که فقر اخرقه سیدر زیرادرویشلک سرمایه سعادت و سبب حیات
 قلبدر تنکم غنا باعث ممات دلدر بوجهندندر که اغنیادن موتی ایله
 تعبیر و صحبتلرندن تحذیر اولمشدر زیرا موتایه مقارن اولان دخی میتدر
 و بوراده ناظم قدس سره زنده ایله رتبه بی جعی اطاقتدن خالی دکلدر
 و ناظمک لطافتندندر که بونظمنده بعض مواضعده التزام مالا یلزم
 و بعض مواقعده تجنیس طریقه سالک اولمشدر ولیکن تطویلدن
 حذرا بوقفر خامه سندن یسانی طی اولمشدر * خرقه بشینه را

پردوش کن * شربی ازنا مرادی نوش کن * بونک تقدیری کن خرقه
 بشینه را پردوش کن نوش شربی ازنا مرادی دیمکدر که خرقه کن
 کله سنک مفعول و جار و مجرور اکا متعلقدر و نوش ایکی کن لفظنک
 مفعول اول و شربت ثانیه و جار و مجرور شربتدن حالدر خرقه
 کسره خرق دندر قفله که بارمق و بیرمق در خرقه بزپاره سیدر
 و مرقع بزپارلندن مرکب و محیط اولغله جزئی کل اوزرنه اطلاق
 ایدوب مجموع ثوبه خرقه دیدیلر (بشینه ده پشم پاه عجمینک قصبه
 بونک در قبون و امشالی یوکی کی) مرکب لبقه سنه پشم دوات دیرل
 با نسبت ونون تا کید نسبت و هاء اختصاص ایچوندرد زیرا پشمه
 منسوب اولان سنه چوقدر پس خرقه مراد اولیجی بشینه دیرل
 یعنی اطلاق اوزرنه ذکر اولندقه هائله تخصیص اولتور فاما خرقه
 بشین دنلسه بلاها دخی استعمال اولتور و پشمه نسبتدن مراد
 منسوبک ماده وجودنی بیاندرد (پس بشینه بونکدن دوزلش عبا
 و خرقه دیمکدر لوزینه کی که لوز بادام و لوزین بادم ایچیله اولان
 سنه و لوزینه خصوص اوزرنه شکر بورلدر) دوش اوموز که چکن
 دخی دیرل عرب منکب دیر (کن امر حاضر در مصدری کردن در
 ابشلمک و ابلمک معنای مضارعنده را برینه نون کنورب کند وکننده
 دیرل شربی ده اولان یا وحدت ایچوندرد شربت اصلنده بنا مره در که
 بر کره ابچمک دیمکدر بوراده شراب یعنی مایشرب معنای سنه در زیرا
 باد وحدتدن مفهوم اولان شراب جنستدن نوع غریبدر بوختنه
 شربیدن دکل قال الله تعالی (و علی ابصارهم غشاوة) ای نوع
 من جلس الغشاوة غریب (ناحرف نفیدر که مشتقه داخل اولور تا
 مرادیده اولان یا مصدر به در نوش ابچمک اسم مصدر در اصل مصدر
 نوشیدن در (معنای پیت) بودر که بونک خرقه بی یعنی عبایی اوموز که
 ایله یعنی آل وائی تلبس ایله (و بر مراد اولایم دیرسک نامرآد لغندن بر
 نوع غریب شراب ایچ یعنی نامرآدلق برنسنه در که سائر امور واحواله
 کوره انده غرابت واردر که هر کس پوشرابی نوش ایده مز بلکه
 بر مرادلق شربنه طالبدر ناظم قدس سره دیمک استر که درویشلک
 و خرقه پوش اولمقلق نامرآد لغندر و دیساده بویه نامرآد اولان

آخرته بر مراد اولور که خرقه پشمینه برینه حله سندن
 واستبرق تلبس ایدر و سائر احوال دخی اکا کوره اولور
 و دیشلردر که (المريد من لا ارادة له یعنی مرید ارادت مستقله می
 یوقدر بلکه انک ارادتی ارادت حقّه تابعدر اشته ارادنده فنا بودر
 * ای که در برمی کشی پشمینه را * پاک سازاز کبر اول سینه را * تقدیری
 ای کسی که می کشی پشمینه را در بر ساز اول سینه را پاک از کبر دیمکدر که
 کسی مبتدا و ما بعدی اکا صفت و اول سازه ظرف و سینه سازک
 مفعول اول و پاک ثانسی و جار و مجرور پاک متعلقدر و بعد الجملة
 مبتدایه خبر در (بر بوراده حرفدر علی معناسنه بر من نیم اوزر نیمه
 و بر تو سنک اوزر یکدیمکدر) کشی فعل مضارع مخاطبدر و مصدری
 کشیدندر چکمک معناسنه (ساز ساختن دن امر در دوزمک معناسنه
 مضارع عنده خازیه قلب اولوب سازد و سازنده دیرلر و مصدری
 سازیدن دخی کلور و لکن مصدر فرعیدر بوصورته قلبه حاجت
 قائماز نتکم نظاری مرور ابتدی (کبر کاف عربینک کسر یله انسلان
 کندینی غیریدن اکبر ظن اتمکدر تکبرانی اظهاردر) سینه کوکس در
 صدر معناسنه بوراده سینه ایله مراد دادر که سینه نک باطنی در یعنی
 سینه دله ظرف واقع اولمشدر نتکم قرآنیه کلور (ولکن نغمی القلوب التي
 فی الصدور) معنای بیت) بودر که بالکن عبا پوش اولمق کفایت اینار
 بلکه ای کشی که خرقه پشمینه بی اوزر یکدیمکدر سن و کیر سن اول
 سینه و قلبی کبر صفتیدن پاک دوز و انک لوئندن طاهر قبل بعده
 صوفی و درویش اول والا متکبر درویش اولماز ناظمک قدس سره
 مرادی فنا فی الله ایله نفسی خاک ایلکدر زیرا کبر که کندینی غیریدن
 اکبر و اعظم و اعلی کورمکدر زائل اولدقدده کندینی غیریدن اصغر
 و احقر و ادنی کورمکدر که حقیقت تواضع و سجدیه بودر و کبراشد
 اوصاف نفسانیه دن اولمغله ناظم قدس سره انی تصریح ایلدی
 سوال اولنور سه که فقراده کبر صفتی تصور اولنور می بلکه بومعنی
 اغنیاده محو طدر جواب بودر که کبریک حقیقتی بنک دبد کلریدر
 اتانسته هر کسده ایسه حانه کوره واردر زیرا مقتضای جبلت در و نفس
 انسان ترکیه اولمق ایندن و انک امثالندن پاک اولمغله و اوصاف قلبیه ایله

قائمغله در * کرمی خواهی نصیب از آخرت * رویدر کن جامهای
 فاخرت * نصیب خواهی نک مفعولی و جار و مجرور نصیب متعلقدر
 و جمله سی فعل شرطدر و بدرکن کله سنه ظرف و جامها مفعول
 و جمله سی رودن بدلدر و رو یعنی بدل و مبدل منه جزاء شرطدر
 همی خواهی فعل مضارع مخاطبدر همی ده هاء مفتوحه که حاله دال
 اولان می اوزرنه داخل اولمشدر معنای حالی تا کسد ایچوندر نتکم
 ماضی ده معنای بعدی تا کیده محمولدر پس ماضی به داخل اولان
 می لفظی بعد ده دلالت ایدر (همی کفتم کبی که زمان قدیمده سو یلدم
 و سو یلدیکم مقرر در دیمکدر و مضارعده همی دانم کبی که بوزمان
 حاضرده یلورم و یلدیکم مقرر در دیمکدر زیرا همی تقریر ایچون دخی
 کلور مقرر میسدر دیه جنک برده عجم همی دیر (نصیب حظ منصوب
 یعنی معیندر اصلی نصیدر که وضعدر) آخرت دار آخرت دیمکدر نتکم
 (لبس لهم فی الآخرة الا النار) نظم جلبندنه حذف اولمشدر و کاه اولور که
 دار لفظی آخرته مصاف اولور (ولدار الآخرة) کبی که ولدار الحیوة
 الآخرة تقدیرنده در و امام راغب دار آخرتی نشاء ثانیه و دار دنیایی
 نشاء اولی ایله تفسیر ایشدر فاما مال اعتبار یله در والا صحیح دکلدر
 بلکه دار آخرت دار البقادر که سعدایه کوره جنت و اشقیایه نسبتله
 جهنم در و آخرت دندلیکی دنیادن طغوز یک یسل مؤخر خلق
 اولمغله در و آخرت عاقبت کبی در که اطلاق اوزرنه ذکر اولنسه جنت
 مراد اولور نتکم قرآنیه کلور (والعاقبة للمتقين) یعنی عاقبت مطلقه که
 جنتدر متقی اولنلر ایچوندر و بته کلور (وان الدار الآخرة لهی الحيوان)
 یعنی جنت و نعم جنت ایچون بقاء ابدی واردر که اهلی حیات حقیقه
 صاحبی در دنیا و اهل دنیا ایچون ایسه بقا یوقدر و جهنم کرچه باقیدر
 فاما (لا يموت فيها ولا يحيى) ایله موصوفدر (رو امر حاضر در مصدری
 رفتن در یوریمک و کیمک معناسنه مضارع عنده فانی و او و تابی داله
 قلب ایدوب رودر و ونده دیرلر (در بوراده قیودر که عرب اکا باب دیر
 ولکن در ایله طشره جقمقدن ده کایت ایدرلر مثلاً بدر آمدک معنای
 حقیقی سی قیویه کلدی و در آیدک قیویه کلور در فاما خر و جندن
 کایه در پس بدرکن اخراج ایله دیمک اولور (جامها جامه نک جمعدر

آخر نه یا صفت و موصوف میبایندة توسل ایچوندر جامه معنای
اصلی اعتباریله ملبوس و مفروشیدن اعمدر ملبوسه تن جامه دیرل
اصلی جامه تندر مفروشه جامه خواب دیرل اصلنده همزه ایله جامه
خوابدر اما جامه کثرت استعمالله ملبوسده اعلام غالبه دن اولمشدر
اطلاق اوزینه ذکر اولنسه آرقیه کیچک مراد اولور و جامه اوکی اچق
و طوتق لباسدن عامدر اوکی اچق قفسانه قبا دیرل (فاخرت ده تا
خطاب ایچوندر اصلی فاخرات درها و همزه حذف و ماقبلی مابعدنه
وصل اولمشدر و جائزدر که فاخره آخر نه تا اولیه زیر فارسیده
عربی ده کی صفت و موصوف اراستنده مطابقت شرط دکلدر
فاخر نفیس نسبه به دیرل که انکله مفاخرت و مباهاته صالحدر ثوب
نفیس کی زیر فخر اصلنده مال و جاه و امثالی اشباهه مباهاتدر
(معنای یت) بودر که اگر نعم آخرندن نصب وافر و حظ کامل
استرسک بوری جامه های فاخره کی طشره ایله یعنی اوزر کدن خلق
ابت و براتی تا که دنیاده زاهد اوله سن و آخرتده نعم البدل بوله سن
و جامه بی فاخر ایله توصیف ایلدی زیر نفسک اکا تعلق واردر
غیریه دکل تجرد ایسه اودر که علاقه دن صوبینه سن پس تجرد ایتمکجه
تجرد حاصل اولنسه بالضروره صوبینسن ابرهیم اد هم کی والا
اولکی لباسک ایله تستر اینسک دخی اولور اگر چه اول اولان زی
فقراده اولمقدر زیر ائده صلحایه تشبه و غیر یاره دخی ترغیب واردر
* بی تکلف باش و آرایش مجوی * ترک راحت کبر و آسایش مجوی *
باش و مجوی و کبر امر حاضر لدر که ماقبلری مفاعیلدر (تکلف
بر نسنه نک کلفت و مشقتن چکمک و زحمتلی ایش طومقن زیر
بو مقوله نک بوؤنده کلف یعنی لکه کی اثر ظاهر اولور سهل
اولان کار لده ایسه بلور مز و تکلفلی اولان نسنه ل خلقنک
کوزنه سائرل دن اصلح اولمغه مکلف اولمش دیرل و عاقل و بالغه
مکلف دید بلر زیر تکالیف شرعیه ایله مأموردر و طاعتنه تکالیف
دنلدیکی نفس اوزر نه کلفتلی و مشقتلی اولدی ایچوندر و بعدالترکیه
قورق حلوی اولور لاشسته تکلف دین و بعضی حصال محموده ایله
تخلقی ایچون اولور سه ممدو حدر و اگر دنیا و اغراض نفسانیه ایچون

اولور سه مذمومدر و تنکم قرآنده کلور (و ما لنا من المتکلفین) و حدیثده
کلور (انا والا تقیاء من امتی برآء من التکلف) بوجهتدن د عاده سجع
و تکلفدن و کلامده لی لسان و تشدددن نهی اولندی و سائر امور دخی
اکاقیاس اولنه آرایش بزیش دیمک اولور که اسم مصدردر اما بزرک
یعنی زینت معناسنه شایعدر معلوم اوله که امر مجردک آخر نه لاحق
اولان شین علامت اسم مصدردر دانش و ینش و روش و امثالی کی
بوشینک ماقبلی قطعاً مکسور و فتنور و ضمیر غائب اولان شین جانش
کی و ضمیر مفعول اولان دیدمش کی بونلرک ماقبلری مفتوح و فتنور
و بعضی طائفه کسرله دخی تلفظ ایتمشدر فاما مختار اولان فتحه در
(راحت روحدن در فتحله بمعنی آسودگی یعنی دکلنک و وجدان
حضور و سرور ایله نفس الموقر کبرکاف عجمیه امر در مصدری
کرفتن در طومقن معناسنه فصیح بودر که مضارعنده یا زیاده
ایدوب کبر و کبرنده دینلور آسایش راحت ایتک و دکلنک و تنفس ایتک
معناسنه اسم مصدردر اصل مصدر آسودن درد کلمنک و دکلندر مک
معناسنه که لازم و متعدی کلور و آسایدن دکلنکدر و آسایاتیدن
متعدیسی در که دکلندر مک در کافی نعمه الله و سائر افتاده آسودن لازم و
آسایاتیدن متعدیدر دیو یازلمشدر آساییدن لفظنک ذکر ی طی اولمشدر
(معنای یت) بودر که لباس خصوصنده بی تکلف اول و زینت
استمه یعنی زینتلو لباس استمک و کچک تکلف قیلندندر پس اگر سن
درویش ایسک بو قیده اولم و غذاء سرسری ایله قناعت ایتدیکک
کی ثوب سرسری ایله دخی استغایله اگر چه اهالی زمانه ده دکل
بلکه درویش نام اولنلرده بله بو حصلت یوقدر بلکه حرقه و مرقع
ناخنه تلبس ایتدکلری هب تکلفلی مزین نسنه لدر و دخی ترک راحت
طوت و آسوده لک طلب ایتمه زیر دنیا قهر و لطفله ممتز جددر خصوصاً
راه حقه عاشق بختلرک شب و روز راختری یوقدر که بلا اوزر نه
مینی در و عبش و عشرت و راحت دار البقاده اولور دار الفساده اولماز
و بو بایده سلطان عالم ایله رعیت برابردر بلکه سلطان آسودگی
رعیت ایچون ترک خواب و راحت ایتک الزم و واجبدر * در برت
کو کسوت نیکو مباح * زیر پهلوی جامه خوابت کو مباح * کسوت

نیکو مباشك مفعولی و در پرتا کا ظرف و جمله سی مفعول قولند که
 کور در مصراع ثانی دخی بعینه بواسلوب اوزره معرب در پرت ده
 تا خطاب ایچون و بر علی معانسه در نیکم مرور ابتدی (کو کاف بحمینک
 ضمیه امر حاضر در مصدری گفتن در سویلک معانسه و مصدر
 فر عیسی گویندن در اولکیه کوره مضارع غنیده فایله و تاداله قلب
 اولنوب پروا و زیاده سیله گوید و گوینده دینلور و کولفظی امر و نهی
 اولنه و آخرنه ایراد اولنور کو بکن و بکن کو کبی که ایلندی و سیوله
 معانسه بوراده نهی اوزرنه داخل اولمشدر کو میاش دی اوله
 دیمکدر کسوه کسرله و ضمه لباس در وقت حله جامه کیندر مکدر
 قال الله تعالی (فکسونوا اعظامکم) ککله لحم کیدردک یعنی جسد لباسله
 ستر اولندیخی کبی لحمه دخی عینامی ستر ایلدک و اکثساء جامه بورنمک
 و اورتمکدر و کسوت کرچه عربیدر فاما بحجم تاء طویله ایلله یازر و تلفظ
 دخی ایدر عرب تلفظ ایتمز و تاء مر یوطه ایلله رسم ایدر (نیکو کاف عربیله
 کو بکن معانسه مقابلی زشتدر که چر کینه در نیکو اصلنده نیک در
 ایودر آخرنده و اونسبت ایچوندر (زیرا آتدر تحت کبی آشفه طوداغه
 لب زیرین دیرلر) بملو بایه بحمیلله یان و ایکودیمکدر جامه خوابتده
 تا خطاب ایچوندر جامه خواب دوشکدر اصلنده جامه خوابدر
 اضافتله علمیه نقل اولتیجق علامت اضافت که همزه مکسوره حذف
 اولنوب قاعده ترکیب تغیر اولمشدر و بوقییلدن بعض ترکیب وارد
 بعد العلمیه مضاف الیه تقدیم اولنورتن جامه کبی که اصلنده جامه تندر که
 ترکیب اضافیدر (معنای بیت) بودر که اوزر کده کو بکن و فاخر ثوب
 اولسون دی و یانک و ایکوک آکنده دوشک اولسون دی یعنی کندی
 نفسکه بویله سویله و شهرتک ایچون لباس قیدندن کج و راحتک ایچون
 دوشک تدارکنده اوله زیرا کهنه لباس ایلله و بی فراش اولق دخی
 ممکندر که نیجهل بواسلوب اوزره کلوب کمتشلردر و پادشاه ایلله کدا
 آخر برابر اولمشلر و رغایته بمتشلردر تأمل ایلله که پلسیان ایلله حریر
 دوشکده یتان صاحب خانه صباحه برابر چقرار و برینک نعیم و برینک
 بؤسی منسی اولور و اولمشده دوز فاعلم * همچو صوفی در پلاس
 و صوفی باش * باصفتهای خدا موصوف باش * بویتنک امرای

ظاهر در (همچو کله تشبیه در مثل معانسه شرحی کذر ایتشد در
 (صوفی صوفیه منسوبدر که یوکدر زاهد لر عبا تلبس ایتدکدر ایچون
 صوفی دیدیلر نیکم پلاس و صوفی اکافرینه در و لکن بوراده صوفی ایلله
 مراد مطلق زاهد دیکدر بلکه طریق عشقه سالک اولان زاهد در
 نیکم مصراع ثانی مضمونی اکادالد زریرا ظاهر و باطن اخلاق الهیه
 و صفات رحانیه ایلله تخلق و اتصاف کار عاشق در فقط پلاس
 یوکدر ن طوقمش شال و لغت حلیمی ده کلور که پلاس با عریله
 شال و کهنه لباس بایه فارسيله مشهور در رانتهی و نعمه الله ده
 کلور که پلاس اسکی رک جل و شال و کشیشلر قفتانی انتهی و شال
 بوراده پلاس و عبادر یوخسه بیونه تعلیق ایتدکدری معهود نسنه
 دکلدر باع معانسه در که و صوفیه متعلقدر صفتها صفتک جمیدر آخرنده
 بایه توسلدر که بوراده مضاف ایلله مضاف الیه میاننده واقع اولمشدر
 و کاه اولور که بین الموصوف و الصغه دخی واقع اولور صفت موصوف
 ایلله قائم اولان معنادر بوراده اوصاف الکهنه مراددر که اسماء حسنان
 مأخوذدر رضی و رحمت و صبر و حلم و عفو و امثالی کبی (معنای بیت)
 بودر که صوفی صافی دل کبی یوکدر ن طوقمش لباسده و عباد اول
 و ثوب کهنه ایلله اکتفا ایلله زیرا مقصود اولان لباس ظاهر ایلله تلبس
 دکلدر بلکه صفات الکهنه ایلله متصف اول که فی الحقیقه لباس بودر
 زیرا زینت باطنه در که زینت ظاهره دن اعلی و اغلی در یعنی سمو
 و رفعتی وارد و هم بهاده زیاده در زیرا حق تعالی اعتبار ایتدیکی
 نسنه در وحدیته کلور که (تخلقوا باخلاق الله) یعنی تخلق اخلاقله
 امر ایلدی تلبس البسه فاخره ایلله امر ایتدی بلکه اندن نهی و تنفیر
 ایتدی و بویندن مفهوم اولدی که صوفینک لباسی عبادر غیر یلرک
 قبا اولدیخی کبی پس اهل خصوصه اهل عموم ایلله مشترک اولق
 دوشمز و اهل عبا به قبا بر اشمن عکسی بر اشمدیخی کبی زیرا هر طبقه نک
 بر لباسی وارددر مکر خلفادن اوله که اهل عرفه مخالفت ایلله فاعلم بذلک
 * مرد ره را بوریا قالین بود * زانکه خشتش عاقبت بالین بود *
 تقدیری بود بوریا قالین مرد راه را زانکه بودش خشت عاقبت بالین
 دیمکدر که بوریا بودک فاعلی قالین مفعول اول و مرد ثانیدر و لکن

را تعلیل ایچوند رلام جاره معناسنه پس معناده مفعول غیر صریح
اولور زانکه ماقبلنه تعلیلدر خشت ایکنجی بودك فاعلی و ضمیر غائب
معناده فعله متصلدر عاقبت ظرفدر بالین مفعولدر مرد راه بولاری
دیمکدر مراد سالک راه حقدر بور یا قامشدن اولان حصیردر تفصیلی
بالاده در قالین ده قالی معروف نسنه در که دوشنورلر ترکیده حالی دیرلر
حائله قالیچه تصغیر ایچوند که حال یقینی یعنی کوچورک حالی در قالین ده
نون اصلنده تأکید نسبت ایچوند ر بوراده یاه اصلی یاه نسبت
یرینه وضع اولنوب آخرنه نون الحاق اولنمشدر که بودخی اظهار نمودن
بر نوعدر اما بالین که یاه صدقدر بونده یاه نسبت ایچون اولوق قابلد ز زرا
قوش قسمندن قنات و بی آمده قولدر یصدق قول آلتنه کلور
بوجهندن باله منسوب اولدی (زانکه اصلنده زان سبب که دیمکدر) که
تعلیل ایچوند ر خشت خاء مجبه نك کسر یله کر یچ در که پیشد کده
کرم اولور و اکا خشت پخته دیرلر عاقبت آخر معناسنه در که شرحی
مرور ایتشد (معنای بیت) بودر که سالک طریق اولان کسبه
قامیش حصیر قالیچه در یعنی انك حالبسی حصیردر و حصیر حالی دن
بدل اکا کافی در زیر طریق فقرایی اختیارایدن کسه اغنیای کبی لباس
زینت کیمز و دوشنور شول سبیدن که آخر قبرده باشی آلتنه یصدیقی
کر یچ اولور بوجهندن کر یچ یصدق ایله قیمتلر حالی نك مناسبی اولماز
پس صوکن ص-یان آدم اوکدن اکا کوره ایش طو ترنتکم بوانه دك
عاقبت اندیش اولنلر طریق فقر و فتنایه کیمتشلر و دنیا نك زخارفن ترك
ایتشلرد ر پس عاقل اولنلر طریق سلفه سالک و اثر صلحایه مقنی
کر کدر دیو توصیه در

* در صفت درویشی و حب درویشان می گوید *
* کرم ترا عقلت بادانش قرین * باش درویش و بدرویشان نشین *
بونك تدبیری کر عقل هست ترا دیمکدر که عرییده آندن ان کان لك
عقل دیمکده تعبیر اولنور پس بوراده است هست یرینه در که معنای
وجود افاده ایدر وار در یعنی موجوددر دیمکدر است ایسه بالکنز در
معناسنه در و عقل مبتدا و هست خبر اولوب جمله سی حرف شرط و فعل
شرط اولور زیر معناده اولان شرطیت کافیدر صورته عرییده کی کبی

مدخول

مدخول حرف شرط فعل مضارع اولوق لازم دکلدر فاحفظه با مع
معناسنه در که جار و مجرور مؤخر قرینه متعلقدر قرین عقلك
صفتدر درویش باشك مفعولدر بدرویشان مؤخر نشینه متعلقدر
زیرا نشین امر حاضردر نكتم کلور و بعد الجملة باش درویش جمله سی
اوزرنه معطوفدر عقل سبق ایتدی که قوت در که در دانش
اسم مصدردر ر بلو معناسنه دانشور و دانشمند بلکولودیمك ولكن
بعض مواضعده اسم مصدر نفس مصدر یرینه استعمال اولنور پس
دانش بلك دیمك اولور علم کبی دانشمند عالم در قرین مقارن دیمکدر
عقلی علم قرین قبلدی زیر علم اولمد فجه عقل کفایت ایتمز بلکه عقل
علمك آتی و وسیله سبیدر پس دانش قرین اولان عقل تام الادراك
اولان عقلدر هر عقل دکل و بوندن فهم اولنمد بکه مقصود بالذات
علمدر درویش لغتیده فقیردر که غنی نك مقابایدن ولكن حرفده
طریق فقر و فتنایه سالک اولان اهل تجرد در (نشین امر حاضردر
مصدوری نشستن در اوتور مقی جلوس معناسنه مضارعنده سین محمله
یرینه یا و نون کتور ب نشیند و نشیننده دیرلر امر حاضر ایسه
مضارعك داللی حذفله اولور (معنای بیت) بودر که اگر ستنک علمه
مقارن عقلك واریسه یعنی ادراکک تام اولوب عاقل و عالم ایسك
درویش و فقیرالی الله اول و بودمقوله درویشلرله اوتوروب صحبت ایله
تا که قابکدن حب دنیا بیرون اوله والادینا محبتیله مبتلا اولوب رأس
خطابا اولان دامه کرفتار اولور سن نه باشك قالور سرسام اولمد قی
نه ایاغك قالور یورلمدی و فی الحدیث (اللهم اغنی با الافتقار الیک یعنی
افتقارالی الله دیدکلمی معنائک حصولی همان غنائک حصولایدن زیرا
غنیادن مراد استغنادر حقه مفتقر اولان ایسه خلقدن مستغنی در
و خلفه مفتقر اولان غنی ایسه ده فقیردر زیرا فقیرك فقیره احتیاجی
کیمدر فاعل بذلك * همنشین جز بدرویشان مکن * تا توانی غیبت
ایشان مکن * همنشین مکن لفظك مفعولدر تا مادام معناسنه ایکنجی
مکن کله سینه ظرفدر غیبت کسر غین مجبه ایله اکا مفعولدر همنشین
آخرنده یاه مصدریه در همنشین همنشیت دیدکلمی در که اوتور مقدمه
و صحبتده موافق و مشترکارد زیرا هم لفظی موافقت معناسن افاده

✽

ایدر نیکم همراه دیرل یولداش اولوب یولده مشترک اولنله و بله
طوغش که وقت ولادته مشارکدر همزاد دیرل و علی هذا نظاری
چوقدر سائر مفردات بالاده مکرر یازلمشد (معنای بیت) بودر که
درویشلردن غیره همیشگیلک ایله یعنی مصاحبک و بله اوتورب
طوردیغک حق یولنک درویشلردن غیره اولسون مادامکه قادر سن
انلری غیبت ایله زیرانلرک لحنی اکل ایتمک دکل بلکه زهرانوب هلاک
اولورسن زیرانلره تعرض ایتمک غیر بلره تعرض ایتمک کبی دکلدر
بلکه اشد در که درویشلر الله تعالی نک محبو بلریدر حق ایسه
محبوبلری ایچون غضب ایدر شول غضوب ارسلان یا وریسی ایچون
غضب ایتدیکی کبی و بونده اشارت واردر که درویشانی غیبت ایتمک
آنلره بغض ندر و آنلره بغض اهل دینک کامللر نه عداوتدر و کامله
عدو اولان کامل اولماز بلکه نقصان ایچنده قالور * حب درویشان
کلبد جنت است * دشمن ایشان سزای لعنت است * جنت مبتدیا
وکلبد خیر و کذلک دشمن مبتدیا و سزا خبردر و محبت و عداوت
بری برینه ضد اولمغله ایکی جله بی بری برندن قطع ایلدی اگرچه
ضدیت مناسبیه عطف دخی صحیح ایدی لکن وزن ایچون عطف
ترک اولندی حب و محبت خیرطن اولان نسنه بی قلبک ارادتی وانک
جانبده میلی دروعلما و درویشان محبت ایتمک محبت فضل دیرلر زیر
علمانک فضل ظاهری و درویشانک فضل باطنی واردر و اکثر ناسک
بری برینه محبزه حب طبیعی دیرلر زیرانیل اغراض ایچوندر (کلبد
کاف عربینک که سه سبیله انخزدر مفتاح معناسنه اگرچه ترکیده
قفلده شایعه در جنت دار البقادر اصلنده شول بستانه دیرلر که
اشجار یله ارضی سزایلیه و دارالبقایه جنت دندلیکی عند العرب معلوم
اولان وجهله تعریفدر والا جنت ایله دنیا بستانلرینک میاننده یون
بعید واردر و هر ماده که جیم ونونی مشتمل اوله ستر و استاز معناسنه
خالی دکلدر جن و جنسان و جنین و جنه و مجنون کبی (ایشان ضمیر جمع
غایبدر کاء اولور که همزه سی حذف و ماقبلی مابعدنه وصل اولنور
کفتیشان کبی که اصلی کفته ایشان در وایشانله شانک فرقی بودر که
ایشان اولنک جمیدر که ضمیر مفصلدر شان شینک جمیدر که ضمیر

متصلدر مثلاً جانش ده اولان شین مفرده در (سزا لایق معناسنه در
آخرنده باضافت ایچوندر) لعنت ولعن بد عادر و رحمت حقندن ابعاد
و علی سبیل السخط طرد در قطعی العاقبه اولنله ابوجهل و ابلیس
و دجال و امثالی و کافر و ظالم و فاسق و جاردر ما عداستندن امسال کرکدر
مکرر که حقیقت لعنتی مراد ایتمک مقصودی شتم اوله و نه موصوده
اهل ایمانه اولان لعنت درجه ابراردن اسقاط معناسنه محمولدر
من احتکر فیهو ملمون کبی (معنای بیت) بودر که درویشان حقیقه
و فقر آء باب الله محبت ایتمک مفتاح جنتدر و آنلره دشمن اولان لایق
لعنتدر کرک لعنت حق و کرک غیره زیر الله تعالی لعنت ایتدیکنه ملائکه
و اهل ایمان دخی لعنت ایدر و بوراده ایکی مهت واردر اولکسی بودر که
مفتاح جنت نصله کلمه شهادتدر یوخسه حب درویشان دکلدر
جواب بودر که حب درویشان اعظم دندان مفتاح اولمغله مفتاح
برینه وضع اولندی مع غذا مؤمنی ایمانندن اوتوری سؤمک محض ایمان
وینه ایمانندن اوتوری بغض و عداوت ایتمک محض کفردر خصوصاً که
بغض اولسان مؤمن کامل اوله درویش حقیقی کبی بالکلیه تارک دنیا
و مقبل علی المولی در وایکنجی مهت بودر که سزای لعنت اولمغدن
نفس لعنت لازم کلز جواب بودر که کرچه جوازله فعلک بیاننده فرق
واردر و لکن بالکلیه ترکی مستلزم دکلدر بورادر که بعضیلر ابله
لحن ایتدیله اسامیری انک ذکر یله تلویث ایتیه لم دیو و اکثر اهل ایمان
شارعه اقتدایدوب کا و امثالنه لحن ایتدیله زیر یزیده لعنت اولنیچق
ظلم و فساد ظاهره بقاء مع هذا مجهول العاقبه در قطعی العاقبه اولنله
قطعا لعنت اولنور و اومقوله لعنته ثواب دخی بولنور زیر حقل
اعداسنه معاداتک اتریدر نیکم درویشان خیر دعا ایتمک حقل احبانه
هرالاتک ثمره سیدر * پوشش درویش غیر از دلق نیست * در پی کام
و هوای خلق نیست * پوشش مبتدای نیست خبر غیر استنادر دوی
ایکنجی نیست ظرفدر پوشش شین اولی نک **ک** سربله اصلده
اسم مصدر در اوردنش و اوردنش معناسنه و لکن کثرت استعمالله اورتی
و کچک معناسنده حقیقت مرتبه سنده وارمشد پوشیدن اورتک
و کچک دیکدر دلق درویشلر خرده سی (کام کاف عربیه طابق معناسنه

و بعضی افغانده کاف عجمیه اولوق دخی تجویز اولمشدر نتکم تفصیلی
 مرور ایندی خلق حاء مهمله ايله بوغاز معناسنه حلقوم کبی بوضورتده
 مصراع ثانینک اوله تعلق اولماز بلکه هر بری بره مضمونی مفید اولور
 نتکم اکثر یا عادت ناظم بودر و جائزدر که خلق حاء عجمیه ايله مخلوق
 معناسنه اوله بوضورتده کام مراد دیمک اولور طماق دکل و ثانی اوله
 مرتبط اولور نتکم تصویر معناد ککور (معنای بیت) بودر که
 در ویشلرک اورنسی و لباسی خرقه و عبادن غیره دکلدر زیر طریق
 فقر و فناءیه سلوکک مقتضای بودر مکرکه یلانی درویش اوله
 و کذلک درویش طماغنک ایزنده ولذت و چاشنی سی آردنجیه
 و بوغازی هوی و مشتیهاتنده دکلدر بلکه غداء سرسری ايله قناعت
 ایلر و نعم لذیذه بولسه دخی التفات ایتمز و نعیم و طیبات آخرتی کوزلر
 بلکه جله دن فانی اولور و یا خود درویش اودرکه پلاس ايله اکتفا
 ایلوب خلق عالمک مراد و هواسی آردنجیه اولماز یعنی انلر بنم خرقه
 پوش اولدیغیمه طعن و تشنیع ایدرلر دیوانلرک مراد لرنه تابع اولماز
 و کید کلرن کیمز بلکه اباسیده و غداده فقراء سلفه اقتدا ایلر و ایلر
 تشبیه ايله فائده جلیله بولور و عبش و عشرت و زینتی آخرته آلیفور
 * مرد تا نههد بفرق نفس پای * ره بجایاید بدرگاه خدای * مرد
 مبتدا تا مادام معناسنه مابعدنه طرف و پای نههدک مفعولیدر ره
 یا بدک مفعولی کجا اکا ظرف و بعد الجملة خبردر نههدده نون اولی
 نافیه و نون ثانیه لاجل الوزن ساکنه در مصدری نهادن در که
 قومقدر وضع معناسنه مضارعنده الف حذف اولوب نههد و نهند
 دیرلر (فرق عریدر بولمک و آرمق معناسنه وسط رأسه یعنی دپه به
 فرق دیدیلر زیر ساچک بولاندیکی یردر بوراده مراد بودر و رأسک
 جانب اعلاسنه قرن دیرلر من القرن الی القدم دید کلری بودر که
 باشند ایاغه و دپه دن طرفه دک دیمکدر (کجا کاف عریشک عجمیه
 قنده دیمکدر که حرف استفهام معناسنی متضمن اولان اسمعانددر
 (کجایی قنده سن دیمکدر) بدرگاه ده با تعلق مجرد ایچوندر که عالمی
 معموله ایصال ایلر درگاه لغتده قیوبریدر زیر در قیو وگاه کاف عجمیه
 زمانله مکان بیننده مشترکدر بوراده مراد مکاندر و قیوبرندن مراد

قیونک کنیدر واشک یعنی آستانه ايله دخی تعیر ایدرلر و بونهیرلر
 لاجل التفهیم بطریق التمثیل در والاحق تعالینک قیوسی واشیکی
 اولماز (معنای بیت) بودر که مادامکه ار اولوب نفسک دپه سنه ایاق
 قومده یعنی مغلوب و مقهور قلمده حق قیوسنه واشکنه قنده یول
 بولور یعنی نفس حیوانیه ارادن چقوب تعلقاتی فنا و زوال بولدیجه
 حقه وصول و درگاهنه دخول مبسر اولماز نتکم ابو یزید بسطامی به
 خطاب غیبی وارد اولوب دندلیکه (دع نفسک ثم تعال یعنی عالم قدسه
 دخول ایتک لوث نفسله اولماز بلکه انی ادناس وارجاس تعلقاتدن
 ترکیسه و تطهیر ايله اولور و بومر تبه ایسه اقل قلبه حاصلدر زیر
 * پس خلاف نفس سلطانی کند * بویست غیره نسخه مرده یوقدر
 بزم بد مزده اولان بر نسخه عتیقه ده بولندی ترک کندک مفعولی
 و ما بعد نه مضافدر و سلطانی ایکنجی کندک مفعولی اولوب بعد الجملة
 هر که به خبر اولور زیر هر کسی که تقدیرنده در نتکم نظارتی مرور
 ایتدی پس فاء جزایه معناسنه در که مبتدا شرط معناسنی متضمن
 اولسه خبرنه داخل اولور و محذره کی کبی زیر او مبتدا و کند جله سی
 اکا خبر اولوب مجموعی هر کسی به صفت اولور عرییده مثالی کل رجل
 یا ثینی فله درهم در (خلاف نفس علی خلاف النفس دیمکدر) آسانی ده
 یا مصدریه در اصلی آسانی تندر اضافله آسان ککر و قولایدر آسانی
 دیدکلری آسودندن دکلنک زیر مابعدیه قافیه اولماز (سلطانی ده
 اولان یا دخی مصدریه در) (معنای بیت) بودر که هر کسه که بد نک
 قولانی ترک ایلیه یعنی مقتضای اوزره کیمیه واکا راحت و یرمیه واکل
 و شرب و نشامده حیوانله مشرک اولیه پس اول کسه خلاف نفس
 اوزره سلطانلق ایدر زیر مقتضای نفس و هیکل اوزره کیدر سه
 زمام امر نفس النده اولوب اکا حکومت ایتدر مز و سریر قلبه کجوب
 اوتورور و قرال اسلام قلعه سن المش و سلطان اوزره مستولی اولمش کی
 اولور ایتدی اکر اقلیم وجوده سلطان اولوب تخت دلی ضبط ایتک
 استرک خلاف نفس و طبع اوزرنه اول وهوی و شهواتی ازاله ايله
 وارض انفسی مخالغلدن تخلیه قیل فاعل بذاک * مر دره در بند

قصر و باغ نیست * در دل او غیر درد و داغ نیست * مرد مبتدا در
 نیست، ظرف در نیست خبر در غیر ایکنی نیستك مبتدا سیدر یا فاعلیدر
 در اکا قید در (قصر گوشك در تفصیلی مرور ایشد در) باغ بهیچ
 و تفر جگاه و اهل روم باغی غیب حاصل یرده استعمال ایدر و لکن
 ظاهر اولان بودر که بطریق التغلیب در زیر اکثر بلاد ده اوزم
 اولان یرده اشجار دخی وارد در (درد اغری و صری که عرب و جمع دیر
 بوراده مراد درد حق و درد عشق و محبت در) داغ اعضاده یا قفله
 اولان نشان كرك انسانده و كرك حیوانده یعنی انسانه دفع مرض
 و حیوانه یا دفع مرض و یا نشان ایچون ایتد کتری تمغادر بوراده مراد
 حرارت عشقیدن دلد حاصل اولان اثر در لاله نك بغرنده اولان
 داغ کبی (معنای بیت) بودر که سالک راه خدا اولان کسه قصر
 و باغ قیدنده دکلدر زیر یول اری اولانه سیر و تفرج و شغل دنیا
 قبوسی اولساز زیر یولدن اتی البقور بلکه انك تفر جگاهی مشهد
 حسن اولان آثار الهیه و اسماء حسنا در مطلقا پس باغ سالک ایاغنه
 بند و باغ اولور و سنك قصر و باغ و امثالی دیدیک انك جمله سی
 نسبیله حقه مشغولدر پس سندخی انك کبی حقه مشغول اول
 و حقه مشغول اولانه مشغول اولمغله حقدن غافل اولم و سالکك
 قلبنده در دعشق و حرارت محبتدن غیر یوقدر یعنی بونله مغایر
 و مخالف نسنه اولماز سودای ماسوی و تعلقات دنیای دینه کبی
 * که عمارت را بری بر آسمان * عاقبت زیر زمین کردی نهان * عمارت
 بری نك مفعولی و بعد الجملة فعل شرط اولور نهان کردینك مفعولی
 و عاقبت وزیر زمین اکا ظرفلدر و بعد الجملة جزاء شرطدر (عمار
 کسرله اصلده مصدر در معمر و آبادان ایلک و آبادان اولمق معنا سنه
 ضدی تخریبدر که ویران ایتددر و خراب در که ویران اولمقدرا کرچه
 ضد معمر معنا سنه دخی مستعملدر بوراده عمارت بمعنی المفعولدر که
 معمر در (بری فتحله مضارع مخاطبدر مصدری بردن در ضمیه
 مضارعنده ضمیه فتحیه ابدال اولنوب برد برنده دیرل (آسمان کوکدر که
 زمینک مقابلیدر که پردیر اصلنده مانده آس در که آس دکر مندر صو
 دکر منزه آسباب دیرل که اصلی آس آب در پس مان مانده دن ترخیم



اولمشدر که اسم فاعلدر بکره بی معنا سنه مصدری مانستن در که
 بکره مکدر مانیدن دخی کلور مضارعنده سین حذف اولنوب ونونه
 فتحه حرکت و یریلوب ماند و ماننده دیرل پس آسمانک معنایی دکر منه
 بکره دیمکدر زیر دکر من کبی دوز و بوندن فهم اولنور که آسمان
 افلا کدر که دوا در سموات دکلدر که ثابتات در (زمین بالاده مرور
 ایلدی) کردی کاف محمی ایله مشهور در و فارسی الاصل اولنور
 سؤال اولندقدن بوجهله جواب و یرمشلدر که مصدری کردیدندر که
 دوتک در کردانیدنك لازمی در که دوندن مکدر یعنی بر حالدن بر حاله
 تحول که شدن معنا سیدر کردی شدی در و لکن ظاهر اولان کردیدی
 ایدی اوله سن معنا سنه تخفیف بعض حر و فی حذف اولندی
 (معنای بیت) بودر که اگر عمارتی آسمان اوزرنه ایلده سن نمرودك
 صراحی کبی و فی المثل باشك کوکله ایره بنه عاقبت یرآلنده نهان و خفی
 اولور سن یعنی بروج مشیده اهلی اولمغله میتکی سمواته رفع ایتدلر
 و آخر یرآلنده مدفون اولور سن و علوی دن سفلی به دوشرسن پس
 بویله خاکله یکسان اولما که رفع بنا ایتدیک دکر همدن نفسکه
 او یوب اسراف مال ایدرسن و آخر محل محاسبیه کلورسن کل ایدی
 قبل الموت هر وجهله الحقلدره و الحقلقدن اول تاکه (من تواضع
 رفعه الله) موجبجه خاک سفلیده فالیوب مرتبهک عالی و درجهک
 متعالی اوله * کر چورستم شوکت و زورت بود * جای چون بهرامدر
 کورت بود * شوکت بودك فاعلدر جای ایکنی بودك فاعلیدر
 کورتده تاجیه قیددر جای دیمکدر در بوده ظرفدر (رستم بن زال
 ملوک فرسدن کیقبادك جهان پهلوانی یعنی امیرالامرا سی ایدی
 صکره کیکاوس بن کیقباد رستم خواهری مهر نازی عقد ایدوب
 رستم پهلوانی و امارت مرتبه سندن پادشاهلق درجه سنه ایرشیدی
 ورستم داستانک بر کیمی وار ایدی جنک کوننده کیردی و اکا بیر بیان
 دیرل ایدی و دیمشدر در که اول کیمی جتدن کتور مشلردی که قیلان
 پوستی صورتنده بنك بنك ایدی و توار یخده هبوط آدمدن علیه السلام
 درت پیک طغوز یوز فرق یدی سنه سنه رستم مذکور زاو سنار
 مملکتنده اسفندیار بن کشتاسب ایله جنک ایدوب ایکی چتال اوق



ایله اسفندیارک کوزلنه اوروب اهلاک ایتشد زبرا اسفندیارک
جسدی بالق پولی کی ایدی که سلاح کار ایتزدی ورسم آخر
قرنداشی شهادتنده برحیله ایله هلاک اولدی (شوکت عریسدر
دقیق و صلب الرأس اولان اوتدر که دکن دیرلر سلاح مقوله ارینگ
اوجلری سوری و کسکین اولمغله سلاحدن شوکت ایله تعبیر اولنور
وشوکتلو بومقوله سلاح واسباب ولوازمه قادر اولاندر که سلاطین
وملوکک القابنددر (زور ادمانله حاصل اولان کوچ و قوتدر که
کسیدر بومقوله ک ادات توصیفی مندر زور مند کی که زور لودر
(توان خلقی اولان قدرندر بونک ادات توصیفی الفیدر تو انا کر که
کوجلودر) بهرام ملوک فرسیدن بر مشهور پادشاه اسمیدر
بو بهرامدر که فارسیه دریله بونک درته یعنی قیوسنه منسوبدر که اول
زمانده فرمانلری و سائر انشاری فارسیه صحیحه ایله تحریر ایدرلردی
و بو بهرامدر که صید کوره زیاده حریص ایدی کور کاف عجمینک
ضمیمه بیان اشکی دیدکلریدر که عرب چهار وحش دیر بو ملا بسه ایله
اضافت ایدوب بهرام کوردیدیلر ولکن کورک بر معنایی دخی قیددر که
بو یئنده مراد بودر پس ناظمک قدس سره کلامی لطافتدن خالی
دکلرکمالایخی (معنای بیت) بودر که اگر سنک رسنم داستان کی شوکت
وزور و قوتک اوله عاقبت بهرام کور کی یرک کورده اولوب دللرده
داستان اولور سن زیرا قضاء الهی کلد کده زور و زور و شوکت که
باقیوب صید کور ایدر کن سنی صید ایدوب کوره یعنی قبره ادخال ایدر
ورسم و بهرام اولق فایده و یرمز بناء علی هذا غرور و غفلتی قویوب
عجز و افتقارله حقه متوجه و اعمال صالحه ایله قبره منتهی اولق کرکدر
* کرچو کیخسرو بمانی پایدار * آخرت باید شدن در بطن غار *
بایدار بمانی نک مفعولیدر و بعد الجمله فعل شرطدر شدن بایدک فاعلی
و آخرت و در ظرفلریدر و بعد الجمله جزاء شرطدر کیخسروده کی اولو
دیمکدر خسرو ملک یعنی پادشاهدر پس کیخسرو اولو پادشاه دیمکدر
بوراده کیخسره سباوش بن کیکاوس اوغلیدر که کبان سلاطین
قدیمه دن بر جاعندر اولی کیومرث و آخری مذکور کیخسرودر که
جشید کی صاحب شوکت و عظیم الشان پادشاه ایدی و حکمدان

فیثاغورث انک معاصری اولق اوزره مرویدر دنیایی عدلله معور
و آبادان ایدوب آخر مدت طویله سلطنتدن صکره سلطنتدن فارغ
و بر کیمه پلاسار کیوب غایب اولدی ورسم و اثری بلندی و بلورمدی
(بمانی بانک ضمیمه فعل مضارع مخاطبدر مصدری ماندندر قالمق
معناسنه مضارعنده نونه فتحه حرکت و یروب ماند دیرلر) بایدار وصف
ترکیبی در اصلی دارنده پای در ایاق طویلی و ثابت قدم اولیجی معناسنه
مصدری داشتن در طویلق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب
اولنوب دارد و دارنده دینلور (آخرت ده آخر اول مقابلی و تاء خطاب
باید قیدر که آخر بایدت دیمکدر) شدن بوراده اولق و کیمک معنارنه
متممدر مضارعنده و او زیاده ایدوب شود و شونده دیرلر (بطن غار
مغاره قارنی دیمکدر که بالاده مشروحدر بوراده بطن تشبیه طریقیله در
زیرا بطن اصلده جارحه در (معنای بیت) بودر که اگر کیخسرو کی
پای دار قلاسن یعنی چوق زمان سلطنت سوروب دنیا ظهرنده
طوره سن آخر سکا مغاره کی اولان قبرک قارنده اولق و یاخود اورابه
کیمک کرکدر پس ظهرارضنده ایکن عاقبت بطن ارضی قرارگاه
ایدر سن و موت ایریشوب بر زخه طوغری کیدر سن تنکم دیرلر چوق
باشه از یاشه صوکی اولدر و بوراده بطن غار بر قصه یه تلج اولق
احتمالی دخی واردر ولکن بزده اولان کتیده بولندی و بو بیت دخی
اگر نسمخده یوقدر * ای پسر از آخرت غافل مباش * بامتاع این
جهان خوش دل مباش * غافل مباشک مفعولی و جار و مجرور غافله
متعلقدر تقدیری مباش غافل از آخرت دیمکدر خوش دل ایکنجی
مباشک مفعولیدر و بامع معناسنه اکا متعلقدر (آخرت دنیا مقابلیدر
(غافل دنیایه مشغول اولاندر زیرا آخرتدن غافل اولق دنیایه
اشتغالله در) متاع انکله تمتع و انتفاع اولنور نسنه در و صاحب بن عباد
دیمشدر که قبائل عربی دور ایلدم بلد مکه متاع چناق بزیدر یعنی
انکله مسیح قصعه ایتدکلری نسنه در که مبتذادر پس دنیا و متاع دنیا
چناق بزنی کی مالا بعد به مقوله سیدر (خوش دل صفت مشبهه در
خوش دلاو معناسنه حسن الوجه کوزل بوزلو دیمک اولدیغی کی
(معنای بیت) بودر که یعنی ای پسر آخرتدن غافل اوله یعنی دنیایه

مشغول اولوب آخرتی اونته بو جهانك متاعيله خوش دل اولمه يعنى
متاع دنيايه سكون ايدوب انكله خاطرک خوش اولسون زيرا خاطر
مطمئن اولاجق نسنه دکلدر بلكه (الا بذكر الله تطمئن القلوب)
وفقنجه سعي ايله كه قلبك ذكر حقوله مطمئن اولسون الحاصل ذكر
خدا ايله انس بالله تحصيل ايدو كور كه بومعنى ماسودن توحش ايله
وجوده كلور تا كه حسن عاقبت ايله مختوم اولاسن و اكر انس بغير الله
پیدا ايدوب حقندن متوحش اولورسك سوء عاقبتله انتقال ايدو چكك
امر ظاهر در و معنای مقرر در * در بليات جهان صبار باش * كاه نعمت
شاكر جبار باش * بعض نسنده مصراع ثاني اولدر ولكن قرآنه
موافق اولان اولكيدر نتكم كلور (ان في ذلك لآيات لكل صبار
شكور) در صبار طرف و صبار دخی باشه مفعولدر نتكم كاه شاكر
طرف و شاكر دخی باشه مفعولدر (بليات بليه نك جعبلدر بليه دخی
بلاك اعميدر بلاء شول امور و احوالدر كه حق تعالى انكله انساني
ابتلا و اختيار ايدر و اكثرى طبعاً امور مره و مكروهه اولغله غموم
و همومله انساني اريدر و چوريدر صبار صبارك مبالغه سيدر صبور كي
مبالغه متعلقات صبره راجعدر يعنى هراهر مكروهه صبر ايتكم صبرده
نهایت بلوغدر (صبر نفسي كراهت ايتديكي نسنه اوزرنه حبس ايتكدر
پس صبارق مبتدیل و صباريت متبیل و صغيدر) كاه كاف عجمي ايله
زمان معناسنده در صبحكاه صباح وقتي ديمكدر (نعمت بالاده شرح
اولمشدر) شاكر شكر دندر كه قلبه تصور نعمت و اسانله ثناء على النعمه
و جوار حله مكافات نعمتدر پس شكر معنای اظهاري مشتمل اولدی
ذكری مقتضى اولديغي كي شكرك ضدی كفران در كه نسيان و ستر
نعمتدر بوراده صباره كوره شكور ترك ایدی ولكن (وقليل من عبادي
الشكور) موجنبجه مبالغه بي ترك ایلدی و الا هم شكور نعمت جبار
باش ديسه دخی موزون اولور (جبار اسماء الهيه دندر جبر كسرك
ضديدر زيرا الله تعالى نعم فايضه سي ايله عبادك كسور يني جبر
و اصلاح ايدر بوضو رنده شاكری جباره اضافت ايتكم مناسبندن
خالی اولماز و شكرده وجه مبالغه دخی مظاهر اولور زيرا هر جبره برشكر
لازم كلوب عجمده سندن خارج اولان شكور اولمش اولور و كذلك

جبر نسنه بي نوع قهرله اصلا حدر پس جبر قهر در زيرا الله تعالى
عبادی كندی مرادی اوزرنه جبر و قهر ايدر مرض و موت و بعث
كبي كه انسان بومقوله معانیده مفعولدر زيرا مر اولغله منفوردر
پس مقتضای حكمت اوزرنه قهر ايتكمده جبر معهود بوقدر و كلام
على ده كلور رضی الله عنه (يا باري المسموكات و جبار القلوب على
فطرتها سعيدها و شقيها) و قاموسده كلور كه جبار متكبردر زيرا نجبر
تكبردر پس جبار (وله الكبرياء في السموات والارض) معناسن
افاده ايدر و حقيقتي امام راغبك بوكلامندن مفهومدر كه ديمشدر
والجبار في صفة الانسان يقال لمن نجبر تقيضه باد عاء منزلة من
التعالى لا يستحقها وهذا لا يقال الا على طريقة الذم كقوله تعالى
(وخاب كل جبار عنيد) الحاصل تعالى و تكبر حقه كوره مدح
و حقيقت و خلقه كوره ذم و مجازدر (معنای ييت) بودر كه جهانده
واقع اولان بلالره زياده صبر اوزرنه اول و هر بلا كه توجه ايدر صبرله
مقابله ايله و جزع ايتمه و شكايك و اريسه الله تعالى به ايله و اخوانك
اراسنده حكايه ايله اكتفا قيل زيرا مبلى الله تعالى در و اكر بلاده
مبلى بي مطالعه ايدو بيلورسك بار دردی چككم سكا آسان اولور
و كذلك نعمت وقتنده يعنى طبعاً حلوا اولان نسنه لر ظهورنده مفيض
الخير و الجود اولان الله تعالى به شكر بليغ ايله بلكه فضل و نعمتده
مفضل و منعمي مشاهده ايله و هر صورت سكا بر سره نذر آينه
اولسون و بوندن ظاهر اولور كه مقتضای بلا حدر و موجب
نعمت شكردر پس بلاده شكر اولماز والا (لئن شكرتم لازيدنكم)
وفقنجه مزيد بلا به سبب اولور حدر ايسه بويله دكلدر نتكم
الحمد لله رب العالمين دن مفهومدر فافهم جدا فاعمل بذلك

* * در صفت بد بختي ميكويد * *

* چارچيز آثار بد بختي بود * جاهلي و كاهلي سختي بود * چارچيز
مبتدا آثار بد بختي بودك مفعولي و بعد الجملة خبردر و كاهلي مبتدا
سختي ما بعد نده بودك مفعولي و بعد الجملة خبر و چارچيزك ايكبسنی
بياندر بد بختي ده يا مصدر به در (بد بختي برامز طالعلو و الحق و نحس
يادزلو اولمقدر بد بخت اسلنده صفت مشبهه در بد خوي كي (جاهلي

و کاهلی یاری دخی مصدر به در (جاهل عالمك مقابلیدر که علم حالدن
عاطلدر زیرا هر علمی بلك لازم دکلدر و علم حال مبدأ و معاد و عبادات
و معاملاته علمه شاملدر ولیکن کندی اوزرنه توجه ایدن مرتبه ایله
مقیددر (کاهل جاهل وزنی اوزرنه سست کسه در که عملده بطالت
و کسل اهلیدر کاهل لك سستك و پرفتور اولمقلقدر که جد و نشاط
و انبعاثك مقابلیدر) سختی ده یا مصدر به و یازانده در دقائقده کلور که
سخت محکم در که مقابل سست در که ککشکدر سختك ترکیده معناسی
برك در برك بوزاو دیکك برده عجم سخت روی دیر برك لکه قاتللق لازم
اولدیفندن اونوری بحارزافتی به سخت دیرل قاتی ککشك دیکك برده
عجم سخت سست دیر قاتلغه سختی دیرل (معنای بیت) بودر که درت
نسنه بد بخلق آناری اولور یعنی بی ستاره لکه و نخوسته اثر و نشاندر
جاهل لك و سستك قاتلق و یاقاتی اولور حاصلی اول درت نسنه نك
بری معلومات ضروری به کوره جهل و بری دخی مقدمات عملیه به
کوره سستك تنبلك در که قاتی اولور یعنی بوایکسی مشکل درد و بالای
عظیمر که بونلرله مبتلی اولان کسه نك رفعته متعلق کوکی یوقدر
بلکه خلقك نازل و بی حاصلی در و بوصفتلو اشخاصی کورن آدم
حقه استعاده ایتلودر * بی کسی و ناکسی هر چارشد * سخت بد را
این همه آثارشد * بی مبتدا چارشدك مفعولی و بعد الجمله خبردر
ما قبلنده جاهلی و کاهلی اعتباریه و جائز در که جاهلی و کاهلی
و بی کسی و ناکسی مجموعی چارچیزدن بدل و سختی بودجمله مستأنفه
و هر چارشد و هر یکی از ایشان بحسب الجمله چارشد تقدیرنه مبتدا
و خبر اوله تشکم ما بعدی اکا نشاندر (این همه مبتدا آثارشدك مفعولی
و سخت بد آثاره صفت تشکم لام جار معناسنه اولان اکا دالدر
و بعد الجمله خبردر) بی کسی ده اولان یا مصدر به در ناکسی ده کی
بی حرف نفیدر که جوامده داخل اولور معناسی یوقدر عرییده لاکبی
در و دلسزد دیکك برده عجم بی زبان دیر (نامشتقاته داخل اولور
دکل معناسنه عرییده لبس کی نادان دیرل بی دان دیمزلر بی دل دیرل
نادل دیمزلر بعض یرده ایکسینک دخی استعمالی صحیح در بی کس
و ناکس کی امامعاده مختلفدر که بی کس کسه سزدر ناکس کسه

دکلدر (هر کل افرادی معناسنه در هر بری جمادرت اولدی دیمکدر
(این همه بودوکلای یعنی درت نسنه و همه بالاده مشر و حدر
(معنای بیت) بودر که بی کس لك و ناکس لك هر بری بریره کلوب
جمادرت اولدی یعنی بودرت نسنه که ذکر اولندی هر بری بخت بده
برنشاندر زیرا بی کس لك یعنی فرید و حیداوللق و غریب کی زنده لك
عندالناس سعادات عرفیه دن دکلدر پس بویله اوللق بلدسزاقنددر
و كذلك ناکس یعنی خوار و بیقه دار اولوب آدم پایه سنده وضع
اولنماق دخی نحو سندنر و عرف عامه ده ناکس بخیل و خسبسد
شایع در بونك خود نخوستی اولکیدن اشددر و العیاذ بالله تعالی
* هر که در بند عبارت میشود * بی شك از اهل خسارت میشود *
بعض نسخده عبارت برینه عمارت دوشمشدر بومصراع بالاده مرور
ایتشدرو بویتنك اعرابی ظاهر در (شك اعتدال انقیضین عند الانسان
معناسنه یعنی ایکی نقیض منساوی اولوب احدهما آخر اوزرنه راجع
اولماق (خسارت زیاندر که رأس مالده انتقاصدر امور دنیویه ده
مستعمل اولدیغی کی آخر ویه ده دخی مستعملدر قرآنده ذکر اولنسان
خسارتلر کی قال الله تعالی (الذين خسروا انفسهم) و قال ذلك
(هو الخسران المبين) (معنای بیت) بودر که هر کسه که مقفی و فصیح
عبارتلرله آرایش کلام و یا عمارت دنیا قییدنده اوله بی شك و شبهه
اهل زیانندن اولورز پرا تکلف منهدر و شواکه حدیثده کلور (جال
الرجل فصاحه لسانه) بوندن مراد خلقی اولان حسن تکلم و صواب
مقالدر و بردخی فصاحتدن مراد حروفی تبیین و کلماتی صحیح و لحدن
حذر در و اهل لحن اولنلر اصلاح لسانله مأموردر تشکم بعض احادیثده
مذکوردر ایمدی لسان لحن و خطادن محفوظ اوللق متکلمه ابراث
حسن و جمال ایدر * برهواى خود قدم هر کونهاد * می تواند کرد
بانفسك جهاد * بونك تقدیری هر که اونهاد قدم برهواى خود
می تواند کرد جهاد بانفسك دیمکدر که هر که هر کسی که تقدیرنده در که
مبتدا و او مبتداء ثانی و قدم نهادك مفعولی و بعد الجمله مبتداء ثانی
خبر و جمله سی مبتداء اوله صفتدر کرد می تواندك مفعولیدر زیرا کردن
معناسنه در که مصدر در تشکم بالاده کذر ایتدی جهاد کردك مفعولی



و با اكا متعلق در زیر مصاحبت ایچو ندر (قدم ایقدر که انکله بصیر
 و مشی ایدر تقدم و تاخر اعتبار یله قدم دندلی (رجل کسرله اوبلق
 باشندن بر مقلر اوجنه کلجه در) نهاد کسر نوله ماضیدر مضار عنده
 الف حذف اوانوب فتحله نهید دیرلر (نفسک ده اولان کاف عربی
 تصغیر ایچو ندر و تصغیر تحقیر مجو اندر ظاهر حسبیه والا اعدی
 الاعداء اولدیغی جهندن شری عنیدر (جهاد دشمنی مدافعه ده
 استقراغ و سمدر کرک عدو ظاهر اولسون و کرک نفس و شیطان
 اولسون تنکم حدیثه کلور (جاهدوا اهواءکم کما تجاهدون اعداءکم)
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که او کندی هواسی اوزرنه قدم قودی
 و هواسنی مغلوب و مقهور قیلدی اول کسه قادر اولور نفس حقیرله
 جهاد ایتکه که اكا جهاد اکبر دیرلر حاصلی جهاد اکبر دیدکلی
 اعدی الاعداء اولان نفسله محاربه در و انکله محاربه هواسیه مقاتله در
 و انک هواسی دیدکلی داعیه شرع یعنی برهان سماوی و دلیل عقلی
 اولمیان امور شهویه به میل ایتکه در اشته انسان بومقوله اموره وجود
 و یرمه هواسن ایاغی الله الوب نفسی خوار و حقیر ایتش اولور
 و مقام قلب روحه ترقی اید و ب مرتبه عالیله بولور و هوای نفسیه
 مساعده ایده نک حالنی دخی اكا کوره فهم ایلله فافهم جدا فاعمل بذلك
 * هر که باشد در جهان با خواب و خور * در قیامت نبودش زانش
 کذر * بعض نسخده باشد یرینه سازد دوشمشدر دوز یله و قوشبیلله
 معناسنه هر کسی که دیمکدر هر کسی مبتدا و مابعدی که رابطه سیله
 اكا مقتدر کذر نبودک فاعلی و بعد الجملة خبر مبتدا در باقیلر ینک
 اعرابی ظاهر در (خور ییمکدر کذر موافقت ایچون ضمه سی فتحه
 جانبیه اماله ایلله اوقنور (قیامت قیام ساعتدن عبارت اول کونه
 یوم قیامت دیدیلر زیر ناس قبورندن قیام ایدرلر و قیام دخی رب
 العالمینه در زیر اول کونده فصل و قضا ایچون (هل یظنون الا
 ان یأتیهم الله فی ظلل من الغمام) موجبجه محشره امری کلسه
 کر کذر (کذر و کذار ذال معجه ایلله کچمک معناسنه کذر نامه شول
 مکتوب جوازدر که یوللرده انی کوستروب کچرلر (معنای بیت) بودر که
 دنیاده او بومغه و یمکه و ایچمکه مصاحب و مقارن اولان یعنی ایشی

او اوله قیامتده اكا آتشدن کذر اولاز یعنی صراطی مرور ایده مز
 بلکه آتشد دوشر زیر دنیاده معده سنک غدایه حرارتی و حرارتک
 دخی صوابجه که ضرورتی و ارایدی و بوراده نار طبع و حرارت شهوتی
 ازاله ایتمین البت اوراده نار دوزخه مبتلی اولور پس معذب اولدیغی
 نارینه غنا صرک صور تیدر (خواب دخی ثقلت طعام و حرارت طبعندر
 و صفت حیوانیه در حیوان ایه جسته ثقیله در که روح حیوانیسی
 عفوانندن حاصل اولمشدر صراطی عبور ایه لطافت روح و جسدله
 اولور که اکامل اهل ایمانه مخصوصدر * روی کردان از مراد و آرزو *
 * پس بدرگاه خدا آور تورو * روی کردانک مفعول یسدر تو آورک
 تحشده اولان نمبر مخاطبی تا کیددر و آورک مفعول ایدر کردان کاف
 عجمیله امر در مصدری کردانیدندر دوزنمک معناسنه (ارزو کوکل
 ناکلی که عرب امنیه دیر پس صوک و آرد بویه مواضعده اند نصکره
 معناسنه مستعیدر (درگاه قیویری یعنی باب و آستانه) آور و آورک فتحله
 امر حاضر در مصدری آوردن در که کتورمک معناسنه مستقبلاتنده
 رایه فتحه حرکت و یروب آورد و آورنده دیر (معنای بیت) بودر که
 یوز دونددر مراد دلکدن بعده درگاه خدایه یوز کتور یعنی توجه ایلله
 الحاصل (خطوتان وقد وصلت) موجبجه اول دنیادن ادبار و قلبکی
 تعلقاندن تخلیه ایلله بعده حقه اقبال و باطنکی انوار الهیه و تجلیات
 رحانیه ایلله تخلیه قبل اشته بنار بین نورین دیدکلی دخی بودر که
 نورین نور ادبار و نور اقبال و ناردن مراد نار عشقدر زیرا بومعنی
 واسطه اولسه ادبار و اقبالک حقایقی ظهور ایتز و سالک یول الوب
 منزله طوغری کیمز * کامرانی سرینا کامی کشد * مر دره خط
 در نکونامی کشد * کامرانی مبتدا و سر کشدک مفعولی و بعد الجملة خبردر
 و كذلك مر دره مبتدا خط مابعدنده کشدک مفعولی و بعد الجملة خبردر
 کامرانی ده یا مصدریه و کام کاف عریله مراد معناسنه کامران وصف
 ترکیبی در که اصلنده رانیده کام در مرادن سوریمی یعنی مراد نیجه
 اولیجی معناسنه زیر اراندن سورمک معناسنه در (ناکامی ده یا مصدریه
 و نا حرف نفیدر که بوراده فی معناسنه در که سر در (خط قلم و غیره
 ایلله یا مصدر اصلنده طولی اولان نسبه دیرلر خطک بعض حرفنده



وسط آورنده طول اولمله خط دیدار نکونامی ده یا مصدریه در و نکو
 نوک کسر یله و کاف عربینک ضمیمه کوچک در اصلی نیکو در که
 نیکه یعنی ایویه منسوب در زیر او نسبت ایچوندر صکره تخفیف ایچون
 یا حذف اولمشدر (نکونام صفت مشبهه در کوزل آدلو دیمکدر
 (معنای بیت) بودر که دنیاده کامر انلق و مراد نجه اولوب هر مراده نائل
 اولمقلق انسنگ باشنی آخرته کام سزافه و محروم اولمغه چکر زیر
 ایکی مراد بریده اولماز انکچون زاهدل آخرتی و عاشقلر الله تعالی بی
 اختیار ایلدیلر و سالک راه اولان کسه کوزل آدلو و مدوح و شهرتلو
 اولمغه خط چکدیلر یعنی اوزرنه قلم فنا و بی نامی قویوب چکر دیلر
 و ابطال ایتدیلر زیر شهرت آقندر و بو امتک خیر لیسنی اخفیا اولنلردر
 زیر مرتبه نبوت ظهور اقتضا ایتدیکی کبی مرتبه ولایت دخی خفا
 اقتضا ایلشدر انکچون جناب نبوت صلی الله علیه وسلم معارف
 و حقائق باینده بحسب الغالب رمزله اکتفا ایلشدر و دیمشدر در که
 بو طریقه بر کسه به بد دها ایتسه ل اذاقک الله طعم نفسک دیرلر
 طعم نفس اودر که خلقک اکا عین تعظیله نظرندن التذاذ ایلله اگر
 مرادی شهرت اولمایه ایدی خلقک اتی تعظیم و تحقیری باینده برابر
 اولوردی * امر ونهی حق چوداری ای وحید * پس مرودر وایه
 نفس پلید * امر داری نک مفعولی (چو حرف شرطدر که پس فاء
 جزایه معناسنه در) امر قائلک کنندندن آشغه اولانه افعیل دیمسی در
 (نهی ضد امر در که کنندندن دون اولانه لاتفعل دیمسیدر امره امثاله
 ائمار ونهیدن اجتنابه انتهاء دیرلر) حق اسم ذاتدر (وحید صفت
 مشبهه در که اصلی واحددر منفرد معناسنه یعنی یالکر که غیر یسی
 انکله مختلط دکلدر صکره علم ده ناس اراسنده متقدم معناسنه استعمال
 اولنمدی زیر اهاالینک متوحیدی و بردانه سیدر بوراده تفؤل
 طریقیله در) امر ونهی حاضر در مصدری رفتن در یوریمک و کیمک
 معناسنه مضارعنده فای و او و تایی داله قلب ایدوب رود و رونده
 دیرلر (وایه حظ و ذوق ولذت معناسنه) پلید بیه عجمیله مردار و خبیث
 دیمکدر (معنای بیت) بودر که ای فرید روز کار و وحید دیار اولق
 شانندن اولان کسه اگر امر ونهی حق طورسک و عاصی اولماین دیرسک

نفس مردارک حظ و لذت کیمه و شهواته مساعدده ایته زیرا اگر انک
 مراد نجه اولورسک طاعت حقندن فالورسک و عصبیان سببیه آخر
 جزاء بد بو اورسن و نفس کبی خوار و ذلیل اولورسن پس بوندن
 مفهوم اولدیکه هوای نفسله شرع بریده مجتمع اولماز چونکه
 شرعی و شرعیه حقه وصول استرسن ارزوی نفسدن کج و هوا سنی
 خاکاه برابر ایلله و تعلقات ماسودن فنا بول * هر که ترک کامرانی
 میکند * برخلافش زندگانی میکند * هر که مبتدا ترک میکند
 مفعولی و بعد الجملة مبتدایه صفتدر برخلافش زندگانی نک صفتدر
 زیرا تقدیرده مؤخر در شین ضمیری نفسه راجعدر زندگانی مابعدنده
 میکندک مفعولی و بعد الجملة مبتدایه خبردر (خلاف و فاقک
 ضدیدر) زندگانی ده یا نسبیته در زنده در یدر حی معناسنه
 وزندگانی دیرلکدر معیشت و حیلت معناسنه دخی کلور زندگانی ده
 کاف زنده آخرنده اولان هاء غیر ملفوظله دن بدلددر بو صورتده
 زنده آخرنده ها یازلر و بعضیلر عسندنده کاف زانده در بو صورتده
 آخرنده ها یازیلور زیر هاء غیر ملفوظله دن صکره بیه مفردده یازیلوب
 زنده ی دلدیکی کبی شول جهندن که ها فاصلدر و بردخی هانک وضع
 اصلبسی ماقبلنده دالک فتحه سنی بیان و محافظه ایچوندر بیه نسبت ایسد
 ماقبلنک کسره سن اقتضا ایدر کذلک بلا کاف نسبت مبسر اولماز والا
 زندگانی ده زنده آتی دیمک لازم کلور ها ایسه فاصلدر که بو وصلی قول
 ایتز و اگر ها حذف اولنسه التباس لازم کلور زندگانی کبی اشته کاف
 زیاده اولدیغنگ سری بودر که بو فقیره بو وجهله ظاهر اولمشدر
 ولیکن جوابده لایح اولان بودر که کافک زیاده لکندن بدلیتی اولادر
 شول معنادن که هانک فائده سنی کاف دخی افاده ایدر که اول فائده
 ماقبلنک حرکتی بیان و محافظه در تنگم زندکی و بندکی کیلدرده
 ماقبلنک کسره سنه متناع یوقدر پس هائله کافی جمعه حاجت قالماز
 وزندگانیده الف ونون تا کیسد نسبت ایچوندر و دستورده کلور که
 بو کاف نسبتدرده زیاده اولنه کلشدر پس کاه اولور که یائله کافی جمع
 ایدرلر زندکی و بندکی کبی و جدا کانه دیرلر جدایه نسبتده یعنی الف
 ونوندن صکره هاء نسبت ایراد اولنسان برده کاف دخی زیاده قلنور

*

*

مطل

اگر چه بویله برلده اصلی یاه نسبت اولوب کافه قلب اولمق دخی
جاژدر بازار کان کبی اصلی بازاریان دریاه نسبت در والف ونون تا کید
نسبت ایچوندر ودفائنده کلور که زندگی دیری لکدر که لسان عربیده
اکا حیات دیرلر آخرنده یا نسبت وکاف هادن اونوری زیاده در
زند کانی دیرلک در حیاتدن تمنع معناسنه دیرلک دیری لکه متفرع
و مختص در وکاف و یا زندگی ده کی کبی کاف و یا در که الف ونون
نسبتده مبالغه ایچون قلمشدر و زندگی وزند کاینک معناری و فرقلری
تعبیرلندن ظاهر در نیکم کلور (کر بیجان زند کبست حیوان) زند کانی
تومیده می جانرا) یعنی اگر چه حیوانک دیری لکی جانله در اما جانله
دیرلکی و معاش و تمنعی سن و بررسن یعنی حیوانک بقاسی و حیاتی جانله
و جانک دخی سنکله در (معنای بیت) بودر که هر کسه که کامر انلغی
ترك ایده و نفسنک مراد نجه اولیه نفسنک خلاقی اوزرنه دیرلک ایلر
یعنی نفسه مخالفت ایتمک ارزولرنی ترکله در و بویله اهل ترك اولدجه
حقیقی دیرلک اولماز پس فی الحقیقه دیرلک دیدکلری مخالفت و مجاهده
نفسله اولان دیرلکدر که اهل آخرت و اهل الله دیرلکی در بوخسه
نفسه موافقت ایدوب هواسنه تبعیت ایله اولان دیرلک دکلدر که
اهل دنیا دیرلکی در زیرا حیاتدن مقصود معرفتدر و معرفتک دخی
طریق عبادتدر و شروط و قیودنه مقارن اولیان عبادت مورت معرفت
اولدیفی ظاهر در کامر انلق ایله عبادت بریده اولماز پس کامران
اولان کسه دنیادن حیوان کبی انتقال ایدر که حیاتنک نتیجه سی اولماز
* * در صفت ریاضت میگوید * *

* کره می خواهی که کردی سر بلند * ای پسر بر خود در راحت
نه بند * سر بلند کر دینک مفعولی و بعد الجملة خواهی به مفعول
و خواهی بعد الجملة فعل شرط بر بنده متعلق و در بندک مفعولی و بعد
الجملة جزاء شرطدر (خواهی فعل مضارع مخاطبدر مصدری
خواستن در واورسمی والف ثابته ایله دینک ارادت معناسنه مضارعنده
سین خایه قلب اولنوب خواهد و خواهنده دیرلر (کردی کاف
عجمی ایله فعل ماضی مخاطبدر شدی معناسنه در که شدن اولمقدر
زیرا کردن که کاف عربی ایله ایلمک و اشلمک در بو مقامه مناسب دکلدر

وماضی دخی مضارعنه یعنی مپشوی به محمولدر و لکن تفؤل طریقیله
ماضی ایراد ایلدی (سر بلند اصلنده بلند سر در که صفت مشبهدر
بوجه باشلو معناسنه یعنی رفعتلو و عالی القدر و سامی الدرجه معناسنه
نیکم فلانک باشی کو که ایرمشدر دیرلر یعنی کوک کبی رفعت و علو
درجه بولمشدر صکره سر که فاعلدر بلند اوزرنه تقدیم اولمشدر
زیرا لسان عجم تخفیفه مایلدر و سر خوش لفظی دخی بویله در که اصلی
خوش سر در این کمال خوشی سره صفت طوندیفی یعنی فی الاصل
رانک کسره سیله قاعده فرسد مخالفدر) به بندده یاه اولی مضمومه در
زیرا بند امر در و فعل اولنه داخل اولان بافعلک یا حرکتنه و یا نخرجه
پس بوراده باشفویه اولمغله اول امره تا کید طلب ایچون داخل
اولان بامضموم اوقنور آخرنده ها رسمیدر بندک مصدری بستن در که
بغلق معناسنه در مضارعنده سین نونه قلب اولنوب بندد و بندنده
دیرلر (معنای بیت) بودر که ای پسر اگر بو حالده دلرسک که کلچک
زمانده رفیع القدر اوله سن و علو درجه بوله سن و سر و سهی آسا
باشک فلک اعلا یه ایشسه کندی اوزر یکه راحت و آسوده لک
قیوسن بغله و قیایوب آنچه زیرا انسانک قدر و شرفی و درجات عالیه
بولدیفی ترك راحت ایله در یعنی آدمک وجه ارضیه هبوطی بو معنایه
مین در اگر مقصود اصلی راحت و حضور و اسایش اولایدی مقتضای
حکمت جسته بقالیدی و ترك راحت مجاهدات و لیل و نهار عبادات
و طاعانه اشتغالله در زیرا نفس تنبل در که خواب و حور و راحت مایلدر
و بطالت انک صفت ذاتیه سیدر پس منزل استین طریق حقه انی
اعمال ایدر و کندی حانه قومیوب مسارعت ایتمسه باری آهسته
آهسته اولسون کیدر * هر که بر بست اودر راحت تمام * باز شد
* بروی در دار السلام * بعضی نسخیده باز شد بر روی او دار السلام
دوشمشدر اولکی اولادر او بستک فاعلی و در مفعولی و تمام بالکلیه
معناسنه بسته قیددر باز لفظی شدک مفعولی و ایکنجی در فاعلی و بعد
الجملة هر که یه خبر اولور (بر بست ده بر تحسین لفظ ایچون زائد در
اوائل افعاله کلدیکی کبی مصادر اولارنده دخی کلور) بست ماضیدر
بغلدی معناسنه مصدری بستن در که بغلق دیمکدر مضارعنده

سین نونه قلب اولنوب بندد و بندنده دیرلر تکم قریباً سرور ایتدی
 (باز آحق معناسنه باز شد آچلدی دیمکدر حرب انکشف و انقح دیر
 دار السلام جنتد ر که سلامت حقیقه آندد در زیر بغاسی بلافا
 و غناسی بلا فقر و عزای بلاذل و صحتی بلاسقم در و جائزدر که سلام
 اسماء الله دن اوله بوصورتنده جنته دار السلام یعنی داری حقه اضافت
 دار الله و دار حق دیمک بطریق الشریف اولور بیت الله و ناقة الله
 کی و بومقوله به مخلوقك خالقه اضافتی دیرلر که مضاف آنکله غیریدن
 ممتاز اولور و جائزدر که دار السلام مطلقاً سلامت اوی اوله زیر
 ترك راحت و خصوصاً تغلیل غذا و امثالنده انسانک بدن و دین و دنیا
 و آخرتنه سلامت مطلقه واردر (معنای بیت) بودر که هرکسه که
 راحت قیوسی بالتام و بالکلیه با غلبدی و آچدی آنک اوزرنه
 دار السلام قیوسی آچلدی یعنی دنیاده راحت قیوسی بسته اولمد بقیه
 آخرتنده جنت قیوسی باز اولماز زیر جنت راحت اوی در دنیا زحمت
 و محنت اوی اولد یغی کی پس دنیاك دار محنت اولدیغی بلیوب
 طالب راحت اولان کسیه اوراده باب راحت مفتوح اولماز زیر راحت
 سبب راحت اولماز بلکه بی راحت اولقی اولور بوجهتدن کرکدر که
 انسان نفسینه راحت و یرمبوب دائماً خدمت عبودیتده اوله تا که
 جنتده جسم و روحاً مستریج اوله جسم استراحتی نعیم جنان و روحاً
 استراحتی رضاء رحمن و لقاء منالده در فاعل بذلک * غیر حق را هر که
 خواند ای پسر * کبست در عالم از و کراه تر * بعضی نسخده خواند
 یرینه خواهد دو شمشیدر مال بر در زیر برینی مستلزم در غیر حق
 خواندک مفعولیدر و بعد الجمله مبتدایه صفیدر که هر که در کبست
 مقدم خبر و کراه تر مؤخر مبتدا و بعد الجمله مبتدای اوله خبردر و در عالم
 کراهه قید و جار و مجرور اکامتعلقدر کراه تر از و افعیل من کی در
 خواند و اورسمبله فعل مضارعدر مصدری خواندن در اوقع و دعوت
 ایملک معناسنه مضارعنده نونه فتحه و یرلر خواند و خواننده دیرلر
 اوقور و اوقیمی معنارنه (کبست اصلنده که است در که لفظ که کسره
 ذوی العقولدن سئوالدیر کیم معناسنه آخرنده ها غلامدر تلفظ اولماز
 صکره که است و وصل اولنوب هاء رسمی ساقط و همزه یایه منقلب اولوب

کبست دنددی کیمدر معناسند (کراه ترکم کاف عجمینک ضمیله نابید
 یعنی بلورسز و یتوک که عرب ضاله دیرکم شده یا و قلمشدر کراه بولی
 آزمشدر که اصلنده صفت مشبهه در (ترادات تفضیلدر بهتر یکرک
 دیمکدر دقائقه کلور که فارسیده افعیل تفضیل صیغه سی یوقدر
 اول معنای ترکیب ایله ادا ایدرلر مثلاً اکسکلکده و ارتقلقده برنسنه نک
 فضیلین بیان ایتسه لکتر و افزونتر دیرلر (معنای بیت) بودر که ای پسر
 هرکسه که حقک غیر بی اوقیه و ماسوایی چاغروب اکا دعا ایله شکم
 کفار و بت پرست اولنلر یا الله یرینه ستملر چاغرلر و مهماتده
 آنلردن استمداد ایدرلر مع هذا لایضر و لاینفع مقوله سیدر پس عالمده
 آندن زیاده بول آزمش و طریق جقدن چقمش و ضال بعیدله ضال
 اولمش کیم واردر یعنی کسه یوقدر بلکه اوجله ضال اولنلردن
 اضل در که آنک فوقنده ضال یوقدر زیر خالق قادری نسیان ایدوب
 مخلوق عاجزدن طلبکارمدر اولقی اصل و فرعی فهم اتمامکدن
 ناشیدر و برنسنه فی الجمله اسم معینه مظهر اولسه دخی معین مطلق
 الله تعالی در پس یا الله یا کافی المهمات دیمک کرکدر که مطلوب
 و مدعو الله تعالی در * ای برادر ترك عز و جاه کن * خویش را شایسته
 درگاه کن * ترك کن کله سنک مفعولیدر خویش ایکنجی کن لغظنک
 مفعول اولی شایسته ثانسی و بعد الجمله ماقبلنه نتیجه و بیان کیدر
 (برادر بانک کسریله ار قنداشدر همشیره قز قنداش اولدیغی کی
 بوراده برادر تعبیر یله مخاطبی استمالت واردر پسر تعبیر یله اولدیغی کی
 مع هذا کل مؤمن اخوة موجبجه کمال و نقصاندن قطع نظر اهل ایمان
 بری یرینه اخوان در زیر باباری آدم و اناری حوادر که برظهر
 و برر جندن تولد ایتشدر و سنا اصغر اولنلر سنا اکبر اولنلر
 پسر کی اولدقلری کی بعضی سنا اکبر اولنلر دخی سنا اصغر اولنلر
 پسر کی در اگر اصغرک علم و کماله حرمت عظیمه سی و اریسه انکچون
 شاب عالم شیخ جاهل اوزرنه تقدیم اولنور ابک فرزند اوزرنه تقدیمی
 کی (عز ذلک مقابلیدر یعنی عزیز و محترم و ذلیل و خواردر جاه قدر
 و منزلت و قبول عند الناس معناسنه در و جهندن مقابله که یوزدر
 زیرا اهل جاه عند الناس یوزلو و حرمتلو در که سوزی نافذ در کرک

اهل منصب اولسون و كرك اولسون فاما عرف عامه ده ار باب مناصبه
 شایع در زیر ار باب مناصب حرمتی غیر بدن زیاده در (خویش
 خا مبعه نك كسری و واور سمیه كندی دیمكدر خود کبی شایسته
 برار ویراشق شایان صیغه مبالغه فاعلدر مصدری شایستن در برامق
 معاسنه مضارعنده سین حذف اولنوب شاید و شایسته دبرل د فائده
 کلور که عرب لایق دید یکی برده ترك بر اشور عجم شاید دیر احتمال
 وارد در دیمك برده مجزا لسان ترایده برار دید کلری کبی لسان فارسیده
 شاید دیرل (معنای بیت) بودر که ای برادر مریه سی شقیق جانم
 عزت و جاهی ترك ایله ابرهیم ادهم ترك ایلدیکی کبی اگر ار باب عز و جاه
 و مناصب بدن ایسك و بوبله اهل ترك اولمغه کندیکی لایق درگاه حق ایله
 زیرا انسان اهل ترك اولمغه فیه داخل درگاه وصول و واصل مجلس
 قبول اولماز الحاصل وار لغله بوقلق بربرده اولماز و اخذ شامله
 در ویشلاك بر محله بولماز پس حقك وار لغنه طالب اولان کندیکی
 بنلکدن بوشاد و در ویشلاك ایستین سبب بعد و غرور اولان
 مناصبه رغبت ایتمه بناء علی هذا میشارد در که مشایخ قاضی و مفتی اولماز
 عبادن صکره قبا کیم کبیر که مذموم در فاما قاضی و مفتی شیخ
 اولور زیرا قبادن صکره عبا نلبسی ممد و حدر که بومقوله تجرد له
 الی هذا لان خیر له یاد اولور ار جمله دن بری ناظم پند در قدس الله سره
 و عجم بره * خوار کرد دهر که کرد دجاه جوی * ای برادر قرب این
 درگاه جوی * اولکی کرد دك فاعلی هر که و مفعولی خوار جاه جوی
 ایکنی کرد دك مفعولیدر تقدیری هر کبی که کرد جاه جوی کرد
 خوار دیمكدر فافهم قرب ایکنی جویك مفعولیدر خوار واور سمی ایله
 ذلیل معناسنه که نظردن ساقط در (کرد کاف عجمی ایله فعل مضارع
 غایبدر مصدری کرد بدن در د و نمك یعنی تحول معناسنه که شدن
 کلمه سی معناسنه در پس کردد میشود دیمكدر بومصیدر اوزرنه
 کرد بدن کردد قیاسدر و اما کشتن دن اخذ اولور سمیه بودخی
 د و نمك وشدن معناسنه در بوضورتده کردد خلاف قیاسدر زیرا
 شین رایه و تا داله قلب اولنیجق مضارعی دال واحد ایله کرد كرك
 ایدی اشته کشتن مخاطب کردی كلك کشتن لفظی اوزرنه دو اگر

کردد

کردد و کرد بدن اوزرنه اواسه کرد یدی كرك ایدی فاعرفه (جاه جوی
 وصف ترکیبی در که اصلنده جوینده جاه در جاه طلب ایدیچی معناسنه
 مصدری جستن و جوییدن کلور مصدر راوله کوره مضارعنده
 سین و او و یایه قلب اولنوب جوید و جوینده دیرلر کافی اغت حلیمی
 ولیکن قواعد فرسده کلور که سین یایه قلب اولنوب ماقبل مضموم ایسه
 ضمه اشباع اولنوب و او تولد ایدر آنکچون جستن ده جوید و رستن ده
 روید و شستن ده شوید دیرلر جوی ثانی امر در که مضارعی جوییدن
 اخذ اولمشدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که جاه جوی اوله یعنی
 عز و جاه و عند الناس قدر و منزلت طلبنده اوله خوار و ذلیل اولور
 زیرا اهل دنیاك اهل آخرت یاننده مقداری یوقدر اهل آخرت اهل الله
 عندنده مقداری اولمدیچی کبی زیرا طالب فانی طالب باقی به برابر کلدر
 و طالب مخلوق دخی طالب خالق مساوی اولماز آنکچون دیر که
 ای برادر درگاه حقك قربنی طلب ایله یعنی حقه قریب اولمغه چالش
 یو خسه خلقه د کل پس اگر دنیاده جاه د لرسن و عملك مقابله سینده
 نعم جنت استرسك طالب مخلوق و راغب صحبت ماسوی اولمش
 اولدك بوضورتده حقندن ادبارك مقرر اولدی حقندن مدبر اولان
 ایسه حق یاننده و حقه مضاف اولنلر فائده ذلیلدر بناء علی هذا
 واجبدر که عزیزه اضافله عزیز اوله سن والاذلیله اضافله ذلیل
 اولور سن بومعنادند که دنیاده تحت الاطمار ملوك و ملوك صورتده
 صعلوك وارد زیرا صورتی نظر اولماز فاعرفه * عز و جاهت
 سوی پستی میکشد * مرترا برتن پرستی میکشد * عز و جاه مبتدا
 سوی پستی میکشدك مفعولی و بعد الجملة خبر در مرترا ایکنی
 کشدك مفعولی جار و مجرور دخی اکا متعلقدر جاهت ده اولان تا
 میکشده قید در که میکشدت دیمكدر یعنی صورتا جاهه مضاف ایله
 و معناده میکشده مفعولدر پستی ده یا مصدریه در پست الحقدر که
 مقابلی بلند در که یوجه و یوکسکدر (مرترا مرتضی لفظ ایچون
 زاید در اصلنده ترا توراد در که تخفیف و او حذف اولمشدر (تن پرستی ده
 یا مصدریه در تن پرست ترکیب و صفیدر که اصلنده پرستنده تن در
 تن و بدنه طایچی معناسنه مصدری پرستیدند در که طامقدر مضارعنده



مطلوبه

با حذف اول ثوب پرست دیرلر (معنای بیت) بود که عز و جاه سنی صورتنا
 بلندك و معناده پستك جابنه چكر و سنی تن پرستك اوزرنه چكر
 یعنی عز و جاه له دنیا بولور و اهل غنا اولور سن و تنکی اغدیله
 لذیذله ایله بسلم که باشلر سن تن پرور لك ایسه صفت حیوانیه در
 اشته بووزدن ذلیل اولور سن کوبا بیت سابقده اولان ذللتك وجهنی
 بیاندرا کرچه معانی واطا نغده مزاجه بوقدر * نفس در ترك هوی
 مسکین بود * کوشمال نفس نادان این بود * نفس بودك فاعلی و مسکین
 مفعولی و دراکا ظرفدر کوشمال ایکنجی بودك فاعلی این مفعولیه در
 وقواعد عربیه موافق اولان بود که نفس مبتدا و ما بعدنده جمله
 خبر و کوشمال دخی مبتدا و ما بعدی خبر در مسکین عربی در ذلیل
 وضعیف معنانه کوبا فقرانی اسکان ایش یعنی ساکن قلش و حرکتی
 تقلیل ایشدر (کوشمال اصلنده وصف ترکیبی در مالنده کوش معنانه
 مصدری مالیدن در که اومق در د لك و فرك معنانه اوغق
 و بورمقدر که تأدییدن کایه در (نادان صفت مشبهه در بی دانش و بی
 تمیز معنانه) (معنای بیت) بود که نفس اماره ترك هوی ایتکده
 مسکین اولور یعنی هواسنه مساعده ایتزسك مسکنت و تواضع بولور
 و حقه منقاد اولور و زمامه کلور اشته نفس نادانی کوشمال و تأدیید
 ایتك بواولور که هواسنی ترك و شهواته مخالفتدر و الاغیری وجهله
 تأدیید کوزمز وادیله اوتورمز پس آتی تأدیید ایده یم و بوله کنوره یم
 دین کسه ایشی بولدن طوتار * چون دلت بریاد حق ایمن بود *
 * نفسك اماره هم ساکن بود * چون حرف شرط و ما بعدی فعل
 شرط و مصراع آتی مضمونی جزاء شرط در تقدیری چون بود دات
 ایمن بریاد حق بود نفسك اماره هم ساکن دیمکدر و بوتقدیردن
 اعراب بیت ظاهر اولدی (یاد ذکر در ایمن کسره قیغوسزدر بوراده
 مراد طمانینت دل و زوال خوفدر) (نفسك ده کافی عربی تصغیر
 و تصغیر دخی تحقیر محمول اولدیغی بالاده بلندی) (اماره مبالغه ایله
 امر ایچی در نفسده امر اولماز و لکن تربین و تسویل ایتسی
 مر برینه تنزیل اولمشدر خصوصاً که انسان هوای نفسه میال اولمغله
 مأمور آهره و مطیع مطاعه اتباع و مطاوعت ایدر کی اکا انقیاد کوستر

کوبا که

کوبا که نفسك مملو کیدر که انك فرمانندن طشیره چقرز بوجهندن قرآنده
 کلور (الشيطان بعد کم الفقر و یا مرکم بالقحشاء) وینه کلور (ان النفس
 لامارة بالسوء) پس نفس و شیطان سوء و خشایی تربین و تسویلده
 برابر دراکرچه نفسك قوتی زیاده در که تسویلی داخلندر شیطانك
 اغواسی ایسه خارجدندر و شیطانی دخی نفسی ازلال و اضلال ایشدر
 (ساکن متحرکك مقابلیدر یعنی سکون ایکی آنده بره کانه و حرکت
 ایکی آنده ایکی مکانه اولمقدر الحاصل حرکت و سکون صفات
 جسمدندر که سکون حرکتدن صکره ثبوت و حرکت بره کاندن بره کانه
 انتقالدر و حق تعالی حرکت و سکونله متصف دکلدر اتصافه قائل
 اولمق کفردر حکما کی بوراده ساکن کافك فتحه سیله او قنور قافیه
 ایچون نتکم کافر کسر فائله کافر او قنور فتحه استعمال عجم اوزره
 معنای بیت) بود که اگر سنك قلبك ذکر حق اوزرنه ایمن و مطمئن
 اولور سه نفس حقیر اماره ك دخی اماره لکن ترك ایدوب حرکت هوادن
 قاعد و ساکن پس بونده (الابد کرا لله تطمئن القلوب) مضمونه اشارت
 واردر الحاصل کثرت ذکر له قلبه اطمئنان کلوب ظلمات شك و شبهه
 ساحه در و نندن دور اولیحق داعیه نفس اماره دخی مہجور او اب
 انك حرکتی قلبك حرکت و قلب دخی روح و روح دخی سره اتباعله
 بری برینه اتصال بولور و فساد ارض وجود صلاحه مبدل اولور
 قال الله تعالی (ولا تفسدوا فی الارض بعد اصلاحها) والله الحفیظ
 و بونده رمز واردر که نفسك مطمئن مرتبه سنه وصوله وسیله ذکر در
 و اطمئنان کمال بواسه بردخی مرتبه طبعه رجوع ایتك اولماز نتکم
 دیمشدر در لو وصلوا مار جمعوا فافهم * هر که اورا تکیه بر صانع بود
 در جهان بالقمه قانع بود * تکیه بودك فاعلی و اورا مفعولی و جار
 و مجرور تکیه به متعلقدر قانع ما بعدنده بودك مفعولی بالقمه قانعه متعلقدر
 (تکیه سو یکنمک و طیانمق اعتماد و اسناد کی و سو یکنمک بر بصورتده
 اصلی تکیه گاه اولور که اختصاراً ظرف مکان حذف اولوب تکیه
 دیشدر نتکم خرمنی خرمنگاه برنده استعمال ایدر لر مع هذا خرمن
 غله در و خرمنگاه اول غله نك محلیدر و تکیه و زاویه و خانقاه صوفیه
 سکنا سنده شایعدر زیر اسو یکنمک و مراقبه و توجه ایده جك کوشه در

مطل

(صانع الله تعالى در صنع انك فعلیدر که اجاده طریقله در زیر جودتله
متصف اولیانه صنع دیمز بلکه مطلق فعل دیر پس هر فعل صنع
اولماز بلکه صنع اخصددر) لقمه ده اولان همزه وحدت ایچوندر که یاه
مفرده دن بدلددر لقمه ضمه و فتحله ابتلاع ایچون تهیه اولانان نسنه در
پس بر لقمه بر بودم غدادر جرعه بر ایچیم صو اولدیغی کبی (قانع قناعت
لغته قسمته رضادر وقانع اودر که النده موجود اولان مرتبه دن
زیاده سنی استمه و محتاج الیه اولان نسنه دن قلیل الیه اکتفا ایده
واصلطلاح اهل حقیقتده قناعت مألوفات اولدیغی برده سکوندر
یعنی قلبی مضطرب اولوب تمکین اوزرنه اولمقددر (معنای بیت) بودر که
هر کجک که صانع عالم اوزرنه توکل واعتمادی اوله جهاندده بر لقمه یه
قناعت ایدیچی در زیر اخلاق رزاق در که مخلوقی رزقیله خلق ایلشددر
وادی الرزق بر لقمه در و بسط و قبض حکمته داردر چونکه انسان
صنایع حق ایچنده صنع بدیددر پس اکا انتفات سائرردن زیاده در
والنتفاته حقیقتی صوری اولان مرتبه دکلددر والا هر کس رزق واسع
اهلی اولوردی بلکه معنایه ناظر نسنه در واجد معنی ایسه صورتک
قلیله قناعت ایدر ورزق قلیلی مفیددر و مفید اولدیغی بلن قلبی
حده ربط ایدر و آرزو و جوق دیمبوب سکون بولور واکا طبا نور قال الله
تعالی اومن بتوکل علی الله فهو حسبه) * اکتفا بر روزی هر روزه کن
کرداری از خدا در یوزه کن * کتفا کن کله سنک مفعولیدر و جار
و مجرور اکتفایه متعلقدر که حرف شرط ونداری فعل شرط در
نداری ان مفعولی محذوفدر که روزی در و در یوزه ما بعدنک مفعولیدر
و جار و مجرور در یوزه یه متعلقدر اکتفا کفایت مقدار یله قناعتدر
کفایت سد فقر ایده جک قدر نسنه در (روزی ده اولان همزه اضافت
وتوسل ایچوندر) روزی یا نه کون بکون تقدیر اولسان وظیفه در ترک
کونلاک و آیلای دیدیکی برده عجم روزی و ماهی و عرب بومی و شهری دیر
روز که کوندزا کانستدن اوتوری کونلاک دیمشدر در پس آخرنده کی با
نسبت ایچوندر شهری ده کی کبی نعمه اللهک روزی ده یا نفس کله دندر
نسبتدن مکره رزق معناسنه اولمغه در زیر تعمیم ایدوب مطلق رزق
مقدره اطلاق ایتمشدر و بلکه کاه اولور که تقدیر معناسن مدخی اسقاط

ایدوب مطلقا رزقه روزی دیدیلر (روزی ده رزق و بر یچیدر که
الله تعالی در روزه اورجددر که عرب صوم دیر روزه دار صائمدر صومه
روزه دید کلری روز که کوندزا کانستدن اولدیغی اوتوری در
انچون آخرنه هاء اختصاص وضع اولمشدر قال الله تعالی (ثم انموا
العصا الی اللیل) یعنی همار شری طلوع فجر صادقدن غروب شمس
دکدر و کون و صوم بومندن عبارت اولمغه ناظم فاس سره کوندن
روزه یعنی صومه تعبیر ایلدی مقصود بهر یوم افطار ایده جک قدر
نسنه الیه اکتفایه تحریرضدر و جار در که روز در یوزه مقابله سنده
واقع اولمغه لاجل الضروره ها ملحق اوله نتکم لطیف دیمشدر (ای
شاه ستمکاره وی دلبر عیاره) (تاکه دل بیچاره کشته بفراقت خون)
زیرا ستمکاره و عیاره اخرلنده اولان هار بیچاره مقابله سنده واقع
اولمغه در و لکن بومقوله ها الف الیه ها بیننده تلفظ اولمق
کر کدر (نداری فعل مضارع منفی تخطیبر مصدری داشتن در
طوتمق معناسنه مضار عنده شین رایه و تا داله قلب اولوب دارد
و دارنده دیر لجه کره اولنه نون نافیه مفتوحه زیاده قلوب ندارد
نداری پس مستقبل نون نافیه الیه فعلک زمان آنی ده عدم
وقوعی اخباره دلالت ایدر امر اولنده میم مفتوحه نهیه دلالت
ایتنیکی کبی (در یوزه دلتک جر ایتک معناسنه اصلنده یوز استمکدر
خواستن کی صکره اولنه در و آخرنه خاء تخصیص کتوروب دلتک
ایچونغبو صنع اولندی (معنای بیت) بودر که هر کون ایچون مقدر اولان
رزق مقسوم اوزرنه اکتفا الیه و سکا افطار ایده جک قدر نسنه
کفایت ایلسون زیاده سن استمه اگر کفایت قدر رزق یعنی قوت
یومی طومنز سک خلقه ال اچه بلکه حقندن در یوزه الیه و آندن سوال
ابت تا که سکا کفایتکی احسان ایلنه نتکم نیچه لرنه افطار ایچون
ضرورت قویه واقع اولدقده (ام من یحب المضطر اذا دعا) و فقیحه
رجا و دعا لرنه علی الفور اجابت واقع اولدی و مخصوصه الیه هلاکدن
نجات بولدیملر اصل حقندن استین محروم قالمز و بولدیغی نسنه ده
برکت مدخی بولور خالقندن سوال ایدن ایسه بونک خلافی اوزرنه اولور
* * در بیان مجاهده نفس کوید * *

* نفس نتوان کشت الاچار چیز * چون بگویم یاد داش ای عزیز *
 بونک تقدیری نتوان کشتن نفس را الاچار چیز دیمکدر که چار نتوانک
 فاعلی وکشتن مفعولی و نفس کشتنک مفعولاید در بعض نسخده
 چار چیز یرینه باسه چیز دوشمشدر غلط در زیر مابعدنده مسطور
 اولان چار چیز در یو خسه سه چیز دکل چون بگویم شرطدر یاد
 داش مفعول ثانیهی و شین اولی در و بعد الجملة جزاء شرطدر
 نتوان ده نون نافیه در تا وزن ایچون اسکان اولنور (توان اصلنده
 تواند در که مضارعدر که اکثر دالاک حذفله استعمال و مابعدنده ایراد
 اولسان فعل ماضی مصدر معناسنه اولور بوراده کشت کبی که کاف
 عربینک ضمیمه کشتن معناسنه در که قتل ایتکدر توان کوچدر قدرت
 معناسنه توانا کوچلور در تکم با آاده مرور ایتکدر (الاحرف استناد در که
 عربیدر (بگویم بانک ضمه سیه کافه اتباعا فعل مضارع نفس متکلم
 وحده در زیر مم اکا علامتد ر یعنی نفس متکلم ایچون ضمیر فاعل
 متصلدر اصلنده ام در فتحله انصالله همزه یا به قلب اولنمشدر (یاد
 ذکر) دار امر در داشتن دن که طوتمقدر مضارعنده شین رایه و تا داله
 قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل یاد دار خاطر کرده طوت ونسیان اینه
 دیمکدر (عزیز ذایلک مقابلیدر بوراده عزیزله ندا سنده لطافت واردر
 زیرا قتل نفس ایدن هر وجهله عزیز اولور (معنای بیت) بودر که
 نفس اماره بی اولدره بلز الادرت نسنه اولدر ای عزیز چونکه
 اولدرت نسنه بی سکا سویلیم خاطر کرده ضبط ایله و یاد کردن کیدر مه
 یعنی عمل ایله زیر حفظدن مراد عملدر زیر اگر حفظ ایدوب و مقتضاسیه
 عمل ایتز سک نفسکه زبون و مغلوب اولور سن و آخر نفسک سنی قتل
 ایدر پس نفس سنی قتل ایتز دن اول سن نفسی قتل ایله تا که شرندن
 خلاص اوله سن * خنجر خاموشی و شمشیر جوع * نیزه تنهایی
 و ترک هجوع * چار چیز دن بدلد ر خنجر خاء هججه ایله جعفر و زنی
 اوزرنه بیوک بچاق معناسنه کرک آلت معروفه اولسون و کرک غیری
 اولسون خاموشیده یا مصدریه در خاموش ایسم در ساکت معناسنه
 و شمشیر استعمال عجم اوزرنه و او عطفه نک ضمیمه تلفظ اولنور شمشیر
 فتحله و کسیرله قلیجدر و برنوع آغاچدر که غایتده برک و محکم اولور

جوع آچلقدر که معده طعامدن خالی اولد قده حیوانه حاصل اولور
 شبعک ضدیدر که طوقلقدر مجاعه زمان جدیدن عبارتدر عام مجاعه
 قسط اولان سنه دیرل نیزه تنهایی همزه اضافت ایچون و تنهایی آخرنده
 یاء ثانیه مصدریه در نیزه سکودید کلریدر که حربه دن اوزوند
 انکچون قصاصحق سکویه و حربه نیزک دیرل کاف تصغیرله نیزه
 کسیرله تعریب اولنوب نیزک دیرل فتحله و کاف عربی ایله جمعی
 نیازک کلور مصدر و مصدر کبی که فصحاء عرب آنکه تکلم ایتکدر در
 تکم جوهری ده و غیریده مصدر حدر و بولکه معربه نک لطافتنددر که
 کاف مذکور کرچه نیزه آخرنده اولان هاء رسمیدن بدلد ر ولکن
 معنای تصغیری دخی ایهام ایدر زیرا لغت فارسیه ده کاف عربی
 تصغیر ایچون کلور پسرک و دخترک کبی که اوغلانچق و قز جغز کبی
 معرب اولان نیزک دخی ریح قصیر معناسنه اولغله کاف تصغیرک
 افاده ابتدکی معنای افاده دن خالی دکلدر اگرچه کاف هادن بدلد ر
 یو خسه فارسیده کی کبی تصغیر ایچون دکلدر بعد ذل خنجرک
 خاموشی به و شمشیرک جوعه و نیزه نک تنهایی به اضافت لری
 مشبه بهک مشبهه اضافتی قییلنددر و بیان ایچون دخی اولور جبل
 الورد کبی (هجووع کیجه ده اولان نومدر قال الله تعالی) کانوا قلیلا
 من اللیل مایه جوعون) یعنی اوقات لیلدن هجووعلری قلیل ایدی که
 اکثرنی احیای لرلردی (معنای بیت) بودر که قتل نفس اماره نک اسباب
 قویه سندن بری خاموشلق یعنی صمت و سکوت خنجریدر که ایسم
 اوتور مق نفسی خنجر کبی کسر و طرغرر زیرا هوا سته مخالفدر و بری
 دخی آچلاق قلیجی در که آچلاق اتی سیف صارم کبی ایکی بچر وحدتی
 بدلد ر و اعترافه کتورر انکچون آچلق زنداننده درت پیک ییل
 حبس اولنده ی تا که انت ربی دیواقراره کادی و بری دخی تنهاللق
 و خلوت ر محبدر که وحدتده اوللق ر محله آنی طعن کیدر که مجروح
 ایلر زیرا بودخی هوا سته زیاده مخالفدر که الفی دائما کثرت
 حبسبانه در و بری ترک هجوع و نومدر یعنی کیجه بی خواب
 و بی راحت اولقدر زیرا صفت حیوانیه سی مقتضاسیه غالب المنام
 و مائل الراحة در اشته ارباب ریاضت و مجاهده بودرت نسنه بی قتل

هوای نفس سبب بولش و شهوتی از السبه مدارا بش و آنک اوزرنه
عمل ایلمار و میان بند اولش ارد که جوع و ترك هجوع ریاضت
طریقیه و خاموشی و تنهایی بخا هده اسلوبی اوزرنه در ترك هجوع
ریاضتدن عد اولندی زیرا بونك غلبه سی شعبدن و بخارات
دماغیه دن کلور بناء علی هذا تقلیل غدا ده نوم دخی قلت اوزرنه
اولور و تکیه برنده دخی کسرت خواب وار در فافهم جدا * هر که را
نبود مرتب این سلاح * نفس او هرگز نمی باید فلاح * بعض نسخه
نفس او هرگز نباید با صلاح دوشمشدر او کسی معنی دار در بونك
تقدیری هر کسی که نبود او را مرتب این سلاح (سلاح نبودك فاعلی
و او را مفعول اولی و مرتب ثانسی و بعد الجمله مبتدایه صفتدر نفس او
مبتدا و فلاح بایدك مفعولی و بعد الجمله خبر مبتداء ثانی و بود دخی
بعد الجمله مبتداء اوله خبردر (مرتب اسم مفعولدر ترتیب دن که هر نسنه بی
مرتبه سنده و بری بری آردنجه قلمقدر بوراده مراد تهیه در زیرا
اگر مراد ترتیب طبیعی اولسه ابتدا جوع و اندن ترك هجوع و بعده
خلوت و صکره خاموشی قدر این سلاح مذکوره اشارتدر که چار چیزدر
(سلاح انکله مقاتله اولانان آلاتدر سیف و سهم و رمح و امثالی کبی
و قاموسه کلور که سلاح آلت حربدر و یاد مردن اولاندر و بوندن
فهم اولنور که عصا مطلق آلت حربده داخلدر (هرگز تعمیم اوقات
ایچوندر) باید فعل مضارعدر مصدری یافتن در قابیه قلب اولنوب باید
و یابنده دیرل نمی باید منفی در نون نافیه نك می اوزرنه تقدیمیه و می نباید
دخی دیلور نونی فعل اوزرنه ادخال ایله اشته بونیاید نسخه سنه کوره
در که یاه مثباتك تقدیمی و یاه موحده نك تا خبری ایله نسخه اخرایه
کوره نباید لکمی یاه مثباتك تقدیمی و یاه موحده نك تا خبری ایله نسخه اخرایه
یاه قلب اولنور در بونك مضمری آمدن در کلك معناسنه مستقبلنده
میم یاه تبدیل اولنوب آید و آید دیرل (صلاح بر نسنه نك حالت مستقیمه
نافیه اوزرنه اولنسی در حندی فساددر که بر نسنه نك حال استقامتدن
و منتقع به اولمقدن خر و جیدر (فلاح ظفر و مطلوبه و وصولدر
(معنای بیت) بودر که هر کسه که اکا بودرت عدد سلاح مرتب و همیا
اولیه انك نفسی هرگز فلاح بولماز و اوقاتدن بروقتده اهل نجات اولماز

و صلاح قبول ایتمیوب فساد ذاتیسی اوزرنه قالور کل ایمدی اول
سلاحی تقلدایله تا که نفسی قتل ایدسن و میدان وجود و قلعه دل سنك
اوله و اول سلاحك هر تقدیر ثقلنی وار ایسه تحمل ایت زیرا بالکمز
بر عصائله عصبانی قوی اولانك حقندن کلنمز و الله الهه یین * چونکه
دل بی یاد اللهت بود * دیو ملعون یار و همراهت بود * اللهت ده تا
دله قید در دات دیمکدر دل بودك فاعلی و جمله سی شرطدر دیو
ایکجهی بودك فاعلی و ملعون دیو صفتی و یار مفعول بود و بعد الجمله
جزاء شرطدر (بی یاد بی ذکر در) دیو شیطاندر (ملعون رحمت حقندن
مطرود و غضبه مفر و ندر) یار معنای اصلیه سی حسبیه مصاحبدر
اصحاب صفایه یاران دیرل یار دیمچی معناسنه اولدیمچی مجاز در اول
معناده حقیقت اولان لفظ یاوردر (همراه یولداشدر که یولده
مشترک در زیرا هم لفظی موافقت ایچوندر (معنای بیت) بودر که
چونکه سنك قلبك بی یاد اوله و حقی ذکر ایتمیه بوصورنده ملعون
و مطرود اولان شیطان سنك یار و یولداشك اولور یعنی شیطان
و وسوسه سندن خلاص اولغه قلب انسان حقی ذا کر و حقله
حاضر کر کدر زیرا حق ذکر اولان یرده شیطان اکلمز انکچون
خناس دندلی زیرا قلب ذا کر اولدیمجه شیطان خنوس و تأخر ایدر
چونکه غفلت و نسیان غالب اوله و حضور قلب بولنیمه شیطان اوراده
حاضر در بوراده ناظم قدس سره یادی دله نسبت ایتدی زیرا لسانله
اولان ذکر مجردك دفع دیو ایتمکده تأثیری یوقدر بلکه حضور قلبله
اولور سه مقبرادر و سائر از کار لغظیه دخی بویله در * اهل دنیا را
چو دیو یار آیدش * لقمهای چرب و شیرین بایدش * بونك تقدیری
چو آیدش دیو اهل دنیا را بار بایدش لقمهای چرب و شیرین دیمکدر که
دیو آیدك فاعلی و شین مفعول اولی و یار ثانسی و جمله سی فعل شرطدر
شین ضمیری اضمار علی شریطه انفسیه طریقیه مابعدنده اهل
دنیا به کیدر اهل دنیا شین دن بدادر بایدش ضمیری دخی اهل دنیا به
راجعدر لقمها بایدك فاعلی و بعد الجمله جزاء شرطدر (اهل دنیا
اودر که دنیا به اختصاصی اوله و آخرت و مولادن فارغ و غافل اولوب
آنچق اکا اشتغال کوسره نعوذ بالله تعالی (لقمها لقمه نك جمیدر

آخرنده باتوسلدر که صفت وموصوف میاننده واقع اولمشدر (چرب
جیم عجمبله و بآه هر یله فر به معناسنه یعنی سمن و یاغلو و اوزلو) شیریں
بالاده ذکر اولندیغی اوزره طاتلودر لذیذ معناسنه مقابلی تلخدر که آجی
در شیرسود و یانست و نون تا کید نسبت ایچونددر طاتلودر انسانیک
اول طنددیغی لذیذ سد اولغله طاتلوی اکانست ایتمشدر
(معنای یت) بودر که چونکه اهل دنیا به دیویار کله یعنی نسیان
ذکر آلهی ایتدکدر ایچون شیطان اثره مصاحب اوله اومقوله یاغلو
واوزلو و سمن طاتلو لقمه کرک اولور زیرا حق قیدنده و آخرت
تدارکنده دکلدر که برهیز ایلیم وزاد قلیل ایلیم اکتفا ایده بلکه
شیطان انی هوای و شهواتی طرفنه جذب ایدوب تن پرورلک اسبابنه
تثبت ایتدر و کثرت طعامله آخر لقمه عقارب و حیات دوزخ اولور
* هر که اودر بندسیم وزر شود * در عقوبت عاقبت مضطر شود *
اومبتدا شود جمله سی خبر و هر کسی که مبتدادر اکا صفتدر مضطر
شودک مفعولی و عاقبت ظرفی و در مضطرک ظرفیدر و بعد الجملة
هر کسی به خبردر (سیم کش وزر آتونددر زر طلا یا لذر اتونیددر زر
کسه دخی شاملدر دین خطا ایدی قراضه زر دیدکری برده مقصود
کش اولسه بطریق التغلب در یوخسه زرک فی الحقیقه سیم اوزرنه
اطلاقی حقیقت اولمقدن دکلدر (عقوبت ذنب مقابله سنده اولان
عذابدر ذنب تعقب ایتمکله عقوبت دندلی زیرا عقب مؤخر القدمدر
بورانددر که برنسنهک آخرنه عاقبت دیدیلر (مضطر اضطراردن در که
اختیارک مقابلیدر یعنی انسانی مضرومکروه اولان نسنه اوزرنه حل و جبردر
قال الله تعالی (ثم اضطره الى عذاب النار) (معنای یت) بودر که هر کسه که
ایق و اتون قیدنده اوله و تعلق قوی ایلیم تحصیلنده بذل مقدور ایده
و محبت ایدوب حفظ ایلیم عاقبت و آخر قیامتده عقوبتده مضطر
اولور زیرا حب دنیا جمیع خطایانک باشیدر و امور دنییه ویه دن
خصوص اوزره حب مال باشیدن باشیدر زیرا جمیع مفاسدک
واسطه سیدر که نفس و شیطان انک و ساططیه شرب خمره و زنی
ولو اطه و قتل نفس و رفع ابنیه و تفاخر و تکاثره حل ایدر بوجه ایه
اسباب عذابدر و اسبابک حصولی مسببک حصولی مستلزم اولور

بو جهندن اهل دنیا محشرده قهرا مأخوذ و مضطرا دوزخده طرح
اولور و بواسباب اولیوب یا لکن محبتی دخی حقدن بعد و فراقنه کافی
و عدم ترکیبه به کوره اطرافنه کی اولغله وافی در فافهم * آنکه بهر
آخرت کارش بود * از خدا تشریف بسیارش بود * بونک تقدیری
آن کسی که بود کارش بهر آخرت بود از خدا تشریف بسیار دیمکدر که
کار بودک فاعلی و بعد الجملة کسی به صفتدر و تشریف ایکنجی بودک
فاعلیدر و بعد الجملة آن کسی نک خبریدر (تشریف اصلنده شریف
و عالی القدر قلمقدور بوراده مراد انعام و احساندر تکم خلعت تشریف
دیرلر زیرا اول خلعت ایلیم مخلوع علیه اولانه شرف عندهیم حاصل
اولور (بسیار کثیر معناسنه در اصلنده آرنده بسی در که وصف
ترکیبدر تکم مرور ایدی (معنای یت) بودر که اول کسه نک که
آخرت ایچون کاری اوله یعنی اعمال صالحه اشلیم اگر فرائض و اگر
سنن و مستحبات اول کسه به حقدن احسان کثیر اولور یعنی خاوص
نیت و صدق طویننه کوره چوق اجر بولور زیرا اهل ایمان و اعمال
صالحه به جنات فردوس و مقامات عالییه وعد اولمشدر و عده ایه
خلف اولماز زیرا کرمه متعلق و حق العبد علی الله در و عید ایه
بویه دکلدر زیرا حق الله علی العبددر پس درسه اخذ ایدر و درسه
عفو ایدر * مال دنیا خا کسار انرا دهند * آخرت پرهیز کار انرا دهند *
مال دنیا دهندک مفعول اولی و خا کساران ثانیسی در و فاعلی فی الحقیقه
الله تعالی و بو اعتبارله دهد کرک ایدی و لکن حقت ذات وصفی
اعتباریه جمع ایراد اولندی (وما خلقنا السماء والارض وجعلنا
وامثال کبی و یاخود افاضه ماله و سائل اولان ملائکه اعتباریه در
و یاخود دهندک جمعیتی خا کسارانک جمعینه ناظر در یعنی فاعل
کرچه بردر و لکن هر خا کساره کوره معطی حق اولغله جمع قلندی
(وما انا بظلام لاعبید) کبی که ظلامده اولان مبالغه عیدک جمعینه
ناظر در و ما انا بظالم لاعبید دیمکدر و كذلك آخرت ایکنجی
دهندک مفعول اولی و پرهیز کار ثانیسی در (خا کساران خا کسارک
جهیدر خا کسار خا که قار شمش نسنه در و طریق معناسنه
زیرا سار برنسنه نک کثرتنه دلالت ایدر بوراده خا کسار شمسار

کبیر یعنی خاکسار طیر اقلو و شرمسار اودلودر و طیر اقلو اولمغله
خوار اولمق لازم کلور انکچون تیمده باشه مسح اولماز ز بر خلق فراق
و مصیبت وقتده باشلر نه طیراق صاچرل نماز ایسه و صلت ایچوندن
(دهند فعل مضارع جمع غائب مصدری دادن در اعطا معنا سنه
مضارعنده الف هایه قلب اولنوب دهد و دهنده دیرلر (پرهیز کاران
پرهیز کارک جمعیدر پرهیز صافتی و اجتناب ایتک در پرهیز کار
کاف عربی ایله صفت مشبهه در کنهکار و امثالی کبی تنکم مرور
ایتمشدر) (معنای بیت) بودر که مال دنیایی بحسب الغالب عند الله
خوار و ذلیل اولنلره و برلر آخرتی ایسه دنیادن و مال دنیادن پرهیز
ایدنلره و برلر الحاصل ماله مائل اولنلر و دنیایی جوق بوانلر اهل دنیا
و قلت و پرهیز اهلی اهل آخرت اولورلر پس بونی استرایسک اندن
کچ زیرا اهل آخرتک دنیاسی و اهل دنیاک آخرتی اولماز و دنیا
و آخرت ایکی ضربه کبی در که بریره کلز و مشرق و مغرب مثالدر که
سرلری بر محله بغلمز همان ادنی اوزرنه اعلائی اختیار ایده کور
* هست شیطان ای برادر دشمن * غل آتش خواهد اندر
کردنت * شیطان هستک فاعلیدر زیرا هست که وارد دیمکدر
بود کبی وجود معنایی افاده ایدر عربیده کان کبی تنکم سبویه ذاهب
اولمش و ارباب تحقیق اول معنایی مقرر قلمشدر دشمن هستک
مفعولیدر غل خواهدک مفعولی و اندر غلک ظرفیدر (غل غین معجمه نک
ضمیمه عربیدر شول دمرطوق در یعنی بوغمقدر که بدنی و عنقی بریره
جمع ایدوب باشی حرکتدن منع ایدر که تعذیب و تشدید ایچون ایدرلر
و بعضیلر حدید دن و غیر بدن ولانه تعیم ایتمشلردر قال الله تعالی
(انا جعلنا فی اعناقهم اغلالا فیهی الی الاذقان فهم مقمحون) افاح
رفع رأس و انخاض عین ایتکه دیرلر (کردن فتح کاف عجمی ایله بیون
رقبه معناسنه) (معنای بیت) بودر که ای برادر شیطان سنک دشمنک
اولدی یعنی سکا دشمنکی مقرر و محققدر که سنک بیونکه آتشیدن
بوغنی شد ایتک استر تنکم دنیاده مجرمله تعذیب ایچون ایدرلر پس
شیطان تابع اولوب کردنکش لک ایله والا جزاء وفاق بولوب آخر
کردنک غل ایله مشدود اولور و باشک صالوب کزکن بردخی تحریک

رأسه قادر اولماز ز بر غل آهنین اولد بغی صورتده حال یمان ایکن
آتشین اولد بغی زمان حال نیجه اولور پس بونده شیطان و غل ذکرندن
مفهوم اولدیکه کبر و کردنکش لک صفت شیطانیه در * مدبری کور
و بدنیسا آورد * بهره کی از عالم عقبی برد * بونک تقدیری مدبری که
او آورد و بدنیای کی برد بهره از عالم عقبی دیمکدر که مدبری مبتدا و او
مبتداه ثانی و رو آوردک مفعولی بدنیسا اکامه ملقدر و بعد الجمله مبتدا
ثانی به خبر اولوب جمله خبریه دخی مبتداه اوله صفت اولور بهره کی
بردک مفعولی و جار و مجرور بهره به صفتدر و بعد الجمله مبتداه اوله
خبردر (مدبری ده یا وحدت ایچوندن مدبر مقبل وزنی اوزرنه بری برینک
ضدیدر تنکم مر و رایتدی الحاصل ادبار اعراض ایتک و دبرن یعنی
اردن دوغمکدر اقبال متوجه اولمق و بوزن دوغمکدر بوراده مراد
اولان معنویدر حسی دکل اگرچه یاد حق و ذکر آخرت اولدقده قلبی ایله
قبولدن اعراض ایتدیکی کبی قالبی ایله دخی دوغمک واقع اولور (آورد
واوک و رانک فتمیله مضارعدر مصدری آوردن و آوریدن دخی کلور
کتورمک معناسنه) بهره نصبدر تفصیلی کذر ایتمشدر (کی چن در که
استفهامی متضمن اولان اسماندن کدام و کجا و امثالی کبی) (برد بانک و رانک
فتمیله مضارعدر مصدری بردنر بانک ضمی و رانک سکونیه ایلتمک
معناسنه) (معنای بیت) بودر که برمدبر که یوزنی دنیا کتوره و چوپره
یعنی دنیایه اقبال و آخرتدن اعراض ایلمه عالم عقبادن چن نصب
ایلدن یعنی حظ الور و حصه بولور یعنی بولماز ز بر استفهام انکاریدر
الحاصل هر کسک یوزی نه طرفه ایسه نصیبی او طرفدندر پس
اهل دنیانک نصیبی دنیاندنر که آخرت انلره حرام و ممنوعدر و اهل
آخرتک حظی آخرتدندر که دنیا انلره حرام و ممنوعدر و اهل الله اولنلره
ایکبسی دخی حرامدر یعنی انلر دنیا و عقبادن منع اولمشلر و حق ایچون
اصطفا قلمشدر در قال الله تعالی (واصطفتک لنفسی) و اهل دنیانک
دنیا سی تقدیر جوق اولسه ینه اهل آخرتک نصیبی یانده شیء قلیلدر
و اهل آخرتک دخی بهره سی تقدیر کثیر اولسه ینه اهل اللهک بهره سی
اندن اکثر در ز بر نعيم صوری و معنوی بی جامعدر خصوصا که نعيم
معنوی بحر ز خارجی پایاندر * ای پسر با یاد حق مشغول باش *

از خلایق دور همچون غول باش * بیاد مشغوله متعلق و مشغول دخی
 باشد مفعول و دخی از دوه متعلق و دور دخی ایکنی باشد مفعول و در
 (خلایق خلیقه نك جمعیدر که ناسد خلق کی و بهائمه دخی اطلاق
 اولنور) غول غین معجمه نك ضمیمه به ضیلر قائده موجود الاسم و معدوم
 الجسم قبیلنددر عنقا و جودی کی و بعضیلر دیدیلر که غول چندین
 بر نوع مخلوقدر که بریه زده الوان مختلفه ده کورینور و ابناء سبیلی
 طریقیدن اخراج و اهلاک ایدر و بواعث قادی عربك ننی اولنوب
 حدیث شده کلور (لاعدوی ولاطیره ولاغول) سؤال اولنور سه که
 اذاغیلت الغیلان فملیککم بالاذان یعنی غوللر کورنورینردن سزی صدیدن
 چقرسه و هلاک محله کنورسه پس بوندن وجود غول ثابت اولمق
 لازم کلور جواب بودر که بوندن مقصود بریه زده کراه اولنور اذانی
 تعلیمدر تا که اذانه فی الجمله تصرف شیاطین من دفع اوله وصیت
 و صدا کسله مع هذا کرچه غول ننی اولنمش و لکن سعالی که سعالنک
 جمعیدر کسرله اثبات اولنمشدر که سعالن سمیره جن در تخیل و تشکل
 ایدر و فی الجمله غولک وجودی اولمغله که سعاله غول جنسینک
 اخشی در دیمشدر و بعضی اکا بر کلامنده دخی در ج اولنمشدر تنکم
 مشوبده دخی کلور (ذکر حق کن بانک غول ترا بسوز) یعنی ذکر حق
 صدای غولی یاق و نابدید اینه زیر غول و شیطان ذکر رحان اولان
 محله اکلمز و آیش ذکر انی احراق ایلر شهاب فلک کی (معنای بیت)
 بودر که ای پسر ذکر حق مشغول اول چونکه ذکر مقتضای
 خلوت و ترک الفتدر سندی خلایقندن دور و بعید اول غول بریه کی
 پس غوله تشبیهدن مقصود بومعنادر یوخسه غول کی اولمق دکلدر
 مطلقا تنکم اکا بر اوایادن نیچه بریه زده سیاحت ایدوب کز دیلر
 و کسه ابله مخالطه ایتدیلر و نیچه لردخی مغاره زده وحدت اختیار
 ایتدیلر و علی هذا هر کس جالجه عزات اختیار ایلدی مکر که ارشاد
 انامله مأمور اولاکه اکا قطب ارشاد دیرلر قطب الاقطاب بوظائفه نك
 رأسیدر زیرا سلطانیه اختفا ایتک بوقدر مطلقا الحاصل ذا کر حق
 اولان سالک بیان آدمیسی دید کلری کی خلقتدن توحش و تباعد
 ایتک کر کدر و بیان آدمیسی نسیاس دید کلریدر که اوصاف

مختلفه ابله موصوفدر و مثل ایدوب دیمشدر در که ذهب الناس
 و بقی الناس بوتقریردن غوله معنای آخر دخی ظاهر اولدی
 * * در بیان صبر در فقر میگوید * *

* فقر میدانی چه باشد ای پسر * با تو کویم کرداری زان خبر *
 بونک تقدیری میدانی چه باشد فقرا کرداری زان خبر کویم با تو
 دیمکدر که چه استفهام اولمغله مبتدا و فقر باشد فاعلی و بعد الجمله
 خبر و جمله خبریه دخی میدانی به مفعول اولور ما شرط و جزادر
 (میدانی فعل مضارع مخاطبدر مصدری دانستن در بلك معناسنه
 مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دیرلر) کویم فعل
 مضارع متکلم و حده در مصدری گفتن در سو بلك معناسنه
 مضارعنده فایی واوه قلب ایدوب ما بعدند بریاء زانده ابله کوید
 و کوینده دیرلر (نداری فعل مضارع منی مخاطبدر مصدری
 داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد
 و دارنده دینلور انباشتن ده انبارد دندینی کی (خبر اخبارله اولان
 علمدر) معنای بیت) بودر که ای پسر فقر دید کلری معنی نه اولور
 و حقیقتی ندر ییلور مبسن اکر اندن خبر طوتمز سک یعنی بلسک
 سوبلیه ین زیرا بواخبارات جاهله کوره در یوخسه عالمه کوره دکل
 اکرچه دیمشدر در که علما خیر من علم واحد یعنی کرچه عالمه تعلیم ایتک
 ظاهرده حاصلی تحصیل کی کورینور و لکن فائده جدیده دن خالی
 دکلدر و ادنی الامر تا کید افاده ایدر تا کیده ایسه ابراث اطمینان
 واردر مثلا برکسه برمسأله اجتهاده واقف و یا خود کشفله نائل اواسه
 نقلی کور یحک قوت قلب و مزید وضوح و کمال اطمینان حاصل اولور
 * کرچه باشد بی نوادر زیر دل * خویش را نسیم نماید پیش خلق *
 مصرع اول فعل شرط و ثانی خزان شر شرطدر باشد فاعل ضمیری
 اهل فقره راجعدر زیرا بیت اولدن مفهومدر بی نوا باشد مفعولدر
 زیر باشد ظرفدر خویش نماید مفعول اولی و منعم ثانسی و پیش
 ظرفدر (بی نوا نونک فتحی و ضمیمه بی نعمت و بی بهره و بی غنا) دل
 درویشلر خرقه سیدرندن اولورسه (منعم اسم فاعل صیغه سی اوزرنه
 انعامنددر که ایلک ایلک و کسه به نعمت و یرمک معناسنه اشته منعمک

اصل وضعی بودر صکره غنی و دوللو معناسنه استعمال اواندی کرک
انعام واحسانی اولسون و کرک اولسون زیرا انعام ایتک شایندندر
و منع دیمکده دخی تفول واردر (نماید نون مضمومه اصلیه ایله فعل
مضارع معلومدر مصدری نمودن در که کوستر مکدر مضارعنده
واویرینه الف و یا کتورب نماید و نمایند دیرلر (معنای بیت) بودر که
کر چه اهل فقر اولان کسه درویشلر خرقه سی التیده بی بهره در
یعنی خرقه درویشان تلبس ایتدیکندن اهل فقر اولق ظاهر در
ولکن بن اهل فقرم دیو کسه به ال ایجاز بلکه عقیف اولوب کندی
خلق او کنده منع و بی احتیاج کوستر والا خرقه و مرقع کیمکدن
فائده ایتمز زیرا فقیر مذمومدر یوخسه مذوح دکل اشته بوندن
در یوزه ایدنلرک ذلی وسائل اولنلرک قبح حالی معلوم اولدیکه او مقوله
درویش و اهل فقر دیمزلر زیرا فقر عند الصلحا منصب عالیدر که
هر کسه به نصیب اولماز بلکه او بی نصیبک نصیبی و اهل پر هیزک
مقامیدر * کرسنه باشددم از سیری زند * دوستی بادشمن خودکی کند *
کرسنه باشدک مفعولی و دم زندک مفعولی و ازدمه متعلقدر و دوستی
مبتدا و یا اکامتعلق و کی کند جمله سی خبردر (کرسنه کافک ضمه سی
ورانک کسر یله و سکونیه و سینک کسره سیله دخی لغتدر بو مقامده
واقع اولدیغی کی آج جابع معناسنه کرسنکی اچلقدر (سیری طوقلقدر
زیرا سیر طوق و یا مصدریه در (دوستی ده یا دخی مصدریه در) خود
خویش کی کندی دیمکدر (کی اسماء استفهامدندر تنکم هر و رایتدی
(کند مضارعدر زند کی مصدری کردندر زندک زند اولدیغی کی
ماضیلری کرد وزددر (معنای بیت) بودر که اهل فقر حقیقی اودر که
آج اولور و طوقلقدن دم و نفس اورر یعنی اچ ایکن طوقلق صورتن
کوستر و قول و فعلندن اچاق نشانی کوستر من بلکه اهل صفة کی
مقام صبرده و استغسانه زیرا حق انک حالنه عالم اولدیغی بسدر پس
حالی خلقه تعریضله مذلتدن نه حاصل اولور و کندی دشمنه
دوستیغی حق ایلر یعنی (فاتهم عدولی الارب العالمین) و نتیجه جمیع
عالم اکا عدو ایکن نوجهله عدوسنه دوست معامله سی ایدوب حالی
عرض ایلر و یا خود نفسی اکا اعدی الاعدای ایکن انکیچون جر رزق

ایدر و مساعدده سیچون ذل سؤال ارتکاب ایلر پس اکا واجبدر که
حالی خالق رازقه عرض و یا توکل تام اوزرنه ثابت اوله و یا کسب اید
فافهم * کر چه باشد لاغر و زار وضعیف * وقت طاعت کم نباشد
از حریف * لاغر باشدک مفعولی و بعد الجملة شرطدر وقت نباشده
طرف و کم مفعول و از که متعلق و بعد الجملة جزاء شرطدر (کر چه ده
کر اگر معناسنه حرف شرطدر چه لفظنک بویله برده مناسبی یوغیکن
زیرا لغته مخالفدر ولکن الحاق ایدوب استعمال ایدرلر (لاغر آرق اتسر
و یا غسر که عرب انجف و مهزول دیر (زار نالان یعنی اکلیمی (ضعیف
قوی مقابلیدر که بناء وجودنده شدت و صلابت اولیه (وقت دهر دن
به مقدار زمانه دیرلر که برنسنه انده واقع اوله کرک اول وقتده اول شبنک
وقوعی بر تقدیر اید بی تقدیر اینسون و کرک ایتسون میقات ایسه
بر عمل انده واقع اولق ایچون تقدیر اولسان و قدر میقات موسی کی که
قرق کوندر که انده کلام الهی و اعطاء تورات وعد اولمشدر (طاعت
امر الهی به مقارن عملدر که حق مطاع و عبد مطیع و فعلی اطاعتدر
عبادت ایسه اعمدر (پس طاعت اصلنده اطاعتدر که اطاع دن
مصدردر طاقتده بویله در که اصلی اطاقتدر که اطاق دن مصدردر
(کم اکسکدر تنکم با آلاده شرح اولندی قلنده دخی استعمال اولنور
زیرا ناقصک زانده کوره اجزاسی قلیلدر (حریف یار و دوست
و مصاحب و باده مصاحبی و حرفنده البشک اولان کسه (معنای بیت)
بودر که اگر چه اهل فقر بدن جهندن آرق وضعیف و خسته کی
اکلیمی اوله ینه طاعت وقتنده مصاحبندن و بولداشندن قالماز زیرا
بدنی اولیه اولسه ده قلبی صاغ و قوللو و غیرتلو و همتلودر و هر نسنه نک
قوتی تمکنده در و بدن کند و سست و کسلناک اولق صفت اهل نفاقد
زیرا درونلرنده توجه و اقبال یوقدر انکیچون قرآنده کلور (واذا قاموا
الی الصلوة قاموا کسالی) و مؤمنده فی الجملة فتور بولنق مقتضای
طبعدر که ایمانه خلل و یرمز فاما اهل ترکیه نک بویله دکلدر بلکه
انلر نشاط دائم اوزرنه در مکر که انحراف مزاج اوزرنه اوله لر زیرا انلر
حظ شیطان و مغمز دیو اولان علقه بی تطهیر و ترکیه ایتشه لر در
بو جهندن طاعت انلره اطعمه لذیذه کی کلور بلورلر که غداء روحدر

* فقر خود را پیش کس پیدا مکن * محنت امر و زرا فردا مکن *
تقدیری مکن فقر خود را پیدا پیش کس مکن محنت امر و زرا فردا
دیکدر که فقر مکن کله سنك مفعول اولی و پیدا ثانسی و پیش پیدانك
ظرفیدر محنت مابعدینده مکن لفظنك مفعول اولی و فردا ثانسی در
فردا اگر چه پیش کی ظرفدر و لکن بعضی علما ظرفك مفعولیت
اوزرنه مع و لیتی تجو زیاتش در (واذ قال ربك) و امثالنده ایندکاری کی
زیر تقدیری یا محم و اذ کر لقومك وقت قول ربك دیکدر و یا و اذ کر
الحال الواقع وقت قول ربك در فاعرف (پیدا اظهار در یعنی بر اظهار
ایدیجینك اظهار یله اولانه پیدا و کنندن ظاهر اولانه آشکارا دیوب
بنده و بغیره اولانك میاتی فرق ایدر را اگر چه مقامنه کوره بری برینك
مقامنده دخی استعمال اولانور (محنت امتحانندن اسمدر که قلبه الم
ویره جاك نسنه در) امروز اصلنده این روز در نونك میمه قرب مخرجی
اولانك میمه تبدیل و رسمدن یادخی حذف اولانوب تخفیفام دیمش در
دقایقه ام این معناسنه در دیدیکنده نظر و اوردن زرا ام این دن غیری
بشق برکله دکلدر والاغت اهل مستقل یازر لدی بلکه جمله لغاتده
امروز بوکون معناسنه متصل یازر یعنی ام ایله روزی بریده درج ایدر
وام ایله مصدر اولان کلمات در تدر که امروز و امشب و ام ساعت و ام سالدر
واضع لغاتك تخصیصاتنددر انکچون ام ماه و ام هفته و ام دم دیمزلر والا
من جهة المعنی اختصاص اقتضا ایدر نسنه یوقدر و بونك کیلر لغت
عربیده دخی واردر کافی الدقائق (فردا یاریندر که بوراده مراد یوم
قیامتدر زرا دنیا و آخرت یومله غد کی در نتم قرآنده کلور) و لفظ
نفس ما قدمت لغد) و اول کونه فردا دیدکاری هر کس یا لکن کلدیکندن
اونور یدر قال الله تعالی (ولقد جئتمونا فرادی) یعنی سز بزه قیامت کونده
فردا فردا کلور سکن پس فردانك اصیلی فرد آی اولور یعنی فرد کل
معناسنه یعنی آی امر در آمدن دن یا حذف اولنوب آغالمشدر فرد
کلکدن مقصود ترك و تجرد و قطع تعلقدر (معنای بیت) بودر که
کندی فقر کی کسهك اوکنده اظهار ایله و حال شودر دیمه بلکه
کندی ستر ایله و حال کی در کاهه عرض ایت که قاسم الارزاق و رازق
الانفس و الافاق اودر و اگر بندی طوغمز و مقتضاسیله عمل ایتمز سک

بوکونك محنتی یاریند آبقومش اولور سن كل بویه ایله یعنی بوکون اگر
محنت فقری چکوب صبر اوزرنه اولور سک یارین سنك ایچون محنت
و بلا یوقدر بلکه یوم قیامت صابر لره اجر بی حساب کونیدر کما قال الله
تعالی (انما یوفی الصابرون اجرهم بغير حساب) والا بوکون راحتده
یارین محنتده سن محنت دنیا ایسه محنت آخرتدن اهنودر پس کوچلکی
چك تا که سهوات بوله سن یوخسنه خلاقی اوزرنه اولمه * مرزا انکس که
فردا جان دهد * غم مخور آخرتربك نان دهد * بونك تقدیری انکس که
دهد فردا ترا جان غم مخور آخر دهد تربك نان دیکدر که انکس مبتدا
و دهدك ضمیر فاعلی مبتدایه راجع و فردا دهده ظرف و مرزا مفعول اول
و جان ثانی و بعد الجملة مبتدایه صفتدر غم مخورك مفعولی و بعد الجملة
مبتدایه خبردر و مابعدی جمله تعالییه در عربیله تقدیری بودر که
الله الذی یحییك یوم القیمة لا تغتم فانه یعطیک خبرا (مرزاده مرتحسین
ایچون زائددر) غم ماضی به و هم مستقبله کوره در غمدن سهر حاصل
اولور که بی خوابلق در و هم دن نوم عارض اولور (غم اصلنده ستر
معناسنه در انکچون سخابه غم دیدیلر زرا ضوء شمس ستر ایدر و نفس
انسانی اخذ ایدن ضیق و شدته غم دیدیلر زرا قلب انکله پرده لنور
و جلاسی کیدر آخر بالاده در (يك نان براتمك که مقصود قوتدر یعنی بدن
انسان قوام بولا حق قدر نسندر انکچون تقابل ایتدی) (معنای بیت
بودر که اول الله تعالی که یوم قیامتده سکا جان و پر و یکیدن احیا
قیلور غم یمه زرا اکا قادر اولان بوکادخی قادر در پس حال آخرت ایله
حال دنیا بی تعلیل و تمثیل ایلدی اکا ایمان بوکادخی ایمانی مستلزمدر
زیرا قدرتك مقدوراته تعلقی برابردر و خالق و مخلوق دیمك فی الحقیقه
مالك و مملوك دیمكدر مالك ایسه مملوکنی مراعات و محافظه ایده کلشدر
بو جهتدن جوع ایچون غمناك اولماق کر کدر والا ضعف بقینه دال
اولور و رزاقنده شك اولان خلافتده دخی شك اولوب بالاخره ایماندر
جدا اولور * تابکی چون مور باشی دانه کش * کر تو مردی فاقه را
مردانه کش * تابکی باشی به متعلقدر دانه کش باشی نك مفعولیدر چون
موردانه کسه قیدر کر حرف شرط تو مبتدا مردی خبر و بعد الجملة فعل
شرطدر فاقه کشك مفعولی و مردانه دخی معنی حسبیله اکا متعلقدر

وشر به امعاسنی شقی ایدر (معنای بیت) بود که مرد فقیر حقیدن
شا کر اولور اگر چه الله تعالی انک قوت و کفافی مایه سزاتک دمی
و بر رسته ده یعنی و یرد یکی بردم قوری نان اولور سه ده بنه عطساء
الکمی به شکر ایدر و بردم خبر یابیدن نولاجی دیو تحقیر نعمت ایتر
و کفران اوزرنه اولماز بلکه تعظیم ایدر وقانع اولور اشتد بوصفت فقیر
حقیقی اولان مردک حالیدر وقانع و صابربک شایندر وحدیثه کلور
(اگره و الخبز فان الله اکرمه و سخر له برکات السماء و الارض) مقصود
بود که خبر آدم مکرمه اشتد غدا اولمغه مکرم در انک چون صدقه
فطرده ابتدا معین اودر و انک حصولک سموات وارضه اسباب
کثیر سی اولمغه برکات کثیره بی جامعدر * خم مشو پیش توانکر
همچو طاق * تا نکر دی یار با اهل نفاق * خم مشو کله سنک مفعولیدر
پیش انک ظرفیدر همچو دخی معنی جهتیه اکامه متعلقدر یار نکر دی نک
مفعولی و یار به متعلقدر زیر امصاحب معناسنه در مع هذا لغت فرسده
استعمال معنایه ناظر در لفظی کرک مشتق اولسون و کرک اولسون
و عربیده دخی مشتق ایله مؤل جوامد چوقدر (خم فتحله اگری در
نخیده الکشددر منحنی کبی نخیدن الککدر انحنای کبی) مشونهی حاضر در
مصدری شدن در اولمق معناسنه مضارعنده و او زیاده ایدوب شود
و شونده دیرلر (پیش او کدر که جهات ست دندر) توانکرده توان کوجدر
قدرت معناسنه توانکر قدرتی و کوجی بتر کسه زیرا کر لفظی کاف
عجمیه اادات فاعلدر که اسمک آخر نه لاحق اولوب فاعلنه دلالت ایدر
حاصلی جی معناسنه ده مثلاً زر کر قبو جی و کوزه کر برد جی و توانکر
کوج جی یعنی قادر و غناده قدرت نامه اولمغه غنی به توانکر دیدیلر
(طبق کرددر) تا بوراده غرض و تعلیل ایچوندر (نکردی کاف عجمیه
ماضی مخاطبدر مصدری کر دیدن در دو نمک معناسنه در بوراده اولمق
دیمکدر شدن کبی و جائز در که مصدری کشتن اوله بوصورتده شین رایه
وتا داله قلب اولوب کردن اولور پس بوراده نکردی نکشتی برینه
و نکشتی ده نشوی مقامنده اولور و بومقامک بر مقدار تفصیلی ضرور
ابتدی حاصلی بو کله نک مثبت و منفیسی استعماله موافق و لغته مخالفدر
(یار مصاحب) نفاق ابطان کفر و اظهار ایماندر که شرعه بر قیودن

دخول و بر قیودن خروجدر پس نفاق نافقاء بر بوعدن اخذ اولمشددر
زیرا عرب طوشانی دیدکاری حیوانک ایکی سوراخی واردر که برینه
نافقاء و برینه قاصعاء دیرلر و بر بوع حیلله ایدوب قاصعاء طرفنی
اظهار و نافقاء طرفنی ستر و اخفا ایدر پس انی قاصعاء طرفندن صیده
کاد کلرنده نافقاء طرفندن باش اورب طشره چقر و فرار ایدر
و ذکر اولنان اظهار و ابطان نفاق شرعی دیرلر و بر نفاق دخی واردر که
اکافاق عرفی و عملی دیرلر که سری علانیشک خلاف اوزرنه اولمقددر
(معنای بیت) بود که اغنی او ذی قدرت او کنده کر کبی اگری اولمه
یعنی غنا لردن او توری انلره طابو قیله تا که اهل نفاقه یار اولمه سن
یعنی غرض دنیا ایچون دولتلور له منحنی اولسک منافق اولور سن زیرا
بر یوزک ایمانله حقه و بر یوزک دخی عرض حاجتله خلقه اولور
حکم سجده ایسه بود ککدر بلکه ظاهرا و باطنا حقه انقیاد در
و دیمشدر در که سلامده و غیریده رکوع کبی الکک مکرو هدر
پس ضرورت قویه اولمقد قبحه خلقدن سؤالده مذلت اولدیغی
کبی انحناده دخی کراحت واردر و ایکیسی مجتمع اولمق مذلت
اوزرنه مذلتدر * هر دره را نام و نیک از خلق نیست * نفرتش
از جماعهای دلق نیست * نیست معنای فعلی متضمن اولمغه
نام انک فاعلی و هر دره کامتعلقدر زیرا الام جاره معناسنه در از نام
و نیکه متعلقدر نفرت دخی ایکنجی نیستک فاعلیدر و جار و مجرور نفرت
متعلقدر (هر دره سالک راه حق دیمکدر که راه فتادرتکم مابعدی اکا
قرینه در) نام آددر بوراده مراد شهرتدر (نیک ایکی نوله عازدر و العار
کل شی لزیم به عیب کافی القاموس) نفرت رمیدن یعنی اورکنک و از عاج
و تفرق (جامهها جامه نک جمیدر ملبوس یعنی آرقبه کیمیک معناسنه
نتکم تفصیلی بالاده در آخرنده یا بین الموصوف و الصغه توسل
ایچوندر) دلق در و یشار خرقه سیدر (معنای بیت) بودر که سالک
راه خدا اولان کسه ایچون خلقدن نام و عاریو قدر یعنی نام و شهرت
اکا سدر راه اولماز نتکم قرأ نده کلور (ولایخ فون لومه لائم) بلکه
قونه دیرلر سه دیس و نلر طوته کور یار انکن مضمونیه عمل ایدر و آنک
درویشلر خرقه سی نامنه اولان جامه لردن نفرت و فراری یوقدر

یعنی عیسا و کهنه نسنه کچکدن عار و نفرت ایتمز پس بوراده عاری
جامه دلقه تخصیص کی کلور و لکن مراد مصراع اولدن مفهوم
اولان عمومدر تعمیمدن صکره دلقی تخصیص ایتمدیکی عاراولان
امورک اشدی اولمغه در زیر عوام لباسه نظری زیاده در الحاصل
سالکده مطلقا عار اولماز کرک لباسده و کرک غیریده زیر اعارایتمک
جانب خلقی مراعاتنددر ملا حظة خلق ایله ایسه مطالعه حق بربرده
مجمع اولماز بناء علی هذا اعتبار ناسی نظردن اسقاط ایتمک کرکدرنا که
حقه منظور اولوق مبسر اوله و بومقامدن بی مایه اولانلر ورطه قیودده
قالمشلدردر انکچون دیمشلدردر که مال و حال و آئی سونلر مقتون
و محنون و مغبونلردر * هر کر ادوق نکونامی بود * خاص مشمارش که
او عامی بود * بونک تقدیری هر کسی که بود اورا ذوق نکونامی
مشمارش خاص که او بود عامی دیمکدر که اعرابی ظاهر و نظائر
کثیره سی دخی سابقدر (ذوق طامق یعنی برنسنه نک طعمی اغزده
بولمقدردر قلته مستعملدر اکل کثرتده مستعمل اولدیغی کی و لفظ ذوق
قرآنده عذابده استعمال اولندیغی قلت عذابدن دکلدر بلکه اوراده
ذوق لمسله ادراک معناسنه در مثالا (فذوقوا العذاب) عذابی وجود کزده
احساس و ادراک ایدیکوز دیمکدر (نکو نامیده یا مصد ریه در نکونام
صفت مشبهه در نونک کسری و کاف عربینک ضمیله معناسی کوچک
آدلور در نکونامی کوچک آدلور قدر خاص و عام ایکبسی دخی اصلده
تشدید ایله بری برینک مقابلیدر عامک شهر ایچنده عموم و شمولی اولمغه
عام دندلدی خاص ایسه بویه دکلدر زیر احواس ناس قلت اوزرنه در
بوراده خاص و عام ضرورت ایچون تخفیف اولمشلدردر (عامی عامه
منسوبدر که یانسیبت ایچوندر) مشمارش ده شین اولی نک ضمه سی سلاسه
وزن ایچون اختلاس اولنور مشمارنهی حاضر در مصدری شماریدندر که
صایمقدردر (معنای بیت) بودر که هر کسه که آنک کوچک آداواقی
ذوق ولذتی اوله یعنی خلق اراسنده شهرت شایعه سی اولوب ایلوکه
سویلدنیکندن حظ ایده سن او مقوله آدمی آلتون برینه قویوب
خاص صایمه بلکه نحاس برینه قوکه او خاص صورتده ایسه ده
بنه عامه منسوبدر که اعتباردن ساقط در زیر خاص اودر که مدح

و ذم نقشندن لوحی ساده ایله و نام و شهرت قیدنده اولیه و ذم و استهزا
اینسلا آتی مصححت بله واذی و جفائله متأذی اولیوب قلمبده عین
صفای بوله زیر حبیبه اولان معامله خلیله دخی اولور و خلفک برکسید
نظر نعلیه نظر ایتملری بر زخ عظیم و مکر جسمدر شوقدر واردر که
بومقوله معانی بدایات اهلنه کوره در والا مقام ارشادده اولنلر
صدور و عبون ناسده مهیب و معظم اولد قرن استرلر زیر بویه
اولدقلری دعوتلرینک قبولنه داعی در * کر ترا دل فارغ از زینت
بود * کی هوای مرکب و زینت بود * بونک تقدیری کر بود ترا دل
فارغ از زینت کی بودت هوای مرکب و زین دیمکدر که تراده را
لام جاره معناسنه بوده متعلقدر دل بودک فاعلی و فارغ و جار و مجرور
فارغه متعلقدر و بعد الجملة فعل شرط در هوا ایکبجی بودک فاعلی
و تا مفعولی و جمله سی جزاء شرطدر (فارغ مشغولک ضدیدر
(زینت آنکله ترین و تجمل اولنور نسنه در کرک بدندنه و کرک فرسندنه
و کرک خانه سندنه و غیریده که بومقوله زینتله زینت حسیه ظاهره
دیرلر تنکم علوم و اعتقادانده حسنه و نبات خالصه و اخلاق و ملکات
حبیده زینت عقلیه باطنه در مرکب آت و قاطر و امشالی که اوزرنه
رکوب ایدرلر زین کسرله اگر که آت آرقه سنه اورلر سرج معناسنه
زین بوش غاشیه که اگر اور توسیدر حاشیه دید کلری بوندن
غلنددر زین کوه و زین کوهه اگر قاشیدر قربوس معناسنه زین کر
ایرجی در سراج معناسنه و بوتقر بردن فهم اولاندیکه ایکبجی زینت
لفظی پنجپس صورتده کلشددر که تاسی اولکینک کی اصلیه دکلدر
بلکه تاه خطابدر که معناده بوده قیددر و زین بشقه کله در
(معنای بیت) بودر که کرسنک ایچون دل زینشدن فارغ اوله یعنی
قلبک فکر زینته مشغول اولیه و جان دماغننده اوسودا قالمیه بجن
سکاهوای مرکب و زین اولور یعنی اولماز فاما قلبکده زینت دنیایه
محبت اولمغه زینتلو فرسه بیزسن و بلکه زین سرج اوزرنه
اوتوررسن و سیمین رکابه بصرسن و احشامله دور ابواب ایدرسن
تنکم قرآنده بطریق الاشاره کلور (ومنهم من یمشی علی اربع) یعنی
چارپا حیوانه رکوب ایدوب آمد و شد دن خالی اولماز و زینتلر ایچنده

لباس ناخردن صکره کخیلان آتہ بک وزیب وزینت وخدم ایله یور بک
 هوای نفسک معظمتانندن اولمده ناطم آنی تخصیص بالذکر ایندی
 * روی دل چون از هوای بر تافتی * بعد از آن میدان که حق را یافتی *
 تقدیری چون بر تافتی روی دل از هوای میدان که یافتی حق را بعد از آن
 دیمکدر که صراغ اول شرط وثانی جزا در یافتی حق جله سی میدان
 مفعولدر پس که لفظی فعل و مفعول اراسنده واسطه و رابطه در
 تافتی ماضی مخاطبدر مصدری تافتن در بوکک معناسنه مضارعنده
 فای پایه قلب ایدوب تابد و تابنده دیرل و مصدر فر عیسی تابیدن در
 ودقا ثقه کلور که تاب اسمدر تابیدن که قور مقدر بوککدن خاص
 معنادر مثلاً بر نسنه بی ایکی قات اینسار بوککدی دیرلر قورلدی دیرلر
 ترک یلم بوککدی دیر قورلدی دیرلر ای بر وضع مخصوص اوزرنه قویرب
 بوکنه رسن تاب دیرلر معناسی ایب بوککچی در موبابده بوندندر وینه کاب
 مذکورده کلور که خم بوککدر بوکلم بوکلم اولان نسنه پر خم دیرلر تاب
 قورمدر قورم قورم اولان نسنه پر تاب دیرلر تمام قورلمش اولسه نیم
 تاب دیرلر انتهی (میدان کسرله امر حاضر در که اولنده می تأکید
 طلب ایچونددر مصدری دانستن در بکک معناسنه مضارعنده سین
 حذف اولنوب داند و داننده دیرلر (یافتی ماضی مخاطبدر مصدری
 یافتن در بولم معناسنه مضارعنده فایله قلب اولنوب باید و یابنده دیرلر
 بولنمین نسنه نایاب دیرلر (معنای بیت) بودر که چونکه روی دلی
 هوادن بوککک واندن اعراض ایلدک اندن صکره یل که حق بولدک
 یعنی اگر هوادن روکردن اولورسک حق بولورسن والا بولورسن زیرا
 هوای نفسک معبودی در که نفسک یوزی خلعه در تنکم حق جانک
 معبودی در که جانک یوزی حقه در شول جهندن که جان یعنی روح
 روان نفس رحانی نک اثریدر واول جانبیه تعلق قویسی واردر
 نفسک ایسه میلی عناصر و طبائع احکامه در پس هر نسنه که هوا سنه
 موافق در اکا سجده ایدر قال الله تعالی (افرأیت من اتخذ آلهه هواه)
 الحاصل معبود بالباطل ترک اولمده چه معبود بالحق اله کیرمز و کله
 توحید که لا اله الا الله در آله منکر در مراد معبود بالحق در ای لا معبود
 بالحق الا الله قاعرف * هر که اواز حرص دنیا دار شد * بی کان ازوی

خدا بیدار شد * تقدیری هر کسی که او شد دنیا دار از حرص شد خدا
 بیزار ازوی بی کان دیمکدر بویتک اعرابی دخی مرور ایدن نظارتی
 کیدر (حرص مشتهاسنه اصابت ایچون اجتهادله طلبدر پس حرص
 بر نسنه بی اشد طلب ایله طلبدر و دیمکدر در که حرص بر جوعدر که
 بتون دنیا آله طوبیماز و بر مرصندر که تر ایدن غیری علاجی اولماز انکچون
 دیرلر که حر یصلک کوزینی طبراق طوبرر (دنیا دار وصف ترکیبی در که
 اصلنده دارنده دنیا در که دنیا و مال طوبیچی دیمکدر) کان کاف
 عجمینک ضمیه نلن معناسنه در که ترکیده صانو دیرلر (بیزار زای
 هوزایله نفرت یعنی اورککک و قاچقددر (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 اهل حرص اولدی و حرصندن دنیا جمع ایلدی و جمع ایلدیکی مالک
 حقوقی رعایت ایتدی بی شبهه حق تعالی اندن بیزار و بری اولدی
 زیرا حرص صفات ذمیه دندر و جمع مال ایتک اهل دنیا حالیدر و حقوقی
 مراعات ایتوب حفظیله مقید اولمق حد شرعدن تجاوز در و معادی
 انکاردر پس حر یصل اولورسک علمه احر یصل اول نشر ایچون و کذلک
 حر یصل اولورسک مال حلال طیبه حر یصل اول خیر ایچون والا حرص
 و محبت ماسوی آخر سنی مولادن جدا ایدر و حجاب غلیظه ایچنده
 قالورسن و حق سندن بیزار اولیحق جمیع خلق سکا تقرب ایلسه مقید
 اولماز و لکن اگر خلق سندن بیزار اولوب یالکز حق سکا مقرب اولسه
 دولت عظمایه ایررسن کل ایمدی مال و وجودی ناطم کی بالکلیه حقه ویر
 تا که حق سنک اوله فافهم جدا * چون شتر مرغی شناس این نفس را
 نه کشد بارونه پرد بر هوا * این نفس شناسک مفعول ایدر چون شناسه
 باظر تشبیه در نه حرف نفیدر کشدک تحتشده فاعلی نفس و بارانک
 مفعول ایدر شتر مرغی ده یازانده در (شتر دوه در شتر بان دوه جیدر شتر مرغ
 شترده رانک سکونیه دوه قوشیدر اصلنده مرغ شتر در دوه به بکزر
 قوش معناسنه صکره ترکیب تغیر اولنوب جز ثانی تقدیم واسکان قلوب
 دوه قوشنه علم اوادی دولت خانه کی که اصلنده خانه دولتدر و پادشاه
 عالم پناه کی که اصلنده پادشاه پناه عالم در زیر بویه مرکبدر علم اولیحق
 مضاف الیه تقدیم اولنمق قاعده ایدر معطرد دکل ایسده (شناس
 امر حاضر در مصدری شناختن در اکتلی معناسنه مضارعنده خاصنه

قلب او انوب شناسد و شناسنده دیرل (بار باده موحده ایله یو کدر حل
معناسنه بار بر حال در بار کبر فرسدر (پرد مضارع در مصدری پریدن
باده عجمی ایله اوچق معناسنه رانک تشدید و تخفیف ایله لغندر (هوا مدله
جسم لطیف خفیف سیال شفافدر که جهات سته سریع الحر که در
اصلنده خلوه دلالت ایدر بوسیدن مابین السماء والارضه هوا دیدیلر
زیرا اجسامدن خالی وار واحله ملودر اشته بو هوا مدله در شول
هوی که نفس مضاعف در مقصور و رسمی یا لله در وهوا محترق دید کاری
بر هوا در که قوی الحراره و غیر مشتعل در لیالی صیفده بعض افاقده
ظاهر اوور (معنای بیت) بودر که بونفس حیوانیه بی دوه قوشی کبی
آکله و او یله ییل یا نو جهله اکا بکر در پرسک و جهی بودر که
نه یوک چکر دوه کبی و نه خود قوش کبی هوا اوزرنده اوچر اگر چه
ایکی صورتی جمع ایستد که دوه صورتی و قوش صورتی در ولکن
ایکبسنک دخی معناسندن خالی در انکچون ایضاح ایدوب دیر
کر بر کویش کوید اشترم * ورنهی بارش بکوید طارم * تقدیری
کر کویش بر کوید من اشترم دیمکدر که بر جهله سی مقول قولدر زیر
کر کوی لسان عربیده ان قلت کیدر و اشترم دخی مبتداء محذوفه
خبر اولوب بعد الجمله کویدک مقولی اولوب کوید جهله سی دخی شرط
جزا اولور و مصراع ثانی نک اعرابی ظاهر در بیرکله سنده امر اوزرنه
داخل اولان یادر ولکن بر لفظنده اولان باشقوی اولغله اکا اتبعا
مضموم اوقنور (پر باده عجمینک فتحیه امر حاضر در مصدری پریدن
اوچق معناسنه نکم پرده سبق ابتدی (کویش ایکی یا لله در زیر
کوی مضارع مخاطبدر که اولکی یا اصلیه و ایکنجی خطاب ایچوند
و شین ضمیر غایبدر که کوی به مفعولدر و بو مفعوله شینک ماقبلی
عند الا کتر مفتوحدر بوراده ضرورت و زنیچون اسکان اولمشدر (و
حرف شرطدر که واکردن تخفیف اولمشدر (نهی نونک کسر یله
مضارع مخاطبدر مصدری نهادن در قومی معناسنه وضع کبی
مضارع عنده الف حذف اولوب نهده و نهنده دیرل بوراده بارش ده
شین نهی به قید در (طارم اصلنده یای در که حق رسم یا لله اولمقدر
ولکن مصحف عثمانه تبعیت ایله همزه ایله هر سوم اوله کلشدر

(معنای بیت بودر که) اگر سن دوه قوشنه اوچ دیسک اوچقد قادر
اولوب بن دوه یم دیر و اگر اوزرنه یوک قویه سن بن قوشم دیر
الحاصل اوچقه کلنجه دوه نه ییلور اوچخی که جسم تقبل در دیر
وجه کلنجه قوشه یوک یوکلمه نک مناسنی وار میدر استبعاد ایدر
یعنی علی کل حال تعلل دن خالی دکلدر زیر مجاهده بی سومز بلکه
کندی قولاینه کیمک استر فهم جدا * چون کیه زهر رنگش دلکش
است * لیک طعمش تلخ و بویش ناخوش است * رنگش مبتدا دلکش
است خبر در چون رنگی تشبیه واکایددر لیک حرف استدر را کدر
لیکن معناسنه ولکن حرف استنا دیو تعبیر ایدرل زیر استدر آکله
باستنا نک مؤداسی برد نکم (ان شاء الله کله سنه استنا دیدیلر مع هذا
شرطدر زیر لاجرن ان شاء الله و لاخرج الا ان شاء الله معنای واحد
اوزرنه در طعمش مبتدا و ما بعدی خبر در کیه کاف عجمینک کسر یله
قوری اوندر تازه چنه سبز دیرل کاه اولورهای حذف ایدرل خفا سندن
اوتوری ویک دیرل کیه زهر دیدیکی زهر اوتیدر رسم هلاهل کبی که اسند
اقلیمده هلاهل شهرنده بتر زهرناک اوتدر و دیمشدر که (آدم علیه
السلام جنده دانه کندی اکل ایتدکن صکره وجه ارضه هبوط
واقع اولدقه قی ایدوب انک قینندن زهر اغاجی و اونی بتشددر
(دلکش وصف ترکیبی در که اصلنده کشنده دلد کوکل چکیچی
وجذب ایدیچی معناسنه پس کوکل میل ایتدیکی و خاطر منجذب
اولدیخی مستحسن نسندیه دلکش دیرل (طعم فتحیه طامق ویمک
وما کوکل اولان نسته نک کسندنه دخی دیرل بوراده مراد داد در تلخ
آجیدر (معنای بیت) بودر که نفسک رنگی زهر اوتنک رنگی کبی
دلکش و رعنا در که صورتیله خاطری جذب ایدر و کندی هوی
و مشتهیاته میل ایتدر ولکن دادی ورائحه سی دخی ناخوش و بددر
پس هرکیم انک نمایشه فریفته اولوب مشتهیاتی تناول و یا استشمام
ایدر سه آخر زهر لنور و دماغنه خلل کلور بونده بوی دخی در چ
ایتدیکی ادنانک وقوعنی استبعاد ایچوند یعنی زهری یمک شو یله
طور سون بلکه رائجیه سنی شم ایتک بله مضردر بو جهندن طالب
حقه کر کدر که هوای نفسه اصلا مساعده ایتیه و شهواتی یوانه کیمیه

والاهلاك اولور * كر بطاعت خوانيش سستی کند * ايك اندر
معصيت چستی کند * بونك تقدیری اگر خوانيش بطاعت کند
سستی و کند اندر معصيت چستی دیمکدر که مضارع اول شرط
و جزادر و اعراب ثانی ظاهر در (خوانی مضارع مخاطبدر شین ضمیر
مفعول متصلدر که نفسه را جعدر مصدری خواندن در و اورسمی ايله
اوقت و دعوت ايك معناسنه سستی ده یا مصدریه در سست ککشك
دیدکدریدر که مقابلی سختدر معصيت طاعتك مقابلیدر که امره
تخالفدر (چستی ده یا مصدریه در چست جیم عجمینك ضمیمه چاپك
و چالاکدر (معنای بیت) بودر که اگر سن نفسی طاعت حقه اوقوسك
و دعوت قلسك سستك ایلر و کسل و فتور کوستر و فرمان الهی به
انقیاد ده منافق کبی کوشك اولور ولیکن معصيت و تخالفت یابنده
چاپك و چالاك اولور زیرا اطاعت خلاف جبلتی اولغله مسجد
قبوسنه کلدکده پیر ناتوان کبی اشیکن اتلایه من و معصيت مقتضای
ذاتی اولغله میخانه نزد بانه پهلوان و جوان کبی چقار پس هر کسك
میلی نه طرفه ایسه نشاطی دخی اکا کوره در * نفس را آن به که
در زندان کنی * هر چه فرماید خلاف آن کنی * تقدیری آن به که کنی
نفس را در زندان و هر چه فرماید کنی خلاف آن دیمکدر که آن مبتدا
و به خبری و کنی جمله سی که رابطه سیله اتی بیاندرد و هر چه مبتدا
و فرماید جمله سی صفت و کنی جمله سی خبر در زیرا عربی ايله تعبیری
بودر که کل شیء یا امر به النفس یجب عليك ان تفعل خلافه (به باء
موحده نك کسری و هاء ساکنه ايله يك معناسنه بن سندن يك بیلورم
دیه جك برده عجم من از تو به دائم دیر بهتر یکر کدر زیرا ترادات تفضیلدر
بوراده فعلك ترکدن اولویتی منع تر کله اولان فعلدر یو خسه مطلق
دکدر پس فعل واجب اولمش اولور فاحفظه (زندان حبس اولاجق
یر که عرب سجنی دیر زندان بان زندانیان اهل زندان (هر چه
هزینه که دیمکدر که هر کل افرادی معناسنه) فرماید مضارع غائبدر
مصدری فرمودن در بیورمق معناسنه مضارعنده و اویرینه الف
و یا کتورب فرماید و فرمایند دیرل بوراده بیورمق ايله تعبیر ایندیکی
(ان النفس لامارة بالسوء) مضمونی اوزرنه در یعنی کرچه فی نفس الامر

نفسده امر یوق بلکه تزیین و تسویل وارددر ولیکن اهل هوی اکا
مأمور و مطیع کبی اولغله اول معنادن بیورمق ايله تعبیر ایلدی
(خلاف و فافك ضدیدر) (معنای بیت) بودر که اول یکدر بلکه
واجبدر که نفسی مخالفت زنداننده حبس ایلده سن و هر نه امر ایدرسه
انك خلافی اوزرنه اوله سن زیرا بر ذیلک حکمنه محکوم اولمق سنك
سلطانلغکه دوشمن بوجهندن اگر طرق اولمق استرسه سن اتی اخلق
زنداننده حبس ايله و انواع شهواتی خلال طیبیه و هوا سنی هدایه
تحویل ايله بلکه مشتهیاتدن بالکلیسه فارغ اولوب نان پاره و خبز
یابس ايله قناعت ايله که جهاد اکبر ایتش اولور سن زیرا نفس دشمن
حقدر و دشمن حق قتل ایتك کر کدر تا که دوستان آسوده اولار که
قوای روحانیه در و عالم انفس انك شرنیدن امین اولیجق عالم افاق دخی
خلاص اولور و ارسلان زنجیرده اولسه افساد فی الارض ایدر پس
انك مقید و مفلول اولدیغی عین صلاحدر * نیست درمانش بجز جوع
و عطش * تا که سازی رام اندر طاعنش * درمان بحسب المعنی نیست
فاعلدر زیرا لسان عربیله ايس للنفس دواء دیمکدر بجز نغیه متعلقدر
ناغرض و تعلیل ایچوندر رام سازینك مفعولیدر طاعنش ده اولان
شین معناده سازی به قیددر تا که سازیش دیمکدر (درمان چاره و علاج
(جوع اچلقدر که معده نك طعامدن خلوتیدر) عطش تشنه
اولمقدر که صوسنراقدر (سازی مضارع مخاطبدر مصدری ساختن در
دوزمك معناسنه مضارعنده خارایه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل
ونعمه الله ده کلور که ساختن دوزمك و سازیدن دوزمك و بر اخلق
(رام مطیع و منقاد) (معنای بیت) بودر که نفسی اصلاح ایتکه اچلغك
و صوسنراغك غیری و جهله چاره و علاج یوقدر تا که اتی طاعت
حقه مطیع دوزن سن و امرنه انقیاده تهیه ایده سن یعنی اعظم اسباب
ترکیبه جوع و عطش در زیرا اصلنده جوعله اعتراف ربو بیت
ایتشدر پس یو عالمده دخی صلاحی اکا منوط در والا اول درده
دکه نسنه در مان اولماز و اول برید خویدر که دکه تربیه ايله طاعت
و عبادته دوزیلوب قوشلر سیر ايله اکل و شرب اهلی اولنلری که
نه مرتبه ده سرکش و انقیادتدن خارجدر و بالفرض انقیاداری

اولسه دخی جان وکوکلدن نشاطله دکل بلکه کراحت واستغفاله در
 والله المعلن علی ترکیهها * چون شتر در ره در آی و بارکش * بارطاعت
 بر در جبارکش * در ره در آیه ظرفدر و چون اول مضمونی تشبیه در و بار
 مابعدنده امرک مفعولیدر و بار طاعت ایکنجی کشک مفعولیدر در در
 دخی اکا متعلقدر (بر بوراده یا معناسنه در و یا تاویل ایله استعماله
 معناسنه در زیر کشیده اولان بارک تنزیلی قیواوزرنده و انک حکمنده
 اولان برده اولور (در آی ده در ایچرو معناسنه آی امر در مصدری
 آمدن در کلک معناسنه مضارعنده میم یایه قلب تبدیل اولنوب آید
 و آینه در بر آمد شد کردن کلش کیدش ایلمک (کش امر در مصدری
 کشیدن در چکمک معناسنه مضارعنده یا حذف اولنوب کشد و کشنده
 در بر (جبار بالاده تفصیل اولنشدر) (معنای بیت) بودر که دوه کی
 یول ایچرو سنه کل و یولک چک یعنی طاعت و تقوی یوکنی درگاه جبار
 چکوب کوتر زیر تکالیف شرعیه نفسک اوزرنده بارکی در یول صراط
 مستقیمدر و محل نزولک بارگاه حقدر پس دوه کی آهسته آهسته بارکله
 بار خدانک رضاسی منزلته کیت و توجهمله دعوت ابتدیه اول وجهله
 اجابت ایله و طریقندن انحراف کوسترمه حذر ایت والا یولک کعبه به
 چقرم بلکه ترکستانه چقر بعد ذابومعنی نفسله زاهد حاله کوره در
 والا روحله عارفه کوره درگاه حقه کیدن فنا فی الله در ویرا اودرگاهده
 زیاده مقبول اولان فقر و عجز و ذلت و امثالی صفاتدر * چون شتر مرغ
 انکه از بارش کر یخت * از کلستان حیاتش برک ریخت * تقدیری
 آنکس که کر یخت از بارش چون شتر مرغ ریخت برک از کلستان حیاتش
 دیمکدر که اعرابده نظاری سرور ابتدی حاصلی مصرع اول مبتدا
 و ثانی خبر در و که لفظنک مدخولی اولان جمله فبته دایه صفتدر
 بارش ده ضمیر مبتدایه راجعدر آنکس که از بار خود دیمکدر (کر یخت
 کاف مجمینک کسر یله فعل ماضیدر مصدری کر یختن در قاجق
 فرار معناسنه مضارعنده خازیه قلب اولنوب کر یزد و کر یزنده دینلور
 و بعض اغاده کر یزیدن دخی درج اولنشدر و لکن اصل مصدر
 اولکیدر (کلستان کاف مجمینک ضمی و لامک کسره سیله و کذلک
 لامک سکونی و سینک کسره سیله ایکنجی دخی جائزدر و نه تابعدر

هر قنغی وزن اوزرنه مستقیم ایسه استعمال اولنور اصل اولان ناید
 زیرا ستان کسرله ظرف مکندر اگر چه هر یه اطلاق اولماز بلکه
 شول یه دیرل که منشاء اوله پس کلستان کل لک در یعنی چوق کل بتن
 بر در بر یه وافر کل کتورب دو کسدر اول یه کلستان دیمزل (برک پیراق
 و پیراق و دقایقه کلور که برک پیراقدیر کل پیراغنه برک کل دیرل اما
 بحجاز در معنای حقیقیسی پیراقدیر یول پیراغنه برک راه دیرل اغاجک
 اولسون و چچکک اولسون لوازم و مهماتندن اولغسله پیراغنه برک
 دیدیلر (ریخت فعل ماضیدر مصدری ریختن در دوکک و صب
 معناسنه رییدن دوکک انصباب کی مضارعنده خابی زایه قلب
 ایدوب ریزد و ریزنده دیرل بوصورنده حیاتش ضمیری برکه قید
 اولوب برک دخی ریختک مفعولی اولور از کلستان حیات ریخت برکش
 تقدیرنه (معنای بیت) بودر که اول کس که دوه قوشی کی کنسیدی
 یوکنسیدن فرار ایلدی و بار طاعت چکمیدی کلستان حیاتدن عمری
 پیراغنی دوکدی و بهارینی صولدردی و کنسینی اهلاک ایتدی زیرا
 طریقه بارکش اولیان حیوانی طاغده قوردر و کذلک حیات قلب
 و غماء روح فیض طاعتله در پس بومعنی اولیحق وجودنه پیوست غلبه
 ایدوب بالاخره کنسینی صولدر و عمرنده دخی برکت بولوبوب کنسینی
 تیر اولدر * بار این در رایحان باید کشید * ورنه همچون سک زبان
 باید کشید * تقدیری بار این در رایحان و دنه باید کشید همچون
 سک دیمکدر که بار کشیدک مفعولی و کشید بایدک فاعلیدر که ایکی
 فعلک اجتماعی و ثانی نک مصدریه تین اقتضایدر پس کشید بوراده
 کشیدن معناسنه در ررنه و اگر نه کشید دیمکدر زبان ایکنجی کشیدک
 مفعولیدر سک کاف مجمی ایله کلیدر (معنای بیت) بودر که بوقیونک یعنی
 باب حقیق یوکنی جائله چکمک کر کدر یعنی ازدل و جان خدمتده بولملودر
 و کسل و فتور کوسترمیوب نشاط و انبساطله طاعتده قائم اولملودر
 و اگر بوجه اوزره بارکش اولمزنه کلب کی لسانی چکمک کر کدر یعنی
 سکوت ایتلودر زیرا بومعنی لاف و کذاب و قیل و قاله بجز بلکه
 خدمتله وجوده کلور بونده مدعی بی کلبه تشبیه واردر نکم تأمل ایله
 ظاهر اولور فافهم * هر که اوکردن کشد این بارها * باشد از نفرین

برو انبارها * کردن کشدن مفعولی و بعد الجمله اویه خبر و بعد الجمله مبتداء
اوله صفتد رکه هر که در انبارها باشد فاعلیدر و از انباری بیاند و بعد
الجمله هر که به خبر در کردن کاف بجای ایلایه پیوند رعنی کبی زین اصلنده
زاین در همزه سی در جده رسما دخی حذف اولمشدر بارها بارک
جه بدر ز بر جاندک ادات جعی الف و هادر نفرین ایلنج و لغت ایتک
قارنی و پردی دیمک برده نفرین دادید برل اصلی نا آفرین در که لسان
فارسیده نانی ایچوندنفرینک مقابلی تمسینده مستعمل اولان آفرین در
کافی الدقائق (برواصلنده بر او در که راستعلا ایچون و اوضه غیر منفصلدر
صکره الف حذف و رایه ضمه حرکتله وصل اولمشدر در انبارها انبارک
جه بدر ایچنه غله قوید قلری اوه و کیلاره دیرل و بعض لغاتده انبار
نبرک جه بدر که سرله که عربیدر دیمشدر فاما بومعنا به قاموسده انبار
و نبر بوقدر و حلیمی ده کلور که انبار انبار شدن و انباریدن لفظشدن
مشغدر دیمشدر که طولدر مق معناسنه در بوضورتده عربی اولندیخی
ظاهر اولور الحاصل انبار انصار و زنی اوزرنه کلمه مغرده فارسیده در
عربییه و جمع دکادر عرب بر او ستده اولان انبار بیت الغله ویرالتنده
اولان چقوره مطموره دیر (معنای بیت) بودر که هر کسه صکره
ذکر اولسان طاعت بوکلرندن یعنی انواع طاعاتدن کردنکش اوله
واعراض و ایلایلیه انک اوزرنه انبارل طولیسی ایلنجلر و بدعا لغتدر
اولور یعنی الله تعالی ک و ملائکه نک و ناسک لغتی آتک اوزرنه اولور
نتکم قرأ نده کلور (اوئک علیهم لغته الله و الملائکه و الناس اجمعین)
پس بوراده انبار ذکر کثرت لغتی تمثیل ایچوندن شکم اکول اولانه
فلات قارنی انباره بکرر دیرل مراد کثرت اکلی وسعت بطنی تمثیل در
و کبیرالطن اولانه دخی دیرل انبارکبی قارنلو معناسنه و بوندن اخذ
اولندیکه خدمنده بولمق و بارکش اولمق رحمت الهیه به و خیر دعا به
واخذ نفسه وسیله در فافهم * کرده بارامانت را قبول * از کشیدن
پس نباید شد ملول * بار کرده نک مفعول اولی و قبول ثانیه در
مصرع ثانیک تقدیری پس نباید شدن ملول از کشیدن دیمکدر که
پس فاء جزایه معناسنه در شد مصدرله مؤلده رکه نباید فاعلیدر
ملول شدنک مفعولی و جاز و مجرور ملوله متعقد در کرده ماضی مقید

و همزه خطاب ایچوندن معناسی ایتش سن سن یکمیش زمانده دیمکدر
رسم اصلبسی کرده ای در که الف ماقبلنده هابی و فتح دالی محافظه
و یا خطاب ایچوندن ریا خطاب حذف و الف عین بزاء صورتده
رسم اولنوب یا خطابدن بدل قلندی اشته همزه نک خطاب ایچون
اولندیخی بدلیت ایلده در و الا خطاب ایچون اولان یادر بعض مواضعده
که کردی کلور ایلدک سن معناسنه بوضورتده ماضی مقید قسمندن
اولماز امانت خیانتک ضدیدر اصلنده مصدر در صکره انسان انک
اوزرنه مأمون اولدیغی نسنیه اسم قلندی پس امانت اداسی لازم
کلان حقدیر قال الله تعالی (انا عرضنا الامانة) مقصود ظاهرده وضع
الهیه در که شرائع و احکامدر و حقیقتده بلا واسطه فیض ربانی
و سررحانی در (قول ردک مقابلیدر که فارسیده پذیرفتن ایلده تعبیر
اولنور مصدر شاذه دندر و لکن ابن اعرابی قافک ضمه سن دخی
حکایه ایتشدر دخول و زنی اوزرنه (ملول ملالتنددر شامت معناسنه
یعنی برنسنه دن اوصانوب سیر اولمق (معنای بیت) بودر که سن
باراماتی و جلها الانسان موجبجه قبول ایتش سن پس اول باری
چکمکدن ملول اولمق کرکز بلکه جد و نشاط اوزرنه الی آخر العمر
خدمنده بولنوب باب حقه تردد ایتلودر و ظاهرک احکام شرعییه ایلده
تعبد مشغول اولوب باطنک دخی استفاده ایچون حقه مقبل کرکدر
وامور تعبدیه به ریا صغیبوب اظهار دخی لازم کلدیکی کبی اسرار حق
دخی تکلفدن مصون و ستر و اخفایه مقرون اولمودر و الاظهار و باطنیا
خیانت لازم کلور و صاحبی ظلوم و جهول اولور * روز اول خود
فضولی کرده * دآن فضولی از جهول کرده * فضولی کرده نک
مفعولی و روز آنک ظرفیدر دان فضولی مبتداء و جهولی مابعد نک
مفعولی و بعد الجمله خبر و ماقبلنه معطوفدر بوضورتده عطف الاسمیة
علی الفعلیه اولور و جازدر که آن کرده به مفعول اولوب عطف الفعلیه
علی الفعلیه اوله که بلاغته مناسب اولان بودر روز اولدن مراد
یوم میثاقدر که اول کونده آدمک علیه السلام ذریتی ار و احندن عهد
آلتمش و ایمان و علم عرفان و عمل اوزرنه روح و قلب و جسد عقد
اولمشدر و اول امانتک صورتی اولان بر جری آدم ارموزنه آلوب

اوراده قالمشدر واندن اولادك اوزرنه ركوب ظاهر و باطن بو باركرانی
الی هذا لان والی قیام الساعه حامل اولمشدر (خود افت حلمی ده
كلور كه كندی دیمكدر واورسمیدر واداندركه براسك آخرنه اولاشور
حكم مرتبه خصوص حاله دلالت ایدر فضولی ولی ووكیل واصل
اولوب مالایعنی به مشغل اولانه دیرلر (فضول اصلنده فضلك جمعیدر
كه نقصك ضدیدر) و امام راغب دیمشدر كه فضلك اكثر استعمالی
ممدوحده و فضولك مذمومه در بوراده فضولی ده یا مصدريه در
(وان اصلنده وآن مدله صكره ورنچون درج اولمشدر) جهولی ده
یادخی مصدريه در جهول صیغه مبالغه در صبور وزنی اوزرنه زیاده
جاهل معناسنه (معنای یت) بودر كه روزازل واولده كه یوم
میشادر خود فضولك یتش سن واول فضوللغی دخی زیاده جهلكدن
ایلمش سن یعنی ایتدیكك عهدك عاقبتن بلیوب درعهده ایتكك
فضولك ایلدك زیراسموات وارض و جبال حل اماندن اباء ایتدیكی
وقته سنك اوزریكه التزام ایچون قلیج و جبر و قهر یوغیدی بلکه
سن همان كندی یانكدن بن بونك عهدده سندن كلورن دیو التزام
مالایلم ایلدك ولكن (انه كان ظلوما جهولا) موجبجه ظلم نفس ایتدك
واماتی موضعنه وضع ایتیوب خیانت ایتدك و عاقبت خیانتك سببیه
مواخذ اولنه جفكی بلك و بر امر سهل صاندك و آخر صعب چقدی
فاما عارفلر بوراده ظلموت و جهولیتی خلافتنه دخی حل ایتمشدر
(پس اكثر انسان كرجه ظلم لنفسه در فاما مقصود اولان انسان
كاملك ظهور یدر كه حامل امانت ظاهره و باطنه فی الحقیقه اودر وانك
وجودی واحد كالف درو) (علیكم بالسواد الاعظم) ده سواد اعظم
واحد علی الحق در (پس ناظمك قدس سره تقیج و تشییع ناقصه
كوره در و بو عالم زمان مهدی به دك سواد اعظم دن خالی دكلدر
(والحمد لله تعالی و بو محل كرجه زیاده تفصیل اقتضا ایدر ولكن تطویه
مودی او اور پس تفاسیر و سایر مواضع دن طلب اولنه) جنبشی كن ای
پسر كاهل مباش * چون بلی گفتن بتن تنبل مباش * جنبشی كن ككه سنك
و كاهل دخی مباشك مفعوللر یدر بلی گفتی نك مفعولدر تنبل مابعنده
مباشك مفعولی (و بتن تنبلك صغیردر) جنبش اسم مصدر در یا وحدت

ایچوندر كه نوعیه محمولدر مصدری جنبیدن كلور دیرنك تحرك معناسنه
تعدیه سنده جنبانیدن دیرل كه تحريك دیمكدر (كاهل سست در تنبل كی
تنبل ایله مقابله دن هاما فتوح اولق و جائزدر كه هاصلنده مكسور اولوب
بوراده قافیه ایچون مفتوح اوقده (بلی لامك فتحیه عربیدر كرجه عجم
كسرله اوقور بلی منفی بی اثبات و كلامی جحد دن تحقیقه رد در كه
بل منزله سنده در حتی به ضیلر دیمشدر كه بلی اصلنده بل ایدی صكره
الف زیاده قلندی تاكه اوزرنه سكوت حسن اوله پس الست بر بكم
استفهامنده بلی ایله جواب و یردكاری الله تعالی نك مخاطبك
پروردكاری اولمامغی نفی اولدیغن بیاندر ز برانغی نفی ایتك عین اثباتدر
اشنه یوكله اقرار و ایمانه دالدر اكرانك یرینه نعم دیسردی انكار و كفر
لازم كلوردی زیرا نعم نفی تحقیق و جحدی تصدیق ایچوندر كه لست
برینادیمكدر (كفتی ماضی مخاطبدر مصدری گفتن در سويلك معناسنه
مضارعنده قایی واوه قلب ایدوب بریا زیاده سبله كويد و كوینده
دیرل مخاطبی كری كلور (معنای یت) بودر كه ای پسر مقام خدمت
حقده بر جنبش ایله و بر نوع عظیم حركت كوستر سست اوله چونكه
روز میثاقده الست بر بكم خطابنه جواب و یروب بلی دیدك و اعتراف
ربوبیت ایلدك و بو مرتبه ایله عالم ارواحده اقرار و ایمان فطری ثابت
و متحقق اولدی پس عالم اجسامده دخی تنكله تنبل اوله و اقرار و ایمان
ازلی عمل صالح ابد ایله تأكید و تقویت ایدوب ارکائی شرائع
واحكامده عمل و استخدام ایله تاكه اقرار كه نشان اوله و قلب و قلوبك
شداد و استقامت بوله و دخی (اعملوا فكل ميسر لما خلق له) سری
ظهوره كله اشته بعث رسولدن مراد بو ایمانی تذکیر و امر اماتی
تحدیث و عهد قدیمی تجدید در زیر اغواشی بشریه و حجب ظلماتیه
و وسائط کثیره و عوائق و فیه نسیان و خیانت و نقض ابراث ایدر
والله الحفیظ * هر كه اندر طاعتش كسلان بود * حاصلش كراهی
و خذلان بود * هر كسی كه تقدیرنده در كه هر مبتداندركسلانه ظرف
و كسلان بوده مفعول اولوب بعد الجمله مبتدایه صفت اولور حاصلش
مبتداء ثانی و كراهی بودك مفعولی و بعد الجمله مبتداء ثانی به خبر
و بودخی بعد الجمله مبتداء اوله خبر در كسلان عطشان وزنی اوزرنه

صفت مشبهه در کسل بر نسنده تناقل و فتور در که آنده نکاسل لایق
 دکل بلکه تحصیل ایچون قیام وجد و اهتمام لازم در انکچون کسل
 مذموم اوادی و صفت نفاق قلندی حاصل بوراده محصول و نتیجه
 دیمکدر (کراهی ده یا مصدر به در کراه ضال معناسنه در که صفت
 مذمومه در و بوا عصارده عوام ناس غلط ایدوب مدحده استه سال
 ایدرل و فلانک کراهلغی وارد در دیرل یعنی یولنده و صوبنده و مورد
 دیمک استرل بوا یسه انسدن خارج بر غلط فاحشدر و بالاده کذر
 ایتشد در که کراه اصلند صفت مشبهه در کنهکار و سیاه کاسه
 و کان ابرو و امشالی کبی خذلان کسرله ترک نصرتدر یعنی بر کسبه
 نصرت اولمبوب حالی اوزرنه ترک خذلان دیرل پس مخذول
 منصورک مقابله در انکچون دعاده دیرل) اللهم انصر من نصر الدین
 واخذل من خذل المسلمین (معنای بیت) بودر که هر کس که حقت
 طاعتند کسلنک و اهل فتور اوله زیرا طاعتی شینه اضافت ایتک
 مطاع اولان حق اولمغی اشعار ایدر مع هذا بیات سابقه دخی مرجعه
 قرینه در پس او مقوله کسه نک محصول و نتیجه سی و مال حالی
 ضال و مخذول اولمق اولور زیرا مهندی اولان طریق عاده بولنور
 و نصرت دین ایدن دخی حقدن منصور اولور نتکم قرآنده کلور
 (ان تنصروا الله ينصركم) پس طریق شرعدن خارج اولانه کراه
 و نصرت دین ایتینه خذلان دیرل و العیاذ بالله تعالی * وقت طاعت
 تیر زو چون باد باش * وز همه کار جهان اراد باش * بونک تقدیری
 روتیر وقت طاعت باش چون باد و باش اراد از همه کار جهان دیمکدر که
 تیر لفظی رولک تحشده فاعلندن حالدر زیرا مسرعا معناسنه در وقت
 روه ظرفدر باش چون باد ماقبلنده اولان تیزی یعنی سرعتی بیان
 و آتی تشبیهدر و ازاد ایکنجی باشک مفعولی و از همه ازاده متعلقدر
 (تیر تانک کسره سنک اماله سیله کسکن و عجله ایتک معناسنه) (رو امر
 حاضر در مصدری رفتن در کیتک و یوریمک معناسنه مضارعند
 فانی و او و تابی داله قلب ایدوب رود و رنده دیرل) و زاصلنده و ازدر که
 و اوفی الحقیقه باش اوزرنه داخلدر که بوراده جمله فعلیه بی جنسی
 وزرنه عطف ایچوندر (همه جمله و دو کلی اصلی هم در صکره معنای

عامدن معنای خاص علمی به نقل علائق چون آخره ها الحاق اولندی
 (آزاد حر الاصل و معنی و سرو اغا جنه دخی آزاد دیرل روایت
 اولنور که بختون بر کون بر باغبانی کوردیکه بر سرو اغا جن کسمک دل
 قد یاره بکزد بونی کسمه دیو شفیع اولوب بهاسن و یروب آزاد ایتدی
 خصوصه اول سرو آزاد دیدلر بعد شایع اولوب هر سرو آزاد
 دنددی و بر سروک قدی غایت موزون اولسه خصوصه ا کا آزاد
 دیرل (معنای بیت) بودر که طاعت وقتند سرعت و عجله ایدبی
 اولدیفک حائده یوری و سرعتند باد کبی اول زیرا طاعته مسارعته
 مأمور سن نتکم قرآنده کلور (وسارعوا الی مغفرة من ربکم) الایه
 زیرا مقصود اسباب طاعته مسارعته که جتنده رویت حق ایچون
 مقام کثبه مسارعت بوراده طاعته مسارعت قدر در و کار جهاتک
 جمله سندن یعنی تعلقندن منقطع و آزاد اول الحاصل وقت طاعتند
 کار دنیا به شغلاک واریسه اندن کسل زیرا مقبول کار کار آخرندر
 یو خسه کار دنیا دکل و بالکنز بر کار دکل بلکه جمله علائقندن انقطاع
 و تجرد تام ایدوب اهل تفرید زمره سندن اول که حقدن کسلکینه
 حقه کیدر سن پس تجرد ده مجبی و ذهابی بری برینه تطبیق ایله
 * منزلات دورست و بارت بس کران * کوششی کن پس نمان
 از دیگران * منزلات دورست مبتدا و خبر و بارت کران دخی بویه در
 کوشش کن کله سنک مفعولی و از نمانه متعلقدر (منزلات ده تا خطاب
 ایچوندر که منزل ا کا مضافدر) منزل نزول ایده جک مکان حسی در
 بوراده مقام معنوبدر که مقام وصولدر (دور ابرقدر مقابلی نزد یکدر که
 قریبدر) بارت ده دخی تا خطاب ایچوندر که بار ا کا مضافدر (بس
 باء عریضه زیاده معناسنه در) کران کاف فارسینک کسریله آخر
 معناسنه در ثقیل کبی (کوششی ده یا وحدت ایچوندر که نوعیت
 محمولدر کوشش کاف عربینک ضمیمه کوشیدن لغظندن اسم مصدر در
 دوریش معناسنه بوراده همان مصدر معناسنه در که دور شقی
 و اجتهاد ایدوب چالشقدر (پس بویس باء عجمی ایله در فاء جزایه
 معناسنه) نمان نهی حاضر در که اصملی نه ماندن یعنی نون مفتوحه
 نافیه در مان امر در مصدری ماندن قالمق معناسنه مضارعند نونه

فتحه حرکت و یروب ماند و ماننده دیرل مانستن که بکر مکر
مضارعنده سین حذف اولوب انده دخی ماند و ماننده دیرل ولکن
التباس مقام وقرینه دن مندفع اولور (دیگران دیگرک جمعیدر که
دخی وغیری معناسنه نتکم تفصیلی بالاده کذر ایتدی (معنای بیت)
بود که سنک منزلك اوراق و یوکک زیاده آغردر پس چالش
غیر یلردن کری قالمیه سن زیرا انلر واصل اولوب سن فراقده قالور سن
یوندن مقصود بار علاقه بی تخفیفله بلکه اصلندن اسقاط وازاله ایله
توصیه در نتکم حدیثده کلور (وخفف الحمل فان العقبه کؤد) یعنی
آخرت عقبه و یوقشی صر پدر که یوکلی آدم اول عقبه بی مرور
ایده مز پس سعی ایدوب بار وجود و علاقه بی اوزرندن رفع ایتمک
کر کدر اهل تجرد اولنلر ایتد کلری کی والا کار مشکل اولوب برزخده
قالمق اقتصایدر اهل برزخ ایسه حقندن محجوبدر و آی اکا که یاردن
جدا اوله منزل وصله ابرمیه و جمال حتی کورمیه وقد وصل الاحبة
وانقطعنا* راه پرخونست و دزدان در کین* رهبری برنامانی برزمین*
راه مبتدا و پرخوف خبری و دزدان دخی مبتدا و در کین خبری در
رهبری بره مفعولدر تا غرض ایچوندر (پر ضم باء فارسی ایله طولو
معلوم معناسنه) خوف امنک ضدیدر که توقع مکر و هدر یعنی امارت مظنونه
ویا معلومه دن زمان مستقبلده توقع وانتظار اولنان امر مکر و هدر
لاحق و عارض اولان غدر (دزدان دزدک جمعیدر که اوغری
دید کلریدر دزدیدن اوغر لمقدر که عرب سرقه دیر) کین کاف عربینک
فتحه یوسه یوسه کین کاه یوسه یری یعنی استخفا ایده چک یر که عرب
مکمن دیر کوندنکه پنهان اولق معناسنه (رهبر و رهنا قولاغوز که
عرب دلیل دیر یول کوستریچی و ایلدیچی معناسنه اصلنده وصف
ترکیبیدر که برنده راه در رهبری ده یا وحدت ایچوندر (بر باء عربینک
فتحه امر حاضر در مصدری بردن در ضمه ایلمک معناسنه مضارعنده
بالک ضمه سی فتحه به ابدال اولتوب برد و برنده دیرل (نمائی فعل مضارع
مخاطبدر اصلنده رسمی نه مانی در که نه حرف نفیدر صکره آخرنده
هاء بیان حرف ونون مانی به متصل قلمشدر (معنای بیت) بودر که
راه حق خوفله طولیدر یعنی زیاده خطرناکدر و خوفلودر و اوغر یلرده

یوسیده در یعنی اول بولده یوسیده اوغر یلر و حرام یلر اولقله ابناء سبيله
زیاده خوف واردر و انک حرام یلری نفس اماره وهوی و شیطان
و شهوات و افکار فاسده و ظنون و شکوک و شبهاتدر بوجهتدن
یانکجه سلاح کوزر توحید و ذکر و قوت یقین و عفت و صلاح و تقوی
و موافقات شرعیدن تا که اول مخالفله زبون اولیه سن و سلامته کند
ایدوب کیده سن ولکن بر رهبر و رهنا ایلت یعنی اول بولده بالک
سلاح کفایت ایتمک بلکه سکا بر قولاغوز و مرشد دخی کر کدر ایتدی
ریله برکسه بولوب بو طریق مخوفده اکا تابع اول تا که براوزرنده وقفه
ایدوب قالمیه سن بلکه طوغری بولدن منزله ابره سن اشته یوندن
سالک بر مرشد کامل لازم اولدیغی ظاهر اولدی زرا خود بخود سلوک
اولدیغی مقرر در قال الله تعالی (اهدنا الصراط المستقیم) یعنی هادی
و مرشد اول و بالذات الله تعالی در و اندن خلیفه سیدر که انک صفاتیله
قائم و متخلیدر* هر که در ره از کران باران بود* هر دمش از دیده
خون باران بود* مصراع اول مبتدا و ثانی خبردر هر دمش ده شین
مفساده دیده به قیددر هر دم از دیده اش دیمکدر خون بودک فاعلی
و باران مفعولیدر از دیده بارانه متعلقدر هر دم دخی اکا ظرفدر
(کران باران صفت مشبهه در آغرد یوکک لردیمکدر پس باران بارک
جعی یوکک معناسنه) دیده دقایقه کلور که دیده کوز ایچنده قیاق
الننده اولان پردر چشم کوزدر که قیاق و کرک انده داخلدر دیده ده
داخل کر کدر اما سواد و بیاض دیده ده داخلدر دیده مر کبدر بر جزئی
دیدر که اسم مصدر در دیدن دنکه کور مگدر گفت گفتن دن اسم
مصدر اولدیغی کی کوزه دیده دید کلری مذکور اسم مصدرک معناسنه
انتساب خاصی اولدیغندن اوتوریدر پس جزء ثانی که هادر نسبت
ایچوندر نتکم ال دو جگنه دسته دید کلری دست که ال در اکا انتسابی
اولدیغندن اوتوریدر و کاب مذکورده بر محله دخی کلور که دیده ده
ها معنای عامدن اسم خاصه نقل علامتیدر و بو تقریردن فهم
اوتور که یانک مدلولی نسبت ایچون اولدیغی کی هانک مدلولی دخی
نسبت ایچون اولور نتکم دستورده کلور که الف و نوندن صکره یادن
بدل برهء نسبت زیاده ایدرل مثلا ملوکانه عاقلانه عارفانه دیرل زرا

*

*

مطلب

بوهار لیاقت و نسبت افاده ایدر (خون قاندر که عرب دیم دیر (باران
صفت مشبهه در یغائن معناسنه کر یان اغلا غن و نالان اکلکن
دیمک اولدیغی کی مصدری باریدن در که یاغقدر و بوجهندن یغوره
باران دیرلر و یغور اغه بارانی دیرلر و یغور دن قاچوب تحصن
ایده جک آلاچغه یعنی قاره اوه که اهل غنم چادر کی قوردرل باران کریر
دیرلر و بوراده ایکی باران اراسنده تیجینس تام واردر مع هذا بری جیع
وبری صفتدر (معنای یت) بودر که هر که راه حقه آغر یوکلایردن
اوله هر دم انک کوزندن قان یاغیجی اولور یعنی ثقیل الحمل اولان کشتی
یوکن چکه کدن عاجز اولوب قان اغلر و هر دم یو محنتله بویله بکر
زیرا عقبه صعب و طویل المسافه در وانک بر صورتی صراط و بر صورتی
دخی (سار هقه صعودا) ده صعوددر و صعود آتشیدن بر طاعندر که
صعود و نزولی تیشرسنه ده حاصل اولور که مالا یوصف بر نوع
عذابدر الحاصل انسان طریق آخرته هر نقدر سبکبار اولور سه
اولقدر مستریج اولوب سهولته کیدر و عقبات مشقتی چکیز و لا
شدانله مبتلی اولور و اول بلر انسانک و جودی و احکام طبایع
و عناصری و تعلقاتی در و بومقامه متعلق حدیث شریف واردر که
کتاب محمدیه اورزیه اولان شرحزده ایراد اولمشدر و علی التفصیل
فوائدی تحریر قلمشدر پس اورادن مطالعه اولنه * لاشه داری
سبک کن بار خویش * ورنه در ره سخت بینی کار خویش * لاشه
داری نک مفعولی و سبک کن کلمه سنک مفعول اولی و بار ثانیسی در
ورنه و اگر نکنی سبک دیمکدر که شرط و سخت بینی نک مفعول اولی
و کار ثانیسی و در اکا نظر و بعد الجماله جزا در (لاشه جیفه در که
مردار در آخرنده یادن بدل اولان همزه یارانده و یا تنکیر ایچوندر
(داری فعل مضارع مخاطبدر مصدری داشتن در که طوتمقدر
مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد و دارنده دیرلر (سبک سینک
فتی و باء موحده نک ضمیمه بینی خفیف معناسنه (سبکبار بینی یوکلادر
(بینی مضارع مخاطبدر مصدری دیدن در کسر دالاه که کورمکدر
مضارعنده علی خلاف النقیاس دال بایه قلب اولوب بیند و بیننده
دیرلر (معنای یت) بودر که اوزر کهده جیفه دنیا طور سن کشندی

یوکی خفیف ایله یعنی اول جیفه بی بالکلیه ترک ایله پس تخفیفله
ترک مراد او اور قلت ایله عدم مراد اولدیغی کی و الا راه آخرته
کندی کار کی سخت یعنی قاتی و شدید کوررسن و اینسک یمان و مشکل
اولور زرا مواقف واسوله چوقدر که هر وقفده بر سوال واردر که
جوابه قادر اولیان اوراده یک سنه عرش ایچنده قانور بوراده دنیایی
لاشه به تشبیهدن اهل دنیایی کلا به تشبیه لازم کلور که کلاب کی
جیفه دنیایی اجتذاب ایدرلر و آخر سیر اولسازل و جیفه دن مرادی
دنیا اولدیغن تصریح ایدوب دیر که * چیست بارت جیفه دنیایی
دون * کز پی او کرده خود را زبون * بارت مبتدا و چیست خبر
مقد مدر جیفه مبتدای محذوفه خبر در که تقدیری آن جیفه دنیایی
دونست دیمکدر که جمله سی باری بیاندر خود را کرده نک مفعول
اولی و زبون ثانیسی و کز پی او آتی تعلیلدر و بعض نسخده
کز پی آن کشته خوار و زبون دشمندر (چیت اصلنده چه است
در که چه کسرله ذوی العقولک غیریدن استفهامدر (بارت ده
تا خطاب ایچوندر که بار اکا مضافدر (جیفه کسرله قوقش میت
جته سیدر (کز پی او اصلنده که از پی او در ها و الف حذف اولوب
کاف زایه وصل اولمشدر (پی باء عجمینک فتحیه ایزمعناسنه بوراده
از پی او بهره معناسنه در که تعلیلدر اندن اوتوری دیمکدر از پی
توسندن اوتوری دیمک اولدیغی کی (کرده کرده فعل ماضی مقیددر
و همزه خطاب ایچوندر تنکمر مرور ایتدی (معنای یت) بودر که
سنک بارک ندر دنیای دنیه نک جیفه سیدر یعنی جیفه به بکزه بن
قرقش دنیادر پس جیفه نک اضافتی لجین الملاء کی در شول دنیایی
دون در که آندن اوتوری کندیکی خوار و ذلیل و زبون ایلسک یعنی
تحصیل دنیا آردنه دوشوب اهل دنیا اراسنده عزیز اولدکسه ده
آخرنده اهل آخرت اراسنده ذلیل اولدک زرا دنیایک عندالله
و عند العرفاء و الزهاد جناح بعوضه قدر و زنی یوقدر پس بویله
بی مقدار آردنه دوشن کسه نک ندکلو عزنی اولسه کر که کل امدی
اول باری ظهر کدن کیدر تا که عقبه آخرتمه خفیف الحمل اوله سن
و اول جیفه نک چورسنه دولا شمه تا که عزت دارینی بوله سن و آخرته

غزبزله کله سن * کرچه این جاهست در ره خفتن * هیچ رجحت
 نیست بر جان و تن * بوییت اکثر نسخته بوقدر واولان برده دخی
 باختلاف فاحش ایله یازمشدر که بی معنی در ناچار نسخته مزتهی اولماق
 ایچون بری اختیار اولندی (خفتن یا توب او یومق خفته یا تمش
 و او یومش در خفتن آخرنده تا خطاب ایچوندر (رجحت ده تا دخی
 خطاب ایچوندر) هیچ نسنه دکل معناسنه بویه مواضعده اصلا و قطعا
 معناسنه استعمال اولور (معنای بیت) بودر که کرچه بوراده راه
 آخرنده خوابک و غفلتک وارد و فاما جان و تنکه هیچ رجحت یعنی
 سرحتک بوقدر زیرا پول اوزرنده او یومق اولماز و طالب راحت
 اولان بولدن قالور و رفقا دن جدا اولور پس انک که مکندی
 جان و تنه سرحتی وارد و جان و تنک راحتی قیسنه دوشمن و منزله
 ابرمد بکجه خوابه و ارمز و الا چوق نادم اولور
 * * در بیان ترک زینت گوید * *

* سرچه آرای بد ستاری پسر * تاتوانی دل بدست آزای پسر *
 سر آرای نک مفعولیدر تامادام معناسنه آرا مرنه طرفدر دل دخی اکا
 مفعولدر چه استفهامدر (ارای مضارع مخاطبدر مصدری آراستن
 و آراستن در بزه مک و زینت ایتک معناسنه مضارعنده سین یایه قلب
 اولنوب آراید و آراینده دیرلر (دستار دلبند که باشه سررلر ال ایله
 سرملغه دستار ندای اصلنده و صف ترکیبی در که آرنده دست در عقد
 دلبند ایله حاجیه باعث اولمغه دستار دیدیلر پس آراسم فاعلدر که
 کنور یچی در مصدری آوردن در واولک فتحیه کنور مک معناسنه
 مضارعنده اورد دیرلر اصل اوزرنه و کثرت استعماله بناء و اوی
 حذف ایدوب آرد دخی دیرلر آرمله بوندن امردر (معنای بیت)
 بودر که ای پسر نه ایچون دستار و دلبند له باشکه زینت و پرر سن
 مادامکه قادر من بر کوکل اله کنور و خاطر باب که سکا بواندن یکدر
 الحاصل ظاهری کوز تمه بلکه باطن ایله مقید اولور زیرا الله تعالی قولک
 ظاهره التفات ایتز بلکه باطنیه نظر ایدر و خصوص اوزرنه باطن
 غیری دخی اصلا حله مقید اولور در زرا کوکل کعبه در پس اتی بنا
 ایتک کی وهدمی دخی اکا کوره در و خصوص اوزرنه قلوب اولیایی

مراعات و محافظه لازمدر که نظر کا حقد ر لاجرم تعلق و محبت
 ایندکاری کسه مقبول مولادر * تا نکیری ترک عز و مال و جاه * از همه
 بر سر نیایی چون کلاه * ترک نکیری نک مفعولیدر و بعد الجملة نیایی به
 طرفدر زرا تامادام معناسنه در بقیه ترکیب دخی نیایی قید و متعلقدر
 نکیری نک اصل رسمی نه (کیری در که نون مفتوحه نافیه در صکره ها
 حذف و نون وصل اولندی کیری مضارع مخاطبدر مصدری گرفتن در
 طوتمق معناسنه مضارعنده یا زیاده ایدوب کیردو کیرنده دیرلر نیایی ده
 نون دخی بویه در اصلی نه آبی در که همزه تخفیف یایه قلب اولمشدر (آبی
 مدله مضارع مخاطبدر مصدری آمدن در کاک معناسنه مضارعنده
 میم یایه تبدیل اولنوب آید و آیدینه دینلور) کلاه کاف عربینک ضمیمه
 یورکدر سلطان بورکی دیدکاری چیچک تاج سلطانه تشبیه طریقه در
 پس بوندن معلوم اولدی که هر ب تاج دید یکنه عظم کلاه و ترک
 یورک در صکره کلاه بورکده و طاقیه ده و مطلقا باشه کیچک نسنه ده
 استعمال اولندی کرکسه کله پوش دید کلری اولسون کلاه قاضی
 بر نوع طاقیه در کلاه نتری کلاه امیرانه در و کلاه زر التون اسکفدر
 (معنای بیت) بودر که مادامکه عزت و مال و قدر و منزلت ترکیبی
 طوتمیه سن و ذات و فقر و بی مقدار اولمقی اختیار ایتیه سن جمله خلق
 آراستندن طاقیه و تاج کی باش اوزرنه کلر سن یعنی باشلر تاجی و عندالله
 مقبول و معتبر اولر سن پس اعتبار بولمغه ترک اعتبار لازمدر زرا
 خلق قیسنده اولان خالقه تقرب ایتز بلکه بومعناک و سبیل سی رفع
 قبود و ترک و مجرد در احوال انیس و اولیا کی فاعرف * نیست مری دی
 خویشتن آراستن * قصد جان کرد هر که اواراستن *
 خویشتن آراستن مفعولی و آراستن دخی نیستک بحسب المعنی
 فاعلی و مری مفعولیدر قصد جان کردک مفعولی و هر که
 فاعلیدر زرا هر کسی که تقدیرنده در او مبتدا و تن آراستنک
 فاعلی و مبتدا جمله مبتدایه خبردر بود دخی بعد الجملة هر کسی به
 صفت اولور (مردی ده یا مصدریه در مردلک اراک و انسانیست
 دیدکلیدر (خویشتن و اور سبیل و خویش و خود کندی دیعکدر
 خویشتن دار تفاقد و غیریده کردن اعتدال اوزره طوتمی و حفظ

✽

✽

ایندی در (آراستن مصدر در زینت ایتک معنای آنست که ترک بزه ملک دیر
 راست فعل ماضی در بزه دی معنای آنست تن لفظی الیه ماقبله تعین
 نام اولور زیرا بوراده تن بدن معنای آنست در آراستن ایسه مصدر تائی در
 (معنای بیت) بود که کندنی لباس فاخر الیه ترین ایتک حقیقتده
 ارلک و انسانیت دکلدر بلکه ارلک انلرکی خرقه پوش اولمده در که
 یوم معنی انلرک اوزرلنده حرب اعدای چون زره دیدکری درج کبیر
 کوبا مرقمک پاره لری زره حلقه ریدر لباس زینت ایسه قوری
 شهرت و صورت در قصد هلاک جان ایدر هر کیمکه بدتی بزه دی زیرا
 حریردن فیض زره بدل اولماز الحاصل جسدنی و عالم صورتی احیا
 و تقویم ایلمن کسه جانی و عالم معنایی اهلک و هدم ایدی زیرا ایکی
 آرایش بریده اولماز و هر نه مقوله معنی که صورتده ضعف قبول ایدر
 آنک قوتی معنایه کیدر و خلاقی دخی بویه در فافهم جدا و بوندن
 فهم اولندیکه اهل ارادت و تصوفه لباس زینت تلبس ایتک حرام
 کبیر و کندنی کسوه مخصوصه سندن عریان اولمق مقتضای حاله
 جهلدر و جاهل علم بالله دعواسن ایتک امر قبیحدر و العیاذ بالله
 من الجهل والدعوی * نیست در تن بهتر از تقوی لباس * در تکلف
 مرد را نبود اساس * لباس نیستک بحسب المعنی فاعلیدر از بهتره
 متعلقدر اساس نبودک فاعلی و مرد مفعولیدر (بهتر یکرک دیمکدر زیرا
 تر ادا تفضیلدر که هر کیمی رک دیمک اولدیغی کی) تقوی شرک جلی
 و حق و تعلق ماسوادن تقوی و احترازدر تقوی تک اصلی و قبی در و او
 تابه و یادخی و او قلب و انوب تقوی دندلی (لباس مایلبس معنای آنست در
 یعنی بمعنی الملبوس در) تکلف بر فعلده کلفت و مشقت کوسترمک
 و زحمتله اشملک که کلفی یعنی اثری یوزنده ظاهر اولمقددر شکم مقاسات
 اعمال شاقه ایدلرک چهره لنده نمایاندر (نیود و زینتون بانک سکونیه
 او قنور اصلنده بود در بانک ضعیله و اولنده نون مفتوحه نافیه در) بود
 مضارعدر مصدری بودند در اولمق معنای آنست (اساس عربیدر عمل
 معنای آنست در قاعده کی که به آنک اوزرنه وضع اولنور) (معنای بیت)
 بودر که افسانک بدیده تقوی لباسدر اوزر که لباس یوقدر شکم قرانده
 کلور (ولباس التقوی ذلک خیر) زیرا لباس ظاهر وجودی و تقوی

باطن تنی ترین پیدر باطن ایسه ظاهر دن خیر اولور زیرا نظرگاه حقدر
 پس ظاهرده لباسده تکلف ایتامک کرکدر زیرا تکلفک تملی یوقدر که
 عرض نفس و حب زینت و شهرت اوزرنه مبنی در بلکه تکلف لباس
 باطنده کرکدر که لباس اسمادر زیرا باطنی اخلاق الهیه الیه تملی اولیجی
 ظاهرده اعضا و جوارح دن هر بری دخی محفوظ و ماخلق له ده
 استخدام و استعمال اولنور * هر که اودر بند آرایش بود * در جهان
 فرزنده آرایش بود * تقدیری هر کس که بود در بند آرایش بود
 در جهان فرزنده اسایش دیمکدر و بوندن اعرابی ظاهر اولور
 خصوصاً که نظائر کثیره سی سبق ایدی (آرایش زینتدر آسایش
 آسوده اولمقددر که دگلمکدر) (فرزند اسلنده اوغل و قزدر ولد معنای آنست
 ولکن اکثریا اوغل مراد در) (معنای بیت) بودر که هر اول کسه که
 زینت قیدنده اوله و لباسده تکلفدن خالی اولیه اول صفتله متصف
 اولان کسه بودنیاده این راحت اولور یعنی راحتیه تابع اولوب کندنی
 هواسن و ذوقن آرر یوخسه نفسیه مجاهده قیدنده دکلدر زیرا
 اهل مجاهده اولان جوع و عطش و عرایه باقز و نان پاره به و جرعه به
 و خرقه قائل اولور و شولکه جنتک سندس و استبرقن دلر و حقندن
 لباس اسما و صفات طلبکاریدر اگاهنه زیب و زینت قیوسیدر
 * عاقبت جز نامرادی نبودش * بهره از عیش و شادی نبودش *
 عاقبت نبود شک ظریفدر جز حرف استنادر نبودک شین مفعولی
 و فاعلی محذوفدر تقدیری نبودش چیزی از چیزها الا نامرادی بهره
 ایکنجی نبوده فاعلدر از بهره به متعلقدر بهره ده همزه وحدت ایچوندن
 بهره نصیبدر تفصیلی با لاده در (عیش فتحله حیاته در که حیات تامه
 مراد در و ما عیش به معنای آنست دخی کلور و اکامعیش دخی دیرلر
 وحدت شده کلور (لا عیش الا عیش الاخرة) و شولکه عیش و عشرت
 دیرلر کسرله غلط مشهور قییلندندر که اصلی عیش در زندگانی
 معنای آنست یعنی دیرلر که حیاندن تمتع در (شادی ده یا مصدریه در
 (معنای بیت) بودر که قید زینتده اولانه آخر نامرادلقدن غیری
 بر نسته اولماز دنیا ده لباس و غیری جهندن مراد نه ایردیه دخی
 آخرتده نامراد قالور زیرا دنیا و آخرت بریده اولماز انکچون دیر که

حیات و سرور آفریدن و یا خود عیش و عشرت جستن اگر نصیب
اولماز زیرا نصیبی ندیده است یا ایلدی قال الله تعالی (وما له فی الآخرة
من خلاق) یعنی شول کسی که دعا ایدوب یارب بنم نصیبی زیاده و بر دیر
انکچون آفریده نصیب اولماز پس اظلمک کلامی یا کفار کوره
و یا مبالغه و تعلیل نظر بقوله مؤمن ناقصه نسبتله در زیر آفریدن نصیب
نقدر زیاده اولور سه حال آخرت اکا کوره نقصان اوزرنه اولور
و ناقص لاشی حکمنده در * خود ستایی پیشه شیطان بود * هر که
خود را کم زدن سلطان بود * خود ستایی بودک فاعلی و پیشه
مفعولیدر و یا خوشنمایی مبتدا و بود جمله سی خبر در خود را زندک مفعول
اولی و کم ثانیسی و جمله سی هر کسی صفتد ر که هر که هر کشتی تقدیر یله
مبتدا در سلطان بودک مفعول اولوب بعد الجملة خبر در خود ستایی ده
یاء ثانیه مصدر به در (خود ستای وصف ترکیبی در که اصلنده ستاینده
خود در مصدری ستودن در او کم مدح معنایه) ستایش او کش در که
ستودن اسم مصدر در مضارع غنده و او برینه الف و یاز یاده قلوب
ستاید و ستاینده دیرل پس ستاینده خود کردن او کچی و مدح ایدچی
دیمک اولور (پیشه کار و صنعتی تفصیلی اوائل کلمه مرور ایشدر
شیطان و ابلیس عزاز یلاک بعد الا عن اولان استیسانند در که رجندن
بعده و ایاسنه دلالت ایدر) کم کاف عریضه فتنه کسک معنایه در
بنده کینه دیرل اکسکو قول معنایه (زنده فعل مضارع در مصدری
زدن در اوزرق ضربه معنایه مضارع غنده نون زیاده ایدوب زند
وزنده دیرل (معنای یت) بودر که کشتی کندنی او کمک لک و مدح و ثنا
ایتمک لک شیطان کاریدر زیرا شیطان کندنی آتش علوی اولمغه
مدح ایدوب یومعی الک سجده آمدن اباء و استکبارنه سبب اولمشدر
(و هر کسه که کندنی کم اوره و ناقص کتوره سلطان اولور یعنی سلطان
کبی در جه علوی و کال بولمشدر کو یا ناظم قدس سره دیمک استر که
(آدم علیه السلام خاکدن مخلوق اولمغه اکسکلکنی بلدی و آخر خلیفه
حق مرتبه عالیله بولدی انکچون شیاطین سلیمان علیه السلام مسخر
اولدی فاما شیطان دعواسیله خوار اولدی و انسان اکا مسخر اولدی
بلکه نفوس مغمده به اغوا و ترغیب ایله و راه پرده دن مسلط اولوب نفوس

فاصله به برو جمله ظفر بولامدی * گفت شیطان من از آدم بهترم
* تاقیامت کشت ملعون لاجرم * شیطان افعلی گفتک فاعلی و من
مبتدا و از بهتره متعلق و بهتر خبر و بعد الجملة مفعول قولدر (ملعون
افعلی کشتک مفعولی و نااتیه غایت ایچوندر که کسته قیددر) لاجرم
قسم معنایه در (من انا دیمکدر که بهترم آفریده اولان میم کبی متکلم
وحده ایچوندر و اول میم اصلنده ام در نامن ان من دیمکدر کشت کاف
عجمینک فتنه فعل ماضی در مصدری کشتن در شدن معنایه که
اولمقدر مضارع غنده سین رایه قلب اولوب کردد دنیلور که علی خلاف
القیاس در زیر قیاس دال واحد ایله کرد ایدی و بعضی ایدیمکدر در که
کردیدن دخی لغتدر بلکه کثیر الاستعمال در بوصورته کردد یعنی
ایکی داله قیاس اوزرنه وارد اولمش اولور (ملعون مطرود من رحمة
الله معنایه در) لاجرم لابد و لا محالة معنایه در صکره حقا معنایه
استعمال و قسم بحر اسنه اجرا اولندی پس مؤداسی تحقیق و تأکیددر
حقا کبی و بونده اقوال مختلفه وارد در سورة هودده (لاجرم انهم
فی الآخرة هم الا خسرون) آیتنه تفاسیره نظر اولنه (بعد ذا الله تعالی
ابلیسه لعنتی یوم دین ایله توقیت ایلدی تنکم کلور) (وان عليك اللعنة
الی یوم الدین) زیرا لعنت ابلیس من حیث هو دکادر بلکه آدمه
سجده دن ابا ایتدی کیچوندر پس من حیث انت ملعون اولمش اولدی
انسانک ایسه انکله ابتلاسی یوم دین ایله منتهی در بو معنادن اوتوری
انسان ایچون الی یوم الدین ملعون اولوب بعده لعنت ابدیه اصلیه
ایچنده قانور فاعرف جدا (معنای یت) بودر که شیطان بن آدمدن
بهتر یعنی یکر کم دیو انانیت دعوی ایلدی تنکم کلور (قال انا خیر منه
خلقتنی من نار و خلقتنه من طین) لاجرم لابد و تحقیق نص کر بمله
قیامت دک ملعون و مطرود اولدی و بلکه لعنت ابدیه بولدی
بو جهندن دیدیلر که قیاس دیدکری معنی ابتدا ابلیسدن قالدی پس
نص واریکن قیاسه حاجت یوقدر حقیق سجده ایله امری نص
قاطع ایکن ابلیسک خاکه نسبتله جوهر علوی نوزانی اولدیغیله
کندی فضلی اظهار و حالتی ترجیح ایتدیکی لغو اولدی (فافهم
قطعا و عليك بالکتاب و السنة فانهما من اعظم المنه * از تواضع خاک

مردم میشود * نور از سر کشتی کم میشود * خاک میشود فاعلی
و مردم مفعولی و از طریق التعلیل اکامه مقدار نور ایکنجی میشود
فاعلی و کم مفعولی و از دخی بطریق التعلیل اکامه مقدار و خاک و نور در
هر بری مبتدا اولوب مابعدنده کشتی اولان جمله فعلیه خبر اولی دخی
جائز در (تواضع و ضمه) که کندی نفسک ذات و عبودیتی بیلوب
آشغه قوم قدر ضدی ریاست و کبر در تعلق بویه دکلدر بلکه هر کس
مطلوبی و مطلوب منه مقداری سرفرو ایتکدر که عوام ناس ارا سنده
جاری در حقیقت تواضع اهل تزکیه به مخصوص صدر انکچون انلرده
طلب ریاست و رئیس القوم اولی یوقدر مکر که خلیفه اوله ائمه اثنی
عشر کبی (مردم آدم اوغلانی بوراده نوع انسان مراد در که آدم
و اولادی در) نور نار اضافتله مراد آتشیدن مشتعل و مرتفع اولان
لهب در من وجه صورت نوره اولغسله نوره تعبیر ایلدی والا ناره
شدت ضوء وارد نور ایسه اندن اخف در سر کشتی ده یا مصدر به در
(سرکش و صف ترکیبی در که اصلنده کشته سردر باش چکیچی
و مطیع و منقاد اولیوب باشن هوایه طویچی) کم کاف عجبک ضمه
نابیدد معناسنه (معنای بیت) بودر که خاک تواضعندن اوتوری آدم
و انسان اولور و آتش شعله سی سرکشلکندن اوتوری نابیدد اولور
یعنی زمین راه حقه خاک اولوب تواضع کو ستر مکه الله تعالی اندن
تخمیر ایندی یکی بر قبضه ترابدن کندی ذاته خلیفه اولغه لایق آدم
خلاق ایلدی و اکاف نفخ ایلدی یکی روح علوی نک نورنی عرشه دك
چیقردی و عالمی اول نوره بر قیادی شعله آتش ایسه خفتندن نابود
اولدی یعنی شیطان که لهب ناردن مخلوقدر آدمه کوره بیه قدر در
زیرا نظرایله که شله نار هوایه بر خوش تصاعد ایتدین منطقی اولور
و وجودی عدم پرده سن بواوراشته ارباب کبر و اهل ترفعک حالی
بودر * رانده شد ابلبس از مستکبری * کشت مقبول آدم از مستغفری *
ابلبس لغظ شد فاعلی رانده مفعولی و از علت فعلدر آدم کشتک
فاعلی و مقبول مفعولی و از تعلیلی در (رانده اسم مفعولدر سورلمش
معناسنه مصدری راندن سورمک معناسنه و اسم مفعول ماضی دن
مشتقدر یعنی ماضی که اندر سورلادی معناسنه آخری مفتوح و فتحه سنی

بیان ایچون ها زیاده قلنجیچی اسم مفعول اولور و ماضی مفید دخی
کرچه اسم مفعول هیئتنده در ولیکن مقامدن و سوق کلامدن فرق
اولور مثلاً کرده ایش و ایدلمش و خواسته دلمش و دلنش در و کرده شد
ایلندی و کرده شدند ایلندیلر دیمکدر (ابلبس ابلاسدن مشتقدر که
شدت یأسدن عارض اولان حزن در و بعضیلر دیدیلر که ابلبس اسم
اعجمیدر که انده اشتقاق اولماز آدم و امشالی کبی (از مستکبری ده از
تعلیل ایچون و یامصدریه در استکبار کبر باطل اظهار ایتکدر تنکم
ابلبس حقنده کلور (ابی و استکبر) و کبر کنندنی غیریدن اکبر کورمکدر
و تکبر دخی استکبار کبی اظهار کبر در ولیکن کبر حق و کبر باطلی اظهاردن
اعمر کبر حق اسماء الهیدن کلن متکبردن مأخوذ در و کبر باطلی
(ساصر ف عن آياتی اللذین يتكبرون فی الارض بغير الحق) آیتنده
اولان نکدر دن مستغفار در (از مستغفری ده دخی از تعلیل ایچون
و یامصدریه در استغفار ذنوبی مغفرت و ستر طلب ایتکدر که مالی
تبدیله راجع اوله (معنای بیت) بودر که ابلبس متکبرلکندن اوتوری
در گاه قربدن سورلادی تنکم قرآنده کلور (قال اخرج منها مذو ما
مدحورا) یعنی یا ابلبس چق جنتدن مذموم و مطرود اولدیغک حالده
زیرا مستکبرلک حالی رسوای و ذلیل اولمقدور و آدم مستغفرلکندن اوتوری
مقبول اولدی تنکم کلور (فتاتی آدم من ربه کلمات فتاب علیه) و اول
کلمات (ربنا ظلمنا انفسنا و ان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين) در
یعنی آدم اعتراف ذنب ایدوب خاک ذلته جبهه سوده قلغله فی المثل
برده اولان یوز باصلن موجبجه الله تعالی اتی خاکدن رفع و مقام عالی
قربده نصب ایلدی و مقبول اعلی الاعالی اولدی و ابلبس سرن هوایه
رفعله سرن کونلق رتبه سن بولدی و خاک مذلنده قالدی علیه مایستحق
* شد عزیز آدم چواستغفار کرد * خوار شد شیطان چواستکبار کرد *
آدم شدک فاعلی و عزیز مفعولی چو تعلیلیه در استغفار کردک مفعولی
و فاعلی ضمیر آدم در شیطان شدک فاعلی و خوار مفعولی و مابعدی
ماقبلی کیدر بوییتک مفرداتی هر ارا شرح اولندی (معنای بیت)
بودر که آدم استغفاری سببیه عزیز و شیطان استکبارندن اوتوری
ذلیل اولدی پس بوندن اعتذارله اصرارک نتیجه سی بلندی زیرا

استغفار اعتذار درواستکبار اصرار نو عتددر و بونده رمز وارد که کشی
 قضائله بر حادن بر حاله تحویل ایدر مثلاً عزیز ایکن ذلیل اولور
 ابلهس کی زیر حقه سعادته سعادته ازیه یوقدر بوجهتدن سعادت
 عارضه اولور و ذلیل ایکن عزیز اولور آدم کی زیر حقه سعادته
 ازیه وارد بوجهتدن شفاوق عارضه در قال الله تعالی (یحموا الله
 ما یشاء ویثبت وعده ام الکتاب) یعنی علمنده محو و اثبات یوقدر بلکه
 لوح محفوظه وارد بوجهتدن ایسه لوح علمک نقشنی سمن فاغهم جدا
 * دانه پست افتد زبردشش کند * خوشه چون سر بر کشد
 پستش کند * دانه افتد فاعلی و پست مفعولیدر زبردست کند
 مفعولیدر و فاعلی معلوم اولغله محذوفدر که خاکدن رفع ایتمک شانندن
 اولنلدر در خوشه بر کشد فاعلی و سر مفعولی و جمله سی فعل شرطدر
 زیرا تقدیرنده چون بر کشد خوشه سر دیمکدر پست کند مفعولیدر
 فاعلی محذوفدر که اورا غه مباشرت ایدنلدر و بعد الجملة جزاء
 شرطدر (زبردشش و پستشده اولان ضمیر لر کننده قید در کندش
 زبردست و کندش پست دیمکدر) دانه حبه در و دانه دل حبه
 القلب در که مضغه سنوبریه در (پست بامعجمی ایله الحقددر) افتد
 فعل مضارعدر مصدری افتادنلدر که دوشمکدر مضارعنده الف
 ساقط اولوب افتد و افتنده دیرلر و کاه اولور که تخفیف ایدوب فتد
 دخی دیرلر و مصدری افتیدن دخی کلور بوسورتده مضارعنده
 یا دوشلر (زبردست اصلنده صفت مشبهه در اوست اللو و قوی
 و کریمه مناسنه پس فی الاصل رانک سکونیه در و بوراده اصلده
 رانک کسره سیاه و اضافتله در ال اوستی معناسنه وزن ایچون
 اسکان اولنلدر (خوشه بغرای وارپه و سائر کن باشیدر که بشق دیرلر
 اصلنده خوش در خشک معناسنه صکره علمیه نقل اولنوب آخرنه
 علامت نقل ایچون ها وضع اولندی (معنای بدت) بودر که دانه الحقه
 دوش سه اتی ال اوستنده ایلرلر نیکم خرمکاهده دوشلر واکا (من
 تواضع رفقه الله) سربله معاصله قبلورلر چونکه بشق باش چکه
 و کردن فن ازاق ایلیمه اتی پست ایدرلر و اورا جیلرانی بچوب دسته
 دسته یره براغورلر اشته کردن کش اولانک حالی خا که دوشمکدر

ویره دونه نک حالی یوقار و رفع اولنمده در خرمن دانه لری کی
 * * در بیان نشان ابلهان کرید * *
 * چار چیز آمد نشان ابلهی * بانو کویم تایابی آکهی * چار چیز
 مبتدادر آمدک ضمیر فاعلی اکا راجعدر نشان مفعولیدر و بعد الجملة
 خبردر بانو کویمه متعلقدر آکهی یسای نک مفعولی و جمله سی
 تعلیلیه در ابلهی ده یا مصدریه در ابله اوغوز دید کلریدر که سلیم
 الصدر در احقق دید کلری دکدر زیرا اوغوز عاقلدر احقق ایسه
 عاقل مقابلهدر بوراده ناظم قدس سره ابلهی معنای اصلبسی
 اوزره استعمال ایتمکدر بلکه ذم اوزرنه اجرا ایتمکدر نیکم ایسات
 آتیه دن معلوم اولور (یبایی اولنده بام مکسوره علامت استقبالدر
 یایی بام مثانه و بعده بام موحده ایله مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در
 بولمق معناسنه مضارعنده فایله قلب اولنوب باید و یابنده دیرلر) آکهی
 مدله اصلنده آکاهی در که یا مصدریه در کاه خبردار در کاهیدن آکاه
 اولنلدر که تنبه در واکاه ایتمک که تنبیه و اخبار و اعلامدر (معنای بدت)
 بودر که درت نسته ابله لک و بی رشد اولمق نشانی کلدی اول درت
 نسته پی سکا سوبلیهیم تا که اکاهلق بوله سن یعنی خبردار اولوب اکا
 کوره حرکت ایده سن و اول درت نشانلردن حذر اوزرنه اولاسن
 و الا سن دخی ابله اولوب بد کام و بدنام اولور سن * عیب خود ابله
 نه یبنددر جهان * باشداندر جستن عیب کسان * ابله نه یبندک فاعلی
 و عیب مفعولیدر و در اکا ظرفدر باشدک فاعلی ضمیر ابله در جستن
 عیب و عیب کسانه مضافدر عیب شول امردر که بر نسته انکله عیبیه یعنی
 نقصانه مقر اولور عیبیه سختیاندن زبیل و ایچنه ثباب وضع ابتدکاری
 صندوق و سیت و امثالیدر و حدیثده کلور که (الانصار کرشی و عیبی)
 ای موضع سری (نه یبند فعل مضارع منفی در مصدری دیدن در کورمک
 معناسنه مضارعنده علی غیر قیاس دالی بایه قلب ایدوب یبند و یبندده
 دیرلر اندر ظرفیت ایچوندر (جستن جیم عربی نک ضمیمه استمکدر
 مضارعنده سین و او و بایه قلب اولنوب جوید و جو یبندده دیرلر و دقائده
 کلور که جستن و جو یبندک معنای بر برینه قریبدر که جستن استمک
 و جو یبندک ارامقدر بوسبیدن اندن اخذ اولنه جفی بوندن اخذ ایدرلر

شستن و شوییدن کی که بری یومق و بری آرمقدر جستن و شستن دن
نه فاعل کلور ونه امر کلور ایکیسیده جو ییدن ابله شوییدن دن کلور
بوده برنوع توسعدر که لسان فارسی به مخصوص صدر عربی ده یوقدر
(کسان کسک جمعیدر کشتی و کسه معناسنه) (معنای بیت) بودر که
ابله دنیاده کندی عیبی و عار اولاجق نسنه بی کورمز غیر یلرک عیبی
طلبیده اولور بو ایسه قباححت عظیمه و حقاقت ظاهره در اگر عقی
اولایدی کندی حالی کورر دی و غیر ییدن اغراض عین ایدر دی زیر
مؤمنک شانی غیرک عیبی ستر و کندی عیبی کشفدر والا (وقدخاب
من دساها) داخل اولور و دیمشدر در که فضوح الدنیا اهن من
فضوح الاخرة و حدیثه کلور که (سزندن بریکوز قرنداشک کوزنده
چور و چوپنی کورر کندی کوزنده اغاجی کورمز) و عند الملائکه
ستر عیوب و ذنوب افضل اعمال بنی آدم دن در فاعل * تخم بخل اندر دل
خود کاشتن * انکه امید سخاوت داشتن * تخم کاشتنک مفعولی و اندر
اکا ظرفدر انکه داشته ظرف و امید اکا مفعولدر تخم تاء مثالتک ضمی
و خاء مجمله ابله معروفدر هر نسنه نک اصلنه و ماده سنه تخم دیرل حیواناتده
و میوه ده و غیریده استعمال اولور تخم مرغ یمر طبعه دیرل که مرغک
ماده سیدر) بخل باه موحدنه نک ضمی و خاء مجمله ابله عرییدر که کرمک
ضدیدر و مفردانده کلور که بخل مکسوب و مدخر اولان نسنه بی حبسی
لایق اولیان محلدن امسا کدر و مقابلی جود در و شرح مناویده کلور
که بخل سائل محتاجی حاجتدن فضله اولان نسنه دن ممددر) کاشتن
کافی عریله اکک حراست معناسنه مضارعنده شین مجمله راه مهملیه
قلب اولنوب کارد و کارنده دینلور و کاشتن کی کار ییدن دخی مستعیدر
(سخاوت و سخا کریم و جومرد اولق) انکه انکاه دن مخففدر که لغتده
اول وقتده دیمکدر ولیکن اندن صکره معناسنه استعمال اولنور
و دیمشدر که سخا اول عطادر که بحسب رأی المعطی حاجت مقداری
اوله زیر مصلحتدن زیاده اولسه بلکه معطی لهلك هلا کنه سبب
اوله (داشتن طومقددر مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده
دیرل) (معنای بیت) بودر که بخل و امساک تخمینی کندی قلبنده اکک
اندن صکره جومردلک امید و رجاسنی طومق یعنی قلبی مزعه سنه

تخم امساک اکوب انک حاصلی اثر بخل ایکن ینسه حالنده اولیوب
دعوی سخاوت ایدر) وکل آناه بترشح بما فیه سرنی بلز پس اسخیا
دفتزنده اولغه ظاهرده نقش سخاوت استر والا کدا سلطان صفتنی
امیدایتمکله اولماز بلکه خزان و بذل و انفاق دخی لازمدر الحاصل
بخیلتک امید سخاوت ایتمی دلوجه دیدکری تخمی اکوب دخی خاص
بغدادی امیدایتمک کی اولور هر نسنه نک ایسه تخم مخصوصی وارد
قال الله تعالی (والله خلق کل دابة من ماء) ای من نوع من انواع لمياه
* هر که خلق از خلق او خشنود نیست * هیچ قدرش در در معبود
نیست * بونک تقدیری هر کسی که خلق نیست خشنود از خلق او هیچ
قدرش نیست در در معبود دیمکدر که هر کسی مبتدا و خلق مبتداء ثانی
و خشنود نیستک بحسب المعنی مفعولی اولوب بعد الجملة مبتداء ثانی به
خبر و بود دخی مبتداء اوله صفتدر از خشنوده متعلقدر قدرش مبتداء
و نیست خبر و بعد الجملة مبتداء اوله یعنی هر کسی به خبر اولور در قدره
ظرفدر نسخه لرده در یرینه بر واقع اولمشدر ولیکن استعماله مناسب
اولان در ذرفی معناسنه و عربی ابله تعبیری لبس له قدر فی باب المعبود
دیمکدر (بوصورتده قدر نیستسته فاعل اولق دخی و جهدر خلق اول
خاء مجمله نک فتحیه مخلوق معناسنه در که مصدر بمعنی المفعولدر
و خلق ثانی خاء مجمله نک ضمی و لامک سکونیه وضعه سببیه دخی
جائزدر طبیعت دید کلریدر که فارسیده خوی دیرل (تفصیلی
بودر که خلق نفسک هیئت را نسخه سیدر صکره بلا فکرة
ولا روية سهولت و یسرله آندن افعال صادر اولور اگر
صادر اولان عقلا و شرعا افعال جملة ایسه اول هیئته خلق
حسن و اکرافعال قبیحه ایسه خلق سیئ دیرل و شول برده که رسوخ
اولسه اکا خلق دیمز بعض احوال عارضه سببیه بذل مال ایتک
کی که اکا سخاوت بلز زیرا نفسنده ثابت اولمش خوی دکلدر و کذلک
عند الغضب بطریق التکلف سکوت ایتمه شونک خوی و خلقی
خمار دیمز و خلق فعلدن عبارت دکلدر زیرا کاه اولور که برکسه نک
خلق سخا اولور ولیکن خارجده یا فقد مال و یار مانع سببیه بذل
بولتماز و کاه اولور که برکسه نک خلق بخل اولور ولیکن رباعث و یار یا

ایچون بذل ایدر پس اولکنه بخیل وایکنجی به سخی دتاز و بوتقر بردن
 معلوم اولدی که خوبی عادت و توره ایله تفسیر ایتک خطا در تنکم بهض
 لغات فارسیه ده واقع اولمشدر زیر ترک توره دیدکاری رسم و قانوندر
 (وعادت عودتندر که بر فعلی و یا انفعالی تکریر ایتکدر تا که کنند نه
 طبع کی اوله یعنی تعاطیسی قولای کله انکچون عاده طبیعت ثانیه
 دیمشدر پس عادت نفسده اولان خوی و خلق غیریدر که طبیعت
 اصلیه دیکلدر (خشنود راضی معناسنه در واولک حذ فیله خشنود
 دخی دیرل خشنودی قانع لک دیمکدر) قدر مقصدار و وزن (معبود
 الله تعالی که مرتبه الوهینه اطلاق اولنور زیر عابد مقابله سنده در که
 امور اضافیه دندر یعنی عابدک عبودیتی اللهک الوهیتی حذا سنده در که
 الله ارتباط عبودیتله در و کله توحیدک معنای صوریسی لامعبود
 الا الله دیمکدر و حقیقیسی لاموجود الا الله در (معنای بیت) بودر که
 هرکشی که خلق عالم انک خویندن خوشنود و راضی دکلدر الله تعالی
 قیوسنده و درگاهنده انک اصلا قدر و وزنی یوقدر زیرا بد خوی اولان
 کشی کسر خاطر ایتکدن خالی دکلدر کسر قلب ایسه هدم بیت الله در
 تخریب کعبه ایده نک ایسه الله تعالی عندنده اعتباری یوقدر زیرا
 کعبه معظم و قلب انسان اندن اعظم در که کعبه بناء ابرهیم و قلب
 بناء رب ابرهیمدر و خالق و مخلوق میاننده تفاوت بین السماء و الارض در
 بلکه حادثک قدیم یاننده اسمی یاد اولماز پس چه مناسبت * هر که اورا
 پیشه بد خوبی بود * کار او پیوسته بد روی بود * بد خوبی بودک
 فاعلی و اورا مفعول اولی و پیشه ثانیه و بعد الجملة هر که به صفت
 اولور زیرا هر کسی تقدیرنده در که مبتدا در کار او ایکنجی بودک فاعلی
 و بد روی مفعولی و پیوسته کاره ظرفدر (بد خوبی ده یاء ثانیه
 مصدریه در و یاء اولی اصلیه در اگر چه بلا یا خودخی استعمال اولنور
 (خوی خلق و طبیعتدر که مرور ایندی (پیوسته متصل دیمکدر که
 دوام مراد در اصلنده ماضی مقیددر مصدری پیوستن در اولاشتی
 و اولاشدره ق معناسنه مضارعنده سین حذ ف اولنوب برینه دال
 ونون کتوررل پیوند و پیونده دیرل) بد روی ده یاء اولی و ثانیه
 بد خوبی ده کی کیدر بعض نسخده بی روی دوشمشدر یوزسز لک

معناسنه (معنای بیت) بودر که هرکشی که بد خویلق اکا پیشه
 و صنعت اوله انک دائما کاری بد یوزاولک و یا خود یوزسز لک اولور
 یعنی بد خوی اولان کسه بد چهره و منقبض یوزلو اولور تنکم
 بد خوی اولاندره مشاهده در و یا خود یوزسز یعنی بی حیا و بی ادب
 اولور و فی المثل کلب کی هرکسک یوزنه یا بشور و بی حضور و مشوش
 دل ایدر یو معنی ایسه سیاه صالحینه مخالف و آداب وارکان اهل حیا
 و تقوایه ناملایم در * خوی بد برتن بلای جان بود * مردم بد خو
 نه از انسان بود * خوی بد بودک فاعلی و بلا مفعولی و بر بد خویه
 متعلقه در بد خویک صفتی در بد خو مردمک صفتی اولدیغی کی
 مردم مبتدا در نه بوده قیددر نبود دیمکدر (ولکن فاصله اولمغه
 اصلی اوزرنه هاء رسمی ایله یازلدی و نبودک تحت سده فاعل ضمیری
 مردمه راجعدر و بعد الجملة مبتدایه خبر اولور و یو بیتک مفردی
 شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که تن اوزرنده برامز خوی بلا
 و محنت جان عزیز اولور یعنی جان ثقلت چکر انسانک ظاهرنده اولان
 بد خویندن زیرا بد اولان خوی صفت نقایه در یوخسه روحانیه
 دکل و بد خوی اولان کسه انساندن اولماز بلکه حیوانات ایچنده
 سبع قسمندن اولور و یوم قیامتده دخی صفت غالبه سی اوزرنه کلور
 یعنی اول وجهله صورت یولور زیرا دنیا ده سیرت انسانی دن بیرون
 اوراده دخی صورت انسانی دن خارج اولور زیرا دنیا ده ظاهری
 انسان و باطنی حیوان ایدی پس نشر و حشری دخی اکا کوره اولور
 * بخیل شاخی از درخت دوزخست * آن بخیلک از سکان مسکنت *
 بخیل مبتدا شاخی خبردر دوزخستده اولان است شاخه قیددر که
 شاخهست دیمکدر از درخت شاخه صفتدر آن بخیلک مبتدا از سکان
 خبردر شاخی ده یا زاید و یا تکیه ایچون شاخ بوداق و شاخسار
 بوداق قدر که سال انک کزرتندن عبارتدر و دقایقه کلور که شاخسار
 بوداق دیه سیدر زیرا سار دیه در درخت اغاچدر مطلقا که هنوز
 کسلا مش اوله یاش اغاچ و قوری به ویمش اغاچنه و غیره شاملدر
 (دوزخ جهنم که ترک ظامودیر (بخیلک ده بخیل باخلک به لغه سیدر که
 کثیرا بخیل اولانه دیرل) رحیم راحلک مبتدایه سی اولدیغی کی

کثیرالجهه در آخرنده کاف تصغیر ایچوندر که تحذیر محمول در نفسک ده
اولد یغی کی (سکان کاف فارسیله جمع سکدر کلب معناسنه) مسلخ
سملخ خاه دید کلدرد یعنی حیوان بوغازلوب در یسنی یوزد کلدرد بر
زیرا مسلخ خاه معجه ایله جلد حیوانی تزع ایتمکدر مسلخ شهرای آخریدر
سملخ نهار غروب شمسدر (معنای بیت) بودر که بخل وامساک
وادخار جنهم اغاچندن برید اقدر که بخلاک قلبنه اورادن تدلی ایتمشدر
جود و سخا جنت اغاچندن بریداق او اوب کریمک قلبنه تدلی
ایتدیکی کی سئوال اولور سه که جنتیده اشجار اولور زیرا انهار
مشمولدر فاما جهنمده نوجهله درخت اولور که نار محرفدر منبت دکلدر
جواب بودر که درخت دوزخ بنه کندی جنسندن در که آتشین در
وقرأنده ذکر اولتان شجره زقوم اشجار جهنمدر پس درخت دوزخک
تریه سی آتش ایله در صوابله دکل شکم آتشدن متلذذ اولان مرغ
سمندرک ریشندن مندیله اتخاذ ایدوب متسخ اولدقده یعنی وسخ
ودفس قبول ایتدکده اول مندیله آتسه طرح ایدر و آتش انک وسخنی
اکل وازاله ایدر وکالاول صابونه غسل اولمش ثوب کی اولور و آتشدنه
یانمز چقاروب استعمال ایدر و مصرع ثانیک معناسی بودر که
اول بخیل اچک یعنی حقیر و مهین مسلخ خانه کلبلرند در که جیفه دنیایه
حرص قوی و مزید طبعی اولمغله خوار و ذلیل اولمشدر و یلادیغی
فاند در که دم حیرانی در دم ایسه فصله حرامدر * روی جنت را
بکایند بخیل * پشه افتاده اندر پای پیل * بخیل بیندک فاعلی وروی
مفعولدر پشه مبتداء محذوفه خبردر تقدیری بخیل پشه است
دیمر (افتاده پشه نیک صفتدر اندر افتاده به ظرفدر بعضی نسخده
افتاده زیر پای پیل دوشمشدر زبردخی ظرفدر زیر انحت معناسنه در
که فوق مقابلیدر) بکایستفهامدر قنده معناسنه بیندک مصدری
دیدندر شکم مرور ایتدی (پشه ده همزه وحدت ایچوندر) پشه
باء عجمینک فقحیله سوری سکک در که عرب بعوض دیر زیرا جثه ده
ذباک بعضی کیدر (پیل بقاء عجمینک کسر بله عرب فیل دیدیکی حیوان
عظیم در که هندستانده اولور وانک اوصاف کثیره سی وارد در که
جوة الحیوان نام کایده مسطور در (معنای بیت) بودر که بخیل

اولان کسه جنت یوزنی قنده کوره زیر باب جنت بخیل مسدود
وسخی به مفتوحدر حتی مشهوردر که دیرل ختسک قیوسنی جو مرد
آچر بخیل قبل باغنه ویا باغی الننه دوشمش بر سوری سکک کیدر که
ضعف بصری اولد یغندن ماعدا ایاقلر آتشدنه از یلوب خرد و مرد
اولور و یا خود قبل کی توانا اولان نفس اماره نک ایاغی آتشدنه قالمش
پشه کی در یعنی انک زار و زبونی در نفس ایسه جنت کیرمن زیر اصلی
ناردندر پس صفت نفسانیه اهلی دخی بویه در و بخیلی پشه ایله
تمشیلنده وجه بودر که پشه نک و ذباک کوزی قیاقلدی یوقدر انکچون
ایاقلریله دائم کوزل بنه مسح ایدوب جلا و برلر زیر مغیر اولمقدن خالی
دکلدر * باش از بخیل بخیلان بر کران * تاباشی از شمار ابلهان *
از کرانه و بر باشد متعلقدر باش امر در مصدری باشیدن در اولق
معناسنه بخیلان بخلاک جمعیدر (کران و کرانه کاف عرب بینک فقحیله
کار معناسنه در که ترک قرک دیر) شمار صاعش عدد معناسنه قیامت
کونه روز شمار دیرلر یوم الحساب معناسنه شماریدن صایقدر زیرا
اول کونده خیرا و شر اقمایله و مکافات ایچون عملار عدد اولور شمارگاه
عرصات در که صوری و حساب یریدر (ابلهان ابلهک جمعیدر که
معناسی عنوان کلامده تبیین اولندی بعد ذانظم قدس سره کرچه
چارچیر دیدی فاما ظاهر اوچ نسته عدایتدی که بری عیب جو و بری
بخیل و بری بد خوی اولمقدن مکر که بد خوی اولمغله خلقی رنجیده
قلق میاننده فرق اوله فافهم (معنای بیت) بودر که بخیلارک بخلی
صفتندن کار اوزرنه اول و اول دریاه دوشمه کری چکل ناکه ابلهار
عدادندن وزمره سندن اولمیه سن یعنی اختیارکنار ایتدیکنک
ابلهاردن عدد اولمغانق ایچوندر زیرا بیت مذکورده تاغرض وغایت
ایچوندر شکم مرارا شرح اولندی فاعل

* * در بیان عاقبت گوید * *

* از بلا تارسته باشی ای عزیز * باز باید داشتن دست از سه چیز *
رسته باشی نک مفعولدر از رسته به متعلقدر وجهه سی مصرع ثانی نک
مضمونی تعلیلدر داشتن بایدک فاعلی دست داشتک مفعولی از داشته
متعلقدر باز معاده داشته داخلدر باید باز داشتن دیمر (بلا شول

امر شق در که انکله امتحان الهی واقع او اور بوسورتده بلودن
 اولور و یا خود بلی دند که کسر یله اسکیم و فنا بولمقد در زیر طبعها
 مکروه اولان نسنه اصابت یله انسان غم و غصه یه دوشوب اول سبدن
 جور یوب فنا بولور (تا تعلیل ایچوندر) رسته رانک فتحیله اسم مفعولدر
 قور تلمش معناسنه مصدری رستن در قور تلمقد که خلاص و نجاتدر
 مضارعنده سین هایه قلب اولنوب رهد و رهنده دیرل (باز کبر و
 دیمکدر) باید مضارعدر مصدری بایستن در کرک اولمق معناسنه
 مضارعنده سین حذف اولنوب باید دینلور داشتن طوتمقد در
 مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل (دست ال در که
 عرب یدد پر حدی رؤس اصابتدن قولغه وارنجه در پنجه دسته
 داخلدر که منتهای کف اولان رسدن یعنی ملکدن اعتبار اولنور
 (سه فتحیله وهاء غیر ملفوظه ایله که فتحی بی بیان ایچوندر که اوچدر
 ثلثه معناسنه ولکن سین فتحی صریحه ایله او قنوب اماله اولنور
 (معنای یت) بودر که ای عزیز بلادن قور تلوب عافیت بولمقدن
 اوتوری اوچ نسنه دن الی کبر و طوتمق یعنی ال چکمک کرکدر که اول
 اوچ نسنه اسباب عافیت دندر بعض نسنده سه چیز بریده دو چیز
 واقع اولمقد ولکن صحیح دکلدر زیر ایات آیه ده مذکور اولان اوچ
 نسنه در ایکی دکل و بوکا بک بومقوله تحریفاتی کثیر در تقدیم
 و تأخیر ایات شویله طور سون سامع الله التامخ لمااته لبس براخ
 * رو تودست از نفس و دنیا باز دار * تا یلاهارا نباشد با تو کار *
 تور و تختنده اولان ضمیر خطابی تا ککید در دست باز دارک
 مفعولیدر و از اکا متعلقدر و جله سی سیانه در کار نباشدک
 فاعلی و بلاها مفعولی و یا دخی اکا متعلقدر و و فتحیله امر حاضر در
 مصدری رفتن در یوریمک و کیمک معناسنه مضارعنده فا و او و تا
 داله مقلوب اولوب رود و رنده دیرل (دار امر در مصدری داشتن در
 شکم مرور ایتدی) بلاها بلات جمیدر تا غرض ایچون و با معیت
 و صاحب ایچوندر (معنای یت) بودر که یوری سن نفس و دنیادن
 الی کر و طوت یعنی بویکبسنندن ال چک و انلره مشغول اولمقدن
 فارغ اول تا که بلال ایچون سنکله کار اولیه و سکا ظفر بولیه زیر

هوای نفس تابع و دنیایه مشغول اولان کسه ک باشند بلا اسک اولماز
 شول جهتدن که نفس مبدأ فساد و دنیا مصدر نزاع وجدل و عناددر
 پس دنیایی اهل دنیا او زرنه طرح ایدوب حبلک علی غار بک دیمک
 کرکدر * و بر بحرص و آز کردی مبتلا * بانوروی آرد زهر سو صد بلا *
 مبتلا کردی نک مفعولی در بحرص مبتلا یه متعلقدر و جله سی فاعل
 شرطدر زیر و و اگر معناسنه در حرف شرطدر که معناده فاعله
 داخلدر تقدیری و اگر کردی مبتلا بحرص و آز دیمکدر صد بلا آردک
 فاعلی و روی مفعولی و بادخی اکا متعلقدر و بعد الجمله جزاء شرطدر
 و بعض نسنده زهر سویی بلاد و شمشیر یاه ثابته زاشده در و مال کرچه
 بر در که وصول بلاد ولکن نسخه اولی ایلقد فتنطن (حرص عرب
 و آزمده فارسیدر که ایکبسی بر معنایه در یعنی بر نسنه بی فرط ارادت
 و اجتهاد یه طلب و حصوانی آرز و در تنکم مرور ایتدی) کردی کاف
 عجمی ایله کشتی و شدی دیمکدر مصدری کشتن در که اولمقد یعنی
 تحول معناسن افاده ایدر ولکن مضارعی کرد دکلک خلاف قیاسدر
 و کردک مصدری کریدن اولد یعنی صورتده دخی مخاطبی کردی کلک
 تخفیفه محمولدر مبتلی ایتلا دندر اختیار و امتحان معناسنه (آرد مدله
 مضارعدر مصدری آوردن در و اوک فتحیله کتور مک معناسنه
 مضارعنده رایه فتحه حرکت و یروب آورد و آورنده دیرل و کاه اولور که
 کثرت استعمالندن اوتوری تخفیف قصد ایدوب و او ی حذف ایدرل
 آرد و آورنده دیرل یوز کتور مک توجه و اقبالدن عبارتدر (سو و سوی
 جهت معناسنه در کترک یکادیر مثلاً بویکادیمک محلنده عجم این سودیر
 (صد بلا کثرتدن کایه در لغت عربده دخی جاری در مثلاً سبعة واربعین
 و مائه دیرلر و عدد مخصوص مراد ایتوب کثرتدن کایه در زیر اصد
 عشرات مرتبه سنده اولان کثرتک منتهاسیدر (معنای یت) بودر که
 اگر حرص و طمع و آرزویه مبتلی اولد کسه که بلای سی مفعوله سیدر
 هر جائیدن سکا یوز یعنی چوق بلا توجه و اقبال ایدر و انلردن خلاصه
 مجال بولمسن زیر مایه سی یا نکیجه در پس صفت حرص صدن نفسکی
 ترکیه ایدوب بعده بلا و قضادن نجات بول و دیمکدر که حرص صفت
 غالبه مورددر انکیچون ایا قلا التنده یا مال اولور * آنکه نبود هیچ تقدش

در میان * هر يكجا باشد بود اندر امان * هیچ نقدش نبودك فاعلی
 و در اكاظر قدر و بعد الجمله آنكه به صفت اولور كه انك تقدیری آن کسی كه
 دیمكدر كه مبتدا در يكجا باشد طرف قدر و بعد الجمله مبتداء محذوفدن حال
 اولور كه عریله تقدیری هو كائنا فی ای مكان بكون دیمكدر بود جمله سی
 محذوف مذکور خبر اولوب بعد الجمله آن کسی به خبر اولور (نقدش ده
 ضمیر غائب یا نبوده و یا مایه قیددر آنكه نبودش و یا در میانش دیمك
 اولور (نقد خلاف النسبه یعنی و برسی دید كارینك خلا فیدر كه ناجز
 و حاضر در و در اهرم و امثالانی تمیز ایتكدر یعنی زیوف و بنهر جنی جیدندن
 از مقدر و بومعناده ماهر اولانه نقاد دیرل بوراده نقد له مراد منقوددر
 یعنی در اهرم و در نا نیر در كه مصدر بمعنی المفعولدر (وسط میان در كه
 آورته دیرل انسانك وسطی بلی اولغله به میان دیدیلر میان بند قشاق
 و او حقور در امان خوف زائل اولوب طمانینت نفس حاصل اولمق
 امن کبی پس امن و امان خوفك ضدیدر (معنای بیت) بودر كه اول
 كسه كه انك بلند بخلو اولان كمرنده اصلا نقده متعلق نسبه سی اولسه
 اول كسه هر قنخی مكانده اولور سه امن و امانده اولور انكچون دیرار كه
 مال آدمه دشمندر یعنی مالی اولان ادمك مانندن اوتوری دشمنی اولور
 انكچون قوافل قطع و خانه لردن سرقه اولور و نیجه سی دخی مالی
 اوچندن قتل اولور علم ایسه بویه دكدر بلکه علم صاحبی حارسدر
 و منظور و ملتفت اولمسه باعثدر الحاصل اسباب عافیتدن بری دخی
 خصوص اوزرینه استصحاب مال ایتكدر زیرا در ویشه هر قنده
 او اور سه زیان اولمز زیرا بوقلغه كسه طولاشمز و اراق ایسه اگر ظاهر
 و اگر باطن بویه دكدر * نفس و دنیا را رهاكن ای پسر * باز رستی
 از بلا و از خطر * نفس و دنیا را رهاكن لفظنك مفعولیدر رستی ماضی
 مخاطبدر مابعدی اكا متعلقدر بوراده شرط معنایی وار در تقدیری
 اگر رها کردی باز رستی دیمكدر رهاكن امر حاضر در مصدري
 رها کردن در كه صالی و بر مكددر رها بیدنی و رهاندن دخی بویه در باز
 بوراده تحسین ایچون زائددر خطر هلاك اوزرینه اشرافدر (معنای بیت)
 بودر كه ای پسر نفس و دنیا بی صالی و بر یعنی صفات نفسانییه
 و اشتغال دنیائی ترك ایله و رذائل و عرض دین اولیان نسنه لری براق

اگر بویه ایدرسك بلا و خوف و هلا كدن سالم اولور سن والا عافیت
 بولماز سن * ای بسا كس كز برای نفس زار * در بلا افتاد و كشت
 از غم زار * بسا كس مبتدا و افتاد جمله سی خیردر كز افتادی تعلیل
 و در دخی اكاظر قدر كشتك فاعلی بسا كس ضمیری و زار
 مفعولی و بعد الجمله افتاد اوزرینه معطوفدر ای كسر له فارسیده
 و فحله عرییده حرف ثنادر بوراده منادی محذوفدر ای پسر
 و ادالی کبی (بسا و بسی نیجه معناسنه استعمال اولور الف و یا نسبت
 افاده ایدر و به ضیلر دیدیلر كه بسا و بسی اصلنده بس در نیجه معناسنه
 صكره مبالغه ایچون الف و یا زیاده قلنوب نیجه نیجه یعنی زیاده
 جوق معناسنه استعمال اولندی و بوقیر عندنده ظاهر اولان
 بودر كه بویكله لر عرییده كم خبریه معناسنه در كه تكثیر ایچوندر
 مثلا (و كم من قریه) و كثیر من القرى دیمكدر كه مواضع استعمالتندن
 مطلق كثریت مفهومدر مبالغه دكل پس قول اول اولی كورینور
 (برای بهر كی تعلیل ایچوندر) زار نالان كه اكلیچی در بوراده مر ادهوی
 و مشتهیاتی ایچون اكلیچی در كه انك تحصیل در دندن مر یض کبی
 اولور (افتاد فعل ماضی در مصدری افتادندر دوشمك معناسنه) كشت
 كاف عجمینك فحله ماضیدر شد معناسنه (غم اصلنده ستر معناسنه در
 اندوه غم دیدیلر زار غماه شمسك یوزنی سترایتدی کی کبی اول دخی
 وجه قلبی تغطیه و صفاسنی مكددر ایلر و غم ماضی به كوره در واندن
 نوم عارض اولور و بعضیلر دیدیلر كه سهر یعنی بی خوابلق عارض
 اولور و لكن اولكسی احمددر (زار كسر نوله آرق كه عرب العجف
 و مهزول دیر) (معنای بیت) بودر كه ای پسر جوق كسه واردر كه
 نفس نالاندن اوتوری بلا و محنته دوشدی و انك غم و غصه سن
 چكیمكدن آرقلدی و ضعیف اولدی اشته بوقدر تجارت و مزاوله
 اعمال شاقه و بلکه علما و ارباب جهالت تدریس و وعظ و امامت
 و خطابت و تأذین و تعلیم و سایر خدماتی هب نفسك مراد یچون
 خد متدر تا كه اكل و شرب ایده لر و نقائس ایله تنعم ایلیه لر و لباس
 فاخره كیه لر و مساكن عالیله و فرش عالیله ده اوتوره لر و هر نوعدن
 حاجاتی بنوره لر و العیاذ بالله تعالی * از برای نفس مرغ نادراد *

آمد و در دام صیاد افتاد * مرغ آمدك فاعلی و ازانی تعلیلدر
و جائزدر که مرغ مبتدا و آمد جمله سی خبر اوله و در افتاده ظرفدر
و بعد الجمله جمله آمد اوزرینه معطوفدر (دام طوزا قدر که جنس در
یعنی هر دو را و طوزاغه دام دیرل که برنوعه اختصاصی بوددر (صیاد
شکار ایدچی که ترك آوسی دیرصید بنفسه ممنوع و کسه به مملوك اولیان
حیوانی شکار ایتکدر یعنی ظفر بولوب تناولدر (افتاد و افتاد بر در که
مصدرلی و افتادن و افتادن کلور دوشمك معناسنه و ظاهر اولان
بودر که و اوهمزه نك ضمه سندن تولد ایدر که اکا طریق اشباع دیرل
خصوصا که ضرورت وزن اولان مواضعده بومقوله توسعات اوله
کلمشدر (معنای بیت) بودر که مرغ نامراد نفس حیوانیه سندن
اوتوری کلدی و صیادك دامنه دوشدی و طوزاوب اله کلدی مرغی
نامرادلق ايله وصف ایلدی زیرا آج اولان نامراد اولور و مرغك
مرادی دانه در ولکن چونکه نفسنه اویدی و آرزوسی اوزرینه
دوشدی نفس انك هلا کنه سبب اولدی شویله که اگر نفسه تابع
اولیایدی نجات بولوردی اشته نفس انسانی بویله و رطبه الفا ایدر
* تادلت ارام یابد ای پسر * بود و نابود جهان یکسان شمر * دلت
یابدك فاعلی و ارام مفعولیدر بود مبتدا و یکسان شمرك مفعولی و بعد
الجمله خبردر و مصراع اول ثانی به تعلیلدر (یابد بامثالتك تقدیمی
و بام مو حده نك تأخیری ايله مضارعدر مصدری یافتن در بولوق
معناسنه مضارعنده فایه قلب اولوب یابد و یابنده دیرل (بود وجود
و نابود عدمدر (یکسانده يك بر در سان اسلوبدر ترك بردوزه به دیدوکی
برده بحجم یکسان دیر (شمرشین مچمه نك ضمی و ممك فتحیله امر حاضردر
مصدری شمر دندر صایمق معناسنه شینك و ممك ضمه لایله ماضیسی
کبی که شمر کلور ضمتین ايله و مضارعی شمرد کلور شینك ضمی و ممك
فتحیله امر کبی زیرا امر مضارعندن مأخوذدر دالتك حذفیله بوصورته
اسم فاعلی شمرنده کلور و جائزدر که مضارعی الف زیاده سیله شمارد
و شمارنده اوله پس شمارددن امر شمار کلور ولکن شمارك اصلی شمر دندر
شماریدندن دکلدر یعنی امرنده شماردنك شماریدندن اخذینی اقتضا
ایتمز زیرا شماریدن لفظ مغیر اوزرینه بنا اولته ان مصدر قیلند ندر

مغیر اولان شمارده ایسه اعتبار بلکه اصل اولان شمرده و شمردن معتبردر
فاحفظه (معنای بیت) بودر که ای پسر ناسنك قلبك ارام و استراحت
بویله یعنی قلبك سکونی و تحصیل اطمینانی ایچون جهانك وجود
و عدمی برابر صای و اوایله عد ايله زیرا و اراق و بوقاق یانکده یکسان
اولدجه نفسك اضطرابدن خالی اولمز و سنی وجود جانبیه جذب ایدر
و مرادنی تحصیل ایتدکجه ارام ایتمز اهل فنا ایسه بویله دکلدر فافهم
جدا * از عذاب و قهر حق ایمن مباح * از پی آزار هر مؤمن مباح *
ایمن مباحك مفعولی و از ایمنه متعلقدر و ایکنفی از مباحه متعلقدر (ایمن
همزه نك و ممك کسره لایله قیغوسر معناسنه (از پی تعلیل افاده ایدر
نتکمر و رایتدی (آزار مدله اسم مصدردر از ارق و سوکک و رنجیده
قلق معناسنه مصدری آزریدن و آزار کردن و از اکر دندر انجمنك معناسنه
(معنای بیت) بودر که حق تعالی نك عذاب و قهر نندن قیغوسر
ولا ابالی اوله زیرا کفردر که امن عاجزدن اولور الله تعالی حقنده ایسه
عجز اعتقاد ایتك کفر در پس اسباب عذاب و قهر دندن اجتناب
و موجبات ثواب و لطفی اکساب لازمدر و هر مؤمنی انجمنکدن اوتوری
اوله یعنی هیچ بر مؤمنی رنجیده قلقی ایزنه و آردنه دوشمه زیرا سن
ملت ابرهیم اوزرینه سن که کعبه بی بنا ایچون خلق اولندك یوخسه
هدم ایچون دکل و بونده مؤمنی تخصیص بالذکر ایتدوکی شرفندن
اوتوریدر والا هیچ بر ذی روحه اذیت و بخش جائز دکلدر کر کسه
کافر اولسون مگر که اوراده ضرورت قویه و برهان اوله یا عقلا
و یا شرعا * در بلا یاری نخواه از هیچ کس * زانکه نبود جز خدا
فریادرس * یاری نخواهك مفعولی و از اکامتعلق و در یاری به و یانهیه
ظرفدر زانکه ماقبلنه تعلیلدر جز استثناء مفرغدر که علی حسب
العوامل معر بدر مستثنی منه محذوفدر تقدیری نبود کس فریادرس
الا خدا دیمکدر (یاری ده یا مصدریه در معاونت دیمکدر یار معین در
(زانکه زان سبب که دیمکدر) نبوده با و زنیچون اسکان اولنور اصلی
مضمومدر (فریادرس وصف ترکیبیدر اصلنده رسنده فریاد در
فریاده ایریشچی و مدده کلیمی معناسنه زیرا فریاد مدد دیو اغلق
و چاغر مقدر رسیدن ابر شمکدر و رساندن و رسانیدن ابرشدر مکرر



(معنای بیت) بود که بلا حائده و مصیبت و محنت نزول آید و وی
 وقتند هیچ برکسده دن معاونت و امداد طلب آید زبیرا الله تعالی دن
 غیری فریاده ایریشچی و مدده کلیمی بوقدر آنکچون حضرت ابرهیم
 علیه السلام آنش نموده طرح اولاند قدده اول ائشاده جبریل علیه
 السلام کلوب البس لك حاجه یا ابرهیم دیو چك ابرهیم دخی اما البك
 فلا دیو جواب و بردی یعنی یا جبریل سكا عرض حاجت ایلم و سندن
 مدد خواه اولم بلکه لسان عالم ایله حاجتم معین و ظهیر اولان الله
 معروضدر و ایوب علیه السلام دخی (رب انی مسنی الضر) دیو حالی
 حقه عرض ابتد و بوراده ناظمك قدس سره مرادی عالم حقیقه
 و یا حق نسبانه کور منع استمداد در والا اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا
 من اهل القبور مطالعه اولنه * هر که رنجانیده عذرش بخواه *
 تا نباشد خصم تودر عرصه گاه * هر که نك تقدیری هر کسی که دیمکدر که
 مبتدادر رنجانیده فعل مخاطبدر که ماضیدن بر قسمدر که اکا ماضی
 مقید دیرل مفعولی محذوفدر که اورادر معناسی سن انی انجتمش سن
 ریمکدر بعد الجملة مبتدایه صفت اولور عذر بخواهد مفعولیدر
 و بعد الجملة خبر در تا تعلیل ایچوندر نباشدك تحتیده فاعل ضمیری
 هر کسه راجعدر (رنجانیده ده همره خطاب ایچوندر رنجانیده ذکر
 اولندیغی اوزره ماضی مقیددر اگر رنجانیدی دنلسه ماضی مطلق
 اولوردی مصدری رنجانیدن در که انجتمك ورنجیده قلمقدر مضارعی
 رنجاند ورنجاننده کلور رنجانیدن رنجیدك متعدی در رنجیدن
 لازمدر که انجتمك و آزرده دل اولقدر (عذر عریسدر که محو ذنب
 ایده چك بهانه تحری ایتمکدر شواشی بن اشلدم دیو انکار ایتمك
 و یا اشلدم اما مرادم شوایدی دیمك و یا ایتدم اما بردخی ایتیه بن
 دیمك کبی (بخواه ده با تا کید طلب ایچوندر زیرا خواه امر در مصدری
 خواستن در که طلب ایتمکدر مضارعنده سین هایه قلب اولنوب
 خواهد و خواهنده دیرل (خصم فتحله خصومتنددر که منازعه در
 مخاصم اولانه خصم دندلی زیرا هر بری آخرك خصمنه تعلق ایدر
 خصم ضمه جانیدر تنکم عجم دست و کر بیان شدند دیر و ترك یاقه یاقیه
 اولدیلر دیو تعبیر ایلمر (عرصه گاه ده عرصه عریسدر بنادن خالی اولان

بقعه واسعه به دیرل (گاه کاف فارسیله طرف مکاندر عرصه گاه محشر در
 یعنی خلقت حشر و جمع اولاجق بریدر که میدان واسع در زیر ارض
 اول وقتند بکرمی بر جزء دن طفسان طقوز جزء دك مد و توسیع
 اولنسه کر کدر پس عرصه گاه شول بر در که حشرك بقعه و میدانیدر
 (معنای بیت) بود که هر کسه که انی سن انجتمش و آزرده خاطر
 ایتمش سن انك عذرتی دله و حلاللق طلب ایله تا که محشر درده سكا
 خصم و منازع اولیه والا اوزرنده حقم وارد در دیو سنکله دست
 و کر بیان اولور و فضاحت دوشرسن و بلکه استیفاء حقوق واقع
 اولورسه یا حظ آخرتك منقص اولور و یا مفلس قالورسن زیرا بوم
 عدلده مسامحه اولماز همان بوموطنده ایکن قبل المحاسبه محاسبه نفس
 ایده کور و حقوق حق و حقوق عبادی ادا و قضا ایله والله الموفق
 * کرغنا خواهد کسی از ذوالمنن * در قناعت می توانش یافتن *
 کسی خواهدك فاعلی و غنا مفعولی و از اکا متعلق و بعد الجملة فعل
 شرطدر در یافته طرف و یافتن توانه مفعولدر فاعلی کسی به راجع
 ضمیر زیرا توان بوراده تواند دیمکدر و بعد الجملة جزاء شرطدر
 و توانش ضمیری معناده یافته قید در می تواند یافتن دیمکدر که
 مصدری مفعولنه مضافدر (غنا فقرك مقابلیدر که عدم احتیاج
 و بلکه کثرت اموالدر) ذوالمنن ده ذو صاحب معناسنه منن کسر میله
 متك جمعیدر که نعمت ثقیله و عطاء بی عوضدر و انك تفصیلی بالاده در
 قناعت قسمته رضا و موجود اوزرینه زیاده طلب ایتمکدر تنکم بیانی
 مرور ایتدی توان قدرت در مصدری توانستن در مضارعنده سین
 حذف اولنوب تواند دینلور دانستن دن حذف اولنوب داند دندوکی
 کبی (یافتن باء مثاله بولمقدر مضارعنده فاء موحده به قلب اولنوب
 باید و یا بنده دینلور) (معنای بیت) بود که اگر برکسه ذوالمنن
 و ذوالعطایا اولان الله تعالی دن غنا و دولت طلب ایدر سه اول دولتی
 قناعت و قسمته رضا ایچنده بولمغه قادر اولور زیرا قناعت کنز لایفی در
 پس هر کیمکه بوکتره واصل و بود فینه به نائل اوله فقر یوزنی کورمن
 و انك دولته زوال ایرمز والا حریص اولان کسه غنی اولسه دخی
 غنای نفس اولیجق بنه فقیردر و بونده اشارت وارد در که قوت و کفای

و کفایت اولیحق طلبکار غنا اولماق کرکردر زیرا مقصود اولان
تعبشدر وحقک متکفل اولدیغی رزق واصل اولیحق مزیده حاجت
قالماز مع هذا مزیدک محاسبه سی وارد و سوء حسابدن خوف ایتملودر
* * در بیان علامات عقل و دانش نصیحت گوید * *

* هر کرا عقلست و دانش ای عزیز * دور باید بودنش از چار چیز *
بونک تقدیری هر کسی که عقل و دانش هست اورا دیمکدر که هر کسی
مبتدا عقل و دانش مبتداء ثانی و هست مبتداء ثانی به خبر در زیرا
بوراده است هست معناسنه و بعد الجملة که رابطه سیله مبتداء اوله
صفتدر اوزا هستی تعلیلدر زیرا را لام جازه معناسنه در بودن بایدن
فاعلی و شین مضاف الیه یعنی بودن فاعلنه مضاف و دورانک
مفعولی و از دوره متعلقدر بونیتک مفرداتی مرارا شرح اولمشدر
(معنای بیت) بودر که هر کس که انک ایچون عقل و دانش و ادراک
وار در اول کسه درت نسنه دن دور و بعید اولق کرکردر که اگر
بودر نسنه دن دور اولور سه اهل علم نافع و اهل عقل معاد
اولدیغی بللو اولور و اگر بونشاندن خالی اولور سه جاهل و احق قالور
* کار خود با ناسزا نکندر ها * مردمی نکنند بجای ناسزا *
نکنند فاعلی عاقل و اهل دانشدر که بیت اولدن مفهومدر کار مفعول
اول ورها تانیسی و باره ایه متعلقدر مردمی ایکنجی نکنندک مفعولی در
بجای اکا متعلقدر ناسزا نالایق دیمکدر سزیدن فتحله لایق اولمقدر
رها صالی ویر مکدر که رها کردن و یار هانیدن و یار هاندندن تخفیف
اولمشدر (مردمی انسانیت دیمکدر که یا مصدریه در) بجای ناسزا
عرفلرنده ناسزاک حقنده دیمک معناسنده مستعملدر (بجای اوانک
حقنده دیمکدر شکم شیخ سعیدی دیمشدر) تو بجای پدر چه چه
کردی خیر (که همان چشم داری از پسرت) یعنی سن پدرک حقنده
نه خیرایتک که اوغلکدن همان امید طوژ سن (معنای بیت) بودر که
کندی کارکی ناسزایه صالی ویرمه و محل اولمبانه ایش اصبرانه زیرا
هر کارک بر رجلی وارد و کذلک ناسزا حقنده انسانیت ایتمه زیرا ضایع
اولور شکم دیمشدر که معروفی احسان اهلنه اصطناع ایتمک کرکردر
والا حرامی بدنه سیف قاطع ویرمک و سباع حیوانانی تربیه ایتمک کی



اولور * عقل داری میل بد کاری ممکن * زین چوبگذشتی
سبکساری ممکن * عقل دار ینک مفعول مقدمی در و بعد الجملة فعل
شرطدر زیرا بوکلام شرطی متضمندر که تقدیری اگر عقل داری
دیمکدر میل ممکنه مفعولدر و بعد الجملة جزاء شرطدر مصراع ثانی
دخی بواسلوب اوزرینه شرط و جزا در تقدیری چوبگذشتی زین
سبکساری دیمکدر یعنی چو حرف شرطدر که اگر معناسنه در عقل
بوراده مراد عقل کاملدر عقل معاد و قدسی در (داری مضارع مخاطبدر
مصدری داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب
دارد و دارنده دینلور بدکاری ده یا مصدریه در) بدکار صفت مشبهدر
بداشلو معناسنه و بدکاری بد اشلولک در (زین اصلنده زاین در که
حالت در جده الف تلفظ اور سما ساقط اولمشدر) بگذشتی بانک ضمه سی
وکاف عجمینک لاجل الضروره سکونیه ماضی مخاطبدر مصدری
گذشتن در کچمک معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب کزدر
و گذارنده دیرلر (سبکساری ده یا مصدریه در سبکسار دخی صفت
مشبهدر دینی باشلو یعنی خفیف العقل سبک سرکی زیرا سارکله در که
سردن جز در مجاز اسر اوزرینه اطلاق اولمشدر کله پوشه ساره دیرلر
دیه به اختصاصی اولدیغندن او توری سبکساری دینی باشلو لقدر
(معنای بیت) بودر که اگر عقل کامل و علم شامل طوژسک یعنی بو معنی
و بوصفت سنده و ارایسه بد ویرامز ایش اشله کرک عقلا قبیح اولسون
و کرک شرعا زیر اخلاق ارا سنده تشنیع اولندیغندن غیری من یعمل سوء
یجز به مضمونجه عمل بده جزاء بدایله مقابله اولنور تنکم مقتضای عدل
بودر و بونی کچد کدن صکره یینی لک ایتمه که خفیف العقل اولمقدندر
یعنی بو خصلتی کچرسک سکا بر پند دخی بودر که عقلا کی آغر باشلو اول
و خفت و طیشدن حذر ایت والا بین الناس رذیل و مبتذل اولور سن
و عندالله دخی وزن و مقدارک قالماز و صراف معنی سنی بر پوله الماز
* هر کرا حلم و دل روشن بود * در زمانه باصلاح تن بود * هر کسی که
اورا دیمکدر که هر کسی مبتدا و اورا بوده مفعول و حلم فاعل و بعد الجملة
مبتدایه صفتدر ایکنجی بودک فاعلی هر کس و در اکا ظرف و با اکا
متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر حلم کسر حائله مجر میجر میسله



مؤاخذة ده عجله ايتامك قدرت واز تفاع مانع وار يکن به پس خالقه
 کوره ترك مؤاخذة و مخلوقه کوره کيفيت نفسانيه در که ترك مذکور
 مستلزم در وحلم کسر له عقل معناسنه دخی کلور قال الله تعالى
 (تأمرهم احلامهم بهذا) ای عقولهم کافی القاموس والمفردات ولكن
 مفردانده ديشدر که حلم حقیقتده عقل دکلدر ولكن عقله تفسیر
 ايتدکاری عقلک مسبباتدن اولغله والا حلم نفس وطبعی همچان
 غضبیدن ضبط ايتکدر پس اگر ناظمک قدس سره حلم ايله مرادی
 عقل ايسد عقل يرينه حلم دیدیکی بطريق التفنن در (دل روشن
 کدورتدن صافی اولمش کوکل پس روشن که آیدین در صفا و جلامراد
 اولور زمانه آخرنده ها تخصیص ایچوندر زرا هر وقت من الاول
 الی الآخر زمان دیرل زمان مخصوصه ايسه زمانه دیرل مثلاً هر کسک
 زمانی کي صلاح فسادک ضدی اولدیغی ومعنای مروور ايتشدن
 (معنای بیت) بودر که هر کسبه که انک حلم و با عقل صفتی و دل صافبسی
 اوله زمانه ده صلاح تن ايله اولور یعنی بدن و جسمی فساددن خلاص
 وآسوده اولور شول جهتدن که حدیثده کلور (اعوذک من ان اجهل
 او یجهل علی) یعنی نادان اولمقدن ونادانلر بکا نادانلق معامله سن
 ايتکدن سنی پناه گاه ایدرین پس شول کسه ده عقل و قلب حالی
 کمال بولیه البت نامز ایش طوتمقدن خالی اولمز و اخراجانب الندن
 مبتلی اولور و پردخی بودر که سوء اخلاقی اولان کسه نک اضطراب
 قلبی بدنه دخی ساری اولوب نظاهرا و باطناراحت بولمز وساکن اولمز
 * تاشوی پیش از همه در روزگار * دست بر نان و نمک بکشاده دار *
 پیش شوی نک مفعول و از پیشه متعلقدر وجهه سی تعلیلیه اولور
 دست دارک مفعول اولی و بکشاده ثانیه و بر بکشاده یم متعلقدر تا
 تعلیل ایچوندر (شوی فعل مضارع مخاطبدر مصدری شدن در
 اولمق معناسنه مضارعنده و اوزیاده ایدوب شود و شونده دیرل
 پیش باء عجمینک کسر یله اولک که جهات ست دندر امام معناسنه
 فتحله روز کار اصلنده شدتلی کوندر زرا کار کاف عجمیله مبالغه افاده
 ایدر صکره مطلق زمانه محمول اولدی و شدت معناسنی متضمن
 اولدیغنه قرینه در که وقت محنتده بویه اولور روزگار در بودیرل یعنی

زمان محنتدن خالی دکلدر که اند بویه شدتلی کونلر اولور
 و روزگار جهان معناسنه کار یکی نعمه الله ده مصرحدر ولكن
 روز لفظی معنای اولی ترجیح ایدر اگر چه بومقامده ایکی معنی دخی
 درستدر نمک طوزدر ملح معناسنه نمکدان طوزاقدن بوراده نمک ايله مراد
 ادام در کسر له قاتق دیدکلدر بد زرا بحسب الغالب طوزدن خالی اولمز
 و حقیقتی مراد اولمق دخی جائزدر زرا طعامده نمک ايله بدأ ايتک
 مستوندر بوصورنده قوام طعام اولان ملحه اکثفا و ماعدا بطریق
 الاستیاع مراد اولور و نان اصل الکمل اولغله تقدیم اولندی انکچون
 حدیثده کلور (اگر موالحین) بکشاده بآک ضمه سی و لاجل الضرورة
 کافک سکونیه اسم مفعولدر آچلمش معناسنه مصدری کشادن در که
 آچقدر مضارعنده یا زیاده ایدوب کشاید و کشاینده دیرل
 و اسم مفعول ماضیدن مشتقد زرا ماضی به دلالتده مناسبتری
 وارد پس ماضی نک آخری مفتوح قلوب فتحه بی بیان ایچون هاء
 علامت وضع اولور دارمدر مصدری داشتن در طوتمق معناسنه
 (معنای بیت) بودر که زمانده و یا جهسانده جله دن مقدم اولمق
 ایچون دستی نان و نمک اوزرینه آچلمش طوت یعنی مقبوض الید اولوب
 طعامکی مسافردن و مجاوردن امساک ایتمه بلکه اطعامله مبسوط الید
 اولچونکه کشاده دست اولاسن اهالی زمانه بی عملده سبق ایدرسن
 و جله یم اولک اولور سن و ایلر و کیدرسن زرا سخاوت ملکاتک
 اکملی و اطعام صالحاتک اکملی در حتی بین الملائکه بو عمل مغبوط در زرا
 انلر اطعام طعام و سقی ماء عملدن محرومدر که بو عمل بشره مخصوصدر
 * تا تو باشی در زمانه دادکر * زیر دستا نر انکودارای پسر * تولفظی
 باشی تحتده اولان ضمیر فاعلی تا کید در داد کر باشی نک مفعولدر
 و بعد الجمله تعلیلدر زرا دارک مفعول اولی و نکو ثانیه در داد کر داد
 عدل و داد کر عادل و ستم کر ظالم در و داد خواه شکایتچیدر کر کاف عجمی
 ايله ادات فاعلدر رچی معناسنه مثلاً زر کر قیو مجی و آهنکر دهر جی در
 زیرادستان ال التده اولنلدر در مطلقا پس دستا نک جمیتی زیر دست
 و محکوم اولنلره راجعدر آن ادات جمه در جسم نامی ده یعنی انسانده
 و حیوانده و نباتده مستعملدر مثلاً مردمان و انسبان و درختان دیرل

نکو نونك كسريله ونيكو كو بچك در مقابلی زشند ركه چركندر
(معنای بیت) بودر كه ناسن زمانه ده عادل اوله سن بعنی عدل صفتيله
متصف اولمك ايچون لك التسنده وزير حكومتنده اولان اهل واولاد
و خدامی كو بچك و خوش طوط وهره و كلبه وارنجه حقوق عباد
و حیوانی رعایت ايله تا كه صفت الهیه ايله متصف اولاسن و شرف
و درجات عالیه بولاسن و الارذیل و ساقط اولورسن و دركاته نزول
ایدرسن زیرا ظالم ملعوندر و ملعونك مقری نارددر و حدیثده كلور
(كلكم راع و كلکم مسئول عن رعیته) و آخر وصایای نبوی ده كلور
(الصلوة و ما ملكك ايمانكم) هر كه در پند خود آمد استوار *

* پنداورا دیگران پندندكار * تقدیری هر كسی كه دیمكد در استواره
طرف و استوار آمده مفعولدر و بعد الجمله مبتدایه صفت اولور كه
هر كسی در دیگران پندندك فاعلی و پند مفعول اولی و كار ثانیهی در
و بعد الجمله مبتدایه خبردر پند باء عجمینك فتحه سیله نصیحت
و وعظدر كه ترك او كوت دیر استوار محكم معناسنه در دیگران دیگرك
جمعدر غیر معناسنه ترك بردخی دیر تكم مفصلا مرور ایلمدی بندند
باء عربیله فعل مضارع جمعدر مصدری بستن در بخلق معناسنه
مضارعنده سین نونه قلب اولوب بندد و بندنده دیرلر (معنای بیت
بودر كه هر كسه كه كسندنه وعظ و نصیحت ایتكده محكم كلدی یعنی
عظ نفسك ثم عظ الناس موجبجه اول نصیحت ایدوب عمل ایلمدی
غیر یلردخی انك نصیحتنی كار بغلیدیلر وایش طوتیدیلر یعنی انلره دخی
تا ثیر ایدوب عمل قلدیلر و نصیحتك نفوذی اولدی زیرا خلقك لسان
عذری قطع اولندی و زرده مجاللری قالدی اشته عامل ايله غیر عاملك
فرقی بودر * هر كه او گفتار خود باشد ملول * قول اورا دیگران
نكسند قبول * ملول باشدك مفعولیدر فاعلی هر كه متضمن اولدیغی
كسك ضمیریدر دیگران نكسندك فاعلی و قول مفعول اولی و قبول
ثانیسی در و بومقوله ترا كيك نظائر كثیره سی مرور ایتشددر اعرابی
انلره قیاس اولنه و بویتك جیع مقرداتی بالاده شرح اولمشددر
خصوصا گفتار لفظی مجلدن مطالعه اولنه (معنای بیت) بودر كه
هر كسه كه كسندی سوزندن پرمال و كسلنك اوله یعنی مقتضاسیله

عمله حرکت ایتیه و قول مجردیله قاله غیر یلر انك سوزنی قبول ایتزل
زیرا متكلم و مخاطب و ناصح و منصوح له اراسنده جهت جامعده
كر كدر كه چاققی ايله قاوارا سنده اولان مناسبت کی تا كه ارتباط
حاصل اوله و متكلم و ناصحدن كلام مخاطب و منصوح لهه نافذ
و واصل اوله و بومعنی مرتبه اقوایی بیانددر والا انسانده استعداد
واقبال اولیجی خط دیواردن دخی اخذایددر و دلمشدر كه (الحكمة ضایة
المؤمن ایما و جدها اخذها) چونكه ادبار اوله انسان عاملدن دخی
مستفید اولمز شكیم حدیثده كلور (یحی النبی و ايس معه احد) فافهم
جدا * هر چه باشددر شریعت ناپسند * كرد او هر كز مكرد ای

هوشمند * ناپسند باشدك مفعولیدر و بعد الجمله هر چه به صفت
اولور كه هر كسی چه یعنی كه تقدیرنده در كه مبتدا در كرد مكردك
مفعولی و بعد الجمله خبر اولور (هر چه ده هر كل افرادی معناسنه در
وجه كه یرینه مستعملدر اگر چه لفظنده اولدیغی کی و جائزدر كه
اصلی اوزرینه ینه نه معناسنه اوله تكم تصور بر معناده كلور (شریعت
الله تعالی لك عبادی ایچون مشرع یعنی دین ده طریقت قلدیغی
نسنددر كه انك اوزرینه سلوك ایدوب كیدر لر و اول شریعتنه وضع
الهی دیرلر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم كنور مش وانك وساطتيله
متعین اولمشدر پس شول نسبه كه كتاب و سنتدر ایكسی دخی شرعیدر زرا
سنت دخی (واما انكم لرسول فخذوه) مضمونه داخلدر و شواكه كتاب
و سنتدن علی سبیل الاجتهاد استنباط اولمشددر (احكام فقهیه کی
و یا خود اجماع علماء انك اوزرینه منعقد اولمشدر یو ایكسی كتاب و سنت
اوزرینه متفرعدر و كتاب و سنت واجبی انكار ایدن كافر اولور
اجتهادیاتی نكار ایدن كافر اولمز زیرا ظنیاتدر بلکه تضلیل اولور
و شول سنلر كه الله تعالی به قربت طریق اوزرینه ابتداء اولمشددر
انلردخی سنت طاهره نبویه ده داخلدر در تراویح و اشالی کی زرا
سنت مطایفه مصادمه سی اولمیان امور محدثه ضلالتدن خارجدر
و بونك خلاقی اوزرینه اولان كسه عقل و تمدن بالكلیه خالی و حایه
ادرا كدن عاطلدر ناپسند اصلنده ناپسندیده در بكنماش معناسنه
مصدری پسندیدن در كه بكنمك دیمكد در كه نسبه بی بكنمینه



مشکل پسند دیر (کرد کسر کاف بحمله بر قاج معنایه کلور بوراد
چوره دیمکدر کردا کرد چپ چوره در) مکدر کاف بحمله فتحیه
نهی حاضر در مصدری کردید در دوغک معنایه بر حالدن بر حاله
و بر یاندن بر یانه و کیدر کن دوغک کبی مضارعی کردد کلور (هوشمند
اوصلی و عقلی باشند مکسه کافی نعمه الله زیرا مند ادات توصیفدر که
لی معنایه در ود قایقده کلور که هوش اوک دیدکاری حالتدر که
عقل صحیحک ایدر که عرب اندن تمیز له تعبیر ایدر که آدمی خیر و شر
ونفع و ضرری آنکه فرقی ایدر یوخسه نفس عقل دکلدر اوکی کیشمه
یهوش و اوکلویه هوشمند دیرل هوشک منافسی اسان عبریده اغما
دیدکلدر اوصلو دلو مقابلدر اگر هوش اوص اولایدی یهوش
دیوانه اولوردی انتهی بالتهذیب کاب مذکورده هوشک عقل
اوزرینه مفرغ ایدر وکنه بویتله اشتهاد ایدر که (بعقل ارچند
مردم هوشمند ست نداند حوی ریش خود که چند ست یعنی مردم
هرچند که عقلیه میرا ولسه ده کندی صفالک قبلی قاج اولدیغن یلر
ولکن کشف الاسرار نام تفسیرده کلور که زهری که بیاد تو خورم
نوش آید دیوانه ترایند و باحوش آیدس بویتده باهوشک دیوانه به
مقابله سی هوش اوص معنایه اولق اشعار ایدر و دقایق پیئنده اولان
هوش کاله مصر و قدر که انسان قوت مدر که سیله نقد کامل اولسه
دیمکدر و دقایقک بو محله بوندن غیری قصوری دخی وارد در که تطویلدن
حذر را بیان وجوابی طی اولاندی فاعرف (معنای یت) بودر که
هرکسه که شر بعتده ناپسند و نامقول اوله ای عقلالوانک چوره سنده
اوقاتدن هیچ بروقتده دوغمه و طولاشعه ز بر اشعرله عامل اولیا نه رغبت
و مجلسنه حرکت بو قدر و کذلک برکسه ده حال اوله واکن ادب شرع اولیه
اولدخی اهل قالی ادب کیدر که اقتدایه صالح دکلدر شو قدر وارد در که
مجدوب الهی اولانه اقتدا اولمز سده تعظیم و احترام اولور فاحفظه
* تا صواب کار بینی سر بسر * بامراد خود مکن کار ای پسر *

و مصا

و مصاحبت ایچوندر (صواب خطا مقابلدر) بینی مضارع مخاطبدر
مصدری دیدن در کورمک معنایه علی غیر القیاس دال بایه قلب
اولوب پند و پیئنده دیرل (سر بسر از سر تا سر دیمکدر یعنی اوچدن
اوجه و باشدن باشه بالکلیه مراد در تخفیف اولوب سر بسر
دنلمشدر تکم سر بسر اقاقرینه در زیر بودخی از سر تا سر دیمکدر که
تا انتهای غایت ایچوندر و انتهای ابتدا لازم اولمغه از تقدیر اولمغه باعث
بودر زیرا از ابتداء غایت ایچوندر و سر اسر و نکا بو و دنکا دنک
و امثالنده اولان الفات و اودن بدلدر که اصلنده سر و سروک و بو
ودنک و دنکدر که تخفیف مراد ایتد کلری یرده بونی ایدر ل و در بد و
دخی سر بسر کیدر که از نابدر دیمکدر یعنی قبول قیویه در یوزه
ایدر انتهایه دنک دیمکدر مغلله در بدردید کلری بو مقوله در یوزه
شانندن اولمغه در سر بسر باش باشه و در بدر قیر قیویه و رو برو
یوز یوزه دیو مقابله معنایه دخی صحیحدر واکن هر استعمال مواقعه
کوره در بوراده مراد اولدر (مکن نهی حاضر در مصدری کردندر
ایلمک و ایشلمک معنایه مضارعنده را یرینه نون کتورب کند وکنده
دیرل (معنای یت) بودر که ای پسر اگر کار یکی بالکلیه صواب اولق
استرسک و هر ایشم خیرا و اسون دیرسن کندی مراد کاله ایش ایشله
و نفسکی آرادن طرح ایدوب هوی و شهوتی براق و شرعله و مرشد سوزیله
و حقله ایش طوت تا که اغراض نفسانیه و شهوات طبعیه دن خلاص
اولوب خاص آتون اوله سن و نحاسک ز زار یزه مغالب اوله واکن بو معنی
خواص ناسه مخصوصدر که انلر کار دان و حق بین و حق شناس وفانی ارادندر
* * در بیان رستکاری گوید * *

* هست بی شک رستکاری در سه چیز * باتو کویم یاد گیرش ای عزیز *
هست مقدم خبر و رستکاری مؤخر مبتدا در و بی خبره متعلق و در اکا
ظرفدربانو مابعد نه متعلقدر گیرش ده شین مفعول اول و یاد اکا
ثانی در و جمله سی استیناف بیانی در هست وارد در دیمکدر رستکاری ده
یا مصدریه در رسته رانک فتحیه اسم مفعولدر مصدری رستن در که
قورتلقددر خلاص و نجات معنایه مضارعنده سین هایه قلب او انوب
رهد و رهنیده دنلور خواستن دن خواهد دنلد وکی کبی و بعضیلر

رهیدن رسته کوره و خواهیدن خواسته کوره دخی لغتدر دیمشدر
 و رستکار دخی رسته کبی قورتلشدر زیرا کاف بحمله ادا ت مبالغه در که
 بعض افعال و اسماء آخر نه لاحق اولور مواد کثیره سی واردر (یادذکر در
 کبر کاف بحمینک کسر یله امر حاضر در مصدری گرفتن در طوتمق
 معنای مضا ر عنده باز یاده ایدوب کرد و گیرنده دیرل یادگیر خاطر کرده
 طوت و ذکر و حفظ کردن کیمسون دیمکدر (یاد داشت خاطر ده محفوظ
 اولان نسته یه دیرل (معنای بیت) بودر که دنیا و آخرتده خلاصلق
 بی شک و شبهه اوج نسته ده در ای عزیز سکا اول اوج نسته بی
 سویلیم سن اتی خاطر کرده طوت و عمل ایله تا که بلا و محنتدن نجات
 بوله سن و درد و غمدن خلاص اوله سن * زان یکی ترسید نسته
 از ذوالجلان * دوم آمد جستن قوت حلال * یکی مبتدا و ترسید
 نسته خبر در زان یکی دن یا حال و با کا صفتدر از ترسید نه متعلقدر
 دوم مبتدا جستن آمد ضمیرندن حالدر عربی ایله تقدیری الثاني جاء
 کانه هذا المعنی دیمکدر آمد بعد الجمله خبر اولور جستن مصدر در که
 مفعولنه مضافدر حلال قوتک صفتدر (یکی بری دیمکدر که آخرتده
 یا نسبت ایچوندر یک بر در (ترسیدن فتحله قورقق خوف معنای نسته
 (ذوالجلال الله تعالی در که جلالت و عظمت و هیبت صاحبی در پس
 جلال نعت الهیدر که قلوبه هیبت و تعظیم اعطا ایدر و بوجلالدن
 اسم جلیل ظاهر اولمدر و حکم جلالدر که تنزیه و تشبیه دینلور
 یعنی جلال ضدین اوزرینه اطلاق اولنور (لبس کتله شیء) و مرضت
 فلم تعدنی کبی (دوم ضمتین ایله ایکنجی دومین ایکنجسی دیمکدر که
 ایکی به منسوبدر یکی به منسوب اولدیغی کبی (آمد فعل ماضیدر
 مصدری آمدن در کلک معنای مضا ر عنده میم یا به تبدیل اولنوب
 آید و آینه دیرل (جستن جیم عربی تک ضمه سیله استمکدر مضا ر عنده
 سین و او و یاه قلب اولنوب جوید و جوینده دیرل (قوت حوت وزنی
 اوزرینه عربیدر مایقوم به بدن الانسان معنای نسته یعنی انسانک بدنی
 انکله قوام بولاجق قدر عدا در (حلال عقده حرمت اندن حل
 اولان نسته در که استعمالنده عقاب یو قدر طیب استلذاذ اولان
 نسته در پس هر حلال طیب اولماز (معنای بیت) بودر که اسباب

نجات اولان اوج نسته دن بری ذوالعظمة والبراه اولان الله تعالی بدن
 خوفدر یعنی عقابدن و اکا باعث اولان امور دن برهیز و حذر در
 بوراده مقام خوفده ذوالجلال و صفیک مناسبت و اطافتی خفی دکلدر
 ایکنجی قوت حلال طلب ایتک کادی یعنی نفقه سنی حلالدن ایلیمه
 و محرمات و مشبهات تناولدن حذر ایده و لا آتش اکل ایدر و عذاب
 مستحق اولور و فرض و نافلة سی قبول اولماز و آخرتده صورتی مسخ
 اولور * سیومین رفتن بود بر راه راست * رستکار ست انکه این
 خصلت و راست * سیومین مبتدا رفتن بودک مفعولی بر رفتنه
 متعلقدر و بعد الجمله خبر در رستکار ست مقدم خبر انکه مؤخر مبتدا
 و این خصلت دخی مبتدا و راست خبر در زیرا تقدیری حاصل است
 اورا دیمکدر و بعد الجمله انکه یه صفتدر زیرا ان کسی که تقدیرنده در
 (سیومین او چنجسی سوم او چنجی در یا اشباع طریقیه در اصلی
 سه در که اوچدر سینک فتحه سی کسره جاننده اماله ایله اوقنور
 سیومین ده یا نسبت ونون تأکید نسبت ایچوندر (راه راست صراط
 مستقیم در که دین مشر و عذر (رستکار میور ایتدی (خصلت
 فضیلتده غالبدر اگر چه ردیلنده دخی مستعملدر (ورا اصلنده
 اورادر که و او حرف آخره اتصالله همزه ساقط و واه اخف حرکات
 اولان فتحه ویرلشدر (ورا کله سی ادا ت مفعولدر و لام جار معنای نسته
 کلور که بوراده مراد بودر (معنای بیت) بودر که اسباب خلاصک
 او چنجسی صراط مستقیم اولان شرع نبوی اوزرینه یور یوب
 کتمکدر قورتلشدر اول کسه که بو خصلت یعنی سلوک جاده دین
 انک ایچون حاصلدر زیرا شرع مطهر دن خارج اولان کافر در
 کافره ایسه نجات یوقدر بلکه نجات مؤمنه در و خصلت مذکور ده
 امر ونهی داخلدر زیرا فرائضی اکساب متناهیدن اجتنابله نام
 اولور پس انده که امر اوله ولیکن نهی اولیمه و بالعکس اول کسه
 نجات بولماز زیرا احدهما آخره می یوب و بری برینه منوطدر تنکم
 قرآنک و عیسیدن مفهومدر شوقدر واردر که ایمانله انتقال ایدن
 عاصی تک حسابی حقه مفوضدر حق عبد اولمیج عفو ایتک جائزدر
 * کر تواضع پیشه گیری ای جوان * دوست دارندت همه خلق جهان *

تو اصبع کیری نك مفعول اولی و پیشه ثانیه و بعد الجملة
فعل شرطدر و همه دارندك فاعلی و تا مفعول اولی و دوست ثانیه
و بعد الجملة جزاء شرطدر (کیری مضارع مخاطبدر مصدری
گرفتن در طوتمق معناسنه مضارعنده یاز یاده ایدوب کرد و گیرنده
دیرلر و بعض نسخده کردی دوشمیدر که ماضی مخاطبدر (جوان
یکت در که پیر مقابلدر جوان مرد بکت کشتی و سختی زیرا جوان
قوت معناسنی متضمندر سخا اید قوت روحانیه ايله نفسی زبون
و مغلوب ایتکدن کلور (دارند فعل مضارع جمعدر مصدری
داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد
و دارند دیرلر (خلق جهاندن مراد انساندر که افرادی پری برلینه
دوست اولورلر زیرا مراد تواضع مقابله سنده اولان دوستقدر سائر
مخلوقات ایه بو وصفله موصوف دکلردر اگر چه حقه مسخر
و منقاد لر در و انسان کامله بعضی نك محبتی وارد در (احد یحینا و نجبه)
و بعضی نك بغضی وار در سام ابرس دید کاری کلر که آتش ابرهیم
علیه السلام نفخ ایتدی انکچون سارع انک قتلی ايله امر ایتدی
(معنای بیت) بودر که ای جوان اگر تواضعی پیشه و کار طوتمسک و یا
ایلد کسه سنی خلق عالم دوست و محبوب طوتملر زیرا یرده اولان یوزی
کسه بصم و خاکله یکسان اولملری خاکدن رفع ایدوب دستگیر اولور
و طبع انسان انک اوزرینه در که سرکشه سرفرو ایتز بلکه فی المثل الی
کو کسندله اولانه انقیاد و محبت ایدر پس محبوب القلوب اولمه بی وجود
اولمق لازمدر و بونده جوانه خطایک سری بودر که جوانلق ایام غریب
و سرکشی در که دکه حالله کسه به باش اکز بوجهندن تواضع و ترک کبر
احسن اخلاقنددر * سرمکن در پیش دنیا دار پست * و رکنی بی شک
رود دینت ز دست * سر لفظی مکن کله سنک مفعول اولی و پست
ثانیهی در در اکا ظرفدر و رکنی و اگر کنی دیمکدر که شرطدر بی شک
روده متعلقدر دین رودك فاعلیدر و تابه مضافدر ز دست دخی اکا
متعلقدر دنیا دار وصف ترکیبی در اصلنده دارند دیندار دنیا طوتمیچی
معناسنه که غنی و ممتول مراددر (دین معلوم اوله که شریعت و ملت و دین
وضع آلهی اولدیغی جهندن امر واحددر و امکن اطاعت اولدیغی

جهندن دین و ککابت اولدیغی یوزدن ملت دینلور پس وضع آلهی
انی اقامت و انکله عامل اولانه کوره دین وانی الله تعالی دن تأدیه ایدنه
نسبتله ملت دیرلر و امام راغب دیمشدر که ملت الله تعالی به و آحاد
امته مضاف اولماز بلکه بی به مضاف اولور ملت ابرهیم کبی و كذلك
جمله الشرائعده مستعمل در آحادده دکل دین ایه بو یله دکلدر تکم
دین الله و شرع الله دیرلر و نماز دین دن در دینلور ملتدر دینلر
(معنای بیت) بودر که غنی و اهل دنیا او کسندله باشکی آشفه ایتنه یعنی
سرفرو ایدوب منجی اولمه و اگر بو وضعی ایلرسک بی شبهه دینک
المدن کیدر یعنی بی دین قالدورسن زیرا غنی به غناسندن اوتوری رکوع
ایتمک الله دن غیره سجده در بو ایهسه کفر در و حدیثده کلور که
(من تواضع لغنی لغناه ذهب ثلثا دینه) یعنی لسان و بدنی مرتبه سنده
دینی کیدر انجق قلبی مرتبه سنده قالدور و اگر بعد اللسان و البدن قایی
ایله دخی اعتقاد ایدله جک اولورسه کل دینی ذاهب اولور و اگر غنی به
غناسندن اوتوری عبادت قصد ایتوب بلکه تعظیما تحیت قصد
ایدوب سرفرو ایدورسه مکروهدر و مشایخ و بکلر او کسندله تقبیل ارض
و انحنایو معنایه محمولدر * بهررز مستای دنیا دار را * تاچه خواهی
کرد این مردار را * دنیا دار مستایک مفعولی بهر انک تعلیلی در کرد
خواهی نك مفعولی و این دخی کردك مفعولیدر مستای سینک لاجل
الضروره سکونیه نهی حاضر در زیرا میم مفتوحه نهی ایچوند که امر
طلب فعله دلالت ایتدوکی کبی نهی دخی ترک طلبه دلالت ایدر ستای
کسرله مصدری ستودن در او کک مدح معناسنه مضارعنده و او
یرینه الف و یا زیاده قلنوب ستاید و ستایندله دینلور دنیا دار بیت
سابقده در کرد بوراده مصدر معناسنه در که کردندر زیرا ایکی فعلک
اجتماعندن فایده اولمدیغندن تانی مصدره محمول اولور چه خواهی
کردنه ایلک دیلرسن و نه ایدیسرسن دیمکدر این مردار جیفه دنیا به
اشارتدر هرینه اولورسه کرک عروض و کرک تقود (معنای بیت) بودر که
دنیا داری یعنی غنی و ممتولی سیم وزندن یعنی مطابق مالتدن اوتوری
مدح و ستایش ایتنه و لکن زر که آتوندر اعلی المعادن و انفس الاثمان
و التقود اولغله انکله اکتفا ایلدی تابو دنیا جیفه سنی نه ایلک

استرسن ونه ایدیسرسن که اندن اوتوری اهل دنیا به سرفرو و مدح
و ثنا قبولورسن شعرا اغنیایه قصائد عرض ابتد کبری کبی زیر بوراده
لسان و کتابت بر در که غرض دنیا ایچون سو بلك و یازمق مذمومدر
وا کامیت دیرل که بی روحدر زیر بر کارک روحی ذکر الله در چونکه
اوراده یاد حق او ایله مینه در خصوصاً که حضور حقده کذب
ایدوب خلقی مدح اتمک نه شناعته در اشته موتی اوزرنه اوصاف
سو بلك تنکم اهل شام مبتلا در که اکا متصدی اولانه میداح دیرل
قیبحدر فافهم جدا * مرد کاند اغنیای روز کار * ای پسر بامرد
کان صحبت مدار * اغنیای مبتدا و مرد کاند خیر مقدم در و صحبت
مدارک مفعولی و یادخی اکا متعلقدر مرد کاند اصلنده مرده کان
اندر که کان لفظی کاف عجمیله ادات جعفر و عند البعض کاف آخری
هائ غیر ملفوظه اولان کلماتک هالزندن بدادر و ادات جمع آن در کان
دکدر بوصورته مبتلا مرده اوکنده هیا زلمز زیر بدل و مبدل منهک
اجتماعی لازم کلور اولکی صورته دکل ولکن تخفیفات لغت عجمه
مناسب اولان صورت ثانیه در واند ضمیر جمع غایبدر یعنی است که
رابطه در اند لفظی انک جعفرانی تخفیفاً حذف اولمشدر راست دن
بعض مواضعده حذف اولندیغی کبی و کاد اولور که است واند مجتمع
اولورل خریدستند کبی که اشترا اتمک لورد دیمکدر پس مرد کان
مردهک جعفر و اخرنده اند است کبی رابطه در معنای مردل درل
دیمکدر که ل ادات جمع اولان آن دن ودرل اندن مستفاددر اغنیای
اصلنده اغنیاء در همزه ایله که غنی نک جعفر و ولکن استعمال عجم
اوزرنه همزه دن بدل یاء توسل و اضافت کتورلر غنی و بقیه مفردات
بالاده در (معنای بیت) بودر که اغنیاء زمانه مرده لر یعنی میت کیلر
در که قلبلری حب دنیا و حرص متاع فانی ایله اولمش و نفسلری
دیرلشدر (ای پسر بومقوله مرده لرله صحبت طوطمه و الفت و اختلاط
ایتمه والا الصحبة مؤثرة فحواستجبه انلرک صفات ذمیه سی سکا
دخی ساری و اثر صحبت اوزر که جاری اولوب سندخی انلرک کبی
اولورسن و آخر اولورسن * مال وزر بی حد بدست آورده کیر *
* بعدازان در کور حسرت برده کیر * آورده کیرک مفعولی و مال

دخی آورده نک مفعولی و بدست اکا متعلقدر بی حد مال وزرک
صفتیدر برده دخی ایکنجی کیرک مفعولی و در برده به ظرفدر بعد دخی
بویله در (مال رغبت و تصرف جاری اولان نسته در دراهم و دنانیر
کبی پس تراب و نار و مردم کیلر مال قسمندن خارجدر زیر طیراغه
و آتیه رغبت یوقدر و حر اولان کسه نک تصرف و غلبی جائز دکدر
و بوندن فهم اولندیکه زری مال اوزرنه عطف اتمک تخصیص
قیلندندر زیر عموم نفی اولغله سائر اموال دن مرغوب و مستشار
و مال دندوکی بودر که قلوبک اکا میل نامی وارد شول جهندن که
انسان فقیر یا لذات و مال دخی قاضی الحاجات در (آورده و اوک
فهمیله ماضیدن قسمدر که کتورمش دیمکدر مصدری آوردن
و آوردن در که کتورمکدر (کیر کاف عجمیله امر حاضر در
مصدری گرفتن در که طوتمقدر (بعد از آن آورده نک مصدر نه
اشارتدر (کور کاف عجمینک ضمیله قبر در کورک حسرتیه اضافتی
ادنا ملاسه ایله در (حسرت غم و فرقت و ندامتدر تفصیلی بالاده در
(برده دخی ماضیدن قسمدر مصدری بردن در که ایلتمک در (معنای بیت)
بودر که بی حد و بی پایان یعنی غایبده چوق مال و خصوصاً سیم وزر
اله کتورمش یعنی طوتالم که بی حساب ملک و مالک اولمش سن
اندن صکره حسرت قبرنه ایلتمش طوت یعنی انک صوکی اول مالی
دنیا ده آیه قویوب کندک غم و فرقت و الم و ندامتله قبره کیرمکدر زیر
وفاسی یوق و سندن مفارق اولور دوستدر پس سندن آبر لماز دوست
تحصیل ایده کور که عمل صالح و بلکه مولادر جل جلاله و حدیثده
کلور (نعما بالمال الصالح للرجل الصالح) یعنی مال قسمی حلال دن
و خیره مصروف اولیحق سائر اموال کبی اولمز بلکه مدد و ح اولور
* * در صفت ذکر الله میگوید * *



* باش دائم ای پسر بایاد حق * کر خبرداری زعدل و داد حق *
دائم باشه ظرفدر یادخی اکا متعلقدر بعد الجملة جزاء مقدم در مصراع
ثانی شرط مؤخر در باعث تقدیم ذکرله توصیه بی تعجیل در خبر مابعدنه
مفعولدر خبر اعلام و اخبارله اولان علم در داد عدلک عطف
تفسیری در عدل بالاده در (معنای بیت) بودر که ای پسر هر دمده

ذکر حقّه مقارن و مصاحب اول و اندن مفارقت ایتمه اگر حقک عدل
و دادندن خبر و علم طو ترسک یعنی شول کسیه نک که یوم حشرده حقک
کال عدانندن و غافلاری مؤاخذه سندن خبری اوله (انکر و الله ذکره
کنبرا) موجبجه اسدیعاب اوقات واستغراق حالات اوزرنه ذکر الله دن
خالی اولماز زیرا غفلت منهی در قال الله تعالی (ولا تکن من الغافلین)
ذکر ایچون وقت مخصوص و حالت مخصوصه اولماز قال الله تعالی
(الذین یدکرون الله قیاما و قعودا و علی جنوبهم * زنده دار از ذکر
و صبح و شام را * در تغافل مکذّر آن ایام را * زنده مفعول مقدم در
از زنده به متعلق در صبح دارک مفعول ثانیه سی در آن ایام مکذره مفعول
در اکا طرف در ذکر نسیانک ضد یدر قال الله تعالی (واذکر ربک
اذا نسیت) بونده کلمه اذا دلالتیه نسیانک تحقیقنه اشارت واردر و لکن
فی الجملة نسیان ذکر دائمی منافی دکلدر و اوصافی نبویه ده کلور (کان
یدکر الله علی کل حالته) و عاده کلور (ذکرنا مانسبنا و علمنا ما جهلنا)
یعنی بونده فی الجملة نسیانی اثبات واردر اگر چه متعلق قرأندر و لکن
اذا نسیت ده متعلق حقد روسهوات نبویه دخی بویه در اگر چه انک
سهو و نسیانی افراد امتک سهو و نسیانی کبی دکلدر (صبح و صبح
حاجب شمسله افقک قرردیغی و قندر که اول نهار عرفی در و فجر
معناسنه دخی کلور که اول نهار شمس عیدر انکچون صبح صادق دیرلر
(شام اخشام وقتی که غروب بدن اعتبار از اول نور) تغافل بی غفلت ایکن
غفلت کوستر مکدر بوراده مراد حقیقت غفلتدر تنکیم شعرده کلور
(کیدر خاب تغافل دیده اردن دورا و اور برکون) مکذر کاف عجمینک
لاجل الضروره سکونیه نهی حاضر در مصدری کذشتن در واز کلمک
و بریدن بریره یکمک معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب
کذرد و کذارنده دیرلر (و بعضی لغاتده کلور که کذاشتن قوم مقسدر
مضارعی میگذارد کلور) و بمقامه مناسب اولان معنی بودر (آن ایام دن
مراد ایام عمر در که اتم اشارت تعظیمی مشعردر که ایام فاضله و اوقات
شریفه دیمکدر ایام بوانت جوقیدر که طلوع شمسدن غروب ده
اولان وقتدر اصلنده اون ایکی ساعتدر صکره اختلاف مشارق
و مغارب ایله زاید و ناقص اولدی (معنای بیت) بودر که صبح

واخشامی ذکر الله دن زنده طوت و احیایله زیرا زمان و مکان بیت
کبیدر که انلری حی کبی فلان ذکر در و کذلک نفس ذکر دخی اهمال
اولندیغی جهندن میت حکمنده در و آتی احیایدن ذا کردر انکچون
احیاء ذکر و احیاء اصول دیرلر (بعده ناظم قدس سره دیر که غفلتده
قومه و ترک ایتمه و یکورمه اول ایام شریفه بی که ایام عمر عزیزدر
و دیمشدر رکه (الوقت سیف قاطع) یعنی وقت انسان سیف قاطع کبی
نافذ و ماضیدر که تیر کلور بکر پس مرور ایتمزدن اول تدارک حال
لازمدر و انسان دارالاحزان اولان دنیادن خروجنه اغلزل آخر غفلتله
یکن دملرنه اغلر و تأسف ایدر زیرا عمر سرمايه در و غفلت اکا زیاندر
* یاد حق آمد غدای روح را * مرهم آمد این دل مجروح را *
یاد آمدک فاعلی و غذا مفعولیدر مرهم ایکنجی آمدک تحتند فاعلندن
حالددر غذا کسرله ما یوکلدر (یعنی ییجک نسنه در غده و غده
اول نهاردر و اول وقتده اکل اولسان طعامه غداء دیرلر فحله اخشام
اکل اولسانه عشاء دیدکری کبی فحله صکره هر طعامه غداء دندلی
تغلب طریقیله (روح دن مراد روح رواندر زیرا روح حیوانی نک
غذاسی اطعمه و اشربه در را تخصیص ایچوند ر روحک غذاسی
معناسنه و بعضی نسخده غذا این روح را دوشمشدر بوصورنده غذا
آمدک فاعلندن حال و را علامت مفعول اولور بور و حه معناسنه
(مرهم عریبدر که جراحت اوزرینه اور دقلری ملایم نسنه در تحریف
ایدوب ملهم دیرلر) اصلی رهمندر کسرله مطر ضعیف دائم معناسنه
پس مرهم ده مطر مذکور کبی لین اولغله مرهمی رهمندن مشتق
قلدیلر (مجروح جراحتلش یعنی برالتمش زیرا جراحت کسرله یاره در
(معنای بیت) بودر که ذکر حق روح انسانی نک غذاسی کلدی یعنی
جسد مطعومات و مشروبات حسیه ایله تغدی و تربی ایدوکی کبی روح
دخی ذکر و تسبیحله غذا لنور و آنکله نشو و نما بولور زیرا هر نسنه نک
غذاسی کندی مناسب وجهله در وحد یشده کلور که (ایکم منلی اتی
ایت عندر بی یطعمنی و یسقینی) زیرا ارباب معرفت بواطعام و سقنی
معنوی اولغله متل ایتمشدر که علوم و معارف و حکم ذوقیه در و ذکر
حق بودل مجروحده مرهم کبی کلدی یعنی کوکل که خنجر فراق و سکین

عشق و احتراق ایله مجروح اولمشدر انك مرهم و دواسی ذکر حقدر
(مرض قلبه شغادر توحید) قال الله تعالى (الا بدكر الله تطمئن القلوب)
یعنی اضطراب دل که مجروحك اضطرابنه بکزر انك سکونی ذکرله در
* یاد حق کر مونس جانت بود * کی هوای کاخ و ایوانت بود *
یاد بودك فاعلی و مونس مفعولی و بعد الجمله فعل شرطدر و حرف
شرط که کردر معناده بود اوزرنه داخلدر هوی ایکنجی بودك فاعلی
و نامفعولیدر که معناده اکا متصلدر تقدیری کی بودت یعنی بود ترا
هوای کاخ و ایوان و بعد الجمله جزاء شرطدر (مونس ایناسدن در که
انس و یرمکدر ضمله ایحاشك ضدیدر که وحشت و یرمکدر پس انس
و وحشت ضدان در) کی فتحله اسم استفهامدر چن معنیاسنه (هوی
آرزو و اشتها در تفصیلی باآلاده در هوای آخرنده یا اضافت ایچوندر
الف هوی نك یاسندن منقلبدر) کاخ کاف عربی و خاء معجمه ایله کوشك
و چار طاق و تماشاگاه که باغده یا بلش اوله (ایوان فتحله طاق بلند
و نشگاه پادشاهان و رواق که او ارکنك سقفی در و قاموسده کلور که
ایوان کسرله صفة عظیمة در پس بوندن معلوم اولدیکه ایوانك
فارسیده استعمالی فتحله و عریبده کسرله در) (معنای یت) بودر که
یاد حق و ذکر ذات مطلق سنك مونس جانت اولورسه و سکا انس
و حضور و یروب دفع وحشت و غفلت ایدرسه چن سکا قصر و سرای
و رواق و طاق و طمطراق قبوسی و آرزو و هوس و علاقه سی اولور
یعنی اولماز زیر باقی ایله مستأنس اولان فانیدن علاقه بی قطع ایدر
و ابرهیم ادهم کی تاج و تخت سلطنت صاحبی اولورسه ده ترك و تخرید
طریقه کیدر و حدیثده کیشدر که اگر امیر ذکر الله ده اولان فضیلتی
بلیدی امارتی کسرله یعنی بکلیکن ترك ایدوب درویش اولوردی
و اگر تاجر دخی اول معنادن آگاه اولیدی تجارتی ترك ایدوب ذکره
اشتغال کو سترردی و اگر برتسبحه نك ثوابی اهل ارضه تقسیم
اولنسه ایدی هر فرده اضعاف دنیا اجر دکردی (والله بضاعف لمن
یشاء * کر زمانی غافل از رحان شوی * اندران دم همدم شیطان
شوی * تقدیری کر شوی غافل زمانی از رحان دیمکدر که غافل
شوی نك مفعول و زمان غافله ظرف و از اکا متعلقدر اندر ایکنجی

☀

مطلـ

☀

شوی نك ظرفی و همدم مفعولیدر و بعد الجمله مصراع اوله جزادر
(زمانی ده یا وحدت ایچوندر زمان عند العرب لیل و نهارد در که یکر می
درت ساعتدر و بونك تفاصل کثیره سی وارددر محندن مطالعه ارله
(رحمن الله تعالی در که رحمت واسعة و انعام و افضالی جمیع اشیا به
شاملدر و بواسم شریف شمول و عموده اسم الله ایله برابردر شوقدر
واردر که جلالة نك مرتبه دخی دلالتی واردر که الوهیت جمیع مراتب
اسمائی جامعدر سلطنت کی اسم رحانده ایسه دلالت مذکوره یوقدر
(شوی فعل مضارع مخاطبدر مصدری شدن در اولق معنیاسنه
مضارعنده و اوزیاده ایدوب شود و شونده دیرل) (دم نفس حرکت
ایله که آغز دن و بروندن بدنه داخل و خارج اولان ریج در که نفس
انسانی به غذا کییدر انکچون انقطاع و انحباس ایله حیات منقطع
و جسد متلاشی و نفس مرده اولور) اندران دم زمان غفلته اشارتدر
(همدم مصاحب یعنی اش و یولد اش و نفس داش زیراهم مقارنته
دلالت ایدر پس ایکی کشی نفس المقده برابر اولسهل همدم دیرل
(معنای یت) بودر که اگر بر زمان قلیل رحانندن و ذکرندن غافل
اولوب غیره مشغول اولورسك اول غفلتك دمنده شیطان مصاحب
اولورسك زیرا حقندن مفارقت ایدن شیطان متوصل اولور شول
جهتد نکه انسان یا رحانده و یا ماسواده در چونکه ذکر رحانه
مشغول و توجهی اکا موصول اولیه ماسوائله مألوف و مستأنس
اولور یوایسه نفس و شیطانک ترین و اغواسنه دائر در پس بر نفسی
اضاعت ایلین شیطان مقارن اولوب اول نفس شیطانک کذر ایدیچك
بوقدر انفسی اضاعت ایده نك حالی نیجه اولور انکچون دیدیلر که
محافظه نفس لازمدر زیرا جائزدر که بر نفسده بر دولته نائل اوله که
سائر انفساده اول دولت مقدر اولیه و بونده اشارت واردر که عمر
انسان دید کلری فی الحقیقه انفسدر یوخسه ایام ولیالی و اسابع
و شهر و سنون دکدر فافهم جدا * مؤمنای ذکر خدا بسیار کوی *
تایبایی در دو عالم آب روی * مؤمنای مؤمن معنیاسنه ندادر زیرا آخر
اسمده اولان الف ساکنه گاه اولور که ندا علامتی اولور یا راکی که
ای یار دیمکدر ذکر کویك مفعولیدر بسیار اکا مفعول مطلقدر

☀

(اذ کروا الله ذکرا کثیرا) کبی آب روی بیابی نک مفعولید در دخی
اکا ظرفدر (بسیار کثیر معناسنه در شرحی مرور ایتشدر) (کوی کاف
عجمی ایله امر حاضر در مصدری گفتن در سو یتک معناسنه مضارعنده
فاواوه قلب اولنوب بریاء زیاده سیله کوید و کوینده دیرل و نعمة الله ده
کوییدن دخی گفتن کبی مصدر اولمق اوزره ایراد اولمشدر بوصورتده
قلب مذکوره حاجت قالماز ولکن فعل مغیرک مصدری معتد به دکلدر
یعنی انک اوزر نه برنسنه بنا اولماز زیر قاعده عجمه مخافدر و بعض
فضوللر هر فعلک مطلقا لفظندن مصدر اخذ ایدرلر وشولکه
بعض لغتده مندر جدر کوییدن کبی کثرت استعمال وشهرتسه بناء در
(بیابی مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در بولمق معناسنه پاییدن
دکلدر اگر چه نعمة الله ده درج اولمشدر فاما کوییدن کبی مصدر
فرعیدر اصلی دکلدر پس اصله کوره فاباء موحدیه به قلب اولنوب
مضارعنده یابد و باینده دیرل (آب روی بوز صوی یعنی حرمتلوزیرا
حرمتلوا دم بوزی صولی ورونقلو اولور کل سیراب وشاداب دیدکاری
کبی و برنسنه بی مدح اینسار صوینده در دیدکاری معنای مذکوره
راجعدر (معنای یت) بودر که ای مؤمن حقک ذکرنی چوق ایله
یعنی حق ذکر کثیر ایله ذکر ایله تنکیم قرآنده مواضع متعدده منصو صدر
تا که ایکی عالمده یعنی دنیا وعقباده حرمت وعزت بوله سن دنیاده
حرمت بودر که اهل ذکر بوزی نورلو ومحبوب القلوبدر وعقباده
حرمت بودر که درجانی عابددر تنکیم قرآنده بودخی مصر حدر و بوندن
فهم اولندیکه اهل غفلت ونسیان اولنلر ظلمت نفسک غلبه سیله
بی نور وفر قالمشرو ذلت بولمشدر در فافهم جدا * ذکر را اخلاص
می باید نخست * ذکر بی اخلاص کی باشد درست * اخلاص بایدک
فاعلی و ذکر مفعولی ونخست اکا ظرفدر ذکر بی اخلاص مبتدا
درست باشدک مفعولی وبعد الجملة خبردر (اخلاص خالص قلمقدر که
شوبندن صافی ایتکدر وگاه اولور که شوبی اولمبانه دخی خالص دیرل
اخلاص ترک ریاء ونفاق وقلبی شائبه نفسانیتدن حتی ملاحظه
اخلاصدن بله تحصیلدر (می باید بقاء موحدیه نک تقدیمی ایله فعلی
مضارع غائبدر مصدری بایستن در ترک اولمق معناسنه مضارعنده

مطالعه

✽

سین حذف اولنوب باید دینلور (نخست نون وحاء مجمه نک ضمحل بله
اول ونخستین اولکی در) باشدک مصدری باشیدن در اولمق معناسنه
(درست بتوندن که مقابلی شکست در (معنای یت) بودر که حق
ذکر ایتکه اول اخلاص کرکدر که انده حظ نفس وغرض وریاء ونفاق
اولیه زیر بی اخلاص اولان ذکر حق درست و صحیح او اور یعنی
اولماز و اعتبار بولماز بلکه سائر اعمال باطله کبی صاحبک بوزنه ضرب
اولنور اشته ذکر خالص حضورله وحقله اولان ذکر در غفلتسه
وخلقه اولان دکلدر یعنی ذکرده ملاحظه خلق شرکدر که صفات
نفسانیه نک بقاسندندر چونکه صفات نفسانیه محو اوله ذا کر
ومذکور حق اولور و بوندن فهم اولندیکه ذکر حق حقله اولان
ذکرک فوقنده در زیر حقله اولان ذکرده فی الجملة اثنبیت واردر
ذکر حقده ایسه بومعنی مفقود در زیر بودره جده عبد فناء مطلقدر
* ذکر باشد برسه وجهی بی خلاف * تاندانی این سخن را از کزاف *
ذکر فاعلدر باشد و بروی اکا متعلقدر این ندانی به مفعولدر از دخی
اکا متعلقدر (وجه وجهت بر در و طریق معناسنه دخی استعمال او اور
آخرنده یازنده در (خلاف وفاق ضدیدر) نا بوراده تحذیر ایچوندن
زهار معناسنه عربیده ایاک و اتق کبی تنکیم دیرل ایاک والاسد زیر
ابتدا وانتهای وتعلیل ودوام وکه معنای یتک بو مقامه مناسبتلری
یوقدر بعض نسخده تا برینه تو دوشمشدر فاما اولکسی انسیدر
و بوستانده کلور (الا تا نکرید که عرش عظیم) (بلرز دهی چون
بکرید یتیم) یعنی ظاهر اولان بودر که بویتده تاعنای مذکور ایچوندن
(کزاف کاف عجمینک ضمی وزاء هو زایله قولاینه ویهوده ولاف
دیمکدر که تعریب ایدوب جزاف دیرل بیع جزاف کبی (معنای یت)
بودر که ذکر اوج وجه و قسم اوزرله اولور یعنی اوج قسم اولد یعنی
بین العلماء اتفاق در آگاه اول و صافن که سن بوسوزی لاف وچکه
چالمقدن و کوزی بلید سن که انک وزنی واندازه سی اولیه بلکه ذکر
حقنه واقسامی خصوصصنده سوزم علم البقین دن و اتفاق علماء
بالله دندر که انده شک وشبهه یوقدر ناظمک قدس سره بوکلامدن
مرادی استماعله توصیه و تقریرنی تقویتدر زیر بعض اهل رسوم که

✽

جهلاء حکمنده در اذکاره متعلق اولان مباحثه منازعه وانکار
وسوه اعتقادون خالی دکلردر از احکم الله عن وجه الارض وضیق
علیه کل طول و عرض * عام را نبود بجز ذکر زبان * ذکر خاصان
باشد از دل بی کان * نام نبود مفعولیدر فاعلی جز فظنک مدخولی
اولان ذکر در زیر جز حرف استناد و بواسطه استثناء مفرغ
دیر که علی حسب العوامل معربدر عربی ایله تقدیری لایکون له ذکر
من الاذکار الا ذکر اللسان دیکدر که مستثنی منه حذف اوانوب عامل
مستثنی ایچون تفریع اولمشدر (بجزده باز آمده در (زبان فحله و ضمه
لساندر) خاصان خاصک جمعیدر خاص و عام بر برینک مقابلیدر
معناری با آلا ده در (کان کاف عجمینک ضمه ظن معناسنه در که ترک
صانودیر (معنای بیت) بودر که عوام ناس ایچون اقسام ذکر کردن
اولماز الا ذکر اسانی اولور که اکاذکر مجازی دیرلر زیر قلبی غافلدر
و خاصلرک ذکر بی شبهه کوکلدن یعنی ذکر قلبی اولور زیر قلبی
مذکور له حاضر در که اکاذکر حقیقی دیرلر و صورت معنادن لیدن
قشر کی در و اهل نفاق عوام له ذکر اسانی ده مشترکدر فاما خواص له
ذکر قلبی ده مشترک دکلدر زیر نفاق و غفلت خلوص و حضوره
مانعدر * ذکر بی تعظیم گفتن بدعتست * و اندران یک شرط دیگر
حرمتست * گفتن مبتدا ذکر انک مفعولی و بی تعظیم ذکرک صفتی
و بدعت خبردر و یک شرط مبتدا و دیگر صفت و اندران مبتدادن
حال و حرمت خبر و بعد الجملة ماقبانه معطوفدر (تعظیم عظیم یعنی
اولو طوتمقدر که فارسیده بزرگ داشتن ایله تعبیر اولور (بدعت کسر له
ابتداعدن اسمدر رفعت ارتفاعدن و خلفت اختلافدن اسم
اولدقلری کبی صکره دینده زیاده ده و نقصانده استعمال اولندی
زیاده دخی اگر کتاب و سنته مصادمه طریقیله اولور سه بدعت
قبیحه در که مردود درودین ده حدث دیدکلری بودر اگر شرعه
اصل صحیحی اولوب علی طریق التقرب ابتداع اولندیسه بدعت حسنه
دیدکلر بدر که مقبولدر و اکا حدث دیمزل بلکه سنت دیرلر زیر اسنان
علاماندر بواصصارده اکثر علماء ظاهر بدعت نه ایدوکن یلیوب شویله
بجهول فالمشدر انکچون خلق اراسنده اختلاف فاحش وارد در کلام

ناظمده قدس سره اولان بدعت ایله مراد بدعت قبیحه به لازم کلن
بطلاندر (اندر آن ده اندر ظرفدر آن اسم اشارتدر مشار الیهی ذکر در
شرط اصلده رانک فتحه سیله در علامت معناسنه صکره برشی بر شیشه
تسلیق ایتمکه که معلق به اولان شیئک وقوعیه له معلق دخی واقع اوله
شرط دیدیلر رانک سکونیه زبرا معلق به اولان نسنه نک حصول
معلقک وجودنه علامت کیدر مثلاً ان کانت الشمس طالعه فالنهار
موجود کی که نهارک وجودی شمسک طلوعونه تعلیق اوانوب طلوع
شمس انک وجودنه علامت قلمشدر (دیگر یا الله و یا سر بردخی در که
خیر معناسنه در) حرمت ضم و سکونله روا اولماقی و پرده سی بر تمامق
بومعنایه ایسه احترام و توقیر لازم کلور یعنی اول پرده سی مخرق اولقی
جائز اولسان نسنه بی هیئتو و حشمتو طو توب اکا کوره حقنی مراعات
و شانی تعظیمدر بونده ناظم قدس سره تعظیم ایله ظاهرده اسمنی
تعظیم و حرمت ایله باطنده مسنی توقیر مراد ایدر تنکم اسمنی تعظیم
کلور (سبح اسم ربک الاعلی) و مسماسنی تعظیمده کلور (سبحان ربک
رب العزت عما یصفون) (معنای بیت) بودر که بی تعظیم ذکر ایلک
و حقک اسم یا کنی یاد ایلک بدعت و باطلدر زیر اقرون الله تعظیمه
یاد ایدر لدی بی ادبک صکره کلن احداثده حادث اولدی پس
اسم شریفی تحریفدر مصون طوته و استهزاء و هزل کی سولیمیه
و عند التآدب و عند مضغ الطعام و حال غائط ده و مزابلده و مواضع
مستقذره ده و ملاهی و اغانی اوزرنه سولیمیه و قسمی من غیر مباله
اکشاراییمه و خیانت و رومح کریمه دن پاک اولمش دهان و لسانله ذکر
ایلیه و غلبه خوابده و اختلاط اصواتده و مشغول اولان قود یاننده دمیه
و غفلتله و معنی و حقیقتنه عدم و قوفله ذکر در تحریر ایلیه و کلام حق
کلام ناس یرینه قومیه و اسم الهی یاد اولسه جل جلاله و بونک
امشالی نسنه ایله مقابله ایلیه و اسم الهی ارضدن رفع ایلیه و دیوار
آرغنه صوفیه و علی هذا اسم شریفی ابتذالدن و جهر و اخفاده
لندن حذر و ذکرده برغیری شرط دخی حرمتدر یعنی مسماسنی
قلبنده مهاتلو طوتمقدر بوکا خود حضور دل لازمدر و الله تعالی
ذاتنده عظیم و صدور و قلوبده معظمدر پس اکا کوره ذکر ایتلودر

* ذکر خاص الخاص ذکر سر بود * هر که ذا کر نیست او خاص بود *
 ذکر رانک کسر سبیل استعمال عجم اوزرنه مبتدا در ذکر ثانی بود که
 مفعولی و بعد الجمله خبر در هر که هر کسی که تقدیر یله مبتدا در ذا کر
 بحسب المعنی نیست مفعولیدر و بعد الجمله مبتدایه صفت در او مبتدا
 و خاص بود که مفعولی و بعد الجمله خبر و بودنی بعد الجمله هر کسی به
 خبر در خاص الخاص الخاص الناس در عادتک مقابلی اولان خاصک
 درجه ده فوقنده در سر انسان قلبه ایداع اولمش براطیفه در که
 بدنده روح کبیر پس روح محل محبت و قلب محل معرفت و سر محل
 مشاهده در زیر بوسر الهیدر که اکا تجلی وجه خاص دیرل
 بوجهله عبده حق اراسنده واسطه یوقدر و اول وجه انک تجلی
 جمعی دن حصه سبیدر بوجهتدن مشاهده لازم کسه چشم سرله
 مشاهده اولنور حق حقله شهود دیدکاری بودر زیرا خلقله حق
 مشهود اولنور حق حقله شهود دیدکاری بودر زیرا خلقله حق
 قلبی نک باطنی در که ذکر حق در و ذکر قلبی ده معنای حضور و ایدر که
 اثبیتی مشعردر ذکر حق ده ایسه ذا کر و مذکور بر در فافهم جدا
 (خاصر خاء معجمه ایله خسارتدن زیان معناسنه پس خاصر اهل زیاندر
 (معنای بیت) بودر که اخص الخواصک ذکر ذکر سری در که ذکر
 قلبی نک فوقنده در و مشاهده حق اول مرتبه نک دیده سبیل حاصل
 اولور زیرا حق واجب الوجود در لسان و قلب و روح ایسه مخلوقدر
 مخلوق ایسه جانب خلقیندن حق کور زیرا میانده جهت جاع
 یوقدر بلکه جانب حقیقتدن کورر که سر الهی در وحدیت قدسیده
 کلور (سر انسان سری و سری سره) یعنی انسانک سری بنم سرمک
 ظاهری و بنم سرم انک سرمک باطنیدر و هر کس که حق تعالی بی
 هر نوجهله اولورسه ذا کر اولیه تجارت عمده زیانکار و وقتی اسراف
 ایدر و اکا غافل دیرل پس ابتداء یقطه ذکر لسانی و بعدده قلبی
 و بعدده سری ایله اولور که یقطه تامه در * هست هر عضو بحسب
 ذکر ذکر * هفت اعضا هست ذا کر ای پس * هر عضو بحسب
 المعنی هست مفعولی و ذکر فاعلیدر ذکر ذکر کی صفتیدر اورتاده
 یاء وحدت که نوعیت دلالت ایدر و صفتیه مانع دکلدر و اصل استعمال

عجم بود قوله مواضعه وجه مذکورله یا لله در (بحری دیگر کی هفت
 اعضا مبتدا و هست ذا کر خبر در زیر تقدیری ذا کرست دیمکدر که
 بوراده هست است یرینه در تکم کاهجه عکس اوزرینه در مرقطه
 تحسین لفظ ایچون اول کلمه به داخل اولور مر تراکی و چون دیمک
 او اور و لام جاره معناسنه کلور مر فلان فلانه و فلانک دیمکدر (عضو
 ضمه و کسر له عظیمه بله اولان لحم وافر دیرل جمعی اعضا کلور
 اعضاء سبعة دن مراد جبهه و بدین ور کتین و اطراف قدمین در
 انف جبهه ده داخلدر زیر عظمیری بر در و اعضاء مذکوره به
 مساجد دیرل کبدن انساندن مواضع سجود در بوراده مساجد مسجدهک
 جمعی در فقهله لا غیر کافی المغرب بعد ذا ناظیک قدس سره اعضایی
 تعمیدن صکره اعضای سبعة بی تخصیصی شرفندن او توریدر زیر
 مسجده ارکان صلاتک اعظمی در که حال اقتراب و مشاهده در پس
 جمیع اعضا و اجزاء لطیفه انسانیه ایچون ما خلقله وارد اول اعضا
 کندی ذاتلرنده مسجح اولد قلرندن ماعد انسان انلری وجه شرع
 اوزرنه استخدام لازمدر که اولکسی عبادت ذاتیه و ایکنجسی عبادت
 تکلیفیه در انکچون ایاک نعبد نون جعله ایراد اولندی تاکه جمله اجزایه
 شامل اوله فاعرفه (معنای بیت) بودر که اعضاء انسانیه دن هر عضو
 ایچون بشقه بر ذکر وارد یعنی اعضا نک نوعیتی کی ذکر لری دخی
 انواع در که هر برینک ذکر لری حاله مناسب اولان وجه اوزرنه در
 و جمیع اشیا دخی بواسطوب اوزرنه در انکچون برسالک اشیا بی کندی
 تسبیحی کی تسبیح ایدر استماع ایسه انک کشف خیالی در حقیق دکلدر
 زیرا هر برینک ذکر مخصوصی وارد که مکاشف اولان ذکر و تسبیحه
 مغایر در اشته الطرق الی الله بعدد انفس الخلائق سری بودر ای پس
 خصوص اوزرنه یدی اعضاء سجده دخی ذکر در پس اهل ذکر لری
 تعظیم ایدوب ما خلقله استخدام ایتک لازمدر زیرا سکا صوفی
 اولان نسته نک غیریدن حق اقوادر فافهم جدا * یاری هر عاجز آمد
 ذکر دست * ذکر پاخویشان زیارت کردنت * یاری مبتدا و همزه
 توسل ایله مابعدنه مضافدر ذکر دست آمدک تحتیده یاری ضمیردن
 حالدر و بعد الجمله خبر در ذکر یا مبتدا و خویشان زیارتک و زیارت

دخی کردینک مفعولی و کردن مبتدایه خبر در (یاری اعانت در عاجز
 قادرک ضدیدر بحزن فتح عین و ضم جمله برنسنه نک مؤخریدر
 بردالجزکی که قبش آخرنده کلور بحزن که قدرت مقابلیدر اندن
 مأخوذ در زیر تا آخر امور مؤدیدر (خویشان خاء مجبه نک کسری
 و واور سبیله خویشک جمیدر خصم قوم معناسنه (زیارت زور دندر
 فتح و اوله میل معناسنه زیرا زائر اقربا و اصدقا سنک ملاقاتنه
 میل ایدر و یا زور دندر جور و زنی اوزرنه که وسط صدر در زیر
 زائر مزورک مواجهه سنی قصد ایدر (معنای بیت) بودر که دستک
 ذکر ی خلق عاجز نه اعانت کلدی یعنی دستله بتن ایشلرده عاجز نه
 ال یاردمی اینرسک الکی ما خلق لهنده استعمال ایش اولورستی والک
 دخی ذکر ایش اولور و پای یعنی ایاغک ذکر ی اقربا و اصدقا یی
 زیارت ایتکدر زیرا حرکتله زیارت و حرکت دخی ایاقله اولور پس
 ایاغک ما خلق لهی بودر اگر بی دست و پا و زیاده اعرج اولور سه
 معذوره حرج اوله مغله اعانت و زیارت ساقط اولور و زیارتی اقربا به
 تخصیص ایتدوکی شرفندن و صله رجدن اوتوری در والاعلماء بالله
 و اخوان فی الله دخی زیارت اولور * ذکر چشم از خوف حق
 بگریستن * باز در آلاء اونگریستن * ذکر چشم مبتدا و بگریستن
 خبر و از اکامتلقدرباز کبر و معناسنه در یعنی و بردخی دیمکدر
 در نگریسته ظرفدر اوحقه اشارتدر چشم کوزدر که قیاق و کر پک
 آنده داخلدر خوف توقع مکرر هدر که اوراده یا علامت عظمتنه
 و یا معلومه اوله بوراده مراد عذاب حقدن خوف و یا جلال و هیبتندن
 خشبتدر (گریستن کاف بحمینک کسریله اغلقدربوراده وزن ایچون
 اسکان اولور مضارعنده سین حذف وراء اسکان اولوب کرید
 و کرینده دینلور اولنده باء عربیه مکسوره ادات توسلدر که افعال
 و مصادراوانه داخل اولور که علامت اشتقاقدر (آلاء الیک جمیدر
 همزه نک فتحی و لامک سکونیه نعمت معناسنه و دخی غیری وجه
 اوزرنه جمع و و بعضیلر دیدیلر که آلاء نعم ظاهره و نعماء نعم باطنه در
 مثلا یدین ورجلین و امثالی آلاء دن و قوتلری نعمادندر و اغدیه
 جسمانید آلاء و علوم و ادواق نعمادر و حدیثه کلور (تفکروا فی آلاء الله

ولا تفکروا فی ذات الله) یعنی آثار ظاهره به نظر اید و ب اثر دن مؤثره
 استدلال ایدیکوز و حقائق اسمایه مطلع اولوکز فاما ذات الهیهده
 تفکر ایتکوز زیر نظر عقلی ایله ادراک اولور مقوله سی دکلددر (نگریستن
 نونک کسره سی و کاف بحمینک لاجل الضروره سکونیه بافق نظر
 و التفات معناسنه نگاه کردن کبی مضارعنده سین حذف اولوب نکرد
 و نگرنده دینلور و بوندن فهم اولور که نگریستن ده یا اشباع
 طریقیه له در اصلی نگریستن در (معنای بیت) بودر که کوزک
 ذکر ی الله تعالی نک عذاب و عقابی خوفندن و جلال و هیبتندن
 اغلقدربتکم تأثیر و عارفلر کر یان اولور لکر و یعنی آلاء حقه دیده
 عبرتله نظر ایلکدر در تکتکم قرآنده کلور (فانظروا الی آثار رحمة الله)
 وینه کلور (فاعتبروا یا اولی الابصار) وینه کلور (سنزیم آتانا
 فی الافاق و فی انفسهم) پس مقتضای نظر مشاهد مجرده دکلددر بلکه
 اعتبار و اطلاع حقا بقدر و علم نجومک فی الجمله مرخص اولدیغی
 (ویتفکرون فی خلق السموات و الارض) مضموننده داخل اولغله در
 الحاصل تفکر ایتک خلقه کوره در حقه کوره دکلددر انکحون خلقه
 تقید ایتدی زیر فکر طبیعی خیاله مصاحبدر خیال دخی محسوساتندن
 اخذ ایدر و عقل فکر طبیعی نک فوقنده در پس ماده حسدن اخذ
 ایتسه دخی عقلیات و روحانیاتی ادراک ایتک شانتدندر و لکن معتبر
 ولان عقل قدسی کلیدر یو خسه عقول جزئییه دکلددر و فوق العقل
 اکشف مرتبه سی واردر امور معنویه آنکله ادراک اولور * استماع
 قول قرآن ذکر گوش * تا توانی روز شب در ذکر گوش * استماع مبتدا
 ذکر خبریدر تامادام معناسنه مصراع ثانی آخرنده گوشه ظرفدر توانی
 مضارع مخاطبدر مصدری توانستن در قادر اولمق معناسنه مضارعنده
 سین حذف اولوب تواند دینلور تانک دخوالیه مصدر یته نحول ایدر
 عربیده مدة قدر نک دیمکدر روز و در گوشه ظرفدر در استماع قصدله
 سماع در یعنی قولاق طوتوب دکلددر (سماع اعمدر قول قرآنندن مراد
 تلاوت قرآنندر گوش اول کاف بحمینک ضمیمه فولا قدر و گوش ثانی
 کاف عربی نک ضمیمه امر حاضر در مصدری گوشیدن در دور شمع
 و چالشمق معناسنه (معنای بیت) بودر که تلاوت قرآنه قولاق

ملوتوب دكلك قولاك ذكري در زيرا قرآن فلك جمع ذاتي دن
 فلك سمع صفاتي به نزول ايتشدر پس لسان تلاوت ايجون
 اولديغي كي سمع دخی استماع ايجوندر و حديث و كلمات كبار
 دخی لازم الاستماع اولمقدسه قرآنه منضم و ملحقدر ايتدی
 مادام که قادر سن کچمه و سکوند ز ذکره چالش و اعضا
 وجوارحکی دخی اعمال ايله * اشتیاق حق بود ذکر دلت * کوش
 تاین ذکر کرد حاصلت * اشتیاق بودک فاعلی و ذکر مفعولیندر
 کوش کاف عریله امر حاضر در تنکم مرور ایتدی تا تعلیل ايجوندر
 انتهائ غایت ايجون اولمغه تحمیلی وارد در این ذکر کردک فاعلی
 حاصل مفعولیندر حاصل تاء خطابه مضافدر و جائزدر که تاء خطاب
 بحسب المانی گردد کله سنه لاحق اوله (اشتیاق هوی و محبتک قلبیه
 حرکت و هبوب و انبعاثدر شوق کی و لکن فرق بودر که شوقده غایب
 حاضر اولیحق قلب ساکن اولور اشتیاقده ایسه ساکن اولماز بلکه
 محب محبوبه ملاقاتله فرح و سرور مزید اولور و مطالعة حال ایتدیکه
 محاسن افزون اولور و دیداره طویمق اولماز (کرد کاف عجمی ايله
 فعل مضارعدر مصدری کشن در شدن معناسنه کردیدن دخی لغتدر
 دونک معناسنه که لازمی تحولدر یعنی بر حالدن بر حاله دونک که
 صیرورتدر (معنای بیت) بودر که اشتیاق حق سنک قابکک ذکر
 اولور یعنی شول کسه که جمال حقه مشتاق دکلدر انک قلبی غافلدر
 ذاکر دکل پس چالش بو ذکر قلبی سنک حاصلک و یا سکا حاصل
 اولمقدن اوتوی و یا خود بومر تبه منتهی اولنجیدک اجتهاد ايله
 زپرا عاشق و مشتاق حق اولیان انسان حیوانی اولور حقیقی دکل
 نفس حیوانیه به ایسه عذاب اولور فاما اهل عشق و شوقه عذاب
 اولماز و حقه وصوله طریق عشق در غیری یول یوقدر و سرخلافت
 اکا منوطدر فافهم جدا * آنکه از جهلست دائم در کار * کی حلاوت
 یا بداز ذکر آله * آنکه انکسی تقدیر یله مبتدادر جهلست ده تا کاهه
 قیددر تقدیری در کاهست دائما از جهل دیمکدر که در محذوفه متعلق
 اولوب عرییده کی ظررف کی ماقبلنه صفت و یا صله اولور از ظرفده
 اولان استقراری تعالیدر حلاوت یا بدک مفعولی و از حلاوته متعلقدر

و بعد الجملة مبتدایه خبردر جهل نفسک علمدن خلویدر کاه اولور که
 لا علی سبیل الذم ذکر اولور (بحسبهم الجاهل اغنیاء من التعفف) کی
 زپرا بوراده جاهل ايله مراد انارک حالمه واقف اولیان دیمکدر کلام
 ناظمده قدس سره جهل ايله مراد جهل مذمومدر که حقوق الله
 و حقوق عباد بلامک و یا سوء اعتقاد اوزرنه اولمقددر (حلاوت حلوک
 لذتیدر حلو مرک ضدیدر که طنلو و آجی دیمکدر) یا بد مضارعدر
 مصدری یا فتن در بولمق معناسه تنکم مرور ایتدی (اله الله تعالی در
 و لکن معرف الله تعالی دن غیری اوزرنه اطلاق اولماز تنکم قرآنده
 کلور (عل تعلم له سمیا) له منکر ایسه اطلاق اولور هل من له غیر
 الله و امثالی کی لا اله الا الله ده اولان منکر معبود بالحق معناسنددر که
 اصلی الله الاله در (معنای بیت) بودر که اول کسه که جهلی سببیه
 دائما کاه ايجنده مستقر و راستخدر اله حقک ذکرندن چن حلاوت
 و لذت بولور یعنی بولماز زپرا استغفهام انکاریدر و بوندن معلوم
 اولدیکه جهل بالا حکام و بالله باعث نکامدر و کاه مجیدر و حجاب
 غفلتدر و غفلت مانع ذوق ذکر در زپرا غفلتله ذکر مجتمع اولماز ذوق
 زده قالدی اشته بوسه بیدن عوام ناسده ذکر اولماز و اولسه دخی
 حلاوت بولماز و بوسره اشارت ايجون قرآنده کلور (واذا ذکر الله
 وحده اشأ زت قلوب الذین لایؤمنون بالآخرة و اذا ذکر الذین من دونه
 اذاهم یستبشرون) و العیاذ بالله من ان یکون ذوقا و فرحنا تمسوا
 * خواندن قرآن بود ذکر لسان * هر کرا این نیست هست از فلسان *
 خواندن بودک فاعلی و ذکر مفعولیدر هر کرا انک تقدیری هر کسی که
 اورادیمکدر که هر کسی مبتدا و این مبتداء ثانی و نیست خبر و بعد الجملة
 مبتداء اوله صفتدر اوراده را لام جاره معناسنه نغیه متعلقدر و هست
 هر کسی به خبردر و از اکا متعلقدر (خواندن خاء معجمه نک ضمی و و او
 رسمیه الف ثابتدر و قومق فارسی ترکیبی کی مشترکدر و دعوت
 معناسنه کلور (لسان جارحه و قوت جارحه در تنکم قرآنده کلور
 (واحل عقد من لسانی) مقصود لسانک قوتندن عقده بی حل ايله
 دیمکدر زپرا عقده نفس لسانده دکل بلکه قوتنده ایدیکه نطق انکله
 حاصل اولور (هست بوراده است یرینه در بحسب المعنی تقدیری

از مفلسانست دیمکدر (مفلسان مفلسك جمع در فلس سکون لامه
منغر دید کلریدر ماضیسی افلس کلور مالی قالمیوب دراهمی فلوس
اولدیغی وقتیده و یا خود بر حاله اولسه که یاننده فلس به بولمسه
وقاضی فلان کسه بی تفلیس ایتدی دیرل افلاسنه حکم ایتدی معناسنه
افلاس سفلس اولمقدرد (معنای بیت) بودر که قرآن او قومق اسانك
ذکری اولور جمع ذکار واسماء دخی قرآنده مندر جدر هر کس که انك
ایچون تلاوت قرآن معناسنه ذکر یوقدر اول کسه قیامت مفلسلرندرد
زیرا قرآن او قومق مؤمنلرک سرمایه سیدر که تجارت آخرت انك
نظمینی ذکر و معناسیله عمل ایتکله اولور پس بو تجارتدن محروم اولان
مفلس و بی مایه قالور و خسارت عظیمه بولور * شکر نعمتهای حق
میکن مدام * تا کند حق باتو نعمت رامدام * شکر میکن کله سنك
مفعولیدر مدام اکا ظرفدر زیر امدام اصلنده مطر دائم در بوراده
مطلق دوام مراد در حق کنده فاعل و باتو اکا متعلق و نعمت
مفعول اول و تمام ثانی و بعد الجماله تعلیلدر تمام اصلنده اتمام در که
مصدر در زوایدی حذف اولمشدرد و قرآنده کلور (ثم آیتنا موسی الکتاب
تماما) ای اتماما للكرامة والنعمة كما فی الارشاد بقیة مفردات بالاده
شرح اولمشدرد (معنای بیت) بودر که حقك نعمتلر نه دوام اوزرنه
شکر ایله تا که حق دخی سکا (لئن شکرتم لازیدنکم) نعمتی مزید و اتمام
ایلیه بوراده نعمتها دیو نعمتی جمع ایراد ایلدی زیرا نعم الهیه (وان تعدوا
نعمه الله لا تحصوها) و فقیحه غیر محصور در و شاکره لازمدر شکر
بعض نعمه تخصیص ایتیه بلکه ظاهر و باطن انواع نعمه تعمیم ایلیه
تا که هر بری ایچون مزید حاصل اولوب نعم کبی شکر دخی تام اوله
قال الله تعالى (واسبح علیکم نعمه ظاهرة وباطنة) وقال (وقل لیل
من عبادی السکور * حد خالق بر زبان دارای پسر * عمر تار باد
ندهی سر بسر * حد دارك مفعولی و برا کا متعلقدر عمر دخی ندهی نك
مفعولی و بردخی اکا متعلقدر سر از سر تقدیر یله در نكمر مرور ایتدی
حدك متعلق اعمدر که نعمته و غیریه شاملدر و موردی خاصدر که
لساندر (خالق خلقتندر که ترکیب اجزا و تسویه اجسامدن عبارتدر
وعند الصوفیه وجودك ماهیاته اقترانیدر (دار امر در داشتن دن که

صافلق و حفظ ایتك معناسنه در (ندهی مضارع مخاطب منی در
دالك سکونی لاجل الوزن در مصدری دادن در مضارعننده الف
هایه قلب اولوب دهدودهنده دینلور (ده کسرله امر در) سر بسر
از سر تابسر تقدیر یله باشند باشه و اوچدن اوچه دیمکدر نكمر مرور
ایتدی (معنای بیت) بودر که ای پسر سنی خلق ایلین مولانك حد
وشکرینی زبانك اوزرنه طوت و انکله رطب اللسان اول و جمله اوقانده
انی حفظ وضبط ایله تا که بالکلیه عمر کی بر باد ایتیه سن و هوایه
صاورمیه سن زیرا عمر که بی ذکر و بی حد و ثنا کذر ایده هوادر یعنی
فائده دن خالی در و ذکر و حدك فائده سی حقه ارتباط و نعمت وجوده
حدله مقام محمودیه وصولدر زیرا حامد حقك محمودیدر ذا کر
مذکور ی اولدیغی کبی * حد حق را بر زبان بسیار دار * تاشوی
از نار حرمان رستکار * حد دارك مفعولیدر بر حده متعلقدر بسیار
بحسب المعنی دارك مفعول مطلق در رستکار شوی نك مفعولی و از
رستکاره متعلقدر و جمله سی تعلیلیه در (حرمان منع معناسنه در
محروم ممنوعدر رزقه و سعی اولیان و خیردن ممنوع اولان حقننده
استعمالی کثیردر بوراده مراد اجر و ثوابدن محرومیتدر که آتیه بکرز
زیرا مرزوقیت جتنده و محرومیت جهنمده اولور (رستکار قورتلش
خلاص اونش معناسنه نكمر انك و بقیة مفرداتك شرحی بالاده در
(معنای بیت) بودر که حد حق زبانك اوزرنه چوق طوت یعنی
حد کثیرله حقه حد ایله تا که محرومق آتشدن خلاص اوله سن
یعنی نعم الهیه به علی الدوام حد ایدرسك جنات عالیله ده اجر جزیل
و ثواب کثیر بولور سن و سرا و ضراده حامد و نون اولوب محاسبه دن
قورتلور سن والا آتش حرمانده معذب اولور سن و ضیقده قانور سن
و دیمشدر که فرائض وجود واجب و توافل وجود ممکن مقابله سنده
شکر در پس بویکی وجودك سر نه واقف اولان عارف لسانی مورد
شکر ایتدوکی کبی ارکاتی دخی مصدر اعمال ایدوب فرائض و توافل ایله
حقه تقریدن خالی اولماز و اگر بواسطوب اوزرنه شکر دن دور اولور سه
حقدن بعید اولور و قرب و ممتازات بولماز و منزلی نار حرمان و بعد
اولور * لب مجنبن جز بند کر کرد کار * زانکه پاکانرا همین بودست کار

* لب مجنبانك مفعولیدر جز استثناء مفرغدر تقدیری مجنبان لب
بجزیری الابد کردیمکدر همین ادات قصردر انجق معناسنه بودست
مقدم خبر و کار مؤخر مبتدادر پا کارا کاری تعلیلدر زیر را لام جار
معناسنه در (مجنبان نمی حاضر در مصدری جنبانیدن در دیرتمک
تحریرك معناسنه لازمی جنبیدن در تحرك معناسنه که دیرتمکدر) کرد کار
فعال معناسنه در زیر کرد کاف عربی نك کسر یله ایشدر تکم دقایقه
مسطوردر (و کار کاف عجمی ايله ادات مبالغه در که مشتقات و بعض
اسما و آخر نه لاحق اولور پس کرد کار حق تعالی در که فعال لما یزیددر
سؤال اولور سه که اولان کرد در فتحله زیرا کردن ایلک و اشلیمکدر
کرد انک ماضیسی در که اشلدی دیمکدر جواب بودر که بعض افعال
واسما وارد در که علمیه نقل و یا ترکیب اولند قده تغییر اولنمشدر
بوجهندن لغاتده کرد کاری کسره باینده درج ایشدر در مثلاً فرا
دیرل فتحله اصلی فراردر کسرله و کردون دیرل فتحله اصلی کرددر
کاف عجمیله که دگر می دیمکدر پس کا فتحه دن کسره یه و کا عکس
ایتمک قاعده عجمدر و لسان عربده دخی تغییرات نسب دیرل مشهوردر
و بومعنادن غافل اولان جاهل کرد کاری فتحله تصحیح ایدوب جمهوره
مخالفت ایش و قصور عقلی سببیه خطا یولنه کیشدر) پا کان
پاکک جعبدر دنس معاصی و تعلقاتدن ظاهر دیمکدر (بودست
اصلنده بوده است در که بوزده اسم مفعولدر آخرندن هاء علامت
واستک اولندن حذف و بری برینه وصل اولنمشدر) کار کاف عربیله
ایش معناسنه در (معنای بیت) بودر که دوداق دیرتمه اشیادن
برنسنه ايله الافعال لما یزید اولان الله تعالی نك ذکر یله تحریک ايله شول
سبببنکه معاصی و تعلقات فانیه چرکندن طهارت بولنله کار انجق
بواولمشدر یعنی انلرک ایشلری دائماً غزلرنی خیره و ذکره اچقدر فضول
کلامه دکل زیرا فضول مسئولدر پس اگر پا کلردن ايسک اغز که پاک
اولان ذکر و تلاوت و کلمات خیری ال مساوی و مالا یعنی بی بالکلیه ترک ايله
* بر همه کس نيك باشد چار چیز * باتو کویم یاد کیرش ای عزیز *
چار چیز باشدك فاعلی و نيسك مفعولی و برا کا متعلقدر همه کسه
مضافدر کل ناس معناسنه باتو ما بعد نده فعل مضارع تکلم

مطالعه



و حده به متعلقدر کیرش ده شین مفعول اول و یا ثانیدر کیر کاف
عجمیله امردر مصدری گرفتن کلور مضارعنده باز یاده سببه کیرد
و کیرنده دیرل بقیه مفردات ظاهر و سابقدر فاعرفه (معنای بیت)
بودر که درت نسنه جمله ناس و جمیع مؤمنین اوزرنه کوزل
اولور و خوب کلور سکا ای عزیز و شریف اول درت نسنه بی
سویله یم آنی یاد ايله و خاطر کرده طوت و عمل ايله تا که اهل دین اچنده
خوب و محبوب اولاسن و عند الله و عند الناس رغبت و اعتبار بولاسن
* اول آن باشد که باشی داد کر * هم ز عقل خویش باشی باخبر *
اول مبتدا آن باشدك مفعولی و بعد الجملة خبردر داد کر باشی نك
مفعولی و بعد الجملة ما قبلته صفتدر و که لفظی موصوف و صفت
میاننده رابطه در هم معیت فاده ایدر و لکن مالی و او عاطفه معناسیدر
از دن مخفف حرف جر در متعلق ایکنجی باشد ر باء خبر دخی اکا
متعلقدر داد کر عادلر زیرا داد عدلدر و کر کاف عجمینک فتحله
ادات فاعلدر چی معناسنه خبر اخبار و اعلامدن حاصل اولان علمدر
(معنای بیت) بودر که اول درت نسنه نك اولی اول اولور که عادل
اولاسن یعنی خلقتك اجانب و اقاربی ايله عدله زندگانی ایده سن
و هیچ بر مخلوقه ظلم ایتمیه سن بلکه کندی وجود نده دخی اعضا
و قواکی تعدیل و تقویم ایده سن و هر برنی ما خلق لهنده استعمال
ایلیه سن و الانفسکه و اجزاء وجود که ظلم ایش اولور سن رای ایشه
رعیتدن مسئولدر هم کندی عقلندن خبر ايله اولاسن یعنی اول چار
چیزك بری دخی بودر که عقلك باشکده اوله تا که دیوانه معامله سی
و بد کا راق ایتمیه سن زیرا خفت عقلله ناسزا کار بسیار اولور
* باشکیبایی تقرب کردنست * حرمت مردم بجای آوردنست *
تقرب کردنك مفعولی و یا تقربه متعلقدر و کردنست مبتداء محذوفه
خبردر که سوم و یا ثالث در اول قرینه سببیه آوردنست دخی
بویله در که و یا چارم و یا رابع تقدیر اولنور حرمت آوردنك مفعولی
و بجای دخی اکا متعلقدر بعض نسنده حرمت برینه خدمت
دوشمشدر شکیبایی ده شین مجله نك کسر یله شکیبیدن لفظمندن
صیغه مبالغه در زیاده صبر ایدمی معناسنه عرییده صبور کی اخرنده



یاء اولی اصلیه و ثانیه مصدریه در شکب لوق صبرایتمکدر و دقایقه
کلور که حرف یا معنای مصدر ریت افاده ایتمز زیرا اسماء جامده ده اول
معنی بولتمز لغت فارسی ده اول معنای افاده ایدن نون ساکنه در که
آخر فعل ماضی به لاحق اولور کردن کبی زیرالسان فارسیده فعل ماضی
اصل و مصدر اکا تا بعد و بونون مصدریه نك مدلولانك یاء وصفیه
و نسبتك مدلوله بعض موادده قریبی اولمغین حرف اولی نك مدلولانی
حرف ثانیه نك مدلول معنای مثلاً شکبیدن ده اولان معنای مصدری
شکبایی ده اولان معنای وصفیه مثله در ارالنده فرق دقیق در که
نصار یافته ن ظاهر اولور مثلاً شکب اول حالتك اسمیدر که لغت عربیده اکا
صبر دیرلر (شکبیا صبر اولور شکبایی صبر اولور شکبیدن صبرایتمک لکدر
شکبینه صبرایدی در شکبیده کی صبرایدی لکدر اتمی بوفقیه ظاهر
اولان بودر که عبارتده فی الجمله فرق بولتمق معنی و مالده اتحادی منافی
دکدر و جامد دخی مشتق ایله مؤل اولیحق مشتق حکمنده اولور مثلاً
مردی ارلکدر سردی صوفقه در بدی کله سنده یایی کرک نسبت
و وصفیت ایچون اخذ ایله و کرک مصدریه طوت مراد اساتدر (تقرب
قریب اولوق و قرب طالب ایتمکدر مقصود اسباب سعادتله عیدك حقه
قریدر و نتیجه سی انکشاف حجابدر که قاب قوسین مرتبه سنه ناظر در
پس قرب دیدکری قوسینك خطی کیدر حرمت احترام و تعظیمدر
نتکم مرور ایدی (معنای بیت) بودر که اوچنجسی زیاده صبرلو
اولوق ایله حقه تقریدر یعنی کرچه حقه امور مقریه چوقدر و لکن
صفت صبرله اتصاف کبی یوقدر زیرا صبرك اولی و آخری سلامتدر
آخری سلامت اولدیغی نامهر در نتکم صبرله قورق حلوا اولور دیرلر
مشهور در و اولنك سلامتی بودر که صبرله انفس و آفاقده آفادن
خلاص اولور یعنی نفسنك شرنیدن خلاص اولدیغی کبی صبر سزاق
ایله خلق جانندن متوجه اولاجق بلادن دخی مصون اولور
در دنجسی آدم اوغلنك حرمتی برینه کتور مکدر و هر کسه مقامه
کوره تعظیم ایدوب خوش کور مکدر مکر که اهاتی موجب بر معنای
شرعی اوله و یا خود خدمت ایدوب مصالح عبادده بولتمق در که اعمال
فائده نك بری دخی خدمتدر * چار چیز دیگر ای نیکو سرشت *



* هست از جمله خلایق نیک زشت * چار چیز مبتدا و دیگر صفتیدر
نیکو سرشت صفت مشبهه در که سرشت نیکونك معناده فاعلیدر
هست معناده ماضی در عربیده کال کبی زیرا ایکسی دخی وجوده
دلالت ایدر نیک زشت انك مفعولیدر و بعد الجمله خبر در نیکو کوجکدر
(سرشت مزاج و طبیعت و خوری در واسم مصدر در یوغرش معناسنه
زیرا سرشتن یوغر مقدر مضارعند یا زیاده ایدوب سریشد
و سریشده دیرلر نیک بودر مقابلی بد در که برامز در زشت چرکین در
مقابلی نیکو در بوراده نیک قاتی معناسنه در (سخت زشت کبی نتکم
ترکیده دخی مستعملدر که ابو چرکین و ابوبد سنه در دیرلر قاتی
چرکین و بد معناسنه و لکن ناطیک قدس سره سخت پرینه نیک
ایراد ایتدیکی زشته مقارنتندن اوتوری در که ضدینی جمع کبی در پس
نیک ایله زشت اراسنده و او عاطفه یوقدر (معنای بیت) بودر که
ای کوچک نهاد لوکه طبیعتی ایلو کله تخمیر اولمده در بشقه
درت سنه دخی وارد در که جمله ناسدن ابو قبیح کله در یعنی
قاتی و زیاده چرکین در که هر کیمده که اول درت خصلت ذمیه
بولنورسه کندی دخی خلق اراسنده مذموم و عندالله مغضوب
اولور زیرا ذمائم خصمان سبب غضب رب ملک متعالدر
* زان چهار اول حسد کینی بود * زان کذشتی عیب خود بینی بود *
زان چهار مابعدندن حاندر زیرا عربی ایله تقدیری الاول منها
دیمکدر پس اول مبتدا در حسد کینی بودك مفعولیدر و بعد الجمله
خبر در زان مابعدنه متعلقدر زان کذشتی معناده و الثانی برینه در
و یا و بعد دیمکدر و یا خود شرط و جزا تقدیرنده در که فاذا تجاوزت
عنه فالشانی یکون هو العجب دیمکدر عجب بودك مفعولیدر خود بینی
عجبك صفت کاشفه سیدر تقدیری عجب که خود بینی است دیمکدر
زان اصلنده ازان در انت الفتنك مدیه و زنجیون تخفیف و درج
اولمشددر چهار جیمك فتحیه در تدر چهارشنبه یوم احدك در دنجی
کونیدر انکچون عرب یوم احد و یوم اثین و یوم ثناء و یوم اربعاء
دیر زیرا بری اردنجسه خلق اولمشددر و عجم یکشنبه و دوشنبه
وسه شنبه و چهارشنبه دیر کویا شنبه که جمعه ایتسیدر اندن صکره



متعاقبه و مرتبه اولان ایام در که آخری پنجشنبه در که پنج ش در
عرب یوم خمس دیر که خمس دخی بشدر حسد کینی ده یا مصدریه در
حسد کینی اصلند حسد آکین در الفک مدی و کاف عجمینک کسر یله
عند التریب الف حذف اولمشدر آکین یصدق ومندر و یورغان
کیلرک ایچنه طولدر دقلری نسنه در که عرب حشودیر (نمکین غم
طولش و نمکین یاش طولشدر حسد اکین حسد طولشدر حسد اکینی
حسد طواو لقدر یعنی قلبی حسدله طولقدر و بعضیلر کین لفظنک
مخفف اولدیغن بلیوب (کین ادات نسبتدر دیمشدر فاما صحیح دکلدر
بلکه ادات نسبت اولان ین در (مثلا زرین دیرلر التونه نسبتده زیر
یاننسبت ونون تا کید نسبت ایچوندر) کذشتی ماضی مخاطبدر مصدری
گذشتن و گذاشتن در و آز کک وصالی و یرمک و یریردن بر یرمک
معنارنه مضارعنده شین رایه قلب اوانوب کزرد و کذارد و کزرنده
و کذارنده دیرلر (عجب عینک ضعی و جیمک سکونیه کندی و رآینی
استعظام ایلوب منعمی و توفیقی نسیاندر) خودینی ده یا مصدریه در
خود بین وصف ترکیبدر اصلنده یننده خوددر کندی کوریچی
معناسنه خودینی کندی کوریچی لکدر (معنای بیت) بودر که اول
درندن اولکسی حسدله پر اولمطلق اولور یعنی دشمنی اولان کسه نک
نعمتی زائل اولوب کندنه اولدیغن استمکدر بو ایسه فی الحقیقه
کفر در زیرا الله تعالی نک حکمتی جهلندن و حکمنه اعتراضدندر
و بو حسدی یکس کردن صکره اول درت خصلتک ایکنجسی عجب
دید کلری عجم اندن خود بین لک و ترک کندن کور یجیلک ایله تعبیر
ایدر و کندن کورمک حتی نسیانندن توفیقی عدم ملاحظه دندر
و بونده شایه اعتراضال وارددر یعنی طائفه معتزله عبد افعالی کندی
خلق ایدر دیوب خلاقی نسیان ایتدکاری کبی معجب بنفسه و برآیه
دخی افعالی کندنه اضافت ایتش اولور توفیق و ترتیب اسباب ایسه
حقنددر پس تأثیر و خلق حقندن اولیحق غیره نظر ایتمک کرک
کندی نفسنه و کرک آخره باطلدر * خشم را دیگر فرونا خور دنست
* خصلت چارم بخیلی کردنست * خشم فرونا خوردنک مفعولی
و دیگر مبتدا و فرونا خوردن خبر در خصلت مبتدا و چارم انک صفتی

و بخیلی کردنک مفعولی و کردن خبر مبتدا در خشم فتح خاء معجه ایله
اصحدر اگر چه کسرله مشهور در اسم مصدر در قافیتی معناسند که
عرب غضب دیر خشم آلو و غضبیه طولش کسه (دیگر غیری و بردخی
(فرواشغه فرو خوردن بر صوبی بوتمق فرو بردن و فرو آوردن کبی
فرونا خوردن بر صوبی بوتماق و اشغه بطنه المامق بوراده مراد
غضبی بوتمق یعنی کری رد ایتک و حبس ایتک معناسنه در که عرب
کظم غبط دیر (خصلت فضیلتده غالبدر کاه اولور که رذیلتده
دخی استعمال اولور بو مقامده اولدیغی کبی (چارم رانک ضمه سبیل
در دخی بخیلی ده یا مصدریه در بخیل سبق ایتدی (معنای بیت) بودر که
اول درت خصلت ذمیه نک بری دخی غضبی بوتمق مصدر یعنی
یورکنک قانی قینا دیغی زمان طشره دوکک و اغزنه کله فی سویلیوب
والندن کلدنی اشلکدر که شیطانک تحریک و تسلطنددر انکچون
غضوبک کوزلری و چهره سی قزارد و وجودنده ناریت ظهور ایدر
در دخی خصلت ذمیه بخیلای ایتکدر یعنی مانی امساک ایدوب
مستحقندن مصدر و کتم کتب دخی منع مال کیدر اگر کسندنه
ضروری دکل و یا مکرر ایسه و حدیثده کلور که مستحقندن کتم علم
ایده نک اغزنه آتشدن لجام اوریلور * ای پسر کم کرد کرد این
خصلت * از برای انکه زشتست این فعال * کم مابعدنه مفعول
مطلقدر ایکنجی کرد اولکنک ظرفدر در کراین کله سنه مضاف
و خصلت اینک صفتدر زشت مقدم خبر و این فعال مؤخر مبتدا در
و بعد الجمله مابعدنه صفتدر زیرا تقدیری از برای آن سبب که دیمکدر
کم کاف عربی نک فتحیه اکسکدر کینه اکسکدر ناقصه قلت لازم
کله کله قلیلده دخی استعمال اولور بو مقامده اولدیغی کبی که قلندن
مراد عدمدر کرد کاف عجمینک فتحیه امر در مصدری کردیدن در
دونک و طولاشیق معناسنه و امر مستعملدن مشتقدر کردک مستقبل
ایسه کردد در کرد دکلدر پس دال تأییدک حذفیه امر اولور و کشتن
دن کردد اخذ اولمق خلاف قیاسدر زیرا مضارع دال واحده ایله
کرد کله کرک ایدی شینی رایه قلب ایله کرد کاف عجمینک کسر یله
چوره معناسنه کردا کرد چپ چوره دیمکدر از برای تعلیلدر بهر کبی

فعال کسرله فعلك چه بدر که قصده اشلن عملدر کجافی القاموس
ومفردانده کلور که قصده اشلن ایشه عمل دیرل فعل دیمزل زیرا
فعل بغیر قصد حیوانانیدن دخی صادر اولور پس صنع بطریق
الاجادة وعمل بطریق القصد وفعل عامدر (معنای بیت) بودر که
ذکر اولنان خصال ذمهك چوره سنده ازدون یعنی دور قبل ایل
دور ایل و طولاش یعنی هیچ دونه و طولاشه اول سبیدن که بوفعالر
قبیجدر پس قبیجی ارتکاب ایدن دخی قبیجدر حسنی اختیار واکتساب
ایدن حسن اولدیغی کبی ایشه قلت عدمه محمول اولدیغی بوندن
ظاهر اولور زیرا برنسنه که قبیج اوله کرک قبیج عقلی و کرک قبیج شرعی
ایل انک چور سنده هیچ بروقتده طولاشمق مرخص دکلدرد * غل
وغش بگذار چون زر پاک شو * پیش از انکه خاک کردی خاک شو *
غل وغش بگذارک مفعولی و پاک شوک مفعولی و چون پاک تشبیهدر
پیش ایکنجی شوک ظرفیدر خاک انک مفعول مقدمیدر اولکی خاک
کردی ک مفعولیدر و بعد الجملة از انکه به صفتدر زیرا تقدیری پیش
ازان وقت که دیمکدر (غل وغش نعمه الله ده ایکسی ده کسرله بایند
یازیلوب خیانت معناسنه اخذ اولنش و لکن قاموسده غل کسرله
حقدر در دیمشدر یعنی کوکلده کین طومتق وغش کسرله خیانتدر
یعنی المحاض نصح ایتامک و یاخود اضمار ایتدیکي نسنهك خلافی
اظهار ایتمک (بگذار بانک ضمی ولاجل الضروره کاف عجمینک
سکونیه امردر مصدری گذاشتن در کچمک و ترک ایتلک معناسنه (زر
التوتدر سیمه شموی یوقدر نتمک بمضیلر زعم ایتشدر و عدم شموی
بومقامده تشبیهدن مأخوذدر زیرا مهذب اولان نسنه بی ذهبه
تشبیه ایدر لرفضیه دکل خاک اولکی خاکدن مراد ترایدر زیرا بدن
انسان موت طبیعی ایله منحل و ترابه منقلب اولور مکر که بدن انسان
کامل اوله و ایکنجی خاک فنا فی الله معناسنه در زیر انفسندن قانی
اولان ذلت و تواضعده اصل عناصری اولان تراب مرتبه سنه نزول
ایدر انکچون ساکن وساکندر (کردی کاف عجمینک فتحیله مضارع
مخ طیدر اولور سن معناسنه نتمک مرور ایتشدر (معنای بیت) بودر که
کین و کبر و خیانت و امثالی صفات رذیله دن کج وانی ترک و نفسکی

اندن ترکیسه ایدوب زر خالص کبی پاک و طاهر اول یعنی اتون قال
اولدیغی کبی سندیغی قال اولوب حال وقبول کامل بول و سن موت
طبیعی ایله مرده اولوب قیبرده خاکله یکسان اولمزدن اول ماسوی
الاهدن و تعلقات اغیاردن جدا و یارباقی اولان خدایه متصل اول
* خرص بگذار وقناعت پدشه کن * اخرازمردن یکی اندیشه کن *
خرص بگذارک مفعولی وقناعت کن کله سنک مفعول اولی و پدشه
ناپسی در یکی معناده اندیشه نک صفتدر و اندیشه کن که مفعولیدر
و از اندیشه به متعلقدر تقدیری کن اندیشه یکی از مردن و آخر مکر
دیمکدر که مقام تعزیهضده مستعملدر نتمک تصویر معناده ظاهر اولور
(یکی ده یازایددر یک دیمکدر بقیه مفرداتک شرحی مرو ایتشدر
(معنای بیت) بودر که دنیایی رغبت و کمال ارادتله طلب ایتکی قو
وموجودله اکتفا ایلوب قسمته راضی اول و زیاده اردنه دوشمه زیرا
مطلوب حقیقی خدا و جب دنیارأس کل خطا در آخر موتدن بر
اندیشه و فکر ایله یعنی نیچون بویله طول امله و حرصه دوشرسن سن
خود مرده اولجغکی بیلورسن پس بویله غفلت سندن بچیدر کویا که
موتیه واقف دکل سنکه بومعامله بی ایدرسن و غافلر طریقه کیدرسن
نتکم قرآنده کلور (اولم تکنونوا اقستم من قبل مالکم من زوال) یعنی
کمال غرور و غفلتلرندن بزه موت یوقدر دیو دنیاده خاود دعواسن
ایدرل و انک اوزرنه قسم ایلرلردی و یا ظاهر حاللرندن دعوی خلود
شم اولنوردی (هل هن محیص) یعنی موتدن مفر و فنا و هلاکدن
کر بکاه و پناه کاه یوقدر و موت مدن الجباریه در فافهم * باحجان باش
دائم همیشین * تا توانی روی اعدار امین * باحجان همیشینه متعلقدر
همیشین باشک مفعولی و دتم انک ظرفیدر روی مینک مفعولی تا توانی
اکا ظرفدر زیرا مادام معناسنه در یعنی مادامده مامصدریه اولوب
مابعدنی تاویل مصدرده قلدیغی کبی تا دخی مدخوانی بویله کلور
فعل مضارع اوزرنه داخل اولان ان ناصبه کبی و قبل لمصادر زمان
تقدیر اولتمق کثیردر پس تا توانی ک تقدیری مدده قدرک دیمکدر
(محبان محبک جمیدر یاز و صادق معناسنه محبت بالاده تعریف
ولمشدر همیشین همصحبیت و محالسنه در زیرا هم موافقه دلالت ایدر



و نشین اصلنده نشینده در که مصدری نشستن در اوتوروق جلوس
معناسته مضارعنده سین مهمله پرینه یا ونون کلوب نشیند و نشینده
دیرل (اعدا عدونك جمعیدر دشمن معناسته که دوستك مقابلیدر
مبین میم مفتوحه ایله نهی حاضر در مصدری دیدن در کورمك معناسته
علی غیر القیاس دال بایه قلب اولنوب پیند و پینده دینلور (معنای
پیت) بودر که دائمای یعنی ممکن اولدجه محبار و حقیقی دوستلر ایله
بحالسه و صحبت ایله تا که قادر سن دین دشمنلرینك یوزلن کورمه
کرك کفار و کرك بخار و رؤیتدن نهی صحبتدن نهی زیرا صحبت
رؤیتی مستلزمدر بدون العکس پس بعضی مواضعده اعدایی رؤیت
ضروری در واکن صحبت ضرورت یوقدر مکر که نادر اوله وجه نهی
بودر که (کور یچک دشمنی و یسی اونیدرسن کندک) روی بی روح
عدو آد مه نسیان ویر) موجبجه عدو بی روح کیدر و میتسه
نظردر ندر فایده و سوء حال بحکم الجوار قرینه ساری در و اومقوله ایله
صحبت دخی دین ده تهمندر و باعث کدورت دلدرد و دشمنلر که اضیق
السجون معاشره الاضداد یعنی دوستله سم الخیاط صحرا و دشمنله
عکس اولور فافهم

*** در صفت مدبری میگوید ***

* چار چیز آمدنشان مدبری * یاد کیرش کورتوروشن خاطری *
چار چیز مبتدا نشان آمدک صمیرندن حال و بعد الجمله خبردر
شین کیرک مفعول اولی و یاد ثانیه و بعد الجمله جزاء مقدم و مابعدی
شرط مؤخر در تومبتدا و روشن خاطر صفت مشبهه در که خبردر
(مدبری ده یا مصدریه در مدبر مقبلک ضدیدر نتکم بالاده شرح
اولندی) خاطری ده بازایده در و یاتویی تأکید ایچون خطایدر
خاطر اصلنده قلب اوزرنه مرورایدوب مکث ایتمین نسته در نتکم
خطر بیاله دیرل بویله مواضعده ذکر حال اراده محل طریقله نفس
بال مراد اولنور (معنای پیت) بودر که درت خصلت مدبرلک
اوکد قلق نشان و علاقی کلندی اگر سن روشن ضمیر و محلی قلب ایسک
انی بد طوت یعنی خاطرندن چقارمه و حفظ ایلوب عمل قبل بوراده
روشن خاطر دیدی زیرا افکار دنیا و تعلقات ماسواژ نکار بله آینه قلبی

مکدر

مکدر اولان کسه نك قاینده صورت پند نقش بند اولماز بلکه استمع
نصح ایتمکه (اولی السمع و هو شهید) مقوله سندن اولمده محتاجدر
* مدبری باشد یا بله مسورت * هم بیجاهل دادن سیم زرت *
مشورت باشدک فاعلی و مدبری مفعولی و یا بله مشورته متعلقدر بیجاهل
دادنه متعلقدر زرت ده تا خطاب معناده دادنه قیددر که دادنت
دیمکدر که تا دادنتک فاعلیدر اگرچه مضاف الیه در پس دادنتک سیمه
اضافتی مصدرک مفعولسه اضافتی قبیلندندر (ایله اوغوزدر که سلیم
الصدردر نظم قدس سره ایللهی امامه لساننده شایع اولدیغی اوزره
احق معناسته استعمال ایلدی فاما احق بشقه در و حدیثده کلور
(اکثر اهل الجنة البله والعقلاء فی علین) بوندن ایله غافل مقابله سنده
اولمق مقابله سنده ظن اولنور واکن بوراده ایله محجوبدن و عاقل
مکاشفدن کنایه در مشورت استخراج الرأی معناسته در یعنی بر قاج
کسه نك مجتمع اولوب مشاوره لری بری برلرینک رأیلر نی و مؤدای
فکرلر نی استخراجدر تا که اقوی و اصلح ایله عمل اولنه و قرآنده کلور
(وشاورهم فی الامر) یعنی وحی صریح اولمسان ماده ده مشاوره ایله
امر در زیر جانب رسالت مشاوره کونور من بلکه مشاوره مقام خلافت
ناظردر (هم اصلنده موافقت ایچوند بویله مواضعده پس و بردخی
دیمک اولور (معنای پیت) بودر که مدبرلک اولور ایله ایله مشاوره
ایمک زیر الحقیقه نه رأی اولاجق که انکله عمل ایدن کارنده اقبال
و ترقی بوله زنان ایله مشاوره کی انکیچون وارد اولدیکه (شاور و هن
خالق و هن) یعنی آنلرک رأیلر یله عمل اولغماق ناقصات العقل
اولد قلرندندر پس هراحق و ناقص العقل زن حکمنده اولمش اولور
وانک رأیی معمول به دکلدر والاموکی نداننددر وهم یعنی بوندن صکره
علامت ادبار و نخبوست سیم وزری قدرنی بلین کسبه و بر مکدر نتکم
قرآنده کلور (ولاتوا السفهاء اموالکم) زیرا سفه جهل و یانقبض
العقلدر و بورادندر که جوهری نادان الیه و یرمه دیرل زیر ضایع
اولور و نقد دخی تلف و سرف بولور * هر که پند دوستان نکند
قبول * در حقیقت مدبرست ان بوالفضول * پند نکندک مفعول
اولی و قبول ثانیه و بعد الجمله هر که به صفتدر که هر کسی تقدیرنده در

وهر کسی مبتدا و مدبر است خیر در و در مدبره ظرف در آن مدبر
 فاعلیدر بوالفضول آن کلاه سبک مشار الیهی در حقیقت نفس الامر
 و بی تأویل و بلا مجاز بوالفضول اصلیده ایم الفضول را بوالعجب
 و بوالهوس و امثالی دخی بویله در فضول بالاده ذکر اولمشدر حاصل
 فضل مدحده و فضول ذمده مستعملدر انکچون فلان فاعول آدمدر
 دیو ذم ایدر ل فضولدن غلط در ابوالفضلی فضوله اضافتدن مبالغه
 فهم اولنور کویا فضول اندن تولد ایشدر (معنای بیت) بودر که
 هر کسه که دوستلرک و ناصح بالخیرک پند و نصیحتی قبول ایله و هوا سنه
 تابع اولوب ردایده اول ابوالفضول حقیقتده و کند ی ذاتنده و بلا
 تأویل مدبر و منحوس و اوکدق در زیر عاقل اولان کلام حق استماع
 ایدر و اهل حقه تابع اولوب کند ی عنددن فضولی کبی ایش طومنز
 و هر کس فوقنده اولانه متابعتله مأمور در قال الله تعالی (قل ان کستم
 تحبون الله فاتبعونی بحبیکم الله) یعنی مقام محبوبیتده وصول اتباعله
 حاصل اولور * هر که از دنیا نگیرد عبرتی * هست ازان مدبر
 جهان را نفرتی * هر کسی که نگیرد عبرتی از دنیا دیمکدر که اعرابی
 ظاهر در هست مقدم خبر و نفرتی مؤخر مبتدا در از نفرته متعلقدر
 جهان کبی زیرا را لام جاره معنا سنه در (عبرت عین مهمله نل کسر یله
 موعظه و دلالت که انکله جهلدن علمه عبور واقع اولور) نفرتی ده
 یازایده در و یا تعظیم ایچوند که نفرت عظیمه دیمکدر (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که احوال حائله دیادن عبرت و موعظه اخذ ایدوب
 حقیقت حله واقف اولیه اهل جهل نل اول مدبردن نفرت عظیمه سی
 واردر یعنی او مقوله کسه مدبر و منفور و احقدر زیر العاقل من وعظ
 بغیره کلامدن مأخوذ و مفهومدر که عاقل موعوظ بالغیر اولان یعنی
 غیرک حالنه نفرا ایدوب عبرت الاندر و اولمیان احقدر احقندن ایسه
 اهل جهان اور کوب فرار ایدر و او یله لا ابالی جاهلک یانه او غرامز
 زیرا که صحبت جاهل نار دوزخدن اشددر فافهم * مشورت هر کس که
 با ایله کند * دیو ملعونش سبک کره کند * هر کس که کند مشورت
 با ایله دیمکدر که هر کس مبتدا و ما بعد ی بعد الجملة اکا صفتدر دیو
 مبتدا و ثانی و ملعون انک صفتی و شین معناده اینکجی کند

قیددر که کندش دیمکدر که شین کندک مفعول اولی
 و کره ثانیهی (وسبک اکا ظرف و یا فاعلندن حالدر فی
 زمان سریع او مسرعاً معنا سنه) دیو شیطاندر علیه مایستحق من
 اللعنه انکچون ملعونیتله وصف ایلدی زیرا درگاه رحمتدن مطروددر
 (سبک سبک فعی و باء موحده نل ضمی و کاف عربیله یثنی خفیف
 معنا سنه و خفته سرعت لازم کلاه بویله مواضعده سرعتده محمولدر
 شکم سبک سیر دیرل سریع السیر معنا سنه) کره کراه دن تخفیف
 اولمشدر کراه صفت مشبهه در آرزون بوللی ضال معنا سنه
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که احق ایله مشورت ایله ابله
 ملعون انی زمان سریعده و یا مسرع اولدیغی حائده ضلالته
 دوشدر یعنی رأی احق ایله طریق مراده مهتدی اولامیوب تیر
 زمانه بلا سنی بولور و مدبر اولدیغی ملو اولور * انکه مال وزر دهد
 با جاهلان * انچنان کس کی بود آن مقلان * مال وزر دهدک مفعولی
 و با اکا متعلق و بعد الجملة انکله صفتدر زیران کسی که دیمکدر که
 آن کسی مبتدا در آنچنان کس اصلده چون آن کس در که آن مبتدا
 و کس مشار الیه در عریده مثل ذلك الرجل کبی زیرا آن بعیده اشارتدر
 ذلك کبی کی بود بعد الجملة خبر و بوجه دخی آن کسی به خبردر
 و بوندن فهم اولندیکه چنان انجلین و چنین بونجلین دیمکدر و لکن
 انچنان آن چون آن و اینچنین این چون این دیمک اولیحق آن و اینک
 تکراری احدهماک آخری تأکید محمول اولمس یله مد فوعدر
 (معنای بیت) بودر که اول کسه که مطلق مالی و خصوصاً اعز الاثمان
 و الاجساد اولان التونی جاهلله و قدر و قیمت بلایوب هوی و شهواته
 اسراف ایدنلره ویره و بود معنایه کند و دخی نادان اوله اول کسه فین
 مقبوللردن اولور یعنی اولان بلکه مدبرلر دائره سنه قانور زیرا محک
 غیریه اعطاء مال ایتک فی المثل حرامی الله قلیج و بر مک کیدر بوا یسه
 اشد جهالتدر * زرچو جاهل راهمی آید بکف * میکند اسراف
 می سازد تلف * زر آیدک فاعلی و جاهل را اکا متعلقدر بکف کبی
 زیرا را لام جاره معنا سنه در بعض نسخده جاهل برینه ایله دوشددر
 میکندک نخشدده ضمیر فاعل جاهله را جعدر اسراف مفعولیدر

می سازد تلف دخی بویه در و می کند جمله سی اوزر بنه معذوفدر
 (همی آمده می ادات حال و اولده ها معنای حالی تا کید ایچوندر
 تنکم ماضی اولنده می بعده وها تا کید معنای بعده محمولدر همی کتم
 کبی که زمان قدیم ده اکا سویلدم دیمکدر (کف فتح کاف عربی
 وندید فائله عربی در ال آیه سی مناسنه مشهوردر اگرچه قاموسده
 ید ایله تفسیر ایتشددر (اسراف حد اعتدالی تجر اوزدر هر نه مقوله
 فعلده اولورسه اولسون اگرچه انفاقده اشهردر اسرافک تپذیردن
 فرقی بودر که اسراف مالی محذره زیاده وجهی اوزره و تپذیر محذرنک
 غیریه صرفدر پس طاعت حقه اولسه قلیل ایسهده صرفدر
 و خیرده اولسه لاسرف فی الخیر موجبجه کثیر ایسهده سرف دکلددر
 (سازد مضارعدر مصدری ساختن در دوزمک معناسنه مضارعنده
 خازیه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل یول براغنه برک و ساز
 دید کلری دوزیلوب تدبیر اواند یغندن اوتوریدر (تلف عربی در
 هلاک معناسنه و اتلاف افتادر (معنای بیت) بودر که مال وزر چونکه
 نادان و ابله الله کله آتی اسراف ایلر و تلف و هلاک دوزر یعنی انک
 ایشی و تدبیری اول مالی محذرنک غیریه صرف اولور پس شول مال که
 قوام وجود و مدار طاعت رب ذی الجوددر و کذلک الدرهم لجروج
 الدرهم مرهم موجبجه یازده مرهم و بیچاره زده چاره و باعث دفع
 غمدر بر آلائی قدر و قیمت بلزلرک کسه لرینه کیرمک روا و یاد لر الله
 دوشمک سزادکلددر * نشود از دوست ابله پندرا * از جهالت بکسلد
 پیوندرا * ابله نشودک فاعلی و پند مفعولدر از من اجلیه معناسنه
 مابعدنی تعلیلدر پیوند بکسلدک مفعولدر بعد الجملة ماقبلنی بیان
 کبی در که اکا استیاف یانی دیرل که علم پیانده سؤال مقدره جوابدر
 (نشود فعل مضارع منفیدر اصلی نه شود در شبک کسره سیله
 بوراده و زنجیون اسکان اولور) شودن جمله و شنیدن کسره
 مصدردر اشتمک معناسنه چونکه بولسانده مضارع امر حاضر در
 مشتقدر دال ساکنه زیاده سیله امر ایسه نشودر کسره لاجرم اول
 مضارع مکسور اولدی (بکسلد فعل مضارعدر اصلنده بانک
 کسره سیله در لکن کاف فارسینک ضمه سنه اتباعا مضموم اوقنور

بوراده کات و زنجیون اسکان اولور کسلدک مصدری کستن
 و کسیندن در ضم کاف عجمی ابله اوزمک و اوزمک و صنق معنانه که لازم
 و متعدیدر و مضارعنده خاء مجمله لامه قلب اولنوب کسلد و کسینده دیرلر
 و کاه اولور که یابی حذف ایدوب کسلد دخی دیرل فاما امر و نهینده
 حذفی واجبدر انکچون بکسل و مکسل دیرل جان کسل جان اوزیچی
 و قطع ایدیچی دیمکدر تنکم شعرده کلور (قبیلد غم جان کسل زلف
 سیاه کمیدر) (صد شکن انداز دل طرف کلاه کمیدر) پیوند باء
 فارسینک فتحه سیله سبب اتصال و اولاشق و چاتق و ایاق باغی کویاکه
 پای وند و پای بنید بوندن تصرف اولمشدر پیوستن اولاشق
 و اولاشدر مقدر مضارعنده سین حذف اولنوب برینه نون و دال
 کتورلر پیوند و پیونده دیرل (معنای بیت) بودر که ابله اولان کسه
 دوستندن و خیر خواهندن و عطف و نصیحتی اشتم و قولاغنه الماز کال
 جهالتندن سبب اتصالی اوزر و کسری یعنی دوستندن نصیحت
 طوعه یغنی صورته دوست دخی اکا عدو و اشنایک بیکانه
 اولوب علاقه بی قطع ایدر تنکم قرآنده کلور (ولو کنت فظفا
 غلیظ القلب لانفضوا من حولک) انسان بد خوی اولمق باعث
 تفرقدر و جائردر که پیوندی قرمق حق اتصالی انقطاعه تبدیل
 معناسنه اوله زیر اشریعت رابطه قویه در پس سوز دکین کسه آنه
 شریعتدن خارج و حقدن جدا اولور و بالاخره بلاسنی بولور و باشنه
 چوق قضا کلور و انعیاذ بالله تعالی * عبرتی کیرلر زمانه ای جوان *
 تائبشی از شمار مدبران * بویتنک اعرابی ظاهر و مفرداتی مره بعد
 اخیری شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که زمانهده واقع اولان
 حوادث هائله دن عبرت ال و جهلدن علمه عبور ابله تا که مدبرلر
 عدادندن و بولکندن اولیه سن یعنی اگر عبرت الورسک دینده ترقی
 و حقه اقبال زاید بولور سن و لادیلر د اثره سننده قالور سن و استمد و کلک
 کبی مدبر اولور سن و آخرته صف نعبالده اولنرله کلور سن بوراده
 جوانه خطابنک سبی بودر که جوانک عقلی قونده و ادراکی متانشده
 اولغله صرف بصیر بصیرت ایتک اکا سهیل و ادراک ایتک آسان
 و عبرت الموق قولای اولور پیرایسه بویه دکلددر خصوصاً که ارذل عمره

بالغ اولمش اوله بوضو رنده قلی سست وادرا کی ضعیف اولور * هر کر از
عین کامی بود * نزد وادبار کمراهی بود * بونک تقدیری هر کسی که
اور بود اگاهی از عقل دیمکدر که اگاهی فاعل بود وادرا مفعولدر
وار اگاهی متعلقدر (نزدیکی بونک طرفی) وادبار فاعلی (وکمراهی
مفعولدر و بعد الجملة هر کسی به خبر در جمله اول صفت اولدیغی کی
اگاهی ده یا مصدر به در آگاه خبر دار دیمکدر (نزد لسان عربده عند
معناسنه در ترک بیان ایله تعبیر ایدر زبیران ده حضور معناسی وار در که
معنای عند در مثلاً فلانک یا نده دنیانک قدری یوقدر دیرل عرب افس
للدنیا عنده قدر دیر بجم نزد اودنیار اقدر نیست دیر کمراهی ده اولان یا
دخی مصدر به در (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک عقلدن
اگاهی اولور یعنی ادنای عقلدن حصه مند اولان کسه نك فتنیده
ادبار دید کلری معنی ضلالت اولور یعنی مدبر اولغی ضال اولقدن عد
ایدر واندن حذر ایلر و مقبل اولغی مهتدی اولقدن اعتقاد ایلر و انک
اسبابه تشبث ایدر همان سوز عقلمده در که مقبل و مدبری فرق ایدن اودر
* * در بیان صفت دانش کوید * *

* چار چیز آمد بزرک و معتبر * می نماید خرد ایکن در نظر *
چار چیز مبتدا آمد جمله سی خبر بزرک آمدنک فاعلندن حالدر یو خسه
آمده مفعول دکلدر زیرا آمد لازمدر عربیده جاء واتی کی (بزرک بانک
وزانک ضمه سیله و رانک سکونیه اولو عظیم معناسنه) می نماید فعل
مضارع مجهولدر قائم مقام فاعلی تحتند ضمیردر که چار چیزه راجعدر
خرد مفعولدر نمایدک مصدری نمودن در کوسترمک و کورتمک معناسنه
مضارعنده و او برینه الف و یا کتور وب نماید و نمایند دیرل (خرد خاء
مجهولنک ضمه سیله و رانک سکونیه اواق و خرد مرد اواق دولک و کیجی رک
(خرده اسم مفعولدر که خرد دن مشتقدر مرده کی اواق اولمش
نسنیه خرده دیرل (دقیق نکته بلنه خرده دان دیرل که خرده نکته
دقیقه ایچون استعاره اولمشدیر زیرا خرده اولان نسنه دقیق اولور
غلیظ اولماز انکیچون اونه عرب دقیق دیر طحین معناسنه لیکن کسر
لامله حرف استنادر معناده می نماید اوزرنه داخلدر (در نظر نماید
ظرفدر بوراده نظره مراد نظر عین دکلدر زیرا بوقامده ذکر اولنان

امورک بعضیسی حسی و بعضیسی عقلی در بلکه مقصود اعتبار عقلدر
(معنای بیت) بودر که درت نسنه فی الحقیقه عظیم و عند لعقلا معتبر
و مقبول کادی ولکن عقل جزئی یا نسنده واعتبر رنده خرد کورینور
یعنی حقیر و لاشی عد اولنور ولکن عقلا اول امورک انجمنه نظر ایدوب
استعظام ایدرل پس عاقل اولدن صوکن صبر که اکا عاقبت اندیش
دیرل و حذره سرا اولان نسننک ایرکندن ندر کن ایدر احق ایه
بونک خلافتنه در انکیچون عاقبت سر نده آتشلرینار * زان یکی
خضم است و دیگر آتش است * باز بیماری کز و دل ناخوش است *
یکی مبتدا زان اندن حالدر خضم خبردر و دیگر بوراده لسان عربده
والثانی برینه در که آتش اکا خبردر باز دخی و الیه لث برینه در که بیماری
اکا خبردر و دل مبتدا و ناخوش خبر و از و ناخوشه متعلقدر و بعد الجملة
بیماری به صفتدر تقدیری بیماری که دل ناخوش است از و دیمکدر
یکی بری دیمکدر خضم خصوصتنددر منازعه معناسنه مخاصم اولان
کسیه خضم دیدیلر فتنه زبیرا عند الخصومة بری برینک خصمنه ضمه
یعنی جانبیه یا شوب دست و کربیان اولورل (باز کیر و دیمکدر بیماری ده
یا مصدریه در خسته لک معناسنه شکم مفصلا بیانی مر و را یتشدر
(خوش و او رسمیه ملایم وایو و بخشی معناسنه در پس ناخوش انک
خلافتدر زیرا ناخرددر که نفیه دلالت ایدر بعدذا ساکنه الاخر اولان
کلمه نك آخرنده اولان رابطه نك همزه سی لفظاً و کتاً و جواباً حذف
موصول اولنور دیو بعض لغات فرسده مصر حدر ولکن هر یرده اتصال
مسکله اولغله یعنی طول کله و سین مجسمه اولان محله مناسب اولان
ایچو بی جوازه تبدیلدر (معنای بیت) بودر که اول درت نسنه نك بری
خضم و بری آتش و بری خسته لکدر که دل آندن ناخوشدر یعنی
خسته لک و انحراف مزاج انک مشربنه ملایم وایو دکل بلکه انک
حدو سیله پراضطراب و المدر شته بواوچ نسنه بی کلچک در دخی ایله
خوار و حقیر و خرده کورتمک کورتمک سریشده کور کلور
* چارمین دانش که آرید ترا * این همه تاخرد نماید ترا * چارمین مبتدا
دانش خبری و ما بعدنده اولان جمله که رابطه سیله اکا صفتدر این
مبتدا همه اتی تا کیددر که عربیده هذا کلدیرینه در خرد نمایدک مفعولدر



و قان مقام فاعلی تحتند ضمیر در که ایند راجع در و این امور را به معنی اشاره اند
 که مبتدادر و ما بعدند جمله خبر در (و ترا اصلند راجع در که را لام
 جمله معنایند در) چارمین در درنجسی دیمکدر ز پرا چار درت و چارم
 درنجی و چارمین در درنجسی در که بانبست و نون تا کید نسبت ایچوندر
 (دانش اسم مصدر در دانستن بلمکدر علم کبی و دانش که بلودر
 بویله مواضعده مصدر معنایند در) آراید مضارعدر مصدری
 ار استن در بزه مک یعنی زینت ایتمکدر مضارعنده مین رایه قلب
 اوانوب آراید و آراینده دیرل (تا ادات تحذیر در زنهار معنایند عرییده
 ایاک والاسد و اتق واحذر کیسار دن مفهوم اولد یعنی کبی اگر چه
 بو معنی کتب لغویه فارسیه ده درج اولنامشدر ولیکن ظاهر حال
 اکا قرینه در (معنای بیت) بودر که اول چارچیرک در درنجسی
 علمدر که سنی بزروسکا زینت و بر زرا صفت شریفه الهیه در انکچون
 عالم صدرده اوتور و سادات و اکابر اوزرینه هر وجهله ترجیح اوانور
 بوجهله یعنی بودرت نسبه سکا خرد و خوار کور نمکدن صافن زرا
 بونلر فی الحقیقه استعظام اوانور بوخسه استحقار اولنماز * هر که
 در چشمش عدو باشد حقیر * از بلای او کند روزی نفیر * تقدیری
 هر کسی که باشد عدو در چشمش حقیر دیمکدر که هر کسی مبتدادر
 عدو باشد فاعلی و حقیر مفعولی و بعد الجملة مبتدایه صفتدر کندک
 فاعلی تحتند ده هر کسی ضمیری و مفعولی نفیر و از تعلیل و روزی اکا
 ظر فدر (حقیر عظیمک مقابلدر) اوضمیر غائبدر هوکی که عدویه
 راجعدر (روزی ده یا وحدت ایچوندر) نفیر عرییدر جزع واضطراب
 و نفرت و فرار و بطریق الحرب عدویه خروج ایتمک (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که دشمن انک کوزنده خوار و حقیر اوله و کوزنه
 صالندر میوب عدوی هیچه صایه اول کسه آخر اول عدویه مبتلی
 اولور و بر کون انک بلاسی او جنددن جزع واضطرابه دوشر
 واحبابیله انک جنکنه چقر و زجت چکر زرا گاه اولور که بر صو
 آز ایکن چوغ اولور و دوه بی کو تر و برودتدن منجمد اولان اژدر
 کر میتن بواور و دیریلور و بر قیل انسانک ایاغنه طولاشر و دوشبرد
 و بر چوب کوزه کیروب کوزی کور ایلر و علی هذا پس دشمنی استحقار

ایتمک بو قدر انکچون آداب مناظره دندر که خصمی خوار کورده بلکه
 فضائله النده آخر مغلوب و زبون اولور و شعر و بیسی ده کلور (بیت)
 (ندکلو مور ایتمک ده یا بمل اولور قیاس ایتمک) (سلیملر زبون دارو
 کبی مور اولور بر کون * ذره آتش جوشد افر رخته * بنی ازوی عالمی
 راسوخته * ذره شدک فاعلی و افر رخته مفعولی و بعد الجملة فعل
 شرط و مصراع ثانی جمله سی جزاء شرطدر عالمی بنی نک مفعول اولی
 و سوخته ثانسی و از سوخته به متعلقدر (ذره آتشده همزه توسل
 ایچوندر که بوراده اضافته توسل ایچوندر و بعضی مواقعه بین
 الموصوف والصفة دخی اولور که اوراده وصفیه توسل ایچوندر
 (ذره اصلنده اواق قارنجه غملة صغیره معنایند و یا بنچره دن شعاع
 شمسک عکسند کورینن هیا و یا کنی خاکه وضع و بعد الرفع کفه
 ملترق اولان تراب دانه لری و یا بر حبه شعیر که درت برنج و هر برنج
 درت سوسم و هر سوسم درت خردل و هر خردل درت نخاله یعنی
 کیک و رقی و پرورق بر ذره در و بوراده ذره جزئی دیمکدر هیا نک
 و امثالنک جزئی کبی (افروخته اسم مفعولدر یا الکلمش معنایند
 مصدری افر و ختن در یا الکلندرق و یا الکلمش معنایند مضارعنده
 خاء معجمه زایه قلب اولنوب افر و زد و افر و زنده دیرل (بنی کسر با
 اصلیه ایه فعل مضارع مخاطبدر مصدری دیدن در کورمک معنایند
 مضارعی علی غیر قیاس بینه کلور) عالمی ده باز انده و یا خود وحدت
 ایچوندر اگر عالمدن مراد بر شهر و امثالی اولور سه سوخته دخی اسم
 مفعولدر یا تمش معنایند مصدری سوختن در یا تمق و یا تمق معنایند
 مضارعنده خاء معجمه زایه قلب اولنوب سوزد و سوزنده دیناور
 (معنای بیت) بودر که چونکه آتش ذره سی یعنی بر جزئی آتش یا الکلمش
 و هوا کبر اوله سن عالمی و یا بر شهری اندن یا تمش کور رسن حاصلی
 بر شراره قوت بولسه علونور و کیدرک اطرافنی سراپا احراق ایدر
 ایمدی آتش نقدر جزئی اولور سه ده اتی استحقار ایتمک کر کدر
 بوسیدن جناب نبوت صلی الله علیه وسلم کیچه لده اطفاء نار و سراج ایه
 امر ایلدی تا که بر بهایله ضرر ساریسی اولیه * علم اگر اندک بود
 خوارش مدار * زانکه دارد علم قدری بی شمار * بونک تقدیری اگر

بود علم اندك مدارش خوار ديمكدر مالى مدار علم را خوارا كر بود اندك
 ديمكدر كه اگر بوراده عربده ان وصليه يرينه در قدرى قاعده فرس
 اوزينه يا نه در كه موصوفه صفت ميانده متوسط در زيرا بشمار
 قدره صفت در بحرى ديكر كى ! بشمار ده بي حرف نفي و شمار
 صاغندر عدد معناسنه مصدرى شمردن و شمار بدندر (معناى بيت)
 بودر كه علم دين اكر اندك يعنى از ايسه انى خوار و حقير طوعه و قليل
 كورمه شون سببندكه علم مطلق بي عدد و بي حساب قدر طوتر
 يعنى فضائلى چوق و قدرى عاك و وزنى آغر در انكچون دنديكه
 شمة من العلم خير من كثير من العمل يعنى بي علم اولان عملك چو غندن
 بلكه جله سندن علم جزئى خير لودر زيرا على منهاج السنه اولان
 عمل علم اوزنه مبنى در و بوندن مفهوم اولديكه مقصود اولان علم
 شرعيدر كه تفسير و حديث و كلام و فقه و اصول فقه در بو خسته
 مطلقا علم دكلدر و ديمكدر كه و قل رب زدنى علماده علمه مراد علم
 حقايقدر بو خسته علم احكام دكلدر زيرا علم احكام محصور و علم
 حقايق غير محصور در والله واسع علم * رنج اندك را بكن غمخواره كى *
 وزنه بينى عجز در بياره كى * رنج بكن كده سنك مفعول اولى غمخواره كى
 ثانيى وزنه نك تقديرى و اكر نكنى در و لكن والا و بو خسته معناسنه
 استعمال اولور بلا احتياج الى التقدير عجز بينى نك مفعولى و در عجزك
 ظرفيدر (رنج امك و زجت و خسته اق مصدرى رنجيدن كلور
 انجمنك معناسنه متعديسى رنجانيدندر) بكن بانك ضميله كافه اتبعا
 بحسب و بكوش و امثال كى (غمخواره كده اكر هاء رسمى كتابت
 اولور سه كاف زانده و با مصدر به اولور تنكم بعض اهل لغت اختيار
 ايتشردروا كركابت اولور سه كاف هادن بدل اولور تنكم بعضا
 عند نده بو مختار در غمخوار و غمخواره غم ييجى و قبور ييجى و بار
 و بولداش و انيس در و غم بكدن مقصود انك غميه غمناك و غم از اليه
 چاره ساز اولق پس غمخواره كى غم ييجى لك و قبور ييجى لق در و او
 رسميه و حلبي ده كلور كه و دخی جائدر كه الف اليه استعمال اولنه
 و اوسر انهي و لكن و اوله مر سوم اولديغى صورته الفك وجهى
 بو قدر زيرا حقير و ذليل معناسنه اولان خواره التباس لازم كلور

مع هذا جميعا لغائده و نسخته الف ثابته اليه در بياره كى خسته لكدن
 ها و كاف اولكى كيب در (معناى بيت) بودر كه از رنجه و خسته لكدن
 غمخواره لك اليه يعنى انك غم بي و نولا جق بو قدر خسته لكدن ديمه
 والا خسته لك ايچنده عجز كور رسن يعنى آخر بتر و آرا بكن چو غ
 اولور و دفعنه قادر اولور سن همان قليل ايكن معالجه ايده كور و دفعه يله
 مقيد اول زيرا لا ابالى اولاجق محل دكلدر تنكم بعض اشخاصك
 مثانه سنده طاش اولمغه عسر بوله مبتلا اولور و لكن بو كون يارين
 ديه رك معالجه بي تاخر ايمه كاه اول طاش نخود قدر ايكن جوز
 و عرطه قدر اولور و خلاص اميد يله اوراسنى جراحه شق ايتدروب
 هلاك اولور تنكم شامده انك لردن بر جوانه واقع اولدى و العباد
 بالله تعالى * درد سر را چون نجويد كس علاج * خوف آن باشد كه
 بد كردد مزاج * كس نجويدك فاعلى و درد مفعول اولى و علاج ثانيى
 و بعد الجملة فعل شرطى خوف باشدك فاعلى و بعد الجملة جزاء
 شرطى مزاج كرددك فاعلى و بد مفعولى و بعد الجملة مشار اليه
 بيان و كشف و آنه صفت اولور درد سر در مراد باش اعريسى در
 (نجويد فعل مضارع منفيدر مصدرى جويدندر ارامق معناسنه
 علاج معالجه و مداوات ايتكدر فعل اصلنده فاعلن اعضائله
 مباشرت و حركت جسمانيه اليه صادر اولان نسنه در ضرب و قح
 و امثال كى انكچون قليج و قلغان لعينه مواظبت ايده نه معالج ديديلر
 و بوايشك علاجى ندر دبر لكر ك مر يض و مجروح كوره اولسون
 و كرك غريبه كوره اولسون اكر چه علاج طبيب ده اكر درر كردد
 كافى عجميله فعل مضارع مصدرى كرديدندر صبرورت معناسنه كه
 عجز شدن اليه تعبير ايدر (مزاج جار طبيعت كه حرارت و برودت و رطوبت
 و يوستدر بونلرك مياننده كيفيت متوسطه در يعنى برى بريله امتزاج
 واعتدال در خلافت مبدل اولور سه انحراف ديد كلرى معنى حاصل
 اولور و قوام وجود قائمى (معناى بيت) بودر كه باش اغريسته مثلا
 بر كيه علاج ارامسه و ابتداء ظهورنده قيدنى كورمه كيدرك مزاج
 منحرف اولوب ايوايكن برازا اولق خوف و احتمال اولور زيرا صداغ
 شديدك و جى بدنه سارى اولوب جله اعضا و قواى مضطرب



قبولر والله الحفیظ * باش از قول مخالف بر حذر * پیش ازان پادراپی
ای پسر * از یا مابعد نه متعلقدر و بعد الجملة ماقبلنه صفتدر (حذر
خوفدر و مثله کلور (احذر من الغراب) درایی ده در زانده درایی
مضارع مخاطبدر مصدری آمدن در مضارعنده میم یایه تبدیل اولنوب
آید و آینه دیرل بقیه مفردات مرارا محرزدر (معنای بیت) بودر که
شرعه مخالف اولان قولدن و او مقوله نسنه بی لسانه کتور مکدن
خوف و حذر اوزرنه اول و یا خود سکا مخالف اولان کسه نک سوزنی
قولاغکه آله بلکه وقت ضرورتده خصوصاً حال مرصده قول
موافق ایله عمل ایت ای پسر اندن اول که ایاقدن کله سن یعنی ایاغک
سورچوب دوشمزدن اول زیرا زلل واقع اولدقدن صکره قیام کوچ
اولور اشته معنای ثانی نک بیت سابقه مناسبتی وار و اولک یوقدر
پس قبولده اختیار الکده در * آتش اندک توان کشتن با آب * و آی
آن ساعت کیرد التهاب * توان بوراده مضارعدر تواند معناسنه کشتن
مفعولی و آتش دخی کشتنک مفعولی و با آب دخی اکا متعلقدر آن ساعت
و آی کله سنه ظرفدر زیرا حال مشکل باشد آن ساعت که تقدیرنده در
التهاب کیردک مفعولدر و بعد الجملة ماقبلنه صفتدر بیت سابقده
اولدیغی کی (توان قدرندر بوراده مضارع اولمغه ممکن اولور دیمکدر
(کشتن کاف عربی نک ضربه دبه ملک قتل معناسنه بوراده اطفادر که
سویندر مکدر مضارعنده کشد و کشنده دیرل (با آب ده ب سبیهدر
زیرا صو آتشک سوینخه سنه سبیدر (و آی مدله کلمه توجع و تحسر در
اه واه و فریاد معناسنه (ساعت اجزاء زماندن بر جزه در (کیرد فعل
مضارع غائبدر مصدری گرفتن در طوتمق معناسنه مضارعنده یا زیاده
ایدوب کیرد و کیرنده دیرل (التهاب آتش یا الکلمق لهب آتش یا الکیرد
(معنای بیت) بودر که از آتشی صویله سویندر مکده و اولدرب میت
حکمنده قلمق ممکن اولور فاما حال مشکل اولور اول ساعتده که
یا الکلمش اوله زیرا اول وقتده اتی صو سویندر مکده و فایتموب
مقتضای طبعی اوزرنه علولور و هرینه ملاقی اولور سه احراق
ایدر و ضرر عظیمی اولور * ای پسر هر کس که دارد چار چیز *
* چار دیگر هم شود موجود نیز * هر کس مبتدا و مابعدنده

اولان جمله سکه رابطه سبیه اکا صفتدر چار دیگر شود ک
فاعلی و موجود مفعولی و بعد الجملة خبردر هم موافقت معناسنه
(و نیز دخی معناسنه دیگری تا کید کیدر موجود معدومک ضدیدر
(معنای بیت) بودر که ای پسر هر کسه که درت نسنه بی طو تر یعنی
انکله متصف اولور غیری درت نسنه دخی موجود اولور یعنی اول
درت نسنه نک جزاء وفاقی اولور درت نسنه دخی اندن تولد ایدر
* خشم رانکند پشیمانی علاج * عاقبت رسوایی آید از لجاج * عاقبت
آیدک ظرفی و رسوایی مفعولی و از اکا متعلقدر پشیمانی نکندک
فاعلی (و خشم مفعول اولی و علاج ثانسی در (رسوایی آخرنده اولان
یا مصدریه در رسوایمات اولمش کسه در (لجاج لامک فتحیله
عربیدر خصومت معناسنه (خشم خاء معجمک فتحیله اگر چه لسان
ناسده کسرله متداول و مشهور در غضب معناسنه در که قافیتی در
پشیمانی ده یا مصدریه در (پشیمان نادم معناسنه ندامت اولدر که کنندن
صادر اولان نسنه اوزرنه نولایدی اولایدی دیو علی الدوام محزون
و مغموم اوله علاج بالاده در (معنای بیت) بودر که عاقبت رسوایلق
و ملامت حاصل اولور خصومت ایتکدن یعنی خصومت و بیهوده
جنگ و جدل ایتکدن فضاحت لازم کلور و لسان عامه دن ملامت
اولور و انسان غضبی بودوب سکوت ایتک کرکدر و لاصکره پشیمان
و نادم اولمق غضبه علاج و فائده ایتک زیرا دهاندن بیرون بر دخی کبرو
دوغز و امام علی دن کرم الله وجهه مشهور در که دیشدر (جراحات
اللسان لها التیام (و لایلتام ما جرح اللسان) یعنی مزراق یلره سی
بریره کلور فاما لسانک آچدوغی یاره بریره کلوب او کلمز * بی کان
از کیر خیزد دشمنی * حاصل آید خواری از کاهل تی * دشمنی خیزد ک
فاعلی و بی و از اکا متعلقدر (خواری ایدک مفعولی و حاصل فاعلیدر
و از اکا متعلقدر (خیزد فعل مضارعدر مصدری خاستن در قائم اولمق
معناسنه ترکیده اوری طور مق ایله تعبیر اولور بوراده خیزد ظهور ایدر
معناسنه در زیرا قیامده ظهور وارد در دشمنی ده یا مصدریه در کاهل
تی ده یا مصدریه در کاهل کاف عربی و هاء مفتوحه ایله تنبیل دیدک کیریدر
کاهل تن صفت مشبهه در (معنای بیت) بودر که بی شک و بی شبهه

کشی کنندنی غیریدن اکبر ظن ایدوب متکبر اولمقدن دشمنك قائم اولور
 وظهور ایدر یعنی متکبرك کبرندن آخر خلقك اکا عداوتی تولد ایدر
 و او مقوله بی سومز اولور لیس انسان تر ایدن مخلوق او امله یوای یرده
 اولانک یوزنی بصمزل واکا محبت ایدر ل متکبرایسه بویه دکلدن زیر
 آتش کی سرکشدر بوا یسه شیطان صفتیدر و شیطان (فانخذوه عداوا)
 موجبجه مؤملرك دشمنیدر و كذلك خوارلق و حقیرلق حاصل اولور
 (کاهل تنلکدن یعنی تنبل اولمقدن زیرا کسل و فتور صفت اهل نفاقدن
 منافق ایسه ذلیل و نظردن ساقطدر پس معاش و معاد ده حرک
 ممد و حدر و نشاط صفت اهل اخلاصدر * چون لجوجی در میان
 پیدا شود * بنده از شومی اورسوا شود * لجوجی شودك فاعلی و پیدا
 مفعول ایدر در پیدایه ظرفدر و بعد الجملة فعل شرطدر (بنده ایکیجی
 شودك فاعلی) و رسوا مفعولی و از رسوا یه متعلقدر (لجوجی ده یا
 مصدریه در) (لجوج مبالغه اسم فاعلدر ضرر و کبی کثیر الجراح
 و الخسومه و کثیر الضرب معناسند) بنده اسیردر مطلقا مرد وزن
 و خانگی و غیره شاملدر (شومی ده همزه اضافت ایچون و یا
 مصدریه در) (شوم اصلنده مهموزدر که ضد یمن در یعنی یمن سعادت
 و شوم نخوستدر) (معنای بیت) بودر که چونکه اور تاده لجوج خلق
 و خصوصت ظاهر اوله قول یعنی انسان اول خصوصتک شوملغندن
 و نخو سئلندن رسوای و پر ملامت اولور زیرا خلق اتی او مقوله
 منازعه سئلندن او توری تعیب و تقبیح ایدر ل و پرده سی بر تلوب عار
 و ناءوس بر طرف اولور و بوجهندن آدم برینه عد اولمقبوب خاک ذلتده
 و رتبه حیوانیتده قانور * خشم خود را چونکه راند جاهلی *
 جز پشیمانیش نبود حاصلی * جاهلی راندك فاعلی و خشم مفعولی
 و جاهلی سی شرطیه در حاصلی نبودك فاعلی و جز استثناء مفرغدر که
 ما بعدی علی حسب العوامل معربدر و عربی ایله تعبیری لایکونله حاصل
 الا التمامه دیمکدر و بعد الجملة جزاء شرطدر (راند فعل مضارع
 غائبدر مصدری راندن در سورمك معناسنه) (جاهلی ده یا وحدت
 ایچوندر) (پشیمانیش ده اولان ضمیر متصل معناده نبوده قیددر نبودش
 جز پشیمانی دیمکدر) (و پشیمانی آخرنده یا مصدریه در) (معنای بیت

بودر که

بودر که چونکه بر جاهل کندی غضبی سوره و اجرا ایده انکچون
 پشیمانلغندن عیری حاصل اولماز یعنی غضبی یومقبوب فعله کنوردیکی
 ایچون آخر پشیمان اولور و ندامت ایچنده قانور و غضبندن بومعی
 وجوده کلور تنکم بعض اشخاص غضب ایشنده کفر سویلر و یا خود
 ثلاث ایله خاوتی تطلیق ایلر و سورت غضب ساکن اولمقدن صکره
 اشدندامته نادم اولور و لکن چه فائده که ایمان وزن الدن کیتدی
 * هر که کشت از کبر بالا کردنش * دوستان کردندا خردشمنش *
 بونک تقدیری هر کسی که کشت کردنش بالا از کبی دیمکدر که هر کسی
 مبتدا (و کشت جمله سی اکا صفتدر) (دوستان کردندك فاعلی
 و دشمن مفعولی و آخر اکا ظرفدر و بعد الجملة خبردر) (کشت کاف
 بحمینك فتحیه فعل ماضیدر مصدری کشتن در شدن معناسنه که
 اولمقدن مضارعنده کردد دینلور) (بالا یوقار و و بوجه در
 و دقا تده کلور که بالا ابعاد ثلثه ثلث تالی در که لسان عربده اکا
 عمق دیرل مذکور بعده که انسانک غیری حیواناتده و کلیا جاداتده
 جانب مر کزدن جهت اوجه اعتبار اولور اصکیر یار فعت
 لازم اولمقدن او توری بالایی پستده استعمال ایدر ل مع هذا
 بستک مقابلی بلنددر الحق و یوکسک دیمک یرده بالا و یست دیرل
 بالانک قده وصف اولوب قد بالا دید کبری بوجه معناسنده استعمال
 اولمقدنخی اعتباریه در مذکور بعدك طرف اعلا سنده بالا دیرل
 و بوا اعتبارله بالا مقابله یرده استعمال اولنور آشفه و یوقار و دیمک
 یرده زیر و بالا دیرل ایکی اوری برینک اوستنده اونسه اوستنده کی اوه
 بالا خانه دیرل حقیقهده زیرك مقابلی زیردر تنکم زیر و زیرل (کردن
 کاف بحمینك فتحیه بیون رقبه معناسنه کردند کاف بحمینی ایله فعل
 مضارع جعدر شوند معناسنه اصلی کرده انددر که مضمر اتدن جمع
 غائب ایچون وضع اولمشدر واکا رابطه دیرل که ثبوت افاده ایدر
 است کبی صکره ها و همزه حذف و مقابلی مابعدنه وصل اولمقدن
 (معنای بیت) بودر که هر کس که انک پیونی کبردن و پیو کلنمکدن
 یوقار و بوجه اولدی تنکم متکبرلرک عادتلیدر که رقبه لرن یوکسک
 طورار انکچون کردنکش دیرلر اشته او مقوله متکبرك آخر دوستلر دشمنی

اولورل واول کبر انلرک محبتلرینک عداوت و بغضه مبدل اولماسنه
 باعث اولور زیرا کبریا صفت الهیه در که عبده بر اشمن بلکه عبده
 صفتی ذات و خضوع و تواضعدر چونکه عبده مولى صفتیه ظاهر
 ایلنه مبعوض اولور زیرا عبده مولى اولماز فافهم جدا * کاهلی راهر که
 سازد پیشه * آید از خواری به پایش تیشه * تقدیری هر کسی که سازد
 کاهلی را پیشه دیکدر که کاهلی سازدک مفعول اولی و پیشه ثانیه
 و بعد الجملة هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا و جمله مصرع ثانی
 خبردر تیشه آیدک فاعلیدر به پایش آیده متعلقدر از خواری تیشه دن
 حالدر پس بونده خوارانی تیشه به تشبیه وارددر (کاهلی ده یا
 مصدریه در پیشه صفتدر صانع صنعتی پیشه یعنی اوکنه الوب
 اشدیکچون پیشه دندلی پس آخرنده ها علامت تخصیصدر و همزه
 یایه توسل ایچوندر که اصلی پیشه ای در و بوراده یازانده در و بدلی
 اولان همزه دخی زیاده لکده اکا تابعدر (تیشه هاء اصلیه ایله کسر که
 دورکر آلتنددر و کلنک معناسنه و تیشه آخرنده همزه دخی کالاولدر
 و جائزدر که ایکبسنده بله همزه نوع ایچون اوله زیرا کاهلک پیشه
 مجازیدن و خوارلق دخی تیشه حکمیدن بر نوع غریبهدر که غیری
 انواعه قیاس اولماز فا حفظه (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 تنبل لکی و بطالتی صنت دوزه یعنی ایش آیدینه و دائم کاری اوله
 خوارلقن و ذلیل لکدن ایاغنه کسر و بالته کله یعنی خوارلق اتی
 اوره و مجروح ایدوب دوشوره و بین الناس نظرندن ساقط اوله زیرا
 الله تعالی کندی ذاتی وصف ایدوب (کل يوم هو فی شأن) یوردیکه
 فعال اولد یغنه دلالت ایدرا اگر چه فعلی حرکت یله دکدر بلکه
 کن خطایله در پس عبده دخی مولاسی صفتی اوزرنه فعال اولق
 کر کدر که صفت حیاتک قوتنددر زیرا ناقص الحیوة اولان مؤف
 و پرفتور و بی حرکتدر * خشم خود را کفر و نخورد کسی * عاقبت
 بیند پشیمانی بسی * کسی نخوردک فاعلی و خشم مفعولی و بعد الجملة
 فعل شرطدر پشیمانی بیندک مفعولی و عاقبت ظرفیدر و بسی پشیمانی به
 صفتدر بری نداده کثرت معناسنه (فرو خوردن یونق قرو بردن
 و فرو آوردن کبی پس فرو نخورد یونجه دیکدر که مصدری خوردند

بک معناسنه اکل کبی فرو آشفه دیکدر آشفه بک یونمقدن عبارت
 اولور بر مصوبی یوندیغی کبی و آشفه بک یونمقدن بک اولور (و نخورد
 خاء مجمله نك ضمه سیله اولور بوراده و زنجون اسکان اولور) بسی
 نیجه معناسنه در که کثیردر بس کبی باء عربیله آخرنده یا نسبت ایچوندر
 (معنای بیت) بودر که اگر برکسه غضبنی یونجه و مقتضاسنی اجرا
 ایدوب دلنه کله فی سوبلیسه عاقبت چوق پشیمانلق کورر و زیاده
 ندامت چکر بوراده کورمک پشیمانلق معناسنک آناری و متعلقاتی
 اعتبار یله در زیرا نفس پشیمانلق محسوساتدن دکدر و بردخی بودر که
 رؤیت ادراک معناسنه در زیرا رؤیتله اولان ادراک سازدرا کاتدن
 اقوادر پس پشیمانلق کورمک نفسنده آنی ادراکدر (فذوقوا العذاب) ده
 ذوقله مراد ادراکدر و بردخی رؤیت ابتلادر تکم تهدیده دیرلر که
 برکون کوردرسن باشکه نلرکلور یعنی بلاه عظیم ایله مبتلی اولورسن
 * هر که او افتاده و تن پرورست * نیست آدم کتزاز کاو خورست *
 هر کسی که تقدیرنده در مبتدا در او مبتداء ثانی و افتاده خبر و بعد الجملة
 مبتداء اوله صفتدر نیست آدم عربیده افس با دم برینه در و مبتدایه
 خبردر کتر مبتداء محذوفه خبردر بلکه او کترست دیکدر (افتاده
 دوشمش دیکدر که ماضیدن قسمدر که اکاماضی مقید دیرلر مصدری
 افتادن کلور ضمه دوشمش معناسنه (تن پرور وصف ترکییدر اصلی
 پرورنده تن در تن بسیجی معناسنه مصدری پروردن و پروردن در
 (کتر کم کاف عربینک فتحیه اکسک و ترادات تفضیلدر پس کتر
 اکسکک دیک اولور انقص معناسنه کترین و کترینه بر طائفه نك
 اکسکری اولان کسه (کاو کان عجمیه اهلی اولان صغره دیرلر
 اسم جنسدر جاموس یعنی صوصغری دخی انده داخلدر) خر
 معروفدر که عرب حمار دیر طوشانه خرکوش دید کلری قولاغی خر
 قولاغنه بکز دیکندن اوتوریدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 اوطبیعت دوشکوی و تن بسیجی در او مقوله کسه آدم دکدر بلکه
 کاو خردن احقر و اذل در زیرا آدم انسان کاملدر و انسان کاملک
 غداسی روحانیدر و غداء جسمانیسی قوام بدن اولاجق قدردر پس
 غداء روحدن بی خبر اولوب یا لکزد بدنی بسلین حیوان و بلکه حیواندن

بتر در قال الله تعالى (اوئك بالانعام بل هم اضل) و بونده کاوخری
تخصیص بالذکر ایتدوکی بوایکسنتک اکلده و جهل و غافله علم
اولدیغیچوندر و بونلر بوصفات ردیه ایله متصف ایکن تن پرور اولان انسان
بونلردن دون اولدی زیرا بونلر اعل شاقه ده استعمل اولنورلر تن پرورک
ایسه بطالتدن غیری ایشی بوق و باب حقه خدمته عدم
مسارعتدن جرمی حد دن ارتوقدر

* * در بیان صفت ناجنس گوید * *

* چار چیز ای خواجه کم دارد بقا * کوش راری مؤمن نیکولقا *
چار چیز مبتدا و دارد جمله سی خبر ر کم بحسب المعنی بقانک صفتی در
عربی ایله بقاء قلیلا معنای کوش دارک مفعولی در نیکو مؤمنک
صفتیدر (لقا صورتده نیکویه مضاف الیه معناده انک فاعلیدر زیرا
نیکولقا صفت مشبهه در حسن الوجهه کی پس نیکولقا انک مؤمنه
وصفتی زید ضارب غلامه قبیلدن اولور لقا رؤیتدر کویک لقاو
اولقی حسن المنظر اولمقدن کایه در که علامت خیر در خواجه
اولور سیمیه پای و پیر و عزیز و دانشمند و لطف الله حلیمی دیمشدر که
خواجه قوش ایکی که خروس و طویغارک تاجیدر بوسیدندر که تعظیم
قصدایدوب بعضی عزیزله خواجه دیرلر بقا برنسنه نک حالت اولاسی
اوزریند ثباتی در ضدی فنادر (معنای بیت) بودر که ای عزیز و رفیع
درت نسنه بقا و ثباتی اکسک یعنی آظوتور زیرا ناقصه قلت لازم کلور
و قلت دخی عدمدن عبارتدر پس دیمک اولور که درت نسنه نک بقاسی
یوقدر ای مؤمن نیکولقا و حسن المنظر و جمیل الخلق قولاق طوت
اول درت نسنه بی سکادیه یم تا که ضبط ایده سن و عبرت و نصیحت
اخذ ایده سن * جور سلطان را بقا کمتر بود * پس عتاب دوستان
خوشر بود * بقا بودک فاعلی و کتر مفعولی و جور بقایه متعلقدر زیرا
آخرنده را لام جارحه معنایه در عتاب ایکنجی بودک فاعلی و خوشتر
مفعولی و بعد الجمله ماقبلنه معطوفدر زیرا پس باء محمی ایله بوراده
عربی ده شم معنایه در که عاطفه در عتاب تا مشات ایله برکسه به
برنسنه ایچون ظهار غضب ایتکدر محبتک بقاسیه بله یعنی اول کسه
اول نسنه بی ترک ایتسه دخی غاضبک محبتی باقیدر پس عتاب ادلال

و ناز

و ناز قسمندن بر نوعدر قلا نه عتاب ایتدم دیمک صدر مده بوا دیغم
غلاظتی انک حفته اظهار ایتدم معنایه در بقیه مفردات بالاده
مشرو و حدر (معنای بیت) بودر که سلطانک جور و ظلمی ایچون بقا
و ثبات اکسک و آزارق اولور یعنی تقدیر ظلمی چوق اولسه زمان
دولتی اوقدر آزا اولور زیرا ظلمه بقاء دولت بریده اولماز کفرله اولور
شول معنادن که نفر کندی نفسنه لازم و غیره غیر متعدی در ظلم ایسه
متعدی در که اختلال عالم باعث در و قرأ نده شرکه ظلم عظیم دند یکی
ظلم نفس اولقی حسبه در که بیند و بین الله در نظم غیرایسه بیند
و بین الخلق در که صورت عالم بونکله خراب اولور و بوندن صکره
بی بقا اولان امور دن بری دینی بودر که دوستلرک عتاب و خطاب
نازی خوش رک اولور زیرا جان و کولدن دکلدر بلکه بی بقادر که
کلور کچرود و ستلق کالاول یرنده قالور * دیگران مهری که باشد
از زنان * بی بقا چون صحبت ناجنس دان * دیگر و الثالث یرنده در
ویا خود و او عاطفه به بدلدن آن مهر مبتدا و مابعدی صفتدر دان
امر در که بی بقا اکا متعلقدر چون بی بقای تمثیلدر و بعد الجمله
حبتدایه خبردر و جائزدر که بی بقا خبر اوله بقاست تقدیر یله بوصورنده
مابعدی دان اورا چون صحبت زنان دیمک اولور مهر کسرله محبت
و شفقت آخرنده یا زایده و یا وحدت و نوعیت ایچوندر تاجنسنه نانی
ایچوندر دکل معنایه عربیده لبس کی جنس کسرله نوعدن اعمدر
مثلا دوه بهایم جنسنندر که بهایمک بر نوعیدر دان امر در مصدری
دانستن در بیک معنایه مضارعنده سین حذف اولنوب داند
و داننده دیرلر (معنای بیت) بودر که چار چیز دن بری اول محبت
و یا اول بر نوع محبت که زتلردن مردله و از واجه واقع اولور سن آنی
بی بقایل صحبت ناجنس کی یعنی ناجنسک بری بریله اولان صحبتلرینک
دوامی اولدیغی کی تکم دیرلر (کبوتر با کبوتر باز یا باز محبت زنانک دخی
دوامی بوقدر زیرا زن صورت دنیا ایسه بر مطرب کی در که
هر کون بر خانه ده سازنده لک ایدر و هیچ بر خانه اهلنه و فاسی اولماز
چونکه زن زوجنک فی الاصل جزئی و آندن متلذذه ایکن اگا و فاسی
و دوام محبتی اولیه نتمک بو خصوصده اخبار کثیره وارد ر پس سائر

اجانبه نوجوهله وعاواستقامتی اوله بویوزدن زن یوزه خنده زنان
 اولدیغنه مغرور اولماق کرکدر * کرچه باشد زن زمانی مهربان *
 * چون کم اید بهره بکساید زبان * زن باشد فاعلی ومهربان
 مفعولی وزمان ظرفدر بوراده کرچه عرییده ان وصلیه کیدر (بهره
 آید فاعلی وکم مفعولی وبعده الجملة فعل شرطدر بکساید فاعلی
 زن ومفعولی زبان در وبعده الجملة جزاء شرطدر کرچه برکله
 حکمنده در اگرچه اصلنده چه نک یری یوقدر زمانی ده یا وحدت
 ایچوندر که زمان متمد مراد در (مهربان محبتلو شفقتلو دیمکدر زپرا
 بان صاحب وبعی وحافظ معنایینه کلور پس مهربان مهرصاحبی
 ومحبت ایدیجی ومحبی حفظ ایلجی دیمک اولور ودقائقده کلور که (بان
 اسم جامد در معنای کوزدیجی در باغی کوروب کوزتد یکچون
 باغ یکجی سنه باغبان دیرلر) کم کاف عربی نک فتحیله اکسک معنایسنه
 نیکم مروریندی بهره بانک فتحیله پای ونصبیدر اصلنده تعلیل ایچون
 اولان بهر در زیر نصیبی انک ایچون واندن اوتوری آلیقورلر پس
 اخرنده هاتخصیص ایچوندر (معنای یت) بودر که کرچه زن
 بر زمان مدید مهربان ومحب اولورسن آتی محبتنده صادق صانورسن
 چونکه معاشدن نصیبی اکسک وقلیل صکله زبان آجر یعنی
 دشمن کی زبان دراز اولور وآزه قناعت ایتمز ووقت اخرنده اولان
 ذوق وصف ووسعتی نسیان ایدر وطارلغه دوشر پس جمیع احوالده
 محبتی مطرده اولمبانی نیلر بلکه حبلك علی غاد بك دیوب ترك
 ایلرلر * بارعبیت چون کند سلطان ستم * مرور باشد بقادر ملک کم *
 سلطان کندک فاعلی وستم مفعولی وبا ستمه متعلقدر بقا باشدک
 فاعلی ومرورا مفعول اولی وکم تانیسی ودر ملک بقایه ظرفدر ومجموع
 مصراعین شرط وجزادر رعیت مرعبه معنایسنه در نیکم کلکم راع
 وکلکم مسئول عن رعیتیه اکادالدر یعنی راعی اول کسه در که بر قومک
 امرنه والی ومنصرف اولوب انلری رعی وحفظ ایده وکوروب کوزه ده
 واول قومه مرعی اولدقلری ایچون رعیت دیرلر که جمعی رعایا کلور
 فتح را ایله بریا وزنی اوزره ستم جور وظلمدر مرورا مرزایددر تحسین
 لفظ ایچون ورا اصلنده اورادر همزه حذف وواوه فتحه حرکت

ویرلدی نیکم بالاده شرح اولمشدر ملک مملک ضعیله دولت وسلمتند
 تفصیلی مرور ایتشددر (معنای یت) بودر که چونکه سلطان تحت
 سیاستنده اولان رعیتیه ظلم وجور ایلده ملک ودولنده اکابقا وثبات
 آزا اولور نیکم مثله دیمشدر (ملوغان طورمز زیانکار اولدیغچون
 (یاشر کرکس کم آزار اولدیغچون) اصلی بودر که عالم افاق عالم
 انفسک تفصیلدر چونکه تفصیل خراب اوله اجمال دخی اکا تابع
 اولور ونظام وجود بوزیلور وحیدشده کلور که (اسرع الخیر ثوابا
 صلة الرحم وانجمل الشر عقوبة البغی) یعنی اعمال خیر ایچنده صلة
 رحم اجر وثواب واری زیاده سربع واعمال شر ایچنده بغی وظلمک
 عقوبت ونهجه سی زیاده تیزدر * کر ترا ازدوستان آید عتاب *
 * کم بقا باشد چوخط بر روی آب * عتاب ایدک فاعلی وترا مفعولی
 وازا کا متعلقدر وبعده الجملة فعل شرطدر بقا باشدک فاعلی وکم
 مفعولی وبعده الجملة جزاء شرطدر خط قلم وغیری ایله کثابت ایتکدر
 خط اصلنده مدکی در که طولی اولان سنه اوزرنه اطلاق اولور که
 ابعاد نک اولکسی در (روی یوزدر که آرقه مقابلدر عجم روی
 پشت دیر جانب ظاهر ده بخازا روی دیرلر مثلا ارضک سطح ظاهره
 روی زمین وصونک روی آب دیرلر عرب وجهده ابتدکی تجوزی عجم
 روی ده وترك یوزده ایدر هر یوزدن شوبله دردر (معنای یت) بودر که
 اگر سکا دوستلردن خطاب ادلال ونوعا غلطتی مشتمل سوز کلور سه
 انک بقا وثباتی آزا اولور صویوزنه یازی یازمق کبی یعنی صواوزرنه
 اولان رفق دوامی اولیوب صوفی الحال بری برینه ملافی اولغیله
 رقدن نشان بلور مدیکی کبی احباب اراستنده دخی فی لمنل ناز ونیاز
 سریع الزوالدر * چون یت جنسان نشیند آدمی * کترک یتند ازیشان
 همدی * آدمی نشیندک فاعلی ویتنا جنسانا کا متعلقدر وبعده الجملة
 فعل شرطدر همدی یتندک مفعول اولی وکترک تانیسی در از همدی
 یساندر وبعده الجملة جزاء شرطدر (نشیند نونک کسر یله فعل
 مضارعدر مصدری نشستن در اوتورمق معنایسنه جلوس کبی
 مضارعنده سین مهمله برینه یا ونون کلوب نشیند ونشیننده دیرلر
 آدمی ده یانسیبت ایچوندر آدمی آدم زاد دیمکدر وزایده اولمق دخی

و جهدر (كترك ده ترادات تفضیلدر نكتم مرور ابتد و كاف عربی
تصغیر ایچوندر پسرک اوغلیچق دیمکدر چونکه ترلفظی برنسنه نك
اکسکلهکده و یا ارتقلقده فضلی بیان ایچوندر تصغیرک دخی اکسکلات
ایله قوت مناسبتی اولغله بطریق التا کید ادات تصغیر الحاق
اولندی همدی ده یا مصدر به در (همدم یار و بولداش و مونس
(معنای یت) بودر که چونکه آدم و یا آدمی زاد ناجنسله اوتوره
و صحبت ایده انلردن انس و حضوری ازارق کورر زیر ناجنسله
صحبت کالجم بین الضب والنون مضمونی اوزرنه در پس ناجنس سنکله
صحبتی استغفال ایدوب تیر قیام ایدر وسکا وفادارلق ایلمز پس
او مقوله نك یوزنی کورمه و مجلسنه اوتورمه زیر اطوطی و زاغ برقفسده
اولماز و زاهد و عاشق بریده دیرلر * زاغ چرن فارغ ز بوی کل بود *

نفرتش ز صحبت بلبل بود * زاغ بودک فاعلی و فارغ منعوایدر زیر
حرف شرط معناده فعل اوزرنه داخلدر و حرف جر فارغه متعلقدر
و بعد الجملة فعل شرطدر نفرت ایکنی بودک مفعولی و شین معناده ایکنی
بوده قیدر و حرف جر نفرت متعلقدر (زاغ مطلقا فارغه که قوزغون دخی
انده داخلدر) فارغ مشغولک ضدیدر (کل کاف عجمینک ضمیمه معروف
چیچکدر و مطلقا چیچکه اطلاق اولور و لکن تعیین مراد ایستلر اضافله
تخصیص ایدر کل زنبق و کل بادم و کل شفتالو و امثالی چیچکدر کی بلبل
معروف قوشدر که کل ایاننده فریاد ایدر واکا هزار دستان و عندلیب
دخی دیرلر عربیدر و قاموسده کلور که الهزار طائر فارسینه هزار دستان
و عندل الهزار صوت انتهی کویا بلبله عندلیب دید کلری صوتیدن
اوتوری و هزار دستان انواع اصوات و نغمه که تصویتنه بنه در
و دیمشدر که (حضرت ابرهیم علیه السلام آتش نمروده طرح
اولندقد بلبل دخی اکا تابع اولوب آتش کستان اولیچق حق تعالی
اکا اسماء حسنی ایله تسبیح و ذکر ایتمکی احسان و انعام ایلدی
(معنای یت) بودر که چونکه فارغه رایحه کلدن فارغ و خالی و آتی
استشمامه نامستعددر لاجرم صحبت بلبلدر انک نفرتی اولور زیر بلبل
اول بویه مبتلی و ملازم صحبت کل رعنا در بوجهمیدن ایکنسک
میاننده مناسبت اولماز و عدم مناسبت عدم محاسنیدن کلور و عدم



مجانست دخی سرفقدره دار نسنه در که اهلی ییلور * صحبت ناجنس
جان کاهی بود * جمله رازین حال آ کاهی بود * صحبت بودک
فاعلی و جان کاهی مفعولیدر جمله سی ایکنی بودک مفعولی
و آ کاهی فاعلیدر زین حال فاعله متعلقدر جان کاهی ده یا مصدر به
و یا زاید در (جان کاه کاف عربی ایله وصف ترکیبی در اصلی
کاهنده جان در جان اکسلیچی معناسنه مصدری کاهیدن در
اکسک نقص کی و اکسک انتقاص کی و کاستن دخی بویه در
مضارعی کاهد کلور زین حال مضارع اولک مضمونه اشارتدر
اول معنادن حال ایله تعبیر اولندیخی امور متحول و متغیره دن اولق
حسیله در (آ کاهی ده یا مصدر به و آ کاه مد و کاف عجمی ایله خبردار
معناسنه در (معنای یت) بودر که صحبت ناجنس جان اکسک لکه
سبب و یا جان اکسلیچی اولور و جمله عقلایه بو حال و بومعنادن
آ کاهلق اولور یعنی جمله سی ییلور که بویه در زیر صحبت ناجنس ایله
جان منقبض اولور انقباض ایسه انبساطک ضدیدر پس انبساط ایله
جان آرتدیخی کی انقباضله دخی اکسلور نكتم بعض مفرح نسنه به
روح افزا دیرلر زیرا روحه نشاط زاید و یرمکله قوت روح مزید
و جان اوزرنه جان اولور و کذلک بعض مکدر نسنه به جکر کاه
دیرلر که بودخی کاف عربیه در جکری اکسلیچی و قان قوریدیچی
معناسنه زیر انسانک حیات حیوانیه سی خون جکرله در پس اول
خون جکردن اکسک حیاتک انتقاصنه سبیدر و بالکلیه بیوست غلبه
ایتنه ممانه مؤدی اولور نكتم ایام حرارتده بادیه لیده قائلره واقع اولور
حتی دهاننده اصلا اثر لعاب قالمیوب زبانی تخته پاره به دوزن نكتم الفات
اربعه ده طریق مجده قرب علی ده معرکه عرب واقع اولوب بوفقیه
دخی معنای مذکور دن مذاق حاصل اولدی و آخر نیجه رفقا و غیر
چشمه حیاندن فیض مند اولیوب اول حرارتله تنور آتشین ریکستانده
یاتوب شمع وجودی سویندردیلر * چون ترا ناجنس آید در نظر *

* ای پسر چون باد از وی در کذر * ناجنس آیدک فاعلی و ترا
مفعولی و دراکا ظرفدر و بعد الجملة فعل شرطدر و مضمون مضارع
ثانی جزادر (نظر اصلنده برنسنه بی ادراک و رؤیت ایچون تقلیب



بصرد در اگر چه تغلب بصیرت دخی مستعمل در پس تغلب بصیر
ادراك حسیات و تغلب بصیرت ادراك عقلیات ایچوندر و نظر بویه
مواضعه رژیبت بصریه ده مستعمل در (در کزده در زاید در کذر
کاف عجمینک ضمیمه امر حاضر در مصدری کزشتن و گذاشتن در
بر بردن بریره کچمک معناسنه اولکیدن مضارع کذر و ایکنجیدن
کذار کاور (معنای بیت) بودر که ای پسر چون ناجنس سنک
نظر که وقارشو که کله و آئی بر طریقه کوره سن سن آندن و انک یانندن
یل کبی کج و سرعتله حرکت ایله و اکالتفات ایتمه زیرا نظر والتفات
و صحبت و محادثه به سزا دکدر بلکه نحو بستندن سکا اثر ساری اولور
و آینه خاطرک آندن کدر بولور و بونده (فرمن المجذوم فیراک من الاسد)
سرنه اشارت واردر کویا ناجنس مرض هائله مبتلی کیدر که انک
صحبتندن تحذیر اولمشدر فافهم جدا

*** در بیان صفت شکر میگوید ***

* چار چیز از چار دیگر شد تمام * چون شنیدی یادی دارای غلام *
چار چیز شدک فاعلی و تمام مفعولی و جار و مجرور تمامه متعلقدر
و چار چیز مبتدا و جمله فعلیه خبر اولوق دخی و جهدر و لکن اولکسی
اخصر اولمقله اختیار اولندی و بوکاید انک نظائری چوقدر فاحفظه
چون شنیدی شرط و مابعدی جزا در یادی دارک مفعولیدر شنیدی
ماضی مخاطبدر غلام فارسیده قول معناسنه عربیده حر الاصل ده
دخی مستعملدر و لغات عربیده کلور که غلام هنوز بیخی در ابوب کلان
و باخود ابتدای ولادتدن حد شایسته دک اطلاق اولنور و مطرزی
لغت مغربیده دیمشدر که شاب اوتوز ایله قرق اراسنده اولانه دیرلر
و اشباهده کلور که بلوغدن اون طقوز یا شنه کلنجه غلام و اوتوز درت
یا شنه کلنجه شاب دیرلر اهل لغت ذاهب اولدقلری اوزره فاما
اهل شرع بلوغه دک غلام و اوتوزه دک شاب و فتی دیرلر و ترک
غلامدن اوغلان ایله تعبیراید و بوندن اهل لغت استعمالی اصح اولوق
کورینور بوراده ناظم قدس سره تازه به غلام دیدی زیرا تازه لک
وقت تعلمدر (معنای بیت) بودر که درت نسنه بشقه درت نسنه دن
تمام اولدی ای غلام چونکه سن انی اشدک یاد طوط یعنی حفظ ایله

و خاطر کردن

و خاطر کردن اخراج ایله زیر امور مهمه دینه دندر و ناظمک قدس سره
بوکاید بومقوله امورار به ایله تقیدی و سائر اعداد اوزرنه ترجیحنه
سبب چار اسماء که به و چار عناصر و چار طبائع و چار اخلاط
ملاحظه نیلدر که وجود انسانی ظاهر و باطن بوجارلر اوزرنه مبنی در
* دانش مر د از خرد کبرد کمال * از عمل نیت همی باید جمال *
دانش مبتدا و خرده مضافدر (کمال کبردک مفعولی و از اکا متعلقدر
و بعد الجملة خبردر (نیت یادک فاعلی و جمال مفعولی و حرف جر اکا
متعلقدر) دانش بلددر که اسم مصدردر بویه مواضعده نفس
مصدر مراددر که علمدر (خرد خاء مجیمه نک کسر یله عقل دیمکدر کمال
و تمام بر معنایه در یعنی کمال اودر که برنسنه دن غرض اولان معنی
حصوله کله و بر غایت ایزه که شی آخره حاجت قائمیه (عمل بوراده
عملدن مراد قصده مقارک اولان عمل شرعیدر (نیت بر فعله شروع
و قنده آنکله الله تعالی به قربت قصد ایتمکدر و نیت اول فعلک صحتمده
شرطدر کرک اول فعل صلاة اولسون و کرک غیری اولسون و نیت
عملک غیریدر زیرا نیت ارادت مخصوصه در هر عملده ایسه ارادت اولماز
کفر و معصیتی بلك کبی یعنی برکسه بونلری بلكه کافر و عاصی اولماز
بلکه قصدله و فعل ایله اولور (جمال حسن در کرک خلقدن فتحله
و کرک خلقدن ضمیمه و حسن برنسنه نک طبعه ملائم اولمیدر و امام
سهیلی فرق ایدوب دیمشدر که حسن سنک استحسان ایتد و کک
نسنه در که انده غرضک اوله پس حسن ذاتله قائم اولور صفت دکدر
جمال ایسه صفت عین در انکچون سنک حقکده جمال اولدیغی کبی
غیرک حقننده دخی جمالدر و حقک جمالی صفت رحمت و اطفیدر
(معنای بیت) بودر که کشتی نک علمی عقلندن کمال طور یعنی عقل که
قلبک ادراکده آئی در اگر کامل ایسه انک ادراکله اولان علم دخی کامل
اولور انکچون احقی و رأیی کسه بکنمز و عمله کتورمز بلد و کنده نسنه
بوقدر دیر زیر اعلمک اساسی اولان عقل ضعیف و جزئی در و کذلک
نیت و قصد قلبی عمل شرعی قالی دن حسن و جمال بولور زیر افعله
کلمه کجه مستوردر و مستور اولان نسنه جلاله موصوف اولماز الحاصل
نیت عملک مقارنتی دخی لازمدر عمله نیت لازم اولدیغی کبی و شولکه

حد بنده کلور (نية المؤمن خير من عمله) مواد مخصوصه واهل نيتك
مرتبه زنه كوره در فاعله * ديت از پرهيز كامل ميشود * نعمت
از شكر شامل ميشود * ديت ميشودك فاعلي و كامل مفعولي
و حرف جرا كانه متعلق در و يا ديت مبتدا و جمله فعليه خبريدركه
عربي ايله تقديري ديتك يكون كاملا بالتقوى والورع ديمكدر مصراع
ثاني دخي بوايكي وجه اوزر نه در دين وضع آهي در كه شرع در نيتكم
بالاده تفصيل اولندي (پرهيز اجتناب ديد كاريدركه تقوا در ولكن
بوراده تقوا دين ده داخل در زير دين امر و نهى مشتمل در و دين دينه
كامل اولماز پس ناظمك قدس سره آشفته ده تقديري قرينه سيله تقوى
مطلق پرهيزه محمول در يوحسه يالكر كفر و معاصيدين دكل (شامل عام
و منشر در (معناي بيت) بودركه سنك ديتك و ريع و پرهيز
و علاقايدن انقطاع و مساوي تركه كامل و تام اولور زيرا نوافل طاعات
دخي قرباتند در و يوم قيامته فرائض نوافل ايله تكميل اولنور و سنك
اوزر مه لازم دكلدر ديد و كك اموري سلف صالحين التزام ايتشدر
و مالا يلزم ديمكدر در صوم دهر و احياء ليل و رياضات و مجاهدات
شاقه كي زير اشار عدن بونلره دخي اشارات وارد و كذلك سنك نعمتك
يعني احسان اولنان نعم آلهيه شكرله شامل و عام اولور و مزيد تام
بولور پس نعمتك يا نتيجه هر برينه فردا فردا شكر دخي كر كدر تا كه نعمت
كالم بوله زير انعم آلهيه محصور دكلدر و شكر ايتدكجه كالم بولمقده و تام
اولمقده در وفي الحديث (افلاكون عبدا شكورا) اي شاكر اعلى الاستغراق
* هست دانش را كالات از خرد * نيت را بي عمل كس نكرد *
هست مقدم خبر و كالات مؤخر مبتدا در (دانش بحسب المعنى هستك
مفعولي و حرف جرا دخي كانه متعلق در عربي ايله تعبيرى الكمالات حاصله
للعلم من العقل ديمكدر كس نكردك فاعلي و نيت مفعولي و بي عمل نيتدن
حالدر كس بوراده عموم افاده ايدر زير امعانده سياق نقيده در (نكردده
نون اولي نافيه در نون ثانيه اصل كله دندر كه اصلنده مكسور در
بوراده و زنجون اسكا اولنور (نكرد كاف مجمينك فتحيله مضارع در
مصدرى نكردستن در باقى التفات و نظر معناسنه مضارعنده سين
حذف اولنوب نكرد و نكردنه ديرل (معناي بيت) بودركه دانشه

كالات خرد دن حاصله در يعنى علمك كالم عقل كامل بدن كلور نيتكم
يسان اولندي و بوندن عقلمه اصلنده تفاوت بوقدر زيرا عقل اوله
مستند در و لكن بعض احوال عارضه ايله سازشبا تفاوت قبول
ايتديكي كي اولدخي قبول ايتشدر نيتكم حديث فطرت اكادالدر كه كلور
(كل مولود يولد على الفطرة ثم ابواه يهودانه وينصرانه ويمجسانه)
و كذلك بي عمل اولان نيت هيج كسه التفات و رغبت حتى ملائكه دخي
كاتب ايتزل زيرا اعمال قلوبه مطلع دكلدر در بلكه اني انجى الله تعالى
يملور و خير او شرا مجازات ايدر زيرا عزم حسنه ده ثواب و عزم سيئه ده
عقاب وارد در اگر چه عمل جوارحك ثواب و عقابي زياده در اشته
بي عمل نيت اعتبار بوقدر ديدوكي بودر والا بعض نيت اعتبار وارد
اكر عزمه مقارن ايسه بوصورتنه مانع قوى منع ايتدكجه فعله كاتورمك
كر كدر كه اجر مزيد حاصل اوله و ديمكدر در كه نيت عملك روى
و مريك پروبالى كي در پس بي عمل نيت چندان مقبول اولمديغي كي
بي نيت عمل دخي مقبول دكلدر بلكه ميت كي در بوجهندن مؤمنه
لازم در كه نيتنى تحقيق و عملى اصلاح ايليه * چون كالم بنده رادر
دين بود * پيشه زهد و طاعتش آيين بود * بونك تقديري چون بود
بنده را كالم در دين ديمكدر كه كالم بودك فاعلي و بنده مفعولي و در
كالمه ظرفدر و لكن ضرورت و زنجون فاعلي مفعوله مضاف قلدى
و مصراع ثاني نك تقديري بود پيشه اش زهد و آيينش طاعت
ديمكدر كه طاعتش ده اولان ضمير غايب آيينه قيد در و بوقرينه ايله
قريندن اش حذف اولمشدر پس زهد بودك فاعلي و پيشه مفعوليدر
و آيين پيشه و طاعت زهد اوزر نه معطوف در نيتكم بعض ائمه نحو
تجوز ايتشدر در و يا خود بود آيينش طاعت تقديرنده در (زهد متاع
ديادن امساكى مباح اولان نسبه بي ترك و يندن اخراج و عدم ميل در
و ديمكدر در كه دنياك قليلي كشي بي زهد دن اخراج ايتز و ترك جراح
زهد دن دكلدر انكچون قطب كثير النكاح در زيرا زهد حقيقته بغض
دنيا و اندن اعراض در و جاع اسباب تصفيه دن اولمقده زن اكامل ناسه
كوره امور اخرويه دن عداواندى و حديثه كلور كه متاهلك ايكي
ركعتي غير متاهلك يمش ركعتدن خير لودر (آيين عرب رسم و قانون

وعادت و ترتیب دید و کینه عجم آیین و ترك توره دیر (معنای بیت)
 بود که چون بنده نك دين ده کمال اوله انك صنعتی زهد و ترك دنیا
 و رسم و عادت طاعت و عبادت حق اولور زیرا جسدی بوزندن
 شریعت و احکامی در عهده ایستد و کی کبی نفسی بوزندن طریق
 و قلبی بوزندن اخلاقی و روحی بوزندن معرفت آکبه بی و سری
 بوزندن ترك ماسوایی دخی در عهده ایتمشددر ایمدی بو عهده لردن
 بیرون اولغه ظاهر و باطن اجتهاد لازمدر و کمال مطلق
 بو معنای حاصل اولور والا ناقص قالور و حق بو مقوله اموره
 امر ایتما مشددیمك كذب محضدر زیرا کاب و سستند
 جمع مراتبه اشارت و ترغیب واردر و العارف یکفیه الاشارة و لا یحتاج
 الی العبارة * شکر نعمت را کمال میدهد * غافل را کوشمالی میدهد *
 شکر میدهدك فاعلی و نعمت مفعول اولی و کمال ثانسی در غافلان
 و کوشمال دخی ایکنجی میدهد کوره بویه در کوشمالی ده یا زانده در
 کوشمال و صف ترکیبدر اصلی مانده کوش در مالیدن اومق
 و سورتك و دورتمك قولاق اومق بوزمقددر و بوزمق دخی تأدیبیدن
 کتایه در (معنای بیت) بود که نعمت شکر ایتمك نعمت کمال و برر
 یعنی شکرله مزید و تام اولور قال الله تعالی (لئن شکرتم لازیدنکم) تنکم
 کفر الله الدن بیرون اولور قال الله تعالی (ذلک جزیناهم بما کفروا)
 و شکر ایتمك شکر دن غافل اولوری تأدیب ایدر زیرا کفر الله حرمانه
 دوشیجك شکر الله نعمتی مزید اولان مرزوقله باقوب عبرت و نصیحت
 آلور لو بویه دیمك دخی اولور که شکرله نعمت افزون اولمقدن غافل
 اولور شا کرلک حاله باقوب متنبه اولور و بزدخی مرزوق اولور سق
 طریق شکره سلوک ایده لوم تا که بزه دخی بو حسن حال احسان اولنه
 دیرلر فافهم جدا * شکر نا کردن زوال نعمتست * بهره شا کر کمال
 نعمتست * بو بیت تفنن فی العبارة قییلنددر و الا تکرار در زیرا مضمونی
 سبق ایتمشددر نا کردن ایلمامك دیمکدر زیرا نا حرف نفیدر و حرف نفی
 کلام عرییده اسم و فعل اوزرینه داخل اولدینگی کبی کلام فارسیده دخی
 داخل اولور شکر نا کردن تقدیرده نا کردن شکر دیمکدر که اضافه در
 وعدم الشکر کبی مبتدادر خبری زوال نعمتدر حذف مضافله که

تقدیری سبب زوال نعمت دیمکدر (زوال ثابت اولان نسنه نك مفرندن
 مفارقتدر زوال شمس دیدکاری شمسك کبد سمانده استوا و استقراری
 حسبیه دکادر زیر شمس حرکت دائمه اوزرنه در ولکن وقت ظهیرده
 بطیئة الحركة اولغه ثابت حکمنده قلوب زوال دنددی کواکب ثابت
 دیدکاری دخی بویه در زیرا کواکب واردر که بطیء الجریان اولغه
 نیمه یک یلده دور ایدر تنکم قطب شمالی دیدکاری کواکب بویه در
 آنکچون ترکیبده اکا دمر قازق دیرلر که قبله به متوجه اولان کسه نك
 صول اودوزی اوزرنه کلور (بهره شا کردخی مبتدا و کمال نعمت خبردر
 بهره نك همزه سنه همزه توسل و اضافت دیرلر زیرا اضافه توسل
 انکله در و بعض مواضعده وصفیه دخی توسل اولور بو صورتده
 حرف اضافت دیمکدر بلکه حرف توسل دیرلر صوفی صافی و ناله
 شبکیر و محبوبه ظریفه و امشالی کبی (بهره نصبدر که ترك پای در
 انتهی فافهم جدا * علم را بی عقل نتوان کار بست * پیش بی عقلان
 نمی باید نشست * بونك تقدیری نتوان بستن کار علم را بی عقل دیمکدر
 زیرا نتوان بست ایله ذکر اولنسه ماضی مصدر معناسنه اولور و سائر
 ایکی قول مجمع اولان مواد دخی بویه در که ثانی مصدره محمولدر بوراده
 نتوانده نون نافیه و توان کرچه قدرت معناسنه در ولکن توان تواند
 معناسنه مضارع کلدوکی دخی حلیمی ده مصرحدر (نمی باید نشست دخی
 بویه در که نشست مصدر معناسنه در که نشستن در پس بستن نتوانك
 فاعلدر و اصلنده کاره مضافدر بوراده بستنه مفعولدر بناء علی هذا
 اصلی اعتباریه مصدر مفعولنه مضاف اولور و فاعلی فی الحقیقه علمدر
 اگرچه علم بوراده صورت مفعولده کلدوکی عقل علمك صفتیدر
 نشست نمی بایدك فاعلدر پیش نشستك طرفی و بی عقلانه مضافدر
 (نشست نون کسر یله در و شین ده فتحه و کسره جائزدر) معنای بیت
 بود که علم بی عقل کار بغلق ممکن اولمز یعنی عقل اولمقدن علم صورت
 بولم از زبر اعلمك وسیله سی و آتی عقلدر پس احق جاهلدر بوجهندن
 احق و بی عقل اولور او کسند و حضورند و مجلسند اوتور مق
 کرکز زیرا احق ایله محالسه ایدن استفاده علم ایده میوب اسراف
 وقت و اضاعت عمر ایدر و همنشینك حالی اکا دخی ساری او اب آخر

اودخی انجلین احق اولور و حضرت عیسا دان علیه السلام سؤال
ایدوب نه مقوله کسه ایله بحاله ایدلم دیدکارنده جواب و یردیلر
انک که منطقی سنک علمکز زیاده ایده انکله صحبت ایدیکوز یعنی
عقلی کامل اولانک علمی دخی کامل اولور پس عقل و علمایله صحبت
ایدیکوز که انلرک نطقلری و کلاملری مفیددر زرا انسان بوموطن
تکلیفه علم و عبادت ایچون کاشدر * بی خرد دانش و بالست ای پسر *
علم مرغ و عقل بالست ای پسر * بی خرد دانش صفتیدر که لاجل
الضروره تقدیم اولمشدر دانش مبتدا و بال خبریدر و کذلک علم
و عقل مبتدال و بال خبرل در (و بال ضرری خوف اولنان نسته
و شدت و ثقل) بال فارسیده قوشک قنادی چلکی که شهیدرلر
(معنای بیت) بودر که بی عقل اولان علم ضرر و سبب شدت و ثقلندر
پس احفک علمنه اعتبار یوقدر و هر کیم اعتبار و عمل ایدرسه آخر و بال
چکر علم قوش و عقل انک قنادیدر یعنی علمی اوچوران عقلدر و بی جناح
اولان مرغ اوج هوایه پرواز ایده میوب حسیض خاکده قالدیغی کی
عقل کاملدن ناشی و ادراک نامدن فاشی اولیان علم دخی ساقط و بی
اعتباردر * هر که علمی دارد و نبود پران * از طریق عقل باشد بر کران *
تقدیری هر کسی که دیمکدر که مبتدادر علمی داردک مفعولی و بعد
الجمله مبتدایه صفتدر و نبود جمله سی انک اوزرنه معطوفدر از باشد
متعلقدر بر کی و بعد الجمله خبردر علمی ده یا زانده در (پران باء عجمینک
فحیمه ایکی احتمال اوزرنه در اولکسی بودر که پرقتات و آن اسم
اشارتدر که پرانکا مضافدر و لکن ضرورت و زنیچون رانک کسره سی
اختلاس اولنور (پس نبود پران اول علمک قنادی اولیه دیمکدر زیرا
بیت سابقده علم مرغ و عقل قناده تشبیه اولمشدر و احتمال ثانی بودر که
پران کلمه واحده در که صفت مشبهه در اوچغان معناسند مصدری
پریدن در که اوچق دیمکدر تکم چان فحیمه صالغان در که مصدری
چییدن در صالغی معناسنه زیرا صفت مشبهه یالکز الف ایله
اولدیغی کی تکم دانا وینا دیرلر الف و نونه دخی اولور خندان
و کر بان و امثالی کی بوصورته نبود پرانک معناسی اول علم اوچغان
یعنی عقلدن قنادی اولماق حسیله اوچیچی اولیه دیمکدر (طریق

اصلنده

اصلنده قدم ایله طرق و ضرب اوانان بولدر کرک معناد السلوک اولسون
و کرک اولسون صکره هر نسته که انکله برشته توصل اولنه طریق دیدیلر
خیر و شر اولسون و حسی و عقلی اولسون سبیل دخی بویه در عرب
بویه صلیک طریق و سبیلی و ترک بولی ندر دیر یعنی منزله بولدن و اصل
اولدقلری کی اکا دخی نوجهله وصول ممکندر دیمکدر (کران کاف
عربینک فحیمه کار دیمکدر که بری برینک مقلوبیدر (معنای بیت)
بودر که هر کسه نکه علمی اوله و اول علمک عقلدن قنادی اولیه و یا خود
پر عقله پرواز ایدیچی اولیه طریق عقلدن اولماز بلکه طریق دن کار
اوزرنه اولور یعنی مقبول دکلدر که طریق اوزرنه کلامشدر بلکه کارده
قالمشدر اشته بورادندر که الله تعالی حضرت آدم علیه السلام
عقل و ایمان و حیای عرض ایدوب بونلرک برنی اختیار ایله دیدکده
آدم دخی عقلی قبول ایدیچک ایمان و حیاء دخی عقله تابع اولدیلر
بناء علی هذا عقل کامل اولان برده ایمان منجی و حیاء تام دخی بونور
* چار چیز ست انکه بعد از رفتنش * از محالاتست باز آور دنش *
چار چیز مقدم خبر انکه ان امور و خصای که تقدیر یله مؤخر مبتدادر
بعد آوردنه ظرفدر باز آوردن مبتدا و از محالات خبر و بعد الجمله
مبتدای اوله صفت اولور (رفتن فحیمه مصدر در کتمک و بوریمک
معناسنه) ذهتاب و مثنی کی مضارعنده فانی واوه و تابی داله قلب
ایدوب رود و رونده دیرلر رفتن ضمیری چار چیزه راجعدر زیرا لسان
فارسیده مطابقت معتبر دکلدر (محالات ضم میله محالک جمعیدر محال
خارجده وجودی متمنع اولان نسته در که اکامتنع لذته و محال عقلی
دیرلر شریک باری و اعدام القديم و جمع الضدین و التقیضین و قلب
الحقائق کی و محالک بعض انواعی دخی وارد که محالنده میندر و صوابدن
بعید اولان نسته دخی محال دیرلر و قاموسده کلور که المحال من الکلام
ما عدل عن وجهه کالمستحیل انتهى قال الراغب استحال الشيء صار
محالا فهو مستحیل ای آخذ فی ان یصیر محالا (آوردن و اوک فحیمه در
کتورمک معناسنه (معنای بیت) بودر که درت نسته در که اول امور که
کندکدن صکره انلری کورو کتورمک محالاتندو زیرا کری دونک
شاندن اولان امور دن دکلدر پس بوندن فهم اولنور که قیسیلی

مذکور در اولیسان امور دخی وارد در آنکچون چارچیره تخصیص
ایلدی و بونک اوزرنه دخی کلام وارد در آشفته ده کلور * چون حدیثی
رفت نا که بر زبان * با که تیری جست بیرون از کان * چون حرف
شرطدر جزاسی بیت آتی مضمونیدر حدیثی رفتک فاعلیدر زیرارفت
ماضی در مصدری رفتن در که بیت سابقه در نا که رفته ظرفدر بردخی
اکامعلقدر تیری جستک فاعلیدر لفظ که تقدیرده تیردن مؤخر در
یا تیری که دیمکدر بیرون بحسب المعنی بسته متعلقدر از کبی حدیثی ده
اولان یا وحدت ایچونددر (حدیث قاموسیده خبردر و ترک سوزدر
وامام راغب دیمشدر که هر کلام که جهت سمعیدن و یا طریق
وحیدن یا بقظه ده و یا منامده انسانه بالغ اولور اکا حدیث دیرلر
آنکچون قرانه حدیث دندلی قال تعالی (فلأنتی بحدیث مثله) و قرانک
نزولی وقتا فوقتا جدید اولغله حدیث دندلی والا صفت قدیمه
حضرت قدیم در وحدیث رسول مقابله قران قدیمه اولغله در
وحدیث انسان دخی حدوثنی اعتباریه در و قریب العهد اولانه دخی
حدیث دیرلر حدیث السن کبی که سن و سالی تازه دیمکدر و بونددر که
زول مطرده (حدیث عهد بر بی) وارد اولدی (نا که نا کاهدن مخففدر
معناسی بی وقت دیمکدر ترک آکسوزدر در عرب فجاءه دیدوکی کبی (بر زبان
به معنی نسخده از زبان دوشمشدر ایکسی دخی و وجهدر یعنی بر زبان
اولور سه جری علی اللسان و از زبان اولور سه صدر عن اللسان کبی
اولور (بانقطه مثله ایله خرف تردید در عربی ده او کبی نحو جانی زید
او عمرو و کاهیمه مکرر دخی کلور عربی ده اما کبی نحو جانی اما زید
اما عمرو تا که اول امر دن کلام شک اوزرنه مبنی اولدیغی معلوم
اوله (تیری ده یا وحدت ایچونددر تیر او قدرنه مقوله اغاچدن اولور سه
و کلک قامشدن و خدنک قاین اغاچدن اولاند و ناوک چکره و قوغش
وقی دید کلر یدر حقیقتده شول اوارق کبی نسنه ک آدی در که ایچندن
اوق تارلر اما مطلق اوقده شایعدر (جست جیمک فکیمه ماضیدر
مصدری جستن در صحیر اوق معناسنه که عرب و شید دیر مضاعفده
سین هابه قالب اولوب جهد وجهنده دیرلر (بیرون کسرله طشره
دیمکدر بیرون آمدن طشره چقمق و بیرون کردن طشره چقر مقدر

کان کاف عربی تک فکیمه بای معناسنه در که عرب قوس دیر و قوس
برجنه قوس دیرلر یعنی عرب برج قوس و عجم برج کان دیر تشبیه
طریقیه و کان ابرو بای فاشلوردر (معنای بیت) بودر که چو سکه
بر سوز آکسوزدن زبان اوزرنه کندی یعنی جاری اولدی و یادلدن
مصدر ایلدی و با بر اوق که بای دن طشره صحیرادی یعنی انسدی
و بای دن چقدی مقصود بو ایکسینی من بعد تدارک ممکن دکلدر
دیمکدر و شولکه بیت ولاناده قدس سره کلور (اولباراهست قوت ازاله)
(تیرجسته باز کرداند زراه) بوندن مقصود خرق عادت طریقیه اولاند
والا بحسب العاده آتلان اوق کری دوزخ الحاصل بطریق الکرامه اولان
نسنه بطریق العاده اولانه قیاس اولماز زیرا قدرت الهیه هر نسنه به
صالحدر آخر زمانده شمسک مغربدن طلوعی کبی پس شول نسنه که
قدرته مضاف اوله عادتدن خارجدر مثلاً سنک سیاهدن اسباب عادیه
جهتیه جوهر و آینه اولماز فاما متعلق قدرت اولان ضلع ایسردن
حواخلق اولوب صورت قوس اولان عظم صورت بشریه بدیهه به
کیدوکی کبی صورت حردخی کهر اوق بعد اولماز تکم طور موسانک
علیه السلام وقت نبلی ده اجاری لعل اولدی * باز چون آری حدیث
گفته را * کس نکرداند قضاء رفتد را * حدیث آری تک مفعولی
و گفته حدیثک صفتیدر بومصرع بیت سابقک مصرع اولنسه
ناظر در کس مبتدا و قضا نکر داندک مفعولی و بعد الجملة خبردر رفتد
قضایه صفتدر (چون بوراده اشباع ضمه و اظهـار و اوله نیجه و تنه
معناسنه در عربیده کیف کبی (آری فعل مضارع مخاطبه در مصدری
آوردن در کنورمک معناسنه مضارع غنده رایه فتح حرکت و یروب
آورد و آورنده دیرلر و کاه اولور که کثرت استعماله بناء تخفیف و اووی
حذف ایدوب آرد و آورنده دیرلر بوراده آری تخفیف مذکور اوزرنه
جاری در والا اصلی آوری در (گفته اسم مفعولدر سو یلمش معناسنه
(پس بوراده حدیث سخن معناسنه در که هنوز لسانه کلین سوزدر
آنکچون گفته ایله وصف ایلدیکه گفت دله کلن سوزدر (نکرداند
کاف عجمی ایله فعل مضارع منفیدر مصدری کرد انیدن در
دوندردک و بر حالدن بر حاله تحویل ایتک معناسنه (قضاء بوراده

همزه اصابه در یو خسه حرف توسل دکلدر زیر ناقصی مد وقصر
جا زدر عطا وجفا و امثالی کبی خطا بویله دکلدر یعنی مهموزدر
بوسیدن مد اولمازم مکر ضرورت اوله و بانییه قصد اولنه (ان قتلهم
کان خطا کیرا) کبی فتحیله و مدله قرآنه کوره قضا حکم و فصل
الامر در که صفت الهیه در (رفته ماضی مقید در کتمش معناسنه
قضاء رفته قضاء ماضی و ازلی و مبرم دیمکدر وگاه اولور که قصا مقضی
معناسنه دخی کلور قضاء سوء و قضاء بد دید کلری کبی زیر صفت
الهیه ده بدک اولماز بلکه مقضی ده او اور که مقضی خیر و شره
شاملدر و مقضی شره بلادیرل انکچون قضاء الهی به رضا اوزرنه
اولوب مقضی سوء دفعنه دعا ایتمک کرکدر (معنای یت) بودر که
نه کیغیله سویلتمش سوزی کروکتور رسن یعنی اغز کردن چقان سوز
بردخی اغز که دونوب کلز بلکه فاش و منشر اولور همان دایکی طوت
و برکسه قضاء مبرمی کری دوندره منزالتمش اوق کبی مکر که متعلقاندر
اوله بوسورتده بطریق خرق العاده اوق کری رجوع ابتدوی کبی
مقضی نک شری دخی دعائله مرتفع اولور و ضرری اولماز بلکه
نیچه سینات حسنه مبدل اولور والله علی کل شیء قدير * باز کی کرد
چوتیر انداختی * همچنین عمری که ضایع ساختی * بونک تقدیری
چون انداختی تیر باز کی کرد دیمکدر که انداختی ماضی مخاطبدر
وتیرانک مفعولیدر و کردک تختنه ضمیر فاعل تیره راجعدر و بومصراع
شرط و جزا در همچنین اصلنده همچون این در که چون ادات تشبیه
و این اسم اشارتدر که عربیده مثل ذلک کبی و بوعتبارله مقدم خبر
و عمری مؤخر مبتدادر و جا زدر که همچنین کی کرد عمری تقدیرنده
اوله (ضایع ساختی نک مفعولیدر و بعد الجملة عمری به صفت اولور
(کی کاف عربینک فتحیله اسماء استفهامیه دندر که بوراده انکاره
محمولدر) کرد کاف عجمی ایله مضارع غائبدر مصدری کردیدندر
دونمک معناسنه نکم بالاده شرح اولمشدر (انداختی ده یا خطاب
ایچوندر انداختن اتمقدر مضارعیده خازایه قلب اولنوب اندازد
و اندازنده دیرل) همچنین اصلنده همچون این در که بونجیلین و همچنان
انجیلین دیمکدر که این مصراع اول مضمونده اشارتدر و اگر مابعدنده

فعل مقدر و یا فعل مذکور ایسه این اول فاعل مصدره اشارت
اولوب ادات تشبیه تفخیمده مبالغه ایچون یو خسه فی الحقیقه تشبیه
ایچون اولماز والا برسنه بی کندی نفعنه تشبیه لازم کلور و تفخیم
اسم اشارتدن مأخوذدر اگرچه که لسان فارسیده این قریب و آن بعید
ایچون وضع اولمشدر اشته بوتقریر همچنین کردیم و همچنین میکنیم کبی
یرلده جاریدر بوراده همچنین ماقبلنه اشارتدر نکم اشارت اولندی
زیرا فعل اوزرنه داخل دکلدر مافهم جدا فانه عمیق و بالتأمل حقیق
زعمری ده یا وحدت ایچوندر و یا تشکیر تفخیمی به محمولدر (ضایع هالک
و تلف در ضیاعدن در که هلاک و تلف و لمقدر ساختی ماضی مخاطبدر
مصدری ساختن در دوزمک معناسنه مضارعیده خازایه قلب
اولوب سازد و سازنده دیرل (معنای یت) بودر که کری چن دوز
چونکه اوقی تذک یعنی آتلان اوق کری دونمک حال عایددر اعمانک
مصحف نظری کبی و تیر انداخته نک استحضات رجوعی کیدر شول عمر
نازنین و عزیزک رجوعی که سن آتی ضایع و هلاک دوزمک یعنی هلاک
و تلفنه سبب اولور وجهله تدبیر ایلامک و اوایله صورت و یردک ابدی
اغزندن چقان سوز و آتلان اوق و قضاء مبرم و کچن عمر بودردی کری
دونمک همان کندوکی محافظه و وقتی مراقبه ایده کور و قضایه رضا و پر
و بلایه صبرایت تا که بالاخره نادم اولیه سن فافهم جدا * هر که
بی اندیشه گفتارش بود * پس ندامت های بسیارش بود * گفتار بودک
فاعلی و بی اندیشه اکا متعلق و بعد الجملة هر که به صفتدر زیر
تقدیری هر کسی که دیمکدر که مبتدادر ندامتها ایکنجی بونک فاعلی
و بسیار ندامت هانک صفتی و بعد الجملة خبر مبتدادر (گفتار وصف
رکبیدر اصلنده آرند گفتدر سوز کتور یچی معناسنه و دقایقه
کلور که گفتار کاف عجمی ایله سوز دیز مکدر انجو دیزر کبی عرب اکا
نظم کلام دیر نظم کلام سوزی کتور مکه باعث اولدیغندن اوتوری
باعث فعله فاعلک اسمن اطلاق ابتدیلر پس باء عجمی ایله فاء جزایه
معناسنه در (ندامت های ندامتک جمیدر پشیمانلق معناسنه آخرنده
یا همزه توسلدن مقلوبدر زیر همزه بی تلفظده ثقلت واردر و فارسیده
نظاری چوقدر (بسیار کثیر در اصلی آرند بسی در که بودخی وصف

ترکبیدر (بسی با عربی ایله کثیر معناسنه در ولکن ترکیب اولمغله
فهمه کسره به نحو یل اولندی (معنای بیت) بودر که هر کس که انک
سورنی بی اندیشه یعنی فکر سز اوله بوسیدن چوق پشیمان اولور
زیرا قول جزا فک نتیجه سی اولماز و عاقبت قائلنی خسارت و فضاخته
دوشر و نارندامته بقار پس بویله بی اندیشه اولانه سکوت ایتمک
دوشر و فکر صحیح و رأی صواب دخی عقل کاملدن کلور بوجهندن
احقک فکر معقولی اولماز و خاطرنه کلنی اغزنه الور * تانکفتی می توانی
کفتنش * چون بکفتی کی توان بنهفتنش * تامادام معناسنه اولمغله
ما بعدی می توانی به ظرفدر عربی ایله تقدیری مده عدم تکلمک
دیمکدر کفتن می توانی به مفعولدر آخرنده شین که ضمیر غایبدر تکفتی دن
مفهوم اولان کفته راجعدر (توان تواند معناسنه مضارعدر
(بنهفتن ده کی با که مصادر و افعال اوائلنه داخل اولور حرکتی
ضمده و حرف شفوی اولد یخی برده ما بعدنه تابعدر بوراده کاف
ونولک ضمه سندن اتوری مضمومدر ولکن بنهفتن ده لاجل الضروره
نون اسکان نهفتن کز لک و کز لکدر لغت حلیمی ده کلور که نهفتن
مصدردر مضارعنده نهید و نهبنده دیرلر تکم سفتن لفظندن سنبد
و سنبنده دیرلر (معنای بیت) بودر که سوبیلدیکه اول سوبیلدیکک
سوزی سوبیلکه قادر سن زیا هنوز ضبطسکده در چونکه آنی
سوبیلکه سن کز لک نیجه ممکن اولور یعنی اولماز پس ضمیرده مخفی اولان
سخن هنوز مطلعنه بالغ اولیمان کنش کی در که خفاده در چونکه
مطلعندن طلوع ایده ستره بحال قالمز زیرا ضوئی منشور اولور فافهم
* عمر رانی دان غنیمت هر نفس * چون رود دیگر نیاید باز پس *
عمر می داند مفعول اولی و غنیمت ثانسی هرا کا ظرفدر چون رود
شرط و نیاید جمله سی جزادر رودک ضمیری عمره راجعدر نیاید کی
و دیگر نیاید ظرفدر زیراعر پیده مره آخری برینه در و باز پس
نیایدک مفعولدر اگر باز کرو و پس باء بحمله صولک و آرد واکسه
معناسنه اولور سه که ظاهر اولان بودر و جائزدر که پس فاء جزائیه
معناسنه اولوب بحسب المعنی نیاید اوزرنه داخل اوله که تقدیری
نیاید باز دیگر دیمکدر بودخی لطائف کلامدندر زیرا جزا اولنه

حرف جزا داخل اوله کلامدندر که اشعار سبیت ایچونددر (عمر روحله
بدنک مدت عمر تیدر اسم عمر بوندن تفؤل اولوب وضع اولمشددر
(غنیمت اهل حربدن قهرله اخذ اولنان مالدر) نفس فاک قحجلا
نفس حالنده اغزدن و روندن خر و ج و دخول ایدن ریمکدر که
بقا انسان اکا منوطدر انکچون مخوق اولان هلاک اولور (نیاید
اصلنده نه آیدایدی تخفیف ایچون همزه یابه قلب اولندی (معنای بیت)
بودر که هر نفسده عمری غنیمت یل واکا کوره تدارک اوزرنه اول
چونکه اول عمر اسر یل و اقار صو کی کیده بردخی کرو آردنه کلز یعنی
دو نمز و بیردخی جوان اولماز و بویاغه خزان ایردکده بردخی بهاره
ایرمز زیرا فصولنی تکمیل ایتمش و انجامنه یتشددر و بونده رمز وارددر که
عمر دیدکلری فی الحقیقه نفس در که ساعت و یوم و هفته و ماه و سال
انک تفصیلی در و نفسک دخی مبدائی آن غیر منقسمدر ولکن ترکیبی
غالب اولنلر زمان تفصیلی به باقوب عمری انکله حساب ایدرلر و تجرد
اهلی آن بسطه نظر ایدوب علم عدد انقاسی حقه تفویض ایدرلر
* هیچ کس از خود قضا را رد نکرد * هر که راضی از قضا شد بد نکرد *
کس مبتدا و قضا نکردک مفعول اولی ورد ثانسی وازا کا و بارده
متعلقدر راضی شدک مفعولی و از راضی به متعلقدر و بعد جمله
هر که به صفتدر زیا هر کسی که تقدیرنده در که هر کسی مبتدادر
بد نکردک مفعولدر و بعد جمله مبتدایه خبردر (هیچ بویله مواضعده
ما بعدنده اولان نکره نک عمومین افاده ایدر) قضا حکم الهی در که بالاده
مفصلا مرور ایتدی ایکنجی قضاده بویله در رضا قرینه سبله زیرا
رضا ترک اعتراض و غضب و عند البلاء سکون نفسدر حکم الهی به
تعلق ایدر و بلاء که مقضی در دعائله رفعه جهد ایتمک رضایی متافی
دکدر (معنای بیت) بودر که افراد ناسدن بر فرد کندی اوزرندن
قضایی رد ایتدی یعنی قضاء مبرمی کری دوندرمکه قادر دکدر
مکر که قضاء معلق اوله و هر کس که قضاء الهی دن راضی اولدی
یرامن ایش اشکدی زیرا بد ایشی قضایه راضی اولیمان ایشلر مثلا عند
المصیبه جزع و چاک کر بیان و امثالی افعال غیر مرضیه کی زیرا
هر نسنه نک اجل مساسی وارددر حتی کسر اوانی و ظرو ف ایدن



جواری ضرب اولمقدن نهی اولندی زیرا ادوات و نظر و فلک دخی
آجال مضرب و به سی وارد و وقت مصبته جزع ایتک مصیبت
اخرادر زیرا ثوابن حرمانه باعث و حدیث نبویه کلور که (ولانقول
الاحقا) یعنی وقت بلاذله اساعزه قول حقن غیری کتور مرز بلکه
حقه حد اید و ب و دخی (انا لله وانا الیه راجعون) دیرز * هر که
میخواهد که باشد در امان * مهر می باید نهادن بر دهان * بعضی نسخته
هر که ایاید که باشد در امان دوشمدر دیمشدر در که خواهد ایله ترکیب
اولتان فعل مصدر معناسنه در پس بوراده باشد بآ عربی ایله باشیدن
معناسنه در که اولمق در بناء علی هذا میخواهد مفعولدر و که فعل ایله
مفعول اراسنده رابطه در و بعد الجمله هر که به صفتدر زیرا اصلی
هر کسی که دیمکدر که هر کسی مبتدادر مهر نهادنک مفعولی
و نه دادن بایرک فاعلی در و بر نه دادن متعلقدر و بعد الجمله
خبر مبتدادر (امان سکون نفس و زوال خوفدر) مهر ضم میله
مشهوردر مهر لشمس نسبه به مهور دیدکری اغلاط عامه دندر بلکه
مختوم و یا مطبوع دیمک کرکدر زیرا مهر ضمه فارسیدر (مهر کبی
کسرله محبت در خاتونه مهوره دیدکری مهردن در فقهله صدق
مرآة معناسنه (معنای بیت) بودر که هر کس که امانده اوراق دایه
یعنی امن اوزره و بی خوف و بی فزع ارفقه طلبکار اوله اغزی اوزر نه
مهر قومق کرکدر زیرا (سلامة الانسان فی حفظ اللسان) موجب
سلامت دانی طومقده در و این سکیت که ائمه اقتدندر دلی اوجندن
متوکل خلیفه نک غضبه اوغر ایوب لسانی قفاسندن اخراج اولمشدر
بوجهندن دیمشدر در که ملوکه رفقه معامله کرکدر * می سزدکر
عمر را داری عزیز * چون رود پیشش نخواهی دید نیز * بعضی
نسخته چون رود دیگر نخواهی دید نیز دوشمدر در عمر داری نک
مفعول اولی و عزیز ثانسی و بعد الجمله فعل شرطدر جزاء شرط
مقدمدر که می سزددر مصراع ثانی دخی شرط و جزادر (پیش بآ
عجمی ایله روده ظرفدر ضمیر عمره راجعدر که فی الحقیقه دیده قید در
تقدیری نخواهی دیدنش دیمکدر زیرا دید بوراده مصدر معناسنه در
که دیدن در نیز دخی وینه معناسنه در عربی ده ایضا کبی و لکن دخی

معناسنه اولایق بعضی مواضعده حرف عطف کبی و بعضی مواضعده
اولماز (معنای بیت) بودر که اگر عمری عزیز و شریف و حرمتلو
طوتوب قدرن ییلور سک لایق اولور سک زیرا عمر فی نفس الامر
عزیزدر یعنی منلی بولماز نسنه در پس واجب اولان فی محافظه در
زیرا چونکه ایلری یکوب کیده و نظردن غایب اوله آتی بردخی
کور مبسر سن زیرا کری دونمک شانندن اولان اموردن دکلدر
و دیمشدر در که الوقت سیف قاطع یعنی زمان سیف تیز کبی نافذ
و ماضی در و کسلن باش بردخی بتمز تنکم مشهوردر

* * در بیان صفت خاموشی و سخاوت میگوید * *

* حاصل آید چارچیر از چارچیر * یاددار این نکته ازمن ای عزیز *
چار آیدک فاعلی و حاصل مفعولی و از حاصله متعلقدر یاد دارک
احد مفعولینی و این آخری و نکته اینه صفتدر زیرا عربی ایله تقدیری
احفظ هذه النکته یعنی دیمکدر پس چار و مجرور یاد داره متعلقدر (یاد
اکق معناسنه اسم مصدردر دارا امردر مصدری داشتن در طومق
معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرلر (یاد
طومق از برلسک دیمکدر تنکم یاد داشت دیرلر خاطرده محفوظ اولان
نسبه نکته نقطه وزنی اوزر نه عربی در اصلنده شول اثره دیرلر که
وجه ارضده بر جبق و امثالی نسنه اوجیله حاصل اوله صکره قوت
فکرله استخراج اولنوب قلبده مؤثره اولان لطیفهده استعمال اولندی
لطافت و دقتی حسبیه (معنای بیت) بودر که درت نسنه دن درت
نسبه حاصل کلدی و انکله عامل اولان اندن فائده لندی ای عزیز
بواطیفه علیه بی بدن از برایله و حفظ اید و ب عمل قیسل که بنم سکا
یادکارمدر و عزیزله خطابی رمزاید که بواطائف ایله عمل ایلین کسه
بین الناس عزیز و نادر الوجود اولور فافهم جدا * خاشی را هر که
سازد پیشه * کردد ایمن نبودش اندیشه * خاشی سازدک مفعول
اولی و پیشه ثانسی و بعد الجمله هر که به صفتدر زیرا هر که هر کسی که
تقدیرنده در که هر کسی مبتدادر کرددک تحتیده ضمیر فاعلی کسی به
راجع و ایمن مفعولدر و بعد الجمله خبر مبتدادر (اندیشه کرددک
فاعلی و شین مفعولی و بعد الجمله جمله خبریه بی تأکید و ایضا حذر



خاموشی ده اولان یا مصدریه در اصلی خاموشی در ایسم اولوق معناسنه
تخفیف و ضرورت حذف و اوله دخی استعمال اولنور پیشه و اندیشه ده
اولان همزه لکه یایه وسیله واندن نشانه در زاید در اندیشه ده
وحدت ایچون اولوق دخی وجهدر (کردد کاف بحمله مضارعدر
شود معناسنه) ایمن قیغوسر دیمکدر همزه نك و مینک کسره لریله تنکم
بالاده مؤمن لفظی مقابله سنده ایراد اولندیغی اکادالدر (معنای یت)
بودر که هر کس که سکوت ایتمکی کند نه کار دوزه و ایسم اولیغی ایش
ایدیشه بی غم و بی غصه اولور و اندیشه و فکری اولماز و یاخود
افکاردن هیچ بر دلو ذکر اکایول بولماز زیرا خاموشلق سببیه باشی
سلامت اوزرنه اولان کسه نك قلبنده فکره صالح نسنه اولیجق
اوراده غم نیلر الحاصل خاموشلق سلامت صدره و صفاء خاطره سببدر
واککار کلام ایتمک دین و دنیا ده کدره باعثدر خصوصاً که کلامی
اذیت ناسدن خالی اولیه که اومقوله دل آزار و زبان دراز و حدید
اللسان دیرلر که خلق اومقوله نك صحبتندن و معامله سندن فرارایلر
* کر سلامت بایدت خاموش باش * کشت ایمن هر که نیکی کرد فاش *
سلامت بایدک فاعلی و تا خطاب مفعولی و بعد الجملة فعل شرطدر
خاموش باشک مفعولی و بعد الجملة جزا در مصراع ثانی نك تقدیری
هر کسی که کرد نیکی فاش کشت ایمن دیمکدر که هر کسی مبتدا و کشت
ایمن جمله سی خبردر و نیکی کردک مفعول اولی و فاش ثانیه سی و بعد الجملة
مبتدایه صفتدر نیکی ده یا مصدریه در فاش عربی در اصلنده فاشی در
ناشی و زنده صکره یاسی تخفیف حذف اولنوب اول وجهله استعمال
اولندی معافی و مسلم دید کلمی کبی اصلی معافی در فاشی منتشر
معناسنه در خبری و یا رایحه سی و با فضلی فاش اولدی دیرلر شایع
و منتشر و اطرافه متفرق اولدی دیمکدر افشانش و طاعتقدر (معنای
یت) بودر که اگر سکا آفاندن سلامت کرک ایسه خاموش اول زیرا
سلامت حفظ لسانده در مکر که خیر سوبلیه سن و ذکر ایده سن
هر کس که ایلوک فاش ایتمدی یعنی اگر لسان و قولیه و اگر فعلی ایل
ایلوکی چوق سوبلیوب و چوق اشلیوب اطرافه طاغندی
بی غم و بی غصه اولدی زیرا (هل جزاء الاحسان الا الاحسان)

موجنبجه ایلوککنه ایلوک قرشو کلدی تنکم خلاقی یعنی
بد اولوب بد لکنی افشا ایدن بد لک بد لکیله مجازات اولندی
و ایلوک یوزنی کورمدی * از سخاوت مرد باید سروری *
* شکر نعمت را دهد افزون تری * مرد بایدک فاعلی و سروری
مفعولی و از بایدی تعلیلدر شکر دهدک فاعلی و نعمت مفعول اولی
و افزون تری ثانیه سی در و یاخود شکر مبتدا و دهد جمله سی خبردر (سخا
علی قدر الحاجة اولان عطادر که معطی نك رأینده کوره در یعنی
مصلحت نه ایسه اول مقدار بذل ایتمکدر) سروری ده اولان یا
مصدریه در سرور صاحب ریاستدر زیرا سرباش (ور عربی ده
ذو کبی در سردن مراد بو مقامده مجازا ریاست و متبوعیندر و لکن
غلبه استعمالله مقدم و متبوع معناسنده حقیقت منزله سنده وارمشددر
کذا فی الدقایق و نعمة الله ده کلور که (ور ادات نسبتدر پیشه ور
و جانور صنعتلو و جانلو دیمکدر و بعض اسمک آخرنه لاحق اولور
اسم فاعل معناسنه مثلاً سخنور سوبلیجی رهرو بولجی زرکر التوبجی
دیمکدر انتهی سائر لغاتده دخی بوتقریر اوزرنه تحریر اولمشدر الحاصل
سرور باش بوغ دید کلریدر (افزون تری ده یا مصدریه در افزون
آرتقدر یعنی افزودن لفظندن اسمدر که آرتقدر مقابلی کاستدر که
اکسکدر یعنی کاستن لفظندن اسمدر که اکسکدر (ترادات تفضیلدر
افزونتر آرتوق رقدر مقصود آرتقلقه فضلی بیاندر) (معنای یت)
بودر که مرد سخاوتسندن اوتوری سرورلک بواور یعنی اهل دین
ایچنده باش بوغ اولور و عند الله درجه عالییه بواور زیرا سخا وجود
صفت انبیا و اولیادر و قائد جنان و راغم شیطاندر و شکر ایتمک نعمته
فوق الحد زیاده لک و پرر زیرا شکرک متعلق کر چه یالکر نعمتدر
فاما موردی قلب و لسان و ارکاندر پس عبودیت تقدیر مزید اولور سه
فیض حق دخی اکا کوره اولور زیرا وارد ورده نانظر وقوت وضعفده
انکله دائردر و بویتمده اشارت وارددر که سخا و کرم شکر نعمتدر
* هر که اوشد در سخا سرور شود * نعمش از شکر کامل تر شود *
هر که مبتدا در تقدیری هر کسی در او مبتداء ثانی و شد جمله سی ثانی به
خبر و بعد الجملة مبتداء اوله صفتدر سرور شودک مفعول اولی و بعد

الجملة مبتدأ اوله خبر در نغمش مبتدأ کامل تر شود مؤخر ك مفعول
 واز تعلیل و بعد الجملة خبر در واکر اختصار اول نور سه شود مظهره
 مسند اولور که نغمند (شود نغمش معناسنه در نظر قدر که رسوخ
 واستقراره متعلق بر تقدیری شود راسخ و مستقر در سخا دیمکدر
 (معنای بیت) بود که هر کس که سخا و کرم ده راسخ و مستقر اولدی
 سرور اولور زیرا (الانسان عبید الاحسان) موجبه آخر خلق عالم
 انک محب و تابعی و دائره سنک ملار می اولور و اولدخی بوسیدن
 تعین و درجه عالی بولور و ارتفاع شانله دولت و سلطنت ایاغنه کلور
 و شکر اوچندن نعمتی اکل و اولکیدن اکثر وافر اولور * هر که اوشد
 ساکن و خاموش کرد * از سلامت کسوتی بردوش کرد * تقدیری
 هر کسی که او باشد ساکن و خاموش کرد کسوتی از سلامت کرد
 بردوش دیمکدر که اعرابی ظاهر در زیر نیچه کره شرح و اعراب
 اولمشدر (ساکن متحرک مقابلیدر یعنی سکون بر نسنه نك
 تحرکدن صکره ثبوتیدر) خاموش کرد صفت مشبهه در خاموش فعللو
 معناسنه زیرا کرد شادی معناسنه ماضی اولدی یعنی کبی اشلک
 معناسنه دخی اسم مصدر کلور نیکم لغت حلیمی ده مصر حدر (کسوتی ده
 یا وحدت نوعیه ایچوندر کسوه لباسدر مایلبس و یکسی به معناسنه
 (دوش او موزدر چکن دخی دیرل عرب منکب دیرمیک فتحیله قال
 الله تعالی فامشوا فی منا کبها) کرد فعل ماضی در ایلدی معناسنه
 مضارعی کند کلور (معنای بیت) بود که هر کس که او ساکن
 و ساکت فعللو اولدی یعنی جوق سویلیوب ایسم او توردی سلامتدن
 بر کسوه عجبیه او موزی اور زنه ایلدی یعنی سلامت کسوه سنی کیدی
 و وجودی آفادن خلاص اولدی پس بونده سلاستی کسوه به تشبیه
 وارد در ستر و حفظ ده زیرا از سلامت لفظی کسوه بی بیان ایچوندر
 اگر چه تقدیم اولمشدر در نیکم قرأنده کلور (حتی یتین لکم الخیط
 الابيض من الخیط الاسود من الفجر) یعنی من الفجر خیطی بیان
 ایچوندر زیرا خیط ایض واسود ایلله مراد حقیقتلری دکلدر بلکه
 تشبیه طریقیله وارد اولمشدر که مقصود نهاری خیط ایضه و ابلی
 خیط اسوده تشبیهدر * کره می خواهی که باشی در امان * روتکوی

✽

✽

کن

کن تو با خلق جهان * مصراع اول شرط و ثانی جزا در ر و فتحه
 امر در مصدری بوریتم و کیتیم معناسنه مضارعنده فای واوه
 وای داله قلب ایدوب رود و رونده دیرل مابعدی روی یتین ایچوندر
 نکوی کن کله سنک مفعولیدر یا ثانیه مصدریه در (تو کن نختنده اولان
 ضمیر خطابی تا کید ایچوندر با نکوی به متعلقدر زیر نکوی تقدیرده
 تودن مؤخر در (معنای بیت) بود که کردلر سک که امن و امان ایچنده
 اوله سن و فزع و خوفدن نجات بوله سن بوری خلق جهانله ایلوکه ایلله
 یعنی بویلو که مسارعت قبل زیر اسب امان و باعث سکون و اطمیناندر
 شول جهنمدنکه سنک ازلره خیر خواهلرک ازلرک دخی سکا خیر
 خواهلرغه علتدر خیر خواهدن ایسه ضرر کلز پس ندن الم چکر
 وندن خوف ایدرسن اشته مؤمن حقیقتی بود که غیری بی امانده
 قلمن غیرک دخی سنی امانده قلمه سنه وسیله در حتی مؤمن کامل بر درجه
 واصل اولور که وحشیلراندن تنفر ایتمزل و مودی و مضر اولان سباع
 حیوانات انی اهلاک و افتراس بولنه کیتز بومقامدندر که بعض اهل
 تصرف اسده راکب اولوب و دسنه تازیانه یرینه مار آلور * هر کرا
 عادت شود جود و کرم * در میان خلق گردد محترم * هر کسی که شود
 اورا جود و کرم عادت گردد در میان خلق محترم دیمکدر که هر کسی
 مبتدأ اورا عربی ده له معناسنه شودی تعلیل وجود فاعل و عادت
 مفعولیدر و بعد الجملة مبتدأ به صفتدر در کرده ظرف و محترم مفعول
 و بعد الجملة مبتدأ به خبر در عادت افعاله و عرف اقوالده مستعملدر
 کافی التلویح مثلاً لباس آلتیه قیص تلبس ایتم که فعلدر عادتدر
 و تعزیه ده الحکم لله دیوب تهنیه ده دیمک که قواد عرفدر والا
 بحسب المعنی تهنیه ده دلمت کرک ایدی و امام راغب دیمشدر که عادت
 یابر فعلی و با انفعال تکریر ایتمکدر تا که تعاطیسی کند نه سهل و امر
 طبیعی کبی اوله انکچون دیمشدر در که العادة طبیعه ثانیه پس عادت
 اودر که خالق انک اوزنه مستر اولوب معاوده ایتمکدری نسنه در زیر
 عود دندر که رنسنه دن بعد الانصراف رجوع معناسنه در جود
 قبل السؤال و کرم بعد السؤال اولان عطارد میان اورته و میان
 وسط معناسنه فتح سینله (کر دد کاف عجمی ایلله مضارعدر اولور

✽

معنا سینه محترم حرم تلو و مهاتلو و عرض تلو و وفار تلو مصدری احترام
کلور (حرم تلو سی یرتلسی جائز اولیان نسنه در قال الله تعالی
(ومن یعظم حرمت الله) ای ماوجب القیام به فانه مما لا یجمل اننها که
(معنای بیت) بودر که هر کس که جود و کرم انک ایچون عادت اوله
ودائما بومعنایه مساوده ایلبه خلق اراسنده حرم تلو و عز تلو و عظمتلو
اولور زیرا جود و کرم استجلا ب مودت قابو ایتمکده حجره قناتطیس
و حدید کبی در الانسان عبید الاحسان خود مشهور در و خالقک اقبال
واعزاز و اکرام و احترامنده فایده بودر که نافذ الکلم اولور نفوذ
کله ایسه دین و دنیا به نافع نسنه در خصوص صاخر و نهی و احسساب
صددنده اولور مفید در زیرا کرملری نهی ایتمکدری نسنه دن اجتنابه
وسيله اولور شول جهتد که منهی اولان نسنه دن فراغ عطا دن
اعراضدن آسان و سهل کلور * هر که کار نک و یابد میکند *
آن همه میدانکه با خود میکند * بونک تقدیری هر کسی که میکند
کار نک و یابد میدانکه میکند آن همه با خود دیمکدر (نیک کارک
صفتی در با حرف تردید در (نیک و بد بری برینک مقابلیدر که نیک ایو
و بد برامز در و میکند جمله سی هر کسی به صفتد ر که هر کسی مبتدادر
آن ایکنجی میکند ک مغفولی و همه انی تأکید در و بعد الجملة مبتدایه
خبر در (میدان وسط کلامده کلدوی ضروری در زیرا عربک اعلم
دید و کیدر که تنبیه و ایفاظ ایچوندر بومقوله کلمات ایسه صدارت کلام
اقتضایدر و گاه اولور که آخر کلامده ایراد اید و ب فاعلم ذلک دیرلر
بویتنک مفرداتی مرارا شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که
هر کس که ایو و یایرامزایش اشهریل که بوجه بی کنندنه ایلرنتکم
قرأنده کلور (من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء فعلیها) زیرا انسان
غیره بدلك اینسه دخی غیر انک و بالک چکمن بلکه صورته متأذی
و متضرر اولور و دیاده فنا بولور و آخرتده و بالی بدلك اید نک
اوزرنده قالور و ایلوک دخی بویله در که ثوابی فاعل خیر اولانه در
اگرچه دیاده غیر انک خیرندن صورتا منتفع اولور سده و اولکیه کوره
دیمشدر که من حفر حفر لاخیه وقع فیه و کندی نفسنه ظلم دخی
بویله در و ایکنجی به کوره دیمشدر که من بفعل الخیر فالرحمن بشکره

یعنی غیره خیر ایدن کندی نفسنه ایدر * ای برادر بنده معبود باش *
* تا توانی با سخا وجود باش * برادر کسر بائله قرنداشدر قز قرنداشه
همشیره دیرلر بویتنک اعرابی ظاهر و بقیه مفرداتی مره بعد اخری
شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر معبود حقیقی اولان
الله تعالی به عبد و عباد اول ماسوا پرست اوله زیرا ماسوی سنک
مثلا در حقک ایسه مثل و نظیری یوقدر و قادر و ابدی و سخا وجود
صفتیه متصف اول زیرا حق سنی جود ایله خلق ایتمشدر پس
کر کدر که سنده دخی اول خلق بولنه اگر قدرت و ارایسه یعنی آفاقه
کوره و اگر بوغیسه نفسکی بذل ایله زیرا کندی نفسکده اکافادر سن
پس قدرتم یوقدر دیو تعلل ایله زیرا هر کس مقدوری مرتبه سبیل
مأموردر * باش از بخیل بخیلان باحذر * نانسوزد مر ترا نارسقر *
باحذر باشه و از حذر متعلقدر (نارسقر نسوزد ک فاعلی و مر ترا
مفعولیدر بخیل مالی مستحقندن امساک ایتمکدر علمی امساک دخی آنده
داخلدر نیکم بالاده مر وایتدی بخیلان بخیلک جمیدر حذر خوفدر
(نسوزد فعل مضارع منفیدر مصدری سوختن در بانیق و یاندر مق
معنا سینه لازم و متعدی استعمال اولور مستقبلینده خا زایه قلب ایدوب
سوزد و سوزنده دیرلر (مر ترا اصلنده مر ترا در که مر زایده در
و توضله سن دیمکدر عربی ده انت کبی ضرورت وزن اولیحق و او
تلفظ اولمغز بوراده و اولک حذفی اخریه علامت مفعول اولان رانک
اتصال سبیلده در زیرا بلا اتصال حذف اولانسه کلمه حرف واحد
اوزرنه قالمی لازم کلور پس اتصال مذکور له طلبا للتخفیف و اوی
حذف ایتمیدر خصوص صا و او حرف علتدر که آخر کلمه دن حذفی
شایددر نیکم بومقاعده بعضیله ذهاب اولمشدر در ولکن علت اولی
اصحدر زیرا بوراده و اوجا زدر که اصل کلمه دن اولیه بلکه تانک
ضمه سینه نشان وضع اولنه بوضورتده اخر کلمه ده حرف علتدر دلتز
مکر مطلق اخرنده بولمغله اطلاق اولنه (سقر ابن عباس رضی الله عنه
قولی اوزرنه جهنمک التنبی طبقه سنک سمیدر سقر اصلنده کنشک نابی
برنسنیه تأثیر ایدوب انی احراق ولوتی تسوید ایتمکدر اول طبقه نک
آتش دخی لواحه للبشر محرقة مسوده للبشره ایله موصوف اولمغله

سفر دیو تسمیه اولندی (معنای بیت) بود که بخیلارک بخلدن
حذر و خوفله اول یعنی صاقن مکا بخل بخلاء دن ساری اولوب سنده
انلرکی اولیه سن تا که سنی نار جهنم احراق ایتیه زیرا حقوق مالی
مراعات و محافظه ایتین آخر (فتکوی بها جباههم و جنوبهم) شایله
معلم اولور (ومن یخجل فانما یخجل من نفسه) ای دلی نفسه موجب
وبال و جزا سن بو اور

* در بیان اخلاق چندی که چندی دیگر از آن حاصل و ظاهر آید *
* چار چیز برده ارجار چیز * نشود این نکته جز اهل تمیز *
چار چیز مبتدا و دهده قید بر مفعول و دهده فاعلی ضمیر غایب در که
مبتدایه راجع در و بعد الجمله خبر در این نشود که مفعولی و فاعلی
اهل در زیرا استثناء مفرغ در نکته اینک صفتی در (براء عربی نک فتخيله
باغ و بجه و بستان کبیرک حاصله دیرل و آغاج یمشنه دخی شاملدر
بوراده حاصل و میوه دن مراد اثر و نتیجه در (نشود فعل مضارع
منفیدر مصدری شتون در ضم شین و توله اشتمک معناسنه) نکته
مرور ایتشد ر تمیز (یاء واحده ایله اصلنده ایکی یائله تمیز در ادراک
و فرق معناسنه تفصیلی مرور ایتشد در (معنای بیت) بود که
درت نسنه سکا درت نسنه دن میوه و محصول و پرر یعنی درت نسنه نک
درت اثری وارد که اکالازم کلور و اندن تولد ایدر حاصل بدن و میوه
اغا چدن اولدیغی کی بونکته بی یعنی بولطیفه و دقیقه مؤثره بی هیچ
برکسه کوشنه الماز و اشتمز الاهل ادراک آلور و اشیدر زیرا خیر و شری
تشخیص ایدر واکا کوره خیره اقبال و شردن ادبار ایلر * هر که
زو صادر شود این چار کار * بیند آن چار دیگر بی اختیار * تقدیری
هر کسی که شود این چار کار صادر از و دیمکدر که هر کسی مبتدا
و مابعدنده جمله اکا صفتدر این شود که فاعلی و چار کار اینک صفتی در
صادر شود که مفعولیدر حرف جر صادره متعلقدر آن بیند که مفعولی
و دکر چارک صفتی و بی بینده متعلق و بعد الجمله مبتدایه خبر در
زو اصلنده از او در که از حرف جر و او عربی ده هو کی ضمیر غایب
منفصلدر همزه ل حذف و تخفیف اولنوب زایه ضمه حرکت ویرادی
زیرا و او بحسب الغالب ما قبلنک ضمه سن اقتضا ایدر صادر صدور دندر

له اصلنده کری دونمک معناسنه در یعنی ورود و محمی دن مسکره رجوع
و انصراف در مثلاً دو له صوبه کلوب اورادن دونهلر (صدرت الابل
عنی الماء دیرلر زیرا عن کله سببه تعدیه معنای انصرافی اقتضای ایدر
بو مقامه دخی از عن معناسنه در فاما معنای مذکورک بویه مواضعده
مناسبتی اولدیغندن صدور وقوع و تحقق معناسنه محمول شکم (بودند
بصدر الناس) ده صدور قبور دن قیامدر چار کار اصلنده چار کار در
کارده رانک کسریله که چار کاره صفتدر این کار چار عربی لسانله
هذه الامور الاربعه دیمکدر مسکره صفت موصوف اوزرنه تقدیم
و تخفیف را اسکان اولنوب چار کار دلدی (شاه راه کی که اصلنده راه
شاه در او لویول معناسنه عربی ده طریق عظیم کی چار کرده دکر
چاره صفتدر که بومقوله لده فی الحقیقه رابطه مخذوفه وارد تقدیری
چار که دکرست در (اختیار اضطرار که ضدیدر یعنی اختیار اصلنده
فعلی خیر اولان نسنه بی طلب ایتمکدر و عند المتکلمین مختار او در که انک
فعلی اکراه و اجبار طریقله اولیه (معنای بیت) بود که هر کس که
اندن بودرت ایش صادر و واقع اولور او بر چار چیز دخی بی اختیار
کورر یعنی اول دوت کارک مقابله سنده ناچار درت نسنه دخی ظهور
ایدر که انک ثمره و لازمی در وانی دفع ایدر مز * چون سؤال آورد
کرد دخوا مرر * ماند تنها هر که استخفاف کرد * بونک تقدیری
چون آورد مرر سؤال کردد خوار دیمکدر که مرر آورد که فاعلی
وسؤال مفعولی و بعد الجمله فعل شرط و کردد خوار جزاء شرطدر
و اگر تقدیری چون آورد سؤال کردد خوار مرر دیمک اولور سه تنازع
فعلین قبیلندن اولور که مرر عند البصریه کردد فاعلی اولوب آورد که
فاعلی مضمر و عند الکوفیه خلافی اولور شکم محلدنه میندر مصرع
ثانی نک تقدیری هر کسی که کرد استخفاف ماند تنها دیمکدر که
هر کسی مبتدا و استخفاف کردد مفعولی و بعد الجمله مبتدایه صفتدر
تنها ماند که تحتند فاعلندن حالدن زیرا ماند لازمدر سؤال بوراده
استعطای در استفتائی دکل یعنی ادنانک اعلادن بر نسنه طلبی در که
ادنی مرتبه سی دلمک دید کلیدر و سائر تعریض و انصریح استو لار
دخی انده داخلدر هر کجیدن اولور سه آورد مدالف و فتح و او وسکون

رائله فعل ماضی در مصدری آوردند رکتورمك معناسنه ماند مدله
ونونك سكويه مصدری ماندن در قالمق معناسنه مضارعنده نونه
فتحه حرکت و یروب ماند وماننده دیرلر (تنها یا الگوز) استخفاف
خفیف طوتمق که استهزایی مستلزمدر انکچون استهزاده مستعملدر
واستخفاف استخفالك ضد بدر و لکن خفیف و ثقیل مدحاو زمانتکم عجم
مدحده سبکروح دیر خفیف الروح کبی و زنده کران جان دیر
ثقیل الروح کبی و كذلك مدحده صاحب الوقار دیرلر که ثقیل معناسیدر
(معنای بیت) بود که چونکه مرد خلقدن دنیا به متعلق نسنه طلب
ایلدی و دانك کتوردی خوار و ذلیل اولور یعنی هر کیمدن سؤال
صادر اولور سه ذلت بولور و ذات اول سؤالك لازمیدر که اندن مفارقت
ایتمز انکچون جناب نبوت صلی الله علیه وسلم (لا تسألوا الناس) دیو
سؤالدن نهی ایلدی و كذلك هر کس که خلقی استخفاف واستهزاء
ایلدی آدم یرینه عدا یتوب مرتبه سندن انلری اسقاط و تنزیل ایلدی
تنها قالدی زیراهزی اوجندن خلق انك یاشندن پریشان اولور و آخر
یا الگوز قالور اشته بوتنها لاق دخی اول استخفافك ثمره و نتیجه سیدر که
اندن مفارقت ایتمز پس خلقه صحت والفت و حسن زندگانی استین
انلری مرتبه یرینه تنزیل ایدر و تعظیملرنده قصور ایتمز * هر که در پایان
کاری ننکرد * عاقبت روزی پشیمانی خورد * در نه کرده ظرفدر
و بعد الجمله هر که به صفتدر هر که هر کسی که تقدیرنده مبتدادر
عاقبت و روزی خورده ظرفدر (پشیمانی خورد که مفعولایدر
و بعد الجمله خبردر) پایان کاری ده یا وحدت ایچون و یا زایده در پایان
کادایش آخری و صوکی (ننکرد ده نون اولی نافیه و نون ثانیه کسره
اصلیه در بوراده و زن ایچون اسکان اولمشدر ننکرد نونك کسری و کاف
عجمی و رانك فتحه لریله فعل مضارعدر مصدری نکرستن در بافق
معناسنه نظر و التفات کبی مضارعنده سین حذف اولتوب ننکرد و ننکرند
دیرلر (روزی ده یا وحدت ایچوندر) (پشیمانی ده مصدریه در) خورد خاتك
ضمی و رانك فتحیه مضارعدر مصدری خوردن در یمك معناسنه اکل کبی
بوراده اکل الله مراد مجازی در زیرا مطعومات غذاء جسمانی اولدیغی
کبی غموم و هموم و پشیمانی و امثالی دخی غذاء روحانی کبی در پس

فلان كسه فلانك غن بر دید کاری انك غمی جاننه خدا کبی اولمشدر دیمکدر
(معنای بیت) بود که هر کسه که برایشك و یا مطلقا کارك صوکنه
نظر ایتمه و تفکر ایدوب عاقبت اندیش اولمیه عاقبت بر کون پشیمانلق
یعنی ندامت یر و نادم اولمق غذا کبی اکا بر نسنه اولور انکچون دیرلر که
اولدن صوکن صایمق کر کدر و دیمشدر که قدم الخروج قبل الولوج
ادم علیه السلام نهیک غایتی تأمل یتوب حوا سوزیله تاویله ذاهب
اولدی و آخر نادم اولوب ظلم نفسه اعتراف ایلدی الحاصل بی تأمل
ایش طوتن آدمه ندامت لازم کلور * هر که نکند احتیاط از کارها
* بر دلش آخر نشیند بارها * بر نشیننده متعلق و آخر اکا ظرف
و بارها انك فاعلیدر و باقی نکند فعل مضارع منفیدر کنتك کافی
اصلنده مضمومدر بوراده ضرورت و زنیچون اسکان اولور مصدری
کردن در انك معناسنه (احتیاط حیاطت دندر حفظ و صیانت
معناسنه احتیاط بر نسنه بی جد و اقدام وجودت رأیله طوتمقددر که
اولی ایله عمل دید کاریدر و امام راغب دیمشدر که الاحتیاط استعمال
ما فيه الحیاطه ای الحفظ بو کلامك مؤداسی دخی ماقبل کیدر) نشیند
نون اصلیهك کسریله فعل مضارع مثبتدر مصدری نسنستن درشین
معجمه نك فتحی و کسریله اوتورمق جلوس معناسنه مضارعنده سین
مهمله یرینه یا نون کتوب نشیند و نشیننده دیرلر (بارها بارك جمعیدر
یوك معناسنه حل کبی بار کیر يوك طویجی فرسدر یوکلو یعنی حامله
عورته باردار دیرلر و اغاج یمشی اغاجك یوکی کبی اولمشله بار دیرلر
بوراده باردن مراد بار مجازی در که غموم و هموم و حسرت دندر
(معنای بیت) بود که هر کس که کارلاردن احتیاط ایلمز یعنی طوتمدیغی
ایشلری جودت رأی و اهتمامله طوتمز و احوط و اولی ایله عمل ایتمز
آخر قلبی اوزرینه احوال ثقیله اوتورر و فی المثل يوك بنز و اول يوك
ندامت و غم و حسرتدر پس عاقل اولان ایشی جد و رأیله اخذ ایدوب
عزیمتی دلدن و اولی و اعلائی الدن برافتمق کر کدر تا که آخر و عاقبت
خیر اوله و کار مراد اوزرینه حصوله کله * هر که او استیزه با سلطان
کنند * کار خودر اسیر بسر و بران کند * استیزه کنتك مفعول
و یا استیزه به متعلقدر و بعد الجمله او به خبر اولور زیرا او مبتدادر

وبعد الجملة هر که به صفت اولور که هر که هر کسی تقدیر یله مبتدا در
 خبری مصرع ثانی جمله سیدر کار ایکنجی کندک مفعول اولی و ویران
 مفعول ثانسی در و سر بسر کاری بیاندن من الاول الی الآخر معناسنه
 استیزه همزه نک کسر یله اصلنده ستیزه در کسر سبته همزه لاجل
 الضروره ادخال اولمشدر عادت عجم اوزرنه که اولکی مکسور اولان
 کلماتی وقت ضرورتده همزه ایله استعما ایدر لر ستیز و استیز و سیدر
 و اسپید و امثالی کی تکم اولی مهموز اولنلرک دخی ضرورتده همزه لر
 حذف ایدوب اسکندر و سکندر و استانبول و ستانبول و نظائر کی
 (ستیزه عناد و جدل معناسنه اسم در مصدری ستیز بدن در که جدل
 ایتمکدر ترک اونکولک دیر مضارعی ستیزد و ستیزنده کلور (سر بسر
 بالاده شرح اولندیغی اوزره تقدیری از سر تابسر دیمکدر باشند
 باشه و اوچدن اوج، یعنی بالکلیه و محکمه کوره باش باشه معناسنه
 دخی اولور رو برو کی که یوز یوزه دیمکدر که مواجهه معناسنه
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که اوسلطانله جنک و جدل ایلیه
 کندی کارنی بالکلیه خراب ایلر یعنی انکله باشه چقامیوب ایاقده قالور
 و آخر زار و زبون اولور زیرا فی المثل ارسلاله کورشمک اولماز پس
 ائلره رفقه معامله ایتمک کر کدر کرک ناصح و کرک غیر ناصح فافهم
 * هر که کشت از حوی بد ناساز کار * دوستان اروی کنشی شک فرار *

ناساز کستک مفعولی و بعد الجملة هر که به صفتدر که هر که هر کسی
 تقدیری ایله مبتدا و مصرع ثانی جمله سی خبر در دوستان کندک
 فاعل مظهری در اگر چه تقدیم اولمشدر انکیچون کند مفرد در
 فرار مفعولی و از فراره متعلقدر (کشت کاف فارسیله اولدی معناسنه
 سد کی (ناساز کارده نانی ایچوندر ساز دوزن در ساختن دن تغیر
 اولمشدر کار کاف عربیله ایش معناسنه در ساز کار صفت مشبهه در
 دوزنلو و موافق و فایده لو ایشلو معناسنه حلیمی ده کاف عجمیله
 دید و کنه اعتماد اولمیه ناساز کار دوزنن ایشلو و ناموافق معناسنه در
 فاحظه (معنای بیت) بودر که هر کس که بدخوی و پرامن خلقی
 اوچندن دوزنن و مخالف ایشلو اوله دوستاندن بی شبهه فرار ایدر لر
 و اکا بغض و عداوت اوزره اولور لر زیرا دوستلرک اکا موافقت و انکله



صحبت و القتری خوی نیک و کار موافقه منیدر والا ابولر پرامناره
 یار اولمازلر و موافقنر مخالفنر یانلرینه اوغرامزلر * هر که باسلطان
 دلیری کرد مرد * در هلاک مال و جان تن را سپرد * بادلیره متعلق
 و دلیر کردک مفعولی و بعد الجملة هر که به صفتدر و هر که هر کسی
 تقدیری ایله مبتدا در خبری مرد جمله سیدر زیرا مرد میمک ضمیمه
 ماضیدر مصدری مردن در اولمک معناسنه موت کی مضارعنده
 فصیح اولان بودر که میمک مکسور و تابعده بریاه زیاده ایدوب میرد
 و میرنده دیرلر و گاه اولور که ضرورت و زنیچون یاسنر استعمال اولنور
 (تن سپردک مفعولیدر سپرد سینک و باء عجمینک ضمه لر یله ماضیدر
 مصدری سپردن در اصم لمق معناسنه مضارعنده الف زیاده سبته
 سپارد و سپارنده دیرلر ضمیمه سپردنه کوره و کسرله مصدر فرعی به
 کوره که سپاریدندر کسرله و بلا الف سپرد و سپارنده دخی جا زدر
 (دلیر بهادر معناسنه در تفصیل بالاده در (معنای بیت) بودر که
 هر کسه که سلطانه بهادرلق و قول و فعلله جرأت و جسارت ایلدی
 اولدی یعنی تنی و کندی مال و جانک هلاک و تلفنه اصم لیدی و تسلیم
 ایلدی زیرا آخر مالنه قیرلر و الذن انورلر و جاننه دخی قیرلر که
 قتل ایدر لر انکیچون سلطان جائزه کله حق سوبلک افضل الجهاد
 اولدی زیرا تلف نفس غالبدر سائر جهاده ایسه خوف اولدیغی کی
 رجاء نجات دخی وارد در و انسان کندی نفسی تهولکه به القایتمک منهیدر
 و بوباک تفصیلی وقائع حیدر و تیور دن واده اندن معلومدر و بوراده
 خود را یرینه تن را دیدی جانله جمعدن اوتوری * هر که او باغی شود
 با پادشاه * روز او چون تیره شب کرد دسیاه * باغی شودک مفعولی
 و با پادشاه باغی به متعلق و بعد الجملة او به خبر و او دخی هر که به صفتدر
 (رور کردک فاعلی و سیاه مفعولی و چون سیاهی به تشبیهدر و بعد الجملة
 هر که به خبر اولور تکم نظائر کثیره سی مر و رایتدی (باغی بغی دندر
 علو و ظلم و استیظاله یعنی کردن کشتک معناسنه اصلنده طلب
 معناسنه در که اشدوکی ایشده و تحری ایتدوکی نسنده اعتدالی تجاوز
 ایتمک استمکدر کرک بالفعل تجاوز بولنسون و کرک بولنسون و بغی
 اکثر مواضعده بغی مذموم در و بعض مواضعده مدح دخی اولور



عدلی احسانه و فرضی تطوعه و فرضی هبه به تجاوز کی بویله برارده
افساد مملکت و خروج علی السلطان مراد در زیر اطاعت سلطانیدن
خارج اولان زور بازو اهل بغی و جلالی دیرار پس بوراده بایرینه بر
کرک ایدی زیرا بر علی معناسنه در که استعلا ایچوندر و با معیت و مجرد
تعلق ایچون کلور و لکن باغی شود ارادت معناسنه محمول او اوب
اراد بالسلطان البغی دیمک تقدیر یله اعتراض مندفع اولور (تیره شب
اصلنده شب تیره در که تیره شبه صفتدر بولانق و قرا کو معناسنه
ظلمت کی صکره شب تأخیر و آخری اسکان اولمشدر عالم پناه کی که
اصلی پناه عالمدر اضافتله و بومقوله تخفیفات اسان مجمده چوق
واقع اولمشدر) سیاه سپیدک مقابلیدر که عرب سواد و بیاض و ترک قاره
واق دیز و بویکی لون اصل و ماعداسی بطریق الامتزاز جدر
معنای بیت) بودر که هر کسه که سلطان اعظمه بغی و خروج قصد ایلله
انک کونی ظلمانی کیجه کی سیاه اولور یعنی اق کورمز و دلی سواد غم
و جسم ظلمت آفتدن عبارت اولغله او یله بد حالک روزنه روز دلمز بلکه
شب تیره یعنی زیاده ظلمانی کیجه دینلور مقصود بغی و جسارتک کندی
هلاکنه سبب اولدیغن بیاندر تنکمنقول اولدیغی کی هر عصرده
دخی مشهود در زیر خروج علی السلطان جائز دکلدر و عنفاله
معامله ایتک دخی ممنوعدر پس منهی و ممنوعی ارتکاب ایدن کسه آخر
منهزم و مخذول و مد مر در * هر که اواز کبر باشد سر بزرک *
از همه تنها بماند همچو کرک * بویتنک اعرابی نظائرندن ظاهر در
سر بزرک اصلنده بزرک سر در اولو باشلو معناسنه که صفت مشبهه در
صکره تخفیفات ترکیب تغییر اولمشدر (بزرک بانک وزانک ضمه سی وراء
مهمله نک سکونیه اولو دیمکدر عظیم معناسنه بزرک سر کردنکش
و سرکش کی در که تکبری مستلزمدر انکچون متکبره بزرک منش دیر که
منش طبع و کوانکدر کوکلی بیوک اولق ایسه کبری مستلزمدر یعنی
ظاهرده دخی اظهار آثار کبردن خالی دکلدر باش بیوکلی دخی اکا
قیاس اولنه زیرا سودا آدمک باشند و دماغنده اولور و متکبره مد مع
دیرلر (کرک کاف عجمینک ضمیمه قوردد ذنب معناسنه که سیاه حیواناتند
و کرکین بر یملوانک اسمیدر که افترا سده و زور پنجه اولمقدد کر که نسبت

و تشبیه اولمشدر (معنای بیت) بودر که هر کس که کندنی کندی
نفسنده غیر بدن اولو ظن ایتدو کندن بیوک باشلو اوله و متکبر اولوب
اظهار آثار کبر ایلله اول کسمسه جمله خلقدن قوردد کی تنها
قالور و هیچ کسه بانه او غرامزا اولور اشته متکبری قورده تشبیه ایلدی
زیرا بر نیچی حیوانانک یا نسندن فقرار و شرنیدن حذر ایدرلر و انلره
هداوت اوزره اولورلر متکبردخی بویله در که خلق انک صحبتندن
فرار و متواضع اولانک مجلسینده قرار ایلرلر والله الحفیظ

* * در دشمن داشتن و وام کردن می گوید * *

* آدمی را چار چیز ارد شکست * با تو کویم یاد داری حق پرست *
چار چیز دل فاعلی و آدمی مفعول اولی و شکست ثانی در با کویم
کله سنه متعلقدر (کویم فعل مضارع نفس متکلم و حده در یاد دخی
دارک مفعولی در دار امر در تنکمنکجه کره تقریر اولمشدر) آدمی یاه
نسبتله در آدم زاده در که عرب ابن آدم دیر (شکست ماضیدر بوراده
مصدر معناسنه در که شکستن در شکستن صمق و صمقندر که متعدی
ولازمدر کسر وانکسار کی مضارعنده سین نونه قلب اولنوب شکند
و شکننده دیرلر (حق پرست وصف ترکیبی در اصلنده پرستنده حقدر
حقه طوبی معناسنه زیرا مصدری که پرستیدندر طایق دیمکدر
مضارعنده پرستد دینلور) پرستار قول و قراو شد و دخی اصلنده
آریده پرستد طایق کتوری معناسنه (معنای بیت) بودر که درت نسنه
آدم او غلنه انکسار کتور و نظام حالته خلل ویرری حق پرست اول
درت نسنه بی سکا سویله بن حفظ ایلله یعنی از بر ایدوب مقتضاسیمله
عمل ایلله تا که پریشانلق کورمیه سن بوراده حق پرست دیدی زیرا دنیا
پرست اولان کسه نک گوشه کلام حق کبرمز و سر نه ابرمز و آخر عناد
و اصرار و جهلنک جزاسنی بولور و استمدوکی کی اولور * دشمن بسیار
و وام بیشمار * جور بی حد و عیال بی قطار * چار چیزی بیان و اندن
بدلدر وام بور جدر دین معناسنه (بیشمار بی حسابدر بوراده کثرتدن
کایه در تنکمنک مقام مبالغه ده فلا نک حسابسز بورچی وارد در دیرلر کثیر الدین
معناسنه جور بی حد بعضی نسنده جرم بی حد و شمشدر فانظر ماذری
(عیال کسرله کاب وزنی اوزره مؤنثه کافل و رزقنه ضامن اولدیغک

کسه لدر وای و یائی اولور وای اولور سه مفرد اولوب جمعی عالت
کلور و یائی اولور سه عیال جمع اولوب مفردی عیال کلور یانک کسر سی
وتشدیدی ایله جیباد و جید کی یقال عال الشی فلانا غلبه و ثقل
علیه و اهیامه امام راغب دیشدر که عول مصیبت ثقیله در انکچون
عیال دلدی زیرا صاحب العیال اولان عیالانک مؤتی ثقلنی چکر
و حدیثه کلور (ابدأ بمن تعول) وینه کلور (الخلق کلهم عیال الله)
وامام سافعی دیشدر که (الخلق کلهم عیال ابی حنیفه فی الفقه) یعنی
خلق امام ابوحنیفه نیک عیالی کی در که انک فقهیله انتفاع ایدر لر
(قطاردیزی در یعنی نظام اوزرنه بری برینه تقریب یغمر قطره لری کی
بری بری اردنجه اولان نسنه لدر در قطار ابل و امثال کی نیکم قاموسه
کلور که قطر الابل قطرا و قطر ها واقطرها قرب بعضها الی بعض
علی نسق و جاءت الابل قطار ابل کسر ای مقطورة تنهی (معنای بیت)
بودر که اول درت نسنه نیک بری انسانک دشمنی چوق اولمقدر که بومعنی
انسانک بلن بوکر و کله سن شکست ایلر و ضعیف الحال ایدر و بری دخی
بی حساب یعنی چوق بورچدر زیرا انک سببیه زبون افکار و غم
و غصه دن نزار و بیمار اولور و بری دخی خلقت ستم بی حدی و یا
کندینک جرم بی عدی در زیرا ستم و ظلمه دنیاده و جرم و کاهله
آخرنده شکست و پریشان اولور فاما ظاهر اولان جوردر زیرا ناظمک
قدس سره مرادی حال دنیایی پیاندر و بری دخی کثیر العیال و متفرق
الخرج اولمقدر زیرا برکسه نیک دخلی آرز و عیال و خرجی چوق اولسه
قطار سنز و دور نسز صالمه دوه صاحبیه دوز پس بی قطار بسیار
و بی نظام اولمقدن کایه در و بعضی نسخته باقطار دوشمشدر اگرچه
ماقبلنه مناسبتی بو قدر زیرا ماقبلی منفی و بومشدر و لکن من وجه
صحته قریبدر زیرا کثرتدن تعبیده قطار یله کلدیلر دیرلر یعنی بری برینه
منضم اولوب چوق اولدقلری حالده وارد اولدیلر * وای مسکینی که
غرق وام شد * هر دمی از غصه خون اشام شد * وای کله تحسدر در
آه و فریاد معناسنه مسکینی و یا برمسکینی تقدیرنده در بعضی نسخته
وای برمسکین که واقع اولدینگی آنی تأیید ایدر و یا مسکینی دیمکدر
غرق شدک مفعولی و بعد الجملة مسکینه صفتدر هر دمی ایکنی شده

طرفدر از خون اشامی پیاندر خون اشام شدک مفعولیدر بعد الجملة
بودخی وای فحشده داخلدر (مسکینی ده اولان یا وحدت ایچوندر
مسکین من لاشی له معناسنه در که فقیردن ابلغدر مسکتدن اولور سه
ذلیل و ضعیف و سکوندن اولور سه فقر آتی اسکان ایتمش اولور یعنی
حرکتنی تقلیل ایتمش معناسنه اولور (غرق صوبه باتمقدر اصلنده
رانک فحشه در تنکم قرأند کلور (حتی اذا در که الغرق) ای الرسوب
فی الماء و بطریق التشبیه مستعملدر تنکم فلان کسه غریق نعمندر
دیرلر یعنی هر جا نیدن نعمت انی احاطه ایتمشدر صوغر بقی احاطه
ایتدوکی کی و بومقامده غریق وام دخی بویله در تنکم فلان کسه
بوغازنه دک بورجه باتمقدر دیرلر (غصه اصلنده بوغزده معترض
اولوب فلان نسنه در که لانا زل و خارج اوله عظیم و امثال کی و بومعنی
غم جز فی مستلزم اولمغله اندن غصه ایله تعبیر اولندی قساوت
دیدکاری کی که غم قسوت قلبه سبیدر (خون اشام وصف ترکیبدر
اصلی اشامنده خوندر قان ایچیمی معناسنه مصدری اشامیدن کلور
ایچیمک معناسنه شرب کی مضارعی اشامد کلور بوراده خون اشام
اولمق تشبیه طریقیله در تنکم از غصه انی بیان واقع اولمشد یعنی غم
و غصه چکر که اکا قان وزهر ایچیمک کی اولور (معنای بیت) بودر که
وای اول برمسکین اوزرنه و یا اکا که بورجه غرق اولدی و دین انی
هر طرفدن دریا کی احاطه قیلدی و بوسیددن هر دمده غم و غصه دن
قان ایچیمی اولندی و قان یوتدیکه قان ایچیمک و بومقی نقدر دشوار ایه
بورج اوچندن چکن غم و غصه دخی اویله در که بورکنه در در
پس بو قان در یاسندن سلامت استین لنکر عقلیه وجودنی ضبط
ایلر و دینله افکاره دوشوب کسندن مضطرب قیلز * هر کر ابسیار
باشد دشمنش * خیره کردد هر دو چشم روشنش * بونک تقدیری
هر کسی که باشد اوزا دشمنش بسیار کردد هر دو چشم روشنش خیره
دیمکدر که اعرابی یوندن ظاهر در تنکم نظائری مرور ایلدی خیره
طونق و ظلماتی در (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک ایچون دشمن
چوق اوله انک ایکی روشن کوزی طونق و بولانق اولور و کال
حیرتندن کوزلری کورمدن قالور و اعماله مساوات بولور و کثرت اعدا

اوجندن دیده لری خیره و تیره اولدیغنک سری بودر که اعدا دائما
 انک فرصتن کوزلر اولدخی انلری مراقبه سببیه کوزدن چقر
 و حیرته دوشور و افکاردن ظاهر و باطنی بولا نور والله الرقیب وهو
 الکافی باللیل والنهار لکل حبیب * هر کرا اشغال بسیار بود *
 در زمانه زاری کارش بود * بونک تقدیری هر کسی که بود اورا اشغال
 بسیار بود کارش در زمانه زاری دیمکدر که اعرابی بوندن ظاهر در
 (اشغال شغلاک جومیدر که فراغک ضدیدر زاری ده ایکی یا واردر که
 اولکسی اصلیه وایکنجسی مصدیره در زاری دخی جائزدر همزه
 ایله که همزه یاء ثانیه دن بدلددر زاری لق اکلمکدر نالان اولمق کبی
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک اشغال کثیره سنی اوله زمانه ده
 یعنی زمان مخصوصده که انک مدت حیاتیدر کاری زاریلق اولور
 یعنی محنت اوجندن اکلیه قالور زیر اشغال ازاولسه بله انسان اندن
 بی حضور اولور فکیف که چوغ اوله و اوقاتی استیعاب ایده بنه
 علی هذا شغلی فراغه تبدیل ایدوب آسوده اولمق کرکدر بعد ذا
 ناظم قدس سره بویاتده سرد ایتدوکی معاینده لف ونشری مراعات
 ایتدی و بعضی اجمالده ذکر ایتدوکی تفصیلده ایراد ایتدی مع هذا
 ذکر ایتدک دابی ایدی یا وضوحنه بناء طی ایتدی و یاخود ناسخ
 اولنلرک قلمزدن ساقط زرا بوبند نامده ایتدکاری تقدیم و تأخیر
 وتغیر و طی و ترک هیچ برکابده یوقدر ساعهم الله تعالی عز شانه
 * * در صفت زنان و صبیان می گوید * *

* چارچیزست از خطاها ای پسر * کوش دارش باتو کویم سر بسر *
 چارچیز مبتدا و از خطاها خبردر است خطاها یه قیددر چارچیز
 از خطاها ست دیمکدر و جائزدر که چارچیز و هاست خبر اوله هست
 معنایست زیرا هست و است بری برینک مقامنده استعمال اولندیغی
 بعضی کتب فارسیده مصر حدر بوصورتده چارچیزی بیاندر کوش
 مابعد نه مفعولدر باتو دخی مابعد نه متعلقدر سر بسر از سر تا سر
 تقدیرنده در تقدیر اوزرنه کویمه متعلقدر و تقدیردن قطع نظر جیمه
 معنایست دارش ضمیرندن حاندر زیرا شین چارچیزه راجعصدر بعض
 نسخده باتو کویم برینه تا بکویم دوشمشددر معناده بری برینه متقاربدر

اگرچه اولکسی استعمال عرفی به اقریدر (خطاها خطانک جعبدر
 خطا لغتده ضد صوابدر که جهندن عدولدر و اصطلاحده کاهدر
 یعنی فعل قبیح اولان نسنه در و دیمکدر در که برنسنه نک خطا اولدیغی
 بیلوب اشلینه خاطی دیرلر که انکله مأخوذدر بیلوب اشلینه مخطی
 دیرلر پس اولکسی دینده ضلالدر قال الله تعالی (لا یأکله الا
 الحاطون) وایکنجسی کلامده ویا برخصوصده زالی وهفوتدر خطاه
 مهموزدر انکچون مدا و لغق خطادر زبرامد وقصرک جوازی ناقصده
 اولور وفا وجفا و عطا کی خطایا چوغبکن بوراده دوردی تخصیص
 ایتدیکی عظمتنه تنبیهدر (معنای بیت) بودر که ای پسر درت نسنه
 خطایای عظمتنه دندر و یاخود درت نسنه غیره قیاس اولماز اول درت
 نسنه یه قولاق طوت تا که من الاول الی الآخر سویلیه یم وسندخی
 اومقوله خطادن حذر ایده سن وسلامت بوله سن * اول از زن داشتن
 چشم وفا * ساده دل رابس خطا باشد خطا * اول مبتدا واز داشتند
 متعلقدر و چشم داشتنک مفعولیدر و داشتن مبتداء ثانی در ساده دل
 باشدک مفعول اولی و بس خطاء ثانسی در زرا خطاء کثیرا دیمکدر
 ایکنجی خطاء تأکیدر و بعد الجملة مبتداء ثانی به خبر وثانی دخی
 اوله خبر اولور (چشم اصلنده کوزدر صکره امید معناسنده دخی استعمال
 اولندی زرا انسان امید ایتدوکی نسنه طرفنه کوز اوجیله التفاسیدن
 خالی دکلدر (وفا غدرک ضدیدر یعنی عهدنه طوره قدر) ساده دل
 صفت مشبهه در خالی دل معناسنه زرا ساده اصلنده آری نسنه در که
 غیره جنسله قارشش اولیه اکثر قفطانده و نقشلماش نسنه ده
 استعمال اولور تعریب ایدوب سازج دیرلر تصور کبی که جمله بهم
 دکلدر صکره ایله و بون و حرامزاده لک بلز الدانور کسه ده استعمال
 اولندی (بس بوراده یاء عربیله نیجه یعنی زیاده و جوق معناسنه در
 (معنای بیت) بودر که اول درت خطاء اکبرک اولکسی بودر که زن
 یعنی عورتدن عهدنه وفا ایتدک امیدنی طوتمق خالی الذهن وسلم
 الصدر و بون آدمه زیاده خطا اولور زرا بونلکی سببیه زنی عهدنه
 طورر ظن ایدوب الدانور و آخر اول غداره نک بی وفاغی زچتن چکر
 پس انک عهد و پیماننه اعتماد ایتامک کرکدر زرا زن عجز و دنیسانک

صورتیدر دنیایک ایسه کسه به وفاسی بوقدر بلکه مطرب کیدر که
هر کون برخانه ده سارنده لك ایدر * کام نفس بد بر آوردن خطاست *
زانکه دشمن را بروردن خطاست * بر آوردن مبتدا و کام مفعولی
و خطا خبریدر زانکه خطایی تعلیلدر بروردن دخی مبتدا و دشمن
مفعولی و خطاست خبریدر (کام کاف عربیله مراد معناسنه در
(نفس بد نفس اماره در که صفات حیوانیه سی غالب و شهواته طالبدر
(بر آوردن و اول فحیه یوقاری کتورمک یعنی تحصیل ایتمک بونددر که
یا بلش بنایه بر آوردن دیرلر (زان که زان سبب که دیکدر که تعلیل
معناسنده مستعملدر (بروردن باء عجمی ایله بسلکدر مضارعی پرورد
و پرورنده کلور و اول و رانک فحیه لریله اولنده اولان باء عربی مصادر
و افعال و اوائله ادخال اولنان ادات توسلدر که علامت اشتقاقدر
بو بانک حکمی مکسور اولمقدور و لکن بوراده مضمومدر زیرا ما بعدی
حرف شفوی در (معنای بیت) بودر که برامز نفسک مرادنی تحصیل
ایتمک خطاء محضدر شول سببدر که نفس اماره دشمندر و دشمنی بسلک
خطادر حرامی الله قلیج و یرمک کیدر پس آرزوری بر طرف ایدوب
بجاهده و ریاضت اوزرنه اولمق کرکدر * ایمنی از بد خطایی دیکرست *
صحت صبیان ازینه ابد ترست * ایمنی مبتدا و خطایی خبر و دیکر
ا کا صفتدر بویه یرلده موصوف ایکی یا ئله رسم اولمق استعمال عجمه
مناسبدر و باء ثانیه صفت و موصوف میاتی فصل ایتمک رابطه سی کی
بوسیدن در که بحری دیرلر بحور اوزرنه مبنی اولان نظلمدرده و صحبت
مبتدا و ازین بدتره متعلق و بدتر خبردر ایمنی ده اولان یا مصدریه در
(ایمن کسره قیغوسر در (صبیان صبی نک جمیدر هنوز سددن
کسلش اولان اوشاغه دیرار صبی اصلنده میل معناسنده در زیرا صبی
حکم طبیعتیه میل ایدر که شهواتدر بوراده مراد حد بلوغه بالغ اولمان
و اول حکمه اولمقدور (ازینه اصلنده ازاینه سادر که از حرف جر
و اینه ایتمک جمیدر و این اسم اشارتدر (معنای بیت) بودر که بد آمدن
و بد لکنندن بی قید اولمق بشقه برخطادر یعنی ذکر اولنان درت
خطا آنک بری دخی بودر که بود دخی خطاء عظیمدر زیرا بد آدم
مارک در که زهرنا کدر ماردن ایسه لایالی اولمق خطادر و نابالغ

و بو حکمه اولان اوشاقلله صحبت ایتمک ذکر اولنان خطالردن
بد تر در یعنی بد بلکه زیاده در زیرا محل نهمندر و مخالف عرض
و وقاردر و صحبت مؤثره اولمغله آخر انلرک مشربلرنه دخول
ایدوب تغییر طبع ایتمک لازم کور بوا یسه سفاهت و جنوندر
و بعض نسخده در دخی اولمق اوزره یازیلان بیت بودر که ذکر اولنور
(چارمین از مکر دشمن ایمنی) (کی کند دشمن بغیر از دشمنی) یعنی
اول خطالرک در دنجسی کید و حیلۀ دشمندن امن اوزره اولمقدور زیرا
دشمن دشمنلکندن غیر بی فتن ایلر یعنی ایلز پس اندن حذر اوزرنه
اولماق خطادر

* * در بیان حق والدین و فرض آوردن میگوید * *
* چارچیزست از عطاها ی کریم * با تو کویم یادگیرش ای سلیم *
بوتک اعرابی پند سابقک عنونی کیدر عطاها عطا نک جمیدر صله
واحسان معناسنه عطوت الشی دیرلر بدله تناول ایتدم دیکدر کریم الله
تعالی در که مبالغه ایله کرم ایدپی در کرم بعد السئوال اولان عطادر
جود قبل السئوال اولان عطا اولد یغی کی کرامت بوندن مأخوذ در
یعنی کرامت اودر که عبده علی وجه الکرم احسان اوانسه کرامات
اولیا کی (سلیم سالمک مبالغه سیدر سلامت آفات ظاهره و باطنه دن
نعمی در شکم بقره موسی حقیقه کلور (مسئله لاشیه فیها) یعنی
عیب ظاهری بوقدر و فلان مسلم در دید کلری بوندن در و عیب باطندن
سلامته شمولی اولمق دخی و جمیدر وینه قرآنده کلور (الامن اتی الله
بقلب سلیم) مراد سلامت باطندر یعنی امراض قلبیه دن و تعلقات
کونیه دن سلامتدر (معنای بیت) بودر که درت نسنه واردر مولای
کریتمک عطا سازدن یعنی اول درت نسنه حقیق عبده عطا یای
خاصه سندن در که موجب شکر عظیمدر ای سلیم القلب سکاسویلبه یم
سن دخی حفظ ابلیوب موجبیه قائم اول تنبیه و تأکید دن مراد
امور آتیه نک حفظ و عدلنه ترغیدر * حکم قرآن چارچیزست
ای جوان * چون در آوردی بکوش اورابدان * بوشد نامه نک
تصرفات فاحشه سندن بری دخی بیت مذکوردر فاما ظاهر اولان
بودر که بیت اولک برینه نسخه در یوخسه مستقل دکدر انکچون

اکثر نسخ ده یوقدر حکم قرآن مبتدا و چار چیز خبر در اورا آوردی نک
مفعولید ربکوش دخی اکامتعلقدر وبعد الجملة فعل شرط (و بدان
جزا در حکم قرآن ندن مراد حکم شرعیدر که الله تعالی نک افعال
مکلفینه متعلق اولان حکمی وشویه در دبو خطاب وقضاسیدر
کرتک عمله وکرتک اعتماد متعلق اولسون پس حاکم الله تعالی در
بوراده حکمی قرآن نه نسبت ایتک مجاز در زیر حکم الهی قرآن ده
مذکوردر یوخسه قرآن حاکم دکلدر عقل کبی زیر عقل آلت
معرفتدر (معنای بیت) بودر که ای جوان قرآن ده حکم الهی درت
نسنه در یعنی کرچه قرآن ده احکام کثیره واردر ولکن بودرت نسنه
احکام رئیسیه وفرائض جامعه مقدمه دندر چون اولدرت نسنه پی
قولاغنه کتوره سن والاسن آنی بیل یعنی عمله دخی کتور زیر علمدن
مقصود علمدر * فرض حق اول بجای آوردنست * والدین
از خویش راضی گردنست * فرض حق آوردنک مفعولیدر اول
ظرفدر بجای آوردنه متعلقدر آوردن چار چیزدن بدلد ر والدین
کردنک مفعول اولی وراضی ثانسی واز راضی به متعلقدر و بودخی
ماقبلندن بدلد ر که چار چیزک ایکنجسی در فرض اصلنده برسخت
نسنه پی قطع وآنده تأثیردر قطع حدید کبی بوراده فرض مفروض
معناسنه در خلق و مخلوق کبی یعنی حکم الهی مقطوع و مقدر
و مبین والدین پدر و مادر در که ترک آنا و بابا دیر عرب اب وام
ولادتن در که کسرله طوغر مقدر زادن معناسنه بوراده والدین
تغلب طریقیله دکلدر زیر انایه والده دلد وکی کبی والد دخی
دینلور (زوج و زوجه کبی نکم قاموسده کلور ولدت تلده و هی والد
ووالده و امام راغب مفردانده دیمشدر (الاب یقال له والد والام والد
ویقال لهما والدان) خویش واورسمی ایلده سکندی دیمکدر
(معنای بیت) بودر که اول فرض حق برینه کتور مکدر که توحید
و عبادتی اکا تخصیصدر قال الله تعالی (واعبدوا الله ولا تشركوا به
شیئا) وفي الحديث (یا معاذ هل تدري ما حق الله على العباد ان يعبدوه
ولا يشركوا به شیئا) ایکنجسی والدینی کسندن خوشنود ایلکدر
و حقوقنی کابینگی مراعات و محافظه در قال تعالی (وبالوالدین

احسانا) یعنی کندنه عبادتی تخصیصله امر دن صکره والدیننه
احسانا ذکرایندی وآنکله توصیه قیابوب سائر فرائض اوزرنه
تقدیم ایلدی و بوندن فهم اولندیکه حقوق والدین حق الله کبی
امر مؤکد و عقوبتی کفرکیدر * حکم دیگر چیست باشیطان جهاد *
چارمش نیکی بخلاق نامراد * بعض نسخده شیطان برینه نفسک
دوشمشدر کاف تصغیر تحقیری ایلده فی الحقیقه بواسر اولمق کورینور
زیرا نفسله جهاد اشد در شول جهندنکه داخلدندر شیطان ایسه
خارجدندر و شیطان اضلال ایدن دخی نفسی در پس نفسله مجاهده
ایتک فرض اقوادر (حکم دیگر مبتدا چیست خبردر با جهاد
متعلقدر که تقدیری آن جهادست باشیطان دیمکدر که جهاد مبتداء
محدوفه خبردر وجهله سی ماقبلنده سئواله جوابدر (چارمش رانک
ضمیمه مبتداء در ضمیر غائب چار چیزه را جعدهدر (نیکی خبردر
یا مصدربه در (بخلاق نیکی به متعلقدر (نامراد خلقک صفنی در
تقدیری بخلاق که نامرادست دیمکدر زیر موصوف و صفت میباندنه
اولان رابطه اکثریا محدوفدر نامراد محتاجدر که مقاصدی مقضیه
دکلدر مقابل بر مراد در که مراد نه نائل و بی ضرورتدر (معنای
بیت) بودر که بر حکم آخر دخی یعنی احکام اربعه و چار فرائضک
او چنجسی ندر شیطان رجیم و یا خود نفس اماره ایلده جهاد اکبر
ایتمکدر که بودخی رجعتا من الجهاد الا صغر الی الجهاد الا کبر موجبجه
فرض مؤکد زیر ایکسی دخی عد والله وعد و انساندر و دفع استیلاء
ایچون اعدائله محاربه ایتک اهم و واجب اولان اموردندر زیر تسلط
اعداء امور واجبه پی محافظه و شرائع دینی اجرایه مانعدر انکچون
نصب سلطان لازم کلسدر تا که امر جهادله قائم اولوب رعایا آسوده اوله
اول درت حکمک در دنجسی محتاج و اهل ضرورت اولان خلقه
ایلوک ایتکدر زیر دین ایکی نسنه دن عبارتدر که بری تعظیم لامر الله
وبری شفقت علی خلق الله در وفقرا پی مراعات شفقتدر و انسان
عامیه احسانه مأموردر کرتک ماله و کرتک غیر ایلده و فقر اغنیانک
آینده سیدر یعنی قابل صدقه فقیر اولسه غنی نک غناسی یوز کوسترمز
و محسن اولدیغی ظاهر اولمازدی قال تعالی (وانفقوا مما جعلکم

مستخلفین فيه) یعنی انسان انفاق مالده خلیفه حقدر پس حقل
مالی امری اوزرنه انفاق لازمدر

*** در بیان تراید عمر میگوید ***

می فراید عمر مرد از چار چیز * این نصیحت بشنوی جان عزیز *
عمر مرد می فراید که فاعلی و از اکا متعلقدر این بشنوک مفعولیدر
نصیحت اینده صفتدر لسان عربی ده هذه النصیحة کبی عزیزدخی جانده
صفتدر می فراید فعل مضارعدر و فعل مضارع فارسی فعل مضارع
عربی کبی حال واستقبال میاننده مشترکدر پس باء موحده و می یا ارادت
حاله و یا تقریب حاله تخصیص ایدر (می فراید اصلنده می افزاید در
همزه سی تصرفات عجم اوزرنه حذف اولمشدر مصدری افزودن در
آرتحق و ارتور مق معناسنه که لازم و متعدی کلور مستقبلنده و اوی الفه
قلب و مابعدنده بر یا زیاده سیله افزاید و افزاینده دیرل عمر بد نک
روحله مدت عمارتیدر تفوؤلا عمر اسمی اندن اخذ اولمشدر (مرد اردر
بویله مواضعده زن دخی اکا ابعدر زیر امور آیه نک مرده اختصاصی
یوقدر احکام قرآینه کبی (نصیحت اصلنده نصیحتن در قحله جامه
و منخرق نسنه دکنک معناسنه آنکچون خیاطه ناصح دیرل و واعظه
ناصح دید کلری وعظ و نصیحه خلقک خروق دینی دکوب ملتئم
قلدیغندن و فسادنی اصلاح ابتدا یکندن اوتوری در بشنوا امردر
مصدری شنیدن و شنودن کلور اشمک معناسنه مضارعی شنود
و شنونده در اولنده اولان یا تا کید طلب ایچوند که امردن مستفاددر
بوجهندن امر باثله و مضارعی می ایله استعمال اولور مکر که ضروره
حذف اولنه لجان بوراده روح رواندر (عزیزقلیل الوجود در جان
کبی آنکچون مشهوردر که دیرل جان بوسه تانده بتمز بوسیدن
حضرت موسی علیه السلام مصرده قبل النبوة قتل قبطنی ابتدا کده
مدین طرفنه فراراید و ب روح انسانینی تخلص ایچون بدن و روح
حیوانیسنه زجت و یردی بوراده جان عزیزدید و کی تشبیه
طریقیه در که جان عزیزم کبی محبوب اولان مرد دیمکدر (معنای
پیت) بودر که انسانک عمری درت نسنه سبیله افزون اولور یعنی
عمرنده برکت بولور والا عمر زیاده و نقصان قبول ایتز صورتا قبول

ابتدوی



ابتدوی یا تعلیقات و یا انفاسده تفاوت ایله در و نصوصده واقع اولان
زیاده و نقصان مؤلدر صدقه و صله رحم حدیثی کبی ای جان عزیزم
کبی سوز کم ایش و اول ایش نسنه بی از برایت * اول آوردن بکوش
آواز خوش * و آنکهی دیدن جمال ماه و ش * اول مبتدا و آوردن
خبر و بکوش اکا متعلقدر و آنکهی مبتدادر زیرا کر چه و بعدده
دیمکدر ولیکن بوراده و الثانی دیمکدر نتم اول اکا قرینه در (دیدن
خبردر جمال اکا مفعولدر آواز مدله اون صوت کبی (خوش خاه مجید نک
ضایله و اور سبیله ابو و ملائم و یخشی بوراده خاتک فتحه سیله اوقنور
و ش دن اوتوری (و آنکهی و اندن صکره دیمکدر اصلی و آنکاهی در
یاء زانده ایله زیر انکاه دخی او معنایه در جمال صفت عین در که بر نسنه نک
ذاتنده کوزل اولماسیدر حسن ایسه بویله دکدر بلکه کاه اولور که
سناک استحسانکله کوزل اولور کر کسه فی نفس الامر حسن اولسون
ایلی کبی که چشم بخونه کوزل کورینوردی مع هذا فی نفس الامر بخونی
اولاجق قدر حسن رائق و جمال بدیعی یوغیسی بوراده جمال دن
مراد وجه جمیلدر و حقه کوزل اطلاق ایتک جمیلدن مأخوذ در
اگر چه اسماء حسنی دخی دیرل (و ش ادات تشبیهدر که مشبه به اولانک
آخرنه لاحق اولور بومقامده اولدینی کبی (ماه و ش و غنچه و ش
دیرل (معنای پیت) بودر که اول درت نسنه نک اولی قولاغکه
آواز خوش کتوریمکدر زیرا آواز خوب غدای روحدر و بدن ملائم
ولذیذ غذا بولدجه سمر و ب زیاده لک قبول ایتد و کی کبی روح دخی
صوت حزین و مؤثر دن غذا الثور و نشاط و انبساطندن گویا افزون
اولور و بدنده مدت بقاسی زیاده لک بولور آنکچون صفایله کچن
کونلره خوالد دیرل طول مکشدن اوتوری یوخسه دوام بقاسندن
اوتوری دکل زیرا بتون عمر دنیا به دوام اولماز فکیف که خصوص
اوزرنه عمر انسانه پس عمر دنیا علم الهی ده مسمی و معین اولیحق
عمر انسان دخی اول مسمای تجاوز ایتز شکم کلور (لایستأخرون ساعة
ولایستقد مون) و اندن صکره یعنی اول درت نسنه دن ایکنی سبب
آی کبی منور یوز کوریمکدر زیرا حسن و جمال فی الحقیقه
امر روحانی در که روح اکا منجذب و آنکله منبسط اولور و انبساط ایسه

کویا سبب تراید عمر در و به نص احادیثه کلور که او چ نسنه چشمه
جلا ویر که سبزه و ماء جاری به ووجه حسنه نظردر و ابن عباس
رضی الله عنهما عند النوم آمد دید کاری طاش سورمه بی دخی الحاق
ایتمش لر در و بو مقامده و جه حسندن مراد نظری حلال اولان
وجه حسندر مطلقا فافهم جدا * سیوم آمد ایمنی بر مال و جان *
* میفزاید عمر مردم را از آن * سیوم مبتدا و آمد جمله سی خبر و یا خود
سیوم آمد که فاعلیدر ایمنی اندن حالدر زیرا ایمن لازمدر بر ایمنه متعلقدر
عمر می فزاید که فاعلی در زیر کلمه سی بوراده زاید در تکم کتب
لغویه فارسیه ده رانک زاید و تحسین لفظ ایچون کلد و کی دخی
مصر حدر او چنجی دیمکدر اصلنده سوم در سینک کسره سی و واولک
ضمه سیله بلایاء و لکن سلاست و زنجیون کسره دن یا اشباع و رسم
دخی اولنور و بعضی بیه بطنیلر وارد که کاتب بنام خداوند جان افرین
وامثالنده واقع اولان کی که زاید کثرتی وارد (معنای بیت) بودر که
اول درت نسنه نک او چنجی مال و جان اوزرنه قیغوسزاق کلدیکه
عمر انسان اندن آرترا کسلن یعنی انسان دنیاده کنیدی نفسی و مالی
اوزرنه بی خوف و با امن اولق اسباب تراید عمر دندر زیرا بویکی نسنه
انسانه احب الاشیاء حتی مال جانندن در دیمشدر پس بویکی نسنه
خصوصه نسنه قلبی بی قید و بی غم اولق روح افزا اولور و روح افزا لاق
سبب در ازی عمر در تکم مراد کنیدی فاما مردمندن یعنی آدم
اوغلانسن بوصفده کسه اولق نایابدر مکر که مجنون اولا که بی غم
اوله خصوصه که مشهور در مالک دشمنی جو قدر بوسیدن ماندار
اولان آدم مالک ملاحظه و فکرندن خلاص اولن * آنکه کارش
بر مراد دل بود * در بقا افزونیش حاصل بود * تقدیری آن کسی که
بود کارش بر مراد دل بودش افزونی در بقا حاصل دیمکدر پس
افزونیش به شین فعله قیددر و افزونده یا مصدریه در (بقا فنانک
میدیدر که بر نسنه نک حالت اولی وزرنه شباید برقیه مفردات
و کذلک تقدیر مذکور دن اعراب ظاهر در (معنای بیت) بودر که
اول کسه که انک ایشی کوکلی مرادی اوزرنه اوله وارد شدن مرادی تخلف
ایتمیه ا کا بو عالمده بقا و ثبات و طول عمر حاصل اولور زیرا مرادی اوزرنه

اولدقده غم دلدن قورتلور و صفا و حضور و راحتله تعیش ابدوب عمرنده
برکت یواور * * در نقصان عمر میگوید * *
* عمر مردم را بکاهد پنج چیز * یاد دارش چون شنیدی ای عزیز *
عمر بکاهد که مفعولی و پنج فاعلیدر چون شنیدی فعل شرط
یاد دارش جزاء شرطدر (کاهد کاف عربی ایله فعل مضارعدر
مصدری کاهیدن در اکسملک و اکسملک معناسنه نقص کی که لازم
و متعدیدر کاستن دخی بویله در مضارعنده سین هایه قلب او انوب
کاهد و کاهنده دینلور (پنج بشدر خسه کی پنجک دید کاری پنج
یکدن غلطدر بشده بر معناسنه خمس کی ضمه پنجه هاء تخصیصه
انسانه کوره بش پرغنی مشتمل اولان کف و حیوانه کوره بش طرفی
حاوی اولان یا قدر پنجه الهی در که بش کره اون در (معنای بیت)
بودر که آدم اوغلاننک عمرنی بش نسنه اکسلدر و برکتن قومار
ای عزیز و شریف و نادر الوجود چونکه اتی اشیده سن حظ ایله
وانیدن حقه استغاده قیل زیرا امور صعبه و احوال مشکله در * شدیکی
زان پنج در پیری نیاز * پس غریبی وانکهی رنج دراز * یکی مبتدا
زان اتی بیان و نیاز شدک مفعولی و فاعل تحتند ضمیر یکی در و در پیری
نیازه متعلقدر و بعد الجملة خبر در غریبی بر مقدر شدک مفعولیدر
رنج دراز کی (یکی ده یا نسبت ایچوندر بری دیمکدر) پیری ده
مصدریه در (نیاز احتیاج معناسنه در نیازمند احتیاجلو مقابلی
نازدر زیرا ناز لقی عدم احتیاجدندر و حقه نیاز ایله یعنی عرض حاجت
ایت و فلان نیاز ایت یعنی یلوار زیر یلوار مق ضرورتدن ناشیدر پس
صوک وارد یعنی بعده) انکهی ده بویله در (غریبی ده یا مصدریه در
غریب وطنندن دور اولان کسه در زیرا غربت و طندن مفارقت
و تباعددر قارغه به غراب دندلدی زیرا ایراغه اوچر کیدر و غربتک
انواعی وار در بوراده مراد غربت حسیه در که غربت کونیه دن
بر نوعدر) رنج دراز اوزون رنجت یعنی مدت مدیده خسته لک
وامثالی الحاصل دراز جسم ممتددر که عرب طویل و ترک اوزون دیر
مقابلی کوتاه در که قصه در قیوده امتداد بولند یغندن اوتوری چاهی
درازله وصف ایدرلر تکم دلو کیره غرب دیرلر قیویه بعدی تصور یله

(معنای یت) بود که اول بشدن بری پیرلک وقت شده ضرورت
 واحتیاج اولدی زیرا پیرلک زمان ضعیف وانقطاع قوادر که مانع
 کسبدر و خلقه محتاج اولوق دین و دنیا جهتیله محل ومضردر پس
 پیرایسه دخی فکر معاش بقیه عمر نده برکت قوماز واندن صکره
 بری دخی غریبه قدر که وطن اصل بسندن دور واقربا و اشناسندن
 محجور اولمقدردر زیرا هجران المندن غیری هزار زحمتی دخی وارد که
 وجودنک انحلال وجوهر قلبنک ذوبانه سببدر که غمندن لیل ونهارنی
 تمیز و حیرتندن یمین و یسارنی تشخیص ایتمه نك عمر نده نه برکت
 اولاجقدر واندن صکره یعنی اوچنجسی رنج دراز ومرض مدید
 و بی نقاد درددر زیرا فی المثل بیوک باشک بیوک اغریستی اولدیغنی کبی
 بلاء عظیم ورنج طویلک دخی فکر وغم درازی اولور محتمله مرور
 ایدن عمره ایسه عمر دنلزد و دنلشددر که کل قلبلا تعش طویلا یعنی
 طعانی قلت اوزرنه اکل ایله وچوق یاشه زیرا قلت اکلده صحت بدن
 وارد و صحت بدنه برکون بلا صحت اون کوندن خیرلی واکثر در
 پس درد ومرضه مقارن اولان عمرده برکت یوقدر * هر که او بر مرده
 اندازد نظر * عمر او بی شک بکاهد ای پسر * بونک تقدیری هر کسی که
 او اندازد نظر بر مرده ای پسر بکاهد عمر او بی شک دیمکدر که
 بو تقدیردن اعرابی ظاهر در (مرده میتدر آخرینده ها فعلیتدن اسمیه
 علامت نقلدر) اندازد فعل مضارعدر مصدری انداختن در اتفق
 معناسنه مضارعنده خاء معجمه رایه قلب اولنوب اندازد و اندازنده
 دیرل (نظر بر نسنه بی ادراک و رؤیت ایچون بصیر و بصیرتی تقلیب
 ایتمکدر) بکاهد بوراده لازمدر اکسلور معناسنه اولنده باء مکسوره
 حرف استقبالدر می حرف حال اولدیغنی کبی (معنای یت) بود که
 هر کسه که میت اوزرنه نظر والتفات طرح ایله ای پسر انک عمری
 بی شبهه اکسلور زیرا موت و حیات محاسن دکالردر حیات ایسه
 حی دن اخذ اولنور پس میتة نظر ایتمک نقص حیاتة سبب اولور
 انکچون دیمکدر که مصلوبه نظر والواح قبوری قرائت نسیان
 کتور و نسیان عصیاندر و عاصی مرده کبیدر و بونده میتدن مراد
 موتای عوامدر زیرا خواص ناس احباء حقیقه در پس انلرک میتلری

حی حکمنده اولمقله هر حالده انلره نظر ایتمک برکتدن خالی دکالدر بلکه
 دست وپالری بله تقبیل اولنور زیرا انلرک جسدلری مس ایدن اعضا
 دوزخه یاغز * پنجم آمد ترس و بیم ازدشمنان * عمر را اینها همی دارد
 زیان * پنجم آمدک فاعلی ورس اندن حالدر واز ترسه متعلقدر اینها
 داردک فاعلی و عمر مفعول اولی و زیان ثانیه در (پنجم باء عجمینک فتحی
 و جیم فارسنک ضمیله بشنجی دیمکدر) ترس فتح ثانیله ترسیدن لفظندن
 اسم مصدردر قورخو معناسنه ترسیدن قورخو قدر خوف کبی بیم دخی
 قورخو معناسنه در پس عطف تفسیری فیلندن اولور و دقایقه ده
 کلور که بیم مقابل امیددر عرب توقع خیره رجا و عجم امید و ترک
 اومود دیر نومید اولانه اوموسی یوقدر دیرل و عرب توقع شره خوف
 و عجم بیم و ترک قورخو قویو دیر عجم بی ترس و بیم دیر ترک قورخوسی
 قویوسی یوقدر دیر ترس مطلقا قورخودر اولاجقدر اولسون
 اولمشدن اولسون انتهی بوصورته و او عاطفه مغایرتی بیان ایچون
 اولش اولور (همی دارد می حرف حال و هاء مقتوحه تأکید ایچوندر
 دارد فعل مضارعدر مصدری داشتن در طوتمق معناسنه مضارعنده
 شین رایه قلب اولنوب دارد و دارنده دیرل (زیان زای هوزک کسر یله
 اصی نك ضد یدر سود و زیان دیرل (معنای یت) بود که بشنجی
 دشمنلردن و شرلرندن خوف کلدی زیرا خوف و هم انسانی اریدر
 و بدنی چور یدر و وقتی شاشورر و آخر طیراغه دوشورر اشته بو
 بش نسنه عمر انسان و حیات آمده خسارت و زیان طوور و بونلردن
 مصون اولان کسه نك وقتی مردم بهار اولوب بلبل کبی دائم اوتر
 * هر که اواز دشمنان ترسان بود * کار او هر لحظه دیگر سان بود *
 تقدیری هر کسی که او بود ترسان ازدشمنان بود کار او هر لحظه دیگر سان
 دیمکدر که بود اولک تحت شده ضمیر فاعل او به راجعدر ترسان مفعولی
 واز ترسانه متعلقدر و بعد الجملة او به خبردر که اومبتداه ثانیدر و اودخی
 بعد الجملة هر کسی به مقتدر که هر کسی مبتدای اولدر کار ایکیجی
 بودک فاعلی و هر لحظه طرفدر و دیگر سان مفعولدر و بعد الجملة
 مبتدای اوله خبردر (ترسان صفت مشبهه در که ترسیدن لفظندن
 صیغه مبالغه در معناسی قورقانددر ولکن اکثر مواضعده معنای صفت

نظر ایتمزل بلکه همان اسم فاعل معناسن و بر لر و قورخوجی دیرل
خائف کبی نتکم اسماء مصادر دخی بویه در مثلاً انش که باش
دیمکدر بلکه استعمال ایدر لر علم کبی (لحظه لحظه کوز اوجیه
وقیر غی ایله باققدر لحظه اندن مره در لمح بر کره انشدر طرفه بر کره
کوز فیاغن آچوب قیامقدر پس بواوج کله نک میاننده فرق ظاهر
اولی (سان معانی کثیره به کلور بوراده مراد اسلوبدر کافی الدقایق
ودورلومعناسی در کافی وسیله المقاصد (معنای بیت) بودر که هر کسه که
اعدادن قورخوجی و دشمنلری طرفندن خونی اوله انک هر کوز
قیروغیله نظر و انتفات ایده جک زمانده یعنی هر دمه کاری بشقه
اسلوب و بر دورلودخی اولور یعنی عالی مکدر اولوب بلا وقضا و افکار
و غم غصه اکا کوز آچدرمز و استغراق اوزرنه باشنه نلر کلور غافهم
* از خدا ترس و مترس از دشمنان * کز همه دارد خدایت در امان *
بویتنک اعرابی ظاهر در ترس امر حاضر و مترس نهی حاضر در (کز
اصلنده که از در که کاف عربینک کسر یله کلامک مابعدنی ماقبلنده
ربط ایچون و تملیل ایچون دخی کلور تا کبی بوراده ایکسی دخی
و جهدر (خدایت ده تا دارد قیددر داردت خدا از همه دیمکدر که
خدا داردک فاعلی و افعول ایدر (امان بی خوف و بی اضطراب
اولمقدر امن کبی (معنای بیت) بودر که الله تعالی دن خوف ایله
اعدادن خوف ایله که حق سنی جمله سندن اماننده و حفظنده طوته
و یا خود تا سنی جمله سنک شرنندن مصون ایلله زیرا انسانه اعانت
التجما ابتدکی یردن کلور ملتجا و منجا ایسه حقندن در پس اکا حق
تعظیله تعظیم ایدوب جلال و هیبت و مواخذه سندن خوف ایدن
البت امان بولور بورادندر که اعوذ بالله دینلور و قرآنده کلور
(فاستعذ بالله) وینه کلور (اعیذها بک) اشته بومعنی عالم حقیقتک
حکمیدر قال الله تعالی (فلا تخافوهم و خافون) فاما شریعتده
(خف من الذی لا یخاف من الله) دندلی پس غیبریدن خوف
ایتنک امر حقله اولیحق اعدادن خوف اولور نتکم واسطه به شکر
امر شارعله اولمغین شکر اولندی والا حقندن غیبریه شکر اولمغز
* * در شتات دروغ کوی کوی * *

* دور باش از پنج خصلت ای پسر * تازیرد آب رویت در نظر *
دور مابعدنه مفعول ایدر زیرا باش امر در باشیدن دن باه عربی ایلله اولمق
معناسنه تا تعلیلیه در آب نریزدک فاعلیدر (خصلت فضیلتده اکثر در
بوراده رذیلتده مستعملدر (نریزد فعل مضارع منفی در مصدری
ریختن در دوکت معناسنه صب کبی مضارعنده خازایه قلب اولنوب
ریزد و ریزنده دیرل ریزیدن دوکتدکدر که لازمدر بوراده مراد بودر
ریختن معناسی دکلدر که متعدیدر (معنای بیت) بودر که بش رذیله دن
دور و بعد اول و آئی ارتکابدن حذر ایلله تا که خلقک نظرنده یوزک
صوبی دوکتیه و حرمت و عزتک باقی قاله والا بین الناس بی اعتبار
اولور سن مؤمنه ایسه عرض دین و عرض دنیا لازمدر انکچون وارد
اولدیکه (اتقوا مواضع التهم) عرض کنینک صیانت ایتدوی طرفیدر
زیرا عرض که سراه عرضدن اخذ اولمغنده در ضمه که جاب دیمکدر
قال الله تعالی (لیذهب عنکم الرجس) ای الشیء القذر المذنس بعرضکم
* اولمکم کوی بامردم دروغ * زانکه کردی از دروغت بی فروغ *
اول مبتدا در زرا آخرنده انف لاجل الضروره و صلی وقف مجراسته
اجرا قبله لندندر کوی امر در کم اکا مفعول مطلقدر عربی ایلله
تقدیری قل قولاً قلیلاً دیمکدر با اکا متعلق و دروغ انک مفعولیدر
و بعد الجملة خبردر (کردی فعل مضارع مخاطبهدر که بی فروغ
مفعول صریحی و از غیر صریحی در) کم کاف عربی تک فتحیه اکسک
معناسنه نتکم بالاده شرح اولندی بوراده نقصان قلبی مستلزم اولمغله
عدمدن کایه اولور (دروغ یلان کذب کبی دروغ زن یلانچی و فاسق
و فاجر دروغ کوی کبی) کردی کاف عجمیه شوی معناسنه که اولور سن
دیمکدر تحقیقی بالاده در (فروغ علو و شعله یعنی ایدنلق (معنای بیت)
بودر که اولآدم اوغلاننه و خلقه یلان اکسک و از سویله یعنی هیچ
سویله زیرا کذب رخصت و قدیمکر که اصلاح مناه و سبیلله اوله
اول سبیدن سویله که دروغکنن بی فروغ اولور سن یعنی یوزک قرار
و فضاحت بولور سن کویا دروغی صبح کاذبه تشبیه ایتدی بالاخره
روسیاه اولمغده نتکم صدق صبح صادق بکررر و سفید اولمغده زیرا
کتدیکه غمونی افزون اولور طلوع شمسدهک * هر که استیزه کند

بامهتران * آب روی او بریزد بی کان * تقدیری هر کسی که کند استیزه
بامهتران بریزد آب روی او بی کان دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در
(استیزه اصلنده ستیزه در عناد وجدل معناسنه شکم مرور ابتدای
اولنده همزه مکسوره لاجل الضروره تصرفات عجمدندر (مهتران
مهترک جمیدر میمک کسر یله مه اولودر ترادات تفضیلدر مهتر اولور ق
دیمکدر یعنی اولوقده غیر اوزرنه فضلی وارد (کان کاف عجمینک ضمیمه
شبهه و سمرمک (معنای بیت) بودر که هر کسه که اولرله یعنی اکابر
واشراف واعیانله جنک وجدل و مضاد ایلله انک بی شبهه آب روی
دوکیلور و حرمتی قالماز زرا حدی اولیان کسه وجوه قومک یوزرنه
قرشوبد معامله ایتک سبب حقارت و باعث سقوط در بلکه مردمانله
مطلقا کثرت مجادله خفتدن ناشی اولمغله بین الناس استخفافه داعیدر
* پیش مردم هر کران بود ادب * کر بریزد آب روی و نبود عجب *
تقدیری هر کسی که نبود اورا پیش مردم ادب دیمکدر که اوزان بودک
مفعولی عربی ده له معناسنه و ادب فاعلی و پیش ظرفیدر و بعد الجمله
هر کسی به صفتدر و هر کسی مبتدادر اب روریزدک فاعلی و جمله سی
فعل شرطدر ایکنجی نبودک فاعلی بریزدک مصدری اولان ریزیدندر
و عجب مفعولیدر و بعد الجمله خبر در (پیش باء فارسیله اولک معناسنه
جهات ستندندر (ادب امور مستحسنه بی مراعاتدر عجب سبی خفی اولوب
عادتن خارج اولان نسنه دن نفسک تغیریدر سبل عظیم و شجره
منتهی و امثالی کبی (معنای بیت) بودر که هر کسه که انک خلق اوکنده
ویاننده ادبی و عقلا و شرعا مستحسن اولان نسنه بی مراعات
و محافظه سی اولیه انک یوزی صوی دوکیلوب حرمتی قالماز و بی عرض
و بی ناموس و بی اعتبار اولور سه عجب اولماز یعنی اولیه اولدیغنه تعجب
ایتمه زیرا سبی وارد که بی ادبکی در و بی ادب حیوان مقوله سیدر که
عجب و عاری بلز و حسن و قبحی فرق ایلز فافهم * از سبکساران
مباش ای نیک خوی * کز سبکساری بریزد آب روی * از مباحثه
متعلقدر (کز تقدیرده که بریزد آب روی از سبکساری دیمکدر که
آب روی بریزدک فاعلی و از بریزده متعلقدر (سبکساران سبکسارک
جمیدر سبکسار و سبک سر صفت مشبهه در که لغتده یینی باشلو

دیمکدر و لکن عرفده خفیف العقل معناسنده مستعملدر شکم دستور
العقل ده مصر حدر (نیک خوی دخی صفت مشبهه در کوزل و ابو
خویلو معناسنه سبکساری ده یا مصدریه دریینی باشا و لاق معناسنه زیرا
سارا کرچه دیه در انکچون کله پوشه ساره دیرل و لکن جزء کل اوزرنه
محمول او اب بتون باش مراد اولور و خفیف العقلدن کایه اولدیغی
عمل سرده اولمغله در پس سرک خفتی عقلک خفتی در (معنای بیت)
بودر که ای ابو خویلو خفیف العقل اولوردن اولمه که خفیف العقل
اولمقدن آب روی دوکیلور و انسانه حرمت قالماز زیرا خفت عقله
حسنت افعال لازم کلور افعالنده متانت و او ضاعنده و قار و صلابت
ولیان کسه نک ایسه حرمتی اولماز بلکه سفه و خفت و جنونه حل
و نسبت اولنور * ای پسر بامهتران کمتر ستیز * وز حاققت آب روی
خود مریز * ستیز امر حاضر در ستیزیدن دن کمترک مفعول مطابق
و یا ستیزه متعلقدر بونک لسان عربی ایلله تقدیری و جادل الا کابر
و اشراف محذره نافصه قلیله ای لا تجادل اصلا (و آب روی مریرک
مفعولی (و ازانی تعلیدر (حقت قلت عقلدر (معنای بیت) بودر که
ای پسر خلقک عظما و کابری ایلله از جنک وجدل ایلله یعنی هیچ بدم
و حاققتک سببیه کنیدی آب رویکی دوکه یعنی انرله مجادله ایتک
حاجتدندر و حاجت اثری اولان کار افسانک قدرنی تنزیل ایدر و بی
حرمت و بی اعتبار قیلور * کر بعالم آب رویی بایت * دئا خاق
نکوی بایت * تقدیری کر بایت آب رویی بعالم بایت دئا خلق
نکوی دیمکدر که نه خطاب بایتک مفعولی و آب رویی فاعلی و نه لم
اکا ظرفیدر و بعد الجمله فعل شرطدر خلق نکوی دخی ایکنجی
بایتک فاعلی (و دئا ظ فی و بعد الجمله جزاء شرطدر (بعالمده با
ظرفیه در که در عالم دیمکدر و عالم مایعیه انصانع در که دنیا مراد در
آب رویی ده ال ثانیه و کدلت نکوی ده یا زانده و یا وحدت نوعیه
و یا انکیر یچوند که تظویه محمولدر یو خسه جنسندن فرد میده دکل
(معنای بیت) بودر که اگر سکا عالم دنیا آب روی و یا بر نوع آب روی
غریب و یا آب روی عظیم کر کسه سکا دئا ابو خوی کر کدر
یعنی ادبک و ابو خویک و اریسه عزتو و حرمتو و یوزی صولو

اولور سن واکر خلاقی یعنی بدخوی او اور سک یوزک صورتك قالماز
و بین الناس بدنام و پر ملامت قالور سن انکی چون ممدوح و نیک خور و ملک
مشر بدر دیرل و بد اخلاق اولنله کلب محفور و حیوان مغترس دیو
سویلرل * هر که اهنک سبکساری کند * از وی آب روی بیراری کند *
اهنک کنسک مفعول و فاعلی هر که رزیرا تقدیری هر کسی که
دیمکدر که مبتدا در و بعد الجمله مبتدایه صفندر (آب روی ایکنجی
کنسک فاعلی و بیراری مفعول و از بیراره متعلد و بعد الجمله
مبتدایه خبردر) اهنک مدله قصد و عزم معناسنه اسم مصدردر
آهنکیدن مصدردر که قصد ایکنکدر خیر اهنک و شر اهنک فاصد خیر
و شر دیمکدر (بیراری ده یا مصدریه در بیرار نفرت یعنی اورکک
و قورتلق و قاچق (معنای بیت) بودر که هر کسه که قصد خفت
ایله آب روی اندن بیرارلق ایلر و نفرت قیلور حاصلی خفیف ادمده
آب و روی و حرمت اولماز بلکه مسخره عالم او اور و بوندن فهم
اونور که آب رویی محافظه ایتمک اسبابنه تشبث ایله اولور که از جابه
کران سر یعنی اغریاسلو و اوصلو و ادبلو اولمقددر * جز حدیث راست
بامردم مکوی * تا نکرد داب رویت آب جوی * جز حدیث استثناء
مفرعدر که جز کله سنک مابعدی علی حسب العوامل معربدر یعنی
مکوی بامردم الاحدیث راست بس حدیث مکویک مفعولیدر مثبتی
اعتباریله با الا متعلقدر تا تعلیل ایچوندن آب روی نکردک فاعلی
و آب جوی مفعول و بعد الجمله مکویه تعلیلدر و بو تقریردن فهم
اولمیکه (جز حرف استثناءدر) حدیث خبر و سوزدر راست طوغریدر
اگر کرک مقابل اولور سه که اگری در اما جبهه مقابل اولیبق معناسی
صاعدر زک صاغ و صول دیدوکی یرده عجم راست و جب و عرب یمین
و سمال دیر (جوی اریق نهر کی بونده آب رویی آب جویه تشبیه
وارد در روان اولمقدده (معنای بیت) بودر که خلقه طوغری سوزدن
غیری سویله یعنی نه بتون یلان سویله و نه سوز که یلان قات تا که
اب روی و حرمتک اریق صوبی کی اقرب کتیمه پس کذب ایتمک
اب رویک جریبان و عدم قراره سیددر و کذب هر کسدن مذمومدر
(فاما سلطانن زیاده مذمومدر زیرا غیر یسی کذبیه یا جلب منفعت

و یا دفع مضرت ایدر سلطان دفع و جابه کذبیه توسل ایتمک حاجت
بوقدر پس حل و عقد و تصرفاته قادر اولان کسدن کذبی خیانت
زاتیه سنه نشاند * از خلاف و از خیانت باش دور * تا بود پیوسته بروی
تونور * دور باشک مفعولی و از اکتامه مفعول نور بودک فاعلی و پیوسته
مفعولی و برا کاتمه مفعول و بعد الجمله امر سابق تعلیلدر خلاف وفاقک
ضدیدر خیانت دخی امانتک ضدیدر یعنی خیانت امانتده علی خلاف
الشرع تصرفدر که نقض عهد ایتمکله حقه مخالفندر پیوسته اولاشق
و چاتق و اولاشمش مصدری پیوستن در اولاشق و اولاشدر مق
معناسنه مضارعنده حذف سین و جلب نون و دالله بنوند و پیونده
دیرل بعض نسخ ده بر یرینه دردوشمشدر نور مایدرك به ولایدرك در
(بو تفسیر اوزرنه الله تعالی به دخی اطلاق اونور فاعرفه (معنای بیت)
بودر که حقه و خلقه مخافتدن و حق و خلقک امانتده خیانتدن دور
و بعید اول تا که متصل یوزک اوسننده نور اوله یعنی دائما نورلو اولسون
دیرسک خلاف و خیانت ظلمتی از اله ایله زیر نور طاعتله ظلمت
معصیت بر یرده اولماز و بونده خلاف و خیانتی تخصیص ایلدی و ترکی
سبب نور قیلدی زیرا الله تعالی وفاق و اجتماع سور خلاف و افتراق
سومز حتی طلاق سبب افتراق اولمقدده ابغض مباحاتندر و انساک
خلقندن مقصود تحصیل امانتدر اگر شرائع و اگر حقائق و اگر
سائر و دائع و امانات و امر دین و دنیا وفاقله نظام بولور خلافتله دکل
فافهم جدا * کره می خواهی که کوی نه بدت نکوی * ای برادر هیچ
کس را بد مکوی * کرینه ضمیر جمع خلقه را جعدر و ناء خطاب مفعول
اول و نکوی ثانی و بعد الجمله که رابطه سیله خواهی به مفعولدر
و خواهی جمله سی دخی فعل شرطدر (نکوی نونک کسره سی و کاف
عریله) و مکوی کاف فارسیله در و ایکسی دخی یا ئله و یا سز مستعملدر
ومده الف اولسه اودخی بویه در مثلاً خدا و خدای دینلور و بوندن
فهم اونور که یار اصل کله دندر (هیچ کس مکویک مفعول اولی) و بد
ثانیسی در و بعد الجمله جزاء شرطدر (معنای بیت) بودر که اگر دل سک که
سکا ایو سویله بد سز یلدر ای برادر سندن هیچ بر کبیه بد سویله
زیرا ایلو که ایلوک و کله که کلهک ایله مقابله اولنه کلسدر و دیمشدر که

کامدین تدان و بانکاس التي تسقى تسقى وقرأته کلور (هل جزاء
 الاحسان الا احسان) وینه کلور (جزاء سبئة سبئة مثلها) ویهشدر در که
 کران جانه یعنی ثقیل اولان کسیه حرف ثقیل سوبله تا که سندی
 اندن ثقیل سوز اشقیه سن زیر طاع رد صداده بی اختیار در یعنی
 طاعه چاغرن آدمک صوته وکلانته کور صوت وکلام عکس ایدر
 وقبه دخی کوه کبی در * تاباشی در جهان اندوهکین * از حسد در
 روز کار کس مبین * اندوهکین نباشی نک مفعولیا و بعد الجملة
 مصراع ثانی نک مضموتی تعلیلدر زیر تابوراده تا غرضدر غریبه
 لام علت کبی از مینه متعلق ودر دخی اکا ظرفدر اندوه غم و غصه
 اندوهکین غصه لو اندوهناک کبی زیرا کین کاف بحمیله ادات نسبتدر
 کافی کتب اللغة و بضایر دیدیلر که کین اصلنده اکین در الف ممدوده
 ایله شیء آخرله ترکیب اولنیجی الف حذف اولور اکین مندر و یصدق
 و یورغان کبیلرک ایچنه طولدر دقلربنه دیرل غمکین و غمکین کبی که غم
 طولش و غم طولش دیمکدر اصلری غم اکین و غم اکین در و یوقول
 صوبه افریدر زیرا نسبت ایچون اولان بن لفظی در که یانست و نون
 تا کید نسبت ایچوندر سمین وزیرین کبی نسبتده کاف دخی زیاده
 اولور دیک ضعیفدر (حسد بالانه در) روز کار زماندر مراد حسن حال
 و حو تلغنه باقیه سن زیرا حسد صفت شیطانیه در پس عاقبت سنی
 مصدري دیدن در کریمک معناسنه مضارعنده دال علی غیر قیاس
 بیه قلب اولور بیند و بیننده دیرل (معنای یت) بودر که تادنیاده غم
 و غصه لو و یا خود غم و غصه ایله طولش اولمید سن یعنی بویله
 اولمانقدن اوتوری حسد یوزندن کسیه نک دنیا جهتندن حسن حال
 و حو تلغنه باقیه سن زیرا حسد صفت شیطانیه در پس عاقبت سنی
 پردر ده گرفتار ایدر و غم دوشورر بومعنادن کرکدر که حسدی
 غبطه نه تبیل ایده سن و غیرک علم نافع کبی علم استیه سن تا که اهل
 دینی احیا ایلمه سن و عاقلرک اجری قدر اجر بوله سن و کذلک غیرک
 مان حلالی کبی مان دلیه سن و خیرات و حسنات ایله ذکرک جاودان
 و سرای آخرتک آبادان اوله فافهم * در سخاوت کرش اگر داری غنا *
 * تافز بد آب رویت از سخا * در کوشه ظرفدر و بعد الجملة جزاء

مقدم و ما بعدی شرط مؤخر در که لاجل الضرورة تقديم وتأخير واقع
 اولمشدر (آب فزایدک فاعلی واز اکا متعلقدر و بعد الجملة مافینسه
 تعلیلدر) کوش کاف عریله امر حاضر در مصدری کرشدن در دور شقی
 وچالشمق معناسنه (غنا فکرتک مقابلدر که بی احتیاج اولمقدر) فزید
 فعل مضارعدر مصدری فزون در ارتق و ارتق معناسنه مضارعنده
 و او برینه الف و یا کتوروب فزاید و فزاینده دیرل فزون اسم مصدر در
 آرتوق معناسنه و همزه ایله افزودن و فزاید و فزون دخی درل
 (ودقائده کلور که فزون آرتقدر اصلی افزون در افزودن در که
 معناسی آرتقدر الفی حذف اولمشدر معنای کاست در که معناسی
 اکسدر اسمدر کاستن دن که معناسی اکسدر کدر افزون ایله یشک
 فرقی بودر که ارتقعه زاید اولان نسبه افزون و ابتدادن زاید خلق
 اولانه یش دیرل (معنای یت) بودر که اگر غنا و دولتک واریسه
 جو مردلکه و فقیرله صرف ایتمکه چالش تا که سخا و بذلک سبیلله
 آب رویک افزون اوله یعنی کرچه خیری احواله دخی یوز صوبی
 و حرمت حاصل اولور فاما سخا له زیاده لک یواور زیرا خلقده فقر
 ذاتی اولمق حسبیلله ماله میل ایدرل بومعنادن کرم کور دکلری کیسه
 تعظیم ایلرل کریم دخی **کرمی** سبیلله حرمت و عزتی آرتورر
 * بردباری و وفاداری کزین * زانکه آب روی فزاید ازین * کزین
 امردر بردباری اکا مفعولدر فزاید مضارعدر آب روی انک فاعلیدر
 ازین اکا متعلقدر (بردباری ده یا مصدریه در بانک ضمه سبیلله یواش
 حلیم کبی و یوک کوتوریچی و کوچ جکیچی معناسنه بردبار یواش یعنی
 حلیم اصلنده فعلدر که برد ماضی و بارانک مفعولدر مکره معنای
 مذکور نقل اولندی (وفادار وصف ترکیبی در اصلی دارنده وفادار
 آخرنده یا مصدریه در) کزین کاف بحمینک ضمیلله در که مصدری
 کزیدن کلور اورندلک معناسنه مضارعنده کزیند و کزیننده دیرل
 (معنای یت) بودر که یواشلق و وفادالقی اختیار ایله تیز مشرب
 و غدار اوله شول سبیلدکه بویکی صفتدن آب روی زیاده اولور
 انکیچون کادال حلیم بکون نیا دندی یعنی حلیم و خلقک یوکن چکوب
 تحمیل ایتمک انبیا صفتی در و وفادخی بویله در که عهدنه طور مقدر

كرك حق و كرك خلقه قال الله تعالى (يوفون بعهدهم) فافهم
 * هر که او با خلق بخشاید همی * بی شک آب رویش افزایش همی *
 با بخشاید متعلق در و بعد الجمله اویه خبر و او دخی بعد الجمله هر که به
 مستقدر زیرا هر که هر کسی که تقدیرند در که مبتدأ در آب روی
 افزایش فاعلی و بعد الجمله مبتدایه خبر در (همی ایکی موضعه دخی
 حقیقتند فعلار اوزرنه داخلدر که همی بخشاید و همی افزایش دیمکدر
) می حال ایچون و اولانده هاء مفتوحه تا کید حال ایچوندر (بخشاید
 مضارعدر مصدر اصلبسی بخشودن در که اسر کمکدر مضارعنده
 و او الفه قلب او انوب بخشاید و بخشاید اینده دیرل مصدر فرعیسی
 بخشایدندر بخشایش اسم مصدر در اسر کیش معنایست (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که خلقه مرحت ایلر بی شک انک آب روی افزون
 اولور یعنی خلقی اسر کمک و مرحتله معامله قلمق حرمت آرتورر
 انکچون دیرل که کند کدن اسن و اکبر اولانی پدر و برابری برادر
 و اصغری اولاد یرینه بیل یعنی بوجلیه پدر و اخوان و اولاده اولان
 معامله بی ایل که لطف و مرحت و شفقتند در نا که بوصفت رحمانه ایله
 محبوب انقلب اولاسن و حرمتک افزون اولوب قدر و جاه بولاسن فافهم
 * * در بیان آنکه آب روی ازان زیادت می شود گوید * *
 * می فزاید آب رو از پنج چیز * باتو کویم بشتوای اهل تمیز *
 بونک اعرابی ظاهر و مفردنی مرة بعد آخری شرح اولمشدر
 (معنای بیت) بودر که آب روی و حرمت بش نسنددن افزون اولور
 سکا سویلبیم ایش و قولاق طوت ای اهل تمیز و ادراک بوندن
 مقصود تنبیه در یعنی امور آتیه حفظنده اهتمام اولنه جق اشیادن
 اولغله اول خصوصده سامعی اقباضدر تا که وارد اولدقه غافل
 اولیه پس لسان فار سیده بشنو و امثالی عریده استمع و الا واعلم
 کله لری کیدر بعد ذل امور خسته ماضیه تخلیه خاء مجبه ایله بایندن
 اولغله تقدیم و امور مستقبله تخلیه نوعندن اولغله تأخیر اولندی
 زیرا اساس بنیادن مقدم در * چون بکار خویش حاضر بوده *
 * آب روی خویش را افزوده * حاضر بوده نک مفعولی و بکار
 حاضره متعلقدر و بعد الجمله شرطدر آب روی افزوده نک مفعولیدر

آب روی و روی خویشه مضاعفدر و بعد الجمله جزاء شرطدر
 (بکارده بانظر فیه در تنکم آشفه ده اندر کاردن مفهومدر) بوده ده
 همزه خطاب ایچوندر که اصلانده یاء محذوفه به توسل ایچوندر
 صکره یا خطابه بدل قلمشدر (بوده ماضیدن قسمدر مصدری بودن در
 اولوق معنایست مضارعنده و او مفتوح اولوب بوددی تلور و افزوده ده
 بوده کیدر (معنای بیت) بودر که چونکه کندی کار کرده حاضر
 اولمش سن آب روی و حرمتکی آرتورمش سن یعنی اگر ایشتکی غیره اعتماد
 ایدوب سپارش قلمز سن بلکه بالفعل حاضر اولور سن فضاخذن
 قورتلور سن زیرا بلکه ایل سنک تد بیر که موافق ایش طوتمیوب سنی
 نخیل ایلیمه و آب رویك دو کبله خصاصا که کار خطیری شخص
 وضعده تفویض ایتمک محل خطر در و لسان ترکده مثله در که قورده
 سؤال ایدوب اکسک نیچون قالندردیمش اولدخی ایشمی غیره اصمرا نام
 دیو جواب و یرمشدر * از مختصات آب رو افزون شود * و زنجیلی
 بی خرد مطعون شود * آب رو شودک فاعلی و افزون مفعولی و از
 اکا متعلقدر و جاه سی ایشدایه در و بی خرد شودک فاعلی و افزون
 مفعولی و مطعون مفعولی و از اکا متعلقدر و بعد الجمله ما قبلانده
 معطوفدر (بخیلی ده یا مصدریه در) بخیل مالی مستحقندن امساک
 ایدنه دیرل (بی خرد عقلسردر مطعون طعن دندر که مزراق
 و بویوز و امثالیه ضربدر صکره و قیعه ده قولله اولان ظو قیقهده
 بطریق الاستعاره استعمال اولندی قال الله تعالى (و طعنوا فی دینکم)
 و مبارک دید کاری مرضه مبتلی اولانه مطعون دیدیلر زرا طائفه
 جنک رحله طعن و ضربندن حاصل اولور و بعض نسخده مطعون
 یرینه ملعون دوشمشدر علیه اللعنه (معنای بیت) بودر که سخا
 وجود و کرمندن انسانک حرمتی آرتار و بی عقل اولان بخیلانی اوچندن
 تعیب و تقبیح و قدح اولور و خلقک دلنه دوشوب رسوای و بد نام
 اولور بوراده بی خرد دید و کی بخنک نقصان عقلدن ناشی اولماسنه
 دلالت ایدر زرا عقل کاملی اولان آدم مقتضای عقل و شرعی
 مراعات ایدر و امور و جبهه و مستحسنه محافظه ده تقصیر ایتیز
 و بوندن فهم اولور که مؤمن عاقل هر وجهله محل تمیدن حذر

و مضان قيل وقال و طعن و تشنيع و كذا ايلر * هر كه حاضر نيست
 ندر بار خویش * ريزد آب روی از رخسار خویش * بونك عربی ايله
 ترجمه سی كل شخص ايس حاضر فی فعله ديمكد ر پس حاضر
 بحسب المعنی نيستك مفعولی و فاعلی هر كه به زاجع ضمير در اندر
 حاضره متعلقدر و بعد الجملة هر كه به صفتدر زیرا هر كه هر كسی
 ديمكد ر كه مبتدادر (آب ريزدك فاعلی و از اكاتعلقدر و بعد الجملة
 مبتدایه خبردر) ريزد فعل مضارع لازمدر و و كذا معنای عربی ده
 ينصب كی مصدری ريزيدند و و كلك معنای انصباب كی (رخسار
 بوفنده تدوين اوانسان جميع كتب لغويه ده تخرير ايندك كری بودر كه
 رخسار اصلنده رخساردر كه رخ يكاك و زار كه بر كلكك آخر نه لاحق
 اولور موصوفك كثرته دلالت ايدر (كلزار و لاله زار و امثالی كی
 و اخري حرف حلق اوليان كلمه به متصل اولسه زائله سينك قرب
 مخرجی اولق سبيله زائله سينه قلب اولوب مثلاً رخ زارده رخسار
 و شاخ زارده شاخسار و كه زارده كهسار دینلور و رخده كثر حقیقه
 اولامغله رخساره دكرمی و يوك يكاك مراد اولور كونا بزاچ يكاك
 حكمنده در و این كمال دقایقه ديمكد ر كه سار ديه در شاخسار
 بداق ديه سیدر چاهسار قیو باشد ر چشمسار بكار منيعدر كه سار
 بوراده بطریق الاستعاره در رخسار دکی كی كه يكاكك اورته سینه
 بوجه برينه دیرل یعنی يكاكك يومر وجه بری زیرا رخسارده كزك
 وجهی بودر انتهى ملحظا شده بونك كلامندن سار زاردر
 مقلوب اولد یغی معلوم اولدی و لکن لسان فرسه مناسب اولان
 اعتبار اولد ر كه رخسارده كرتی كثر اعتباریه به جلددر زیرا بونده
 مباغنه وارد ر كه مقام مدحه مناسبدر و بونك نظاری دخی بوبلدر
 حتی شاخسار كه بودا قلدرا كر بر بداق اولوب زیاده منتهی ايسه
 مباغنه محمولد و و كلكك شاخ كه بوی نوذر بر اولوب عظم قرنده
 عظم و ايسه كثر اعتباریه به راجعدر و لسان عربده دخی بومعنی
 جاریدر یعنی مفردی جمع منزله سنه تنزیل ایدوب صیغه جمعه تعبیر
 ایدرل سر و یل كی كویا هر قطعه سی بر سر و لاله در و عجم محبوبه
 جانان دیر مع هذا بر جاندر زیرا همان بن خستهك جانی دكلسن جان

عالم سن) و فقیحه بر قاج جان و نیجه روح روان منزله سنده دیر پس
 بومعنايه الف و نونی نسبت معنای سینه اخذ ايمكه حاجت بوقدر
 و این كماله بود قانقدن ذهول ایدوب اظهار نقصان دوشمزدی و لکن
 ديمكد ر كه لکل صارم كبوة و اول كذا بده بومقوله مرجوح اعتبارل
 و بلكه سقط سوزل چوقدر (معنای بيت) بودر كه هر كسه كه كندی
 كارنده حاضر دكل وایشنی غیره اصمزل انك آب روی رخسارندن
 دو كیلور و حرمتی قالمز و صوبی كسلش اغاج كی قوریوب قالور فافهم
 * هر كرا با خلق بخشایش بود * آب روی اودر افزایش بود *
 تقدیری هر كه اورا بود بخشایش با خلق بود آب روی اودر افزایش
 ديمكد ر اورا بده متعلقدر كه ر لام جار معنای سینه در تقدیم اولد یغی
 كه به ارتباطندن و ايكسی كلمه واحده حكمنده اولد یغندن و توری در
 یا بخشایش معنای متعلقدر بخشایش دخی بودك فاعلیدر و بعد الجملة
 هر كه به صفتدر كه هر كه دخی هر كسی تقدیر یله مبتدادر (هر لفظی
 كل افرادی معنای احاطه افراد ايجوندر آب روی ايكسی بودك فاعلی
 و در اكاظرفدر و بعد الجملة خبر مبتدادر (بخشایش اسم مصدردر
 اسركش معنای در و لکن بویه مواضعده مصدر معنای حل
 اولور بخشودن در كه اسرككدر مرحت كی (افزایش دخی بویه در
 یعنی اسم مصدردر آرتش معنای سینه زیرا افزون ارتوق و افزایش
 آرتش در مراد مصدردر كه افزودن در آرتق معنای سینه (معنای بيت)
 بودر كه هر كس كه انك خلقه مرحتی اوله انك حرمتی ارتقده اولور
 زیرا رحت و حرمت بری برينك مقلوبیدر پس شول دله كه صفت
 رحت اوله انك صاحبی حرمت و عزت بولور و رحتك نتیجه سی
 معاونت و امداد و انعام و فضالدر پس مالیه و بدنیله اولانه شاملدر
 * باش دائم بردبار و ماوفا * تا بروی خویش بینی صد صفا *
 دائم ظرفدر بردبار باشك مفعولیدر تا تعلیلیه در بروی ده باظر فیه در كه
 بینی به متعلقدر صد صفا بینیك مفعولیدر و بعد الجملة مصراع اولك
 مضبوطی تعلیلدر بردبار یواش معنای در حلیم كی فعلدن منفولدر
 عربی ده قيل وقال كی یعنی اصلنده برد فعل ماضی و بارانك مفعولیدر
 صكره حلیم معنای نقل اولدی یوخسه وصف تركیبی دكلدر زیرا



وصف ترکیبی ده مشتق مؤخر در (بارکش کبی که اصلانده کشنده
باردر معمول عامل اوزرنه تقدیم و ترکیب اول نور صدق فحله یوزدر مائه
کبی اصلانده سین در وایکسی دخی مستعمل در صفا کد رک ضدیدر
یعنی برنسنه پی شویندن تخیل صدر (عمل مصفی کبی که شمعدن تصفیه
اولمشد در (معنای بیت) بودر که دائما حول وحلیم اول که صفت
انبیاء و عهد که طور و وعدی انجامزایله که غداراق منافق صفتیدر
تا که کنری یوزکرده یعنی اوزره صد صفا یعنی چوق صفا کوره سن
زیرا صد بویه مواضع ده تکثیر ایچوندر بوراده صنادن مراد
حرمتد رزیرا یوزی مصفی و منور اولان کسه نک حرمتی زیاده در
و بردخی چونکه حرمتدن آب روی ایله تعبیرایتدی صفوت ایسه آبک
لوازمنددر نیکم آب صافی دیرل ماء قراح کبی که ایچنه خارجدن
نسنه محالطه ایتماش اوله * دوستی بابی هنر عین خطاست *
* ورننداری دشمن اورا هم رواست * دوستی مبتدا با کامتعلق عین
خبر و خطایه مضافدر و حرف شرطدر اصلی واکردر اونداری نک
مفعول اولی و دشمن ثانسی در لاجل الضروره ثانی اول اوزرنه تقدیم
اولمشد در و بعد الجملة فعل شرطدر رواست مبتداء محذوفه خبردر
تقدیری این ناداشتن هم رواست دیمکدر (هنر عینک ضدیدر تنکم
نیمانی نک بوییندن معلومدر) بیت (حرفی اوچ اولمغله ایکبسنک)
(برمیدر فی الحقیقه عیب و هنر) و کتب لغویه ده کلور که هنر
صنعت و صنعتده مهارتدر (هنرمند و هنرور هنرلوردر عین بوراده
عینک مقابلیدر عین خطایک معنایی خطایک غیری دکلدر بلکه
نفس خطادر دیمکدر زیرا عین معانی کثیره اوزرنه کلور که از جمله
عین الشیء ذات الشیء دیمکدر خطا صواب مقابلیدر النی مقصوردر
مدی خطادر زیرا خطا مهموزدر ناقص دکل مهموزده ایسه الف
ماقبلنک فتحه سنی بیان ایچوندر فارسیده ماضی مقبدر و اسم فاعل
و اسم مفعول آخرلنده اولان هاء غیره لغوظه کبی هم تخفیفله جمع و ضم
معناسنه در بوراده مراد مصراع ثانی مضمونی ایله اولک اجتماع
وبری بریده انضمامیدر ولایتی و درست و جائز دیمکدر اشتقاقی
رفتن در روان مرورایدی در سر و روان کبی جوازده معنای مرور

اولمغله عجم جائز کور رمبسن دیمک برده رواداری دیر (معنای بیت)
بودر که بی هنره دوستلق و محبت ایتک خطادن غیری دکلدر بلکه
عین و نفس خطادر زیرا محبت یا علمی وافر و یا صنعتده ماهر اولانه
کرکدر تا که ظاهر و باطنسنده اندن مستفید اوله و علاقه و الفتدن
فائده بویه و عمری هبا و حاصلی هوا اولیه واکرا و مقوله هنر سرنی دشمن
طوتمز و عداوت ایتیمک دخی جائز و سرنادر یعنی نه دوست و نه خود
دشمن اول زیرا بی هنر اولق عداوتی اقتضا ایتیم بلکه او مقوله ناقصک
خصوصسنده خالی الذهن اولق لازمدر که فی نفس الامر لایضر و لایتنفع
قبیلندندر * تا بماند رازت از دشمن نهان * سر خود باد و سستان
کتر رسان * راز بماندک فاعلی و نهان فاعلدن حال و از نهانه متعلقدر
سر رسانک مفعولی و با کامتعلق و کتر مقدره صفتدر که اول مقدر
مفعول مطلقدر عربی ایله تقدیری اوصل سرک الی الاحباب ایصالا
قلیلادیمکدر (بماند بانک ضمیمه در زیرا مابعدنده میم شفویدر ماند
مضارعدر اولمسنده با استقباله تخصیص ایچوندر زیرا لسان فارسیده
دخی مضارع حال و استقبال میانده مشترکدر و بویایه علامت اشتقاقی
وادات توسل دخی دیرل اصلانده مکسوردر راز و سر بر معنایه در که
کنم اولنان نسنه در ضد الشهرة معناسنه لکن راز فارسی و سرعربدر
کتر آزارق معناسنه در تفصیلی بالاده در بوراده قلت عدمدن
کتابه در رسان امر حاضر در مصدری رساندندر و رسانیدن
ایرشدرمک معناسنه (معنای بیت) بودر که تا که سنک رازک دشمندن
نهان قاله یعنی دشمندن مستور اولمقدن او توری کندی سمری دوستلره
آزارق سویه یعنی هیچ افشا ایتیمه زیرا دیمشدر که کل سر جاوزالاشین
شاع یعنی ایکی لیدن چقان سر درون احباب قولاغنه کیرسه دخی
آخر دشمن اغرنه دوشر و ضبطی قابل اولمساز پس آنی درون دلده
حفظ ایدوب هیچ بر فرد آچامق کرکدر و الا بردخی قیاسنمز و بونده
مطلقا سر داخلدر کرک اسرار کونیه و کرک اسرار الهیه زیرا همدل
نادر و رازدار کیا بدر و یوفقی رنجیه اسرار الهیه احباب نامنه اولنلر
ایچون تحریر ایتیم ایدم آخر اعداالنیه دوشوب نیچه زحمتلر چکلدی
* تانکری پیش مردم شرمسار * آنچه خود ننهاده باشی برمدار *

✽

✽

پیش نکردی به ظرف و شرمسار مفعول و جمله سی مصراع ثانی به تعلیل در آنچه آن چیزی که دیکدر که مبتدا در خود مبتداء ثانیه که انت مقسامنده در نهاده کر چه فعل ماضی مقید منفی در قاما نفی حقیقه قیده باشی به قید و نهاده بحسب المعنی اکا مفعول در فارسيله تعبیری نیاشی نهاده او و عربيله لم تکن انت واضعه دیکدر که بعد الجملة خود خبر و خود دخی بعد الجملة مبتداء اوله صفتدر و برمدار جمله سی خبر در تا تعلیلیه نکردی کاف عجمی ایله نشوی معناسنه در شرمسار بحال اوتامش معناسنه و دقایقه کلور که شرمسار اصل شرمه ساردر ترکیب اولنیجق ها حذف اولمشدر شرمه ده کی ها نسبت ایچوندر سارده کی ها کی (شرم اوددر شرمه اود لودر کشی اوتانیجق باشی اشاعه صلار اثر خیا اندن ظاهر اولغین اکا نسبت ایدرلر برکسه اوتانسه بحالت کاسه شرمسار اولدی دیرلر (برمدارده بر استعلاء افاده ایدر مذار نهی حاضر در مصدری داشتن در طومق معناسنه مضارعنده شین رایه قلب اولوب دارد و دارنده دیرلر برداشتن و برداریدن رفع معناسنه یعنی قالدرمق پس مدار قالدرمه دیمک اولور (معنای بیت) بودر که تا که خلق اوکنده نجل اولیه سن یعنی انلرک یانلرنده اوتانمقدن اوتوری اول نسنه بی که سن کندک قومامش اولاسن الکاء قومدغک نسنه بی قالدرمه تا که تهمت ونجالتدن خلاص اولاسن زیرا اول نسنه نک محل مخصوصده وضع اولندیغی بر مصطلحه دائر اول که واضعی یلور و بومعنی بین الناس کثیر الوقوع در انکیچون فضوللق ایدنلر آخر شرمسار اولورل پس خانه غیرده واثالنده اوضاع غیره وضع و رفعا له مداخله ایتمه زیرا سرندن بی خبر سن * ای برادر پرده مردم مدر * تاندر پرده ات شخص دکر * پرده مدرک مفعولدر شخص مدرک فاعلی و پرده ات مفعولی بعد الجملة تعلیلیه در (پرده حجاب و نقاب مدرک دالک فتحیه نهی حاضر در مصدری دریدن در کسراه برحق و بچمک معناسنه و اهل لغت اتی کر چه کسره باینده در ح ایتمشلر در عبارت شیخ فتحیه استعمالنه دخی شاهد در بوستان سعدی ده دخی کلور (بیت) توینتا و ماخائف از یکدکر (که تو پرده پوشی و مایه در) و یوسف زلیحای مولانا جامی ده کلور

(بیت) قدم از راه غمضای بدره (که باشد پرده پوش از پرده در به) و حلیمی ده دخی دیر که (در قیو و ادات ظرفیه و دریدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبدر مثلا پرده در کی) اندرد فعل مضارع منفی در مصدری ذکر اولسان دریدن در ولیکن کسره به کوره دالک کسره سی و فتحیه به کوره فتحیه سیله تلفظ اولنور رانک تشیدی لاجل الضروره در والا اصلنده مخفدر و مواقع ضرورت مستندادر زر اغظنده و امثالنده دخی جاری در (پرده ات فصله در زیر و صله ضرورت یوقدر و اهل لغت دیمشلر در که اکرتاء خطاب آخرنده ها علامت اولان کلیه متصل اولسه برهنه مجتلبه زیاده ایدرلر بنده ات کی و کاه ضرورت ایچون اول ها و همزه بی حذف ایدرلر در خزینت کی که در خزینت ات تقدیرنده در و تاء خطاب ویم متکلم و شین غایبه اصطلاح شمراده حرف اضافت دیرلر کما فی اللغات شخص عربیدر انسانک و غیرینک ابراقدن کورینن قرالتی سیدر صکره کسه معناسنه استعمال اولندی (معنای بیت) بودر که ای برادرم و آخرت قرن داشم و برادر کی محبوبم خلقک پرده سنی برقمه یعنی کز لو اولان عیونی کشف ایتمه رفع پرده ایدوب مستوری کشف ایدر کی بلکه حقیقت سناریتی صفتیه عمل ایله و خالقک خلقیه متخلق اول تا که برغیری کسه دخی سنک پرده کی برقمه زیرا اند و کو که کوره یولور سن خیرا و شرا و حدیث قدسیده کلور (یا عبادی انما هی اعمالکم ترد علیکم) کل ایدی بصیرت اوزره اول که رحمانی و ملکی و شیطانی و نفسانی هر نه دورلو صورت اولور سه سندن اولور خار جدن نسنه یوقدر * با هوای دل مکن زنه کار * تانبارد بس پشمانیت بار * با ممکنه متعلقدر کار مفعولدر زنه کار کله تنزیه وردعدر الا معناسنه و دقایقه کلور که زنه کار اصل معنایی صفتین در اما وصیت و سپارش مجلنده تا کید ایچون استعمال اولنور (بس بوراده باء عربی ایله بسی و بسا کی کثیر معناسنه در) پشمانیت ده اولان تاء خطاب معناسنه نیارده قید در و تانباردک مفعول اولی (و بار که یمش و محصول معناسنه مفعول ثانی در و بس پشمانی باره عطف یاندر تقدیری تانباردت بار بس پشمانی (معنای بیت) بودر که صاقن هوای دل



و شهوت طبعی کند که کار ایل و آتی ایش طوتمه تا سکا محصول
کتورمه که اول محصول چوق بشما نلقدر و زیاده ندامتدر یعنی
هوای نفسه و آرزوی دله تابع اولان صکره چوق نادم اولور زیرا
داعیه شرع و عقل کامل اولد بجه ایش طوتمق اولان وانک که ایشی
هوای و هبا اوله نه هدی و نه خدا قیوسیدر و آخر انک مطرحی آه
و ندامت قیوسیدر فافهم جدا * قدر مردم را شناس ای محترم *
تا شناسد مردمان قدر توهم * قدر شناسک مفعولیدر مردمان
شناسک فاعلی و قدر مفعولیدر و بعد الجمله تعلیلدر (قدر مقداردر که
یکت دخی دیرل مقصود وزن عقل و اعتبارله اولان قدریدر تنکم
برکسه بی مدح اینسه لر وزنده آخر چکر دیرل (شناس شین مجحه تک
کسریله امر حاضر در مصدری شناختن در آکلحق معناسنه مضارعنده
خا سینه قلب اولنوب شناسد و شناسنده دینلور محترم حرملو و معرز
و مکرم بونده محل قدر ده محترم لفظنده اصابت ایتدی هم جمع
و موافقت ایچون اولد یغی مرارا اشارت اولمشدر (معنای بیت) بودر که
ای محترم و معزز کسه قدر مردمی فهم ایل و خلقی مراتبه تنزیل ایت
تا که مردملر یعنی آدم اوغلنلری دخی سنک قدر کی بله لر و سنی عالی
طونه لر و بویکی فهمک اثری بر بره مجتمع اوله والا خلاقی بر بره کلور که
ایکی طرفدن دخی حرفسزلکدر الحاصل خیرا و شررا انسان عجمانه
کوره مکافات اولنور * تازیانت باشد ای خواجه دراز * دست کونه
دار و هر جانب متاز * زیانت باشدک فاعلی و دراز مفعولی و بعد الجمله
ظرفیه در زیر تا بوراده مادام معناسنه در دست دارک مفعول اولی
و کونه تانیسی و هر جانب متاز متعلق و بعد الجمله دار جمله سی اوزرنه
معطوفدر خواجه بای و بیر و عزیز و دانشمند و قوش ایوکی و بعضیلر
دیدیلر که خوج اصلنده جیم عجمیله قوش ایوکی در مثلاً خروس
و طویغر و هدهد و امثالنک تاجیدر بوسیدن در که تعظیم قصه
ایدوب بعض عزیزلره خواجه دیرلر بوصورنده آخرنده اولان
ها تخصیص ایچون اولور (کونه هاه ساکنه ایله کوتاه دن مخففدر
فصه دیمکدر قصیرکی که درازک مقابلیدر که اوزوندر طویل کبی (متاز
نهی حاضر در مصدر اصلبسی یاختن در سکرتمک وقتی ایومک معناسنه

مضارعنده خا زایه قلب اولنوب تارد و تازنده دینلور و مصدر فرعبسی
تازیدن در زیر بعد القلب اخذ اولمشدر (معنای بیت) بودر که
ای خواجه مادامکه سنک دلت اوزون اوله و خلقه اطاله و پرده در
اولمقدن خالی اولیه سن مرادک اولان سننه دن الکی قصه طوت
و هر جانب یلوب سکرتمه یعنی هر قنغی جانبیه هر نه مراد ایچون
حرکت اینسک الک مطلوبه ایشمن و اندن کوتاه قالور پس بوکلامده
مخذوف واردر که بحسب المقام مفهوم اولمغله طی اولمشدر و بونده
تایی تعلیلیه طوتوب زیانت دراز اولمقدن اتوری یعنی ا کردیلر سنک
زیانت دراز اوله دلکی کوتاه طوت دیو معنی فاسددر زیرا کلامک
ماقبلنه مخالفدر و پردخی لسان عامه دن خارجدر اگر چه من عرف الله
طال لسانه و فتحه الی دیادن چکوب علاقات طرفنه حرکندن
منقطع اولان عارف بالله اولد یغی جهندن طویل اللسان اولور یعنی
چوق سویلر و معروفنک اسما و صفاتی شرح ایلر * هر کرا قدری نباشد
در جهان * زنده شمارش که هست از مردکان * بونک تقدیری
هر کسی که نباشد اورا قدری در جهان شمارش زنده که از مردکان
دیمکدر و بونک نظائر نک اعرابی سبق ایشدر (شمارش نهی حاضر در
مصدری شماریدن در ضمه صایمق معناسنه بوراده لاجل الضروره
شین اسکان اولنور که لفظی بو مقامده تعلیل ایچوندر و هست است
معناسنه در که مردکانه قیددر تقدیری از مردکانست دیمکدر مردکان
مرده نک جمیدر میت معناسنه که زنده نک مقابلیدر کاف مرده
آخرنده اولان هاه غیر ملفوظه دن بدل و آن ادات جمعدر تنکم بالاده
مشرو حدر (معنای بیت) بودر که هر کسه نک که بد خوی
و بد زبان اولد یغندن اتوری دنیاده قدر و اعتباری اولیه سن آتی
زنده صایمه زیر اولیه کس مرده لردندر یعنی میت حکمنده در الحاصل
خوار و حقیر اولان کسه نک حیات دنیویه سی ممات کبیدر و حقارتنه
سبب اخلاق ردیه در * از قناعت هر کرا نبود نشان * کی توانکر
سازدش مال جهان * تقدیری هر کسی که نبود اورا نشان از قناعت
کی سازدش مال جهان توانکر دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در
قناعت قسمته رضا و زیاده طلب ایتمامکدر اوراده رالام جاره معناسنه در

عرب له دیر (توانگر قادر دیمکدر زیر توان قدرت و کرکاف بحسی ابله
 داب فاعله در که ترکیه بی معناسن افاده ایدر (زرکر قبو محی در
 تو نکر قدرت بولبی در) سازد مضارعدر مصدری ساختن در دوزنک
 معناسنه مضارعنده خازیه قلب اولنور (معنای بیت) بودر که
 هرکسه که انک یچون قباعندن نشان اولیه و موجود اولان مرتبه در
 زیاده سن طلب ایلیه حق آنی مال دنیا توانگر و غنی دوزر یعنی
 اهل حرصی بتون مال عالم طویرمز و هر تقدیر جوق بولسه طویدم
 دیمز بلکه قبرده طوپراق طویرور که استخوان و دیده سنک ایچنه
 طولار پس نعیك مزید فی آخریه آلیه قومق کرکر * دائمی باش
 از حق ترسکار * باش نیز از رجش امید وار * دائما ظرفدر
 از ترسکاره متعلقدر ترسکار می باشک مقبولدر امید وارا یکنجی باشک
 مفعولی اولدیغی کی از رجح امید واره متعلقدر ترسکارده ترس فحله
 سمدر قورخو معناسنه مصدری ترسیدن در که قورخقدردر) کارکاف
 عجمی ایله ادات مبالغه در که فعل ماضی و امر و بعضی اسماء او اخرنه
 لاحق او اور و کثرت معناسن افاده ایدر که معنای مبالغه اسم فاعلدر
 پروردگار کی که کثیر التزییه در رب کی و آمر زکار کی غفور معناسنه
 و یادگار کی که آسکر در پی دیمکدر و حلیمی ده کلور که اسم فاعل
 مقامنده مصدر در بر اسم اخذ اولوب آخرنه کارالحاق ایدر در مثلاً
 ساختن لفظندن ساز آلوب سازکار دیرل موافق معناسنه انتهی
 بوصورته ترس دخی ترسیدن لفظندن اخذ اولوب ادات کار الحاقیه
 مبالغه اسم فاعل معناسن افاده ایدوب زیاده خائف دیمک اولور و بویه
 دیمک دخی جائزدر که (ترس ترسندنده دن ترخیم اولمش اوله وصف
 ترکیبی ده اولدیغی کی بوصورته ادات مبالغه اسم فاعل آخرنه کلش
 اولور شکم توان دیرل که اسم قدرتدر و تواند مراد ایدر لکه فعلدر
 و مطلق اسم لاحق اولق جائز اولدیغی ذکر اولسان یادکار لفظندن
 و خداوند کردن و امثالندن مستفاد در زیر خداوندکار صاحب
 و مالک معناسنه در مبالغه طریقیه ملوک و سلاطین کی و بحسب
 الاعتبار عزیزله و اهل کال اولنسلره دخی اطلاق اولنور حضرت
 مولانیه خداوندکار دیدکاری کی (نیز نعمه الله ده کلور که نیز حرف

عطف در دخی دیمکدر وینه معناسنه انتهی ینه ایضا معناسنه در
 بومقامده اولدیغی کی و انکن نیزك حرف عطف اولماسنده شیهه
 واردر دیو بعضی اعتراض یاشلردر زیر اسب و استرا سوار کشته
 دیمک برده اسب نیز استرا دلمز و بوفقیه فیهم ایتدیکی بودر که
 حرف عطف دخی معناسنه اولغله نیزی دخی معنای دخی بی مشتمل
 اولغله او حکمه قبلدیلر پس بوندن نیز فی نفس الامر حرف عطف کی
 استعمال اولنق لازم کلز و قانعده کلور که نیز لفظی ده معناسنه در
 مثلاً ترک اولده دیر عجم او نیز دیر نیزك نوزدن فرقی بودر که نوز
 دخی در اولنه هاز یاده ایدوب هنوز دیرل نهی بالاجمال بوفرق
 نحتنده طائل یوقدر زیراده و دخی بر معنایه در و هنوز دخی شمدی
 معنارنه کلور مقامنه کوره (امید وار کتب لغویه ده کلور که واداد
 تشبیه در قر و ار کی و مصاحبت ایچوندرا امید وار و بز کوار کی
 امید لی و عظمتلو دیمکدر و د قانعده کلور که وارا سان فارسیده
 مناسبت و ایافت معناسن افاده ایدر که ترکی دلدن برار ایله تعبیر
 ایدر لر راه وار که آت اوصافندندر بواه برار آت دیمکدر در شهوار که
 انجو اوصافندندر معناسی شاعره لایقصد در کوشوار کویه در قولاغه
 مناسبتی اولق اعتباریه در مناسبت مشابهتدن برنوع اولدیغندن
 اوتوری مقام تشبیهده ده وار استعمال اولنور برقرار کی برکسیه
 برنسنه لایق و اولکسیه سر اوار و اولنسنیه سر اوار دیرل (بز کوار
 اولویه لایق اما اولغله لایق معناسنه استعمال اولنور بوصورته
 بز کوارک اصلی بز کی وار اولور که اندن احتصار اولمشدر
 (معنای بیت) بودر که دائم حق تعالی دن زیاده خوف ایدیچی اول
 و مکرندن امن اوزرنه اوله زیر کفر در وینه رجندن امیدلو
 ورجانوا اولونا میداوله که بودخی کفر در شکم بالاره تفصیل اولمشدر
 قال تعالی (لاتأمنوا مکر الله) وقال تعالی (لاتقنطوا من رحمة الله)
 الایه فافهم چو * برعد وی خویش چون بابی ظفر * عفو پیش
 آور زجر مش در کذر * تقدیری چون بابی ظفر برعد وی خویش
 ش آور عفو و در کذر از جر مش دیمکدر که اعرابی بوندن ظاهر در
 (بانی فعل مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در بولق معناسنه

ط

ط

مضارعنده فایه قلب اوانوب باید و باینده دینلور (ظفر عربی در
مطلوبه فوز وغالب اولی) عفو عربی در ذبدن تجاوز و آرنی محودر
و دعاده کلور (اسألك العفو والعافية) ای ترك العقوبة والسلامة
(عفو اصلنده قصد معنای مشتق کویا سندن عفو ایتدم دیمک
ازاله ذبی فصد ایتدم دیمکدر) جرم ضمه عربی در اکساب مکر و هده
استعمال اوانور اصلی جرم در فتحه که آغا چدن یمش که یمک
معناسنه در (کذر بوراده امر در مصدری کد شتن در واز کلک
و بریدن بریره یکمک و سالیو یرمک مضارعنده شین رایه قلب اوانوب
کذر دینلور (معنای یت) بودر که چونکه کندی دشمنک اوزرنه
ظفر بوله سن وغالب اولاسن عفو او کو که کتور و انک کاهندن کج
یعنی عفو احم لان مقامده و الاشر عدن و قلبدن استغنا یله واکا کوزنه
عمل قبل زیر بعض اعدا وارد که قتلی و یاغیری وجهله مؤاخذه سی
لازمدر تنکم بعض حیوانات حل و حرمده قتل اولتور فاره و کلر
و کلب عفور و عقرب و دولنگج دید کاری قوش کی * با تواضع باش
و خوکن با ادب * صحبت پرهیز کاران می طلب * یا ما بعدنده امره
یعنی باشه متعلقدر و خودخی کنه مفعول و یا کاهمتعلقدر و بعد الجمله
جمله اولی اوزرنه معطوفدر صحبت ما بعدنه مضاف و می طلبه
مفعولدر تواضع عبودیت نفسی یلوب تذلل ایتکدر که مقابل
کبردر و ریاستدر انکی چون در ویش ریاست اهلی اولماز (ادب امور
مستحسنه بی رعایتدر کرک عبادتده و کرک معاملاند و کرک عاداتده
وانک جز یاتی چوقدر انسان کامل کرک که هر بایده عهده سندن
کله (و پرهیز کاران پرهیز کارک جمیدر پرهیز کار صفت مشبهه در
اهل تقوی معناسنه (می طلب امر حاضر در مصدری طلبیدن در
استمک معناسنه مضارعی می طلبد کلور اصلنده عربیدر و لکن عجم
نعیم و تصریف ایتکدر (معنای یت) بودر که تواضع صفیه اول
و ادب خوی ایه و اهل تقوی صحبتی طلب ایت اشقیبا مجلسنه اوتورمه
زیرا تواضع و ادب صفت انبیادندر علیهم السلام و متواضع و متأدب
اولان کسه انبیائله مجانست و مناسبت ایتکله وصف مذکور علو
درجه سنه سبب اولور و کذلک مجاس تقوی مجلس رحمت و مجلس

فسق مجلس غضبدر بناء علی هذا اعوذ برضاک من سخطک و وجبجه
امباب غضبیدن فرار و دائرة رجندة قرار ایتک کرکدر و انسان بالفعل
فسق ایتک دکل بلکه فاسقه و آلات فسقه نظر ایتک بله منهیدر
* بردباری جوی و بی آزار باش * تا که کردد در هنر نام توفاش *
بردباری ما بعدنه مفعولدر (و بی باشه متعلقدر و بعد الجمله جوی
جمله سی اوزرنه معطوفدر (نام کردد فاعلی و فاش مفعولیدر
و در اکاظر فدر بردباری ده یا مصدریه در بردبار حول و حلیم در
نتکم تفصیلی مرور ایتدی (جوی امر در مصدری جوییدن در
آرامق معناسنه (آزار آزدن لفظندن مشتقدر و اسم مصدر در
آزدن و آزاردن آزارلق و انجیمک و سوکک معناسنه (هنر خصال
حیده و صنعت و مهارتدر (فاش عربی در اصلنده فاشی در تخفیف
یاسنی حذف اید و ب فاش استعمال ایدر فاشو عنق و زنی اوزرنه
بر نسنه نک انتشار و ظهوریدر تنکم مرور ایتدی (معنای یت)
بودر که یواشلق آره و دله یعنی خلقک هر نه ایسه یوکن کنورچی اول
و بی آزار اول یعنی کسه بی رنجیده ایت و سبب و شتم ایلده و دهایی
محفوظ طوت تا که هنر ده نامک فاش و منتشر اوله یعنی بویله خصال
حیده و اخلاق جیلک سببیه لسان ناسده ابونامک سوبلنه و خلاق
سنگ حسن حالنه شهادت ایده لکه انتم شهداء الله فی الارض
و وجبجه انلرک حسن شهادتتری عند الله قبوله قریندر خصوصاً
دیمشدر که قرق نفر کسه برولی عرفی حکمنده در ولی نک شهادتی
ایسه مفعولدر زیرا ترکیه نفس ایتکله کلام شوب اغراضدن خالصدر
* همچو تر یاقند دانا یان دهر * قاتلندای خواجه نادان چوزهر *
همچو تر یاقند مقدم خبر و دانا یان دهر مؤخر مبتدادر قاتلند ایلده
نادان دخی بویله در (همچو کله تشبیه در مثل معناسنه در هم لفظی
موافقه دلالت ایدر مآلی تشابهدر که ایکبسی بری برینه تشبیهده
موافقدر دیمکدر کویا دانا تر یاقه بکره دیک کی نافع اولمقده تر یاق
دخی دنا یه بکرز مفید اولمقده نتکم علم بیانده کلور (یت) رقی الزجاج
ورقت الخمر (فتشایها و تشاکل الامر) (فکنا نما خیر و لا قدح)
و کنا نما قدح و لا خمر) تر یاقند اصلی تر یاق اندد راند بوراده است

که رابطه در آنک جیعدر یاران من اند بنم بارل مدر دیمکدر تریاق و در یاق
کسرله معروف نسسه در که زهرلک مضرتن دفع ایدر یعنی بدواء
مرکبدر که ابتدائی ماغنس دیدکلی حکیم اختراع ایلدی صکره بر حکیم
دخی کلوب لحوم افای زیاد سیله انی تنیم ابتدی و تارنج کزیده ده کلور که
دفع زهر ایچون مار افای دن معمول اولان تریاق افریدون دیدکلی
پادشاه دوزدی و قاموسده کلور که تریاق یونانی در صکره تعریب
اولمشدر و صحاح جوهریده فارسی معربدر دیمشدر یعنی فارسیده
تریا کدر صکره کاف قافه تبدیل اولنوب تریاق دنلشدر تنکم ساخته
افریدون اولق اکا دالدر زیر افریدون ملوک عجمدندر ولکن کلام
قاموس اصحدر زیر حکما یونانیه در و معاجین و ادویه انلردن قالمشدر
پس اصلی تر یادر تا ورا آنک کسرله ری و یانک تشدیدیلده (دانا یان دانک
جیعدر اصلی دانا آن در همزه ایله که آن ادات جعدر ولکن تخفیف
همزه یایه قلب اولمشدر دانا صفت مشبهه در مبالغه ایله عالم معناسنه
علیم کی و مفتاح اللفه ده کلور که صفت مشبهه مضارعدن مشتقدر
طریق اشتقاقده کاه فعل مضارعک آخر حرفن الفه ابدال ایدوب
مثلا کوید ویند لفظندن کویا وینا دیرلر و کاه الفه برنون ضم
ایدوب مثلا کرید و نالد لفظندن کریان و نالان دیرلر بوسیغسه ایله
مبالغه اسم فاعل مراد اولسه ده جائزدر انتهی و بعضیلر دیدیلر که
صفت مشبهه امردن مشتقدر مثلا داناده دان امردر آخر نه الف
زیاده سیاه صفت اولور و دقیقده کلور که دان اسم فاعلدر دانستن دن
معناسی بلیبی در داننده دن ترخیم اولمشدر نکته دان و خرده دان دن
جز اولان دان دخی بو معنایه در دانا بلالو دیمکدر شول الف که آخر
کلمه لاحق اولور معنای اتصاف افاده ایدر شول حالت که عارض
اوله انده ادات توصیف مندر حاجت مند کی و شول حالت خلق
اوله آنک ادائی القدر یناده کی تواناده کی کی دانانک مقابلی نادان در
کسک مقابلی ناکس و مردک مقابلی نامرد اولدیغی کی اسان فارسیده
نا ادات سلیدر اول کلمه داخل اولوب مدخولنک مدلولنده اولان
وصفی موصوفندن سلب ایدر بوقاعده اوزره نادانک معناسی بلیبی
د کلدردیمکدر تنکم نامردک معناسی ار دکلدر دیمکدر انتهی (دهر

اصلنده عالمک مبدأ وجودندن انقضاسنه دك اولان مدتك اسمیدر
صکره هر مدت کثیره ده استعمال اولندی زمان ایسه مدت قلبه
و کثیره اوزرنه واقع اولور دهری دیرلر بقاء دهره ذاهب اولانه بوراده
دهرله مراد زماندر قال الله تعالی (وما یملکنا الا الدهر) ای الزمان
(قاتلند یونک دخی اصلی قاتل انددر قاتلدر در معناسنه قتل جسدندن
روحی ازاله در موله فرقی بودر که موت فوت حیاته اولور قتل ده ایسه
مباشرک فعلی معتبردر (زهر آغودیدکلیدر زهره اوددر مراره معناسنه
زیاده آجی اولدیغندن اوتوری یعنی اکا نسبت ایدوب زهره دیدیلر
ویاد زهر دیدکلی مصیغ زهر دیمکدر (معنای بیت) بودر که زمانک
عالمی و جهانک فاضلاری تریاق فاروق کی در که زهر جهله محض دوا
و مرض نفسه عین شفا در نادانلر ایسه یونلرک خلافیدر که زهر
هلاهل کی قاتل و مضردر پس نافعدن استفاده و ضارندن مباحده
ایده کور قال الله تعالی (وهدیناه التجدین) یعنی الله تعالی سنی طریق
خیره و شره هدایت ایلش و اسبابی بلدر مشدر همان سندخی مهندی
اولوب طریق خیره سلوک و طریق شردن رجوع ایله فافهم * مردم
از تریاکی می یابد نجات * خود کسی از زهر کی یابد حیات * تقدیری
می یابد مردم نجات از تریاکی کی یابد کسی حیات از زهر دیمکدر که
مردم یابنک فاعلی و نجات مفعولی و از اکا متعلقدر کسی و حیات
وازدخی ایکنجی یابده کوره بویله در (یابد یاء مثانک باء موحده اوزرنه
تقدیمی ایله مضارعدر مصدری یافتن در مضارعنده فایله قلب
اولنوب یابد و یابنده دیرلر) خود بویله برده آخر لفظی کی مقام تعریضده
استعمال اولنور تنکم تصویر معناده کلور (معنای بیت) بودر که
آدم اوغلاننک مسموم اولانی تریا کدن نجات بولور و هلا کدن
قورتلور خود برکسه زهردن نجات بولور یعنی بویله اولدیغن
یلور سن و سکا دیملود کلدر وانی یلسامک عجمدر ایمدی دانانله
نادان دخی بویله در که دانا علم و کمالی ایله هلاک معنویدن نجاته سبب
ونادان جهل و نقضانیله هلا که مؤیددر بوسیدندر که علم نور
و روح و فیض دیرلر زیرا باعث روشنائی و بادی حیات جاودانی در
جهل ایسه ظلمت و مزیل الحیات و عین بیوستدر والله الحفیظ

* صبر و علم و حلم تو باغ دانند * حرص و بغض و کینه زهر قاتلند * بعض
 شخصند صبر و حلم و عقل تو و بعضند صبر و علم و حلم تو باغ دانند
 دوشمنند و لکن علم عقیده داخل در و باغ دخی تر با کک افاده ایندوی
 حیاتی افاده ایدر تنگم آشفته کلور اگر چه تر با کله زهرک ظاهرده
 مناسبیت ضدیبه وارد در (باغ عجمده رومده بغیمه دید کاری در که
 هر نوع دن اشجاری مشتمل در اوزم چغنه اختصاصی یوقدر و باغ
 و باغیمه به بالطبع میل ایدوب سبب انشراح صدر و باعث حیات دل
 ایلر یله تر یا که بدل باغ ذکر ایتدی زیرا تر با ک زهرک مضرتن دفع
 ایتدوی کبی سیر باغ دخی انقباض و کدورتی دلدن ازاله ایدر و انبساط
 و صفا و حیات بخش اولور (دلند قاتلند ده اولان اند بلاده کی کبی در
) بغض حبك ضدیدر یعنی بغض نفسك بر نسنه دن نفرتی و حب
 نفسك بر شیئه انجذاب و رغبتی در و دیمشردر که عداوت ایله بغضاتك
 فرقی بودر که عداوت بغضاتن اخصد در زیرا هر عدو میبغضدر فاما
 هر مبغض عدو اولماز مثلاً بعض اشخاص بری برندن بالطبع نفرت ایدر
 فاما اورناده موجب عداوت اولمیحق انتقام ایچون کین طوتمقدن
 خالی دکلد (کینه کاف عربی نك کسر یله خشم و قلبنده دشمنك
 طوتمق و انتقام المق دله مکدر که عرب حقد دیر) کینه ور کینلو در
 بقیه مفردات بالاده در (معنای بیت) بودر که سنك صبر و علم و حلم
 و عقل و سایر صفات و خصال حمیده ك باغ لك و سبب انبساط
 و باعث حیاتکدر تر با ک کبی زیرا بومقوله فضائل ایله قلب زنده اولور
 تنگم حرص و بغض و کبر و کینك و امثالی قاتل حیاتکدر زهر کی زیرا
 بومقوله ردائل ایله قلب مرده و نفس زنده اولور مقصود اصلی ایسه
 نفسی قتل و قلبی احیاء و بومعنی حیات حقیقه اربابی ایله صحبته
 منوطدر زیرا زنده ایله اختلاطدن زنده لك حاصل اولور مرده ایله
 الفتن مرده لك وجود بولد یغی کبی * فخر جمله کارها نان دادنست *
 در بروی دوستان بکسادنست * فخر مبتدا و جمله دخی همزه اضافت
 تقدیر یله مابعد نه مضافدر اصلی جمله کارها در که لاجل الضروره
 همزه حذف اولمشدر دادنست خبر در و نان انك مفعول در بروی
 بکسانده مملقد در بکسادن خبر بعد خبر در (فخر نازلحق و خصاله

تمدد در افتخار کبی (نان خبر در نان اصل اولمغله تخصیص ایلدی
 پس ادم دخی مطلقاً کاً منضمدر) بروی بروی دیمکدر که رانك
 حذف یله تخفیف اولمشدر (کشادن ایچقدر مضارعنده یا زیاده
 ایدوب کشاید و کشاینده دیرلر اولنده بامضموم اوقنور کافك ضمه سنه
 اتباعاً اگر چه بوراده کاف لاجل الضروره اسکان اولمشدر
) (معنای بیت) بودر که جمله کارلر ک فخری یعنی انسان انکله فخر
 و تمدح ایتکه صالح و سزا اولان ایش نان و یرمک و اطعام طعام
 ایتکدر که قرأنده مواضع عدیده ده مدح و ترغیب اولنان صفت جمله
 و خصالت جمله در و دوستلرک یوزی اوزر نه قبولی ایچقدر یعنی
 کشاده باب اولوب آینه و رونده به اکرام و انفاق ایتکدر کویا
 کشاده در اولمق سخا و ضیافتدن و بسته در اولمق امساك و ادخاردن
 کایه اولدی و بوراده دوستانی تخصیص ایتدی زیرا بطریق الزیاده
 کلوب کیدن احبابدر اعداد کل و بردخی اهل تقویه رمز در زیرا
 حدیثده کلور که (لایاً کل طعامك الاتقی) اگر چه حضرت ابرهیم
 علیه السلام بذل عام ایدردی و بوندن مراد ذی قدرت اولانی اطعام
 و انفاقه ترغیدر زیرا معسر اولنله خرج یوقدر * کرچه دانا باشی
 و اهل هنر * خویش را کتر زهر نادان شمر * تقدیری کرچه باشی دانا
 و اهل هنر شویش را کتر زهر نادان دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر
 اولور کرچه کر حرف شرطدر که اگر دن تخفیف اولمشدر و رچه دخی
 دیرلر و لکن چه بوراده اتباع طریقه در یو خسه بشقه معنای
 یوقدر (شمر شمرک ضمی و میمک فتحیله امر در شمر دندن ضمتین ایله صایق
 معنای ماضی دخی بویله در شمر دکی مضارعی شمر د کلور میمک فتحیله
 یو کله نك تفصیلی بالاده در (معنای بیت) بودر که اگر چه دانا و اهل
 هنر اوله سن یعنی بوصف اولنله متصف اولور سگده ینه کند یکی هر نادان دن
 اقل و انقص عدد ایله زیرا کمال انسانی بونده در و شول که منم دیگر
 نیست دیر قصور نه واقف اولدیغدن در و بوبابده اعلم الخلق علمنا
 ما جهلنا دیدی و ما عرفناك حق معرفت دیو اعتراف ایلدی و حق تعالی
 (وما اوتینم من العلم الا قلیلاً) پیوردی پس حق دن آگاه اولان کسیه به
 دعوی دوشمن بلکه نواضع دوشمن زیرا دیمشردر که فی کل شیء وفیه

کل شی فافهم جدا * * تنبیهات آخری * *

* شد و خصلت مرد نادان را نشان * صحبت صبیان و رغبت با زنان *
 دوشدک فاعلی و خصلت فاعلین تمیز در نشان مفعولیدر مرد نشانه
 متعلقدر زیر را لام جاره معناسنه در نادان مرده صفتدر صحبت دودن
 بدلدن معطوفله بله (خصلت بوراده رذیله در) صبیان صبی نک
 جمعیدر که هنوز سوددن کسباین اوغلاندر بوراده صبیان ایله مراد
 احداث در یعنی حدیث السن اولان اوغلان و تازه لر در (رغبت
 برنسنه بی حرصله ارادت و طلبدر زهدک مقابلیدر که زهد اعراض
 و رغبت توجه و اقبالدر) با زنان ده با فی معناسنه ظرفیه در و یا الی
 معناسنه در زیر رغبت فی و یا الی ایله استعمال اولنسه حرص و اقبال
 و عن ایله مستعمل اولنسه زهد و اعراض قضاایدن (زنان جمع زندر که
 مقابل مرددر) (معنای بیت) بودر که ایکی خصلت رذیله مرد نادان
 ایچون نشان و علامتدر یعنی هر کیمده که بوا یکی خصلت اوله اول کسه
 جهلا و سفها فیلندندر عغلا و اهل وقار گروهندن دکل اول ایکی
 رذیله نک بری تازه لر له صحبت و مجلسلر نه ملازمت و بری دخی زنده
 رغبت و حرص و انلر له الفت و مزاجه در زیر ایکیسی دخی خفته
 دلالت ایدر اگرچه خانولر له مخالطه فی الجملة مشر و عیدر تمتع و تناسل
 ایچون فاما تازه لر له صحبت بالکلیه ممنوعدر زیر مواضع تهم دندر مکر که
 ضرورت قویه اوله تعلم علم و کتبت و صنعت و ادب کی * ناخوشی
 در زندگانی ای واید * مرد را از خوینی بد کردد بدید * ناخوشی مبتدا
 و در زندگانی اکا صفتدر تقدیری ناخوشی که در زندگانی حاصلست
 دیمکدر بدید کرددک مفعولی و مرد اکا متعلق و از بدیده متعلقدر
 و مردک تعلقی را لام جاره معناسنه اولمله در و بعد الجملة مبتدایه
 خبردر ناخوشی ده یا مصدریه در (ناخوش ناملام دیمکدر) زندگانی
 بالاده تحریر اولندیکه زندگی دیری لکدر حیات کی کاف زنده آخرنده
 اولان هاء غیر ملفوظه دن بدل و یا نسبت ایچوندر زندگانی در لکدر
 حیاتدن تمتع معناسنه که دیری لک اور زنده متفرعدر کاف و یا
 زندگی ده اولان کی در الف و نون نسبتده مبالغه ایچون زیاده فلمندر
 کدا فی الدقایق بوراده ظاهر اولان یا مصدریه اولمقدردر زیر اگرچه

مصدرده الف و نون زیاده فلنر و لکن زنده نک فتحه سنی تصحیح ایچون
 کاف زیاده قلند یغی کی رند کی به مشابیه لازم کلسون ایچون
 الف و نون دخی زیاده قلندی (ولید عربی در مولود معناسنه
 بویله مواضعده ای جوان وای پسر معناسند استعمال اولنور
 (بدید بعض نسخده و حید دوشمدر باء عربی نک فتحه ایله آشکاره
 و بلو معناسنه) (معنای بیت) بودر که ای ولید و جوان در ایکنده
 ناخوشلق یعنی خلقله ناخوش در لک و اطفله کچنمک و امتزاج
 فلماق انسانه بد خویندن ظاهر و آشکاره اولور اگر حسن خلق
 اوزرنه اولسه هر کس ایله خوش کچنور و محبوب القلوب و مقضی المرام
 اولوردی پس بد اخلاق اولان کسه کندی نفسنه لوم اینسون و تبدیل
 اخلاق اینسون تا که و کونوا فی الله اخوانا مو جمنجه هر کس ایله اخوت
 مرتبه سنه ایروب آخر حقنده حسن شهادته سرا اولسون * آنکه نبود
 مرور افعیل نکو * مرده می دانش که زنده نبود او * فعل نبودک فاعلی
 مرور اکا متعلقدر که تقدیری مرورا دیمکدر که را لام جاره معناسنه در
 و نکو فعله صفتدر و بعد الجملة آنکه یه صفتدر که آنکسی تقدیرنده در که
 مبتدادر مرده دانشک مفعولی و بعد الجملة خبردر و که تعلیل در
 نبودک فاعلی او و مفعولی زنده در و بعد الجملة تعلیلیه در بو بیتک جمله
 مقرر داتی مرارا شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که اول کسه که
 نک ایچون ایوایش اولیه بلکه بد کار اوله اتی سن مرده و میت بیل زیر
 زنده لک اسبابندن اوزرنده اثر یوقدر حیات حقیقه نک آثاری ایسه
 افعال جیه و اخلاق حیده در حیات صوریه نک آثاری حس و حرکت
 مطلقه اولدیغی کی و شولکه حقیقه زنده در کمال صورت الهیه
 اوزرنه در و شولکه فی الحقیقه مرده در نصف صورت الهیه اوزرنه در
 میت کی و بوندن انسان حقیقی ایله انسان حیوانی نک بیننده فرق
 ظاهر اولدی * هر که کوید عیب تواند رحضور * می نماید راهت از
 ظلمت بنور * هر کسی که دیمکدر مبتدا در و کویدک تحتند ضمیری
 اکرا جعدر و عیب مفعولیدر و اندر اکا ظرفدر و بعد الجملة مبتدایه
 صفتدر (راه نمایدک مفعول ثانسی فاعلی تحتند کس در تاء خطاب
 نمایده قیددر می نمایند راه دیمکدر که نمایدک مفعول اولی در واز و یا

نماید متعلق در (عیب شول امر در که بر نسنه انکله مقر نقص اولور
 تفصیلی بالاده در) حضور غیبتک ضدیدر غین مجسمه نك فحیه
 (ظلمت استنارت شانندن اولان محله عدم نور در محل لیل کبی انکچون
 ظلمت لیل دیرل و جهل و شرک و فسقه دخی ظلمت دینور علم و توحید
 و طاعت نور دیندوکی کبی زیرا ظلمت و نورک هر بری ایکی قسمدر که
 حسی و معنوی در (معنای بیت) بودر که هر کسه که سنک عیب
 و نقصان و خطای حضور کده یوز که سویلر اول سنک مخلص
 دوستکدر زیر اسکا ظلمتدن نوره یول کوس ستر یعنی ظلمت عیب و عار
 و نقصدن نور هنر و عرض و کماله اخراج ایدر مداحک اولان ایسه
 خلافن ایدر شکم اهل خلاف حقنده کلور (بخروجونهم من النور
 الى الظلمات فاقهم * مر ترا هر کس که باشد رهنمای * شکر او می باید
 آوردن بجای * هر کس میندا ورهنمای باشدک مفعولی و مر ترا اکا
 متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه صفتدر شکر آوردنک مفعولی و آوردن
 بایدک فاعلیدر بجای اکا متعلقدر (رهنمای وصف ترکیبی در یول
 کوس ستر بی معناسنه مر شد و هادی کبی اصلنده نماینده راهدر صکره
 ترخیم و تقدیم معموله ترکیب اولمشدر مصدری نمودندر کوس ستر مک
 و کور نمک معناسنه مضارعنده و اویرینه الف و یا کتور و ب نماید
 و نماینده دیرل (معنای بیت) بودر که هر کسه که طریق حقده سکا
 رهنما و مر شد اوله انک شکر فی یرینه کتور مک کر کدر اوله حقده شکر ایله که
 سنی او مقوله مر شده هدایت ابتدی و ثانی اول مر شده شکر ایله که
 سنی ارشاد ایلدی زیرا بو مقوله به شکر ایتک امر حقله اولیحق اطاعت
 امر لازمدر سجده آدم کبی الحاصل مر شد امر له در نیکم قرأ نده کلور
 (و ابغوا الیه الوسيلة) و شکر واسطه دخی بویه در کاورد فی الحدیث
 (من لم يشکر الناس لم يشکر الله) نیکم براءت صدیق رضی الله عنها حقنده
 آیات کریمه نزول ایتد کده پدری حضرت صدیق رضی الله عنه اکا
 رسول الله صلی الله علیه وسلم شکر له توصیه ایتدی زیرا نعمت
 مذکور و ساطت رسوله حصوله کلدی پس حق واسطه مراعات
 اولحق مقتضای حکمت اودی * مر خرد مندان عالم را شناس *
 خلق نك و شرم نیکو تر لباس * بعض نسخده لباس شناس دوشمشدر

مال بر در الام جاره معناسنه اولغله خرد مندان شناسه متعلقدر خلق
 شناسک مفعول اولی و نیکو تر تانیسی در نیکو تر لباس احسن لباس
 دیمکدر (مر خرد مندان مر زاندر خرد مندان خرد منک جعبدر
 عقلو معناسنه دانشمند بیلاو در زیر مندا آخر کلبه لاحق اولوب ربط
 و نسبت افاده ایدر و دقا ثقه کلور که شول حالت که خلق اوله انک
 ادات توصیفی الف در بینا و توانا کبی و شول حالت که عارض اوله
 انک ادات توصیفی مندر در خرد منک کبی زیرا خرد بصیرت در چشم
 بصیرت ایسه سعبله آخلق وارد در مقابل بی خرد در انتهی بو مقامه
 متعلق اولان کلام بالاده در (شناس امر در مصدری شناختن در
 اخلق معناسنه مضارعنده خاسنه قلب اولنوب شناسد و شناسنده دیرل
 (شرم اود در حیا کبی) نیکو تر ایدرک یعنی زیاده ایو لباس مایلبس
 معناسنه بونده اخلاق جیله بی لباسه تشبیه واردر اشتمالده نیکم قرأ نده
 کلور و لباس التقوی ذلک خیر (معنای بیت) بودر که عالم دنیانک
 عاقلاری ایچون ایو خوبی و حیای زیاده کوزل و براشور لباس اکلله یعنی
 احق کندی اوزرنه لباس فاخر تلبس ایسه دخی براشور زیاده اخلاق
 جیله دن وجود نده زینتی بو قدر و عاقل پلاس و خر قه کبسه دخی
 یا قشور زیر حسن الاخلاقدر و انسانه اخلاق حسنه زینت پسدر
 کر کسه لباس زینتی اولسون الحاصل عاقل اولان کبسه کر کدر که
 لباس شهرت قید نده اولمید بلکه اخلاق حسنه ایله تخلق ایلیه که
 فی الحقیقه لباس بودر خصوصاً حیا و ادب یوزنی و یولنی طوته
 * حال خود را ز دو کس پنهان مدار * از طبیب حاذق و از یار غار *
 تقدیری مدار حال خود را پنهان از دو کس دیمکدر که حال مفعول اول
 و پنهان ثانی و از پنهانه متعلقدر ایکنچی و اوچنجی از اولکیدن بدلدر
 حال انسانک نفسنده و جسمنده و مالنده امور متحول و متغیره سیدر
 (پنهان بآء عجبینک فحیه کز او کافی لغه نعمه الله و غیره و لکن ابن کمال
 پنهانله و پیدا لله آشکاره بی فرق ایدوب پنهانده اختفا غیرک فعلیه
 اولور دخی و نهان ده اول معتبرد کلدی پس پنهان مخفی در افعالدن
 اسم مفعول صیغه سی اوزرنه مقابلی پیدا در که مظهر در بودخی
 اظهاردن صیغه اسم مفعول اوزرنه که غیرک فعلیه مقارن اولان

ظهور در آشکارا که نهانك مقابلیدر غیرك فعلی معتبر دكلدر الحاصل
 آشکارا و نهان و ظاهر و خفی بریابدند و پیدا و پنهان و مظهر و مخفی
 دخی بریابدند (طیب طبنددر مثلثة الطأ که علاج جسم و علاج
 نفسدر) حاذق حذاقتنددر که برنسنه بی تعلم ایدوب مهارت اهلی
 اولمقددر طیب حاذق جسمانی اودر که جسمك دردی مقداری
 علاجنه قادر اوله و طیب حاذق روحانی اودر که نفسك مرضنه
 مطلع و معالجه و ارشاد و تکمیل قادر اوله و مواظندن هیچ بر موطنده
 وقفه و عجزی اولیه (غار طاغده اولان مغاره در اکر واسع دکل
 ایسه و الا کهف دیرلر یار غار اصلنده ابو بکر صدیق در رضی الله
 عنه که جناب نبوته صلی الله علیه وسلم مکة مکرمه قبر بنده جبل
 ثورده اولان مغاره ده (اذهما فی الغار) موجنبه یار و مصاحب و معین
 اولمشدر صکره تشبیه طریقله خواص احبابدن اولان کسیه یار غار
 دندلی زیرا شدتلرده معین و هر حالده مصاحب و همدم در
 (معنای یت) بودر که کندی حالکی ایکی کسیه دن کز او طومنه
 و هر نه ایسه سویله بری طیب حاذق و حکیم ماهر دن و بری دخی
 یار غار و مصاحبدن زیرا اکر جسمانی و اکر روحانی در سنك مرض
 و درد که مطلع اولیحق حالك مشدت و هلاکه مؤدی اولور انکچون
 مرید رؤیاسنی مرشد دن کتم ایتم بلکه هر نه ایسه سویلر زیرا
 اظهارنده مصلحت وارد و یار غار دخی بویله در انکچون جناب
 نبوت حذیفه البانی بی صاحب السر ایدنمشدر که سازه ابراز ایتدوکی
 اسرار و خفیات ا کا کشف ایدردی زیرا بو کشفده دخی مصلحت
 وارد در نظر ایله که الله تعالی کز مخفی ایکن کندی اظهار و اسما
 و صفاتی ابراز ایلدی و لکن نیچه عبادنی محرم راز ایلدی و نیچه لری
 اسرارندن اجنبی قلدی * تا صواب کار یینی سر بسر * بر مراد خود
 مکن کارای پسر * صواب یینی نك مفعولیدر سر بسر از سر تا بسر
 دیمکدر که من الاول الی الاخر جیعا و کلیا معناسنه بر مکنه متعلقدر
 کارانك مفعولیدر (معنای یت) بودر که تا که ایشوک صوابی کوره سک
 من الاول الی الاخر یعنی جمع کارم صواب اولسون و او چدن او چه
 هیچ برنسنه ده خطا ایتیه یم دیر سک ای پسر کندی مرادك اوزرنه

ایش ایشله بلکه ایشوکی شرعه تطبیق ایله وهوی و شهوتله ایش
 طومقدن حذر ایت و الا خطا ایدر سن و نادم اولور سن و بونده
 مشاوریه دخی رمزواردر زیر مشاوره ایله استخراج اولنان رأی کا
 اولور که مراد مخالف کلور پس اوراده کندی ارادتت ترک ایتك لازم
 اولور قال تعالی (و مشاورهم) * تا توانی باز نان صحبت مجوی * راز
 خود را نیز با ایشان مگوی * تا مادام معناسنه در لسان عربی ایله
 ترجمه سی مادمت تقدیر ای مدته دوام قدرتك دیمکدر (مجوی نهی
 حاضر در مصدری جستن و جویدن در استك و ارامق معناسنه
 صحبت انك مفعولی و با صحبت متعلقدر تقدیری مجوی صحبت بازمان
 دیمکدر راز دخی مکوی مفعولی و با اکا متعلقدر) نیز دخی معناسنه در
 شرحی بالاده در (معنای یت) بودر که قادر اولدبجه زنلرله صحبت
 طلب ایله یعنی صحبت والفت ایتیه زیرا طلبك ثمره سی صحبتدر مقصود
 کثرت صحبتی منع و نهی در زیرا مخالف وقار و باعث طیش و خفت
 و سبب مذمتدر نتکم بالاده مرور ایتدی و الا فی الجملة اختلاط انبیا
 و اولیاده دخی اولور خصوصاً که (حبیب الی من دنیا کم ثلث الطیب
 والنساء و قرة عینی فی الصلوة) حدیثنده تحبیب نسانك سرنی اربابی
 یلور و دخی کندی راز و سرکی زنانه آچلوب سویله زیرا ضبطنه
 قادر اولمایوب فضاحتکه سبب اولورلر پس انلر افشای راز ایتك
 محل تهمت اولور * آنچه اندر شرع باشد ناپسند * کر داوهر کز مکدر
 ای هوشمند * تقدیری آن چیزی که باشد اندر شرع ناپسند ای هو
 شمند مکدر هر کز کر داو دیمکدر که بوراده چه چیزی معناسنه در که نسنه
 دیمکدر و باشد چه سی کا عفتدر و چیزی میتدادر که خبری مصراع
 ثانی مضمونی در (ناپسند بکلیا ماش یعنی منهی و منکر و مکروه پسندیدن
 بکتمکدر پسند پسندیده و برگزیده معناسنه در مشکل پسند دکه
 نسنه بی بکتمین) کرد کاف بحمینك کمریله چوره معناسنه مکدره
 ظرفدر (مکدر نهی حاضر در کردیدن در دونك معناسنه) هر کز
 تعیم ازمان و اوقات ایچونددر (هوشمند و صلوة و عتلاوونکم بالاده تفصیل
 اولمشدر) (معنای یت) بودر که اول نسنه که شرع الهی ایچنده
 پسندیده و مقبول دکلدر ای عاقل هیچ بروقتنه انك چوره سنده دوغمه

وایشلیه یم دیمه زیرا عاصی اولور سن و آخر جزا کی بولور سن زیرا
حق تعالی عصیان مقابله سنده وعید و انذار ایتشدر انتقامدن دخی
عاجز دکلدن مکر که منهی اولان نسنه بی ارتکابه ضرورت قویه اوله
بوصورته اول نسنه ینسه اذن شرعیه معمول اولور حالت مخصوصه ده
اکل میته کی و بعض محرماتله تداوی و خیره اساعه لقمه و امثالیه
دخی انده داخلدر و لکن حرامله تداوی نک جوازی حلالله تداوی به
امکان اولوب طیب حاذقک رأیه اولمغه موقوفدر اگر چه
بواعصارک احوالی لسان و قلمه کنجایشدن دوردر * هر چه را کرد دست
حق بر تو حرام * دور باش از وی که کردی نیک نام * حق کردستک فاعلی
و رافعول اولی زیرا تقدیری هر چیزی که اورا دیمکدر که هر چیزی
مبتدادر و حرام مفعول ثانی و بر حرامه متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه صفتدر
دور ما بعدنده امرک مفعولیدر و بعض نسخده دور دار از خود دوشمشدر
از دوره متعلقدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر نیک نام کردی نک مفعولیدر
و بعد الجملة تعلیلیه در زیرا بوراده که تا معناسنه تعلیل ایچوندر
تا کردی دیمکدر (کرد فعل ماضی و آخرنده است رابطه اخباردر
(و حرام و محرم بر معنایه در که حقیقه نهی قطعی اولانه دیرل پس
حرام قطعاً ممنوع اولان نسنه در (نیک نام صفت مشبهه در کوزل
و ابواداو معناسنه یعنی ممدوح (معنای بیت) بودر که هر نسنه که انی
حق تعالی سنک اوزر که حرام ایشدر سن اندن بعد اول و حد شرعی
تجاوز ایتمه تا که نیک نام اوله سن یعنی اگر دلدرده ممدوح و حقه مقبول
و مرضی اولایم دیرسک حرامدن حذر ایلله و الابد نام و مبعوض و مفضوب
اولور سن الحاصل سو حالک سنی هر وجهله یست پایه ایدر
* چونکه بکساید در روزی خدای * دل کشاده دار و تنکی کم نمای *



وظیفه در که ترک کونلک دیر صکره رزق مقدرده استعمال اولندی
(تنکی ده یا مصدریه در که طارلق دیمکدر ضیق کی مقابلی فراخی در که
بوللق در وسعت کی انکچون غنی به فراخ دست دیرل) نمای امردر
مصدری نمودن در کوسترمک و کورنمک معناسنه بوراده متعدی در
مضارعی نماید کور تنکم سبق ایتشدر (معنای بیت) بودر که چونکه
حق تعالی خزانه کی اولان رزقک قیوسنی اوزر یکد فتح و سنی مرزوق
ایلیه باطنکده کشاده دل اول و ظاهر کرده دخی طارلقی از کوستری یعنی
هیچ بوجهله منقبض اولمه یعنی تحدیث نعمت طریقله کشاده روی اول
* اثر نعمتی اوزر که اظهاریله والا کفران نعمت اولور سن تنکم بعض
اشکاعسک رزقه ضرورتی یوغیکر خلقدن جر ایچون فقر صورتی
کوستر و یوندن مستشار شول مسأله که برکسه نک مالی اولوب و لکن
ظلمه شرنندن حذر مالی کی سیه بلدر مسه لایسدر فافهم جدا
* تازه روی و خوش سخن باش ای اخی * تابود نام تودر عالم سخنی *



تازه باشک مفعولیدر نام فاعلی و سخنی مفعولی و دراکا ظرفدر
و بعد الجملة تعلیلدر (تازه معروفدر عرب غرض و طری دیوراده
تازه خندان معناسنه تازه روی کولر یوزلو و خوش سخن ملایم سوزلو
دیمکدر که ایکسیده صفت مشبهه در (اخیده یا متکلم و حده یا سیدر
(اخ برادر در یعنی ولادنده آخره یا طرفین دن و یا طرف واحد دن
و یا رضاعدن مشارک در صکره دینده و یا قبیلده و یا صنعتده و یا
معامله ده و یا مودنده و یا مناسباندن بر مناسبته غیره مشارک اولان
ایچون استعاره اولندی بوراده مراد دین قرنداشیدر سخنی سخاوتدندر که
حاجت مقداری بذل و عطا در بوراده مطلق جو مرد معناسنده
مستعملدر (معنای بیت) بودر که ای دین قرنداشی ماله مالک
ورزقه نائل اولدیتک و قنده کولر یوزلو و ملایم سوزلو اول و اثر رزقی
ظاهر کرده اظهار و مالکدن دوستان و فقرایه بذل و انفاق ایلله تا که
عالمه نامک سخنی و جو مرد لکله آدک اکله و خلق سنک حسن خلق
و حالکه حسن شهادت ایدوب بومعنی سبب مغفرت و باعث رفعتک اوله

خصوصا و فاتکدن صکره خیره ذکر باقی عمر ثانی در پس شیخ
مرادی یا لکنز سنحاله یاد اولی دکلدر زیر بود معنی شهرت مجرده در که
تخنده طائل یوقدر بلکه تقریر اولندیغی اوزره فائده اخرویه در
* پر مخوراندوه مرکه ای بوالهوس * چونکه وقت آید نکرده پیش و پس *
اندوه مخورک مفعولیدر وقت آیدک فاعلی و بعد الحمله فعل شرطدر
نکرده مضمری مرکه را جعدر (پیش نکرده مفعولیدر پیش و پس
مقدم و مؤخر در زیر پیش او کدر که تقدم و پس آرد در که تأخر
اقتضایدر) پر بآء مجیمینک ضمیمه مملو معنای طلبیه کثرت لازم اولمغله
پر جوق معنای استعمال اولنور (مخور نهی حاضر در مصدری
خورندندریمک معنای اکل کبی) اندوه غم و غصه بونده تشبیه واردر
زیر غم و غصه مطعوماندن دکلدر بلکه انسان صباح و اخشان
غم و غصه ایله مبتلی اولوب انی جانته غذا کبی قلغین مخور دیدی
انکچون یار و اندیشه غمخوادر زیر انک غم یچی و حالن قبور یچی در
(مرکه موثر) بوالهوس اصلنده بوالهوس در که همزه لاجل
الضروره محذوفدر و ضرورتک غیریده دخی کثرت استعمالنه بناء
تخفیف بوالهوس دیرلر (هوس عریس در که نوعا جنون معنایدر
بویله مواضعه سودا مراد در بوالهوس مبالغه طریقیله در کویا که
هوس و جنون و سودا اندن تولد ایتشد در بوسیدن ابولفظی هوسه
اضافت قلندی نعمه الله ده هوس هوادر دید و کی صحیح دکلدر زیر
هوی و هوس دیو بری برینه عطف ایدر لکه عطف بحسب الغالب
مغایرت اقتضایدر بلکه هوی سودادن اعمدر (نکرده کاف مجمی ایله
فعل مضارع منفی در مصدری کردید ندر دونمک معنایدر و لکن
دونمکه تحول بولمغله کردیدن شدن معنایدر دخی استعمال اولنور
(معنای بیت) بودر که ای بوالهوس و صاحب سودا و حریص
حیات فانیه غم و غصه موتی جوق یمه و موتدن خوف ایدوب طائفه
یهود کبی الف سنه عمر منی ایمه چونکه وقت موت کله (فاذا جاء اجلهم
فلا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون) موجبجه مقدم و مؤخر اولماز
وسنک تمنی و خوف کله ایش بتز و هیچ کسه موده درمان بولماز
چونکه اجلک سن معلوم و مرض معهودی یوقدر پس مؤمن

جام آشام فنا اولاجغن بیلوب هر نفسده سفر آخرته دهیسا
و تحصیل زاد ایچون میان بسته اولیق کرکدر فافهم
* دل زغل و غش همیشه پاک دار * تا توانی کینه در سینه مدار *
دل دارک مفعول اولی و پاک اندیسی و حرف جر یا که متعلقدر (همیشه
دائما معنایدر طرفدر کینه مدارک منعولیدر دراکاظر فدر) غل و غش
ایکبسی دخی غین معجه نک کسر یله در غل خیانت و قلبیده عداوت
و کین طومق و غش دخی غل کبی و محاض نهض ایتامک و یا اضمار
ایتد و کی نسنه نک خلافن اظهار ایتک و بولرک امالی فسادات
باطنیه غل و غش دیرلر کینه عرب حقد دیر که قلبیده انتقام ایچون
عداوت طومقدر (سینه کوکس در صدر کبی) (معنای بیت) بودر که
قلبکی اخلاق ردیه دن دائما پاک طوت و قادر اولدجه سینه کده هیچ
برکسیه کین و عداوت طومنه زیراسنک قلبک فی الحقیقه جنت
معویه در و اهل جنت حقنده کلور (وزعنا مافی صد و رهم من غل)
پس جنت عاجله اهلی اولیق استین ابر حشکندن کد و رات باطنه بی
ازاله ایدر و اختیار یله نزع ایلر و آخرته متزوع اولمغله تأخیر ایتز
والامقربین دن اولماز * تکیه کم کن خواجه بر کردار خویش *
دل بنه بر رحمت جبار خویش * تکیه کن کله سنک مفعولی و کم
مصدر محذوف وقت صفتیدر که اول مصدر امرک مفعول طایق در
عربی ایله تقدیری اعتماد اعتمادا قلیلا دیمکدر که بوراده قلت عدمدن
عبارتدر که لا نعمدا اصلا دیمکدر بر تکیه به متعلقدر دل مابعدنده
امرک مفعولی و بر رحمت دخی اکا متعلقدر تکیه طیانق و سو یکتمک
اعتماد کبی تکیه کاه سو یکچک یروکاه اوور که کاهمی حذف ایدوب
تکیه دخی دیرلر (خرمن و خرمنگاه و اشالی کبی خانقاه صوفیه به تکیه
دیدکاری یوقبیلندندر یعنی تکیه کاه دیمکدر که خلقدن عزالت و انک
ز وایاسندن بر زاویه ده سو یکنوب مراتبه حائشه اشارتدر اگر چه
بواعضا سارده نادر در خواجه ای خواجه دیمکدر که حرف ندا
محذوفدر (یوسف اعرض عن هذا) کبی کردار کاف عربی نک کسر یله
صنعت و عادت اولوب اشلن ایش وصف ترکیبی در که اصلنده آرند
کرد در ایش کتور بی معنایدر زبرا صنعت ایش کتور که باعث در

مع هذا ايشى الله - اين صانع در ولكن باعث فاعله مجازا فاعلان اسم
 اطلاق ايدرر نكتم گفتارده مرور ايتدى وايش معناسنه اولان كرد
 كسرله اصلنده فتحله در ولكن عند التركيب فتحه كسره به تغيير
 اولمشدر سائر مغيرات كى و فاعل معناسنه كرد كردن دى كاف عربى نك
 كسريله در نكتم جيع لغاتده كسره باینده در ج اولمشدر و آنى فتحله
 ضبط ایدن عقل قاصره تابع اولوب خطا ايتشدر (بنه نه نونك كسرى
 وهاء ساكنه ايله امر در اولنده باء مكسوره تأكيد طلب ايجوند
 مصدرى نهادندر قومى معناسنه وضع كى مضارعنده الف حذف
 اولنوب نهد ونهنده ديرل (جبار بالاده مفصلدر (معناى بيت) بودر كه
 اى خواجه وعزيز و دانشمند كندى فعل وعملك اوزر نه آراعتاد ايله
 يعنى اصلاطيه و بنم علم وارد در ديو نفسكه غرور كتور مه بلكد
 كوكلى كندى جبار و غفارك اولان مولاك فضل و رحمته قو
 يعنى اكاظيان زير توفيق آند ندر و عمل موجب دخول جنت دكلدر بلكد
 دخول فضل و رحمته منوطدر اگرچه درجات جنت اعماله كور
 اقتسام اولنور و بعض اعمال واردر كه عن اصل باطلدر و بعضى
 دنى بعضا فاسد در و درست عمل نادر در زيرا شروط ظاهره
 و باطنه سنى مراعات صعبدر كه انديا و كل اولايه مخصوصدر بوسيدن
 خدمتده قائم اولوب ولكن ملاحظه اعمالدن انماض كر كدر وغيره
 اعتماد ايلك درست اولد يفتندن بو خوفله بعض خواص فرائض ايله
 اكتفا و بعض ايلر دنى جيع اعمالى غير هبه ايلوب مفسون ايله مسمى
 اولد ايلر كه بوافلاسه عين غنا واردر * بهترين چيزها خلق نكوست *
 خلق خلق نيك را دارند دوست * بهترين مبتدا و مابعدنه مضاف
 و خلق خبر و نكوست اكاظندر خلق دارندك فاعلى و خلق مفعول
 اولى و دوست تائيسى در و يا خود خلق مبتدا و دارند جمله سى خبر در
 بهترين ده يا نسبت و نون تأكيد نسبت ايجوند (خلق خاء معجمه نك
 ضميله خوى معناسنه در او چنى خلق كى ايكچى فتحله مخلوق
 معناسنه در كه مراد ناسدر (معناى بيت) بودر كه نسنه لك يعنى
 اوصاف انسانيه نك ابوسى و يكركى ابو خويدر و حسن خلق
 جمله دن مقبولدر زير اخلاقى برى بر بنه نظم و جمع ايدر الله تعالى ايسه

اجتماعى سور و افتراقه بغض ايلر و خلق عالم دنى ابو خوى سورل
 و صاحبى دنى دوست طورلر زير خوى محبوب اوليحق انكله متخلق
 اولان دنى محبوب اولور و محبوب القلوب صفت اخيار در
 * رو فروتن باش دائم اى خلف * كين بود آرايش اهل شرف *
 ر و راء مهمله نك فتحله امر در رفتن دن كيمك و يوريمك معناسنه
 مضارعنده فابى واوه و تايى داله قلب ايدوب رود و رونده ديرل
 بوراده يوريمك مطلق اولغله روك مابعدى روى واقع اولمشدر
 فروتن باشك مفعوليدر دائم ظرفدر (كين اصلنده كه اين در يعنى كه
 رابطه در واسم اشارتدر اين كه مشار اليه ي فروتن باشك مضمونيدر
 و اين بودك فاعلدر و آرايش مفعوليدر و آرايش مابعدنه مضافدر
 فروتن صفت مشبهه در آشفه تلو معناسنه يعنى متواضع زير فرو
 آشفه ديمكد و تننى اشاغد طوتمق تواضع نكتم يوقار و طوتوب
 كردنكش اولمق كبر و رياست علامتيدر (خلف فحتمين ايله بحسب
 الغالب صالحله اطلاق اولنوب صفت مدح اولور ولد صالح كى كه
 پدى مقامنه خليفه اولور پس خلف متأخر در كه ضدى سلفدر
 متقدم معناسنه زير خلافت تأخرله وجود اولور و خير خلف
 ديد كلارى خلفك مطلقا نسله اطلاقى مشعردر بو صورته لفظ خير
 شرى اخراج ايجون اولور (آرايش زينتدر يعنى آرايش كر چه
 بزه يش معناسنه در اسم مصدر در فاما برك و زينت معناسند
 شايعدر (شرف علو و مجددر يا آباء واجداد بوزندن و يا خود
 كندى حسب و هنرى جهتيه (معناى بيت) بودر كه اى خلف
 و ولد و خليفه من تقدم يورى دائما متواضع اول كه اهل شرف
 و حسبك فى الحقيقه زيب و زينتى بو صفت اولور يعنى اكر خلف
 الصدق خاندان پدر اوليم ديرسك و سلفه خير خلف اولمق ديرسك
 تواضع زينتى ايله ترين ايله زير اهل عز و قدر و شرف اولنولر زينتى
 بودر كه زينت معنويه در و بو مقوله زينت و آرايش زينت حسيه دن
 خير لودر زير الله تعالى صورته نظر ايلز بلكد سيرة نظر ايلر خصوصاً
 اصيل اولان فروع طريقت اصولى طوتمق كر كدر انكچون دنلشدر كه
 لاصل لا يخطى يعنى اصلدن خطا كمر فافهم * انكه باشد در كف

شهوت اسیر * کرچه آزادست اورا بنده گیر * تقدیری آن کسی که
باشد اسیر در کف شهوت کرچه او آزادست گیر بنده او را دیمکدر که
اعرابی بودند ظاهر در آزادست مبتداء محذوفه خبر و بعد الجملة شرط
وجله بع - به جزادر (کف عریضه اصلند تشدید له در بوراده
ضرورت و زنی چون تخفیف اولمش در کف کرچه ال آیه سنده مشهور در
ولکن ید معناسنه دخی مستعملدر بوراده اولدیغی کبی (شهوت نفسک
لذاته میل وانی ارادیتدر) اسیر مأسور معناسنه در که مأخوذ و مقیددر
زیرا اسیر شد معناسنه و اسار کتاب وزنی اوزرنه انکله شد اولنسان
نسنه در ایب و قایش کبی و بعضیلر دیدیلر که اسیر اصلند قایش ایله
بند ایتکدر (آزاد بوراده حر الاصله و غیره شاملدر) (معنای بیت)
بودر که اول کسه که شهوت طبعیه النده اسیر و اکا بند اوله اگر چه
آزاد در سن انی قول طوت و اسیر عد ایله یعنی ظاهرده حر و آزاد
اولدیغک شرفی ندر که معناده عبد البطن والشهوه در و شهوت
نفسیه امر رسافله دن اولغله صاحبی دخی خوار و ذلیلدر انکچون
طائفة صوفیه سلوک کفری ریاضتله بد ایدلر و بعض شعراء عرب
دیمشدر (بیت) وما یفیع الاصل من هاشم (اذا کانت النفس من باهله)
یعنی هاشمی الاصل اولدیغک فائده سی نفسی باهله دن اولدور ذکره
و باهله عرب دن دانت ایله معروفه برقبیله در که عظام میتة نک مخنی
یعنی ایلاکنی چقاروب یرلردی و دیمشدر که العبارة بالوصل لا بالاصل
* چرن کی دأب حبیبنا از ادب * دارشان از خویش دور و کم طلب *
دأب کنی نک مفعول اولی و ادب ثانسی و بعد الجملة شرط و مصراع
ثانی مضمری جزادر دارشان ده شان ضمیر جمع متصل مفعول اول
و دور ثانی در و از دوره متعلقدر و کم طلب دارشان جمله سی اوزرنه
معطوفدر زیرا ایکسی دخی انساندرو کم طایک عربی ایله تقدیری اطلب
طلبا قلیلا دیمکدر زیرا کرچه معنای کم ناقصدر فاما نقصان قلتی
مستلزم اولغله نقصان قلنده مستعمل اولوب قلت دخی عدمه محمول
اولدی بو جهتدن تقدیری لا تطلب اصلا لافلیلا ولا کثیرا دیمکدر
(کی فعل مضارع مخاطبدر مصدری کردن در ایلاک و اشک معناسنه
مضارعنده نون حذف و ای قلب ابدالی ایله نونه قلب اولنوب کند

و کند

و کند دینلور (دأب عادت معناسنه در دیدن کبی) حبیبان حبیبک
جمیدر محبوب یعنی دوست معناسنه دأب حبیبه اخلافتی ادنای
ملا بسه ایچوندر (طلب امر حاضر در مصدری طلبیدن در استمک
معناسنه مضارعی می طلبد کلور (معنای بیت) بودر که چونکه
دوستله دأب و عادتکی ادب و امور مستحسنه بی رعایت ایله سن
پس انلری کند کدن دو بطوت و از طلب ایله یعنی مقتضای ادب
بودر که انلردن اصلا برنسنه طلبنده اولیه سن و انلری او مقوله طلبدن
بعید طوته سن تا که اراده بر امر مکروه ظهور یله دوستن سندن تنفر
ایتمه لر و دوستاندن نسنه استمک ممنوع اولیق دشمناندن بطریق
الاولی در و بیعت نبویه ده کلور (ولا تسألوا الناس) یعنی خلفدن
نسنه استمکوز مکر کنیدی ارادتلر یله بطریق الهدییه وارد اوله
بو صورتده لاسب و لاجلب مقتضای مجتهد رد یوقدر * کر تو بینی
نا کسی یا دستگاه * حاجت خود را ازوهر کن خواه * بعض نسخده
دستگاه یرینه بارگاه دوشمشدر مال بر در زیرا بارگاه صاحبی اولغله
دستگاه یعنی قدرت لازمدر (کر حرف شرطدر که فعل اوزرنه داخلدر
(تو توسط ایتدوکی لاجل الضروره در پس تو حقیقتده بینی تحتده
اولان ضمیر خطابی تا کیددر) بینی تو دیمکدر (رالام جاره معناسنه در
ونا کسی بینی به متعلقدر دستگاه بینی نک مفعولیدر حاجت میخواهک
مفعولیدر از دخی اکا مطلقدر) نا کسی ده یا تکیر و ابهام و یا وحدت
ایچوندر نا کس کس دکل دیمکدر نامرد مرد دکل یعنی آدم دکل معناسنه
اولدیغی کبی و نا کس اولقی بخندن ناشی اولغله نا کس بخیل و دنی
معناسنه استعمال اولندی (دستگاه عوام تحریف ایدوب دزگاه
دید کلر یدر زیرا دست ال در وگاه کاف فارسیله اسم مکاندر دزگاه
صانعک ال ایله اشد وکی بر اولغله دستگاه دیدیلر صکره صنعت
سبب غما و قدرت اولغین دستگاهی قدرت و مکتده استعمال ایلدیلر
بارگاهده دخی بار اجازت وگاه ظرف مکاندر مرتبه صاحبیرینک
قبولنه و دیوانخانه لریند اذن و اجازتسر و ارمق و کیرمک ممکن اولماغله
بارگاه دندلی اجازتگاه معناسنه و بو مقوله صاحب البساب اولنره
بهر حال مال و مثال لازم کلور (ازو اصلنده از او در تخفیف الف حذف

مطل

اولم شد در او ضمیر منفصل در که ناکسه را بعد در (معنای بیت) بود در که
اگر سن بخیل و دنی کسیه ایچون قدرت و غنا کور در سک و یا بارگاه و جاه
و جلال مشاهده قیل و در سک کندی حاجتی او مقوله سافیدن اوقاتدن
بر وقتده طلب ائمه یعنی جمیع اوقاتده اندن مستغنی اول واکا ال اچهره را
دنی به ال اچق زیاده دنا اندر پس او مقوله بی آدم برینه عد ائمه
زیرا نصف صورتدر فافهم جدا * بر در نا کس قدم هرگز مبر *
ور بینی هم مبرس از وی خبر * قدم مبرک معفولی و برا کا متعلقدر بینی ک
مفعولی محذوفدر ور بینی نا کس را دیکدر و بعد الجمله شرطدر زیر
ور واکردن تخفیف اولم شد در از مبرسه متعلقدر و خبر انک مفعولیدر
و بعد الجمله جزا در و جزا جمله سی دخی ماقبلنه معطوفدر (مرباء
موجوده نک فحله نهی حاضر در مصدری بردن در بانک ضمیمه ایلتمک
معنا سنه مضارعنده فحله برد و برنده دیرل (بینی ده با اصلنده مکسوردر که
اوائل مشتقانه علامت اشتقاق ایچون و مضارع اوزرنه تخصیص
استقبالدن اوتوری داخل اولور بوراده مابعدنده اولان باشقوی اولمغه
مضموم قلم شد در پس رسمی متصل کرکدر (بینی مضارع مخاطبدر
مصدری دیدن در که کور مکدر مضارعنده علی خلاف القیاس دال
بایه تبدیل اولنوب یئند و یئنده دینلور (هم جمع و ضم موافقت ایچوندر
(میرس باء بحسینک ضمیمه نهی حاضر در مصدری پرسیدندر صورت مق
معنا سنه سؤال کبی از وی اصلنده از وی در تفصیلی با لاده در (خبر
غیرک اخبار یله حاصل اولان علمدر بوراده اخباره صالح اولان نسنه در
مثلا نه خبر وار دیرل یعنی اخباره صالح نسنه واریسه سویه نا که
سنک اخبار و اعلامکله معلوم اولسون دیمکدر و بعضی علماء خبری
تحدید ایتدی زیرا ضروری نسنه در که تعریفه محتاج دکلدر
و بعضیلر دیدیلر که هو یا صح السکوت علیه نحو زید قائم پس خبر
بر نسنه بی بر نسنه نسبتدر کرک صدق و کذب محتمل اولسون و کرک
اولسون خبر الهی کبی که صدق محضدر و محال دن خبر کبی که
کذب محضدر (معنای بیت) بودر که نا کس و بخیل قیوسی اوزرنه
قدم ایلتمه وایشکنه ایاق با صمه واکر آنی کورر سن اندن خبر صورمه
زیرا آندن خبر صورت مق که سؤال استفتائی در سؤال استعظائی

حکمنده در چونکه دنی و دوندن طلب عطا ممنوعدر سؤال خبر دخی
بویله در زیر یکسی دخی سؤال قیلند ندر پس بومقوله سؤال مذات
و حقارتی مشتمل اولمغه منهی اولدی و اندن امساک ائتمکله عرض دین
کائن بولدی فافهم جدا * توانی کار ابله را مساز * کار فرمایش ولی
مکر نواز * تا توانی ظرفیت مستمره معنا سنه در مادمت تقدیر دیمک
اولمغه مسازه ظرفدر (کار مسازک مفعولیدر رایکنجی کار فرمایشک
مفعول ثانیهی و ضمیر غایب اولکیسیدر (ولی ولیکن دن تخفیف اولتمش
حرف استدر اکدر کمتر محذوف اولان مفعول مطلقه صفتدر تقدیری
نواز نواختن اندک دیمکدر (ابله عربی سدر بون و ساده دل یعنی اوغوز
وسلیم الصدر معنا سنه و لکن نظم قدس سره مقام ذمه استعمال ایلدی
احق و یوغون و ناساز کبی (مساز نهی حاضر در مصدری ساختن در
دوزمک مضارعنده خازایه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل و مصدر
فرعی دخی استعمال اولمغدی سازیدن کبی و ساز دوزندر چالنجی به
سازنده دیدکری چالیدیغی نسنه نک دوزن دوزدیکندن اوتوری در
(فرمای امر حاضر در مصدری فرودن در که بیور مقدر مضارعنده
واویرینه الف و یا کلوب فرماید و فرماینده دیرل (نوازا امر حاضر در
مصدری نواختن در او خشمق وایو نغمه ایل ساز چالمق و دوست
و قرنداش طو تنق معنارنه مضارعنده خازایه قلب اولنوب نوازد
و نوازنده دیرل (معنای بیت) بودر که مادام که قادر اوله سن احق
و ناسازک ایشنی دوزب قوشمه مقصود ایشنه قارشمه و بولاشمه والا
ملوث اولور سن دیمکدر و سن اکایش بیور و خدمت خار جیه ده
استخدام ابله ولیکن آنی یار و یولداش طو توب او خشمه و رفقه معامله
قله زیرا ابله بنده شهوتدر حر باطیع دکلدر پس اکا خدمتده
تشدید ابله و قهر یوزنی طوت زیر الطف و معامله به سزا و حسن خطابه
لایق دکلدر فافهم

* * در بیان احتراز از دشمنان گوید * *

* از دو کس پرهیز کن ای هوشیار * تا نبینی نکبتی در روز کار *
تقدیری کن پرهیز از دو کس دیمکدر که پرهیز امرک مفعولی و جار
و مجرور پرهیزه متعلقدر (نکبتی نبینی نک مفعولی و در فعله ظرف

و جله سی تعلیلیه در (پرهیز اجتناب و اتقا) هوشیار د قانقده کلور که
 هوش تمیز دید کلری حاشدر که عقل سنجیک اثر بد را می خیر و شر و نفع
 و ضرری آنکله فرق ایدر هوشیار آیدر مقابل مستدر معنای
 ترکیبی سی هوشی کند و یه یار و معین در انتهی بوقفه لایح اولان
 بودر که هوشیار اصلنده یار هوش در اضافتله مصاحب هوش
 معناسنه مرکب علم اولیحق مضاف الیه ک تقدیمی شایع اولمغله هوشیار
 دندلی عالم پناه و دولت خانه کبی که اصلنده پناه عالم و خانه دولتدر
 پس هوشیار معنای اضافی اوزرنه در نظری کبی د قانقده و پردوکی
 معنی ایسه اصلنده صفت مشبه اولمق اوزره در اگر چه ترکیده ایکی
 معنی دخی شایعدر شکم دیرل که فلانک عقلی کند و یه یار دکلدر
 و دیرل که فلان عقله یار دکلدر پس بوراده معنای اصلبسی اوزرنه
 مصاحب دیمکدر شکم یاران صفادیرل معین معناسنک مناسبتی یوقدر
 (نکبت فتحله عربیدر مصیبت معناسنه منکوب دید کلری بونددر که
 مصائب دهرله مبتلا و دوشکون دیمکدر (معنای بیت) بودر که
 ایکی کسه نك صحنیدن و قربندن اجتناب ایله تا که روز کارده مصیبت
 کورمیه سن یعنی زمانه ده منکوب و مصاب اولمقدن خوف ایدرسک
 اول ایکی نسنه دن حذر ایله والادرده او غررسن و مصیبت دوشرسن
 فافهم * اول از دشمنی که او استیزه روست * وانکهی از صحبت نادان
 دوست * تقدیری اولا پرهیز کن از دشمن دیمکدر که جار و نجور
 مقدر پرهیزه متعلقدر و اول ظرفدر او مبتدا و استیزه رو خبر و بعد الجملة
 دشمنه صفت اولور (وانکهی و بعد و ثانیاً پرهیز کی از صحبت
 دیمکدر استیزه رو صفت مشبه در جنک وجدل و خصومت یوزلو
 معناسنه (پس رو اصلنده روی در یوز معناسنه نادان دوست نونک
 سکونیه اصلنده دوست نادان در تانک کسره سیله که نادان محذوفدر که
 رابطه سیله دوسته صفتدر تقدیری دوست که نادانست دیمکدر (مرد
 جو مردکی که تقدیری مرد که جو مردست دیمکدر و اکن اگر ضرورت
 و اگر سخته رابطه حذف اولمق شایعدر) ارادت خیر دخی بویه در
 (معنای بیت) بودر که اولاشون دشمندن اجتناب ایله و شرنیدن حذر
 ایله که جنک وجدل و خصومت یه زلو در یعنی یوزسن در که اظهار

خصومت و عداوت ایتمکدن وانسانک یوزنه یا شمعندن حیا ایلز یعنی
 فاسق ایکی دورلو او اوب بری فاسق معان و بری فاسق مستور اولدیغی کبی
 دشمن دخی ایکی نوعدر که بری عدو باطندر که اظهار عداوت و حالی
 اوزرنه کچوب کیدر بونک حالی اخندر و بری عدو ظاهر در که باطنده
 کین اهلی اولدیغی کبی ظاهرده دخی اتارنی اظهار ایتمکدن خالی اولماز
 بونک حالی اشد در زیر بی ادبدر که انسانی رسوای ایتمکدن پرهیز ایلز
 پس سن او یله رسوایدن پرهیز ایله و ثانیاً نادان اولان دوستک صحنیدن
 صاقن و آنکله چوقلق بحالسه ایتمه زیرا آخر منکسر اولور سن
 و دیمکدر که بحالسه الاحق خطر والقیام عنده ظفر فافهم جدا
 * خویش را از نزد دشمن دور دار * یار نادان راز خود مهجور دار *
 تقدیری دار خویش را دور از نزد دشمن دار یار نادان را مهجور ز خود
 دیمکدر که خویش دارک مفعول اولی و دور ثانیسی و جار دوره متعلقدر
 و كذلك یار ایکنی دارک مفعول اولی و مهجور ثانیسی و جار مهجوره
 متعلقدر (نزد عنده معناسنه در مثلاً نزد من بنم قائمده و نزد توستک بانکده
 دیمکدر (مهجور هجور دن در مفارقت معناسنه و یا بدن و یا لسان
 و یا قلبه هجرت بونددر که ترک دیار و مفارقت اوطان و اعتزال
 اخواندر (معنای بیت) بودر که کندیکی دشمن یائندن دور و بعید
 طوت تا که شرنندن امان بولاسن و نادان اولان دوستی کندکدن
 مهجور و متروک طوت و دوستان ترک ایت زیرا احقندن جفادن
 غیری نسنه کلمز بوسیددن دیمکدر که احق دوستدن عقلو دشمن
 یکدر زیرا عاقل اولان کسه دشمن اولسه ده میران عقل الیه
 اولدیه هراشی فکر صحیح ایله وزن ایدوب ایشلر احق ایسه بی میران
 و بی فکر در و بونده رمز وار در که احق سنک صحبت که طایب اولسه
 دخی سن انی کندکدن تبعید ایله و وصالی هجرانه تبدیل ایت زیرا
 انک صحنیدن سکا حقاقت و جهل ساری اولور عقل و علم دکل زیرا
 عقل اولیحق علم نزه دن کلور * ای پسر کم کوی بامردم درشت *
 * و ربکوی باتو کر دانند پشت * کم بالاده تقدیر او اندیغی اوزره در
 درشت موصوف تقدیر یله کویک مفعولیدر سخن درشت دیمکدر
 باکویه متعلقدر و ربکوی واکر بکوی درشت تقدیر یله شر طدر

پشت کرد اندك مفعولی و فاعلی تحتاده ضمیر جمعی را بر مردم اسم
جنسدر با کرد اندك متعلقدر وبعد الجملة جزا در (درشت لغاتده ایری
ایله تفسیر اولمشدر خشن معناسنه و دقا ثقه دیمشدر که درشت قانی در
مقابلی نرم در فارسیده ایری به سترک دیرل انتهی و لکن بونده نظر واردر
زیرا ایری ایکی وجهله در بری جشه ده ایری و یو کدر که اکا سترک دیرل
و بری دخی خشن معناسنه ایری در که اکا درشت دیرل (و عر بیده
خشوتك ضدی این اولدیغی کبی فارسیده دخی درشتك ضدی نرم در
قانی معناسند ککن سختدر) کرد اندك كاف عجميله جمع مضارع غایبدر
مصدری کرد اندك در دوندرك معناسنه (پشت باء عجمینك ضمی
وشین معجمه ایله ارقه در ظاهر کبی (معنای بیت) بودر که ای پسر خلقه
ایری سوزی از سوبله یعنی هیچ سوبله واکر سوز دکل یوب سوبلرسك
سکا ارقه رن دوندرك یعنی اقبال ایتمزل بلکه اعراض ایدرلر زیر قول
غلیظ سهم زهر ناك کبی در بو مقوله سهمه ایسه کسه قارشو وارمز
ویوزنی اکا هدف ایتمز و خلق سندن اعراض اید یچك بیکس
قالورسن انسان ایسه مدنی بالطبع در که بی نوعيله تعیشه محتاجدر
پس حسن خلق و رفقه کلام کر کدر تا که خلق مسید ایده سن
* بهترین خلق می دانی کراست * انکه داد انصاف و انصافی نخواست *

* بهترین خلق مبتدا کراست خبر و بعد الجملة میدانی نك مفعولیدر
زیرا میدانی افعال قلوبدن در که بوراده متعلقدر انکه نك تقدیری
ان کسی راست دیمکدر که آن مبتداء محذوفه خبر در که او در دادك
تحتاده فاعلی آن کسی در انصاف مفعولیدر و ایکنجی انصاف نخواستك
مفعولیدر که نخواست فعل ماضی منی در و او معناده نخواست اوزرنه
داخلدر و بعد الجملة داد اوزرنه معطوفدر (خلق خاء معجمه نك
ضميله خویدر تفصیلی با آلاده در) می داند فعلی مضارع مخاطبدر که
بوراده استفهامی متضمندر مصدري دانستن در بلك معناسنه
مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دینلور (کراست ده که
اسم استفهامدر و را تخصیص ایچوندرك که لام جاره معناسنه در پس
کراسان عر بیده لمن کییدر) است ادات خبردر (انصافی عدالتدر که
نفع و ضرره مثلی ایله مکافات و مقابله در) انصافی ده یار آنده در و بعض

نسخه انصافش دوشمدر که ضمیر داد انصافك معنونه راجعدر
(نخواست و اورسمی و الف نایبه ایله در مصدری خواستن در ديك
معناسنه طلب و ارادت کبی مضارعنده سین هایه قلب اولنوب
خواهد و خواهنده دیرل (معنای بیت) بودر که خویك یکرکی واک
ایوسی بیلور مهن کیک ایچوندرك و کید مخصوصدر و انکله متصف
اولان کیدر پس جواب و یوب دیرک که اول کسه ایچوندرك واک
شانندرك که خلقه انصاف و یردی و عدله معامله ایلدی و انلردن
انصاف استمدی بلکه ظلم اولندیغی صورتده عفو ایلدی زیرا کرچه
عقاب مثلی ایله مقابله اولنور شرعا فاما عفوایتك خیر اودر حقیقه
زیرا صفات اکهمیه ده عفو غایبدر پس شول کسه که خلقه ظلم ایتمه
واکر خلق اکا ظلم ایدر سه اول انلره عفو له مقابله ایله که (واحسن
الی من اساء الیک) ضموندرك بونك فوقنده عند الله مرضی و مقبول
خوی اولساز انکچون قرآنده کلور (فاعف عنهم و اصفح و قل سلام)
* چون حدیث خوب کوی با فقیر * به بودر زانش که پوشانی حریر *

* مصراع اول شرط وثانی جزا در حدیث کوی نك مفعول صریحی
و با فقیر غیر صریحی در و چون معناده کوی اوزرنه داخلدر زانش
بهمه متعلقدر به بودك فاعلیدر شین ضمیری فقیره راجعدر حریر
پوشانینك مفعولی و بعد الجملة که رابطه سیاهه ماقبله صفتدر
(حدیث سوزدر) کوی مضارع مخاطبدر مصدری گفتن در که
سوبله کدر مضارعنده فا و او قلب اولنوب بریار یاده سیله کوید
و کوینده دیرل (فقیر کبیر الاحتیاج در) به کسرله و هاء ساکنه
ملفوظه ایله ایودر نيك کبی کما فی اللغات و دقا ثقه کلور که به یکدر
نیک ایودر مقابلی بنددر که برامزدر (بهتر یکر کدر انتهی ظاهر بودر که
ایو اولغه سارندن يك اویاق لازم کلور بوجهتندن بهر ایوایله تفسیر
ایتدیلر (زانش اصلنده از آتش در همزه حذف و زانك سکونی لاجل
الضروره فتحده تبدیل اولمشدر شین فی الحقیقه پوشانی به قید در
تقدیری از ان معنی که پوشانیش دیمکدر) پوشانی فعل مضارع مخاطبدر
مصدري پوشانیدن در اورتمك و کیدر مک و اورتمك و کیدر تمك
معنانه زیرا امرک آخر نه الحاق اولنان الف و ید لفظی تعدیه

ایچو ندر و تعدیه بر مقوله و ایکی مقوله تعدیه به شاملدر پس پوشانید
 کیدردی و کیدرتدی و پوشاند کیدرد و کیدرد در دیمکدر زبانیست
 طوغردی و طوغرتدی و زایاند طوغر و طوغرد در دیمک اولدیغی کی
 و پوشانیدن ایله پوشیدنك فرق بودر که پوشانیدن متعد بدر مطلقا
 یعنی بر مفعولله ایکی مقوله تعدیه دیاننده مشترکدر پوشیدن لازم ایله
 متعددی میاننده مشترک اولدیغی کی زیر معناسی اورنمک و اورنمک
 و کیمک و کیدرمکدر مضارعی پوشد کلور پوشانیدنك پوشاند کلور
 فاحفظه فانه منالقی الاقدام (حریر ثباتک رقیقنه و ابریشیدن منسوج
 اولانه دیرل که رجاله لیبی حرامدر مکر که ضرورت قویه اوله پس
 بروراده ناظمک قدس سره مرادی یا ثوب رقیقندر که ارباب زینت
 یاننده معتبردر و یا ثوب شهرتدر زیر حریر ثوب شهرتده علم کی در
 خصوصاً که سرخ رنگ اوله و یا خود فقیره الباس زوجیه سی و یا
 جاریه سی فقیره به نسبتله اوله نیکم جناب نبوت صلی الله علیه و سلم
 حضرت عمره رضی الله عنه حریردن برجه اهدا ایتدیلر و حضرت
 عمر بو بایده توقف ایدیچک بیع ایدوب ثمنی مصارفه صرف ایلیه
 و خاتوننه و جاریه سنه الباس ایده دیو یودیلر (معنای بیت) بودر که
 چونکه فقیره کوزل سوز سوبلیه سن و فرح بخش کلامه حسن خطاب
 ایلیه سن بو معنایله اکا حریر کیدرمکدن یک اولور زیر کلام حسنک
 تأیری جانه و الباس رقیق و ثوب شهرت بدنه در و روحانی جسمانی دن
 اقوادر بو سبیدن قرآنده کلور قول معروف و مغفرة خیر من صدقة
 یتیمها اذی) فافهم جدا * خشم خوردن پیشه هر سرورست *
 تلخ باشد و زشکر شیرین ترست * خوردن مبتدا خشم مفعولیدر
 پیشه خبر و مایه دانه مضافدر تلخ باشدک مفعولیدر فاعلی تحتدنه
 ضمیردر که خشم خوردنه راجعدر و زشکر تقدیری و لکن اوشیرین
 ترست از شکر دیمکدر که بوراده حرف استدر اک تقدیر و انور و شیرین
 مبتدا، محذوفه خبر و جار و مجرور اکا متعلقدر (خشم خاء مجحه نك
 فتحیله غضبدر اگرچه بین الناس کسرله شایددر غضب یورک قانی
 قینا مقدر انتقام الموق ایچون پیشه صفتدر که تفصیلی با لاده در
 (سرور سابقا حل اولندیغی اوزره ریاست صاحبی و مقدم و متبوع

معناسنه مستعملدر بوراده مراد مقتضای دین و امام اهل بقین در که
 خصال حیده ده سائر نسبتله باش بوغدر و خلقک پهلوانیدر زیر
 شدید اودکلدر که کشتی کیرلکده خصمنه غالب اوله بلکه شدید اودر که
 غضب حائنده نفسنه مالک اوله و حکمی و پر بوب زمام صبر و تبحر ایله
 انی قید و بند ایده (تلخ آجی در مقابل شیریندر نیکم مرارا مرواریندی
 (معنای بیت) بودر که غضبی یک و بومق و لسان و فحسه اثری
 کتورمک و طشره چقرمق رئیس دین اولان کسه نك صنعتی و میدان
 تقوانک پهلوانی اسیدر کرچه بویله تبحر غبط و غضب ایتک ابتداده
 تلخ و زهرناک اولور و لکن نهایتده شکر دن زیاده طاتلو کلور زیر
 غضبک دنیا و آخرتده مفاسدی چوقدر نیچیز انک سببیه دین و سر
 و جانندن چقمشاز و مال و ملک خصوصاً خاتونلرندن و اولادندن جدا
 دوشمشلردر و کذلک جفال تحمل ایتک بدایتده آجی کلور چونکه
 انسان کمال اهلی اوله و تحمل و تبحری خوی ایدینه و بلکه صاحبی اوله
 بردخی آجی کورمز و آجیلر اکا طاتلو اولور خصوصاً که مکاشف اوله
 زیر مکاشفک نظری حقه در و جانب حقدن کلن زهر ایسه شکر در
 * هر که بامردم نسازد در جهان * زندگانی تلخ دارد بی کان * تقدیری
 هر کسی که نسازد بامردم در جهان دارد زندگانی تلخ بی کان دیمکدر که
 اعرابی ظاهر در خصوصاً که نظائری سبق ایتددر (نسازد فعل
 مضارع منفی در مصدر اصل بسی ساختن و فرعی بسی سازیدن در دوزمک
 معناسنه) زندگانی آخرتده اولان همزه حرف توسلدر که بوراده
 صفت ایله موصوف اراستنده توسط ایتددر آنکچون حذف اولنماز
 بلکه سلاست و رتندن اوتوری حرکتی اختلاس اولنور نظم لردده
 نظائری چوقدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که دیساده خلق
 عالم ایله کندنه دوزن و رمز یعنی دوزیلوب قوشیلوب امتزاج ایتد
 اول کسه بی شک و شبهه آجی دیرلک طور و خلقله دیرلکی اولدیغندن
 حالی زهرناک اولور و عروه کاری بدنده قالور زیر معین بولمز و غم
 و غصه دن خلاص اولمز * آنکه شوخست و ندارد شرم نیز * دان که
 اونا پاک زادست ای عزیز * آنکه آن کسی که تقدیرنده در مبتدا
 و شوخست مبتدا محذوفه خبر در که اودر و بعد الجملة مبتدا اوله

صفت در شرم ندارد که مفعولیدر و بعد الجملة جمله اسمیه اوزرنه
معطوف در اگر چه فعلیه بی اسمیه اوزرنه و بالعکس عطف اتمک بلاغته
انصب دکلدر او میده تا ناک زادستک تحتیده فاعلندن حالدر و زاد
بعد الجملة میده خبر و بعد الجملة که رابطه سببه دانه مفعولدر زیرادان
افعال قلوبدن در که بوراده معطوف (شوخ برقاج معنایه کلور بوراده
مناسب اولان بی تکلف و جری و بی ادب و فتنه معنایدر (شرم
اود در یعنی او تانق که عرب حیادیر (دان امر حاضر در مصدری
دانستن در بلك معنایه مضارع غنیده سین حذف او انوب داند
وداننده دینلور (ناپاک سلب طهارتدر پاک و طاهر در کل معنایه (زاد
طوغدی دیکدر مصدری زادن در طوغغی و طوغغی معنایه لازم
و متعدی استعمال اولور مضارع غنیده دال یا به قلب او انوب زاید
و زاینده دینلور کذا قالو و لکن بونده نظر وارد در زیر تعدیه معنایه
افاده ایلین زایانیدر که طوغدی و طوغغدی دیکدر تکم ایکی بیت
مقدم تحقیق اولدی زاد لازم در که طوغدی دیکدر و گاه اولور که
عربی ده فعل لازم حرفه تعدیه ابتدایی کبی فارسیده دخی تعدیه ایدر
مثلا زاد که لازم در را کله سی ایله متعدی اولور تکم کلور (بیت
(پشت دوتاء فلک راست شد از خرمی) (تا چو تو فرزند زاد مادر ایام را)
زیرا بوراده زاد مادر ایامه تعدیه سی را وسطیه در بوجهندن
زایانید منزله سنده او اور معنای دیکدر که فلک ایکی قات اولان
آرقه سی سرور و شکر کردن راست و طوغری اولدی (مادر ایام
سنک کبی فرزند طوغرالدن بری پس بوراده زاد طوغغی دیکدر
ولکن ادات تعدیه ذکر اولندجه نه عربی ده و نه فارسیده معنای
تعدیه و برلمانک کرکدر فاعله (معنای بیت) بودر که اول کسه که
فتنه و بی پرده و بی ادب و حیادخی طوغغی ای عزیزیل که او ناپاک
طوغغدر یعنی طهارت اصلیه سی یوقدر بلکه خیانت جلیه ایله
دنیا به کلمه رد که هر دن ایسه او مقوله سوء خلق صادر اوله کلمه در
علی الخصوص منبت سوء دن یتک دخی باعث فضا حشر در تکم
حدیده کلور (ایاکم و خضراء الدمن) یعنی ناپاک زنه اعتبار اتمکوز
حسنالردن ایسه ده زیرا گاه اولور که مزله ده و موضع خیشده نبات



بتر که ظاهری ناظری تحسیند کتور رفامامرداد پرده یتکله معتبر دکلدر
و حدیده کلور که (ولدانیه شریفه) فافهم جدا * از ملامت
تا مانی در امان * باش دائم هم نشین صالحان * از امانه متعلقدر و در
مانی به طرفد ر تا تعلییه در دائم طرف باش در هم نشین مفعول باشد
و مابعد نه مضارع ملامت دنا نه متعلق اولان نسبه ایله وصف
و تعجب دیکدر (مانی بان ضمیمه زیر اسم نفوی اولغله حرکتی
اکا ایدر (مانی مضارع محططدر مصدری ماندن در قائم معنایه
مضارعی ماند کلور فتح نوله امان زوال الخوف و حصول الاطمینان در
هم نشین هم نشیند در زیرا هم موافقت ایچوندر (نشین نشینده دن
ترخیم اولمشدر مصدری نشستن در او تور مق معنایه جلوس کبی
مضارع غنیده سین مهمله یرینه یا ونون کلوب نشیند و نشینده دیرل
پس هم نشین او تور مقده بری برینه موافق یعنی بریده او تورب صحبت
ایدیجی دیکدر (صالحان صالحک جمیع در صلاح اودر که او فاندن
هیچ بروقتده اعتقاد و عملنه خلال کلیه و بومعنی کسبی اولغله خواص
ناس صلاحه رغبت و اهل صلاحه التحاقه دعا یتدیلر زیرا اگر خلق
اولایدی هر کس صالح او اوردی و معنای مذکور دن غافل اولان
صلاحی درجه نازله صاندی و ظاهر آیه آلدندی قال تعالی (فاؤلک
مع الذین انعم الله علیهم من النبین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین)
یعنی صلاحک تا خیر اولدیغی مرتبه جامعه اولدیغنه مانع دکلدر
بلکه نبوت و صدیقیت و شهادت صلاح عطاقدن خصوص مرتبه در
فاعرف جدا (معنای بیت) دیکدر که ملامت و سرزنش دن
امانده قائمک ایچون دائم صالحه یار اول و انلرله صحبت ایله زیرا
صالحه رمد و حله و فاسقه رمد موملدر در پس مذمومه مقارن اولان
مذموم اولدیغی کبی مذمومه مقارن اولان دخی مذموم در و دیکدر که
تقوادن صکره خیر او نسبه اخ صالحدر زیرا خیرله امر ایدر و کلب
جلوس سوء دن خیرلور زیرا جلوس بد شره تخریضدن خالی دکلدر

* * در بیان صفت خواری میگوید * *



* چند خصلت آورد خواری بروی * باتو کویم کرهی کوی بکوی *
بعض نسخده هشت خصلت دوشده در سکن خصلت ذمیه معنایه

چند خصلت آوردك فاعلي خواری مفعولی و باا کا متعلقدر و یا خود
چند خصلت خصال متعدد معنای مبتدا و مابعدی خبردر
با کوی متعلقدر و بعد الجملة جزء مقدمدر مابعدی شرط مؤخردر
(بکوی بانك ضمیه مفعول قولدر) چند جیم بحمی ایله عدد دن سؤالدر
کم کبی یعنی اسماء استفهامیه دندر تقدیر معنایه تنکیم دیرل (در اہمیت
چند ست یعنی ایچہ ک تقدیردر چندان نیچہ نیچہ و اولقدر دیمکدر
گاه اولور که استفهام انکاری معنایه کاور و گاه مجرد تکثیر محمول
اولور (خواری خاء معجمه تک فتحیه و واور سمی و الف ثابتہ ایله دار
وزنندہ ذلیلدر که عزیزك ضدیدر آخرندہ یا مصدریه در (روی
بوزدر مراد ذاتدر ذکر جزء اراده کل طریقہ در و لکن روی
تخصیص ایلدی زیر اثر حقارت و ذلت بوزده بلا و اولور (کوی مضارع
مخاطبدر) (بکوی بانك ضمیه امر مصدر در مصدری گفتن در سو یلك
معنایه مضارعندہ قانی واوہ قلب و بریاز یادہ سبله گوید و کویندہ
دیرل (معنای بیت) بودر که بر قایح خصلت انسانك یوزنه یعنی ذاتہ
خواراق و ذات کتوردر اگر سویله دیرسک سکا سویلیه یم یا خود
تقدیر خصلت انسانی خوار ایدر دیوسئوال ایدرسک سکا جواب
و یروب تعداد ایدہ یم تا که اول رذائلدن حذر اید و ب ذلیل اولمقدن
مصون اوله سن و معنای اوله کوره اگر سویله دیرسک دید و کی
سؤال حل و سو یلنجک خصلت ذکری امور لازمه دن
اولدیفن اشعاردر یعنی طالب عزت اولان سکا بوقوله نسبه دن
سؤال ایتک دوشر و بالفرض سن آنی صور مسک دخی بن آنی
د معلوم ریزا اجتنابی واجب و عرضہ شین و یرن نسبه لردندر
* اول آن باشد که مانند مکس * مرد ناخوانده شود مهمان کس *
اول مبتدا آن مفعول مقدمدر بعد الجملة خبردر مانند مهمانی تنظیردر
مرد شودك فاعلی مهمان مفعولدر ناخوانده مرد دن حال و یا اکا
صفتدر حال اولورسه آخری ساکن و صفت اولورسه مکسوردر
(مانند شبیه و نظیر معنایه مانستن دن مأخوذ اسمدر مانستن
بکر مکدر چون ایله فرقی بودر که مانندك معنای مستقلی اولمغله قابل
سلبدر بی مانند دیرل اما بی چون دیمزل اگر چه چون دخی بلا اشباع

الواو ادات تشبیهدر (مکس سکک در ذباب کبی) ناخوانده اوقتماش
و دعوت اولتماش معنایه اسم مفعولدر اصلی خوانددر خانك ضمی
و واور سمی و دالک سکویله که ماضیدر اوقیدی معنایه آخری
مفتوح و فتحه سنی بیان ایچون ها غیر ملفوظه زیادہ قلوب خوانده
دنلیدی (ناادات سلبدر معنای دکل دیمکدر ناخوانده اوقتمش دکلدر
ماضی مقید ایله اسم مفعولك لفظده فرقی یوقدر و لکن مقامدن
و سوق کلامدن معنی فرقی اولور (مهمان قونقدر) (مه اولوردر) (مان
بکزیچی معنایه مانستن دن اسم فاعلدر قونق مستحق تعظیم اولوب
قوندیخی برده رعایت اولندیغندن اوتوری مهمان دیرل اولویه بکزر
دیمک اولو اولمقدن عبارتدر لسان عربدهده مستعملدر مثل الامیر
یحمل علی الادهم والاشهب کبی فافهم (معنای بیت) بودر که
اول خصال رذيله نک اولی اول ذمیه در که کشی دعوت اولتماش
اولد یغی حالده و یا خود دھوتسز کسه مکس کبی کسه یه مهمان
و ضیف اوله یعنی سکک بلا دعوة طعام اوزرنه قوندیخی کبی اولدخی
واروب ایل سفره سنه اوتوره و طفیل کبی مدعو اولنلره تابع اولوب
غیرک خانه سنه مهمان اوله بوايسه عقلا وعادة بلکه شرعا قیجدر
نتکیم قرأ نده کلور (ولکن اذ ادعیتهم فادخلوا) یعنی بیوت نبویه یه
مأذون و طعامه مدعو اولسکوز اول وقتندہ علی وجه الادب داخل
اولو کز والا ثقلت و یر مکوز کانی التفاسیر * هر که مهمان کسی
ناخوانده شد * نزد مردم خوار و زار و رانده شد * تقدیری هر کسی که
شد مهمان ناخوانده شد نزد مردم خوار و زار و رانده دیمکدر بوندن
اعرابی ظاهر اولور ناخوانده شدك تحتندہ ضمیر دن حالدر (ناخوانده
بیت سابقده در بونده خاء مضموم و خوارده مفتوحدر) (زار اکلیمی
نالان معنایه زاریدن اکلیمکدر) (رانده اسم مفعولدر سورلمش معنایه
مصدری راندن در که سور مکدر) (معنای بیت) بودر که هر کس که
برکسه نک مهمان و قونخی اولدی اورایه اوقتماش اولدیغی حالده
اول کسه خلق یاننده ذلیل و نالان و سورلمش اولدی ذلیل اولدیغی
بودر که بلا دعوة و ارمغله استئقال و تذلیل اولنور زار اولدیغی بودر که
خلقك ستمی و ملامتی اوچندن مریض و مبتلی کبی اولوب اکلر سورلمش



اولدینگی بودر که نظردن ساقط و اعتباردن دور اولور بلکه نیچه لری
حقیقتده مجلسدن سوریلور و بوندن فهم اولور که مهمسان اولوق
غیرک طماننه حاضر اولمقدرد مسافر اولوب برخانیه نزول ایتک
بشقده در و بعض کتب معتبرده کلور که اهل کوفه دن طفیل دیرل
برکسه واریدی که اکا طفیل الاعراس دیرل دی زیر دو کونلر ده
و جمعیتلرده حاضر اولوردی و بو عمل ابتدا اندن قالوب صکره بو بایده
اکا اقتدا ایدنلره طفیلی دیوب مثل ضرب اولمقدی * دیگران باشد که
نادانی رود * کد خدای خانه مردم شود * دیگر مبتدادر ثانی پرینه
وضع اولمشدر در آن باشد سابقده کی کی خبردر نادانی یاه وحدت ایلله
رودک فاعلیدر (کد خدا اصلنده خدای کدر صاحب الیت ورب
الدار معناسنه زیرا کد لغت پهلوی ده خانه و خدا رب دیمکدر امورده
مد بر معناسنه ده استعمال کد خدایت اندن تعریب اولمشدر
ودقایقده کلور که کد مطلقا محل قراردر کرک اوزرنده بنا اولسون
میکده پت کده آنشکده کبی و کرک اولسون وادی کده کبی کده
مخصوصدر خانه ده بنا معتبردر یوخسوله کسای دید کلری دنلور کن
اولر قیوسنه کد دیکندن اوتوریدر پس کدای ده آی خدای ده کیدر که
آینده ترخیم اولمشدر و کد آنک کافی عریدر اگر چه عجمی ایلله استعمال
ایدر لر و دالله ثالث قرب مخرجی اولمغه بین الناس کتخدای دیرل بوراده
کد خدا خانه مضای اولمغه تجریده محمولدر و فضولا صاحب خانه
دیمک اولور (معنای بیت) بودر که بردخی یعنی ایکنجی خصلت رذیله
اول اولور که بر نادان کیده فضولا خانه خلق کتخداسی اوله یعنی
خانه صاحبی کبی غیرک خانه سنده متصرف اوله و بی پروا معامله ایلله
وایشه قاریشه که اکا بین الناس فضول دیرل زیرا مداخله سی رضا
و تعیینله دکلر بویله اولان ایسه استئصال و تذلیل اولور مکر که
ضرورت قویه اوله نکاح فضولی و امثالی کبی و خواص احباب اولنلر
بوندن خارجلردر زیرا حکم مأذونلردر خصوصاً که اخوان فی الله
اولنلر تکلفدن بریلردر * کار کردن بر حدیث آن دومرد * کز پی
جهلند دائم در نبرد * اوچنجی خصلتی بیاند پس کار کردن مبتدا
مخدوفه خبردر که ثالث و یا دیگردر کار کردنک مفعولیدر کز اصلنده

که ازدر ولکن هیزه ک حرکتی کافه نقل اولمغه کاف مفتوح اوقنور
از پی پرینه از سر دخی نسخه دوشمشدر که ایکسی دخی مقام تعالیله
زیر و عربی ده لاجل کبی در (جهلنده اندادات جمع و رابطه در
معناده نبرده قیددر) نبردند دائما از پی جهل دیمکدر بس دومرد مبتدا
و در نبردند خبردر نبرد نولک تقدیمیه جنکدر نبرده بهادر در که جنکه
قادر در (معنای بیت) بودر که خصال رذیه ک اوچنجیسی ایش
ایشلمکدر اول ایکی کسده ک سوزی اوزرنه که انلر بری بری ایلله دائم
جهالتلری اوچندن جنک وجدلده در زیر اهل خصوصتک سوزنه
اعتبار و اعتماد یوقدر که غرضای برلر ینک خلافت اولوب
مخالف سویلرلر بس او مقوله لک سوزلرن دکلمکده خطر واردر
زیرا خلاقی ظهور ایتدکده انسان تجل و خوار اولور و بوندن فهم
اولنور که بی معنی خصوصت جهالتندر زیرا عقل کامل و علم شادک
حکمی وقار و صلح و صلاح و امثالی صفات حمیده در فافهم * هر که
بنشیند ز بر صدر صدور * کر رسد خواری برویش نسبت دور *
هر کسی که دیمکدر که مبتدا و بنشیند جمله سی اکا صفتدر ز بر نشیندک
ظرفیدر بوراده سکونه اوقندینگی لاجل الضروره در والا مابعدنه
مضای اولدینگی جهندن مکسوردر خواری رسدک فاعلی و برویش
اکا متفلسفدر و بعد الجمله فعل شرطدر دور نیستک مفعولیدر عربی ایلله
تقدیری لبس بعیدا دیمکدر و بعد الجمله جزاء شرط و شرطیه دخی
بعد الجمله خبر مبتدادر (نشیند فعل مضارعدر مصدری نشستن در
اوتور مق معناسنه مضارعنده سین مهمله پرینه یا ونون کتوروب
نشیند و نشیننده دیرل ز بر راء هوز باء موحده نک فتحه لریله یوقاری
واوست فوق کبی) صدر اصلنده جارحه در که کو کس در و کو کس
بدنک مقدمی اولمغه صکره هر نسنه ک اعلی و مقدم اولنده استعمال
اولندی بوندندر که قاضیه سکره صدر ین دیرل زیرا جمع قضاتک
مقدملریدر پس صدر صدور مقدملرک مقدمی و اعلالرک اعلاسی
دیمکدر که اکابر و اشرفدر و بعض نسخه که صدر صدور پرینه
زبردست دوشمشدر خطا و غلط در (رسد مضارعدر مصدری
رسیدن در ایرشتمک معناسنه) (معنای بیت) بودر که هرکسه که



بجای ده اعلا الاعالی اولان اشرافك اوست بانه اوتوره و حدن بلیه
اكرانك یوزنه خواراق ایریشور سه و حقارت ذاتله مبتلا اولور سه
بعید دكلدر زبرا حدنی تجاوز ایدن كسه آخر نجل اولور انكچون
دیمكدر كه (رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد طوره) معلوم اوله كه
بویتك مضمونی خصمال رذیله نك دردنجیسی در * نیست جمعی را
چو بر قول تو كوش * صد سخن كریاشد نك را مكوش * بشنمی
خصمه اشارت در جمعی راده را لام جاره معناسنه اولمغه بحسب المعنی
نیسته متعلق در زبرا بوراده عرییده لبس معناسنه در كوش فاعلیدر
و بعد الجملة فعل شرطدر زبرا چو واو غیر ملفوظه ایله كه واو رسمی
دیرل بر قاج معنایه كلور بوراده شرط ایچوندر كه معناده نیست
اوزرنه داخلدر (صد سخن باشدك فاعلی و تامفعولیدر و بعد الجملة
شرطیه در) يك را مكوشك تقدیری مكوان جمعی را یکی از صد سخن
دیمكدر پس شین ضمیر غایبدر كه بحسب المعنی مكویه متعلقدر
عربی ایله تقدیری لاتقل لهم من اقوالك الكثيرة ولو واحدا دیمكدر
و بعد الجملة جزا و جمله جزایه دخی شرطیه اولایه جزادر (جمعی
جماعت معناسنه در و یا وحدت ایچوندر) كوش قولقدر بوراده سماع
معناسنه در زبرا قولاق طوتمق دكلك و طوتماق دكلما كدر (صد تكثیر
ایچوندر) يك بوراده یکی مقامه در زبرا امراد بر دیمك دكل بلکه بری
دیمكدر (مكوكاف عجمی ایله نهی حاضر در سویمه دیمكدر مصدری
گفتن در كه سویمكدر مضارعنده فاواوه قلب و بریاز یاده سیله كوید
و كوینده دیرل (معنای بیت) بودر كه چونكه سنك قول و كلامك
اوزرنه بر جماعتك كوش و سماعی اولیه اكر یوز سوزك یعنی كلام
فراوانك اوله برنی سویمه زبرا كلام حق كهردر كه مناسب قولاق
اولدجه تعلیق اولمناز والا سوزك بیانه كیدر و خوارا و اورسن و بوندن
متكلمك سخنور و كلامك حق اوله سی فهم اولندی زبرا كلامه
اقتداری و كلامی حق اولمناز اهل حق كوش طوتمز * حاجت خود را
مجوی از دشمنان * زین بتر خواری نباشد در جهان * التبی خصلتی
تقریردر حاجت نخواهك مفعولی و جار و مجروراك متعلقدر (خواری
نباشدك فاعلی و زین خواری به متعلقدر در كبی (زین بتر اصلنده

زاین بدتر در تخفیفها همزه و دال حذف اولمشدر بقیه مفردات
ظاهر در (معنای بیت) بودر كه كندی حاجت و ضرورتك اولدیغی
نسبه بی دشمنكردن استمه زبرا دنیاده بوندن زیاده بد خوارلق اولماز
شول سبیدنكه دشمنیه جلالت و استغنا اظهار ایتلودر كه عزت
بونده در سوال رطلیده ایسه ذلت و انكسار وارد در دشمن دخی سنك
بویله اولدیغك استر * آن فرومایه مراد خود مجوی * تانیاید مر ترا
خواری بروی * بدنی رذیله بی بیاندر (مراد مجویك مفعولی و از دخی
اكامةقدر مصراع ثانیك تقدیری تانیاید خواری بروی ترا دیمكدر كه
خواری نیایدك فاعلی و بروی اكامةقدر و یا خود مر تراده را لام جاره
معناسنه اولوب نیاید متعلقدر پس بروی خوارلغك متعلقنی بیان
اولور (فرومایه خوارودنی و بی اصلدر زبرا فروآشغه در و مایه
هر دینه نك اصلیدر پس صفت مشبیه در آشغه و الحق اصلو
معناسنه نیاید ایکی یاه مثاله اصلنده نه آید در دفع ثقلت ایچون
همزه یایه قلب اولمشدر (آید فعل مضارعدر مصدری آمدن در
كلك معناسنه مضارعنده میم یایه تبدیل اولنوب آید و اینده دینلور
(معنای بیت) بودر كه دشمندن طلب حاجت ایتد و كلك كبی كركسه
بد اصل اولسون بد اصلدن دخی مرادی استمه كركسه دشمن اولسون
تا كه یوز كه و ذتكه خواراق کلیه زیاید اصل اولان كسه بد معامله دن
خالی دكلدر كشی زاده ر حسن معامله دن خالی اولدیغی كبی زبرا
بحسب الغالب اخلاق حسنه و سیئه ساریدر پس اهل عرض اولان
دنی مقوله سنه ال آچمز و حاجت طلب ایتز * بازن و كودك مكن
بازی هلا * تانكردی خوار و زار و مبتلا * سکنی خصلتی تحریردر
پس عنوان كلامه چند دن مراد هشت اولمش اولور (بازی مفعول
مكن و باممكن ایله بازی دن هر برنه تعلقه صالحدر اكر چه ثانی
اقربدر خوار نكردی نك مفعولی و بعد الجملة ما قبلنه تعلیلدر
كودك ضمه بالغ اولدق اوغلان ایکی كاف دخی عربی در (بازی
اویون لعب كبی بازیدن اوینا مقدر هلا تخفیفله الامعنا سنه
حرف تنبیه در آگاه اول دیمكدر (وبلا و قورق معنانه
دخی كك لور و هلا عربی ده فرسی زجر در كافی القاموس

ملا زجر الخیل بوراده زجر ایچون اولوق انسدیر (معنای یت)
بودر که عورت و اوغلان ایله اوینامه صافن تا که خوار و حقیر
ونالان و پر بلا اولیه سن زیرانی نفس الامر وقاری منافی و عرضیه
نخالقدیر پس بو مقوله لعب اوجندن انسانه خلقدن ستم اکسک
اولماز و غم و غصه آخر آدمی یانی ایدر یعنی چور یدر و کهنه قیلور
* * در صفت یار موافق گوید * *

* در جهان شش چیز می آید بکار * اولایی طعام خوشکوار *
شش چیز می آید فاعلی و در اکا ظرف و با اکا متعلق در اول اول
دیمکدر که الف اطلاق و صلی وقف مجراسته اجرا ایچوندر اول مبتدا
و مابعدی مصدر تا ویلی ایله خبر در اولایی به ظرف اولوق درست
دکدر تأمل (یایی فعل مضارع مخاطبدر بوله سن معناسنه مصدری
یافتن در که بولمقدر مضارعنده فایه قلب اولوب یابد و یابنده دیرل
بعض نسخنده یایی برینه باری دوستمشد بر کره معناسنه غلط محضدر
صوابی یایی در طعام یایی نک مفعولیدر خوشکوار طعامک صفتیدر
(طعام مطعم معناسنه در که طعم و ذوق اولان غدا در (خوشکوار
صفت مشبهه در کافی عجمی ایله خوش سبکی یعنی سکه سی خوش
و ملایم پس مصدر دن مرخم اولور که کوار بدن در سگمک و سکورمک
و قانع معناسنه مضارعی کوار و اسم فاعلی کوارنده کلور کوارش
ضله هاضم طعامدر که تعریب ایدوب جوارش دیرل یعنی معده به
قوت و یروب بک سکوری و هاضم ایدیچی معجوندر و بوتقریردن
مفهوم اولد بکه خوشکوار وصف ترکیبی دکدر نیکم اهل لغت
زعم ایتدیلر زیر وصف ترکیبیده جزئینسک بری مفعولدر پس
خوشکوارک تقدیری کوارنده خوش اولور خوش ایسه کوارنده به
مفعول اولوق بحسب المعنی صحیح اولماز (معنای یت) بودر که دیاده
التی نسنه ایشه کلور و برار و قائده لور غبتلور در اول التي نسنه نک اولی
بودر که منهضم اولور ملایم طعام بولاسن که بدنه مفید و مقویدر
درشت و یابس نسنه ایسه معده ده منهضم اولوب کدورت و ثقلندن
خالی اولماز بوجهندن مهرا طعامله رغبت ایدرل و ثقیل نسنه دن
حذر ایلرل مکر که فقرادن اولوب اکل ایتدینکی ناملایم ضروری اوله

فافهم * خوش بود یار موافق در جهان * باز مخدومی که باشد مهربان *
بودک فاعلی یار و مفعولی خوشدر و در اکا طرفدر مخدومی مقدر بودک
فاعلیدر که باز خوش بود مخدومی که تقدیرنده در باسدک تختنده
ضمیر فاعل مخدومه را جمددر مفعولی مهربان در و بعد الجملة مخدومه
صفتدر (موافق مخالفک ضدیدر یعنی موافقت و مطابقت و ایکی
کشی نک مراد لری بری برنه اتفاق اوزره اولمقدر) مخدوم خدمتندر که
معروفدر خدمت دخی کسره خدمه دندر حرکت ایله خدمه خلخاله
دیرل خدمک مخدومی احاطه سی خدمه نک ساقی احاطه سنه تشبیه
اولمقدی انکیچون الله تعالی به مخدوم دنلر زیر الله تعالی محیطدر محاط
دکدر بلکه معبود دینلور (مهربان کسره شفق تلوز پرا مهر شفقت
و محبت معناسنه کلور و بان صاحب در و دقایقه کلور که بان اسم
جامد در که کوزه دیمی معناسنه در باغ بکچی سنه باغی کوزب
کوزتدو کیچون باغبان دیرل بلکه باد بان دیرل استعاره طریقه که
یل کوزه در شخصی تشبیه اولمشدر و دیده بان دیمکده دخی نوع
نوسع وارد در اول کسه کوز کوزه دیمی دکدر بلکه کوزانک خرمشک
آلتی در که انکله کوزه در نگاهبانده اوله در برنسنه بی کوزتمکدن
مراد انک امرنده قیام و اتمام در انتهی بالا جلال و بعض
کتب فارسیه ده کلور که معنای اسم فاعل مشتق غیریدن دخی
اخذ اولنور لفظ کر مقارنتیه زر کر کبی که قیومی دیمکدر و بالفظ بان
مقارنتیه باغبان کبی که باغچی در و بالفظ دار مقارنتیه علمدار کبی که
سنجق کوتربی در انتهی بالا اختصار پس مهربان دخی بوقییلدن
اولوق جائز اولور شفقت و محبت ایدیچی معناسنه سؤال اولنور سه که
اسم جامدده معنای حدوث بوقدر اسم فاعل ایسه حدوث ایچوندر
جواب بودر که مقصود اسم فاعلک ضرورتیدر که اندن تعبیر اولنسان
جی لفظی ایله تعبیر اولمقدر یو خسه حقیقت اسم فاعل دکل پس
باغبان و مهربان و شتر بان و سگبان و کشتی بان و امثالی بریانددر که
اصلاری اسم جامددر و لفظ کر امثله سی دخی بویله در فاما با جدار
و علمدار بویله دکدر که بونلرده وصفیت معناسی وارددر (معنای یت)
بودر که خوش اولور یار موافق دینساده یعنی موافق مصاحب و متفق

ولد اش دنیاده رغبت اولئان امور دندر کرو بر بخندوم که مهر بان
و مشفق اوله بودخی شانه اعتنا اولئان نسنه لدر دندر بخندومدن مراد
خادمک و لیسې در که افندیسی در بو مقوله ایسه ایکیدن خالی دکادر
با اخلاق صلحا اوزرنه در که حقوق خادمی مراعات ایدوب شفقت
و مرحتله معامله ایدر و بومعنی خادمک سعادت دنیویه سندندر
و یا اخلاق فسقاء اوزرنه در که خامه خالی داتما جبر و عنفندر و بوحال
خادمک بی ستاره اولد یغندر که خدمنده اولد یقه ظلمت غندن
خلاص اولماز * هر سخن کان راست کوبی و درست * به زدنیا زانکه
در روی نفع تست * هر سخن مبتدا کان اصلنده که آن در که رابطه
و آن اسم اشارتدر آن را تقدیر یله که آن کوبی نک مفعول اولی
و راست ثانیهی در و بعد الجملة مبتدایه صفتدر به تقدیری به است در که
خبر مبتدادر زانکه زان سبب که معنا سنه تعلیلدر و در روی مقدم
خبر و نفع تست مؤخر مبتدادر ادات خبر فی الحقیقه خبره قید در
تقدیری در روی است نفع تو دیمکدر راست طوغری در که واقعه
مطابق اولان سوزدر صدق کبی (درست بتون و صاغ در که عرب
صحیح دیر) به کسر و سکونه یک معناسنه نتکم سبق ایتدی (نفع
ضرك مقابلیدر که فائده ایلکدر اسخی منفعت کلور (معنای بیت)
بودر که سوز که اتی طوغری و صاغ سویلرسن دنیادن و ایچنده اولان
اشیادن سکا یکدر شول سبیدن که طوغری و صحیح سویلکده سنک
دین و دنیا که فایده واردر نتکم مشهوردر که دیمشدر در النجاة فی الصدق
و الهلاك فی الکذب یعنی دنیا و آخرتده نجات طوغری یلقده و هلاك
اگر یلکده در زیر اصدق جته و کذب جهنمه جر ایدر و بین الناس
معاملات دنیویه ده دخی مشهوردر که یلا نفعی نک یوزی قاره اولور
صبح کاذب کبی نتکم طوغری نک یوزی آق اولور صبح صادق کبی
پس صدق من کل الوجوه ایشه برار کذب پرامز فافهم * آنچه
ارزانست عالم در بهاش * عقل کامل دان و رود لشاد باش * بعض
نسخته دان وزان خرسند باش دوشمشدر که خرسند خاء معجمه نک
ضمیمه قانع معناسنه در آنچه آن چیز دیمکدر که مبتدادر ارزا نست
مقدم خبر و عالم مؤخر مبتدا و بعد الجملة مبتدایه اوله صفتدر ~~که~~

رابطه سببه که محذوفدر آنچیز که دیمکدر در ارزانه نظر قدر عقل دانک
مفعولی و بعد الجملة آنچه نک خبر بدر زو که از او دیمکدر دلشاده
متعلقدر و دلشاد باشک مفعول ایدر و بعد الجملة جمله دان اوزرنه
معطوفدر ارزان او جور ارزانی او جور لاق و لایق معناسنه دخی
استعمال اولنور (بها قصرله بر نسنه نک قیمتی در عربی ده بهاء حسن
فائق معناسنه در دان امر حاضر در مصدری دانستن در بلك معناسنه
مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دینلور (دلشاد اصلنده
شاد دل که صفت مشبهه در سر خوش اصلنده خوش سرا ولد یخی
کبی که بودخی صفت مشبهه در یو خسه خوش سره صفت دکادر
نتکم بعضیلر زعم ایتدیلر) پس شاد دل شن کو کللو دیمکدر صکره
قاعده عجم اوزرنه تخفیفاً ترکیب و تغییر اولندی (معنای بیت) بودر که
اول نسنه که عالم انک بها و قیمتده او جور در یعنی بتون عالمی انک
متابله سنده و بر سکینه او جور آلمش اولور سن اول نسنه بی عقل
کامل پیل اگر عقل کاملک واریسه دلشاد و فرحناک و یا خود اکافانع
و راضی اول زیرا عقل کامل بتون دنیسا ذکر که انک کالی عقل معاد
اولمقدر زیرا عقل معاش ناقصلرده دخی بولنور که عقل رخیصدر
بس عقل غالی کاملرک عقلار ایدر و هر کیمده که بو عقل بولنور دولت
عظمايه مالک اولمش اولور پس بو دولته نیچه شن و شاد اولماز
والله الکرم * دشمن حق را نباید داشت دوست * باز کست جمله چون
آخر بدوست * بعض نسخته نباید پرینه شاید دوشمشدر معناری
منتقار بدر زیر باید کرک اولور و نباید کرکز و شاید برار و شاید کرکز
پرامز دیمکدر دوست داشتک مفعول اولی و داشت داشتن معناسنه
نبایدک فاعلی و دشمن داشتک مفعول ثانیهی در باز کست مبتدا
و جمله به مضایف و بدوست خبر در (باز کست رجوع معناسنه در
زیرا باز کبر و کست کاف عجمینک فتحیله کستن معناسنه در که دونمک که
رجوعدر و بر حالدن بر حاله انتقال ایلک و اولمق معنانه کلور موسیقی ده
بر مقامدن بر مقامه انتقال ایتسه باز کست ایتدی دیرلر (جمله دن مراد
جمله خلقدن (چون تعلیل ایچوندر) بدوست اصلنده باوست در
همزه داله قلب اولمشدر بدین و بدان کبی که اصلاری باین و با آن در

و بونده تجنيس تام واردر واو ضميرى حقه راجعدر (معناى بيت)
 بودر كه حقت دشمنى دوست طومنى اولماز يعنى كفار و فساق و اهل
 بدعت و ارباب انكار دوستغه سزا دكلدر زيراجله خلقك رجوعى
 آخر حقه در پس مؤمن مطيع و سنى و مقرر دوستى الله در ماسوى
 دكلدر و انك كه مرجعى الله در انك محاسبه سندن حذر ايدوب اعدايى
 احباب اتخاذا ايتامك كر كدر قال الله تعالى (لا تتخذوا عدوى وعدوكم
 اولياء) و قال عن ابراهيم عليه السلام (فانهم عدولى الارب العالمين)
 و قال (يا موسى هل واليتك و ابا او هل عاديت لى عدوا) يعنى حقت
 دوست و دشمنه دشمن اولمى حقه راجع اولور عمل خاص در
 اعمال باقى ايسه عاملك كنده راجعدر * عيب كس با او نمى بايد نمود
 * زانكه نبود هيچ لى بى غدود * عيب نمودك مفعولى و نمود بايدك
 فاعليدر زير نمودن معناسنه در و بانموده متعلقدر و بعد الجملة
 مستأنفه اولور زانكه زان سبب كه ديمكدر كه مابعدنده جمله اكاه صفتدر
 هيچ لى نبودك فاعلى و بى غدود اكاه متعلقدر (غدود غين معجه نك
 ضميله غده نك جمعدر غوم غه نك جمعى اولديغى كى) غده لىم ايچنده
 بك نسنه در كه تركيده بزديرل اكلى مكروه در سائر مفردات ظاهر در
 شوقدر واردر كه لى ده يا زانده در و وحدت ايچون اولمى دى جا زدر
 (معناى بيت) بودر كه كسه نك عيبنى اكاه يعنى كنده كوسترمك
 و سنك شويلا عيبك و سبب نقصانك واردر ديمك كر كز زير اهيچ ارات
 و يا هيچ برات بزديد كارى نسنه سز اولماز پس بزي طرح ايدوب
 لى اكل ايتدكلى كى سندن عيبى ترك و ستر ايدوب و هنر و خصمت
 حسنه به نظر ايله زير ديمش لردر كه اى الرجال المهدب يعنى خلقك
 قنغيسى منقح و عيب سندن خالص و خالى در همان عييله قبول ايتمك
 كر كدر پس بو كلام عيبى غده به و هنرى لىم تشبيهى متضمندر
 و كسه نك عيبنى كورمك و سويلك منهيدر مكر كه سويلدوى تعيب
 طريقيله اوليوب ارشاد و اخلاقى اصلاح معناسنه اوله * از خدا
 خواه انچه خواهى اى پسر * نيست در دست خلائق نفع و ضرر *
 آنچه آن چيز كه ديمكدر كه مقدم اولان خواهك مفعول صرى
 و از خدا غير صرى در و خواهى جمله سى چيزه صفتدر نفع

نيستك فاعليدر عربى ايله تقديرى لىس فى يد الخلائق نفع و ضرر
 ديمكدر و نيست نى جنس ايچون اولان لامعنا سنده اولمى
 جا زدر بو صورتده نفع منصوب اولوب تقديرى لانفع ولا ضرر
 ديمك اولور خلائق خليفه نك جمعدر ناس معناسنه بقیه مفردات
 ظاهر در (معناى بيت) بودر كه اى پسر هر نه حاجتك
 و اريسه خداى غنى دن طلب ايله كه حصوله كله زير خلقك النسيه
 نفع و ضرر يوقدر بلكه نافع و ضار الله تعالى در يعنى منفعت
 و مضرتده تاثير خدا نكدر و خلقك جمله سى (يا ايها الناس انتم الفقراء
 الى الله) موجبجه باب حقت محتاج ليدر پس حاجتكى اصالة
 اول باب عرض ايله و بعد قطبه توجه ايله و انك رو حايثندن
 استمداد ايله كه قطب مظهر صفات الهيه و خصوصا مظهر قدر در
 و بعد مظهر اسم غنى اولان سلطان اعظم قيوسته وار باب الله اولمى
 قصديله زير سلطان دى غناسى جهتيلا و ظل حقيقت الهيه اولمى
 طريقيله سنك حاجتكى بتورمكه قادر در اذن الهى اولور سه سائر
 بونلر پايه سنده دكلدر در بوراده شيخ نانم قدس سره ضررى نعيم
 طريقيله الحاق ايندى و الامطلوب اولان منفعتدر مضرت دكل كويا
 ديمك اوله بلكه جلب منفعت و دفع مضرت ايتك استرسك دامن حقه
 يادش و كند يكه بر مضرت ايريش سه دى حقدن بيل منفعت كى
 غيره نسبت ايتكه كه آنده شرك خفى واردر والله الحفيظ * بنده كا ترا
 نيست ناصر جزاله * يارى از حق خواه و از غيرى نخواه *
 بنده كا زاده را لام جاره معناسنه در كه بنده كان نيستك مفعول
 غير صرى در ناصر فاعلدر جزا كه استثناء مفرعدر عربى ايله تقديرى
 لىس ناصر ناصر الا الله ديمكدر يارى خواهك مفعول صرى
 و از حق غير صرى در ايكنجى از نخواه متعلقدر و بعد الجملة خواه
 جمله سى اوزرنه معطوفدر و بو عطف معطوف عليه جمله سنى تا كدر
 ايچوندر بنده كان بنده نك جمعدر كه كاف بنده آخرنده اولان هاء
 غير ملفوظه دن بدل و آن ادات جمعدر و بقیه تفصيل بالاده در
 (بار معين و يارى معاونتدر پس يا مصدر يه در و بعضى نسخده از غيرش
 دوشمشدر) و نصرت دى يارى كى اعانتدر و ناصر ياردر غدى ده

یا زایده در غیری سوی معناسنه در جمعی اغیار کلور و بعضی تفاسیرده
 مینند ر که کلمه غیر اوچ وجه اوزرنه در اولکبسی مقابرت معناسنه در که
 فارسیه سی جز در قال تعالی (لتفتری علینا غیره) وایکجیبسی لا
 معناسنه در که فارسیه سی نادر قال تعالی (فن اضطر غیر باغ ولاعاد)
 و اوچجیبسی الا معناسنه در که فارسیه سی مکرر قال الله تعالی (فاوجدنا
 فیها غیر یت من المسلمین) (معنای یت) بود که قول را چون الله تعالی دن
 غیری ناصر و معین یوقدر که محل ضرورتده و خصوصاً اعداء اوزرنه
 نصرت و اعانت ایدر بناء علی هذا العاقی مولی الموالی دن طلب ایله
 زیرا ما عداسی اعانتدن عاجزدر والله المعین قال تعالی (ان ینصرکم الله
 فلا غالب لکم وان ینخذلکم فن ذالذی ینصرکم من بعده) *
 * هر که از قهر خدا ترسد بسی * بی کان از وی بترسد هر کسی *
 بعضی نسخده بی کان ترسد از وی هر کسی دوششدر اولکبسی اولی در
 بونک تقدیری هر کسی که ترسد از قهر خدا بسی بترسد بی کان از وی
 هر کسی دیمکدر بسی ترسد اوله و بی کان ثانی به قید در قهر اطفک
 ضدیدر یعنی غلبه و تذلیل و تسخیردر بسی ده یا اصلنده نسبت ایچوند
 بس باه عربی ایله نیچه و جوق و زیاده معناسنه در هر کسی ده یا وحدت
 ایچون و زایده اولغه دخی صالحدر (معنای یت) بود که هر کس که
 قهر الهی دن زیاده سبیله یعنی حقیقت خوفله خوف ایلیه که
 موارد خوفدن هیچ بر محله استعار خوف ایتمکدن خالی اولیه بی شک
 و شبهه هر کس او مقوله خائفدن خوف ایدر واکاسر فرودن منفک
 اولماز تنکم خلقه امان و برن مؤمنه خلق عالم دخی امان و برن نظر ایله
 اسده راکب اولانله و حضرت سلیمان علیه السلام که نوجهله تسخیر
 جن ایتمشدی اشته خوف کرچه وصف کونی در که حقه مضاف اولماز
 و لکن حقه مضاف اولان کسه حقت اسما سبیله قائم اولور که از جمله
 اسم قهار و مرید و مقتدر و قهار و جبار و منتقم و مذل در فافهم
 * از بدی گفتن زبان را هر که بست * کرد شیطان لعین را زبردست *
 از بسته متعلقدر و زبان انک مفعولی در و بعد الجملة هر که به صفتدر
 تقدیری هر کسی که بست زبان را از بدی دیمکدر که هر کسی مبتدا
 و مصرع ثانی جمله سی خبردر کردک تختنده فاعلی هر کسی در

شیطان مفعول اول و زبردست مفعول ثانی در بدی ده اولان یا زایده در
 بدی بر امردر مقابل نیکدر که ایودر (لعین بمعنی الملعون طرید بمعنی المطرود
 اولدینی کبی مقصود رجعتدن دور اولدیفیدر) (معنای یت) بود که
 هر کس که لسانی شرعاً و عقلاً قبیح اولان سوزی سو یلمکدن بغلدی
 و أغرتک آچوب سو یلمدی شیطان لعینی الی التنده ایلدی یعنی زبون
 و مغلوب قیلدی و الا شیطان اکا غالب اولدی یس دلی تختندن و کلام
 ردی دن حفظ و ضبط ایدن شیطان غالب کلدی زیرا شیطانک اضلال
 و ازلالی یا قلب یوزندن در که و سوسه سی ایله اعتقاد فاسده و ظنون
 و شکو که ایغاع ایدر و یا لسان یوزنددر که منکرات سو یلمدرو یا ارکان
 یوزنددر که سیئات اشلدرو لسان و ارکان سالم اولمق حسن
 اعتقاد دندر و لسان کرچه قلیل الجرمدر و لکن کثیر الجرمدر پس
 حفظ اسانده ملامت و سد باب معصیت وارددر و الله الحفیظ
 * کس نیاید پنج چیز از پنج کس * یادگیر از ناصح خود این نفس *
 کس نکره اولغله مقامنه کوره عموم افاده ایدر نمره خیر من جراده کبی
 پس کس مبتدا و نیاید جمله سی خبردر نیایدک فاعلی تختنده و پنج
 مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر یاد مابعدک مفعولی و این دخی
 یادک مفعولیدر و لکن یادگیر لسان عربی ده احفظ واضبط معناسنه
 مستعمل اولغله این نفس یادگیرک مفعولیدر دیمک دخی و جهدر
 ناصح بالاده ذکر اولندی (نفس فانک ففحیله آغزدن داخل و خارج
 اولان ریجدر و لکن ایکی جسمک تصادمی سبیلله نموج عارض
 اولسه صوت و صوته دخی کیفیت مخصوصه عارض اولسه
 حرف دیزل اشته سوزه نفس دیدک لرینک اصلی بودر که اصلی اعتباریله
 اطلاقدر (معنای یت) بودر که هیچ برکسه بش نسته بی بش کسه دن
 بولماز یعنی اول بش کسه ده اول بش خصلت اولماز و مأمول دکلدر
 کندی ناصح و واعظکدن بونفسی یعنی بوسوزی از برایله و خاطرکدن
 چقرمه مقصود دیمکدر که بزم سوزمز سکا نصیحت طریقیله در
 و بوخصوصه قلبمزد غل و غش یوقدر بناء علی هذا نفس حقددر
 دیوب سوزطوترسک منتفع اولورسن * نیست اول دوستی اندر ملوک
 * این سخن باورکن از اهل سلوک * اول مبتدا دوستی بحسب المعنی

نیستک فاعلیدر وجهه سی مقدم خبر در اندر نیستی طرفدر نیست
مقدم خبر و دوستی مؤخر مبتدا اولوب بعد الجملة خبر اولفه مساع
یوقدر بوصورنده نیست مجرد رابطه وادات خبر اولور فافهم باور کن
یت سابقه یاد کبر کی در (عربیده اعتقد معناسنه اولحق این سخن
لفظی باور کن مجموعه مفعول اولور والا این باوره مفعولدر دوستی ده
یا مصدریه در اندر طرفدر در کی طرفدن مراد بو در که قلبلرنده
دوستلق راسخ دکادر دیکدر (باور مصدری باوریدن و باور کردن در
ایناغی معناسنه تصدیق کی) سلوک اصلنده رفتن ایله تعبیر اولمان
رفتار در که یوریمک و کتیکدر و سالک رنده در یعنی بروبحر ده
سیاحتدر وارباب حقائق عندنده رفتن مخصوص صدر که جهلندن علمه
واخلاق ذمیه دن جیده به و وجود مجازی دن وجود حقیقی به و بر
اسمدن براسمه و برنجیلدن برنجلی به و بر فعل مشروعدن بر فعله
و بر ترکدن بر ترک و بر فعلدن بر ترک و بر ترکدن بر فعله و بر مقامدن
بر مقامه سفر و حرکت معنویه در که بمقوله سالک اهل سلوک دیو
شهرت بولمشلردر اگر چه دشمنلری چوق و قطع طریق صد دنده
اولان ارباب انکار و حرا بیان حددن ارتوقدر (معنای یت) بودر که
اول بش نسنه نک اولی بودر که سلاطین و ملوکده دوستلق یوقدر
یعنی قلبلرنده صداقتلری راسخ دکادر بلکه ادنی بهانه ایله صداقتی
عداونه تبدیل ایدر و وعد و عهدلرنه طور محبوب لا وفاء لملوک و فقیحه
عذر و تقصیر عهد اتمک شانلرنندر اهل سلوکدن بو کلامه اعتقاد ایله
یعنی خواص ناس سکا بوسوزی عین البقین دن سویلرل پس بومعنايه
ایناغی اولماز نظر ایله که انبیا و اولیایه نلر ایتدیلرونه اذیت و جفا
ایلدیلر که قلم و لسانه کلز * سفلر را بامرؤت ننکری * هیچ بدخوبی
نیابد مهتری * بعض نسنده سفلکاترا دوشمشدر سفلر نک جمعی
اولق اوزره سفلر ننکری نک مفعول صریحی و بامرؤت غیر صریحدر
مهتری نیابد نک مفعولی و بدخوبی فاعلیدر مصراع ثانی جمله
سفلر و مضمونی دخی ماقبلندن منقطعدر (سفلر ضمه و کسر له
هر نسنه نک کنندی جنسندن بد کوهر اولانه دیرل و بخیل و بدون
همت در آخرنده همزه یاء زائده به بدلدر اصلنده عربی در کسر له

و فتح و سکون فائله اسافل ناس معناسنه (مرؤت فصیحی همزه ایله در
کشی لك معناسنه هر عدن در که کشی و انسانیت دخی دیرلر و لسان
ترکده آدمک دیمک دخی شایعدر (ننکری فعل مضارع مخاطب
منفی در اصلنده ننکری در نونک کسر یله نون نافیله ادخال اولندقدنه
ضرورت و زنیچون اسکان اولندی مصدری ننکستن در باقی معناسنه
نظر و التفات کی مضارعنده سین حذف اولنوب ننکرد و ننکرنده دیرلر
نکاه کردن دخی ننکستن معناسنه در (بدخوبی ده یاء ثانیه وحدت
ایچوندر وزائده اولق دخی جائزدر) نیابد فعل مضارع منفی در
یاء مثباتک تقدیمی و باء موحدنه نک تأخیر یله مصدری یافتن در
بولق معناسنه مضارعنده فایله قلب اولنوب نیابد دیرلر (مهتری
اولو اقدردر یا یا مصدریه در (معنای یت) بودر که دخی و بخیل
و بد کوهره مرؤت ایله نظر ایله سن یعنی برکشیلکی و بر اطف و کرمی
اولور دیو بو وجهله انک جانننه باقیه سن زیبا بد اصل و بخیلندن
بو مقوله ایلوک صادر اولماز پس (لقد انزلت حاجاتی بو ادغیر ذی زرع
موجنبجه تخم املی شوره زاره صاچش اولور سن وفائده بولماز
نهی دست قالور سن و دخی هیچ برید خوی اولوق بولماز و خلق
اراسنده اهل عزت و حرمت اولماز پس بدخوی آدم اولور دیمه
وامید ایله اشته بویکی مصراعک هر بری پنج چیزدن بر ماده به
اشارت اولمش اولور * هر که برمال کسان دارد حسد * بوی رخت
درد ماغش کی رسد * بعض نسنده بوی راحت دوشمشدر اولکبسی
اصحدر تقدیری هر کسی که دارد حسد برمال کسان کی رسد بوی
رحمت درد ماغش دیمکدر بر حسده متعلقدر حسد داردک مفعولیدر
بعد الجملة هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا در بوی رسدک فاعلی
ودر اکا طرفدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر (کسان کسک جمعیدر
کسنه و کشی معناسنه مقصود مفعول اولان کسه لدر) حسد بالاده
محرر در (بوی قو خودر عرب رایحه دیر) دماغ کاب وزنی اوزرنه
مخ الرأس در که ترک بینی دیرام الدماغ بر جلد رفیق در که بینی انک
ایچنده در دماغی کسر ایتکدر صکره بطریق الاستعاره غیری
موضعه دخی استعمال اولندی مثلاً حجت دامغه دیرلر دعوائی باطله نک

دماغی کسر ایدیی یعنی ابطال و ازله ایدیی معناسنه و فی التزیل (بل
نقدن بالحق علی الباطل فیدفعه) ای یکسر دماغه (معنای بیت) بودر که
هرکسه که کسه لک یعنی ارباب غنادن اولان خلقک مالی اوزرنه
حسد ایلنه و انک زوانی و کندنه حصولی استه به بومقوله کشی نک
دماغه رحت قو خوسی جن ایریشور یعنی ایرشمن و رحت بولماز
زیرا الله تعالی نک حکمنه اعتراض ایش اولور که فی الحقیقه کفر در
و یا خود را بجهت رحت شمش ایتمز زیرا در د حسدله دردناک اولان کسدنوجهله
مستریخ اولور و لیل و نهار بجهت د کله نور پس انسان بومقوله اوصافدن
نفسی ترکیه ایتمه د کجه آسوده اولماز انکی چون سلیم الصدر اولنلر دارین ده
سالم و عند الله مقبولنر * انکه کذا بست و میگوید دروغ * نیست
اورا در وفاداری فروغ * تقدیری آن کسی که او کذا بست دیمکر که
او مبتدا و کذاب خبر و بعد الجملة ان کسی به صفتدر که آن کسی مبتدا در
و میگوید دروغ جمله سی فعلیه بی اسمیه اوزرنه عطف قبیلندندر
اگر چه بلاغته مناسب د کلدن و جائزدر که و او میگوید تقدیرنده اوله
بو صورتده اسمیه اولور فروغ نیستک بحسب المعنی فاعلیدر و اوراده
را لام جاره معناسنه اولمغه فروغه متعلق اولور کذاب صیغه مبالغه در که
مواد کثیرده کذب اشارتدر پس مبالغه کذب متعلق اعتباریه او اور
بو صورتده میگوید بطریق المبالغه استمراره محمول اولور (دروغ کذبدر که
واقع مطابق اولیان سوزی سوبیلکدر) وفاداریده اولان یا مصدریه در
وفادار وصف ترکیبی در اصلنده دارنده وفاد و فای حفظ ایدیی
وصفلیبی معناسنه و فاعدر و نقض عهد ایتماک در (فروغ شعله که
ترك اشق و آیدنلق دیرلر بوراده مراد اثر در) (معنای بیت) بودر که اول
کسه که کذاب در و علی الاستمرار یلان سوبیلر اول کسه ایچون
وفادارلقده شعله و اثر یوقدر زیرا کذاب اولان کسه وعدنه طور من
ودائما نقض عهد ایدر پس اومقوله نک وعد وعهد و پیماننه اعتماد
ایتماک کرکدر و او یله کسه یار وفادار اولماز بناء علی هذا صحبنددن
و دوسلفنددن حذر لازمدر و حدیثه کلور که برکسه دین قرن داشته
برسنه وعد ایدوب نیتده وفا ایتماک اولسه فاما عائق و مانع حسبیهله
و فایده مه اکا کناه اولماز

* * در بیان اهل سعادت گوید * *

* هر کراسه کار عادت باشدش * در جهان بخت و سعادت باشدش *
بو نک تقدیری هر کسی که باشدش اوراسه کار عادت باشدش بخت
و سعادت در جهان دیمکدر پس اورا فی الحقیقه خمیر غائبدن یعنی
شین دن بدادر سه کار باشدک فاعلی و شین مفعول اولی و عادت
تانیسی و بعد الجملة هر کسی به صفتدر و هر کسی مبتدا در و بخت
و سعادت ایکنجی باشدک فاعلی و شین مفعولی و در انک ظرفیدر
و بعد الجملة مبتدایه خبردر (سه اوچدر ثلثه معناسنه آخرنده ها
سینک فتحه سه علامت اولمغه تلفظ اولماز وسین دخی فتحه
صریحه ایلله تلفظ اولنوب کسره جاننه اماله و بلکه اکثر یا اشباع
اولنوب یا لله تلفظ اولنور و بوراده سلاست بواشباعله حاصلدر
(عادت خلقک معاوده ایلنوب اوزرنه مستمر اولدفلری نسننددر نتکم
بالاده تفصیل اولندی) بخت دولت و طالع سعادت شقاوت و نحوستک
ضدیدر یعنی امور آلهیه نک انسانه نیل خیر اوزرنه معاوتی در
(معنای بیت) بودر که هرکسه که اوج کارا کا عادت اوله دنیاده
اکا دولت و سعادت حاصل اولور یعنی دنیاده طالعی باشنده او اور
اول کارلر موفق اولدیفیچون و آخرنده دخی اجر عظیم بولوب سعادت
در جاتنه و صول بواور * تا تواند خیر بی منت کند * خویش را
مستوجب رحت کند * تا تواند عری ایلله مده دوام قدرته معناسنه
کندک ظرفی و خیر کندک مفعولیدر خویش ایکنجی کندک مفعول
اولی مستوجب تانیسی در (خیر شرک مقابلیدر امر مرغوب فیه در
(منت امتان معناسنه اسمدر که عد نعمتدر امتان ایسه مذمومدر
نتکم بالاده مفصلا شرح اولندی بعض نسخ ده چیز بی منت دیمش
جیم عجمی ایلله نشنه معناسنه غلطدر زیرا خیر بی منت شول ایلو کدر که
انده من واذی اولیه قال الله تعالی (لا تطلوا صدقاتکم بالین والاذی)
ولکن خیر چیز رسمنده اولمغه سهو ایدوب لفظ و معنایی تغییر ایتشلدر
(مستوجب اسم فاعل صیغه سی اوزرنه استیجابنددر لایق اولمق
معناسنه قال فی القاموس استوجبه استحققه) (معنای بیت) بودر که
قادر اولدقچه بی امتان خیر و حسنه ایلله و بوبهانیله کندنی مستحق

رحمت ایبه یعنی ایندیکی ایلوکده اگر امتنان واذیتی یوغبسه سزاوار
رحمت او اور والا بطلان عملدن ماعددا کسر خاطر ایتمکله سزاهر
غضب اکهی اولور پس امتناندن حذر کر کدر زیر فی الحقیقه معطی
وفعال الله تعالی در عبد آلت کیدر بوجهندن (بل الله یم علیکم)
موجبجه هر وجهله منت الله تعالی به مضافدر و سبجه ایله تعداد
تسیح و امشانی ایتک امتنان د کدر بلکه ضبط عدد ایچوندر فاعل
بذلک * دائما کر بیند او عیب کسان * در ملامت هیچ نکشاید زبان *
کر بیند او دائما عیب کسان تقدیرنده در که او بیندک فاعلی و دائما
ظرفی و عیب مفعولی و بعد الجملة فعل شرطدر در نکشایدک ظرفی
و نکشایدک فاعلی تحتیده اوضمیری و مفعولی زبان و بعد الجملة جزاء
شرطدر (عیب اول نسنه در که برشی انکله مقرر نقص اولور انسانده
و غیریده جاری در (ملامت خوارلق یعنی ذم ایتک و باشه قاقوب
طعن و تشنیع ایتک (معنای یت) بودر که اگر اول کسه دائما خلقک
عیب و نقصاتی کوره ملامتده هیچ زیان آچیه یعنی اغزن اچوب دل
اوزاتیه و تعیب ایدوب حقیقه بد سو یلیه و سترایلیه پس اغزن اچقدن
مراد دل اوزاتقی اولمغله آچغی زبانه قیلدی مع هذا دهان دیسه دخی
وزنه خلل کلزدی و بونده رمز وارد در که لبر زبانی حفظ ایچوندر کویا
طویل اللسان اولان کسه بی اب و پی دهان کیدر انکچون محل ذمده
اغزی آچق دیرلر بناء علی هذا اسم ستارله اتصاف لازمدر فافهم
* هر کرایی براه ناصواب * سر بر اهش آرتایابی ثواب * تقدیری هر کسی که
بیی اورا دیمکدر که اورا بیی نک مفعولی و براه اکا ظرفدر و بعد الجملة
هر کسی به صفتدر که هر کسی مبتدا در ناصواب راهک صفتدر آر
امر حاضر در مصدری آوردن در و اوک فتحیه کتور مک معنای مضرار عنده
رایه فتحه حرکت و یروب آورد و آورنده دیرلر و کاه اولور که کثرت
استعمالدن اوتوری تخفیف و اوای حذف ایدوب ارد وارنده دیرلر
پس اولکینک امری اور و ایکنجینک ار کلور و سرارک مفعولی و بر اهش
انک ظرفدر و راهش ده اولان شین سره قیددر سرش براه ار دیمکدر
و بعضی نسخده سریرینه رو کلشدر مالی بر در ثواب یابی نک مفعولدر
و بعد الجملة تعلیلیه در ناصواب خطا دیمکدر زیرا نانی ایچوندر

عربی ده لبس کبی دکل معنایه پس ناصواب دیمک صواب دکل بلکه
خطادر معنایه اولور (ثواب عمل صالح مقابله سنده اولان جزادر
و جزاء خیره ثواب دیمک ایکی معنایه در اولکبسی بودر که ثواب مستحق
جانبینه ثوران و مجله ایدر یقال ثاب الی الشیء اذا اثار الیه بالعجالة
ایکنجیبسی بودر که اصل ثوب بر نسنه حالت اولاسنه رجوعدر یقال
ثاب فلان الی داره کویا ثواب عملک عینی در که اکار رجوع ایدر قال تعالی
(فی عمل مثقال ذرة خیرا یره) یعنی عمل خیره جزاسنی برعد ایدوب
عملی کور دیدی مع هذا کور دیکی تمک ثوابی در نفس عن دکل
ولباسه ثوب دیندی زیرا غزل که اصکر دکلری ایتک در انکچون
تقدیر اولنان حاتدر رجوع ایتشدر که ثوب اولمقدر (معنای یت) بودر که
هر کبسی که راه خطاده کوره سن کرک خطاء ظاهر و کرک خطاء باطن
سن انک باشی و یوزنی طریق صوابه کتور و طوغری یوله دوندر خطاء
ظاهر اعمی و کراهک خطاسی کبی و خطاء باطن سوء اعتقاد و عمل
وظنون و شکوک و وقوع کبی که بومقوله بی طریق مستقیمه ارشاد ایتک
افاضل اعمالدن در که اعمی و ضالی ارشادک فوقنده در زیرادینه متعلقدر
وفی الحدیث (یا علی لان یهدی الله بک رجلا خیرک من حرا النعم) یعنی
الله تعالی نک بر کسبه بی سنک یوز کدن هدایتی عند العرب مقبول اولان
شتر سپید رنگی تصدقدن خیر اودر زیر تصدقده اولان ثواب کندی
نفسکه راجع اولان کالدر هدایت ایسه تکمیل غیر بایندندر که خیر
متعدی و صفت خواص بشردر * زحمت خودر از مردم دور دار *
بار خود بر کس میفکن زینهار * دور دارک مفعول اولی و زحمت ثانسی
و جار و مجرور دوره متعلقدر و جا زدر که دور دارک مجموعی عربی ده
بعد معنایه اوله تبعیددن که اوراق طو تمقدر بوضو رتده مفعول بر
اولور که زحمتدر بار میفکنک مفعولی و برا کاتعلقدر (زحمت زاء هوزایله
غلبه و تضییق نتکم اثرده کلور از حجة رجوة یعنی نمازده ازدحام ایتک
ودوش بدوش اولمق رجندر که بنیان مرصوص اولمغله شیطان انلره
فرجه بوله مز و بویله ازدحامه نوعا ثقلت و شدت لازم کلکله زحمت
معنای لازمی ده استعمال اولندی (بار باء موحده ایله یوکدر جل کبی پس
بار زحمتی تفسیر کیدر زیرا بارک شانی ثقیل اولمقدر و بوندن فعل ثقیلی

بار کرانه تشبیه لازم کاور (میکنن نهی حاضر اصلند مدافکن در
همزه ایله دفع ثقلت ایچون همزه یایه قلب اولغند در مصدری
افکنندن در براق معناسنه (زینهار یا ئله و یاسرزینهار کلمه تنزیه
ورد عدد کلا معناسنه و د قانقده کاور که زینهارک اصل معناسی
صافن در اما و صبت و سپارش محلنده تا کید ایچون استعمال اولنور
(معنای بیت) بودر که کندی ثقلتی و کندی که شاق اولان ایشی
خلقدن اراق طوت صافن کندی باری کسه نک اوزرنه براقه بلکه
غیرک یوکنی کندی اوزرنه آل که کان انسان بونده در الحاصل سن
غیریدن اولی دکل سن که غیر یوکنی چکه بلکه غیرله نفس واحده
کبی سن پس مایه فضلدن حصه مند ایستک سن غیرک مؤنثی
چک و عباد اللهک باری تخفیف ایله

* * در بیان رستکاری گوید * *

* کرهمی خواهی که باشی رستکار * رخ مگردان ای برادر از سه کار *
رستکار باشی نک مفعولی و باشی جمله سی دخی خواهی نک و خواهی
جمله سی دخی فعل شرطدر و رخ مگردانک مفعولی و از اکا متعلقدر
و بعد الجمله جزاء شرطدر رستکار اصلند رسته در که اسم مفعولدر
قورتمش و خلاص اولش معناسنه آخرنده کارکاف عجمی ایله ادات
نهی حاضر در مصدری گردانیدند و دوند رمک معناسنه تحویل
کبی سه کار اولان کارکاف عربی ایله درایش سه مفصلامرو
ایتدی (معنای بیت) بودر که ای برادر دنیا و آخرتده اهل نجاتدن
اولق درلرک اوج گردن یوزکی دوند رمه و انلرله عمل ایله بواوچ کار
سنک دست قهردن سبب نجات و باعث خلاصکردن فافهم
* اولادیدن بود حکم قضاش * بعد از آن جستن بجان و دل رضاش *
اول مبتدا الف وصلی لاجل الضروره وقف مجراسته اجرا ایچوندر
دیدن بودن فاعلی حکم دیدنک مفعولدر بعد الجمله خبردر حکم
قضایه و قضایه مضاف و شین ضمیر غایبدر که الله تعالی یه راجعدر
بعد جسته ظرف و جار و مجرور اکا متعلقدر رضاش نک مفعولدر
(دیدن کورمکدر بوراده می در ویت غلبه در که معرفتدر) (قضا
صفت آلهیه در که حکم ازلی و ارادت قطعیه در که برنسنه نک

وجودنی ایجاب ایتشد در زیر امراد حق ارادتدن تخلف ایتز و اول
قضایک حکمی و مقتضای تسلیم و انقیاد و حقندن اولدیغن ادراک
ایدوب و موجبی اوزره جریاندر کما قال تعالی (ان الدین عند الله الاسلام
ای الاسلام و یا خود حکم قضایمضی نک وجودی در که دفعنه چاره
یوقدر کما قال تعالی (والله یحکم لامعقب الحکمه) و قال تعالی (واذا
اراد الله بقوم سوء فلا مرد له) رضا ترک السخط و خشنود لقدر
(معنای بیت) بودر که اول الله تعالی نک حکم قضایمضی نک و انک
اوزرنه جاری اولوب حل و مرده انقیاد کوسترمکدر بوندن صکره
جان و دل ایله رضاسنی طلب ایتکدر یعنی اسباب رضایه تشبث ایدوب
رضی الله عنهم و رضوا عنه زمره سندن اولقدر زیر اطلب رضا بالکز
لسانله اولماز بلکه فعلال دخی مأمور اولدیغی برده ثابت اولق کرکدر
ولکن مصراع اولک مضمونی بوندن اشد در زیر آمنت بالله و بالقدر
خیره و شره دیمک کیفایت ایلز بلکه مر قضایاده حکم قضایه تسلیم
ایتمکله اولور بوایسسه اکامل ناس حابیدر که لطف و قهرده حالری
برابر در عوام ناس ایسه جزع و اعتراض و تشکی دن خالی دکلردر
* چیست سیوم دور بودن از جفا * هر که دارد این بود اهل صفا *
چیت مقدم خبر سیوم مؤخر مبتدا در دور بودنک مفعولی و بودن
مبتدا محذوفه خبردر که جمله سی سوال جوابدر تقدیری آن بودن
دور دیمکدر از دوره متعلقدر این داردک مفعولی و بعد الجمله
هر که یه صفتدر و هر که هر کسی که تقدیر یله مبتدا در اهل صفا بودنک
مفعولی و بعد الجمله خبردر (چیت اصلند چء است در نیست اصلند
نه است اولدیغی کبی چء ده هاء غیر ملفوظه دن یاء ملفوظه بدل
اولوب حذف همزه ایله چیست دندلی تنکمه نه ده هایه ابدال اولتوب
نونک فتحه سی کسره یه تحویل و تخفیف حذف همزه یله نیست دندلی
(سوم اوچچی دیمکدر اصلند بلا یاء در و لکن سلاست و زنجیون
کسره دن یا اشباع اولنور) (جفا جفوتدن در غلظت و سوء معامله
معناسنه) (این جفادن دور اولغنه اشارتدر یوخسه سبق ایدن اوچ
نسنه دکل) (صفا صغوتدن در که برنسنه شویدن خانص اولقدر غسل
شمعدن مصفی اولدیغی کبی) (معنای بیت) بودر که اوچنجی ندر

کسیه جفا نیکدن و غلظت له معامله دن دور و بعد اولمقدر و بوند.
 الله تعالى به و رسول الله صلى الله عليه وسلم اذی و جفا دخی داخلدر که
 کتاب و سبتک حکمندن خروج و تعظیمی بخل اولور ایشده بوانمقدر
 و هر کسیه که بومندان یعنی جفادن دور اولمخی طوته و اهل جفا اولمیه
 اول کسیه اهل صفا اولور یعنی غلظت و کد و رتدن آینه سی پاک او اوب
 عکس انوارا آئینه ایله تابناک اولمغه سزاوار اولور فافهم فاعمل بذلك
 * هر که دارد دانش و عقل و تمیز * جز برای حق نبخشید هیچ چیز * جز
 استثناء مفرغدر تقدیری نبخشید هیچ چیز از چیزها الا برای حق دیمکدر
 و بواسطه مستثنی علی حسب العوامل معربدر بوراده مفعول واقع
 اولمدر ماضی بت الازید اکی تمیز اصلنده تمیز در ایکی یا ئله تکم بالاده
 مفصلدر نبخشید در مضارع منفی در مصدری بخشیدن بغشلق معناسنه
 (معنای بیت) بودر که هر کسیه که علم و عقل و ادراک طوتر یعنی بوقوتلرو
 ملکه لر آنده موجود در برنسنه بغشلق و کسیه اعطا ایتمز الاحق ایچون
 و رضاسنی تحصیلدن او توری بغشلق و بر یعنی عطاسی غرض نفسانی
 ایله مشوب دکل بلکه محضارضاء حق ایچوندر زیر مؤمن مخلعک حالی
 بودر یو خسر یا و نفاق دکلدر و الا اتفاق باطل اولور بوراده ناظم قدس
 سره ایکی نسنه ذکر ایتدی بری بودر که دانش و عقل و تمیزک میاتی جمع
 ایتدی زیر الرالنده تفاوت وارددر که تمیز عقلک اثریدر نفس عقل دکلدر
 و علم دخی عقلدن حاصلدر انکیچون احقرده علم اولماز بلکه جهل اولور
 پس امور ثلثه مذکور کمال انسانی به دالدر و کاملدن اگر اتفاقده و اگر
 غیریده ناقص ایش کلز و بری دخی بودر که چیزی تعمیم ایلدی زیر کلام
 اتفاق خلوصله ایتمکده در اتفاق اولمان هر نه اولور سه اولسون یعنی
 حلالدن اولدقدن صکره جله سی جائز و مشروعدر اگر چه مشروع عاده
 تفاوت دخی وارددر مثلا صوغان و صار مساق مطعومات لذیذده کی
 دکلدر پس اتفاقده دخی تفاوت وارددر اتفاقک محلنده تفاوت اولدیخی
 کی زیر ابوین ایله غیری و صالح ایله فاسق بر دکلدر نتکم قرأ نده
 کلور (یسألونک ماذا ینفون قل ما انفقتم من خیر فللوالدین والاقربین
 والیتامی والمساکین وابن السبیل) و فی الحدیث (لایأکل طعامک الا تقی)
 یعنی طعام حلالک نه اولور سه اولسون طعام و آکلی منقی کر کدر

کیم اولور سه اولسون فافهم جدا * صدقه کالوده باشد باز یا *
 * بی بودن خیر قبول خدا * صدقه مبتدا و که رابطه و آلوده
 با عدل مفعولی و یا آلوده به متعلقدر و بعد الجملة صدقیه صفتدر آن
 خبر بود فاعلی و قبول مفعولی و بعد الجملة خبر مبتدادر (صدقه
 شول عطیه در که نکلله الله تعالی دن ثواب مطلوب اوله ولكن
 صدقک بر معناسی دخی شدت اولمغه صدقه شدت و قهرله اعطا
 اولمان نسنه در زیر نفس بخل اوزرنه مجبوله در که و یردیکی نسنه بی
 طیب خاطرله و برمن مکر که ترکیه اولند بوراده صدقه لاجل الضروره
 دالک سکونیه او قنور (کالوده اصلنده که آلوده در و زنیچون حذف
 و درج اولمدر آلوده ماضیدن قسمدر بولاشمش معناسنه مصدری
 آلودن در که بولاشمقدر مستقبلنده و او الفه مقلوب و ما بعدنده بر یا
 زیاده سیله آلاید و آلاینه دیرلر بولاشور و بولاشیمی معناسنه (ریا
 عملی خلقه کو سترمک یعنی اخلاصی قویوب حقک غیر بی ملاحظه
 ایتمک نتکم بالاده تفصیل اولمدر (خیر شرک ضد یدر که مرغوب فیه
 اولان شی در بعض نسخ ده چیز دوشمشدر جیم عجمینک کسر یله
 نسنه معناسنه و لکن نتخمقدر زیرا صدقه خیر مقوله سندندر که
 جعی خیر کلور چیز اعددر (معنای بیت) بودر که صدقه و یا خود
 بر صدقه که ریا و سعه ایله آلوده اوله اول خیر حق مقبول خدا اولور
 یعنی اولماز پس استغهام انکاری اولور و او مقوله اغراض نفسانیه ایله
 مشوب اولان نسنه خیر دیمک صورتی و یا صاحبک زعی حسیه در
 نتکم قرأ نده کلور (لم یبالوا خیرا) و لا خیر اولمقدن عری و قبولدن
 بری در زیر الله تعالی پاک قبول ایدر ملوثی دکل نتکم آیات و احادیث
 انکله مشحونه در * کر عمل خالص نباشد همچوزر * قلب را ناقد
 نباید در نظر * تقدیری کر نباشد عمل خالص همچوزر دیمکدر که
 عمل نباشد ک فاعلی و خالص مفعولی و همچو خلوصی تشبیه در
 و بعد الجملة فعل شرطدر ناقد نیاید ک فاعلی و قلب مفعولی و دراکا
 ظرفدر و بعد الجملة جزاء شرطدر (قلب یکمزاحفه در زیر اطر یقندن
 قلب و تحویل اولمدر و اکا ناسره دخی دیرلر (ناقد نقددندر که
 دراهم و غیر بی تمیز ایتمکدر پس ناقد و نقاد تمیز ایدیچی و انتقاد جیاد

وزیوفی بری برندن تمیز ایدوب ایوسن اختیار ایلکدر (معنای بیت)
بودر که اگر عمل خاص التور کبی غشدرن خالص اولیه قلب و غشوش
اولش اولور ناقد و صراف ایسه او مقوله قلبی نظره کتور مز و قبول
ایتمز و حدیثه کلور (واخاص العمل فان الناقد بصیر) یعنی الله تعالی
بصیردر که ناقد دراهم و دنانیر نوجهله رائج و قلبی بری برندن تمیز
ایدوب رائج قبول و قلبی رد ایدرسه الله تعالی دخی بوم قیامتده عملک
خالص و غیر خالصنی تمیز ایدوب کندی ذاتیچون اولان عمل خالص
وصالحی اخذ و ماعداسن طرح ایدر پس ربائله اولان عمل قبوله
قرین اولماز زیرا انده ملاحظه غیر شایه سی واردر و بلکه محضا
غیر ایچوندر والعیاذ بالله تعالی * تا توانکر باشی اندر روز کار *
نفس را از آرزو هاد و ردار * توانکر باشی نک مفعولی و اندر اکا ظرف
و بعد الجملة مصراع ثانی مضمونی تعلیلدر (دوردار بعد معناسنه در
تبعیددن و نفس انک مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر (توانکرده
توان کوچدر قدرت معناسنه توانکر قادر در زیر کر کاف عجمی ایله
جی معناسن افاده ایدر که انکله کلمه اسم فاعل معناسنه تحول ایدر
زرکر و کفشکر کبی که قیومجی و پاشمجبی در غنی به قدرت لازم کلمه
توانگری بای معناسنه استعمال ایدر بوراده معنای اصلبسی اوزرنه
مستعملدر که توانا دیمکدر کوچلو و قوت و قدرتلو معناسنه (باشی
فعل مضارع مخاطبدر مصدری باشیدندر اولوق معناسنه مضارعی
باشددر (نفسدن مراد نفس حیوانیه در آرزو و شهواتک مبدائدر
(آرزو دلکدر آرزومند آرزولی و مشتاق دیمکدر (معنای بیت) بودر که
تاروز کارده کوچلو و قوت و قدرتلو اوله سن نفس حیوانیه بی مشتھاسی
اولان نسنه لردن تبعید ایله یعنی قوت و قدرت اودر که نفسه غالب
اوله سن و دلدوکی نسنه مساعده ایتمه سن اگر بویله توانا اولور سن
پهلوان و بهادر سن والا ارسلان اولسک دخی روباه و خر کوشدن
اضعف سن زیرا اعتبار معنایه در صورته دکل

* * در صفت صدق و امانت و سخاوت گوید * *

* چار چیزست از کرامتهای حق * یاد دارش چون زمن کبری
سبق * چار چیز مبتدا و است معناده آخر مصراع قیددر که

از کرامتهای حقست دیمکدر جار و مجرور خبردر یاد دارش جزاء
مقدم و مابعدی شرط مؤخردر سبق کبری نک مفعولی و زمن اکا
متعلقدر (کرامتهای ده یا اضافه توسل ایچوندر زیر ماقبلی الف
ساکندر کرامتها کرامتک جمیدر کرامت انسانه علی وجه الکرام
اشلنن و یا اعطا اولان نسنه در کرامت مصطلحه بوندندر که اولپادن
بهریق خرق العاده صادر اولان نسنه در هواده اوچق و صودن
مرور ایتک و آتشد محترق اولماق و ادنالی کبی (یاد دارش ده شین
ضمیر غائب منصلدر که چار چیزه راجعه در (کبری کاف عجمی
کسره سیله مضارع مخاطبدر مصدری گرفتن در طوتمق در
مضارعنده یا زیاده سیله کبر و کبرنده دیرلر (سبق حرکت ایله درس
معناسنه مستعملدر ظاهر بودر که فعلدن منقولدر قبل و قال کبی زیرا
سبق حرکت ایله سابقه سبق مقابله سنده و یریلان اجرتدر که اکا جعل
دیرلر (سبق سکون بائله تقدم و احراز فضل معنانه در درسته ایسه
سبق و تقدم اعتبار اولور پس بواعتبارله سبق دیدیلر تقدم ایلدی
و کبری معناسنه فاعله (معنای بیت) بودر که درت نسنه الله تعالی نک
عباده کرامتدر که (مختص برجنه من یشاء) موجبده مراد
ایتدیکی قوائمه انکله اکرام ایلشددر سن اول درت نسنی از رایت
چونکه بدن درس طوته سن یعنی بدن بونسنه لری اخذ ایتد کد نصرکه
حفظ ایله و اکا کوره عمل قبل زیر مفید نسنه لردر * اولاً صدق
زباندر سخن * بعد ازان حفظ امانت فهم کن * اولاً مبتدا در
سابقا ذکر اولندیغی اوزره صدق زبان خبردر زبان تاء خطابه مضافدر
در صدقه ظرفدر بعد ازان دومین که عرب الثانی دیر انک یرینه در
و حفظ خبردر فهم کن کلمه سنک مفعولیدر و بعد الجملة استیاضیه
اولور که ماقبلنه تعلق یوقدر (بوراده سخن سنک فتحیه در مطابقت
کن دن اووری (امانت ضد خیانتدر انک حفظی ضبط و مراعاتدر که
ترک کو زتمکله تعبیر ایدر (فهم مخاطبک لفظندن معنایی تصوردر
یعنی قبله آتی ادراکدر (معنای بیت) بودر که اول درت نسنه نک
ولی سوزده صدق زبانکدر یعنی سوزی طوغری سوبلیه سن کذب
ایتمه سن و یا یلان قائمیه سن و خلط کذبندن در که مثلاً کلام عربی ده

واو برینه فاکتوره سن اکر غیرک کلامنی نقل ایدرسک والاصداق
اولمزنسن بوندن صکره حفظ امانتدر که خلاف شرعه امانتیده
تصرف کوسرمیه سن وامانات حق وعبدک عهده سندن کله سن
ایمدی فهم ایله عمل قیل زیرا فهم بوانمد بجه عمل درست اولمز * پس
سخا هست از کرامات آله * فضل حق دان کر نظر داری نگاه *
سخا مبتدا هست است معناسنه آخر مصراع قیددر که از کرامات
آلهست دیمکدر پس جار و مجرور خبر مبتدا در فضل داتک مفعولی
وبعد الجملة جزاء مقدم در نظر داری نک مفعول اولی و نگاه ثانیه
وبعد الجملة شرط مؤخر در پس بوراده بعده معناسنه در (نگاه
نوتک کسری و کاف عجمی ایله صغلی و بکلمک نگاه داشتن کنی که حفظ
ایتمکدر نگاهبان کورب کوزدیمی رقیب معناسنه پس نگاهبانده اولان
نگاه باقی معناسنه اولور معلوم اولاکه بوا یکی مصراعک بری
بشقه جمله و مضنون مستقلا در یوخسه بری برینه متصل و متداخلی
د کادر (معنای مصراع) اول بودر که بوندن صکره سخا و کرم
الله تعالی نک عبده کرامات سنیه سندن در یعنی سخنی اولان کسه
حقک اکرانه منزه اولمشدر که انک کرمی اکا ساری اوایوب اهل
کرم اولمشدر پس هر قوله بوکرامت و برلز بلکه اختصاص اکمیدر
و معنای مصراع ثانی بودر که اگر نظر و بصیرکی محفوظ طو ترسک اتی
حقدن مزید لطف بیل یعنی کشی چشمی نا محرمدن و نظری حرام
اولان نسبتله باقدن حفظ ایتمک حقک اکا فضل و احسان و زیاده
اکرامنددر که هر کسه مبسر اولماز سخا کی و دیمشدر که آلات لهوه
نظر ایتمک مکروه در بس خانه بیرون اولان کسه اکر زقاقده و اکر سوقده
کوزنی حفظ ایتملور اکر محرمدن و اکر مکروهدن زیرا مکروهه
نظر دخی حفظ نفسدن و معصیه داعی اولمقدن خالی د کادر
* تا توانی دور باش از سود خوار * زانکه هست از دشمنان کردکار *
تا توانی مابعدنه ظرفدر دور باش بعد نفسک دیمکدر مصراع ثانی نک
تقدیری زان سبب که از دشمنان کرد کارست دیمکدر که هست است
معناسنه ادات خبر در و جار و مجرور مبتداء محذوفه خبر اولوب
نقد الجملة سببه مستقلا در وزن سبب دور باشی تعلیلدر سود خوارده

رسم بلا الف اولمقدن زیرا اصلی خورنده سوددر که خوردن دیمکدر
اکل کی و لکن ایضاح قافیه ایچون الف ایله در سوم اولدی بس خاتک
ضمه سی فحیه اما له ایله و فتمق کر کدر سود خور فایده یچی یعنی معامله جی
و محترک که برسنه بی زیاده به بیع ایچون صغلی مع هذا خلقک اکا ضرورتی
واردر و اهل ربا و احتکارک اعداء حق و ملعون مطلق اولد قلمی فصله
ثابتدر قال تعالی (واحل الله البيع و حرم الربوا) و قال و من عاد اخی
الی الربوا (فاؤلئك اصحاب النار) و فی الحدیث (من احتکر فهو ملعون)
کرد کار کاف اول عربی و مکسور و کاف ثانی عجمیدر فعال معناسنه
نتکم بالاده تصحیح اولندی (معنای بیت) بودر که قادر اولد بجه
معامله جیدن یعنی اهل ربا دن و محترکدن نفسکی تبعید ایله و محبت
ایچون مجلسلر نه داخل اوله بلکه ملاقی اولسک سلام بله و یرمه اول
سبیدن که بونلر فعال لما یرید اولان الله تعالی نک اعدا سندن در و اعدایه
مقارن اولمقدن دوسته عداوت لازم کلور پس حذر ایتملور و بونده
وعید شدید واردر زیرا سود خواره مغارنت ده سوء حال بو اولیحق
سود خورک سوء حالی نیجه اولمق کر کدر بعض نسخده بو محمله بو بیت
دخی واقع اولمشدر * هر کرا حق داده باشد این چهار * باشد انکس
مؤمن پر هیز کار * و لکن ناظم قدس سره کر چه عنوان کلامده
دخی چار چیز دیدی فاما پنج چیز یازدی مکر که چار چیز ناسخندن
سپهو اوله (معنای بیت) بودر که هر کیمه که الله تعالی بودرت کرامتی
احسان ایتمش اوله اول کسه مؤمن متقی اولور پس پر هیز کار مؤمنک
صفتیدر یوخسه و او عاطفه ایله د کادر نتکم شرح صد دنده اولان
بعض بی مایه لک نسخدن زنده و غیریده و اوله واقع اولمشدر * پیش مردم
هر که رازت کرد فاش * همدم آن ایله باطل مباحش * بونک تقدیری
هر کسی که کرد فاش رازت پیش مردم مباحش همدم آن ایله باطل
دیمکدر و بو تقدیردن اعرابی ظاهر در کرد فاش مجموعی عربی ایله
افشی معناسنه در که ماضیدر (فاش منتشره معناسنه و اصلی فاشی
اولد یخی بالاده در) همدم همنفس و هم صحبت که هم موافقت ایچون
و دم نفسدر فتح فائله (ایلله عربیدر عجم ساده دل دیر سایم الصدر اغوز
معناسنه یعنی بون کسه که حرمانزاده لک بلز الدانور و لکن احق

و بی اندیشه و نازاش معنارنده استعمالی شایع در باطل مقابل حق در که
مقال و فعالده اولافسه شاملدر ابلهی باطل ایله وصف ابتدی زیر
کشف راز ایتک بلاهتده کاندندر که اومقوله به باطل دیرلر که حد
شرعدن خارجدر که شرعده حق وثابت اولیان نسته بی سویلر
وایشلر (معنای بیت) بودر که هر کسه که سنک راز کی خلق اوکنده
وناس یانده افشا ایدوب سویلر اول ایله باطل و آغزی اجفک
مصاحبی اوله زیر اهدم اودر که صاحب السر یعنی رازدار اوله
چونکه بومعنی مفقوددر بس اومقوله ایله صحبت ممنوعدر والا فضاحت
مؤدی اولور * هر که باشد مانع عشر روز کات * وانکه غافل وار بکزارد
صلات * بر حذر باش از چنان کس زینهار * تانباشی در جهات بسیار
زار * هر کسی که وانکسی که تقدیرنده در که نظارتی سبق ایتشدر
غافل وار مابعدنه قید در بر باشه و از حذر متعلقدر و باش جمله سی
هر کسی به خبردر زیر هر کسی عربیده کل شخص معناسنه مبتدادر که
هر لغظی کل افرادی معناسنه در تاجله سابقه امریه بی تعلیلدر
زار نباشی تک مفولیدر بسیار زاره قید در (مانع مقابلی معطی در
(عشر ضم عینله اون جزء دن بر جزء در که عجم ده یک دیر اونده بر
معناسنه بوراده مراد خارج ارضدن ویریلان رکوة عشوردر اگر
خارج سنه ده ایکی کره اولسه ایکی عشر و بر یعنی خارج تکرر
ایتدکه عشر دخی تکرر ایدر خراج وظیفه دیدکلی ایسه بویه دکادر
وخراج وظیفه وضع عمر رضی الله عنه اوزره سنه ده باعتبار از راعه
ذمتده واجب اولان شیء در (زکوة مالدن جزء معیندر که فقرایه
صرف اولور زکاء و نماء دندر زیرا اخراج زکاتله مال نامی و افزون
اولور و یا خود طهارت معناسنه در که زکات نفسی رذیله بخلدن
تظہیر ایدر (وارادات تشبیه در ولایت معناسنه کلور) بکزار
زاء هوز ایله مضارع مبتددر مصدری کزاردن در کاف عجمینسک
ضمیله ادا ایتک معناسنه ترک اوده مک دیر (صلوة لغتده دعا و شرعده
افعال مخصوصه وارکان معلومه دن عبارتدر که شرائط مخصوصه ایله
اوقات مقدره ده ادا اولور و صلوة رسول طلب تعظیم واستدعاء
رحمت مخصوصه دن عبارتدر معلوم اوله که صلوة وزکوة و حیوة

مصحف عثمانده واوله رسم اولمشدر پس قرآنده اکا اتباع اولور
و خارج قرآنده بلا و او یالکز الف ایله دخی رسم اولور خصوصاً
حال اضافت و تشبیه ده یالکز الف ایله رسم اولور دیوحریری
نص ایتشدر (حذر خوف معناسنه) چنان اصلنده چون آن در که
چون تشبیه ایچون و آن اسم اشارتدر (زینهار مر و رایتدی
بعد ذاییت اول بیت ثانی به مرهوند رانکچون بریره جمع اولاندی
معنای دو بیت) بودر که هر کس که عشر روز کات مانع اوله یعنی
(و آتو حقه بوم حصانه) موجب خراج ارضک حقنی محله و برمه
ودخی (و آتو زکوة) و فتجه حق فقرای اخراج ایلیسه و اول کسه که
غافل کی نماز اوده به یعنی شروط ظاهره و باطنه سن رعایت ایجاب
غافلانه نماز قله (وان تعبد والله کانت تراه فان لم تکن تراه فانه یراک)
مضمونندن بی خبر اوله اومقوله کسه دن حذر اوزرنه اول صاقن
تا که جهاند چوق نالان اولیه سن یعنی اگر احراز اوزرنه اولمازسک
و آنلره همدم اولورسک باشکه کلان درد و بلا اوجندن چوق اکثر سن
زیرا حقوق الله و حقوق عباد ایملر مضروب و منحوسلردر پس
انلره قرین اولان دخی انلر کی اولوب برکات عمر و رزق بولمیدیغندن
غیری سریان اخلاق ایله دخی مذموم و آخرتده معذب اولور
* * در صفت ترک خشم و قهر گوید * *

* در کذر از چهار خصلت زینهار * تا نسوزد مر ترا بسیار نار *
در کذر امر حاضر در مصدری کذشتن در که یکمک در مضارعنده
شین رایه قلب اولوب کذرد و کذارنده دینلور نسوزدک فاعلی نار
و مفعولی زادر مرزایددر (بسیار بخذ و فقه صفتدر که اول بخذ و ف نسوزدک
مفعول مطابق در عربی ایله تقدیری کیلا یخرقک النار احراقا کثیرا
دیگدر (نسوزد مضارع منفیدر مصدری سوختن در یانق و یا قدی
معنارنه که لازم و متعدی در مضارعنده خاء معجمه زایه قلب اولوب نسوزد
و سوزنده دیرلر نار حسیه و روحانیه شاملدر (حسیه جهنم و روحانیه
غم و الم و حسرت و ندامتدر) معنای بیت) بودر که درت خصلندن
کچ صاقن یانسه اوغرامه و صاحبی اوله تا که سنی صوری و معنوی
آتش چوق باقیسه یعنی اگر اول خصال رذیله دن یکمزد و آنی ترک

ایترسك چوق یتارسن وغم وحسرت آتشته دوشرسن * لذت عمرت
اگر باید بدهر * باش دائم بر حذر از خشم و قهر * عمرت ده تا خطاب
باید قیصر تقدیری اگر بایست لذت عمر بدهر دیمکدر پس لذت عمر
باید فاعلی و تا مفعولیدر دائم ظرفدر بر باشد و از حدره متعلقدر
(خشم فاعله فاضله که ارادت انتقام بچون دم قلبك غلبانی در
(معنای بیت) بود که اگر سکا دهر و زمانه لذت عمر کرکسه و حلاوتی
بولایم دیرسك دائم غضب و قهر دن حذر اوزر نه اول یعنی کسه بی
مفهور و مسخرایده بم وانتقام آلام دیوم اضطرب و بی حضور اوله زیرا
خشم و قهر ایتک وانتقام صد دنده اولق انسانه کدر ویر و زهرناک ایلر
پس لذت عمری نوجهله بواور بلکه وفی زهرله کذرایدر پس بومقوله
صفندن سلیم الصدر اولق کرکدر که دنیا و آخرتده صوری و معنوی
عذابدن خلاص نفسی بوصفندن ترکیه ایلر اولور * چون نکرده
خلق باخلق تورااست * کر بخوی مردمان سازی رواست * خلق
اول فتحله نکرده فاعلی رواست مفعولی و باخلق ضمله اکامه ملقدر
و بعد الجمله شرطدر بخوی سازی به متعلقدر که سازی فعل مخاطبدر
و بودخی بعد الجمله شرط ثانی در و (رواست بچون معناسته جزادر
و بعد الجمله شرط اولک جزا سیدر و جائزدر که روا جائز معناسته
مبتدا محذوف خبر اولوب جمله سی جزا اوله این رواست تقدیرنه زیرا
عربی و فارسیده شرط و جزا جمله قیلمنددر (معنای بیت) بود که
چونکه خلق عالم سنك خلق و خوبك ایلر راست و درست اریسه ل
بلکه سنك خوبك خلقدن منحرف اولار و سن خوبكله تیهافلاسن
پس کوردك زمانه اویمدی سن اوی زمانه به و فقیحه اگر مردملرك
و ناسك خوبی ایلر دوزیلوب قویلوب کند که برد وزن ویررسك
روا و جائز و بلکه محلیه کوره واجبدر و لکن بومعنی امور عامه به کوره
شرعه موافق اولان مواده در و الاخلاف شرع اوزره وعادت
قبیحه ده خلقك مزاجنه کوره یوریمك راست و روا کلددر اشته عوامه
کوره جهوره مخالفت ایتك قوت خطا دندر و خواصه کوره جهوره
مخالفت قوت صوابدندر زیرا عادات مطاعه ترك اولمده به راه صوابه
سلوك مبسر اولان * زانجه حاصل نیست دل خرسند دار * کوش

دل را جانب این پسند دار * تقدیری دارد دل خرسند زآن چه که
او حاصل نیست دیمکدر که دل دارك مفعول اولی و خرسند ثانسی
و حرف جر خرسنده متعلقدر و او مبتدا و حاصل نیستك مفعولیدر
زیرا نیست بوراده لبس معناسته در و بعد الجمله خبر و بعد الجمله که
رابطه سیله چیه صفتدر زیرا چه بوراده چیز معناسته در زآن ده زانك
کسره سی همزه نك حرکتی کاقل اولوب زانجه کلمه واحده کبی قلمشدر
(خرسند ضمله قانعدر کوش دل ایکنی دارك مفعول اولی و جانب
ثانیسی در (معنای بیت) بود که اول نیست که حالا حاصل و واقع
دکدر اندن قلبی قانع و راضی طوت یعنی ماضی به تأسف و مستقبل
ایچون توقع اینه بلکه موجودله اکتفا ایلر و قلبك قولاغنی بونصیحت
جانبیه طوت زیرا فائده لی نیست در قال تعالی (لکیلا تحزنوا علی
ما فاتکم ولا تنفروا بما آتاکم) و دیمشدر که ذره موجوده خیرمن دره
موجوده و مشهوردر که دیرلر ارنلر حاضره فلش دعایی و صوفی
ابن الوقتدر فاعرف * ای خلیفه تکیه بردوات مکن * یاد داراناصح
خود این سخن * اسکنر نسخده خلیفه برینه برادر واقع اولمشدر
انسیپ اولان خلیفه در که مراد سلطاندر زیرا سائر نسبتله دوات
کامله صاحبی در بر تکیه به متعلق و تکیه مفعول مکن در یاد دارك
مجموعی عربی ایلر احفظ معناسته در این مفعول صریحی و از غیر
صریحی در خلیفه ده تا مبالغه ایچوندر علامه و نشابه و امثالنده
اولد یغی کبی یوخسه تأنیث ایچون دکدر کما فی التیسیر خلیفه
خلافتندر که غیرك برینه نائب و مقامنه قائم اولمقدر یا منوب عنه
غایب اولمغسله و یا موق سبیلله و یا عجزنه بناء و یا مستخلفی تشریفدن
اوتوری شکم آدم خلیفه الله اولدی واکامل اولادی دخی اول درجه به
بالغ و هربری تشریف تام بولدی یعنی هم آدمك خلقی اولدیلر که
دنیا به اندن صکره کلدیلر و هم حقه نسبتله خلافت مرتبه سن بولدیلر
وسلطان اعظمك خلافتی متقدمك خلقی اولمغله در اگر خلافت معنویه
درجه سنه ایرمدیسه و اگر خواص اولیادن ایه قطب ظاهر و باطن
اولور خلفاء اربعه و امثالی کبی (تکیه اعتماد در تکیه کاه سو بکنجك
پر در تکیه بالاده مفصلدر دوات شول مال و مرتبه در که بین الناس

تداول یعنی بریندن اخذ و انور (معنای بیت) بود که ای خلیفه
ارض و مدار بقاء طول و عرض مال و ملک و مرتبه ک اوزرنه اعتماد
ایتمه و دنیا به طبیعت زبانی وفا و سر بر الزوال و حجب ظلماتی در
و کندی واعظ و ناصح کن بوسوزی و پندی حفظ ایله زبیرا مفید
نسنه در که عمل ایدرسک منتفع و اورسن و حقه توکل نامه برانخ دنیا
و آخرتدن نجات بولورسن یوسف و داود و سلیمان علیه السلام
نظر ایله که دولت و سلطنت لری حقه حجاب اولدی و دولت ایچنده
دولت عظمی بولایلر سر افتقار در انکی چون ظاهرده دخی فقرائله
بحالسه ایدر لر و کسب بیلر یله تعیش ایلر لر دی قاعرفه * سود نکند
کر کریزی از قضا * هر چه می آید بدان می ده قضا * سود نکند
جزاء مقدم کر کریزی از قضا شرط مؤخر در سود نکند که مفعول بیلر
فاعلی محذوف در که جمله شرطیه دن مستفاد در نکند کر یختن سود
دیمکر ر کریزی مضارع مخاطب در مصدری کر یختن در قاجق
معنا سنه فرار کبی مضارعنده خازیه قلب اولوب کر یزد و کر یزنده
دینلور از اکا متعلق در هر چه هر چه که معنا سنه در که مبتدا و می آید
جمله سی محذوف اولان که رابطه سیله اکا صفت در رضای دهک
مفعولی و بدان رضایه متعلق در و بعد الجملة خبر در (بدان اصلنده
بآن در تخفیف فایده داله قلب اولمشدر (ده کسره و هاء ساکنه ایله
امر در مصدری دادن در و یرمک معنا سنه اعطا کبی مضارعنده
الف هایه قلب اولوب دهد و دهنده دینلور (معنای بیت) بود که
اگر قضا و حکم از لدن فرار ایدرسک بوفرا ایتک سکا فائده و یرمز
زیرا قضا مبرم کبر و دوزخ و آخر مقضی نه ایسه برن بولور بناء علی هذا
هر نسنه که قضادن سکا کله اکا رضا و یر و غضب ایتمه و اعتراض ایله
زیرا اول مقضی سنک احوال عینکدن در که حق تعالی مر هوننده
خالق ایدوب سکا کوند ر مشدر پس الا تفرق بین احد من رساله
موجبجه قضا و قدره ایمانی کامل اولان کسه محبوبی قبول ایتدو کی کبی
مکروهی دخی قبول ایدر که محبوب طبعاً جلو و خیر در و مکروه طبعاً
مر و شر در و اگر وارد اوین قضا معلق ایسه دعا به قر شوله زیر
دعای قضا در و بوجهور نده قضای قضائیه رد ایتش اولور سن



فافهم جدا * هر که او با دوستان يك دل بود * جمله مقصود داش
حاصل بود * تقدیری هر کسی که او بود یکدل با دوستان دیمکر ر که
هر کسی مبتدا و او مبتداء ثانی و بود جمله سی خبر مبتداء ثانی و بعد الجملة
مبتداء اوله صفت او اور و مصراع ثانی تک تقدیری بود جمله مقصود
داش حاصل دیمکر ر که جمله بود ک فاعلی و حاصل مفعول بیلر
و بعد الجملة مبتداء اوله خبر او اور و جمله لفظی مقصوده مضاف در که
اصلنده جمله در همزه اضافت ایله و لکن بوراده لاجل الضروره
حذف اولمشدر و جائز در که جمله مابعدندن حال اوله جیعا معنا سنه
بوصورتده مقصود بود ک فاعلی او اور (معنای بیت) بود که
هر کسه که دوستلره یکدل و یکجهت یعنی متحد و منفق اوله اول
کسه تک جمیع مقاصد قلبی حاصل اولور یعنی کوکلی مرادی نه ایسد
وجوده کلور زیرا بر مصلحت همه دوشد کده قلبلر یله همت و قاللر یله
دخی اعانت ایلر لر و آنی مخذول ایلوب حالی اوزرنه ترک ایتمز زیرا
مقتضای صداقت و اخوت نصرت و اعانت در خلا فی دکل و شولکه احبابله
صداقت اوزرنه زنده کانی ایتمه آخر مقهور و مخذول اولور فافهم جدا
* * در بیان بی وفای جهان گوید * *



* در جهان دانی که کرد معتبر * آنکه او را پاک می باشد نظر *
بعض نسخده مصراع ثانی آنکه او را پاک نبود از خطر دوشمشدر
(که لفظی کسره ذوی العقولدن سئوالدر کیم معنا سنه آخرنده
هاء علامت تلفظ اولماز و کاه اولور که ضرورت و زنجیر کسره بی
اشباع ایدوب یایی تلفظ ایدر لر و کاه اولور که مابعدنده کی کله تک اولان
اسکان ایدوب کافی اکا متصل قبلور لر که رابطه درده جوق واقع اولور
کاین کبی که اصلنده که این در بوراده که اسم استفهام در عربی ده
من کبی فتحله و مبتداء ر که خبری کرد د جمله سیدر و بعد الجملة دانی به
مفعولدر زیرا بوراده دانی افعال قلوب معلقه دندر و بوراده معنای
استفهامی متضمندر آنکه جواب استفهامدر تقدیری آن کسی کرد
معتبر که دیمکر ر که ان کسی مبتدا و مابعدی خبر در نظر می باشد ک
فاعلی و پاک مفعولی و اوراده را لام جاره معنا سنه در که نظره متعلقدر
معتبر اعتبار در که مشاهده اولان نسنه تک معرفتدن مشاهده

اولمیان نسنه نك معرفته عبور در یعنی برنسنه ده نظر در انك جنسندن
شیء آخری بلیکدن اوتوری وفلان معتبر آدم در دید کبری بورادن
اخذا و لمشدر یعنی آثاره نظر اولنوب انكله کالنی معرفته توصل اولمش
ونظر قبول و تحسینله منظور و ملتفت اولمشدر دیمکدر (پاك بآه عجميله
آری و تمیز دیمکدر که عرب طاهر دیر (پاك بآه عربی ایله مبالات یعنی
قیور مق دید کبری بی پاك بی پروا و باآمن دیمکدر (خطر هلاکدر
(نظر برنسنه بی ادراك ایتکیچون بصر و بصیرتی تغلب ایتکدر
و کاه اولور که تأمل و تفحص معناسنه کلور یعنی برنسنه ده فکر ایتک
وفلان صاحب نظر در دیرل یعنی نظر بصیرتی ایله جیع معاد مانی
ادراك ایلر و پاك نظر دیرل شول کسیه که محاسن و انحاسنه
نظری حقائقه راجع اوله یو خسه شهوت و هوی و صورت
و مجازه دکل واکا عاشق پاك باز دخی دیرل (معنای بیت) بودر که
بیلور مبسین که جهاند کیم معتبر اولور و قنخی شخص زیاده رغبت
و اعتبار بولور اول کسیه معتبر اولور که پاك نظر یعنی هوی و شهوتله
نظر دن طاهر اوله و چشم مجازله باقیه بلکه عقیف اوله و یا خود
هر کاری نظر عقلی به مفارن اوله و هر ایشی طریق اوزرنه ایشلیه
بومقوله ایسه قلت اوزرنه بولنور انکچون معتبردر و نسخه اخرايه کوره
دیمک اولور که اول کسیه معتبردر که خطر و هلاکدن خوف ایتیمه
وامور هائله بی قیور مبه و امن اوزرنه اوله بوندن مراد شجاعتله
وصفدر زیرا بهادر اولان کسیه ده اولور اولان نسنه بی مبالات اولان
اگر چه نفسی تهلکه به القایتمک منیدر فاما شجاعت که تهورله جبن
اراسنده برخلفدر مقبولدر زیرا اعدائله محاربه ده مقدم و مضراب
اولق کر کدر * کم کند باکس و فاین روز کار * جور دار دینسنش
بامهر کار * تقدیری کند این روز کار و فاکس کم دیمکدر که این
روز کار کند فاعلی و وفا مفعولی و یا کس و فایه متعلقدر کم کننده
ظرفدر و یا خود عربی ایله تقدیری بی هذا الزمان و فاء قلب لا دیمک
اولورسه مصدر محذوف فعله مفعول مطلق اولوب کم قلبلا معناسنه
مصدره صفت اولور و کم کرچه اکسک معناسنه در ناقص کی ولیکن
نقصان قلبی مستلزم اولمغله معنای قلنه محمول و قلت دخی عدمدن

کایه اولور جور مابعد نه مفعولدر نیست بوراده پس معناسنه در که
کار فاعلی و شین معناسنه مفعول غیر صریحدر عربی ده له معناسنه
و بامع معناسنه کاره متعلقدر (معنای بیت) بودر که بورز و کار یعنی
زمانه و یاد نیا خلقه و فای آزایلر یعنی اصلا و فاسی بوقدر اگر وفاسی
اولایدی خلق مصائبدن مصون اولوردی خصوصاً اجله درمان
بولوردی پس مصراع ثانی ایله بی وفا اولدیغنی شرح ایدوب دیر که
بودنیا جور طوتر و زمانه ده ظلمدن غیری اثر کورنن و انك مهر و محبتله
کسیه ایشی بوقدر یعنی زمانه ظالم و غدار و بی مرحمت و شفقتدر
وعوام و خواصه حالی بودر پس بومقوله بی وفا یاره دلبسته اوله
بونده معنای مذکوری روز کاره نسبت ایتدوی روز کار مفعول فیه
اولدیغی جهتدن در مراد الله تعالی دنیایی دار بقا و زمانی صاحب
وفا قلماشدر و انك ایچنده جور و ظلم و امثالنه متعلق ایش اچوقدر
همان اکا اعتماد ایتوب اقبالکی حق باقی به و مرادی اندن رجالیله
و سندن اعراض ایدن قاتی به یوز طوتمد * انکه باتور و وز غم
می بست کار * روز شادی هم پیرش زینهار * بعض نسخ ده
می بست یرینه پیوست و کردست کار و بودست یارد و شمشدر
جمله سنک مائی بدر تقدیری آنکسی که بست باتور و وز عم کار هم
پیرش روز شادی زینهار دیمکدر که کار بستک مفعول صریحی
و باتو غیر صریحی و روزا کا ظرفدر و روز شادی پیرش ظرفدر
و جمله اولی آنکسی به صفت و ثابیه خبردر شکم نظائری مرور ایتشددر
(بست بآه عربی ایله ماضیدر مصدری بستن در بغلق معناسنه
مضارعنده سین نونه قلب اولنوب بندد و بندنده دینلور (شادی ده
بامصدریه در سرور معناسنه شاد مسروردر (پیرش ده بآه عربی
اول و بآه عجمی ثانی مضمومدر پرس امر در مصدری پرسیدن در
صور مق معناسنه سؤال کی (معنای بیت) بودر که اول کسیه که
غم و غصه و مصیبت کوننده سنکله ایش بغلیدی و یار و وفادار و ندیم
غمکسار اولدی فرح و شادی و سرور و سور کوننده هم سن آنی صور
و انکله لطف و کره متعلق کار بغله و سابقه بی نسیان ایتنه والا کفران
نعمت اهلی اولورسن و آخر مزید دن حرمان بولورسن و دوستلق

حقنی مراعات ایتمام کنی و قالقدندرو بی وفا غدار دروغدار خائن در
و خائن مکرر آلهی ایلله محاسط در (زینهار کلمه زجر در صفاق
بودید و کثرت خلاف ایتمه و یا کلمه دیمکدر * روز نعمت کرتو پردازی
بکس * روز محنت باشدت فریادرس * تقدیری ~~کر~~ پردازی
تو روز نعمت بکس باشدت روز محنت فریادرس دیمکدر که
تو پردازی تحتد اولان ضمیر خطابی تأکید در روز اکا ظرف و بکس
دخی اکا متعلقدر و بعد الجملة فعل شرطدر باشدک فاعلی تحتد
ضمیر کس و مفعول اولی تاء خطاب و ثانیهی فریادرس و بعد الجملة
جزاء شرطدر و تاء خطاب حقیقتد مفعول غیر صریحدر زیر تقدیری
باشد ترا دیمکدر که رلام جاریه معناسنه در پس لسان غریبی ایلله تقدیری
یصبر لک دیمک اولور و بو کاید به موقوله اعتبارات چوقدر و لکن دکه
بر فهمیک وقوفی یوقدر (پردازی فعل مضارع مخاطبدر مصدری
پرداختن در اتمام ایلک وایشه صورت ویرمک معناسنه تاجر لساننده
پرداخت دید کلری یور اندر مضارعنده خازیه قلب اولنوب پردازد
و پردازنده دینلور (محنت امتحانیدن اسعدر امتحان و ابتلا و اختبار
آزمودن ایلله تعبیر و انسان معنادر که ترك صنایع دیر که اکثر یا طبعاً
مکروه و منفور اولان نسنه ایلله در (فریادرس مدد ایریشیجی زیر فریاد
مدد دیو اغلا شمی و چاغی شمددر اصلنده رسنده در ایریشیجی
معناسنه پس فریادرس رسنده فریاد معناسنه و صف ترکیبی در شکم
بالاده شرح اولندی (معنای بیت) بودر که اگر سن نعمت و رخا و خوشلغ
کوننده مکسه نک ایشنه صورت ویررسک و مصطلحه بولنور سک
روز محنت و شدتده اولدخی سکا معین و مدد ایریشیجی اولور یعنی
ایلوک ضایع اولماز وفائده سی سکارا جمع اولور قال تعالی (هل جزاء
الاحسان الا الاحسان) وفي الحديث تعرف الى الله في الرخاء يعرفك
في الشدة) یعنی انسان شده و مشکل ایشه دو شمدکن خالی دکلدر
زیرا دار بلاده در پس راحتی جاننده اگر حق و اگر خلق ایلله خوش
اولم کر ~~کر~~ ر تا که وقت محنتد انلرک طرفندن اکا بر آشنالقی
ظهور اید و محنتدن خلاص وله و بو مضبوطه عمل اهم مهماتدندر
ولکن اکثر ناس غافلدر و واقعه نک علاجی وقوعندن صکره اررل

مع هذا تدارکی مقدمدن کر کدر اشته منصور و مخذول اوللرک حاللری
هر مذکور اوزرنه دأردر * چون بیانی دولتی از مستعان * اندران
دولت مبران دوستان * دولتی بیانی نک مفعولی واز اکا متعلقدر
اندران مبره ظرف واز اکا متعلقدر و بعد الجملة جزاء شرطدر
بیانی مضارع مخاطبدر مصدری یافتن در بولم معناسنه مضارعنده فا
باء موحدیه قلب اولنوب باید و یابنده دینلور دولتی ده یا وحدت نوعیه
افاده ایدز (دولت مال و مرتبه در که الدن اله کز و شخصدن شخصه
انتقال ایدر) مستعان الله تعالی در که اندن وقت حاجانده عون
و نصرت طلب اولنور انکچون نعم المعین و نعم المولی و نعم النصیر
دینلدی (مرباه موحدیه عربیه نک ضمیلله نهی حاضر در مصدری
بریدن در کسمک معناسنه رانک تشدید و تخفیف لغتدر مضارعی می برد
کلور بانک ضمیلله (معنای بیت) بودر که چونکه حق تعالی نک اعانت
وامداد ایلله بر دولت عالیه بولاسن و بر منصب شریفه اقراندن سر
افراز اوله سن اول دولت و پایه ایچنده دوستلردن کسله وینه اولکی
صحبت و حسن معامله اوزرنه اول بلکه بحسب المقام و الحال مواسات
احباب ایلله تا که دوانک عهده شکرندن کله سن و مزید رفعت بولاسن
یوراده مبر کر چه متعددی در که قطع ایتمه دیمکدر و لکن قطع انقطاعی
مستلزم اولمغله مبر منقطع اولم معناسنه محمول اولدی و بونک عکسی
و تنقیل الیه تنقیلا مضمریندر زیر تنقیل و انقطاع نفسی عوائقندن قطع
و تجریدله اولور که معنای تنقیل تفعیلدن بودر * هر ترا هر کس که
یار غم بود * چون رسد شادی همان همدم بود * یوراده تسخیر لده
اختلاف فاحش و ار در اصح اولان یاریاء مثالتله اولمقدر مصاحب
معناسنه شکم روز غم تسخیر سی انی تأیید ایدر بو صورتده یارک غم اضافتی
ادبای ملاسه ایچون اولور تقدیری یار تو بودر اوقات غم دیمکدر
و جاردر که بباء موحدیه ایلله بار اوله بولک معناسنه شکم تصویر معناده کلور
هر کس مبتدا و یار بودک مفعولی و می ترا اکا متعلقدر زیر یوراده را
لام جاریه معناسنه در شکم نظارتی مرور ایتدی شادی رسدک فاعلی
و بعد الجملة فعل شرطدر همدم بودک مفعولی و همان هم اول
معناسنه اوورسه فاعل اولور زیر همانه بر قاج معنی و بر مشلدر انجق

وانجلین وهم اول وهبشده کبی وجاژدر که مان ماندن مرخم اوله
بکزر معناسنه مصدری مانستن در که بکزه مکدر (معنای بیت) بودر که
هر کسه که اوقات غم و غصه ده سنک یارنکسارک چونکه غمک زائل
اولوب فرح و سرور حاصل هم اول یار سنک انیس و مصاحبک اولور
و محنت و راحته سندن منقطع اولماز بس سکا لازم و واجبدر ایام
غمده اولان غمخور لغته باقوب ایام سرورده مجلسکدن دور
و صحبتکدن مهجور ایتیه سن تنکم بیت سابق بومعنا بی تأیید ایدر
ویا خود هر کسه که ایام غمه سکاغم یوکی اوله یعنی غمخورک اولیوب
خلافکده بولنه چونکه سکا سرور ایشده یعنی ادبارک اقباله و عزتک
نصبه و ذلتک عزته مبدل اوله همان سکا انیس و مصاحب اولور
و صورت معامله بشقه یوز کوستر و نفاقنی سترایدوب اخلاص یوزندن
کلور تنکم ابناء زمانه نک جمیع زمانده حاللری بودر انکیچون انسانک زمان
نصبنده حالی درخت میوه داره تشبیه ایتیلردر که میوه چین اولغیچون
نخته مجتمع اولور چونکه بی بر و بارقاله اورادن دونوب طاغیلور ار
* * در صفت معرفت حق میگوید * *

* معرفت حاصل کن ای جان پدر * تایابی از خدای خود خبر *
حاصل کن مجموعی عربی ده حصل معناسنه اولغله تفعلیدن امر اولق
اوزره معرفت اکامفعول اولور حصل المعرفة معناسنه از خبره متعلق
و خبریابی نک مفعولیدر وجهه سی تعلیلیه اولور زیرا تا غرض ایچوند
معرفت بر نسنه بی علی ما هو علیه ادراک ایتکدر معرفت بعد العلم
حاصل اولان نسیانله مسبوق اولغله حق تعالی به عالم دینلور عارف
دنلر و بردخی عند العلماء معرفت جزئیاتده و علم کلیاتده استعمال اولنور
علم حق ایه کلی و محیطدر جزئی و محاط د کل و علم بالله دید کلری
حیثیت ایه معتبردر یعنی حق تعالی ایه خلق اراستنده اولان ارتباط
و عالمک حقندن انتشاسی حیثیتندن اولان علمدر والا من حیث الکنه
حق مدرک د کلدور و علم اوله اشارت ایدوب قرآنده کلور * فاعلم انه
لا اله الا الله * یعنی مرتبه الوهیه علم باعتبار الحیثیه اولان علمدر اسما
وصفات مرتبه سنده اولان علم ایه بحسب مقدور العبد کلی در انکیچون
دیرلر که ما عرفناک حق معرفتک ای بحسبک و عرفناک حق معرفتک

ای بحسبنا و علم معرفتدن اشرفدر زیرا علم ایکی مفعوله متعدی در که
بری حق و بری عید در زیرا عید اکمل اودر که انده بقاء رسم اوله
یعنی کندی جانینی ملاحظه دخی بولنه یوخسه نحو مطلقده قائمه
معرفت ایه مفعول واحده متعدی در یوزدن اگر حقه تعلق
ایدرسه کوندن و اگر کونه تعلق ایدرسه حقندن محتجب اولق لازم کلور
بوایه شرح صدرک مقتضاسی د کلدور زیرا شرح صدرده حقیله
خلفندن و خلقله حقندن محتجب اولق یوقدر چونکه علم اشرفدر
عارف بالله دیمیوب عالم بالله اطلاق ایتک کر کلر ایدی و لکن ابتداده
علماء رسومه علماء دیمک عرف اولغله انلردن تمیز ایچون عالم بالله
اولنره عارف بالله و عالم باحکام الله اولنره علماء دیدیلر بس عارفک
معرفتی عالمک علمندن کلی در زیرا عارف اهل حکمتدر که اشیایی علی
ماهی علیه بلش واسما وصفات و ذات حق بقدر الطاقه البشریه
فهم ایلشدر زیرا معرفتی تقوی و عمل صالح و سلوک اوزرنه میندر
انکیچون علمنه شبه طاری اولماز فکر عقلی اهلی اولان ایه
فی المثل بردالده طور مزاشته شیخ ناظمک قدس سره بوراده معرفتله
مرادی معرفت الهیه در که ذات و صفات و افعال حقه متعلقدر
یوخسه افواه عوامده دائر اولان معرفت و هنر د کلدور زیرا قواعد
و رسوم و شعر و انشا و امثالک علم الهی یاننده وقتی یوقدر و یوباک
تفصیلی چوقدر اربابی بیلور (حاصل کن تحصیل ایه دیمکدر که
تحصیل جمع معناسنه در و محصل اودر که جمع علمی مراد ایلشدر
عرف عوامده محصل جمع مال ایدیچی دیمک اولدیغی کبی (جان پدر
ای پدرک جانی کبی محبوبی و پدر تعبیرنده اظهار شفقت واردر) خبر
مخبرک اخباریله حاصل اولان علمه دیرلر (معنای بیت) بودر که ای
اعز و احب اشیا اولان جان کبی عزیز و محبوب اولان پسر معرفت
اکلهی جمعی قصده ایه تا که کندی ربکدن خبر بولاسن یعنی کشی به
معرفه الله لازم و طریقندن و حقندن خبرالمق کر کدر تا که غافل و جاهل
زمره سندن اولیه زیرا غفلت و جهل منهیدر و سرآمد اهل تألیف
سید شریف جرجانی دن منقولدر که کندی نفسندن اخبار ایدوب
دیمشدر تا بن مشایخ شیرازدن زین الدین کلاله صحبنه ایرشدم رقصندن

قورتلدم وتابن خواجه علاء الدين عطاره پوسته اولدم خدای
متعالی بیلرب اکلدم یعنی آخر معرفه الله بکا عطارك صحبتندن حاصل
اولدی شویله که اگر اکا متصل اولیایدم حقندن بی خبر فالوردم
وتحصیل ایتدوکم علومک چوقلق بکا فائده می اولمادی ای عارف
اشته سید سندی بو کلامندن انکه سائرک فرقی ظاهر اولدی علامه
شیرازی ونصیرطوسی وفخر رازی وسعد الدین تفتازانی واهشیالی کی
* هر که اورا معرفت حاصل نشد * هیچ بامقصود خود واصل نشد *
معرفت نشدک فاعلی وحاصل مفعولی واورا حاصله متعلق در زیر
را لام جاره معناسنه در و بعد الجملة هر که به صفتدر که هر کسی تقدیرنده
مبتدادر ایکنجی نشدک تحتند ضمیر فاعل اویه راجعندر واصل مفعولی
وبا واصله متعلق و بعد الجملة خبر مبتدادر بو بیتک مفرداتی ظاهر در
(معنای بیت) بودر که هر کس که اکا معرفه الله حاصل اولدی
وحقی اسماء وصفاتی یوزندن مقدور بشر اولدیغی قدر یلدی اوقاتندن
بروقته مراد ومقصودنه واصل اولدی بلکه اندن منقطع قالدی
زیرا مقصود اصلی معرفه الله در که اجل المعلومات اولدیغی کی اکا
علم دخی اجل العلوم در پس معرفه الله ومن حیث التجلی مشاهده دن
ماعداسی مقاصد حسنه ومطالب مقبوله دن دکلدن بناء علی هذا
طریق معرفتندن منقطع اولان کسه هر نه مقوله مراده ایرسه منزل
مقصودنه ایردم دیسون وبالاده اشارت اولدی که معرفت مقبوله
تقوی وعمل وسلوک یوزندن حاصل اولاندر ماعداسی مردود در
فافهم جدا واعمل * هر که عارف شد خدای خویش را * در فنا
بیمد بقای خویش را * تقدیری هر که شد عارف خدای خویش را
دیگدر که عارف شدک مفعولی وخدای لفظی دخی عارفک مفعولیدر
بقا بیندک مفعولی در دخی اکا ظرفدر وجمله اولی هر که به صفت
وثابیه اکا خبردر زیر هر کسی تقدیرنده در که مبتدادر (فنا بقا معلوم
اولا که فنا وبقا ضدان در فنا برنشنه نک حالت اولاسی اوزرنه عدم
ثبوتیدر وبقا ثبوتیدر اجسام فنائله موصوف اولدی زیر صوردر
وصورک ایسه حالت واحده اوزرنه ثبوتی یوقدر ارواح بقاءله موصوف
اولدی زیر احقا تقدر حقائق ایسه اولکی حالی اوزرنه دائمه در انکچون

حقائق الاشیاء ثابته دندلی صور الاشیاء دندلی زیر صور حقائق
اوزرنه عارضه در عارض ایسه معدومدر وفنائله عدمک فرقی بودر که
فنا عدمدن اخصدر زیر عدم سلب الوجود در کرک سابقا وکرک
لاحقا فنا ایسه لاحقا سلب وجود در بوراده ناظمک قدس سره
فنا وبقائله مرادی اصطلاح صوفیه اوزرنه اولان فنا وبقادر یعنی
فناء معنوی نک اول مرتبه سی سقوط صفات نفسانیه در و آخری
رسومک بالکلیه زوالی وذات وصفات وافعال عبده نک ذات وصفات
وافعال حقه استهلاکی در که نفسک غیریتدن شناسی در و بومرتبه به
فقر حقیقی دیرلنکم کلام بکارده کاور (الفقر سواد الوجد فی الدار بن)
یعنی فقر حقیقی کونین دن فزادر که انده حقندن غیریه به تعلق یوقدر
زیرا کونین مخلوقدر انکچون کون دندلی که وجود بالفعل در عارف ایسه
مخلوقه تعلق ایتز و بونک مقابلی خفاء اعتباریدر که بیاض الوجه
فی الدار بن در که انده ماسوای حقه تعلق واردر وفا عبیدک حق
اولمی معناسنه دکلدن بلکه وجود مجازینک زوالی ووجود حقیقی نک
ظهوریدر که وحدت دید کلری بودر چونکه عین ممکنه عین فنایه
ایره عین واجبه حقه بقا بواور که اکا باقی بقاء الله دیرلر (لا اله الا الله
سرفنایه) ومحمد رسول الله سر بقایه رمزایدن وفناده اولان سواد
ظل حقیقی در که عین نور مطلقدر زیر بومرتبه ده تقابل یوقدر
پس عالم فنا لا نور ولا ظلمتدر لیلته قدر کی سائر انوار ایسه ظلمت ایله
مقابله اولنور لیل ونهار کی (معنای بیت) بودر که هر کسی که کندلی
خداسنه عرفان حقیقی ایله عارف اوله ووجدان ایله ادراک ایایه
اول کسه فنا فی الله مرتبه سنده کوزر کندلی بقاسنی وحیاتی وادراک
ایلر زیر بوراده رؤیتدن مراد رؤیت قلبیه در الحاصل حقه بقا
وحیات باقیه استین اول کندلی نفسنی افنا ایدر یعنی ذات وصفات
وافعالی ذات وصفات وافعال حقه مستهلاک قیاور صکره ذات
وصفات وافعال حقه بقا بواور که اوایی به تحلیل وایکنجی به تعقید
دیرلر اشته مرتبه فناذاته عروج ومرتبه بقا صفاته نزول صورتیدر که
عروجده منتهایه اودنی ونزولده غایته قاب قوسین دیرلر وفنایموت معنوی
وبقا حیات باقیه در و بومقامدن دیمشدر (اقتلونی یا نقاتی از فی قتلی

حیاتی) و بیت مذکور ده بویه دیمک دخی اولور که اول کسه بقاسنی
 وزنده اکنی عالم فزاده کورر و تحصیل ایدر زیر فناء ارادی معنوی سلوکه
 حصوله کلور و سلوک سفر معنویدر و سفر معنوی بو عالم فانی ده باقی
 اولدجه وجود بولور چونکه فناء اضطرابی یعنی موت طبیعی ایله
 فانی اوله بردخی تدارک مافات ایده مز پس سر حیات و بقادن حصه مند
 اولایم دین کسه عالم فزاده اختیار الله ایکن طریق فزایه سلوک ایدر
 فاعل بذلک * هر که اوعارف نباشد زنده نیست * قرب حق را لایق
 وارزنده نیست * تقدیری هر کسی که اونیباشد عارف نیست زنده دیمکدر
 که هر کسی مبتدا و او مبتداء ثانی و نباشدک فاعلی تحتد ضمیر او و مفعولی
 عارف و بعد الجمله خبر مبتداء ثانی و بعد الجمله صفت مبتداء اولدر
 نیست لیس معناسنه در فاعلی تحتد ضمیر او و مفعولی زنده و بعد الجمله
 مبتداء اوله خبر در لایق ایکنی نیستک مفعولی و قرب لایقه متعلقدر
 زیرا را لام جار معناسنه در ولایت کر چه با الله تعدی اولتور فاما
 معنای اهلیت تضمینی ایله جائزدر عربی ایله تعبیری لیس اهلا لقرب
 الحق دیمکدر و بعد الجمله خبر بعد خبر در (زنده سی در مراد حیات
 معنویه در که قلبک فیض معرفتله حیاتی در (قرب حق معلوم اولاکه
 مقام قرب دیدکاری حقیقت قاب قوسین در (یعنی شول دایره بی ایکی
 نصف ایلین خط مقداری نسته در که مشاهده دیدکاری بومر تبده
 حاصلدر زیرا قرب و بعد مفرط مانع مشاهده در وفاء کلیده
 مشاهده اولمز دیدکاری قرب مفرط دندر و مرتبه بجایده اولدیغی
 بعدده افراط اولدیغنددر و اعتدال مزاج و انحرافک بوبابده دخی
 چوقدر انکچون دیدلر که مزاج نبوی اعدل الامزجه ایدی بومعنادن
 مقام قریه سارندن اقرب اولدی نتکم معراجی دلیل وافی در (ارزنده
 راء مهمله نك تقدیمی ایله لایق معناسنه اسمدر ارزانیدن لایق اولمقدر
 ارزانی شدن کی پس ارزانیده کرک ایدی ولکن تخفیف اختصار
 اولمقدر لسان مجمله بومقوله تخفیف و اختصار چوق واقع اولور
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که اوعارف بالله اولیه زنده دکلدر
 زیرا حیات حسیه به اعتبار یوقدر حیوانانده دخی واردر بلکه معتبر
 اولان قابل فیض معرفتله زنده اولماسیدر که حیات انسانیه بودر

واو یله کسه قرب حقه لایق وارزانی دکلدر زیرا قرب حقه وسیله
 اولان معرفتدر و معرفتک دخی طریق عبادت شرعیه در * نفس
 خود را چون شناسی با خطا * حق تعالی را بدانی با عطا * بعض نسخده
 خطا یرینه هوی دوشمشدر مال بر در زیر هوائی نفسه خطا لازم
 کلور نفس شناسی به مفعولدر بادخی اکا متعلقدر و بعد الجمله فعل
 شرطدر حق افندی بدانی به مفعول و بادخی اکا متعلقدر و بعد الجمله
 جزاء شرطدر تعالی جمله معتضده در (نفس ایله مراد نفس حیوانیه در که
 مبتداء شر و فساددر (شناسی مضارع مخاطبدر مصدری شناختن در
 اکلامق معناسنه مضارعنده خاسینه قلب اولانوب شناسد و شناسنده
 دینلور خطا مقابل صوابدر زیرا مفعولدر که اء مهموزانی فتحه طایی
 بیان ایچوندر مدی جائزدر کلددر مکر تنبیه ایچون اوله (ان قتلهم کان
 خطاء کبیرا) ده قراءت مدکی فافهم (حق اسم ذاتدر ثابت و دائم و باقی
 معناسنه (تعالی ماضیدر تفاعلدن اصلی علودر وصف واصفین
 و علم عالین و عارفین آتی احاطه ایتمکدن وصفات مخلوقین دن عالی
 و مرتفع اولدی دیمکدر لفظ تفاعل علوده مبالغه دن اوتوری در
 یوخسه بشردن واقع اولدیغی کی تکلف طریق اوزرنه دکلدر ابدانی
 مضارع مخاطبدر مصدری دانستن در بلك معناسنه مضارعنده
 سین داله قلب اولنوب داند و داننده دینلور (عطا مقصودا و محدودا
 زیرا ناقصدر (عطا عطیه و صله در غطودندر که یداه تا اولدر و اعطا
 اناله در یعنی عطا و بر مکدر و عطا مایعطی معناسنه کلدوکی کی اعطا
 معناسنه دخی کلور (معنای بیت) بودر که چونکه کندی نفسکی خطا الله
 یعنی خطا کار اکلیه سن حق تعالی بی عطا الله یعنی عطا کار بیلور سن
 ناظمک قدس سره بوندن مرادی طبقات معرفتدن طبقه ادنایی پیاندر
 زیرا اوصاف اکلهیه بی معرفته اوصاف نفسیه ایله انتقال اولنور
 پس قلب انسانی ده ادنی المعارف نفس حیوانیه نك شانی خطا اولدیغن
 بلمکدر و کشتی کندی جرمنه اعتراف ایتک طلب عنوی مستلزم در
 عفو ایسه الله تعالی در که مذهب توبه اعطا ایدر اولدخی نائب اولور
 و ثواب و غفور و عفو اسملری بوزندن حقه ارتباط بواور و عبد مذنب
 ذنب نه ایدوکن بلکه بوارتباطی بولماز فافهم جدا و بوقعی من عرف

نفسه فقد عرف ربه كذا. عارف بر جزئی سیدر سائر اوصاف دخی ا کا
 قیاس اولنه فافهم جدا * عارف ان باشد که باشد حق شناس * هر که
 عارف نیست نبود جنس ناس * تقدیری عارف باشد آن کسی که
 دیکدر که عارف مبتدا و آن کسی باشد مفعولی و بعد الجمله
 خبر در بوضوح باشد فاعلی تحتیده ضمیر اولور و جائز در که عارف
 باشد فاعل اوله و حق شناس ایکنی باشد مفعولی و بعد الجمله
 ماقبله صفتدر و ایکنی صراعک تقدیری هر کسی که نیست عارف
 دیکدر که هر کسی مبتدا و عارف نیستک بحسب المعنی مفعولیدر
 و بعد الجمله مبتدایه صفتدر نبودک تحتیده ضمیر فاعل مبتدایه را جعدر
 جنس نبودک مفعولیدر و بعد الجمله خبر در (حق شناس وصف
 ترکیبدر اصلی شناسنده حق کلیمی معناسنه) جنس نوعدن
 اعم اولانه دیر که نوع انک بر ضربی یعنی بر صنفی در انسان حیوانک
 ضربی اولدینی کی و لکن حقیقت متحد افرا دنه دخی جنس دینلور
 ارا رنده بعض اوصاف و احواله اختلاف و امتیاز اولیحق نتکم
 دیرل الرجل جنس والمرأة جنس (ناس اسم جمعدر انسان ایچون
 وجه تسمیه نسیانی و یا ابصاره ایناس و ظهوری و یا انسی ایچونکه
 ضد وحشدر نسیاندن اولور سه مقلوب اولور یعنی نوس نسو
 اولوب و او طرفده واقع اولغله یایه قلب اولور و صاحب قاموس
 دیمشدر که ناس انسدن و چندن اولور جمع انس در اصلی اناس در
 جمع عزیز در که اوزرنه ال ادخال اولمشدر در انتهی بالمعنی
 (معنای بیت) بودر که عارف اول کسه اولور که حق شناس
 اوله یعنی حق اکلین کسه به عارف دیمز لر کر کسه عارف تخلص
 ایلسون و علوم و قوانین عقلیه و رسوم عرفیه بلسون زیرا مقصود
 اصلی علما آلهی در و هر کیمکه عارف بالله دکلدر جنس ناس اولماز
 یعنی سن او مقوله به آدم دیمه زیرا آدم خلیفه الله در و خلافت علم
 و معرفت و وزنه موقوفدر انکچون تنزیده کلور (و علم آدم الاسماء) و امام
 راغب دیمشدر که گاه اولور ناس ذکر اوانور و فضلا مراد اولور زیرا
 مقصود اولان معنای انسانیتک وجودیدر و هر نسنه که کشدی نه
 مخصوص اولان کاندن عاری اوله ا کا اطلاق اولان اسم مجرد در

مثلا یدہ اخذ و بطش و سائر معانی اولسه اکاید دیمک سریرک ایاغنه
 قدم دیمک کبی اولور * هست عارف را بدل مهر و وفا * کار عارف
 جد باشد باثنا * بعض نسخ ده ثنایه بدل صفا دوشمشدر ثنا انسیدر
 مکر که جد یرینه جله اوله نتکم بعض نسخ ده دوشمشدر مهر و وفا
 مبتدا و هست مقدم خبر در حاصل معناسنه عارف بحسب المعنی هسته
 متعلقدر زیرار لام جارح معناسند در بدل ا کا ظرفدر کار باشدک فاعلی
 و جد مفعولی و با مع معناسنه ا کا متعلقدر جد محمود اوزرنه ثنا در
 یعنی تعظیمی مشعر اولور و جهله ذکر در نعمت مقابله سنده و غیریده
 اولغله عام و موردی خاصدر که یالکز اساندر (معنای بیت) بودر که
 عارفک بر نسیانی دخی بودر که عارفک قلبنده مهر و وفا واردر یعنی محبت
 ر و حانید و عهد و وعده وفا واردر کر حقه و کرک خلقه نسبت ایله
 و بر علامتی دخی بودر که عارفک کاری الله تعالی به جد و ثنا اولور
 یعنی اگر نعمت معرفته و اگر غیری و کرک سرا و کرک ضراده زیرا
 جله سی محمود در و بعض احوالک طبعامکرو اولدینی عارفک غیری
 کوره در زیر عارف سر قدره واقف و حکمت ابتلایه مطاع و حلو
 و مر ا کا برابر در که حلوله متلذذ و مرله متألّم اولمز فاعرفه بوجهتدن
 باصفا دیدی نتکم بعض نسخده واقع اولمشدر یعنی صفا، خاطرله
 جداید ر یوخسه قلبی متکدر اولوب جدی یالکز اسانه کتوروز
 و یا خود جله کاری صفایه مقروند ر فافهم * هر که اورا معرفت
 بخشد خدای * غیر حق را در دل او نیست جای * تقدیری هر کسی که
 بخشد اورا خدای معرفت نیست در دل او غیر حق را جای دیکدر که
 اورا بخشدک مفعول غیر صریحی و خدای فاعلی و معرفت مفعولی در
 عربی ایله تقدیری کل شخص و هبله معرفه به لبس فی قلبه محل غیره
 پس جای نیستک فاعلی و در اکا ظرف و غیر مفعول غیر صریحی در
 بخشد مضارعدر مصدری بخشدن در بغشلق معناسنه (معنای بیت)
 بودر که هر کس که الله تعالی اکاذات و صفات و افعاله متعلق معرفت
 بغشلیه انک قلبنده حقدن غیری ایچون یر یوقدر (ما جعل الله لرجل
 من قلبین فی جوفه) موجبجسه قلب واحد ده یا رله اغیار صغیر
 و معرفه الله او مقوله تعلق کوترمز پس قنغی قلبده که ماسوادن بر نسنه به

تعلق واردر آنک معرفتی قاصره و ناقصه در * نزد عارف نیست دنیا را
 خطر * بلکه برخود نیستش هرگز نظر * خطر نیستک فاعلی و دنیا
 مفعول غیر صریحی زیرا را لام جاره معناسنه در نزد اکتافدر نظر
 نیستک فاعلی و بر نظره متعلقدر نیستک تقدیری نیست او را
 دیمکدر هرگز عموم اوقات ایچون در (نزد عند معناسنه در ترک یان دیر
 (خطر صدور و کدر و زلزله عری در شرف معناسنه) بل که
 بل دخی عرب در بوراده ترقی ایچوندر زیرا بل کله سبک مابعدی
 اولی اولسه ترقی به محمول اولور که افضل مابعدنه ربط ایچوندر
 استعمال عجم اوزره (معنای بیت) بودر که عارف بالله قاتنده دنیا
 و مافیهالك شرف و عزت و حرمت و مقداری یوقدر زیرا مخلوقدر
 آنکچون عارف ملک سلیمانه نظر ایچون زیرا ملک فانیدر بلکه حق باقی به
 و تجلیاتنه نظر ایچون و دنیا به نظر ایچونک طور سون بلکه کندی نفسی
 اوزرنه به هرگز و اصلا نظر ایچون مع هذا کندی نفسی کندی نه احب
 الاشیاء زیرا فی المثل جان و یرمدکجه جانان اله کیرمز پس طالب جانان
 اولان کسه جاتی جانشدن عزیز اولان جانانه بدل ایدر زیرا جان که
 مخلوقدر آنک دخی دنیا کی خطری یوقدر بلکه جان و جهالك
 خطری جاهل بالله و غافل عن الله اولنر یاتنده در * معرفت فانی
 شدن دروی بود * هر که فانی نیست عارف کی بود * معرفت بودک
 فاعلی شدن مفعولی و فانی شدنک مفعولی و در فانی به طرفدر ایچونچی
 فانی نیستک مفعولی و عارف بودک مفعولیدر و بعد الجملة هر که به
 خبر اولور فانی نیست جمله سی صفت اولدینگی کی دروی اصلنده
 در اوی در اوی ضمیر منفصلدر هو کی بوراده خدایه راجعدر صکره
 همزه حذف اولنوب واو اخف حرکات اولان قنجه و یرلدی (معنای
 بیت) بودر که معرفت الهیه دیدکری حقندن فانی اولوق اولور یعنی
 نتیجه معرفت فنا فی الله در که عبودیت ذات و صفات و افعالی ذات
 احدیه ده بالکلیه مستهلک اولمقدر که محق و طمس و محو در هر کی که
 بوجمله فانی دکلدر حق عارف حقیقی اولور یعنی اولماز بلکه عارف
 رسمی اولور بوراده معرفتی فنا به موقوف قیاسدی زیرا فنا ذاته وصول
 و مقام احدیه دخولدر که ذات احدیه منبع فیض معرفت و معدن

جواهر حکمت در آنکچون دید یر که من عرف الله کل لسانه یعنی مرتبه
 فساد که عین الجمع در و من عرف الله طال لسانه یعنی مقام بقاده که
 جمع الجمع در پس تکلم معارف ایله طویل اللسان اولوق حق و وصولدن
 صکره در * عارف از دنیا و عقبی فارغست * زانچه باشد غیر مولی
 فارغست * عارف مبتدا فارغ خبر و از فارغه متعلقدر زانچه دخی
 ایچونچی فارغه متعلقدر باشدک فاعلی تحتشده ضمیر آنچه در غیر مفعول
 و بعد الجملة آنچه به صفتدر دنیا عقبی دنیا دنودندر قرب معناسنه
 بوراده قرینه اوایت مراد در زیرا آخر مقابله سنده ذکر اولمشدر کما قال
 تعالی (خسر الدنيا والاخرة) یا خود دنیا دنی و رذیل و حقیر در عقبی
 آخرتدر که عال و شریف و عظیمدر و لکن عقبی دنلیدی زیرا دنیا آنک
 عقبشده در و یوم آخردر که دنیا دن طغوزیک سنده مؤخر خلق
 اولمشدر و بر دخی مؤمنارک عاقبت خیری در که خیر لری مقابله سنده
 اوراده مکافات اولنورل فارغ مشغولک ضدیدر (زانچه اصلنده
 از آن چیز دیمکدر مولی الله تعالی در که عبد مملوک مقابله سنده
 مذکوردر آنکچون مولایی مالک و ولی و ناصر و رب و منعم ایله تفسیر
 ایدر ل خلاقبه تفسیر ایتدکری کی یعنی مولی عبد و منعم علیه و معق
 و امثالی معنای دخی کلور (و مولی دیر لری الروم معناسند) (معنای
 بیت) بودر که عارف بالله دنیا و عقبی قیسنند نه مطلق و انلره تعلق
 ایچون خد متدن فارغدر زیرا دنیا و آخرت اهل الله حرامدر یعنی
 اهل الله که حقه مضاف اولمشدر در دنیا و عقبایه تعلقدن محصور
 و ممنوعدر اگرچه ابدان اعمال اخرویه به مشغولدر و لکن قلوبله
 تعلقدن بریلدر شول جهتدن که طالب اجور اولان اجیر اولور
 عارف ایسه خادم حقدر که عبددر و هر نسنه که مولانک غیریدر
 آندن آزاده در زیرا مطلوب حقیقی مرلادر که یار باقی در غیر ایسه
 فانی در فانی ایسه باقی به بدل اولماز فافهم * همت عارف اقصای
 حق بود * زانکه از خود فانی مطلق بود * همت عارف مبتدادر
 لقا بودک مفعولی و بعد الجملة خبردر (زانکه از آن سبب که دیمکدر که
 مضمون مصراع اولی تعلیلدر فانی ایچونچی بودک مفعولی و از فانی به
 متعلقدر و بعد الجملة سببه صفتدر و اولکی بودک فاعلی ضمیر همت

و ایکنجی نك ضمير عارف در و بعض نسخ ده از خود برینسه در حق
دوشمشدر اول کسی بحسب المعنی اظهر و از خود ایله در خود بر در
(همت هم دن در که هم عقد قلب معناسنه در همت عقد مخصوصه در که
قلبک برنسنه اوزرنه جمع قواسیله تو جهیدر برو جهله که
اول نسنه نك خلاقی خاطره کلیه پس انسان بومر تیه ده کندی
نفسنده شیء واحد اولوب هر نه مقوله اسم الهی یوزندن توجه ایله
اجرا و احوال عالمه البت تری نظم و راید و اکا برنسنه مشکل اولماز
حتی بعضی اسماء جلالیه ایله قتل نفوس ایدر اکر چه مقبول دکلدر
زیرا مریدله بدایت حالرنده واقع اولان احوال در و نفسی قتل ایتک
اندن اقد مدر چونکه نفس مقتول اوله غیرک قتلی قیوسی قالماز (لقاء
حق اصلنده همزه ایله در و لکن بیجم بویه مده لی لمانک آخر نه حالت
اضافت و توصیفده یاء توسل کتور رلقار ویتدر کرک حس بصیرله
و کرک ادراک بصیرتله بوراده مراد رؤیت قلبیه در زیر الله تعالی
محسوسات و معقولات قییلندن دکلدر بلکه تجلیسنی یوزندن چشم
بصیرتله ادراک اولنور از خود کندی نفسندن دیمکدر جمع اعضا
و قواسنک حسیله انکچون فانی مطلق دیدی زیر فانی مقیدده
لقادخی مقیددر قمرک شمسله دور نه نظرایله معتبر اولان بدر اوله سیدر
(معنای یت) بودر که عارف باللهک همت و قصدی لقاء الهی
و رؤیت باری در اول بیدنکه کندی نفسکدن فانی مطلقدر یعنی
افعال و صفات و ذاتندن و اعضا و اجزا و قواسندن فنا بولقددر
الحاصل اکر عارفک مرادی لقاء حق اولمایندی فناء کلی بولمازدی
پس عارفه دوشن بویه فنا تحصیل ایتکدر تا که لقاء مذکورله مستعد
و مشرف اوله زیرا نفس پرده در بوجهتدن نفسله باقی اولان بی پرده
حقه واصل اولماز و سر معرفت بولماز و سر معرفت مشاهده
حضرتدر فافهم جدا * باچه ماند این جهان کویم جواب * آنکه بیند
آدمی چیزی بخواب * یا مانده متعلقدر این ماندک فاعلیدر (کویم
جواب شرط مقدره جزادر تقدیری اکر پرسی کویم جواب دیمکدر
جواب کویمک مفعولیدر فاعلی بییم متکلم در زیرا میم ساکن ایله که
آخر کلامه ملحق اوله ضمیر متکلم وحده در (جانم و دلم و دانستم کی

آنکه ماند بان چیزی تقدیرنده در آدم بیندک فاعلی و چیزی مفعولی
و بخواب اکا ظرفدر و بعد الجملة آن چیزی به صفتدر (چه جیم
عجمینک کسر یله نه دیمکدر) جواب جویدن در قطع معناسنه زیر
کلام خصم جوابله منقطع او اور آدمی ده یا وحدت ایچون و یازایده در
و نسبت ایچون اولمق دخی جائزدر آدم زاد معناسنه (خواب و او
رسمیه او یخو نوم کی و منامده اولان واقعه به دخی اطلاق اولنور
(معنای یت) بودر که بوجهان نیه بکرز اکر شوال ایدرسک سکا
جواب ویره یم اکا بکرز که برکسه منامده برنسنه کوره و امور خیالیدن
برشی مشاهده ایلیه که کورد یکی نسنه او چار قوش سایه سی کی
قوری قرالتی در که سایه صید اولمندیگی کی اول خیالیدن دخی برنسنه
اله کیرمز * چون شود بیدار از خواب عزیز * حاصلی نبودن خوابش
هیچ چیز * شودک تحتند ضمیر فاعل آدمی به راجعدر بیدار مفعولدر
از بیداره متعلقدر هیچ چیز نبودک فاعلی و حاصلی مفعولی و حرف
جر حاصله متعلقدر و یتسک اول و آخری شرط و جزادر (بیدار
او یانقی حاصلی ده یا زایده در خوابش ده ضمیر غایب فعله قیددر
نبودش هیچ چیز حاصل از خواب دیمکدر (معنای یت) بودر که
ای عزیز القدر و شریف الوجود چونکه اول آدمی خوابدن او یانه
خوابده کوردیکی نسنه دن اکا برنسنه حاصل اولماز زیرا علم سیمیا کی
امر خیالی در که خارجده وجود محقق یوقدر مثلا کند بنی جامده
اغسل ایدر کورر او یانوب بدننده جام راحتی بولماز و غسل مصفی
تناول ایدر و لکن یقظه به کلدکه آغزنده داددن زاد بولماز اما
ارباب کشفک انسلا خرنده اولان احوال بویه دکلدر بلکه خارجده
اثری احساس اولنور حتی جناب نبوت صلی الله علیه وسلم شیخ اقطعک
قدس سره یدنه بر قرصه و یروب شیخ مذکور اول عالمده قرصه نك
نصفنی اکل ایدوب حسه کلدکه نصف آخرنی نسنه بولدی
فسبحان القادر * همچنین چون زنده افتاد و مرد * هیچ چیزی
از جهان باخود نبرد * همچنین ادات تشبیهدر اصلی هم چون
این در هم بونجیلین معناسنه زنده افتادک فاعلی در آخرنده همزه
و وحدت ایچوند که یاء محذوفه دن بدلددر هیچ چیزی



برك مفعولی و از و با نبرده متعلق مصدر و بعد الجملة جزا در (افتاد
 فعل ماضی در مصدری افتادن در و شك معناسنه مضارعند
 الف ساقط اولوب افتد و افتد دیرل (مرد دخی ماضی در
 مصدری مردن در كه اولمكبر موت كبی مضارعند فصیح
 بود كه علی خلاف القیاس میی مكسور ایدوب مابعد نه بر یا زیاده سیله
 میرد و میرنده دیرل مكر كه وزن بوضوح بلایا استعمال اولنور و میم
 اصلی اوزرنه مضوم قلنور (نبرد ماضی معنی در مصدری بریدن در ضمه
 ایلتمك معناسنه مضارعند ضمه فتحه به تبدیل اولنوب برد و برنده
 دیرل تا كه قطع معناسنه اولان بریدك مضارعنه ملتبس اولیه
 (معنای بیت) بود كه بونجولین یعنی حان خواب كبی چونكه برزنده
 یعنی دیری خاك فنیاه دوشدی و اولدی و یا خود قیام ایدوب كزر كن
 و سرو كبی روان صرصر اجل طوقنوب یقندی و دوشدی و مرده
 اولدی و یا خود مرد اعتبارده مقدمدر یعنی مرده اولدی و جفرا قبره
 دوشدی بوجهاندن كندی ایله هیچ برنسنه ایلدوب آخرته كوتورمدی
 باغ و باغچه و متاع و لباس و دار و اثاث و درهم و دینار و امثالندن بلکه
 بوجه دار فناده قالدی پس استصحاب ایتكه حسن عمله محتاج اولدی
 نكتم بومعنایی افاده ایدوب دیر * هر كرا بودست كردار نكو * درره
 عقی بود همراه او * تقدیری هر كه بوده است اورا كردار نكو بود
 در راه عقی همراه او دیمكدر كه بوده است مقدم خبر و اورا كا متعلقدر
 و كردار مؤخر مبتدا در بود ضمیری كرداره راجعدر در كا ظرف
 و همراه كا مفعولدر و بعد الجملة هر كه به زیر تقدیری هر كسی كه
 دیمكدر بوده ماضیدن قسمدر كه كا ماضی مقید دیرل و ماضی مقید
 اودر كه كلمه نك آخری قریبه دلالت ایچون مفتوح قلنوب فتحه سنه
 دلالت ایچون دخی آخرنه ها غیر ملفوظه الحاق اولنوب كا ماضی
 مقید باقرب دیرل و اگر اوانه می لفظی ادخال اولنورسه كا ماضی
 مقید بالبعد دیرل می آموخت كبی تعلیم ایتدی زمان قدیمه و یا تعلم
 ایتدی معناسنه و اگر می ایله ها مجتمع اولورسه توسط ایچون اولور
 می آموخته كبی و اگر بوقیسلردن مطلق اولورسه كا ماضی مطلق
 دیرل آموخت كبی و دقایقه كور كه بود وجوددر بوده موجوددر



صیغه اسم مفعولدر بودندن كه بودن مصدر در اولی معناسنه انتهی
 عرب وجوده كون دیر پس وجود و كون الفاضل مترادفدن اولور
 و سائر لغاتده دخی آخرنه ها لاحق اولان كلماتی اسم مفعولدر دیمشدر
 نكتم مفتاح اللغه ده كلور كه اسم مفعول ماضیدن مشتقدر طریق
 اشتقاق بودر كه هر فعل ماضی نك كه آخری ساكن اوله و قسا كه
 اسم مفعول قلیق دلسار ماضی نك آخر حرفنی مفتوح قلوب مابعد نه
 برهاء غیر ملفوظه یا زلر آخرك فتحه سنه دلالت ایچون مثلاً كردوشد
 لفظندن كرده و شده دیرل بومعنایه نظر صیغه اسم مفعول فعل
 لازمندن دخی كلور بوسیدندر كه صیغه اسم مفعولی صیغه ماضیدن
 اخذ ایدرل انتهی و بعضیلر بونی تزییف ایدوب عربیده و فارسیده
 فعل لازمندن مفعول و مجهول كلمه مثلاً خیده اكلمش دكلدر بلکه
 اكلی در دیمشدر بوفقیك فهم ایتدی بودر كه بوا یکی طائفه دخی
 خطا ایتشدر در صواب بودر كه بونلرك اسم مفعول دیدكلری بالاده
 شرح اولنان ماضی مقیددر و لكن صیغه ده متحد اولغله ماضی بی
 مفعول ظن ایتدی و لكن مقامدن و سوق كلامدن فرق حاصلدر
 مثلاً كرده ایشدر كه بحسب المقام ماضی مقید دینلور و كذلك
 ایلتمشدر كه بود دخی سوق كلامدن مفعول اولدیغی بللور پس كرد
 متعبدی اولغله ماضی مقیده و مفعوله متحملدر و شده اولمشدر كه
 ماضی مقیددر یوخسه اولتمش دكل زیرا لازمدر و بود دخی شده كیدر
 و فلان آمده است و رفته است و امثالی دخی بویله در كه ماضی لازمدر
 معناسی فلان كلمشدر و كیتشدر دیمكدر زیرا بومفعوله ماضی مقید
 ادا ت خبرله مجتمع اولور مانحن فیه اولان بودست دخی بویله در كه
 معناسی اولمشدر زیرا بود وجود اولدیغی كبی ماضی دخی كلور ایدی
 معناسنه جان بود جان ایدی دیمكدر و دقایقه بوده موجود در
 و اسم مفعولدر دیدو کی اگر موجود معناسی اعتباریله ایسه فی الجملة
 صحیحدر والا فلا (كردار كاف عربی نك كسر یله عادت اولوب اشلن
 ایش كه صنعت دیرل اصلنده كاف مفتوحدر و لكن بعد التركیب
 تغیر اولمشدر انكچون دقایقه كلور كه كرد كاف عربی نك كسر یله
 ایشدر كرد آرانندن مرکبدر بر جزئی كرد و بر جزئی آردر كه اسم فاعلدر

آوردن انتهی یعنی اصله آورنده کرد در ایش کتوری معناسه
 و تخفیف و اوی حذف ایدوب آورد و آورنده یرینه آرد و آورنده دخی
 دیرل پس کردارک فی الحقیقه اصلی آورنده کرد و فرعی آورنده کرد در
 زخم و تأخیر اوانوب کردار دلدی (نکونونک کسریله کوجک در
 نیکو کبی) همراه یولدش در زیر راه بول و هم موافقت ایچ و ندر
 (معنای بیت) بود که هر کس که انک کوجک ایشی یعنی عمل صالحی
 اولش در و وارد راه عقیده انک یولدش اولور یعنی بول باط کهنه دن
 نهضت و سفر آخرت ایتد که اکایولدش اولاجق اعمال صالحه باقیه در
 یوخسه زخارف دنیای فانیه دکلدر پس اغیاری ترک و کندنه یار
 اولانی اختیار ایتک کرد * این جهان را چون زنی دان خو بروی *
 خویش را آراید اندر چشم شوی * این جهان دانک مفعول اولی
 و چون زنی تانیسی در خو بروی زنک صفت در خویش آرایدک مفعولی
 و اندر اکا طرفدر وجهه سی وجه تشبیهی بیاندر زنی ده یا زانده در
 (خو بروی صفت مشبهه در کوزل یوزلو معناسه) (آراید مضارعدر
 مصدری آراستن و آرایدن در که اولکبسی مصدر اصلی و ایکبجسی
 مصدر فرعیدر یعنی اولکبه کوره مضارعنده سین یایه قلب اولنوب
 آراید و آراینده دیرل و بعد القلب آرایدن اخذ ایدر لریزه مک یعنی
 زینت ایتک معناسه) شوی ضمه و شوهر ضمه و فتحله عورت اری
 زیرامطلقا ره مرد دیرل (معنای بیت) بود که بوجهانی کوزل یوزلی
 عورت کبی بیل یعنی مرأه حسنا کبیدر که کندن اری کوزینه ترین ایدر
 و شیرین کوستر مرادی ایسه حقیقت دکل بلکه مکر و حیل در فافهم
 * مرد را می پرورد اندر کار * مکر و شیوه می نماید بشمار * مرد پروردک
 مفعولی و اندر ظرفیدر مکر دخی می نمایدک مفعولی و بی شمار اکا متعلقدر
 پرورد مضارعدر مصدری پروردن در بسلک معناسه (کار و کاره
 فتح کاف عربیله حالت وصلدن کایه در وقوچق معناسه کلور
 اگر چه اولکی معنائک جز یافتندر اما مستقل دخی استعمال اولنور
 (مکر عریبدر خفیه سعی بالفساد معناسه و امام راغب دیمشدر
 المکر صرف الغیر غایقه بجهیله یعنی مکر برکسه بی مقصودی اولان
 نسبه دن چو یروب دوندر مکر) شیوه ناز و طریقۀ خوبان یعنی

محبوبلرک خوش حرکتی و کرشمه سی شیوه زبان طاتلو دلو شیوه کر
 نازایدی و نازک حرکت ایلچی و ظریف (نماید مضارعدر مصدری
 نمودندر کوستر مک و کورنگ معناسه مضارعنده و او یرینه الف و یا
 کتورب نماید و نماینده دیرل (معنای بیت) بود که زن خوب روی
 اری قوجا غنده بسلر و بی حساب حیل و ناز و عشو کوستر نا که سنی
 صیدایلیه و مغرور و غافل قیله فافهم * چون بیاید شوی خفته نا کههان
 * بی کان سازد هلاکش آن زمان * شوی بیایدک مفعول اولی و خفته
 مفعول تانیسی و نا کههان بیایدک ظرفدر بی کان سازده متعلق و هلاک
 سازدک مفعولی و فاعلی ضمیر زن در وضع غائب که شین در شویه
 راجعدر آن سازده ظرفدر (بیاید مضارعدر مصدری یافتن در بولق
 معناسه مضارعنده فاء موحده به قاب اولنور پس بیایدک وسطی
 یاء مشاء و طرفینی باء موحده در که اولکی بامضارعی استقباله تخصیص
 ایدن بادر) خفته ماضی مقبدر مصدری خفتن در یاتق و او بومق
 معناسه یوراده مراد غفلتدر کرک خوابده اولسون و کرک اولسون
 (نا کههان اصلنده نا کههان در که نانی ایچوندر دکل معناسه لبس کبی
 کاه کاف عجمی ایل طرف زباندر آخرنده الف و نون ظرفیت ایچوندر که
 ده معناسن افاده ایدر بهاران بهارده و بامدادان بامدادده و صبحکاهان
 صباح وقتنده دیمکدر پس نا کههان و قفسر و آکسوز یعنی غافل
 اولدیغی وقتنده) سازد دوزر و صورت و برر معناسه نیکم مر و ایتدی
 (معنای بیت) بود که چونکه زن مکاره و خداعه ارنی او بومش
 و غافل بوله بی کان اول وقت غرور و غفلتده انک هلاک کنی دوزر
 و صورت و یروب وجوده کتورر زیر شیوه کارقندن مرادی کندن
 ایناندر مق و یارب وفادار ظن ایندر مک ایدی یوخسه صادقانه دکل ایدی
 * بر تو باد ای عزیز باهتر * کر چنین مکاره باشی بر حذر * بعض نسخده
 باهتر یرینه نامور دوشمشدر بر بادیه متعلقدر باهتر عزیزه صفتدر
 ای عزیز که مقارنست باهتر دیمکدر زیرا با مع معناسه در برائی باشی به
 و کر که اصلنده که ازدر حذر متعلقدر که رابطه در (بر تو بادا که
 دیمکدر بادا امر غایبدر مصدری بودن در اولق معناسه باد اصلنده
 بواددر یعنی قبل الدال الف زیاده سیله صکره کثرت استعمالنه بناء

تخفیفاً و اوحذف اولنوب آخره تفخیم ایچون الف اطلاق الحاق اواندی
و جازدر که اصلی بود اوله و او الفه قلب اولنوب ما قبلک قحیه باد
دنلدی و بونک نظائر چیوقدر کاد و رساد و امثالی کبی که د عاده
مستعملدر (هنر صنعت و صنعتده مهارتدر هنرمند هنراو یعنی صنعتده
مهارتلو که چوق یلور و اهل فندردیمکدن عبارتدر نامور بعض نسخده
کلسدر و نامدار آدلو یعنی آدی جقمش و دللرده خیره و بعض اوصافله
سو یلور انوشروان عدله و سخبان فصاحتله و مجنون عشقه
و حاتم طی سخااله یاد اولندیغی کبی (مکاره زیاده مکر و حیلله ایدیچی
و فی المثل صمان التندن صو یوریدیچی زیرامکرک معناسنده سعی
بالفسادی اخفا ایتک واردر (معنای بیت) بودر که ای عزیز باهیز
و شریف نامور سنک اوزر که اواسونکه بومقوله مکاره دن حذروخوف
اوزرنه اولاسن یعنی بویله زن مکاره دن حذر اوزرنه اولوق امور
لازمه دن اولدیغی کبی والا هلاک صوریه مؤدی اولور کذلک
مخوز دهر دن دخی احتراز کر کدر والا هلاک معنوی به متبحر اولور
بس بونده دیسای زن زیبا به وزخارفنی زینت و دیبایه و صورت
مزخرفه سیله دافریب اولدیغی مکر و حیلله و تزویر تشبیه واردر
* * در صفت ورع کوید * *

* در ورع ثابت قدم باش ای پسر * کرهمی خواهی که باشی معتبر *
در ثابته ظرف و ثابت قدم باشه مفعولدر وجهه سی جزاء مقدم در معتبر
باشنک مفعولی و بعد الجمله که رابطه سیله خواهی به مفعول و بعد
الجمله شرط مؤخر در بعض نسخده باشی یرینه کردی دوشمشدر
کاف عجمیله و بعضنده مصراع ثانی مقدم در (ورع شبهاتدن اجتنابدر
محرماته وقوعدن خوفایس ورع حرام و شبهاتک مجموعندن
اجتنابدر حلالدن دکل زیرا حلال اکنسایب او انور یو خسه
اجتناب اولماز (ثابت قدم صفت مشبهه در ثابت ایاقلو معناسنده
(معنای بیت) بودر که ای پسر ورع باینده ثابت قدم اول و شبهاتدن
پرهیز خصوصنده ایاق بص و ذللدن صافقن اگر عند الله معتبر
آدم اولوق استرسک زیرا الله تعالی نجاسات صوریه و معنویه دن
تطهر اولتری سور محرمات و شبهات ایسه نجاسات معنویه دن در

شبهه اودر که انک بروجهی حلاله و بروجهی حرامه اوله علی السواء
من غیر تغلیب وجه تسمیه من وجه حقه مشایبه در انکچون استفت
قلبک دنلدی و لکن هر قلبک فتوا سنه عمل یوقدر بلکه اهل دل و ارباب
کالک فتوای قلبنه نظر ایتلودر که بومقوله نک قلبی آفت وهم و خیال دن
سلیم و عقل کامل ایله استخراج ابتدکی معنی مستقیمدر فاحفظه
* خانه دین کرد دایاد از ورع * لیسک میکیرد خرابی از طمع *
خانه کردک فاعلی و همزه سی حرف اضافتدر آباد مفعولیدر از آباده
متعلقدر لیک حرف استدر کدر لکن معناسنه و حرف استثنا دخی
دیرلر اصلی لکن در تخفیفاً نون حذف اولمشدر (میکیرد مضارعدر
مصدری گرفتن در طوتمق معناسنه مضارعنده یا زیاده ایدوب کیرد
و کیرنده دیرلر اولنده می اغظی ادات حاندر (خرابی ده یا مصدریه در
خرابلق و یران اولمقددر پس خراب عمارتک منیدر و معمور مقابله سنده
دخی استعمال ایدرلر (طمع نفسک بر ذسنه به حرسله میلی و ایدی ناسده
اولان شهوت و هوی طریقله حرکت و داعیه در (معنای بیت) بودر که
شبهاتدن پرهیز ایتکدن خانه دین معمور و آبادان اولور و طمعدن
خرابلق طو تر بونده دینی خانه به تشبیه و ورعی اساسله تنظیر وار در
گویا بی اساس و بی استحکام اولان بنا استمساک ایتیبوب خراب اولدیغی
کبی دین دخی طمعله خراب و ورعله معمور اولور و ورعی طمع
مقابله سنده ایراد ایلدی زیرا طمع مکار اولان آدمده پرهیز اولماز بلکه
حاطب لیل کبی نه بواور سه جمع ایدر و حلال و حرام و شبهه دیمز
اکل یلر * هر که از علم و ورع کیرد سبق * دور باید بودنش از غیر حق *
هر کسی که دیمکدر کیردک ضمیر فاعل کسی به راجع و مفعولی سبق
و از سبقه متعلقدر ورع علم اوزرنه معطوفدر و علم ورعه اضافه دخی
درستدر تکم تصویر معناسده کلور دور بودنک مفعولی و بودن یابندک
فاعلیدر و از غیر دوره متعلقدر (سبق حرکت ایله درس معناسنده در
تفصیلی بالانده در (معنای بیت) بودر که هر کسه که علم نافعدن
و ورع قوی دن درس طوته و یا خود ورع نه دیرلر کایذغی اکا عالم اوله
اول کسه حقک غیریدن دور اولوق کر کدر یعنی یا لکن شبهه لو نسنه دن
دور اولوق دکل بلکه ماسوی اللهک جمله سندن پرهیز ایدر و ورع شرعی

✱

✱

و حقیقی ایلله متصف اولور و لکن اکثر ناسده علم و ادراک نام و ورع غالب
اولمید یغندن اغیاره قریب اولورار و یاردن بعید دوشرار * ترسکاری
از ورع پیدا شود * هر که باشد بی ورع رسوا شود * تقدیری شود
ترسکاری پیدا از ورع دیمکدر که فعل و فاعل و مفعول در از پیدایه
متعلقدر مابعدی ظاهر در ترسکاری ده یا مصدریه در ترس خوفدر که
ترسیدن دن اسم مصدر در کار کاف عربیله ایش معناسنه در ترسکار
صفت مشبهه در خوف ایشلو دیمکدر یعنی ایشی خوف و خشیتدر
واصلنده جاژدر که ترسند کار اوله بوضوئیه کار کاف عجمی ایلله
ادات مبالغه اولور زیاده خوفنک معناسنه (رسوا ملامت اولمش کسه
(معنای پیت) بودر که الله تعالی دن خوف و خشیت اوزره اولق
ورعدن پیدا اولور یعنی انک که شهادتن اجتنابی یوقدر قلبی قاسیدر
و بوصفیلو کسه اللهدن قور خن هر ککه بی ورع و تقوی اوله رسوا
و پر ملامت اولور یعنی اگر دنیا ده و اگر عقباده زیاده لسان ناسنه
و آخرتده زبانیله الله دوشر * باورع هر کس که خود را کرد راست *
جنبش و آرامش از بهر خداست * تقدیری هر کس که کرد خود را
راست باورع دیمکدر که هر کس مبتدا و مابعدنده جمله اکا صفتدر
خود کردک مفعول اولی و راست ثانسی و یا کرده متعلقدر جنبش مبتدا
و از بهر خبر و بعد الجملة هر کسه خبردر جنبش جنبیدن لفظندن اسم
مصدر در دیره نش و حرکت معناسنه آرام آرامیدن لفظندن اسم
مصدر در قرار معناسنه یعنی دکلنک بوراده جنبش و آرامدن مراد
حرکت و سکوندر (معنای پیت) بودر که هر کسه که کندنی ورع
صفیله راست و مستقیم ایلدی و تقوای حقیقی ایلله حقه طو غریلوب
کندنی انک حرکت و سکونی حقندن اوتوریدر یعنی اغراض نفسانیله دن
پاک اولوب هر حالی حقله اولور و کندنی نفسیله من بعد ایش طو تمز
زیرا ورع انک سبب طهارتیدر بوضوئیه آخرتده محاسبیه حاجت
قالمازیرا محاسبیه خالص و غیر خالصی تقبش ایچوندر اهل ورع ایسه
دنیا ده محاسبیلر کور مشلدر حتی (حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا)
حدیثنده محاسبیه ایلله مراد و عدردیمشدر * انکه از حق دوستی دارد طمع
* در محبت کاذبش دان بی ورع * تقدیری آن کس که دارد از حق

دوستی طمع دیمکدر که آن کس مبتدا و داردک فاعلی ضمیر آن کس
و مفعول اولی دوستی و ثانسی طمع و بعد الجملة مبتدایه صفتدر
کاذب دانک مفعولی و شین دانه قیددر و در کاذبه متعلق و بی ورع
شین دن حالدر و بعد الجملة مبتدایه خبردر بو بیتک مفرداتی شرح
اولمشدر (معنای پیت) بودر که اول کسه که حقندن حقه دوستلق
طمعن طو زبی ورع اولدینی سالدیه یعنی شریعت و حقیقتده ورع
و تقوای یوشبکن دعوی محبت آلهیه ایدرسن اتی اول حالده
دعوا سنده کاذب بیل زیر محب محبوبک امر و نهیدن طشره جعفر
پس بلا برهان دعوی استماع اولماز * چیست تقوی ترک شبهات و حرام *
از لباس و از شراب و از طعام * چیست مقدم خبر و تقوی مؤخر مبتدا
و ترک سؤاله جوابدر که مبتدای محذوفه خبردر تقدیری اوترک شبهات
و حرامست دیمکدر از شبهات و حرامی بیاندز شبهات ضمتین ایلله شبهه نلک
جمعدر ضمتوا حده ایلله عرفات غرقه نلک جمعی اولدینی کبی بوراده
لاجل الضروره بانک سکونیه تلفظ اولنور بطریق الاخلاص (حرام
محرم و) لباس ملبوس و) شراب مشروب (و طعام مطعم معناسنه در
و بو بیتک مفرداتی بالجملة بالاده تفصیل اولمشدر (معنای پیت) بودر که
ندر تقوی ملبوسات و مشروبات و مطعمو ماتدن شبهات و محرمات
اولانلری ترکدر و بونلر معظم شبهات و محرمات اولفله تخصیص
بالذکر ایتدی و الاجزیاتی احصادن خارجدر کالایحقی و شبهاتی
تقدیم ایتدی زیر احرامک وسیله سیدر پس ترک شبهات ایدن حرامدن
دخی پر هیر ایدر بطریق الاولی آنکچون قرآنده کلور (تلک حدود الله
فلا تقر بوهنا) و حدیثده کلور هر پادشاهک حایه ایتدر کی نسنه سی واردر
ارض و امثالی کبی و حقلک حاسی محارمی در و شول کسه که حایه
قریب اوله لاید انک ایچنه دوشر پس کر کدر که شهادتن اجتناب
ایده و حدود الهیه قریب اولیه فافهم * هر که افزونست اگر باشد
حلالی * زدا صحاب ورع باشد و بال * تقدیری هر چیز که افزونست
دیمکدر که هر چیز کلی شی معناسنه مبتدا و افزونست مبتدای محذوفه
خبر و بعد الجملة مبتدای مذکورده صفتدر و اگر بوراده عرییده ان وصلیه
مقامنده در حلال باشدک مفعولیدر نزد ایکنی باشدک طرفیدر و بال

انك مفعولیدر و بعد الجمله هر چیزه خبر در (افزون آرتوق معنایند
اسمدر افزودن دن که معنای آرتوقدر مقابلی کاست در که معنای
اکسک در اسمدر کاستن دن معنای اکسک در آرتوقه زاید اولان نسته به
افزون و استدادن زاید خلق اولسانه پیش دیرل حلال اودر که اتی
استعماله عقاب اولیه زیر عقده منع اندن حل اولمشدر و بان
ضروری خوف اولنان نسته در (معنای بیت) بودر که ذکر اولنان
ملبوسات و مأکولات و مشروبات و غیریدن هر نسته که قدر حاجتدن
زیاده در اگر حلال مقوله سندن ایسه دخی اصحاب ورع و ارباب
تقوی عندند ضرریدن خوف و انور زیر فوق الحاجه نسته ادخار
و استمساک ایتک زهد و توکل و منافی و حرص و طمع و شهوات و مشرور
انکچون صحابه رضی الله عنهم زایدی قبول ایتدیلر و محاسبه سندن
خوف ایتدیلر زیر اوارداولمشدر که (حلالها حساب و حرامها عذاب)
فافهم جدا و اعلم * چون ورع شدیدار با علم و عمل * حسن اخلاص
بیابدی خلل لا ورع شدک فاعلی و یار مفعولی و با علم یاره متعلقدر
و بعد الجمله فعل شرطدر و حسن بیادک فاعلی و بی خلل فاعلندن
خالدر و بعد الجمله جزاء شرطدر اخلاص دهاء خطاب بیاده قیددر
یار قرین و مصاحب معنای اخلاص تملی ملاحظه غیردن خالص
قلقدر حتی کندی اخلاصنی رؤیتدن به فنا بولقدر خلل ایکی نسته
اراسته اولان فرجه به دیرل بی خلل متصل دیمکدر (معنای بیت)
بودر که چون ورع و تقوی علم و عمه قرین اوله بولرک وجوددن صکره
متصل حسن اخلاص دخی کرکدر زیر اخلاص هر هملک اصلیدر
بی اصل فرع ایسه ثمره و یرمز و اصلک وجوددن صکره حسنی دخی
لازمدر که استحکام در و بی خلل کرکدر که هر عمه مقارقه در و الابی روح
جسدکی اولور زیر اعمال صالحه ک ارواحی نیات خاصه و قصود
صافیه در و صالحک صلاحی انکله صورت بولور و الافاسد اولور
استه بوییدن درت نسته مفهوم اولدی که بری اصل و اوچی فرعدر
اصل اولان اخلاص محکم و فرع اولان علم و عمل و تقوی شرعیندر
و علم و عمل اکساب و تقوی اجتناب باینددر و اجتناب کرچه اساس
کی اولغاه اصلدر و لکن اگر فعل و اگر ترک قصد صحیحه مقارن

کرکدر

کرکدر بوم صومده ترک طعام و امشالی کی زیر مطلق ترک قربی
مستلزم دیکدر پس نیت قربت و خلوص طوبیت لازمدر فافهم جدا
* نا کههان ای بنده کرکدی گاه * توبه کن در حال و عذران بخراه *
با کهاه کرکدی به ظرفدر گاه انک مفعولیدر توبه کن لفظنه مفعول
ودرا کا طرف و عذر بخواعتک مفعولیدر و مصراع اول شرط و ثانی
جزادر نا کهاه بالاده در کرکدی کاف عربیله ماضی مخاطبدر (توبه
مستلزم طاعت و رجوعدر و عند العارفین رجوع دائمدر) حالندن
فراد حال مانی در (عذر فعلت و اسالت و قد اقلعت دیمکدر یعنی
بن اشلدم و بدلتک ایتدم و رجوع ایتدم بر دخی ایتمه بن معنایستنه پس
عذر انسان ذنوبی اسکه بخواید جنک نسته نخری ایتکدر که قول
مذکوردر (معنای بیت) بودر که ای بنده یعنی الله قولی اگر نا گاه
غفلت نه خطا و گاه ایتدسه تأخیر ایتموب همان اول حالده مولایه
رجوع ایله و ایتدوکلک کاهک عذرنی دله و استغفرک و اتوب الیک دیو
سویله که توبه طاعت و رجوعک و استغفرک ایتدوکلک کاهک سترنی
طلبیدر که رجوعک حقیقی بویکی نسته دن عبارتدر زیر بری
قولی در که اسانله در و بری دخی فعلی در که ارکانله در و گاه اولور که
ایکبسی دخی اسانله اولور مثلاً لفظ قبیحک بر بنه کله طیبیه سویلر
و اسانله اول لفظک سترنی طلب ایلر اگر چه قابیله ندم دخی توبه در
ولکن مرتبه شریعی دخی مراعات و محافظه ایتلور * چون گاه
نقد آید در وجود * توبه نسیه ندارد هیچ سود * گاه آیدک فاعلی
ودرا کا طرف و نقد کاهک صفتدر و تقدیری چون آید در وجود
گاه که تقدیرست دیمکدر توبه نداردک فاعلی و هیچ سود مفعولی و نسیه
توبه نک صفتدر که بونک دخی تقدیری توبه نسیه است دیمکدر
توبه اخرنده اولان همزه توسل ایچوند که صفت و موصوف میبایند
واقع اولمشدر زیر هاء غیر ملفوظه اتصاله مانعدر نقد نسیه نک
خلافیدر (نقد حاضر مال و نسیه قبیله و زنی اوزرنه و یره سی
دیدکدریدر که تأخیرندن او توری نسیه دلدی زیر انس امر و زنده
تأخیر ایتکدر (ونسی فعل و زنی اوزره اسمدر شکم قرآنده کلور
(انما النسیه زیاده فی الکفر) وجود بر نسته نک عین خارجی ده ظهور

و کونی در زیر ماهیتیه وجود دیمک ظهوری اعتباریله در پس
وجود کونی ماهیتی اوزرنه امر زاید در (نسبه نونک کسری و سبنک
سکونیه نسبتیه معناسنه در زیر اکرمانی شرحیده کلور که نسبتیه
کریمه وزنی اوزره وادغام دخی اوانور (بریه کبی و حذف همزه
و کسر نونله دخی دینلور جلسه وزنی اوزره (معنای یت) بودر که
چون وجوده حاضرگاه کله ویره سیه توبه اصلا فائده طومنز پس
خطاه حاضره توبه عاجله کرکدر زیر ابلکه ناکاه مصرافوت اوله
انکچون حدیده کلور (هلاک المسوفون یعنی توبه بی تأخیر ایدنلر هلاک
اولدیلر زیر ابرکسه بی که یلان صوفش اوله شهر اصفهان دن تر پاک کلنجه
تأخیر ایتمز بلکه هلاک اولور پس کاه یلان کبی زهرنا کدر که حذر
ایتملور و وجود بولد یعنی صورتده دخی تأخیر ایتموب علاجن
کورملور فافهم * در انابت کاهلی کردن خطاست * برامید
زندگانی کان هواست * کردن مبتدا کاهلی مفعول ودر کاهله ظرف
وخطا خبر در برکردنه متعلقدر کان اصلنده که آن در که کافک کسره سی
حذف و همزه نک فتحه سی اکانقل اولنوب درج اولمشدر (ان مبتدا
وهوا خبر در و بعد الجملة صفتدر) انابت توبه و اخلاص عمل ایلله
الله تعالی به رجوعدر قال تعالی (وانیبوالی ربکم واسئلوا له) وحققت
انابت رق شهواتدن خروج وفسندن حقه دخوادر و عشق مفرط
اهلنک معشوقده استهلاکی کبی حقهده استهلاکدر (کاهل هانک
فتحیه سست معناسنه و فتحله اولد یعنی بالاده ناظمک قدس سره
تبدیل لفظنی کاهل مقابله سنده ایرادن ظاهردر مکر که ضروره
مکسور اوله (زندگانی حیاندن تمتع معناسنه تنکیم تفصیلی مرور ایتمشدر
آن امیده اشارتدر هوا مدله خلوه دلالت ایدر پس هر خالی هوا در
انکچون سما وارض اراسنه هوا دیدیلر صورتا خلوندن اوتوری اگرچه
حقیقته ارواحدن خالی بر یوقدر اکر فوق العرش واکر تحت العرش
فافهم جدا (معنای یت) بودر که حقه انابت و رجوع ایتمکده
سستلک ایلک وضعف وقتور کو سترمک خطادر شول حیاندن هدت
طویلله تمتع و انتفاع اوزرنه اول امید معنادن خالی وفایده دن
نهی در زیر اجلک سن معلوم ومرض معهودی بوقدر پس محتملدر که

سن بو طول امل ایچنده غافل اولوب موت سکا کله و امید ایتدو کلک
معنی حاصل اولبیه تنکیم نیجه لری بو وجهنه مأخوذ اولمشدر و دنیادن
قصور و نقصانله رحلت قلمشدر

* * در صفت شرف خدمت کوبد * *

* ناتوانی ای پسر خدمت کزین * ناشود اسب مرادت زیر زین *
تا توانی کزینسه ظرفدر زیر انا مادام معناسنه در خدمت مفعولدر
ایکنجی تا عملیل ایچوند اسب شودک فاعلی وزیر اکا ظرفدر (کزین
کاف بحمی نک ضمیمه امر در مصدری کزیدن در اورندلک معناسنه
مضارعی کزیند و کزیننده کلور) اسب آتدر فرس معناسنه (زیر
آشفه در مقابلی زبرد که یوقرودر) زین کسرله ایر که آت ارقه سنه
اوردر سرچ معناسنه زین پوش حاشیه که ایر اورتوسیدر زین کوه
ایر فاشیدر زین کرا کرجی در سراج معناسنه (معنای یت) بودر که
ای پسر تا که قادر سن یعنی قار اولد قدده خدمت اختیار ایلله و سائر
احوال ایچندن انی اورندله تا که مرادک آتی ایرالنده اوله یعنی تحت
سرجده فرس مرکوب آدم را کیده نیجه مسخر اولد بیه مراد و مقصودک
دخی سکا مسخر و مبسر اوله زیر خدمت و سبیلله نفسدر فتح فائله
ونفس عین مراد در پس خدمتدن مراد طریق تواضعی اختیار
و مصالح عبادده بولتمق و اداء حقوق و خدمت باب الله در که صورت
کامله سی می شد کامله خدمتدر و خدمتک غایتی (من خدمت خدم
موجبجه مخدوم اسماء و مدوح خلائی اولمدر * بنده چون خدمت
مردان کند * خدمت او کند کردان کند * تقدیری چون کند
بنده خدمت مردان کند کند کردان خدمت او دیمکدر که بنده کندک
فاعلی و خدمت مفعولیدر و کذلک کنید ایکنجی کندک فاعلی و خدمت
مفعولیدر و مجموع کلام شرط و جزا در بندهده اولان همزه وحدت
ایچوند (مردان رجال الله دیمکدر زیر مراد اهل الله ایسه
حقیقت ایلیدر اگرچه آرا رنده نساندن دخی واردر و لکن حقیقت
فعاله صورتی اوزرنه کلکله اردنلدی پس او مقوله زن ظاهرده قابل
و باطنده فاعلدر) کنید ضمیمه قبه در و لکن کافک عربیت و بحمیثنه
تعرض ایتمشدر در ظاهر اولان بحمیثدر اگرچه لسان عامه ده عربیتله

مشهور در کردن کاف بحمی ایله صفت مشبهه در دونکن معناسنه
 مصدری گردیدن دونك معناسنه که لازمدر (معنای بیت) بود که
 چونکه برصادق حق قولی رجال الله خدمت لایقه ایلیه کنبد
 کردن که آسمان و افلاک در آنک خدمتک ایلر زیرا حقیقت ارزونه
 خدمت همان حقه خدمتدر زیر و سائل حق و مظاهر سره طالعدر
 وحیث قد سیده کلور که (یادینا خدمی من خدمنی) یعنی خادم حق
 اولانک دنیا خدمتکاری اولور اگر یرلر و اگر کوکلر و اگر مانیهما و اگر
 چرخ تخصیص ایتدی زیرا اجزاء دنیاك معظمی در خصوصها
 وجه ارضه اولان ارزاق واسبابه تأثیرات اورادن نازل اولور زیرا
 علویات مؤثرات و سفلیات متأسرات در فافهم * بهر خدمت هر که
 بر بند میان * باشد از آفات دنیا در امان * تقدیری هر کسی که بر بند
 بهر خدمت میان دیمکدر اعرابی ظاهر در بهر تعلیل ایچوندر برزایددر که
 مصادر و افعال او ائنه تحسین ایچون کتور رلر و کاه اولور که اول
 ماضیه برودر مفاجا ایچون زیاده قلنور برآمد و در آمد کی ناکاه
 کادی دیمکدر (بند مضار عدر مصدری بستن در بخلق معناسنه
 مضار عنده سین نونه قلب او انوب بندد و بندنده دیرلر (میان بل
 واورته معناسنه وسط کی سکون سین ایله میانه ال اورتیه وسط کی
 فتح شینه میان بند قشاقدر آفات جمع آفتدر که مضر و فساد نیستدر
 (معنای بیت) بود که هر کس که خدمت مردان ایچون بل بغلیه وفی
 المثل دامن در میان و شمشیر ساق ایلیه آفات و عاصبات دیویه دن امانده و بی
 خوف اولور زیرا فائوالی الکهف) و چونچه اهل الله که فاماندر که
 آفات نفسدن انلرا امان حاصل اولدیغی کی آفات صوریه دن دخی
 حصوله کلور زیرا الله تعالی انلره نظر ایدوب انلرک حرمتنه خلایق در سخت
 و آفاتی دفع ایلر خصوصها که خدمت سبیلله اورتاده اتصال قوی اوله
 شوال اولنور سه که یا بوقدر ابتلا و محنت ندر که خواص و عوام مبتلادر
 بجواب بودر که بودنیادار السلامه دکلدوبدار الامتحاندر و حق تعالی نک
 امسالک ایتدیکی آفات ارسال ایتدیکنندن بسیار در قلن تعالی (ولو یواخذ
 الله الناس بظلمهم مارتک علیهامن ذابیه) فافهم * هر که پیش صالحان
 خدمت کند * ایزدش بادولت و حرمت کند * تقدیری هر کس که



کنبد خدمت پیش صالحان کندش ایزد بادولت و حرمت دیمکدر که
 بوندن اعرابی ظاهر در (صالحان صالحك جمیدر صلاح جمیع اوقاتده
 اتمال و افعالی فساد و خلائق مصون اولمقددر که امر مغبوطدر انکچون
 انبیا و اولیا صلاحله و صلاح اوزرنه نبات و صالحله حقوق ایله دعا
 ایدرلر ایزد کسر همزه و فتح زاء محمد ایلله کافی الدقایق و مفتاح اللغه ده
 کلور که ایزد زاء بحسبیلله در لسان فارسیده الله تعالی نک علمی در عرییده
 لفظة الله و ترکیده تکرری کی یزدان خالق معناسنددر که برادیمی در
 (دولت مال و مرتبه در که خلق ارسانده نوبت بنوبت اخذ اولنور
 والدن الله که در (حرمت عزت و تعظیم که احترامدن اسمدر فلان
 حرمتیچون دید کلری بورادندر (معنای بیت) بودر که هر کس که
 صالحله حضورنده خدمت ایلیه و معناسنده بولنه الله تعالی آتی
 دولت و حرمته مقارن ایلر زیرا محترم اولان نکه به احترام خدمت
 ایتک سبب حرمتدر و کذلک دولت اخرویه به وسیله در زیر صالحا
 و مردان حق ملوک مغنویه در ملوک ایلله اصحاب خزان در بعضی نسخده
 صالحانه بدل مقبلان دوشمشدر مقبل مدبرک ضدیدر بوراده مراد
 مقبل حقیقی در که اقبال کلی ایلله حقه مقبلدر بتکم خدمتنه ترغیب اکا
 دالدر زیرا دولت عظمی و حرمت کبری دکه صالحه خدمتدن حاصل
 اوماز * خادمازا هست در جنت مأب * روز محشر بی حساب و بی کتاب *
 بعضی نسخده کتاب یرینه عذاب و یا عقاب دوشمشدر انساب اولان
 کایدر هست حاصل و موجود در بوراده رابطه در است معناسنه که
 خادمانه قیددر تقدیری خادمازا است در جنت مأب دیمکدر که رالام
 جاره معناسنددر خادمان مقدم خبر و مأب مؤخر مبتدا و در جنت
 اکا ظرفدر عربی ایلله تقدیری الخادمین مأب و مرجع فی الجنة دیمکدر
 و بونده نمجید اعتبار اولنور زیرا مأبدن مراد جنتک کندیدر بس
 جنت ایچنده مأب وارددر دیمک جنت ایچنده جنت وارددر دیمکدر که
 جنتدن مأب اخر انتزاع ایدوب خادمان ایچون مهیا قلدی ترغیب
 و حسن مأبله اقصافده مبالغه دن او توری تکم اهل نار حقه کلور
 (لهم فیها دار الخلد) یعنی جهنمدن دار اخری انتزاع اولنوب کفار
 ایچون معد قلدی امر ناری تهویل و شدیلله اقصافده مبالغه ایچون



جنت دارالثواب در که اشجار یله وجه جنت مستز اولور (مأب مرجع در
 او بدن که رجوع در جنتك مرجع اولدیغی آدمك علیه السلام
 اورادن خروج وارضه هبوطی اعتبار یله در اول وقتده ذری
 ظهرنده اولغله حکما انلر دخی جنتدن چقدیلر وروز حشرده
 ایمانلری حسب یله ینه اورایه رجوع و دخول ایدرلر (بی حساب خادمان
 حال وروز اکا طرفدر روز محشرده بی حساب و بی کتاب اولدقلری
 حالده جنته رجوع ایدرلر دیمکدر حساب نصر یا بندن عد اعمالدر
 مجازات ایچون و تفسیرده کلور که محاسبه معناسنه در که عبدك خیر
 و شر فی اظهار ایتکدر تا که انك اوزرنه مجازات اولنه (کتاب دفتر
 اعمالدر) (معنای بیت) بودر که صلحایه خدمت ایدنلر ایچون جنتده
 مأب وارددر یعنی او مقوله خادمه جنت عالیله حسن مأب و مرجع در
 روز محشرده و جمعه بی حساب و بی کتاب اولدقلری مالد یعنی انلر ایچون
 نه دفتر عمل اچلور و نه خود مناقشه اولنوب بو عمللر ندر دیو صایلور
 بلکه قبرلرندن مبعوث اولدقلری کی جنته رجوع ایدرلر و مقساملر نه
 کیدرلر سائر ایه بویه دکلر در پس خدمت ار باب کمال اعمال
 مخصوصه دن اولدی اعمال سائر اوزرنه مزیت و رجحانی وارددر
 * خادمان باشند اخوان را شفیع * جای ایشان در جنان باشد رفیع *

خادمان مبتدا شفیع باشندك مفعولی و اخوان شفیع متعلقدر زیرا
 را لام جاره معناسنه در و بعد الجملة خبر در عربی ایله تقدیری الخادمون
 بکونون شفعاء للاخوان دیمکدر و لکن شفیع ضرورت ایچون افراد
 اولندی و یا خود هر بر خادم اعتبار یله و یا خود اسان فارسیده بو مقوله
 مطابقات امور لازمده دن دکلر جای ایشان مبتدا و در اکا ظرفدر
 باشدك تحتده ضمیر فاعل جایه راجعدر رفیع مفعولیدر و بعد الجملة
 خبردر (باشند باشندك جمعدر ز پران نون ادات جمعدر باشد یا عربی ایله
 اولمق معناسنه در) اخوان جمع اخ در قرنداش معناسنه تفصیلی بالاده در
 (شفیع شافعك مبالغه سیدر شافع شفعد ندر جنت معناسنه زیرا
 شافع کیندن مشفوع له اولان کسه به حصول هر امنی رجاءه جنت
 و مشترک فلشدر و بوندن فهم اولنور که شافع مشفوع له دن مرتبه ده
 اعلى کر کدر تا که مراد حاصل اوله (رفیع بمعنی المرفوع در عالی معناسنه

زیرا

زیرا رفع اجسام موضوعه بی مقررندن اعلا ده و ذکر و مزانى تنویه
 و نشر یفده استعمال اولنور بوراده مراد رفع حسیدر که درجات عالیله
 جنانه دأر در (معنای بیت) بودر که اهل حقه خدمتکار اولنلر
 یوم حشرده اخوان مؤمننه شفاعتگاه اولورلر کرک اول اخوان
 مشفوع له اخوان قرابت اولسون و کرک (انما المؤمنون اخوة) و همچنین
 اخوان دین اولسون خصوصاً که میانه عقدا خوت اخرویه مخصوصه
 اوله و او مقوله خادمك جنات عالیله ده بری مرفوع و عالی اولور
 زیرا عملدن عاری اولان اولاد مرتبه ده آباء واجداده ملحق
 اولیحق خدمت باب الله ده دخی قصور ایتیلر مخادیم مرتبه سن
 بولورلر و آخرتده انلرک جوارنده اولورلر شو جهتمدن که اولاد
 و آباء واجدادك ارازلنده والدیت و مولودیتله مناسبتلری اولدیغی کی
 بولنلرک دخی خادمیت و مخدومیت ایله اضافت و خصوص اوزرنه
 حال بوزندن دخی مجانست وارددر قال تعالی (واذا النفوس زوجت
 * کرچه خادم ماضی و مفسد بود * بهتر از صدمسك و عابد بود *

کرچه بوراده عربی ده ان و صلیه کیدر پس جزایه محتاج اولماز
 خادم بودك فاعلی و عاصی مفعولیدر بهتر ایکیجی بودك مفعولی و از
 بهتره متعلقدر کرچه ده اولان چه لغظنك معناسی یوقدر فاما عجمانی
 کر ایله استعمال ایدر رابطه صورتده که کی عاصی عصیاندر ندر
 طاعتدن خروج معناسنه یعنی قصد له ارتکاب حرامدر و اگر خطائله
 اولسه زله دینلور و آدمك علیه السلام زله سندن عصیان ایله تعبیر
 اولندیغی تنکم کلور (وعصى آدم ربه عهد مأخوذه عدم اهتمامدن
 و شائنی او مقوله نسیانندن تبعیددن او توری ایدی مفسد ضد مصلحدر
 فساد صلاحك و مفسده مصلحتك ضدی اولدیغی کی افساد برسنه بی
 حد اعتدال دن اخراجدر یعنی حالت مستقیمه و نافع سنی تغیردر
 افساد فی الارض ارتکاب معاصی ایله در صد بوراده تکثیره محمولدر
 ممسك امسا کدندر که مال و وجودی بنده بخل ایتکدر عابد و زاهد
 عاشق خادم مقابله منده در زیر عابدده عبادت و زهدوار یسه امساك
 وجود دخی وارددر عاشقك ایسه جسدی خدمته مصر و فوجانی
 حقه مبذولدر (معنای بیت) بودر که اگرچه خادم اهل الله و عاشق

✽

جمال الله كندی نفسنده خطا کار وارض وجود نده مفسد اوله یعنی
بالفرض بویه اولسه دخی یکر کدر چوق ممسك و عابد دن یعنی
جمله سندن اولادر دیمکدر زیر افراد اهل امساك و عبادتدن هیچ
بر فردك راه حقه وجودنی بذل ایدن عاشقه برابر اولدیغی بوقدر
فکیف که اندن اولی واعلی اوله بوراده ناظم قدس سره خادمی عاشق
معناسنه اخذ ایتدی انکچون عابده مقابله قبلدی و مقتضای عشق
خدمته بذل وجود اولغله ممسك لفظنی دخی درج ایلوب عاشق
بذاله مدح و عابدی امساكله ذم ایتدی و بونده عاشقك عشق سیبيله
ذنبی مغفور اولغله رمز وار در انکچون حق تعالی بن عشاقه عذاب
ایتم دیو وعد و اخبار اتشدر تأمل ايله که حضرات اصحاب کرامك
رضی الله عنهم غزوه بدرده خدمت رسول و خدمت دین و بذل وجود
ایتدکریچون اعملوا ما شئتم فقد غفرت لکم مضمونی ايله مبشر اولدیله
الحاصل بیت مذکور دن مراد عاصی بی مطیع و مفسدی مصلح اوزرنه
ترجیح دکلدر بلکه شرف خدمتی بیان و خدمته بذل وجود ایدن عاشق
عابد ممسك اوزرنه ترجیحدر و عابده خود بین و خود رولغی کلاه یتر
عاشقه بی وجود اولدیغی ثواب کافی اولدیغی کبی * میدهد هر خادمی را
مستعان * اجر و مزد صائم و قائم * مستعان میدهدك فاعلی
و هر خادمی را مفعول اولی و اجر ثانی در مستعان الله تعالی در که
اندن عون و نصرت طلب اولور اجر و مزد ضم میم و سکون زاء
هوز ايله بر معنایه در که اجرت و ثواب دیمکدر کویا مضاف الیهک تعددی
اعتبار ايله مضافی تکریر ایلدی صائم قائم صائم و قائمك جمع ایلدر
قیام لیل کرچه کیجه بی عبادتله مطلقا احیاء فاما بحسب الغالب
صلا تله احیاء مستعملدر (معنای بیت) بودر که الله المستعان صلحایه
خدمت ایدنلرک هر برینه صائمك اجرنی و قائمك مزدنی و برر یعنی
صائم و قائم اولسه دخی شرف خدمت سیبيله انلرک ثوابی بولور
زیرا صائم و قائم اولق کندی نفسنه خدمتدر خدمت صلحا و ارباب
حق ایسه خیر متعددی در و غیرک مصلحتنده بولمق افضلدر خصوص صا که
مصلحت خواص ناس اوله * بهر خدمت هر که برنیدد کمر *
از درخت معرفت یابد هنر * تقدیری هر کسی که برنیدد کمر بهر خدمت

یابد از درخت معرفت ثمردیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در حرکت ايله
قوشاق معناسنه که عرب منطقه دیر (درخت باش اغاج که هنوز
کسلماش اوله و دقا ثقه کلور که درخت شول اغاجدر که هنوز
کسلماش اوله یا شه و قرویه و یمش و برنه و برامز اولانه شاملدر (معرفت
حقائق الهیه و کونیه به علمدر بونده معرفتی میوه دار اولان اغاجه
تشبیه واردر پس درختك معرفته اضافتی شبهه بهک شبهه اضافتی
قیلنددر جبل الورد و لحین الماء کبی ثم حرکتله اغاج یمشی در جل
الشجر معناسنه و مال مستفاددن کایه اولور (و کان له ثمر کبی و هر نافع
شی که برشیدن صادر اوله اکا ثمره دیرلر عمل صالحه ثمره العلم و علم الهی به
ثمره العمل الصالح دیرلر (معنای بیت) بودر که هر کسی که قوشاق بقلیه
خدمت مرداندن اوتوری یعنی خدمته جد و اهتمام ایلایه شول بر مهم
کار ایچون بند نظاق ایدن کبی اول کسیه بولور معرفته الله اغاجنده میوه
یعنی میوه معرفتی خادم مردان اولان اکل ایدر کویا معرفت الهیه
مطلقا بر اغاج کبی در که فیض الهی انک میوه سیدر و بوراده درختله
تمثیلده لطافت بودر که خادم خدمته قائم در شجره بسستانده قائم
اولدیغی کبی انکچون میوه دار اولور و خادمك میوه سی دهان مرداندن
اخذ ایتدوکی فیض معرفتدر چونکه مخدوم یوزندن پرورش بوله
آخر کندی دخی مخدوم اسماء اولور * هر که خادم شد جنانش میدهند *
هم ثواب غازیانش میدهند * تقدیری هر کسی که شد خادم میدهندش
جنان هم میدهندش ثواب غازیان دیمکدر پس شبنلر فعلله قیددر
و بوتقدیردن اعراب بیت ظاهر در ثواب اجر عملدر شکم بالاده تفصیل
اولندی (غازیان غازیك جمعیدر غزو دشمنه محاربه ایتکه خروجدر
و قاموسده کلور که غزا العدو سار الی قتالهم و انتهابهم یعنی دشمنه غزا
ایتدی دیمك انلرک قتال و نهب و غارتنه سیر و حرکتدر (معنای بیت
بودر که هر کسی که مردان میدان حقه خدمت ایلدی اکا جنتلر
و برلر یعنی بر دکل برقاج جنت احسان ایدرلر هم اکا غازیان ثوابی
و برلر یعنی یوزدرجه و بریلور که هرایکی درجه نك اراسی بشر یوز
سنه لك مسافه در پس مجموع مسافه الی یسك ییل اولور و جهی
بودر که خدمت مردان ایتك جهاد اکبر قیلنددر که نفسیله مجاهده در

و بوجاهده اهلته صدیق دیرل که درجه سی فوق درجات الشهدادر
 بوجهندن ثواب غزائله مثاب اولدینگی جهایی یوزندندر اگر چه
 صدیقیتی یوزندن رتبه سی غازی و شهیددن عالیدر بویتنه و برلر
 دیدی یعنی جـله ایراد ایلدی مع هذا اعطا ایدن فرد واحد در که
 الله تعالی در یا مباشر اولان ملائکه و یا خود حق ذات وصفاتی
 اعتباریله خلقنا و جعلنا و کائنات و اشیائی کبی که قرآنده واقع اولمشدر فافهم
 * * دراکرام مهمان می گوید * *

* ای برادر دارم ما را عزیز * تاییابی عزت از رحن تونیز * مهمان
 دارک مفعول اولی و عزت تائیمی در عزت یسائی نک مفعولی و از اکا
 متعلق و توییابی تحته ضمیر خطابی تا کیددر (نیردخی معناسنه در
) مهمان قوتقدر که عرب ضیف دیر تفصیلی بالاده در (عزیز عزتلو
 حرمتلو و شرفلو) تا تعلیل ایچونددر (یسائی مضارع مخاطبدر مصدری
 یافتن در بولق معناسنه مضارعنده فاء موحده به قلب اولنوب یابد
 و بنده دیرل (رحن الله تعالی در که واسع الرجه در یعنی انعام
 و افضالی دنیاده مؤمن و کافره شامل و واصلدر کرک وجود و کرک
 لوازم وجود جهندن زیر اخلاق و رزاق مطلقدر (معنای بیت)
 بودر که ای قرنداش اگر خانه که قونق کلورسه و سکا ضیف نزول
 ایلرسه اتی عزیز طوت یعنی خدمتـله و اطعام طعامله و روی خندانله
 تا که سندخی رحن اولان الله دن عزت و حرمت بولاسن زیر اهر عکاک
 جزاسی کنندی جنسندندر بوراده اسم رحانی ذکرده اصابت ایلدی
 زیرا رح که قرابت معناسنه در اسم رحاندن مأخوذدر و مؤمنلر
 اخوان فی الله اولمـله بری برلینه صله لازم اولمشدر خصوصاً که
 ضیف مقوله سندن اوله فاعرفه * مؤمنی گوداشت مهمانرا نکو *
 حق کشاید باب رحمت را برو * مؤمنی مبتدا و یا وحدت ایچونددر
 کو اصلنده که اودر که او مبتدا ثانی و مهمان داشتک مفعول اولی
 و نکو تائیمی و بعد الجملة مبتداء ثانی به خبر و بعد الجملة مبتداء اوله
 صفتدر حق کشایدک فاعلی و باب مفعولی بروا کا متعلق و بعد الجملة
 مبتداء اوله خبردر برو بر اودر که براستعلا ایچونددر علی کبی و اوضمیر
 منفصلدر که مؤمنه راجعدر و بروی او تقدیرنده اولق دخی لطائف

کلامدندر بو صورنده ب حرف تعلق و روی یوز معناسنه اولور
 وجه کبی (معنای بیت) بودر که بر مؤمن که او مهمانی ابو و خوش
 طودی و اکا شایسته خدمت ایلدی بوخوبلو مؤمن اوزرنه و یا خود
 انک یوزنه الله تعالی باب رحمتی کشاده ایدر یعنی مرحمت و اکر امی
 و فتح بابی مقابله سنده اکا رحمت خاصه قبوسن آچرمقصود بودر که
 انک ذنوبی مهمان ایله خانه بیرون اولدینندن ماعدا اکر امی فوقنده
 مزید نعمت و وفور رحمتله اکر ام او انور (ان الله لا یضیع اجر المحسنین)
 و بونده رمز واردر که مهمانک نزولی امتحان الهمی قیلندندر تا که
 متابعت ملت ابرهیمیه ادعاسنده اولان مؤمن اکر ام ضیفده خلیل
 الرحمن مشربنده اولدینگی ظاهر اوله و صدق دعواسی ثبوت بوله
 و الا کذبی نظیره کله زیر اصادقه دعواسنده برهان کرکدر فافهم و اعمل
 * هر که باشد طبعش از مهمان ملول * ازوی آرارد خدا و هم رسول *
 تقدیری هر کسی که باشد طبعش ملول از مهمان آرارد ازوی خدا
 و رسول دیمکدر که هر کسی مبتدا و طبع باشدک فاعلی و ملول مفعولی
 و از ملوله متعلق و بعد الجملة که رابطه سیله مبتدایه صفتدر ازوی
 آراره متعلق و خدا فاعلی و بعد الجملة مبتدایه خبردر (طبع مزاجدر که
 حرکت و شعوری اولانده و اولیسانده مستعملدر حرکت حیوان و حرکت
 افلاک کبی که طبع حرکتک مبدائیدر و حیوانک اول حرکتک شعوری وار
 و جادک یوقدر طبیعت اندن اخص در زیر حرکت و شعوری اولبانده
 استعمال اولنور فلانک خوشبجه طبیعتی واردر دیمک اغلاط عامه دندر
 زیرا آدمی عاقلی جاد منزله سنه تنزیلدر و تعریفانده کلور که طبیعت
 اجسامه سریان ایدن قوتدر که جسم کمال طبیعی سنه انکله و اصل
 او اور نهاده و سرشت دید کلری بو طبیعتدر که هر موجود طبیعت
 اوزرنه تخمیر اولمشدر و طبیعت انک مایه سیدر و طبیعتیون دید کلری
 عالم طبیعتدن بحث ایدن طائفه در که مذمومه در و مزاج آدمی دید کلری
 حرارت و رطوبت و برودت و پیوست مساتی جمع ایدن حقیقتدر که
 عناصر اربعه اوزرنه متفرعه در شکم اخلاط دخی طبایع اوزرنه
 مرتبه در (ملول ملالتندندر سنات معناسنه یعنی انسان برنسنه دن
 طوق اولق و اوصانق و فی الحدیث (تکلفوا من الاعمال فان الله

لا یمل حتی یملوا) مقصود سزده ملالت اولور الله تعالی ده اولماز
ویا خود حق مرادی اوزرنه بر صفت مشابهه در ضحك وفرح
واستهزا و مکر و امشالی کبی (آزارد مضارعدر مصدری آزدن در
سوکمک و انجمنک معناسنه که آزار لقی دخی دیرل مستقبله
زائله را اراستنه بر الف زیاده سیله آزارد و آزارنده دیرل و بعض
اغائده آزاردن دخی آزدنه ضم اولمشدر بوضورتده مضارعنده
الف زیاده سنه حاجت قالماز و لکن ظاهر اولان بودر که آزاردن
مصدر فرعی در که مضارعی تصحیح اولند قدن صکره اخذ
اولمشدر بعد ذآ آزارد متعدی در بوراده ناظم قدس سره آزاردی
رنجد مقام منده استعمال ایشدر که لازمدر زیر رنجیدن انجمنکدر
انجمنکه ایسه انجمنک لازم کلور (معنای بیت) بودر هر کسه که انک طاع
و مشربی مهماندن بر ملال اوله واستقال ایدوب حفظ ائمه خدا و رسول
اندن انجمنور زیر کتاب و سننه مخالفدر که الله تعالی اطعام طعام
و رسول الله اکرام ضیف ایله امر ایشدر و مخالفت امر شارعی رنجیده
قلق کبی در اذای خدا و رسول ایسه موجب اعتددر تکم قرانده
منصوصدر بورنجیده لك دخی ملالت مذکوره کبی صفت مشابهه در که
اعتقاد ایلوب کیغیندن بحث اتمام کر کدر زیر صفات کونیه ایله
حق اتصافی خلق اتصافی کبی دکدر بوراسنی فهم اتمک امر عسیر
اولدیغندن اکثر علما تأویله ذاهب اولشار و بعض اوازم ایله تفسیر
ایشاردر رحنی انعام و غضبی عذاب معناسنه محموله قلمشدر فاما
محصولی قلیدر زیر بوضورتده سامعک ذهنی هر مذهب ممکنه ذاهب
اولماز و تخصیص اولیان معنی عندالله اطلاق دخی منافیدر * بنده
کو خدمت مهمان کند * خویش را شایسته رجهان کند * تقدیری
بنده که او کند خدمت مهمان کند خویش را شایسته رجهان
دیمکدر که بوتقدیرله اعرابی ظاهر در خصوصاً که نظاری قریبا
و بعیدا سبق ایشدر شایسته برار و پراشق مصدری شایستن در
یرامق معناسنه شایستی برار اولق و پراشق مضارعنده سین خذف
اولنوب شاید و شاینده دیرل (معنای بیت) بودر که بر قول که او مهمانه
خدمت لایقه ایله کندنی رجهان برار ایلر یعنی رضاسنی بولور و مقام

قرب هندینده اولور پس رجهانده مضاف تقدیر اولنور رضای رحن
و قرب رحن کبی بونده اکرام ضیفده فضل راجع اولمغه رمزواردر
زیرا بر عمل که عیدی موصل مولی اوله اعمال سائر دن بمناز اولور
اصلی بودر که الله تعالی اطعام و سقی و عبادة فقیری کندنه اضافت
قیلیدی جغت فلم تطعمنی و ظمئت فلم تسقنی و مرضت فلم تعسبنی کبی
بوجهندن ضیفک نزولی حقک بالذات نزولی کبی اولدی و سلطانه
اکرام ایدن قرب سلطانه مکرم اولدی * هر که مهمان را بروی تازه
دید * از خدا الطاف بی اندازه دید * تقدیری هر کسی که دید مهمانرا
بروی تازه دید از خدا الطاف بی اندازه دیمکدر که اعرابی ظاهر در
(تازه طری و لطیف و کنج روی تازه خندان یوزدر که نو تازه کبی
کورینور) الطاف لطفک جمعیدر لطف ایصال نفعدر که انده دقت
اوله انکیچون تعاطی امور دقیقه لطافت دیرل و حاسه ادراک ایتدوکی
نسنه دن لطیف ایله تعبیر ایلرل و دقائق اموری ادراک ایده نه دخی
اطلاق اولنور و لطیفه دیرل شول دقیقه المعنی اشاره که فهمه لایح
اوله فاما عبارتة صغیه و مودته وسیله اولان تحفهیه دخی لطف دیرل
وفی الحدیث (تهادوا تحابوا) اندازه رسم و تصمیم و اولچمک و مشهور
اغاچدر که در زیلر و بزرگانلر قاشی انکله اوچلرل تعریب اولنوب
هندازه دیرل کسرله هندسه و مهندس دید کلری بوندند که زایی
سینه قلب ایشدر در زیر اسان عربده دالدن صکره زا کلور کلمه
یوقدر (معنای بیت) بودر که هر کسه که مهمانی کور و آحق یوزله
کور دی وانی انبساطله قرشولدی خدای غنی و معطی دن بی قیاس
و بی تقدیر لطفلر کوردی و ایتدوکی کر مک اجرنی مشاهده قیلیدی
و نتیجه سنه و اصل اولدی و اجرک بی حد اولدیغنی عاملک خلوصنه
داردر یعنی خلوص نقدر قوتده اولسه اجر اکاکوره نضیف اولنوب
عشراندن مأته و مأندن الوفه ترقی ایدر خصوصاً که اختصاص الهی
بایندن بشقه مزید دخی واردر قال تعالی (للذین احسنوا الحسنی و زیاده)
* از تکلف دور باش ای میربان * تا کرانی نبودت از مهمان * دور
باشک مفعولیدر و از دوره متعلقدر و یاخود دور باشک مجموعی تباعد
و یا تبعیدله امردر بوضورتده از مجموعنه متعلق اولور تا تعلیل ایچوندنر

✽

✽

کرانی نبود که مفعول ثانیه سی و اولی تاء خطاب در حرف جر کرانی به
متعلق در (تکلف کلفت و مشقته ایش طونق و زحمت چکمک نتکم
شرحی مرور ایلدی) میر کسرله قنوعک وضع حاصله اسمی در
مهمانک ایسه اطلاق وضع عام ترکیبی حسبیه در میزبان قونقی
قونقلوب رعایت ایدندر زیرا بان حفظ ایدیچی معناسنه در (کرانی
کاف عجمینک کسرله و یاء مصدریه ایله اغراقدر کران اغردر
تقیل کی کرانمایه اغر بهالودر) مهمان میمک کسری و یائله و یاسر
قونقدر (معنای بیت) بودر که ای قونق قونقلایچی و کوروب کوزدب
رعایت ایدیچی اگر طعامده و اگر غیری احوالده تکلفدن و عادتدن
زیاده ایش طونقندن ایراغ اول و یا خود کندی نفسکی تبعید ایله
ناسکا قونقندن اغراق حاصل اولمیه یعنی اگر تکلف طریقنه سالک
اولور سک قونقندن تیز ملال کلور و استغاله سبب اولور بوجهتدن
اجرک نقصان بولور زیرا اجر و ثواب مأمول اولان خدمات نشلط
و انبساطه مقارن کرکدر پس شول عمل که کراحت طبعله اوله مقبول
اولماز فافهم * مهمان هست از عطا های کریم * هر که زو پنهان
شود باشد لثیم * مهمان مبتدا و هست اخر مصراعه قید در است
معناسنه از عطا های کریمست دیمکدر که جار و مجرور خبردر مصراع
ثانی نک تقدیری هر کسی که شود پنهان زاو باشد لثیم دیمکدر که اعرابی
ظاهر در (کریم الله تعالی در که زیاده کرم صاحبدر کرم بعدالسؤال
اولان عطا در که انده عوض و غرض ملحوظ دکلدر انکچون دیدیلر که
فعل آلهی معلل بالغرض دکلدر والا ذاتنده ناقص و غیرله مستکمل
اولق لازم کلور بوا یسه محالدر لثیم کریم مقابلیدر که دنی الاصل
و شحیح النفس اولان کسه در که فرومایه دیرل و لثم ضمه و سکون همزه
ایله ضد کر مدر (معنای بیت) بودر که قونق قوناق صاحبنه مولای
کریمک عطا لرنندر که کفارت ذنوب و رفع درجاته باعثدر هر کسه که
مهمانندن کندی کزلیه و کورنیه و دفع ایده دنی و بخیل اولور پس
خلق آلهی ایله انصاف کرکدر که کر مدر و ملت ابراهیمیه اوزرنه
اولق لازمدر که اکر ام ضیفدر والا عید حق اولمز بلکه عبد نفس اولور
و ملت ابرهیمه اتباعدن خارج اولور قال تعالی (قل بل مله ابرهیم حنیفا)

* خیره برخوان کسی مهمان شود * چون رسد مهمان از و پنهان شود *
تقدیری شود خیره مهمان برخوان کسی چون رسد مهمان شود پنهان
از و دیمکدر که بو تقدیردن اعرابی واضح اولور خیره خاء عجمینک
کسرله یرقاج معنایه کلور بوراده مراد بی عقل و بی ادراک
و بداندیش در خوان نعمة الله ده ضمه باینده شور یا و حاضر بیچک
ایله تفسیر اولنمشدر (و حلیمی ده کلور که خوان سباط و سفره و هر
نسنه که ایچنده طعام اراسته اوله و اورسمی و الف ثابتدر) عرب
خوان دیر و ازله زیان وزنی اوزره و صحاحده کلور که ایچنده طعام
اولور سه مایده و الا خوان دیرل (معنای بیت) بودر که بی عقل و بی
ادراک و بداندیش اولان غیرک سفره سی اوزرنه مهمان اولور و زول
و جلوس ایدر چونکه اکا مهمان کله کرلور و سفره سنه کسد آلوب
مواسات ایتمز بی عقل و بی ادراک اولدیغی بودر که علم حال یلر
و مهمانک ضیف الهی اولدیغن اکلر و بداندیش اولدیغی بودر که
نعمتم کسلور قیاس ایدر مع هدا بذله مزید اولور زیرا محسنه احسان
الهی وعد اولنمشدر بعد ذاییت مذکورده اصح اولان شود در
بوخسه بعض نسخده واقع اولدیغی کی مشود کلدر نهی حاضر اولق
اوزره مکر که حرف ندا محذوف اولوب ای خیره دیمک اوله بوا یسه
عریده شایعدر فارسیده دکل فافهم * هر که مهمانست شود از خاص
و عام * پیش اومی باید آوردن طعام * تقدیری هر کسی که شود
مهمانست از خاص و عام می باید آوردن طعام پیش او دیمکدر که
از خاص و عام هر کسی دن حالدر و آوردن می باید که فاعلی و طعام
آورد نک مفعولی و پیش اکا طرفدر باقی مفردات بالاده مشر و حده در
(معنای بیت) بودر که هر کسه که خاص و عام دن سنک قونق اوله
انک اوکنه طعام کتورمک کرکدر که عرب اکا قری دیر کر اونی اوزره
و فجلی مند و بدر خصوصاً راه دوردن وارد اوله زیرا آج اولق
احتمالی غالبدر * هر که مهمانرا کرامی میکند * کوششی در نیک نامی
میکند * تقدیری هر کسی که میکند مهمانرا کرامی میکند کوششی
در نیک نامی دیمکدر که اعرابی ظاهر در کرامی کاف فارسینک
کسرله و یاء نسبتله اولو و عزتلو و حرمتلو معناسنه پس کرام عزت

و حرمت دیمك اولور و هر قبتلو اولان نسبه دخی کرامی دیرل
 کوششی ده یا زاید و یا وحدت نوعیه ایچوندر (کوشش کاف عربی نك
 ضمیله کوشیدن لفظندن اسم مصدر در دورشش معناسنه و لکن
 مصدر مراد در که دورشش قدر اجتهاد کبی نك نام صفت مشبهه در
 ابو آدلو و خیره یادلو معناسنه اخرنده یا مصدریه در (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که مهمانی عزیز ایلر یعنی اول عمل انك بین الناس
 نيك نام اولماسنه باعث پس اکرام ضیفله کندی نفسی چون اجتهاد
 ایتش اولور که خلقك کندی حقنده حسن شهادت و خیره
 د عاریدر که سبب قبول خدادر تکم حدیثه کلور (انتم شهداء الله
 فی الارض) و الاخلق ایچنده مجرد شهرت شایعه دن فایده اخرویه
 حاصل اولماز سوال اولور سه که اگر ضیف کافره قوله سی اولور سه
 انی نوجهله عزیز طوتر که اعزاز کافر اذلال دین در جواب بودر که
 مقصود حاله کوره قوندرب کو چرمکدر خلیل الرحمن علیه
 سلام المنان ابتدوی کبی یو خسه مؤمن و کافری هر حاله برابر کورمک
 دیمك دکلدر و کافره اسباب قهر ظهوری دخی داخلدر که لطفی
 خوش کوردیکی کبی قهری دخی خوش کوره زیرا رسول حقدر
 قال تعالی لا تفرق بین احد من رساله تأمل ایله که سائل فرس اوزرنه
 را کب اولوب کلور سه دخی رد ایتك بوقدر دلدی یعنی هر حاله
 مواسات و حسن معامله لازمدر * زانچه داری اندك ویش ای پسر *
 برد باید ویش درویش ای پسر * بوتك تقدیری ای پسر آنچه داری
 زانك ویش دیمكدر که حرف جر ماقبلنی پیاندر و جائزدر که حرف
 جرداری به متعلق اولوب اندك ویش آنچه دن بدل اوله برد باید ایکیسی
 دخی فعل اولغسله برد مصدره فحول اولوب بایدك فاعلی اولور (باید
 بردن دیمكدر بوضوئیه ویش برده طرف اولور و بعد الجملة آنچه به تقدیر
 اول اوزرنه خبر اولور و تقدیر ثانی اوزرنه دخی کلام معنای مبتدیان
 خالی دکلدر زیرا عربی ایله تقدیری دیمكدر که (من کل شیء تملكه
 من القلیل و اکثر لا بد من رفعه الی حضور الفقیر) یعنی کل شیء تملكه
 الی اخره زانچه در جمله در اصلی کسر زائله و قطعله زانچه در تکم
 مر و رایتدی (اندك کاف عربی ایله آذر در قلیل معناسنه ظاهر بودر که

اندنچه معناسنه در که عدد مجهولدن عبارتند و اخرنده کاف تصغیر
 تقلیل دلالت ایچوندر (یش باء عربی ایله ارتوقدر زائد معناسنه
 بوراده ناظم قدس سره یشی اندك مقابله سنده ذکر ایلدی مع هذا یشك
 مقابلی کم در که ناقصدر و اندك مقابلی بسدر که چوقدر زیرا قلت
 و نقصان بری برل فی مستلزمدر پس اندك که آذر در کثیره کوره ناقصدر
 (یش ثانی باء عجمی ایله اوکدر قدام کبی مقابلی پس در باء عجمیه
 معنای صوکردر) خلف کبی درویش لغوی فقیردر و عرفی ترك و مجرد
 اهلیدر اولکبه فقیر صوری و ایکیکی به فقیر حقیقی دیرل بوراده
 مراد مطلق فقیردر اگر چه (لایا کل طعامك الاتقی) و وجهه درویش
 حقیقی به بذل ایتك اقوی و ثوابه مضاعف در و بواسطه کسوت
 درویشانده اولمك اکثرنه درویش دیمك تسمیه مجرده قیلنددر
 حبشی به کافور و طاعونه مبارک اطلاق کبی (معنای بیت) بودر که
 ای پسر هر نه که طوتر سن آزدن و چوقدن یعنی مالک اولدیفك نه ایسه
 درویش اوکنه ایتك کر کدر کرک مهمان و کرک غیر مهمان زیرا فقرایه
 تصدق الله تعالی به فرض حسن کبی در که الله تعالی غنی بالذات
 اولغسله مقابله سنده مضاعف احسان ایدر زیرا قرضدن مرادی
 لطف و کرمنه وسیله در * نان بده با جائعان بهر خدا * تادهندت
 در بهشت عدن جا * تقدیری بده نان با جائعان از بهر خدا دیمكدر که
 نان بدهك مفعول صریحی و با جائعان غیر صریحی در از بهر امری
 تعلیل در تا غرض ایچوندر دهندت ده تاء خطاب مفعول اول و جائعاندر
 (بده امر حاضر در بانك و دالك کسر یله با تأکید طلب ایچوندر دهك
 مصدری دادن در و یرمك معناسنه اعطا کبی مضارعنده الف هایه
 قلب او انوب دهد و دهنده دینلور قحله (باجائعان ده با تعدیه یعنی
 مجرد تعلق ایچوندر جائعان جائعك جمعیدر جوع شعبك ضدیدر
 یعنی آج اولمقددر که معده طعامدن خالی اولمقددن حاصل اولور
 بهشت بانك کسر یله اوچق جنت معناسنه بهشتك عدنه اضافتی
 عامك خاصه اضافتی قیلنددر بلد بغداد کبی زیرا عدن ابن عباس
 رضی الله عنهما قولی اوزرنه جنان سبعك و غیر یلقائل اولدیغی اوزره
 ثمانیه نك بریدر که اعلى الجنان در عدن دندوکی خواص اهل جنتك

اوراده استقرار و ثباتیدن او تور بدر نشکم مستقر جواهره معدن دیرل
کسر دالله نشکم دارالخلد دخی احدی الجنانک اسمیدر که خلود و بقایه
دلالت ایدر وجیع جنان دارالبقاء والقرار ایکن خصوص اوزرنه
عدن و خلد اطلاق اولندی بعض فضائله اختصاصا صلرندن او تور یار
انکچون اوراده بقاسا رجنانده بقادن مرغوبدر (معنای بیت) بودر که
نان و یروخبر طوغره آج اولنله رضاء خدا ایچون ناسکا جنت عدنده
یرویرل یعنی اوراده ملائکه سکا یروم مقام کوسر دل اگر چه فی الحقیقه
معطی الله تعالی در مقصود اعطاء نان و اطعام طعامک مزید فضلنی
بیاندر که بوخصلت باعث دخول اعلای جنات و سبب وصول
ذروه مقاماندر پس بوراده نانی تخصیص ایتدی معتمدا اولغله
والامراد اطعام طعامدر مطلقا کر کسه وقت ضرورتده کلبه اولسون
زیرا هر کبد رطبه ده اجر واردر و حدیثده کلور (افضل الصدقة
ان تشبع کبدا جائعا) کما فی الجامع الصغیر شرح مساوی ده کلور که
کبد جائع مؤمن و کافر و ناطق و صامت یعنی انسان و حیوانه شاملدر
و شوال حدیث که کلور (اکرموا الخیر) بوندن مراد تحقیردن تحذیردر
اطعام ایسه مأمور بهدر و کلبک لعابی نجس اولق مستلزم تحقیردکلدر
زیرا نظر ابتدایه در انتهایه دکل والا انتهاده امعاء انسان ایله
دهان کلب برابر اولور و ناظم قدس سره اطعامی رضاء خدائله تعلیل
ایلدی زیرا اخلاص نیت و حسن طویرت اوزرنه مبنی اولسه مر دود
و موجب غضب رب معبود اولور فافهم جدا * برتن عریان که پوشد
جامه * حق دهد اورا زرحمت نامه * که لفظی بوراده ذوی العقولدن
استفهام ایچوندر که مبتدا در پوشد ضمیری اکا راجعدر جامه پوشدک
مفعول صریحی و برتن غیر صریحی در و بعد الجملة خبردر حق دهدک
فاعلی و نامه مفعولی و ادرا اکا متعلقدر زیرا لام جاره معناسنه در
زرحمت نامه بی بیاندر و بعد الجملة جواب استفهامدر (تن کوده در
بدن معناسنه که رأس و یدان ورجلان اندن خارجدر جسد دخی
بدن در لکن جثه اعتبار یله بدن و لون اعتبار یله جسد دیرل و بومقامک
تفصیلی بالاده در) عریان ملبسک خلا فیدر که عجم برهنه و ترک جبلاق
و بالحق در جمعی عریانون کلور عاری ده کر چه عریان معناسنه

ولکن انک جمعی عراة کلور (پوشد مضارعدر مصدری پوشیدندر
اورتمک واورتمک و کیمک معناسنه (جامه ده همزه وحدت ایچون و یا
زانده در جامه ملبوس در تفصیلی بالاده در) نامه ده همزه دخی بویله در
نامه عرف عامه ده مکتوب دیدک لیدر ایچنده نام یعنی آدیار لغله مکتوبه
تخصیص ایچون آخرنه ها الحاقی ایتملدر (معنای بیت) بودر که
هر کیم عریانک بدنی اوزرنه بر جامه و لباس اورنه و کبدوره حق تعالی
اکا رحتدن برنامه و یره یعنی مرغوم و مغفور اولسی حقنده برات یاز
و آخرتده معافی و مسلم اولنله محصور اوله و حله جنت ایله آرایش بوله
جزا وفاق طریقه زبیرا هر عملک کندی مناسب اجری واردر انکچون
صائمله (کلوا و اشربوا) دنیاور فافهم * هر که ثوبی برتن عاری دهد
* در دو عالم ایزدش یاری دهد * تقدیری هر کسکی که دهد ثوبی
برتن عاری دهدش ایزد درد و عالم یاری دیمکدر پس شین دهنده قیددر
بوراده اوکی دهد پوشد معناسنی متضمن اولغله بر ایله تعدیه ایلدی که
استعلا ایچوندر نشکم عرب البس علیه و خاع علیه دیر (ثوب لباسدر
اصنافده بر شینک حالت اولاسنه و یا حالت مقدره سنه رجوعیندر
اولکیه کوره مثلاً ثاب فلان الی داره دیرل و ایکنجی یه کوره مثلاً لباسه
ثوب دیرل زیرا غزلدن اول فکرته مقصود اولان ثوب ایلدی پس
غزل اول حالت مقدره یه رجوع ایتدی انکچون دیمکدر که اول الفکره
آخر العمل فافهم جدا (دو عالم دن مراد دنیا و آخرتدر) ایزد زار عربی
و یاء عجمی انک فحیله اسم خاص باری در عربی ده جلاله و ترکیده
تکری کی (یاری اعانت معناسنه در یار معین در پس یا مصدریه اولور
(معنای بیت) بودر که هر کسه که بر عریانک بدنی اوزرنه بر لباس و یره
یعنی لباس ایلیه ایکی عالمده حق اکا اعانت و یره یعنی عریانه لباسله
نجه معین اولد یسه حق دخی اکا معین اولوب دنیا ده لباس تقوی
و آخرتده حله جنت ایله مزین ایلیه * کر برآری حاجت محتاج را *
بر سر از اقبال یابی تاج را * مصراع ثانینک تقدیری یابی تاج بر سر از
اقبال دیمکدر که تاج یابی انک مفعولی و از تاجی بیاندر برآری مضارع
مخاطبدر مصدری بر آوردن در یوقاری کتور مک یعنی قاندر مق
معناسنه مستقبلنده آورد و آرد دخی دیرل حذف و اوله اقبال ادبارک

ضدیدر مقبل سعادت ملوکسه در که بن و دنیا جهشتن دائم ترقیده اوله
 تاج (پادشاهلر باشلر نه کید کلری نسنه در که جواهرله تزیین اولانور
 کلبل دخی دیر لته صلی سبی ایتمشدور بوراده اقبال تاج شاهلی به تشبیه
 ابدی زیر اقبال کشتنک عزت و سعادت سریدر (معنای بیت) بودر که
 اگر محتاجک حاجت و فقر و ضرورتی یوقاری کتور رسک یعنی
 احتیاجنی دفع ایدوب مرادنه مساعده ایدرسک اقبالدن باشک اوزرنده
 تاج بولورسن یعنی تاج اقبال کیوب ملوک کی معزز و مکرم اولورسن
 زیرا فقیرک دستگیری اولق سبب دوات و غنا و حقیرک معاونتده بولنق
 باعث عظمت و کبریادر * هر که باشد اوز دوات بختیار * خیر ورزد
 در نهان و آشکار * بعضی نسخده هر که باشد دوات بختیار و دشمنشدر
 بونسخه به کوره بخت منفصل یازیلور او باشدک تختنده ضمیر فاعلی
 تأکیددر بختیار مفعولی در و خیر ما بعدنه مفعول در (بختیار بخت دوات
 و طالع معناسنه در پس (بختیار دولتلو و طالعلو دیمکدر یعنی بختی
 کندویه یار و معین در هو شیار و یار هوش در صکره جزء ثانی تقدیم
 و ترکیب اولمشدر سرخوش دخی بویه در که اصلنده خوش سر در
 اگر چه بعضیلر خوشی سره صفت طوتمشدر و لکن قواعد فرسه
 مخالفدر (ورزد مضارع غائبدر راء مهمله نک تقدیمی ایله مصدری
 ورزیدن در او یکتمک و بر نسنه بی عادت ایدتمک و قرانق معنایله
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که دوات اخرویه دن طالعلو و کوکباو
 یعنی بومقوله دوات عظمایه ستاره سی مساعداوله و نجم سعده طوغوب
 نوح جیبشده رقم سعادت یازله اول کسه کزلی و آشکاره خیر قز نور
 و خیر لو نسنه به یلشور وانی عادت ایدینور زیرا یلدزینک مقتضاسی
 بودر و بونک خلاقی اولان ساعی بالشراولور شکم حدیشده کلور
 اغملوا فکل مبسر لما خلق له (پس بونده خیره مراد امر مرغوبدر
 مطلقا کرک (اطعام طعام) و اکرام ضیف (والباس لباس و کرک غیری
 * ای پسر هرگز نخور نان بخیل * کم نشین در عمر برخوان بخیل *
 کم مصدر مخذوفه صفتدر که اول مصدر نشیننه مفعول مطلقدر
 فارسی ایله تعبیری نشین نشن اندک و عربی ایله ترجمه سی اجلس جلوسا
 قلیلا دیمکدر ای لا تجلس اصلا فان القلة فی مثل هذا المقام عبارة

عن العدم بقية اعراب ظاهر در وجهه مفردات مره بعد اخیری محرردر
 معنای بیت (بودر که ای پسر هیچ بروقتده بخیل اولان کسه نک
 انکین یمه و بمرکده نمسک اولانک سفره سی اوزرنه آز اوتور یعنی هیچ
 اوتورمه زیرا خسب سسک طعامی دآء یعنی مرصدر جو مردک طعامی
 دواء اولدنی کی انکچون بعض صلحاک فظور یله تبرک ایدرلر بونده
 نعمیم دن صکره تخصیص واردر زیرا اکل نان سفره به اوتور یعنی اقتضا
 ایتز بلکه غیری وجهله دخی اوور پس دیمکدر که نه سفره سنه اوتور
 ونه خود غیری وجهله طعامن اکل ایله زیرا بخیلک هر نو جهله اولورسه
 طعامک اکل ایتک همان سفره سنه اوتور مق کی در زیر سفره به
 اوتور مقدر مراد اکل طعامدر فافهم * نان نمسک جله رنجست و عنا *
 دیشوردنان سخی نور وضیا * نان نمسک مبتدا جله حال و رنج خبردر
 نان میشودک فاعلی و نور مفعولی در (نمسک بخیلدر که مالی محله
 صرف ایتمکدن امساک ایدر یعنی اکا تعاق و حفظ ایدر (رنج فارسیدر
 زحمت معناسنه (عنا عربی در که حرکتدن حاصل اولان تعبدر (سخی
 شول جو مر در که حاجت مقداری بذل ایده زیاده ایتیه زیرا بلکه
 زیاده ده مضرت و مفسده اوله نور وضیا دیمشدر در که ضیاء بحکم
 الوضع والاستعمال نوردن اقوادرا انکچون ضیاء شمس و نور قره نسبت
 اولنور قال الله تعالی (هو الذی جعل الشمس ضیاء والقمر نورا) وعند
 الحكماء ضیاء بالذات اولانه دیرلر ضیاء الشمس کی و نور بالعرض
 اولاندر نور القمر کی بو بوزدن دیمشدر نور القمر مستفاد من الشمس
 و بعضیلر دیدیلر که نغده ایکسی میبانه فرق بوقدر انکچون نور
 القمر دیدکلری کی نور الشمس دخی دیرلر نور وضو اجسام نره دن
 منتشر اولان نسنه در که امور حسیه بی مشاهده به معین در انکچون
 دیمشدر که النور یدرک به ولایدرک وعند الصوفیه ضیاء نور و ظلمتک
 امتزاجدن نایج اولاندر نور ایسه بویه دکلدر تفصیلی واردر اربانه
 معلومدر (معنای بیت) بودر که بخیلک نان و طعامی جله رنج و المدر
 یعنی درد و بلا و زحمته سبیدر که اندن ظلمت طبیعیه حاصل اولور
 سخی و جو مردک نان و نعمتی ایسه نور وضیاء یعنی قلب و روحک
 یز نور و برضیا اولماسنه باعثدر زیرا سخی نک قلبی نور خلوصله منور

ومالی دخی شوب شبهه دن مطهر در پس اثری دخی اکا کوره اولور
 * تا بخواندت بخوان کس مرو * وزی مردار چون کر کس مرو * تا
 مادام معناسنه مرو کله سنه ظرفدر بخواند فعل مضارع منفی در
 تاء خطاب مفعولی و فاعلی ناس در کس قرینه سیله و بخوان اکا
 متعلقدر مرو نهی حاضر در مفعولی محذوفدر ماقبلی قرینه سیله
 تقدیری مرو بخوان کس دیمکدر و مصراع ثانی نك تقدیری و مرو
 از پی مردار چون کر کس دیمکدر که بودند اعرابی ظاهر در مرو ميم
 مفتوحه ایله نهیدر که طلب ترك فعل در مصدری رفتن در کیمک
 و یور نك معناسنه مضارعده رود و رونده دیر ل فابی واوه و تانی داله
 قلب ایله (از پی بهر معناسنه در از پی توسندن اوتوری دیمکدر
 و پی ایز و او کجه معناسنه ده کلور (مردار لاشه و جیفه دیدکار بدر که
 جسته المیت در (کر کس لغات فارسیده تحریر اولدیدیخی اوزره
 معروف طائر غنچهدر که بیك ییل یا شردیر لر تر کیده آق بابا
 دیدکار بدر بیاض ریش اولور و جیفه به قونمغه مشهور در
 (معنای یت بودر که مادام که سنی دعوت ایتمه لر کسه نك سفره سنه
 کیمه و جیفه دن اوتوری کر کس کبی کیمه یعنی دنیای حبشه اردنه
 دوشوب کر کس قوشی کبی لاشه به قونمغه و مردار نسته یمکه تنزل ایتمه
 زیرا بلا دعوه سفره غیره جلوس ایتمکده رزلت و فضاحت وارد در
 نتم بالاده بلندی و دنیا جیفه و طالبیری کلابه تشبیه اولندیخی خود
 اثرده وارد اولشدر پس دنیا جیفه دن عبارت اولدی فکیف که خبیث
 و حرام اوله فافهم جدا * چشم نیکی از خشمس ودون مدار * سقف
 اورا هم توبی استون شمار * بعضی نسخ سه سقف ویران راتو بر استون
 مدار دوشمدر چشم مدارك مفعولی و حرف جر اکا متعلقدر سقف
 دخی شمارك مفعولی و تو محذوفده ضمیر خطابی تأکید و بی اکا متعلقدر
 چشم بوراده امید معناسنه در زیرا بر کسه نك اخردن امیدی اولسه
 کوزا و جبله اکا نظر دن وارد نیجه التفاتدن خالی اولماز (نیکی ده یا
 مصدر به در (نك ایودر خشمس دون حساست و دناءت و حقارت
 اهلی دیمکدر پس دونك عطفی تفسیری در (سقف خانه نك تاوانی در
 قال تعالی (وجعلنا السماء سقفا محفوظا) یعنی سما ارضك سقفی کبی در

عرشله کرسی یعنی سطح جنت کبی (استون ضمه اصلنده ستون در که
 درك دیمکدر اسطوانه کبی همزه لاجل الضروره ادخال اولمشدر
 کلمات فارسیده نظاری چوقدر (معنای یت) بودر که حساست
 و دنائت اهلندن ایلولک امیدنی طوتمه هم سن او بقوله نك سقفی در کسر
 عدایله یعنی بخیل و دنی دن بر نسته رجاسنده اولمق تملسز و در کسر
 خانه به اعتماد کبی در که تختمده فایده یوقدر و نسخه آخر انك دخی آلی
 نومعادر زیرادیمکدر که دنی آدم سقف ویران کبی در که سن نی درل
 اوزرنه طوتمه واکا کوکل و یرمه زیرا اندن خیر یوقدر * کر کنی خیری
 توان از خود مبین * هر چه ینی نك بین و بد مبین * بونك تقدیری
 کر کنی تو خیری مبین آنرا از خود دیمکدر که تو کنی تختمده اولان ضمیر
 خطابی تأکید و آن مبینك مفعولیدر و یا خود ظاهر فظم اوزرنه در که
 تومبدا و آن کالاول و مبین جمله سی خبر و بعده جزاء شرط در هر جا
 مبتدا و ینی جمله سی اکا صفتدر عربی ایله تقدیری کل شی * تره دیمکدر
 نك مابعدنه مفعول اولوب بعد الجملة خیر در و بد دخی ماقبلنه معطوفدر
 عطاف الانشاء علی الانشاء قبیلندندر خود بوراده اما ایله او قنور زیرا
 بدایله قافیه اولمشدر مبین نهی حاضر در بین امر حاضر اولدیخی کبی
 مصدری دیدن در که کورمکدر مضارعده علی خلاف القیاس دال بایه
 قلب اولنوب یتددیرلر (معنای یت) بودر که اگر سن بر خیر ایدر و یا خود
 اگر خیر ایلرسن سن اتی خود بین اولوب کند کردن کورمه بلکه توفیق حقه
 باقی بلکه کندیکی افتا لدوب توحید افعاله ناظر اول و هر نه که کوررسن
 ایو کور و بد کورمه یعنی فیه نك قبحنی ستر و حسنی کسف ایله تا که ستار
 اسندن حصه دارا و لاسن بلکه کندیکی مقام فرقه اونوب کم و برامز کور
 و خلقه نظر جمعه نظر ایدوب محاسنندن غیر کورمه زیرا حکیمک
 جمیع افعالی خیر در انکچون (بده الخیر) دندلی و شر اضافت اولندی
 زیرا شر بره نسبتله و مقضی با غرض در فافهم جدا

* * در صفت علامتهای احقان گوید * *

* سه علامت دانکه در احق بود * اولاً غافل زیاد حق بود *
 بونك تقدیری انکه سه علامت بود در احق دیمکدر که دانکه صریح ده
 علم دیمکدر پس سه علامت مبتدا و بود جمله سی خبر اولوب بعده

دانکه به مفعول اولور اول مبتدا والف وصلی وقف مجراسته اجرا
ایچوندر غافل ایکنجی بودلک مفعول وحرف جر غافله متعلق و بعد الجملة
خبردر بو بیتک مفرداتی شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای عاقل
بیل و متنبه اول که احقده اوچ علامت و نشان واردر که اول علامات
انک حقاقتنه دالدر اول ذکر حقندن غافل اولور زیرا ذکر ایتمکه اول
عقل کرکدر علم عقل اوزرنه مبنیدر پس شول دله که علم و عقل
یوقدر معلوم و مذکور زه دن خاطره کلور پس بونده رمز واردر که
انسان دائم حضور اوزرنه کرکدر تا که معاصیدن مصون و اذکار
و عباداته مقرون اوله * گفتن بسیار عادت باشدش * کاهلی اندر
عبادت باشدش * گفتن باشدک فاعلی و عادت مفعولی و شین عاده
قیسدر یعنی بحسب المعنی اکاراجعدر زیرا باشد ایکی مفعوله تعدیه
ایتمز مکر که شین اورا یرینه اوله که رلام جاره معناسنه در تنکم بعض
نظاری مرورایتدی کاهلی ایکنجی باشدک فاعلی و اندر اکاظر فدر
(عادت خلق انک اوزرنه مستمر اولوب معاوده ایتد کلری نسنه در
(کاهل هانک فتحیله سستدر (عبادت امرله و بلا امر اولانه شاملدر
ملاعت ایسمه امره مقارن اولاندر (معنای بیت) بودر که احقک
ایکنجی علامتی بودر که چوق سو یملک اکا عادت اولور اکثار
کلام ایسه مالا یعنی مقوله سندن در و انسان هراشتند و کن سو یملک
کذب ندر و انسانی یوزی اوزرنه جهنمه دوشورن لسانی شریدر
پس قلت کلام عقلدن و کثرتی حقندن و اوچنجی علامتی بودر که
عبادته اکا کاهلک و فتور اولور یعنی جد و نشاطله عبادته قیام ایتمز
زیرا ثمرات علم و عملدن مستفید دکل و حقیقه الحال و قوفی یوقدر
* ای پسر چون جاهل و احق مباح * یکدم از یاد خدا غافل
مباح * تقدیری ای پسر مباح چون احق و جاهل و مباح غافل
از یاد خدا دیمکدر که از غافله متعلق و یکدم اکا ظرفدر (معنای
بیت) بودر که ای پسر احق و جاهل کی اوله یعنی بر دم
و بر نفس ذکر حقندن غافل اوله پس مصراع ثانی اولی بیان اولمش
اولور الحاصل عاقل و عالم اول که مقتضای دوام اوزرنه ذکر حقدر
تنکم احق و جاهلک حالی دوام اوزرنه غفلتدر سؤال و انور سه که

ذکر دتم محالدر (جواب بودر که جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
نمکنه کلور که (کان یدکر الله علی کل احیانه) یعنی حضور مع الله اهلنه
غفلت یوقدر زیرا هر نه مقوله ایش طو ترسه حقه در و صورت خوابده
اولسه نفسی تسبیحدر * هر که اواز یاد حق غافل بود * از حقاقتدر
ره باطل بود * تقدیری هر کسی که او بود غافل از یاد حق بود در ره
باطل از حقاقت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (معنای بیت) بودر
هر کسه که او ذکر حقندن غافل و غیره مشغول اوله حقاقتدن باطل
بولده اولور یعنی طریق حق طریق ذکر و طریق باطل طریق سهو
و نسیان و غفلتدر باطل اولدیخی بودر که نتیجه سی یوقدر زیرا
بر فایده لی نسنهیه موصل دکلدر * هیچ از فرمان حق کردن متاب *
* بهر دام ازاده رادامن متاب * کردن متابک مفعولی و جار و مجرور
اکا متعلقدر بهر ایکنجی متابی تعلیلدر دامن انک مفعولیدر دامن
معناده آزادهیه مضافدر دامن ازاده رادیمکدر دام دامنندن جزء اولمغه
ساق مساق کی بر یرده جمع ایلدی (کردن کاف بحمله بیوندر عنق کی
(متاب نهی حاضر در مصدری تافتن در بو کک معناسنه مضارعنده
فای بایه قلب ایدوب تابد و تابنده دیرلر مصدر فرعیسی تابیدن کلور
(ود قانقه کلور که تاب قورمدر قورم قورم اولان نسنیه پرتاب دیرلر
تمام قورلمش اولسه نیم تاب دیرلر تاب دیرلر تاب اسمدر تابیدن که
قورمقدر رسن تاب ایب بو کیجی و موتاب قبل قورمی موتاف ده دیرلر
اصلنده تاف در فائله بالاراسنده مبادله واردر مثلا اصفهان و اصبهان
وزفان و زبان دیرلر (دام دال مهمله ایل طوزاق در که اسم جنسدر
بوراده تزویر ایچون استعاره اولمشدر تنکم دام تزویر دیرلر آزاده فارغ
معناسنه که مشغولک ضدیدر دامن دامنندن تخفیف اولمشدر که
عرب ذیل دیر (معنای بیت) بودر که هیچ حقک بیور یغندن بوکه و یان
و یرمه تنکم قرانده کلور (واذا انعمنا علی الانسان اعرض و نأی بجانیه)
تنکم خسبس اولان غنی فقیری کورد کده روگردان و پهلوزن اولور
ودخی تزویردن اوتوری فارغ و کندی حائنه اولان آدمک دامننی بوکه
یعنی انکنه یا شوب چو یرمه و بی کاهی منم و بی حضور ایتمه الحاصل
فرمان حقندن بو یکنی بو کوب چو یرمدیکک کی ایل انکنه دخی

بلا سبب یا شوب قویرمه والا حقه وخلقه اذیت ایتمش او اور سن که
 جزاسی لعنت و غضب و عذاب در فافهم * باطلی را ای پسر کردن منه
 * نقد در دانا بهر کون منه * کردن مابعد منه مفعول و باطل
 اکا متعلق در زیر الام جاره معناسنه در باطلی ده یا زاید در نقد ایکنجی
 منه مفعول صریح و بهر غیر صریح در (منه نهی حاضر در مصدری
 نه در قوم معناسنه وضع کبی مضارعنده الف حذف اولوب
 نه در و نه در دیر (نقد حاضر مالد در تفصیلی بالاده در نقد مردانند
 مراد رجال اللهک اسرار و معارفی در که قیمت و رغبت و اعتبار ده
 زر و سیم کبی در بلکه دخی اعلی و اعلی در (کودن کاف عربی نک
 و دال مهمله نک فتحه زایله آخر بوری شلو (کنند بالان آتی و طوی
 قوشی بوئلردن استعاره ایدوب کج فهملو احق و نادانه کون دیدیلر
 (معنای بیت) بود که ای پسر باطله کردن قومه یعنی بون و یروب
 تسلیم اولمه و انقیاد ایتمه بلکه حقه فرو ایله و ظاهر و باطن کتاب
 و ستیدن خارج اولمه زیرا حقه عاصی و خلقه مطیع اولمق یوقدر
 و باطل نفس و شیطان و اهل هوی و منکر تدر و دخی رجال اللهک
 نقد معارفی احقر الله و یزیه زیرا نادان قدر کهری بلز و بدنده
 ضایع اولور و عرفاء امانه اسرار در پس نامحله صرف در هم و دینار
 ایتمک نیجه خیانت ایسه کشف اسرار و افشاء راز ایتمک دخی بویه در
 و دیمش لردر که لایباع الابل فی سوق الدجاج * در قضای آسمانی دم مزن
 * هر کسی که پیش بین و کم مزن * تقدیری مزن دم در قضای آسمانی
 و بین هر کسی را پیش و مزن کم دیمکدر که اعرابی نظائرندن ظاهر در
 (در قضا در حق قضا دیمکدر حذف مضافله قضا حکم از ایدر که
 بالاده مشر و حدر اخرنده یا توسل ایچوندر رسم فرش اوزره فاما اصلی
 اوزرنه همزه ایله قضاء آسمانی دیمک دخی و جهدر عادت عرب اوزره
 آسمانی ده یا نسبت ایچوندر (دم مزن سکوت ایله دیمکدر زیر ادم یعنی
 نفس اور ممغه سکوت لازم کلور (مزن نهی حاضر در مصدری زدن در
 اور مق معناسنه ضرب کبی مضارعنده نون زیاده ایدوب زند و زننده
 دیرل (پیش باء عربی ایله زاینده در مقابلی کم در که ناقص در و لکن نقصان
 قلتی مستلزم اولمغه اکثر مواضعه قلت و قلت ایله دخی عدم مراد

ایدرل زیرا قلیل اولان نسبه معدوم کبی امر و هو مدر بوراده نظمک
 قدس سره پیش ایله مرادی کاملدر ایچون کم ایله مقابله ایلدی که
 ناقص در و کار و نقصان دخی معنایه راجع در صورتی دکل (معنای بیت)
 بود که قضاء آسمانی حقه دم اورمه یعنی تکلم ایتمه زیرا بوراده
 سکوت ایتمک تکلمدن او جهدر شول جهندنکه سر قضا و قدره دکه
 عارف واقف دکلدر و بالغرض واقف اولسه دخی سویله مرز بر ظاهر
 شرعه خلل کتوردر پس حکم ازله اعتراض ایجاب مقضی اگر حلو و اگر
 مرد قبول ایملودر و اندن بحقی ترک ایتمک کر کدر و قضای آسمانه نسبت
 ایلدی زیرا صورتی او حده دیمکدر وقت مرهونی اولدقده سماء بعد سماء
 جو هوایه و اندن ساعتیده مقضی له و علیه نازل اولور و قضایک اسباب
 مؤثره سی سماء در زیر اعلویات فواعل و سفلیات قوا بلدر و دخی هر کسی
 زاید و کامل کور و ناقص و قاصر اورمه یعنی صفت کماله و صف ایله
 صفت نقصانله دکل نکم مشهور در که دیمش لردر (هر کور دکی
 خضر بیل یعنی عین کماله باقی و حقیر کورمه کر که فی نفس الامر
 کامل و عظیم اولسون زیرا سوز سنده در آنده دکل * دست خود را
 سوی نا محرم مبار * جانب مار یتیمان هم مبار * تقدیری مبار دست
 خود را سوی (نا محرم و مبار هم جانب مال یتیمان دیمکدر که بو تقدیردن
 اعرابی ظاهر اولور نا محرم اجنبیه در که منکوحه سی و جاریه سی اولیه
 نا محرمک معناسی محرم دکل دیمکدر پس نا محرم ایله محرمدن احتراز
 ایدر که نکاحی حرام اولاندن و استمناعی حلال اولان دخی آنده داخلدر
 ذکر اولتان زوجه و جاریه کبی (مبار نهی حاضر در مصدری آوردندر
 کتور مک معناسنه مضارعده آورد وارد دخی دیرل تخفیفله مبار
 اندندر پس مبارک اصلی مأردر همزه ایله که میم مفتوحه افاده نهی
 ایچوندر و همزه ده ثقلت اولمغه بایه قلب اولمشدن (یتیمان یتیمک
 جمع در انساندن یتیم اولان شول صبی در که قبل البلوغ بلا اب قاله
 و حیواندن بلام اولانه دیرل و یتیم ضمه افراد و انقطاع معناسنه اولمغه
 در یتیم دیرل زیرا دانه دار اولمغه جنسندن منفرد در و انقطاعی محلی
 صدقه نسبتله دز (معنای بیت) بود که کندی الکی نا محرم جاننده کتورمه
 و کتورمه و طوتمه شکم بعض نسخ ده مبار برینه مدار دوشمشدر

و ناجرمه ال اوزاتمق یا زنادن کایه و یا برعضونی مس ایتمکد رکه
 بودخی زنادن معدود در شهوتله نظرکبی زیرافضر و مس ذریعه
 رنادر بوراده ظاهر اولان مس حقیقی در یملرک مالی جانننه دخی
 ال کتورمه یعنی اوزاتمه ناجرمه اورامد و غلک کبی زیرایکسی دخی
 حرامدر و مال یتیم اکل ایدن بطشند آتش اکل ایدر پس انک نفسی
 دنیاده پرآتش اولمشدر اخرتده د خول نازک سبی بودر فافهم
 * تا توانی رار باهمدم مکوی * کروتو باشی نیز باخودهم مکوی *
 نانوانی مکوی به ظرفدر راز مفعول صریح و باهمدم غیر صریح در
 توباشی ده اولان ضمیر خطابی تأکید و بعد الجمله شرطدر یاخود
 مکوی ثانی به مفعولدر و بعد الجمله جزادر بوییتک مفرداتی ظاهر
 و سابقده دخی مشروحدن (معنای) بودر که قادر اولدجه رازی
 نیس و جایسته سویله و سن او اورسک دخی سن سکاسویله و کندکاد
 تحار نه قلمه زیر صورت اولی ده بلکه همدمک امانتد خیانت ایلینوب
 کشف راز اید و سبب فضاحتک اوله و صورت ثانی ده بلکه
 محار نه نفسانی به شیطان مطاع اوله وانی خلقه نشر ایلده زیرا بویله
 راز لر مکتوم ایکن من حیث لا یجنس مکشوف اولمشدر و بویله دیمک
 دخی جائزدر که مصراع ثانی کشف رازی نهیده مباحه به مجبولدر
 زیرا کندی رازی کندنه کشف ایتمک جائز اولمدیغی برده غیره کوره
 بطریق الاولی در نتمک و کلندن و نظرندن صاقنور دیر لر
 * ناشوی آزاد و مقبل ای عزیز * بی طمع می باش اگر داری تمیز *
 بوییتک اعراب و مفرداتی ظاهر در (معنای بیت) بودر که ای عزیز
 تابند علاقه دن مطلق و آزاد و مقبل و اهل سعادت اوله سن یعنی
 بویله اولق ایچون بی طمع و حرص و شهوت اول اگر تمیز و ادراک
 واریسه زیر اکیان عقل انسانی علاقتدن آزاد ایدر و شهوت نفسانی ده دن
 انقطاعه سبب اولور و خلقک مانده و الله باقدر مز بلکه سلامت
 و عفت جانننه جذب ایدوب کیدر

* در صفت فاسق گوید *

* هست فاسق راسه خصلت در نهاد * باشد اول دردش حب فساد *
 هست مقدم خبر فاسق را اکامتعلقدر زرارالام چهاره معناسنه در

سه خصلت مؤخر مبتدا در در خبره قید در اول باشد ظرفدر دردخی
 حبه ظرفدر حب باشدک فاعلی در (فاسق طاعتدن خروج ایدن
 کسه در) نهاد طبعدر سرشت کبی افساد صلاحک ضدیدر (معنای
 بیت) بودر که فاسق ایچون اوج خصلت رذیله حاصلدر نهادنده
 یعنی انک اوزرنه مطبوعدر اولافلبنده محبت فساد اولور یعنی صلاح
 نسنه بی سومز بلکه فساد بی سور و نظام انفس و آفاقه خلل و بره جک
 احواله میل ایدر و ایکی کسه اراسنده شقاق و افع اولسه اصلاح
 ذات البین ایتمز بلکه شدت بغضه و سبيله اولان اسبابله آتش افروز
 اولور * حرفش آزر دن خلق خداست * دور دارد خویش را
 از راه راست * حرفت مبتدا و آزر دن خبردر دور داردک مفعول اولی
 و خویش ثانی و آزر دونه متعلقدر (حرفت حاء مسمیه نک کسر یله
 عربی در صناعت معناسنه زیرا هر فسنه که اکامشغول و معتاد اوله
 صنعت و حرفت دیر لر شول جهتمدن اکامشغول و رزق عیال
 ایچون حرف و کسب ایدر و اهل حدیث فرق ایدوب دیر لکه
 صنعت عمل یدایله اولاته دیر لر خیاطت و صیانت و کاتب و امشالی کبی
 حرفت ایسه تجارتدر بزلق و غیری کبی (راه راست صراط مستقیمدر که
 شرع الهی و دین مبین در رضاء حق موصلددر) (معنای بیت)
 بودر که فاسقک ایکیجی علامتی خلق خدایی انجتمکدر یعنی اذیت
 و کسر خاطر کا کار اولمشدر بویسه فسق عظیمدر زیرا قتل
 حکمنده در که بناء حق همدمدر پس قاتل نیجه ملعون ایسه مؤذی دخی
 ملعوندر و اوچنجی نشانی بودر که کندی صراط مستقیمدن دور
 و بعید طونار و طریق ضلاله کیدر که راه کژدر کویا ناظم قدس سره
 دیر که فاسق مطلق اودر که هم کندی نفسنه و هم سازه ضرر و ظمی
 وارد در اصلحه الله تعالی فافهم

* در صفت شقی گوید *

* هست ظاهر سه علامت در شقی * میخورد دائم حرام از احقی *
 هست ظاهر مقدم خبردر زیرا ظاهرست دیمکدر که هست بوراده
 است یرینه در سه علامت مؤخر مبتدا در و در شقی ظاهره ظرفدر
 دائم میخورده ظرفدر حرام میخوردک مفعولیدر از تعلیلدر از سبب

حاجت دیمکدر زیرا احق ده یا مصد ریه در شق سیدک ضدیدر که
 بد بخت دید کتری یعنی اسباب توفیقک مساعده و معاونت ایتدیکی
 کسه در زیرا اصلده بی ستاره در که ولادتی نجم سعد اوزرنه مبنی
 دکدر (حرام حرمتی دایل قطعی ایله ثابت اولان نسنه در) احق ده
 یا مصد ریه در بوراده احق اودر که برنسنه بی محاکم غیریه وضع
 ایلیمه قبحی بیلور کن حرامی حلال برینه وضع ایتک کبی حرمتی معلوم
 ایکن (معنای بیت) بودر که شق اخروی ده اوج علامت ظاهر در اول
 احق لغندن دائما حرام اکل ایدر اکل حرام ایسه شقاوت اخروی به
 باعث در که طریق جنتدن ضال اولوب طریق ناره طوغری کتدوکی
 و اهل شقاوت ایله معذب اولدیغیدر پس فی الحقیقه شقاوت بودر که
 شقاوت دنیویه انک یا ننده بی اعتبار در فقر و سوء حال و ذلت
 و خسارت کبی بی طهارت باشد و بیکاه خیر * هم ز اهل علم باشد
 در کریز * بیکاه خیر بی طهارت اوزرنه معطوفدر بی طهارت باشد
 متعلق در ز اهل کریزه متعلق و در باشد ظرفدر (طهارت اغنده
 نذافتدر که پاکک دیر و شرعه اعضای مخصوصه بی صفت
 مخصوصه اوزرنه غسلدر و حقیقتده قلبی نجاسات معنویه دن
 تطهیردر و اندن مراد اخلاق رذیله و اوصاف ذمیه در کفر و نفاق
 و کبر و حسد و غضب و ریا و حب مال و حب جاه و امثال کبی بیکاه خیر
 بی وقت قالقیمی دیمکدر که صفت مشبهه در خیرک مصد ری
 خیریدن در ایاق اوزرنه قالقمق معناسنه مضارعی خیرد و خیرنده در
 پس خیر اسم مرخدر (کریز کاف بحمینک کسر یله وراء مهمله نک
 تقدیمه قاچقدر فرار کبی مصد ری کر بختن در مضارعه عیده خازابه
 قلب اولوب کریزد و کریزنده دیرل (معنای بیت) بودر که شق نک
 بر علاقی دخی بودر که طهارتسر اوور یعنی آبدست آواز و وقتسر
 یعنی کیچ قالقیمی اولور که طلوع شمسه دک اوور و نمازی قضایه
 قالور و بی طهارت اولدیغی جهندن قضایه ایتدیوب امر صلوته
 تهاون و تکاسل ایتدوکی و عقاب الهیدن خوف ایتدوکی ایچون کافر
 اولور و برنشانی دخی بودر که اهل علم صحبتندن فرارده اوور زیرا
 علم حال او کرنگ مرادی دکدر طلب علم ایسه هر مسلم مسئله اوزرنه

فرضدر بوجهندن علما ایله بحالسه دخی فرضدر الحاصل حرام خور
 و بی نماز و جاهل اولقی علامات شقاوتندر که صاحبی فلاح بولماز
 کر کسه سعادت دنیویه مستعد ایله اولسون مال و صحت و طول
 عمر و امثال کبی با طهارت باش و پاکی پیشه کن * و ز عذاب کور هم
 اندیشه کن * بعض نسخ ده هم برینه نیرد و شمشدر معنی بر در زیرا هم
 بوراده نیر کبی دخی معناسن افاده ایدر پاکی یا مصد ریه ایله کن اغرنه
 مفعول اول و پیشه ثانی در اندیشه ایکنی کنه مفعول و از عذاب
 اندیشه به متعلقدر مفردات مرارا تبیین اولمشدر (معنای بیت)
 بودر که وضوئه اول و پاککی کنه نه صنعت ایله یعنی صانع صنعتن
 الدن قومدینی کبی سندخی الک و بوزک بومقدن خالی اولمه یعنی
 بالکز اوقات مخصوصه ده نماز ایچون آبدست المی دکل بلکه طهارت
 دائمه اوزرنه اولغه سعی ایله و عذاب قیردن اندیشه و فکر ایله یعنی
 خوف ایت زیرا بی طهارت و بی نمازک قیرده حالی دشوار اولور
 شول معنادن که ارکان دینی هدم ایتد کیچون سنوال ملکینه جوابه قادر
 اولوب معذب اولور * ای پسر مکریز از اهل علوم * تانسوزد
 مرزا تار سموم * بو بیتک اعرابی ظاهر در مکریز نهی حاضر در مصد ری
 کر بختن در کاف نجمی ایله فرار معناسنه نسوزد مضارع منفی در
 مصد ری سوختن در (یا تمق و یا قق معناسنه بوراده متعدی در
 مرزاده مرزایده در سموم قح سین ایله شول ریج حاره به دیرل که سمک
 یعنی زهرک تأثیری کبی تأثیر ایلله و دیمشدر که سموم غالباً نهاده اولور
 نیکم حرور غالباً ایلده اولور و قرأ نده کلور که (واصحاب الشمال
 ما اصحاب الشمال فی سموم) یعنی کفره شول حر ناره در که مسام بدنه
 یعنی بدنک دلکرنه نفوذ ایدوب اجساد و اکبادی احراق ایدر بومعنا به
 کوره سموم سم در اولور نقب معناسنه بوخسه زهر قائل معناسنه
 دکل و مسام بدن منافذ بدن در (معنای بیت) بودر که ای پسر علوم
 نافع اهلندن فرار ایتد بلکه تعلیم علم دین ایچون مجلسلرنه داخل اول
 و ملازمت ایله تا که سی تار سموم احراق ایتدیه یعنی حر جهنم که زهرک
 تأثیری کبی تأثیر ایدر و یا خود منافذ بدنه نفوذ ایدوب اجساد سوزان
 ایتدیکی کبی اکبادی دخی یا قوب بریان ایلر زیرا جهل نارد علم نور

اولدینی کی خصوصاً که علم حقائق اوله و جهل جایدز و علم کس قدر
 العلم حجاب دیدگری جهلدن جایدز معناسنه در مکر که بندار اهلی
 اوله بوصورنده دخی حجاب اولان بندار در نفس علم دکل و بوندن فهم
 اولند بیکه علم معلومه کوره پرده اولانز فافهم جدا * ناتوانی هیچ
 کش را بد مگو * پیش مریم هم ز باب خود مگو * بعض نسخ ده
 ناتوانی پرینه تا تو باشی دوشمشدر مالی بر در نامادام معناسنه مگو به
 ظرف قدر و باشی جمله سی خبر در و خبر مینداتک صوره عینی و معنی
 غیریدر که قدرت معناسنی متضمن در پس حل هیچ اولور بد مگونک
 مفعول صریحی و هیچ کس را غیر صریحی در زیر را لام جاره
 معناسنه در عربی ایله تقدیری لاتقل قولاً فی الحال واحد من افراد الناس
 دیمکدر (پیش بآه بخمی ایله ایکنجی مگو به ظرف در حرف جر
 دخی اکا متعلقدر) باب اصلند مدخل الشئ معناسنه در صکه
 قیودر باب الیت و باب الدار و باب المدینه کی که مداخل
 امکانه در صکره علمه دخی استعمال اولندی مثلاً باب الطهاره
 دیرلر که طهارتک علمه آنکه توصل اولور دیمکدر و ابواب
 جنت و ابواب جهنم دیرلر شول اسبابه که آنکه جنت و جهنمه
 توصل اولانه و شونسته فلاتک بابی در دیرلر اکا صاحب در دیمکدر (خود
 خانک منم سی فتحه به اماله ایله او قنور بدایله قافیه دن او توری
 (معنای بیت) بودر که تاسن سن اولاسن یعنی عمرک اولوب قادر
 اولدجه کمنه به بد سویله زیر بد زبان دیساده مذموم و آخرنده
 معذبدر و هم خلقک اوکنده و یا ننده کندی بایکدن سوز آچوب
 سویله یعنی ناسک کندی احوالککه اطلاعونه سبب اولاجق مذاکره
 باین سدایله و تمدح طریقله کلماتدن دخی خذرایت زیراه طمعون و مقتضیح
 اولور سن پس صدق کی خاموش اول * معرفت داری کره در ز میند *
 چون رسد مهمان برویش در میند * بعض نسخ ده مغفرت خواهی
 دوشمشدر اولیکسی احمد در تقدیری داری معرفت میند کره در ز
 دیمکدر که داری معنای شرطی متضمندر اگر داری معناسنه پس
 میند جابه سی جزا در مصراع ثانی دخی شرط و جزا در مهمان رسدک
 فاعلیدر برویش ایکنجی مینده متعلق و در آنک مفعولیدر (معرفتدن

مراد معرفت الیه و آخر و به در که معاده دائر در (کره کاف عجمی
 و رانک کسره لریله و هاء ساکنه ایله دوکم معناسنه در عقده کی
 از التوند که اکتفا قییلنددر مراد ذر و سیم در) میند نهی حاضر در
 مصدری بستن در بخلق معناسنه مضارعنده سین نونه قلب اولوب
 بندد و بندنده دیرلر (در مینده در قیو معناسنه دری بند ایتک عدم
 مساعدده دن کلاه در نوجهله اولور سه (معنای بیت) بودر که اگر
 معرفت طورسک یعنی حقندن آگاه ایسک و معاده و قوفک اولوب
 محاسبه مال نه ایدوکن یلورسک اتونه و کسه دوکم بغله بلکه حل
 عقده ایدوب مالکی راه حقه صرف ایله والا زه دن کسب ایتدک
 ونه خرج ایتدک دیو مسئول اولور سن و حساب شدید له محاسبه
 اولور سن چون قونق ابریش و طوغریلوب خانه که کله اتی کله کله
 قرشوله و قیوی آنک یوزنه بغله ورد ایتد زیره ضیفه اکرام ایتدک
 لازمدر که امر الاهی ایله جانب غیبیدن کلور و باعث برکات اولور
 و ذنوب آنکله همراه اولوب صاحبی باردن قور تلور فافهم جدا

* * در صفت بخیل کوبد * *

* سه علامت ظاهر آمد در بخیل * با تو کویم یادگیرش ای خلیل *
 سه علامت میند و در ظاهر طرف و ظاهر آمدک فاعلندن حالدر
 با کویمه متعلق (و یادگیرش عربی ایله احفظه معناسنه در) خلیل
 دوست دیمکدر شرحی بالاده در (معنای بیت) بودر که اوچ علامت
 بخیل و همسکده ظاهر کادی یعنی بخیل و خبیسک بخل و خسانسته
 اوچ علامت ظاهره وارد رسکا ای دوست اول اوچی سوبلیسه یم
 حفظ و عمل ایله * اول از سائلان ترسان بود * و ز بلای جوع
 هم لرزان بود * تقدیری اول بود ترسان از سائلان و هم بود لرزان
 از بلای جوع دیمکدر که اعرابی ظاهر در (سائلان سائلک جمیدر که
 ترک دلنجی دیر سوال استعطائی معناسنه (ترسان صفت مشهور در
 قور قغان معناسنه مصدری رسیدن در که قور خچمدر (لرزان ده
 صفتدر در کن معناسنه مصدری لرزیدن در که در مکر (معنای بیت)
 بودر که بخیلک اولکی نشانی بودر که سائللردن قور قغان اولور و راست
 کاسه بکزی دوز و چپ و راست یوز چویر و دفعیله مقید او اور

وایکجهی علامتی بود که اچلق بلاسندن دزکن اولور یعنی اچ
اولورسه دفع جوع ایچون خرج لازم کلور دیوالم واضطرایه دوشر
پس کندی جوعی غصه سن چکن دنی نك آخره اطعام واحسان ایتک
احتمالی اولوری قاتله الله تعالی * چون رسد دره بخویش وآشنا *
بگذرد چون باد وگوید مرجبا * بو بینک اعرابی ظاهر در (خویش
خام مجبه نك کسری وواور سمیه خصم وقوم خویشاوند کبی) آشنا
بلش مقابل بیگانه در که باد در (بگذرد بانك ضمی وذل مجبه ايله
مضارع مصدری گذشتن در پریدن بریره بکمک معناسنه
مضارعنده شین رایه قلب اولوب بگذرد و بگذرنده دیرل (مرجبا
طائفه عرب اکرام مراد ایتد کلری مخاطبه مرجبا دیرل موضع رجه
ضمله یعنی واسعه کلک اکر قلبه واکر مکانه که سنک اوزر که ضیق
یوقدر دیمکدر دیمش لردر که مرجبا دیمک ستندر زپرا جناب نبوتدن
صلی الله علیه وسلم مرارا صادر اولمشدر وابتدا مرجبا دیمک ملوک
بمندن سیف بن ذی یزن دن قالمشدر (معنای بیت) بودر که چونکه
بخیل بولده خصم وقوم وایشایه ایریشه وملاق اوله بتدن برشی جر
ایدرل دیو خوفندن بل کبی پکرو برقوری مرجبا دیر وانکله دفع ایدر
زیرا انله بالکلیه اجنبی معامله سن ایده مز سائر بیگانه لره ایتدوکی کبی
والله الحفیظ * نبود از نانش کسی را فایده * کم رسد با کس زخوانش
مایده * از فایده به متعلق وفایده نبودک فاعلی وکمی مفعولیدر کم
مخذوفه صفتدر که اول مخذوف رسده مفعول مطلقدر عربی ايله
تقدیری بصل وصلای لایصل اصلا کما هو شان المسلم الشیخ
وفارسیه ايله تقدیری رسد رسیدن کتر با کس رسده متعلق وجار
ومحزور مایده بی بیاندر ومایده رسدک فاعلیدر (فایده یاه مثاله لغته
علمدن ومالندن تحصیل اولنان نسنه در فیددن مشتقدر که زیاده اولقی
معناسنه در وعرفده فعل اوزرنه ترتیب ایدن مصلحدن اول فعلک ثمره
ونتیجه سی اولدیفی جهندن (خوان سفره در نتمک مرور ایتدی
(مایده دخی یاه مثاله الله مید دن در حرکت معناسنه مایده طعامدر
واوزرنده طعام اولان سفره در واکر طعام اولر سسه خوان در
زیان وزنی اوزره (معنای بیت) بودر که بخیلک نانشدن وطعامندن

برکسه به فائده وثمره اولماز کرک لغارب وکرک اجانب وکرک اشنا وکرک
یکانه وانک سفره سندن کسه به طعام از ایریشور یعنی نادر واقع
اولور که ضرورت قویه ده بولتور و بلکه کسه فی المشل اتمکی اوجنی
امر محبوب دنیادن اویله کیدر نتمک پنی حید دیومشتهر اولان شخص
بوالعجبدن احوال غریبه منقولدر و بعض حکایات دخی محلنده در
* * در بیان حاجت خواستن گوید * *

* حاجت خود را مجاوز زشت رو * آنکه دارد روی خوب از وی بچو *
حاجت مجزک فاعلی وجار ومحزور مجویه متعلقدر آنکه نك تقدیری
نکسی در که بتد ادر ودارد جمله سی اکا صفتدر از وی مجویه متعلقدر
وبعد الجملة خبردر (زشت رو صفت مشبهه در چرکین یوزلو معناسند
(بچو بانك ضمیمه امر در زپرا مضارعک اولی مضموم اولسه اوزرنه
داخل اولان بانك حرکتی دخی تابع اولور (معنای بیت) بودر که کندی
حاجت ضروریه کی چرکین یوزلو کسه دن آرامه وطلب ايله بلکه
اول کسه که کوزل یوزطوتراندن استه وحید شده کلور که (اطلبوا الخیر
عند حسن الوجوه) یعنی حسن الوجه اولقی اعتدال مزاج و بعض
اسباب ملائمه نك اثری در که غالبانده خواص شریفه ایداع اولمشدر که
از جمله خوب رویک قاضی حاجات اولوب ارباب ضرورته بشاشت
وجهله استقبالیدر * مؤمنی را باتو چون افتاد کار * ناتوانی حاجت
اورا برآر * مؤمنی راده را لام جاره معناسنه اولغله افتاده متعلقدر کار
افتادک فاعلیدر باتو دخی اکا متعلقدر تقدیری چون افتاد کار مؤمنی را
باتو دیمکدر ناتوانی برآره طرفدر حاجت آنک مفعولیدر وبعد الجملة
جزاء چون در مؤمنی راده یا وحدت ایچوندن (اقتاد ماضیدر مصدری
افتادن در دوشمک معناسنه وافتیدن دخی کلور مستقبلنده الف ویا
ساقط اولوب افتد وافتنده دیرل (برآر براستعلا ایچوندن علی کبی تحمین
ایچون زاید دخی کلور آر مدله امر حاضر در مصدری آوردندن در
کتورمک معناسنه مضارعنده آورد دیرل وتخفیف حذف واوله آرد دخی
دیرل که آر بوندن در آور اولکیدن اولدیفی کبی (معنای بیت) بودر که
چونکه بر مؤمنک سنکله ایشی دوشدی وسکا متعلق مصلحتی واقع
اولدی مادامکه قادرا و لاسن آنک حاجتی یوقر وکتور ویره برافه یعنی

حصوله گنینه سعی و اهتمام ایله زیرا مصالح ناسده بوائقی کنسیدی
نفسه خدمتدن افضلدر شول جهندنکه مصلحت غیره مجبور کبیدر که
مرتبه فرزند و کنسیدی خدمتده مختاردر که مرتبه نافله در فرض ایسه
نافله دن اقوی در و بردخی عندالصار فین مقصود اصلی نفسندن فنا
بولقدرد خدمت نفسانیسه ایسه وارلق کتورر * حاجت خود را جز
از سلطان نخواه * چون بخواهی یافت از دربان نخواه * حاجت
مخواهک مفعولیدر جز حرف استنادر بواستثنایه مفرغ دبر لر تنکم
نظارتی مروتایتدی یافت کرچه ماضیدر و لکن ایکی فعلک اجتماعندن
فایده اولامغله پوراده و نظارتنده مصدر معناسنه اخذ اولور یافتن کی پس
یافت بمخواهک مفعولیدر از ما بعدنه متعلقدر (دربان قیوچی در که پوی
کوزه در و بکر (معنای بیت) بودر که کنسیدی حاجتکی هیچ بر فرددن
استمه الاسطان اعظمندن وانک حکمنده اولان اغنیسادن طلب ایله
زیرا اغناری جهنیه تحصیل مراده قادر لر در چونکه حاجتک سلطانندن
بولسرسن و او قیودن وجوده کلت ممکندر پس قیوچی دن و انک
حکمنده اولان ضعفا و فقرادن استمه زیرا عاجز لر در ناظم قدس سره
حسان الوجوه دن طلبی تقدیم ایلدی زیرا انک اسعاف مراده علامتی
ذاتی در سلطانک ایسه سلطنت و خزانگی اعتبار یله در و بونده
اقطاب دخی داخل اولدی زیرا انلرک دخی اسماسی ذاتیه و کلیه در
و ظاهرده بد لرنده خزان یوغیسه دخی قلیارنده مساعده به داعیه
اولیحق توجه و همت دل ایله سهولتله حصول پذیر اولور تنکم
جدیشده کلور (اذا تعیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل القبور) یعنی
من اهل القناء و حقک غیر بدن اول غیره اسماء آلهیه ملاحظه سبله در
والا خلقک اغنیاسی دخی فقرادر قال تعالی (یا ایها الناس انتم الفقراء
الی الله) یعنی حقه افتقار کی بلد کسه قنغی بابدن طلب ایتمک حقندن
طلبه و اجعدر که باب اکا وسیله در * از وفات دشمنان شادی مکن *
از کسی پیش کسی دادی مکن * تقدیری مکن شادی از وفات دشمنان
دیمکدر که حرف جر شادی به متعلقدر و شادی مکسه مفعولدر
اینگی از دادی به متعلقدر دادی دخی مکسه مفعولدر پیش دادی به
طرفدر تقدیری مکن دادی از کسی پیش کسی دیمکدر (وفات موند

ونی دندر ضمه که برنسته تمام اولوب غایتیه ابرمکدر پس موفه وفات
دید کلری عمرک تمامنده اولوق حسبله در و بوندن اخذ اولور دیکه
وفاتده تا اصلیه دکادر فواتده اصلیه اولدینی کی (شادی ده یا
مصدریه در شاد اولوق معناسنه (دادی ده یا مصدریه در طلب عدل
وداد معناسنه حاکم حضورنده ایسه داد و فریاد دیمک خصمنندن
شکایتدن ناشی اولمغله داد دالین ایله شکایت معناسنه ده استعمال
اولندی (معنای بیت) بودر که دشمنلرک موتندن مسرور اولوق ایله
زیرا دوران سنی ده انلرک اردنجه چوق مدت آلبقومز بلکه (الدنیا
ساعه) موجبجه عمر دنیا بر ساعت کی گذر ایدر و کسه به بقاسی ارلمان
پس بر ساعت عمر ایچنده کنسیدی غن قویوب غیرک موتبله فرحنک
اولقدن نه حاصل اولور مکر که مجده شکری موجب نسنه اوله
تنکم جناب نبوت صلی الله علیه وسلم غزوه بدرده سرابی جهلی
مقطوع کورد کده شکرا بش کره مجده ابتدیلر و دخی کسه دن کسه
اوکنده و یاننده شکایت ایلده زیرا ضرری وار فایده سی یوقدر
مکر که عدل ایچون سلطاننه شکایت ایلیم سن و خصمکدن داد خواه
اولاسن و حالکی حقه عرض ایده سن و یا خلفه عرض ایتدو کک
صورنده مرادک نشکی اولیه بلکه المکی دفع و برای تسلی اولاکه
اکا حکایت دبر لر زیرا لسان عارفه شکایت دوشمز بعد ذابو بیتک
ماقبله مناسبی یوقدر ظاهر بودر که مختلر یونی محندن رفع و ناعمله
وضع ایتلر در و بو کاک اکثر مواضعی قلعه جهلا اولشدر والله علیم
بما یصنعون * * در صفت سخت دل میگوید * *

* سخت دل راسه علامت یاقم * چون بدیدم روی ازوی یاقم *
تقدیری یاقم سه علامت سخت دل ا دیمکدر که یاقم ماضی منکلم
و حنده در سه علامت انک مفعولیدر سخت دل اده را لام جاره
معناسنه در که یاقمه متعلقدر چون بدیدم جله سی شرطیه در روی
تافتمک مفعولیدر و از اکا متعلقدر و بعد الجملة جزا در سخت دل
صفت مشبهه در قاتی دلولو و یور کلو معناسنه و دقا نغده کلور که
سخت محکمدر مقابل سست در که ککشددر سختک ترکیده معناسی
برکدر برک یورلو دیمک یرده عجم سخت روی دبر بر کلکه قاتلنی لازم

اولد بختن اوتوری مجازا قانی به سخت دیرل قانی ککشک دیمک برده
 عجم سخت سست دیر قانی به سختی دیرل باقم مصدری یافتن در
 بولق معنای مضارع باید کلور باقم تاه مثانه فوقانه ایله مصدری
 تافتن دیر بو کت معنای مضارع باید کلور معنای بیت) بودر که
 قانی کو کلور کسه ایچون اوچ علامت بولدم چون اول سخت دل
 کوردم آندن بوزمی بو کدم و چوردم اول اوچ علامت فیه دن
 اوتوری پس بر کسه دن اعراض اتمک قباخی حسبله در بو خسه
 بحسب الذات دکل و بویه دیمک دخی جائزدر که چونکه فکر ایندم کوردم
 اول اوچ نسته نکه نهایت مرتبه ده قبیح اولد یغنی آندن اعراض وحذر
 ایلدم تا که سخت دل اولیام زیرا سخت دل اولان کسه کلام حق
 تأثیر اتمک (ختم الله علی قلوبهم) زمره سندن اولور و سخت بختن
 بی مرحمت و شفقت اولوب اخر (و غضب الله علیهم) شراره لری اتمک
 اوزرنه دخی صاچلور * بر ضعیفان باشدش جور و ستم * هم قناعت
 نبودش بایدش و کم * بر جور و متعلق و جور باشدک فاعلی و شین مفعولیدر
 باقناعت متعلق و قناعت نبودک فاعلی و شین مفعولیدر ضعیفان ضعیفک
 جعیلدر مقابل قوی در بوراده مراد ضعیف حالدر بو خسه ضعیف
 بدن دکل (جور ظالمدر کوچ اتمک معنای اصلنده حقندن عدول
 اتمکدر) ستم دخی ظلم معنای در پس عطف تفسیری اولور قناعت
 قناعت رضادر (پیش بیه عربی ایله زاید) و کم ناقص در مقصود آت
 و حقوق دیمکدر اصلنده قناعت آت در ولکن آت و حقوق یاتده برابر
 اولد یغنی اشعار ایچون مقابل ایله جمع ایلدی (معنای بیت) بودر که
 اول سخت دلک بر علامتی بودر که اتمک ضعیف و فقر و بی نام اولنلر
 اوزرنه ظلمی اولور و کوچ طور زیرا فی المثل قلبنده مرحمت خلق
 اولنلر مشدر و بر نشانی دخی بودر که اتمک بخوغه و آت قناعتی اولماز
 یعنی ایکسی اتمک یاتده برابر دکلر بلکه حقوق اولد یغنی زمان متبسط
 و آت اولد یغنی وقتده متبسط اولوب نه کثیره شکر و نه قلیل صبر ایدر
 زیرا قلبک حقه آشنائی بوق و سر قضا و قدر دن بی خبردر
 * موعظت هر چند کوی بیشتر * در دل سختش نباشد کار کر *
 موعظت کوی نکه مفعولیدر بیشتر موعظه نکه صغیردر زیرا تقدیری

*

*

هر چند کوی موعظت بیشتر دیمکدر که موعظه کثیره مراد در
 در دل کار کرک ظرفیدر کار کر نباشدک مفعولیدر فاعلی تحتیده ضمیر
 موعظه در (موعظت تاه طویله ایله عادت عجم اوزرنه در که زیاده
 دیمک برده زیادت دیرل هم تاه طویله یازرل و هم تلفظ ایدرل پس
 موعظت ده تا خطاب ایچون دکلر بلکه موعظه دیمکدر که
 و غنظدن اسمدر) و غظ شول زجر در که تخریفه مقارن اوله و بعضیلر
 دیندیلر که و غظ قلبی ترقیق و اثره خشیت ایدر و جهنمه تد کیردر
 (چند عدد دن سوالدر کم معنای نه مقدار دیمکدر) بیشتر بیه عربی ایله
 زیاده نکه معنای زیرا ترادات تفضلدر پس بر نسته نکه آتوقلنده
 فضلی بیسان ایدر یشتی و افزوتی و اکسکلده کتی دیرل کار کر
 اولنکی کاف عربی و ایکنجی فارسیدر (کار کر مؤثر معنای در زیرا
 کار ایش و کر ادات فاعلدر ایشجی معنای آهنگر د مر جی دیمک
 اولد یغنی کبی (معنای بیت) بودر که سخت دلک بر علامتی دخی بودر که
 هر تقدیر زیاده موعظه سو یلسک و نصیحت ایلنک دل سختنده
 مؤثر اولماز زیرا ستم خارا کبی در که ستمه باران تأثیر اتمکدیک کبی
 اکا دخی فیض بند کار اتمک کویا اصمدر که اتمک قال تعالی (و ایهام
 آذان لایسمعون بها) یعنی اذن که ضمه قولادر کلام حق کوش
 ایچون خلق اولنلر ایکن ما خلق له ده استعمال اتمکدیکه اصم کبی
 اولورل سائر مشاعر و حواس و قوی دخی بویه در * هر که عاری
 باشدش از حسن و حیا * از بی حاجت به پیش اومیا * بو بیت دخی
 محالنده دکلر بالاده نظاری صفتده کرک ایدی ولکن ناسخلر بلا مناسبه
 یاز لملر در تقدیری هر کسی که باشد عاری از حسن و حیا میاه پیش اواز
 بی حاجت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (عاری عریاندر حسن
 بالاده ذکر اولنلر روی خوبه اشارتدر تکم تفصیل مرور ایتدی (حیا
 انقباض نفسدر بر نسته دن که فعلنده لوم واردر کشف عورت و فعل
 معاصی کبی پس حیا به نجاسته مؤدی اولان نسته بی ترک لازم کلور
 از بی تعلیل ایچوندر (پیش بیه عربی ایله جهات سندن در قدام
 معنای که او کدر که مقابل صو کدر (میان بی حاضر در مصدری
 آندن در کت معنای مستقبلا تنده میم بیه تبدیل اولنوب آت

*

وآینده دینلور پس اصلی مه آولور که تخفیفاً همزه بایه قلب اولمشدر
(معنای بیت) بود که هر کس که حسن و جالیدن عاری اوله و صبیح
الوجه اولیه حاجت ضروریه کدن اونوری انک اوکنه و بانه کله
واکا عرض حاجت ایتمه زیر مقضی المرام اولر سن شول وجهدن که
زشت آدمک خست و دنانت خواص ولوازمنددر و بی حیا و بی
ادب اولان دخی سنی صفر الیدر دایم کدن اوتاخر آخر یاندن نهی دست
و محزون چقر سن * اهل دنیا را بمعنی مرده دان * تا نباشی هم نشین
مردگان * تقدیری دان اهل دنیا را بمعنی مرده دیمکدر که اهل دنیا
دانک مفعول اولی و مرده ثانیه و بمعنی اکا ظرفدر و هم نشین نباشی نک
مفعولیدر (اهل اهل الله خاصه الله در که حقه مضاف اولور ل و اهل
الآخرة خاصه الآخرة در که اکا نسبت اولنور و اهل الدنیا خاصه
الدنیا در که نسبتلری دنیا به در پس اهلیتده اشنالقی و انس اولمقلقی
معناسی وارددر بوجهتدن حقه اشنا و انس اولان جمله نک فوقنده در که
انده اجنبی لک و وحشت یوقدر اصلا و اهل آخرت حقندن اجنبی
و آخرتله اشنا و اهل دنیا آخرتدن اجنبی و دنیا تله اشنادر (معنی بوراده
صورت مقابلیدر اولنده بآ طرفیه در) تا تحذیر ایچونددر که صاقن دیمک
برده استعمال اولنور (معنای بیت) بود که اهل دنیا بی معناده و حقیقتده
میت بیل اگر صورتده و ظاهرده احیادن ایسه ده شکم اهل الهی و اهل
آخرتی زنده بیل اگر موتادن ایسه ده زیر حیات و بماتده معتبر اولان
قلبک حالیدر انکچون قرآنده کافر دن میت ایله تعبیر اولمشدر
ایتمدی آکا اول و صاقن مرده لک هم نشین و مصاحبی اولیه سن
یعنی اهل دنیا نک حب دنیا تله قلبلری مرده اولمغله انلره صحبت
ایتمک همان مرده ایله صحبت کبی در پس بر قلبی آکا هله صحبت ایله
تا که بحکم الجوار انک حیاتندن سکا دخی حیات سربان ایله
* * در صفت قناعت کویذ * *

* باقناعت ساز دایم ای پسر * کرچه هیچ از فقر نبود تلخ تر * باسازه
متعلقه در دایم اکا ظرفدر مصراع ثانی نک تقدیری کرچه نبود هیچ
تلختر از فقر دیمکدر که تلختر نبود فاعلی و جار و مجرور تلختر متعلقه در
واصل تقدیر کرچه نبود هیچ چیزی تلختر دیمکدر که هیچ چیزی نبود

فاعل و تلختر فاعلاک صفتیدر (ساز امر حاضر در مصدری ساختن در
دوزمک معناسنه مضارعنده خا زایه قلب اولنوب سازد و سازند *
دیرل مصدر فرعی مازیدن کلور ساز یراق معناسنه دخی کلور
یول یراغی ولوازی کبی (کرچه بوراده عربی ده ان وصلیه یرینه در
(فقر دن مراد فقر صوری در که غنا مقابلیدر یعنی عذیم المال و اهل
ضرورت اولمقدر (معنای بیت) بود که قسمته رضائله دوزل و قوشن
و کچن و دایم راه دین ده کند که یراغ ایله اگرچه فقر دن آچی رق
وزهرناک نسنه یوقدر انکچون خلق ماله میل ایدر زیر فقر ذاتی اوزرنه
مجبولدر پس اگر فقر بر تلخ نسنه اولیایدی ماله میل ایتز و طلبکاری
اولمزدی * هر سحر بر خیر و استغفار کن * فرصتی اکنون که داری
کار کن * تقدیری بر خیر هر سحر و کن استغفار دیمکدر که هر سحر
بر خیره ظرفدر و مصراع ثانی نک تقدیری فرصتی که اکنون داری
کن کار دیمکدر که فرصتی مبتدا و اکنون داری به ظرفدر و بعد
الجمله مبتدایه صفتدر پس که نک تأخیری ضرورتله در والا موصوف
وصفت اراستنده رابطه در و کن جمله سی خبردر و جمله خبریه ده
رابطه مبتدا محذوفدر تقدیری کار کن در آن فرصت دیمکدر (فرصت
ضمه عزیدر نوبت معناسنه) (سحر حرکت ایله قبیل الصبح در که
کیچمه نک سدس اخیری در که عالم حقیقتدن اول وقتنده فاک قره
بعض تأثیرات نزول ایدر) (برخیز بر تحسین لفظ ایچون زانددر اوائل
مصادر و افعال اوزرنه ادخال اولنور) (خیر امر حاضر در مصدری
خیزیدن در ایاق اوزرنه فالتحق معناسنه مضارعی بر خیزد کلور
(استغفار مغفرت و ستر ذنوب طلب ایتمکدر) (اکنون فتحله بتدی
معناسنه تخفیف ایدوب کنون دخی دیرل (معنای بیت) بود که
هر سحر وقتنده فراشکدن قیام ایله و آبدست آل و نماز قبل و توبه
و استغفار ایدوب و المستغفرین بالامحسار زمره سندن اول و وضوء
وصلوة اثناء بیتده درج اولندی زیر فی الجملة احیاء لیل بولمغذقه
بی طهارت نضرع و نیاز و توبه و استغفار آثار صلحادن دکدر
و بر فرصت و نوبت که شمدی طور سن فوت اولمدن کار ایله یعنی
گذشته لره که خلیفه سن و نوبت حیات سکا دکشددر عمر کرانمایه نک

قدرتی بیل و غنیمت اكله و فائده لی ایش طوت که عمل صالحدر والا
 ناکاه کذر ایدوب راه عقبا به بی زاد کیدرسن و وقت تدارك فوت
 اولیحق کند که نوجهله چاره ایدرسن فافهم * همنشین خویش را
 غیبت مکن * غیر شیطان بر کسی لغت مکن * غیبت مکنك مفعول
 اولی و همنشین ثانسی در واصلنده مفعول بردر زیر غیبت مکن اسان
 عربی ده لا تغتیب معناسنه در و مصراع ثانی دخی بویه در که لاتلعن
 علی احد غیر الشیطان دیمکدر که غیر احدك صفتیدر و لغت علی
 کله سبله مستعملدر (غیبت غین معجه نك کسر یله در معناسی غایی
 بوجهله ذکر ایتکدر که اگر اشسته ملول و محزون اوله انکچون مؤمنلر
 اوزرنه حرامدر زیر اذابی مشتملدر و قرآنده (ولا یغتب بعضکم بعضا)
 دیو تصریح بالتهی اولتمشدر (معنای بیت) بودر که کندی مصاحب
 و جلپسکی غیبت یتیمه زیر ابلکه کوشته کیروب متأذی اوله
 اذیت ایسه حرامدر و اشتمدوکی صورتده دخی امر منهی ارتکاب
 ایتش اولورسن و علی کل حال جزاء بد و تنزل بولورسن و بلکه
 همدمک اولیالری اغز که اله ولسانه کتورمه مکر که فاسق اوله
 تنکم حدیثده کلور (لا غیبة لفاسق) اگرچه بعض عارفین بونفی
 نهی معناسنه اخذ ایدوب غیبت فاسقدن دخی منع ایتشدر و دخی
 شیطان دن غیری برکسه اوزرنه لغت ایلمه یعنی شیطاننه
 لغت ایله زیر لغتی نصله ثابتدر و شیطان انس دخی بویه در تنکم
 تنزیده کلور (شیاطین الانس والجن) یعنی انسک مارد لرنه دخی
 خبت ذایلرندن اوتوری لغت اولنور زیر شیطانله تعمیر اولندی
 و بونلر نظام لنفسه اولغله (الا لعنة الله علی الظالمین) دندلی
 و بعض صلحا شیطاننه لغت ایتدی دهانمی تلویث ایتام دیو ولیکن
 قاری قرآن مترجم حق اولیحق محل لغتی قرآنده نیجه لغت ایتش اولماز
 فافهم و بردخی بودر که اهل تمکین مراتب اوزرنه جاری در پس صدیق
 اولان مقام فرق و بقاده اثر نبوی و آثارا کامله اقتفایدر و دیمشدر که
 اکثر لغت شتمه محمودلر و الاحملی ایسه فها والا لعنه من دود اولور
 پس بلا سبب و بلا محل لغتدن حذر کر کدر فافهم جدا * چون
 شود هر روز دن عالم جدید * از کاهان توبه می باید کزید * هر روز

شودك فاعلی و جدید مفعولی و در اکا طرفدر از توبه به متعلقدر توبه
 کزیدك مفعولیدر کزید کزیدن معناسنه بایدك فاعلیدر و بعد الجملة جزاء
 شرطدر (جدید عربی در یکی معناسنه عجم نود بر فتحله که حدیث الانساء
 اولان نسنه در (جد اصلنده قطع معناسنه در توبه جدید دید کلری
 قطعی قریب العهد اولغله در بورانددر که لیل و نهاره جدیدان دیرلر
 زیرا دائم تازه لئور (کزید كاف عجمینك ضمیمه ماضیدر مصدری
 کزیدن در که اورندلمکدر (معنای بیت) بودر که چون هر کون عالمده
 یکی اوله و تارلنسه کاهلردن توبه اختیار ایتك کرک یعنی توبه بی ده
 تازه ملک لازمدر زیر انسان خطادن خالی دکلدر مقصود کیجه و کوندز
 ولیکن احدهما ایله اخردن اکتفایلدی ولیکن روز که عرب یوم دیر آن
 غیر منقسمدن دخی عبارت اولور پس توبه رجوع دائمه مجولدر کرک
 کیجه و کرک کوندز و رجوع دائم توبه عارفین در زیر انلر طرفه العین
 حقندن غافل و منفك اولماز ل فافهم * هر کرا ترسی نباشد از خدا *
 * حق بترساند زهر چیزی ورا * بونك تقدیری دیمکدر که هر کسی که
 اورا نباشد ترسی از خدا بترسانیدن حق زهر چیزی ورا پس هر کسی
 مبتدا ترسی نباشدك فاعلی اورا مفعول غیر صریحی زیرا را لام جاره
 معناسنه در از ترسی به متعلقدر و بعد الجملة که رابطه سبله مبتدایه
 صفتدر حق بترساندك فاعلی و حرفا کا متعلق ورا انك مفعولیدر
 اصلنده اورا در ترسی اخرنده یازابده در ترس فتحله قورخودر خوف
 معناسنه و حلیمی ده کلور که ترسیدن لفظندن اسم مصدر در ترسیدن
 قورخودر بترساند متعددی در مصدری ترسانیدن در قورخودر
 تحویف کی (معنای بیت) بودر که هر کس که انك حقندن خوفی
 اولیمه و غضب و عقابندن حذر قلمیه حق تعالی آتی هر شیددن
 قورخیدر و فزعه دوشور و ربوندن فهم اولندیکه شولکسه که الله
 تعالی ك جلالی و هیبتدن خوف ایده و اسماء قهریه سنی ذکر ایدوب
 مؤاخذه سندن خشبته دوشه جمیع اشیا اندن تهیب ایلر و کندی
 آنلردن امن اوزرنه اولور مکر که خوفله مأمورا ولدیغی کسه دن
 خوف ایده الله تعالی دن خوف ایتین کی قال الله تعالی (یا موسی خف
 من الذی لا یخاف منی) فافهم * تا توانی حاجت مسکین برآر *

* تارارد حاجت را کردگار * تا توانی بر آره ظرف و حاجت بر آرك
مفعولیدر کردگار بر آرك فاعلی و حاجت مفعولی و جمله سی تعلیلیه در
مسکین من لاشی له معناسنه در مراد مطلقا فقیر و ضعیف در کردگار
کاف اولی نك عربیتی و کسر یله و ثانیه نك بحسبنی ایله فعال معناسنه در که
الله تعالی در شکم بالاده شرح اولندی (معنای بیت) بود که مادام که
قادر سن مسکین و فقیر و ضعیف حاجت یوقاری کتور یعنی ضرورت
دفع ایله و مراد کی روا قیل و دستگیری اول تا که فعال لما یرید اولان
الله تعالی سنك حاجت کی یرده قومیه و رفع ایدوب وجوده کتوره زیرا
(انما هی انما کیم ترد علیکم) موجبیه هر کس عملنه کوره بولور محسنه
احسان و مسیه اساءت اولنور شکم اسم عدلک حکمی بودر فافهم
* هست مالت جمله در کف عاریت * کر بماند از تو باشد زاریت *
هست بوراده است معناسنه تقدیری مالت جمله عاریت است در کف
دیگر که مالت مبتدا و جمله آنی تا کی در عربی ایله تقدیری مالک
کله دیگر پس مالت ده تا خطاب ایچوندر و عاریت خبر و دراکا ظرف
و قید در مصرع ثانی شرط و جزا در از بمانده متعلق در زاریت باشد
مفعولیدر حذف مضافله تقدیری سبب زاریت دیگر که یا مصدریه
و تا خطاب ایچوندر کف اصلنده تشبیهله در ال آیه سنده مشهور در
ولکن یرده دخی اطلاق اولنور کافی القاموس عاریت ده یا اصلنده
مشدد در و تا اصلیه در عادت عجم اوزر نه طوبیله یازیلور و تلفظ دخی
اولنور عرب عاریه دیر قاموسده کلور که عاریه تشبیهله در تخفیف
دخی اولنور بین الناس تداول اولنان نسنه در جمعی عواری کلور
تشبیهله و تخفیفله ذکره فی امور علی انها و اویه و عربك تعاونا عواری
دیدکاری اکادالر و تعاونا تداول و تنادب معناسنه در کویا برنوبت
و برنوبت مستعیر ایچون اولور و فقهده کلور که عاریه بلا عوض
تملیک اولنان منفعتدر اگر عوضله اوورسه اکا جاره دیرلر (معنای
بیت) بود که سنك الکده اولان جمله مالک عاریه در که سندن استرداد
ایدرلر و یانکه قالماز اگر اول مال سندن صکره قالورسه نالان و کریان
اولغیه سبب اولور پس خلافت حقله اول مالی محله تسلیم ایله
و ضروری الکن چغمدن اختیار کله اتفاق ایت قال الله تعالی

وانفقوا

(وانفقوا عما جعلکم مستخلفین فیہ) یعنی سرزده اولان مال اصاله
منزک دکلدر بلکه سرز وکیل و خلیفه سرز که طرف حقن بطریق
العاریه و الامانه متصرف سرز بوجهندن حقک مالی راه حقه ینه
امر حقله اتفاق ایدیکوز اشته بومعنادندر که عارف بومال حقکدر پس
بکاک زکاتی و برک لازم کلز دیه مز زرا حق زکاتله امر ایتشده در
بومعنادن خلافت زکوة و برر فاعرفه * عاریت را بازی باید سپرد *
* هیچ کس دیدی که زر باخود یرد * عاریت سپردک مفعولی و سپرد
دخی سپردن معناسنه بایدک فاعلیدر هیچ کس مابعدنه مفعولدر زر
یردک مفعول صریحی و باخود غیر صریحی در و بعد الجملة که
رابطه سببه هیچ کسه صفتدر (سپرد سین مهمله و یا بحسبک ضمدر یاه
ماضیدر بوراده مصدر معناسنه در که اصمرلق و طیشمرق معناسنه
تسلیم کی مضارعنده سپارد دیرلر الف زیاده سببه و بلا الف سپرد
دخی جائزدر دیدی مضارع مخاطبدر که استفهامی متضمندر (زر
خصوص اوزر نه آلتوندر بوراده مطلق مالیدن عبارتدر ماقبلی
قرینه سببه زر تخصیص اولندیفی قلبه سائر دن الصق و ادخاره اوفق
اولق حسبیهله در (معنای بیت) بود که عاریت کیرو یعنی صاحبیه
طیشمرق و تسلیم ایلک کر کردر یعنی معبر اولان کسه عاقبت عاریتی
مستعیر النذن استرداد ایتلودر انکچون عرب تعاونا العواری دیدی
یعنی ایدی ناسده اولان امورک جمله سی کرک اموال و کرک مناصب
عواری در که نوبت بنوبت تعاونا و تداول اولنور و برکسیه باقی قالماز
و هیچ کسه بی کوردکی که مالی کندیهله بیه قبره کوردی یعنی کورمدک
پس مالک استصحاب اولندیفی اولمحق عاریه اولان نسنه بی بندر
دیملک کذب کی در و موجودی مصروف قلماق خطا در و دنیا به تعلق
ایتمک غرور و غفلتدر * حاصل از دنیا چه باشد ای امین * نه کزی کر باس
ویک پاره زمین * چه باشد حاصل از دنیا دیگر که چه اسم استفهام
و مبتدا در عربی ایله ای شی دیگر حاصل باشدک مفعولی و جار
و محرور حاصله متعلقدر عربی ایله تقدیری ای شی بکون حاصله
من الدنیانه کزی حاصلی بیاندیر یا بعد از دنیا نه کزی دیگر یوتقدیر
اوزر حاصل فاعل و نه کزی مفعول اولور کر باس تمیز در پاره نه کر



اوزرنه معطوفدر زمین اقی پیاندر و فی الحقیقه تقدیری و باشد يك پاره
 زمین دیمکدر (امین خائلك مقابلی در که امانته وجه شرعی اوزره
 متصرفدر مراد امین دین و دنیاندر) نه نونك ضمی وهائك سکونیه
 طقوز در نه فلك دیرل افلاک تسعه معناسنه کزی ده یازایده در (کز
 کاف عجمی وزاء عربی ایهل ارشون دیمکدر ذراع کبی آرش دخی
 بویه در همزه نك فحی ورائك کسر یله بنتکم بعض نسخ ده واقع
 اولمشدر) کر باس قبلن ایضدن اولان ثوبدر قاموسده کلور که
 کر باس معربدر فارسبسی فحله در تغییره سبب فعلال وزنی نك غرت
 وندرقی در يك پاره زمین بر قطعه یردیمکدر که قبردر زمین بالاده شرح
 اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای مؤمن امین دنیادن و متاع دنیادن
 نه حاصل اولور یعنی غایتنده حاصل نو اور طقوز ارشون پیانن پنده بزی
 اولور که کفندر و بر پارچه یر اولور که قبردر یعنی لباسك و یتاغك کفن
 و قبر او اب ماعداسی الکنن چقر و غیر یلرك تصرفنه داخل اولور
 پس بومعنی خاطر که راسخ او اب اکا کوره تدار کده اول قال تعالی
 (ولاتنس نصیبك من الدنیا) بعض اهل تفسیر دیمشدر که نصیبدن
 مراد کفن در یعنی قارون که بوقدر خزائنه مالک اولدی و دنیادن
 نصیبی بر کفن اولدیغن یلدی و آخر خسفله جزاسن بولدی بوراده
 ناظم قدس سره طقوز ذراعی تصریح ایلدی زیر امانته کفن و حیاتده
 ثوب کیسدر که بحسب الغالب جاءه طقوز ارشوندن حاصل اولور
 و قبر خصوصسندده يك پاره دیدی ز برامینك طول و قصرنه کوره در
 و بردخی يك پاره بر مقدر دیمکدر و بعض نسخده دوسه کز زمین
 دوشمشدر و لکن ناسخلك تصرفاتندر صحیح اولان او اکیدر فافهم
 * هر چه دادی درره حق آن تست * و آنچه ماند آن بلای جان تست *
 تقدیری هر چیزی که دادی درره حق آن تست و آن چیزی که ماند
 آن بلای جان تست دیمکدر که چه لفظی ایکی محمله دخی چیز معناسنه
 و مبتدادر دادی و بعد الجملة محذوف اولان که رابطه سیله مبتدایه
 صفتدر آن تست کسر نوله خبردر و ماند جمله سی دخی ایکنجه چیزه
 صفتدر آن مبتدایه ثانی در بلا خبر و بعد الجملة چیزه خبردر (آن تست
 سنکدر دیمکدر آن آن انکدر ازان منست بیدر ازان ماست بزمدر

(معنای بیت) بودر که هر نسنه که حق بولنده یعنی رضاء حق
 ایچون و یردك اول سنکدر یعنی آخرتده انکله منتفع اولور سن و اول
 نسنه که سندن صکره قالدی اول سنك بلای جانکدر زیر محاسبه
 اولور سن و اتفاقك دخی غرض نفس ایچون و سبیل شیطانده اولسه
 اولدخی مال مدخر کبی مضردر زیر صاحب المال زه دن کسب ابتدی
 وزه یه صرف ایلدی و نیچون اتفاق ابتدی دیوجه سندن مسئولدر
 فافهم * هر که باندك زحق راضی شود * حاجت او را خدا قاضی شود *
 تقدیری هر کسی که شود راضی زحق باندك شود خدا قاضی حاجت
 او را دیمکدر که زحق راضی یه و بادخی اکا متعلقدر خدا ایکنجه شودك
 فاعلی و قاضی مفعولی و حاجت قاضی نك مفعولدر مفردات ظاهر در
 (معنای بیت) بودر که هر کسه که حق تعالی دن آزه راضی اوله خدا
 انك حاجتی قضا و حکم ایدیی و کن خطایله وجوده کنور یچی اوله
 ورزقی اکسك اولیه و آزی جوق اوله و یا خود اهل رضا اولان کسه نك
 جمیع حاجاتی مقضیه و مستجاب الدعوه اوله بونده اهل قناعت
 و رضائك نفسی مؤثر اولغه رمز و ارذر زیر قسمنه رضا حقندن رضادر
 و حقه اولان من کان لله کان الله له و فقیحه هر خصوصسندده مساعدده
 اکپیه دن خالی دکلدر * هست دنیا بر مثال خانه * بکذر ازوی کر تو
 خود مردانه * بوییت اکثر نسخده بوقدر و موجود اولان نسخده دخی
 خانه یرینه جیفه یازمشدر فاما صحیح دکلدر زیر قافیه درست اولار
 (هست است معناسنه ادات خبردر که بحسب المعنی آخر مصراعده
 قیددر تقدیری دنیا بر مثال خانه ایست دیمکدر که دنیا مبتدا و بر مثال
 خبردر و یا خود هست حاصل و کائن معناسنه مقدم خبر و دنیا مؤخر
 مبتدادر بکذر ازوی جزاء مقدم و ما بعدی شرط مؤخر در تو مبتدا
 و خود آتی تأکید و مردانه خبردر مثال بر نسنه نك صفتی در خانه ده
 یازایده و یا وحدت ایچون خانه دن مراد مسافر خانه در مردانه ده
 یا خطاب و یا نسبت ایچوندر (معنای بیت) بودر که دنیا بر مسافر خانه کبی
 در که خان کبی قونان کوچر پس سندخی اکا تعلق کوسترمه و اورادن کج
 اگر مردان حقه منسوب ایسك یعنی اگر علوهتمك واریسه و منزل مراد
 وصول دلرسك بول اوزرنده قوغه و نزوی اندکسه دخی شول بر آخاج

☀

☀

☀

سایه سینه نزول ایدن کبی اول که اوراده اقامت ایله کوج کیت
 * هست دنیا بره مثال قنطره * بگذر از وی کرتوداری روبره *
 بونک دخی اعرابی اولیکی کبیدرتوداری نک تحتند ضمیر خطابی تا کبدر
 روداری نک مفعول صریحی و بره غیر صریحی در قنطره عربی در که
 کوپری معناسنه بعض علما اتی طاش کوپری به تخصیص اتمشدر
 جسرا عمد بره ده باحرف تعدی دیدکلیدر که تعلق مجرد ایچوند
 (ره هاء ساکنه ایله بولدر بوراده قافیه ایچون اسکان اولماز و اگر
 اسکان اولنورسه قنطره ده دخی لاجل الضروره اسکان اولنور) معنای
 بیت) بودر که دنیا بر کوپری مثالی اوزرنه در یعنی کوپری به بکزر
 نسنه در که محل قرار دکل بلکه محل عبور در ایمدی سن اول کوپری
 اوزرنده طورمه واندن کذرا یله اگر یوزنی بوله طور سن یعنی اگر
 رهرو و طالب منزل ایسک یولجی بولده بر اشور دیدکلی کبی سندخی
 یولکه کت و محل اقامت اولیسان یرده اقامت ایله تکم حیشده کلور
 (کن فی الدنيا کانت غریب او عابرسبیل) بوندن مقصود ماسوادن
 قطع علاقه و وصل مولایه عزیمت واسبابنه تشبیهدر * هر که سازد
 بر سر پل خانه * نیست او عاقل بود دیوانه * تقدیری هر کسی که
 دیمکدر که خانه سازدک مفعولی اولوب بعد الجملة هر کسی به صفتدر که
 هر کسی مبتدادر مصراع اتی نک عربی ایله تقدیری افس هو عاقل
 بل یکون مجنونا دیمکدر که اولفظی نیستک فاعلی و عاقل مفعولی
 و بعد الجملة خبر در مابعدی تصریح بما علم التزاما قییلندندر که معنای
 اضرابی مشتملدر پل بآء نجمی ایله اکثر لغاتده بآء مضمومه ده درج
 اولمشدر و لکن نعمه الله فتحه ده دخی یازمشدر (پل کوپری در کوپری
 باشی اوزره دیمک کوپری اوستنده دیمکدر زیرالسان غامده کوپری باشی
 کوپرنک ایکی طرفیدر مقصود ایسه بود کلددر بلکه کوپرنک باشی
 اوزره در که خلق اوسته و باشنه بصوب کچرل خانه ده یازیده در دیوانه ده
 کبی (معنای بیت) بودر که هر کسه که کوپری اوستنده خانه دوزه و او بنا
 ایلیه او کسه عاقل دکل بلکه دیوانه در زیرالسانی محلنده کلددر و حضرت
 عیسی علیه السلام بیورمشدر که (الدنيا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها)
 یعنی دنیا بر کوپری کبیدر پس اوزرندن عبور ایدک و اتی تجارت ایتک یعنی

اوزرنده بنا قومکنز و محل ذمده کلور که سیدوا شدیدا واملو بعیدا یعنی
 اهل دنیا طول امله دوشوب شدادی بنالر قوردیلر و عمارتلا یلدیلر
 و دیاده مخلص اولق اعتقادنی ایهام اتدیلر بواعتقاد ایسه خطا و بوحال
 ایسه غفلت محضه در * از خدا نبود غنا جستن روا * هست مؤمن را
 غنارنج و غنا * تقدیری نبود جستن غنا از خدا روا غنارنج و غنا است
 مؤمن را دیمکدر که جستن نبودک فاعلی و روا مفعولیدر غنا جستنک
 مفعولی و از خدا کامتعلقدر و ایکنجی غنا مبتدا و رنج خبر و مؤمن را خبره
 متعلقدر زیرالام چهاره معناسنه در و هست بوراده است معناسنه در که
 معناده آخره مصراعه قیددر جستن ضم جیم عربی ایله استمکدر
 مضارعنده سین واو و یایه قلب اولوب جوید و جوینده دیرلر اگر چه
 مصدر جویدن دخی کلور و لکن مصدر فرعیدر و بعضیلر فرق ایدوب
 جویدن آرامق و جستن استمکدر دیمشدر تکم جستن و جویدرلر و لکن
 آرامق معناسنک مالی دخی طلبدر غنا عین مهمله نک فتحله عربی در
 نصب معناسنه نصب اصلنده حرکتدن حاصل اولان تعبددر و لکن
 بوراده مطلق غنا تعبددر (معنای بیت) بودر که خدادن غنا و دولت
 طلب ایتک روا و جائز اولماز یعنی اهل آخرت یاننده رایج نسنه دکلدر
 زیرا غنا و مال مؤمن کامله رنج و زحمتدر رنج و تعب ایسه باردر
 و انسانک اوزرنده بار آخرت واریکن باردنیا و غم و غصه ماسوایی نیلر
 و اسم غنی چکمک غناء نفسی بولق ایچون در یوخسه غناء دنیایی
 وجدان ایچون دکل و بن عهده غنادن کلورم دیمک قوری دعوا در
 و طریق فقر طریق نبوی در * فقر و درویشی شفای مؤمنست *
 * زانکه اندروی صفای مؤمنست * فقر مبتدا و شفا خبر در و اندروی
 مقدم خبر و صفا مؤخر مبتدادر مصراع ثانی نک تقدیری زان سبب که
 اندروی هست صفا مؤمن دیمکدر که اولکی است اصلی اوزرنه در که
 در معناسنه در و ایکنجی است هست معناسنه در و واردر دیمکدر
 انکچون معناده آخر خبره قیددر و جمله سی تعلیلیه اولور درویشی ده
 یا مصدریه در پس فقر و درویشی بر معنایه در فقیر و درویش
 بر معنایه اولدیغی کبی شفا کسرله شفا ندر فتحله که طرف معناسنه
 و مرضدن شفا دیدکلی طرف سلامت بولمقددر (معنای بیت) بودر که

فقر و در ویشلاك مؤمنه شفا در اول سیدنکه اول در ویشلكه مؤمنه
 صفا و ار در یعنی مؤمنك قلبی کدورت ماسوا لیه پاس طومش و مؤمن
 انك غم و غصه سبيله مر یض اولقی مرتبه سینه یتش و فقر و فاقه
 اول کد و رقی ازاله ایتمکه صیقل کبی در زیر ابتلا در ابتلا ایسه
 جلاء دله و سبيله در والا انبیا و اولیا مبتلی اولمزدی و جلاء دل دخی
 عکس انوار آلهیه بی مستلزمدر که مقصود بالذات نور تجلینك
 انعکاسیدر پس بوصفا حاصل اولیحق مرض غصه به دخی شفا
 حاصل اولور * مال و اولاد بمعنی دشمنند * کر چه نزدیک
 تو چشم روشنند * مال مبتدا بمعنی اکاظر قدر دشمنند خبر در آخرنده
 ند ادات جمع در کر چه عربی ده ان وصلیه یرینه در نزدیک ظرفدر
 عند معناسنه مظرو فی محذوفدر کر چه مال و اولاد نزدیک تو
 تقدیرنده در که چشم اول محذوفه خبر در چشم روشن نور دیده
 معناسنه پس اصلی سبب روشنایی چشمدر و جائزدر که بطریق
 المبالغه اوله تکمیل دیر فلان کسه بنم کورر کوزم و طوتر المدر (معنای
 بیت) بودر که سنك اموال و اولادك معناده و حقیقتده دشمنلدر زیرا
 طریق رهنلریدر اگر چه سنك یا نکهده دیده لریکک سبب روشناسیدر
 و یا خود سنك روشن دیده لر کدر کویا دنیا به انلر لیه نظر لیدر سنك
 و اولاده قره العین دیر زیرا کوزلر انلر له ساکن اولوب غیر به نظر
 ایتملر و یا خود انسان انلر له مسرور اولور * انما اموالکم را یاد کیر *
 مال و ملک این جهان را یاد کیر * یاد کیر از کر معناسنه اولوب انما اموالکم
 بحسب اللفظ اکامفعول اولور مراد (انما اموالکم و اولادکم فتنه آیتك
 مضمونیدر اولکی یاد بیا مثاله ذکر معناسنه ایکنجی باء موحد دایله
 یل معناسنه ریج کبی مال و ملک جهانی بونده ریج به تشبیه وارد
 زیرا ریج کبی تیز کذر لیدر و هیچ بر فردک یدنده باقی قالمیوب صاور یلوب
 کیدر (معنای بیت) بودر که (انما اموالکم و اولادکم) آیتنی ذکر
 و مضمونی فکر لیه زیرا الله تعالی بوا یکسنی فتنه قلمدر که عبادی
 انلر له امتحان لیدر تا که حقه مشغولله غیره مشغول بری برندن ممتاز
 اوله و بوجه مال و ملک کنی یل طوت یعنی یل کبی عدایله که
 سر یع الانقضا و وجودی عدم مثابه سنده بر موهوم نسنه در و آقار

صوبه طبعی اولمدیغی کبی اسریله دخی اعتماد یوقدر فافهم
 * مر دره را بود دنیا سود نیست * هرگز اندیشه از نابود نیست *
 بود دنیا مبتدا مر دره اکامتعلقدر زیرا را لام جاره معناسنه در سود
 مفعولیدر نیستك عربی ایله تقدیری پس مفید دیمکدر بعد الجملة
 خبردر و بویه دیمك دخی جائزدر که نیست مر دره را بود دنیا سود
 مصراع ثانی ك تقدیری هرگز نیست اورا اندیشه از نابود دیمکدر که
 اورا نیستد متعلقدر اندیشه فاعلیدر حرف جر اندیشه به متعلقدر عربی
 ایله تقدیری پس له فکر و غم من المعدوم اصلا ای فی وقت من الاوقات
 او معناه پس له ذلك لاجزیا ولا کلیا مر دره سالک راه حق در بود
 وجود در که وار لدر نابود مقابلیدر که یوقلقد (معنای بیت)
 بودر که سالک راه حق ایچون دنیاك وجودی مفید دکلدر یعنی انك
 وار لغندن اکافر ح کلز و هرگز یوقلقدن دخی غم و غصه سی یوقدر
 الحاصل نه وار لغند سو بنور و نه خود یوقلغنه یرینور قال تعالی
 (لکبلا تأسوا علی ما فاتکم ولا تفرحوا بما آتاکم) وجهی بودر که
 عارف بالله رسم سوابی صحیفه خاطر دن تراش ایلمش و نقش اضافاتی
 سلمش در بوجهندن حقن غیری قیدی یوقیدر * هر کرا از صدق دل
 صافی بود * خرقه و لقمه کافی بود * تقدیری هر که بودا ورا دل
 صافی از سر صدق بود خرقه و لقمه کافی دیمکدر که اورا بودك مفعول
 غیر صریحی و دل فاعلی و صافی مفعول صریحی در و از صدق
 صافی بی تعلیلدر خرقه بودك فاعلی و کافی مفعولیدر صدق سرا
 و علانیه حقه موافقتدر و فی الحقیقه شوا یب صفات نفسانیه دن
 تخلصدر صفودخی شوبدن خلوصدر خرقه ده یا وحدت ایچوندر
 لقمه ده کی کبی (خرقه اصلنده بر پاره بزدر صکره در ویشلر حبیبه سنده
 استعمال اولندی بر پاره لریله مرقع اولمغله صکره مرقعه و غیر مرقعه
 اطلاق اولندی لقمه لقم دن در فتحله ابتلاع معناسنه (لقمه ضمیه
 و فتحله ابتلاع ایچون تهینه اولمان نسنه در) کافی کفایتدن در کفایت
 اول نسنه در که انده سد ضرورت و بلوغ مراد اوله (معنای بیت)
 بودر که هر کسه که صدق او جندن قلبی صافی اوله یعنی اهل صدق
 اولدیغندن او توری آینه قلبنده کدورت اولیه اول کسبه بر خرقه

و بر لقمه کفایت آید بی اولور یعنی تزیین و تنم قیدنده و غنیده اولماز بلکه غداء سرسری و خرقة درویشانه قائل اولور ناظم قدس سره بوراده مسکنی ذکر ایتدی زیرا مسکن عند اهل التجرد ضروریاتند دکلدر بلکه مغاره رده و خرابانده اولوق دخی قابلدر مکر که متأهل و صاحب العیال اوله بوصورته مسکن ضروری در * انکه در بند زیادت میشود * دور آن اهل سعادت میشود * تقدیری آن کسی که میشود در بند زیادت میشود دور از اهل سعادت دیمکدر که اعرابی ظاهر در بند قید معناسنه در زیادت عادت عجم اوزرنه تاء طویله ایله مرسوم و ملفوظدر اهل سعادتدن مراد سعادت عظمی صاحبیلدر که توفیق الهی کمال ذاتیلر نه مساعدده ایتمکدر که انلر مقربون در (معنای بیت) بودر که اول کسه که خرقة و لقمه و جرعه دن زیاده قیدنده اوله اول کسه اهل سعادتدن یعنی انلرک مقاماتندن ساقط و قریبلرندن بعید اولور زیرا هر کس تجردنه و مقرر بونه مناسبت معنویه سنه کوره بولور * بندکان حق چو جارا باختند * اسب همت تاثیرا تاختند * تقدیری چو باختند بندکان حق جارا تاختند اسب همت تاثیرا دیمکدر که بوتقدیردن اعرابی ظاهر در باختند جمع ماضیدر مصدری باختن در اوینامق معناسنه مضارعنده بازده و بازنده دیرلر و مصدر فرعیسی بازیدن کلور که بودخی مستعملدر همت بالاده شرح اولمشددر ثریا روتدن در کثرت معناسنه زیرا ثریا یدی عدد یلبد زدر که آلتبسی ظاهر و بری خفی در واصلنده اون ایکیدر که یدنجبسی ایله عرب امتحان ابصار ایدر و اون ایکی به ورنجه رسول الله صلی الله علیه و سلم محسوس و غیره غیر محسوسدر زیرا حدث بصر اعتدال مزاجه تابعدر مزاج نوی ایسه اعدال مزاجه ایدی تاثیراده تا انتها غایت ایچوندن حتی کبی تاختن چایمقددر که قوشمقی و ایوبک دخی دیرلر مضارعنده خازایه قلب اولنوب نازد و تازنده دیرلر و مصدر تازیدن دخی کلور که مصدر فرعیدر (معنای بیت) بودر که حق قوللری یعنی عید محض حق اولنلر چونکه جانلرک اوینادیلر و میدان فنایه سرلرن قویوب وجوددن ال یودیلر فرس همتی اولکر یلبدنه دکه سکر دیلر یعنی چایدر دیلر و لکن سوق

معناسنی متضمن اولوب سور دیلر دیمک اولمغله لازم متعدی مقامنده استعمال اولندی مقصود علوهت و عالم قدسه حرکتلرن بیاندر زیرا ثریا و عبوق و امثالی علوده مثلدر تنکم من الثری الی الثریا و این الثریا من ید المنطاول دیرلر و بوندن مفهوم اولدیکه علی عظیمه وصول و حرم حقیقه دخول عن صامرسفلیه نک احکامندن خروج و بلکه جانندن دخی فتنائله حاصل اولور والا جان وجهائی و یرمین بوی جانندن نه آلور و تجارتندن نه بولور فاعرفه * تانیازی درره اوهرچه هست * انچیمی باید کجا آید بدست * بونک تقدیری تانیازی درره اوهرچیزی که او هست کجا آید بدست انچیمی باید دیمکدر که تامادم معناسنه در (نیازی فعل مضارع مخاطب مننی در و دراکا ظرفدر وهرچیزی مفعولدر و او هست مبتدا و خبر اولوب هرچیزی به صفتدر (هست موجودست دیمکدر) انچه یعنی آن چیزی که می باید جمله سی آیدک فاعلیدر (بدست آیده ظرفدر) (معنای بیت) بودر که مادام که انک یعنی حق یولنده هر نه که وارد موجودی اوینامیه سن و جان و باشی فداقلیه سن اول نسنه که کرکدر و لازمدر قنده اله کلور یعنی کلز مقصود بودر که افشای وجود ایتد کجه وصل الهی حاصل اولماز پس سن اکا وجود فانی بی بذل ایدر سن اولدخی سکا وجود باقی اعطا ایدر که اخذ منهم و اخذوا منه دید کلری بودر * * در فضل سخا کوید * *

* در سخا گوش ای برادر در سخا * نایابی از پس شدت رخا * در گوشه ظرفدر ایکنجی در آئی تأکیددر رخا بیابی نک مفعولی و جار و مجرور اکا متعلقدر و بعد الجمه تعلیلدر (سخا بالاده سبق ایتدوکی اوزره علی قدر الحاجه اولان عطادر که رأی معطی به مفضوضر (گوش کاف عربی نک ضمیمه امردر مصدری کوشیدن در دور شفق معناسنه (پس باء عجمی ایله صکره وارد معناسنه (شدت اشتداددن اسمدر سخت اولوق معناسنه (شد فتحله عقد قوی در فرج بعد الشده دیرلر غم و محنتدن صکره کشف معناسنه (رخا فتحله و خاء و جمه ایله عربی صدر سعة العیش معناسنه اکثریا رخا و شدت بری برینک مقابله سنده ذکر اولنور کما ورد فی الحدیث (تعرف الی الله فی الرخاء

يعرفك في الشدة (معنای یت) بود که ای برادر سخاویه چنانش سخاویه
تا که شد بدن و قطدن صکره رخا و وسعت عیش بولاسن یعنی غم
و غصه دن نجات بولوب مسرور و خندان اوله سن مقصود جود
و سخاوت بوقوله معناه مؤثر اولدیغن بیاندن زیر سخاوده محتاجه
شرح صدر و اردر جزا ایسه عمل جنسنددر فی المثل کما تدین تدان
فاهم * باش پیوسته جوانمردای اخی * زانکه نبود دوزخی مرکز سخی *
پیوسته باشه ظرفدر دائما معنایه جوانمرد مفعولدر زانکه تعالیدر
زان سبب که معنایه هرگز سخی نبودک فاعلی و دوزخی مفعولیدر
(پیوسته اولاشق دیمکدر متصل کبی) جوانمرد اصلنده مرد جوان در که
جوان مرده صفتدر حذف رابطه ایله مرد که جوانست دیمکدر جو مرد
دیدکدری ضمه جوان مرددن تخفیف اولمشدر جوان مردیکت کشیدر
صکره سخی معنایه استعمال اولندی زیر سخی ک سخاوتی جرات
و قوت نفسله شول جهته دنکه دیرل مان جاننددر جان و یرمک ایسه
هرضه یغه مبرسد کدر (اخی ده یا متکلم و حده ایچوندر دوزخی ده
نسبت ایچوندر) معنای یت) بود که ای قرن داشم و شفیق جانم متصل
سخی اول ویدی احساندن کسمه و حکمه اول سبیدنکه سخی هرگز
اهل جهنم اولماز مکر که کافر اوله خانم طی و این جدعان و امثالی زیر
(رب اغفر لی خطیئی یوم الدین) دیمکیلر تکم حدیثده مأثوردر پس
مؤمن سخی داخل نار اولماز زیر سخا امثل اخلاق انبیادر و کار
بیور مشلدر که احسن اخلاق ینده و بین الله تسلیم و رضادر و احسن
اخلاق ینده و بین عباد الله حسن خلق و سخاادر * در رخ مرد سخی
نور و صفاست * زانکه در جنت قرینش مصطفاست * اولیکی است
هست معنایه در تقدیری در رخ مرد سخی هست نور و صفا دیمکدر که
مقدم خبر و مؤخر مبتدادر و در جنت مابعدنه ظرفدر قرینش مبتدا
و مصطفی خبر و بعد الجملة زانکه به صفتدر زیر تقدیری زان سبب که
دیمکدر مفردات یت بالاده شرح اولمشدر (معنای یت) بود که
جو مرد کشتی ک یکا عنده و یوزنده نور آلهی و صفا و جلا و روشنایی
وارد اول سبیدنکه جسته انک قرین و همجواری جناب مصطفادر
صلی الله علیه وسلم یعنی مرد سخی سخاوت و جودی سببیه جثاب نبوتله

مناسبت معنوی پیدا ایتکین جسته مکانی محاذات مقام نبوی ده اولور
و روی مصطفادن اقتباس نور حسن و جمال ایدوب یوزی نور اولوب
قالور * حق تعالی بر در جنت نوشت * این که جای اسخیا باشد بهشت *
نوشت کسر و اوله ماضیدر مصدری نوشتن در یازمق معنایه کاتب کبی
مضارعنده نویسد و نویسنده دیرل و مصدری نوشتن دخی کلور
باء موحده کسر یله بوصورتده مضارعنده باواوه و شین سین ممله به
قلب اولنور ظاهر اولان بودر که مصدر اصلی باء موحده ایله در
واوله اولان مصدر فرعیدر و لیکن با وواو حروف شفویه و مبادله دن
اولمغله اهل لغت ایکی مصدری دخی ثبت ایتدیلر نوشتک فاعلی
حقدر تعالی جمله معترضه در نیکم مر وایتدی بر نوشتک مفعول
غیر صریحی و این صریحی در تقدیری این خط که دیمکدر اسخیا
سخی ک جمعیسدر بهشت بانک کسر یله جسته در که باشدک فاعلی و جای
مفعولیدر (معنای یت) بودر که حق تعالی جنت قیوسی اوستنه دست
قدرتله بو خطی یازدی که جنت سخی یری اولور یعنی جنت خلق
اولندیغی و قتده طاق بابیه بومضمون کاتب اولمش ایدی زیر جنت که
معنای جود و کرمدن صورت بولدی انکیچون جسته فضل آلهی ایله
دخول ایدرل یوخسه اعمالله دکل بوسبیدن مؤمنه دخی کرکدر که خلق
الهی ایله متخلق اولوب جواد اوله تا که جسته دخوله مناسبت قویه بوله
* اسخیا را با جهنم کار نیست * جای ممسک جزمیان نار نیست * کار نیستک
فاعلی و اسخیا اکامتعلقدر زیر را لام جاره معنایه و بامع معنایه در که
کاره متعلقدر عربی ایله تقدیری لبس للاسخیا فاعیل و مصلحه مع
جهنم دیمکدر جهنم دار الله ذابک یعنی حرور و زهریر و جمله
طبقاتک اسمیدر بعیدة القعر اولان قیویه جهنم دیرل (جهنم دخی بعیدة
القعر اولمغله اندن مشتق اولدی و بعضیلر دیدیلر که جهنم جهنم دندر که
ترش و اولمقددر زیر جهنم کریمه المنظر در و جهنم شول سخا در که
مطرن صب ایتش اوله مطر ایسه رحمت الله در چونکه رحمت
یعنی مطر زائل اولدی جهنم دندلی و كذلك الله تعالی جهنمندن
رحمتی ازاله ایلشدربی رحمت اولان کسمه تک ایسه جهنم سی عبوس
و کر به در جای ممسک ایکنجی نیستک فاعلیدر و جز استثناء مفرغدر



عربی ايله تقدیری لبس مکان الممسك الاوسط النار (معنای بیت)
 بود که جوهری دل ایچون جهنم ايله ایش یوقدر مالی محمدن امساک
 و حفظ اید نلرک یری دخی جهنم اورتاسندن غیری دکلدر یعنی
 نه جوهری دلرک جهنم له ونه بخیلارک جنتله مناسبلری بلکه جوهری دلرک
 یری وسط جنت و بخیلارک وسط ناردن یعنی جهنم ایچروشدن رزیرا
 میان اورته در واکن چاق اورته دکلدر بلکه چاق اورته به عرب
 وسط دیر سینک فحیمه و عجم میانه دیر هاء تخصیص ايله الحاصل سخنا
 دخول جنتک اسباب قویه سندندر موجب دکل ایسه ده و بخل جهنمک
 اسباب قویه سندندر رکذلک زیرا دخول جنت فضله و دخول نار
 عدلله در و درجات و طبقات اعماله اقتسام اولنوب خاودری
 اعتقادله راجع اولور * پیشه اهل بخل تلپس دان * درجه همیش
 همدم ابلپس دان * پیشه دانک مفعول اولی و تلپس ثانسی در ایکنجی
 دانک مفعول اولی مخدوفدر دان ایشانرا دیمکدر که اهل بخله اشارتدر
 مفعول ثانسی همدم در ودر بجهنم همده طرفدر شین اهل بخله
 راجعدر زیرا اهل لفظی جمع و افراده صالحدر و بردخی بولسانه
 مطابقت لازم دکلدر تلپس تحیط و متاع و فاشک عینی خریدار اوزرینه
 ستر ایتک تدلیس کی (بحیم بحمه دندر که آنشک زیاده علولمبیدر
 پس بحیم شول آتسدر که شدیدة الاشته الدر بحیم آخرنده شین معشاده
 دانه قیسه در که دانش دیمکدر (ابلپس ابلاسدن در که زیاده یأس
 و قنوطدن عارض اولان حزندر و بعضی یلر دیدیلر که ابلپس اسم
 العجمی در که مشتق دکلدر و شیطان و ابلپس و رجیم و امثالی عزاز یلک
 بعد اللعن اولان اسماسیدر قبل اللعن عزازیل دینلوردی که اسم الهی به
 مضافدر زیرا ایل الله در جبرائیلده اولان کی (معنای بیت) بود که
 اهل بخلک صنعتی تلپس ییل یعنی خیر و شری بری برینسه خلط
 ایتشدر و طوغری بوله کیمبوب حیه و مکردن خالی دکلدر در اشته
 بویه اولدقلمچون سن انلری جهنمده مصاحب ابلپس ییل یعنی اهل
 جهنم اولوب شیطانله برزنجیره باغلنور لر زیرا مالی امساک ایتکدر
 ابلپس پرتلپسک و سوسه سنه تابع اولمشلردی بوجهتدن انک تحت
 اللواسنده محشور اولوب (واذا النفوس زوجت) موجبجه جهنمده

دخی اکامقارن قلنورل و ناظمک قدس سره کلامنده تشدید و تغلیظ
 واردر کلا یخفی علی الناظر المتأمل * هیچ ممسک ننکرد روی بهشت *
 * بلکه باو کم رسد بوی بهشت * هیچ ممسک مابعدنک فاعلی و روی
 مفعولیدر بلکه اضربدر که ترقی معناسنی افاده ایدر با ورسده متعلقدر
 بوی رسدک فاعلیدر کم مصدر مخدوفه صفتدر تقدیری رسد رسیدن
 دیمکدر که رسیدن رسده مفعول مطاقددر عربی ايله تقدیری یصل الیه
 ریح الجنة وصولا قلیلا ناقصای لایصل اصلا کامر نظاره (ننکرد
 اصلنده ننکرد در نونک کسر یله اوزر نه نون نافیه ادخال اولنوب
 ضرورت ورنیچون نون ثانیه اصلیه نک حرکتی اختلاس اولنور (معنای
 بیت) بود که هیچ بر ممسک و یا خود ممسک هیچ بر وجهله جنت یوزنه
 بقمر زیرا او یوزنه بقا چق یوزی یوقدر که سخنا یوزدر بلکه جنت
 رایحه سی که بشوز یبلق مسافه دن ابریشور اکا آزاریشور یعنی
 ابراقدن بله رایحه جنتی قوقاز را مشامی باد بخل ايله مسدود اولمغله
 دور و نزدیک بومعشاده اکا برادر که نزدیک اولسه دخی دور در بعدد
 بوندن مراد یا تغلیظ و یا خود قرآنده ذم اولنان بخله در که کفره در
 پس بخل صفت کفره در صفت مؤمنین دکل تنکم بومعنایی اشعار ایدر
 شول آیت که قرآنده کلور (قوله للمشرکین ان ذین لایؤتون الزکوة) یعنی
 اصل ایمان معدوم اولان محل فروعه مکلف دکل ایکن زکاتی عدم
 ایتا بله ذم ایلدی ایتا زکوة ایمانک صفت کفره اولدیغن اشعار و توبیخدن
 اوتوری تنکم ولدت فی زمن الملک العادل ده انوشروان کافرک عبدالله
 موصوف اولدیغی عدلک مطلقا معدوم اولدیغنه اشارت ایچوندن زیرا
 بوعادلدن مراد یننه و بین الناس اولان معامله در و شرک که ظلم عظیمدر
 یننه و بین الله اولان معنادر * انکه میخوانند هر اورا سقر * اهل کبر
 و بخل را باشد مقر * آنکه آن طبقه و یا آن دارالعباد که تقدیرنده در
 میخوانندک ضمیری اهل قرآنه راجعدر که انلر مصحفده او قورلر
 مرزایده در ادر میخوانندک مفعول اولی و سقر قافله ثانسی در
 و بعضی نسخ ده اورا به بدل وی را د و شمشدر ایکنجی بر در زیرا
 وی اصلنده اودر تنکم سبق ایتشدر و بعد الجملة آنکه به صفتدر
 و آنکه تقدیر مذکور له مبتدایدر خبری مصراع ثانی جمله سنددر



اهل کبر باشد که مفعول اولی و مقر ثانیسی در سقر حرکتله طبقات
 جهنم برینه علمدر و مطلقا جهنم دیدکاری کی سقر دخی دیرل زیر
 اتشی چهره بی احراق و تغییر ایدر و دخی غیر حالی وارد که
 قرأند میبدر قال تعالی (وما ادراک ما سقر لاتبی ولا تذر اواحه للبشر
 علیها تسعة عشر) مقر قرار ایدر جک یردر زیر اهل جنت جند
 و اهل نار نارد و مخلص و مستقر لدر یعنی دینا ده قرار لری بطریق
 الاستیاداع ابدی دارینه دخولدن صکره قرارلن بولیدلر (معنای بیت)
 بودر که اول جهنم و یا اول طبقه که علما اکا سقر دیرل وقاری قرآن
 اوللر سقر دیو او قورل الحاصل سقر دیدکاری دار العذاب اهل کبر
 و بخله مقر اولور یعنی متکبر و بخیل اوللر قرار کارلری جهنمدر زیر
 کبریا الله تعالی به مخصوص صدر پس هر کیم انکله بوصفتمه منازعه
 ایدر سه داخل دوزخ اولور و جزاسنی بولور و كذلك بخل بیان قرآنله
 مذموم در بناء علی هذا هر کیم اکا اعتقاد بتمزسه کفره ایله ابدی جهنمده
 قالور و مؤمن اولدیغی مسورتده دخی بخل ائی کفره داعی اولور بوسبیدن
 ابلبس زاهد بختلی قطارنه المشر و فاسق سخی بی بند ایدر ممشدر
 سخا نلک آخر نجات و صلاحنه سبدر * ای پسر در مردمی مشهور باش
 * از بخیلی و زتکبر دور باش * تقدیری باش مشهور در مردمی دیمکدر که
 در مشهوره ظرف و مشهور باشک مفعولیدر و ازدوره متعلق و دور
 باشک مفعولیدر مردمی ده یا مصدر به در مردم آدم او غلاتیدر بوراده
 مراد رجلیت و انسانیت دیدکاری بدر که او چ نسنه دن عبارتدر که
 صدق اللسان و دفع الاذی عن الجیران و مواساة مع الاخوان در
 مواسات مالندن کسه به نسنه و یروب انکله مشترک اولمقددر که سخا
 دیدکاری بدر بخیلی ده یا مصدر به در (معنای بیت) بودر که ای پسر
 انسانیتده و کشی لکده مشهور اول یعنی جود و کرمله خلق ارا سنده
 شهرت بولوب هر آغردن برخیرد عال و درجات عالیه صاحب اول
 و بخللاق و تکبردن بعید اول یعنی جمیع صفات ذمیه دن و خصوص
 اوزره بخل و تکبردن قلبکی تطهیر ایله و بومقوله بد نسنه لک یانسه
 او غرامه زیر حقندن بعد که باعث اولور * با سخا باش و تواضع
 پیشه کبر * تا شود روی دلت بدر منبر * تواضع کبرک مفعول اولی و پیشه

تانیسی در روی شود که فاعلی و بدر مفعولی و منبر بدرک صفتی در
 و بعد الجمله ماقبله تعلیلدر (تواضع نفسی وضع و خفضدر که
 ریاست و کبرک مقابلیدر نیکم بالاده مرور ایتشدر) پیشه صنعتدر
 شرخی بالاده کذر ایتشدر (کبر کاف مجمی ایله امر در مصدری
 گرفتن در طومق معناسته مضارعنده کیدر و کیرنده دیرل یعنی تابی داله
 قلب وفایی بلا قلب حذف و یا زیاده ایدرل و کافک زیاده لکی اشباع
 کسره دن اولمق دخی و جهدر و لکن دیمشدر در که عمل مذکور شاذدر
 یعنی گرفتن دن کیدر دیمک علی خلاف القیاس در که یانک زیاده لکی
 و فائک بلا قلب حذفدر (بدر اون درت کیمه لک آی که نورله ممثلی
 اوله) منبر انارتدن در روشن ایلک معناسته (معنای بیت) بودر که سخا به
 مقارن اول و تواضعی کند که صنعت اتخاذ ایله که صانع صنعتنه مقید
 اولدیغی کی سندخی تواضعدن جدا اولمه تا که سنک قلبک یوزی
 عالمی روشن ایدمی اون درت کیمه لک ماه کی اوله زیر سخا نله جلا دل
 حاصل اولور و متواضع دخی خاکدن مرفوع اولوب خاک آلود
 اولدیغی مقابلده مقام عالی ده زیر قان کی شرف و نور بولور
 * * در بیان افعال شیطانی بود * *

* چار خصلت فعل شیطانی بود * داند ایتها هر که رجائی بود *
 چار خصلت بود که فاعلی و فعل مفعولیدر و یا خود چار خصلت و جلد
 فعلیه خبردر هر که داند که فاعلی و اینها مفعولیدر بود رجائی جمله سی
 فاعله صفتدر رجائی و شیطانی ده اولان یال نسبت ایچونددر (رجائی
 اخلاق آلهیه ایله متخلق) و شیطانی صفات شیطانیه ایله متصف اولان
 نکسه در (ایتها چار خصلته اشارتدر) (معنای بیت) بودر که درت عدد
 خصلت ذمیه شیطانه منسوب ایش اولور رجائی اولان بو خصال
 رذیله بی یلور و نتیجه سنه و اصل اولور بوراده عالمه رجائی دیدی
 ز بر اعلم اسم رجاندن فیض خاسدر و انسان رجائی اولمقدقه شیطانی
 و فعل شیطانی بلز و میان خیر و شری فرق ایتز انکچون هر عصرده
 بین الناس اختلافات کثیره سی اکثری جهلدن ناشیدر * عطسه مردم
 چو بگذشت از یکی * باشند از فعل شیطان بی شکی * تقدیری
 چو بگذشت عطسه انسان از یکی باشد دیمکدر که اعرابی ظاهر در

(عطسه ده اولان همزه اضافت ایچوندر) عطسه اغسرمق دیکلر بدر
عطاس کی اصلده بناء مره در برکه اغسرمق معناسنه (یکی ده
وی شکی ده یار زانده در) (معنای بیت) بودر که آدم اوعلانتک یعنی
اولادنتک کرک مذکر و کرک مؤنث اغسرمسی چونکه بردن یکدی یعنی
زیاده اولدی اول بی شک فعل شیطاندن اولور یعنی شیطانتک دماغ
انسانی تحریک و ضربیدن اولور تا که صورتی متغیر و برآفته مؤدی
اوله معلوم اوله که نفخ روح آدمک علیه السلام وجودنه سریان
ابتد کده مخزلندن یعنی بونی دلکلندن هوا چقوب اغسرمسی
بوسیدن صورتی متغیر اولوب یته یرینه کلد کده ملک اکاجد ایتمکی
تعلیم ابتدی زیر حسن صورتک اولکی حائنه عودتی نعمت جلیله
ایندی آدم دخی علیه السلام الحمد لله دیوجک الله تعالی پیوردی که
یرجک الله یا آدم لهذا خلقتک یعنی سنی بکا جحد ایچون خلق ایتمدم
تا که جحدک مقابله سنده سکارحت ایدم اشته تشمیت عاطس بورادن
قالدی و مصایحه کلور که برکده حضور رسول الله ده علیه الصلاة
والسلام اغسردقده جناب نبوت دخی یرجک الله پیوردی واردنجه
برکره دخی اغسردقده پیوردی که الرجل مزکوم یعنی ایکنجی عطسه سنده
تشمیت ایتموب بو آدم ز کام علته مبتلادر دیو اشارت ایلدی ناظمک
قدس سره کلامی بوروایت و آدک علیه السلام عطسه واحده سنه
موافقدر و بعض روایانده ایکی به و بعضنده اوجه دیک جواب
لازم و اوچدن زیاده سنده مخیردر و حدیثده کلور که (من عطس
ثلث عطسات متوالیات ککان الايمان ثباتا فی قلبه) دیو
حدیثده اوجه دیک تشمیت لازم کلدیکی فهم اولنور و تشمیت لازم کلچک
عاطسه دخی هر کرده جحد لازم اولور و وب جحد مسموع اولدیغی
صورتده در و الافلا * خون بینی نیز شیطان بود * انکدظ هر دشمن
انسان بود * خون بودک فاعلی و ازا کامه ملقدر انکه آن شیطان که
دیمکدر ظاهر فی الحقیقه دشمنه صفتدر بود دشمن ظاهر انسان
دیمکدر که دشمن بودک مفعولی و بعد الجملة شیطان صفت اولور بینی
اولنده باء موحدته کسری و آخرنده باء اصلیه ایله بروندن انف کی
(معنای بیت) بودر که برون قانی دخی شیطاندن اولور یعنی انک دماغ

انسانی ضرب بنددر تا که سیلان دم کثیرله هلاک اوله اول شیطانله
انسانک دشمن ظاهری اولور یعنی دشمن اولدیغی آشکاره در اگرچه
اغوا و القاسی خفیدر که قان پاره سی اولان یورک انک مغزی در
و منفذی بین الکنفین در انکچون اورادن حجامت سندر ز پرا دمک
تقلیل ایله بخاری شیطاننک اولور و الله الحفیظ * خامیازه فعل
شیطانست و فی * ای پسر ایمن مباش از مکروی * حامیازه مبتدا
و فعل خبر و فی خامیازه اوزرنه معطوفدر ایمن مابعدنه مفعولدر ازایمنه
متعلقدر خامیازه اسمک و خبازه دخی دیرل یازه اسمدر اسمک معناسته
مصدری یازیدن در که اسمک و کریمک در عرب اسمکه تشابه
دیو کریمکه تعطی دیر) خام ناپخته و کند و خم اگری و قورم و بکام و کندک
بوغازه کیچه جک بری ظاهر اولان بودر که خام اصلنده یازه اضافتله در
ولکن وجهی تأمل ایله ظاهر اولور (فی عریندر اصلنده همزه ایله در
فی کبی و لکن وی ایله قافیه اولمقدن اوتوری بلا همزه تلفظ او لنور
فی کوکلی بولانوب قو صمقدن) ایمن همزه ک و میمک کسری ایله تشکم
بالاده مؤمن مقابله سنده ایراد اولندیغی اکاد الدرا ایمن بالمان
و بی خوفدر (مکر خفیه سعی بالفساد در) وی اصلنده اوی در که ضمیر
منفصلدر بوراده شیطانه راجعدر صکره همزه حذف و و او مفتوح قلندی
نکم مرور ابتدی (معنای بیت) بودر که اسمک فعل شیطاندن یعنی
اکا منسوب برکار قحیدر ز پرا اسمک که آغزن آچوب کریمکدر سبی
کثرت طعمندن حاصل اولان ثقلت بدندر که جبا ثل شیطانلندر
انکچون دیمکدر که هیچ برنی تشاب اتمامشدر ز پرا انلرده موجب تشاب
یوقدر و آغزن آچاق دخول شیطان طریقدر انکچون بدیله و یایکی
ایله سترم ایتمک کرکدر کرک داخل صلوتده و کرک خارجنده ز پرا ترک
ایدن و مفسده دن خالی دکلدر و کذلک فی ایتمک دخی فعل شیطاندن که
قبیحی جهتیله اکامضه قدر ز پرا سبب غالی امتلا و انحرافدر که وجوده
کیل و بر مکدن و طاعتی تأخیره باعث اولمقدن منفک اولمازای پسر
شیطانک مکرندن بی خوف و باامن اولمز پرا خفیه سعی بالفساددر
بعداذا ناظم قدس سره طاعون و حبضی ذکر ابتدی مع هذا الیکبسی
دخی ضرب جنه منسوبدر ز پرا طاعون سبب شهادت و حبضک

سیلانی دخی مدار صلاح رحم و طبعیت در سؤال اول نورسه که چونکه
 حبسده فایده واردر شیطانہ نسبتک معناسی ندر جواب بود که مانع
 صلوة و صیام اولدیغیچوندر آنکیچون نسایه ناقصات الدین دندلی
 * * در صفت منافق گوید * *

* دور باش ای خواجه از اهل نفاق * در جهنم ان منافق را وثاق *
 از دوره متعلقه در در دانه ظرفدر وثاق دانتک مفعولی و منافق را وثاقه
 متعلقه در زیرالام جاره معناسنه در وثاق کسر وارله فارسیده خانه
 معناسنه و فتح و کسرله عربی ده شول ایپدر که آنکله حیوان بغلنور
 بوراده مراد اولکیدر بقیه مفردات شرح اولمشدر (معنای بیت)
 بودر که ای خواجه یعنی ای عزیز و محترم اولان مؤمن مخلص اهل
 نفاق دن وصفتلرندن دور اول و صحبتلرچون مجلسلرله داخل اوله
 منافقک خانه و منزلتی جهنمده ییل که درک اسفلدر و اول طبقه نك عذاب
 سارندن اشددر پس اهل ناره قریب اولان دخی اهل نار اولور بوکره
 یا علامت نفاق ندر تا که اول نشانه منافق ییلوب آندن بعید اولایم
 دیوسؤال وارد اولیحق جواب ویرر که * سه علامت در منافق ظاهرست
 * زان سبب مقهور قهر قاهرست * سه علامت مبتدا و در ظاهره
 ظرف و ظاهر خبردر زان سبب عربی ده و لهذا برینه در که مابعدند
 مقهوره متعلقدر مقهور مبتداء محذوفه خبردر تقدیری او مقهور
 دیمکدر مقهور مابعدنه و مابعدی دخی مابعدنه مضاعفدر (قهر غلبه
 و تذلیل در قاهر و قهار الله تعالی در که قهر فی الحقیقه انک صفتدر
 (معنای بیت) بودر که اوچ علامت منافقده ظاهردر یعنی منافقک
 اوچ علامت ظاهره سی و نشان نفاق واردر که منافق اولدیغی اندن
 معلوم اولور اول سبیدن یعنی اول اوچ علامتدن و خصایص رذیله دن
 او توری الله قاهرک قهرک مقهور یدر یعنی تحت قهر آکهمیده در که
 اکا جقیدن روی لطف یوقدر * وعدهای او همه باشد خلاف *
 قول او نبود بغیر از کذب و لاف * وعدهای اشیک فاعلی و یا اضافت
 ایچوندر همه وعدهای تا کیددر خلاف مفعولدر قول نبودک فاعلی
 و بغیر اکا متعلق واردر دخی غیره متعلقدر (وعدهای وعدک جمعیدر
 وعد خبرله ترجیددر یعنی زمان مستقبلده ایصال منفعت ایله اخباردر

خبرده استعمال اولدیغی کبی شرده دخی مستعملدر قال الله تعالی
 (وعدها الله الذین کفروا) خلاف اصلنده وفاقک مقابلیدر بوراده
 خلف معناسند در که وعده وفا ایتمکدر (لاف زرق وریا و او کمتک
 معناسنه اسم مصدر در لاف زدن و لافیدن او کمتک در (معنای بیت)
 بودر که منافقک جله وعدلری خلاف اولور یعنی ایتدوکی وعدله
 وفا ایتمز و انک سوزی کذب و لافدن غیرله اولماز یعنی سوزلری
 واقعیه مطابق دکادر و قوری لاف و چکه در که بونلردن شرعه
 نهی اولمشدر ولیکن اگر نفاق کفری ابطال و اسلامی اظهارله
 اولورسه اکا نفاق ایمانی و شرعی دیرلر که موجب درک اسفل اولان
 یونفاق در واکر سری خلاف علنی اولمق معناسند اولورسه اکا نفاق
 عملی و عرفی دیرلر که یونک عذابى سائر عصای مؤمنین ایله طبقه
 علیای ناره در و ناظمک قدس سره عنوان کلامده وثاقی جهنمده در
 دیدوکی بومعنایه محمولدر زیرا یونفاق اولکینک شعبه لندندر یوخسه
 حقیقت نفاق دکادر واکر مرادی درک اسفل ایسه کلامی تغلیظه
 و یا استحلاله محمول اولور * مؤمنانرا کم اعانت میکند * هم امانت
 را خیانت میکند * مصراع اولک عربی ایله تعبیری یفعل قلبلا
 من الاعانة للمؤمنین دیمکدر پس کم میکندک مفعولی و اعانت میبری
 و مؤمنانرا اعانته متعلقدر زیرا رالام جاره معناسنه در بعض نسخ ده
 اعانته بدل رعایت و بعضنده عنایت دوشمشدر مأل بدر عنایت شانه
 اعتنا و اهتمام معناسنه در (امانت و خیانت بری بریتک مقابلیدر یعنی
 خیانت امانته خلاف شرعه تصرفدر (معنای بیت) بودر که منافق
 مؤمن مخلص اولنره آزاردم ایدر یعنی اختیار یله اعانت و رعایت
 ایتمز و شانلرنده و خصوصنده اهتمام قلز مکر ضروری واقع اوله هم
 امانته خیانت ایلر یعنی قبول ایتدوکی کبی محله سه تسایم ایتمز بلکه
 یا انکار و یا تبدیل و یا نقض ایلر و علی هذا بعدذا حدیث صحیحده وارد
 اولدیغی اوزره علامت نفاق اوچدر و درتدر که خیانت و کذب
 و غدر و فجور عندالخاصمه در یعنی حقیدن عدول ایتمکدر و ناظم
 قدس سره اوچ روایتیله عامل اولوب فجور عندالخاصمه بی ترک
 ایتدی * نیستدر وعده منافق را وفا * زان نباشددر رخس نور و صفا

☀

مطله

☀

نیست عربی ده پس معناسنه اولمغه وفا انك فاعلی ودر وفایه ظرف
و منافق را وفایه متعلق و منفی بی تبیین در وجا زدر که نیست نفی ایچون
اولان لامعناسنه اوله بوصورته وفا انك اسمی اولور لا وفاء للمنافق
فی وعده معناسنه زان نفی تغلیل ودر نباشده ظرف و نور فاعلی در
مفردات بیت مره بعد اخری شرح اولمشدر (معنای بیت) بودر که
منافق ایچون وعده و وفا یوقدر بلکه کاری عهدی نقض و وعده
عدم وفادر بوسبیدن انك یکاغنده یعنی یوزنده نور و صفا یوقدر زیرا
ظلمت باطنی و تاریکی عملی چهره سنه عکس ایشدر شویله که اگر
بر چشم بصیرتی نور فراستله منور و پرتو عیان و کشفله روشن برکسه
نظر ایلسه صورت ظلمت کورینور مخلص یوزنده نور ظاهر اولدیغی کبی
فافهم * تائینداری منافق را امین * نیست بادا تخمش از روی زمین *
تا تحذیر ایچوندر صافق معناسنه زنهاری کبی نینداری مضارع منفی در
مصدری پنداشتن در صافق معناسنه مضارع عنده شین رایه قلب
اولنوب پندارد و پندارنده دیرل منافق مفعول اول و امین ثانی در امین
صفت مشبهه در که خائلك و خؤنك صبور و زنی اوزرنه مقابلیدر بادا
امر غایبدر اولسون معناسنه اصلنده بود در واو الفه قلب اولند قد
بانك ضمه سی تبدیل اولنوب باد اولدی صکره تفخیم ایچون اخرنه الف
اطلاق الحاق اولنوب بادا دندلی و حلمی ده کلور که باد اصلنده
بود در کثرت استعماله بناء و او حذف اولمشدر انتهی و لکن صحیح
اولان اولکی در زیرا بوراده الف صکره دن زیاده در کادده و رسادده
و امثالنده اولدیغی کبی پس امر غایب اصلنده مضارع صیغه سی
اوزرنه در که فرقلری قرآنله در الفله اولان امر غایب دعاده مستعملدر
رحمت کاد کبی رحمت ایلسون دیمکدر (نیست بادانك مفعولی و) تخمش
فاعلیدر تخم هر نسنه انك اصلی و ماده سیدر حیوانده و میوه ده و غیریده
مستعملدر تخم مرغ یمرطه در بعض نسخ ده شرش و نامش و لکن تخم
ایلسدر از نیسته متعلقدر روی زمین ظاهر اولان ارض دیمکدر
(معنای بیت) بودر که زنهاری منافق امین ظن ایلمه سن زیرا امانت
خواص اهل ایمانك صفتیدر پس اگر مالکی و اگر رازکی اکا امانت
و یرمه و الاضایع اولور منافقك تخمی بر یوزندن یوغ اولسون زیرا

ضرر عامی واردر بوجهتدن بددعایه مستحقدر و سلسله سنك انقطا عنده
نفع شامل واردر زیرا دیمشدر در که الحیه لاتلد الا الحیه و بوم مقامده
سویشدر اذ اطاب اصل المرء طاب فر وعه * از منافق ای پسر
پرهیز کن * تیغ را از بهر قتلش تیز کن * از پرهیزه متعلق و پرهیز
کن کلاه سنك مفعولیدر و تیغ ایکنی کنك مفعول اولی و تیز تائینی
و یا خود علی العکس در از بهر فعلی تعلیل در پرهیز صافقدر تیغ
مطلقا تیز و کسکین نسنه در دمردن اولسون غیریدن اولسون بوراده
مراد قلیچدر تیغك اصلی تیزدر زاغینه تبدیل اولمشدر کریمه کبی که
اصلی کریدر (قتل جسدن روحی از له در موت کبی غیرك مباشرتی
اعتباریله قتل وفوت حیات اعتباریله موت دیرل تیز نافذ در ترك
کیردیر تیره وصف اولنور سه مراد دلك و تیغه و صف اولور سه
کچمك در مقابلی کنددر ضمه نفوذی یوق معناسنه ترك اکا چونکه دیر
زبان تیز دیرل نافذ نسنه تشبیه اعتباریله وحدت لوکشی به مجازا تیز
دیرل لسان ترکیده مجازا سریع کیردیکلری کبی فارسیده تیز دیرل
عربك الوقت سیف قاطع دیدوکی سریع معناسنه در (معنای بیت)
بودر که ای پسر منافقدن وانكاه صحت و مخالصه دن و مصادقه دن
حذر واجتباب ایله بلکه شرینی دفع ایچون آنی قتل ایتمدن اوتوری
قلیچی کسکین ایله زیرا واجب القتل در شول وجهدنه مضردر بو کلام
بطریق المبالغه در وجا زدر که تیغی تیز ایتمکدن مراد بد دعا اوله
نتکم بالاده کنندن صادر اولدی و محتملدر که قتلدن مراد
قتل حکمی اوله که شری منصف اولور وجهله تضبیق در فافهم
* یا منافق هر که همراه میشود * منزل اودرتك چه میشود * تقدیری
هر کسی که میشود همراه یا منافق میشود منزل اودرتك چاه دیمکدر که
بو تقدیردن اعرابی ظاهر در بعض نسخ ده درتک چه یرنه در جهنم
دوشمشدر اولیکسی ایلسدر (تک فتحله دیب که فتحله عرب فعدر
درین لك معناسنه (معنای بیت) بودر که هر کسه که منافق ایله
بولد اش واکا یاز و مصاحب اولور انك منزلی چامك یعنی جهنم
قیوسنك درین دیننده اولور که جهنمك دیی یمش ییلاق مسافه در
مراد (ان المنافقین فی الدرك الاسفل من النار) مضمونیدر زیرا هر کس

قرینک حکمتی اخذ ایدر و جزاسی دخی اکا کوره اولور و بونده یول
یولداشی اولمقدن تحذیره رمز وارد ز براموجب تعب و سقوطدر فافهم
* * در علامت اهل تقوی میگوید * *

* سه علامت باشد اندر متقی * کی بود نسبت تقی را با شقی *
باشدک فاعلی سه علامت و اندر اکا ظرفدر نسبت بودک فاعلی و تقی
نسبتیه متعلق در باکی (متقی) تقادندر وقایه اتخاذ ایتمک معناسنه که
کندیکی انکله صیانت ایتد و کلک نسنه در و حقیقتی نفسی موجب
عقوبت اولان فعل و ترکدن صیانت در کفر و معاصی و تعلق ماسوی کی
وانک اسمنه تقوی دیرل و متقی و تقی بر در زیر اتقیات الشی دندل و کی
تقیات الشی دخی دینلور متقی نک جمعی متقون و تقی نک جمعی اتقیاکلور
نسبت اضافت و بر نسنه بی بر نسنه به ایصالدر شقی سعیدک مقابله در که
اسباب توفیق اکا مساعدده ایتماشدر (معنای بیت) بودر که اوچ
علامت اولور متقی ده که اول علامانله سعید و متقی اولدیغی بلنور
و شقی به سعید دینلر عکسی کی زیر حقن تقی نک شقی به نسبت و اضافتی
اولور یعنی اولماز الحاصل متقی که سعیددر بشقه علامتی واردر که انک
سببیه سعید شقی به قیاس اولماز و حکم واحد ده قلمز بلکه هربری
وصف مخصوصی جهتیله برقیلمدند و فافهم جدا * بر حذر باشد تقی
از یارب * تانیند از دورادر کار بد * تقدیری باشد تقی بر حذر از یارب
تانیند از دورادر کار بد دیمکدر که تقی باشدک فاعلی و براکاواز حذره
متعلقدر تا تعلیلیه در نیند از دلک فاعلی تحتنده یار بده راجع اولان
ضمیردر ورا اصلنده اورادر نیند از دلک مفعولیدر اوضمیر منفصلدر که
تقی به راجعدر در نیند از ده ظرفدر (معنای بیت) بودر که متقی اولان
کسه یارمز اردن حذر و خوف اوزرنه اولور یعنی بدکار آدمی کندنه
یارایدوب آنکه صحبت ایتمز تا که انی کار بده القایتمیه زیرا بدکاره قرین
اولان دخی بدکار اولور تنکیم منل ترکیده کلور اوزم اوزمه کوره قرارر
یعنی انک رنگنددر و طعمندن چمنز زیرا اصلده شرکت فرعه شرکتی
مستلزمدر * کم رود دیگر در و غش بر زبان * و ظرفیق کذب باشد
بر کران * تقدیری دیگر کم رود دروغ بر زبانش دیمکدر که شین
رناه قید در که بونک عربی ایله تقدیری انسانی نه یجری الکذب علی

لسانه قلیلا ی جریانا قلیلا دیمکدر زیرا دیمکدر که بدخی دیمکدر بوراده
ایکجی معناسنه در که اوچ علامتدن اولکینک غیریدر و کم بن مفهوم
اولان نقصان قلنه و قلت عدمه محمولدر رود مضارعدر مصدری
رفتن در کیمک معناسنه دروغ انک فاعلیدر که یلان دیمکدر و ظرفیق
واظرفیقندن مخففدر که باشد متعلقدر ظرفیق یولدر زیرا یاقی ایله
طریق و ضرب اولور کران کاف عربینک فتحیه کار معناسنه در که
مقلوبیدر (معنای بیت) بودر که بدخی علامت متقی بودر که لسانی
اوزرنه کذب از کیدر یعنی اصلا یلان سو یلظو طریق کذبیدن کار اوزرنه
اولور یعنی راه دروغه کمتر بلکه کاره چتر و سلامت یولور زیرا طریق
کذبک غایبی منزل دوزخدر و نکاری صدق در که یمین عرشه ایصال
ایدر که جنت اوراده در والله الموصول * از حلال پاک کم گیرند کام *
تانیقید اهل تقوی در حرام * بوزر کییک اصلنده تقدیری اهل
تقوی کم گیرند کام از حلال پاک تانیقید در حرام دیمکدر صکره اضمار
قبل الذکر طریقنسه سلوک واقع اولدی پس کیرنک ضمیری مؤخر اهل
تقوی به راجعدر انکچون جمع ابراد ایلدی اهل تقوی نیفتدک فاعلیدر
انکچون نیفتدی افراد ایتدی حلال عقده منع اندن منحل اولان
نسنه در استعمالی اوزرنه معاقبه بوقدر پاک ظاهر دیمکدر که شبهه دن
مبرادر کم لفظی و اعرابی نظائرندن اخذ اولور کام کاف عربی ایله
مراددر تفصیلی بالاده در نیفتده نون نافیه در یفتد اصلنده افتددر که
دفع ثقلت ایچون همزه بایه قلب اولمشدر مصدری افتدندر دوشمک
معناسنه حرام محرمدر که حرمتی دلیل قطعی الله ثابت اولمشدر و کعبه
و حرمنه مسجد حرام دندل و کی حرمت عظیمه سندن اوتوری در
(معنای بیت) بودر که اهل تقوی حلال ظاهر دن به از مراد طوتر
یعنی دکه بر خدا لله تعالی ایتمز کر کسه صورتا حلال اولون تا که حرامه
دوشمیه لر زیرا تقوی و ورعه هتمام ایتمین شبهه سانه داخل اولوب
اورادن حرامه تجاوز ایدر انکچون قرآنده کلور (تلاک حد و الله
فلانقر بوها) پس قرب حدود دن نهیده مبالغه وارد زیرا مقصود
اصلی حدردی عدم تجاوز در یوخسه عدم قرب دکل

* * در بیان شکر نعم * *

* هر که را باشد سه خصلت در سرشت * باشد آن کس بی شک
از اهل بهشت * تقدیری هر کسی که باشد او را سه خصلت در سرشت
دیمکدر که بونک اعرابی ظاهر و مصرع ثانی نک اظهار در (سرشت طبع
و نهاد و مزاج در که انسان اوزرنه تخمیر اولمشدر) سرشتن یوغر مقدر
مضار عنده یا زاید سبله سریشد و سریشنده دیرلر (معنای یت)
بودر که هر کسه که انک خیرمایه اصابتندن او چ خصلت خیره اوله
اول کسه بی شک و شبهه اهل جنتن اولور مقصود توحیده مقارن
اولان خصالدر والابی فایده در * شکر در نعم و صبر اندر بلا * میدهد
آینده دل را جلا * شکر مبتدا و در اکا ظرف میدهد ک فاعلی تحشده
ضمیر شکر آینه مفعول اول و جلا ثانیدر شکر و صبر بالاده بلندی نعماء
نونک فتحی و مدله ضراء مقابلیدر یعنی نعماء حسن حال و طیب
عیش و ضراء سوء حال و ضیق معاش در (آینده معروف در که ترک
کوز کو دیر ایکی یا ثله و بر یا ثله دخی جائزدر غرب عمرأت دیر روم
سجیحیل دیر صکره تعریب اولمشدر) جلا کسرله صفاتدر که پاس
اچقدر بوراده دلی آینه به تشبیه ایلدی زیرا صور معقوله و معنویه
انده ظاهر اولور و انک کدورتی شکوک و ظنون و تعلقات فانیه دن کلور
(معنای یت) بودر که نعمتده شکر و بلا و محنتده صبرایتمک آینه دله
جلا و پرزیرا شکر اعتراف نعمت و معرفت منعم ایله اولور و صبر که نفسی
مکروه اوزرنه حبس در احتسابله در یعنی طلب ثوابله در پس ایکی
صورتده دخی حضور قلب بولور پاسی ایسه ذکر الله از اهل ایدر یعنی
ذکر آلهی باعث صفوت و ذکر ماسوی باعث کدرتدر قال الله تعالی
(فاذ کرونی اذ کرکم) یعنی ذکر عبد ذکر حق سبیدر ذکر حق ایسه
قلبی ظلماتدن اخراج و نوره ادخال ایدر تکم تنزیده کلور (ایخبر حکم
من الضلمات الی النور) الی آخره فافهم جدا و اعمل * هر که مستغفر
بود اندر گناه * حق زنا و دوزخش دارد نگاه * مصرع ثانی نک تقدیری
داردش حق نگاه از ناز دوزخ دیمکدر که شین دارد قید در (مستغفر
اسم فاعل صیغه سی اوزره استغفار یعنی گاهنی عفو و ستر طلب ایدیچی
(نگاه نونک کسری و کاف عجز سبله صغلاقی حفظ کی) (معنای یت)
بودر که هر کشتی که گناه دوشد کده گناهنه استغفار ایدیچی اوله

حق تعالی اتی ناردوز خدن حفظ ایلله یعنی توبه سی سبیلله مغفور
و عذاب جهنمدن مصون اوله زیر اقرآنده کلور) وهو الذی یقبل التوبه
عن عباده) و حدیثده کلور که (النائب من الذنب کمن لا ذنب له)
و کلام ناظمین قدس سره فهم اولنور که مضر اولان معذب اوله
ولکن مشیت حقه در قال تعالی (و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء) یعنی
شکر بلا توبه مغفور اولماز سائر صغائر و بکارک عفو ی جائزدر صغیره
اوزرنه عقاب جائز اولدیغی کی فافهم * هر که ترسد از اله خویشتن *
خواهد او عذر گناه خویشتن * ترسد مضار عذر مصدری ترسیدندر
فور حق معناسنه خوف کی بعد الجملة هر که به صفت او اور او
خواهد ک فاعلی و عذر مفعولی و بعد الجملة هر که به خبر در زیر
هر که هر کسی که تقدیرنده در که مبتدا در خویشتن کندی دیمکدر
اکهت خویشتنه اضافتنده فایده بودر که هر کس کندی افندیسندن
خوف ایده کلمشدر حق تعالی ایسه رب العالمین در که هر کس انک
مر بوب و مملوکی در (عذر ایتدوکنه اعتراف ایدوب دخی ایتبه بن
دیمکدر تکم بالاده شرح اولندی) (معنای یت) بودر که هر کسه که
کندی معبودندن و افندیسندن خوف ایلله کندی گاهنک عذرنی
طلب ایلر یعنی توبه و استغفار ایدوب بردخی ایتبه بن دیو در گناه یوز
سورر و عذری وعد کریمی و وجبجه مقبول اولور و هر کیده که
خوف و خشیت یوقدر مصر و بی باک اولور و بحالاله آخر کفر
مرتبه سنه ایرر * معصیت زاهر که پی در پی کند * ایزدش از اهل
جنت کی کند * تقدیری هر کسی که کند معصیت راپی در پی کی
کندش ایزد از اهل جنت دیمکدر که هر کسی مبتدا و معصیت کندک
مفعولی و پی در پی معصیتدن حالدر متصلا معناسنه و یا خود کندک
فاعلندن حالدر مصرع معناسنه و در پی اولکینک صفتدر ایزد ایکنچی
کندک فاعلی و جار و مجرور اکا متعلقدر و بعد الجملة خبر در (معصیت
فعل محرمدر که قصده واقع اولمش اوله زیر اخطا ثله اولانه زله دیرلر
پی باء عجمینک فتحه سبله ایز و او یکده وارد معناسنه (پی در پی لا ینقطع
دیمکدر ایزره متصل اولدیغی کی که بری بری اردنجه در) ایزد زاء معجمه
عربیه و یا عجمیه نک فتحه سبله تکرری معناسنه علم اولدیغی بالاده

مفصلدر (معنای یت) بود که هر کس که متصل معصیت اشیاء
یعنی معصیتی معصیت متصل قیله و یا خود معصیت اوزرنه مصر اوله
کر کسه بر دورلو معصیت اوله الله تعالی انی جن اهل جنتدن ایلر
یعنی ایلر زیر استغفار انکاری در مقصود تهدید و اهل اصرار کجسته
دخولانی استعدا در زیر مصر ایچون سوء خاتمه دن خوف اولور
وسببات کثیره سی اولق دخی بویله در * ای پسر دائم باستغفار باش *
وزبدان و مفسدان بیرار باش * دائم باشه نظر قدر باستغفار دخی اکا
متعلقدر مصراع ثانی نک تقدیری و باش بیرار ازبدان و مفسدان
دیمکدر که بیرار باشک مفعولی و از بیراره متعلقدر بعض نسخ ده
مفسدان پرینه مفلسان دوستمشدر فاسددر که تصرف ناسخدن
و مفلس معنی اولمقدن در مکر که بده مقارنت قرینه سیله مفلس آخرت
مراد اوله (بیرار نفرت یعنی اورنک در وقایق) (معنای یت) بود که
ای پسر علی الدوام استغفاره مشغول اول زیر بشر اهل شر در
و بالفرض گاه اولمسه دخی حقه رجوع دائم کر کدر که خواصک توبه سی
بودر و بدلدن و مفسدلدن نفرت ایله و صحبتلونه داخل اوله بلکه ایلر دن
پرینه مرور ایلسک یان ویر والا چهره لرندن سکا نخوست عکس ایدر
* * در فضیلت صدقه می گوید * *

* کر کنی خیری بدست خویش کن * خیر خود را وقف هر درویش کن *
خیری کنی نک مفعولیدر یا وحدت و یا ایهام ایچوندن نه مقوله خیر
اولورسه اولسون دیمکدر بدست آخر مصراعده اولان کسه متعلقدر
خیر خود مصراع ثانی آخرنده اولان کنک مفعول اولی و وقف ثانیه سی در
(وقف لغتده حبسدر و شرعده وقف مالدر فی سبیل الله و اکا خیر
دیرلر زیر خیر امر مرغوب فیه در مؤمن ایست عملک ثوابنه رغبت ایدر
زیرا معاده ایمانی وارد در (درویش لغوی فقیر و درویش اصطلاحی
سالکدر بوده مراد مطلق درویشدر و فقراء سالکینه وقف ایتمک
غیر یله وقفدن اولادر زیر ایلر غیدالرن جههر ذکرله اذابه ایدرلر
و نور ذکر عرشه طوغری کیدر بلکه اندن کذر ایدر بوجهتدن
انلره انفاق خیری اولور مکر که متصوفه بطالیندن اولال (معنای یت)
بودر که اگر بر خیر ایدر سک کندی الکله خایله و مابعد تأخیر ایتمه

اگر چه ثلث بالدن وصبت دخی مشروعدر زیر اصدقته نک خیر انسان
صحیح شیح ایکن در و قبل الموت انفاقد محاسبه سندن خلاص واردر
و غیرک بدیله اولان خیرده شبهه واردر یا بدیل و یا نقص ایدرلر
خصوصا بواعضارده تنفیذ وصبت ایتمز اولدیلر مع هذا امور واجبه
شرعیه دندر و مصراع ثانی نک مضمونی بودر که اهل خیر اولدیلر نک
صورتده خیرکی درویشلره یعنی فقرایه وقف و حبس ایله زیر فقرای
ضابراین باب الله ملا زملر در پس انلره موقوف اولان نسبه نک
اجر و ثوابی عظیم و جزیل اولور بعد ذاخیر امر مرغوب فیه معناسند
کادیک کی مال معناسند دخی کلور قال تعالی (ان ترک خیرا وقال تعالی
(وانه حب الخیر اشدید) وقال تعالی (لم یزالوا خیرا) پس کلام ناظمده
قدس سره خیر ثانی مال معناسند اولق دخی جاوا اولور و جنس ماله خیر
دنلدی مع هذا آراستند خبیث و حرام دخی واردر زیر اعراب عادتنامه
خیر دیر جهاده سوء دیدیکی کی انکچون عادتلری اوزرنه جریان
طر بقیله قرانده کلور (لم یستسهم سوء) مع هذا قتال جهاددر که کاسوه
دنلر و بعض علما دیدیلر که مال کثیر وجه محمود دن اولدیه خیر دنلر
پس کثیر اولسه ولکن طیب اولماسه اول مالدن خیر اولماز * یک درم
کا زایدست خود دهند * به بود آن کز پی او عید دهند * تقدیری یک درم که
دهند آنرا بدست خود بودان به که دهند صداز پی او دیمکدر و بونک
دخی اصلی بود به ازان که دهند صداز پی او در زیر به که باده فوجده نک
کسری وهاء ساکنه ایله یک دیمکدر از کلمه سیله استعمال اولور نیکم
عجم بن سندن یک یلورم دیمک برده من از توبه دائم دیر یعنی دائم من به
از تو پس یک درم ده یک فی الحقیقه درمک صفتیدر و درم مبتدادر که
عربیله تقدیری درهم واحد دیمکدر و لکن قاعده عجم اوزرنه صفت
تقدیم اولنوب یک درم دنلدی واحد من الدرهم معناسند نکره موصوفه
اولوب مبتدای اولور و درهم اصلنده تمیز در کارا اصلنده که آنرا در که ها
خذف و حرکت همزه کافه نقل اولنوب بطریق اندرج کاژا نلشددر پس
آن دهندک مفعول صریحی و بدست غیر صریحی در و بعد الجملة مبتدایه
صفتدر آن بودک قاعلی و به مفعولی و بعد الجملة مبتدایه خیردر
صدایکجی دهندک مفعول صریحی و از غیر صریحی در و بعد الجملة

آنه صفتدر وایکی موضعده دخی دهندك فاعلی اهل نفاقدر درم
که سر له آنچه در ظاهر بود که در همدن قصر اولمشدر و تراز و طاشته
درهم دید کتری وزن اعتباریله در که درهم شرعی و زید در پی بوراده
آرد معانسته در و اوچکه در که عقیدر (معنای بیت) بود که بر آنچه که آتی
کندی البله ویره لیک اولور آندن که آردنجه یوز ویره یعنی موتندن
صکره یوز آنچه صدقه دن حیاتده بر آنچه صدقه افضلدر زیر ابعالموت
آنچه به ضرورتی قالماز و میلی اولماز بوجهندن یکی بر یرینه بله یکم
فاما قبل الموت بویه دکلدر بلکه واحد کالف در و دخی زیاده در زیر
تضاعف اجر خلوصه و نفسله مجاهده به میندر * کر بخشی خود یکی
خرمای تر * بهتر از بعد تو صد مثقال زر * خود بخشی نك تحنده
فاعلی تا کید در انت معانسته ز بر بخشی بیه اولی نك ضمیمه امر حاضر در
منصوری بخشیدن در بفشلقدر بخش کردن قسمت ایملکدر یکی ده
یازاید در یک بخشینك مفعولدر و حرمانمیر در آخونده بیه توسلدر که
بین الموصوف والصفة واقع اولمشدر بهتر مبتداء محذوفه خبر در ان بهتر
دیمکدر که بعد الجمله جزاء شرطدر از بهتره متعلقدر صد مثقال از صد
مثقال دیمکدر که اولکی از قرینه سببه حذف اولمشدر بود دخی بهتره
متعلقدر که مفضل علیهی بیان ایچوندر اولکی از ایسه تصحیح معنی
ایچوندر پس معنای واحد اوزرنه ایکی حرف برفعه و امثاله تعلق
قیلندن دکلدر خرما معروف یمشدر که ایوسی مدینه منوره ده اولور
خرمانك آغاجی بقیه طینت آدمدن خلق اولمشدر انکچون واجب
الا کرام در یعنی غدا ل آرامنده نان نیچه عزیز ایسه میوه ل ایچنده
خرما دخی بویه در تر یاش در که تازه مراد در خرما تر عربك رطب
دید و کیدر ز فر و زنی اوزرنه یابسنه تمر دیرلر بهتر بکر که رتوراده
ادات تفصیلدر مثقال بر یچق در همدن کافی نعمه الله ثقل دندر مثقال هر
نسنه نك آغری در که آنکه وزن اولور کما قال فی القاموس مثقال الشئ
میزانه من مثله و قال الراغب المثقال ما یوزن به وهو اسم لكل شیخ
(معنای بیت) بود که اگر سن بر نازه خرما بخش ایلسك یعنی ایام
حیاتکده او یکدر سندن صکره یعنی موتکدن صکره یوز مثقال التون
بفشلقدر و تصدق ایتمکدن تنکم سری ماقبلندن بلندی التون مرغوب

وعزیز اولمغله خرمایی آنکه مقابله ایندی و خرمایی تخصیص ایندوکی
شر فینندن و بلاد عربده و غیریده رغبتدن او توریدر * هر که
بخشیدی مکن با او رجوع * کرز با افتاده از دست رجوع * هر چه
هر چیزی که دیمکدر که مبتداء در و بخشیدی جمله سی اکا صفتدر رجوع
مکنك مفعولی و با او رجوعه متعلقدر و بعد الجمله خبر در کر بوراده
عربی ده ان وصلیه یرینه در که جزایی مقتضی دکلدر تقدیری کرافتاده
ز پا از دست رجوع دیمکدر که افتاده ده همزه خطاب ایچوندر اصلنده
ای در که همزه یاء خطابله تلفظ توسل ایچوندر مع هذا اخونده هاء رسمیه
اولان کلامدن صکره بیه مفرده رسم اولمقی قانون رسم دکلدر صکره با کثرت
استعماله بناء حذف و همزه اظهار یا ایچون فوق الهاء کاتب اولندی
باعتبارله یعنی یا کاتبدن ساقط اولمق حسبیه همزه اکابدل قلندی
و خطاب ایچوندر دندی پس افتاده ماضی مقید بالحال قیلندن در که
ز با اکا متعلقدر و از دست تعلیلدر بهر کبی انکچون بعض نسخ ده
بهر واقع اولمشدر و لکن پایه مناسب اولان دهندر خصوصاً که دست
دخی مستعملدر تنکم دیرلر فلا نك الذن عاجز قالدیم و بوایش فلانك
النسن بتغالب کار الدن حاصل اولمغله الله نسبت اولور قرآنده
(فما کسبت ایدیکم) کبی معنای بیت) بود که هر نه شی که بفشدر
و وریر سن اکا رجوع اتمه و هبه و انعامکدن دونه و عطا ایندو کک
محلدن انی استمه اگر اخلق النسن و انك سببیه ایاقدن دوشدك ایسه ده
یعنی اخلق و ضرورت الی سنك اباعك الوب دوش و رسته دخی کری
باقه و احسانکدن دونه ز پرا هبه سندن رجوع ایدن شول کلبه بکر که
فی ایندوکی نسنه یی اکل ایدر بوایه امر قیحدر تنکم حدیثده کلشدر
و ناظم بیت آتی ده کلب یرینه شخص و بامرد دیمشدر و لکن کلبه تمشیلده
قبیح زیاده در فاهم * این بدان ماند که شخصی فی کند * باز میل
خوردن اوکی کند * این مبتداء در که رجوعه اشارتدر بدان اصلنده
بان در که مانده متعلقدر تخفیفاً همزه داله قلب اولمشدر و جمله فعلیه
خبر مبتداء در و یا وحدت ایچوندر بعض نسخ ده مردی دوشمشدر
(شخص اصلنده قرآنی معانسته در خیال کبی بوراده مردم مراد در
(فی که اصلنده همزه ایله قرصمقدر کسندك مفعول ایدر و بعد الجمله



مبتدایه خبر در و بعد الجمله تشبیهی بیاند و که مشبه به را سنده
 رابطه در و تشبیه مانند در مفهوم در برامانند مصدری مانستن در که
 بکن مکدر مضارعند سین حذف او انوب ماند دیر باز کرو دیمکدر
 میل کی کنند مفعولیدر خوردن دیمکدر اکل کی (معنای بیت)
 بود که بخش اید و کک نسته در رجوع ایتک اکا بکزر که بر شخص
 یعنی بر کسه فی ایلنه کرو اول فی اید و کی نسته بی بکه فن میل ایدر
 یعنی میل ایتز بلکه کندی قوصندیسی ایسه انک انکلی استکراه ایدر
 والا کلب کی اولور زیرا کلب فی اید و کی نسته بی اکل ایدر هره
 کندی یا ور یسنی اکل اید و کی کی * بایسر کر چیز کی بخشید پدر *
 * می سزد کر باز کید از پسر * بونک تقدیری اگر بخشید پدر چیز
 بایسر دیمکدر که پدر بخشید فاعلی و چیز مفعول صریحی و باز پسر
 غیر صریحی در می سزد جزاء مقدم و مابعدی شرط مؤخر در جزا
 تقدیم اولندی زیرا استفهامی متضمن در سزد فاعلی شرطیک
 مضمونیدر که باز گرفتن در و شرط ثانی جمله سی شرط اوله جزا در
 چیزی نه یا وحدت ایچوند چیرک نسته جک دیمکدر زیرا کاف عربی
 تصغیر ایچوند سزد مضارع در مصدری سزیدن در لایق معناسنه
 کرد دخی مضارع در مصدری گرفتن در که طوتمقدر (معنای بیت)
 بود که اگر پدر او غلنه بر نسته جک بغسلنه اگر انی او غلنه در کرو
 طو توب الورسه لایق اولور می یعنی سزا دکلدر پس استفهام انکاری
 اولور الحاصل پدر او غلنه هبه اید و کی نسته بی کرو الموق نیجه قیج
 ایسه اجنبی به موهوب اولان نسته بی استرداد ایتک دخی بویله در
 زیرا معامله دینه ده اقارب واجانب پدر واقارب کوره قیج اولان
 نسته اجانبه کوره حسن اولماز مکر که پدر بی شفقت اولوب استرداد
 ایده والا صدوری متصور دکلدر * ای پسر بامال وزر شادی مجوی
 * آنچه کس را داده دیگر مکوی * تقدیری مجوی شادی بامال وزر
 دیمکدر که شادی مجویک مفعول صریحی و بامال غیر صریحی در
 زیرا بامال حاجت و معیت افاده ایدر و ایکیجی مصدر عک تقدیری
 داده آنچه کس را مکوی دیگر دیمکدر که آنچه داده نک مفعول اولی
 و کس ثانی در و دیگر مکوی کله سنه ظرف در زیرا عربی ایلنه تقدیری

لا نقله فی زمان من لازمه دیمکدر و یا خود مفعول مطلق در که انتفی
 القول انتفاء دیمکدر مال وزر خاصی عام اوزرنه عطف قبیلند در
 مزیندن اوتوری (شادی ده یا مصدریه در شاذ فرح معناسنه ذال
 معجه ایلدر زیرا قاعده عجم بود که وای دن صکره معجه والا همله در
 داده ده همزه خطاب ایچون و داده ماضی مقید در افاده کی نتکم
 مرور ایددی (معنای بیت) بود که ماله و خصوصاً آتون و کش ایل
 فرح آرامه و طلب ایتنه یعنی سیم وزر و سایر اموال ایل شاد و خندان
 اولوق عقل شانی دکلدر بلکه احقر و جاهل حالیدر زیرا فانی نسته
 ایله سرورک معناسی بو قدر نتکم قرانده کلور (قل بفضل الله و برحمته
 فبذلک فلیفرحوا هو خیر مما یجمعون) یعنی الله تعالی نک مؤمنلره فضل
 و رحمتی کافرک جمع ایلدیکی مالدن خیر لودر الحاصل فانی به مدعین
 و التفات ایتک به منهیدر دکل که انکله فرحناک اولوق نتکم قران
 وحدیت انکله مشخوند وای پسر اول نسته بی که کسیه و یرمش سن
 بردخی سوبله یعنی لسانه کتورمه نه استرداد طریقله و نه خود امتان
 و تمدح صورتیله زیرا باطل و قبیحدر بلکه اخلاق الهیه ایله تخلق ایل
 و ماسوای حق نسبتان ایتنا که ربک سنی احسانک فوقنده نسته ایله ذکر
 ایلنه بعض نسخ ده بیت مذکوره بدل بویله واقع اولمدر که ای پسر
 بامال وزر شادی مکن روهنر آموز و پیدادی مکن یعنی مال وزر ایل
 مسرور اوله که بونلر فانی و بی عاقبت در پوری هنر او کرن و نغسکه
 نظم ایتنه یعنی نفسکه او یوب جاهل اوله و ناقص قالمه بلکه اهل علم
 و کمال اول و تحصیل معارف الهیه ایله که سکا قلاجق بونلر در
 شادی دنیا سراسر غم بود * سورا و رادر عقب ماتم بود *
 شادی مبتدا و سراسر اندن حالدر جیعامعناسنه و یامن الاول الی
 الاخر دیمکدر زیرا اصلی سر و سر در و او عاطفه ایله صکره و او الله
 قلب اولمشدر تکاپو کی که اصلنده تک و بودر لسان عجمده نظاری
 چوقدر (سر و سر باشند باشه و او جردن اوجه دیمکدر که سرتاپاک
 معناسی دخی بودر از سرتاپا دیمکدر غم مفعول بوددر که بعد الجمله خبر
 مبتدا در و یا خود شادی بودک فاعلیدر سوز اورا مانته قید در زیرا
 را لام جاره معناسنه در ماتم بودک فاعلیدر در عقب اکاظر قدر سور



نور وزنی اوزره دوکون وجهیت و ضیافت در قاموسده کلور که سور
 فارسیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم انی تشریف ایتشد در انتهی
 یعنی ضیافت معناسنه تعریب ایتشد رنتکم حد یتد * کلور
 (یا اهل الخندق ان جابرا قد صنع لکم سورای طعماما) یعنی سور
 لسان عربده قاعه وشهرک دیواریدر صکره خلقک مدعو اولدیغی
 طعماسنه دخی اطلاق اولندی (عقب قافک کسریله عربیدر اوکجه
 معناسنه که مؤخر الرجل در صکره مطلق مؤخر معناسنه دخی استعمال
 اولندی واشباع کسریله عقب دخی دنددی (ماتم یاس و مصیبت که
 دوکون مقابلیدر وقاموسده کلور که الماتم کفعد کل مجتمع فی حزن
 اوفر ح او خاص بانساء او باشواب انتهی یعنی ماتم عربی مهورد که
 یاس و مصیبت جمعیت کاهنده مستعملدر اگر چه بعضیلر جمعیتگاه
 فرحدر و بعضیلر خاتونلره و بعضیلر خاتونلرک تازه لره خاصدر
 دیمشدر و لکن مشهور و معمول اولان اولکیدر (معنای بیت)
 بودر که سرور دنیا اولدن آخره دک غم وعصنه اولور یعنی انک
 سروری چکلن غمه دکنز کویا که سر تا پا غم والیدر و دنیاک دوکونی
 عقبنده و صوکنده یاس و ماتم اولور حیاتی آخرنده موت اولدیغی کی
 پس دنیاک اولی غلق و آخری موتدر و اورتاده واقع اولان احوال
 عارضه به اعتبار یوقدرز بر افرق سنهده واقع اولان سروری جمع ایتسک
 برسنه سرور و لماز انکچون معدوم حکمنده اولدی * امر لاتفرح
 ز قرآن کوش دار * جای شادی نیست دنیا هوش دار * تقدیری کوش
 دار امر لاتفرح از قرآن دنیا جای شادی نیست هوش دار دیمکدر که
 کوش دار استمع معناسنه در امر لاتفرح کوش داره مفعول صریح و از
 قرآن غیر صریحدر دنیا مبتدا جای نیستک مفعولیدر زیرا نیست بوراده
 فعل معناسنه در که تقدیری دنیا لبست محل السرور دیمکدر پس
 بعد الجملة مبتدایه خبر اولور (هوش دار بشقه جمله در آخر کلامده
 فاعلم ذلک کبی پس هوش دار تمیز و ادراک و تعقل ایله و دنیاک دار قرار
 اولدیغی بیلوب اکا کوره حرکت ایله دیمکدر امر لاتفرح مناسب اولان
 نهی لاتفرح دیمک ایدی و لکن امر نهیله و نهی دخی امرله مؤیدر رنتکم
 قرآنده (وذروا البع) دنددی که ظاهری امر و حقیقی نهی در که

لاتبایعوا دیمکدر کذلک لاتفرح اترك الفرع دیمکدر که بعض علم خندنده
 نهی طلب ترک فعلدر بوجهندن نهیک مؤداسی امر اولور و جمیع موارد
 امر و نهی بواسطوب اوزرنه در و جائزدر که امر دن مراد مطلق
 خطاب اوله لاتفرح قارونه خطابدر که حضرت موساک علیه السلام
 عم زاده سی ایدی که مفسر خزانة التمش بغل بوکی اولوردی قال الله
 تعالی (اذ قال له قومه لاتفرح ان الله لا یحب الفرحین) قوم قاروندن
 مراد بنی اسرائیل مؤمنلریدر فرح لذت عاجله سببیه اشراح صدردر
 اکثری لذت بدیهه دنیویه ایله اولور یعنی قارونه بطریق النصیحه
 دیدیلر که یا قارون بوقدر خزانته مالک اولدم دیومال دنیا ایله فرحناک
 اولمه بلکه بوفرچی ترک ایله زیر الله تعالی زخارف دنیا له فرحناک
 اوللری سومز شول معنادن که دنیا عند الله مبعوضه واکامحت ایتک
 محبت آهیه به مانع و مزاحمدر پس دنیا له ثواب آخرت مطابودر
 یوخسه تنعم دکل (معنای بیت) بودر که ای پسر قرآنندن یعنی آیات
 قرآنیه دن (لاتفرح ان الله لا یحب الفرحین) آیتسنده اولان خطابه
 قولاق طوت و آتی استماع ایله و زخارف دنیا له مسرور و کامغرور
 اولغی قوزیرا دنیا جای سرور دکلدر عقلکی باشنه جمع ایله بلکه
 دارالعموم و الاحزاندر پس عبش و عشرتی دارالسرور اولان آخرته
 تأخیر ایله و دنیا ده حزن اوزرنه اول که حزن مقامات عالییه دندر که
 خواص بشرک مقابیلدر و بعض نسخده زقرآن برینه زدنیا دوشمشدر
 بدینا اولسنه دخی انساب ایدی که فرحک متعلقنی بیان اولوردی از
 اولدیغی صورتده تعلیلله محمول اولور یعنی دنیا دن اوتوری ویده
 مال دنیا کیردی دیوشادان اولمه فافهم * شاد مانا زاندارد دوست
 حق * این سخن دارم ز استادان سبق * تقدیری ندارد حق شاد مانان را
 دوست دیمکدر که حق فاعل و شاد مانان مفعول اول و دوست ثانی در
 این دارمک مفعولی و فاعلی میمدر سخن اینته صفتدر هذا القول معناسنه
 سبق مفعول ثانی در بعض نسخده این دادند استادان سبق دوشمشدر
 استاذ لر یوسوزی درس ویرمشدر معناسنه شاد مانان شاد مانک
 جمعیدر فرحناک معناسنه معنای لغویسی شاده بکزی می دیمکدر زیرا
 مان ماننده دن ترخیم اولمشدر مصدری مانستن در که بکزه مکر

مضارع عنده سین حذف اولنوب ماند ومانده دینلور وماندن که
 قائم بقدر انک مضارع دخی بویله کلور واکن التباس بحسب المقام
 مند فقدر و شادمانک نظایری چوقدر مهمان و دزمان و ترکان و امثالی
 کبی که مهمه یعنی اولوبه و دزه یعنی قلعه به و ترکه بکزیچی معناسنه در
 و بکز مکدن مراد مشبه بهک و صفیه قیامدر پس شاده بکزر دیمک
 شاد اولمقدن عبارتدر مهمان دخی بویله در و بعض ضحیم البدن مکسره
 دزمان دید کلری غلظتده قلعه دیوارنه و بلکه بطریق المبالغه عین
 دیوار اولمق اعتباریله در و ترک اصلنده تا نادر ترکان انلردن غیر بدر
 واکن اسانده مشابهنلری اولمق حسبیه ترکان دیدیلر این سخن مصراع
 اولک مضمونه اشارتدر استاذان استاذک جمعیدر ذال مجمله ایله صنعتده
 ماهر و معلم اولانه دیرلر اصلنده کلمه العجیده در اگر عربیه اولایدی ستدندن
 مشتق اولمق لازم کوردی کلمه عربیه ده ایسه سین و ذال بریده
 مجتمع اولماز دیوقا و سده مصر حدرو شعر جاهلی ده دخی بویله نک
 بولمیدی معربات جو البقی ده در سبق قحنتین ایله ظاهر بودر که
 فعل دن منقولدر قیل و قال کبی درس معناسنه استعمال اولندی ز برا
 درس ده سبق و تقدم واردر (معنای بیت) بودر که حق تعالی دنیا لله
 شادمان وز خار غیله خندان اولنلری دوست طوتمز ز برادینا مبعوض
 حقدرو مبعوضه محبت ایدن دخی مبعوضدر بوسوزک مضموتی
 بن استه داردن درس طوتمز یعنی حقیقت شناس اولان عالمرو عارفلر بکا
 بوجمله تعالیم و افاده ایشلردر پس کامللرک نصیحتی ایله عال اولمق
 کر کدر * کر فرح دادی ز فضل حق رواست * لیک از دینا فرح
 کردن خطاست * بعض نسخ ده کردن برینه جستن دوشمشدر ضم
 جیم ایله که طلب معناسنه در مال بردر فرح مابعدنده مفعولدر حرف
 جر فرجه متعلقدر بعد الجمله شرطدر رواست مبتداء محذوفه خبردر
 تقدیری آن رواست دیمکدر که جمله سی جزاء شرطدر بوراده ز فضل
 برینه بفضل انساب ایدی ز برا قرانده بالله در قال تعالی (قل بفضل الله
 وبرحمته فبذلك فليفرحو) (مصراع ثانی نک) تقدیری لیک کردن فرح
 از دنیا خطاست دیمکدر که کردن مبتداء و فرح مفعولی و از فرجه
 متعلقدر و خطاست خبردر فضل لغتده زیاده اولمقدن اصطلا حد

ابتداء احساندر که آنده علت یو قدر یعنی هر عطیه که معطی به
 لازم کلیه اکافضل دیرلر کامللرک حالی کبی که هر نعمتی ابتداء احسان یلورلر
 ز برا عملک موجب اولدیغن یلورلر و فلان اهل فضلدر دیرلر علمده
 و کالده سائرلر اوزنه رجحانی و زیاده لکی واردر دیمکدر و فضل عدل
 مقابله سنده دخی مستعملدر (معنای بیت) بودر که اگر حقک
 فضلندن فرح طو ترسک رو او لایقدر ز برا فضل و رحمت آلهی ایله
 فرحناک اولمق اوزره مأمورسن تکمیر آیت مذکورده دن مستفاد اولدی
 واکن دنیادن فرح ایملک خطادر ز برا لاتفرح ده مرورایتدوکی اوزره
 منهی در بعد ذافضلندن مراد اسلام و رجندن مراد قدر اندر و جمع
 ایتد کلری نسنه مالدر یعنی اهل اسلام و اهل ذکر و قران اولمق مال
 دنیادن خیرلر و در ز بر اسلام و قرانک ثمراتی باقی و دنیایی نتیجه وفاتی در
 فافهم جدا

* * * در بیان نصایح میگوید * * *

* ای پسر با محنت و غم خوی کن * روی دل اجانب دلجوی کن *
 تقدیری کن خوی با محنت و غم و کن روی دل اجانب دلجو دیمکدر که
 بوندن اعرابی ظاهر در روی یوز دیمکدر دله روی اثبات ایتدوکی مجازی
 در مقصود قلبک توجه معنوی سیدر دلجو وصف ترکیبی در کوکل
 قایچی و دلستان کبی وکل آلیچی بوراده دلجو ایله مراد محبوب
 حقیقی در که الله تعالی درو جانب که یان و طرفدر جهت ایهام ایدر
 الله تعالی ایسه جهت مخصوصده اولمقدن مترهدر ز بر تفسیدی
 مستلزمدر بلکه الله تعالی جمیع جهاتی محیطدر پس جانب دیدوکی
 مقابله دن ناشیدر یعنی قلبکی مشغول اولدیغی جانبیدن آل و حقه وجه
 مطلقدن توجه ایله که آنده اصلا این یوقدر دیمکدر فافهم فانه لطیف
 (معنای بیت) بودر که ای پسر محنت و الم و غصه و غم ایله خوی ایله
 وعادت ایت و آنکله طبیعت اول شویله که یانکده سائر اخلاقت کبی
 اولسون و اسبابی ظهور ایتدکده بی حضور اوله و قایچی متکدر فافهم
 بلکه قلبک یوزنی محبوب حقیقی اولان حق جاننده ایله یعنی غم و غصه
 و سائر احوال و اموره اشتغالی قویوب قایچی وجه مطلقدن حقه
 توجه ایله و کافهم اول ز بر فاعل مطلق اودر چونکه بو توحید

بولاسن و بوسری به سن مبدأ اوله واصل اولوب امور اضایه دن
اولان اطف و قهردن و سائر احواله اشتغالدن خلاص اولور سن
و حضور ایدرسن فافهم * حزن و اندوهست قوت بندگان * غم شود یار
فرح جویندگان * حزن مقدم خبر و قوت مؤخر مبتدا در غم شود
فاعلی و یار مفعولیدر حزن ماء مهمله نك ضمی و زاء هوزك سکونیه
زمان ماضی ده بر نافعك فواتی و یار ضارK حصه و لشدن لاحق اولان
غمدر نكتم خوف زمان مستقبله متوقع اولان سوء دن عارض اولان
المدر و اما راغب دیمشدر که حزن غم دن نفسده حاصل اولان خشونتدر
زیرا حزن قحطه خشونت فی الارض در بوراده حزنك خون که قان
معناسنه در دم کبی املا ده مشابهتی اولغله ناسخملر غلط ایدوب خون
یازمشلدر نوله که اگر چه فی الجمله صحت معنی وارد در زیر اندوه که
غصه در قیغ و معناسنه شدتدن کویا که جکردن و بور کدن قان طلمر
و اهل دردك غداسی اول قان اولور الحاصل اندوه و غم دم کبی
طبعاً منقور نسنه در انکچون امر صعبه قان در یاسی دیرلر (قوت قافك
ضمیمه حوت وزنی اوزره بدن انسان آنکله قوام بولاجق قدر غدادر
بندگان بنده نك جمعیدر که کاف عجمی بنده اخرنده اولان هاء رسمیدن
بدل و آن ادات جمعیدر و بوندن غیری وجه دخی بالاده در بوراده
(بندگان ایله مراد خواص عباد در یار بوراده مصاحب معناسنه در
زیرا معین معناسنه دخی کلور) جویندگان جوینده نك جمعیدر طلبکار
فرح جوینده وصف ترکیبی در که اصلنده جوینده فرحدر قاعده
عجم اوزره فرح جوی کرک ابدی ترخیمه و لکن جمع قلمغله اصلنده در
اولندی (معنای بیت) بودر که حزن و غم و غصه در الله تعالی نك
خاص قوللرینك غداسی یعنی محزونلر و مغموملر در که حزن و غم
انلره هر وقتده غدا کبی اولمشدر که آنکله پرورش جان و دل حاصل
اولور رزق حسی ایله تربیه جسد وجود بولدیغی کبی و آخرت
سرورنه طالب اولنلرک مصاحب و مقارنی غم اولور یعنی سرور
آخرت استین غم دنیایی اختیار ایلر و لکن غم و حزنی دار
غریبنده اولغله الله ایچوندر یوخسه نفس دنیا ایچون دکل و کان
رسول الله صلی الله علیه وسلم متواصل الاحزان دائم الفکر * هر کرانبود

بدل اندیشه * عاقبت بر پای یبند تیشه * تقدیری هر کسی که اورا
نبود در دل اندیشه یبند عاقبت بر پایش تیشه دیمکدر که بوندن اعرابی
نظاره در اندیشه و تیشه آخرنده اولان همزه ل وحدت ایچوندر وزانده
اولغله قابلدر (اندیشه فکر در و) تیشه کسر در که دور کر آلا تندنر
و کلا نك معناسنه دخی کلور (معنای بیت) بودر که هر کسه که انك ایچون
کوکلا ده فکر یوقدر مطلقاً یعنی اهل تفکر دکلدر آخر ایاغی اوزره
کسر و قاطع نسنه کورر و یاغنه فی المثل بالته اورر و منزل مقصوددن
کری قالور و پشیمان اولور و یا خود فارغ و آزاده و بی اندیشه کزرن
ایاغن بو دنیاسدن کسرلر وانی چاه اندیشه به دوشورلر و ابدی غم
و غصه دن خلاص اولماز و تفکرده رأس اولان بر معنی بیت اتی ده کلاسه
کر کدرا اگر چه متعلق تفکر بی قیاسدر قال الله تعالی (ویتفکرون
فی خلق السموات والارض) * از چه موجودی یبندیش ای پسر *
هر کسی دارد غم خویش ای پسر * از موجودی به متعلقدر تقدیری
تواز چه موجودی دیمکدر که مبتدا و خبردر و بعد الجمله یبندیشه
مفعولدر (موجودی آخرنده یا خطاب ایچوندر عربی ایله تقدیری
انت من ای شیء مخلوق دیمکدر کا قال تعالی (من ای شیء خلقك
من نطفة خلقك) هر کسی داردك فاعلی و غم مفعولیدر (یبندیش
امر حاضر در اصلنده باندیش در همزه ایله صکره دفع تقلت ایچون
همزه یا به قلب اولندی مصدری اندیشیدن در فکر انك معناسنه
مضارعی اندیشد کلور (معنای بیت) بودر که ای پسر فکر ایله که
سن ندن موجود و مخلوق سن یعنی نطفه دن خلق اولنشدك که
ماء مهین در واصلك جهتیله خا کدن وجوده کلدك کا قال تعالی
(خلقکم من زاب ثم من نطفة) ای پسر هر کس کندی غمی طور یعنی
سنك اوزر که لازمدر که کندی حاکمی فکر ایلیه سن و کندی غمك
یه سن زیرا هر کس عاقل اوله کندی غم ییه و تدارکن ایده کلمشدر
مکر دیوانه اوله که یوقیده اولیه و کندی بوزنجیره بغلیه والله واهب
العقل * کردایزد مر ترا از نیست هست * از برای آنکه باشی حق پرست *
ایزد کردك فاعلی و مر ترا مفعول اولی و هست ثانسی و از نیست اکا
متعلقدر از برای تعلیل کرددر از بهر آن معنی که دیمکدر حق پرست

باشی نك مفعولیدر و بعد الجمله آنكه به صفت اولور اصلنده از برای
باشیدن حق پرست دیمکدر (ایزد زاء عربی نك فتحیه و بعضی
عجمیدر دیدلر الله تعالی نك اسم علمیدر که ترك تکرری دیر) حق پرست
وصف ترکیبدر اصلنده پرستنده حقدر حق طوبجی معناسنه
مصدری پرسیدن در که طاعتدر مضارع می پرستد کلور (معنای بیت)
بودر که الله تعالی سنی یوقدن وار ایلدی و معدوم ایکن موجود
قیلدی اول معنی دن اوتوری که حقه طوبجی و عبادت قلبی اوله سن
نتکم قرآنده کلور (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون) و عبادتک
ثمره سی دخی عابده در معبوده دکل نتکم حدیث قدسیده کلور (خلقت
الخلق ليربحوا علی لا لاربح علیهم) سؤال اولنورسه که چونکه خلق
عبادت حق ایچون خلق ایلدی اکثر ناس ندن کافر اولدی جواب
بودر که عبادتله امر ایتک ارادت مستلزم دکلدر والا مراد ارادتدن
تخلف ایتدی سؤال اولنورسه که چونکه عدم ایمانی بیلوردی ایچون
امراتدی جواب بودر که مأمور اولق مقتضای استعدادی ایدی
قبول ایتک دکل و بوراسی اسرار قضا و قدر دندر که سکوت لازمدر
* تا تو باشی بنده معبود باش * با حیا و با سخا وجود باش * تقدیری
باش بنده معبود مادام که تو باشی تو دیمکدر که اعرابی ظاهر در تقدیری
کن عبد المعبود الحقیقی مادمت حیا موجودا دیمکدر (معنای بیت)
بودر که مادامکه سن سن اولاسن یعنی حیاته اولدجه معبود حقیقی
اولان الله تعالی به عبد محض اول و عبادت اصنام صوریه و مغنویه دن
حذر ایله والا مشرک اولور سن و مشرک مغفور اولماز و حیا و سخا
وجود صفتلریله متصف اول بوراده ناظم قدس سره اصل توحید
و ایمانی تعیین دن صکره شعب ایماندن اوج نسنه تخصیص بالذکر
ایتدی مزید فضلندن اوتوری زیرا حیا کرک حیا نفسانی در که
بین الناس عار و عیب اولان نسنه دن اوتانمقدر کشف عورت و ترک
ادب کبی و کرک حیا ایمانی در که خرف حقندن معاصیدن اجتناب در
مقوی دین و ایماندر و سخا کفایت مقداری عطا وجود قبل السؤال
احساندر و بویکی خصلت ینده و بین الناس احسن اخلاق و مستوجب
رضاء رب خلاق در * مکذران در خواب و خور ایام را * زنده دار

از ذکر صبح و شام را * مکذران نهی حاضر در کاف عجمینک ضمه سی
وزن ایچون اختلاس اولنور مصدری کذرائیدن در کچوردک معناسنه که
متعیدر مضارعی کذرائند و کذرائنده کلور لازمی مکذردر که مصدری
گذشتن و گذاشتن در یکمک معناسنه مضارعی کزرد و کزارد
و کذرائنده کلور ایام مکذرائک مفعولیدر صبح زنده دارک مفعولی در
زنده دار عربی ایله احی دیمکدر که احیادن امر در (خور ییچکدر که
اکتفا طریقیله در مراد ییچک و ایچد جکدر) ایام یومک جمعیدر که
معروفدر نتکم بالاده شرح اولنمشدر (زنده سی دیمکدر که مرده مقابلیدر
میت کبی) ذکر دن مراد یاد حقدر نوجهله اولورسه افضلی لا اله الا الله در
(صبح فجر در که صبح صادقدر و یا اول نهار در که افقک حاجب شمسله
احرارای وقتیدر) شام اخشامدر مسا کبی شام صباح اوزرنه معطوف
و صبح دخی زنده دارک مفعولیدر بوراده صبح و شامله یا ایکی وقت
مخصوص و یا ذکر جزء و اراده کل طریقیله استیعابدر نتکم ایام ذکر
استیعاب ذکر قرینه در (معنای بیت) بودر که ایام ولیالی منامده واکل
و شربده کچورمه یعنی سن بو حالده ایکن مرور ایتسون بلکه ذکر الله دن
صبح و اخشامی زنده طوت یعنی احیا ایله زیرا اما کن و ازمان بی ذکر میت
کبی در و وقتک ذکرله حیات بولیحق قلبک دخی حیات بولور و فیض
الهی ایله زنده اولور و قلوب مرده اولدیغی کونده سکامات عارض
اولماز و سعی ایله که ادمان ذکرله ذکر دائم اهلای اولاسن و وقتکه تفرق
و حالکه تشتت پریشانلق کلوب حقه حضور باقی بولاسن فافهم جدا
* خواب کم کن اول روزای بسر * نفس را خوردن میاموز ای بسر *
خواب کم کنک مفعولیدر کم کنک تفصیلی بالاده در اول نظر قدر نفس
میاموزک مفعول اولی و خوردن ثانسی در (میاموز نهی حاضر در اصلی
میاموز در که دفع ثقلت ایچون همزه یایه قلب اولنمشدر مصدری
آموزیدن در او کرتمک معناسنه و حلیمی ده کلور که آموختن او کرتمک
و او کرتمک لازم و متعدی کلور مستقبلا ننده لجازیه قلب اولنور آموزد
و آموزنده دیرلر انتهی پس آموختن مصدر اصلی و آموزیدن مصدر
فرعی اولمش اولور و فرعه اعتبار واردر اگر شهرتی واریسه والا فلا
زرا تکلفدن خالی اولماز (معنای بیت) بودر که ای بسر وقت اشراقده

خوابی قلت اوزرنه ايله يعنى هيج اويومه زيرا بوراده قلت عدمدن
 كتابه درسي بودر كه وقت اشراقده ملائكه از راق عباد له وجه
 ارضه نزول ايدر پس اول وقتده بیدار اولق باعث برکت و خواب
 سبب محقر و بومعنا دن اوتوری (جناب نبوت صلی الله علیه وسلم
 عایشه بی رضی الله عنها اول وقتده منامدن نهی ایلدی و ابن عباس
 رضی الله عنهما پیورمشدر كه) (الصبيحة مكرهة مكسلة مهزلة منساة)
 يعنى صبحه كه ضمله عند الصبح نومدر انده كراهت كشيده وكسل كشيده
 وهرم كشيده و حاجتی فسیان كشيده و اردرای پسر نفس حیوانیه بی اكل
 و شربه او كرمه بلكه ریاضت و تقلیل غذا ايله كه اكاه موت ایض
 دیرل كه سبب بیاضی دل و ضیاء معنوی در و اصلاح طبیعت ایتك
 اول الباب در بس تن پرور اولق حیوانیت و روح پرور اولق ملكیت در
 فاعلم ذلك و اعلم * اخر روزت نكو نبود منام * پیشتر از شام خواب آمد
 حرام * تقدیری نبودت منام نكودر آخر روز دیمكدر كه تا خطاب
 نبوده قید در و منامه قید اولق اظهار در بوندن اعرابی ظاهر در
 و مصراع ثانی ك تقدیری آمد خواب حرام پیشتر از شام دیمكدر كه
 خواب آمدك فاعلی و حرام فاعل دن حالد زيرا آمد لازمدر و پیشتر
 دخی حرامه ظرفدر (نكونك كسری و كاف عربی ك ضمیه كوچك
 معناسنه اصلی نكودر كه نيكه منسوبدر منام مصدر میمی در نوم معناسنه
 و نوم شول حالت طبیعیه در كه دماغه صعود ایدن بخاراتك رطوبائی
 سببیه اعصاب دماغ استرخاء ایدوب عقل و قوی انكه تعطیل ایدر
 و بعضیلر دیدیلر كه الله تعالی ك نفس انسانی من غیر موت توفی
 و قبض ایتسیدر (پیشتر باعجمی ايله در كه پیش او كدر كه جهسات
 ستنددر ترادات تفضیلدر پیشتر او كرك و مقدمه دیمكدر حرام ممنوع
 و منهی معناسنددر (معنای بیت) بودر كه كون اخرنده اويومق سكا
 ايو اولماز بلكه اخشامدن اول خواب حرام كلدی بس مصراع
 ثانی ك مضمونی ترقی یابنددر یعنی قبل المغرب منام ترك اولی یابندن دكل
 بلكه حرام و منهی بیدر زيرا نقصان عمر و عقله مؤیددر زيرا وقت
 ناقصدر خصوصاً كه تغير زمانه ذكر و تسبیح اشتغال كر كدر
 بوابسه منامله فوت اولور * اهل حكمت را نمی آید صواب * در میان

✽

✽

آفتاب و سایه خواب * بونك تقدیری نمی آید اهل حكمت را خواب
 در میان آفتاب و سایه صواب دیمكدر كه خواب نمی آیدك فاعلی و اهل
 حكمت مفعول اولی و صواب ثانسی در و در میان خوابه متعلقدر
 (حكمت اصلنده علم معناسنه در پس حكیم اودر ككه فعلی بحكم
 الاتفاق اولیه و اشیا بی موضعنه وضع ایلیه و حكمتك اقسامی وارد
 حكمت طبیه و حكمت بحیه و حكمت علمیه و حكمت عملیه و حكمت
 ذوقیه كبی) (حكمت بحیه معقولات فلاسفه در كه نتایج افكار در
 بو حكمت اهل شرع عندنده معتبرد كدر) (حكمت علمیه اعتقاد باندركه
 علم كلامیه میندر) (و حكمت عملیه عمل باندركه علم فقه لك بیانه
 متكفادر و بو ایكی حكمته حكمت منطوق بها دیرل كه حكمت ذوقیه
 وسیله در) (و حكمت ذوقیه اسرار حقیقه در كه وجدانیاتدر بوراده
 حكمتدن مراد حكمت ذوقیه لك شعبه لرندن اولان حكمتدر كه اسرار
 شرعده بعض خفایایه و قوفدر) (آفتاب كوشدر اصلنده وصف
 تركیبی در كه تابنده آف در آف یعنی قزدر می معناسنه زيرا صوبالطبع
 یارد در و جائزدر كه اصلی آفت آب اوله زيرا آبی تحلیل و افنا ایلر
 بو صورتده آفت كلمه عربیه اولور فانا اولكی قاعده فرسه انبیدر
 (معنای بیت) بودر كه اهل علم و اسرار دان اولنلر كندشك ضوئیه
 سایه اراسنده اويومق صواب كلز بلكه خطادر زيرا او محله شیطانك
 تعلقی وارددر شول جهتمدنكه ضوئیه یعنی ضح ايله ظلك برزخیدر
 و برزخ شیطانك ملعبه سیدر * ای پسر هر كز می و تنها سفر *
 * باشندت تنها سفر عین خطر * تنها مروك فاعلندن حالد زيرا
 عربی ده حال كوك منفردا ايله تعبیر اولور سفر مروك مفعولیدر
 یا حرجرف تقدیریه كه بسفر دیمكدر سفر ایدوب یوله حقیقه معناسنه
 و یا خود مروك لا تفعل معناسنه محمولدر ایكنجی تنها تله خطا بدن
 حالدركه تا مفعول باشد و سفر فاعلدر عین خطر مفعول ثانسی و لكن
 مفعول اول فی الحقیقه غیر صریحدر كه ترا دیمكدر عربی ايله تقدیری
 یكون لك در هر كز استغراق زمان ایچونددر (مرو نهی حاضر در
 مصدری رفتن در یوریمك و كیمك معناسنه مضارعی قبله رود كلور
 (سفر افتده قطع مسافه و شرعده سیر ایل و مشی اقدامله اوج

مط

✽

کونک مسافه به ودخی زیاده به خر و جدر و بعضیاری دیدیلر که سفر
کشف العطا در که مسافر مکاندن و مکان مسافردن کشف ایدر
واخلاق انسان دخی سفرله منکشفه اولور همین خطر نفس هلاک
دیمکدر زیر عین برنسنه نک نفسی و حقیقی در بعض نسخده باشدت
تنها سفر رفتن خطر دوشمشیدر بوضورتده رفتن باشدک فاعلی او اوب
سفر رفتنه مفعول اولور (معنای بیت) بودر که ای پسر هیچ بر زمانده
یا لکن سفره کیمه یعنی بطریق السفر عازم راه اولمه زیرا منفردا سفر
ایتمک عین هلاک اولور هم صورت و هم معنی صورت خطر ظاهر در زیر
دیمکدر در رفیق ثم الطریق یعنی بی رفیق سفر ایتمک کندنی تهلاکه به
القادر زیر دشمنی ظهور ایدرسه مغلوب اولور و معنی خطر بودر که
یا لکن اولان سالکه شیطان رفیق اولور شیطان ایسه دشمن در دشمنی ایله
رفافت ایسه محض ضرر در خصوصاً بیابانده خیالات ظهور ایدوب
رهزنلک ایدر انکی چون حدیثده کلور که بریه لده غوالر سوزی اضلال
ایندوی وقتده اذان و بریکوز زیر شیطان اذانه طیانعیوب فرار ایدر
* دست رادر رخ زدن شومست شوم * استماع علم کن زاهل علوم *
زدن مبتدا و دست انک مفعولی و در زدن طرفدر شومست خبر و شوم
انی تا کیدر استماع کنک مفعولی و از استماعه متعلقدر (شوم اصلنده
همزه ایله در که ضد الین در صکره ماقبلی مضموم اولمغله و اوه قلب
اولمشدر نظاری چوقدر) استماع قصدله قولق طوتوب دکلمکدر
سماع اعمدر (علمدن مراد علم نافعدر که علم تفسیر و حدیث و فقه
و تصوف و اصول فقه و کلامدر) (معنای بیت) بودر که الی یوزنه
اورمق یعنی الی بکاغنه و یوزنه قویوب یوزیله اکا طیانعی شومدر
یعنی منخوسدر همون و مبارک دکلمدر زیر محزونلر و اهل نار صفتیدر
کفره کبی و تشبهده ضرر عظیم وارد و جائزدر که مانم و مصیبتده
خدش وجهه محمول اوله که اهل جاهلیت صفتیدر ایدنی اعل علم
نافعدن علم دکله و سکا دیدم ایسه ونه دیدیلر ایسه انکله عمل ایله تا که
نحوستدن خلاص اولاسن و عینت و سعادت بولاسن * شب در آینه
نظر کردن خطاست * روزا اگر بینی توروی خود رواست * تقدیری
کردن نظر در آینه در شب خطاست اگر بینی توروی خود در روز

روز آن رواست دیمکدر که کردن مبتدا و نظر مفعول و آینه و شب نظره
ظرف و خطا خبردر تو بینی تحتیده اولان ضمیر خطابی تا کیدر در
روی بینی به مفعول رواست مبتدا محذوفه خبردر (بینی مضارع
مخاطبدر مصدری دیدن در کورمک معناسنه صکره دال مکسوره
علی خلاف القیاس باء موحده به قلب اولوب مضارعنده بیند و بیننده
دینلور) (معنای بیت) بودر که کیمه ایچنده آینه به نظر ایتمک خطادر
صواب دکلمدر زیر نورله ظلمتک مناسبنی اولمیدیغندن ماعدا تعرض
شیطان دخی وسیله در زیر کیمه وقت انتشار شیطاین و آینه محل
خیالدر پس شبد محمل خیاله نظر در خوف اولور خصوصاً نابالغ
ولنله خیال شیطانی دن ضرر عظیم وارد اگر کونه زده آینهده
کندی یوز که بقر و آتی کور رسک روا و سزادر زیر روز محمل روستایی
وزبان احساس صوردر پس آینه افاقده (المؤمن مرآة المؤمن)
موجبجه کندی مثلاً کی کوردیکک کبی آینهده دخی بخصوصه کندی
مثالکی کورمک و عقیب رؤیتده فتبارک الله احسن الخالقین دیمک
لایقدر و اهل تصوف دیمکدر که سن مرآت حقسن که حقک کمالی سنده
ظاهر در و حق دخی سنک مرآت احوالکدر یعنی اگر حقک سنده
تجلیسی اولمایدی احوالک نه یوزدن اولدیغی معلوم اولمازدی نیکم
نقطه نک کاغده اوزرنده محمل تعینی اولمایدی نقطه ندر بلنزدی
فاعرفه * خانه کرتنها و تاریکت بود * مونس باید که نزدیک بود *
تقدیری اگر بود خانه ات تنها و تاریک باید که بود مونس در نزدیک تو
دیمکدر که خانه بودک فاعلی و تاء خطاب اکا قیددر تنها اکا مفعولدر
و بعد الجملة شرطدر مونس بودک فاعلی و نزدیک اکا ظرفدر
و بعد الجملة باید فاعل و بعد الجملة جزادر (مونس ده یا وحدت
ایچو ندر مونس ایناسدندر که برکسه نک وحشتنی ازاله ایدوب اکا
انس و یرمکدر) (معنای بیت) بودر که اگر خانه کیمه ایچنده تنها
ونی شمع اولورسه یعنی خانهده یا لکن قالوب ینار مومک و قندیلک دخی
بولنر سه باری یانکده بر مونسک کر کدر زیر خانه مظلم ده و حید
اولان کسنه به شیطان تعرض ایدر حتی آخر باصمق دید کلری غالباً
اندن کلور فاشمک اولدقده تنهالقی ضرر و یرمز بر اظلمت شیطانه

معیند و كذلك مونسك اولدقده ظلمت ضرر و برمن زیر مونسله
متقوی اولورسن و جماعت اولغله بدالله علی الجماعه سرن بولورسن
خصوصا نابالغ او شاقلری وحدت و خلعتدن محافظه لازمدر زیر
شیطان بالغه تعرض ایتدوکی یرده نابالغه بطریق الاولی در * دست را
کم زن تودر زیر پنج * نزد اهل حال سرد آمد چو پنج * دست کم زن
مفعولدر کم زنک تقدیری مرارا مرور ایتدی توزنک تحتده اولان تا
خطابی تا کیددر و درزنه ظرفدر نزد آمده ظرف و سرد آمدک فاعلند
حالد که مصرع اولک مضنونیدر چو پنج سردی تشبیهدر (زیر
کسره آشفه در) (زیر فحله و باء موحد ایله اوست و یوقار و در
(زنج ایکن دید کلری در که عرب ذقن دیر یعنی ایکی چکه نک
الت طرفدن جمع اولد یعنی بر در) اهل حال اهل ذوق و وجدان
و واردات در که بومعنی مستحکم اولد یعنی حاله حال دیرل زیر
انسان بر وصفدن بر وصفه تحول ایدر و متغیر اولور و الا مقام
دیرل ثبوت و استقرار ندن اوتوری و دخی نیچه وجهله تعریف
اولمشدر که بوراسی انک محل تفصیلی دکلدر و بعضی نسخده
نزد اهل معرفت دوشمشدر که بوانسبدر (سرد صوقدر پرد کبی
(پنج بوزدر که عرب جد دیر حرکت ایله ماء جامد معناسنه انجماد
ذوبانک ضدیدر) (پنج طولودر که عرب برد دیر حرکت ایله حب الغمام
دخی بودر بولتدن دو کیلن بوز دانه سی معناسنه (معنای بیت)
بودر که چکک التسه الکی آز اور یعنی هیچ قومه و اعتماد اینه زیر
بودخی اهل نار صفتیدر و بومعنی اهل حال قاتنده صوق کلادی بوز کبی
یعنی اهل حال و ارباب حکمتدن اولنلرانی دخی ایوکتور مزل و قلبلری
اکا صمن پس صوق اولق عدم تعلقدن کایه در زیر برنسنه اسی ایکن
یا پشور صوغیدقه دکل * چار پارا چون به بینی در قطار * در میان
شان نیایی زینهار * بعضی نسخده چار پادر بار چون بینی قطار
دوشمشدر و چار و دخی ککشدر و اوله زیر او یا حروف شفویه دن
اولغله آرالنده مساده وار در شور با و شور و دیرل طوز لوش
و ماست و یوغردلی آس معناسنه چار پابه بینی نک مفعولی و در اکا
ظرفدر و بعد الجمله شرطدر ایکنی در نیایی به ظرفدر (زینهار صاقن



دیمکدر که عرب احذر دیر (چار پا درت یا قلو حیوان دوه و آت
و قاطر و چار کبی که قواثم ربع صاحبی دیرل (به بینی ده با مضوم و قنور
زیرا مابعدی حرف شفوی در نسخه ثانیه به کویه (بار یو کدر حل کبی
(قطار کسره کما قال فی القاموس جاءت الابل قطار بالکسر ای مقطوره
و دوه نک و غیرنک قطار اولد یعنی نسق واحد او زرنه بری برنه تقریب
اولند قلیدر قطرات مطر کبی (در میان شان میباندن نون مکسور در
شان ضمیر جمع متصلدر ایشان ضمیر جمع منفصل کبی (در نیایی مضارع
منفی در مصدری آمدن در مضارعند میم یابه تبدیل اولنوب آید و آینده
دینلور (معنای بیت) بودر که چونکه چار پایی قطارده کوره سن
و یا خود یوک التیده قطار اولوب کیدر کوره سن صاقن انلرک اورتی سنده
کلبه سن یعنی آرالندن کلبه سن و آرالنده یوریمه سن زیر اسباب
نسیان دندر یعنی انسانه اوتیق کنور و بلدوکی نسنه بی حفظ ایده مر
اولور و مقاصد حسنه ده قطع قطار ایلیمه و جالین مقطورین میباندن
یوریمه دیمشدر که مشی ده جلی تخصیص و قطعده قطاری مطلق
ذکر ایتشد و نسخه اخرا دن فہم اولنور که معنای مذکور یو کلی
یعنی یوک آلتده اولان حیوان قطارنه کوره در مطلق قطار کوره دکل
ظاهر اولان دخی بودر زیر بارده اولان حیوانده شیطانک بشقه
تصرفی واردر که باردن خالی اولانده و متفرقه یعنی قطار سن
و یولار سن اولان حیوانده او تصرف و تسلط یوقدر فافہم * تافزاید
قدر و جاہت را خدا * روز شب می باش دائم در دعا * خدا فزایدک
فاعلی و قدر مفعولدر بعد الجمله مصرع ثانی مضومتی تعلیلدر روز
دائم و در اوچی بله می باش ظرفدر دائم حقیقتده روز و شبی تا کیددر
پس روز شب و دائم ظرف زغان و در دعا ظرف فعلدر چونکه معناد
اختلاف بولندی ایکی ظرفک بر فعله تعلق لا باس اولدی (تا فزاید
تا تعلیلدر فزاید مضارع مثبتدر مصدری فزودن کلور اوتیق و آرتور مق
معناسنه بومقامده متعدی در مضارعند و اویریند الف و یا کلوب فزاید
و فزایند دینلور و الف ایله فزاید و فزایند و افزودن دخی جائزدر
قدر و جاہ بر معنای در زیر قاموسده کلور که جاہ قدر و منزلتدر فاما
ظاهر اولان بودر که قدر مقدار و مرتبه و جاہ قبول عند الناس



و شاهی ده جاه منصب دیشد را اگر مقلوب اولور سه و جاهت
معناسته اولور که یوزی صولو و حرمتلو دیمکدر دعا یا الله دیوب حتی
حصول حاجتی چون دعوت و طلب در (معنای بیت) بود که تا که
الله تعالی سنک قدر و مرتبه کی آرتوره و عالی قله یعنی بوم مقصودی
تحصیل ایچون روز و شب یعنی علی الدوام دعا و درگاه حقه نیازده اول
و بود و آمدن مراد دوام عرفی در یوخسه دوام حقیقی دکل شوقدر
وارد که اهل کمالک حقه اتصال و توجهی دائم در زیر مراد بالکثر
ظاهر اسانیه دعا دکلدر و بوندن فهم اولنور که حقه تضرع و نذال
و تواضع اوزره اولق علور تیه باعشر بتکم کلور که (من تواضع رفعة الله
* تا شود عمرت زیادت در جهان * رو نکوبی کن نکوبی در نهان *
بعض نسخ ده در نهان یرینه ای جوان دوشمشدر عمر شود ک فاعلی
و تاء خطابه مضافدر زیادت تاء طویله ملفوظه ایله تنکم رسم عجمدر
مفعولدر و فتحله امر حاضر در مصدری رفتن در مضارعی رود در
مابعدنده اولان جمله روی تفسیردر نکوبی کنک و ایکنجی تأکید در
و آخرنده یاه ثانیه مصدریه در (معنای بیت) بود که تا که سنک دنیاد
عمرک زیاده و برکتن بولاسن پوری کز لوجه ایلوک ایله ایلوک دن
مقصود خفیه صدقه و اعمال صالحه در زیادن احتراز ایچون که
بومقوله عمل اجلی تأخیر و عمر و رزقی زیاده ایدر مراد ایلوکک
و صدقه نک زیاده شرفن بیاند که شویله که اگر عمر افزون اولق لازم
کلسه صدقه و صله رحم ایله افزون اولوردی و جائزدر که زیاده نک
برکتی حسبیه اوله و محتملدر که انفاسته تفاوت اولق حسبیه اوله زیرا
عمر فی الحقیقه انفاستدر و انفاست سر یعه ایله عمر اکسلور و بطیسه ایله
فزون اولور والله اعلم بالحال و المال و ما ینتجه القلم الماضی من الزیاده
و الانتقاض فی الآجال فافهم * تا نکاهد آب روید روز کار *
* معصیت کم کن بعالم زینهار * روز کار نکاهد ک فاعلی
و آب روی مفعولدر کم کن عربی ایله تقدیری افعلها قلیلا ای لا تفعلها
اصلا دیمکدر تنکم نظاری مرور ابتد پس اکام مفعول اولور بعالم
ظرفدر نکاهد مضارع منفیدر مصدری کاهیدن در کاف عربی ایله
اکسملک و اکسملک معناسته انتقاض و نقص کی پس کاستن کی لازمه

و متعدی اولور بومقامده متعدی در نکاهد ک فاعلی روز کار و مفعولی
آب روی در حرمت معناسته بوراده نقصی روز کاره نسبت ایلدی
بجایزه و یا خالق روز کار و یا اهل روز کار معناسته اوله (معنای بیت)
بودر که تا زمان سنک آب و روی و حرمتنی نقص ایتمه و یا خالق الاماکن
و الازمان سنی ذایل ایتمه و یا اهل زمانه باندده خوار اولیه سن صافن
معصیتی آراشله عالمده یعنی هیچ بوجهله حقه نه آرونه جوق عاصی
اوله زیرا عصیان که قصده کام ایتمکدر سبب بعد رجاندن ساحه
قربدن دور اولان ایسه خاکسار اولور فافهم * هر که رو در فسق
و در عصیان کند * ایزد اندر رزق او نقصان کند * تقدیری
هر کسی که کند رویش در فسق و در عصیان کند ایزد اندر رزق
او نقصان دیمکدر که اعرابی ظاهر در فسق طاعتدن خروجر ایزد
همزه نک کسر یله و زاء عربی نک فتحیه و یا زاء عجمی ایله تنکم حلیمی
ذاعب اولمشدر حق تعالی نک علم حاصی در تکرر معناسته رزق
انسانک انکله تغدی ایتدوکی در یوخسه جمع ایتدوکی دکل غذا ایسه
حلال و حرامه شاملدر و عند المعترله حرام رزق دکلدر زیرا حرام
مال غیردر که مملوک دکلدر و انسان مالک اولدیغی نسنه بی وجهله
اکل ایدر و کار رزق اولور جواب بودر که کر چه حرامی الله تعالی به
اضافت ایتمک ترک ایدر و کن سائق الله تعالی در که فعل اکاسند
اولنور عید ک مؤاخذه اولندیغی اسباب رزقه احتی ریه سوء
مباشرتندن اوتوری در (معنای بیت) بودر که هر کسه که یوزن
فسق و عصیانه ایلدی یعنی اکا قبال ایده و فاسق و عاصی اوله الله تعالی
انک رزقنده نقصان ایلر زیرا عمرنده برکت اولمیچ رزقنده و سه
احوائنده دخی اولماز و بعض فاسقت دنیا جهشتدن مرتفه الحال
اولدیغی بطریق الاستدراج در و یا خود نظر مطلق رفاهیه دکلدر
بلکه رزقه در غنی بخیلک ایسه فقیر و سخی دن رزقی آزددر زیرا حرص
مانع انتفاعدر * کم شود روزی ز گفتار دروغ * در سخن کذاب را
نبود فروغ * روزی کم شود ک فاعلی و حرف ج را کاستمقدر در فروغه
ظرفدر کذاب نبوده متعلقدر فروغ نبود ک فاعلیدر کم شودده نقصان
فته محمولدر روزی رزق در تفصیلی بالاده در گفتار کی کذاب کاذبک

مبالغه سیدر که کذب تکرر نه و کثرت متعلقاته اشارت در دروغ بیان
و فروغ شعله وضیا (معنای یت) بود که بیان سوزدن و کذب یت کردن
رزق از اولور یعنی موجودی منتقص اولور و مفقودی اله کلمه زیر
ذنب موجب حرمان در خصوصاً که کذب یعنی کذب اعظم ذنوب در که
خلاف واقعی اخبار در که سبب اختلال در بوسیدن کاذب رزق مختل
و مشوش اولور و کذاب همچون سوزده فروغ اولماز یعنی قول کاذب ک
نوری اولماز بلکه عقبره ظلمی ظهور ایدر صبح کاذب کبی و فی المثل
کنش طوغبشیدن بللور در دیرل سوزده کلبشیدن ظاهر در فافهم
* فافه آرد خواب بسیار ای پسر * خواب کم کن باش بیدار ای پسر *
بعض نسخ ده ترك کن این خواب زنه ای پسر دوشمشدر و بعضنده
کلور کترك کن خواب زنه ای پسر جمله سنك مألی بر در خواب آردك
فاعلی و فافه مفعولیدر ای کبی خواب مابعد نه مفعولیدر بیدار باشك
مفعولیدر و جمله ثانیه اولکیدن مفعول اولان مضمونی تصریحیدر
(فافه فقر و حاجت معنای در) آرد اصلنده آورد در حذف و اوله
تخفیف اولمشدر مصدری آوردن و آوردن در که کتور مکدر
بسیار بالاده در (معنای یت) بود که ای پسر حقوق او بومق فقر
و فافه کتور یعنی اکا سبب اولور ای پسر خوابی آرایله اکثر اوقاتده
او یانق اول تا که غناود وات کله زیر غافل ایله آگاه بر دکلدر پس
نثار جندن آگاه اون حصه واقع اولسه غافله انجق بر حصه
دوشر شول معنادن که آگاه طالب و غافل طلبیدن خالی و حلیه عملدن
عاطل در * هر که در شب خواب عریان میکند * از نصیب خویش
نقصان میکند * تقدیری هر کسی که میکند خواب در شب عریان
میکند نقصان از نصیب خویش دیمکدر عریان حالدر میکندك
فاعلندن در شب دیدوی قید احترازی دکلدر بلکه واقعی بیاند که
اکثر یا خواب شبیده واقع اولور پس بومعناده روز شب برابر اولور
نصیب خط منصوب یعنی معیندر (معنای یت) بود که هر کسی که
کیچمهده خوابی عریان اولدیغی حالده ایله یعنی چپلاق او یور کندی
نصیب و رزقندن نقصان ایله یعنی نقصان معنای سبب اولور ایش
طور زیر حکما معنای مذکور ی باعث نقصان رزق در دیمشدر

ولکن ظاهر اولان بود که بومعنی تحت الحاف اولدیغی صورتده در
والاملبس کبی در حتی اگر سری الحافدن خارج ایسه فرا شده قرآن
او قومق دخی جائدر یاغن مداخنسه والا تارك الادب اولور و بومعنی
قرآنده (و علی جنوبهم) دن اخذ اولمشدر زیر ذکر و قرآن بر در
* بول بر پاهم فقیری آورد * انده بسیار پیری آورد * بعض نسخ ده
بول عریان هم فقیری آورد دوشمشدر اولکبسی حدیثه و ایکبسی
قول حکمایه موافق در بول مبتدا و بر پا اکامتعلقدر آوردك فاعلی تحتده
ضمیر بول و فقیری مفعول و بعد الجملة خبر در انده بسیار مبتدا آورد
پیری خبر در بول معروف در جمعی ابوال کلور فقیری ده یا مصدریه در
انده فتح همزه و ضم دالله و اندوه و اوله قیغ و معنای غم و غصه معنای
پیری قوجا قدر که اخرنده یا مصدریه در (معنای یت) بود که
آیاق اوزره بول ایلك و یا خود عریان اولدیغی حالده نبول ایلك
هم فقیرلق کتور محل بواده مکر که قاذورات و یاغیری مانع
اولغله قیاما بول ایدر پس مواضع ضرورات مستثناندر خصوصاً که
اکثر بلادده و اهالیسند بومعنی مبسر دکلدر و چوق غم و غصه
انسانه پیرلك و هرم کتور زیر دیمشدر که هموم قوای نفسانیه بی
ضعیف قلوب تسارع شبیه سبب اولور و دیمشدر که همه شحم
بر رده منعقد اولماز زیر هم و حزن انسانی بی خواب ایدر و ایدر
بو یوزدن لحم و شحم منعقد اولدیغی کبی ساج و عقل دخی شبیه
مشتمل اولور فافهم جدا * در جنابت بد بود خوردن طعام *
نایسند ست این بتزد خاص و عام * تقدیری بود خوردن طعام
در جنابت بد این نایسند ست بتزد خاص و عام دیمکدر که خوردن
بودك فاعلی و ایدر مفعول و در خوردنه متعلقدر این مبتدا و نایسند
خبر و بتزد نایسند متعلقدر (جنابت ازال ماء و یا اتقاء ختانین ایله
حاصل اولان معنادر اول حائنه جنابت دیدیلر زیر اصلوتدن تجنب
و تبعنده سبیدر) نایسند بکنما مشدر و مشکل پسند دیرل دکه نسته بی
بکنمیه (معنای یت) بود که حال جنابتده طعام یمک برامزدر یعنی
کرچه حرام دکلدر و لکن بومعنی عوام علما و خواص حکما یانده
نایسند در که طعامی تحقیر لازم کلور خصوصاً که (اگر موالحین) موجب

نانه اهانت اینش اولور فاما اگر وضوء شرعی بدن صکره اکل و شرب
 اینک مرخصدر زیر وضوء شرعی نصف غسلدر پس سوز قبل
 الوضوء اولان اکل و شرب کراهتده در یو خسه بعد الوضوء
 لا بأسدر پس بالکنز غسل بدین و مضغه واستنساقله اکتفا اینجه
 زیر اولکی طهارت کامله به اقریدر و بعد اجنبیه جواز منام بو وضوء
 اوزرینه مبنیدر فافهم * ریزه نازامیفکن زیر پای * کرهمی خواهی
 تو نعمت از خدای * ریزه میفکنک مفعولی وزیر پای ظرفیدر عربی ایله
 لا نطر حه فیه دیمکدر ریزه آخرنده اولان همزه اضافت ایچوندر
 و بعد الجمه جزاء مقدم و مابعدی شرط مؤخردر تو خواهی نمونده
 ضمیر خطابی تا کید در نعمت خواهی نک مفعولی و جار و مجرور
 خواهی به متعلقدر (ریزه اواق دیمکدر خرده کبی) زیر پای ایاق الی
 (معنای بیت) و در که نان خرده سنی ایاق الته طرح ایتمه و حینه یوب
 یکجه اگر الله تعالی دن نعمت زائده و حالت حسنه در سک یعنی خبری
 تعظیله مزید نعمت بولور سن و تحقیرله خوار و فقیر اولور سن پس
 اول خرده لری جمع ایدوب اکل صالح ایسه کینک اکل ایله والا لیل
 مناسبنه ویر و یا بر ایاق بصم نموده وضع ایله تا که مورچه لر انکله
 انتفاع ایدملر فافهم * شب مزین چاروب هرگز خانه در * خاک روبه
 هم منه در زیر در * تقدیری مزین هرگز جاروب در شب خانه وهم منه
 خاک روبه در زیر در دیمکدر که مزین نهی حاضر در مصدری زدن در
 اور مق معنای مضارعنده نون ز پاده سیله زند و زنده دیرل جاروب
 اکا مفعولدر شب و در خانه ظرفلر در و خاک روبه منهک مفعولی در
 زیر اکا ظرفدر (جاروب سیر که در ممکنه کبی اصلنده وصف ترکیبدر که
 رو بنیده جای در زیر سپوریمی معنای سنه رفتن ضم رائله سیر مکدر
 مضارعنده فایه مقلوب و اشباع ضمعدن و او تولد ایدرب رو بد دیرل
 (هرگز استیعاب اوقات ایچوندر بومقبادیه کجه لده هیچ بر کجه ده
 دیمکدر) خانه در اصلنده در خانه در که در ایدات ظرفدر اینکجه مصراع
 آخرنده اولان در قیو معنای سنه در پس میانلریده تحبیس نام وار در
 (روبه بوراده رانک ضعی و باء موحده نک فتحی و هاء غیر ملفوظله ایله
 سیش دیمکدر که اسم مفعولدر اصلنده سیرندی در رفتن کبی خانه

☀

☀

رالت ضمه سی اشباع اولنوب و او تولد ایلدی و فائله با ارا سنده مبادله
 اولمه فایه تبدیل فلوب روبه دندلی (زیر در قیو اشغاسی والی در
 مراد قیو اردی در بعضی نسخده در پیش در دوشمشدر بو اولکیدن
 انسددر زیر احیدده کلور که) نطفوا افبتکم ولا تشبهوا بالیهود بجمع
 (الاکباء) جمع کباء بالکسر بمعنی الکناسه یعنی خانه لریکوزک اوکلرنی
 پاک طوتک و کاساتی خانه زده جهله یهوده بکن کوز (معنای بیت)
 بودر که هرگز کجه ایچنده خایه سیر که اورمه یعنی سپرده زیر سبب
 فقر در تنکم حکما علمه و تجربه ایله بلش لرددر و سیرلمش طیراغی یعنی
 سیرندوبی قیوالتنه واردنه و اوکنه قومه زیر نطافتدن عاری اولمه
 منهیدر * کر بخوانی باب و مامت را بنام * نعمت حق بر تو سیر کرد
 حرام * باب بخوانی نک مفعولی و بنام اکا متعلقدر نعمت میگردنک
 مفعول اولی و حرام ثانیهی و بر تو حرامه متعلقدر و مصراع اول شرط
 و ثانی جزادر (باب زبان پهلوی ده بابا دیمکدر پدر کبی) امام انا در
 مادر کبی (معنای بیت) بودر که اگر سن پدر و واده کی ناملریله
 او قورسک مثلا یاعبد الله و یا حوا دیو آدر لریله چاغر رسک نعمت حق
 سنک اوزر که حرام اولور یعنی فقیر اولور سن زیرا الله تعالی انلره
 تعظیم ایدوب (واعبدوا الله ولا تشرکوا به شیئا وبالوالدین احسانا)
 دیوکننده عبادتله امره انلره احسانله توصیه بی تقریب اینش (وقل
 لهما قولا کریمیا) دیو امر ایلش (ولا نقل لهما ف) دیو نهی قلمشدر پس
 انلری اسم صریح لری ایله یاد اینک تحقیر و اذادن خانی اولما مغضله
 کر کدر که تعظیم و توقیر ذلات ایدر القاب مشرفه و الفاظ
 مفرحه ایله چاغره سن الحاصل والدين نعمت جلیله آکهمیه در که
 سنک سلسله وجوده ارتباطکه سبب و بواسطه آینه سنده روی
 اسمایی مشاهده به باعث اولمش لرددر پس انلره کفران اوزره اولمق
 مستوجب فقر اولدیغی لاری سدر و اساتذہ علوم و علمان صنایع
 و حرف دخی بویله در و انبیا و اولیا بونلردن اعالی در * کر بهر
 خوپی کنی دندان خلال * بی نوا کردی و افی در زوال * دندان
 کنی نک مفعول اولی و خلال ثانیهی و بهر خلا له متعلقدر بی نوا
 مابعدنه متعلقدر و در ظرف افی در و مجموع بیت شرط و جزادر

☀

☀

چو پی ده یا زاید در چوپ کسبش و یونلوب دوزلش دکنک
 (دندان دیش در عرب سن دیر) خلال خاء مجھے نك كسر يله ايكي
 نسنه نك اراسي و دیش قارشدر دقلری نسنه بوراده تخایل معناسنه در
 دیش قارشدر مقدر و تخایل حیه واصابع دید کلری ارا رینه صو
 اساله ایتکدر (بی نواده نوا نونك فتح و ضمیمه غنا و نعمت و رونق حال
 و بهره پس بی نوا بی بهره و بی نصیب دیمکدر) کردی کاف عجمی ایله
 شدی معناسنه مضارع مخاطب در افنی کبی (زوال ثبات مقابلی در
 زوال شمس دید کلری ظهیر ده کبد سعاد بط حرکتیدن اوتوری در
 والا شمس هیچ بروجهله قرار یوقدر تا که محله دن مفارقتله زائل
 اولدی دینله (معنای بیت) بودر که اگر مساوا و زیتون و امثال مر
 اولان اغاچلردن غیری هر اغاچ و حبیب ایله دیشکی خلال لرسک فقیر
 اولور سن وزواله دوشرسن یعنی بدکده موجود اولان نعمت زائل
 اولوب بردخی زخا و غنا و رونق حال یوزن کور مز سن زیر شرعده
 و حکمتده اومقوله نسنه لاله تخلیلدن نهی اولمشدر * دست راهر کز
 بخاک وکل مشوی * از برای دست شستن آب جوی * دست مشونک
 مفعول صریحی و بخاک غیر صریحی در آب مابعدنه مفعول و از برای
 فعلی تعلیلدر دست ثانی شستن کله سنك مفعولیدر اصلنده شستن
 دست در اضافتله (کل کاف عجمی نك كسر له بالجددر و خاتونلرک
 جامده باشلر نه سور دکلری طنبه دخی شاملدر زیر اودخی طپراق
 نوغندندر (مشوی نهی حاضر در مصدری شستن در که یومق
 معناسنه در غسل کبی مضارعنده سین ممله یرینه و او زیاده ایدوب
 شوید و شوینده دیرل (جوی امر حاضر در مصدری جوییدن در
 استمک معناسنه و جوی ارمق معناسنه دخی کلور نهر کبی بوراده آبله
 جفتده لطافت اولدیغی خفی دکلدر و دقایقه کلور که جستن
 و جوییدنک معناری بری یرینه قریبدر برینک معناسی استمک و برینک
 ارا مقدر اول سبیدن اندن اخذ اولنه جفی بوندن اخذ ایدرل شستن
 ایله شو ییدنک معناری دخی بری یرینه قریبدر برینک معناسی یومق
 و برینک آرمقدر جستن ایله شستن دن نه فاعل کلور ونه امر کلور
 ایکسیده جوییدن ایله شو ییدن دن کلور بوده برنوعه توسعدر که

اسان فارسی به مخصوص در عربی ده یوقدر انتهی ظاهر اولار بودر که
 جستن ایله جوییدن بردر زیرا جوییدن مصدر فرعدر که جستن ده
 سین و او و بایه قلب اولوب مضارعی جوید دنلد کدن صکره در
 پس قاعده عجم اوزره جویدک دالی حذف اولنجیق امر اولور که
 جوی در و شستن ایله شو ییدن دخی بویله در که شستن مصدر
 اصلیدر بعد القلب مضارعی شوید کلوب امری شوی اولور جوی کبی
 (معنای بیت) بودر که هر کز الکی طپراق و بالبق ایله یومد یعنی
 صابون یرینه ازاله دنس و دسم ایچون استعمال ایتله هر نه مقوله
 طپراق و بالبق اولور سه بلکه ال یومق ایچون صو طلب ایله یعنی
 آنکله آبدست آلمق جائز اولان صونه ایسه او یله صوبله غسل ایله
 والا فقر ابراث ایدر و فتواده کلور بکمز شیره سنه طپراق قاتوب
 میاتمق شرعیدر و یرینه کلور که بکمز طپراغنی شرابه قاتوب بر مقدار
 قینادقن صکره ایدر و ب طپراغنی سوزب چقارب صافی شیره قاتوب
 تکرار قینادوب بکمز ایسه اول بکمز بخش او اور هر نه قاتور سه
 بخش ایدر فافهم جدا * ای پسر بر آستان کتر نشین * کم شود روزی
 ز کردار چنین * بر آستان نشینه متعلقدر کتر مفعول مطلقه صفتدر
 تقدیری اجلس علی العتبه جلوسا قلیلا ای لانجلاس اصلا دیمکدر
 روزی شودک فاعلی و کم مفعولی و جار و مجرور اکامتعلقدر (آستان
 اشک معناسنه که عرب عتبه الباب دیر) نشین امر در مصدری
 نشستن در اوتورمق معناسنه جالوس کبی مضارعنده سین ممله یرینه
 یاونون کتورب نشیند و نشیننده دیرل (کردار کاف عربی نك كسر يله
 عادت اولوب اشلن ایش وصنت تفصیلی بالاده در) چنین اصلنده
 چون این در بونجیلین معناسنه (معنای بیت) بودر که قیو ایشکی اوزرنه
 از ارق اوتور یعنی هیچ اونومه زیرا یومقوله ایشدن رزق آزا اولور
 یعنی بویله ایش طومق نقصان رزقه سببدر تنکم تجربه ایله معلوم
 اولمشدر و ایشک سر یرینه در سرایسه معظمدر اوزرنه اوتورمق ایسه
 تحقیر در و نان دخی طعام ارا سنده سر در پس سر اولان نان تحقیر
 ایتک نوجله باغت قلات رزق ایسه سر اولان آستانه بی تحقیر دخی
 بویله در * نکیه کم کن نیز بر پهلوی در * باش دتم از چنین خصلت بدر *



بعض نسخده بر پهلودی و آخر بیت بری دوشده در مآں بر در
(تکیه سو یکنمک اعتماد معناسنه تکیه کاه معناسنه ده اطلاق اولور
سو یکنمک بر دیمک اوور (پهلو باء محسی نك فقی و لامك ضعی ایله یان
معناسنه پهلودی ده یازایده در اصلده نسخه اولی ده کی کی با
اضافتدر (بدر باء عربی ایله طشره دیمکدر زیرادر ایله طشره چه مقدر
کایت ایدرله مثلاً در آمدك معنای حقیقی سی قیویه کلدی دیمکدر و لکن
قیویه کک خروجی مستلزم اولمله معنای کانیسی خروج اولور نسخه
اخرايه کوره (بری عربی در که اصلی مهموز در پیرار معناسنه معنای
بیت) بودر که دخی از بلبان قبولك یانی اوزرنه یعنی هیچ طیانمه دایما
بونیجولین خصلت رزیه دن طشره اول و اویله ایش ایچروسنه دخول یتنه
زیرا بود دخی حکمتده ابودککدر شول معنادنکه رزق دخی سکایان ویر
واقبال ایتمز زیر اجزاء عمل جنس نملنددر * در خلا چه کر طهارت میکنی *
وقت خود را دانکه غارت میکنی * تقدیری کر میکنی طهارتدر خلا چه دانکه
میکنی غارت وقت خود را دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در (خلا چه بیت
اخللا دید کاریدر که خاوت اویدر یعنی مکان خالیدر که انسان اورده
قضاء حاجت ایچون تخیل ایدر قدمکا و مستراح و امثالی دخی دیرل آخزده
چه جیم عجمیک فقی و هاء زسمی ایله ادات تصغیردر خلا جق معناسنه
مورچه قرنجه جق دیمک اولدیغی کی و لکن معنای تصغیردن منسلخدر
کنیرك کی که اصلده جاریه جکدر صکره مطلق جاریه معناسنه
استعمال اولندی بوراده خلا چه مطلق خلادر و بعض نسخده خلا جا
دوشده در جای خلا معناسنه و لکن اصح اولان اولکیدر (طهارت
لغته نظافتدر و شرعه اعضاء مخصوصه دینی صفت مخصوصه ایله
غسل ایتمکدن عبارتدر (غارت اغاره معناسنه اسم مصدردر که بر قبولك
اوزرنه خیل و عسکر ایله واروب یغما ایتمکدر (معنای بیت) بودر که
اگر بیت الخلا ده طهارت ایلیه سن و آبدست آلاس بیل که کندی
وقتی یغما ایلرسن یعنی وقتك غایع اولور بر مفید ایش طومش
اولماز سن زیرا بو مقوله وضوء حکمتده سبب فقر در و بیت الخلا
مرداردر که طهارت ایله اصلاً مناسبی یوقدر بویله غراشدندر که
قاموسده خلایی متوضا ایله تفسیر ایلمشدر متوضا ایسه ابست الاجق



مکاندر مکر که خلاییت الخلا دن غیر محله محمول اوله * جامه را درنی
نسیاید دوختن * باید از مردان ادب آموختن * تقدیری نسیاید دوختن
جامه را درنی دیمکدر که دوختن نشایدك فاعلی و جامه دوختك
مفعولی و در دوختنه ظر قدر آموختن دخی بایدك فاعلی و ادب
آموختك مفعولی و جار و محرور آموختنه متعلقدر (جامه ملبوسدر
تفصیلی مرور ایتمکدر) نشاید مضارع منی در مصدری شایستن در
یرامق * اسنه عرب لایق اوور دیدوکی برده ترك بر اشور و عجم شاید در
وا احتمال وار که دیمکدر برده * از لسان ترکیبده برار دبد کلزی کی
لسان فارسیده دخی شاید دیرل مضارعننده شایستن دن سین حذف
اولنوب شاید و شایسته دیرل (وختن دیمکدر مضارعننده خازایه
قلب اولنوب دوزد و دوزنده دیرل (باید باء عربی ایله کرک معناسنه در
بایستن دن مشتقدر که کرک اولمقدر عجم کرکن دیمکدر برده نباید در
مضارعننده سین حذف اولنوب باید دینلور مردان میدان حقیقتك
مردری یعنی ارری (ادب امور مستحسنه بی رعایتدر) آموختن اوکرتمك
واوکرتمك لازم و شندی کلور مستقبلا ننده خازایه مبدل اولوب آموزد
و آموزنده دینلور (معنای بیت) بودر که اباسی اوستکده ایکن دکک
یرامز یعنی ابودککدر که بحسب التجربه نسیان کتورر و فی الحقیقه
اوزر کده دکل ایکن خیاطنی نسیان ایدیمک که محل خیاطنه در
اوزر کده ایکن خیاط که محل دککدر سبب نسیان اولور یعنی نسیاندن
نسیان تواند ایدر مردان میدان معرفتدن ادب اوکرتمك کرکدر زیرا
بویله ایش طومش ترک ایتمز پس بویله ماده انله تابع اولمق
کرکدر که راه ادب بودر فاعلم و اعلم * کر بد امن پاک سازی روی
خویش * روزیت کم کردای درویش پیش * تقدیری اگر سازی
روی خویش پاک بد امن ای درویش کرد روزیت کم پیش دیمکدر که
روی سازی نك مفعول اولی و پاک ثانسی و بد امن پا که متعلقدر
روزیت کردك فاعلی و کم مفعولی و پیش باء عربی ایله فی الحقیقه
کم لفظنه صفتدر زیرا عربی ایله تقدیری بصیر رزقك باقصا کثیرا
ای نقصا کثیرا بونده روی خویش قید احترازی دککدر بلکه
واقعی بیندر (معنای بیت) بودر که اگر تکک ایله کندی یوزکی سلوب

ياك ايندرسك اي فقير سنك رزقك زياده آز اولور يعني زياده نقصانه
سبب اولور زيرا انكه بوزك مناسبتي بوقدر كه بري علوي و بري
سفليدر و انك غالباً خاك آلوددر و خاكسار نسنه ايله عزيز اولان بوزي
سلك و بوزي دليل ايلك سبب خواري اولان فقره سبب اولور بوراده
درويش تعميري كه فقير ديمكدر بطريق الترحم والشفقه در تنكهم
مسكين لفظي دخي فقير و در و يش كبي در * دير رو بازار و بيرون
آي زود * از بكه رفتن نيابي هيچ سود * رو امر حاضر در رفتن دن كه
مضارع رود در دير انك مفعول صريحي و بازار غير صريحي در زيرا
ببازار ديمكدر كه حرف جر محذوفدر سر تا پايه كبي كه از سر تا پايه
ديمكدر (آي دخي مدله امر در مصدرى آمدن در مضارع نسنه بهيم بابه
مبدل اولوب آيد و آينده ديرلر (بيرون انك مفعول ايدر زود امر ك فاعلندن
حالدر عربي ايله تقديرى مسرعا ديمكدر از رفته متعلقدر (سود
نيابي انك مفعول ايدر هيچ سودي تعميم ايچوندر عربي ايله تقديرى لا كليا
ولا جزئيا ديمكدر (دير كسرله كيچ در اسكي و قدیم اولان نسنه به ديرينه
ديرلر (بازار اصل نسنه بازار كاه در كه بيع و شري بريدر صكره كثر
استعماله آخرندن كاه حذف اولوب بازار دندلي پس بازار آلى وصاتى
ايتكدر (بازار كاه آلى وصاتى بريدر زيرا كاف عجمي ايله زمانه مكان
ميا نسنه مشركدر (زود تيره معناسنه سر يع كبي (بكه باء عربي انك
و كاف عجمينك فتحه ليله وهاء سا كننه ملفوظه ايله صبح وقتى
و ايركن ديمكدر اصلي بكه در كه بكه اندن مختفدر و بونك دخي اصلي
بكه در در عجم ايركن ديمكدر برده بكه در دير زيرا تركه ادات تفصيلدر
نيه لاحق اولور سه مدخولنك مدلولنده مزيت معناسن افاده ايدر
و قسده مزيت ايسه ايركنلاك ايله اولور صكره كثر استعماله تر
طى اولوب بكه بود دخي تخفيف اولوب بكه دندلي با صكره دن
داخل اولمدر كه كاهك ايركن معناسن افاده كونا اكا منوطدر
پس از بكه ايركندن ديمكدر اولور (نيابي مضارع منفى در مصدرى
يافتن در بولق معناسنه مضارع نسنه فاء موحديه مقلوب اولوب بايد
موياننده ديرلر (معناى بيت) بودر كه اكر اهل سوق ايسك كيچ ك
بازار پرينه و سر عتله طشره كل يعني دكاني ايركن قباوب شيطانك

محل تصرفي اولان موضعندن چقي و قرار كاه و مسكنكه طوعرى
كت زيرا ايركندن بازاره چقوب كتمكدن هيچ فايده بولماز سن نه
جزئي ونه كلي زيرا ديمشدر در كه الحريص محروم و حكيمته مخالفدر كه
سبب فقردر و خرصدن تولد ايدن حر ماندر يعني زياده به حريص
اولوب ايركندن بازاره خروج ايدن كسيه مناسب اولان جزاء رزقك
نقصانيدر كه اكا جزاء وفاق ديرلر * نيك نبود كر كشي از دم چراغ *
ره مده دود چراغ اندر دماغ * تقديرى اكر كشي چراغ از دم نبود نيك
ديمكدر كه نبود نيك جزاء مقدم و مابعدى شرطه و آخر اولور مدهك
مفعول اولي و دود ثانيسي واندر اكانظر در (كشي كاف عربي انك ضميله
مضارع مخاطبدر مصدرى كشتن در اولدر انك معناسنه قتل كبي عربي
اطفاء سراج ديرومى سويندر انك معناسنه عجم اندن كشتن ايله تعبير
ايدر زيرا موم و فتيل قندبل اطفاء اولند قدده بي روح قالور كوياضوء انك
رو حيدر (دم نفسدر مراد اوفور مكدر كه عجم تف دير (چراغ جيم
عجمينك كسر به اصلده فتيله نسان او دك اسميدر مجازا آلت
مخصوصيه چراغ ديرلر اول آلت كه چراغ انك اوزرنده يئارفي الحقيقه
كا چراغ بابه ديرلر شمعدان كبي و ايلكمن كه بود دخي بر مخصوص آلتدر
چراغدن ديرلر (مده دالك كسر به نهى حاضر در مصدرى دادن در
اويرك معناسنه اعطا كبي مضارع نسنه الف هايه قلب اولوب دهد
ودهنده ديرلر (دود دوتون در دخان معناسنه دماغ يني ديدكدر يدر تنكهم
قاموسده كلور كه الدماغ ككتاب مخ الرأس يعني باشك ايلكنه دماغ
ديرلر و ام الدماغ برجاينده رقيقه در كه دماغ انك ايچنده اولور وقف
كسر قافله فوق الدماغ اولان عظمدر (معناى بيت) بودر كه
اكر چراغى نفسدن يعني تف ديوب اولدر و سويندر رسك ابو اولماز
زيرا بود دخي اسباب فقر و فاقه دندر كه بحسب التجربه و علم حكيمته
بلمشدر زيرا نفخ نفس في الاصل احبا ايچوندر امانه ايچون دكل و رزق
دخي سبب حياتدر پس سبب حياتى موت فلق سبب نقصان رزقدر
و چراغك دوتوننه دماغه يول و يرمه يعني مومك و قند ياك دوتونى
دماغكه دخول ايتكدر حذر ايله زيرا زياده دخان كشي اولمغه
دماغ لطيفه ضرر عظيمي واردر و ديمشدر در كه چاه بابلده هاروت

و باروت یاغ مومك دوتو فی ایله معذب بلردر بال مومك دخانی ایسه
 بومرته ده دكلدر نعوذ بالله من الدخان و من فبح النيران * کم زن اندر
 ریش شانه مشترك * انكه خاص آن تو باشد خوشترك * شانه كم زنك
 مفعولیدر مشترك شانه دن حالدر یو خسه شانه ده همزه مخلصه مضافله
 مضاف الیه دكلدر و كم زنك فاعلندن حال اولوق دخی صبحدر و لكن
 بعددن قریب اقربدر انكه آن شانه كه دیمكدر كه مبتدا و خوشترك
 خبردر خاص باشدك مفعولی و آن توسنكدر آن انكدر دیمك
 وادبغی كبی خاصه متعلقدر مالی خاص بتودیمكدر كه حرف جر حذ
 فته در (ریش كسر) صریحه ایله صقل در حیه كبی و كسره
 مخلصه یله كه اتیان بعض الحركه در قرحه معنایه در جراحت كبی
 ریش بونده اکتفا طریقه یله در شعر رأس یعنی ساج دخی بویه در (شانه
 طراقددر مشترك عربی در مشترك فیه معنایه اشتراك بری بریله بر ماده
 شريك اولوق كه ترك اكا اورباق و عجم انباز دیر (خوشترك خوش ترك
 یعنی زیاده خوش دیمكدر شك قول مشهور در كه دیرلر الهدایا
 مشترك لك تنها خوشترك و لكن بونده ایکی ضدی جمع وارد زبرا
 ترتفیه و كاف عربی تصغیر دلالت ایدر دخترك كبی بوجهندن كاف
 تلافیه مجوادر (معنای بیت) بود كه آزاور ساج و صقاله طراغی
 مشترك اولدبغی حاده یعنی ساج و صقالی غیرك طراغیه طراوبوب
 طراقددر مشترك اوله اول شانه كه ساك مخصوص اوله و سنكدر خوشتركدر
 یعنی كچه اشتراكه جواز وارد و لكن سبب فقر اوله كراهت
 وارد پس كندی ایچون مخصوص طرق اتخا اذ ایتك كركدر زبرا
 صقال تعبیرده مادر و مانده و اسبابنده اشتراك سبب نقصاندر * از كدایان
 پارهای نان محز * زانكه می آرد فقیری ای پسر * تقدیری محز پارهای
 نان از كدایان زان سبب كه می آرد فقیری دیمكدر كه بوتقدردن اعرابی
 ظاهر در (كدایان كدك جمعیدر زبرا اصلنده كدای در كه كد كاف
 عربی ایله اكرچه كاف محمی ایله استعمال اولنور قرار در مطلقا كرك
 اوزرنده با اولسون كرك اولسون پارهایه نك جمعیدر اخرنده با اضافتدر
 (مخرنهی حاضر در مصدری خریدن در جاء معجمه نك فتحیه و كسریله
 صاتون آلق معنایه بوراده مخر فتحیه در بسرله قافیه اولمقدن اوتوری

فقیری ده یا مصدریه در (معنای بیت) بود كه ای پسر دلچیلردن
 ناباره زنی صاتون آله یعنی اول نان پاره لری كه قبولدن دلتوب جمع
 ایتشدر در انلردن آنی ایله صاتون آله اول سیدنكه فقیراق كتور
 زبرا فقیردن اخذ اولسان رزق سبب فقر در شول سیدنكه انلر اول نان
 پارلری كندی احتیاجلرن عرض ایدر لك اله كتور مشلدر انلرك
 یدلرندن او یله نسنه نك خریداری اولسق دناست و باعث تنلدر
 و حكمته و تجربه به هر یوزدن مخالفدر * دوركن از خانه تار عنكبوت
 * باشد اندر ماندنش نقصان قوت * دوركن بعد معنایه در
 تفعیلدن امر اولوق اوزره تارا كا مفعول صریح و از غیر صریحدر
 نقصان باشدك فاعلی و اندر اكا ظرفدر (تار اصلنده بز آریشی كه
 آرخاج مقابلیدر عجم تار و بودد عرب سدا و حمله دیر بوراده
 تار بطریق التنبیه در كه عنكبوتك یعنی اور محكك كبردوی
 آغ وتل جلا حك چوزدیكی ایلكه تشبیه اولمشدر (قوت حوت وزنی
 اوزرنه مایقوم به بدن الانسان معنایه در یعنی قوام بدن اولاجق قدر
 غذا و رزقه قوت دیرلر (معنای بیت) بود كه خانه دن اور محك
 آغنی دور وازاله ایله و حافی اوزرنه قومه زیرا لك خانه نك اطرافنده
 قالمه سنده نقصان رزق او اور شكیم امام علی كرم الله وجهه
 بیور مشلدر كه (طهروا بیونكم من نسج العنكبوت فان تركه فی البیت
 یورث الفقر) الحاصل عنكبوت اضعف مخلوقا تندر بعوض كبی
 انكچون خانه سی او هن البیوت در پس او یله ضعیف و او هنی خانه ده
 ابقا ایتك اكا عماد كبی در ضعیفدن ایسه قوت و قوت كلز * خرج را
 بیرون زاندازه مكن * ریش خشك خویش رانازه مكن * تقدیری مكن
 خرج را بیرون زاندازه مكن ریش خشك خویش را تازه دیمكدر كه
 خرج مفعول و بیرون ثانی و حرف جر بیرونه متعلقدر و ریش و تازه
 دخی ایكنجی مكینه كوره اول و ثانی در (خرج كبسه كدن خارج و دخل
 كبسه كه داخل اولان مالدر) اندازه سبق ایتدی (خشك قرودر و لكن
 تازه ایله جمعنده لطافت و طراوت وارد اكرچه مقابل خشك تدر
 (معنای بیت) بود كه خرجی اندازه و قیاسدن طشره و خارج ایله
 زیر اسراف اولدیغندن ماعدا سبب فقر در انكچون چوق غنیلر

☀

☀

خرج زايد او جندن فقير اولمشدر و قوری صفالکی تازه له یعنی ساج
وصقل قوری ایکن طرامه زیرایوست وضیق رزقه سبیدر بلکه
کلابله و یا صوابله طراخی و یا ساج وصفالی اصلدوب او توردیغک
برده طره یوخسه آباق اوزرنده ایکن تسریح یتمه زیرای بودخی مذمومدر
* دست رس کر باشدت تنکی مکن * چون تور هواری بره لنکی مکن *
بعض نسخ ده چون تور و آری بره لنکی مکن دوشمشدر ولکن تحریر قدر
صحیح اولان اولکیدر زیرا مضمون مصراع اولی تمثیلدر و مصراع اول
دخی بیت سابقک مصراع اولنه مرتبطدر تقدیر بیت کر باشدت
دست رس مکن تنکی چون تور هواری مکن بره لنکی دیمکدر که
دست رس باشدک فاعلی و تاء خطاب مفعولی و جمله سی شرطدر
مکن تنکی جمله سی جزادر تومبتدا و رهواری خبردر (مکن لنکی فعل
و مفعولدر بره کاظرفدر) (دست رس ال ابرشمد سبیدر که قدر تندن
عبارتدر پس اصلنده رسیدن دستدر که ترخیم و بحسب التركیب
تقدیم و تأخیر واقع اولمشدر) تنکی طارلق دیمکدر پس یا مصدریه در
رهواری ده یا خطاب ایچوند رهوار یورغه واشکون آت در راه یوادر
و آرمناست و لیاقت معناسن افاده ایدر که اول معنادن ترکی دلد
برارایله تعبیر ایدر لر راه وار که آت اوصافند در معناسی یوله برارات در
(شاه وار که انجو اوصافند در معناسی شاهه لایقدر) (لنکی فتح لامله
اقساقلق پس یا مصدریه اولور) (لنک اقساق اعرج کبی) (معنای بیت)
بودر که اگر سنک غنا و قدرت اوله طارلق ایله یعنی وسعتکه کوره اعتداله
خرج ایله زیرای چونکه یورغه واشکون آت کبی سن یولده کبدر کن
یورغه آت اقساقلق ایتمدیکی کبی سندخی طریق خرج و معاشده
یوریشوکی سریع و مستقیم ایله و ارباب انفاقدن کری قالمه و خست
و اممال جانبده محرف اولور زیرا الله تعالی توسیع نفقه ایدنله مزید ویر
فاعل * * در بیان فواید صبر گوید * *

* تاشوی در روز کار از صابران * رو مکن از دیدن سختی کران *
بوراده رورانک فتحیله رفتن دن اسر اولوق یوز معناسنه تنکم
بعضیلر ذاهب اولمشدر ضمه روا اولوق یوز معناسنه اصح و اوضحدر تنکم
بیت آتی اکا قرینه در پس (کران کاف عربی تنک فتحیله کار و کاف

عجمینک کسر یله ثقیل معناسنه اولمه زیرایوز چو یرمک یوزنی کاره
طونمغه اولور تنکم یان و یردی دیرل باتی دوندردیکی زمان و کذلک
یوزنک ثقیل اولدیغی استقال ایدنلرک چهره لری کبی اولمغه در که
عبوسدر تنکم مابعدن مستفاد در رو مضموم اولیجی مکن کله سنک
مفعول اولی و کران علی کلا الوجهین ثانسی در تاعلیل ایچوند
(شوی مضارع مخاطبدر مصدری شدن در اولوق معناسنه که تحول
و انتقال دلالت ایدر مضارعنده و اورزاده سیله شود و شونده دیرل
(روز کار زمان معناسنه در تنکم لفظ روزا کادالدر ولکن جهان
معناسنده اخذ اولمشدر دنیا دیمکدر تنکم دنیا در بو دیدکلی برده
روز کار در بو وجهساندر بودخی دیرل زیرای زمان و مکان بری برینی
مستلزمدر) (صابران صابرک جمعیدر صبر نفسی کراحت ایدوکی نسنه
اوزرنه حبس ایتمکدر) (سختی قاتیلق در که یا مصدریه در و دقا ثقه کلور که
سخت محکمدر که ترکیده برک دیرل برک لکه قاتیلق لازم اولمغه
مجازاقتی به سخت دیرل) (معنای بیت) بودر که اگر زمانه ده و یاد نیاده
صابرل عدادندن اولوق دلرسک و اول دفتره یازلق مراد ایلرسک
یوزکی شدت و محنت کوردیگک ایچون کاره ایله ونه درده گرفتار
اولدم دیو بر طرف یتمه تنکم اهل جزع ایدرلر و یا یوزیکی ثقیل و عبوس
طونمغه بلکه اشاشت و انبساط اوزرنه حقندن وارد اولان نسنه بی
هرنه ایسه جائله مقبل اول و یا خود یوری محنت و الم کور مکدن کار
ایله بلکه بار بلایی چک تا که صابر اولاسن و اجر بی حساب یوله سن
فاعل * کر ترش سازی تور و اندر بلا * خویش را از صابران مشر هلا *
تقدیری کر سازی تور و ترش اندر بلا هلا مشر خویش را از صابران
دیمکدر که توسازی تحتنده اولان ضمیر خطابی تأکیددر و سازی نک
مفعول اولی و ترش ثانسی و اندر کاظرفدر خویش مشرک مفعولی
و حرف جرا کامتعلقدر (ترش اکشی در ضمیتن ایله استعمال اولنور و کاه
اولور که تخفیفارایی اسکان ایدرلر اما ترشیدن که اکشمکدر بونده
تخفیف مراد اولمغه را البته ساکن تلفظ اولنور) (سازی مضارع
مخاطبدر مصدری ساختن در دوزمک معناسنه مضارعنده خا زایه
قلب اولنوب سازد و سازنده دیرل مصدر فرعی ساریدن کلور) (مشر

ایکی میمک بله فتحیله وضعه شبی لاجل الوزن اختلاسه نهی حاضر در
مصدری شمر دندر میمک ضمیله سایمق معناسنه مضارعی شمر د و شمار د
دخی کلور الف زیاده سیله نتکم بالاده تفصیل اولمشدر (هلاهانک
فتحیله الامعناسنه حرف تنبیدر که آگاه اول دیمکدر (معنای بیت)
بودر که اگر سن یوزکی بلا و امتحان وقتنده و حالنده اگشی دوزرسک
و منقبض و متغیر و عبوس اولورسک آگاه اول کندیکی صابر لدن صایمه
زیرا صابر حقیقی اودر که مبدء اوله ایمان کتوردیکی کبی قضاسنه دخی
راضی اوله و صفت رضا اودر که بلایی موجب غضب بلیه و حکمنه
احاله ایدوب ینه سبب ترقی اولق اعتقاد ایلله زیرا فعل حکمیده عبث
و ظلم اولماز فافهم * بی شکایت صبر تو باشد جلیل * با کسی کم کن
شکایت از جلیل * تقدیری باشد صبر تو جلیل بی شکایت کم کن
شکایت با کسی از جلیل دیمکدر که صبر تو باشد ک فاعلی و جلیل
مفعولی و بی شکایت جلیلک تحتیده ضمیر صبر لدن حالدر با کسی
واز جلیل ایکبسی دخی شکایت متعلقدر و شکایت کم کنک مفعولیدر
شکایت اظهار حزن در و اصابت ایدن مکر و هندن اغلقددر (جلیل حسن
جلیل عظیم القدر در الله تعالی به دلدی زیر الاشیاء عظیمه خلق
ایتمشددر که ذاته دلیلددر و محاط اولقدن جلیلدر بلکه محیط در که
یکسه نک اکادرا کی صغیر و او جمله اشیای مدرک و حقائقه عالم در
و حواسله ادراک اولقدن دخی عالی و جلیلدر انکچون کلیم الله بله
رؤیتدن منع اولندی قال تعالی (ان ترانی) و اصلنده جلیل جسم
عظیم غایظ ایچون وضع اولمشدر معنای غلظت ملاحظه سیله
دقیق ایله مقابله اولنوب ماله جلیل ولادقیق دینلور (معنای بیت)
بودر که سنک صبرک بی شکایت اولدیغی حالده جلیل اولور یعنی صبر
جلیل اودر که حالکدن خلقه شکوی ایتیه سن بلکه حالکی خالقه
عرض ایده سن مکر که شکایتک حکایت طریقیله اوله زیر انسان عارفه
شکوی دوشمزد بوسیدن الله جلیلدن کسبه شکایتی از ایلله یعنی هیچ
ایتمه زیرا حقندن وارد اولاتی خلق دفع ایتکه قادر دکلدر بلکه ینه
خالق دفع ایدر و الله عظیمدن عید حقیره شکایت ایتک دنایت در
سلطانندن رعیتیه شکایت کبی فاما مبدء لطف و قهره مراجعت

کننددن کندنه در که انده اظهار عبودیت وارد و بومقامده
دخی تفاصیل وارد و انکن اشارت کافیدر * در بلا وقتی که صابر
نیستی * نزد اهل صدق شا کر نیستی * بونک عربی ایلله تقدیری
اذانت است صابر فی وقت البلاء لست شا کر ا عند اهل الصدق
فی وقت العافیه دیمکدر یعنی نیستی بوراده لست معناسنه خطابدر
پس دیمک اولور که حق سن وقت بلاده صابر دکلسن اهل صدق
عندنده وقت عافینده و زمان نعمنده دخی شا کر دکلسن یعنی مادامکه
بلایه صبر ایتیه سن نعمته اولان شکر که اعتبار بوقدر زیرا صبر و شکر
امور اضافیه دندر که بری بریله تام اولور و بلا اهل شریعت عندنده
بلا و اهل حقیقت عندنده نعمتدر زیرا تحت کل محنة منحة موجبجه
بلا و لای مشتملدر و لکن محجوبک فهم ایتدی و اهل رسمک عقیل
و درک ایتدیکی اموردن دکلدر * کر نباشد فخر از در و یثبت *
* کی باهل فقر باشد خویشیت * در و یثبت ده تاء خطاب نباشده
قیسد در نباشدت فخر از در یثی دیمکدر خویشیت ده اولان نادخی
بویله در که کی باشدت باهل فقر خویشی دیمکدر و بوقدردن اعرابی
ظاهر در فقر و افتخار خصال حیده ایلله تمدحدر (در و یثی ده یاء
مصدریه در در و یثی و فقیر لقددر) خویشی ده اولان یادخی بویله در
خویشی کسرله و واورسمی ایلله خصم لقی و قرابتدر بونده ناظم قدس
سره الفقر فخری سرنه اشارت ایدر و بوکلام کر چه عند الحفاظ
ثابت دکلدر و لکن عند اهل الله مضمونی صحیحدر زیرا فقردن مراد
زهد و ترک دنیا و ماسوی و تخی عن الوجود الفانی در بویسه مدوح
نسنه در که ارباب حقیقت یاننده اعلائی کالاتدر (معنای بیت)
بودر که اگر سکادر و یثی لمکدن فخر اولمازسه یعنی انکله تفخر و تمدح
ایتمزسک و بومعنا ده طریق سلفه کتمزسک قیچن سکا اهل فقر حقیقی ایلله
خصم لقی و قرابت اولور یعنی انلره انتسابه حسب کر کدر بوراده حسب
ایسه فقردر پس حسب اولیحق نسب دخی اولماز زیرا جهت جامعه
حسبدر انکچون حدیثه کلور (آلی کل تقی * کر همه جنبش بفرمان
باشدت * حرمت از خدمت فراوان باشدت * تقدیری کر باشد
همه جنبش بفرمان حق باشد حرمت فراوان از خدمت دیمکدر که

همه جنبش باشد فاعلی و تاء خطاب جنبه قید در ایکنجی تا
 حرمت قید اولد یعنی کسی (بفرمان باشد متعلق در حرمت
 باشد فاعلی و فراوان مفعولی و از خدمت تعلیل در (جنبش
 جنبیدن لفظند اسم مصدر در یوزیش و حرکت معناسنه
 خدمتند مراد فرمان حقه حرکت در (فراوان بول و چوق
 و آخر معناسنه (معنای پیت) بود که اگر سنک جمله بوریسک و حرکت
 فرمان حقه مقارن اولور سه یعنی امر نه اطاعت ایدرسک و خارج
 ایش اشلزسک حرمت و عزتک چوق اولور خدمتکدن اوتوری یعنی
 قدر حقه مطیع اولوب قبوسنده خدمت ایدرسک اوقدر شرف
 بولورسن زیرا بوبابده شرف عبودیتله در قال تعالی (سبحان الذي
 اسرى بعبدہ) وقال (وانه لما قام عبد الله * بنده از خدمت بعقبی
 میرسد * بلکه از حرمت بمولی میرسد * تقدیری میرسد بنده بعقبی
 از خدمت حق بلکه میرسد بمولی از حرمت دیمکدر که بوندن اعرابی
 ظاهر در وفردات دخی مرتبه بعد اخیری شرح اولمشدر (معنای پیت)
 بود که بنده حق خدمت حقندن درجات عقبی و جنانه ایریشور بلکه
 خدمت خاصه سی سببیه حرمت و عزت یوزندن مولای حقیقی به
 ایریشور کرک ظاهرده مملوک اواسوک و کرک حر اواسون زیرا مملوک
 اولدیغی صورته مولاسنک دخی مولای حقیقیسی الله تعالی در بعددا
 بویتده بل ترقی ایچوندن زیرا مولایه وصول عقبایه وصول فوقنده در
 و مصراع اولده واقع اولان خدمت و ایکنجی ده حرمت حا مهمله نك
 ضمی و رائله عزت معناسنه و بونده خدمت و عبودیتک شرف زایدنی
 بیان وارد در زیرا خدمت سبب حرمت و عزت و بودنی باعث وصول
 جناب حضرت در زیر ابی حرمت و عزت اولان آدم بساط قریه بصیر
 و مجلس سلطانه اوتور من * حرمت در خدمت آرام دلس * هر که
 خدمت کرد مرد مقبلست * حرمت مبتدا آرام خبر در ایکنجی مصراعک
 تقدیری هر کسی که کرد خدمت او مرد مقبلست دیمکدر هر کسی
 مبتدا و کرد جمله سی اکا صفت در مرد مقبل مبتداء محذوفه خبر در که
 اودر و بعد الجملة هر کسی به خبر در (آرام قرار معناسنه اسم مصدر در که
 مصدری آرامیدن در قرار ایتک یعنی دولتمک (مقبل مدبرک ضدیدر

یعنی مقبل اودر که اسباب سعاده موفق اوله (معنای پیت) بود که
 سنک خدمتده حرمتک یعنی سبب عزتک سکون و اطمینان دلدر
 شویله که اگر خدمت حقه انشراح بولوب ضیق نفس اوزرنه اولورسک
 سکا حرمت قائم از پس نیجه مولای بولورسن چونکه بویله بی حرمت
 اولورسن الحاصل هر خدمت سبب حرمت و باعث عزت اولازمکر که
 شرطی اوزرنه اوله که فی المثل سوه سوه خدمتدر و بومعنی نفسک
 مطمئنه اولما سندن کلور بوايسه نادر در * کردی ای پسر کرد
 خلاف * آنکهی زبید ترا در صبر لاف * کردی ای پسر کرد
 و بعد الجملة شرطدر آنکهی بعده معناسنه زبیده ظرفدر ترا زبیدک
 مفعول غیر صریحی در زیرا رالام جاره معناسنه در عربی ایله
 تقدیری لك دیمکدر لاف فاعلدر و در لافه ظرفدر (نکردی کاف
 عجمی نك فتحیله مضارع مخاطب متقدیر مصدری کردیدن در دوغک
 و بر حالدن بر حاله متحول اولمق معناسنه (کرد کاف عجمی کسر یله
 چوره و دگر می و جمع معنانه کلور بوراده مراد اولکیدر (زبید مضارع
 غایبدر مصدری زبیدن کلور بر اشمق معناسنه (لاف اوکنک وریا و زرق
 (معنای پیت) بود که ای پسر الله تعالی نك امر نه مخالفت چوره سنده
 دوغکسک و وقت ابتلا ده مخالف ایش اشلزسک و باطل سوزسو یلرسک
 اندن صکره بر اشور سکا صبر ده لاف ایتک و تمدح ایدوب بن صابر م
 دیمک والاد عوایی قوز بر صبرله سنک میانکده مسافات و مراحل وارد
 * کرهمی داری فرح را انتظار * در بلا نبود بصیرت هیچ کار *
 انتظار داری نك مفعولی و فرح انتظاره متعلقدر زیرا رالام معناسنه در
 و بعد الجملة شرطدر هیچ کار نبودک فاعلی و بصیر هیچ کاره
 متعلقدر و تاء خطاب معناده نبوده قیددر و در بلا صیره ظرفدر نبودت
 هیچ کار دیمکدر و بعد الجملة جزا درهمی می مضارعده حاله و هاتأ کید
 حاله دلالت ایدر نك تفصیلی مر و رایشدر (فرح قلبده شول لذت در که
 مشتهایه نائل اولمقندن حاصل اولور اکثر بالذات بدیده ده مستعملدر
 (انتظار امید طوتمق و برنسنده اوزره تأنی ایتک (هیچ عموم افعال ایچوندن
 هرگز عموم ازمان ایچون اولدیغی کی (معنای پیت) بود که اگر فرح
 و سرور ایچون انتظار و تقرب طو ترسک بلا حائده صبرله سکا هیچ

کار اولماز یعنی فرجه منتظر سن سکا صابر د نلرز پرا انسان این الوقت
اولق کر که در که وقت حاضر که حکمی نه ایسه ا کا مشغول اوله
اگر صبردن واکر شکردن و مستقبلک حالی خاطر نه کتورمه والا
علاقه دن خلاص اولماز و ناظمک قدس سره بو کلامی خواص ناسیه
کوره درز پرا عوام ناس حقنده (انتظار الفرج عباده) وارد اولمشدر
* * در بیان تجرید و تفرید میگوید * *

* کر صفای بایدت تجرید شو * کر خرد داری ز اهل دید شو * صفا
فاعلیدری بایدک مفعولی تاء خطابدر تجرید مفعولیدر شولک ولیکن
یا مجرد معنایه اولور و یا مضافک جذبیله در اهل تجرید کبی و بعد الجملة
جزاء شرط اولور مضارع ثانی دخی بو اسلوب اوزرنه شرط و جزاءدر
(تجرید لغتده برنسته بی عریان و تجرید ایتمکدر انکیچون چکر کیسه
جراد دید یلرز پرا وجه ارضی نباتدن جرد و قشر ایدر و اصطلاحده
قلبندن علاقات اغیاری ازاله در و تجرید توحید دید کلری موحیدی
اسم مفعول صیغه سی اوزره نسب واضع فائدن تجرید و موحید
کسرله کندنی آفاقه التفاتدن تقطیعدر شکم دیرلر التوحید اسقاط
الاضافات و بو معناک حصول و سالکک اول مقیاسه وصولی
بحسب الغالب تجرید صوری به منظوم اولمغله قبانی ترک و عیابی
اختیار ایدن کسبه اهل تجرد دیدیلر ابرهیم بن ادهم و امشالی کبی
زیرا اولنکی حالته کوره عریان کبی اولمش اولدی کر کسه اویتنده
خرقه و مرقع اولسون (دید اسمدر دیدند نکه کور مکدر اهل دید اهل
نظر در که نظر صحیح ایله معلوماتی ادراک ایلیه بوراده مراد اهل
مشاهده در که بصیرتلی کشاده اولنلدر نتکم خرد اکاقرینه در فافهم
(معنای بیت) بودر که اگر سنک خاطر که صفا و قلبکه جلا کر کسه
علاقادن مجرد اول و در ویشلر خرقه سی تلبس ایله تا که ظاهر
و باطنک فنا و ترک مرتبه سنه ایزه و ترکده ایسه حضور قلب و صفای
خاطر وارد و عقل کلک و کاملک واریسه و ادراک تام طو ترسک اهل
نظر و مشاهده دن اول زیر مقتضای عقل قدسی مشاهده مرتبه سنه
ترقی در ز برانظر و استدلال اهانک توحیدی توحید علی در و مشاهده
اهلک توحیدی توحید عینی در که مقصود بالذات بو توحید در

وناظم قدس سره تجریدی بر غیری اسلوب اوزرنه تقدیر ایدوب دیر که
* ترک دعوی هست تجریدی پسر * فهم کن معنی تفریدی پسر *
ترک اضافتله و کافک کسر یله مبتدا در هست تجرید خبر در زیر هست
بوراده است معنایه در که تجرید است دیمکدر معنی فهم کنک مفعولیدر
زیرا فهم کن انسان عریله افهم دیمکدر پس فهم لفظنی بشقه مفعول
اعتبار ایتمک حاجت بو قدر ناظمک بو امر دن مرادی تفریدک معنای
آشفته بیانه و عدددر یعنی معنای تجرید مرور ایتدی شدن صکره
معنای تفریدی سوبلرز (دعوی عند الله رتبه به دلالت ایدر کله صادر
اولمقدر اقران و امثال اوزرنه فخر طریقیله بو ایسه معتبرد کلدن زیر
مقصود اولان عبودیتله قیام و ذات و انکساره اولمقدر علی الدوام
(تفرید فرد و یکا قلمقدر یعنی توحید موحیدی اسم فاعل صیغه سی
اوزرنه انفسه التفاتدن استغناء در که آفاقه التفاتدن استغناء در
فوقنده در (معنای بیت) بودر که ای پسر ترک دعوی تجریددر یعنی
السنه خواصده تجرید دید کلری دعوی ترک ایتمکدر که انا دیوب نفسنه
برنسته بی اسناد ایتمکدر زیر بر سالکک که مشهودی حق اوله غیر
کور مز پس کیمک اوزرنه افتخار ایدر و حق اوزرنه افتخار ایتمک باطلدر
اشته دعوا ده بقیه نفس اولمغله الله تعالی مجبلی بلا یائله امتحان ایدر
زیرا صدق دعویه برهان کر کدر و عند الامتحان یکرم الرجل او یهان
و بو مقامک امثله کثیره سی وارد و لیکن بعض ملاحظه تله ترک اولندی
ای پسر تجریدی بلدک نه ایدو کن شدن صکره تفرید ندر اتی فهم ایله
* اصل تجریدت و داع شهوتست * بلکه کلی انقطاع لذتست *
اصل مبتدا و وداع خبر و انقطاع خبر بعد خبردر و یا مبتداء محذوفه
خبردر (بلکه او معنایه بل حرف ترقی در) کلی بروجه کلی دیمکدر
و یا اصلی کلیدر که حالدر و لکن لاجل الضروره الف محذوفدر (وداع
فتح و اوله تودیعدن اسمدر سلام تسلیمدن و کلام تکلیمن اسم
اولد قلی کبی ترک و تخلیه معنای متضمندر انکیچون تشبیه مسافر ایدوب
بعد الدعاء حالی اوزرنه ترک و تخلیه به تودیع دیرلر الحاصل تودیع سفره
کیدن کسه فی الله اصغر لیل و کیندنلر دخی قائلره خوش قالمکوز
دیمکدر که ترک اکا استلیدی و عجم بدرود کرد دیر (شهوت مراد لذات

عاجله نفسانیه در کرچه اصلنده ما کولات و مشر و بلدن اعد و لکن
 بوراده بل کله سیه لذته تر قیدن فهم اولور که شهوت امور طبعیه
 ولذت مطلقا ملائمت نفسانیه در (کلی جزئی مقابلی و انقطاع اتصالک
 خلا فیدر (معنای بیت) بود که سنک اصل تجریدک که سائر اکار
 مبثنی در ترک شهوت دیر یعنی ابتدا طبعیه یعنی شرعیه اصلاح ایتکدر بلکه
 بالکلیه انقطاع لذت دیر یعنی بعد نفسی طریقه اصلاح با ایوب
 هواسنی قع و اساس هر ادائی قلع ایتکدر تا که المرید من لا اراده له
 سری ظهور ایلیمه و ماسوایه تعلق جزئی و کلی قالمیه فافهم * کر
 دهی بیکاره شهوت را طلاق * آن زمان کردی تو در تفرید طاق *
 بیکاره دهی به ظرف در شهوت دهی به مفعول اول و طلاق ثانی در
 و بعد الجملة شرط در آن زمان کردی به ظرف در تو تحت بند اولان
 ضمیر خطابى تا کید در و در طاقه ظرف و طاق کر دینک مفعولیدر
 (یک باره یک بر در باره عربی ایله کره در باره ها تخصیصیه بر کره در
 بیکاره بطریق التجرید بر کره و براو غوردن دیمکدر (طلاق لغتیه
 از الة قید و تخلیه و شرعیه ملک نکاحی از الة در بونده هر ادات نفسی
 مشتهی اولمده زنه تشبیه وارد در (کردی کاف عجمی نک فقهیه شوی
 معناسنه مضارع مخاطبدر (تفرید فرد و یکا قلمدر (طاق نک معناسنه
 فرد کی (معنای بیت) بود که شهوات نفسانیه به براو غوردن طلاق
 یعنی اوج طلاق و بروب کنند کدن باین قلوب سنک تنکم یکبار لفظی
 عدد مذکور دلالت ایدر اول زمانده تفریده فرید و وجیه اولور سن
 زیرا فرد که یکا در ترکیب بدن انحلاله اولور چونکه افاق و انفسده
 ترکیبات علاقات منحل اوله قلب و روح و سر انسان حقله فرد قالور
 وفق الحدیث (سبق المفردون) یعنی مفرد در مجرد لری و مجرد در دخی
 مجرد لری سابق در زیر توجیه آثار الهیه بی مشاهده ایله و تجرید
 آفاقدن انقطاعه و تفرید انفسدن تجریده حاصل اولان معناسر
 پس معلقه اتک آخری انفسدر که اندن صکره بردخی تعلقه صالح نسنه
 قائم و تفریده فناء کلی حاصل اولور * کر تو بیریدی موجودات
 امید * آنکه از تفرید کردی مستفید * تو تا کید خطابدر امید
 بیرید نک مفعول ایدر آنکه کاف عجمی ایله آنکه دن مخففدر کردی به

ظرفدر از مستفیده متعلقدر مستفید کردی نک مفعولیدر صورت
 ترکیب کردی آنکه مستفید از تفرید دیمکدر (بیریدی باه اولی نک
 ضمیمه مضارع مخاطبدر مصدری بریدن در کسمک معناسنه
 مضارع بر دکلور ضمیمه (موجودات موجودک جمیعدر موجود
 معدومک مقابلیدر که خارجده متحقق اولان نسنه در معدوم لاشی در
 وجود ظهور در پس اجسامه موجود دند یکی کی ارواحه دخی
 دینلورن بر اینست لوقدر شوقدر وارد که مرتبه روحیه ظهور نورانی در
 (مستفید استفاده یعنی فایده طلب ایدجی فایده بالاده در (معنای بیت)
 بود که اگر سن جمیع موجوداتدن کر جسمانی و کر روحانی امید
 و رجایی کسیر سنک و علاقه به صالح اولان ایتک جله دندن منقطع
 اولور سنک اول وقتدر تفریددن مستفید اولور سن عواکر افلی و انفسی
 جسم و روح بر نسنه ارتباطک او اوت ترکیب بالکلیه منحل اولور سنه
 فردانیت مرتبه سنه وصول بولسار سن زیرا قرانده کک اور الایمسه
 (الامطهرون) یعنی سر هوی دفس تعلقاتدن مطهر اولور سن ایدر
 غیر یسی اتمن الحاصل مراتب کونیه ایتکدر که بری اجسام و بری
 ارواحدر پس سالک مرتبه موالیددن عقل اوله و انجیه (ان الله یأمرکم
 ان تؤدوا الایمان الی اهلها) و حجه جمیع اطواردن اخذ ایدوکی
 ایمانی محله تأدیه ایدوب تعقید ایدوکی نسنه لری تحلیل ایتدیکه عالم
 کوندن عالم وجوبه قدم بصیر و طریقه قالور که اکاهل وقفه و اهل برزخ
 و اهل کشف کونی دیر بویه مکرر بی حسابدر و لکن هر کس حدی
 بلوب دعویه دوشر و ساقط اولور * اعتماد چون همذبح حق بود *
 * این دم تفرید جان مطلق بود * تقدیری چون بود اعتماد همه
 بر حق بود آن دم تفرید جانت مطلق دیمکدر که دم ده تاء خطاب
 معناده جانه قیددر بوندن اعراب ظاهر در و مفرداتی دخی بیانه حاجت
 یوقدر (معنای بیت) بود که چونکه سنک اعتماد و استنادک بالکلیه
 حق اوزرنه و ماسوای حقه تعلق قالمیه همان بر الله و بر سن قاله سن
 اول وقتدر سنک تفرید جان و دلاک مطلق اولور و قیددن فورتلور
 یعنی کاینی ترکیب خل اتمش اولوب بساطیکه عالم نقطه به دخیول
 ایدر سن و مراد که ارر سن و هوای حقیقی به خلو قخانه و حیده ملاقی

✽

✽

* اولورسن * ترك دنیا کن برای آخرت * وزیدن برکش لباس فاخرت *
 تقدیری کن ترك دنیا برای آخرت و برکش از بدن لباس فاخرت
 دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در آخرت ده تا اصلیه و فاخرت ده
 خطاب ایچوندن (برکش امر حاضر در مصدری کشیدن در حکمک
 معناسنه (معنای بیت) بودر که ترك دنیا ایله اخرندن اوتوری یعنی اگر
 آخرتی بولق استرسک دنیایی قو و بلکه مولایه ارم دیرسک ایکی
 جهاندن کج و بوندن لباس فاخر کی چک چقر و قبایی عیابه تبدیل ایله
 زیرا درویشلکک اولی زهد و تقلید و آخری عشق و تحقیق و تبحر بددر
 و لباس فاخرده لباس وجوده دخی اشارت واردر یعنی قیید لباسدن
 مطلق اولدیغک کی جامه تندن دخی عریان اولوب بالکن جانکاسه
 قال و بلکه جان دخی پرده روحانی اولغله انی دخی بر طرف ایدوب
 عالم تفرید ده دامن سرکه پادش تا که لباس حقانی تلبس ایده سن
 وابدی زینتک اولوب انکله خرامان اولاسن * کربایی از سعادت
 این مقام * صاحب تجرید باشی والسلام * این مقام بیایی نک مفعولیدر
 صاحب باشی نک مفعولی اولدیغی کی والسلام مکاتیب و رسالات
 اخرنده ایراد اولسه کلمه در که علامت ختم در تقدیری والسلام علیک
 دیمکدر بیایی بآء موحده نک کسر یله مضارع مخاطبدر مصدری
 یافتن در بولق معناسنه مضارعنده فایله مسدل اولوب باید دیرل
 سعادت شقاوتک ضدیدر یعنی اسباب خیرک مساعدده سی و توفیق
 الهی نک معاونتدر مقام فتح میم ایله موضع قیام در صکره جمع
 امکنده استعمال اولندی سی موضع قعوده دخی مقام دندلی کرکسه
 انده قیام بولمسون بوراده مراد مقام معنوی در که ترك دنیادن
 حاصل اولان مرتبه در تنکم بیت آنی اکاقرینه ظاهره در مقام دندلی
 زیرا سالتک اورایه ایدکده ثابت و مستقر اولور حال ایسه بویله دکلدر
 انکچون حال دندلی زیرا سالتک بر حالدن بر حاله تحول ایدر و بر پرده
 قرار ایتز (معنای بیت) بودر که اگر سعادت ازلیه حسیده عوون باری
 یاری اولوب بو مقصای بولاسن و ترك دنیادن خصه منند اولاسن
 صاحب تجرید اولورسن والسلام علیک یعنی بو مقامه ایدکده فی الجمله
 آفاندن سلامت بولورسن و تحت اولغله سن اولورسن و سوز

* بوراده تمام اولور * کر زعقی دست شویی بهر حق * انکه از تفرید
 کوبندت سبق * تقدیری کر شویی دست از عقی بهر حق آنکاه
 کوبندت سبق از تفرید دیمکدر که دست شویی نک مفعول صریحی
 وار غیر صریحی بهر فعل مذکور تعلیلدر انکا کوبنده ظرفدر
 تاء خطاب کوبندک مفعول اولی و سبق ثانسی وار سبقه متعلقدر
 عربی ایله تقدیری علموک فی ذلک الوقت الدرس من التفرید دیمکدر که
 کوبنده معنای تعلیم اولغله ایکی مفعوله متعدی اولدی و جائزدر که
 کوبندت ترا تقدیرنده اوله بوصورنده ترا مفعول غیر صریح اولور
 ز پرار لام چاره معناسنه اولور شویی مضارع مخاطبدر مصدری
 شستن در بومق معناسنه غسل کی مضارعنده سین مهمله یرینه و او
 زیاده ایدوب شوید و شوینده دیرل سبق درس معناسنه استعمال
 اولور تفصیلی بالاده در (معنای بیت) بودر که اگر حق ایچون یعنی
 حقه و صوابدن اوتوری عقیددن دخی ال یورسک یعنی فارغ اولورسک
 اول وقتنده واندن صکره تفرید دن سکا درس ویرلر یعنی دنیادن
 ال یورسک کی عقیددن دخی ال یومزسک درس تفریدی الامزسن
 واندن جاهل قالورسن بعد ذالدرس تفریدی تعلیم ایلین الله تعالی در
 ولکن جمعه نسبت اولند یعنی ذات وصفات حقت حق تعالی و بالهامه
 معاونت ایلین ملائکه و یا تریه ایله ترقی به باعث اولان ارباب تسلیک
 اعتبار یله در و جائزدر که سن کبریا و زرنه جریان قیلندن اوله
 یعنی حق عظمت و کبریا سیله سکا درس تعلیم ایلراشته جانب عبد دن
 بطریق الغیبه بواد اجازدر فاما بطریق الخطاب اتم یعنی سزدنلر
 زیرا کثرتی ابهام ایدر و جانب حقدن دینلور تنکم خلقت و خلقنا
 وانا ونحن وارد اولمشدر که تون جمع بطریق العظمت و الکبر یادر
 و بونده ال یومق فراغدن کایه در زیرا غسل ید برنسنه نک مثلا
 طعناک اخرنده اولور و جائزدر که غسل ید ذکر جز و اراده کل
 نظر بقیله اولاکه کلدن مراد وجود در ولکن وجود دن دخی معظم
 مقصود دل اولغله همان غسل یددن مراد عقیددن تعلق دلی قطع
 اولور یعنی قطع اولسان تعلقدر بو خسته عمل دکل پس آخرت ایچون
 عمل باقیدر کرک عوامه و کرک خواصه سؤال اولورسه که دنیادن



قطع تعلق دل ایتمک دنیا و ت و ردا نندن اوتوری در فاما عقیدادن
انقطاعه وجه ندر جواب بود که دنیا و آخرت مخلوق قدر تعلق ایسته
خالقه کر کرد که باقی در مخلوق ایسته فایدر بوجه نندن خواص اهل
عمل اولاد یار اهل تعلق اولاد یار سوال اوتورده که آخرت غرض تعلق
ایتمک عمل نه معنایه اولور جواب بود که عمل شرعی حکم جسته
و تخرید حال دلدر پس ایکی سیده مراعات اولور بوراده ناظم قدس سره
ترک دنیا بی تخرید و فراغ آخرتی تفرید اعتبار ایلدی و لکن بحسب
الحقیقه صحیح کلد در مقام ارواح دخی آخرت داخل اوله و جهمی
بود که اجسام حجاب ظلماتی وار و اح حجاب نورانی در واجهات اولی
عرشدر که جنت انک در و نشسته در وار و اح عنوانی عقل اولدر
اولا که محسوسات و اینکجه معقولات دیرل و معقولات ماورائیه
معنویات و ازدر که غیب الغیبه اربعه مقامه کوره برده در حکم اهل
یلور و مقام ادب حکمی بود که شرعاً مدوح اولان مواد ترک دلمیه
بلکه قطع تعلق دینه نتمک علم ظاهری ترک ایله دلمیز بر اعمال ظاهر و علم
باطن هر بری مرتبه کوره کالدر کمال اولان نسبتیه ایسه ترک تعلق ایتم
* و مجرد کرد و دائم فرد باش * نابهر فرقی نشینی کرد باش *
رو امر حاضر در که فاعلی آتی تفسیر در مجرد مابعد نده کرد
مفعولیدر زیر کرد کاف عجمینک فتحیله امر حاضر در شو معنایسته
مصدری کردیدن در که مجازاً تحول معنایسته در فرد اودر که غیرله
مخلط اولیه فرقی ده یا وحدت ایچوندر فرقی عربی در دپه معنایسته
وسط الرأس کبی که ساج بولد کلری بر در فرقی رأس کبی (کرد کاف
عجمینک فتحیله توز معنایسته غبار کبی (معنای بیت) بودر که یوری
علاقا نندن مجرد و دائم فرد اول که کسه ایله اختلاط ایتمه الف کبی
ناهر برده به اوتورده سن توز اول یعنی تواضعه غبار کبی اول و کندی کبی
ترک کبریه بی مقدار قبل تا که غبار دپه به قوندیخی کبی سندخی یا شایسته
اوله سن و علو غریبه بوله سن و آفتاب ذراتی هوا به جذب ایتدوکی کبی
ستی دخی اعلی الاعالی اغلایه جذب ایده و حضیض خاکندن اوج سمایه
رفع ایلیمه و رفع الدراجات سرتک ذروه سنیه ایصال ایده فافهم
* کردگر و عجب و خود را بی مکرد * قدر خود بشناس هر جای مکرد *

کرد

✽

✽

کرد مکردک ظرفیدر قدر بشناسک و هر جای مکردک مفعولیدر کرد
کاف عجمینک کسر یله چوره معنایسته کبر انسان کندی غیریدن اکبر
طن ایتمک ناس اوزرنه ارتفاع ایدوب انلری احتقار ایتمک عجب ضمله
مستحق اولدیخی رتبه کندنده استحقاق تصور ایتمک و کندی کورب
انعمک توفیق اولدیغن نسیان ایتمک خود را بی ده یاه ثانیه مصدریه در
خود را بی ده خود کندی و را بی همزه ایله عربی در مؤدای فکر در
و اعتقاد معنایسته دخی کلور که نظر و اجتهاد دن مکسب اوله خود
را بی کندی فکر او و اعتقاد او یعنی کندی اعتقاد نه تابع اولمش و فکرنی
بکنمش غرور اهل نتمک خود رو دیرل کندن بتوب تربیه سبز حاصل
اولانه مکرد کاف عجمینک فتحیله نهی حاضر در مصدری کردیدن در
دوتمک معنایسته بشناس شینک کسره سنی اختلاصه امر در مصدری
شناختن را اکتی معنایسته مضارعنده خا سینه قلب اولنوب شناسد
و شناسنده دیرل هر جای ده یاه ثانیه زایده در (معنای بیت) بودر که
صفات ذمیه خصوصاً کبر و عجب و خود را بی یعنی غرور با را بی
چوره سنده دونه و طولاشمه بلکه تواضع اوزرنه اول و توفیق یعنی
حقدن بیل و را بی و فکر که و عقلیه مغرور اولنوب شرعه تابع اول
و امور مشکله ده عقلانه مشاوره ایله و کندی مقدارنی آکله حدکی
نحوه زایده نتمک مثل ترکیده کلور آباغنی یور خانه کوره اوزات و هر برده
دوران ایتمه مقصود هر جای اوله دیمکدر یعنی بی وفا و بی قرار
و هر برده اولیجی * هر که کرد کوره آنکشت کشت * جامه اردودش
سیاه و زشت کشت * تقدیری هر کسی که کشت در کرد کوره آنکشت
جامه اش سیاه و زشت ازدود دیمکدر که هر کسی که مبتدا و مابعد نده
جمله که رابطه سیله اکاصف در جامه ایکنی کشتک فاعلی و دودش ده
شین بحسب المعنی جایبه قید اولق اوستحددر سیاه مفعولیدر کوره
کاف عربی نک ضمیمه دمر جیلرک چاموردن یابد قلری او جاعدر
بحجره کبی کما قال فی الفاموس الکور فی الضم بحجره الحداد من الطین
والاکبر بانکسر رقی ینفخ نفیه الحداد آنکشت فتح همزه و کسر کاف
عربی ایله و سکون تشبیه کوردر و لغت حلیمی ده کسر کاف عجمی ایله
دید و کی سهوا و لقی ترک زیرا صحاحده و غیریده کاف عربیله ضبط

✽

اولم شد در کشت اولی کشت کنن دن دونک وایکنی صبرورت
 معناسنه در که اولم قدر (معنای بیت) بود در صکه هر کسه که
 دمر جیلرک کور او جاقلمی چوره سنده دوندی و طولاشدی انک
 جامه و لباسی دوتوندن سیاه و قبیح اولدی زیرا بحکم الجوار
 دمر جینک چهره و لباسنه ساری اولدیغی صکی انک دخی
 ادن الامر لباسنه تا تأثیرایدوب رنگی تغییر و سیاهه تحویل ایسر
 زیرا سیاهک اثری دخی سیاه اولور زنجی دن زنجی طوغدیغی وزاغدن
 زاغ ظاهر اولدیغی کبی * انکه باعطاری کردد قریب * اوهمی یابد
 زبوی خوش نصیب * تقدیری آن کسی که می کردد قریب باعطار
 اوهمی یابد نصیب زبوی خوش دیمکدر که آن کسی مبتداوی کردد
 فاعلی تحت مبداه ضمیر کس و مفعولی قریب و باعطار قریبه متعلق در
 و بعد الجملة مبتدایه صفتدر او مبتدا و همی یابدک ضمیری اکا راجع
 و نصیب مفعولی و حرف جر نصیبه متعلقدر و بعد الجملة مبتداه
 ثانی به خبر و بعد الجملة مبتداه اواه خبردر (عطار بابع العطر در
 یعنی طیب فروشدر) کردد کاف عجمی ابله مضارعدر مصدری
 کردیدن در صبرورت معناسنه (یابد مضارعدر مصدری یافتن در
 بولق معناسنه فا و بااراسنده مبادله اولمغله مضارعنده فایا به مبدل
 اولوب یابد و یابنده دیرلر نصیب حفظ منصوب یعنی معین (معنای بیت)
 بودر که اول کسه که عطاره قریب و مجاور اولور دکاتی مشتمل اولدیغی
 رایحه دار نسنه لک خوش و ملایم بویندن نصیب بولور یعنی حصه سی
 مشامنه خوش قوخوا اولور زیرا بونده دخی حکم جوار واردر و ناظم
 قدس سره اصلنده عطار اولمغله کوبارمز ایدر که سالک راه خدا
 اولان عاشقاردن هر کیم که شیخ عطاره مقارن و تحت تربیه سنده
 داخل اوله اول کسه بوی معنندن دماغ جان بهر بولور و انک عطر
 حقیقی سندن معطر و مجر اولور انهمی * همنشین صالحان باش
 ای پسر * دور باش از رند و قلاش ای پسر * مصراع ثانی
 بعض نسخده هم جدا از فاسقان باش ای پسر دوشمشدر مأل بردر
 همنشین باشک مفعولیدر دور باش عربی ایله تباعد معناسنه در امر
 بولق اوزره تفاعلدن حرف جر اکا متعلقدر (همنشین همصاحبدر که

هم مقارنت ایچوندن و نشین نشیننده دن هر خدر مصدری نشستن در
 شین معجم نک فتحیه و کسر یله اوتورمق جلوس کی مضارعنده سین
 مسمله پرینه یا ونون کتورب نهند و نشیننده دیرلر (رند راه مسمله نک
 کسر یله کتب لغویه ده عبارله تفسیر اولم شددر عبار لسان عربی ده
 شول کسه در که کندی نفسنی هوا سبله تحلیله ایدوب منکر اتدن زجر
 ایتمه تنکم امام مطرزی لغت مغربده این انباری دن نقل ایتشددر
 پس رند فاسق دیمک اوور (قلاش اصلنده اسم العجمی در صکره
 تعریب اولم شددر یان کسمی و خراباتی و مغلس معناسنه در) (معنای بیت)
 بودر که ای پسر صالحلر و عملارنه هیچ پروقتیده خلل کتور مینلرله
 بحالسدایله و اوزره مصباح اول فاسقدن و خراباتی اولنلرک صحبت لرندن
 دور اول زیرا صحبت اولی دین و دنیا که نافع و نایب مضر در دنیا ده
 نفع خلقت سکا حسن شهادتی و مصالحکده معاوتی و بونک امثالی
 معاملاتی و آخرتده نفعی صالحلرک شفاعتی در ضرر دنیوی
 و اخروی دخی اکا قیاس اولنه * جانب ظالم مکن میل ای عزیز *
 و رکنی کردی ازان خیل ای عزیز * تقدیری مکن میل بحسب ظالم
 دیمکدر که جانب حرف جر تقدیر یله مبدله متعلقدر وایکنی مصرعک
 تقدیری واکر کنی میل کردی ازان خیل دیمکدر که کنی نک مفعولی
 ماقلی قریبه سبله محذوفدر (ظالم عادلک خلافیدر که هر نسنه بی
 نخلک غریبه وضع ایدن کسه در که طاعت یرنه معصیت وضع ایله
 کرک ظلمی کندی نفسنه و کرک غریبه اوله واکن ظلم غیره مشهوردر
 اگر چه غیره ظلم ایملک دخی کنبده ظلمدر زیرا و بالی کندی نفسنه
 راجعدر) عزیز شریف و ذوالقدر معناسنه بوبله مواضعده بطریق
 القولدر پسر و برادر تعیری بطریق الزحم و التلطف اولدیغی کبی
 (کردی کاف عجمی نک فتحیه شوی معناسنه مضارع مخاطبدر) خیل
 جسامت افراس در که بلا واحددر بوراده مراد جسامت ناسدر که
 حدیثده کلور (یا خیل الله ارکبی) تنکم بالاده تفصیل اولم شددر
 (معنای بیت) بودر که ای عزیز کشتی جانب ظالمه میل ایله زیرا
 منهی در که قرآنده کلور (ولا تکنوا الی الذین ظلموا فتمسکم النار) واکر
 میل ایدر شک سندن دخی ظلمه کروهنسندن اولوب آخر سنی دخی انلری

مس ایدن نار احراق ایلر و دیمش لردر که برکسه بدی خطوه ظالم ایله
تمشی اینسته ظالم اولوب منتقم اسمندن جزایه سزا اولور قال تعالی
(انا من المجرمین منتقمون) وینه قرآنده کلور که (احشروا الذین ظلموا
وازواجهم) یعنی ازواج قرناء ایله تفسیر اولمشدر پس دیمک اولور که
ظالمیری و انلره قرین اولنلری بریده حشر و جمع ایدی کوزر یا ایکسیده
بر حکمده در * روز اهل ظلم بکر یزای فقیر * نانسوزی ز آتش تیز
ای فقیر * بونک اعرابی ظاهر در (رو امر حاضر در رفتن دن) بکر یز
باء مو حده نک کسر یله امر حاضر در مصدری کر یخن در فرار معناسنه
مضارعنده خازایه قلب اولنوب کر یزد و کر یزنده دیرل (انسوزی
مضارع مخاطبدر مصدری سوختن در یانمق و یاندر مق معناسنه
بوراده لازم معناسنه در مضارعنده خازایه قلب اولنوب سوزد
و سوزنده دیرل بعض نسخده تانسوزد آتش تیز دوشمشدر تقدیری
تانسوزدت آتش تیز دوزخ دیمکدر تیز کسکین نیکم بالاده تفصیل
اولمشدر (فقیر کثیر الاحتیاج در (معنای بیت) بودر که ای
ذو الاحتیاج الکثیر و محمل المرحه یوری اهل ظلمک یانندن
فرار ایله و انلره اشفا و همنشین اوله تا که جهنمک کسکین و شدید
آتشندن محترق اولیه سن نیکم بیت سابقده افاده اولندی بعد ذل
بو کلامده مبالغه واردر کویا دیمک اولور که ظالم اولمق و یا ظالمه
معین اولمق و آنکله مماشات ایتک ذککل بلکه یانه بله او غرامه
و ابراقدن بله چهر سنه باقه زیرا انک جانبده میل ایتش اولور سن
مکر که نظرتک استعاده و عملندن حقه ایاذ طریقله * صحبت ظالم
بسان آتش است * زانکه خلق آزار وتند و سرکش است * صحبت
مبتدا (بسان آتش خبر در زانکه تعلیلدر (خلق آزار مبتداء محذوفه
خبر در تقدیری (انکه اودیمکدر (بسان باء عربی نک فحیله مثل معناسنه
ادات تشبیه در (خلق آزار وصف ترکیبی در اصلی آزارنده خلق در
خلق انجیدی معناسنه مصدری آزدن در که انجیمک و سوکک معناسنه در
مضارعنده زائله را اراسنده برالف زیاده ایدوب آزارد و آزارنده دیرل
تندظم تائله صرب دیمکدر (سرکش وصف ترکیبی در اصلنده کشته
سردر باش چکیچی و مطیع اولما یچی معناسنه (معنای بیت) بودر که

ظالم ایله صحبت ایتک آتش کبیدر اول سبید نکه ظالم خلق انجیدوب
سو کیچی و صرب خویلو و حقه سرفر و ایتیمی در پس یانه و آران
کسه بی لسانله آتش کبی بقار و قلبنه طوقنوب منکسر قیلور بوسیدن
آتش سوزاندن فرار ایتلوردر * از حضور صالح شوی * و نشینی
بایدان طالع شوی * تقدیری شوی صالح از حضور صالحان
و شوی طالع اگر نشینی بایدان دیمکدر که اعرابی ظاهر در از حضور
صالحانک تقدیری از حضور مجلس صالحان دیمکدر نیکم (مصراع ثانی)
اکافرینه در شوی مضارع مخاطبدر مصدری شدن در اولمق معناسنه
مضارعنده و اوزیاده ایدوب شود و شونده دیرل طالع ملا حدن در
فحیله ضد الصلاح معناسنه (معنای بیت) بودر که صالحلر مجلسنه
حضورله صالح اولور سن بدل ایله مجاسه ایدرسک فاسق اولور سن
زیرا مشهور در که اوزم اوزمه کوره قرار دیرل ایدمی سندخی حکم
قرینه محکوم اولوب انک رنکنه بویا نور سن یا غفلته طلار سن
ویا اویانور سن * هر که او با صالحان همدم شود * در حریم خاص
حق محرم شود * تقدیری هر کسی که شود او همدم با صالحان شود
در حریم خاص حق محرم دیمکدر بو تقدیردن اعرابی ظاهر در حریم
حولی و چوره در حرم دیدکاری بودر که اورایه دخولدن اغیار ممنوعدر
و محرم اودر که اول حرمه داخل اولور زیرا جانبندن دیمکدر (معنای بیت)
بودر که هر کسه که او صالحلره همنفس و هم صحبت اوله حقل حریم
خاصنده محرم اولور یعنی آنی در کاه حقه آلورل و محرم اسرار ایدرل
فاسقلره و انلر ایله صحبت ایدنلره ایسه او مجلس خاصه یول بوقندر
زیرا مجلس خواص ناسه عوام دخول ایتز و صحبت یاره اغیار قومزل
و هر کس کندی جنسی ایله تزویج و تقرین و انور بعد ذل انظمتک قدس
سره بوسوقندن فهم اولنور که صالحلره مراد صدیقلر در زیر مرتبه
صلاح جمیع مراتبی مشتملدر اگر چه بعض علماء رسومه خفی اولمشدر
بوجهندن (والحقنی بالصالحین) نظمنده یوسف صدیق علیه السلام
صالحلره الحاقله دعاسنی هضم نفسه حل ایتشددر زیرا مرتبه نبوت
مرتبه صلاحک فوقنده در نیکم (فاؤتک مع الذین انعم الله علیهم من
النبيين والصدیقین والشهداء والصالحین) اکادالدر و بو غلط و سوء

فهم له مبتلی اولان بیلدی که کندی مد عاسی اوزره نبوت و صدیقیت
و شهادت بی صلاح اولوق لازم کلور مع هذا بولرک هر بری صلاح حد
خصوص مرتبه در که صلاح جله سنی حاوی در ایمندی صدیق
انیدان اشغه اولان خواص بشر در مرتبه صدیقینه صلاح ایله ایرمیلردر
و صلاح جمیع ازمانده حالی خلدن محافظه در که کسی در اگر خلی
اگر خلق اولسه انبیا اکا غبطه ایتمزلدی الحاصل صالحدن صالحه
فرق واردر پس صالح مطلق انبیا و بعده سائر خواص بشر در و صالح
مقید عموم اهل ایمان دن منشرع اولنلدر و شرع له مقید اولیه انلر
فاسقلدر در کرک کافر اولسون و کرک عاصی اولسون اشته بو مقام بویه
فهم اولنمیشق کرک در و مطلق کماله صرف ایتک امر مقرر مشهور در
شول مکسه که حریم خاصده اوله کندی خاص اولدیغی کی آنی اول
حریمه دخوله وسیله اولان دخی خاصدر که صالح صدیقدر و صدیق
ایله بی میاننده مقام قرب واردر فقط * ای پسر مگذار راه شرع را *
اصل یابی کر بگیری فرع را * مصراع ثانی نک تقدیری کر بگیری
فرع را یابی اصل دیمکدر که شرط و جزا در و لکن و زنجیون جزا تقدیم
اولنمیشدر بعض نسخ ده (اصل یابی کر کزاری فرع راد و شمشدر که
(کزاری زاء هوزایله مصدری کر اردن در او دمک معناسنه بو خسه
زال معجه ایله دکادر مگذار کی یعنی مگذار نهی حاضر در مصدری
کرناشتن در و از کلمک وصالی ویرمک و قومق و بر بردن بریره کچمک
معناسنه راه شرع تشبیه طریقیله در صراط مستقیم کی کویا اصول
اعتقادی و فروغ عملیه بر جاده در که حقه و رضاسنه موصلدر اصل
برنسننک قاعده سیدر که نک ارتفاعیله اول نسنه دخی مرتفع اولور
اساس و بنا کی که اساس اصل و بنافر عذر و شجره نک اصلی کوکی
و فرعی دالیدر و فرع انسان ولدی در و شرع من وجه فرع و من وجه
اصلدر اصل اولدیغی بودر که معرفت و حقیقتک ظهوری شرعیه
عمل اوزره مبنی در و فرع اولدیغی بودر که مقصود بالذات معرفت
و حقیقتدر مثلاً سدن مراد قیاق و یا عذر پس این وسائل مقوله سندن
اولور ثمان کی (معنای بیت) بودر که ای پسر راه شرعی ترک ایتد
اصل بولورسن اگر فرعی طو ترسک وانی اودرسک یعنی اگر شرعیه

عامل اولورسک من عمل بما علم ورثه الله علم مالم یعلم و وجبجه مرتبه
معرفت و حقیقته ترقی ایدرسن زیر افرع اصلک وسیله سیدر اثر و مؤثر کی
و شول که اثرده کلور (من عرف نفسه) عرف ربه بونده ایکی اعتبار واردر
بری معرفت نفس اصلدر که معرفت رب نک اوزره مبتنی در و بری دخی
فرعدر که معرفت ربه موصلدر * از شریعت کرنهی بیرون قدم *
ضلالت در افتی و رنج و الم * تقدیری کر نهی قدم بیرون از شریعت
افتی در ضلالت و رنج و الم دیمکدر که قدم نهی نک مفعولی و بیرون اکا ظرف
و حرف جر بیرونه متعلقدر (شریعت دین ایچنده طریقت مسلو که در که
الله تعالی انی مشروع قلمشدر پس کتاب و سنت اصل و یو ایکسندن
علی سبیل الاجتهاد مستنبط اولان احکام فقهیه و یا اجماع علما انک
اوزره منعقد اولان نسنه اول ایکسی اوزره متفرعدر (نهی نونک
کسر یله مضارع مخاطبدر مصدری نهادن در قوه معناسنه
وضع کی مضارعنده الف حذف اولوب نهی و نهنده دیرلر (افتی
مضارع مخاطبدر مصدری افتادن و افتیدن در دوشمک معناسنه
مضارعنده الف و یا ساقط اولوب افتد و افتنده دیرلر و کاه اولور که
فتد دخی دیرلر (معنای بیت) بودر که اگر شریعتدن طشره ایاق
فورسک ضلالت و رنج و الم دوشرسن زیر شریعت حقه هدایت
اولوق اوزره مترادف پس اندن خارج اولان ضلالت دوشرنتکم قرانده
کلور (وماذا بعد الحق الا الضلال) یعنی حقدن عدولدن صکره غیری
نسنه یوقدر که صاحبی قوری رنج و الم چکر و آخرتده معذب دخی
اولور زیرا فرمان حقه مخالفت ایده نک حقنده وعید و تهدید شدید
وارد * هر که در راه ضلالت میرود * از جهالت در بطالت میرود *
بونک تقدیری هر کسی که میرود در راه ضلالت میرود در بطالت
از سبب جهالت دیمکدر که بوندن اعرابی ظاهر در راه ضلالت
شریعتک ارشاد ایتدوکی راه هدایته مقابلدر (میرود مضارع غایدر
مصدری رفتن در یوریمک و کتمک معناسنه مضارعنده قلبه رود
ورونده دیرلر (جهالت فحله حکمک مقابلدر اگر جهل بسیط اولور سه
سبب علندر و اگر مرکب اولور سه که بلز و بلز و کنی دخی بلز بلکه بلورم
دیو دعوی ایدر پس بو جهل اولکیدن بیزدر (بطالت باء و حده نک



کسر به تعطیل و ترك شغل در یعنی بر نسنده نك كه يانفع دنيوي و يانفع
 اخروي و ياريكن اني ترك ايدوب شوي به حالي اولان كت- نه به اهل
 بطالت دهر و حديد شده كلور (البطالة تقسي القلب) و بوراده قاعده
 عربيه واردر كه فعاله و زني اوزنه كلان مصدر كسر فائله مزاوله عمل
 ايله واقع اولان صنايعانده اولور كتابت و خياطت و زراعت و حراثت
 و تجارت و قصارت و صباغت و حياكت و ماشاني كهي بطالانده ايسه
 عمل يوقدر پس كسر به وزن مذكور اوزره كلدوكي حيل النقيض
 على النقيض طريقه در (معناي بيت) بودر كه هر كس كه راه هدايت
 اولان شرعي قويوب راه ضلالت اولان خلاف شرعه يوريه و كیده
 كال جهالتدن بطالت يولنه يعني شرعه عمل ترك ايتك بطاللق در
 بطالت ايسه انساني سخت دل ايدر و آخر سوء خاتمه به مؤدي اولور
 پس علم شرعي ايله منهاج سنت اوزرنه عماله سلوك لازمدر تا كه بطالت
 و جهالتدن نجات حاصل اوله و دنيا و آخرتده حسن حال اثری ظهوره
 كله * حق طلب و زكار باطل دور باش * در سخا و مردمي مشهور باش *
 طلب بوراده امر حاضر در نهي مطلب كلور حق انظلي اكا مفعولدر
 و مابعدك تقدير و دور باش از كار باطل ديمكدر كه دور باش عربي ايله
 بعد نفسك و باتباع معناسنه در كه ايکيسي دخی امر اولق اوزره در
 حرف جرا كاسته ملقدر مشهور باش دخی اشهر معناسنه در صيغه امره
 و در اكانظر فدر و بواعتبار قصر مسافه دن او نور يدر و الا دور
 و مشهور اصلنده باش كله لك مفعول ايدر حقدر مراد كار حقدر
 مابعدی قرينه سيله و كار حق كار شرعيدر كار باطل خلاف شرعي
 اولد يغي كهي و جاردر كه حق اسم ذات الهي اوله مردمي ده يام مصدر به در
 (مردم اصلنده آدم او غلانيدر بوراده مردنك انسانيت ديمكدر كه
 اطف و كرمدرن عبارتدر (معناي بيت) بودر كه كار حق طلب ايله
 و كار باطلدن دور و بيميد اول يعني شرعه عامل اول و خلاف
 شرعدرن حذر ايله زيرا كار حقده اولان اهل حق و كار باطلده اولان
 اهل باطل اولور و يا خود مطالب حق و سالك راه خدا اول حق و وصول
 ايسه موافقتله اولور پس مخالفتدن اجتناب ايله و سخا و انسانيتده
 كون كهي مشهور اول نظر ايله شمس كه قره نوجهله نور اعطا ايدر

و پوش مرتدن مقصود افواه ناسده خيره ياد اولمقددر كه سبب عفو
 و مغفرتدر و الا مجرد شهرت همچون عمل اولان زيرا غرض حقدر سائر
 اغراض نفسانيه ايسه باطلدر * هر نكز بند صراط مستقيم *
 * در عذاب آخرت ماند مقيم * صراط نكز بندك مفعول ايدر در مقيم
 ظرفيدر مقيم ماندك فاعلندن حالدر و بعد الجملة هر كس كه به خبر اولور
 نكتم نظاري مرارا مرور ايتدي (نكز بند فعل مضارع منفيدر كافك
 ضمه سي و زبچون اختلاس اولور مصدری كز بدن كلور كاف عجمينك
 ضمي و زاء هوز ايله اورندك معناسنه مضارعنده كز بند و كز بنسده
 دبرار (صراط شول طريقه درنده اعوجاج اوليه بلكه هلي سبيل
 القصد و الاستواء اوله) مستقيم استقامتدر اعتدال معناسنه كه بر نسنه
 طوعري اولمقدر مثلا بر خط كه جميع اجزاسي بري بري اوزرنه منطبق
 اوله و اعوجاج و انحراف بولنمه اكا مستقيم و معتدل دبرار عجم راست دبر
 بعدذا صراط مستقيم ملت اسلام و يا دين حق همچون استعاره در
 وسيله مقصودي وسيله مقصوده و يا محل توجه روحاني بي محل توجه
 جسماني به تشبيه طريقه (ودينه صراط دنلدي زيرا اكر چه
 الله تعالى امكنه دن متعاليدر و لكن عبد طالبه وصول حق
 حاصل اولنجه قطع مسافات و مقاسات شدائد و مس آفات لازمدر
 (ماند فتح نونه مضارعدر مصدری ماندن در سكون نونه
 قالمق معناسنه) مقيم ثابت و پايدار قال الله تعالى (واهم عذاب مقيم) اي
 الي الايد (معناي بيت) بودر كه هر كس كه صراط مستقيم اولان طريق
 شرعي اختيار ايله كه راه هدايتدر و راه مخالفتي اختيار ايله كه راه
 ضلالتدر اول كسه آخرت عذابي ايچنده مقيم قالور و اورادن سفر
 و حر كات ايله مز زيرا طريق شرعدرن بالكلية خارج اولان كافر در
 و كافر مغلدر في الناردر و اكر مؤمن مصر ايسه اكر سوء خاتمه ايله مت- لا
 اولوب كفاره ملحق اولور و سائر عصاة كهي شفاعتله مغفور و كهي
 بقدر الذنب طبقه عليمي نازده معذب اولوب آخر اورادن خارج
 و جنته داخل اولور فسبحان الحافظ * در ره شيطان مزن كام اي اخي *
 تا نكردي خوار و بد نام اي اخي * كام مزنك مفعولي و در دخی اكا
 ظرفدر خوار نكردي نك مفعولي (در راه شيطاندن مراد راه ضلالتدر

زیرا شیطان مضل استمنه مظهر در (مرن نهی حاضر در مصدق)
 زدن در اورمق معنای استمنه مستقبلا نه نون زیاده ایدوب زند و زنت نه
 دیرل (کام کاف محمی ایله آدم در خطره کی) (خوارضله و واورسمیه)
 ذابیل و بی حرمت (بد نام صفت مشبهه در برامز آلو معنای استمنه)
 (معنای بیت) بود که ای اخی شیطان یوانه آدم قومد یعنی لیاقی بصمه
 وائک و سوسه سینه اتباع اتمه و تسو یلنه الدامه تا که ذابیل و بی حرمت
 و عند الاخیار بد نام اولیه سن و بد لکله نامک سو یلنیه قال الله تعالی
 (ولله العزة و لرسوله و للمؤمنین) یعنی عزیز اولمق راه هدایت سالک اولان
 مؤمنان صفت در یوخسه راه ضلالت سالک اولانلر دکل و شولکه
 راه هدایت در هادی اسمی نخسته در ورجانی در و شولکه راه
 ضلالت در مضل اسمی نخسته در و شیطانی در ورجانی اولانلر
 با حرمت و نیک نام و شیطانی اولانلر بی حرمت و بد نام در * هر که
 در راه حقیقت سالک است * روز و شب خائف ز قهر مالکست *
 تقدیری هر کسی که اوسالک است در راه حقیقت او خائف است
 روز و شب از قهر مالک دیکدر که هر کسی مبتدا و مابعدند جله اکا
 صفت در او خائف است جله سی خبر مبتدا در روز خائفه ظرف
 و حرف جردخی اکا متعلق در بعض نسخ مصراع ثانی روز و شب
 خواهان مهر مالکست دوشمشدر اولکبسی سوق کلامه انسیدر
 بوراده ناظم قدس سره راه شرعی بیاندن صکره راه حقیقت دخی
 اشارت ایلدی زیر اشریعت و حقیقت بری قشر و بری انت کی اولمق
 بری برینه مرتبط در و انلری بری برندن تفریق ایدن ابدی جاغل
 قالدی و عملله جمعیت دل بولدی (وراه حقیقت طریق اهل الله در که
 سلوک معنوی ایل حقیقه الحقائقه واصل اولور و حقیقه الحقائق جمع
 حقائق جامع اولان مرتبه احدیت در واصل حقیقه واصل اولمق عبد
 کندی اوصافدن فانی اولوب فاعل مطلق حق اولدیغن بلمک
 و عین الجمع ایل نظر اتمکدر و سر حقیقت وحدت وجود دیدنکدر
 (معنای بیت) بود که هر کسه که راه حقیقه سالکدر اول کسه روز
 و شب رب مالک مملوکی اولدیغن یلوب ائک قهر و جلالتدن خوف
 ایدیحی در یعنی راه حقیقه سلوک ایدنلرک حاللری راه شریعت سلوک

ایدنلردن دشوار در زیرا اهلی شریعت و راه پرده ده در انکچون
 خوفلری ضعیفند اهل حقیقت اید مقام مشاهده جلال حضرتده در
 بوجهندن خوفلری قوی در زیرا حضورله غیبت برد کلدن و معصوم
 و محفوظ اولمق امتحانی منافی دکلدر انکچون مکرندن خوف ایدنلر
 و نسخیه اخرايه کوره دیمک اولور که روز و شب مالک المملک محبتی
 طلب ایدنلر در یعنی ائک محبتنه و سودا سینه دوشمشدر و غیریدن
 علاقه و ارتباطی قطع اتمد لردن زیرا مقتضای حقیقت نجر محض
 و تفرد صرفدر * برخلاف نفس کن کار ای پسر * تانیقی خوار در نار
 ای پسر * بعض نسخ ده خوار برینه زار دوشمشدر و بعضیده
 تانیقد پای برخار و بعضیده خویش را می دار پیدار ای پسر
 دوشمشدر اولکبسی انسیدر برکنده متعلقدر و کار ائک مفعولیدر
 خور نیفتی تحتیده اولان ضمیر خطابدن حالدر در نیفتی به ظرف
 وجه سی تعلیلیه در یو بیتک مفرداتی مرار شرح اولمشدر
 (معنای بیت) بود که ای پسر خلاف نفس اماره اوزرنه کار ایله یعنی
 نفسکه دائم مخالفت و انکله مجاهده اوزرنه اول تا که خوار و ذلیل
 ولدیغک حالده نار دوزخه دوشمشه سن زیرا نفس و طبیعت جهنم
 کی در که دنیاده هوی و شهوت نازنه دوشن آخرتده دخی عذاب
 حسی آتشنه دوشر و خوار اولور زیرا عذابک و صفندن خزی
 و مهین ایله تعبیر اولمشدر یعنی عذابده فضاحت و اهانت واردر
 * بر مراد نفس رفتن ابلهست * نفس را تابع شدن از کر هست *
 بر رفته متعلق و رفتن مبتدا و ابلهست خبردر نفس تابعه و تابع دخی
 شدنه مفعولدر و شدن مبتدا و مابعدی خبردر مفردات بیت بالاده
 مشروحدر و تقریر معنادن دخی معلوم اولور (معنای بیت) بود که
 نفس اماره نک مرادی یعنی هواسی اوزرنه یور یوب کتمک ابلهالک
 و حقاقت عظیمه در نفس تابع اولمق کمر اهلقدن و ضال اولمقدندر
 یعنی هوای نفسیه تابع اولان کسه طوغری یولده دکلدر زیرا نفس
 انسانی طریق مستقیمدن منحرف قیلور و اعوجاجله استقامت
 بریده بجمیع اولان * کار نفس بد همد شور و شر است * بجنک
 بانفسک جهاد اکبر است * کار مبتدا بد نفسک صفتی و همه کاری

✽

✽

✽

تا کید در شور خبر در جنگ مبتدا با مع معناسنه ا کا متعلق در جهاد
 خبر در شور فتنه واشوب وغوغا وقرغشه شوریدن داور مک
 وقار شتی وقار شد رمق وبولانق معنانه کلور شر خیرک مقابلیدر که
 رغبت اولمندان وطبعه ملایم اولیان نسنه در جنگ جیم عربی ایل
 صواش معناسنه نفسک ده کاف عربی تصغیر و تحقیر ایچوندر و جازر که
 احد ضدینی آخر ایچون استعاره طریقه اوله زیرانفسک شیری عظیم
 وفسادی کبر و بلکه کبر در انکچون انکله جهاده جهادا کبر دلدی
 که کفارله جهادله جهادا کا کوره اصغر در الحاصل نفس اعدی
 الاعداء اولغله انکله مجاز و مجاهده ایتک کبر اولدی (معنای بیت)
 بودر که کار نفس بدیعنی پرامن نفسک ایشی بالکلید شور و شر و فتنه
 وفساد در که هیچ برخیزه دأرا ایشی یوقدر زیر اشیطان کبی شر اوزره
 مجبورلدر مقتضای جبلت ایسه ذاتی در متغیر اولماز بوجه در نفس ذایل
 ویا عظیم الشرایله جهاد ایتک اکبر در تکم حد یشده کلور (رجعنا
 من الجهاد الا صغری الجهاد اکبر) سؤال اولنور سه نفس ذایل و خوار
 اولدیغی صورته آنکله جهادا ایتک نو جهاده اکبر اولور جواب
 بودر که فی نفس الامر حقیر اولق عدم شدتی مستلزم دکلدر نظر ایل
 که کفار خار خار دیرل کفر لری سبیلله خوار در بویله ایکن جنگ
 و حرب به کلده عظیمدر انکچون دیرل خصمی هر چند حقیر ایسه ده
 استحقار ایتمه زیرا بلکه الذن زبون و مغلوب اولاسن * روخلاف
 نفس بکزین ای پسر * هیچ طاعت به نشد زین ای پسر * روفتح را ایل
 امر در رفتن دن مابعدی آنی بیاندر (خلاف بکزینک مفعولیدر) بکزین
 باء موحدنک ضمی و کاف محمبک ضمه سنی اختلاسله امر در مصدری
 کزیدن در اورنده لک معناسنه (مصراع ثانی نک) تقدیری نشده هیچ
 طاعت به زین دیمکدر که هیچ طاعت نشد ک فاعلی و به مفعولیدر
 ازین به متعلقدر که به یک دیمکدر این خلاف نفسه اشارتدر
 (معنای بیت) بودر که ای پسر یوری خلاف نفسی اختیار ایل یعنی
 ا کا موافقت و هواسنه متابعت اوزره اولمه بلکه دائم مخالفت اوزره
 اول که بوندن یک هیچ بر طاعت اولماز یعنی نفسه مخالفت و هواسنی قع
 ایتک جمیع طاعات اعلایی و رأسی در زیر نفس مبتدا فساد در پس

آنی قتل ایتک سبب صلاح نفس و آفاقدر و تخلیه خاء و مجد ایل محلیه دن
 مقدم در انکچون صحابه رضی الله عنهم صوری و معنوی مجاهده
 ایدر لردی و ثواب عملدن سؤال ایتک بلکه مفسد دن صور لر دی
 فاعل ذلك و اعمل علیه * خلق نفس از آرزو باید برید * تا توانی چهره
 اسلام دید * تقدیری باید برید خلق از آرزو تا توانی دید چهره اسلام
 دیمکدر که برید بایدک فاعلیدر زیرا مصدر معناسنه در دیکه
 بریدن در خلق بریدک مفعولیدر از بریدنه متعلقدر تا تعلیل ایچوندر
 توانی مضارع مخاطبدر مصدری توانستن در قادر اولق معناسنه
 مضارعند سین حذف اولوب تواند دینلور چهره دیدک مفعولیدر دید
 توانی نک مفعولیدر ز پرامن در معناسنه در که دیدن در خلق خاء
 مهمله ایل عربی در بوغاز معناسنه حلقوم کبی آرزو دلک بریدن با
 موحدنک ضمیمه کسمک معناسنه قطع کبی چهره صوت و بکر
 معناسنه بونده استعاره بالکنایه واردر که اسلامی بر شخصه تشبیه و آنک
 اواز مندن اولان چهره بی اسلامه اثبات واردر (معنای بیت) بودر که
 نفس اماره نک بوغازنی آرزودن کسمک کر کدرتا که اسلام حقیقی نک
 چهره سن کور مکه قادر اولاسن یعنی نفسک بوغازی کسل و
 مشتهر اسی قطع اولمند بجه اسلام یوزی کور نمز زیرانفس فی نفس
 الامر کافر در انک مسلمان اولماسی هوی و شهواتی قع و قلعه موقوفه
 انکچون دیمکدر در که اعظم کرامات نفسی مسلمان ایتکدر که * نفس
 پرور خود مسلمان کی بود * همره اونور ایمان کی بود * نفس پرور کی
 بودک فاعلی و مسلمان مفعولیدر و نور ایمان ایکنجی کی بودک فاعلی
 و همره مفعولیدر (نفس پرور وصف ترکیبی در اصلنده پرورنده نفس در
 نفسی بسلیجی معناسنه مسلمان تصدیق حق ایدجی ایمان کبی و لیکن
 ایمان بحسب الغالب باطنه و اسلام ظاهره کوره استعمال اولنور
 (معنای بیت) بودر که نفس بسلیجی و شهواته متابعت ایل تقویت
 هوی ایدجی حق مسلمان و حق نور ایمان ا کابولداش اولور یعنی
 اولماز پس انسان روح پرور کر کدرتا که نور ایمان ا کادینماده و بعد
 الموت همراه اوله بوندن فهم اولاند یکه نفس اصلنده جهنمی در که
 ظلمانی در و آنی تنور ایتک نور ایمان و نور ایتقاله در و نفس پرورنده

منور اولمغه ریاضته محتاج در پس اکامراد اتیله موافقت ایدن ظلمتن
 آرتور ریوخسه ظلمتن چقرمز قال الله تعالی (والذین کفروا اولیاءهم
 الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات) یعنی فطرت اصلیه
 واستعداد نورندن ظلمات نفس وطبیعت اخراج ایدرلر و امر وجودی
 معکوس قیلورلر که * نیست حق بین هر که او خود بین بود * همراه
 او نور مولی کی شود * تقدیری هر کسی که بود او خود بین نیست
 حق بین کی شود نور مولی همراه او دیمکدر نیست بوارده لیس
 معناسنه در که حق بین اکامفعولدر حق بین و خود بین وصف ترکیبی در
 تقدیری بیننده حق و بیننده خود دیمکدر که معنایی حق کوریچی
 و کنندنی کوریچی در صکره ترخیم و تقدیم و تأخیر اولمشدر حق بین
 توفیق حقه نظر ایدچی و خود بین توفیق حق بلیوب عجب نفسه
 دوشیچی مغرور و متکبر در (معنای بیت) بودر که او معجب بنفسه
 اوله و کنندنی بکنه اول کسه اعمی کی در که توفیق حقه باقر
 و رب فعالی کورمز پس نور مولی جن اکا همراه اولور بلکه
 انک همراهی ظلمات نفس اولور زیرا اک مشاهده نور ذات وصفیات
 و افعال حق ایدیدی نور حقه بولدش اولوب حقه کنندی نور یله
 واصل اولور و بولده عقبه ده قالمزدی چونکه مشاهده مذکوره دن
 محبوب اولدی خود بخود قانیدی پس بی دلیل زه به کیدر و آخر ضال
 اولور فافهم * بت شکن زنار یکسا از میان * ناشوی از جمله اسلامیان *
 شکن شین معجه نک کسر یله امر حاضر در مصدری شکستن در
 صمق معناسنه کسر کی مضارعنده سین مهمله نونه قلب اولنوب شکند
 و شکند دینلور آخرندن نون حذقی اولنسه ماضی اولور شکست
 کی که قرذی دیمکدر بت شکنک مفعولدر بت ضمله کافر لوطایدی
 صورتلر در که کیمی جنه لو و کیمی دخی منقوش اولور و علی الاستعاره
 محبوبلره دخی دیرلر زیرا عاشقلر انلره معبوده سرفرو ایدر کی انقیاد
 گوسترلر و بردخی بودر که بت کی صورت حسنه ده نقش آکهی
 ایشلر در و لکن کافرله بت پرست و عاشقلره محبوب پرست دیرلر
 ناردخی نک مفعول مقدمی در یکسا بتک ضمله و کافک ضمه ش
 اختلاسله امر حاضر در مصدری کشادن در الحق معناسنه مضارعنده

✽

✽

یا زیاده ایدوب کساید و کشاینده دیرلر زنار نصاری و مجوس میسایلرنده
 یعنی یسایلرند اولان نسنه در کافی الغاموس و نعمه الله ده کلور که زنار
 کافرله مخصوص بر قوشا قدر حتی بر مسلمان اتی قوشانسه شریعت
 انک کفرنه حکم ایدر اون ایکی برده دوکی اولور کنشلقوشانورلر
 و مجوس یلر و نصرا یلر مذ هینه دخی دیرلر انتهی و مغرب الله ده
 کلور که غیارله زنارک فرقی بودر که غیار کسر غین معجه ایله علامت
 اهل ذممه در زنار مجوسک و انلرک امثالنکدر انتهی پس قاموسده
 نصاری دیدوکی اهل ذمتک غیر بدر و تعریفانده کلور که بر سیدن معمول
 یرمق قدر غلیظ بر خیط در که وسطه شد اولنور کسینج دید کلر بتک
 غیر بدر انتهی یعنی کسینج ضمله بر خیط غلیظ در که ذمی اتی فوق
 التیسلب و دون الزنار شد ایدر کتی دن معربدر کافی القیاموس
 اسلامیان اسلامی نک جمعیدر که یانست ایچوندر ادمیان و آدمی کی
 که آدمه منسوبدر و عالمیان و عالمی کی که عالمه منسوبدر فتح لاله
 (معنای بیت) بودر که معبود ایچو ایتدو کلک صنم نفسی کسر ایله
 و وسطندن تعلق ماسوی زنارنی آج و چوزنا که جمله اسلامیانندن
 اولاسن یعنی کرچه صورتا مسلمانسن و لکن حقیقتده سینم پرست
 و زنار بند اولدجه اسلام حقیقی اهلی اولمرسن زیرا کلام حقیقت
 اسلامی بولمقدر اسلام ابرهیمی کی کما قال (استلرب العالمین) و خسه
 صورت اسلامی دکل مقلد و اهل رسم کی بونلرک اکثر نک اسلامی
 عاریه در و بوراسی بر خوف بر در همان سلامتله مرور ایتک اسبابه تشبث
 ایله * نفس را کر باز داری از هوا * دین و دنیا حاجت کردد روا *
 تقدیری اگر داری نفس را باز از هوی کردد حاجت دین و دنیا روا
 دیمکدر که نفس داری نک مفعول اولی و باز ثانسی و حرف جر بازه
 متعلقدر و حاجت ده اولان تاء خطاب فی الحقیقه دین و دنیا به قید
 و حاجت مبتدا و انلره مضاف و کردد جمله سی خیر در و جائزدر که
 تقدیری کردد حاجت روادر خصوص دین و دنیا اوله بوضوح دین
 و دنیا حاجتیه ظرف اولور و بویبتک مصراع اولی شرط و ثانسی
 جزا در و بوراده هوا روایه موافقت ایچون الف ایله رسم اولنور والا
 اصلنده بایله دیرلر الف ایله اولان هوا عناصر اربعه دندر (معنای

✽

بیت) بود که اگر نفس اماره بی هوا شدن گری طوئرسک و شتهیانتدن
 منع اید رسک دین و دنیا حاجتک و یا دین و دنیا خصوصصند
 حاجتک رنج و جازی و جائز و دما و سئوالک مستجاب اولور زیرا سکا
 پرده اولان نفس در چونکه زائل اوله نفس نفیسک تیر پرتا و کبی هدف
 اجابت اصابت ایدر و عیب حق مطیع اولدجه حق دخی عبده مطیع
 اولور کما قال (ابوطالب ما اطوعک ربک یا محمد فقال وانت باعم اواطعته
 اطاعک) و بوینده بویله دیمک دخی جائز در که اگر هوای نفسی منع
 ایده بیلور رسک من بعد کارک تمام اولور و هر خصوصه حاجتک بتزیرا
 مقصود بالذات نفسی قع ایتکدر پس بومطلوب مبسر اوسه هر کار
 تمام و بر کمالدر * جای آنکس کی کند حق در بهشت * که هوای نفس
 سرکش را بهشت * تقدیری کی کند حق جای آنکس در بهشت
 اگر بهشت هوای نفس سرکش را دیمکدر که ایکی بهشت دخی باه
 موحده نک کسریله در و لکن تجنيس تام اوزرنه در که اولکجهسی جنت
 و ایکیجهسی ماضیدر مصدری هستن در کسره صالویرمک معناسنه
 ماضار عنده شبنی لامه وانی داله قاب ایدوب هلد دیرلر سرکش و صف
 ترکیبی در اصلی کشنده سر در باش چکیمی و بیون ایکی معناسنه تکم
 بالاده دخی گذرا ایتکدر (معنای بیت) بود که حق تعالی اولکسه نک
 برنی جنته جن قبلور یعنی اهل جنت ایتمز اگر نفس سرکشک هواسنی
 صالیویردیه و مع تمیوب هواسی اوزرنه ترک ایتدیه یعنی اگر بالکله
 اهل هوی ایه کافر اولوب جنت یوزن کورمز و اگر فی الجمله ایه
 تغلیظه محمول اولور و بونده هوایی زیاده تقییم وارد قال تعالی
 (ازایت من اتخذ الالهه هواه) و بواسطه فهم استبعادن فهم اولور که
 هوی ابغض الالهه در که عندالله زیاده مبعوضدر * هر که گردد
 باهوای نفس یا * سازدش ابلیس در بدنی مهآر * باهوایاره متعلق
 و یار کردک مفعولیدر ابلیس سازدک فاعلی و شین مفعول اولی و مهآر
 نایستی و در کاطرفدر بدنی باه عریینک کسریله بوزن معناسنه انف کی
 مهآر فخله بولار و بوزن دخی کافی نعمه الله و قال فی القاموس المهار
 کتاب العود یجعل فی انف البخی (معنای بیت) بود که هر کس که
 هوای نفسیه یار و صاحب اولدی و اندن مفارقت ایتدی ابلیس علیه

✽

ما یتحقنک بورنه بوزن دخی و باشنه بولار دوزدی یعنی کندنه
 تسخیر ایدوب استدوکی یره چکدی کوتوردی پس بونده هوای نفس
 تابع اولان کسسه بی حیوانه تشبیه ایله حالی تقییم وارد خصوصاً که
 قادی شیطان اوله * آنکه نفس خویش را مقهور کرد * دیورا
 از صحبت خود دور کرد * تقدیری آن کسی که کرد نفس خویش را
 مقهور کرد دیورا دور از صحبت خود دیمکدر که اعراب و مفرداتی
 ظاهر در (معنای بیت) بود که اول کشتی که کندی نفسی مقهور
 و هواسنه مخالفت ایله انی کندنه تسخیر ایلدی کندی صحبتدن دیوی
 یعنی شیطان رجیمی دور و بعید ایلدی یعنی نفس مقهور و مغلوب
 اولدجه شیطان اکانا غالب اولمقدن خالی دکلدر چونکه نفس زیون اوله
 شیطان دخی تسلطه بحال بولمز زیرا نفس شیطانک و سبیل سیدر
 و شیطان دخی کندی نفسی اضلال و ازلال ایتکدر پس نفس شیطاندن
 بتردر * چون به تیر صبر شد نفست قتل * باتو نبود هیچ شیطانرا
 سبیل * تقدیری چون نفست قتل به تیر صبر نبود هیچ شیطانرا سبیل
 باتو دیمکدر که نفس شدک فاعلی و قتل مفعول و به تیر قتیله متعلق
 و بعد الجمله شرط و باتو سبیل متعلق و سبیل نبودک فاعلی و هیچ
 شیطان مفعولیدر که غیر صبر بحد در زیرالام جاره معناسنه در (تیر
 او قدر ندن اولور سه صبر نفسی کراهت ایتدوکی نسنه اوزرنه حبس
 ایتکدر بوراده صبری سبب قتل اولمقدن تشبیه تیر وارد زیرا تیر انسانی
 قتل حسی ایله قتل ایتدوکی کبی صبر دخی نفسی قتل معنوی ایله قتل ایدر
 یعنی هواسنی قع و ازاله ایلر شویله که انی میت کبی قیلور و بونده صبر صیام
 و ریاضت یعنی تقلیل غداد در زیر الصوم نصف الصبردر و صبر نصف
 الایماندر پس صوم ربع الایمان اولمش اولور نفس دن مراد نفس
 حیوانیه در که اکل و شرب و شهوات آنک شایندر قتل بمعنی المقتولدر
 قتل غیرک مباشرتیه اولان ازاله روحدر و فوت حیات اعتباریه موت
 دیرلر سبیل معساد السلوک اولان طریقدر مصرع ثانی نک عربی ایله
 تفسیری لایکون للشیطان سبیل علیک دیمکدر که (وان یجعل الله
 للكافرين على المؤمنين سبيلا) پس کلام ناظمده قدس سره باتو بر تو
 معناسنه اولور که باعلی مقامه اقامت اولمکدر (معنای بیت) بود که

✽

✽

چونکه اوق کبی اولان صبرله یعنی پرهیز و ریاضت و مخالفت هوی ایلله
نفسک مقتول حکمی اولدی وهواسندن اثر قالمدی حیوان مذبحک
دی مسفوک اولوب بی حرکت قالدیغی کبی شیطان ایچون سنک اوزرنه
بول قالماسا یعنی شیطان سنی اضلاله بول بولامز ونسلطندن خلاص
اولور سن همان ابتداء امر دن نفسک قید نی کوره کور * جام می را
ای پسر بالاب مبارک * از خدای خویش آخر شرم دار * نقد بری
ای پسر مبارک جام می را بالاب و شرم دار آخر از خدای خویش دیمکدر که
جام مبارک مفعول صریحی و بالاب غیر صریحی دراز شرم داره متعلقدر
زیرا شرم دارک عربی ایلله تقدیری استی دیمکدر استفعالدن امر اولقی
اوزره جام عربی در سیم دن اولان ظرفدر می خردز که ترک سبی دیر
میخانه سبی طور دینی اودر باده مطبوخ اولانه اطلاق اولور مبارک می
حاضر در اصل ما آورد که میم می ایچوندر آو امر در مصدری آوردندر
کنورمک معنای مضارعی آورد کور و تخفیف اوای حذف اید و ب
آرد دخی دیر پس آرد که امر در مخفف اولان آردک امر دیر آوردک
امری آور کور میارده یا همزه دن قلب اولمشدر زیر همزه ثقلت
وارد در آخر بوراده مقام تعریف ضده مستعملدر تکم تقریر معنای ظاهر
اولور شرم حیا در که ترک اود دیر (معنای بیت) بودر که ای پسر
جام می و قدح خری طودا غکه کنورمه و آغز نه آلوب ایچمه کنندی
خدا کن احر حیا طوت یعنی اوتان زیر ایلور سن که حرام قلمش واکا
رجس دیمشدر یا بولک بوبله اولدیغی خود بیلور سن لعجب حیا
ایتمز سن و نفسکه او بوب شیطان معین اولور سن * در مکش آن آب
آتش رنگ را * ترس از آن آتش که سوزد سنک را * تقدیری در مکش
آن آب آتش رنگست دیمکدر که آن آب در مکشک مفعولی و آتش رنگ
مخذوف اولان که رابطه سببه اکا صفتدر مصرع ثانیک اعرابی ظاهر در
مکش نمی حاضر در مصدری کشیدن در چکیمک معنای آن آب
میه اشارت در آب دیدی زیرا اصلنده اوزم صوبی در ولکن کیفیت
متغیر در آتش رنگ صفت مشبهه در آتش رنگلو و لونلو دیمکدر ترس
فتحه امر در مصدری ترسیدن در خوف ایتمک معنای سوزد
مصارعدر مصدری سوختن در یاغی و یاند رمق معنای بوراده



جراد متعدی در (معنای بیت) بودر که اول آتش رنگ اولان قرمزی
صوبی حکمه و نوش ایتمه اول نار دوزخدن خوف ایلله که طاشی یقار
وکل ایدر یعنی او قرمزی سبی تک جزایمی احر بوصفتلو قرمزی آتشدر
وشول آتش که سنک خرابی خاکستر مرتبه سینه کتوره قیاس اولانه که
به مرتبه ده شدید و مؤثر در ناظم قدس سره کو یادیمک استر که اول سنک
نوش ایتمه و کلک قرمزی صود کلسدر بلکه آتش سوزاندر که وقتی
کله کده صورت نارله تمثیل ایتمه کر کدر و مکاشف اولانلرانی حالا آتش
صورتنده مشاهده ایدر آل فرعون کوره در پای قلم کبی که صورتی
آب و حقیقی آتشدر انکیچون بیورر (النار یعرضون علیها غدا و
وعشیا) و اموال بتای حقیقه کور (انما یا کلون فی بطونهم ناراً)
* هر چه راحق گفت از وی دور باش * کرشدی نزدیک از و مهجور
باش * تقدیری هر چیزی که اورا گفت حق دور باش از و کرشدی
تدیک مهجور باش از و دیمکدر که چه بوراده چیزی معنای در که
مبتدا در اوراده رالام جاره معنای در که معنای گفته متعلقدر دور باش
از وجه اولد قد نصکره مفعول قولدر که بودخی مبتدایه صفتدر و مصرع
ثانی بعد الجملة خبردر (تدیک قریب دیمکدر دیمشدر که نزد عند معنای
و یا نسبت ایچون و کاف نسبتده زیاده اولان حروف دندر اگر چه یادن
مؤخر در تاریک ده بوبله در مهجور هجر دندر فتحه ترک معنای و ترک
بعد لازم کلمه انده مستعملدر بو معنای مهجور بعید معنای اخذ
اولندی (معنای بیت) بودر که هر نسبه که حق انک ایچون وانک
حقنده بیوردیکه اندن دور و بعید اول اگر قریب اولد کسه ده اندن
بعید اول و حدود الهیه بی تجاوز ایتمه پس بو کلام تعمیم بعد التخصیص
قیلندن اوور که جمله منکرات انده داخلدر * کر تو آب روی خواهی
ای پسر * دور باشی از مناهی ای پسر * تقدیری اگر خواهی
تو آب روی باشی دور از مناهی دیمکدر که تو خواهی تک تحتنه ضمیر
خطاب تأکیددر آب روی مفعول ایدر از مناهی دوره متعلق و دور
باشی تک مفعول ایدر آب روی حرمت و وقار و جاه و عزتدر که انکله
انسانک یوزی سنبل طبری و کل طری کی تروازه و سیر ایدر (مناهی
منهی تک جمیدر منهی بودر که انک حقنده طرف شارعدن لا تفعیل



دینله (معنای بیت) بود که اگر پسر سن عندالله و عندالناس حرمت
و عزت استرسک جمیع مناهی و منکراتدن دور و بعید اولورسن زیرا
حل و حرمتی بلین بی حرمت اولور و عبد مملوکک مولای مالکی یاننده
اعتباری امر نه امثال و نهیندن اجتنابله در * هر که میکرد مکرد
منکران * از عذاب حق بجایا بد امان * از عذاب امانه متعلقدر باقی
ظاهر در میکرد کاف عجمی ایله مضار عدد مصدری کریدندردونمک
معناسنه کرد کاف عجمی نک کسریله چوره معناسنه در منکران منکرک
جمعیدر که معروفک مقابلیدر یعنی معروف عقلا و شرعا مستحسن
و منکر بویکی وجهله مستفیع اولانه دیرل بعد از منکرانسانله قائم اولمغله
الف و نوله جمع قلندی و الامنکرها کرک ایدی زیرا آنکه ادات جمعدر
جسم نامی به مخصوصدر انسان و حیوان و نبات کی (امان بی خوف
و باطمینان اولمقدر) (معنای بیت) بود که هر کسه که منکر و نامشروع
نسنه لچوره سنده دونه و طولاشه اول کسه عذاب حقین قنده امان
بولور یعنی بولماز زیر او عید حق قولاغنه قومیا نک آخر قلب و قالی ینار
و کرد منکرده دورنه ~~کوره~~ سی قفاسنه دوز فافهم جدا
* تادلت باید بقرب حق محل * جهد کن تادر کشی پای از وحل *
تا تعلیلیه در دل بایدک فاعلی و محل مفعولی و بقرب محله ظرفدر جهد کن
اجتهد دیمکدر که افتعالدن امر در پای در کشی نک مفعولی و از وحل
اکامتعلقدر قرب حق بحال برک ارتفاعیله حاصل اولور امر معنوی در
زیرا حق ایچون قرب حسی اولماز محل خلول و نزول ایده جاک بر
و بورادندر که مکان نزول معناسنه وحل ~~ماء~~ مهمله نک سکونی و حرکتیله
عربیدر طین رقیق معناسنه یعنی مایع بالحق که انده ایاق قیاس و طوئمز
(معنای بیت) بود که تاس نک قلبک قرب حقده محل بوله یعنی
بحاب قلبک رئل اولوب بصیرتک مقام مشاهده به نزول ایتمکدن
اوتوری اجتهاد و بذل مقدور ایله تا که یاغکی تعلق بالچغندن چکه سن
وراه قریبه زلادن مصون اولاسن و طوغری بوله کیدوب منزل قریبه
بر بولاسن پس اوندن معلوم اولدیکه کرچه قرب حق مطلوبدر فاما
طریقنده مزائق اولاجق امور وارد در تعلقات کونیه کی و مادامکه
پای طلبکی بو تعلق بالچغندن چکوب المیه سن منزل قریبه ایرمزسن

و جمال حضرتی کورمزسن * تادران حضرت دلت باید مقام *
* میل دل رار و نکه دار از حرام * دل بایدک فاعلی و مقام مفعولی
و دران مقامه ظرفدر میل نکه دارک مفعولی و جار و محرور اکامتعلقدر
و بعد الجمله رو جمله سنی بیان و تفسیر اولور حضرت حضور دیمکدر که
بطریق الکتابیه مراد ذات و مسما و صاحب مجلس در تکم حضور لرنه
سلامر اولور و خا کپارنه عرض عبودیت قلنور و حاشیه بساططری
تقبیل اولنور دیرل زیرا حضورک و ذیباک و حاشیدک و خا کپایک و امثالک
اکا نوع تعلقی وارد بر وجهتدن تأدبا طریق کپایه به سلوک ایدر لر پس
برنسنده مراد اولان کسبه نوع تعلق اولسه کپایه می درست اولماز
بقیه مفردات شرح اولمشدر (معنای بیت) بود که تا که حضرت ذات
احدیه ده قلبک مقام بوله و منزل و صلبه جلوسه مستحق اوله یوری
میل قلبی حرامدن حفظ ایله زیرا مادامکه حرام خورسن اول حضرتدن
دورسن و حرام دخی ایکیدر بری شرعا حرامدر که معلومدر و بری دخی
طریق حرامدر که میل ماسوادر زیرا اهل الله دنیا و آخرت حرامدر
یعنی انلر تعلق ماسوادن محبورلر در والا اهل الله اولماز شول
معنادن که اهل الله خاصه الله در و دائره عمومدر بیرون اولیان کسه
اهل خصوصدن اولماز و قرب حقده مقام بولمز * کر مقامی بایدت
خدمت کزین * تا محل یابی بخدمت شوقرین * تقدیری اگر بایدت
مقامی کزین خدمت تا یابی محل شوقرین بخدمت دیمکدر که تاء خطاب
بایدک مفعولی و مقام فاعلی و بعد الجمله شرطدر کزین امر در خدمت
مفعولیدر و بعد الجمله جزادر و محل یابی نک مفعولی و بعد الجمله جزاء
مقدمدر و قرین شولک مفعولیدر زیرا شوامردر و بخدمت قرینه متعلقدر
مفردات بیت حرة بعداخری مشروحددر شوقدر وارد که مقامی ده
یا تعظیم ایچوندردر (معنای بیت) بود که اگر سکا مقام عالی و عظیم
کرک ایسه خدمت و عبودیت اختیار ایله تا که محل رفیع بولاسن یعنی
حضور حقده مرتبه عالیله بولمقدن اوتوری خدمت حقدرین اول بقصود
احکام شرعیه قیام و آداب طریقته تأدبدر پس خدمت وسیله وصول
حضرت و عبودیت باعث علو و رفعتدر بناء علی هذا طالب حق اولنلر
فرمانله بورلر و دیوان خدمتده آداب وارکانله طوردرل و بونک خلاقی

اشق مذهبی در که باطلدر * مرد بی خدمت نمی باید مقام * هست
 بی خدمت محل انتقام * مرد بی خدمت مبتدا و نمی باید مقام جمله سی
 خبر و یا خود نمی بایدك فاعل مظهری در هست است معناسه اذات
 خبر در که معناده انتقام آخره متصلدر بی خدمت محل انتقام است
 دیمکدر که بی خدمت مبتدا و محل انتقام خبر در (انتقام نقیمتدند
 عقوبت معناسه و قاموسده کلور که نقیمت عقوبتله مکافاتدر و انتقام
 معاقبه در (معنای بیت) بودر که مرد که بی خدمت و بی عبودیت اوله
 قرب حق و مقام عالی بولماز بلکه بی خدمت اولان کسه محل انتقام
 و معاقبه در در زیر ا اگر خدمت شرعده قصوری وار یسه و عبدا آلهی
 محلسده در و اگر طریقته کسلناك ایسه ذل حجابله ذایلدر که بری
 عقوبت ظاهره و بری عقوبت باطنه در پس مصراع ثانی ترفی
 طریقله در ککه بویوز او مدم قولاقدن آیرلدم ککایه سیدر
 * * در بیان رعایت مهمان میگوید * *

* ای برادر مهمان را نیک دار * هست مهمان از عطای کردگار *
 مهمان نیک دارك مفعولیدر (هست است معناسه معناده آخر کردگار *
 متصلدر مهمان از عطای کردگار است دیمکدر که مهمان مبتدا
 و ما بعدی خبر در مهمان و مهمان یا ثله و یا سز قونوق در که عرب
 ضیف دیر تفصیلی بالاده در (کردگار که سرله در کاف اولی عربیه
 و کاف ثانیه عجمیه در اوصاف باری دندر که فعال معناسه در شرحی
 گذرایتمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر قونخی ایو طوت و خوش
 کور زیرا قونوق عطای آلهی در نوجهله عطا اولدیغی بیت آتی ده
 کلور بعدا ناظم قدس سره مهمانه متعلق توصیه تقدیم ایتش ایدی
 پوراده تکرار ایدی انکچون اکثر نه نخده بولندی فاما بوایه قد
 معنای زاید بولمغله حشو و تکرار دن خالی در * مهمان روزی بخود
 می آورد * پس گاه میزبان را می برد * مهمان می آوردك فاعلی و روزی
 مفعولی و بخود ا کا متعلقدر و کاه می بردك مفعولیدر فاعلی نخستده
 ضمیر در که مهمانه را جعدر (روزی رزق معناسه در که شرحی گذار
 ایتشدر پس باء عجمی ایله صکره معناسه در (میزبان میز کسرله
 قونقك اسمیدر که وضع حاصله موضوعدر مهمانك اطلاق وضع عام

ترکیبی حسیله در زیر آمد اولودر و مان بکر بی معناسه در که مانستن دن
 اسم فاعلدر قونوق مستحق تعظیم اولوب قوندیغی برده رعایت اولندیغی
 اجلدن مهمان دیرلر و مان او بارق معناسه ده کلور کافی نعمه الله
 میزبان قونخی قونقلوب رعایت ایدندر زیر بان حفظ ایدمیغی
 معناسه در (معنای بیت) بودر که قونوق رزق کنسدیله کتورر کو یا
 اکل ایندیگی نسنه سنك دکل انکدر زیرا الله تعالی انك تناول
 ایتدو کندن زیاده سکا اعطایدر و رزقکه برکت و برر پس فی الحقیقه
 جمله کز رزق آلهی اکل ایدر سکوز بو معنادن او توری امتناندن
 منع ونهی اولندی اشته قونوق رزقیله کلدو کندن صکره کسندو کی
 وقتده انی قونقلیان کسه نك کاهنی یا تبجه ایلدوب طشره براغور
 تنکم بعض مکاشفله ظاهر اولمشدر که قونقك دامننه نیچه حشرات
 تعلق ایدوب خانه دن بیرون اولدقده متفرق اولمشدر در که اول
 حشرات میزبانك کاهلری صور تله یدر * ای برادر دار مهمان را
 عزیز * کر مرؤت داری و عقل و تمیز * مهمان دارك مفعول اولی
 و عزیز تانیسی و بعد الجملة جزاء مقدم در و مصراع ثانی شرط
 مؤخر در مرؤت دارينك مفعولیدر عقل مرؤت اوزرنه و تمیز دخی
 عقل اوزرنه معطوفدر (دار امر در مصدری داشتن در طونوق معناسه
 مضارعده شین رایه و تا داله قلب اولنوب دارد و دارنده دینلور
 (مرؤت همزه ایله کدورت وزنی اوزره انسانیت و کشتی لك در (تمیز
 اصلنده تمیز در ایکی یا ثله ادرك معناسه شرحی مرور ایتشدر
 (معنای بیت) بودر که ای برادر مرتبه سنده اولان مؤمن اگر
 مرؤت و عقل و تمیز طو تر سک یعنی بوصفتر سنده واریسه قونخی
 عزیز و شریف طوت و رعایت ایله زیرا مبدأ و معاده و خیر و شری
 تمیزه عقل و ادراکی اولان جانب حقندن مبعوث اولان مسافری
 خوار و حقیر طو تر بلکه اعزاز و اکرام ایدر انکچون کتورر * مهمان را
 ای پسر اعزاز کن * کر بود کافر برو در باز کن * مهمان اعزاز کنك
 مفعولیدر بودك فاعلی ضمیر مهمان در کافر مفعولیدر برو باز کنك
 مفعول غیر صریحی و در مفعول صریحی در بونك عربی ایله تقدیری
 اجعل الباب مکشوفاً علی الضیف وان کان کافراً دیمکدر پس بونده

کر لفظی عربی ده ان وصلیه کیسدر بونده کافر غم و غصه به دخی
 اشارت در که جانب حقن قدوم اتمکله فرح و سرور کی اکادخی حسن
 تلقی و اقبال لازمدر (معنای بیت) بودر که ای بسرقونغه اعزاز
 و اکرام ایله اگر کافر ایسه ده اوزرنه قیوی باز یعنی مکشوف ایله نتکم
 حضرت ابرهیم علیه السلام مؤمن و کافری سفره سنه الوردی و هیچ
 کسه دن نعمتی منع ایتزدی زیرا بلکه کافر مؤمنک نعمتی تأثیری ایله
 مؤمن اوله و بردخی بودر که کرچه کفر و ایمان بری برینه ضددر و لکن
 مؤمن و کافر مرتبه روحانیده برابردر که نفخ روحک مؤمنه اختصاصی
 یوقدر و بردخی الله تعالی رحن الدنیا و رحیم الآخره در یعنی دنیاده
 امدادی مؤمنه و کافره شاملدر قال تعالی (کلانمده هؤلاء و هؤلاء
 من عطاء ربک و ما کان عطاء ربک محظورا و قال تعالی فلیمددله الرحمن مدا
 * * * در بیان فضیلت صدقه میگوید * * *

* صدقه می ده در نهان و آشکار * تا امان یابی ز قهر کرد کار * صدقه می
 دهک مفعولیدر در ا کا ظرفدر امان یابی نک مفعولیدر از قهر امانه
 متعلقدر (صدقه حرکتله در بوراده وزن ایچون تخفیف اولنور
 صدقه شول عطیه در که انکله الله تعالی دن ثواب مطلوبدر صدقه
 صدقن اخذ اولمشدر کسرله صدق کذب مقابلی اولدیغی کی شدت
 معناسنه دخی کلور زیرا انسان شیخ و بخال اوزرنه مجبول اولمغه عطاسی
 شدت و قهر و ابایتدن خالی دکلدر (کرد کار کاف عربی نک کسر یله
 فعال معناسنه بالاده کذر ایشدر بعضیلر غلط ایدوب فتحله ضبط
 ایشلدر غفلت اولنمه و ترکیبات و تحریلاتده تغییراتی بیک کر کدر
 (معنای بیت) بودر که صدقه و برکزلو و آشکاره و لیل و نهاده نتکم
 قرآنده مسطور در تا که فعال لما یرید اولان مر لاک قهر و ابتلا سندن
 امان بولاسن زیرا صدقه بلایی رد ایدر و قهر آلهی بی دوندرر نتکم
 حدیده وارد اولمشدر * هر که اورا خیر عادت میشود * بی کان عمرش
 زیادت میشود * تقدیری هر کسی که میشود اورا خیر عادت میشود
 عمرش زیادت بی کان دیمکدر که اوراده را لام جاره معناسنه اولوب
 میشود متعلق اولور خیر فاعلی و عادت مفعولیدر عمر میشود فاعلی
 و زیادت مفعولی و بی کان ا کا متعلقدر (عادت بطریق المعاده

خلق انک اوزرنه مستمرا و ادیغی نسنه (زیادت ده تا اصلیه و عادت عجم
 اورره طویل یازیلور و تلفظ اولنور (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 انک ایچون خیر و حسنه و صدقه عادت اولا که مره بعد آخری اشلیه
 انک عمری بی شبهه زیاده اولور زیرا حدیث نبویه اول وجهله وارد
 اولمشدر و انک تا ویلی بالاده در زیر عمر فی الحقیقه زیاده و نقصان
 قبول ایتز * انکد نیکی میکند در حق ناس * بهترین مرد مان اورا
 شناس * اورا شناسک مفعول اولی و بهترین ثانسی و بعد الجمله انکد به
 خبردر زیرا انکد ان کسی که تقدیرنده مبتدادر (نیکی ده یا مصدر به در
 ایلوک معناسنه (حق ناسده حق واحد الحقوق در که شرعا و عقلا حق
 ثابتدر و استحقاقی بوندندر که استیجاب معناسندر (بهترین به کسرله
 و هاء ساکنه ایله یک و زادات تفضیل و یانسیبت و نون تأکید نسبت
 ایچوندر) شناس امر در مصدری شناختن در ا کلامق معناسنه مضارعنده
 خاصین مهملیه و تا داله معلوب او اوب شناسد دینلور (معنای بیت)
 بودر که اول کشی که ناس حقنده و امر واجبی خصوصنده ایلوک ایلیه
 و حقوق مراعات ایده سن انی خلقک بیکر کی اکلده یعنی خلقک جمله دن
 خیر لوسی و افضل خیر متعدی اهلیدر که مصالح ناسیده بولند و نافع
 اسمنه مظهر اوله و الله الکریم * و انکد ازوی هست مردم راضر *
 در میان خلق نبود زو بتر * تقدیری وان کسی که هست مردم راضر
 ازوی نبود در میان خلق بتر زو دیمکدر وان کسی که مبتدا و مصرع ثانی
 مضمونی خبردر هست مقدم خبر مردم را ا کا متعلقدر زیرا را لام جاره
 معناسنه در ضرر مؤخر مبتدادر و بعد الجمله ان کسی به صفتدر بتر
 فبودک فاعلی زو بتره متعلق و در نبوده ظرفدر (زوزا و دیمکدر که الف
 تخفیف حذف اولمشدر) بتر اصلنده بدتر در که بر امر زرق دیمکدر
 تخفیف ایچون دال حذف اولمشدر (معنای بیت) بودر که و اول
 کسه که ناس ایچون اندن ضرر وارد در خلق ارا سنده اندن بدتر
 یوقدر زیرا ضرر متعدی اهلیدر و اثرده کلور که (خیر الناس من ینفع
 الناس) و بوندن بطریق المفهوم اخذ اولنور که (شیر الناس من
 یضر الناس * ترس ای دیندار از جبار خویش * شرم دار از عقل
 ناهموار خویش * از جبار ترسه متعلقدر زیرا ترس امر در رسیدن دن

خوف ايمك معنائه (ديندار اسلام ديني طوتان نيكه سوجه مناسب
اولان معنای لغویدر و یا کمال دین طومغه طالب اولان زیرا بالفعل
اهل تقوی خوفله مأمور اولماز مکر که تأدیب الصغیر بالکبیر قبیلند
اوله (یا ایها النبی اتق الله) کی جبار الله تعالی در که متکبر در زیر تاج
تکبر در و یا مصلح در که جابر کل کسیر در و یا عبادی کنیدی مرادی
اوزرنه جبر و قهر ایدیچی در و بواسطه بقیه کلام بالاده در محل
تخزیده ناظمك قدس سره اسم جباری ایرادندن اخذ اولنور که
بوراده جبار قهار معنائه در (شرم دار استخیا ايله دیمکدر نیکم
مرورایتدی (ناهموار دوز اولیوب ایری یاری اولان نسنه کافی نعمه
الله ودقایقه کلور که هم موافقت ایچوندن یعنی ایکی نسنه نك
اراسنده اولان جهت اتحادی افاده ایدر شول حالت که عرب
اندن استوائله تعبیر ایدر ترك دو بندز دیر و عجم هموار دیر و کلمه وار
مناسبت و یا قوت افاده ایدر (معنای بیت) بودر که ای دین طویچی
ودین قیدنده اولان و یا کمال دین اهل خوف ايله کنیدی جبارك اولان
الله تعالی دن زیرا حقك جبار وقهار اولدیغنی بلن محل نهیده بولماز
حذر ایلر و حیا ايله کنیدی عقل ناهموار کدن زیرا فعاك مطرد
اولدیغندن عفاك دخی مطرد اولماق فهم اولنور بویله عقله ایسه
عقل قاصر دیرلر که صاحبی آخر او تاندر فافهم * دین ندارد هر که
نبود ترسکار * نیست عقل آنرا که باشد نابکار * تقدیری هر کسی که
نبود ترسکار ندارد دین دیمکدر که نبودك فاعلی ضمیر کس در و فاعلی
ترسکار در و بعد الجملة هر کسی به صفت در که هر کسی مبتدا در و ندر دین
جمله سی خبر در نیست بوراده لیس معنائه در عقل انك فاعلیدر انرا
ا کا متعلق در زیرا را لام جاره معنائه در بو کلامك عربی ايله تقدیری
لیس لمن کان غیر مشغول بشی من امور الدین عقل اصلا دیمکدر
(ترسکار صفت مشبهه در اگر کار کاف عربی ايله اخذ اولنور سه نیکم
ناظمك قدس سره نابکار دیدوکی ا کا قرینه در زیرا آداب ناظمدر که
بحسب الغالب الفاظی تناسب اوزرنه در ولکن ایکی مجمله دخی کار ایش
معنائه اولمق تکرار ایهامندن خالی دکلدر کر کسه بحسب التركيب
تعارفده مغایرت اعتبار اولنسون پس اننسب اولان ترسکارده کار کاف

عجميله بعض کلمات او اخرنه لاحق اولان ادات مبالغه اولمقددر آمر
ز کار و خداوند کار و امثالی کی نا بکار کاف عربی ايله باطل و مفسد
و ایش سر (معنای بیت) بودر که هر کسه که حقندن خوف ایدیچی
اولیه دین طومغنی بی دین در زیرا عقوبت و مکر دن امن اوزرنه
ارلق کفر در عقل یوقدر اول کسه ایچون که نا بکار اوله یعنی باطل
و مفسد و بی کار اوله پس عاقل اودر که بطلانی حق و افسادی
اصلاحه تحویل ایلیدر و بی کار اولیه بلکه امور آخرته مشغول اوله
زیرا بالکبر امور دنیایه اشتغال دخی بی کار اقدر شول جهته نیکه
معاد دن دکل بلکه معاشدندر بوايه اسراف عمر و تضییع اوقاتدر
* باورع باش ای پسر کر مؤمنی * کافری از مکر حق کر ایمنی *
بونک تقدیری ای پسر اگر تو مؤمنی باش باورع و اگر تو ایمنی از مکر حق
نو کافری دیمکدر که مؤمنی مبتداء محذوفه خبر و بعد الجملة شرط
و باش باورع جمله سی جزادر و کذلک ایمنی مبتداء محذوفه خبر در
و از ایمنه متعلقدر و بعد الجملة بودخی شرطدر و کافری دخی مبتداء
محذوفه خبر در و بعد الجملة جزادر ورع حرام و شبهه دن اجتنابدر
حلالدن دکل و شبهه دن اجتناب حرامه وقوعدن حذر دن او توریدر
مؤمنی ده و کافری ده یا خطاب ایچوندن (مکر خفیه سعی بالفساددر
یعنی جانب عبد دن بر کسبه من حیث لایش غیر ایصال مکر و هدر
و جانب حقندن عبدك مخالفت و سوء ادبی واریکن ارداف نعم ایلوب
حالی اوزرنه ابقا ایتکدر ایمن کسر همزه و کسر میله نیکم مؤمن ايله
مقابله اکا دالدر قیغوسر دیمکدر (معنای بیت) بودر که ای پسر
اگر سن مؤمن کامل ایسك و بویله اولمق مراد ایدرسك حرام و شبهه دن
پرهیز اوزرنه اول زیرا شبهه دن اجتناب ایمن حرامه دوشر و ارتکاب
محرمات ایدن مؤمن کامل اولماز و اگر سن مکر حقندن بی قید
ولا ابالی ایسك کافر سن زیرا امن اوزره اولمق الله تعالی حقنده بحر
اعتقاد ایتکندن در بو اعتقاد ایسه کفر در زیرا الله تعالی عاصیدن
انتقامه قادر در و نیجه آثار قدرتی ظهور ایتشدر و نیجه سی دخی ظهور
ایته کر کدر * هر کرا نبود ورع ایمان نیست * هر کرا ایمان نشد
احسان نیست * تقدیری هر که نبود اورا ورع ایمان نیست هر که

نشدا ورا ایمان احسان نیست دیمکدر ورع نبوتک فاعلی و امرا مفعول
غیر صریحی در ایمان نیستک فاعلیدرا اگر ائس معناسنه اولورسه که تقدیری
ائس له ایمان دیمکدر و یا خودنی جنس ایچون اولان لا معناسنه اولورسه
ایمان انک اسمی اولور لا ایمان له تقدیری اوزره و علی کلا التقدیرین
جمله سی هر که به خبر اولور زیرا هر که هر کسی تقدیرنده مبتداند
و مصراع ثانی ک اعرابی دخی بواسلوب اوزره در احسان یا خیر اشلکدر
و یا مرتبه مشاهده در تنکم ایمان اکا قرینه در (معنای بیت) بودر که
هر کسه که انک ایچون حرام و شبهه دن برهیز یوق ایمان یوقدر یعنی
انده کمال ایمان اولماز زیرا ورع که ذکر اولنان وجه اوزره تقوادر نصف
یماندر زیرا ایمان مجموع اجتناب و اکساید و هر کشتی که انک ایمانی
اولدی مشاهده سی یوقدر زیرا ایمان علم البقین و احسان عین البقین در
وعین البقین علم البقین اوزره مترتبد نظر ایله که فلا سفیده ایمان
اولماغله ریاضت و مجاهده لری مقایله سنده حاصل اولان ذوق حال
و مکاشفاته اعتبار اولمادی حتی افلاک حرکتی اشددر و نیجه مغیباته
واقف اولورلردی * توبه نبود هر کرا توفیق نیست * حق نه بیند هر کرا
تحقیق نیست * تقدیری هر کسی که توفیق نیست اورا نبود توبه
و هر کسی که تحقیق نیست اورا نبیند حق دیمکدر که توفیق نیست و تحقیق
نیستک اعرابی بیت سابقه کی کبی در و اورا عریده له دیمکدر که رالام
جاره معناسنه در نبود توبه هر که به خبر در حق نبندک مفعولی و بعد الجملة
بودخی ایکیجی هر که به خبر در توبه قبلدن عقده اصراری حل ایدوب
حقه رجوع و حقوقی ایله قیامدر توبه نک بعضی تفاصیلی بالاده در
توفیق موافقتند و موافقت بر معنی در که تفسله قائم اولوب عسیدی
افعالده حد مشروعه مخالفندن منع ایدر و کمال توفیق اودر که توفیق
عبد هر حالده و هر مقامده مستصحب اوله پس توفیق اودر که
الله تعالی فعل عیدی رضاسته موافق قله تحقیق بر سنه بی حقیقتنه
ردایتمکدر بر وجهله که شبهه ایله مشوب اولیده و بعضی اهل تحقیق
بیور مشلدر که تحقیق هر شئتک ذاتی طلب ایدوکی حق واجبی یللوب
اکا کوره ایفاء حق ایمان کرکدر (معنای بیت) بودر که هر کشتی که
انک ایچون توفیق الهی یوقدر یعنی حق تعالی انی عنایت از ایله

ورعایت سرمدیه به مختص قلماشدر اکا توبه یوقدر یعنی بی توفیق
باری تلثب و مستغفراولماز بلکه توبه نتیجه توفیق در قال تعالی (ثم تاب
عليهم ليتوبوا) و هر کسه که انک ایچون مقام تحقیق یوقدر حق تعالی بی
کورمز زیرا مقام مشاهده حقیقتنه وصول و حرم معنایه دخول اوزره
مبنی و اکا متغیر عذر فافهم * بی عمل دان هر که اورا علم نیست *
* نیست صادق هر که اورا حلم نیست * بویبتک دخی اعرابی ماقبلی
کی در و مفرداتی ظاهر در (معنای بیت) بودر که هر کسه که
انک ایچون علم حال یوقدر که هر نه ایله مأمور و نیجه مشغول ایسه انک مصالح
و مفاسدن بلماز اولیه جاهلی بی عمل پیل یعنی عمل ایستنه دخی مقبول
دکدر زیرا علمی علم شرعی اوزره مبنی دیکدر و مورد نظر که حدیثه کلور
(طلب العلم فریضة علی کل مسلم و دیکدر که شمه من المعرفة خیر من کثیر
من العمل و هر کشتی که انک ایچون حلم یعنی ثانی و تحمل یوقدر طریق
حقده صادق دیکل بلکه کاذب زیرا جفله صدق معامله سی اولان
سرا و ضراوه باراماتی برابر چکر وادی و جفایه تحمل ایلر که
تحقیق دعواسته برهان قوی بو معنادر

* * در بیان کرامتهای حق عز و جل * *

* چار چیز است از کرامتهای حق * مقبلست آن کس که کنزد این سبق *
تقدیری چار چیز از کرامتهای حق است دیمکدر که چار چیز مبتدا
و جار و مجرور خبر در و مقبلست مقدم خبر و آن کس مؤخر مبتدادر
این کیردک مفعولی و سبق اینک صفتی و بعد الجملة ان کسه صفتدر
کرامتهای کرامتک جمیعدر اخرنده یا اضافتدر کرامت انسانه
علی وجه الکرم اشلن و یا اعطا اولنان سنه در کرامات اولیا کبی
و حدیثه کاور (دفن البیات من المکرمات) یعنی دفن بنات
حق تعالی نک اعزاز و اکرامند در پس مکرمات میم فتمی و رانک
ضمیله مکرمه نک جمیعدر میم فتمی و رانک ضمیله کرامت معناسنه
مقبل مد برک ضدیدر که اسباب سعادت و قبالة موفق اولان کسه در
سبق حرکت ایله درس معناسنه در که شرحی کذرا یتمشدر (معنای بیت)
بودر که درت سنه الله تعالی ک عبده کرامتدرندن یعنی انکله مکرم
و دعور قلدیغی خصال شریفه دندر اول کسه که بودر سی طویر

یعنی بودرت نسنه بی حفظ ایدوب انکله عمل ایدر مرد مقبلدر یعنی
 اهل سعادت و توفیقدر که حسن خاتمه و نجاتنه نشان در * اول آن
 باشد که باشد راست کوی * با سخای نفس باشد تازه روی * اول
 مبتدا وان باشدك مفعولی و بعد الجمله خبردر راست کوی ایکنجی
 باشدك مفعولی و بعد الجمله ماقبلنی بیاند تازه روی باشدك مفعول
 صریحی و با سخا تازه رویدن خالدر سخای تازه رویه قیید طوتدی
 کویا تازه روی اولی مقصود بالذات در زیر کولر یوز بشقه بر سخای
 مقبولدر قول معروف و کلمه ظیه کبی که فرح بخش جاندر راست کوی
 وصف ترکیبی در اصلی کوینده راست در تازه روی صفت مشبهه در
 (معنای بیت) بودر که اول درت خصلتک اولی اول او اور که طوغری
 سوبلیجی اوله زیر طوغری یلق انسانی طوغری جسته جز ایدر و سخای
 نفسه مقارن اولدیغی حائده کولر یوزلو اوله یعنی خندان روی جو مرد
 اوله یوخسه عبوس اولیه زیر عبوسك سخا سندن انسانه کدر کلور
 پس انسان سخی اولدیغنه کوره خندان روی و کشاده چهره
 و جین کرکدر * بعد ازان حفظ امانت باشدش * هم نظر پاک
 از خیانت باشدش * بعد ازان فارسیده دو مین و عربی ده و الثانی
 یرینه در حفظ باشدك فاعلی و شین مفعولی در و بعده بعد ازانه خبر
 حکمنده در و نظر ایکنجی باشدك فاعلی و پاک مفعولی و از پاکه
 متعلقدر زیر پاک طاهر معنانه در و عربی ایله تقدیری یلزمه ان یکون
 نظره طاهرا عن الخیانه دیمکدر و یا خود یلزمه النظر الطاهر عن
 الخیانه تقدیرنده در امانت اداسی لازم کلان حقه دیرلر امانت حقه
 و امانت خلقه شاملدر امانت حق عهد و حدود الهیه در امانت
 خلق و دائمه در خیانت امانت نقیضی در یعنی نقض عهده حقه
 مخالفدر بوراده خیانت نظرندن مراد نامحرمه استراق نظردر
 یعنی اوغورن نامحرمه باقندر که مقصود نظره ثانیه در زیر نظره
 اولی معفودر و خیانت نظر حقه قرآنده کلور (یعلم خائنه الاعین
 و ما تخفی الصدور) معلوم اوله که ایمانک نوجهله شعبی واریسه که
 از جمله امانت در کفرک دخی اوله شعبه لری و اورد که از جمله خیانتدر
 و امشالی (معنای بیت) بودر که اندن یعنی صدق و سخاوتدن صکره

اگ حفظ امانت لازم اولور که امانت الهیه و ودائع حتی محافظه
 و مراعات و وقتنده محله تأدیه در و هم یعنی انکله یله نظری خیانتدن
 پاک اولی کرکدر یعنی اگر ناکاه نامحرمه نظری تعلقی ایدوب علی الفور
 انماض عین ایدر سه عفو اولور و اگر قصد له و نظره ثانیه یله بنظر
 اولور سه عفو اولور زیرا انسانک بصری امانتدر که حلاله نظر ایچون
 ایداع اولمشدر پس اتی محلتک غیریه صرف ایمانک خیانتدر که
 مستوجب غضب الهیدر نیکم اوله دندن پاک و طاهر اولی وسیله
 رحمت رحمانیه در زیر آنده عهد شرعه و فواردر فاعل رفه
 * هر که راحق داده باشد این چهار * باشد آن کس مؤمن پرهیز کار *
 تقدیری هر کسی که باشد حق داده او را این چهار دیمکدر که
 هر کسی مبتدا و ما بعدند اولان جمله اکا صفت و مصراع ثانی جمله سی
 خبردر حق باشدك فاعلی و داده مفعولدر ایکن دانه ماضی مقید
 اولوب ایکی فعلک اجتماعنده فایده اولماقوله ثانی بمعنی المصدر اخذ
 اولتی قاعده مطرده در مصدر دخی کرک معنایی اوزرنه باقی و کرک
 یعنی الفاعل اولسون بوراده اولدیغی کبی دادن دهنده معنانه در
 او را داده نك مفعول غیر صریحی و این چهار مفعول صریحی در
 این چهار صدق و سخا و حفظ امانت و حفظ نظردر ان کس
 ایکنجی باشدك فاعلی و مؤمن مفعولدر پرهیز کار کاف عربی ایله
 صفت مشبهه در که مؤمنك صفتی در که تخصیص ایچوند زیر
 هر مؤمن کان تقوی ایله متقی اولماز (معنای بیت) بودر که هر کسه که
 حق تعالی بودرت خصلتی کا و یرمش اوله اول کسه مؤمن پرهیز کار
 اولور یعنی بودرت خصلت شعب ایمانک کلیاتندن اولغسله یونلره
 عامل اولان سائر مراتب تقوی ایله دخی عامل اولمش اولور بونده رمز
 وارد که کر چه تقوی عبده مضافدر نیکم کلور (واتقوا الله) ولکن
 تقویه موفق اولی فی الحقیقه احسان الهی باینددر
 * * در بیان انکه دوستی را نباید * *
 * دوست کر باشد زیاکار ای پسر * و طمع زان دوست بردار
 ای پسر * بعض نسخ ده رویرینه تو دوستمدر دوست باشدك
 فاعلی و زیانکار مفعولدر مصراع ثانی نك تقدیری و بزر طمع ازان

☀

☀

دوست دیکد که بردار چله سی و چله سنی بیاند رازان طبعه
 و یا برداره متعلق طبعه ملاحظه سیله زیان کار کاف هر یله
 صفت مشبهه در زیان ایستلو معناسنه زیان سودك یعنی اصی نك
 ضدیدر زیانکار مفسد و مسرفدر طبع نفسك شهوت طریقیه
 برنسنه به میلی وخلق الله اولان مال و نعمته حرکت و انجذاب در
 بردار امر در مصدری برداشتن در برنسنه بی بردن یوقار و قالدر مقی
 معناسنه رفع کبی مضارعنده شین رایه و تاداله قلب اولانوب دارد و دارنده
 دیناور مصدر فر عیسی برداریدن کلور (معنای بیت) بودر که ای
 پسراکر دوست زیانکار و مفسد و مسرف اوله بوری سبب اندن
 طبعی قاندر و مفسددرن مصلح مصلحتی امید ایتمه چونکه سنی افسیادایدر
 پس سندخی مفسدی کند که یار ایدمه و اندن مفارقت ایله زیرا اوسکا
 یارد کل بلا که عیار و اغیاردر * هر که میگوید بد بهای تو فاش *
 دوست شمار و بد و همدم مباش * فاش میگویدك مفعولیدر اصنامده
 فاشی در یا الله منتشر معناسنه کثرت استعمالنه بناء تخفیف یا حذف
 اولمشر تنکم بد و دخی اصلنده باوراکام معناسنه همزه نك ثقلتی دفع
 ایچون داله قلب اولمشر بد و همدم متعلقدر و همدم مباشك مفعولیدر
 بعض نسخ ده دوست شمارش بد و همدم مباش درو شمشیر و لیکن
 عطفه اولق بلاغته انسیدر (معنای بیت) بودر که هر کس به که
 سنك بدکار کی فاش و منتشر سویلر یعنی ستره دار اولان احوالکی
 خلقه افشا یلر سنی دوست عد ایتمه واکامدم و مصاحب اولم
 زیرافشای عیب ایتمک منهیدر که خلق ایچنده فضاحت و اختلاله
 سپیدر قال الله تعالی (ان الدین یحبون ان تشبع الفاحشه فی الذین
 امنوا لهم عذاب الیم فی الدنیا و الاخره) فاحشه اقوال و افعالدرن
 عظیم الفج اولان سنه در زنی و امثال کی الحاصل کشف عیوب ایتمک
 کار عدودر پس دشمن توجهله دوست اولغه سزا اولور اعدی اوله
 کسه به قرین اولماق لازم کلور * دوستی هرگز مکن باباده خور *
 از چنان کس خوشتر را دور دار * تقدیری مکن هرگز دوستی باباده
 خور دور دایر خوشتر از چنان کس دیکد که دوستی مکنه مفعول
 نوباد دوستیه متعلق و هرگز عموم از زبان ایچوند باباده خور وصف

ترکیبی در که اصلنده خورنده باده در شراب نوش ایدی معناسنه
 خوشترن دور دارك مفعول صریحی و از غیر صریحی در باده خور
 جنسندن مطبوخ اولاند یعنی اوزم صوبی ادنی طبع ایله طبع اولانوب
 نلندن اقلی کیدوب غلبان اشتهاد قبول ایدوب اوزرنده لف یعنی
 کوک ظاهر اولسه قلیل و کثیری حرامدر که عجم اکاباده دیر مطبوخ
 اولمسانه می دید وکی کبی پس می و باده مرادف دکلدر و عرب میبه
 خردیر و مطبوخ مذکور باذق دیر ذال مجمله نك کسریله و فتحیه
 واکراوزم صوبی نلشنای کید نیجه طبع اولنسه اکامثلث دیر لاهو
 و لعب ایچون اولوب هضم طعام ایچون ایچانورسه و قدحله دخی دور
 اولننسه خللدر خورده الف رسمی یوقدر و الاذلیل معناسنه اولان
 خواره مشابه اولور و لیکن دار لفظنه موافقتدن اوتوری خاه مجمله نك
 ضم سن جانب فتحیه به اماله و مدله اوقومق کرکدر یومقوله کلماتک لسان
 عجمده نظاری چوقدر (معنای بیت) بودر که از ماندن هیچ بر زمانده
 یاده خور می نوش ایله دوستلق ایتمه انجیلین کسه دن کنیدی دور
 طوت زیرا میخور الله تعالی دن دور در پس سندخی مؤمن کامل ایست
 اللهم دن دور اولاندن دور اول تا که حقه قریب اولاسن باده بی یعنی
 خجری مطلقا تخصیص بالذکر ایندوکی اعظم کاردن اولمغه در انکچون
 طریق مبالغه به سالک اولوب شارب الخمرك دوستلقندن نهی و منع ایلدی
 یعنی نوش ایتمک و یا نوش ایدنه نك صحیفه داخل اولمق دکل راقدن دوستلخی
 و آشنانخی دخی مضردر و قبحی نه مرتبه ده در که استحالده سننده خیر
 وارددر تنکم حدیثده کلور (خیر خایم خل خرم) یعنی خجری حای اوزرنه
 قومیبوب سیر که به تحویل ایتمک کرکدر که رضاء الهی بونده درونوش
 اولنسه به خیر طور دینی برده مستقیر سنه در * منعی کومیکند
 منع زکات * دور از وی باش تا ذاری حیسات * منعی ده یا وحدت
 ایچوند و منع مبتدادر کوضم کاف عربی ایله اصلنده که اودر او مبتداه
 ثانی و منع میکنندك مفعولی و بعد الجملة مبتداه ثانی به خبر و بعد الجملة
 مبتداه اوله صفتدر دور باشك مفعولی و از دوره متعلقدر و تا مادام
 معناسنه دوره ظرفدر که مابعدی تاویل مصدرده در تقدیری در مدت
 داشتن توحیات دیکندر و بعد الجملة مبتداه اوله خبر در منع اسم فاعلی

منعی کومیکند

صیغه سی او زرنه غنی و دوللو دیمکدر زیر انعام واحسان ایتک منم
صفتیدر پس غنی به منم دبدیلر کرله انعام اولسون و کرک اولسون
زیرا بواطلاقه نفول و ترغیب وارد در زکوة بالاده ذکر اولدی که
رسم زکوة مصحفده و اوله و غیریده الفله دخی باز یلور زکوة ربع عشر
مالدر یعنی بیک الحقه ده بکرمی بش الحقه در تورانده مفروض اولان
ربع مانیدی که بیکده ایکوز قرق سکر الحقه در زکوة سبب نماء مال
و بارذیله بخلدن سبب طهارت نفس اولغله زکوة دندیدی (معنای
یت) بودر که برغنی و نصایه قادر کسه که زکاتی فقرادن منع ایدوب
فرمان حق اجرا ایتسه و عاملار یوانه کتبه سن اندن دور اول
مادامکه حیات طوژسن یعنی صاغ اولد الحقه یانسه اوغزامه زیرا
الله تعالی تک مغضوبی و خلقک منخوسی و ابلتک محبوبی در
* دور از ان یاری که خواهد از تو سود * کرسر خود در قدیمهای
توسود * تقدیری دور باش دیمکدر که عربیده تبعاده معناسنه در
تفاعلدن امر اولوق اوزره از دور باشه متعلقدر یاری ده بازایده در
سود خواهد تک مفعولدر راضی معناسنه فایده و ریح کبی بوراده
مراد الحقه مرابطه سیدر ایکنجی سود ماضی در مصدری سودندر
ازمک معناسنه سحوق کبی و ال ایله یا شتمق لمس کبی و آشتمق و صوامق
مستقبلنده و اوی الفه قلب و بریاز یاده سبیله ساید و ساینده دیرلر
کر بوراده عربی ده ان وصلیه برینه در جزادن عاری در سر سودک
مفعولدر در کاظر قدر (معنای یت) بودر که دور اول شول یاردن که
سندن الحقه فایده سر طلب ایدر و کاء بردیکی مالی الله قرض و بره
وسندن سود مند اولوق طمئنده اولور اگر کندی سرنی سنک آباکده
سور دیسه ده یعنی سورر و تواضع کو سترسه زیر ابویه وضع ایتکدن
چه سود که وضع آلهی اولان شرعدر بی خبردر یعنی شرعده اخوان
بر برندن بوجمله فایده ایتک یوقدر بلکه مواسات (و تعاون و اعلی البر
و التقوی) موجبیه بری برلینه اعانت و دفع ضرورت وارد چونکه
سنک یارک مسأله شرع علیه و درس حقیقت آیه سن اوله جاهلی یار
تخاذ ایتکه بلکه آنی اختیار بیل و اندن ابراغ اول بونده اهل حق ربوا
خو اولدیغنه زمر وارددر * ای پسر از سود خوران دور باش *



خضم ایشان شد خدای نور پاش * بعضی نسخده (ای پسر از سود
خوران کن حذر) (خضم ایشان شد خدای داد کر) دوشمشدر
اولکبسی اولدر زیر بلاغته اقریدر از دور باشه متعلقدر سود
خوران و صف ترکیبی در اصلی خوراننده سود دیمکدر الحقه فایده سی
اکل ایدیمکدر که بین الناس انلره معامله جی دیرلر و بونده مختکردخی
داخلدر که زیاده صامتق ایچون نسنه صقلر خدایه دل فاعلی
و خصم مفعولی در (خدای اخرنده اولان یاه اصلیه در که بوراده یاه
توسلدن معنی در نور پاش اکا صفتدر اولکی باش یاه عربی ایله
امردر مصدری باشیدن در اولوق معناسنه ایکنجی یاه عجمی ایله در که
اسم فاعلدن مرخدر مصدری باشیدن در صاحب و پراکنده ایتک
معناسنه مضارعی باشد و پاشنده کلور پس نور پاش اصلنده
پاشنده نوردر که وصف ترکیبی در خدایک نور پاش اولدیغی اجسام
و اجرام نیرم خلق ایتسیدر شمس و قمر و نجوم و سراج و نار و برق کبی
اگرچه باطن انسانه کوره انوار مغنویه و بخلیات حقیقه سی دخی
وارددر که اربابی یسلور خصم خصوصتندر منازعه معناسنه تنکم
بالاده مفصلدر (معنای یت) بو در که ای پسر معامله جیلردن
و مختکرلردن دور اول و انلره محبت قلمه و آشنا اوله زیرا انلرک خصمی
شول خدای قادر در که عالمک ظاهر و باطنه اجرام حیه و مغنویه ایله
نور صاحبدر و بو قدر نور آلهی انتشارنه کوره کندیلری ظلمت
معاصیدن اولوق صکر کلر ایدی فاما اکل ایتدکاری ربوا و خلقه
احتکارله ایلد کلری تضییق و اذی برده بصیرتلی اوایب نور حق
کور مدیلر و هدایت یوانه کیرمدیلر و حقک مشروع قلمدیغی و جهله
زیاده لک طلب ایدیلر بلدیلر که (ولدی نامزید) موجبیه مزید الله تعالی به
و فرمانده مفوضدر * آنکه از مردم همی کیردر یا * زینهار اور انکوبی
مرحبا * تقدیری آن کسی که همی کیرد از مردم ریا زهار نکوبی اور مرحبا
دیمکدر که آن کسی مبتدا و مابعدی اکا صفت و مصراغ ثانی خبردر
از کیرده متعلق و ربوا مفعول صریحی در اورا دخی نکوبی به متعلق
و مزحیا اکا مفعول ربوا انقده زیاده معناسنه و شرعه کیل و وزنده
عوضیدن خالی فضل مالدر که احد عاقدی ایچون شرط اولمشدر



تفصیلی فقه ده در ر بوا واوله بازلد بغی اصله تنبیه ایچوندرزیرا
اصلی ر بابر بودر و اخر نه الف زیاده قلند بغی و او جعه تشبیهدن
اوتوری درو بورسم مصحفه جاری در ز کوة و حبة وصلوة کبی
و غیره مواضعه مراعاتی لازم دکلدر خصوصاً که بویله محله که
قرینه تطبیق امور مستحسنه دندر زینهار یا الله و یاسر کله تحذیردر
مرحبا بالاده مفصلدر (معای نیت) بودر که اول کسه که ناسدن ر با
و ضرورت اهلته اجماعی فایده ایله ویر صاقتن انک ایچون بطریق
الاکرام مرحبا سو یلمه سن زیرا مرحبا به سزا دکلدر بلکه ویل و نفرینه
مستحقدر الحاصل مرحبا کلمه سی که مکان واسعه کلدک سنک ایچون
طارلق یوقدر اوتور مستریج اول دیمکدر ر بوا خور اولانه مناسب دکلدر
زیرا جهمده انک ایچون مکان ضیق وارد واکا اصلا راحت یوقدر
پس بر کسه نك مالی اوله اومقوله مرحبا دیمک حقه مخالفتدر زیرا
حقک ضیق ایتدوکن توسیع ایتدوکن که عین جهالت و فی الحقیقه کفر
وضلا ایتدوکن * برسر بالین بیمار ان کذر * زانکه هست این سنت
خیر البشر * بر کذره متعلقدر (هست بوراده کان معنا سنه در که
این فاعلی و سنت مفعولدر بالین یصدقدر بال قول باشیدر که آموز
دیرلر یا نسبت و نون تأکید نسبت ایچوندر یصدغه بالین دید کیری
قول باشنه نسبتی اولد یغندن اوتوریدر بیمار ان بیمارک جمعیدر (بیمار
خسته در که ترک صیرودر اصلنده آرنده بیم در زیرا خسته انک موتدن
خوف کتور و بوندن غیری وجه دخی بالاده در سنت طریق
مسلمو که در که جناب نبوت صلی الله علیه وسلم اصحابی انک اوزرینه
حت ایتدوکن پس اهل سنت اصحاب و انلرک آثارنه اقتفا ایدنلر در
ودیمشدر که نبی و ولی نك مواظبت ایتدوکی سنه سنندر تکم احادیثه
رمز اولمشدر پس سنت مطلقه سنت نبویه و سنت مقیده سائرلرک
سنلریدر (بشرعاً اذ با اتفاق ایتدوکن در که بشره ظاهر جلددر وادمه
حرکت ایله باطن جلدی در که لحمی ولی ایدن جانبدر انسانه بشر دیدکاری
جلدنک شعردن ظهور اعتبار یله در سائر حیوانات ایسه بویله دکلدر
یعنی اوزر لرنده صوف و یا شعر و یا وبر اولان حیواناتک جلدلری
شعرله مستوردر بوراده بشر ایله مراد فضلاء بشردر خیر الناس ده کی

ناس کی زیرا بالفعل کمال بشریت و انسانیت بوانمیان اعتباردن پس
اومقوله اضافته فایده یوقدر (معنای یت) بودر که خسته لر یصد بغی
باشی و اوچی اوزر نه کذر ایله و اوغره بغی خسته حالی صور مق
ایچون که عبادت دیرلر عبادت فاضله در یاتدوخی برده باشی اوچنه
واروندن حالت دی و تسلی ایله تا که صحبتک سببیه و جودنده خفت بویله
و کربتی زانله اوله و لکن الزیارة لحظه و فقیحه چوق مکث ایتنه زیرا
زیارت جلسه قلیله اولیحق عبادت بطریق اولی در شول و جهدن
حال خسته بی سوال و بی محال یاتنه وارمغه اعجاب ایله که معنای
مذکور خیر البشرک علیه الصلاة والسلام سنت فعلیه لر بدر پس سنه دخی
سنت ایله عامل اولوب اهل سنتدن اوله کور * تا توانی تشنه را سیراب کن
* در مجالس خدمت اصحاب کن * تا مادام معناسنه در که مابعدی
تاویل مصدرده اولوب سیراب کنه ظرف اولور تشنه مفعولدر خدمت
ایکنجی کنک مفعولی و دراکا ظرفدر (تشنه صوسنر در که عرب عطشان دیر
(سیراب قائمشدر اصلنده کسر رائله در که آبه مضافدر سیر اماله ایله
طوق معناسنه در صویه طوق اولمق ایسه قائمغه اولور اماله ایله دنلدی
زیرا اماله سز کسره صریحه ایله صرمساق معناسنه در مجالس
مجلسک جمعیدر موضع جلوس معناسنه (معنای یت) بودر که مادامکه
قادر سن یعنی قدرتک اولد بغی مدتیجه صوسنر اولان کسه بی سیراب ایله
یعنی صویه قاندر زیرا نیجه لر صویه ضرورت اولان برلده خلقت
سقالق ایتکله خضره ایشمشلر و نفس اخذ ایتمشلر در شیخ سعدی
شیرازی و امثالی کی و دخی مجلسلرده خدمت احباب ایله جناب نبوت
صلی الله علیه وسلم خدمت اصحاب ایلدیکی کی زیرا کتب سیرده
مؤیددر که بر سفرده طبخ طعام ایچون اصحابنه ایقاد نار ایلسدیلر
و پیور دیلر که (سید القوم خادمهم) یعنی سبادت خدمته مانع دکلدر
و خادم اولنلر من خدمت خدمت مو جنبه مخدوم اولورلر و مخدوم اولنلر
ترقیات جلیله بو اولرلر پس کاملاً نفسی خاک کی آلتحق و آب کی
صافی در و خدمت حقه در خلقه دکلدر * خاطر ایتم رادر یاب نیر *
* تا ترا پیوسته دارد حق عزیز * خاطر در یابک مفعولدر نیر تونله دخی
معناسنه در مصراع ثانی نك تقدیری تا دارد حق ترا پیوسته دیمکدر که



حق دارد که فاعلی و ترا مفعول اولی و عزیز ثانیسی در و پیوسته
 اکا متعلقه در که علی الدوام دیمکدر (خاطر قلبه کلان نسنه در که
 خواطر و هوا جس دیرل بوراده مراد قلبدر) ایتم فتح همزه ایله ویتامی
 یتیمک جمعیدر یتیم انساندن بی پدر و حیواندن بلاام اولانه دیرلر و بالغ
 اولدجه یتیم اطلاق اولنور یتیم ضمه انفراددر بوجهندن در یتیم
 دیرلر شول دانه دار انجویه که صدفده یکدانه اوله (در باب امر در
 مصدری یافتن در بولمق معناسنه مضارعنده فایله موحده یه قلب
 اولنوب یابد و یابنده دینلور و مصدر فرعیسی یابیدن کلور و یافتن
 و یابیدن در ایله مرکب اولسه اکلامق واسرکنک و یتیمک معنایینه
 دخی کلور (پیوسته اولاشق دیمکدر متصل کبی) (معنای یتیم) بودر که
 یتیم اولنلرک دخی خاطرلرنی تفقد و رعایت ایله و مرجله معامله قبل
 و امور مهمه لرنده بولنوب فریاد لرنه یتیم و امداد و اعانت لرنده اول ناکه
 حق تعالی سنی علی الدوام عزیز طوته یعنی سن متصل یتیملری عزیز
 و شریف و مکرم طوتجه حق دخی سنی جزاء وفاق طریقله بویله
 طوتر و عزیز لفظنی تخصیصده فایده بودر که ابلبس علیه مایستحق
 هر صباح یتیملرک یوزنه خاکستر یعنی کل صاچر خلق کوزلرنه خوار
 و ذلیل اولار دیو پس شیطانم مخالفت ایدوب انلری عزیز طوتان کسه
 عندالله عزیز اولور فاعل * چون شود کریان یتیم ناکهان * عرش
 حق در جنبش آمدان زمان * یتیمی ده یا وحدت ایچوندر یتیم شودک
 فاعلی و کریان مفعولی (ونا کهان فجاءه معناسنه کریانه قیددر فی معنی
 الاوقات معناسنه نکم آن زمان انی تأیید ایدر عرش حق آمدک فاعلی
 و در اکاظر قدر آن کبی و لکن هر برینک جهت ظرفیتی واردر بردور لودر
 ناکهان ناکه دیمکدر که شرحی بالاده در عرش حق ده عرشی حقه
 اضافت ایلدی تعظیم طریقله ذوالعرش ده کی اضافت کبی زیرا
 کندنی ذوالعرش اولغله وصف ایتمک انده استقرارندن اوتوری دکدر
 تعالی الله عن ذلک بلکه علونی و عظم عرشی بیان ایچوندر زیرا عرش
 بر جسم لطیفدر که درت یوزر کنی واردر که هر ایکی رکنک اراسی
 در تیوز یک ییلاق مسافه در و عرشک شرح عریضی واردر که تفاسیرده
 واثاننده میندر (جنبش جنبیدن لفظندن اسم مصدر در دپرنش

و حرکت معناسنه (معنای یتیم) بودر که چونکه بر یتیم ناکاه اغلیه اول
 وقتده عرش الهی حرکت کلدی یعنی انک کریان اولدیغندن اوتوری
 لرزان اولور زیرا امر عظیم و محل خوف و خطر در پس عرشده ایکی
 دورلو حرکت واردر بریسی سرور طریقله در که اکا اهتر از دیرلر
 نکم انصاردن سعدبن معاذک رضی الله عنه موتنده واقع اولدی
 و بری دخی هیبت طریقله در که اکا ارتعاش دیرلر که درمکدر و بوندن
 معلوم اولدیکه عرش ذوالحیاتدر زیرا دار آخرت اولان سطح کر سینک
 سقنی در آخرت ایسه حیاته موصوفه در قال الله تعالی (وان الدار الاخرة
 لهی الخیوان) پس بو مقوله بی تاویل ایتمک حقیقه جهل دندر
 * چون یتیمی را کسی کریان کند * مالک اندر آتشش بریان کند *
 تقدیری چون کند کسی یتیمی را کریان کندش مالک بریان اندر آتش
 دیمکدر پس آتش ده اولان شین که علامت مفعولدر معناده کند
 قید در مالک خازن نار در که سائر زبانیه و خدام انک زیر دستنده در
 مالک دندل دوکی شدت و قوت و قهرندن اوتوریدر خازن جنته
 رضوان دندلدی زیرا حالت رضا حالت کبرادر که عاملر خطاب رضایه
 جنتده و اهل الله دنیساده نائل اولورلر (بریان کسرله یکابدر و ضمه
 اصحدر) (معنای یتیم) بودر که بر کسه بر یتیمی کریان ایلده یعنی ظلم
 ایدوب اغلده خازن اکبر نار دوزخ اولان مالک انی آتشده بریان
 و یکاب ایلده و مکان ضیقہ القا ایدوب عذابنی تغلیظ و تشدید ایده
 زیرا یتیمی اغلامق سائر معاصیدن اشددر زیرا بی کس در وحدیت
 قدسیده کلور (اشتد غضبی علی من ظلم من لا یجد ناصرا غیری)
 * انکه خنداند یتیم خسته را * باز یابد جنت در بسته را * یتیم
 خنداندک مفعولی و خسته یتیمک صفتی در بار کله سی یابدک مفعول ثانیسی
 و جنت مفعول اولی و در بسته جنتک صفتی در و بعد الجملة انکه تک
 خبریدر زیرا آن کسی تقدیرنده در نکم خنداند جمله سی انک صفتی در
 (خنداند مضارع متعدی در که مصدری خندیدن در کلک معناسنه ضحک کبی خنده
 لازمی خندد در که مصدری خندیدن در کلک معناسنه ضحک کبی خنده
 کلک اسمیدر خندان کلجی در بر سبیل استعاره انسانک غیریده دخی
 مستعملدر مثلا آتیش کله کل خندان دیرلر و چتلاش رمانه نار

خندان دیرل (خسته یاره لوکسند در مجروح کبی هر صبرویه خسته
دیدکری مجاز در زیر خستن یاره لوق وصالجحق در و خسته دل
دیدکری ده مجاز در زیر بعضی الامدن مجروح کبی اولور بوراده مراد
بودر (باز آحق در مفتوح کبی) در بسته ده بسته اسم مفعولدر معلق
معناست و در بسته اصلنده صفت مشبهه در که بسته در دیمکدر صکره
تغیر اولندی (معنای بیت) بودر که اول کسه که یتیم خسته دلی کادره
و بر لطفه شن و شادان ایلده معلق قبولی اولان جنتی آحق بولور زیر
غم و غصه آچه نک جزاء وفاقی باب جنت انک اوزرنه آچلمقددر و قلب
انسان جنت معنویه در * هر که اسرار ت کند فاش ای پسر * از چنان
کس دوری باش ای پسر * بو بیتک اعرابی و مفرداتی ظاهر در
(معنای بیت) بودر که ای پسر هر کیمکه سنک اسرار کی فاش
و منتشر ایلده یعنی اغیار دن کتم و ستر ایتدو کک نسنه بی اظهار ایده
اول مقوله کسه دن و صحبتندن دور و بعید اول زیرا حدیثه کلور
(المجالس بالامانات) پس شول کسه که امانته خیانت ایلده یعنی
مجلسده محادثه اولتان رازدن اجابی اکاه ایلده سنک اکا قربک خانه
قر بدر و ابن عباس رضی الله عنهما بیور مشدر که (کلب امین خیر
من صاحب خوئن) یعنی امین اولان کلب خائن اولان یار و مصاحبندن
خیر اودر زیرا کلبندن نیجه وفار کور مشدر در تکم حقنه نیجه اخبار
منقوله و حکایات مأثوره در * در جوانی دار میرا ترا عزیز * تا عزیز
دیگران باشی تو نیز * در داره ظرف و پیرا ترا دارک مفعول اولی و عزیز
ثانیسی در عزیز دیگران باشی نک مفعولی و نو باشی نک فحشده اولان
ضمیر خطاب تأکید در و بعد الجملة ماقبله تعلیلدر جوانی ده یا
مصدریه در (جوان یکت در سنجی به جوان مرد دیدکری سنجی نک
قوتندن اوتوری در زیر مال جاندندر بذل جان ایتکه ایسه مرد قوی
لازمدر) پیر جوانک مقابله در که قوجه آدمدر که اللی برندن
آخر عمره دک اطلاق اولنور عرب اکا شیخ دیر (و پیر فانی ارذل عمره
بالغ اولاندر که عرب اکا هم دیرل کسر هائله و تشدید هیمله و هرم
دخی دیر فتح ها و کسر رائله که اقصای کبره بالغ اولاندر و اکا فانی دیدیلر
زیرا فانیه قریدر و یا خود قوی فنا بولمش وضعی کاله ابر مشدر

انکچون شهر رمضانده افطاری مرخصدر که بهر یوم مسکینه بشیور
یکرمی درهم بغدادی و یا بهاسنی و یرمکله صوم ساقط اولور
(معنای بیت) بودر که جوانلک ایامنده پیر اولنلری عزیز و محترم طوت
و خوار و ذایل کورمه تاسندخی پیر اولدقده غیر یلرک عزیزی اولاسن
یعنی سکا دخی ایللر احترام ایدلر و سنی عزیز و شریف طوته لر زیر
(هل جزاء الا حسن الا الاحسان) موجبجه مقتضای حکمت جزاء
و فاقدر و اکثر ناسک مبتلی اولدینی بلا یا کندی نک کسب یدی
اثریدر اگر چه بی خبردر و بعد خراب البصره تدارکی امر مشکدر
پس مقدم شرع اوزرنه جریان ایدی چونکه تقصیرات ایتدی آخر
وقت مرهونده مکافات و مجازات اولندی و فی الحدیث القدسی
(یا عبادی انما هی اعمالکم ترد علیکم * برضعیفان کر بخشایی رواست *
* کین زسیرتهای خوب اولیاست * بر بخشایه متعلقدر رواست
مبتداء محذوفه خبردر اورواست دیمکدر زیرا شرط و جزا جمله
اولی لازمدر کین اصلنده که این در که این مبتدا و مابعدی خبردر
و این مضمون ممرع اوله راجعدر و که بوراده تعلیل ایچوندر
(ضعیف ایلده مراد ضعیف الحلد که فقیردر بخشایی ده بآه اولی
مضمومدر) بخشایی مضارع مخاطبدر مصدری بخشایدن در ایکی
یا لله اسرکک و عفو ایلک معناست (بخشایش اسم مصدردر
اسر کیش دیمکدر) سیرت کسر له سنت و طریقت و هیئت دیمکدر
قال الله تعالی (سنعیدها سیرتها الاولى) یعنی اول حیده بی
بز هیئت اولی سنه اعاده ایدر زککه هیئت عصویه در
(سیرت اصلنده سیردندر که سیردن برنوع دیمکدر صکره طریقت
ایچون تجوز اولندی زیرا سیر طریقه اولور) اولیا ولی نک جعیدر که
مراد ولی عرفیدر که قرب حق بولمش و فنا فی الله و بقا بالله اهلی
اولشدر (معنای بیت) بودر که اگر ضعیفا و فقرا اوزرنه مرحمت
و مرحمتک نتیجه سی اولان انعام و احسانله معادله ایدر سک روا و لایقدر
زیرا بومعنی سیرت حسنه اولیادندر و شول نسنه که بوقیلدن اوله
انکله انصاف خویدر و بوستانده کلوز (جوانمرد اگر راست بخواهی
و لیست) کرم پیشه شاه مردان علیست * بر سر سیری مخور هرگز طعام *

نامبرد در برت دل ای غلام * بعض نسخده مصراع ثانی ناپسندست
 این بنزد خاص وعام و بعض نسخده برت برینه تفت دو شمشدر اولکی
 اولی و ابلفدر بر بخوره متعلقدر طعام مفعولدر دل نمبردك فاعلی و در
 اکا ظرفدر (بر بوراده در معناسنه ظرفیت ایچوندر) (سر باش و اوچدر
) (سیری سین مهمله نك کسریله طوقلقدر ز بر یا مصددریه در) (نمیرد
 مضارع منفی در مصدری مردن در که اولمکدر موت کبی مرده میتدر
 مضارع عنده فصیح بودر که میم مکسوره و یاء زائده ایله میرد و میرنده
 دیرل و گاه اولور که ضرورت و زنیچون بلا یادخی استعمال اولنور
 برت ده تا خطاب ایچون و برکوکس در سینه کبی و یونندندر که محبو بلره
 سیم بر و سیمین بر دیرل و دقانقده کلور که سینه کوکسدر و برکوکسوک
 ایکی بانلریدر مجازا بر طیب دیرل طیب یانی معناسنه (غلام لسان
 فارسیده قول معناسنه در لسان عربی ده حر الاصله دخی شاملدر که
 ترك اوغلان دیر بوراده جوان و یسر معناری مراددر) (معنای بیت)
 بودر که ای غلام وای جوان وای یسر طوقلق باشنده و اوچنده
 یعنی هنوز طوق ایکن طوقلق اوزرنه طعام یمه آچ اولمچیه تا که
 سینه کده قلبک مرده اولمیه یعنی سینهک مشتمل اولدیغی قلبک اعنی
 و میت کبی اولمیه نیکم قرآنده کلور) فانها لاتعمی الابصار و لکن تعنی
 القلوب التي فی الصدور) وینه کلور (و ما یستوی الاحیاء و لا الاموات)
 یعنی الله تعالی کافر و جاهلی میت کبی قیلدی ز بر حیاتیه منتفع دکل
 و علم و معرفدن قلبی خابدر اشته اکثر طعام و حد امتلایه دك اکل
 ایتک وجه قلبه حجاب غلیظ اولوب مشاهده حقه مانع اولور و حیات
 روحانیه سی زائله اولوب حیات طبیعیه سی ایله مرده کبی قالور
 و موت قلب کفره مؤیددر و العیاذ بالله * علت مردم ز پر خوری بود *

یمکک معناسنه خوردن پر کبی یعنی ایکبسی بر معنایه در بوراده
 خورینک ضمه سی قمتحه به اماله ایله او قنور بیماری به موافقتدن اونوری
 رنخم هر نسنه نك اصلی و ماده سیدر (بیماری خسته لکدر تفصیلی
 بالاده در) (معنای بیت) بودر که انسانک علت و مرض و انحرافی چوق
 یمکدن اولور ز بر قارنی طولویمک یعنی قارنی طولدر ب املا حدیه دك
 تناول طعام ایتک مایه مرضدر و اثرده کلور مشهور در که پرهیز هر در لو
 دوانک و پر خور اولق هر دور لو مرضک رأسی در قال الله تعالی (و کلاوا
 و اشربوا و لاتسرفوا) فافهم جدا * راحتی نبود حسود شوم را *
 کاذب بد بخت را نبود وفا * راحتی نبودك فاعلی و حسود راحتدر
 متعلقدر ز بر آخرنده ز لام جاره معناسنه در عربی ایله تقدیری
 لاراحه الحسود الشوم دیمکدر وفا ایکنی نبودك فاعلیدر و یونک
 دخی تقدیری لا وفاء للكاذب الخوس دیمکدر حسود حاسدک
 مبالغه سیدر صکه بالاده مشرو و حدر شوم ایتک صفتی در شوم
 مهموز العین در که ضد الیمین در (بد بخت بد طالعدر که منحوس
 دیمکدر) (معنای بیت) بودر که حسود بی یمینک راحتی اولمیار
 یعنی علت حسد اکا راحت و یرمز و بی راحت اولدیغی کبی مشوم
 اولور و کاذب بد طالع و منحوسک دخی و فاسی اولمیار یعنی کذب و فالت
 اجتماعی مبسر دکلدر و کاذبه و فال اولدیغی کبی منحوسک دخی وارد
 ز بر اصدق نور و کذب ظلمدر و بی نور و فراوان یلدر نحس در فافهم
 * توبه بد خو کجا محکم بود * مر بخیلان را مرؤت کم بود * تقدیری
 کجا بود توبه بد خو محکم کم بود مر بخیلان را مرؤت دیمکدر که توبه
 بودك فاعلی و محکم مفعولدر و مرؤت دخی کم بودك فاعلی و مر بخیلان
 مرؤته متعلقدر ز بر لام جاره معناسنه در مرزایده در (مرؤت
 همزه ایله مرور ایتشددر) (معنای بیت) بودر که برامز خوبلو آدمک
 توبه سی قنده محکم و متین و قوی اولور یعنی اولماز ز بر اخلاق سیئه سی
 آنی نقض عهده جر ایدر و کذلک بخیل و ممسک اولنلرک مرؤت
 و انسانیتلری آز اولور یعنی هیچ اولماز ز بر کشی لک ایله تا کس لک
 بر پرده اولماز * مر منافق را تو دشمن دار باش * از وی و از فعلی
 او بیزار باش * تقدیری باش تو دشمندار مر منافق را و باش بیزار

از وی و از فعل او دیمکدر که تو باشک تحتند اولان ضمیر خطابي تا کیددر
 دشمندار باشک مفعول یسدر و دشمنی فی الحقیقه دارک مفعول اولی
 و منافق تانیسی در تقدیری باش دارند دشمن منافق را دیمکدر از وی
 براره متعلق و برار دخی باشک مفعولیدر هر منافقه هر زاید در که
 تحسین لفظ ایچون اوائل کلامده کلور هر دکلدر هائله کل معناسنه
 نتکم بعض نسخده واقع اولسدر زیر سوق سباقه مناسب دکلدر
 برار زاء هوز ایله نفرت و فرار ایدیچی یعنی اور کوب قاجچی
 (معنای بیت) بودر که سن دشمن طویچی اولان منافق واندن
 وانک فعلی اولان نفاقدن نفرت ایدیچی اول الحاصل منافقک
 یانته اوغرامه وانک حقنده خالی الذهن دخی اوله بلکه اکاعد اوت
 ایدیچی اول زیر منافق عدوی حقدر بونده منافقندن مراد منافق شرعی
 دکلدر بلکه منافق عرفیدر که سر و علی برابر دکلدر و عهدنه
 طور من و امانته خیانت ایدر و بلان سویلر و برکسه ایله خصوصتی
 اولسه حدی تجاوز ایدر و شرعه خصوصت و منازعه ایتمز فافهم
 * تاشود دین توصافی چون زلال * باش دائم طالب قوت حلال *
 دین شودک فاعلی و صافی مفعولی و چون صفایی تشبیهسدر دائم
 باشه ظرف و طالب انک مفعولیدر (صافی شوی زائل اولان نسنه در
 و گاه اولور که ذاتندن مصفی خلق اولان نسنه دخی دیرلر (زالال ضمه
 غراب وزنی اوزرنه عذب و بارد و سهیل و صافی و سریع المرور
 فی الخلق اولان صودر آب زلال ده زلال ابک صفی اولور و بعضیلر
 دیمشلدن که زلال برقی قدر برقورد جغزدر که اوزرنده صارو
 نقطه لری اولور تلج یعنی قار ایچنده بولنور خاصه سی ایله صوی تیید
 ایدر زیرا قار ایچنده متری اولغله طبعی زیاده بارد در بوضور تده
 آب زلال اضافتله اولق کورینور (قوت مایقوم به بدن الانسان) معنای
 بیت) بودر که تاسنک دینک آب زلال کی صافی و کدورت طبیعه دن
 خالص اوله دائم قوت حلال طایی اول زیرا تصفیة قلبه سب اولان
 لقمه حلالدر و باب ملکوت انکه مفتوح اولور حتی دیمشلدن که قول
 صدق و لقمه حلال مفتاحک دندانلری کی در پس مفتاحده دندان
 اولسه فتح باب اولدیغی کی دین ده قول صدق و لقمه حلال اولسه

* فتح باب قلب اولار انکچون سالکر ورعده اهتمام ایلرل * وانکه باشد
 در پی قوت حرام * در تن اولد همی میر تمام * دل میردک فاعلی و در تن
 اکاظر فدر و تمام مصدر محذوفک صفی اولور مردن تمام معناسنه که
 مردن میرده مفعول مطلق اولور و بعد الجملة انکده خبر اولور زیرا انکسی
 تقدیرنده مبتدادر (معنای بیت) بودر که و اول کسی که نفقه حرام و رزق
 خبیث اردنجه اوله یعنی خداسی شرط شرع اوزرنه اولیه تی ایچره انک
 قلبی تمام مرده او اور یعنی غدا حرامک تأثیری ایله نوری منطقی اولوب
 ظلمت طبع اکاظر بولور و عالم ملکوتیه روزه سی قیامور و مشاهده دن
 فالور حتی تناول ابتدوی حلال اولسه و لکن وقت تناولده ذکر حقه
 مقارن اولسه ینه ظلمتدن خلاص اولار زیرا باطن انسان مزعده یعنی
 تارله و غدا تخم کی در پس تارله به تخم افشان اولق بسمله و ذکر
 مقارن اولق سبب نما و برکت اولدیغی کی تخم غدا حالی دخی بویه در
 * * در بیان صله رحم گوید * *

* رو برسیدن برخویشان خویش * تا که کرد مدت عمر تو پیش *
 بعض نسخده برسیدن یرینه پرسش دوشمشدر که اسم مصدر در
 و امر حاضر در برسیدن اکامتعلقدر (بریاندر بر طیب و وطیب یانته
 یوری دیمکدر) خویشان خویشک جمعیدر و اور سمیه خصم و قوم
 معناسنه ایکنجی خویش کنندی دیمکدر خود کی (مدت وقت ممتده
 دیرلر زیرا مد فحله جر معناسنه در) عمر مدت حیاتدر یعنی بدنک حیاته
 عمارتی مدتدر پس مدت عمره اضافتی کرچه مدت مدته اضافتی در که
 مفید دکلدر و لکن عمرده تجرید مراد اولیجی اضافت در مدت اولور یعنی
 بوراده عمرله مراد بالکرم حیاتدر مدته العمر مدته الحیوة دیمکدر مدته الحیوة
 وقت الحیوة در انکچون پیش ایله موصوف اولدی زیرا پیش بیه عربی نک
 کسر یله زاید در (معنای بیت) بودر که یوری کنندی خصم لک
 و قوم قبیلک یانته خاطر لک صور مقطر بقیله یعنی زیارتیه قادر ایسک
 زیارت ایله و اگر غنی ایسک مالکله مواسات قیسل و الامکتوبله و ارسال
 سلامله تفقد ایله زیرا رحم اسم رحماندر و آخرتده تجسد اید و ب
 شفاعت ایتسه کر کدر پس انی صله و قطع ایتک رحمانه عائد اولور

ایندی بوصفته متصف اول تا که مدت حیاستک زانداوله یعنی عمرک
اوزون و برکتلو اوله زیرا عمرک طولی برکتله در والا ارتمز واکسبز
یعنی اجل مسمی و عندالله معین اولان تغیر قبول ایتمز و یاخود صله
رحمه اولقدر تاثیر وارد که بالفرض عمر افزون اولقی لازم کلسه
صدقه و صله رحم ایله افزون اولور پس بوابکی خصلتک سائر لراوزرنه
مزیتی وارد در تنکیم بالاده مفصلدر * هر که کرداند زخویشاوند رو *
بی کان نقصان پذیرد عمر او * تقدیری هر کسی که ~~صکر~~ کرداند
روزخویشاند پذیرد عمر او نقصان بی کان دیمکدر که هر کسی مبتدا
و مابعدیده اکاصفتدر رو کرداندک مفعولیدر و حرف ج را کا متعلقدر
عمر او پذیردک فاعلی و نقصان مفعولی و بی کان بی شبهه معناسنه
پذیرده متعلقدر کرداند کاف عجمی ایله مضارعدر مصدری کردانیدن در
دوندرمک معناسنه (خویشاوند و اورسمیله یقین خصم معناسنه اصلنده
خویش آینده در که و او بادن بدلد رکتندی کلیمی معناسنه خد اوند
خود آینده اولدیغی کی و کندی کلک وجودی ذاتی اولوب غیبریدن
مستفاد اولامه غله در قرابت قریبه کی که نسبیری اعتبارله دکل بلکه
حقیقتله در (پذیرد بیه عجمی و ذال معجمه ایله مضارعدر مصدری
پذیرفتن در قبول ایلمک معناسنه مضارعنده فارایه قلب اولنوب پذیرد
دینلور (معنای بیت) بودر که هر کسه که ~~صکندی~~ خصم و قوم و
خصوصا قرابت قریبه سندن یوز دوندره و وجه شرعی ایله اقبال
کوسترمیه بی شک انک عمری نقصان قبول ایدر یعنی بی برکت اولوب
طویل العمر اولسه دخی اخر عمرنه طویماز و عمری اولو جهله آخر اولور
(و آیه لهم الیل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون) سری ظهوره کلور
* هر که اوترک اقارب میکند * جسم خود قوت عقارب میکند * تقدیری
هر کسی که او میکند ترک اقارب میکند جسم خود قوت عقارب
دیمکدر که هر کسی مبتدا و او مبتداء ثانی و میکند جمله سی مبتداء ثانی به
خبر و بعد الجملة مبتداء اوله صفتدر و انک خبری مصراع ثانی مضمونیدر
جسم میکندک مفعول اولی و قوت ثانیسی در اقارب اقربک جمیدر که
زیاده قریب اولان عشیرتدر عفا ارب عقربک جمیدر که ذوات
السموم دن مؤذی معروفدر که واجب القتل در حتی جناب نبوی

صلی الله علیه وسلم نماز ایچنده لدغ ایتد کده نعلبری ایله قتل و عنت
ایتدیلر (معنای بیت) بودر که هر کسه که اقر بلرینی ترک ایلمه و صله
رحم ایتمه کند ی جسمی عقر بلره قوت و نفقه ایدر یعنی قبره دخول
ایتد کده جسمی عقر بلر صوفوب حشرات لحمی اکل ایدرلر که بویله
قطع رحم ایدمک جزاء و فاقی بودر ز پراهمزه ایله عینک قرب مخرجی
واردر بو یوزدن اقر به سوء معامله ایدن عقر بله مبتلا اولور * کرچه
خویشان تو باشد از بدان * بدتر از قطع رحم کاری مدان * تقدیری
کرچه باشد خویشان تو از بدان مدان کاری بدتر از قطع رحم
دیمکدر که خویشان یاشدک فاعلیدر و فاعل مظهر اولسه فعلله
مطابقت لازم کلز کاری مدانک مفعولی و بدتر کارک صفتی در از بدتره
متعلقدر خویشان خویشک جمیدر خصم و قوم معناسنه رحم
کتف وزنی اوزرنه و رحم کسرله اصلنده مثبت اولددر که بطنده
اوغلان یتاغی دید کلری ظر قدر صکره ولاد جهندن اولان قرابت
و وصلته رحم دید بلر مدان نهی حاضر در مصدری دانستن در
ایلمک معناسنه مضارعنده سین حذف اولنوب داند و داننده دینلور
(معنای بیت) بودر که کرچه سنک اقر بلرک ظاهر ایدر دن اولال
و شرعاً فسق و فجورله اتهام یولال بویله ایکن قطع رحم ایتکدن
بدکار بله یعنی سنک قطع رحم ایتدوکل انلرک بداکلرندن دخی بددر
حتی اوزر که نفقه سی لازم کلن کسیه فاسق ایسه دخی کفایتی قدر
معاونت ایتلوردر زیاده سی منهیدر ز پرا مال حلالی حرامه صرف
ایدر و قطع رحمک مدتی عرف ناسه مبنی در ایدن او توری وقت
تحدید ایتماشلر در فافهم * هر که اواز خویش خود بیگانه شد *
نامش از روی بدی افسانه شد * تقدیری هر کسی که او شد بیگانه
از خویش خود شد نامش افسانه از روی بدی دیمکدر که
نظارتدن اعرابی ظاهر در بیگانه یاد (افسانه حکایت و مثل) (معنای بیت)
بودر که هر کسه که او کند ی خصم و قومندن یاد اولدی و آشنالغی
بیگانه لکه تبدیل ایتدی و اقارب به اباعد نظر یله نظر ایلدی انک نامی
بویله بدالکی یوزندن جهانده حکایت و مثل اولدی یعنی السنه ناسه
دو شوب بدنام اولدی ز پرا هر صنفک کندی قرابتله بحسب الطبع

والطین و الدین میل و علاقه سی و اردر شویله که وصلی استخسان
وقطع علاقه بی استقباح ایدر لبو جهندن قاطع الرحم دلرده مذموم
اولوب سویلنور و دللنور

* * در بیان مردی و فتوت گوید * *

* چبست مردی ای پسر نیکو بدان * اولاً ترسیدن از حق در نهان *
چبست مقدم خبر و مردی مؤخر مبتدا نیکو مصدر محذوفك
صفتی در تقدیری بدان و انبستن نیکو پس مصدر محذوف بدانه مفعول
مطلق اولور ترسیدن سؤاله جوابدر که مبتداء محذوفه خبر در تقدیری
او ترسید نست دیمکدر اولاً کاظر فدر در کبی (مردی ارلکدر زیرا
یا مصدریه در ارلکدن مرادر جواویت حقیقه در که اهل کمال صفتی در
(معنای بیت) بودر که ای پسر ارلک ندر کو کچک پیل و برخوش
فهم ایت اولاً الله تعالی دن کرایده خوف ایتکدر و تنهاسنده معصیتدن
حذر ایلکدر زیرا خلق مطلع دکل ایسه خالق مطلع در که عالم الغیب
والشهادة در پس مر اقبه اهلی اولان کسه اطلاع حتی استحضار
و جلال و هیبت مشاهده ایدوب نهانی اشکاره سی کی جنایتدن مصون
اولور * عذر خواهد مرد پیش از معصیت * باشدش طاعات پیش از
معصیت * تقدیری خواهد مرد عذر پیش از معصیت دیمکدر که
مرد خواهدك فاعلی و عذر مفعولی و پیش کاظر فدر طاعات باشدك
فاعلی در شین ضمیری معناده طاعته قیددر که باشد طاعاتش دیمکدر
پیش باشدك مفعولیدر عذر انسان کندی کاهنی محوایده جک نسنه
طلب ایتکدر مثلاً اندم ایسه بردخی ایتیمه بن دیمك اعتذار در
اولکی (پیش بایعجمی ایله اولك معناسنه در قدام کبی ایکنجی) پیش
بایعجمیه در زاید معناسنه (معنای بیت) بودر که مرد معنوی و اهل
فتوت اودر که معصیتدن مقدم عذر خواه اولور یعنی بالفعل معصیت
بولندن باطننده صفت ندامت و اردر که ماضی و مستقبلی بریره کتور و ب
حقه رجوع دائم اوزرنه اولور و بو معنی اندن اوتوری در که الله تعالی
قضاسنی تنفید ایتك مراد ایتسه ذوی العقولك عقوانی سلب ایدر
و اولی اثنا ده عیددن ناچار برنا سزا نسنه صادر اولور مع هذا اصلنده
عن عمد اولیه ایشده بولمغنی خاطرنه کتور مزولکن بشریت خسیله

صادر اولور پس مؤمن صادق بو منایه عارف اولدیغندن اول نسنه
وقوعندن اول حقه رجوع ایدر و كذلك مرد میدان حقل بر صفتی
دخی اولدر که انك طاعنی معصیتدن زیاده اولور زیرا معاصی به
آحاد برلر که (و جزاء سیئه سیئه مثلها) و فقیحه برینه بر یاز یلور طاعتك
ایسه برینه ادنی الامر اون یاز یلور بو معنادن ائرده کلور که (ویل ان
غلبت احاده علی حسناته) یعنی و آی اول آمده که معاصیسی حسناته
غالب کله پس مرد حقیقی ده سیئات حسناتدن زیاده اولماز بلکه
حسناتی سیئاتدن زیاده اولور که انکله اخرتده نجات بولورز بر احسانات
چو غ اولنجه کفه سی کفه سیئات اوزرنه راحج کلور * انکه کار نیک
مردان میکنند * باضعیفان لطف و احسان میکنند * تقدیری ان کسی
که میکند کار نیک مردان میکند لطف و احسان باضعیفان دیمکدر
کار میکندك مفعولی و نیک مردانه مضافدر نیک مردان اصلنده
مردان نیک در که نیک مردانك صفتدر صکره صفت موصوف اوزرنه
تقدیم ایله تخفیف اولنمشدر (لطف شول تحفه به دیرلر که انکله مودته
توصل اولنور نتکم حدیثده کلور (تهاد و اتحا بوا) پس اطف ایصال
نفعدر که انده دقت و اردر انکچون لطیف دقائق امور و واقف
و اولوجهله احسان ایدنه دیرلر احسان اصلنده مشاهده درولکن
انعامه احسان دیدیلر زرا سکا انعام ایدن سنك حالکه مطلع اولاندر
(معنای بیت) بودر که اول کسه که مردان نیک ایشنی ایشلر و انلرک
یولنه کیدر ضعفا و فقرایه لطف و احسان ایلر زرا بو معامله حسنه انلرک
خصال مدد وجه لرنددر و اخلاق اخیاره متابعت ایتك سبب سعادت
و باعث نجات و یادی رفعت در جاتدر فافهم * هر که او باشد مردان
خدا * باشد اندر تنك دستی از سخا * بعضی تسخده یا سخا و شمشدر که
بامقارنت معناسن افاده ایدر اولکبسی ابلغدر زرا سخا نه تمکن
و استقرانه دلالت ایدر مردان خداده اضافت رجال الله و اهل
الله ده کی کبی در که خاصه الله معناسنه تعظیم و تشریف افاده ایدر
(تنك دستی ده یا مصدریه در تنك دست صفت مشبهه در طار اللو
معناسنه که ضیق ملک و ضرورت حاملدن کلیه در نتکم غنی به فراخ
دست دیرلر عرب سعة ذات الید دیدوکی کبی که ذات الید مالدر زرا

✽

✽

✽

✽

یدمالله اشد و کفی غیرله اشلز کو یا مال یده عطا و امسا کله امر ایدر
ویدانک مملو کیدر فافهم جدا (معنای بیت) بودر که اول کسه که راه
حق مر دلزدن و کرچک ارلزدن در طاراق حالته بله سخاده اولور
فکیف وسعت حالته و اول معنایه اینار دیرلرتکم قرانده کلور (و یوژون
علی انفسهم ولو کان بهم خصاصة) * ای پسر در صحبت مردان
درای * تا نظر هایابی از فضل خدای * در صحبت درایه ظرفدر
زیرای امر حاضر در مصدری آمدن در کلمت معناسنه محیی کی
مضارع عذده میم یایه مبدل اولوب آید و اینده دیرلر نظر ها نظرل
جهیدر که یابی به مفعولدر یابی مضارع محالیدر مصدری یافتن در
بولق معناسنه مضارع عذده فاباء مو حربه مبدل اولوب باید دینلور
فضل عدل مقابله نمده در که مزید احساندر (معنای بیت) بودر که
ای پسر صفات مذکوره ایله متصف مردلرک و حق ارلرتک صحبت
کل و محالرتنه داخل اول تا که فضل خدادن نظرلر بولاسن یعنی
الله تعالی ک فضل و کر مندن نظر رحت بولاسن زیرا اولیانک نظری
نظر حقدر و نظری جمع قلدی زیرا مقاصد انسان انواع اوزرنه در که
هر برینه کوره بر نظر آلهی وارد و یا نظرنه تنبیر * هر که از مردان
حق دارد نشان * نکذرانده عیب دشمن بر زبان * تقدیری هر کسی که
دارد نشان از مردان حق دیمکدر که اعرابی ظاهر در نشان علامتدر
نکذرانده کاف محیی نک ضمه سنی لاجل الوزن اختلاسه و ذل معجمایله
مضارع متعدی منفیدر مصدری گذارنیدن در یکورمک معناسنه
عیب مقرر نقصان اولان نسنه در (معنای بیت) بودر که هر کسه که
مردان حقدر نشان طور یعنی انلرک علامت و خوبندن اوزرنه علامت
و خوی وارد اول کسه دشمنک عیبی دلی اوزرنه یکورمز یعنی احبابک
عیبی سویلک دکل بلکه اعدایی بله آغزنه آلاز بلکه ستر عیبو بله مقید
اولور که الله تعالی نک ستاریتی ایله انصافدر حتی بعضیلر لا غیبه تفاسق
حدیثنده نفیی نهی معناسنه حل ایدوب فاسق دخی غیبتدن منع
ایتمشدر زیرا خلق تعیب اتمک خالق تعیبیه مؤدی اولور پس برادلمشی
برادندن اوتوری خوش کورمک کر کدر تنکیم مقتضای تو حید حقیقی
بودر و لیکن بو مقامک اهلی غایت قلمت اوزرنه در * خود نخواهد

مرد خصما را هلاک * وز غم مردم شود اندوهناک * مرد نخواهد
فاعلی و هلاک مفعول صریحی و خصما را غیر صریحی در زبر
رالام جاره معناسنه در و او معناده شود اوزرنه داخلدر و شود از غم مردم
اندوهناک دیمکدر که اندوهناک شودک مفعولی و جار و مجرور اندوهناک
متعلق قدر مرددن مراد مرد را خدا در اندوه غصه در اندوهناک
غصه لودر ز براناک نسبت و وصفیت افاده ایدر زید فرحنا کست
دیمک فرجه منسوب و انکله متصفدر دیمکدر و دقائقه کلور که لسان
فارسیده ناک اختلاطدن عبارتد که اشراب طریقله اوله نمانک کی که
ایچنه یاش سگمش نسنه در کمال تکلفدن ده ناکله تعبیر ایدر لر غناک
و برشاک کبی (معنای بیت) بودر که مرد حقیقی خود کندی
خصم و عدولی ایچون هلاک استمز یعنی هلاک اولسونلر دیمز بلکه محیی
و میتمک ارادته احاله ایدر و اول خصوصتی حکمتسه حل ایلر و اشبابی
کاتب از لیدنده قلم کی بیلور قلمدن ایسه فریاد اتمک اولماز زیرا آلت
مجبوره در بلکه جباره نظر اولور که الله تعالی در ولیکن قنی بو تو حیدک
صاحبی و کذلک مرد حقیقی اودر که خلقک غمندن غناک او اور یعنی
مغموم اولسه اولدخی مغموم اولور و یا خلقک غم چکر زیرا جهت
جامعه اخوت و یا انسانیت انی مرحمت و شفقته حل ایدر بوسیددن
انلری کندی نفسی حکسنده بیلوب تاسه لنور * می نجوید مردانصاف
از کسی * کر رسد جور و جفا با او بسی * مرد نجوید فاعلی و انصاف
مفعولی و از انصافه متعلقدر جور رسدک فاعلی و با کاستعلقدر بسی
معناده جور و جفایه صفتدر و جائزدر که رسده ظرف اوله زمان کثیر
معناسنه عربی ایله تقدیری وان وصل ایله الجور و الجفاء زمانا کثیرا
دیمکدر (معنای بیت) بودر که مرد معنوی اودر که هیچ برکسه دن
انصاف و عدل استمز اگر کاجور و جفاء کثیر ایشور سه ده یعنی
هر تقدیر برکسه دن جور و جفا چکسه و ظلم و تعدی کور سه
شوندن بنم انتقامی الیویرک دیمز و داد خواه اولماز بلکه (واحسن
الی من اساء الیک) موجب عفو ایدر اشته بو معنی دخی اولیانک صفات
مخصوصه سندنر واکعدم التأذی باذی انتقام دیرلر تو حید افعال
دیدکری مرتبه ناظر در * هر که با اندر ره مردان نهاد * کی رود

هرگز بدنبال مراد * تقدیری هر کسی که نهاد پای اندر راه مردان
حق دیمکدر که بودند اعرابی ظاهر در نهاد ماضی در مصدری
نهادند کسراره قومق معناسنه مضارعنده الف حذف و انوب نهاد
دینور کسرنونه نیکم امری نه کادوکی اکادالدر دنبال ضمه قیر وقدر
دنبال چشم کوز قیرونی در ود قانقه کلور که بال قناتدر و قیروق
صوقنه دخی بال دیرل دمهال اندن مرکب در دم قیر وقدر اصلی بال
دم در ترکیب اولوب علم اولیحق مضاف الیه تقدیم اولمشدر بطریق
الاستعاره آدمی نک آردنه ده دنبال دیرل انتهی و لغت حلیمی ده
کلور که نون ساکن بادن مقدم واقع اولسه میمه قلب اولوب لغت
مستقله اولور (معنای بیت) بودر که هرکشی که مردان حق یوانه
قدم قودی وانلر کتد وکی یوله کندی چن مرادی اردنجه کیدر
یعنی هیچ بر زمانده کندی مرادنه تابع اولماز بلکه ارادتتی ارادت حقده
افناید و کسه دن انتقام اخذ ایدیم دیمز بلکه عالم فساد طوروب
امرنی حقه تفویض ایدر تاکه حق اکانعم البذل اوله الحاصل دنبای
مراده تابع اولمق بقاء نفسنددر بقاء نفس ایسه صفت نقصاند رفاهم
جدا * ای پسر ترك مراد خویش گیر * وانکھی راه سلامت پیش گیر *
ترك کیرک مفعولیدر زیر کیرکاف عجمی ایله امر در مصدری گرفتن در
طوتمق معناسنه وانکھی و بعده دیمکدر و راه ایکنجی کیرک مفعولی و
پیش فدام معناسنه ظرفدر (معنای بیت) بودر که ای پسر کندی مراد کک
ترکنی طوت یعنی نفسه تابع اولوب کندی مراد نجه اوله بلکه ارادتکی
ارادت حقده افنایله و تصرفی اکا تسلیم ایله او اندن صکره راه سلامتی
او کونه طوت یعنی سلامت و عافیت دل ایله یولکه کت والا خطر دن
خلاص اولما زسن و برزخ نفسته قالور سن و حفره هوایه دوشرسن
زیرا نسالک ارادت جزیه و تدبیر نفسانیسی بورا درازده منزل رسان اولماز
* * در بیان فقر گوید * *

* فقرمی دانی چه باشد ای پسر * باتو کویم کرداری زان خبر *
عربی ایله تقدیری هل تعرف الفقر ما ذایکون ای ای شی هو دیمکدر
پس چه باشد جمله سنی ماقبلندن مفهوم اولان سئوالی تصریحدر

(معنای بیت) بودر که ای پسر فقری بیلور مبسن نه اولور یعنی اسان
صوفیده فقر دیدکاری نه معنایه و حقیقتی ندر و فقیر حقیقی ندن معلوم
اولور علامتی ندر سکا سویلبه ین اگر اندن خبر طوتمسن یعنی بوآنه
کلنجه اگر سکا پر عارفانی اخبار ایتدیه بو قولمه قولاغک طوت تا که
سمعه الاسن ونه اید وکن بله سن * کرچه باشد بی نوادر زیر دلق *
* خویش را منعم نماید پیش خلق * باشدک تحتدده ضمیری بیت
سابقده فقرک دلالت ایلدوکی فقیره راجعدر بی نوا مفعولیدر و دراکا
ظرفدر خویش نمایدک مفعول اولی و منعم ثانیسی و پیش اکا ظرفدر بی نوا
بی غنادیمکدر زیرا توانک بر معناسی غنادر دلق قحله و لامک سکونیه
در ویشلر خرقة سی المنده بی غنا و با احتیاج و ضرورت اوله بویه
ایکن ینه خلق اوکنده کندی منعم و دواتلو کوستر و حالنی کتم ایلیوب
کسده افشالیمز و ضرورت و در دیوزبانه تصریح و تعریض اسوز
کتورمز * کرسنه باشد دم سیری زند * دوستی بادشمنان خود کند *
تقدیری باشد کرسنه زند دم از سیری کند دوستی بادشمنان دیمکدر که
بوندن اعرابی ظاهر در کرسنه کافک ضمی و رانک سکونی و سبنک
کسریله آچ معناسنه جایی کبی و رانک کسیره سی و سبنک سکونیه دخی
مستعملدر سیری طوقلقدر زیرا یا مصدریه در زند مضارعدر مصدری
زند در اورمق معناسنه ضرب کبی مضارعنده نون زیاده اید و ب زند
وزنده دیرل (معنای بیت) بودر که فقیر حقیقی اودر که آچ اولور یعنی
آچ ایکن طوقلقدن دم اورر و بی احتیاج اولد یعنی اشعار ایدر وجهله
معامله ایدر و حقدن غیره حانی عرض ایتمز زیرا ماسوا و جودنده
ولوازم و جودنده حقه مفتقردر هر کیم اولور سه اولسون پس غنی
مطلق قویوب فقیر ذاتی به عرضحال ایتک جهل عظیمدر و کذلک
فقر حقیقی اهلی اودر که کندی دشمنلر نه دوستاق ایدر
زیرا ترکیه نفسک حکمی جمله به حسن معامله در والا اهل کین
اولمق حسبه خبث نفسدن طاهر اولمش اولماز * کرچه
باشد لاغر و زار و ضعیف * وقت طاعت کم نباشد از حریف *
کرچه عربی ده ان وصلیه یرینه در لاغر باشدک مفعولیدر وقت

کم نباشد طرف در بعضی نسخده کم نماید دوشمدر از حریف دخی
کم نباشد متعلق در (لاغر آرد که اتسز و یا غسز در لاغر میان
انچه بالاودر (زارا کلیجی فالان کبی اکلک بحسب الغالب خسته لکدن
اولمغه زار بوراده ناخوشلقدن کایه در (ضعیف قوینک ضدیدر
(کم نباشدک نظاری مرار امرورایتدی (حریف یار و مصاحب و دوست
(معنای بیت) بودر که فقیر حقیقی هر تقدیر آرق و ناخوش و ضعیف
الوجود اولسهده ینه طاعت و عبادت وقتنده یار و مصاحبدن اکسک
اولم از یعنی یولداشدن کری قالم از و توانا و صحیح الوجود اولم لاله برابر
حرکت ایدر و عملده بولنور* چون دل پردارد و دست تهی* در ترازو
می نماید فر بهی* تقدیری چون دارد دل پر و دست تهی می نماید
در ترازو و فر بهی دیمکدر که پردله و تهی دسته صفتدر در نماید طرفدر
فر بهی نماید قائمقام فاعلیدر (تهی کسره بوش و لا بوش اللویه
تهی دست دیرل فقیر معناسنه تهیکاه بوش بو کردیمکدر (تراز و عربی ده
میران دید کلریدر (فر بهی ده یا زاید در فر به اولنده فاء مشتوحه
و آخرنده باء موحدہ نک کسری وهاء ساکنه ایله سمر در که عرب
سمین دیر (معنای بیت) بودر که چونکه فقیر طواو کوکل و بوش ال
طو تر یعنی الی بوش ایسه دخی کوکلی غنی در ترازیده یعنی وزنده سمر
کورینور یعنی اگر چکر زرا الله تعالی بواطنه نظر ایدر طواهره دکل
پس غنی اظهار غنا ایسه ثقیل الوزن اولم لازم کلور زیرا قلبی قناعتدن
تهی در فقیر ایسه بویله دکلر بلکه اظهار غنا ایتمسیه ثقیل الوزن در
نیرا قلبی قناعتله پردر* ای پسر خود را بیدر ویشان سپار* تا نکهدارت
بود پروردگار* خود را سپارک مفعولیدر تا ممانده بوده داخلدر تا بود
دیمکدر که پروردگار بودک فاعلی و نکهدار مفعولیدر (سپار کسرسین
وباء عجمی ایله امر حاضر در مصدری سپردن و سپاریدن در اصم لمق
وطا پشرمق معناسند مضارعنده الف ایله سپارد و سپارنده و بلا الف
سپرد و سپرنده دخی جائزدر (نکهدار صفلا یجی و بکلجی در اصلنده
وصف ترکیبی در که دارند نگاه در نگاه داشتن صفلا یی طو تمق و حفظ
ایتمکدر زیرا نگاه نظر و حفظ در و دارد داشتن ن اسم فاعلدر
صفلا یی معناسنه (پروردگار حربی معناسنه در که مبالغه افاده ایدر

زیرا کار کاف فارسیه ادات مبالغه در ماضی آخرنه لاحق اولور مبالغه
فاعل معناسنه پروردگار کبی که رب دیمکدر و آفریدگار کبی که خلاق
دیمکدر و امره دخی متصل اولور آمرزگار کبی که غفور و غفار دیمکدر
و آموزگار کبی که کثیر التعلیم و کثیر التعلیم دیمکدر (معنای بیت) بودر که
ای پسر کنیدی درویش لاله و فقراء باب الله سپارش ایله و طاپشر
وانلرک دائره لنده و خدستلرنده و صحتلرنده اول تا که پروردگارک یعنی
ربک سنک حافظک اوله یعنی بلایا و آفادن مصون و صحت و عافیته
مقرون ایله الحاصل اولیاء الله محفوظ اولمغه انلره قرین اولان دخی
ظاهر و باطن محفوظ اولور خصوصاً که شهوات و هوی و دنیا
و ما سوادن حفظ الغیب آلهی ده حایه بولور فافهم* با فقیران
هر که همدم میشود* در سرای خلد محرم میشود* تقدیری هر کسی که
میشود همدم با فقیران میشود محرم در سرای خلد دیمکدر که بوندن
اعرابی ظاهر در (سرای پادشاهلرک و اولو کسهلرک اولدقلری دائره لره
واولره دیرل (سرایچه و سراچه کوچک خانه حجره کبی زیر اچه تصغیر
ایچوندر (سرای خلد سرای جنددر زیرا کون و فساد عارض اولیوب
درونی مشتمل اولدیغی اشیائله حالت اولاسی اوزرینه باقیدر
(معنای بیت) بودر که هر که که فقراء حقیقیه به همدم و مصاحب
اوله سرای مخلص اولان ینه انلره دینه اده کی کبی محرم و درجه لنده
مساوی اولور زیرا مناسبت معنویه جنسی جنسه جذب ایدر و یا خود
محرم آلهی اولور سائر در ویشان و خواص درگاه رحمان کبی
* * در بیان انبیا از غفلت گوید * *

* از خدای خویشتن غافل مباش * غافلانه درره باطل مباش *
تقدیری مباش غافل از خدای خویشتن مباش غافلانه درره باطل
دیمکدر که اعرابی ظاهر در (غفلت حقت غیری مشغول اولوب حقی
نسیاندر (غافلانه ده اولان ها نسبت و ایقت معناسن افاده ایدر
نظاری چوقدر ملو کانه کدایانه غافلانه و شیخانه کبی (باطل حقتک
مقابلیدر تکم مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودر که کنیدی خدا کدن
غافل اولم یعنی غیره مشغول اولاجفکه اکا مشغول اول زیرا غیر
فانی و حق باقیدر پس باقی فانی اوزرنه اختیار ایله عکس ایتمه

و غافلانه مناسب اولور وجه اوزره یعنی غافلار کی راه باطله یعنی
 راه شیطانده و ماسواده و خلاف شرعده اولده * جای کریمه است
 این جهان دروی نمند * چشم عبرت برکشا و لب به بند * این جهان
 مؤخر مبتدا و جای کریمه است مقدم خبر در در نمند ظرف در چشم
 ترکشایه مفعول در لب به بنده مفعول اولدیغی کی (کریمه اسم مصدر در
 اغلایش و اغله معناسنه کریان زیاده اغلغان معلوم اولاکه برکله
 ساکنه الاخر اولسه نیک کی ادات خبرک یعنی استک همزه سی لفظا
 و کتابة وجوب حذف اولور نیکست کی واکر مفتوحة الاخر اولسه
 کرده است و کریمه است کی خطا الفی وجوب ثابت اولور افظا ایسه
 حذف و اثباتی جائز در (نمند نهی حاضر در مصدری خندیدن در کلمک
 معناسنه ضحک کی مضارعی خندد کلور خندان کلیمی و خندان و خنده
 اسم مصدر در) عبرت کسرله اعتبار در که انسان بر نسنه نیک دلالتی یوزندن
 جهل دن علمه عبور ایتکدر یعنی عبرت بر حالت در که انکله مشاهد
 اولان نسنه نیک معرفتدن مشاهد اولمیان نسنه نیک معرفتده توصیل
 اولور اصل العبر بر خالدين بر حاله تجاوز در (عبور صوبی یکمکدر
 یاسباحث و یاسفینه ایله و یابیر و یاقنطره اوزرنده) و دمعه یعنی
 کوز یا شنه عبر العین و یو لخی به عابر سبیل دید کاری دخی اندندر
 و تفسیر رؤیایه تعبیر دید کاری ظاهرندن باطنه عبور حسبیه در (برکشا
 امر حاضر در مصدری کشادن در احق معناسنه مضارعنده یاز یاده سیله
 کشاید و کشاینده دیرلر (به بند بآه اولی نیک ضمیمه امر حاضر در مصدری
 بندیدن در بغلق معناسنه مضارعنده بندد دینا لور) معنای بیت (بودر که
 بودار دنیا غلق بریدر بناء علی هذا کولم یعنی دار ابتلا ده خندان اولمق
 اولم از پس انده کولمک سوداسنه دوشمه زیرانده مجنون اولان کولر
 یوخسه عاقل کولمزانکچون دیرلر که جهانده بی غم اولان آدم اولماز
 و عبرت کوزنی آچوب احوال عالمه و واقع اولان تغیرات و قضایای
 مختلفه به نظر ایله تا که متعظ اولاسن و پند قبول ایده سن و طوداغکی
 بغله یعنی واجب اولان کوزی عبرتدن اوتوری آچوب و اغزی قیایوب
 مهر سکوت اورمق کر کدر زرا دیمش لور در که هذا زمان السکوت
 و ملازمة البیوت و وارد اولمشدر که (سلامة الانسان فی حفظ اللسان)



پس دنیا و آخرتده چکلن زحمتلرک اکثری دل اوچندندر * همچو
 مور از حرص هر سویی مرو * پند ناصح را بکوش جان شنو *
 بعض نسنده مرویرینه مدو دوشمشدر دال ایله دویدن دنکه نیک
 معناسنه رائله ایسه رفتن دن در یوریمک و کتمک معناسنه اگرچه
 لسان عامه ده متداول اولانه دال انسیدر زرا قرنجیه کی یلر دیرلر
 تقدیری مرو هر سویی از حرص همچو مور شنو پند ناصح را بکوش
 جان دیمکدر که بو تقدیردن اعرابی ظاهر در (مور قرنجیه در که صفت
 حرصله معروفدر که اکل ایتدو کی نسنه بی ادخار ایدر) حرص فرط
 ارادتدر یعنی بر نسنه بی جدله طلب ایلمک و تحصیل ایده یم دیو اجتهاد
 ایتکدر و حرص غالبه شره دیرلر حرکت ایله (سویی ده یاه ثانیه زیاده
 و یا وحدت ایچوندر سو طرف وجهت که ترکیه یکا دیرلر) ناصح بالاده در
 (شنو کسرله امر در مصدری شنودندن در ضمه اشتمک معناسنه مضارعی
 شود کلور) معنای بیت (بودر که قرنجیه کی حرصکدن هر یکا کتمه
 و یلوب یو کریمه زرا حرص صفت مذمومه در کرک رزق ایچون و کرک
 غیر ایچون زرا حرصله مقدردن زیاده اولماز و دیمش لور در که الحرص
 محروم و سن اگر یو خصوصده واکر غیریده ناصح و واعظک پند
 و نصیحتی جان قولایغیله ایش و دکله یوخسه سمع ظاهرکله اکتفا
 ایتمه زرا پند انسانک قلبنه تأثیر ایتدیکجه مقتضایسبله عمل حاصل اولماز
 * ای پسر کودک نه بازی مکن * کار باشیطان بانبازی مکن *
 کودک نه نیک مفعولیدر بازی دخی مکن مفعولیدر کار دخی ایکنجی
 مکنک مفعولیدر باشیطان بانبازی اصلنده بانبازی شیطان دیمکدر
 صکره و زنیچون تفریق اولمده (کودک کاف عربی نیک ضمیمه بالغ
 اولمق اوغلان دال مکنه ایله مشهور در و لکن اصلی ذال معجمه در
 زرا قاعده عجم اوزرنه وای دن صکره کلن معجمه در (نه ده همزه
 خطاب ایچوندر که یاه بدلیت ایله در نه حرف نفیدر یوق معناسنه
 پس نه نسنه معناسنه در که سن دکلسن دیمکدر عربی ده است کی
 واغت حلیمی ده کلور که نون مفتوحه حرف نفیدر کله لرا اوللرنه
 داخل اولور نفی حکم قصد اولنان یرلده متصل یازیلور مثلاً فعللرده
 و مصدرلرده و اسم مفعوللرده و اسم فاعل صیغهلرنده ندانست و نداند



ونداننده و ندانستن کبی و نفی ذوات و نعوت و سلب صفاته متعلق
 قصد اولند قدومه منفصل یا زیلور آخرنده هاء علامته مثلا اسماء
 جوامد ده و اسماء مصدر ده و اسم زمانه و اسم مکانه و نعوت
 و مبالغه ده و اسم فاعل که مفعولیه متعلق قدر انک نفی و سلبی قصد
 اولند قدومه انتهی (بازی بآه موحده ایله او یون بازیدن اوینامق انباز
 فحله و تقدیم نوله اورتا قدر شریک کبی یا مصدریه در (معنای بیت)
 بودر که ای پسر نابالغ و بی تمیز او غلان د کلسن بازی ایله یعنی
 اوشاقلر کبی اوینامه و سنی حقدن اشغال ایده جک ایش طومعه الحاصل
 لهو و احب اهلی امله و شیطان اورتا قلخی ایله ایش ایله یعنی شیطانی
 ایشو که قارشدرمه والا کار خیرکی افساد و ابطال ایدر پس هرایشه
 بسمله ایله مباشرت ایله و ضرورت اولند قدومه صول الکله طعام یه
 و غرض دنیا ایچون ایش طومعه وریا و امثالیندن حذر ایله اشتد کار
 عقلا و اهل تقوی بودر * نفس بد را در کنه یاری مده * عمر بر باد
 از تبه کاری مده * تقدیری مده یاری نفس بد را در کاه مده عمر بر باد
 از تبه کاری دیمکدر که یاری مفعول مده در نفس بد یاری یه متعلق قدر
 در کنه یاری یه ظرف در عمر ایکنی مدهک مفعولیه در بر باد مده
 متعلق قدر از دخی بویه در (کنه کاهدن مخفف در (تبه تباهدن مخفف
 اولدینگی کبی (یاری یا مده ایله اعانتدر (تبه کاریده یا مصدریه در
 (تبه کار صفت مشبهه در (تبه یارمز و فاسد و آذغون و خراب پس
 تبه کار بد کار در (معنای بیت) بودر که نفس بد کاه ایتمکده یاردم
 و یرمه یعنی معصیتده هوای نفس مساعدده و متابعت ایتمه و بد کارلق
 یوزندن عمر کی باد اوزرنه و یرمه و یوق یرمه هوایه صاورب افنا ایتمه
 الحاصل شول کسه که کاه ایشیکده نفس اماره یه معین اولور و اول
 یابده اکا مساعدده قیلور بومقوله بد کارلخی جهشتدن عمرنی بر باد
 و اسراف و اضاعت ایلر و قیامتده مسئول اولور پس کر کدر که نفس
 و شیطانه مساعدده ایتموب و قتی محافظه ایلیه فافهم * هر کجا تهمت
 بود آنجا مرو * راه حق را همچو نایب مرو * هر کجا ظاهر بوده
 ظرف و تهمت بودک فاعلیدر و لکن معاده مبتدا و مرو آنجا جمله سی
 خبر در عربی ایله تقدیری ای مکان یکون فیه تهمه فلا تذهب الیه

دیمکدر و ظاهری اوزرنه تقدیری بودر که مرو آنجا که دران تهمت بود
 دیمکدر راه مروک مفعول غیر صریحی در زبر را لام جاره معناه اسنه در
 لام دخی الی مقامنه اقامت اولمشدر (بان ربک اوحی لها) کبی که
 اوحی الیها دیمکدر همچو سالک راه حق تشبیه در (تهمت اصلنده
 تانک ضمی و هانک فحله در و زنیچون ها اسکان اولمشدر تنکیم
 عامه ده دخی اولوجهله شایع در اتهام و همدند تهمتلدی یعنی انک
 یوزندن و همنه برنسنه ادخال ایتمکدر توهم کبی (نایبنا اعمی در پینا
 بصیردر و د قانقه کلور که پینامر کبدر بر جزئی بین در که اسم فاعلدر
 کورچی معنای دیدندن مأخوذ در خلاف قیاس اوزرنه بر جزئی
 القدر که لسان فارسیده وصف جلی ایله توصیفک ایدر معنای بین
 حقیقتده چشمک ایچنده کی بر عضوک حالیدر چشمه اول عضوک
 اراسنده اولان علاقه خلقیه یه دلالت ایچونددر چشمک وصفی اولان
 بیناده کی الف کبی انتهی و مفتاح اللغه ده کلور کسه صفت مشبهه
 مضارعبدن مشتق در یق اشتقاقده کاه فعل مضارعک آخر حرفنی
 الفه ابدال ایدوب مثلا کوید و یند لفظنده کویا و ینا دیرلر و ده
 برنون ضم ایدوب مثلا کرید و نالده کریان و نالان دیرلر بوصیفه ایله
 مبالغه اسم فاعل مراد اولسه جائزدر (معنای بیت) بودر که هر قنده که
 تهمت اوله اورایه کتمه و موضع تهمته بولمده زیبا وارد اولمشدر که (اتقوا
 مواضع التهم) الحاصل خلفک و همنه برنسنه دوشوب سنک حقهده
 سوء ظنه باعث اولاجق یرده و ایشده بولمده کرک عرض دین و کرک
 عرض دنیا در محافظه ایله و ضرورت اولور سه ازاله و هم ایله تنکیم
 جناب نبوت صلی الله علیه وسلم معتکفلرنده ام المؤمنین صفیه ایله
 رضی الله عنها و عنهن مکالمه ایدر کن مسجد ایچنندن برکسه هرور
 ایلوب مطلع اولد قدومه جناب رسالت اول کسه یه پیوردیلر که یا هذا
 یونیم اهل صفیه در اجنبیه د کادر اول کسه دخی حاشا یا رسول الله
 بنم خاطر مه سنک حقزده اوله نشسنه کلز دیدکده پیوردیلر که (ان
 الشیطان یجری من ابن آدم یجری الدم) یعنی شیطانک تسویلنشدن
 حذر کر کدر زیبا انسانک قلبنی افساد ایلر و یتنه ناظم قدس نیره
 خد ایدوب دیر که راه حقه اعمی کبی کتمه یعنی اعمی بوله نوجهله افتار

و خیران و تردد و تحیر اوزینه کیدرسه سندخی طریق حقسه علی العیما
 کتمه بلکه بر مرشد کاملی ره نما ایدوب هر وضع قدم ایتدو کت بره
 عملله ورشده ایاق بص تا که وقفه دن و انحرافدن خلاص اولوب
 منزله طوغری واره سن و مقام معینکه ایره سن * دشمنی داری ازو
 ایمن مباش * زیرسقف بی ستون ساکن مباش * بونک تقدیری اگر
 داری دشمنی مباش ایمن ازو مباش ساکن زیرسقف بی ستون دیمکدر که
 بوندن اعرابی ظاهر در (ایمن کسر همزه و میله قیوسن معناسند
 کسر میله اولدیغی بالاده مؤمن و بوراده ساکن مقابله ایراد اولندیغندن
 مفهومدر (سقف خانه نک تاوانی در سمایه سقف دند و کی تشبیه
 طریقیه در قال تعالی (وجعلنا السماء سقفا محفوظا) ستون ضمه
 درک در عرب عماد و استوانه دیر (معنای بیت) بودر که اگر دشمن
 طوترسک یعنی دشمن و خصمک و اریسه اندن بی قید و لا ابالی اولمه
 زیرا دشمنندن حذر لازمدر ایددی در کسز سقف التده اوتورمه
 و ساکن اولمه و او یله مخوف برده ساکن اولندن نیجه حذر ایدرسک
 اوزر که حواله اولان دشمنندن دخی حذر اوزرنه اول واکا قریب اولمه
 الا هلاک مقرر در و بوراده دشمنی ده اولان یا جائزدر که تعظیمه محمول
 اولوب مراد نفس اماره اوله بوصورتنده شرط تقدیر اولنمیوب دیمک
 اولور که سن بردشمن عظیم طوترسن که بین الجنین نفسکدر اندن
 بی غم اولمه زیرا انسانی موارد هلا که ایراد ایدن نفس شریره در
 * درره فسق وهوی مرکب متاز * خویشتن را سخره شیطان مساز *
 تقدیری متاز مرکب در راه فسق وهوی و مساز خویشتن را سخره
 شیطان دیمکدر که اعرابی ظاهر در (فسق طاعتدن خروجر
 و طاعت امره مقارن اولان ایشدر (هوی آخرنده یا لله نفسک شرعا
 مذموم اولان نسنه طرفه میل و انحرافیدر زیرا هوی اصلنده کرچه
 محمود و مذموم اولان مشتهایه شاملدر و لکن صکره غیر محمود اوزرنه
 تغلیب اولنمشدر و برکسه متعبد ا جاده سنتدن زایغ اولسه اهل
 اهو اندر دیو ذم اولنور (مرکب رکوبه صالح اولان آت و قاطر و دوه
 و چهار و امثالنه شاملدر اگر چه انسان عامه ده مرکب خرمعنا سته تغلیب
 اولنمشدر (متاز نهی حاضر در مصدری تاختن در جامع معناسنه

مضارعنده خا زایه قلب اولنوب تازد و تازنده دیرلر و مصدر فرعیسی
 دخی مستعملدر که تازیدن در (سخره سینک ضمه هر بیدر من یسخر منه
 یعنی شول کسه در که استنزا اولنور سخریت مسخره لاق ایتدکدر
 (مساز نهی حاضر در مصدری ساختن دردوزمک معناسنه مضارعنده
 خا زایه قلب اولنوب سازد و سازنده دیرلر (معنای بیت) بودر که
 فسق وهوی یولنده مرکب چایه یعنی اسب نفسکی او یوله سورمه
 بلکه امسالک عنان ایلله زبرا غایتی حفره هلا که وقوعدر کندیکی شیطان
 مسخره سی دوزمه یعنی برایش اشله که انکله سخره شیطان رجیم
 اولاسن بلکه بر کار طوت که سندن تهیب ایلسون و یانکه قریب اولمغه
 قادر اولسون نیکم عارفک نور معرفتدن فرار ایدر و محترق اولمقدن
 خوف ایلر شهاب آسمانندن فرار و حذر ایتدو کی کبی فافهم
 * چون سفردر پیش داری زادگیر * عمر خود را هم سراسر بادگیر *
 بعض نسخده عمر خود را سراسر هم بادگیر دوشمشدر معنی بر در
 تقدیری چون داری سفردر پیش گیر زاده هم گیر عمر خود را سراسر باد
 دیمکدر که اعرابی ظاهر در زاد شول مدخر نسنه در که فی الوقت
 محتاج الیه اولان اوزرنه زائد اوله مراد یول آزیغی در (سراسر الف و او
 عاطفه دن بدلدن سراسر دیمکدر که بر او چدن پراوجه یعنی اولندن
 آخرنه دک معناسنه در (معنای بیت) بودر که چونکه او ککده سفر
 آخرت طوترسن که اول یوله کنسک کر کدر آزق طوت یعنی علم و عمل
 و حالندن لوازمه سلوک ابله نهی کتمه زیرا هر یوله خالنه کوره البت برک
 و ساز کر کدر و بونکله به کندی عمر یکی و مدت حیاتکی باشند باشه
 یعنی من الاول الی الاخر باد طوت یعنی ییل کبی نسنه در که تیر کلور کچر
 و او چار قوش سایه سی و آقار صوکی در که قرار ایتز و سرعتله کذر ایلر
 پس ا کا طایعه و مغرور اولمه و طول افلی قو والا بر کون اجل ییلی اوزر که
 استدو کنی کور رسن و اضاعت اوقات و اسراف نقد عمر ایتدو ککه نادم
 اولورسن همان خدمت حقه اول نه طور رسن * ای پسر اندیشه
 از اغلال کن * نفس بدرا بالکد پامال کن * اندیشه مفعول کن و از
 اندیشه معلقدر نفس بد مفعول پامال کن بالکدا کامعلقدر (اغلال
 غلاک جمع در غل ضمه شول دمردن و غیریدن خلقه در بحر ملری تعذیب

و تأدیده تشدید ایچون بیونلرنه کجور لر والی ایله بله جمع ایدر لر
 شویله که باشلرنی تهریکه قادر اولماز لر اوائلده بومقوله طوق منهی ایدی
 بلکه بنده لک ایاقلرنه قیدیعی بوقاغی اور لر دی فاما فقهاء دیدیلر که
 بوا عصار ده لا بأسدر غلبه افراد دن او توری خصوصاً که هند
 و امثالندن سبی اولنلر مطوق اولمده که حالله ضبط اولماز لر
 (لکه حرکت ایله دیمه و طبا نجه) پامال و پامال آباق آلتی و خوار نسته
 اصلنده مالیده پای در که مالیدن او غنق و سورتمک و دورتمک در مالیده
 اسم مفعولدر پس مالیده پای ایاق ایله او غلش و سورتمش دیمکدر که
 خوار لق انک لوازمنددر (معنای بیت) بودر که ای پسر دوزخده
 مجرم لک بیونلرنه کچوردکاری آتشین حلقه لردن و زنجیر لردن اندیشه ایله
 یعنی فکر ایدوب اسباب مؤدیة سندن حذر ایله زیر بوراده دمردن
 حلقه به طاقت کتور من سن اوراده آتش سوزاندن طوقه نیجه طاقت
 کتور من و نفس بدی دیمه ایله پامال ایله یعنی مجاهده ایله شویله تأدیج
 ایله که خوار و حقیر اولسون و قر نجه کبی از لسون زیر سن اتی عزیز
 طو تر سن آخر اول سنی ذلیل ایلر و دوزخ نفسدن عبارت نسته در همان
 باب هوی و هوس سی سد ایدر سک باب دوزخی دخی سد ایش اولور سن
 و عذابدن نجات بولور سن * از عذاب حق یکی اندیشه ~~کن~~ *
 تانسوزی ساز کاری پیشه کن * از اندیشه کنه متعلقدر یکی معناده
 اندیشه به صفتدر عربی ایله تقدیری تفکر تفکرا واحدا و خف من
 عذاب الله تعالی دیمکدر که تفکر تفعل بابتدن امر در که اندیشه کنک
 معناسیدر پس اندیشه خوفی متضمن اولمغه من معناسنه اولان از ایله
 استعمال اولندی ساز کاری پیشه کنه مفعولدر تا نسوزی مؤخری
 تعلیلدر تقدیری پیشه کن ساز کاری تانسوزی دیمکدر یکی ده یازایددر
 نسوزی مضارع مخاطب منفیدر مصدری سوختن در یا نطق و یا نطق
 معنارنه بوراده مراد اولکیدر (ساز کاری ده یا مصدریه در ساز کار
 صفت مشبهه در دوز کن ایشلو دیمکدر و لغتده کلور که ساز دوزن
 و یراق و فائده و چالغی معنارنه در (معنای بیت) بودر که عذاب حقدن
 بر اندیشه ایله یعنی فکر ایدوب اندن خوف ایله که نار آخرت نار دنیا
 کبی دکلدر بلکه نار دنیا نار آخرتدن یتش حصه دن بر حصه در تانار

دوزخه یا نجه سن یعنی یا نه مقدر او توری ساز کاری پیشه و صنعت ایله
 و در آخرتک را عنی دوز و لوازه نی مهیا ایله زیر بورادن اورا به بی زاد
 و نهی دست کیدیلر آخر معذب اولور لر شول معناده که عمر لی طالتده
 کچمش و نقد و قتلری هوا به کیدوب اوچشدر * جمله راجون هست
 بر دوزخ کذر * جای شادی نیست باچندین خطر * تقدیری چون کذر
 هست بر دوزخ جمله را این جای جای شادی نیست باچندین خطر
 دیمکدر که چون تعلیل ایچوندر کذر مبتدا و هست خبر در عربی ایله
 المرور واقع و کائن معناسنه بر کذر متعلقدر جمله را کبی زیر را لام جار
 معناسنه در جای شادی نیستک مفعولیدر که نیست بوراده ايس
 معناسنه در که تحتند ضمیر فاعل محذوف اولان این جایه راجعدر که
 این جای مبتدا و نیست جمله سی خبر در و یا خود این جای مابعدی
 قرینه جمله فاعل محذوفدر که نیست این جای جای شادی دیمکدر که
 عربی ایله تقدیری ايس هذا المحل محل السرور در باء مقارنت ماقبلنه
 قیددر (کذر و کذار ذال نیجه و آخرنده زاء مهمله ایله اسم مصدر در
 گذشتن و گذاشتن بر بردن بر بره کچمکدر مضارعنده شین رایه قلب اولنوب
 کذر و کذار دینلور (چندین و چندان نیجه نیجه دیمکدر که انچه دخی
 دیر لچه عدد دن سوء الدرنه مقدار معناسنه عربی ده کم کبی بس چندان
 اولمدر و چندین بو قدر یعنی چ ق دیمکدر خطر خاء معجمه ایله عربی در هلاک
 معناسنه بوراده مراد اسباب و مواضع خطر در که يوم قیامتک موافق
 و بر از خیدر (معنای بیت بودر که) چونکه جمله عوام و خواص ایچون
 جهنم اوزرنه مرور و عبور وار در نکتهم قرآنده کلور (وان منکم لا
 واردها) پس و قدر خطر لر و موقنلر و هواناک رزخلر وار بکن بو محل
 بونک ایله بله جای سرور دکلدر یعنی بوارا را علیه جق بر لر در یوخسه
 کوله جک دکل * آتشی در پیش داری ای فقیر * هیچ خوف نیست
 از نار سعیر * تقدیری داری آتشی عظیم در پیش دیمکدر که آتشی ده
 یا نه عظیم ایچوندر و عظم و شدتی بالاده بلندی مصراع ثانی نکت عربی ایله
 تقدیری ايس لك خوف اسلامن نار السعیر دیمکدر که خوف نیستک
 فاعلی و از خوفه متعلقدر نار سعیر نار جهنمدر که کفار و فجار ایچون
 تسعیر یعنی ایقاد شدیده ایقاد اولمشدن تا که انلری احراق عظیمه

احراق ایلیمه وانی ایتقاد و الله مال ایدن غضب الهی و خطایای انس
و جن و انفس زبانیه در و دیشلردر که حالا جهنم هوا محترقدر که انک
جری یوم قیامتده بخار و آلهه اتخاذا اولان اجمار واهی جن بزه کاردر
فقیر بوراده ترجم طریقه یله در کر کسه غنی اولسون (معنای بیت) بودر که
ای فقیر و مسکین افصح هینک که او ککده آتش عظیم طوترسن که
اوزرندن کذر ایلسک کر کدر سنک ایسه بومقوله نازلله الموقده دن
اصلا خوفک یوقدر نه جزئی و نه کلی پس اگر سن انک حقیقتی ادراک
ایدیدک اول ناری سویندر نور عمل و نور معرفت پیدا ایدردک زیرا
اول وقتده جهنم دیسه کرک که (جز یا مؤمن فان نورك اطفاء الهی
* عقبه در راهست و بارت بس کران * نکذرد بارت بسی دیگران *
عقبه مبتدا و است هست معنای خبر و در هسته متعلقدر عربی ایل
تقدیری العقبه کائنه فی الطريق و یا خود است کنندی معنای رابطه
اولوب عقبه مبتدا و در راه خبردر که تقدیری فی الطريق العقبه
دیگر بارت مبتدا و کران ماقبلی قرینه سبیله محذوف اولان اداتله
خبردر بس اکافید در تقدیری بارت کرانست کرانی بسیار دیگر
ایکنجی بارت نکذردک فاعلی و حرف جر اکا متعلقدر عقبه حرکت ایل
یوقش در که عجم فراز دیر اسکان قاف ضرورت و زنیچون در (بار
یو کدر حل کبی) کران کاف عجمینک کسر یله ثقیل معنای استثقال
اولسان آدمه کران جان و خلافت سبک روح دیرلر (معنای بیت)
بودر که یولده عقبه وارد و سنک یوکنده زیاده آغردر و غیر یلرک
سعی ایل اول یوک اول یوقشیدن یکمز زیرا هر کس کنندی یوکی
قیدنده در پس یوکی تخفیف ایده کورنا که آسان کذر ایده سن و الا ایل
سنک یوکل حکمز بونده طریق آخرتی طریق دنیا به تشبیه وارددر پس
طریق دنیا به حلی ثقیل اولان عقبه بی کذر ایده مذیکی کبی بارگاهی
آغز اولان عقبه آخرتدن نجات بولمز پس شول کسه نک که کاهی
از درو یا چوق ایسه ده مغفور اولمشدر انک ایشی آساندر و نا علمک
قدس سره سعی دیگران دید وکی (وان لبس للانسان الافاسعی)
فودخی (ولا ترز وازرة ووزر اخری) و امثاله اشارتدر و انک کاینجی
تفصیلی تفسیرمز روح البیان ده در * داری اندر پیش روز رستخیز *



وز خدایت نیست امکان کر بز * اندر داری به ظارف و روز
مفعولدر و منصرع ثانی نک تقدیری و نیست امکان کر بز از خدایت
دیگر که امکان نیستک فاعلی و از کر بزه متعلقدر پس نیست بوراده
عربی ده لبس معنای است در رستخیز و رستخیز قیامت کونیدر که ثانی
اولدن محفقدر ظاهر اولان بودر که رستخیز ده الف و او طافه دن
بدلدر که اصلی رست و خیزدر تکا بیک اصلی نک و پو و دنکا دنکک
دنک و دنک و سراسرک سر و سر اولدیغی کبی که نظاری چوقدر
رست بته نک اسمیدر که رستن بیکدر مضارعی می روید کلور و خیز
یردن فالقوب اوری طور مقدر که خیزیدن ایاق اوزرنه فالقمقدر نشأه
آخره ده موتی تازه بتوب قبرلندن قیامت کلامیچون اول کونه روز
رستخیز دیدلر که (یوم یقوم الناس لرب العالمین) مضمونه اشارتدر
کر زکاف عجمی نک کسر یله و آخری زاء هو زایله فرار معنای استمد
مصدری کر بختن در که قاجقدر مضارعی می کر بزد کلور (معنای
بیت) بودر که او ککده قیامت کونی طوترسن که بعد الموت حیات تازه
بولوب قبر کردن قیامت ایلسک کر کدر و اول کونده خدا کدن فراره امکان
یوقدر انکچون خلق اول کون محصور و محاط اولیحق این المفردیسه لر
کر کدر و دنیا ده دخی کر چه امکان کر بزیوقدر فاما اهل دنیا امکان
اولنجی تصور ایدرلر انکچون ایام طاعونده و بعض نوازلدن بر محلدن
بر محله فرار ایدرلر فاما آخرتده بو تصور باطل اولور و هر کس یلور که
ما خوددر پس فراری فراره تبدیل ایلوب ایرکندن امر نه امثال ایل
حقه اقبال کر کدر زیرا مدبر اولنر اول کونده جزالرن بولورلر * ای پسر
راه شریعت پیش کیر * ره روی ترک هوی خویش کیر * پیش کیرک
مجموعی خذ معنای در که راه اکا مفعولدر و یا خود پیش نظر در کیر
اگر چه ظروف توسعا مفعول دخی اولور روی مضارع مخاطبدر
مصدری رفتن در راه انک مفعولدر (معنای بیت) بودر که ای پسر
راه شریعتی او ککه طوت یعنی وراء ظهره طرح و ترک ایتمه بلکه اکا
سالک و قبل اول و طوغری یوانه کت اگر سن طریق حقه کر چک
سالک ایلسک کنندی هواکی ترک طوت یعنی براق ایکی تکر یلو اولان منزل
وجدنه بمن پس حق سندن وحدت و هوای نفسک کثرت دلر و بوا یکی



مطلوب بربر ده مجتمع اولماز بو جهنسدن کر کدر که هوای نفسی
ترک اید سن و حقه حقه کیده سن تا که واصل منزل اولاسن و مراد کی
بولاسن و بونده اشارت واردر که کرچه واصل الهی نك طریق
شریعتدر که بی شریعت اولان دأره حقیقه دخول اید مزفاماسلوك
هوایله مشوب اولیحق مطلب حقیقی حاصل اولماز زیراهوی معارض
حق و معاندرب مطلقدر * ای برادر باش بافرمان حق * تایانی جنت
ورضوان حق * اعرابی ظاهر در (رضوان رضاء کنبردر و قرانده
کلور (ورضوان من الله اکبر) بوراده رضوانك تنکیری تقلیل ایچوندر
ورضاء قلیل من الله معنایه و بو تنکیردن او توری رضوان معنای
کثریدن تجرید اولمشدر (معنای بیت) بودر که ای برادر فرمان حقه
وامر خدایه مقارن اول یعنی حقت پیورغندن طشره چقمه که راه
شریعتدر تا که جنت و رضوان بولاسن و اهل نعیم اولاسن یعنی
ظاهر شریعت سبب الکی نعیم و باطنی منعم حقیقی به ایصال ایدر
وهرکس کندی خطوه سنه کوره بقدر الاستعداد یوانه کیدر بوراده
ناظمك قدس سره جنت و رضوانی جمعنده اعطاف اولدیغی
ظاهر در اگرچه رضوانله مراد رضاء آلهیدر فاما خازن دار الثواب
اولان رضوانه ایمان دخی خالی دکلدور و رضوانك جنت اختصاصی
عوام ناسه کوره درو الاعار فلر بودینه اده راضی و مرضیلدر * کردن
از حکم خدای خود متاب * تائمانی روز محشر در عذاب * تقدیری
متاب کردن از حکم خدای خود دیمکدر که کردن متابك مفعولیدر
از متاب متعلقدر (کردن کاف عجمی ایله بیوندر که عرب عنق دیر) حکم
خطاب الهی در حاکم الله تعالی در عقل کلدور زیر عقل آلت معرفتدر
محکوم به فعل مکلفدر محکوم علیه نفس مکلفدر (متاب نهی حاضر در
مصدری تافتن در بوکک و جویرمک معنایه مضارعنده قاءه موحده به
مقابل اولوب تابید و تابنده دینلور) نمانی مضارع مخاطبدر مصدری
ماندن در قالمق معنایه مضارعی ماند و ماننده کلور (محشر حشر یریدر
حشر بر جماعتی مفرندن حرب و امثاله اخراج و از عاجدر پس واحده
کوره حشر دینلور بر معنای جمعدن خالیدر مکر که امت واحده حکمنده
قلنه ورقه بن نوفل کی قبیل النبوة انتقال ایتدی (معنای بیت) بودر که

کردن کی

کردن کی حکم خدادن بوکد یعنی اندن اعراض ایتمه و خطاب الهی به
یان ویرمه بلکه اقبسال ایله تا که روز محشرده عذابده قالمیده سن زیر
امرا الهی به مخالفت ایدن و عید قرآن اوزرنه معذب و بلکه نیچه لری
مخلد فی العذاب در * تایانی در بهشت عدن جای * شفقتی بنمای
با خلق خدای * تا مصراع ثانی بی تعلیلدر جای یبایی نك مفعولیدر
با خلق تقدیرده شفقت متعلق و شفقت بنایه مفعولدر (عدن جنان
ثمایه و یا سبعة دن مقر انبیا و خواص ناس اولان جنت عالیه در که
اكا دخول خصوص عمله موقوفدر که از جمله بوراده شفقت علی
عباد الله در که نصف دین در پس بهشتك عدنه اضافتی عامه نك
خاصه اضافتی قبیلندندر بلد بغداد کی معنای لغویسی بالاده در
(شفقت قانك فحیله در بوراده ضرورت وزن ایچون اسکان اولمشدر
(با خلق ده با علی معنایه در شفقت علی خلق الله اودر که انلره محبت
و شانلرنه اعتنا اید سن و مکروه خووقندن خوف ایلیده سن (معنای بیت)
بو در که جنت عدنده یر بولمقدن و انده قرار داده اولمقدن او توری
الله تعالی نك قوللرنه یعنی مخلوقات اوزرنه شفقت و مرحمت کوستر
بی رحم اولمه وکسه به ضرر لاحق اولدیغن استمه و انلرك غن چکوب
بو صورتده انلری کندی نفسك حکمنده قلمش اولورسن و جمله صفات
رزیه دن قورتلورسن بوجهتدن جایگاهك مقر خواص ناس اولور
* تادهندت جای در دارالسلام * بافقیران روز و شب می ده طعام *
تا تعلیلدر دهندت ده تا مفعول اول و جای ثانی و در اكا متعلقدر
طعام می دهدك مفعول صریحی و بافقیران غیر صریحی (دارالسلام
اسماء جنساندندر عموم اوزرنه عدن و خلد کی و یا خصوص اوزرنه
برجنتك اسمیدر که اطعام طعامك اكا دخوله زیاده تأثیری واردر
(ده کسره و هاء ساکنه ایله اخر در مصدری دادن در اعطا معنایه
مضارعنده الف هایه قلب او انوب دهد دیرلر (معنای بیت) بودر که
تاسکادرالسلامده پرویره یعنی الله تعالی پرورب ملائکه رهمن اولمقدن
او توری فقرایه کیچه و کوندز طعام ویر یعنی بذلدن خالی اولمه زیر
ملائکه نك غبطه ایتدکلی اعمال مرغو به نك بری اطعام طعام در
و طعام مطعمدر هرنه اولورسه اگرچه لحم ده و حلاوی قسمنده بشقه

فضیلت وارد و الله المظعم المنعم الجواد * شاذا کرداری درون
 خسترا * باز بینی جنت در بسته را * شاذ داری نك مفعول اولی
 و درون ثانسی در باز مفعول اولی در بینی نك ثانسی جتدر بعض نسخده
 باز یابی دوشمندر مال بر در و در بسته جتک صفتدر شرحی کذر
 ایتشد (خسته اصلنده مجروحدر صکره عامه مریض معناسنده استعمال
 ایتدیلبوراده ظاهر اولان تعیم در (معنای بیت) بودر که اگر بر مجروح
 و مریض و بیچاره نك درونی شاذ طو ترسك و حاطرن حاله مناسب
 اولان تطیب ایدرسك بغلو قبولی اولان جتک قیوسن آحق
 کوررسن و بولورسن یعنی جتک بابی مغفدر که ایمان و عمل صالح
 اهلندن غیره آجلز و اعمال صالحه فاضله دن تفریح دل ناشاد ایتک
 موجبات قمتدندر همان عقده قلبی حل ایله فتح باب ایده کورزیرا
 دیمشدر که الجزاء من جنس العمل * هر که آرد این نصیحتها بجای *
 درد و عالم رجش بخشد خدای * بعض نسخده نصیحتها برینسه
 و صبتها دوشمندر و رجه بدل راحت و حرمت واقع اولشدر جمله نك
 مالی بر در بو بینك اعرابی ظاهر و مفرد اتی مرة بعد اخری شرح
 اولشدر رجش ده شین معناده فعله قیدر بخشدش خدای رجت
 دیمکدر که مرادر جت کلبه مطلقه زیرا هر کس بو پندارله عامل اولمق
 آسان دکدر (معنای بیت) بودر که هر مؤمن که بو نصیحتلری و اول
 کابدن بو محله دك تحریر اولنان و صینلری برینسه کنوره و حکمی و یر
 حق تعالی ایکی عالمده یعنی دنیاده و آخرنده اکا رجت و راحت
 و حرمت و عزت بغشلبوراده بخشد امر غایب اولمق دخی جائزدر
 بغشله سون معناسنه و لکن مابعد کلامه مناسب اولان بطریق التعلیل
 اخباردر بر حک الله و امثالی افعال کبی * ورنیار داین وصیت رایجای
 * دورماند بی شکی اواز خدای * این وصیت نیار دك مفعولیدر بجای
 اکامتعلقدر دورماند ك مفعولی و بی شک اکامتعلق و او مانند فاعلی
 و جار و مجرور دوره متعلقدر و (وا کردیمکدر که حرف شرطدر) نیار
 و اصلنده نه آرد در شکم مرور ایتدی (وصیت موتک مابعدنه مضاف
 اولان تملیکدر بوراده مراد غیره برو غط و پند ایتک وصیت و عهددر
 (بی شکی ده باز ایده در (معنای بیت) بودر که واکر بو وصیت و عهدی

برینه و محله کنور مزو عمل ایتزسه او کسه بی شک و بی شبهه حق تعالی دن
 دور و بعید او لور یعنی بعد معنوی بولور و بحاب آلتنده قالورزیرا
 بو وصیترا سباب قرب آلهی و وسائط وصل رجائی در پس انک
 طریقندن خارج اولان منزلدن دورا دور او لور * یا آلهی رحم کن
 بر ماهمه * عفو کن جمله کاه ماهمه * بو نك تقدیری یا آلهی و اله
 المؤمنین دیمکدر انکچون تعیم ایدوب بر ماهمه دیدی (یا ایها النبی
 اذا طلقتم النساء) کبی او لور که تقدیری (یا ایها النبی و المؤمنون اذا طلقتم
 النساء) دیمک او لور (رحم کن ارحم معناسنه در که) برما اکامتعلقدر
 مامن کلد سنك جعیدر (همه اتی تا کیدر) عفو کن دخی اعف دیمکدر که
 جمله انک مفعولیدر اصلنده همز اضافله جمله کاه در همزه لاجل
 الضروره حذف اولشدر همه مای تا کیدر و جار در که جمله بی
 تا کید اوله پس (فسمجد الملائكة کلهم اجمعون) کبی او لور عفو
 محودر مغفرت ایله فرقی بودر که مغفرت تبدیل بابتدندر قال تعالی
 (فاولئک یدل الله سیئاتهم حسنات) زیرا غفر ستر در ستر ایتسه
 محو اقتضا ایتد پس مغفرت حواص ناسه و عفو عوامه (معنای بیت)
 بودر که یا آلهی و اله المؤمنین جمله مز یعنی اگر بنم واکر سائر مؤمنلرک
 اوزرنه رحم ایله و اثر رجت بودر که بزم جمله مزك جمله کاهنی عفو
 و محو ایله و صحیفه اعمالزده اندن اثر قومه ناظم قدس سره بونده انبیایه
 علیهم السلام اقتدا ایلدی زیرا انلردخی عفو و مغفرتله دعا و تعیم ایتدیلبور
 شکم حضرت آدم و نوح و ابراهیم و موسی علیهم السلام و امثالندن
 فرأند منقولدر پس دعای کندی نفسنه تخصیص ایتما مک کر کدر
 اگر داخل صلاتده واکر خارجنده زیرا غیر بی تشریک ایتک اجابتده
 اقر بدر انکچون (ایاک نعبد و ایاک نستعین) دندلی اعبد و استعین
 دندلی و فی الحدیث (لا یؤم عبد قوما فینخص نفسه بالدعاء دونهم
 فان فعل ذلک فقد خانهم * عاجزیم و جریمها کرده بسی * نیست
 مارا غیر تو دیگر کسی * تقدیری ما عاجزیم و جریمها بسی کرده دیمکدر که
 عاجزیم مبتداء محذوف و خبریدر عاجز قادرک ضدیدر زیرا
 عجز انسان جمیک ضمیمه مؤخریدر عجز که سکون جمله ضد قدر تدر
 تأخر اموره مؤدی در انکچون تعارفده قصور عن فعل الشیء معناسنه

اسم اولشدر (عاجزیم افرنده اولان ایم کسر همزه ایله متکلم مع الفیر
ضمیر یدر تخفیفاً همزه سی لغظاً و کتابة حذف اولمشدر) (کرده ماضیدن
قسمدر که ماضی مقید بالقرب دیرل ایلش معناسنه) (جرمها انک مفعولی
و بسی کثیر معناسنه) کاصفتدر جرمها جرمک جرمیدر ذنب معناسنه
جرم فحله اصلنده قطع الثمرة من الشجرة معناسنه در پس جرم ضمه
شول کسب قبیحدر که فاعلنک حقد زنا قطیعنی ایجاب ایلشدر
مارانسته متعلقدر زیر الام جاریه معناسنه در عربی ایله تقدیری
لبس لیس غیرک احد ای احد غیرک دیمکدر که احد لبس نک فاعلی
و غیراندن بدادر (دیگر تأکید ایچوندن زیر غیر معناسنه در پس کسی ده
یا وحدت ایچوندن که کسی سیاق نفیده واقع اولغله عموم افاده ایدر
(معنای بیت) بودر که بز عاجزلر و جوق کاه ایلشوز در بزم ایچون
سندن غیری هیچ برکسه یوقدر که لاله غیرک مو جنبه سنی معبود
بالحق یلشوز والوهیتی سکا تخصیص قلمشوز و دخی (ومن یغفر الذنوب
الا لله) مفهومیست سنک دامن عفو و مغفرتکه تشبیه ایلشوز در پس
بنده یوز که باب مولایه النجا و انتساب ایتشوز در * کربخوانی و برائی
بنده ایم * هرچه حکم تست ازان خرسند و ایم * بنده ایم مبتداء محذوفه
خبردر تقدیری مابنده ایم دیمکدر که جمله سی جزاء شرطدر بوراده
ایم اصلی اوزرنه همزه ایله واقع اولمشدر که لفظاً و کتابة مثبتدر
مصرع ثانی نک تقدیری هر چیزی که او حکم تست ما خرسند
ایم ازان دیمکدر که هر چیزی مبتداء و مابعدنده جمله اسمیه کاصفتدره
و ما خرسند ایم جمله سی مبتدایه خبردر (بخوانی مضارع مخاطبدر
مصدری خواندن در و اور سمیه او قومق و دعوت ایتک معناسنه
ولکن خواندن فتحه وضعه باینده درج اولمشدر پس اگر فتحه نظر
اولشوز بهاء موحده کسرله و اگر ضمه به اعتبار قنورسه ضمه او قنور
بوراده بخوانی و برائی نک متعلقلری محدوددر تقدیری بخوانی بدرت
و برائی از بدرت دیمکدر که (در قیودر) (برائی بهاء موحده نک کسرله مضارع
مخاطبدر مصدری راندن در سورمک معناسنه حکم خطاب الهیدر که
فرماندر) (خرسند خاء معجمه نک ضمه قانع و راضی معناسنه در آخرنده
هائنده ایله مقابله دن اوتور یدر زیر الغت حلیمی ده کلور که کاه اولور که

هائ علامت محذاتنده وزن ضرورتندن اوتوری برهائ ساکنه
احتیاج اولشوزده ادخال اولشوز اول حالنده هائ صریح تلفظ ایتک
قیحدر افصح اولان بودر که فتحه بی سلکرتک تلفظ ایلبلر شوبله که
نه صریح ها و نه الف بلکه بین بین اوله تنکیم لطیفی شمرنده کلور
(ای شاه ستمکاره وی دلبر عیاره) تاکی دل بیچاره کشته بفراقت
خون) (انتهی پس ضرورت وزن ایچون هائ علامت محذاتنده
هائ ساکنه ادخال اولشوز جائز اولیحق ضرورت قافیه ایچون
دخی هائ علامت ادخال اولشوز (معنای بیت) بودر که یا آلهی اگر
قیو که لطفله دعوت ایدوب قبول ایده سن و اگر قیو کدن قهرله سورب
رد ایده سن هر نه شی که سنک فرمانک و موجب امر کدر اکافان
و تسلیم و اندن راضی یوز زیر عبد مملوک مولاسنه انقیاد و اطاعت
و حلو و صر نه ذوقله اقبال دوشر یوخسه ادبار و اعتراض شمراشته
یویر کلامدر که بونک مضمونی عهده سندن کل اولیا بیرون اولور
آنحیق و شیخ ناظمه قدس سره حسن ظن اولشوز بعد ذاد عاده الوهیت
ور بوییت تعیین اولشوز یا اله العالمین و یارب العالمین دند و کینک سری
بودر که حقه عبیدک میاننده ارتباط الوهیت و ربوبیت و مألوهیت
و مر بوییت ایله در که بونک ماوراسنه کذر قابل دکل و داعی به دخی
فیض حق اول مرتبه دن نازل اولور و اول مرتبه نک ابتداء ظهوری
عقل اولدندر پس الوهیت و ربوبیت سلطنت کی مرتبه تعیین در که
رعیتک سلطانه ارتباطی و اندن سئوال و منتهای دعای مرتبه
سلطنت اولدیغی کی اهل جهانک مرجع توجهی دخی مرتبه الوهیتدر
* رحمت حق باد بر روح کسی * کین نصائح را بخواند او بسی *
ظاهر اولان بودر که بوییت بالاده و رنبارد پیشه الحاق و منظومه
مناجات خدائله ختم اولنه و لکن بزده بولنان نسخهرده بولمندی کویا
ناظم قدس سره مغفور الذنب اولماسن دعادن صکره رب العالمینه
حسن ظنی (و ادعوا لله و انتم موقنون) بالاجابة و فقیحه کمال اولدیغی
جهتدن اثر استجاب استشعار ایتکله بطریق التکمیل دعاء آخره دخی
شروع ابتدای که نصائح مذکور ایله عمله تحریر یضدن صکره منظومه سنی
مطالعه به دخی حسن ایلدی زیرا مطالعه طالب حقه وسیله عملدر

والامطالعه مجردة بی ثمره در و بوخصوصه مستجاب اولد یغث
اثری بود که بومفهومه به انجام رغبت ایتدوکی کبی اروام دخی رغبت
اید و بومعنادن در که منقار قلم حق دن بونقاط بواوراقه چکیده
و بو حروف و کلمات بوسطوره کشیده اولدی بیت مذکور ک عربی ایله
تفسیری رحمة الله علی روح رجل قرأ هذه النصائح قرأه کثیره
وحفظها وعمل بها دیمکدر (پس باد امر غایبدر که رحمت حق انک
فاعلی و برا کاشتهقدر (او نحو انک فاعلی و این نصائح مفعولی و بسی
خوانده قید در و بعد الجملة کسی به صفتهدر باد امر غایبک بر نو عبیدر که
دعاده مستعملدر کاد و رساد و امثالی کبی اصلی بود در و او الفسه
و ماقبلی مفتوح اولوب باد دندلی و بعض مواضعده باذا دینلور
الف اطلاقله تفخیمدن اوتوری ولغت حلیمی ده کلور که باد امر
غایبدر مصدری بودن در اولمق معنائنه اصلنده بواد در کثرت
استعمالنه بناء و اوحذف اولندی انتهی (روح دن مراد روح
رواندر که نفس نامطقه دخی دیرلر که نفس کلیه دن مستفاد در یعنی
الله تعالی صورت آدمیه بی تصویر اید وب نفخ ایلدی که اکا نفس
رحانی دیرلر فتح فائله و روح حیوانی و قوی اول نفسیدن حاصل
اولوب اجزاء صورته سریان ایلدی و اول صورته نفس کلدن
نفس نامطقه جزئییه تعیین ایلدی پس نفس جزئییه نفس کلک
اشعه انوارند در که تدبیر و تصرف انک یدنده در اگر بونفس نامطقه
اولمایدی علم و ادراک حاصل اولمازدی ولکن انی ادراک ایتکده
زیاده معصوبت اولمغله هرکس انک شائنده خیرنده قالمشدر (کین
اصلنده که این در که این اسم اشارت و که رابطه در ضمیر و رتاهای و الف
لفظ او کاتبه حذف اولمشدر (نصائح نصیحتک جمعیدر نصیحت
نصح دن اسمدر نصح شول فعلی و یا قوی تحریری در که صاحبنه
انده ضللاح وارد در تنکم بالاده تفصیل اولمشدر (معنای بیت)
بودر که رحمت اولسون اول کسه نک روح روانی اوزرنه یعنی
رحمت خاصه الهیه نزول ایلسون اول جان عزیز اوستنده که لسانی
بونصائحی چوق اوقیه و قلبی اتی ادراک و حفظ ایدوب قلب و قالبی
ایله عمله کنوره تنکم بعض سور قرأ نیه فضائلنی بیانده بر کسه

بوسوره بی قرائت ایلسه شویله ثواب بوله دلمشدر مقصود لسانیله
قرائت و جنانیله درایت و مقتضاسیله عمل و حرکت دیمکدر زبرا
قرائت مجردده اجر مرتبه لسانیله مقصوددر که شی قلیلدر فاعلم
هذا (بعدذاناظم قدس سره کابی بایه بسمله ایله بدأ ایدوب یاه مشات ایله
ختم ایلدی که بایه موحدہ تعینات حرفیدنک اولیدر یعنی الفک نقاطی که
یا اوج و بایش و بایدی در بایه موحدہ ده تعین بولدی و اخری بایه
مشات ده ختم اولدی کویا بایه موحدہ ام الکتابدر که مرتبه عملدر
و اکا مرتبه صفات دخی دیرلر و نقطه مرتبه احدیتدر که مرتبه
غیبدر و اکا مرتبه ذات دخی دیرلر و بایه مشات اسم رب
مقابله سنده در زبرا جمله اطوار و مراتب ربوبیته ناظر در انکچون
رب العالمین دینلوب جمیع عوالمه اضافت قلندی و کذلک بایه مشات
مراتب کونیه دن سماء کیوانه ناظردر که نزولا سماء اولی در بوجهتدن
آخریت و اولیت بری برینه ملتقی اولدی زبرا آخر الامر اول الامر
راجعدر تنکم دائره پرکارده ظاهر در و خوشدر اول آخریت که
اول الامر راجع اوله زبرا امرسلوک خطی دکل بلکه دوری در همان
اختیارکله اولدن آخره ایره کور (و بعدذاناظمک قدس سره بونده
رحمتله دعاسی مطالعه کتاب ایدنلرک مراتبه راجعدر زبرا هرکسه
رحمت اکمید حالنه کوره در پس وارحم محمدا وارحم امة محمد مقاله سنده
اولان رحمت خصوص اوزرنه در که جناب نبوته کوره تصلیه
معنا سنده در که بین الحیدین سرکتومدر پس بوندن حضرت نبوت
غیرک مرحومی اولمق لازم کلز تنکم بعضیلر و هم ایتدیلر و امت محمد
تعلق ایدن رحمت دخی علی الخصوص در اگرچه رحمت عامه تحتنده
داخلدر الحمد لله الملك المنعم المحسن المغضال والشکر لله المولى المولى
المتعال که رحمت امتانییه و منت رحانییه ایله بوشرح اطائف مشحون
و معارف مقرون شیخ اسمعیل حتی بروسوی ثبته الله علی الصراط
السوی قلندن چکیده و خط اتمام کشیده انجام رسیده اولوب بیک
بوز اوتوزالتی سال فرخنده قالی مشتمل اولدیغی شهر رمضانک
اون یدنجی روز جمعه اشراقندن صکره مهرب ختام اورلش و دفتر
تحریر و طومار دورلشدر جان و دلدن مأمول و درگاه عزتدن مشغول

بودر که الی يوم التلاقی صحیفه عالمده نقش باقی اولوب بو عبد طالحدن
انتفاع ارباب دله صالح بر اثر جزیل اولمغه له اجر و منوبتی خالك
حقیر حفره فقیری فیضیاب و حدیقه خشک حالی ترو تاره و سیراب
ایله و الله خیر و ابی الحمد لله و سلام علی عبادہ الذین اصطفی
خصوصاً علی النبی المجتبی و الرسول المرتضی و الخیر المصطفی
صلی الله تعالی علیه و سلم تسلیمة و تسلیمة لبس
لهم انفساد و علی آله و اصحابه الایجاد
الی يوم النشاد و آخر دعواهم
ان الحمد لله رب
العالمین

تاریخ منظوم للشارح قدس سره

حمد لله که شیخ عطارک ویدی حتی مشامنه بو شرح
برالف قد کلوب دیدی تاریخ اولدی اهل دله تحفه بو شرح

الحمد لله فی الاول و الآخر * و الصلاة والسلام علی سیدنا محمد الناصح
لامته فی الکامن و الظاهر * و علی آله و اصحابه ذوی السعادة و المآثر
فقد وقع اتمام طبع هذا الشرح المستطاب * و الکتاب الناطق بالحق
و الصواب * بدار الطباعة العامرة * بمعرفة ناظرها القاضي يومئذ
بدار الخلافة الناضرة * وهو العبد الفقیر الی الاءربه الصمد *

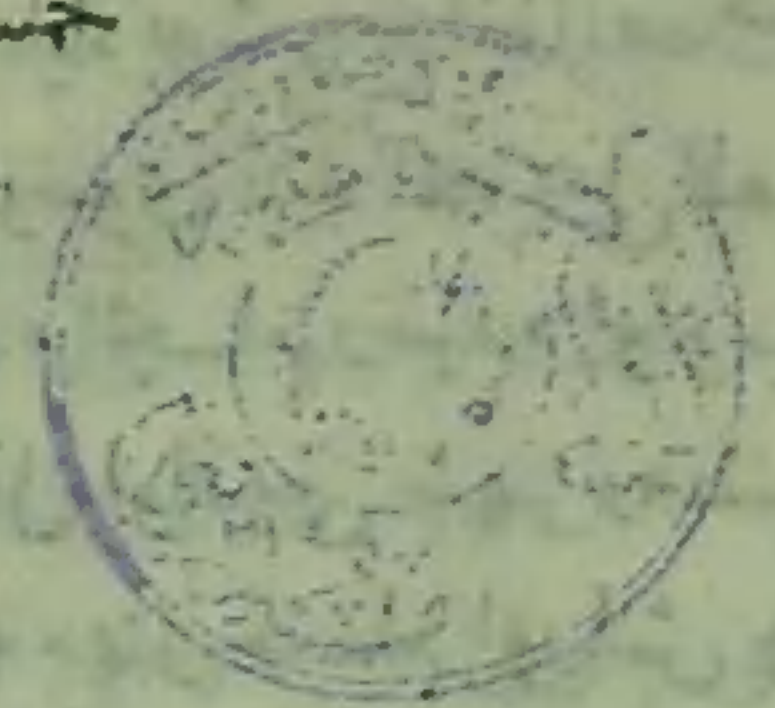
شیخزاده السید محمد اسعد * الناظر لتقویم الوقایع السنیة

فی الدولة السمرمدیة العلیة * و آخر

شهر رجب المرجب * سنة

خمسین و مأتین

والف



* تاریخ ختام الطبع لاسعد الفقیر *

بولدی کثرت اشبونی نسخه عهد خان محمودده
ذاتی زیرا منصف در طبع عرفان نبهله
اسعداه مطبوعه در تاریخی ده الحق انک
پند عطار شرحی حتی اولدی اعلی طبعه

* تاریخ دیگر *

عجبی بیقرانک شهرتن باصدرسه خان محمود
زمان دولتی علم و کماله مایه در زیرا
هنر تحصیل موقوف کتاب اولمغه له لطفتدن
باصلمقده نیجه نادر نسخ تصحیح ایله حاله

از انجمله اولندی طبعه له تکثیر بو نسخه

الوب قیلسون دعای شاه عصری سرسردنیا
صوایف جلو کاه دیده تدریس اولدقده
وجود داور بسین زبور تخت ایلسون مولی

اوقونسون سو بلدی تاریخ اسعد لفظ او معنی
باصلادی بیک ایکیوز اللیده پند شرحی پیل رعنا

SÜLEYMANİYE G. KÜTÜPHANESİ

Kısmı .

Seyyid Nazif ef.

Yeni Kayıt No.

Eski No.

24

Tasnif No.

297.3

[Faint handwritten text in Ottoman Turkish script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading.]

[Faint handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.]